

Mbuko: Aḅan 'am wiya
awan

The New Testament in the Mbuko language of Cameroon

(CM:mqb:Mbuko)

Mbuko: A6an 'am wiya awan
The New Testament in the Mbuko language of Cameroon
(CM:mqb:Mbuko)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mbuko

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mbuko

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source files dated 14 May 2025
85377c5a-ee2b-5540-a6b5-8f8a5a729092

Contents

Mata	1
Markus	45
Lukas	73
Yuhana	123
Mer su way ahay	157
Ruma ahay	198
1 Korintu ahay	218
2 Korintu ahay	238
Galatiya ahay	251
Efesus ahay	259
Filipi ahay	266
Kolosiya ahay	271
1 Tesaloniki ahay	276
2 Tesaloniki ahay	280
1 Timote	283
2 Timote	289
Titus	294
Filemon	297
Ibəraninko ahay	299
Yakuba	315
1 Piyer	320
2 Piyer	326
1 Yuhana	330
2 Yuhana	335
3 Yuhana	336
Yuda	337
Cœn sə zuḡay	339

**Ləbara mugom a kawa ana
Mata
sə vinde anan ata awan
A dəkay way pə deftere a
anan**

Mata a vinde derewel a anan nà, anà Yahuda ahay sə dəkay anan nà, Yesu nə Almasihu. Saray bayak a Mata a dəkay anan nə way a Yesu sa ga ataya tə təra kawa ana do maja'am a Mbərom ahay sa taa ja kwakwa ataya awan. Aday a dəkay anan dukwen, Yesu winen apan i tətakan anan way anà do ahay nà, a ga nə kawa a var Tawrita wiya a kawa ana Musa sa var kwakwa ata awan. Matanan, tə Yesu nà, Mbərom a rah anan wa way anahan sə dazlan sa ga tə Isəra'ila ahay ata awan.

Nga sa 'am ahay

Mbərom a slənay ahay Yesu, winen Almasihu awan (1.1 - 4.11)

Yesu a wazay à Galile aday à Yahudiya (4.12 - 25.46)

Yesu a mac aday a slabakay ahay à məke wa (26.1 - 28.20)

Bije a Yesu ahay

Lukas 3.23-38

¹ Həna anan nà, derewel sə sləmay ana bije a Yesu Almasihu ahay. Winen mə wahay a nà, pə zahav ana Dawuda wan sə kutov ana Ibərahima.

² Ibərahima a wahay Isiyaku, Isiyaku winen a wahay Yakob, Yakob ite a wahay Yahuda, tinen tə marak anahan ahay inde.

³ Yahuda winen a wahay atə Fares tə Jara pə uwar a sə ngaman Tamar ata wa. Fares a wahay Hesərunu, Hesərunu ite a wahay Aram,

⁴ Aram ite a wahay Aminadabu, Aminadabu ite a wahay Nasunu, Nasunu ite a wahay Salmuna.

⁵ Salmuna a wahay Bo'es pə uwar a sə ngaman Rahab ata wa. Bo'es ite a wahay Obed pə uwar a sə ngaman Rut ata wa. Obed ite a wahay Yisa,

⁶ Yisa ite a wahay bahay Dawuda.

Dawuda a wahay Sulimanu pə uwar anahan sə ngəzar pə Uriya wa ata awan.

⁷ Sulimanu ite a wahay Roba'am, Roba'am ite a wahay Abiya, Abiya ite a wahay Asa,

⁸ Asa ite a wahay Yusafat, Yusafat ite a wahay Yoram, Yoram ite a wahay Ujjiya,

⁹ Ujjiya ite a wahay Yotam, Yotam ite a wahay Akas, Akas ite a wahay Hejekiya,

¹⁰ Hejekiya ite a wahay Manasa, Manasa ite a wahay Amos, Amos ite a wahay Yusiya,

¹¹ Yusiya ite a wahay Yekoniya tə mərak aya awan. A alay a tinen ata, bahay sə Babila a pak anan Isəra'ila ahay t̄ kon wa.

¹² Pə dəba a way ata wa asa, Yekoniya a wahay Salatiyel, Salatiyel ite a wahay Zorobabila,

¹³ Zorobabila ite a wahay Abihuda, Abihuda ite a wahay Eliyakim, Eliyakim ite a wahay Ajora,

¹⁴ Ajora ite a wahay Sadok, Sadok ite a wahay Akim, Akim ite a wahay Eliyada,

¹⁵ Eliyada ite a wahay Eliyajarū, Eliyajarū ite a wahay Matan, Matan ite a wahay Yakob,

¹⁶ Yakob ite a wahay Yusufu, mbaz ana Mariyama, may a Yesu sə ngaman Almasihu ata awan.

¹⁷ Abaslay zahav ata pə mədire pə mədire a bənay ahay pə Ibərahima wa hus pə Dawuda nà, kà gak bije ahay kuro nga anahan a fuđo. A ban pə Dawuda wa ite, hus pə ana tinen sə hədek à Babila dukwen, kà gak bije ahay kuro nga anahan a fuđo. A bənay pə winen ata wa ite, hus pə sə wahay anan Almasihu ite nà, kà gak bije ahay kuro nga anahan fuđo a re.

Awahay ana Yesu Almasihu

Lukas 2.1-7

¹⁸ Awahay ana Yesu Almasihu a təra nà, natiya awan: Mariyama, may anahan ata nà, winen dəle ana Yusufu. A alay a tə gəbak zek fan bay nà, məgala sə Apasay Cəncan a, a gan wan anà Mariyama.

¹⁹ Yusufu, dəle anahan ata nà, winen do didek awan, a pərahan azar anà Mbərom. A nan sa ra apan waray pə 'am sə do ahay bay. Anga nan, Yusufu a nan sə mbəsak anan dəle anahan tə wurwer.

²⁰ Winen apan i bayak pa 'am ata mba, maslay a Mbərom a kan zek i cəen sə zəbəy inde. A jan, a wa: «Yusufu, do sə zahav ana Dawuda, kə jəjar sə gəba anan dəle anak Mariyama bay, anga sa gan wan nà, məgala sə Apasay Cəncan awan.

²¹ I wahay wan mungol awan, kə ngaman Yesu*, anga i tam anan do anahan ahay i ines a tinen ahay wa.»

²² Way ata fok a təra anga aday 'am ana Mbərom Ba Məduwen a sa ja tə dungo ana do maja'am anahan ata, à təra. A wa:

²³ «Dəna dalay a i ga wan,

i wahay wan mungol awan,

ti ngaman Imanuwila.†»

²⁴ Yusufu a pədek pə ahan wa nà, a ga kawa ana maslay a Mbərom sa jan ata awan. A gəba anan dalay anahan Mariyama agay.

* 1:21 Yesu a nan sa ja nà, Mbərom a tam do. † 1:23 Imanuwila a nan sa ja bine siwaw nà, Mbərom winen inde tə mənuko.

²⁵ Əna tə japak tə Mariyama bay, hus pa sə wahay anan wan anahan ata awan. Yusufu a daf apan sləmay Yesu a kutok.

2

Do sa san way ahay ta nay saa ca pə Yesu

¹ Yesu nà, winen mə wahay a à Baytilama pə daliyugo sə Yahudiya. A alay ata nà, bahay sə Yahudiya a nə Hiridus. Pə dəba sə wahay anan Yesu wa nà, kəlire ahay ta nay ahay kwa ta day sə dara wa, à Urəsalima. Tinen aday nà, ta san way pə cəved sə mawuzlawazl ahay zle. Anga nan tə cəce pə dō ahay wa, ta wa:

² «Wan a mə wahay a, aday i sa təra bahay sə Yahuda ahay ata nà, winen ahaw? Mə canak anan anà mawuzlawazl anahan a kə slabak ahay à dəlon wa. Ma nay sa naa həran ayak nga.»

³ Bahay Hiridus a sləne cəna, 'am ata kə wusek atan nga, winen tu dō sə Urəsalima ahay fok.

⁴ Hiridus a halan nga anà bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom, pi zek tə miter sə Tawrita ahay fok. A cəce patan wa, a wa: «Ti wahay Almasihu nà, ahaw?»

⁵ Tə mbəđahan apan, ta wa: «Ti wahay Almasihu nà, à Baytilama, pə daliyugo sə Yahudiya. Anga dō maja'am a Mbərom kə vindek kwakwa, a wa:

⁶ «Iken Baytilama, wulen su doh pə daliyugo sə Yahudiya, kə kəcak à mamasl sə wulen su doh sə Yahudiya ahay bay jiga awan. Anga bahay i sləray ahay nà, i iken wa, aday i gan nga anà Isəra'ila dō uno ahay kawa dō sə jugwar təman ahay.*»

⁷ Natiya kutok, Hiridus a ngaman atan ayak anà kəlire ahay à doh pə cakay anahan. A ngaman atan ayak mənəna dō ahay sa san apan, aday a cəce patan wa, a wa: «Kə cinen anan anà mawuzlawazl ata a slabak nà, à alay wuraw?» Tə dakan anan kutok.

⁸ Pə dəba anahan a wa a jan atan asa, a wa: «Zlen à Baytilama, pəlen anan wan ata lele. Ki ten anan à nga cəna, ka naa jen uno, aday nen ni zla saa həran ahay nga a cite.»

⁹ Tinen ite, tə sləne anan 'am a bahay ata cəna, ta zla kutok. Mawuzlawazl a, tinen a sə canan kurre a ata, a njahan atan pa 'am wa. A dəzle pa nga su doh a aday wan a à man ata ata nà, mawuzlawazl ata a tavay dek. ¹⁰ Tə canan anà mawuzlawazl sə tavay dek ata cəna, ta njad ataslay mivəl məduwen awan.

¹¹ Ta zla à doh a aday wan a winen à man ata ata awan. Ta tan à nga anà Yesu, tinen maya tə may anahan Mariyama. Tə dukwen gərmec à vo, tə həran nga anà wan ata awan.

Tə pəsak anan mbulo a tinen ahay, aday tə varan magwagway ahay cara cara: gura ahay, mətətək sə ləluway sə rəbas lele ataya awan, pi zek tə wurde sə ngaman *mira* ataya awan.

¹² Pə dəba anahan a wa nà, Mbərom a dakan atan anan i cəen sə zūbay inde nà, tə ma ta man ana Hiridus sabay. Natiya ta zla agay tə cəved hinen kutok.

Atə Yusufu tə Mariyama ta zla à Misra

¹³ Dō a ataya ta zla way a tinen cəna, maslay a Mbərom a kan zek anà Yusufu i cəen sə zūbay inde, a jan, a wa: «Slabak! Zla anan wan tə may anahan a təkə à Misra, bina Hiridus i pəlay wan a anan, anga a nan sə lize anan. Njihen à man ata hus pə luvon a azanan ni jak, hayak ikwen ahay wa ata awan.»

¹⁴ Matanan kutok Yusufu a slabak sə luvon, a zla anan Yesu tə Mariyama a təkə à Misra.

¹⁵ Tə njahay à man ata hus pə amac ana Hiridus. Natiya, way ana Mbərom Ba Məduwen sa ja tə dundo ana dō maja'am anahan ata a təra. A wa: «Ni ngaman anà wan uno kwa pə daliyugo sə Misra wa.†»

Hiridus a vad anan gwaslay ahay

¹⁶ Hiridus a ca apan nə dō ataya ta gak kawa ananahan sa jan atan ata sabay cəna, a ga mivəl. A jan anà suje anahan ahay nà, tə vad anan gwaslay ahay à Baytilama wa fok, pi zek tu kon aya sa van nga ataya awan, a ban pa wan ma va a bay a wa, hus pa wan ma va cew ataya awan. Anga kawa ana kəlire ataya sə dakan anan alay a ana mawuzlawazl a sə sləray ahay ata nà, a baslay ava awan, i ga nə matanan. A vad atan fok.

¹⁷ A təra kawa ana dō maja'am a Mbərom Yeremiya sa ja, a wa:

¹⁸ «Zliyloy kə gak à Rama, ayam tə aja mawa kə zalak. Rahilu winen apan i yam gwaslay anahan ahay.

A nan dōwan à bənan mbac bay, anga gwaslay anahan ahay tə məcak fok.‡»

Atə Yusufu tə Mariyama ta may agay à Misra wa

¹⁹ Hiridus a mac cəna, maslay a Mbərom a kan zek anà Yusufu i cəen sə zūbay inde à Misra,

²⁰ a jan, a wa: «Slabak! Zla anan wan tə may anahan a təkə pə daliyugo sə Misra wa, ma pə daliyugo sə Isəra'ila, anga dō sa gan may sa vad anan wan ataya tə məcak.»

²¹ Yusufu a slabak, a gəba anan wan tə Mariyama a təkə, ta ma pə daliyugo sə Isəra'ila kutok.

* 2:6 Ca pə Mika 5.2; 2 Samiyel 5.2. † 2:15 Ca pə Hose'a 11.1. ‡ 2:18 Ca pə Yeremiya 31.15.

²² Aya əna, a sləne sa jəka sa pa 'am ana Hiridus nà, wan anahan sə ngaman Arki-lawus ata nà, kə jəjarak sə njahay à man anahan pə daliyugo sə Yahudiya. Anga nan Mbərom a kan anan ahay i cəen sə zubay inde way anahan tədə saa ga ata awan. Ta zla à Galile kutok,

²³ tə njahay way a tinen à wulen su doh a sə ngaman Nazaratu ata awan. A təra matanan ata dukwen, anga do maja'am a Mbərom ahay ta jak, ta wa: «Ti ngaman Nazaratu ahay.»

3

Wazo a Yuhana do sa gan baptisma anà do ahay

Markus 1.1-8; Lukas 3.1-18; Yuhana 1.19-28

¹ Yawa, à alay ata nà, dowan a inde tə ngaman Yuhana, a taa gan baptisma anà do ahay. A taa nahay à saf inde à kiəbe sə Yahudiya, aday a taa wazan anà do ahay.

² A wazay, a wa: «Mbəsiken ines a kwanay ahay, anga bahay a Mbərom winen bəse tə kwanay.»

³ Yuhana aday nà, winen do mbala ana do maja'am a Mbərom Ezaya sa ja apan ata awan, a wa:

«Dowan a inde, winen apan i zlah à saf inde à kiəbe, a wa:

“Ten anan cəved anga Bahay winen apan i nay.

Ten anan cəved ata mə tavay nga a fəhhe lele.*”»

⁴ Yuhana a nà, winen a pak pi zek nə zana ma han a tə sibək sə zlugweme awan, a bən zərkutov dukwen tə maslərapa sa zlay. Way sa pa anahan a nà, hayam ahay pi zek tə umam sə kiəbe aya awan.

⁵ Do sə Urəsəlima ahay pi zek tu do sə Yahudiya azar aya tatə do su kon sə cakay sə zlinder sə Urdon ataya fok, ta nay pə cakay anahan.

⁶ Tə dazlan sə dəkay anan ines a tinen ahay, aday Yuhana a gan atan baptisma à zlinder sə Urdon ata inde.

⁷ Yuhana a canan anà Farisa ahay pi zek tə Saduki ahay ta nay pə cakay anahan saa ga baptisma nà, a jan atan, a wa: «Kwanay zahav sə kòn ahay, do sa njak do ahay, waya sə dəkak ikwen anan sa haw pə sariya ana Mbərom saa nay ahay ata wa anaw?»

⁸ Gen mer su way lele aya aday sə dəkay anan nə kə mbəsiken ines a kwanay ahay acakan ata awan aday.

⁹ Kà saa bayiken à nga inde nà, kwanay wan ana Ibərahima ahay ata bay. Way ata i tam kwanay bay. Nen apan ni jak ikwen, Mbərom i mba apan sə təra anan kon a anaya wan ana Ibərahima aya tətə.

¹⁰ Mbərom kə lavak anan zek tə tirez, i gad anan dədəzl si sé aday a wahay wan lele aya bay ata fok. I gad atan, aday i pak atan u uko inde.

¹¹ «Nen na gak ikwen baptisma nə tə a'am aday sə dəkay a nə kə mbəsiken ines a kwanay ahay ata awan. Aya əna, dowan inde i nay à dəba uno wa, winen nà, i gak ikwen baptisma nə tə Apasay Cəncan awan aday tə uko. Winen nà, a zalay nen tə mazlaə lele. Na slak aday ni pəsakan anan liəfer sə təkarak anahan ahay à saray wa bay jiga awan.

¹² Gəsədəf inde à alay anahan sə vəvay anan ndaw, i gəzla anan ndaw pi zek wa tə janjar. I halan nga anà ndaw sa pak i de, aday i vak anan janjar tə uko a aday a mbacay kula itəbay ata awan.»

Yesu a ga baptisma

Markus 1.9-11; Lukas 3.21-22

¹³ Natiya kutok, Yesu a slabakay ahay pə daliyugo sə Galile wa, a nay ahay pə cakay ana Yuhana à zlinder sə Urdon. A nan nà, Yuhana à gan baptisma.

¹⁴ Abay Yuhana a ngam bay, a jan, a wa: «Nen adəka nə na gan may kù go baptisma. Aday iken asa nə ki nay ahay pə cakay uno nà, kəkəməw?»

¹⁵ Yesu a mbədəfahan apan, a wa: «À zlak à nga! Anga sumor a nà, gumo anan mer su way a abay tədə a nan à Mbərom gumo ata awan.»

Natiya kutok, Yuhana a təma,

¹⁶ a gan baptisma anà Yesu. Yesu a slabakay ahay à a'am wa cəna, a canan ayak anà bagəbaga mburom a təba pangaya, aday a canan ayak anà Apasay a Mbərom kawa badəbada, winen apan i dazay ahay, a njahay apan.

¹⁷ 'Am dukwen a ndəray ahay kwa à bagəbaga mburom wa, a wa: «Həna anan nà, wan uno, ləliwe uno awan. Nə taslay mivəl bayak a nə tə winen awan.»

4

Fakalaw a nan sa njak a Yesu

Markus 1.12-13; Lukas 4.1-13

¹ Pə dəba anahan a wa nà, Apasay a Mbərom a zla anan Yesu à man sa saf inde à kiəbe, anga aday Fakalaw à sa njak anan.

² Yesu kà pak awan bay, luvon ahay kwa kuro fudə. Luvon tə ipec fok, kà pak awan bay jiga awan. May a han apan kutok.

³ Fakalaw a hədəken ayak pə cakay, a jan, a wa: «Kak iken nə Wan a Mbərom cukutok nà, jan anà kon a anaya tə təra dəf, aday ki pa bidaw?»

⁴ Yesu a mbədəfahan apan, a wa: «Deftere a Mbərom a ja nà: “Do zənnen a a njahay uho

* 3:3 Ca pə Esaaya 40.3.

* 4:4 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 8.3.

nə tə way sa pa dəkdek bay, əna ta 'am ana Mbərom sa ja ataya fok.*»

⁵ Fakalaw a zla anan Yesu à Urəsalima, wulen su doh cəncan awan, a daf anan pa nga su doh sə mazlaḅ a Mbərom,

⁶ a jan kutok: «Kak iken Wan a Mbərom a acakan nà, ənga larak ayak zek à man a anan wa. Anga Deftere a Mbərom kà jak, a wa:

“Mbərom i jan anà maslay anahan ahay sa ba iken.

Ti kəcaw iken à alay a tinen inde, anga aday kà saa bərgosl anan saray anak ahay pu kon bay.†”»

⁷ Yesu a mbəfahan apan, a wa: «Deftere a ja dukwen: “Kà sa ca azan pə Mbərom anak wa bay.‡”»

⁸ Matanan, Fakalaw a zla anan à bəzlom a inde, sololo cəvedabay. A dakan pə bahay sə daliyugo tembərazem fok, tə mazlaḅ sə zliile a tinen aya təkə.

⁹ A jan kutok asa, a wa: «Way a anaya fok, ni varak atan, kak kə dukwek uno gərmec ù vo, aday kə hərak uno nga nà, nà.»

¹⁰ Əna Yesu a jan kutok, a wa: «Zla à man a anan wa, iken Fakalaw, mbəsak nen. Anga mə vinde a à Deftere a Mbərom inde, a wa: “Həran nga nà, anà Mbərom Fetek a taayak, winen Bahay anak. Gan mer su way nà, anà winen a kərtek.§”»

¹¹ A alay ata kutok, Fakalaw a mbəsak anan Yesu. Maslay a Mbərom ahay ta nay, ta gan mer su way anà Yesu.

Yesu a dazlan anà mer su way anahan à Galile

Markus 1.14-15; Lukas 4.14-15

¹² Pə luvon a inde, Yesu a sləne nə tə bənak anan Yuhana à dangay. A slabak, a ma pə daliyugo sə Galile.

¹³ A mbəsak Nazaratu, a zla way anahan saa nahay à Kafarnahum, wulen su doh a pa 'am sə bəlay sə Galile ata awan, pa day su kon sə Jabulon tə Neftalim ahay.

¹⁴ A ga matanan ata nà, aday 'am ana do maja'am a Mbərom Ezaya sa ja ata à təra. A wa:

¹⁵ «Kon sə Jabulon aday kon sə Neftalim, kwanay pa day uho sə Urdon, pə cəved sa zla à bəlay inde,

kwanay pə daliyugo sə Galile, à wulen su do sə pəra ahay inde.

¹⁶ Kwanay mə njahay aya à luvon inde ataya, ki cinen anan anà jiyjay məduwen awan.

Kwanay mə njahay aya à man hərəkhərek ataya ù vo sə amac inde,

jiyjay ata i dəvak ikwen kutok.* »

¹⁷ A bənay pə winen ata wa kutok nà, Yesu a dazlan sə wazay. A wa: «Mbəsiken ines a kwanay ahay, anga bahay a Mbərom winen defefe coy.»

Yesu a ngaman anà do sa ban kələf aya inde

Markus 1.16-20; Lukas 5.1-11

¹⁸ Yesu winen apan i bar pa 'am sə bəlay sə Galile. A canan ayak anà dowan aya inde tinen cew, do sa ban kələf ahay. Dowan ataya nà, atə Simon, dowan a Yesu sə ngaman Piyer ata awan, tə mərak anahan a inde, tə ngaman Andəre. Tinen apan ti ban kələf a tinen ahay tə zuvo.

¹⁹ Yesu a jan atan, a wa: «Hayak ikwen ahay. Pərihen uno azar, aday ki bənen nə kələf sabay. Ki i njiden uno nà, do sə pəruho azar ahay adəka.»

²⁰ Kwayan'a tə mbəsak zuvo a tinen ahay, aday tə pərahan azar à Yesu.

²¹ Yesu a hədek pa 'am mənəcək asa, a tan à nga anà do ahay à kwalalan inde cew mungol aya awan. Dowan ataya nà, atə Yakuba tə mərak anahan a inde tə ngaman Yuhana. Tinen tatə Zebede, bəbay a tinen awan, tinen apan ti ndakay anan zuvo a tinen ahay à kwalalan inde. Yesu a ngaman atan.

²² Kwayan'a wan ataya tə mbəsak anan kwalalan a tinen tə bəbay a tinen a təkə, tə pərahan azar anà Yesu.

Yesu a mbar anan do sə dəvac ahay bayak awan

Lukas 6.17-19

²³ Yesu kə bərak pə daliyugo sə Galile fok. A dakan anan way anà Yahuda ahay ù doh sə wazay a tinen aya awan. A wazan atan ləbara mugom a sə bahay a Mbərom. A mbar anan do sə dəvac ahay cara cara pi zek tu do mə təra à məndak aya cara cara bayak awan.

²⁴ Ləbara anahan ata a ta 'am təday pə daliyugo sə Siriya fok. Ta nan anan ahay do sə dəvac ahay cara cara pi zek tu do jəje aya awan, do tə setene aya à nga inde, do tə məhərvov aya awan, do ma mac hawal si zek aya fok, a mbar atan.

²⁵ Man su do məduwen a a taa pərahan azar kutok. Ta nay ahay pə daliyugo sə Galile wa, kwa pə daliyugo sə ngaman Dekapol ata wa, kwa à Urəsalima wa, aday kwa pə daliyugo sə Yahudiya azar aya wa, aday kwa pə daliyugo sa day uho sə zlinder sə Urdon ata wa re.

5

Yesu a wazay à bəzlom

† 4:6 Ca pə Jabuura 91.11-12. ‡ 4:7 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 6.16. § 4:10 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 6.13. * 4:16 Ca pə Esaaya 8.23 - 9.1.

¹ Yesu a canan anà man su dō ata nà, a ján à ɓəzłom saa njahay à man ata awan. Njavar anahan ahay dukwen, ta ján à man ata re.

² Yesu a dazlan sə wazan atan 'am a anan:

Ataslay mivel su dō sə pərahan azar anà Yesu ahay

Lukas 6.20-23

³ «Ataslay mivel inde, anga dōwan aya aday ta san zle, tinen mətawak aya pa 'am a Mbərom ata awan, anga bahay a Mbərom ma var a nə anga tinen.

⁴ «Ataslay mivel inde, anga dō sa yam ahay, anga Mbərom i bənan atan mbac.

⁵ «Ataslay mivel inde, anga dō sə njahay səkəffe ahay, anga Mbərom i varan atan anan daliyugo.

⁶ «Ataslay mivel inde, anga dō sə pəlay sa ga way sa zlan à nga anà Mbərom ata awan, anga Mbərom i man atan zek sa ga kawa a tinen sa gan may ata awan.

⁷ «Ataslay mivel inde, anga dō sa gan sumor anà dō ahay, anga Mbərom i gan atan sumor.

⁸ «Ataslay mivel inde, anga dō sə pəlay Mbərom tə mivel kərtek awan, anga ti i canan tə ide a tinen njək anà Mbərom.

⁹ «Ataslay mivel inde, anga dō sə ndakay dō ahay pi zek ataya awan, anga Mbərom i ngaman atan wan anahan ahay.

¹⁰ «Ataslay mivel inde, anga dō aday tə jugwar panan 'am anga a pəlay sa ga way sa zlan à nga à Mbərom ata awan, anga i njahay pə kərtek a tatə Mbərom à bahay anahan inde.

¹¹ «Kak dō ahay tə gənahak ikwen, tə jugwar pikwen wa 'am, ta rak pikwen 'am kəriya awan, anga kə dəfen upo nga nà, ataslay mivel inde anga kwanay re.

¹² Tislen mivel bayak awan, anga Mbərom i varak ikwen magwagway məduwen a à bagəbaga mburom. Ta gan atan ahay anà dō maja'am a Mbərom a sə lahak ikwen ahay ataya kwakwa fok dukwen, katana awan.»

Zətene tə jiyjay sə daliyugo

Markus 9.50; Lukas 14.34-35

¹³ «Matanan, kawa ana zətene su gom anan way sa pa ata nà, kwanay dukwen ki gumen anan daliyugo nə matanan re. Əna kak zətene awan a vad sabay nà, ki ma anan apan avad anahan a nə ta ma asa anaw? Zətene ata i gom sabay, ti lar anan, dō ahay ti ján apan à məndak.

¹⁴ «Kwanay nà, kawa jiyjay sə dəvan anà daliyugo, kawa wulen su doh ma han a à ɓəzłom. Wulen su doh a matanan ata nà, a der zek itəbay.

¹⁵ Ta taa han uko pə lalam nə sa der anan ta sə hərok apan tasa daw? Ti daf anan bugol

nà, pə way sa daf lalam awan, aday à dəvan anà dō su doh ataya fok.

¹⁶ Matana re, lele bine siwaw nà, jiyjay a kwanay à dəvan anà dō ahay. Ata ti canan anà mer su way a kwanay a lele ataya awan, aday ti həran nga anà Bəbay a kwanay winen à bagəbaga mburom ata awan.»

Atətak way pə Tawrita

¹⁷ «Kà sa bayiken sa jəka na nay sa naa mbazl anan Tawrita, kabay sa mbazl anan 'am ana dō maja'am a Mbərom ahay nà, matanan bay. Na nay ahay adəka nà, sa naa rah anan wa, bina sa mbazl anan wa bay.

¹⁸ Nen apan ni jak ikwen tə dídəm a həna: Hus pə ana daliyugo tə bagəbaga mburom saa lize azanan ata nà, kula alfabe inde kərtek à Deftere a Mbərom ti lar anan wa à məndak nà, ibay, si way a uda ataya fok ti təra aday.

¹⁹ Anga nan kutok, kuwaya kə mbəsakak anan, kabay kə tətakak anan anan anà dō hinen sə mbəsak anan nga sa 'am a məblasay a kwa zek cədew a kərtek a nà, winen dukwen i təra dō zek cədew a à bahay a Mbərom inde re. Əna dōwan a kə tamahak sa ban anan 'am a Mbərom, aday kə dəkak anan anan anà dō hinen sa ban anan re cəna, i təra dō məduwen a à bahay a Mbərom.

²⁰ Nen apan ni jak ikwen anan həna re: Ki njiden sa zla à bahay a Mbərom a bay, kak si dídək a kwanay i zalay anan dídək sə miter sə Tawrita ahay tə Farisa ahay aday.»

A ga mivel pu dō

²¹ «Kə sənən zle, Mbərom a jan anà bije a kwanay ahay nà: “Kà vad nga su dō bay.* Kuwaya kə vadək dō cəna, ti gan sariya.”

²² Əna nen ni jak ikwen həna kəma, kuwaya dōwan a kə gak mivel pə njavar uno hinen cəna, kə slak ti gan sariya ca. Aday kuwaya dōwan a kə jak anan anà njavar uno hinen: “Iken nə wayaw?” cəna, kə slak aday dō sə lavay nga ahay ti halay nga sa gan sariya. Kuwaya kə jak anan anà njavar uno hinen: “Iken ka san Mbərom bay” dukwen, 'am ata kə slak sa ban anan apan aday sa lar anan à dəlōv sə uko inde coy.

²³ «Anga nan, kak iken ka nak ù doh sə mazlaɓ a Mbərom tə way a à alay inde coy, əna kə jalak pə way inde à wulen a kwanay tə njavar uno hinen anga kə nəsək anan cəna,

²⁴ mbəsak anan way anak à man ata aday, zla, pəlay ahay ayaw ana dōwan anak ata, aday ki may ahay saa var way anak ata anga Mbərom a kutok.

²⁵ «Kak dōwan a kə zlahak apak, aday ki sa zlen əga dō sa ga sariya cəna, pəlay panan asan zek pə cəved. Bina kə sak a dəzle tə iken

* 5:21 Ca pə Gurtaaki 20.13.

aga do sa ga sariya coy na, do sa ga sariya i sa varan iken a alay inde ana suje ahay. Tinen ite ti sa drazl iken u doh sa dangay.

²⁶ Nen apan ni jak ta didem a hana: Hus pa ananak saa hamay anan way anahan ata bay cna, ti mbasakay ahay iken u doh sa dangay ata wa bay jiga awan.»

Aga madigwed

Mata 19.9; Markus 10.11-12; Lukas 16.18

²⁷ «Ka slenen 'am a Mbərom a sa ja ata zle, a wa: “Kā ga madigwed bay.”»

²⁸ Əna ni jak ikwen hana kutok na, kuwaya fok, dowan a ka cak pa do uwar a ta ide sa ga apan ubor cna, ata ka gak madigwed a mivel anahan inde ta uwar ata awan.

²⁹ Matanan kutok, kak ide sa alay puway anak i sapat iken sa ga ines na, ndaha anan, aday lar anan daren pi zek anak wa. Anga suwan hawal si zek anak kerteke a a lize ta winen zek anak a fok sa saa lize a mæke sa marda inde na, na.

³⁰ Matanan re, kak alay puway anak i sapat iken sa ga ines na, gad anan, aday lar anan daren pi zek anak wa. Anga suwan hawal si zek anak kerteke a a lize, ta winen zek anak a fok saa lize a mæke sa marda inde na, na.

³¹ «'Am a Mbərom a ja, a wa: “Kuwaya dowan a ka ræzlak anan uwar anahan cna, a varan derewel a alay inde sa dakay anan na, ka ræzlak anan.”»

³² Əna nen ni jak ikwen hana kutok na, kuwaya dowan a saa razl anan uwar anahan bay, si kak a ban atan pi zek tu do aday. Aday uwar ma razl a ka zlak a mbaz hinen, uwar ata ka gak madigwed cite re. Matanan, dowan a ka gæbak uwar ma razl a cna, ka gak madigwed cite.»

Ambaday

³³ «Asa, ka sänen zle, Mbərom a jan ana bije a kwanay ahay na: “Ga anan way anak sa mbaday apan ata awan. Ka mbadak pa 'am a Mbərom dukwen, rah anan ambaday anak ata lele.”

³⁴ Əna nen ni jak ikwen hana kutok na, ka saa mbaday bay jiga awan: kwa a ga na ta bagabaga mburom, anga winen na man sa njahay ana Mbərom;

³⁵ kwa a ga na ta daliyugo, anga winen na man sa daf saray ana Mbərom; kwa a ga na ta Urəsalima dukwen, ka mbaday anan bay, anga winen wulen su doh ana Mbərom Ba Məduwen.

³⁶ Ka saa mbaday anan kwa ta nga anak bay, anga ki mba apan sa mbada anan sibcek sa nga anak bay, kwa a ga na zenzen awan, kwa a ga na kwedekkwedek awan.

³⁷ Ki ja lele awan adaka cna, “Ayaw” kak matanan na, na, “'Ay” kak matanan bay cite na, na. Anga 'am a sa ja azar aya na, sa var na Fakalaw.»

*Aman anan uda siked sa ines ana do
Lukas 6.29-30*

³⁸ «Ka slenen 'am a Mbərom a sa ja ata zle, a wa: “Kak dowan a ka nasek anak anan ide, ki nesen anan ide cite. Kak dowan a a kadak anan na slan, ki kadan anan uda slan a cite.”»

³⁹ Əna nen ni jak ikwen hana kutok na, ka si men anan anan uda siked sa ines ana do sa huwan ahay bay. Kak dowan a ka dacak anak pa cakay sləmay kerteke a na, mbədahan anan apan cakay sləmay hinen re.

⁴⁰ Kak dowan a a nan sa zlah apak anga aday i ngəzar panak zana anak maduwen a cna, mbəsakan anan apan tegwere sa zana ata re.

⁴¹ Matanan, kak do ka gak anak bəlaray sa tavak way anahan kilometer kerteke na, tavakan anan way sa kilometer cew lele.

⁴² Dowan a ka cæcihek panak way cna, ka sa gan anan azay bay, varan. Matanan re, do ka cæcihek panak gudire dukwen, ka saa ngaman anan bay ata bay. Varan.»

*Pəlen anan do manide a kwanay ahay
Lukas 6.27-28, 32-36*

⁴³ «Ka slenen 'am a Mbərom sa ja, a wa: “Pəlay anan do sa məsudoh anak* , aday nan ide ana do manide anak ite.”

⁴⁴ Əna nen ni jak ikwen na: Pəlen anan do manide a kwanay ahay, gen amboh anga do sa jugwar pikwen wa 'am ahay fok,

⁴⁵ anga aday ki gen way tæde anga wan ana Bəbay a kwanay Mbərom, winen a bagabaga mburom. Winen kama, a dav anan pac anahan na, pu do lele aya tu do lelibay aya tæke fok. A ga iven anahan pu do sa ga mer su way lele aya tu do sa ga mer su way lelibay aya tæke fok re.

⁴⁶ Kak ka pəlen na do sa pəlay kwanay ahay dækdək na, ki ben magwagway sa ma a kwanay pa Mbərom wa asa re anaw? Do sa cakal jangal ahay dukwen ta ga matanan re asanaw?

⁴⁷ Kak ki jen anan 'am ana zek a kwanay ahay dækdək na, ata ki gen way lele sa zalay do azar aya daw? Kwa do sa pəra ahay dukwen ta ga na matanan re.

⁴⁸ Təren do lele aya a way ahay inde fok, kawa Bəbay a kwanay Mbərom, winen ma njahay a a bagabaga mburom winen do lele a way ahay inde fok ata awan.»

† 5:27 Ca pa Gurtaaki 20.14. ‡ 5:31 Ca pa Tooktaaki Tawreeta 24.1. § 5:38 Ca pa Gurtaaki 21.24; Farillaaji Lewinjo' en 24.20; Tooktaaki Tawreeta 19.21. * 5:43 Ca pa Farillaaji Lewinjo' en 19.18.

6

Atatak way pa 'am sa var way

¹ «Kwanay apan ki gen anan sumor anà do nà, kà si gen anan pa 'am sà do ahay anga aday tã canak ikwen bay. Bina, Bəbay a kwanay Mbərom, winen à bagəbaga mburom ata i varak ikwen magwagway sabay.

² «Kak kə njadak way sa man anan zek anà do nà, kà sa zlapay anan awan aday saa varan anan bay. Sa ga way ata matanan cəna, do sə mbadəmbada ahay. Ta ga matanan nà, ù doh sə wazay ahay, aday à lumo ahay, anga aday do ahay tã həran atan nga. Nen apan ni jak ikwen tə dídém a hənə, ta njadak anan magwagway a tinen a coy.

³ Əna iken kəma, kak a nak sa man zek anà do nà, ga anan tə wurwer awan. Kwa do inde pə cakay anak dukwen à san apan bay re.

⁴ Ga sumor anak nà, à midər a inde. Ata Bəbay anak Mbərom dukwen i varak magwagway. Winen nà, a canan anà way ma ga à midər a inde ataya fok.»

*Atatak way a Yesu pə amboh
Lukas 11.2-4*

⁵ «À alay a ki gen amboh dukwen nà, kà sa tərən kawa do sə mbadəmbada ahay bay. Tinen nə, a nan atan sa ga amboh nà, ti tavay jərek ù doh sə wazay ahay, kabay pə mægəzləga cəved' ahay, anga aday do ahay tã ca patan lele. Nen apan ni jak ikwen tə dídém a hənə, tə njadak magwagway a tinen coy.

⁶ Iken, a nak sa ga amboh kəma, zla ù doh, tacay anan məsudoh lele, gan amboh anà Bəbay anak Mbərom. Mbərom nà, winen inde à man a mi dər ata awan. A canan anà way anak ma ga à man a mi dər ata re, i varak anan way anak a sə cəce panan ata awan.

⁷ Kwanay apan ki gen amboh ata dukwen, kà sa zilen anan 'am aya zedede' bay. Sə zal-an anà 'am nà, do sə pəra ahay. A ga patan nə Mbərom i təma amboh a tinen anga tə zalak anan anà 'am bayak a ata awan.

⁸ Kà si gen kawa ana tinen ata bay, anga Bəbay a kwanay awan aday nà, a san way a kwanay a saa cəce panan wa ata zle, mən'jəna kwanay sə dazlan anà amboh awan.

⁹ «Kwanay ki gen amboh kəma, gen nə natiya awan:

Bəbay a manay, iken à bagəbaga mburom, do ahay tã san sləmay anak nə cəncan awan.

¹⁰ Bahay anak à ga zek à wulen à manay ite. Way anak sa gan may à təra à wulen a manay pə daliyugo, kawa anahan sə təra à bagəbaga mburom ata re.

¹¹ Varan umo way sa pa saa slan umo biten ata awan.

¹² Pəsən umo anan ines a manay ahay, kawa ana manay sə pəsən anan anà do sa gan umo ines ataya cite.

¹³ Ba manay pə way saa njak manay ahay wa ite, anga aday mǎ sa zla ĩ ines inde bay.

Dərgwaday manay à alay ana Fakalaw a wa. [Anga bahay nà, iken.

Məgala anak tə mazla6 anak nà, inde sə coy. Amen.]

¹⁴ «Kak kwanay apan ki pəsən anan anan ines anà do sa gak ikwen ines ahay nà, Bəbay a kwanay, winen mə njahay a à bagəbaga mburom ata dukwen, i pəsek ikwen anan ines a kwanay ahay re.

¹⁵ Əna ka sak a pəsən anan anan ines anà do azar aya bay cəna, Bəbay a kwanay dukwen i pəsek ikwen anan ines ahay bay ite re.»

Sumaya

¹⁶ «Kwanay apan ki gen sumaya nà, kà si ken anan ide a kwanay kawa kwanay ma ga mugo aya bay. Do sə mbadəmbada ahay nà, ta ga matanan. Tinen apan ti rac jər aday do ahay tã san tinen apan ti ga sumaya. Əna nen apan ni jak ikwen hənə, tə njadak anan magwagway a tinen coy.

¹⁷ Əna, iken ki ga sumaya nà, banay anan ide anak, ga apan amar lele,

¹⁸ anga aday do ahay tã san iken apan ki ga sumaya bay jiga awan. Bina saa san anan way anak sa ga fok nà, si Bəbay anak Mbərom. Winen inde à man a mi dər ata awan. A canan anà way ata zle, aday i varak anan magwagway anak. Winen nà, a canan anà way mi dər aya fok.»

*Man sa der zlile lele awan
Lukas 12.33-34, 11.34-36*

¹⁹ «Matanan kutok, kà sa hilen anan nga anà way ahay pə daliyugo a anan anga kwanay a bay. Anga pə daliyugo a anan nà, mumok ahay inde, zəb'zəb' sa ján mangaz pə way ahay dukwen inde, ti nes anan way ata fok. Aday do sə akar ahay dukwen ti zlar anan doh ahay aday ti kəra anan way a kwanay sə halay ata awan.

²⁰ Əna hilen anan way anà nga a kwanay adəka nà, à bagəbaga mburom. A man ata nà, mumok ahay tə mangaz dukwen ti nes anan sabay. Aday dukwen do sə akar ahay ti zlar anan doh aday sə kəra way ahay sabay re.

²¹ Anga, zlile anak ma daf a à man ata nà, mivəl anak a dukwen i ga nə cezlezlen'e à man ata re.

²² «Ide nà, kawa lalam sə dəvan jiyjay anà zek. Kak ide anak winen lele nà, ata zek anak a fok winen à jiyjay a inde.

²³ Əna kak ide anak lelibay nà, zek anak a fok winen i ide zenzen a inde. Saa varak jiyjay a nə ma asa anaw? Kak ide anak kə tarak ide zenzen a nà, takəðimbomma iken à luvon inde acəkan.»

*Atə Mbərom tə dala
Lukas 16.13*

²⁴ «Dowan saa mba apan sa gan mer su way anà bahay su doh ahay cew nà, ibay. Anga kə pəlak anan do kərtek a lele nà, i nan ide anà dowan a hinen ata awan. Kabay, tə njahak tu do kərtek a lele gerger cəna, i kədey anan dowan a hinen ata awan. Matanan, ki mben apan sa gan mer su way anà Mbərom aday sə pəlay dala cew maya dukwen, i ga zek bay re.

*Adaf nga pə Mbərom
Lukas 12.22-31*

²⁵ «Nen apan ni jak ikwen asa: Kà sa jilen pə way sa pa tə zana bay. Sifa si zek a zalay way sa pa, aday zek dukwen a zalay zana asanaw?

²⁶ Cen pə məvuhom ahay aday. Ta casl awan bay, ta car awan bay, tə halay awan itəbay. Əna Bəbay a kwanay a mə njahay a à bagəbaga mburom ata, winen apan i gan atan sumor ta sə varan atan way sa pa. Aday kwanay kə zilen anan məvuhom ahay bidaw?

²⁷ Waya à wulen a kwanay saa mba apan tə ajalay nga anahan sə zəga anan apan luvon sə njahay anahan mənəcək anaw?

²⁸ «Kak matanan cukutok nà, kə jilen pə zana kə zalak nə angamaw? Ənga, cen pə avərez sə way ahay sa hay ahay à kiəbe ataya aday! Ta ga mer sə awan bay, ta han awan pi zek bay.

²⁹ Tə winen ata təkə nà, nen apan ni jak ikwen: Kwa abay bahay Sulimanu tə zliile anahan a bayak ata təkede nà, kula kə pəkak zana lele aya pi zek kawa avərez sə way ahay à kiəbe ataya bay re.

³⁰ Aday Mbərom winen apan i rəba anan daslam sə kiəbe, tinen inde biten lele, aday sidew a cəna ti i han anan uko tə daslam ataya re. Kwanay do ma kac adaf nga a anan aya awan, kak Mbərom kə mbak apan sa ga mer su way matana nà, i mba apan sə pəkak ikwen zana pi zek lele aya zal way ahay, à kiəbe ataya bidaw?

³¹ Matanan kutok, kà sa viwen anan nga anà zek a kwanay tə ajalay nga pə way sa pa, pə way sa sa, kabay pə zana sa pak pi zek ahay bay.

³² Sə pəlay way matanan ataya cəna, do sə para ahay. Aday Bəbay a kwanay Mbərom a dukwen a san zle, kwanay ki gen anan may anà way ataya way anahan.

³³ Əna lihen adəka sə pəlay bahay a Mbərom aday diəkə anahan awan. Ata

winen a, i varak ikwen way a kwanay a sa gan may ataya fok re.

³⁴ Kà sa viwen anan nga anà zek a kwanay tə ajalay nga pə way sə sidew bay, anga sidew ata dukwen i gan nga anà zek anahan a cite. Pə ide sə cəde fok, way anahan aya inde i sla saa bayak apan.»

7

*'Am sa man mungok i zek ahay
Lukas 6.37-38, 41-42*

¹ «Kà si men anan man mungok u do azar aya à mivél inde bay, anga aday Mbərom à sa mak ikwen anan mungok bay ite.

² Anga Mbərom i mak ikwen anan mungok nà, kawa ana kwanay sa man anan mungok anà do ahay ata cite. I lavak ikwen way nà, tə way mbala ana kwanay sə lavan anan anà do ahay ata cite re.

³ «Iken nà, ka mba apan sə canan anà cukol i ide ana mərak anak inde, aday dədom i ide anak a inde nà, ka mba apan sə canan sabay ata nà, angama kutok anaw?

⁴ Ka mba apan sa jan anà mərak anak: “Hayak anan, nə gəbak anan cukol i ide wa!” aday cəkəbay dədom zləngəddà i ide anak a inde nà, kəkəməw?

⁵ Mbadəmbada bidəka! Gəbay anan dədom i ide anak a wa aday! Ata ki mba apan sə canan sə gəbay anan ahay cukol i ide anà mərak anak wa kutok cite.

⁶ «Matanan, kà sa viren anan anan way cəncan a anà kəla ahay bay, anga ti sa may ahay pikwen, ti ngalay kwanay awan. Kà sa viren anan anan mədine a kwanay ahay anà gadura ahay bay, anga tə sa ndərasl atan à dəndəloə inde bay, bina ti lize.»

*Cəcihen, pəlen aday jen ayak 'am uho wa
Lukas 11.9-13*

⁷ «Cəcihen! Mbərom i varak ikwen way a kwanay sə cəce ata awan. Pəlen! Ki ten anan à nga anà way a kwanay a sə pəlay ata awan. Jen 'am pi zek wa uho, aday ti təkək ikwen ayak wa.

⁸ Anga kuwaya kə cəcihek way cəna, ti varan. Kuwaya kə pəlak way dukwen, i njad way anahan a sə pəlay ata awan, aday kuwaya kə jak ayak 'am uho wa dukwen, ti təban ayak wa cite re.

⁹ «Matanan re, waya à wulen a kwanay saa varan kon à alay inde anà wan anahan, anga a cəce panan wa daf anaw?

¹⁰ Kabay kak wan a a cəce nə kələf nà, ki varan dədəw à alay inde bay re asanaw?

¹¹ Kwanay do lelibay aya bugol dukwen, kə sənən a viren anan way lele aya anà wan a kwanay ahay. Aday Bəbay a kwanay Mbərom, winen à bagəbaga mburom ata nà, a san sə varan way lele aya anà do sə cəce panan wa way ahay zal mbala a kwanay sa san bidaw?

¹² «Way a tæde abay ki gen anan may do ahay tá gak ikwen anan ataya fok ná, lihen apan sa gan atan anan aday. Anga way a má vinde aya à Tawrita inde, aday à Deftere ana do maja'am a Mbərom ahay inde fok ná, tə dazlan nə ta 'am ata awan.»

*Məsudoh ahay cew
Lukas 13.24*

¹³ «Zlen tə məsudoh a mə mbədec a njulehwehwe ata awan. Anga məsudoh a zləbatam ata aday cəved anahan a đukwen ma da 'am a bay ata ná, a dæzle do ná, à man sə lize. Do sa zla ta man ataya nə bayak awan.

¹⁴ Əna məsudoh a mə mbədec ata aday cəved anahan a đukwen ma da 'am ata ná, a dæzle do ná, à man sə sifa sa ndav bay ata awan. Do sa zla ta man ataya ná, tinen bayak aya itəbay.»

Do maja'am a Mbərom mungwalay aya awan

Lukas 6.43-44

¹⁵ «Bənen nga a kwanay lele pu do maja'am a Mbərom mungwalay aya wa. Ti zlak ayak à wulen a kwanay ahay inde ná, tinen kawa təman ahay, aday cəkəbay tinen nə kawa kəla kiđe ahay.

¹⁶ Ki sənən atan ná, pi mer su way a tinen aya wa. Anga jəgem i wahay buway kulibay. Matanan iyam đukwen i wahay maka kulibay re.

¹⁷ Matanan dædezl si sé lele awan, i wahay wan lele cite re. Sé lelibay a đukwen i wahay wan lelibay aya cite.

¹⁸ Sé lele cəna, i wahay wan lelibay a kulibay, sé lelibay ite, i wahay wan lele aya kulibay re.

¹⁹ Sé sə wahay wan lele aya bay ata cəna, ti gad anan, ti lar anan ù uko inde.

²⁰ Matanan, ki sənən anan do maja'am a Mbərom mungwalay aya nə pi mer su way a tinen aya wa.»

*Njavar a Yesu guzgewez aya awan
Lukas 13.25-27*

²¹ «Sənən anan pi zek wa lele re: Saa zla à bahay a Mbərom inde ná, do sə ngumo “Bahay, bahay” ataya fok bay. Əna saa dæzle cəna, do sa ga way kawa sa zlan à nga anà Bəbay uno, winen mə njahay a à mburom ata awan.

²² Kə dæzlek pə luvon saa ga sariya ata asanaw ná, do ahay bayan aya ti ja: “Bahay, bahay, ma mak anan anan 'am a Mbərom anà do ahay tə sləmay anak, mə rəzlak anan setene ahay tə sləmay anak, ma gak ma- suwayan sə way ahay bayak a tə sləmay anak a re.”

²³ Əna ni jan atan ná: “Kula nə sənək kwanay a bay jiga awan. Zlen ayak à man uno wa, kwanay do sa ga səcək ahay.”»

*Jike su doh ahay cew
Lukas 6.47-49*

²⁴ «Natiya kutok, dovan a nə kuwaya kə slənek 'am uno a anaya, aday kə dəfak anan apan lele cəna, winen a a ga minje tə dovan a inde ma san way awan, winen a han anan doh a anahan pə pəkərad.

²⁵ Iven a ga, zəlaka a haway, aday vəvara a ga, a bal anan doh ata, əna hwiya kə mbəzlak anan bay, anga doh ata ma han a pə pəkərad.

²⁶ Aday dovan a kə slənek anan 'am uno a anaya, aday kə dəfak anan apan bay ite ná, ata winen a ga minje tə dovan a inde ma san way a bay awan. Winen a han doh anahan pə wiyen.

²⁷ Iven a ga, zəlaka a haway ahay, vəvara a ga, a bal anan doh ata awan, a mbazl gərep gərep hele hele.»

²⁸ Yesu a ndav anan 'am anahan ataya cəna, wazo anahan ata a gan wadan wadan anà do ahay.

²⁹ Anga winen a đakay anan way nə kawa do sə mazlaβ bina, kawa miter sə Tawrita ahay itəbay.

8

Yesu a mbar anan dovan a inde mə dugwad awan

Markus 1.40-45; Lukas 5.12-16

¹ Yesu a ndav anan atətak way anahan ataya ná, a dazay ahay à βəzlom ata wa, aday do ahay bayak a tə pərahan azar.

² Dovan a inde à man ata, winen do mə dugwad awan. A zlak ayak pə cakay ana Yesu, a dukwen gərmec ù vo, a wa: «Ba Məduwen, kə zlak anak à nga ná, ki mba apan sa mbar nen aday zugol uno à ndav ite.»

³ Yesu a ndədoj anan alay anahan, a laman, aday a jan kutok, a wa: «U no, mbar! Zugol anak kə ndəvak.» Kwanan a dovan a mə dugwad ata a mbar acəkan.

⁴ Yesu a jan asa, a wa: «Sləne lele, kə sa təkəren ləbara a anan anà dovan bay, əna zla saa kan zek anà do sə gədan dungo anà way anga Mbərom, à zəzor iken. Aday varan way a Mbərom kawa ana Tawrita a Musa sa ja ata awan, aday do ahay tá san apan zugol anak kə ndəvak.»

Yesu a mbar anan bile ana bahay sə suje sə Ruma ahay

Lukas 7.1-10

⁵ Natiya kutok, Yesu a zla à wulen su doh sə Kafarnahum. Bahay sə suje ahay a inde à man ata awan, winen ná, Ruma ahay. A hədek pə cakay ana Yesu saa cəce panan maməzek.

⁶ A jan, a wa: «Ba Məduwen, bile uno a inde, winen mə nahay a əga nen. Winen ma mac saray aya awan, a ga dæce tə mindel.»

⁷ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Ni zlak ayak saa mbar anan.»

⁸ Bahay sə suje ata a jan, a wa: «Ba Məduwen, na slak aday sa jəka ki zla əga nen ata bay. Əna ja 'am a kərtek cəna, bile uno ata i mbar asanaw?»

⁹ Nen a aday nā, bahay uno ahay dukwen inde, aday nen nə bahay sə lavan nga anā suje ahay bayan aya re. Na sak a jan anā dōwan a kərtek a: “Zla tiya”, i zla. Na sak a jan anā dō hinen: “Hayak a man a anan”, i nay ahay. Na sak a jan anā bile uno: “Ga natiya”, i ga anan acəkan.»

¹⁰ Yesu a sləne 'am anahan ataya cəna, a zlan à nga lele. A jan anā dō sə pərahan azar ataya awan, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Kula na tak anan à nga anā dō sa daf upo nga lele kawa dōwan a anan à wulen su dō sə Isəra'ila ahay bay.

¹¹ Ni jak ikwen: Dō ahay bayak a, ti i halay ahay nga kwa pə daliyugo ahay wa fok, ti i pa way à bahay a Mbərom tatə Ibərahima, tata Isiyaku, aday tatə Yakob.

¹² Əna dō sa jəka tinen abay mə walay aya bugol saa pa 'am sə bahay a Mbərom ataya nā, ti gucey atan uho à idə zənzen a inde. A man ata nā, ti i yan aday ti i rac slan.»

¹³ Yesu a dazlan sa jan anā bahay sə suje ata awan, a wa: «Zla way anak agay! I tərak kawa ananak a sa daf upo nga ata awan.»

A alay ata awan ite, bile anahan ata a mbar acəkan.

*Yesu a mbar dō sə dəvac ahay bayak awan
Markus 1.29-34; Lukas 4.38-41*

¹⁴ Aya, Yesu a zla əga Piyer. A dəzle cəna, a tan ayak à nga anā jəje ana Piyer nā, winen mə nahay a, nga a bərzlan.

¹⁵ Yesu a laman alay anā uwar ata awan, aday nga a sə bərzlan ata a ndalay panan. A slabak, a dan way sa pa anā Yesu.

¹⁶ Suko anahan a ga cəna, ta ran ahay dō sə dəvac azar aya bayan awan, tinen tə setene aya à nga inde. Yesu a razl anan setene ahay ta 'am anahan sa jan atan, aday a mbar anan dō sə dəvac ataya fok.

¹⁷ A ga matanan ata aday 'am ana dō maja'am a Mbərom Ezaya sa ja ata à təra, a wa:

«Winen nā, kə gəbak puko wa bəle a mənuko, kə tavakak anan puko wa dəvac ana mənuko ahay.*»

Dō sa gan may sə pərahan azar anā Yesu ahay

Lukas 9.57-62

¹⁸ Yesu a canan anā man su dō pə cakay anahan ata nā, a jan anā njavar anahan ahay tē takas way a tinen pa day uho sə bəlay.

¹⁹ Miter sə Tawrita a inde, a hədəken ayak pə cakay ana Yesu, a jan, a wa: «Miter, nen ni pərahak azar kwa aha fok.»

²⁰ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Hwehwe ahay nā, məke a tinen ahay inde, məvuhom sa nga mburom ahay dukwen, doh a tinen ahay inde, əna nen Wan su Dō nā, man sə nahay uno inde saa man uda ibay.»

²¹ Dōwan a maza à wulen sə njavar a Yesu ahay wa a jan, a wa: «Ba Məduwen, u no sə pərahak azar, əna vuro cəved nā zla agay, nā saa lay anan ahay bəbay uno aday.»

²² Yesu a mbədahan apan ite, a wa: «Mbəsak anan məsinde ahay tā la məsinde a tinen ahay. Iken, hayak, pəruho azar.»

Yesu a gafan 'am anā atə mad tə a'am

Markus 4.35-41; Lukas 8.22-25

²³ Pə dəbə anahan a wa nā, Yesu a jən way anahan à kwalalan inde tə njavar anahan ahay.

²⁴ Tinen apan ti zla kutok, vəvara məduwen a a slabak kwayan'a pa nga sə a'am. Məsugurndolon sə miresl sə a'am a slabak, a njəvek ayak à kwalalan inde. Ata Yesu nā, winen apan i njak ahan.

²⁵ Njavar anahan ataya ta nay apan, tə pədək anan, ta jan, ta wa: «Ba Məduwen, mənuko apan dī lize. Tam mənuko ite!»

²⁶ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kə jəjiren nā, angamaw? Kə dəfen upo nga bayak a bay kələdaw?»

Coy Yesu a slabak hərom, a gafan 'am anā mad, a jan anā məsugurndolon sə a'am ahay tē mbəsak sa bal. Dekek, atə mad tə a'am tə tavay acəkan.

²⁷ Way ata a gan masuwayan anā dō ataya bayak awan. Anga nan ta ja, ta wa: «Dōwan a anan ata nā, dō maw? Kwa atə mad tə məsugurndolon sə a'am ahay dukwen tə dəfan apan!»

Yesu a mbar anan dōwan aya inde cew tə setene aya à nga inde

Markus 5.1-20; Lukas 8.26-39

²⁸ Pə dəbə anahan a wa nā, Yesu a dəzle pa 'am sə bəlay, pa day uho su kon sə Gadarena ahay. A man ata nā, dōwan aya inde cew, tə setene aya à nga inde. Tinen aday nā, ta ga zlawan cəvedabay. Anga nan, dō ahay tə mbəsakak sa zla ta man ata awan. Dōwan ataya ta nay ahay à wulen sə jəvay ahay wa, tə zlangay tatə Yesu.

²⁹ Tə canan à Yesu cəna, ta zlah pi zek, ta wa: «Iken Wan a Mbərom, kə pəlay pumo wa həna kwayan'a nə maw? Ka nak sa naa ga alay tə manay kwayan'a mənəna alay a Mbərom sa daf ata sə dəzley ahay ca daw?»

³⁰ Ta man a tinen ata dəren mənəcək nā, gadura ahay inde, tinen apan ti rac apa.

* 8:17 Ca pə Esaaya 53.4.

³¹ Setene ataya tə cəce pə Yesu a wa, ta wa: «Kak a nak sa razl manay nà, varan umo cəved mē ndərmađ à gadura a anaya inde.»

³² Yesu a jan atan kutok, a wa: «Zlen uda awan!» Tə zləray ahay ù dō ataya wa, ta zla à gadura ahay inde. Gadura ahay fok ite, ta haw kwa pa zar kon wa, tə dzak ayak kwa pa 'am məgugējuje wa à bəlay inde, tətah, tə lize uda awan.

³³ Dō sa gan nga anà gadura ataya ta haw à wulen su doh. Ta jan anà dō ahay way a sə tara pu dō cew ataya awan, aday pə gadura ahay re.

³⁴ Dō sə wulen su doh ahay fok, ta nay saa zlangay tə Yesu. Tə canan cəna, tə dubok anan Yesu, aday à zla ù kon a tinen ata wa.

9

Yesu a mbar anan dōwan a inde mə təra à məndak awan

Markus 2.1-12; Lukas 5.17-26

¹ Natiya kutok, Yesu a ján à kwalalan inde maza awan, a takas bəlay, a ma way anahan à Kafarnahum, wulen su doh anahan.

² A wulen su doh ata wa, dōwan aya inde tə gəban ahay dō pə lala, winen mə təra à məndak awan. Yesu a canan anà adaf nga a tinen ata cəna, a jan anà dōwan a mə təra à məndak ata awan, a wa: «Dəna uno, kə jalay awan sabay. Nə pəsek anan ines anak ahay coy.»

³ Aya əna, miter sə Tawrita ahay inde à man ata awan, tə jalay nà: «Dōwan a anan, winen apan i jənan pa 'am anà Mbarom.»

⁴ Yesu a san abayak nga a tinen ata zle coy. Anga nan a wa: «Kə jilen way lelibay a matanan à mivel a kwanay inde nà, angamaw?»

⁵ Ma da 'am a nə maw? Sa ja: “Nə pəsek anan ines anak ahay” ata dāw, kabay sa ja: “Slabak, zla” ata dāw?

⁶ Əna u no kə sənən apan lele, nen Wan su Dō nà, məgala uno inde sə pəsen anan ines à dō ahay pə daliyugo.» A jan anà dōwan a mə təra à məndak ata: «Slabak, gəba lala anak, zla agay!»

⁷ Dōwan ata a slabak, a zla way anahan agay acəkan.

⁸ Dō ahay tə canan anà way ata cəna, tə jəjar pi zek, aday tə həran nga anà Mbarom, anga kə varak anan mazlaḅ matanan ata anà dō zənzen aya awan.

Yesu a ngaman anà Mata

Markus 2.13-17; Lukas 5.27-32

⁹ Yesu a slabak à man ata wa asa, a zla way anahan. Winen apan i zla ata nà, a canan à dōwan a inde tə ngaman Mata, winen mə njahay a ù doh sə cakal jangal. Yesu a canan

cəna, a jan: «Pəruho azar!» Mata a slabak, a pərahan azar acəkan.

¹⁰ Tə njahay pə tuwez əga Mata kutok, Yesu tə njavar anahan ahay. Aday dō sə cakal jangal ahay tu dō sə atahasl azar aya bayak a ta zlak ayak re.

¹¹ Farisa ahay tə canan anà way ata cəna, tə cəce pə njavar anahan ataya wa: «Miter a kwanay nà, a pa way pə kərtek a tu dō sə cakal jangal ahay, aday tu dō sə atahasl ahay nà, angamaw?»

¹² Yesu a sləne anan lele nà, a jan atan, a wa: «Dō dəvac a bay cəna, a gan may anà dō sə disise bay, si dō sə dəvac ahay.

¹³ Adəka bay, zlen saa tətək nà, 'am a ma ja à Deftere a Mbərom inde a anan: “U no dō ahay tà gan sumor i zek ahay, bina u no tš vuro gənaw ma sla dūngo aya bay.*” Nen a aday dukwen, na nay ahay sa naa ngaman anà dō sa ga way lele ataya bay. Əna na nay ahay nà, sə ngaman anà dō sə atahasl ahay.»

Acəce way pə sumaya

Markus 2.18-22; Lukas 5.33-39

¹⁴ Natiya kutok, njavar a Yuhana ahay tə cəce pə Yesu wa, ta wa: «Manay tə Farisa ahay, ma ga sumaya kutok nà, njavar anak ahay nə ta ga itəbay angamaw?»

¹⁵ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «A ga pikwen nà, dō mə ngamay aya à man sə gəba dalay nà, ti mba apan sa ga sumaya itədaw? Matanan bay! Əna pa pac a dō sə gəba dalay ata, tə banak anan à wulen a tinen wa nà, ata ti ga sumaya kutok.

¹⁶ «Matana re, waya sə tapay zana wiya a pə zana anahan məduwer a anaw? Ibay. Anga à man sə banay anan nà, məgabəl sə zana wiya ata i zəga anan apan məke ana zana məduwer ata awan, i ngəraw.

¹⁷ Matana re, dōwan sa mbad mahay mə kwasay a bay a à mbulo sa zlay məduwer a dukwen ibay†. Anga mahay mə kwasay a bay ata kə sak a kwasay nà, i ngəraw anan mbulo sa zlay a məduwer ata awan, aday mahay dukwen i mbad à məndak, mbulo sa zlay kə nasek asa re. Anga nan, suwan sa mbad mahay mə kwasay a bay à mbulo sa zlay wiya awan. Ata, awan saa nes dukwen ibay.»

Atə bahay a inde tə uwar sə laman alay à zana a Yesu ata awan

Markus 5.21-43; Lukas 8.40-56

¹⁸ Yesu winen apan i ja 'am anahan ataya nà, dōwan inde winen bahay awan, a zlak ayak. A dukwen gərmec ù vo anà Yesu, a jan, a wa: «Dəna uno kə məcak həna. Hayak əga nen. Kə daf apan alay anak aday à mbar ite.»

* 9:13 Ca pə Hose'a 6.6. † 9:17 Mbulo sa zlay nà, way sa mbad uda mahay sə Yahuda ahay. Aday dukwen, kak winen wiya awan nà, à alay ana mahay sə kwasay uda nà, a ngəraw bay.

¹⁹ Atə Yesu tə njavar anahan ahay tə slabak, tə pərahan azar.

²⁰ Uwar a inde à man ata ite, winen dəvac a, ava kuro nga cew. Mez winen apan i pəkan ahay à kutov wa. Anga nan, a nay ahay à wulen sə dō ahay ta sə dəba a Yesu. A dazlan, a laman alay nec anà 'am sə zana ana Yesu.

²¹ A jalay nà: «Kak nə njadak sə laman anà zana anahan a cəna, ni mbar asanaw!»

²² Yesu ite a mbəda 'am pə uwar ata, a canan, aday a jan: «Mazar uno, kə jalay awan bay, adaf nga anak pi nen ata kə mbərak iken.» A alay ata awan ite, uwar ata a mbar acəkan.

²³ Yesu a dazle àga bahay ata awan. A canan anà dō sa fa gingeç ataya pi zek tu dō sa yam ataya fok nà,

²⁴ a jan atan, a wa: «Zlen à man a anan wa, anga dəna a anan kə məcak bay. A njak ahan ca.» Man su dō ataya tə mbasay apan.

²⁵ Ta razl anan dō ahay fok uho lele nà, Yesu a zla ù doh à man sə məsinde, a bənan anan alay anà dəna ata awan. Dəna ata a slabak hərom.

²⁶ Matana kutok, ləbara ata a ta 'am təday pə daliyugo ata fok.

Yesu a mbar anan hurof aya inde cew

²⁷ Yesu a slabak à man ata wa asa, a zla way anahan. Pə cəved anahan ata kutok, hurof ahay cew tə pərahan ayak azar, tinen apan ti zlah, ta wa: «Iken wan a Dawuda, mǎgak i zek wa ite!»

²⁸ Yesu a zla ù doh lele nà, hurof ataya tə hədəken ayak pə cakay. Yesu a cəce patan wa, a wa: «Kə dəfen upo nga ni mba apan sa mbar kwanay acəkan daw?»

Tə mbədahān apan, ta wa: «Ayaw, mǎ dəfak apak nga.»

²⁹ Natiya kutok, Yesu a laman atan alay pə ide, aday a wa: «Ā tarak ikwen kawa ana kwanay sə dəfay upo nga ata awan.»

³⁰ Ide a tinen ahay tə təba acəkan ngurret.

Pə dəba wa nà, Yesu a gafan atan 'am pi zek wa lele, a wa: «Kā sa təkəren anan 'am a anan anà dōwan bay jiga awan.»

³¹ Əna tinen ta zla cəna, tə təkər anan ləbara a Yesu kwa aha pə daliyugo ata fok.

Yesu a mbar anan dōwan a inde maandak awan

³² Dōwan a abay hurof ataya tinen apan ti zla way a tinen mba, dō ahay tə gəban ahay dōwan a inde anà Yesu. Dōwan ata a ja 'am bay, winen maandak awan, anga setene inde anan à nga.

³³ Yesu a razl anan setene ata awan, aday dōwan a maandak ata a dazlan sa ja 'am kutok. Way a sə tərā ata a gan masuwayan anà dō ahay. Anga nan ta ja, ta wa: «Way

kawa həna anan ata, dōwan kə canak anan kula à Isəra'ila bay fok.»

³⁴ Aya əna, Farisa ahay ta wa: «Sə varan mǎgala sa razl anan setene ahay nà, bahay sə setene aya awan.»

Do si mer su way ahay ta kac ike

³⁵ Yesu a bar à wulen su doh ahay, aday a zla pu kon pu kon. Winen apan i tətakan anan way anà dō ahay ù doh sə wazay ahay. A taa wazan atan ləbara sə bahay ana Mbərom mugom awan. Kə mbərak anan dō sə dəvac a tinen ahay fok, pi zek tu dō mə tərā à mǎndak aya fok re.

³⁶ Yesu a canan anà man su dō ata cəna, ta gan i zek wa, anga ta yak nga, tə dawarak kawa təman mənəna dō sa gan atan nga ataya awan.

³⁷ Natiya kutok, a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Way sa pa inde à guvo bayak a sə halan nga, əna dō sə halan nga aya ta kac ike.

³⁸ Suwan gen anan kem anà bahay sə guvo awan, à zəga anan dō ahay à guvo, anga sə halan nga anà way sa pa.»

10

Yesu a walay dō maslan anahan ahay kuro nga cew

Markus 3.13-19; Lukas 6.12-16

¹ Natiya awan, Yesu a ngaman anà njavar anahan kuro nga cew ataya pə cakay anahan. A varan atan mǎgala sa razl anan setene ahay, aday sa mbar anan dō sə dəvac ahay fok, tu dō mə tərā à mǎndak aya fok re.

² Sləmay su dō maslan anahan a kuro nga cew ataya nà, həna: mama'am awan, Simon, dōwan a Yesu sə ngaman Piyer* ata awan, tinen tə mərak anahan Andəre. Yakuba tinen tə mərak anahan Yuhana, tinen wan ana Zebede ahay.

³ Filip tə Bartilome, Tomas tə Mata dō sə cakal jangal ata awan, Yakuba wan ana Alfa, Tade,

⁴ Simon dō manide sə Ruma ahay ata awan, tə apan Yudas Iskariyot dō saa ga daf pə Yesu ata awan.

Mer su way ana dō maslan a kuro nga cew ataya awan

Markus 6.7-13; Lukas 9.1-6

⁵ Yesu a slan anan dō maslan anahan ahay kuro nga cew ataya ta sa jan atan: «Kā si zlen àga dō sə pəra ahay bay, kǎ si zlen à wulen su doh sə Samariya ahay bay re.

⁶ Kǎ zlen asanaw cəna, pə cakay sə Isəra'ila ahay, tinen kawa təman mǎlize ataya awan.

⁷ A man a kwanay sa zla fok, dīken atan anan nà: «Bahay a Mbərom winen bəse tə kwanay coy.»

* 10:2 Kawa sa ja nà, Pəkarad.

⁸ Mbøren anan dō ahay à dɔvac a tinen ahay wa. Slabiken anan dō ma mac aya re. Dō mē dugwad aya dukwen, mbøren atan aday zugol a tinen á ndav. Rəzlen anan setene à dō ahay wa. Kə njiden məgala ata dukwen kəriya awan, viren anan anà dō ahay kəriya cite.

⁹ Ká sa gəben dala à alay bay, kwa dala sə gura, kwa sə gursa, kwa sə rəslom.

¹⁰ Ká sa gəben taɓay à alay bay, ká sa gəben zana ahay cew bay, ká si ren təkarak ahay saray cew bay, ká sa gəben dəker à alay bay fok. Anga dō si mer su way cəna, i pa nà, way sə herreɓ anahan.

¹¹ «Ka sak a dazlen à wulen su doh cəna, pəlen dō tɛde i təma kwanay ata awan. Nji-hen əga winen hus à luvon a kwanay sa zla à man hinen.

¹² Kwanay apan ki i dazlen əga dō nà, jen atan kawa hana a anan: “Zay á tərak ikwen.”

¹³ Ata kak dō su doh ataya tə təmahak kwanay nà, zay a kwanay á njahay patan acəkan. Aday kak dō su doh ataya tə təmahak kwanay bay ite cəna, zay a kwanay á may ahay pikwen.

¹⁴ Matana re, kak dōwan aya tinen tə təmahak kwanay bay, kabay ta ngam sə sləne 'am a kwanay bay nà, zlen way a kwanay à man ata wa, aday kə bəzləmen morbodok su kon a tinen pə saray a kwanay ahay wa.

¹⁵ Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Pə luvon a aday Mbərom i gan sariya anà dō sə daliyugo ahay ata nà, zek i naa dan anà dō su kon ataya zal mbala ana Sodoma tə Gomora.†»

Dəce ahay inde pa 'am

Markus 13.9-13; Lukas 21.12-17

¹⁶ «Ni slan kwanay hana, kawa təman ahay à wulen sə kəla kiɓe ahay inde. Anga nan, tərən dō wurwer aya kawa dədəw ahay, aday njihen səkəffe kawa badəbada ahay.

¹⁷ Ben nga a kwanay lele pu dō sə daliyugo ahay wa, anga ti naa zla kwanay à man sə sariya ahay, ti naa ndaɓay kwanay ù doh sə wazay ahay.

¹⁸ Ti naa ngəza kwanay pa 'am sə guverner ahay aday pa 'am sə bahay məduwen aya anga kwanay njavar uno ahay. Matanan ki gen side pa 'am a tinen ahay, aday pa 'am ana dō sə pəra ahay re.

¹⁹ Kwa siwa siwa tə bənak kwanay à man sə sariya ahay nà, ká sa jilen à mivél a kwanay inde: “Mi i ja həna nə maw, aday mi ja kəkəməw?” bay. Anga ki njiden 'am i nak ikwen ahay à nga inde à alay ata awan.

²⁰ Anga 'am ata i nay ahay dukwen à nga a kwanay wa bay. Saa jak ikwen ahay nà, Apasay a Bəbay a kwanay Mbərom.

²¹ «Matanan, mərak ahay ti varan anan mərak a tinen ahay anà dō ahay aday tá vad atan. Bəbay ahay dukwen ti gan anà gwaslay a tinen ahay matana re. Gwaslay ahay dukwen, ti slabak pə bəbay a tinen ahay aday dō ahay tá vad atan re.

²² Dō ahay fok ti nak ikwen ide anga kwanay njavar uno ahay. Əna dōwan a kə səmak anan anà dəce ata hus à andav a inde nà, winen i tam.

²³ Kak dō ahay ta gak alay tə kwanay ù kon ata nà, zlen way a kwanay ù kon hinen. Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Nen Wan su Dō ni may ahay nà, ki mben apan sə zlangay alay pu kon sə Isəra'ila fok aday bay.

²⁴ «Dō sə jangay nà, i zalay miter anahan bay. Matanan, dō sa ga mer su way əga dō dukwen, i zalay bahay su doh ata bay re.

²⁵ Dō sə jangay ká sak a dazle ù doh anà dō sə jangan ata awan, kabay dō si mer su way dukwen ká sak a dazle à məduwen sə mazlaɓ ana bahay su doh ata awan, ata winen ká slak kutok. Kak aday tə ngamak uno i nen bahay su doh “Bə'elzebul” nà, ti təra kwanay dō su doh uno ahay fok à məndak kə zalak kutok bidaw?»

Lele sə jəjəran nà, anà wayaw?

Lukas 12.2-9

²⁶ «Anga nan, na wa: Kə jəjirenen anan anà dō sa ga alay tə kwanay ahay bay. Way mi dər aya fok ti kay ahay zek uho mba, aday 'am mə səsek aya asəsek fok, ti sləne zek kutok.

²⁷ Way uno sa jak ikwen mənuko taayak ataya fok, jen anan pə ide sə dō ahay fok kutok re. Way a kwanay sə sləne mə səsek asəsek ataya nà, jen anan pə zavay wa kutok.

²⁸ Kə jəjirenen anà dō sa mba apan saa ndavak ikwen anan sifa tate ataya bay. Jəjirenen anan adəka nà, anà Mbərom. Winen nà, i mba apan sə lize anan zlay si zek tə sifa a təkə à məkə sə mərda ata awan.

²⁹ Tə dala anak mənjoek nà, ti pəkak apan kədəye ahay ngwer cew bidaw? Kədəye ataya nà, inde kərtek sə slahay pa nga mburom wa à məndak mənjoəna Bəbay Mbərom sa gan may nà, inde daw?

³⁰ Kwanay həna dukwen, kwa sibək sa nga a kwanay, tinen mə baslay aya fok kərtek kərtek.

³¹ Anga nan, na jak ikwen: Kə jəjirenen bay, bina kwanay kə zilen kədəye ahay bayak a asanaw!

³² «Natiya, kak dōwan a kə jak pa 'am su dō sə daliyugo ahay “Nen dō a Yesu!” nà,

† 10:15 Ca pə Laataanooji 19. ‡ 10:25 Bə'elzebul nà, sləmay ana Fakalaw re.

nen dukwen, ni ja pa 'am ana Bəbay uno Mbərom, winen à bagəbaga mburom ata: "Winen dō uno!" cite.

³³ Əna dōwan kà jak pa 'am su dō sə daliyugo ahay sa jəka a san nen Yesu bay cəna, nen dukwen ni jan anà Bəbay uno Mbərom, winen à bagəbaga mburom ata nà, na san anan bay ite re.»

Yesu a nay anan nə zay bay, əna maslalam

Lukas 12.51-53, 14.26-27

³⁴ «Natiya asa, kə jilen sa jəka na nay ahay nà, sə gəbəy ahay zay bay. Na nay sə gəbəy nə zay bay, əna maslalam.

³⁵ Nen na naa njak anan atə wan pi zek tə bəbay anahan, aday atə dəna dalay a pi zek tə may anahan, atə dalay sa wan pi zek tə jəje anahan.

³⁶ Saa təra pi zek dō manide ahay nà, dōwan aya ù doh pə kərtek ata awan.

³⁷ «Dowan a kà sak a pəlay bəbay anahan kabay may anahan zal sə pəlay nen cəna, winen kà slak njavar uno bay. Aday dōwan kà sak a pəlay wan anahan kabay dəna anahan zal sə pəlay nen cəna, kà slak njavar uno bay re.

³⁸ Kək dōwan a kə tavakak dədom anahan mə zləngəd a aday kə pərahak uno azar bay cəna, kà slak njavar uno bay re.

³⁹ Dowan a kà nak anan sa tam anan sifa anahan tə alay anahan a cəna, i lize anan adəka bugol. Əna dōwan a kə lizek anan sifa anahan anga nen ite nà, ata i njad anan way anahan adəka.»

Mərdok anga sə təma njavar a Yesu ahay Markus 9.41; Lukas 10.16

⁴⁰ «Dowan a kə təmahak kwanay, a təma nà, nen awan. Aday dō sə təma nen dukwen, a təma dō sə slənay ahay nen ata awan.

⁴¹ Dowan a kə təmahak dō maja'am a Mbərom anga winen dō maja'am a Mbərom cəna, i njad mərdok anahan kawa ana dō maja'am a Mbərom ata awan. Aday dōwan a kə təmahak dō didək a anga winen dō didək a cəna, i njad mərdok anahan kawa ana dō didək ata re.

⁴² Nen apan ni jak ikwen tə didəm a həna: Kuwaya dōwan a kə varak anan kwa a'am mə taslay a anà dō ma kac a kərtek à wulen sə njavar uno a anaya anga winen njavar uno nà, i njad magwagway anahan acəkan.»

11

Yuhana, dō sa gan baptisma anà dō ahay ata, a slan dō ahay à man a Yesu

Lukas 7.18-35

¹ Natiya kutok, Yesu a ndav anan sə dakan anan way anà njavar anahan ahay kuro nga cew ataya cəna, a zla way anahan à man

maza aya awan, anga a nan sə tətakan anan aday sə wazan anan 'am a Mbərom anà dō sə wulen su doh sa man ataya fok.

² A alay ata ite, Yuhana dō sa gan baptisma anà dō ahay ata aday nà, winen à dangay. A sləne ləbara si mer su way ana Yesu Almasihu sa ga ataya nà, a slənay anan njavar anahan ahay ite, tã nay pə cakay ana Yesu

³ saa cəce panan wa: «Iken nà, Almasihu dōwan a manay sə sləne i nay ahay mba ata daw? Kabay mə ba dō maza daw?»

⁴ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Zlen, təkəren anan anà Yuhana nà, way a kwanay sə sləne aday way a kwanay sə canan ataya awan.

⁵ Hurof ahay tə təkak ide, vədal ahay tinen apan ti zla tə saray a tinen, aday dō mə dugwad aya dukwen, zugol inde patan sabay anga tə mbərak. Mədəngazlak ahay, tinen apan ti sləne way tə sləmay a tinen ahay re, dō ma mac aya tə slabakak ahay à məkə wa, aday dō mətawak aya tə slənek ləbara sa 'am mugom awan.

⁶ Ataslay mivəl i tərən anà dō aday kə mbəsakak sa daf upo nga itəbay ata awan.»

⁷ A alay a njavar a Yuhana ahay tinen apan ti zla way a tinen kutok ata nà, Yesu a dazlan sa jan 'am ana Yuhana anà man su dō ata awan, a wa: «Ki zlen à kiə à man sa saf inde nà, saa cay ahay pa maw? Pə gusuko aday mad winen apan i bal anan ata daw? A'ay!

⁸ Əna aday ka si cen ahay nà, pa ma kutok anaw? Pu dō aday winen ma pak zana kəlfedede aya ata daw? Də sa pak zana kəlfedede aya dukwen, tinen nà, ù doh sə bahay ahay.

⁹ Aka aday ka si cen ahay nə pa ma kərtek a kutok anaw? Pu dō maja'am a Mbərom bidaw? Ayaw, winen dō maja'am a Mbərom acəkan, aday nen ni jak ikwen nà, winen a zalay dō maja'am a Mbərom ahay re.

¹⁰ Anga 'am inde mə vinde à Deftere a Mbərom inde, pə winen. Mbərom a wa: "Həna ni slan dō maslan uno, i lahak pa 'am saa ndakak anan cəved lele.*"

¹¹ «Nen apan ni jak ikwen tə didəm a həna: A wulen su dō sə njahay ahay pə daliyugo nà, dōwan inde sə zalay anan Yuhana dō sa gan baptisma anà dō ahay ata nà, ibay. Aya əna, dō ma kac awan à bahay a Mbərom inde ata ite nà, winen a zalay anan Yuhana tə məduwen.

¹² Kwa a bənay ahay à alay Yuhana sə dazlan sə wazan anan 'am sə bahay a Mbərom anà dō ahay hus ahay həna ata nà, dō manide ahay inde ta gak vərəm tə bahay a Mbərom, aday a nan atan sə ngəzar anan.

¹³ Hus ahay pə Yuhana sə dəzley, Deftere Tawrita a Musa, tə Deftere mbala ana dō

* 11:10 Ca pə Malakiya 3.1.

maja'am a Mbərom ahay fok, ta jay ahay nà, pa 'am sə bahay a Mbərom awan.

¹⁴ Kak ki təmihen 'am uno kəmaya, 'am ana Deftere sa ja pə amay ana Eliya ata nà, kè tərak tə Yuhana kutok.[†]

¹⁵ Sləmay inde pə dōwan a sə sləne 'am a anan cəna, à sləne.

¹⁶ «Do a wuswes anaya həna ata nà, ni ga atan minje nà, ta maw? Ni ga atan minje cəna, tə gwaslay ahay sə njahay pə zavay sə wulen su doh, ti zlahan ayak anà gwaslay sa day hinen ataya, ta wa:

¹⁷ «Ma fak ikwen ayak gungozl, kə gərven bay. Ma fak ikwen ayak gingec, kə yimen bay re!»

¹⁸ Bina Yuhana kà nak, a pa way sa pa kəray bay, a sa mahay bay re, ta ja apan ta wa: «Winen tə setene à nga!»

¹⁹ Nen Wan su Do na nak, na pa daf kəray, na sa mahay kəray. Tinen apan ti ja upo re, ta wa: «Cen apan! Dowan a anan nà, do sə kutov, do sə vaway nga, aday winen car su do sə cakal jangal ahay pi zeku do sə atahasl ahay.» Aya əna, do ahay ti san kəlire[‡] ana Mbərom winen lele, anga ti canan anà mer su way anahan sa ga ataya awan.»

Dəce pu kon aya sə təma 'am a Yesu bay ataya awan

Lukas 10.13-15

²⁰ Yesu a dazlan, a gafan 'am anà do sə wulen su doh aya aday winen sa ga uda zek məduwen sə masuwayan anahan ahay ataya awan, anga tə ngəmak sa yam pə ines a tinen ahay itəbay ata awan.

²¹ A ja, a wa: «Iken, wulen su doh sə Kurajin, yam zek anak anga dəce i tak à nga. Iken, wulen su doh sə Baytisaada dukwen, dəce i tak à nga re. Anga abay masuwayan aya ma ga à wulen su doh a kwanay ataya, tã ga atan à wulen su doh sə Tirus tə Sidon nà, do sa man ataya ti yam pə ines a tinen ahay bidaw? Ti pak zana sə məsinde pi zek, ti kukot rəba pa nga aday sə dakay anan tə yimak pə ines a tinen ahay tə didək awan.

²² Anga nan, nen apan ni dakak ikwen anan həna: Pə luvon sa ndav anan daliyugo nà, sariya ana atə Tirus tə Sidon nà, i dan atan 'am kawa ana kwanay bay.

²³ «Iken Kafarnahum, a ga apak nà, Mbərom i cakaf wa iken à mburom daw? Matana bay! Ki zla nà, à məkə sə mərda adaka coy. Anga masuwayan aya ma ga àga iken ataya nà, abay à ga nə tinen ma ga aya nə à wulen su doh sə Sodoma nà, ata tiya winen i ga inde hus biten cite re.

²⁴ Anga nan, ni jak ikwen: Pə luvon sa ndav anan daliyugo nà, sariya ana Sodoma i dan 'am kawa ananak bay.»

Yesu i dakan anan cəved sa man uda anà do ahay

Lukas 10.21-22

²⁵ A alay ata awan, Yesu a ja, a wa: «Bəbay uno, iken Bahay sə bagəbaga mburom, iken Bahay sə daliyugo. Suse anak, anga kə dakak anan anan way a anaya anà gwaslay ahay, way ataya aday dukwen abay kə dərək anan pu do sə kəlire ahay wa, pu do sə asan way ahay wa.

²⁶ Ayaw, Bəbay uno, ka ga matanan, anga a zlak à nga anakiken awan.»

²⁷ Matanan, a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Bəbay uno kə varak uno anan way ahay fok. Dowan sa san Wan a Mbərom nà, ibay, si zek ana Bəbay Mbərom awan. Aday dowan sa san Bəbay Mbərom dukwen ibay, si nen wan anahan awan, tu do aday Wan a Mbərom a gan may sə dakan atan anan ataya awan.

²⁸ «Kwanay do ma ya nga aya, kwanay tə way ma ba aya pa nga ata awan, hayak ikwen ahay pə cakay uno, aday ki njiden sa man uda awan.

²⁹ Pərihen anan azar lele nà, anà 'am uno ahay, tətiken way pi nen wa, anga nen nə do səkəffe awan, ki gen dəce à alay uno wa itəbay. Ata aday, sifa a kwanay ahay ti man uda awan kutok.

³⁰ Anga 'am uno ahay nen sa jak ikwen ataya nà, ti njahak ikwen pa may. Way nen sə dəfak ikwen uda pa nga ata nà, i ba pikwen bay.»

12

Yesu nà, winen bahay sə luvon sa man uda awan

Markus 2.23-28; Lukas 6.1-5

¹ Pə luvon a inde nà, Yesu tə njavar anahan ahay ta zla tə guvo sa ndaw. Njavar anahan ahay ta kad ndaw aday ta pa, anga may a han patan. Əna, pac ata nà, luvon sa man uda awan.

² Farisa ahay tə canan à way a tinen sa ga ata cəna, tə cəce pə Yesu a wa, ta wa: «Ca apan, njavar anak ahay nà, ta ga way aday tədə abay sa ga pə luvon sa man uda bay ata nə, angamaw?»

³ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kwanay kə jingen way ana Dawuda sa ga tu do anahan ahay, à alay a may a han apan ata itəbay daw? A ga nə kəkəmwaw?»

⁴ Dawuda a zla à jawjawa sə mazla6 a Mbərom inde, a ray pen ma ga nga a anga Mbərom, ta pa tu do anahan ahay. Aday abay tədə sa pa pen ataya nà, si do sə gədan dundo anà way anga Mbərom ahay taayak bidaw?

[†] 11:14 Ca pə Malakiya 3.23-24. [‡] 11:19 Kəlire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom. * 12:3 Ca pə 1 Samiyel 21.2-7.

⁵ «Kabay kula kə jingen Tawrita itəbay dāw? Do sə gədan dungo anə way ahay anga Mbərom nā, ta ga mer su way ù doh sə mazlaḅ a Mbərom nə pac pac, kwa tə luvon sa man uda awan.[†] Tə winen ata təkə dukwen, ines inde patan ibay re.

⁶ Ni jak ikwen həna: 'Do sə zalay doh sə mazlaḅ a Mbərom inde həna à man a anan.

⁷ «Mə vinde à Deftere a Mbərom inde nā, Mbərom a wa: "U no do ahay tā gan sumor ì zek ahay, bina u no tē vuro gənaw ma sla dungo aya bay.[‡]" Ata nā, abay kə sənən anan 'am ata nā, ki viren anan ines anə do mənəna ines ahay həna biten ataya bay.

⁸ Bina nen Wan su 'Do nā, nə lavan nga anə luvon sa man uda awan.»

Yesu a mbar anan dōwan a inde ma mac alay awan

Markus 3.1-6; Lukas 6.6-11

⁹ Natiya awan, Yesu a slabak, a zla ù doh sə wazay a inde.

¹⁰ Dōwan a inde à man ata, winen ma mac alay awan. Aday dukwen Farisa ataya, a nan atan sa man anan mungok anə Yesu pa sa ga mer su way pə luvon sa man uda ata awan. Anga nan təkə pə Yesu wa: «Tawrita a mənuko kə varak uko cəved sa mbar do pə luvon sa man uda awan dāw?»

¹¹ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Hinahibay təman anak inde, aday kə slahak panak à məkə inde nā, ki gəḅay anan à məkə wa, kwa á ga nə pə luvon sa man uda awan bidaw?

¹² Tə dídəm a nā, do a zalay təman bidaw? Anga nan, cəved inde sa ga mer su way lele awan, kwa pə luvon sa man uda awan.»

¹³ Yesu a jan anə dōwan a ma mac alay a ata kutok: «Nədəoy anan alay!» Dōwan ata a ndəḅoy anan alay acakan, alay anahan kə pəsakak kawa alay a hinen ata re.

¹⁴ Matana awan, Farisa ataya ta nəy ahay uho, tə halay nga, aday tə pəlay cəved sə lize anan Yesu kutok.

Do si mer su way a Mbərom sə walay ata awan

¹⁵ Aday Yesu a sləne ləbara a tinen ata cəna, a slabak à man ata wa, a zla way anahan. 'Do ahay tə pərahak anan azar bayak a re, aday a mbar anan do dəvac aya fok.

¹⁶ A gafan atan 'am pi zek wa lele, tā sa jan anə dōwan winen wayaw bay.

¹⁷ Natiya awan, 'am a Mbərom sa ja tə dungo ana Ezaya ata a təra dídək a kutok. Mbərom a wa:

¹⁸ «Do si mer su way uno nen sə walay ata, həna!

Winen nā, ləliwe uno awan,

nə taslay anan mivəl nə tə winen awan. Ni slənək ayak apan Apasay uno.

I dakan atan anan dídək uno anə do su kon ahay fok.

¹⁹ Ingam sə təre tu do bay, i zlah awan itəbay.

Dōwan sə sləne dungo anahan pə cəved ibay.

²⁰ Gusuko winen apan i kad' coy dukwen, winen i ndav a wa bay,

lalam winen apan i mbacay coy dukwen, winen i ndəvan wa alay itəbay re,

hus pə luvon mbala dídək anahan saa tavay nga ata awan.

²¹ Do ahay fok ti dəfan ide nā, anə sləmay anahan kərtək. §

Yesu a razl setene ahay tə məgala a Mbərom

Markus 3.20-30; Lukas 11.14-23

²² Pə dəḅa anahan a wa nā, tə gəḅan ahay dōwan a inde, winen huraf awan, aday maandakan a re, anga setene inde anan à nga. Yesu a mbar anan. Dōwan ata a ja 'am, a canan ide kutok.

²³ Way a sə təra ata a gan masuwayan anə man su do ata fok. Ta ja, ta wa: «Dōwan a anan nā, winen Wan ana Dawuda mənuko sa ba ata bidaw?»

²⁴ Aya əna Farisa ahay tə sləne cəna, ta ja, ta wa: «Dōwan a anan nā, sə varan məgala sa razl anan setene ahay nā, Bə'elzebul* bahay sə setene ahay.»

²⁵ Yesu a san əjalay nga a tinen a zle. Anga nan a jan atan, a wa: «À bahay a wura wura fok cəna, kak do anahan aya 'am kə zlak atan pi zek bay nā, bahay ata i nes wa. Wulen su doh a wura wura, gulom su doh a wura wura dukwen, kak do ahay uda ataya 'am kə zlak atan pi zek sabay cəna, i tavay nga sabay re.

²⁶ Kak Fakalaw bahay sə setene ahay winen apan i razl setene ahay nā, 'am kə zlak atan pi zek tu do anahan aya sabay. Matanan bahay anahan a i tavay nga sabay re.

²⁷ Kak nen na razl setene ahay tə məgala ana Fakalaw nā, aday wan a kwanay ahay ti sa razl setene ahay nə tə məgala à waya kutok asa anaw? Anga nan, sa naa mak ikwen anan mungok nā, wan a kwanay aya awan.

²⁸ Tə dídəm awan, na razl setene ahay tə məgala sə Apasay a Mbərom. Matanan re, ki sənən anan kutok, bahay a Mbərom kə nak ahay à wulen a kwanay.

²⁹ «Matana re, dōwan saa zlan ù doh ù do gədan a saa ngəzəray panan way anahan ahay nā, ibay. Si kə lahak apan kurre kə jawak anan dōwan ata awan, aday i saa mba apan sa zlan ù doh sa ray panan way anahan ahay nā, nā.

[†] 12:5 Ca pə Limle 28.9-10. [‡] 12:7 Ca pə Hose'a 6.6. § 12:21 Ca pə Esaaya 42.1-4. * 12:24 Bə'elzebul nā, sləmay ana Fakalaw re.

³⁰ «Dowan aday winen ti nen bay cəna, ata winen do manide uno. Dowan a kə mak uno zek sə halan nga anə do ahay bay, ata winen a i tan atan 'am.

³¹ Anga nan ni jak ikwen həna, do zənzen a kə nəkə kabay kə jənək anan pa 'am anə Mbərom nā, Mbərom i pəsən anan ines anahan ata awan. Aya əna, kak dōwan a kə jənək anan pa 'am anə Apasay Cəncan a nā, ata Mbərom i pəsən anan ines anahan ata itəbay fok.

³² Matanan re, kwa dōwan a nə a ja 'am lelibay a pa Wan su 'Do, Mbərom i pəsən anan ines anahan ata, əna do sa ja 'am lelibay pa 'am ana Apasay Cəncan ata nā, Mbərom i pəsən anan ines anahan ata kula ite sabay, kwa həna pə luvon sə biten, kwa pə luvon saa nay.»

*Dədəzł si sé tə wan anahan aya awan
Lukas 6.43-45*

³³ «Kak dədəzł si sé a nə sumor a cəna, wan anahan a i tərā sumor a re. Aday kak dədəzł si sé a nə sumor a bay ite, ata wan anahan a dükwen nə sumor a bay re cite. Anga nan, ta san dədəzł si sé nā, pa wan a wa.

³⁴ Kwanay aday nā, zahav su kōn ahay, ki mben apan sa ja 'am lele aya nə kəkəməw? Bina təbələm su do a ja nə way sa nay ahay a mivəl anahan wa.

³⁵ Do lele a nā, a san sa ja 'am zle ləfədədə, anga 'am anahan ata a nay ahay nā, kwa a mivəl anahan lele ata wa. Matanan, do sə huwan dükwen a ja nə 'am sə huwan, anga 'am anahan ata a nay ahay nā, kwa a mivəl anahan a lelibay ata wa re.

³⁶ Nen ni jak ikwen həna: Pə luvon a Mbərom sa ga sariya ata nā, do ahay ti mbəđahan apan anə nga a tinen ahay pa 'am a tinen ahay ma ja aya lelibay ataya fok.

³⁷ Mbərom i ban iken, kabay i mbəsək iken nā, anga 'am anak ma ja awan.»

Do ahay ta gan may Yesu a gan atan masuwayan

Markus 8.11-12; Lukas 11.29-32

³⁸ Natiya awan asa, do ahay a wulen sə Farisa ahay pi zek tə miter sə Tawrita aya ta jan anə Yesu, ta wa: «Miter, a nan umo, ga masuwayan sə way kərtek sə dəkay anan nā, Mbərom a sə slənay ahay iken acəkan ata awan.»

³⁹ Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Do sə biten ahay nə huwan aya fok, do sə mbəđahan ləən anə Mbərom ahay. Tinen ta gan may nā, anə masuwayan. Əna ti canan anə masuwayan sə awan sabay, kak si masuwayan sə tərā pə Zonas, do mājā'am a Mbərom ata aday.†

⁴⁰ Kawa ana Zonas sa ga luvon ahay maakan a kutov sə kələf məduwen a inde

ata nā, nen Wan su 'Do ni ga matanan luvon ahay maakan a məke inde re.

⁴¹ Pə luvon sə sariya a Mbərom saa ga ata nā, do sə Nəniwe ahay ti slabakay ahay uho pə kərtek a tu do sə biten a anan ataya, ti gan atan sariya. Anga do sə Nəniwe ahay nā, tə sləne wazo ana Zonas cəna, ta yam pə ines a tinen ahay. Aday dükwen, do sə zalay Zonas winen inde a man a ana awan.

⁴² «Pə luvon sə sariya nā, bahay sə Saba dükwen i slabak sa gan sariya anə do sə biten a anaya awan. Anga kwa winen dərən təkədə nā, kə nak ahay sa naa pəkək ayak sləmay pa 'am ana bahay Sulimanu, ma ja aya tə kəlire ata awan‡. Əna, cen apan həna kutok, do sə zalay anan Sulimanu tə məduwen dükwen, winen inde a man a ana awan. Əna hwiya dōwan a ngam sə sləne 'am anahan bay re.»

*Amay ana setene a mivəl su do inde
Lukas 11.24-26*

⁴³ «Setene kə nak ahay u do wa nā, i zla a man kiđe inde saa bar, saa pəlay man sa man uda awan. Əna kə njadak man bay nā,

⁴⁴ i jan anə nga anahan: “Suwan ni ma u doh uno nen a sa nay ahay wa ata awan.” Kə sak a may ahay nā, i tan a nga anə doh anahan a mama'am ata mə ndakay awan, mə fəday a lele, dōwan uda ibay.

⁴⁵ Aday cəna, i ma pə dəba, i ray ahay apan setene azar aya cuwbe, sə zalay anan tə huwan asa, ti nay, ti njahay a dōwan ata inde. Aday anjahay ana dōwan ata nā, lelibay zal pa sə kukwa ata wa asa. Natiya dükwen, i tərən anə do sə biten a huwan ataya fok nā, matanan re.»

*Mərak a Yesu ahay tatə may anahan
Markus 3.31-35; Lukas 8.19-21*

⁴⁶ Yesu winen apan i jan 'am ata anə do ahay mba, mərak anahan ahay tatə may anahan ta nər, tə tavay uho. Ta gan may sa ja 'am tə winen.

⁴⁷ Dowan a a jan anə Yesu, a wa: «Atə may anak tatə mərak anak ahay, tinen mə tavay aya uho. A nan atan sa jak 'am.»

⁴⁸ Yesu a mbəđahan apan, a wa: «May uno nā, wayaw? Mərak uno ahay nā, maya anaw?»

⁴⁹ A sukwe alay pə njavar anahan ahay, a wa: «Sə tərā mərak uno ahay aday may uno nā, tinen.

⁵⁰ Anga do sa ga way sa zlan a nga anə Mbərom, winen a bagəbaga mburom ata nā, sə tərā may uno tə mərak uno nə winen adəka.»

13

*Jike su do sa casl ndaw
Markus 4.1-9; Lukas 8.4-8*

† 12:39 Ca pə Zonas 1 - 4. ‡ 12:42 Ca pə 1 Laamiife 10.1-13.

¹ Natiya kutok, pə luvon ata kərtek awan, Yesu a nay ù doh wa, a zla way anahan sa jan 'am anà dō ahay pa 'am sə bəlay.

² Dō ahay bayan a tə mindel ta nay ahay pə cakay anahan. Anga nan, a ján way anahan sə njahay à kwalalan inde. Dō ahay ite tə tavay pa 'am məgugujuje.

³ Yesu a dakan atan anan way ahay bayan a tə jike ahay.

A jan atan, a wa: «Dowan inde a zla à guvo, saa casl ndaw.

⁴ Winen apan i casl ndaw ata kutok, zahav a guce panan pə cəved, aday məvuhom ahay tə dāgay anan.

⁵ Zahav azar a, a guce pə saray pəkərad, ta hay ahay bəse, anga yugo inde bayan a ibay.

⁶ Əna pac a sləray cəna, a butoy anan aday a vak anan, anga sləlay a ibay.

⁷ Zahav mə mbəsakan a à alay inde ata a guce à wulen sə adak inde. Ta ha cəna, ta har pi zek tə adak, əna adak a bənan mbiyed, ndaw ata kə nahak bay.

⁸ Əna zahav azar awan, a guce à məndak pə yugo lele awan. Ta nah bine siwaw nà, nga sa ndaw kərtek a cəna, hawal sa ndaw apan nə səkat, azar a kwa kuro mbərka, hinen ahay dukwen inde apan kwa kuro maakan.»

⁹ Yesu a jan atan kutok, a wa: «Sləmay inde pə dowan a nə, à sləne 'am a anan.»

Yesu a ja 'am tə jike nə angamaw?

Markus 4.10-12; Lukas 8.9-10

¹⁰ Pə dəbā anahan a wa nà, njavar anahan ataya ta zla à man anahan sə cəce panan, ta wa: «Ka taa jan 'am anà dō ahay tə jike nà, angamaw?»

¹¹ Yesu a mbəfahan atan apan, a wa: «Kwanay nà, way mi der aya à bahay a Mbərom a inde ata nà, winen a kà gakikwen panan akar sa 'am sə bahay anahan a coy. Aday dō a azar a nà, Mbərom kə varak atan cəved sa san anan itəbay.

¹² Dō aday way anahan ahay inde nà, i njad apan re, way i ga inde apan bayan a kutok. Əna, dō aday awan anahan inde ibay ata, i lize anan mbala anahan a mənəcək ata re.

¹³ Natiya, na jan atan 'am tə jike nà, anga ti ca apan, əna tə canan bay, ti pak apan sləmay, əna tə sləne bay, ti san awan bay re.

¹⁴ 'Am mbala ana Ezaya sa ja ata a təra patan kutok. Mbərom a wa:

“Ki pəken sləmay, əna ki slənen awan bay. Ki cen apan tə ide, əna ki cinen anan anà awan bay.

¹⁵ Anga dō ataya nà, tə tacak anan ide, anga aday tə canan anà awan bay, tə dəngəzlak anan sləmay a tinen, anga aday tə sləne awan bay,

tə dərzlak anan mivəl a tinen, anga aday tà san awan bay.

Bina, abay ti mbəfahan ləen anà ines a tinen ahay,

aday ni mbar atan.*”

¹⁶ «Əna kwanay nà, tislen mivəl, anga ide a kwanay ahay tə canan à way ahay zle, sləmay a kwanay dukwen ti sləne way ahay re.

¹⁷ Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Dō maja'am a Mbərom ahay bayan a pi zek tu dō dīdek aya bayak a ta gak anan may sə canan à way a kwanay a sə canan həna ata awan, əna tə canak anan anà awan bay. Ta gan may sə sləne way a kwanay a sə sləne həna ata awan, əna tə slənek awan bay re.»

Yesu a pəsak anan jike su dō sa casl ndaw ata awan

Markus 4.13-20; Lukas 8.11-15

¹⁸ «Natiya kwanay nà, sənən anan jike su dō sa casl ndaw ata kutok:

¹⁹ Kuwaya, dowan a kə slənek ləbara sə bahay a Mbərom, aday kə sənək anan bay cəna, Dō sə Sədəcək a nay ahay, a wudəh anan way a ma casl a à mivəl anahan inde ata awan. Cəved aday zahav sə guce apan ata nà, a ga minje tu dō matanan ata awan.

²⁰ Dō maza aya ite, tinen ta ga minje tə saray pəkərad, zahav sə guce apan ata awan. Tinen nà, tə slənek 'am a Mbərom cəna, tə təma anan tə ataslay mivəl awan.

²¹ Əna, 'am ata a pak sləlay à mivəl a tinen inde bay. Ti njahay mənəcək cəna, dəcə i tan atan à nga, kabay ajugwar 'am i nay ahay patan angamaw 'am ana Mbərom nà, ti mbəsak cəved sa 'am a Mbərom.

²² Dō maza aya ite, tinen ta ga minje tə wulen sə adak zahav sə guce uda ata awan. Tinen tə slənek anan 'am a Mbərom nà, ti sapat zek tə way sə daliyugo ahay, ti gan may à zlıle sə daliyugo ahay. Way ataya nà, ti bənan mbiyed anà 'am a Mbərom aday à nah bay.

²³ Əna dō azar aya nà, tinen ta ga minje tə yugo lele awan, zahav sə guce uda ata awan. Tinen kutok, tə slənek 'am a Mbərom nà, ti san anan. Anga nan, ta zla nga uho pa 'am a Mbərom. Ti nah aday hawal sa ndaw ahay ti ga patan nə səkat, kwa kuro mbərka, kabay kwa kuro maakan.»

Jike sə azay sa sla à wulen sa ndaw inde

²⁴ Asa, Yesu a gan atan jike maza awan, a wa: «Bahay a Mbərom a ga minje tu dō aday a zla à guvo, a casl ndaw.

²⁵ Əna luvon a ga bine siwaw nà, à alay a dō ahay tinen apan ti njak ahan ata nà, dō manide a zla à guvo ata ite, a casl uda azay sa sla pa nga ana ndaw, a zla way anahan.

* 13:15 Ca pə Esaaya 6.9-10.

²⁶ Ndaw a hay, a har, a zla nga uho cəna, azay sa sla ata a ha, a har, a kay anan nga anahan uho cite.

²⁷ Do sa ga mer à guvo ana dowan ata ataya ta zla à guvo nà, ta may, ta jan: “Ka casl à guvo nà, ndaw asana, aday azay sa sla a hay ahay uda awanaw?”

²⁸ A mbədahan atan apan, a wa: “Sa casl uda nà, do manide uno.” Do ataya tə cəce panan, ta wa: “A nak mē ndaha anan wa hənə dāw?”

²⁹ A mbədahan atan apan: “A'ay, anga ki i ndihen anan pi zek ta ndaw!”

³⁰ Mbəsiken anan tā nah pi zek hus pə luvon sa car ndaw aday. Ata ni jan anà dō si mer su way uno ahay: Binen anan azay sa sla, viken anan, aday hilen anan nga anà ndaw i de uno kutok.”»

*Jike sə zahav sa wan sə bəzan
Markus 4.30-32; Lukas 13.18-19*

³¹ Yesu a jan atan 'am sə jike maza awan, a wa: «Bahay a Mbərom a ga minje nà, ta wan sə bəzan†. Do a gəba wan awan, a casl anan à guvo anahan inde.

³² Wan sə bəzan nà, ma kac a à wulen sə zahav sə dədazl sə way sə kiife ahay fok. Əna kak ta sak a casl anan aday kà hak ite nà, a har a zalay dədazl si sé azar aya tə məduwen. A har dükwen, kawa dədazl si sé məduwen aya re. Məvuhom ahay ta mba apan sə njahay uda tu doh.»

*Jike sə wudəh
Lukas 13.20-21; Markus 4.33-34*

³³ Yesu a zəgahan atan anan 'am sə jike hinen asa, a wa: «Bahay a Mbərom a ga minje nə tə wudəh. Uwar a ra mənjoek, a gan anan, a pak pə nuko anahan gəsadaf maakan. A laf anan nà, nuko ata fok a kwasay, a zlambar.»

³⁴ Natiya kutok, Yesu a jan 'am a anaya anà man su dō ata fok nə tə jike. Kà jak atan 'am sə awan maza mənəna jike bay.

³⁵ A ga matanan nà, aday 'am a Mbərom mbala Ezaya sə vinde anan ata à təra, bina Mbərom a wa:

«Ni jan atan 'am tə jike,

ni dakan atan anan way mi dər a, kwa à alay a daliyugo dükwen mə ndakay a fan bay ataya awan.‡»

Yesu a pəsak anan jike sə azay sa sla à wulen sa ndaw ata awan

³⁶ Aday kutok, Yesu a mbəsak anan man sə dō ahay ahay uho, a zla way anahan ù doh. Njavar anahan ataya tə hədəken ayak pə cakay, ta jan: «Pəsakan umo anan ahay jike sə azay sa sla à wulen sa ndaw inde ata awan.»

³⁷ Yesu a jan atan, a wa: «Do sa casl ndaw, winen Wan su Dō.

³⁸ Guvo a nà, daliyugo. Ndaw a nà, dō sə dəfan apan à Mbərom ataya awan. Azay sa sla kutok nà, dō sə dəfan apan anà dō sə huwan ataya ite re.

³⁹ Do sə Sədoek sa casl azay sa sla ata nà, Fakalaw. Alay sa car ndaw dükwen, luvon sa ndaw anan daliyugo. Do sa car ndaw ahay dükwen, tinen maslay a Mbərom ahay.

⁴⁰ Kawa ana dō sa ra azay sa sla aday a vak anan ata nà, way i təra pə luvon sa ndaw anan daliyugo dükwen matanan.

⁴¹ A alay ata nà, nen Wan su Dō, ni slənay ahay maslay uno ahay aday ti fakan wa alay anà dō sə huwan ahay aday sa man zek anà dō ahay sa ga ines ataya fok à bahay a Mbərom wa.

⁴² Ti lar atan dükwen à bərom sə uko inde. A man ata awan, ti yam ta sa rac slan ngərcəca.

⁴³ A alay ata kutok, dō didek aya nà, ti dav kawa pac à bahay a Bəbay a tinen Mbərom inde. Do aday sləmay inde apan nà, à sləne 'am a anan!»

Jike sə zlile mi dər aya awan

⁴⁴ «Bahay a Mbərom a ga minje nà, tə zlile mi dər a à guvo. Do a njad anan, a dər anan maza awan, a zla tə ataslay mivel awan. A sukom anan dala tə way anahan ahay fok, a sukom anan guvo winen sa dər anan uda zlile anahan ata kutok.

⁴⁵ «Asa, bahay a Mbərom a ga minje tu dō sa ga masa tə mədine ahay.

⁴⁶ A njad mədine lele awan, a sukom anan dala tə way anahan ahay fok, aday a sukom anan mədine ata kutok.»

Jike sə kələf à zuvo inde

⁴⁷ «Matanan re, bahay a Mbərom a ga minje nə tə zuvo ma lar a à dəlow inde, a ray ahay kələf ahay bayan a cara cara ata awan.

⁴⁸ A rah lele nà, dō sa ban kələf ahay tə ngəzahay anan uho kutok. Ti pəkay anan wa kələf ahay pə məgugujuje, tə walay a wa kələf lele aya à mbulo, aday kələf lelibay ataya dükwen tə guce atan.

⁴⁹ Way i naa təra pə luvon sa ndaw anan daliyugo dükwen matanan. Maslay a Mbərom ahay ti nay ahay, ti walay anan dō sə huwan ahay à wulen su dō didek aya wa.

⁵⁰ Ti lar anan dō sə huwan ahay à bərom sə uko inde, aday ti yam ta sa rac slan a ngərcəca à man ata awan.»

Jike sə way məduwer aya pi zek tə way wiya aya awan

⁵¹ Yesu a cəce way pə njavar anahan ahay wa kutok: «Kwanay kə sənən way a anaya fok dāw?»

Tinen ite tə mbədahan apan, ta wa: «Ayaw, mə sənək.»

† 13:31 Yesu a ga minje nà, ti sé sə əga tinen a inde. ‡ 13:35 Ca pə Jabuura 78.2.

⁵² Anga nan, Yesu a jan atan kutok: «Kak miter sə Tawrita inde, aday kə dakak anan 'am sə bahay a Mbərom nà, kə tərak kawa bahay su doh sa ray anan way anahan ahay məduwer aya ù doh wa pi zek tə way wiya aya tūke def uho ata awan.»

Do sə Nazaratu ahay tə dəfak nga pə Yesu bay

Markus 6.1-6; Lukas 4.16-30

⁵³ Yesu a ndav anan sa ja 'am ataya nà, a zla way anahan

⁵⁴ à Nazaratu, kon anahan a sa har uda ata awan. A dazlan, a zla ù doh sə wazay, a tətakan anan way anà do ahay à man ata awan. 'Am anahan ataya a gan atan masuwayan, aday ta wa: «A njaday ahay kəlire sə asan way ata awanaw? Aday a mba apan sa ga masuwayan a anaya nà, waya sə varan gədan ata anaw?»

⁵⁵ Winen nà, wan ana do sə cəced dədom ba? May anahan dukwen Mariyama. Məran aya dukwen, da san atan zle, atə Yakuba tə Yusufu tə Simon tatə Yuda.

⁵⁶ Mərak anahan ahay dənə aya dukwen, da san atan zle lele, tinen pə cakay a mənuko. Aday winen a njaday gədan matanan ata awanaw?»

⁵⁷ Anga nan, tə ngəmak sa dəf nga pə Yesu bay.

Yesu a jan atan kutok: «Do ahay ta gan nga anà 'am ana do maja'am a Mbərom kwa ta sə wurə fok. Ənə ù kon anahan awan, aday ù doh anahan a nà, dōwan a gan nga anà 'am anahan ahay itəbay.»

⁵⁸ Yesu a ga masuwayan sə way à man ata nà, mənjoek ca, anga tə təmahak sa dəf apan nga bay.

14

Amac ana Yuhana, do sa gan baptisma anà do ahay

Markus 6.14-29; Lukas 3.19-20, 9.7-9

¹ Ihe, à alay ata nà, Hiridus nə bahay a pə daliyugo sə Galile. A sləne pə ləbara ana Yesu nà,

² a jan anà do anahan ahay, a wa: «Dowan ata nà, i ga nə Yuhana do sa gan baptisma anà do ahay ata kə mak uho. Anga nan, a mba apan sa ga masuwayan sə way ahay nà, na.»

³⁻⁴ Kwakwa ata nà, Hiridus a gəba anan Hirudiya, uwar ana wanbay anahan a inde, tə ngaman Filip. Anga nan, Yuhana a jan, a wa: «Ki jipen pə uwar tə mərak anak nə, lelibay. Way ata nà, ines!» Anga nan kutok, Hiridus a jan anà do ahay tə ban anan Yuhana. Ta ban anan, tə dəfak anan ayak ù doh sə dangay.

⁵ Anga nan kutok, a nan anà Hiridus sa vad anan Yuhana. Aya ənə, kə vədak anan bay, anga a jəjaran anà Yahuda ahay, bina

ta ca pə Yuhana nà, do maja'am a Mbərom wanahan.

⁶ Pa pac a inde kutok, azar uko sə bayak pə luvon sə wahay anan bahay Hiridus a ga. Dəna a Hirudiya a inde, a nay, a gərvan pa 'am anà Hiridus tu do anahan mə ngamay ataya. Agarav ata a zlan à nga anà Hiridus,

⁷ a mbaday i varan way anà dənə ata kawa anahan saa cəce panan ata fok.

⁸ Dənə ata ite, a zla à man ana may anahan, a cəce panan: «Nə cəce nə maw?»

May anahan a jan nà: «Cəce nà, tə gədak ahay nga a Yuhana.»

A may à man ana Hiridus, a cəce: «U no ki gad anan nga anà Yuhana, aday vuro anan ahay hənə à kwatama inde.»

⁹ Way a mə cəce ata kə zlak anan à nga anà Hiridus sabay. Ənə ba kə mbadak anan pa 'am ana do anahan mə ngamay aya coy. Natiya kutok a jan anà suje ahay tə varan ahay nga a Yuhana anà dənə ata kawa anahan sə cəce ata awan.

¹⁰ Suje a zla ù doh sə dangay saa gəday ahay nga ana Yuhana.

¹¹ Ta nay anan ta nga a Yuhana ma dəf a à kwatama inde, tə varan anan anà dənə a Hirudiya ata kutok. Winen ite a təma anan cənə, a varan anan anà may anahan.

¹² Njavar a Yuhana ahay ite, ta zla ù doh sə dangay, tə gəbay anan masinde ana Yuhana, ta la anan. Pə dəba anahan a wa, ta zla sə təkəren 'am ata anà Yesu.

Yesu a varan way sa pa anà do ahay ti ga mbulo dərə

Markus 6.30-44; Lukas 9.10-17; Yuhana 6.1-14

¹³ Yesu a sləne Yuhana kə məcak cənə, a slabak à man ata wa, a ján à kwalalan inde tə njavar anahan ahay dəkdek, a zla way anahan kəcah pə do ahay wa à kié. Do ahay tə sləne sa jəkə tinen à kié ata nà, ta nay ahay à wulen su doh ahay wa, tə pərahan azar à kié tə saray.

¹⁴ Yesu a dazay ahay à kwalalan wa cənə, a canan anà do ahay bayak awan. Do ataya ta gan i zek wa. A dazlan, a mbəran atan anan do sə dəvac a tinen ahay.

¹⁵ Suko a ga bine siwaw nà, njavar anahan ahay ta jan, ta wa: «Luvon winen apan i ga! Aday hənə dukwen mənuko à man kié. Suwan, mbakan cəved anà do ahay tə zla à wulen su doh ahay. Ata ti njad sə sukum way sa pa ahay.»

¹⁶ Yesu ite, a mbədəhan atan apan, a wa: «Ti gan may sa zla à man a bay, ənə kwanay a viren atan way sa pa awan.»

¹⁷ Tinen ite tə mbədəhan apan re, ta wa: «Awan inde pumo ibay! Inde hənə dukwen si tapa sa pen ahay dərə tə kələf ahay cuwcuwwe coy.»

¹⁸ Yesu a jan atan: «Hayak ikwen anan ahay!»

¹⁹ A jan anà do ahay tã njahay pa nga sã gujed à mëndak. A gëba anan tapa sa pen a dara ataya, tã kãlef a cew ataya awan. A ca idé à mburom, a ngëran ayak anà Mbërom. A gëzla anan tapa sa pen ataya í zek wa, a varan anan anà njavar anahan ahay, aday tã gëzlan anan anà do ahay.

²⁰ Do ataya fok ta pak, tã rahak bãh bãh. Njavar anahan ahay tã halan nga anà më mbësak ataya nã, a ga cëkarak kuro nga anahan a cew re. ²¹ Do sa pa way à man ata dukwen, tinen më baslay a nã, mungol a dëkdek aday nã, ta ga mbulo dara, mënjona sã baslay anan uwar ahay pi zek tã gwaslay aya awan.

*Yesu a bar pa nga sã a'am tã saray
Markus 6.45-56; Yuhana 6.15-21*

²² Pë dëba ana way ata wa kutok, Yesu a jan anà njavar anahan ahay tã jãn à kwalalan inde, aday tã lahan pa 'am sa zla pa day sã uho. Winen awan, i i mbësak anan do ahay à dëba a tinen wa.

²³ Tã gëzla nga tã do ahay lele nã, a zla way anahan à bëzlom saa ga amboh, winen a taayan. Luvon a ga apan à man ata awan.

²⁴ A alay ata nã, kwalalan winen dëren coy. Mad winen apan i vawan nga anà kwalalan pa nga sã a'am, anga tã zlangay uda awan.

²⁵ Aday idé kã cëdek lele fan bay, Yesu a zla pë cakay a tinen cukwe cukwe pa nga sã a'am tã saray.

²⁶ Njavar anahan ataya tã canan winen apan i zla tã saray pa nga sã a'am ata cëna, tã jëjar pi zek yibye6, ta wa: «Hëna anan nã, mëdahan.» Ta ma nga sa zlah pi zek, anga zlawan cërkëke.

²⁷ Aya ana Yesu a canan atan cëna, a jan atan ayak 'am a kwayan'a, a wa: «Bënen mbac lele, nen awan, kã jëjiren bay.»

²⁸ Piyer a jan 'am, a wa: «Bahay uno, kak iken acëkan nã, jo ahay í nen nã zlak ayak pa nga sã a'am tã saray a ite kwa!»

²⁹ Yesu a jan ahay: «Hayak!»

Piyer a dazay à kwalalan wa ca, a zla à man a Yesu tã saray aday pa nga sã a'am acëkan.

³⁰ Əna a canan ayak anà mad nã, a ma nga sã jëjar, aday a dazlan kwayan'a sã këkar à a'am inde. Winen ite a zlah pi zek, a wa: «Bahay uno, tam nen ite!»

³¹ Natiya Yesu a bënan alay bëse, aday a jan kutok: «Adaf nga anak a kac ike daw? Sa gak hiyem hiyem nã maw?»

³² Ta jãn way a tinen à kwalalan inde cew maya awan cëna, mad a mbësak sa bãl cite.

³³ Njavar anahan a azar ataya tã hëran nga, ta wa: «Acëkan, tã didem a nã, iken nã Wan a Mbërom.»

³⁴ Tã takasay ahay pa day sã agay lele nã, ta zla à kon sã Gënesaret.

³⁵ Do su kon ataya ta san anan Yesu lele cëna, ta tar anan 'am a pë daliyugo a tinen fok. Anga nan, do ahay ta ray anan ahay do sã dëvac ahay fok.

³⁶ Ta gan amboh à mbësakan cëved anà do dëvac ataya tã laman alay kwa anà 'am sã zana anahan, aday tã mbar ite. Do sã laman ataya fok, tã mbërak acëkan.

15

*Atatak way sã bije ahay
Markus 7.1-13*

¹ Natiya kutok, Farisa ahay pi zek tã miter sã Tawrita aya ta nay ahay kwa à Urësälima wa, pë cakay ana Yesu. Tã cëce panan, ta wa:

² «Njavar anak ahay nã, tã përahan azar anà atatak way sã bije ahay bay nã angamaw? Bina, ta pa daf mënjona sã banay alay kawa atatak way sã bije ahay.»

³ Yesu a mbëdahan atan apan, a wa: «Aday kwanay dukwen, tã atatak way a kwanay nã, kã nësen anan 'am a Mbërom angama këla anaw?»

⁴ Anga Mbërom a ja nã: “Dëfan apan anà bëbay anak tã may anak*» aday “Kuwaya dëwan a kã jak 'am lelibay a pë bëbay anahan kabay pë may anahan nã, sa vad anan.†”

⁵ Əna kwanay ki jen nã, kak dëwan a kã jak anan anà bëbay anahan kabay anà may anahan: “Way uno abay saa mak anan zek ata nã, kã tarak anà Mbërom.”

⁶ Ata i dëfan apan anà atë bëbay tã may sabay. Matanan kutok, kã nësen anan way a Mbërom ma bãn awan, anga sã përahan azar anà atatak way sã bije ahay.

⁷ Kwanay aday nã, mbadëmbada aya awan. Ezaya kã jak pikwen 'am a Mbërom didem awan, Mbërom a wa:

⁸ “Do anaya tã hëro nga nã, ta 'am dëkdek, mível a tinen aya nã dëren ti nen.

⁹ Tinen apan ti dukwo gërmec ù vo nã kërriya awan.

Bina tinen apan ti tatak anan anà do ahay nã,

way sa nga a tinen ahay dëkdek.‡”»

*Way sa ga mäsagar pu do
Markus 7.14-23*

¹⁰ Yesu a ngaman ayak anà do ahay tã nay pë cakay anahan. A jan atan, a wa: «Pëken uno slëmay, sënen 'am a anan.

¹¹ Saa ga mäsagar pu do nã, way sa zla ta 'am í zek su do ata bay. Əna way sa ga

* 15:4 Ca pë Gurtaaki 20.12; Tooktaaki Tawreeta 5.16. † 15:4 Ca pë Gurtaaki 21.17; Farillaaji Lewinjko'en 20.9. ‡ 15:9 Ca pë Esaaya 29.13.

məsagar pu do nà, way sa nay ta 'am i zek wa adəka.»

¹² Njavar anahan ahay tə hədəken ayak pə cakay ta jan, ta wa: «'Am anak a sa ja ata nà, kə cəbak anan anà Farisa ahay nə, ka san bidaw?»

¹³ Yesu a mbəfahan atan apan, a wa: «Zahav sə way a aday Bəbay uno winen à bagəbaga mburom ata sa casl bay ata cəna, ti ndaha wa zek.

¹⁴ Mbəsiken atan. Tinen nà, hurof sə bənan alay anà hurof ahay adəka. Kak aday do hurof a winen apan i bənan alay anà do hurof a cəna, ti slahay nə cew maya à gujar inde.»

¹⁵ Natiya kutok, Piyer a jan, a wa: «Dakan umo anan 'am sə jike ata ite!»

¹⁶ Yesu a mbəfahan apan, a wa: «Hus həna dukwen, kwanay kə sənən fan bay daw?»

¹⁷ Way sa zla i zek su do ta 'am nà, a zla nə à kutov a way anahan, a may uho tə mətilen, kə sənən bay re daw?»

¹⁸ Əna way sa nay uho ù do wa ta 'am nà, a nay ahay nə kwa à mivel wa. Ata sa ga məsagar pu do nà, way ata kutok.

¹⁹ Anga sa nay à mivel su do wa kutok cəna, way kawa ajalay nga lelibay aya, avad nga su do, aga mədigwed, aga vuwar, akar, agad mungwalay, agədan azar ù do.

²⁰ Natiya, sa ga məsagar pu do kutok nà, way ataya awan. Bina, apa way mənəna sə banay alay kawa ana bije a kwanay ahay sa ja nà, a ga məsagar pu do bay.»

Uwar a inde winen Kanana ahay a daf nga pə Yesu

Markus 7.24-30

²¹ Yesu a slabak way anahan à man ata wa, a zla way anahan pə daliyugo sə Tirus tə Sidon.

²² A man ata awan, uwar a inde, do sə pəra, winen Kanana ahay. A nay à man ata wa, pə cakay ana Yesu, a jan: «Bahay uno, wan a Dawuda, mo zek ite, bina dəna uno winen tə setene awan, a bənan dəvac bayak awan.»

²³ Əna Yesu kə mbəfahak anan apan bay. Əna njavar anahan ahay ta nay, ta jan, ta wa: «Miter, kem, bal anan aday à mbəsak iken, bina winen apan i vawak uko nga tə abəbal awan.»

²⁴ Yesu a mbəfahan apan anà njavar anahan ahay, a wa: «Nen mə slənay a nà, anga do sə pəra ahay bay. Əna nen mə slənay a nə pə təman mə lize aya à wulen sə Isəra'ila ahay wa ata awan.»

²⁵ Uwar ata a hədek pə cakay anahan asa, a dukwen gərmec ù vo, a wa: «Bahay uno, mo zek!»

²⁶ Yesu a mbəfahan apan kutok, a wa: «Sə gəba anan way sa pa sə gwaslay ahay, sə varan anan anà kəla ahay nà, sumor a daw?»

²⁷ Natiya kutok asa, uwar ata a wa: «Matanan, bahay uno, əna kəla ahay dukwen ta pa way sə pəpas pə tuwez ana bahay a tinen ahay wa re asanaw?»

²⁸ Yesu a ja, a wa: «Iken uwar a anan, adaf nga anak nə məduwen awan. A tərak nə kawa anak sə pəlay ata awan.»

Natiya, à alay ata ite, dəna anahan ata a mbar.

Yesu a mbar do sə dəvac ahay bayak awan

²⁹ Yesu a slabak à man ata wa asa, a zla way anahan pa 'am sə bəlay sə Galiile. A ján à bəzlm, a njahay way anahan à man ata awan.

³⁰ Man su do a a nay ahay pə cakay anahan, ta zlan anan ayak tu do mə kuray saray aya awan, do hurof aya awan, do vədal aya awan, do maandak aya awan pi zek tu do sə dəvac ahay bayak a cara cara. Tə nahay atan fok pə cakay à Yesu, aday a mbar atan fok re.

³¹ Ana do sə dəvac ahay sa mbar fok ata nà, a gan masuwayan anà do ahay bayak a cite, anga tə canan anà do maandak aya ta ja 'am kutok, do vədal aya tə mbərak, do ma mac saray ataya tinen apan ti zla kutok, hurof ahay tə canan ide zle coy kwaler kwaler. Tə dazlan sə həran nga anà Mbərom sə Isəra'ila ahay.

Yesu a varan way sa pa anà do ahay ti ga mbulo fudo

Markus 8.1-10

³² Yesu a ngaman anà njavar anahan ahay, a jan atan: «Do a anaya tu go i zek wa, anga mənuko pə kərtek a luvon maakan həna, way sa pa ibay. Ni mba apan sə mbəsak atan tá zla agay ta may awan bay, anga ti sa ga bale pə cəved.»

³³ Tinen ite ta jan: «Aday di njaday way sa pa anga do a anaya fok à kiə inde à man a anan awanaw?»

³⁴ Yesu a cəce patan wa kutok: «Tapa sə pen inde pikwen nə jugumaw?»

Tə mbəfahan apan, ta wa: «Cuwə, tə kələf ahay mənək.»

³⁵ Matanan Yesu a jan anà do ahay tə njahay à məndak.

³⁶ A gəba anan tapa sə pen a cuwə ataya awan, pi zek tə kələf a təkə, a gan ayak suse anà Mbərom, a gəzla anan i zek wa, a varan anan anà njavar anahan ahay tə gəzlan anà do ahay.

³⁷⁻³⁸ Do a mə halay nga ataya fok, tinen mbulo fudo, mənəna sə baslay anan uda uwar ahay pi zek tə gwaslay ahay. Ta pak, tə rahak fok a tinen awan. Tapa sə pen mə mbəsak ata nà, a ga cəkarak cuwə re.

³⁹ Coy, Yesu a mbəsak anan do ahay tə gəzla nga. Winen a a ján à kwalalan inde sa zla pə cakay sə wulen su doh sə Magadan.

16

*Farisa ahay tə Saduki ahay ta gan may
Yesu á gan atan masuwayan*

Markus 8.11-13; Lukas 12.54-56

¹ Natiya kutok, Farisa ahay pi zek tə Saduki ahay tə tavay den pə cakay anahan. Tə cəce panan wa masuwayan sə way sa nay ahay á mburom wa, anga ta gan may sa ban anan pə kwande.

² Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Pac kə slahak ù doh nà, zamburom a ca ngələbaḅa, ata ki wen: “Sidew nà, pac i dav.”

³ Aday duwdew sa pac sə slaray ahay ite, kak matapasl kə dəfak aday a ca ngələbaḅa nə ki wen: “Biten nà, iven i ga.” Way sa ga á mburom tə way saa təra pə daliyugo fok nə kə sənən a agəzlan anan alay pi zek wa nə lele, aday kə sənən pə way sə təra á alay a wuswes a anan inde sabay ata nà, angama kutok anaw?

⁴ Do sə biten ahay nà, huwan aya aday tə mbədahan ləen anà Mbərom re. Tinen ta gan may nà, anà masuwayan. Əna ti canan anà masuwayan sə awan sabay, kak si masuwayan sə təra pə Zonas, do maja'am a Mbərom ata aday.»

A mbəsak atan á man ata awan, a zla way anahan.

*Wudəh sə Farisa ahay ta sə Saduki ahay
Markus 8.14-21*

⁵ Aday á alay a tinen apan ti takas bəlay nà, njavar anahan ahay tə mbədəkək anan nga sə gəḅa tapa sə pen á alay inde.

⁶ Yesu a jan atan, a wa: «Uffa ahak ikwen, bənen nga a kwanay nə lele pə wudəh sə Farisa ahay tə Saduki ahay wa.»

⁷ Əna tinen ta ja á wulen a tinen inde nà: «I ga nə a ja pə pen də gəḅak á alay inde bay ata awan.»

⁸ Yesu ite a san way a tinen a sə bayak ata zle re. Anga nan, a cəce patan wa, a wa: «Kə bayiken, na ja nə anga tapa sə pen inde pikwen ibay nà, angamaw? Kwanay munok aya pa sa dəf nga pə way.

⁹ Kə sənən apan fan bay daw? 'Am sə pen tapa dara, aday do ahay mbulo dara ta pak, tə rahak aday kə mbəsakak re ata, aday kə rihen anan cəkarak ahay ata nà, kə mbədəkək ikwen á nga wa daw?

¹⁰ Aday 'am sə pen tapa cuwəcə nen sə varan anà do ahay mbulo fudə, ta pa, ta rah, aday kə rihen anan cəkarak ahay ata nà, kə sənən apan sabay kələdaw?

¹¹ Na jakikwen nə 'am sə pen bay. Kwanay kə sənən bay nà, angamaw? Aya əna, bənen nga a kwanay pə wudəh sə Farisa ahay ta sə Saduki ahay wa lele.»

¹² Natiya kutok, ta sa san sa jəka a jan atan nə pə wudəh sə pen bay, əna pə atətək way sə Farisa ahay ta sə Saduki ahay nà, na.

*Piyer a dakay anan nà, Yesu nə Almasihu,
Wan a Mbərom*

Markus 8.27-30; Lukas 9.18-21

¹³ Pə dəḅa anahan a wa kutok, Yesu a slabak, a zla way anahan pə cakay sə wulen su doh a sə ngaman Kaysariya Filipi ata awan. A man ata awan, a cəce 'am pə njavar anahan ahay wa, a wa: «Do ahay ta ja pi nen, nen Wan su Do nà, nen nə wayaw?»

¹⁴ Tinen ite tə mbədahan apan, ta wa: «Do hinen ahay ta wa, iken Yuhana do sa gan baptisma anà do ahay ata awan. Do maza aya ta wa, iken Eliya, do maja'am a Mbərom. Do azar aya dukwen ta ja nà, iken Yeremiya, do maja'am a Mbərom, kabay iken do hinen á wulen su do maja'am a Mbərom ahay.»

¹⁵ Yesu a cəce asa, a wa: «Aday kwanay a nà, ki wen nen wayaw?»

¹⁶ Simon Piyer a mbədahan apan, a wa: «Iken nà, Almasihu, Wan a Mbərom, bahay sə sifa.»

¹⁷ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Iken Simon, wan ana Zonas, iken nà, Mbərom kə dəfak apak alay sə mazlaḅ anahan coy. Anga sə dakak anan way a didek ata nà, Bəbay uno winen á bagəbaga mburom ata awan, bina do zənzən a bay.

¹⁸ Pak sləmay, ni jak 'am inde həna: Iken nə Piyer, kawa sa ja nà, Pəkərad.* Pə pəkərad a anan kutok, ni halan apan nga anà do sa dəf upo nga ahay fok, aday məgala sə məkə i i mbəsay patan bay.

¹⁹ Ni varak lakile sə təḅa anan məsudoh sə bahay a Mbərom á alay inde. Aday way anak saa ḅan pə daliyugo cəna, winen ma ḅan a matanan á mburom re. Way anak saa pəsak anan pə daliyugo ite dukwen, winen mə pəsak a á mburom re ca.»

²⁰ Əna Yesu a gafan 'am anà njavar anahan ahay sə dakay anan winen nə Almasihu.

*Yesu a dakay anan amac anahan tə
aslabakay anahan á məkə wa*

Markus 8.31 - 9.1; Lukas 9.22-27

²¹ Natiya awan kutok, a bənay pə winen ata wa ite, Yesu a dazlan sa jan 'am tə njanjorzlom a anà njavar anahan ahay kutok, a wa: «Bəlaray ni zla á Urassalima. Ata, məced sə Yahuda ahay, tə bahay sə gəḅan dungo anà way ahay anga Mbərom, tatə miter sə Tawrita ahay ti ga alay ti nen tə mindel, ti vad nen. Aday pə luvon maakan anahan a cəna, nen ni slabakay ahay way uno á məkə wa.»

²² Piyer ite a ngaman, ta zla kəcah, a gafan 'am, a wa: «A'ay, bahay uno. A tərak matanan bay!»

* 16:18 Ta 'am a tinen, Piyer a nan sa ja nà, pəkərad.

²³ Yesu a mbəda apan 'am, a jan: «Zlak ayak pə cakay uno wa, iken Fakalaw! Kə pəlay sə slaray nen à cəved' uno wa. Anga ajalay nga anak ata nà, a nay ahay ù dō zənen a wa, bina mbala a Mbərom ata bay.»

²⁴ Yesu a jan anà njavar anahan ahay fok kutok: «Kak dōwan a a nan sə pəruho azar nà, à mbəsak sə bayakan way anà nga anahan, à tavak dədom anahan mə zləngad awan, à pəruho azar.»

²⁵ Anga kà nak anan anà dōwan a sa tam anan sifa anahan nà, i lize anan adəka. Əna dōwan a kə lizek anan sifa anahan anga nen ite nà, i njad anan uda way anahan.

²⁶ Bina, dō kà sak a njad anan way sə daliyugo a anan fok anà winen, aday sifa anahan a nà, kə lizek anan nə, saa gan dədaffa nà, ma mba asa anaw? Ibay! Awan a inde aday dō zənen i var sə bəmbad anan sifa anahan nà, inde dāw?

²⁷ Nen Wan su Dō, ni nay ahay tə mazlaḡ a Bəbay uno mba, aday tə maslay anahan ahay re. I man anan anà kuwaya nà, kawa mer su way anahan a sa taa ga ata awan.

²⁸ Nen apan ni jak ikwen tə didəm a həna: Dōwan aya inde à man a anan, ti mac bay si ti canan anà Wan su Dō i nay tə bahay anahan a təkə aday.»

17

Zek a Yesu a mbəda pə ide ana njavar anahan ahay

Markus 9.2-13; Lukas 9.28-36

¹ Pə dəḡa anahan a wa kutok, a ga luvon ahay mbərka nà, Yesu a gəḡa pə azar Piyer, Yakuba tə apan Yuhana mərak ana Yakuba, ta ján taayak à ḡəzłom a inde zəbor awan.

² Tə dəzle cəna, zek a Yesu a mbədahan atan pə ide. Tə canan anà jəer anahan nà, kawa sə kwakwa sabay, a wuteden atan kawa pac. Zana anahan pi zek dükwen, a dav nə herre kawa jiyjay sə uko ma dav awan.

³ Njavar anahan ataya tə canan anà atə Musa tə Eliya dō maja'am a Mbərom ahay kwakwa, tinen apan ti ja 'am tatə Yesu.

⁴ Piyer a dazlan sa jan anà Yesu, a wa: «Bahay uno, mənuko à man a anan nə sumor awan. Kà zlak anak à nga nà, ni ngaray jawjawa ahay maakan, kərtek awan anga Musa, kərtek a ite anga Eliya, aday mədakwidok a nà, anga iken awan.»

⁵ Winen apan i ja 'am ata mba, mugudongudon a dazay, a van atan nga sərdədek. Aday 'am a ndəray ahay à mugudongudon ata wa, a wa: «Həna a anan nà, wan uno ləliwe uno awan. Tə winen nà, nen ni taslay anan mivəl bayak awan. Slənen anan anan 'am anahan!»

⁶ Atə Piyer tə sləne 'am ata cəna, ta ma nga sə jəjar pi zek, tə slahay duboz.

⁷ Yesu a hədəken atan ayak pə cakay, a laman atan alay, a wa: «Slabiken, kə jəjiren bay.»

⁸ Ta sa cakaf nga asanaw nà, dōwan inde pə cakay ana Yesu sabay, a mbəsak winen a kərtek coy.

⁹ Tinen apan ti dazay à ḡəzłom ata wa mba, Yesu a jan atan, a wa: «Way a kwanay sə canan ahay à ḡəzłom wa ata nà, kà si jen anan à dōwan bay, hus pə luvon uno nen, Wan su Dō, saa slabakay à məkə wa ata awan.»

¹⁰ Njavar anahan ataya tə dazlan sə cəce panan wa: «Miter sə Tawrita ahay ta wa, Eliya i lahan anà Almasihu aday nà, angamaw?»

¹¹ Yesu a dükwen a mbədahan atan apan, a wa: «Acəkan, Eliya i lahay aday i ndakay anan way ahay fok.»

¹² Nen apan ni jak ikwen: Eliya kà nak ahay coy, aday dōwan kə snak apan bay. Ta gak anan anà Eliya way kawa a tinen sa gan may sa ga fok. Aday dükwen ti gan anà Wan su Dō azanan nə matanan re.»

¹³ Atə Piyer tə snak kwayan'a a ja 'am ata nà, pə Yuhana dō sa gan baptisma anà dō ahay ata awan.

Yesu a mbar anan wan a inde məhərvov a taa ban anan

Markus 9.14-29; Lukas 9.37-43

¹⁴ Aday tə dəzley ahay pə cakay sə dō ahay cəna, dōwan a inde a nay ahay, a dukwen ḡərmec i vo anà Yesu,

¹⁵ a jan: «Bahay uno, wan uno winen lelibay. A gak i zek wa ite. Məhərvov a taa gan, a bənan dəvac bayak awan, a taa slahay anan ù uko inde kabay à a'am inde.»

¹⁶ Na nak anan pə cakay ana njavar anak ahay, əna ta mbak apan sə mbəro anan bay.»

¹⁷ Yesu a ja, a wa: «Kwanay nà, adaf nga a kwanay ma kac awan kələdaw? Kə sənən anan cəved a Mbərom bay re. Ni njahay tə kwanay, aday ni səmen anà way a kwanay ahay nə hus à siwaw? Hayak ikwen uno anan ahay wan a aday!»

¹⁸ Yesu a jan 'am anà məhərvov ata tə angəraz awan: «Hayak à wan a anan wa!» Məhərvov ata a zləray à wan ata wa, wan ana dōwan ata a mbar à alay ata acakan.

¹⁹ Pə dəḡa anahan a wa kutok, njavar anahan ataya tə hədəken ayak pə cakay taayak a tinen awan, tə cəce: «Manay ma mba apan sə rəzlay anan wa setene ata bay nà, angama kərtek anaw?»

²⁰ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Anga adaf nga a kwanay a a kac ike. Nen apan ni jak ikwen tə didəm a həna: Kak abay adaf nga a kwanay à ga inde nə mənjoək kawa wan sə bəzan dükwen, ki jen anan anà

6szlom a anan ataya: “Zla à man a anan wa, zla tiyal!” dukwen, i ndaha, i zla à man a kwanay sa jan “zla tiya” ata awan. Awan saa dak ikwen 'am ibay jiga awan. [

²¹ Əna abay zahav sə setene həna anan nà, kak si ta sa ga amboh tə sumaya aday bina, a razl zek bay.]»

Yesu a dakay anan amac anahan tə aslabakay anahan à məkə wa asa

Markus 9.30-32; Lukas 9.43-45

²² Pə luvon a inde nà, njavar a Yesu ahay mə halay nga aya pə kərtek a à Galile. Yesu a jan atan 'am, a wa: «Nen Wan su 'Do nà, ti varan nen à alay inde anà dō sə daliyugo ahay.

²³ Tinen ite, ti vad nen à məkə, aday pə luvon maakan anahan a cəna, ni slabakay ahay à məkə wa.» Njavar anahan ahay tə sləne 'am ata cəna, mbac a slahay patan wa tə mindel asa.

Yesu a var jangal

²⁴ Tə dəzle à Kafarnahum cəna, dō sə cakal jangal anga doh sə mazlaḅ a Mbərom ahay, ta nay ahay pə cakay ana Piyer, ta jan: «Miter a kwanay nà, a var jangal anga doh sə mazlaḅ a Mbərom itəbay dāw?»

²⁵ Piyer a mbədahan atan apan, a wa: «A taa hamay ike!»

Aday à alay a tinen apan ti i zla ù doh mba kutok, Yesu a lah sə cəce pə Piyer wa: «Simon, a ga apak nà, bahay sə uho a anaya ti təma jangal nə pə waya wa anaw? Pə wan su kon aya wa dāw, kabay pə mədurlon ahay wa dāw?»

²⁶ Piyer a mbədahan apan, a wa: «Pə mədurlon ahay wa.»

Yesu a wa: «Kak matanan nà, abay wan sə agay ahay nə ti hamay bay ba?»

²⁷ Aya əna, dā saa ga way sə cəḅan anà dō ahay bay. Natiya, zla à bəlay, larak anan ayak kwaniyel anak à 'am inde. Kələf anak a saa bənay ahay pa 'am ata cəna, təḅan anan 'am, ki tan à nga uda à dala tədə i sla anga mənumo cew ata awan. Varan atan anan kutok.»

18

Wayə sə zalay dō hinen tə məduwen à bahay a Mbərom inde anaw?

Markus 9.33-37, 42-48; Lukas 9.46-48, 17.1-2

¹ A alay ata awan ite, njavar a Yesu ahay tə hədəken ayak pə cakay, aday tə cəce panan, ta wa: «Wayə sə zalay dō hinen tə məduwen à bahay a Mbərom inde anaw?»

² Yesu a ngaman ayak anà wan cəḅew a, a tavay anan à mamasl pa 'am a tinen.

³ A wa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Kak kə mbədihen aday sə təra nga a kwanay kawa gwaslay ahay bay cəna, ki dəzlen à bahay a Mbərom inde bay.

⁴ Dowan a kà mak anan nga anahan à məndak kawa wan a anan nà, sə təra dō məduwen a à bahay a Mbərom nà, winen awan.

⁵ «Kuwaya kà sak a təma jəba sa wan kawa həna anan ataya kərtek a anga sləmay uno nà, dōwan ata a təma nə nen awan.

⁶ Əna kak dō kà vak atan saray pə cəḅed anà dō cəḅew anaya sa daf upo nga ata nà, suwan pə winen tə ḅanan van à dūngo aday tə larak anan ayak à bəlay inde.

⁷ «Ayaw! Dəcə inde pə daliyugo a anan, anga way ahay inde tinen apan ti njan saray anà dō ahay. Way ataya ti ga inde hwiya, əna dəcə inde anga dō aday way ata a təra tə alay anahan ata awan.

⁸ Kak alay anak kabay saray anak i sapat iken i ines inde cəna, gad anan, lar anan dərən. Suwan sa zla à bahay inde pə cakay a Mbərom, iken ma gad alay awan kabay tə saray anak slangalan a, tə winen aday ki i zla ù uko sə mbacay itəbay ata inde tə alay aya cew, saray anak ahay səndaḅ cew nà, na.

⁹ Kak ide anak i sapat iken sa ga ines cəna, ndaha anan, lar anan dərən tə iken. Suwan sa zla à bahay inde pə cakay a Mbərom tə ide anak a kərtek mbiyan'a ta sa zla à dəlov sə uko inde tə ide anak aya cew maya nà, na.

¹⁰ «Gen anan ngatay anà zek lele anga pa sə kəḅey anan dō cacəḅew a anaya wa. Nen apan ni jak ikwen həna: Maslay a Mbərom ahay inde mə tavay aya pa 'am a Bəbay uno pac pac sa gan atan nga. [

¹¹ Anga nen Wan su 'Do na nay ahay nà, sa tam anan dō mə lize aya awan.]»

Jike sə təman mə lize awan

¹² «Kə bayiken nə kəkəməw? Kak dōwan a nà, təman anahan ahay inde səkat, aday kərtek à wulen a wa kə lizek nà, i ga kəkəməw? I mbəsak anan kwa kuro dəsudō nga dəsudō mə lize bay ataya à 6szlom, i zla saa pəlay anan winen mə lize ata bidaw?»

¹³ Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Kak kə njadak anan mə lize ata nà, i taslay mivəl tə winen nə zal tə tinen mə lize a bay aya kwa kuro dəsudō nga dəsudō ataya awan.

¹⁴ Matanan kutok re, Bəbay a kwanay a winen à bagəbaga mburom ata nà, a nan dōwan à lize kwa kərtek à wulen su dō ma kac a anan ataya wa bay ite re.»

Ki may anan mərak anak pə cəḅed sa ga ines wa nə kəkəməw?

¹⁵ «Yawa matanan, kak mərak anak kə gak ines nà, zla à man anahan awan, jan anan kwanay a cuwcuwwe, way anahan a sa ga lelibay ata awan. Kak kə pəkak anak apan sləmay nà, ki njad anan mərak anak maza awan.

¹⁶ Əna hinahibay i ngam sə pəkak apan sləmay pa 'am ata bay. Kak matanan nà, zla

pə cakay anahan kwanay cew tu dō hinen, kabay kwanay maakan à alay inde. Anga: “Kak dōwan a kà zlahak pu dō nà, tã njad dō sã side way ata dō ahay cew kabay maakan”, kawa ana Deftere a Mbərom sa ja.*

¹⁷ Kà sak a ngam 'am su dō ataya bay re cəna, jan anan 'am ata pa 'am su dō uno ahay, aday ata ti jan apan kutok. Kà sak a ngam sa pak apan sləmay bay re cəna, dō matanan ata dukwen, ca apan nə kawa dō sã pəra, kabay winen dō sã cagal jangal tə danakay ataya awan.

¹⁸ «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Way a kwanay saa ɓan pə daliyugo cəna, i ɓan zek matanan à mburom. Way a kwanay saa pəsak anan həna pə daliyugo ata dukwen, i pəsak zek à mburom re.

¹⁹ «Ni jak ikwen 'am hinen asa: Kak dōwan aya cew pə daliyugo aday 'am kà zlak atan pi zek sã cəce way cəna, Bəbay uno à bagəbaga mburom ata i varan atan kawa ana tinen sa gan may ata awan.

²⁰ Anga dōwan aya cew kabay maakan ta sak a halay nga tə sləmay uno cəna, nen inde à wulen a tinen a re.»

Jike su dō aday a ngam sã pəsen anan ines anà dō itəbay ata awan

²¹ Piyer a nay ahay pə cakay ana Yesu, a cəce panan: «Ba Məduwen, hinahibay, mərak uno inde, kà gak uno ines nà, ni pəsen anan nà, saray jugumaw? Hus à saray cuwəbe bidaw?»

²² Yesu a mbəɗahan apan, a wa: «A'ay! Ki pəsen anan saray cuwəbe bay, əna saray kwa kuro cuwəbe məcapar cuwəbe.

²³ «Matanan kutok, bahay a Mbərom a ga minje nà, tə bahay a inde, a nan dō si mer su way anahan ahay fok tə haman anan gudire anahan ahay fok cite.

²⁴ A dazlan anà mer su way ata cəna, tə ɓənan ahay dōwan a inde, dala ata apan nə bayak awan.

²⁵ Dōwan ata ite, zlile anahan a saa hamay anan gudire ata ibay. Bahay ata a jan anà dō si mer su way anahan a azar aya nə tə sukum anan way tə way ana dōwan ata fok, tu dō su doh anahan ahay, ti zek anahan a təke, aday i saa slan pə gudire anahan.

²⁶ Dōwan ata ite, a nay a dukwen gərmec ù vo anà bahay ata, a wa: “Amboh, ni hamak anan way anak ahay nə fok. Ga ngatay aday!”

²⁷ 'Am anahan ata a gan i zek wa anà bahay ata awan, a mbəsakay anan zek anahan awan, aday a mbəsakan anan gudire ata fok re.

²⁸ «Dōwan ata a təmay uho lele nà, tə zlan-gay tu dō si mer su way hinen, aday abay

gudire anahan inde apan ite. Aday dala anahan apan *dinar* səkat kərtektəkke†. A ban anan, a jakan alay pə dūngo. A jan, a wa: “Si ki humo anan dala uno həna.”

²⁹ Dō sã gudire anahan ata ite, a dukwen gərmec ù vo ite, a jan, a wa: “Amboh, ga ngatay aday, ni hamak anan way anak fok.”

³⁰ Əna winen nà, a ngam bay, a ban anan, a zla anan à dangay, a dərəzl anan hus pə luvon ana dōwan ata saa hamay anan gudire ata awan.

³¹ Dō a tinen a sa taa ga mer su way pi zek ataya tə canan cəna, a cəɓan atan bayak awan. Ta zla əga bahay ata awan, tə ɗakan anan ləbara ata awan.

³² «Bahay a tinen ata ite a ngaman ayak asa, a jan: “Iken nà, dō si mer su way lilibay awan. Nə mbəsakak anak anan gudire anak abay ki humo ata awan, anga ka gak uno amboh.

³³ Aday ka mba apan sã pəsen anan anà dō kwanay i mer su way inde maya ata kətanən bay nà, angamaw?”

³⁴ Anga nan bahay ata a ga apan mivəl, a ban anan maza awan, a varan anan à alay inde anà suje ahay, tə tacak anan ayak à dangay, tã ga anan alay, hus pə luvon anahan sã hamay anan gudire ata awan.»

³⁵ Yesu a zəga anan asa, a wa: «Kak ka sak a pəsen anan anan ines anà mərak a kwanay ahay tə mivəl kərtek a bay cəna, Bəbay uno sã mburom ata i ga tə kwanay aya dukwen matanan kutok.»

19

Atətak way pa 'am sa razl uwar

Markus 10.1-12

¹ Yesu a ndav anan 'am ata cəna, a slabak way anahan à Galile wa, a zla à Yahudiya, ta day uho sã zliinder sã Urdon.

² Dō ahay bayan a tə pərahan azar, aday a mbar anan dō sã dəvac a tinen ahay.

³ Aday Farisa ahay tə həɗəken ayak pə cakay saa ban anan pə kwande, ta jan: «Tawrita kə varak anan cəved anà mungol sa razl anan uwar kwa pa 'am wura wura ɗaw?»

⁴ Yesu a mbəɗahan atan apan, a wa: «Kwanay kə jingen way mə vinde à Deftere a Mbərom ata itəbay ɗaw? A ɗələn anahan a inde dukwen, Mbərom a ndakay dō nà, mungol tə uwar.*

⁵ Aday a ja nà: “Anga nan, dō mungol a i mbəsak anan bəbay anahan tə may anahan, i həɗek pə cakay ana uwar anahan. Cew maya a tinen a ti təra nà, zek kərtektəkke coy.†”

⁶ Ti naa təra kula inde zek cew sabay. Ti təra zek kərtek sã coy. Anga nan kutok, way

* 18:16 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 19.15. † 18:28 *Dinar* kərtek nà, əga tinen dala si mer su way sã hway kərtek.

* 19:4 Ca pə Laataanooji 1.27, 5.2. † 19:5 Ca pə Laataanooji 2.24.

a Mbərom sə japay anan ata, dōwan á sa gəzla anan kula bay.»

⁷ Farisa ahay tə cəce asa: «Kak matanan cukutok nà, Musa a varan cəved ù dō aday á varan dərewel á alay inde anà uwar anahan aday á razl anan nà, angama kəla anaw?»

⁸ Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Musa a sa varak ikwen cəved sa razl anan uwar a kwanay ahay nà, anga akuray nga a kwanay a kə zalak. Cəkəbay, pə dələn a wa đukwen, cəved inde sa razl uwar ibay re.

⁹ Nen apan ni jak ikwen: Kak dōwan kə rəzлак anan uwar anahan, aday kə gəbək uda uwar hinen, dōwan ata kə gak mədigwed, si kak a ban atan pi zek tu dō aday.»

¹⁰ Njavar anahan ahay ta jan: «Kak abay matanan á wulen atə ana mbaz tə uwar nà, suwan tə gəbə zek bay bidaw?»

¹¹ Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Dō ahay fok ta mba apan sə təma atatak way a anan bay. Si dōwan aya Mbərom sə varan atan gəđan ata way anahan aday.

¹² Bina, dō ahay inde tə gəbə uwar bay anga tinen mə wahay aya matana coy. Azar aya đukwen tə dədasl atan adədasl. Dō azar aya ite tə gəbə uwar bay anga 'am sə bahay a Mbərom a wanahan. Dō inde a nan sə təma atatak way a anan nà, á təma kutok.»

*Yesu a đaf ngama pə gwaslay ahay
Markus 10.13-16; Lukas 18.15-17*

¹³ Natiya, pə dəbə anahan a wa kutok nà, dō ahay ta nan anan ahay gwaslay cacəđew aya anà Yesu, anga aday á đaf patan alay sə ngama. Əna njavar anahan ahay ta ca apan dō ahay tinen apan ti nay anan ahay gwaslay ahay ata nà, ta ma nga sə gəfan 'am anà dō ataya awan.

¹⁴ Əna Yesu a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Mbəsiken anan ahay gwaslay ahay, kə gifen atan 'am sa nay ahay pə cakay uno bay, anga bahay a Mbərom mə lavay zek awan adəka nà, anà dō sa ga minje tə tinen anaya ata awan.»

¹⁵ Yesu a dazlan a đaf ngama pə gwaslay ahay a kutok, aday a zla way anahan á man ata wa, a hədek way anahan ù kon hinen.

*Njavar a inde zlıle awan
Markus 10.17-31; Lukas 18.18-30*

¹⁶ Natiya asa, dōwan a inde, winen njavar awan, a nay pə cakay ana Yesu. A cəce: «Miter, ni ga mer sa ma lele aday ni saa njad sifa sa ndav bay ata anaw?»

¹⁷ Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Kə cəce puno wa way sa ga lele awan nà, angamaw? Dō lele nà, ibay, si Mbərom a kərtək. Əna a nak sa zla á bahay a Mbərom nà, ban anan 'am sə Tawrita ahay.»

¹⁸ Winen ite a cəce pə Yesu wa: «'Am ana Tawrita wura aya anaw?»

Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Kə vad nga su dō bay. Kə ga mədigwed bay. Kə ga akar bay. Kə gad mungwalay pu dō bay.

¹⁹ Dəfan apan anà atə bəbay tə may anak. † Pəlay anan dō sə cakay su doh anak kawa iken sə pəlay anan nga anak ata awan. §»

²⁰ Njavar ata a jan asa: «'Am ataya fok nà, nə bənak atan lele, a mbəsuko maza nə wuraw?»

²¹ Yesu a jan: «Kak a nak sə təra dō mənəna ines fok cəna, zla, sukum anan way tə way anak ahay fok, aday varan anan dala awan anà dō mətawak aya awan. Matanan kutok, ki i njad zlıle anak á mburom. Aday hayak, pəruho azar.»

²² Dōwan ata a sləne 'am ata cəna, a cəban, a zla way anahan, anga winen zlıle awan.

²³ Yesu a jan anà njavar anahan ahay kutok, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə đidəm a həna: Ma dan 'am awan anà dō zlıle awan sa zla á bahay a Mbərom inde.

²⁴ Kə sənən apan zle, zlugweme i ndərmađ tə məkə sə ləpəre nà, i ga zek bay. Əna ma da 'am a sə zalay way ata nà, dō sə zlıle sa zla á bahay a Mbərom inde.»

²⁵ Njavar a Yesu ahay tə sləne 'am ata cəna, a gan atan masuwayan. Anga nan ta wa: «Kak sa matanan cukutok nə, waya saa mba apan saa tam aday sa zla á bahay a Mbərom inde anaw?»

²⁶ Yesu a zəzor atan, a wa: «Pu dō zənzen a nà, i ga zek kula bay, əna pə Mbərom nà, matanan bay. Way ahay fok a ga zek ca.»

²⁷ Piyer a mbəđahan apan ta sa jan kutok: «Aday manay həna nà, mə mbəsakak anan way a manay ahay fok sə parahak azar. Saa tərən umo nà, magwagway wuraw?»

²⁸ Yesu a jan atan: «Nen apan ni jak ikwen tə đidəm a həna: Pə uho sa nay, á alay nen Wan su Dō ni njahay pa man sə njahay sə bahay sə mazlaḅ uno nà, kwanay dō sə pəruho azar ahay đukwen, ki i njihen pa man sə njahay ahay kuro nga anahan a cew, sa gan sariya anà zahav sə Isəra'ıla ahay kuro nga anahan a cew ite re.

²⁹ Aday kuwaya dōwan a kə mbəsakak doh anahan ahay, mərak anahan ahay, bəbay anahan pi zek ta may anahan, gwaslay anahan ahay kabay guvo anahan ahay anga sləmay uno cəna, i njad uda way anahan ahay nə məcəpar bayak awan, aday i njad sifa sa ndav bay ata re.

³⁰ Anga aday kutok nà, dō sa lah pa 'am həna ataya bayak a ti i təra dō mə dədəbə aya cite asa. Aday dō sə dəbə ahay bayan a, azanan ti i təra dō ma lah aya ite.»

† 19:19 Ca pə Gurtaaki 20.12-16; Tooktaaki Tawreeta 5.16-20.

§ 19:19 Ca pə Farillaaji Lewiŋko'en 19.18.

20

Jike su do sa ga mer à guvo ahay

¹ Yesu a ja asa: «Way sa ga anan minje tɔ bahay a Mbərom nà, həna:

«Bahay su doh a inde a wule pərek sa ra do ahay à guvo.

² Ta ga masa tu do anahan a sa ra ataya nà, i haman atan hway cəna, dala sɛ *dinar* kərtek*. Aday a zla atan à guvo.

³ Tɔ njamde dəsudò asa, a zla sɛ pəlay do ahay. A canan anà do hinen ahay ite, tinen mɛ tavay aya, mer su way inde patan ibay.

⁴ A jan atan ite: “Zlen à guvo uno, ni hamak ikwen dala kawa sɛ do ahay tɛde sɛ haman ataya awan.”

⁵ Ta zla à guvo anahan ata re. Man ipec kà gak, bahay sɛ guvo a zla sɛ pəlay ahay do maza aya re. A zla tɔ njamde maakan asa, a ga kawa sɛ kwakwakwa awan.

⁶ Tɔ njamde dɔra a zla asa, a njad do ahay mɛ tavay aya, mer su way inde patan ibay re. A cɛce patan wa: “Kɛ tiven hway kəriya, ki gen mer sɛ awan bay nà, angamaw?”

⁷ Tɔ mbədahan apan, ta wa: “Dowan kà rak manay à guvo bay kutok nà, mɛ ga nɛ mer sa maw?” Bahay sɛ guvo ata a wa: “Hayak ikwen ahay, zlen à guvo uno, mer su way inde.”

⁸ «Pac a slahay ù doh nà, bahay sɛ guvo a jan anà bahay su do si mer su way ahay: “Ngaman ayak anà do si mer su way ahay, hamam atan dala a tinen. Dazlan pu do dɛk ataya wa, ki ndav anan tu do sɛ lahak ayak à guvo ata awan.”

⁹ Do sa zla à guvo tɔ njamde dɔra ataya ta zlak ayak. Ta njad kuwaya a tinen a dala sɛ *dinar* kərtek kərtek.

¹⁰ Do sa zla à guvo pa 'am ataya ta zlak ayak bine siwaw nà, a ga patan nɛ tinen ti njad dala sɛ zalay anan do sa zlak ayak à guvo dɛk ataya awan. Aday dukwen ta njad nɛ *dinar* kərtek kərtek a re.

¹¹ Tɔ tɛma anan dala a tinen cəna, ta ma nga sɛ gungwazan anà bahay sɛ guvo, ta wa:

¹² “Do sa nay ahay həniniye ataya dukwen, ta ga mer nɛ ler kərtek, aday iken pa hamam atan hwiya kawa manay. Manay aday nà, ma ga mer nɛ hway à pac inde, ma yak nga nɛ ndəlekeke.”

¹³ Bahay sɛ guvo a mbədahan apan anà dɔwan a tinen a kərtek a, a wa: “Car uno, na gak iken tɔ danakay bay! Kà zlak anak à nga kawa anumo sa ja ata coy. Matanan, ni hamak hway nà, *dinar* kərtek bidaw?”

¹⁴ Tɛma dala anak, zla way anak. U no ni varan anà dɔwan mɛdakwidok a anan kawa ananak.

¹⁵ Abay ike ni mba apan sa ga anan mer su way tɔ dala uno kawa su no bidaw? Ka ga

sərak nà, pi nen sa gan sumor anà do ahay ata dɔw?”»

¹⁶ Yesu a zɛga anan apan kutok, a wa: «Natiya, do mɛdakwidok aya ti naa lah, aday do mama'am aya dukwen ti naa tɛra mɛdakwidok aya kutok re.»

Yesu a dakay anan amac anahan ta sɛ slabakay anahan asa

Markus 10.32-34; Lukas 18.31-34

¹⁷ Yesu winen apan i zla à Urəsalima nà, a ngaman anà njavar anahan ahay kuro nga cew ataya à wulen sɛ do ahay wa, a jan atan, a wa:

¹⁸ «Sənen anan həna, mənuko apan dɛ zla à Urəsalima. A man ata awan, ti varan nen, Wan su Do, à alay inde anà bahay sɛ gədan dundo anà way ahay anga Mbərom, aday anà miter sɛ Tawrita ahay. Ti go sariya aday sa vad nen,

¹⁹ ti varan nen à alay inde anà do sɛ pəra ahay. Tinen ite, ti mbasay upo, ti ndəbay nen, aday ti daray nen pɛ dɛdom mɛ zləngad awan. Pɛ dɛba anahan a wa, luvon maakan anahan i tɛra nà, nen ni slabakay way uno à mɛke wa.»

May ana atə Yakuba tɔ Yuhana a cɛce way pɛ Yesu wa

Markus 10.35-45

²⁰ Natiya kutok, uwar ana Zebede, may ana atə Yakuba tɔ Yuhana, a zla pɛ cakay ana Yesu, a dukwen gərmec ù vo sɛ cɛce panan wa way.

²¹ Yesu a jan, a wa: «A nak nɛ maw?»

Uwar ata a mbədahan apan kutok, a wa: «Gwaslay uno ahay cew həna! Varan atan cəved sɛ njahay pɛ cakay anak à bahay anak inde ite. Do kərtek a à alay puway anak inde, do hinen dukwen à alay gula anak inde ite.»

²² Əna Yesu a mbədahan atan apan ite: «Kɛ sənen way a kwanay a sɛ cɛce ata bay jiya awan. Ki mben apan sa sa mɛndolor sɛ dɛce uno sa saa sa dɔw?»

Atə Yakuba tɔ Yuhana ta wa: «Ha, mi mba apan!»

²³ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Tɔ dɛdem awan, ki i sen mɛndolor sɛ dɛce kawa anuno saa sa, əna anjahay à alay puway uno, kabay à alay gula uno nà, nen saa var apan cəved a bay. Man ataya mɛ lavay zek aya nà, anà do a Bəbay uno sɛ walay atan saa njahay apan ataya awan.»

²⁴ Njavar a Yesu a azar ataya kuro tɔ sləne ləbara ata nà, ta ma nga sa ga mivəl pu do a cew ataya cite.

²⁵ Matanan, Yesu a ngaman atan ayak fok pɛ cakay anahan awan, a jan atan, a wa: «Kɛ sənen zle, bahay sɛ daliyugo ahay tinen apan ti ga bahay pɛ do ahay nɛ tɔ mɛgala.

* **20:2 Dinar** kərtek nà, əga tinen dala si mer su way sɛ hway kərtek.

Aday do sə lavan nga anà do ahay dukwen, ta ka anan nə məgala a tinen ahay.

²⁶ Əna, à wulen a kwanay nə, way ataya tə tara itəbay. Adəka bay, a nan anà dowan a sə tara do məduwen a cəna, à gan mer su way anà do azar aya awan.

²⁷ Aday, kak do a kwanay a kərtek a a nan sə tara do mama'am a cəna, à tara file a kwanay a fok aday.

²⁸ Bina nen Wan su Do na nay ahay nə, aday do ahay tū go mer su way bay, əna na nay ahay aday sa gan mer su way anà do ahay adəka, ni var anan sifa uno saa bəmbadəy anan ahay man su do ahay à amac wa.»

Yesu a mbar anan hurof aya inde cew à Yeriko

Markus 10.46-52; Lukas 18.35-43

²⁹ Atə Yesu tə njavar anahan ahay tinen apan ti zla way a tinen à Yeriko wa. Do ahay tinen apan ti pərahan azar bayak awan.

³⁰ Dowan aya inde cew hurof aya, tinen mə njahay aya pə cakay cəved. Tə sləne Yesu winen apan i zla tə cəved a tinen ata nə, tə dazlan sa zlah, ta wa: «Bahay a manay, wan a Dawuda, mə gak i zek wa ite!»

³¹ Do a sa zla ataya ta ma nga sə gafan atan 'am, ta wa: «Ticen 'am, njihen tete.»

Əna dowan a hurof ataya tə zəga anan apan sa zlah tə məgalak awan, ta wa: «Bahay a manay, wan a Dawuda, mə gak i zek wa ite!»

³² Yesu a tavay jek, a ngaman atan ayak, a cəce patan wa: «A nak ikwen nə gak ikwen nə maw?»

³³ Tə mbədahan apan, ta wa: «Bahay, təban umo anan ide ite!»

³⁴ Ta gan i zek wa anà Yesu. A laman anà ide a tinen. Kwayan'a ide a tinen ahay tə təba ngurret. Tə pərahan azar anà Yesu.

Yesu a zla à Urəsəlima

Markus 11.1-11; Lukas 19.28-40; Yuhana 12.12-19

21

¹ Atə Yesu tə njavar anahan ahay tə dəzle bəse tə Urəsəlima, defefe tə wulen su doh sə Baytifaji, pə cakay ana culok sə ngaman Ulivet ata nə, a slan njavar anahan ahay cew,

² ta sa jan atan: «Zlen à wulen su doh a tiya pa 'am a kwanay ata awan. Ki ten anan à nga anà wan sə zungo a inde ta may anahan a ma ban awan. Natiya, pəsiken atan ahay, aday hayak ikwen uno atan ahay.

³ Ta sak a jak ikwen awan a dəp nə, mbədihen atan apan nə: "Bahay a gan atan may, i may atan həniniye."»

⁴ A təra matanan, anga aday 'am ana do maja'am a Mbərom sa ja ata à təra.

⁵ Mbərom a wa:

«Jen anan anà do sə Urəsəlima ahay nə: Kagasl, bahay a kwanay winen apan i nay ahay, winen ma jan a pə zungo.

Winen pa wan sə zungo ta may anahan ata awan, anga winen do mə nahay nga awan.*»

⁶ Njavar ana Yesu ataya ta zla, ta ga kawa anahan a sa jan atan ata awan.

⁷ Ta nan anan ahay zungo ata ta wan anahan a təke anà Yesu kutok, tə bəbat patan zana a tinen ahay aday Yesu a njahay apan.

⁸ Do azar aya bayak tə wadad anan zana a tinen ahay pə cəved. Do azar aya asa, tə ngerway ahay alay si sé ahay aday sə bəbat pə cəved a re.

⁹ Do sə lahan pa 'am anà Yesu ataya, tatə do sə dəba ahay fok, tinen apan ti zlah, ta wa: «Həren anan nga anà wan a Dawuda! Mbərom à daf alay sə mazlaḅ anahan pu do saa nay tə sləmay anahan ata awan. Həren anan nga anà Mbərom à bagəbaga mburom.»

¹⁰ Yesu i dəzle à Urəsəlima coy nə, wulen su doh ata fok a bal cuwad cuwad. Do ahay ta wa: «Dowan a anan nə winen wayaw?»

¹¹ Man sə do ahay tə mbəda apan, ta wa: «Winen nə Yesu, do maja'am a Mbərom, do sə Nazaratu pə daliyugo sə Galile.»

Yesu a razl do sa ga masa ahay u doh sə mazlaḅ a Mbərom wa

Markus 11.15-19; Lukas 19.45-48; Yuhana 2.13-22

¹² Yesu a zla u doh sə mazlaḅ a Mbərom kutok. A razl anan do sə sukum anan way tə way ahay aday do sə sukum way ahay fok uho. A fakay anan tabal su do sə bəmbad dala ahay, pi zek ta man sə njahay su do sə sukum anan way tə kurkudok ahay fok re.

¹³ A jan atan, a wa: «Mə vinde a à Deftere a Mbərom inde nə, natiya awan: "Ti ngaman anà doh sə mazlaḅ uno nə, doh sa ga amboh."» Aday kwanay kə tənən anan həna, lar su do sə ngazar do ahay a nə kəkəməw?[‡]

¹⁴ Hurof ahay pi zek tu do vədal aya ta nay pə cakay anà Yesu u doh sə mazlaḅ a Mbərom, a mbar atan fok.

¹⁵ Əna bahay sə gədan duno anà way ahay anga Mbərom pi zek tə miter sə Tawrita aya tə canan anà way a Yesu a sa ga masuwayan aya, aday tə sləne gwaslay ahay u doh sə mazlaḅ a Mbərom tinen apan ti zlah «Həren anan nga anà wan a Dawuda!». Way ata a gan atan nə wadan wadan. Tə dazlan sa ga nivel pə Yesu kutok.

¹⁶ Ta jan, ta wa: «Way a gwaslay ahay tinen apan ti ja ata nə, kə sləne zle dəp daw?»

* 21:5 Ca pə Jekariya 9.9. † 21:13 Ca pə Esaaya 56.7. ‡ 21:13 Ca pə Yeremiya 7.11.

Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Nə sləne zle. Kə jingen 'am ata à Deftere a Mbərom inde itəbay kələdaw? A wa: “A nak nə təbəlem sə gwaslay ahay pi zek tə dungo sa wan gindez aya ti harak nga.Š”»

¹⁷ Yesu a mbəsak atan à man ata awan, a zla way anahan à Baytiniya, a sa nahay à man ata awan.

*Yesu a tahasl anan buway a inde
Markus 11.12-14, 20-24*

¹⁸ Yesu winen apan i may ahay à Urasalima sidew a duwdew nà, may a han apan.

¹⁹ A canan ayak anà buway pə cəved, a hədəken ayak ù vo. A ca apan nà, daslam a dəkdek. Wan a ibay. A jan 'am anà buway ata awan: «Kula iken ki njad wan ite sabay.» Cəna, buway ata a kuray sokok kwayan'a.

²⁰ Njavar anahan ahay tə canan cəna, a gan atan masuwayan, tə cəce: «Buway a anan a kuray bəse kwayan'a kəkəməw?»

²¹ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didem a hənə: Kak adaf nga a kwanay inde, aday awan kə gak ikwen hiyem hiyem bay cəna, ki mben apan sa ga way uno sa gan anà buway a anan. Aday ki mben apan sa jan kwa anà bəzlom a anan: “Slabak à man a anan wa, zla à bəlay inde!” Aday i tara kawa ana kwanay sa ja ata acəkan.

²² Kak adaf nga a kwanay inde nà, ki njiden anan way a kwanay saa cəce à amboh a kwanay inde ataya nə fok.»

*Sə varan məgala anà Yesu sa ga awan aya
nə wayaw?*

Markus 11.27-33; Lukas 20.1-8

²³ Yesu a ma ù doh sə mazlaə a Mbərom, aday winen apan i tətakan anan way anà do ahay. Bahay sə gədan dungo anà way ahay anga Mbərom, pi zek tə məced sə Yahuda ahay tə hədəken ayak pə cakay anà Yesu. Tə cəce panan: «Ka ga way anak a anan ataya nə tə məgala ana wayaw? Sə varak cəved a nə wayaw?»

²⁴ Yesu a a mbədahan atan apan: «Nen dukwen, ni cəce pikwen wa way kərtek. Kə mbədihən uno apan aday. Ata nen ni jak ikwen ite, na ga way a anaya tə məgala a wayaw nà, na.

²⁵ Sə slənay anan ahay Yuhana sa gan baptisma anà do ahay nə wayaw? Mbərom daw, kabay do zənnen a daw?»

Tinen ite, tə mbədə 'am pi zek a tinen awan, ta wa: «Di jan hənə nà, kəkəməw? Kak da sak a jəka, Mbərom sə slənay anan ahay nà, i jak uko asa: “Kak kə sənən apan zle cukutok nà, kə dəfen apan nga bay nə angamaw?”

²⁶ Aday kak da sak a jəka, do zənnen a sə slənay anan ahay nà, ata guko ngatay, bina man su do a dukwen i vawak uko nga. Bina a ga patan nà, Yuhana nə do maja'am a Mbərom.»

²⁷ Anga nan kutok, tə mbədahan apan anà Yesu, ta wa: «Ma san bay!»

Yesu a wa: «Kak sə matanan cukutok ata nà, nen dukwen ni dəkak ikwen anan dōwan a sə vuro məgala sa ga mer su way anaya bay re.»

*Jike ana bəbay a inde tə gwaslay anahan
ahay cew*

²⁸ Yesu a jan anà məced sə Yahuda ataya asa, a wa: «Bayiken pə ləbara inde hənə aday. Dōwan a inde nà, gwaslay anahan ahay inde cew. A jan anà wan kərtek awan: “Dəna uno, zla à guvo. Kə sa ga mer.”

²⁹ Wan ata a mbədahan apan anà bəbay anahan nà: “Ni zla bay.” A jalay pə dəbə anahan a wa nə, a zla à guvo ata cukutok.

³⁰ Bəbay a tinen ata a zla pə cakay ana wan hinen, a jan kawa ana wan a mama'am ata re. Wan ata ite a mbədahan apan ta sa ja nà: “Ni zla.” Ənə kə zlak à guvo ata bay adəka bugol.

³¹ A wulen sə gwaslay ahay a anaya wa nà, sa ga way sa zlan à nga anà bəbay nə wan wuraw?»

Tə mbədahan apan anà Yesu nà: «Wan mama'am awan!»

Yesu a jan atan kutok, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didem a hənə: Do sə cakal jəngal ahay, tə uwar sa jan uho tə do ahay so ataya ti i lahak ikwen à bahay a Mbərom inde.

³² Yuhana do sa gan baptisma anà do ahay kə nak sə dəkak ikwen anan cəved lele sə dəfan apan anà Mbərom, aday kə dəfen nga pa 'am anahan aya bay. Ənə do sə cakal jəngal ahay, tə uwar sa jan uho tə do ahay so ataya, tinen tə dəfak nga pa 'am ana Yuhana. Kə cinen anan, ənə kə ngəmen sə mbədahan ləen anà azla a kwanay lelibay ataya bay hwiya, aday kə dəfen nga pa 'am anahan bay re.»

*Jike pu do sa ga mer à guvo ahay
Markus 12.1-12; Lukas 20.9-19*

³³ Yesu a jan atan asa, a wa: «Pəken sləmay pə jike a hinen hənə re. Dōwan a inde a jule təroz à guvo. A ga apan jal, a daf uda kuđom məduwen a sa zlaə uda wan si sé. A dezl uda lagad zəbor awan anga do sa ba anan guvo ata awan. A mbakan anan guvo à alay inde anà do si mer su way ahay, a zla way anahan à man dərən awan.

³⁴ «À alay a do ahay tinen apan ti ban təroz nà, bahay sə guvo a slan do anahan ahay pə cakay ana do sa ga mer à guvo ahay saa təmahan ahay mbala anahan ite.

³⁵ Əna do sə guvo ataya tə canan atan cəna, ta ban atan. Ta ndəzl anan do kərtek a ledədde. Do mə slala cew a ta vad anan bəskol à məkə. Do mə slala maakan awan, ta ra apan kon sa tar anan gəngaf gəngaf.

³⁶ Bahay sə guvo ata a zəga anan apan sa slan do ahay bayak a re. Əna do sa ga mer ahay à guvo, ta gan atan nə kawa ana do sə kwakwa ataya re.

³⁷ Pə dəbə a tinen ata wa fok nà, bahay sə guvo a slənan atan ayak wan si zek anahan awan. A bayak nà: "Wan si zekuno dəgerger nà, ti dəfan apan."

³⁸ Cəkəbay do sa ga mer ahay tə canan anà wan si zek anahan ata adəka nà, ta ja à wulen a tinen inde, ta wa: "Sa naa pa 'am sə guvo a adəka nə winen. Bənuکو anan, vaduko anan. Ata guvo a anan i təra a mənuko."

³⁹ Ta ban anan wan ata awan, tə ngəza anan uho à guvo wa, ta vad anan kutok.»

⁴⁰ Natiya kutok Yesu a cəce: «Bahay sə guvo ata kà sak a nay ahay tə alay anahan a nà, i ga anan do si mer su way ataya nə kəkəməw?»

⁴¹ Məced sə Yahuda ataya tə mbədəhan apan, ta wa: «Bahay sə guvo kà nak nà, i ga atan alay ndəlekeke, aday i vad atan kutok. I mbəsakan anan guvo ata anà do maza aya awan, aday i njad patan wa magwagway sə guvo anahan ata awan.»

⁴² Anga nan, Yesu a jan atan kutok, a wa: «Kula kə jingen anan 'am a anan à Deftere a Mbərom inde itəbay kələdaw?

"Kon mbala ana do sa dezl way ahay sa lar anan ata nà,

sə təra kon sə mide lele adəka nà, winen.

Sa ga way ata dukwen, zek ana Mbərom Fetek awan.

Way ata a gak uko masuwayan pə ide.*»

⁴³⁻⁴⁴ Yesu a ja asa, a wa: «Kak dowan a kə slahak pu kon ata nà, kon ata i nes anan. Aday kon ata kà sak a slahay pə dowan a ite dukwen, i ngələd anan. Anga nan, Mbərom i təma pikwen wa bahay anahan, i varan anan anà do ahay aday ti dəfan apan ata awan.»

⁴⁵ Bahay sə gədan dundo anà way ahay pi zek tə Farisa aya tə sləne ləbara a Yesu a sa ga anan jike ata nà, ta san zle kutok, Yesu a ja nə pə tinen.

⁴⁶ Tə pəlay abay sa ban anan, əna tə jəjaran anà man su do sə parahan azar a Yesu ata awan. Bina do ataya ta ja nà, Yesu nə winen do maja'am a Mbərom.

22

*Jike sə azar uko sə gəbə dalay
Lukas 14.15-24*

¹ Yesu a gəbə jike maza asa sa jan anà do ahay. A jan atan, a wa:

² «Way maza həna sa ga anan minje tə bahay a Mbərom re. Bahay a inde a lavay anan zek tə way sa pa sə azar uko bayak a anga wan anahan i gəbə dalay.

³ A slan do si mer su way anahan ahay saa ngaman ahay anà do mə ngamay ataya, pə way sa pa. Əna tə ngəmay ahay bay.

⁴ A slan do maza aya sa jan anà do mə ngamay ataya nà: "Way sa pa ma da coy. Nə vadək guson sa sla ahay, pi zek ta sla mə dədok aya awan. Way ahay fok nə lavak anan zek anga agəbə dalay coy. Hayak ikwen ahay!"

⁵ Əna do a mə ngamay ataya ta gak anan nga anà angamay ata bay. Ta zla way a tinen ahay, do hinen à guvo, do hinen à lumo.

⁶ Do maza aya ite, ta ma nga sa ban anan do si mer su way ataya, ta ga atan alay, aday ta vad atan.

⁷ «A cəbəan anà bahay ata awan. A slan suje ahay saa vəday anan do sa vad do ataya, aday sə vakan atan anan wulen su doh a tinen ahay fok.

⁸ Pə dəbə anahan a wa asa, a jan anà do si mer su way anahan ahay, a wa: "Way sa pa mə lavay zek a anga azar uko sə gəbə dalay coy. Əna do a mə ngamay ataya ta slak tədə sa pa anan bay.

⁹ Zlen ayak pə məgəzləga cəved ahay, ngimen anan ahay anà dowan a kwanay saa canan ataya fok, tà nay à azar uko."

¹⁰ Do si mer su way ataya ta zla pə cəved, tə halan nga anà do aday tinen sa njad ataya fok, do lele aya awan pə kərtek a tə do sə huwan ahay re. Natiya kutok, doh sə azar uko ata a rah tə do ahay bayak awan.

¹¹ «Zek a bahay a zlak ayak sa ca pə do a mə ngamay ataya kutok. Aya əna, a canan anà dowan a inde, winen nà, zana sə azar uko inde pi zek ibay.

¹² Bahay ata a jan: "Car uno, ka nay à man a anan mənəna zana sə azar uko nə kəkəməw?" Dowan ata kə mbədəhak anan apan awan a ibay.

¹³ Bahay a jan anà do si mer su way anahan ahay, a wa: "Jiwen anan, liren anan ayak uho, i ide zənzen inde, à man aday do ahay ti yam ta sa rac slan ata awan."

¹⁴ Yesu a zəga anan kutok, a wa: «Mbərom a ngaman anà do ahay nə bayan awan, əna do mə walay aya ite nà, bayan a bay.»

*Jangal anà bahay sə Ruma
Markus 12.13-17; Lukas 20.20-26*

¹⁵ Natiya Farisa ahay tə halay nga, tə pəlay cəved sa ban anan Yesu pə mungok sa 'am anahan awan.

* 21:42 Ca pə Jabuura 118.22-23.

¹⁶ Ta slan njavar a tinen ahay pi zek tu do ana Hiridus ahay. Do ataya pə kərtek a kutok, ta jan à Yesu, ta wa: «Miter, ma san zle, iken nə do didem awan. Kə tətakan anan anà do ahay dukwen, didək sə way ana Mbərom sa jan anà do ahay tã ga ata awan. Kə jəjaran anà 'am sə do ahay bay, kə zəzor way sə wuted idé itabay re.

¹⁷ Jan umo, kə bayak nə kəkəməw? Cəved inde sə varan jangal anà bahay sə Ruma daw? Bəzi m̄ə varan bay daw?»

¹⁸ Yesu a san sədək a tinen a zle. Anga nan a jan atan kutok: «Kwanay nə mbədəmbada aya daw? Ki ngen upo balay angamaw?

¹⁹ Ken uno anan ahay dala sə jangal awan aday!» Ta kan anan karanga awan.

²⁰ Yesu a təma anan, aday a jan atan: «Pə karanga a anan nà, mezeze a wayaw, aday m̄ə vinde apan nà, sləmay a wayaw?»

²¹ Tə mbədahan apan kutok: «Wita nà, mezeze tə sləmay anà bahay sə Ruma.»

Yesu a jan atan kutok: «Lele, kak matanan cukutok nà, viren anan anan way ana bahay sə Ruma anà bahay sə Ruma, aday way a Mbərom anà Mbərom a ite.»

²² Tə sləne cəna, a gan atan masuwayan. Tə mbəsak anan Yesu, ta zla way a tinen.

Aslabakay à məkə wa

Markus 12.18-27; Lukas 20.27-40

²³ Pə luvon ata kərtek awan, azar su do aya inde, tinen Saduki ahay, ta nay ahay pə cakay a Yesu sə cəce panan 'am. Tinen a aday nà, ta wa do kə məcak nə i slabakay ahay sabay. Anga nan tə cəce 'am a anan pə Yesu wa, ta wa:

²⁴ «Miter, Musa kə vindek umo, a wa: “Do kə məcak aday kə mbəsakak uwar mənəjana wan nà, mərak a məsinde ata à gəba anan mədukway sə uwar awan aday ti wahan məgije anà dōwan a ma mac ata awan.*”

²⁵ Dōwan aya inde àga manay cuwbe, tinen tə mərak ahay. Do zek məduwen awan, a gəba uwar, a mac mənəjana sa njad panan wan. Do sa mban apan a hədek anan uwar ata mədukway awan.

²⁶ Winen ite a mac re, tə wahak bay a re. Do m̄ə slala maakan a hədek anan asa ite re. Matanan fok a tinen a cuwbe awan, tə wahak pi zek tə uwar ata bay.

²⁷ Pə dəba a tinen a wa fok dukwen, zek a uwar ata a mac re.

²⁸ Ata pə luvon saa slabakay ahay à məkə wa ata nà, uwar ata i təra nə uwar a wayaw? Bina cuwbe a tinen a, tə gəbak anan pa sə uwar a re.»

²⁹ Yesu a dazlan, a mbədahan atan apan kutok, a wa: «Kwanay apan ki zluwen à cəved

wa, anga kə sənən Deftere a Mbərom bay, kə sənən məgala ana Mbərom bay re.

³⁰ Bina, do ahay tə slabakak ahay à məkə wa nà, kwa do mungol aya awan, kwa do uwar aya dukwen, ti i gəba zek ahay sabay fok. Anga ti i təra à mburom nà, kawa maslay a Mbərom ahay.

³¹ Aday pa 'am sə slabakay ahay à məkə wa ata nà, kə jingen way ana Mbərom sa jak ikwen ata itabay kələdaw? Mbərom a ja nà:

³² “Nen nà, Mbərom ana Ibərahima, Mbərom ana Isiyaku, aday Mbərom ana Yakob.” Mbərom, winen nà, Mbərom su do ma mac aya bay, ana winen Mbərom su do tə sifa aya awan.»

³³ Do ahay bayak a tə slənek atətak way anahan ataya awan, aday atətak way anahan ata a gan atan masuwayan.

Mama'am sa nga sa 'am m̄ə baslay aya awan

Markus 12.28-34; Lukas 10.25-28

³⁴ Farisa ahay tə sləne sa jəka Yesu kə mbasak pə Saduki ahay ata nà, tə halay nga à man ata kərtek awan.

³⁵ Do a tinen a kərtek, winen miter sə Tawrita awan, a cəce panan wa way aday sa ban anan pə kwande, a wa:

³⁶ «Miter, à Tawrita inde nà, nga sa 'am m̄ə baslay aya fok nà, wura məduwen a aday a zalay azar aya anaw?»

³⁷ Yesu a mbədahan apan, a wa: «“Pəlay anan Mbərom Fetek, Bahay anak nə tə mivəl anak a təkə, tə apasay anak a təkə, aday tə abayak nga anak a təkə.”

³⁸ Natiya sə təra nga sa 'am m̄ə baslay a məduwen a aday a zalay azar aya nà, winen awan.

³⁹ Hinen aday sə lavay tə winen ata hənə re: “Pəlay anan do sə cakay su doh anak kawa iken sə pəlay anan nga anak ata awan.†”

⁴⁰ Tawrita a Musa pi zek ta 'am ana do maja'am ana Mbərom ahay fok, tə bənay nə pa 'am a cew a anan ataya wa.»

Almasihu nà, wan a wayaw?

Markus 12.35-37; Lukas 20.41-44

⁴¹ Farisa ahay tinen m̄ə halay nga à man ata hwiya. Anga nan, Yesu a cəce patan wa:

⁴² «Kwanay kə bayiken ma pə Almasihu anaw? Aday ki jen nə winen wan ana wayaw?»

Tə mbədahan apan, ta wa: «Winen wan ana Dawuda.»

⁴³ Yesu a jan atan kutok, a wa: «Aday Dawuda a ngaman bahay anahan nà, kəkəma asa anaw? A ja 'am tə məgala ana Apasay Cəncan awan, a wa:

⁴⁴ “Mbərom Fetek a jan anà Bahay uno:

* 22:24 Ca pə Laataanooji 38.8; Tooktaaki Tawreeta 25.5-6. † 22:32 Ca pə Gurtaaki 3.6, 15-16. ‡ 22:37 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 6.5. § 22:39 Ca pə Farillaaji Lewinjo'en 19.18. * 22:44 Ca pə Jabuurā 110.1.

Njahay à alay puway uno,
 aday ni nahay anan do sa nak ide ahay,
 ki jan patan tə saray.*”

⁴⁵ «Kak Dawuda a ngaman anà Almasihu
 nə “Bahay uno” bugol nà, winen i saa təra
 wan ana Dawuda nə, kəkəma asanaw?»

⁴⁶ Down kwa kərtək sə mbədəhan apan
 nà, ibay. Pə dəba wa nà, kuwaya a jəjar sə
 cəce panan 'am maza awan.

23

Bənen nga a kwanay pə miter sə Tawrita ahay wa

Markus 12.38-39; Lukas 11.43, 46, 20.45-46

¹ Natiya, Yesu a jan 'am anà man sə do
 ahay tə njavar anahan ahay, a wa:

² «Miter sə Tawrita ahay pi zek tə Farisa
 ahay nà, mer su way a tinen aya nə sə dakan
 anan Tawrita a Musa anà do ahay.

³ Dəfen anan apan anà atətək way a tinen,
 aday gen way a tinen sa jak ikwen ataya fok.
 Əna kɪ gen way a tinen sa ga ataya bay, anga
 tinen a ta ga way a tinen sa ja ata bay.

⁴ Bina, tə banan way ma ba aya pa nga anà
 do ahay, əna ta ngam sa man atan zek sə
 tavakan atan pa nga kwa ta wan sə alay bay.

⁵ «Ta ga way ahay fok nà, pə lde sə do ahay
 aday tə canan atan. Anga nan, zlangar a
 tinen sa nga aday sa daf pi zek ataya nà,
 məduwen aya awan. Aday way a tinen sa
 tam pa 'am sə zana a tinen ahay dukwen nà,
 zəbor aya re.*

⁶ Ta zlak à man sa pa way nà, tə pəlay
 man sə njahay lele aya awan. Tinen ù doh
 sə wazay ahay cəna, ta ca wa dukwen man
 zəbor aya awan.

⁷ Ta gan may nà, do ahay ta jan atan 'am à
 kwasuko nà, tə akərdeh aya awan, à wulen
 sə do ahay inde fok. Aday ta gan may nà, do
 ahay tə ngaman atan nə “Miter.”

⁸ «Əna kwanay nà, kə ngəmen tə ngamak
 ikwen “Miter” itəbay. Anga miter a kwanay
 inde nà, si kərtək. Kwanay fok nà, tə mərak
 ahay.

⁹ Kà sa ngimen anan anà dowan “Bəbay”
 pə daliyugo bay. Bəbay a kwanay inde
 kərtək dukwen, winen à mburom.

¹⁰ Kə ngəmen sə ngamak ikwen “Bahay
 nga” ahay bay re, anga bahay nga a kwanay
 inde nə kərtək, Almasihu.

¹¹ Down a məduwen a à wulen a kwanay
 ata à tara adəka nà, do si mer su way a
 kwanay.

¹² Down a kə pəlak man sə njahay pa 'am
 sə do ahay cəna, ti daf anan à dəba à məndak
 adəka. Aday do mə nahay nga sə njahay à

dəba ata ite nà, ti daf anan pa 'am sə do ahay
 kutok.»

Dəce pə miter sə Tawrita ahay tə Farisa ahay

Markus 12.40; Lukas 11.39-42, 44, 52, 20.47

¹³ «Kwanay, miter sə Tawrita ahay, Farisa
 ahay, kwanay do sə mbədəmbada ahay,
 wawayah, dəce i tərak ikwen! Anga kə ticen
 anan məsudah sə bahay a Mbərom pə do
 ahay wa. A nak ikwen anà kwanay a sa zla
 uda bay, aday kwanay gədek a gafan 'am
 anà do ahay sa zla uda re.

[
¹⁴ «Kwanay, miter sə Tawrita ahay, Farisa
 ahay, kwanay do sə mbədəmbada ahay,
 wawayah, dəce i tərak ikwen! Anga kwanay
 apan ki ngəzəren way pə mədukway sə uwar
 ahay wa. Kwanay apan ki gen amboh
 dukwen, ki gen nə zedede bayak awan,
 anga aday do ahay tə canak ikwen. Əna
 kwanay nà, Mbərom i gak ikwen sariya ma
 da 'am awan.]

¹⁵ «Kwanay, miter sə Tawrita ahay, Farisa
 ahay, kwanay do sə mbədəmbada ahay,
 wawayah, dəce i tərak ikwen! Kwanay apan
 ki bəren kwa aha pə daliyugo, pa nga sə
 bəlay ahay, anga aday kə njiden do kərtək
 sə pərahak ikwen azar. Ata ki tərən anan
 do saa njaf sariya a Mbərom a zal kwanay
 a saray cew adəka.

¹⁶ «Dəce inde anga kwanay! Kwanay do
 hurof aya aday ki jen ki bənen anan alay anà
 do ahay ata awan. Aday ki wen: “Down a
 kə mbadək anan tu doh sə mazlaḡ a Mbərom
 nà, wita kə mbadək bay. Əna kə mbadək tə
 gura a ù doh sə mazlaḡ a Mbərom ata nà, ata
 ambadək anahan nə lele awan.”

¹⁷ Kwanay nə hurof aya aday bəlbəle aya
 nà, angamaw? Gura a aday ù doh sə mazlaḡ
 a Mbərom ata nà, winen way ma gan nga
 awan, anga winen ù doh sə mazlaḡ anahan.
 Sə zalay way hinen nə maw? Gura daw,
 kabay doh a sə tərən anan gura ata cəncan ata
 daw?

¹⁸ Aday asa, ki wen: “Down a kə mbadək
 anan ta man sə gədan dundo anà way anga
 Mbərom ata nà, wita kə mbadək bay. Əna kə
 mbadək tə way a ma gad dundo pa man ata
 nà, ata ambadək anahan nə lele awan.”

¹⁹ Kwanay nà, hurof aya cəkan! Sə zalay
 way nə maw? Way ma gad dundo coy ata
 daw, kabay man sə gədan dundo anà way
 aday a tərən anan way ata cəncan a ata daw?

²⁰ Matanan, kak dowan a a mbadək nə
 ta man sə gədan dundo anà way ata nà, kə
 mbadək anan tə way a ma gad dundo ata pi

* **23:5** Yahuda ahay ta taa nga zlangar cacədəw aya aday sə vinde uda 'am ana Mbərom ahay. Ata ti daf pi zek. Ta tam way kawa biye ahay zəbor aya pa 'am sə zana a tinen ahay re. Natiya a ga patan nà, ti mba apan sa may anan 'am a Mbərom à nga inde anga way ataya awan kutok.

zek ta man sə ɡədan dundo anə way ata təkə bidaw?

²¹ Do sə mbadəy anan tu doh sə mazlaḅ a Mbərom ata dukwen, a mbadəy nə tə Mbərom a sə njahay ù doh sə mazlaḅ ata re.

²² Do sə mbadəy anan tə mburom ite a mbadəy dukwen ta man sə njahay a Mbərom, aday tə Mbərom a mən jahay a uda ata təkə.

²³ «Kwanay, miter sə Tawrita ahay, Farisa ahay, kwanay do sə mbadəmbada ahay, wawayah, dəce i tərak ikwen! Anga kə rəzlen anan à nga wa sa var alay mbok wa kərtek sə daslam ahay cara cara nə lele. Əna kə mbədəken anan à nga wa sa ga mer su way ta 'am məduwen aya à Tawrita inde, kawa sa ja nà, sa ga way tə cəved awan, sa gan sumor ù do, sa daf nga pə Mbərom tə mivəl kərtek awan. Abay tədə ki gen nà, way ataya awan, mən jəna sə mbəsak sa ga way a azar aya re.

²⁴ Kwanay hurof ahay, aday ki jen ki bənan anan alay anə do ahay! Kwanay apan ki dāzen anan a'am anga sə ɡəḅa anan wa makwakwad ahay, əna kwanay apan ki sədəken anan zlugweme mən jəna asan apan.

²⁵ «Kwanay, miter sə Tawrita ahay, Farisa ahay, kwanay do sə mbadəmbada ahay, wawayah, dəce i tərak ikwen! Kwanay nà, ki gen minje nə tə ɡəsa'am kabay tuwez. Kə cakiden anan day sə uho aya lele cəna coy. Aday cəkəbay, ta su doh sə mivəl a kwanay ahay nà, mə cakaḅ aya bay. Mivəl a kwanay ahay ma rah aya nà, tə ubor a kwanay ahay tə way a kwanay mə kəra aya awan.

²⁶ Kwanay Farisa ahay hurof aya awan, cakiden anan kutov sə ɡəsa'am a kwanay ahay, aday day sə uho a i saa təra mə cakaḅ a lele bidaw?

²⁷ «Kwanay, miter sə Tawrita ahay, Farisa ahay, kwanay do sə mbadəmbada ahay, wawayah, dəce i tərak ikwen! Anga ki gen minje tə jəvay mə sluray aya awan. Ta day sə uho nà, a dav nə herre. Cəkəbay ta su doh aya nə ma rah a tə məsinde ahay, aday tə way mə wuslay aya cara cara bayak awan.

²⁸ Kwanay həna dukwen, kətanən. Ta day sə uho nà, kwanay kawa do didek aya awan, əna ta su doh a ite nà, kwanay ma rah aya tə mbadəmbada aday tə sədəek aya dəkdek.»

*Sariya su do mbadəmbada aya awan
Lukas 11.47-51*

²⁹ «Kwanay, miter sə Tawrita ahay, Farisa ahay, kwanay do sə mbadəmbada ahay, wawayah, dəce i tərak ikwen! Kwanay apan ki dāzlen anan jəvay anə do maja'am a Mbərom ahay. Kwanay apan ki sluren anan jəvay su do didek aya awan,

³⁰ aday ki jen, ki wen: "Ta wa abay mə ga inde kwakwa ata tə bije a manay ahay

nà, mi japay ahay tə tinen sa vad anan do maja'am a Mbərom ahay bay."

³¹ Kə dīken anan həna ata nà, kwanay wan ana do sa vad anan do maja'am a Mbərom ataya re.

³² Həna nà, ki ndəven anan mer su way ana bije a kwanay sə dazlan ahay ataya cukutok daw?

³³ «Kwanay dədəw ahay bidəka, kwanay wan su kən ahay. Ki mben apan sa tam anan nga a kwanay à sariya sa zla à məke sə mərda ata wa nà, kəkəməw?

³⁴ Matanan kutok, slənen anan 'am a anan aday: Ni slan do maja'am a Mbərom ahay tu do kalire aya, aday tə miter ahay ɡa kwanay. Azar aya ki vəden atan kabay ki diren atan pə dədom mə zləngad aya awan. Azar aya ite dukwen, ki naa ndiḅen atan ù doh sə wazay a kwanay ahay, ki hiwen atan azar dukwen kwa ta sə wura fok asəka.

³⁵ Anga nan kutok, mez su do didek aya sa mac pə daliyugo a anan ataya fok i nay ahay pikwen. A bənay ahay kwa pə amac ana Abel wa, hus pə amac ana Zakari, wan ana Barakiya, dowan a kwanay sa vad à gala su doh sə mazlaḅ a Mbərom à wulen ana atə man cəncan a ta man sə ɡədan dundo anə way ahay ata awan.

³⁶ Nen apan ni jak ikwen tə didek a həna, Mbərom i gan sariya anga way ataya fok nà, anə do a wuswes a anan ataya awan.»

*Yesu a yam anga wulen su doh sə
Urəsəlima
Lukas 13.34-35*

³⁷ «Hayaka Urəsəlima ahay! Kwanay do sə Urəsəlima ahay! Kə vəden anan do maja'am a Mbərom ahay, aday kə tinen anan do a Mbərom sə slənak ikwen ahay ataya tu kon. Aday saray bayak a, na gak anan may sə halak ikwen nga anə kwanay do sə Urəsəlima ahay ù vo uno, kawa man njəkar sə halan nga anə wan anahan ahay à bərgaslay inde ata awan. Hwiya kə ngəmen bay re.

³⁸ Ihe, doh sə mazlaḅ a Mbərom a kwanay i təra rəgay.

³⁹ Matanan, ni jak ikwen anan: Ki cinen uno sabay, si azanan ki naa cinen uno nà, à alay a aday ki i jen: "Mbərom à daf alay sə mazlaḅ anahan pu do sa nay ahay tə sləmay anahan ata awan."»

24

*Do manide ahay ti i mbazl anan doh sə
mazlaḅ a Mbərom*

Markus 13.1-2; Lukas 21.5-6

¹ Pə dəḅa anahan a wa, Yesu a nay ù doh sə mazlaḅ a Mbərom wa, winen apan i zla way anahan. Njavar anahan ahay tə hədek pə cakay anahan, aday tə dakan pu doh mi dēzl aya à gala su doh sə mazlaḅ a Mbərom.

² Aday Yesu a jan atan kutok, a wa: «Kə cinen anan anà doh a anaya zle fok bidaw? Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Do manide ahay ti mbazl anan. Kon hinen saa dīnger zek pə hinen nà, ibay fok.»

Way saa lahan anà andav sə daliyugo ataya awan

Markus 13.3-13; Lukas 21.7-19

³ Yesu a njahay à 6əzlom sə Ulivet. Njavar anahan ataya tə hədəken ayak pə cakay, tinen a taayak, aday tə cəce panan wa, ta wa: «Jan umo bidaw? Doh sə mazla6 a Mbərom i saa mbazl nə siwaw? Minje sa ma i ga aday mi saa san ki may ahay aday daliyugo i ndav coy anaw?»

⁴ Yesu a mbədahən atan apan, a wa: «Liven anan i zek a kwanay ahay lele, dōwan à sa njak kwanay bay.

⁵ Anga dō ahay bayak a ti gə6a sləmay uno, ti nay, kuwaya i ja winen nə Almasihu. Ti njak anan dō ahay bayak awan.

⁶ Ki slənen ləbara sə varam ahay cara cara, kwa dərən, kwa bəse, əna kə jəjiren anan bay. Anga təkək way ataya ti tərə aday. Əna wita kə dəzlek pə andav ana daliyugo fan bay re.

⁷ Kon a anan, i slabak pu kon hinen, bahay a anan i vad' zek tə bahay hinen. A man ahay cara cara may i ga, aday daliyugo i 6al matanan re.

⁸ Dəce ataya fok ti tərə nə kawa wan sə dəlay anan uwar ti zek cew ata awan.

⁹ «À alay ata nà, ti varan kwanay à alay inde anà dō ahay aday tã ga alay tə kwanay, tã vad' kwanay à məke sa ndaw. Do su kon ahay fok ti nak ikwen ide anga kwanay njavar uno ahay.

¹⁰ A alay ata kutok, dō ahay bayak a ti mbəsak sa daf upo nga, ti ga daf pi zek ahay, ti nan ide i zek ahay re.

¹¹ Do maja'am a Mbərom mungwalay aya bayak a ti nay ahay, ti zluwe anan dō ahay bayak a cite.

¹² Mer su way sə sədək i zakay aday asan zek sə dō ahay bayak a i safe.

¹³ Əna dōwan a kə səmak anan hus à andav a inde cəna, winen i tam.

¹⁴ Ti dəkay anan ləbara sə bahay a Mbərom mugom a anan pə daliyugo kəzlek, aday dō su kon ahay fok ti sləne anan. Ata daliyugo i sa ndav kutok.»

Do manide ahay ti naa mbazl anan Urəsəlima

Markus 13.14-23; Lukas 21.20-24

¹⁵ «Ki i cinen anan anà səkar sə lize way i tavay à man cəncan awan, kawa ana dō maja'am a Mbərom Daniyel sa ja apan ata awan.* (Dowan a kə jingək anan 'am a anan nà, à sənən anan anà nga anahan nə lele.)

¹⁶ A alay ata asanaw nà, dō sə Yahudiya ahay tã haw sa ma nga à 6əzlom ahay inde.

¹⁷ Do aday winen pa nga su doh dūkwen à dazay, à haw, əna à sa ray ahay way anahan ahay ù doh wa bay.

¹⁸ Dowan a winen à guvo dūkwen, à saa nay ahay agay sa naa gə6ak ayak zana anahan bay re.

¹⁹ Wuna, pa pac ataya nà, dəcə inde anga uwar ti zek cew aya awan, aday anga uwar ta wan a à bak ataya re.

²⁰ Gen anan amboh à Mbərom aday ahaw a kwanay à sa tərə à alay sa mad kabay pə luvon sa man uda bay.

²¹ Anga à alay ata nà, dəcə i zalay, bina kwa ana Mbərom sə ndakay daliyugo hus ahay biten dūkwen, dəcə kawa winen ata kə tərək kula bay, aday inde i tərə kula sabay re.

²² Əna, Mbərom kə kəkək anan luvon ataya bay nà, abay dōwan saa tam nà, ibay. Əna, kə kəkək anan luvon awan anga dō anahan a sə walay ataya awan.

²³ «À alay ata nà, dōwan a kə jak ikwen: “Almasihu winen həna” kabay “Winen tiya” nà, kə sa dəfen apan nga bay.

²⁴ Anga almasihu ahay mungwalay aya bayak a ti nay ahay pi zek tu dō sə jəka tinen dō maja'am a Mbərom ahay. Ti ga minje sə way ahay, tə masuwayan aya cara cara sa njak anan kwa dō mə walay aya awan, abay a ga zek nà, na.

²⁵ Na jak ikwen anan pi zek wa kurre. Sənən pi zek lele.

²⁶ «Ta sak a jak ikwen: “Almasihu winen tiya pə pala à ki6e” nà, ki zlen saa cay anan ahay bay. Kabay ta sak a jak ikwen: “Winen mi dər zek a həna” dūkwen, kə təmihen 'am ata bay re.

²⁷ Bina Wan su Do i nay ahay nə kawa awuted a Mbərom sə wuted parađ, a dav kwa aha ata awan.

²⁸ A man a aday way ma mac a inde ata cəna, mugudok ahay ti halay nga bayak a nà, à man ata awan.

Luvon ana Wan su Do saa may ahay

Markus 13.24-27; Lukas 21.25-28

²⁹ «Pə luvon sə dəcə ataya sa ndav cəna, pac i dav sabay, kiya dūkwen matanan. Mawuzlawazl ahay ti gucey ahay à məndək, aday dūkwen məgala sə way ahay à mburom ataya, ti 6al.

³⁰ Ata minje mbala Wan su Do i kay ahay zek pa nga mburom kutok. A alay ata, dō su kon ahay fok ti zlah, ti yam. Ata, ti canan anà Wan su Do winen apan i may ahay pə matapasl ahay pa nga mburom tə məgala awan, aday tə mazla6 a bayak a re.

³¹ Məzləzlilən məduwen a i fa zek. Aday Wan su Do i slənay ahay maslay anahan

* 24:15 Ca pə Daniyel 9.27, 11.31, 12.11.

ahay, ti halan nga anà dō anahan a sə walay ataya kwa ta sə wura fok hus pə magaga sə daliyugo.»

Minje sə buway

Markus 13.28-31; Lukas 21.29-33

³² «Sənen pə way ana buway sə dākak ikwen anan ata aday. Kə cinen anan anà alay anahan aya ta gak kulōsloslo nà, daslam aya dūkwen ta dāk, ata kə sənən zle coy viya winen apan i slay bəse.

³³ Matanan re, kə cinen anan anà way uno sə dākak ikwen anan ataya cəna, sənən a nà, nen Wan su Dō, nen apan ni may ahay bəse, nen pə alay sə məsudah.

³⁴ Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Əlek dō sə biten ahay ti i mac nà, way ataya fok ti təra.

³⁵ Daliyugo i ndav, kərngay i slukwac pə bagəbaga mburom, əna 'am uno nà, i ndav itəbay.»

Dowan saa san luvon sa ndav anan daliyugo nà, ibay

Markus 13.32-37; Lukas 17.26-30, 34-36

³⁶ «Əna, dōwan saa san luvon sə way ataya nà, ibay. Maslay a Mbərom ahay ta san bay, nen wan anahan a dūkwen na san bay. Sa san luvon a cəna, si zek a bəbay uno Mbərom awan.

³⁷ A alay a Wan su Dō i may nà, way ahay ti təra nə kawa sə təra à alay ana Nuhu ata re.†

³⁸ A alay ata nà, dō ahay tinen apan ti taslay mivəl sa pa way ahay, ta sa sa way a tinen ahay, mungol ahay ti gəba dalay, dəna ahay dūkwen ti zla à mbaz, hus pə luvon ana Nuhu sa zla way anahan à kwalalan inde ata kutok.

³⁹ Dō ataya fok, tə sənək pi zek bay, hus pə luvon ana a' am sa rah anan daliyugo aday a ra atan fok ata awan. A alay ana Wan su Dō sa may ahay ata dūkwen, i təra nə kətanən re.

⁴⁰ «À alay ata kutok, dō ahay cew ti ga mer à guvo kərtek awan, dō kərtek a nà, ti gəba anan, aday dō hinen nə ti mbəsak anan.

⁴¹ Uwar ahay cew ti gan pa van kərtek awan, dō kərtek a nà, ti gəba anan, aday dō hinen nə ti mbəsak anan.

⁴² Njihən cəna, mə lavay zek aya awan, bina kə sənən luvon ana Bahay a kwanay sa nay ata bay.

⁴³ «Sənen pə way inde lele aday: Kak bahay su doh awan, a san apan zle, à alay a həna anan nà, dō sə akar ahay ti nay ahay əga winen saa zləray anan ahay nà, dōwan ata i njak ahan daw? I nahay nə tə ide cekərkəre anga aday dō sə akar ataya tā zlan ù doh bay, bidaw?»

⁴⁴ Anga nan kutok, kwanay dūkwen, njihən mə lavay zek aya cekərkəre matanan re, bina, nen Wan su Dō nà, ni i may ahay à alay a dūwuraw dūkwen, ki sənən apan bay re.»

Do sa ga mer su way lele awan, tu dō sa ga mer su way lelibay awan

Lukas 12.41-48

⁴⁵ «Dō sa ga mer su way lele awan, aday winen nə wurwer a ata nà, wayaw? Winen nà, dōwan a aday bahay su doh anahan a sə mbakan anan dō si mer su way ahay fok à alay anahan inde ata awan. Winen i varan atan way sa pa lele à alay aday tədə sa pa way ata awan.

⁴⁶ Ataslay mivəl i təran anà dōwan ata awan, kak bahay su doh anahan kə mak agay aday kə tak anan ahay à nga winen apan i gan nga anà dō si mer su way anahan ataya lele nà, na.

⁴⁷ Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna, bahay su doh anahan ata i mbəsakan anan way ahay à alay inde nə fok.

⁴⁸ «Aya əna, hinahibay ite, dō sa ga mer su way ata kə sak a jalay à nga anahan inde: "I ga nà bahay su doh uno i may bəse bay."

⁴⁹ Winen gədek sa ga anan alay tə azar su dō si mer su way ahay, gədek pə way sa pa anahan ahay, sa pa, aday i sa mahay anahan tu dō sə vaway nga ahay.

⁵⁰ Sənen apan lele kutok, bahay su doh ana dōwan ata i may ahay nà, pə luvon a aday winen a i san apan bay jiga ata awan, kabay à alay a dūkwen i san bay re.

⁵¹ Bahay su doh anahan ata kə sak a may ahay aday kə tak anan ahay à nga nà, winen apan i ga mer su way lelibay aya ata nà, i ga anan alay tə dōwan ata tə mindel. I razl anan à man su dō sə mbađambađa ahay, aday ti rac slan tə ide sə ayam awan anga dəcə à man ata awan.»

25

Jike sə dəna dalay ahay kuro

¹ «À alay a Wan su Dō i may ata nà, i ga minje tə dəna dalay aya kuro sa ba dō sə gəba dalay ata awan. Tə gəba lalam a tinen ahay, ta zla sa ba dōwan a sə gəba dalay ata kutok.

² Cəkəbay, dəna ataya nà, dāra aya nə bələle aya awan, dāra aya ite, ma san nga aya awan.

³ Dəna bələle ataya cəna, tə gəbay lalam a tinen ahay mənəna sə gəbay apan kwalaba sə kwalenjer maza awan.

⁴ Dəna ma san nga ataya nà, tə gəbay lalam a tinen ahay, tinen tə pəkay kwalenjer maza à kwalaba hinen ahay inde re.

⁵ Aya əna, dōwan sə gəba dalay ata kə njahak ayak bayak awan, dəna ataya fok tə dangwaz, ta njak ahan.

† 24:37 Ca pə Laataanooji 7.17-23.

⁶ «Man luvon a ga bine siwaw cəna, tə sləne abəbal awan sə do ahay, ta wa: “Do sə gəba dalay kə dəzlek ahay. Slabiken, təmihen anan!”

⁷ Dəna ataya fok tə pədek cəna, tə dazlan sə lavay anan zek tə lalam a tinen ahay fok.

⁸ Dəna bəlbəle ataya tə dazlan sa jan anə dəna ma san nga ataya kutok, ta wa: “Amboh, viren umo kwalenjer a kwanay ataya panan mənjęk mənjęk ite, bina lalam a manay ahay tinen apan ti mbacay pumo wa.”

⁹ Dəna ma san nga ataya tə mbədfahan atan apan, ta wa: “A'ay, i slak uko fok bay. Suwan, zlen à wulen su doh, aday ki suku-men ahay pə do sa ga masa ahay wa.”

¹⁰ Dəna bəlbəle ataya ta zla saa sukumay ahay kwalenjer à wulen su doh ahay wa kutok. A alay a tinen apan ti pəlay kwalenjer à wulen su doh wa ata awan, do sə gəba dalay a dəzley ahay ite. Dəna ma san nga ataya tə slabak, ta zla à man sə azar uko tatə do sə gəba dalay. Bahay su doh a tacay anan məsudoh anahan.

¹¹ A njahay zərata cəna, dəna dalay a azar ataya dərə aya, tə dəzley ahay ite. Ta jan ayak 'am anə bahay su doh uho wa, ta wa: “Kem, təban umo ayak wa ite!”

¹² Bahay su doh ata a jan atan ahay apan, a wa: “Tə didek a nà, na san kwanay bay.”»

¹³ Natija kutok, Yesu a wa: «Anga nan, njihen mə lavay zek aya awan, anga kə sənən luvon a bay, kwa alay adəka sabay fan.»

*Jike su do si mer su way ahay
Lukas 19.11-27*

¹⁴ «À alay ata dükwen, i ga minje tə bahay su doh saa zla à man dərən ata awan. A ngaman anə do si mer su way ahay, a mbəsakan atan anan zlıle anahan.

¹⁵ A varan dala sə gura səkat dərə anə do kərtek awan. Anə dowan hinen dükwen, dala sə gura səkat cew, aday anə do mə slala maakan a nà, dala sə gura səkat kərtek. A varan anə kuwaya dükwen, kawa ana dowan a saa mba apan ata awan. A dazlan, a zla way anahan kutok.

¹⁶ «Kwayan'a, do sa njad dala sə gura səkat dərə ata a zla, a mbəda anan alay lele. Kə njadak apan wan a dükwen dala sə gura səkat dərə re.

¹⁷ Do sa njad dala sə gura səkat cew ata a zla, a mbəda anan alay, kawa dowan a mama'am ata re. Kə njadak apan wan a dükwen dala sə gura səkat cew re.

¹⁸ Əna dowan sə təma dala sə gura nə səkat kərtek ata, a zla, a la anan dala ana bahay anahan ata à məke inde, a dər anan uda awan.

¹⁹ «A njahay pə dəba wa bayak a nà, bahay a tinen ata a may agay. A cəce patan wa,

ta ga anan tə dala sə gura anahan ahay nə kəkəməw.

²⁰ Do sa njad dala sə gura səkat dərə ata, a nay, a jan anə bahay anahan: “Kə varak uno dala sə gura səkat dərə. Ca apan, nə njadak apan wan aya səkat dərə re.”

²¹ Bahay anahan ata a jan nà: “Suse, iken do si mer su way lele aday didek a re. Ka gak mer su way lele awan tə way a aday abay bayak a bay ataya awan. Ni mbəsakak way ahay bayan a à alay inde re. Hayak wa u doh. Taslumo mivəl pə kərtek awan.”

²² «Do sa njad dala sə gura səkat cew ata, a nay, a jan anə bahay anahan, a wa: “Bahay uno, kə varak uno dala sə gura səkat cew. Ca apan, nə njadak apan wan aya səkat cew re.”

²³ Bahay anahan ata a jan nà: “Suse, iken do si mer su way lele aday didek a re. Ka gak mer su way lele awan tə way a aday abay bayak a bay ataya awan. Ni mbəsakak way ahay bayan a à alay inde re. Hayak wa u doh. Taslumo mivəl pə kərtek awan.”

²⁴ «Do sa njad dala sə gura səkat kərtek ata dükwen a nay, a jan anə bahay anahan, a wa: “Na san iken zle, iken do jinje awan. A man aday kə caslak ayak way bay ata dükwen, ka zla sə cəray wa way re. A man aday kə zəvak awan bay ata dükwen, ka ban panan way re.

²⁵ Nə jəjarak tə iken bayak awan. Anga nan, nə dərək anan dala anak à məke. Ahan way anak kutok.”

²⁶ «Bahay anahan ata a jan, a wa: “Iken nà, do lelibay awan, isew awan. Ka san apan zle, nen nà, do jinje awan. A man a nə caslak awan bay ata dükwen, nə cəray wa way re. A man aday nə zəvak ayak awan bay ata dükwen, na ban panan way re.

²⁷ Matanan, abay tədə ki daf anan dala uno à bank, aday ata na mak agay nà, ni tan à nga anə dala uno tə wan a awan.

²⁸ Təmihen panan dala sə gura səkat kərtek ata awan, aday viren anan anan apan anə do aday dala sə gura anahan inde mbulo ata awan.

²⁹ Anga kuwaya way anahan inde cəna, ti zəgahan anan apan aday à ga inde apan bayak a adəka. Əna do aday way anahan nə mənjęk ata nà, ti ngəzar panan kwa mənjęk anahan ata re.

³⁰ Aday do si mer su way a isew a kəriya ata nà, liren anan ayak uho i idə zənzen a inde. A man ata nà, do ahay ti yam, ti rac slan.”»

Jike sə təman tə awak ahay

³¹ «Pə luvon a aday Wan su Do kə sak a nay ahay à mazlaḅ inde tə maslay anahan ahay fok cəna, i njahay tə mazlaḅ a pa man sə njahay sə bahay anahan.

³² Do sə daliyugo ahay pu kon pu kon fok ti halay nga pa 'am anahan. Aday i dazlan sə

gəzla atan kawa dō sə jugwar gənaw ahay sə gəzla anan təman anahan ahay pi zek wa tə awak ahay day cew ata awan: təman ahay cara, awak ahay cara.

³³ I tavay anan təman ataya tə alay puway anahan, aday awak ahay dukwen, tə alay gula anahan.

³⁴ «Aday bahay i jan anā dō sa day sə alay puway anahan ahay kutok: “Hayak ikwen ahay, kwanay dō ana Bəbay uno sa daf pikwen alay sə mazlaḅ anahan ataya awan. Njihen à bahay anahan a inde kutok, bahay a anan mə lavay zek a nə anga kwanay kwa həna kabay, daliyugo dukwen mə ndakay a fan bay.

³⁵ Anga, abay may a han upo, kə viren uno ahay way sa pa, abay jom u go, kə viren uno ahay a'am, abay nen mbəlok awan, kə təmihen ahay nen, kə liven upo zek,

³⁶ abay zana inde upo ibay, kə viren uno ahay zana pi zek, abay nen dəvac awan, ki men uno ahay zek, abay nen u doh sə dangay, ki cen ahay upo.”

³⁷ «Do a dīdek ataya ti cəce panan wa: “Bahay a manay, mə canak may a han apak, aday mə varak way sa pa ata nā, siwaw? Mə canak jom a gak, aday mə varak a'am ata nā, ahaw?

³⁸ Mə canak iken mbəlok awan, aday mə təma iken, mə lavay apak zek ata nā, siwaw? Mə canak zana anak ibay, aday mə pəkak apak zana a nā, ahaw?

³⁹ Mə canak iken dəvac a, kabay iken u doh sə dangay, aday ma zlak ayak sa cay ahay apak ata nā, siwaw?”

⁴⁰ «Bahay i mbədahan atan apan kutok: “Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Way a kwanay sa gan anā marak uno a kərtek ma kac ata nā, ki gen uno nā, i nen awan.”

⁴¹ «Kagasl, bahay i jan anā dō sə alay gula anahan ataya kutok: “Kwanay dō a Mbərom mə tahasl a anaya, zlen ayak pə cakay uno wa. Zlen u uko sə mbacay itəbay ata inde, uko a mə lavay zek a nə anga Fakalaw tə maslay anahan ahay ata awan.

⁴² Abay may a han upo, kə viren uno ahay way sa pa bay, abay jom u go kə viren uno ahay a'am bay.

⁴³ Abay nen mbəlok awan, kə təmihen ahay nen bay, kə liven upo zek bay. Abay zana inde upo ibay, kə viren uno ahay bay. Abay nen dəvac awan, nen u doh sə dangay, ki zlen ayak pə cakay uno sa cay ahay upo bay.”

⁴⁴ «Tə cəce panan wa: “Bahay a manay, mə canak aday may a han apak, kabay jom a gak, kabay iken mbəlok awan, kabay zana inde apak ibay, iken dəvac a, kabay iken u doh sə dangay, aday ma mak anak ahay zek bay ata nā, siwaw?”

⁴⁵ «Ihe, Bahay i mbədahan atan apan kutok: “Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Way a kwanay sa ngam sa gan anā dō uno a anaya ma kac ataya kwa kərtek bay ata nā, ki gen uno bay ata nā, anā nen awan.”

⁴⁶ «Ti zla atan à man sə dəce sa ndav sabay ata awan, əna dō dīdek aya kəma, ti njad sifa sa ndav bay ata ite.»

26

Wurwer sa ban anan Yesu

Markus 14.1-2; Lukas 22.1-2; Yuhana 11.45-53

¹ Yesu a ndav anan 'am a anaya fok cəna, a jan anā njavar anahan ahay, a wa:

² «Kə sənən apan zle, a mbəsak luvon ahay cew coy aday azar uko sə Pasəka i sla. A alay ata ti ban nen, nen Wan su Do, ti varan nen anā dō ahay aday ti darak ayak nen pə dədom mə zləngad awan.»

³ A alay ata ite, bahay sə gədan dungo anā way ahay anga Mbərom, tə maced sə Yahuda ahay, tə halay nga əga Kayafas, bahay nga su dō sə gədan dungo anā way ahay anga Mbərom ata awan.

⁴ Tə jəjem 'am sa ban anan Yesu tə wurwer, aday sa vad anan.

⁵ Əna ta wa: «Dā sa ban anan à azar uko inde bay, bina dō ahay ti sa vəze puko.»

Uwar a inde a mbədān amar pa nga anā Yesu

Markus 14.3-9; Yuhana 12.1-8

⁶ A alay ata nā, Yesu winen à Baytiniya, əga dōwan a inde, tə ngaman Simon dō mə dugwad awan.

⁷ Uwar a inde a zlak ayak à man anahan tə dunguzlok sə amar sə wurde a dala bayak awan. A mbaḍ anan amar ata pa nga ana Yesu à alay a winen apan i pa way.

⁸ Njavar anahan ahay tə canan anā way anahan sa ga ata cəna, a ma nga sə cəban atan. Ta wa: «A nes anan amar a anan həna nā, pa maw?

⁹ Ta wa, abay tē sukom anan way tə amar a anan nā, i ga dala bayak awan, aday ti var anan dala awan anā dō mətawak aya nā, ta gak way lele bidaw?»

¹⁰ Yesu dukwen a sləne way a tinen a sa ja ata zle re. A jan atan kutok, a wa: «Kə bənən anan mbiyed anā uwar a anan nə pa maw? Way anahan su go ata nə lele.

¹¹ Anga dō mətawak aya nā, ti ga inde tə kwanay hwiya, əna nen ni ga inde tə kwanay hwiya itəbay.

¹² A pak upo amar a anan nā, a ga upo nə amar uno sa zla anan à məkə.

¹³ Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: A man aday dō ahay ti wazay anan ləbara uno mugom a anan kwa aha pə daliyugo fok nā, ti təkər anan ləbara sə way ana uwar a anan sa ga həna ata awan.»

Yudas a sukom a way tɔ Yesu
Markus 14.10-11; Lukas 22.3-6

¹⁴ Natiya kutok, dɔ kɔrtek à wulen su dɔ maslan anahan kuro nga cew ataya wa, sɛ ngaman Yudas Iskariyot ata, a zla pɛ cakay sɛ bahay sɛ gɛdan dundo anà way ahay.

¹⁵ A jan atan, a wa: «Kak nɛ varak ikwen anan Yesu nà, ki viren uno ma i nen awan anaw?» Tɛ baslay dala kwayan'a, tɛ varan dala sɛ gursa kwa kuro maakan.* ¹⁶ A ban pɛ winen ata wa kutok cɛna, Yudas a pɛlan atan cɛved sɛ varan atan anan Yesu.

Yudas i i ga daf pɛ Yesu
Markus 14.12-21; Lukas 22.7-14, 21-23;
Yuhana 13.21-30

¹⁷ Natiya, à luvon mama'am sɛ azar uko sa pa tapa sɛ pen mɛ zlambar a bay ata bine siwaw nà, njavar a Yesu ahay ta nay, tɛ cɛce panan, ta wa: «A nak mâ sa lavay anan zek tɔ way sa pa sɛ Pasaka ata nà, ahaw?»

¹⁸ Yesu a jan atan kutok, a wa: «Zlen à wulen su doh sɛ Urɛsalima àga mana, jen anan nà: “Miter a manay a ja nà: Alay uno i sla bɛse. U no sa ga azar uko sɛ Pasaka tɛ njavar uno ahay nà, àga iken.”»

¹⁹ Njavar anahan ataya ta ga kawa ana Yesu a sa jan atan ata awan, tɛ lavay anan uda zek tɔ way sa pa sɛ azar uko sɛ Pasaka kutok.

²⁰ Suko a a ga nà, Yesu a njahay pɛ tuwez tu dɔ maslan anahan ahay kuro nga cew sa pa way pɛ kɔrtek awan.

²¹ Tinen apan ti pa way a kutok, Yesu a wa: «Nen apan ni jak ikwen tɛ didem a hana: Dɔwan a kɔrtek à wulen a kwanay inde, i i ga upo daf.»

²² Am ata a wusen nga anà njavar anahan ahay fok. Tɛ dazlan sɛ cɛce panan fok a tinen a kɔrtek kɔrtek, ta wa: «Bahay, nen bay ba?»

²³ Yesu a mbɛdahan atan apan, a wa: «Dɔwan a manay sa tar alay maya à tuwez inde ata, saa ga upo daf nɛ winen.

²⁴ Nen Wan su Do nà, ni mac, kawa ana Deftere a Mbɛrom sa ja upo ata awan. Əna dɛce i naa tan à nga anà dɔ saa ga upo daf ata awan. Suwan pɛ winen maka tɛ wahay anan bay jiga awan.»

²⁵ Yudas, dɔwan a saa ga apan daf ata, a cɛce, a wa: «Miter, nen bay ba?»

Yesu a mbɛdahan apan, a wa: «Iken a sa ja!»

Way sa pa cɛncan awan
Markus 14.22-26; Lukas 22.15-20; 1 Kor-
intu ahay 11.23-24

²⁶ A alay a tinen apan ti pa way mba, Yesu a gɛba tapa sɛ pen, a ngɛran ayak anà Mbɛrom, a gɛzla anan i zek wa, aday a varan anan anà njavar anahan ahay, ta sa jan

atan: «Tɛmihen, pen. Hɛna anan nà, zek uno awan.»

²⁷ Pɛ dɛba anahan a wa nà, a gɛba gɛsa'am, a ngɛran ayak anà Mbɛrom, aday a varan atan anan gɛsa'am ata awan, ta sa jan atan nà: «Sen wa juɛjoɛ, kwanay a fok.

²⁸ Hɛna anan nɛ mez uno mɛ pɛkay a anga sɛ pɛse ines sɛ dɔ ahay bayak awan. Tɛ mez uno a anan, Mbɛrom a ban 'am tɛ dɔ ahay.

²⁹ Nen apan ni jak ikwen tɛ didem awan: I ban pɛ luvon sɛ biten a anan wa nà, ni naa sa way kawa hɛna a anan sabay, si azanaka pɛ luvon aday dɛ saa sa maza pɛ kɔrtek a à bahay a Bɛbay uno inde.»

³⁰ Pɛ dɛba anahan a wa nà, ta ga ara sɛ hɛran nga anà Mbɛrom, ta zla way a tinen à bɛzlom sɛ Ulivet.

Atɔ Yesu tɔ Piyer
Markus 14.27-31; Lukas 22.31-34;
Yuhana 13.36-38

³¹ A alay a tinen apan ti zla way a tinen ata kutok nà, Yesu a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «À luvon a sɛ biten a anan inde, ki i mbɛsiken nen, kwanay a fok. Anga Deftere ana Mbɛrom a ja nà: “Ni vad anan dɔ sɛ jugwar taman awan, aday dukwen taman ahay ti ta 'am.”»

³² Əna, na sak a slabakay ahay à mɛke wa nà, ni lahak ikwen à Galile.»

³³ Piyer a jan kutok, a wa: «Kwa à ga nɛ dɔ ahay fok ti mbɛsak iken dɛp nà, nen ni mbɛsak iken itɛbay.»

³⁴ Yesu a mbɛdahan apan, a wa: «Nen apan ni jak tɛ didem a hɛna, Piyer: A luvon a sɛ biten a anan inde, zukwa njakar i saa zlah nà, ka jak saray maakan ka san nen bay.»

³⁵ Piyer a mbɛdahan apan, a wa: «Kwa à ga nɛ ni mac anga iken dɛp nà, ni ja kula na san iken bay itɛbay!» Njavar a Yesu a azar ataya fok ta ja matanan re.

Yesu a ga amboh à Gecemene
Markus 14.32-42; Lukas 22.39-46

³⁶ Natiya kutok, tɛ dɛzle à man a sɛ ngaman Gecemene ata tɛ njavar anahan ahay. Yesu a jan atan: «Njihen à man a anan, ni zla tiya saa gay amboh.»

³⁷ Winen apan i zla nà, a ngaman anà atɛ Piyer ta wan ana Zebede ahay cew, ta zla jiga awan. A dazlan sɛ jalay mɛrava sɛ dɛce anahan ata kutok.

³⁸ A jan atan, a wa: «Mivel uno i ndɛroɛ, hus pa sa mac anan. Njihen à man a anan. Ben ti nen lele.»

³⁹ A zla pa 'am mɛnjɔk nà, a slahay ta 'am duboz, a ga amboh kawa hɛna anan: «Bɛbay uno, kà zlak anak à nga nà, ki gɛba puno dɛce saa nay upo a anan ata awan. Aya əna, way kawa su no nà, à tɛra bay, si kawa sa nak iken.»

* 26:15 Ca pɛ Jekariya 11.12. † 26:31 Ca pɛ Jekariya 13.7.

⁴⁰ A ma à man ana njavar anahan a maakan ataya nà, a tan atan ahay à nga nà ma njak ahan aya awan. A jan anà Piyer: «Ki mben apan sa ba ti nen kwa ler kàrtek bay asàka?»

⁴¹ Ben lele, gen amboh, anga aday kà tiven anan anà way saa njak kwanay ahay. Apasay su dō zenzen a nà, a gan may sà dāfan apan anà Mbərom, əna zlay si zek anahan a bəle awan.»

⁴² A zla mə slala cew a dukwen, a ga amboh asa, a wa: «Bəbay uno, kak i njad zek aday dāce a anan i zla puno wa bay cəna, nà sa anan adəka. Way a sa nak ata à tərà.»

⁴³ A may ahay pə cakay ana njavar anahan ataya asa, a tan atan à nga nà, tə njəkak ahan asa, ta mba apan sə təbà ide kwa mənjkək bay jiga awan.

⁴⁴ A mbəsak atan, a zla saa ga amboh asa, kawa sə manan.

⁴⁵ Cəna, a ma pə dəbà à man ana njavar anahan ahay, a jan atan, a wa: «Kwanay apan ki man anan uda awan dāw, dō sa njak ahan ahay? Kagasl, alay a kà slak həna kutok, aday ti varan nen Wan su Dō à alay inde anà dō sə atahasl ahay.

⁴⁶ Slabiken, zluko. Dō sa ga upo dāf winen tiya, kà nak ahay.»

Do ahay ta ban anan Yesu

Markus 14.43-50; Lukas 22.47-53; Yuhana 18.3-12

⁴⁷ Yesu kə ndəvak anan 'am anahan ata fan bay, Yudas, dō kàrtek à wulen sə njavar anahan aya inde kuro nga cew ata, a dəzley ahay pə cakay anahan. A njahan pa 'am wa anà dō ahay bayak a tə way sə alay a hunjəslesle: maslalam a pi zek tə sukol aya re. Sə slənay atan ahay nə bahay sə gədan dundo anà way ahay pi zek tə məcəd sə Yahuda ahay.

⁴⁸ Yudas, dōwan a sa ga dāf pə Yesu ata, bə kə varak atan minje sə way, a wa: «Dowan a ni ban anan həmbok ata nà, winen awan. Bənen anan.»

⁴⁹ Kwayan'a, Yudas a hədək pə cakay ana Yesu, a jan: «Iken inde zay bidaw, Miter?» A varan alay, a ban anan pi zek həmbok.

⁵⁰ Yesu a jan kutok: «Car uno, ndav anan way a sə gəbay iken à man a anan ata awan.» Dō ahay ta zlak ayak kutok, ta ban anan, ves.

⁵¹ Dōwan a kàrtek à wulen su dō a Yesu ataya, a ndahay maslalam anahan, a car anan bəle ana bahay nga su dō sə gədan dundo anà way anga Mbərom, aday maslalam anahan ata a gad panan sləmay kàrtek a poc.

⁵² Əna Yesu a jan, a wa: «Ma anan maslalam anak ù doh anahan awan, anga dō sa ban maslalam ahay ti lize nə tə winen awan.

⁵³ Aday asa, ka san sa jəka, nà gan may nə ni cəce pə Bəbay uno wa, i sləno ahay maslay anahan ahay bayak a məcapar a kuro nga cew bidaw?

⁵⁴ Aka aday, kak nə cəcihek maməzek ata nà, way a məvinde upo à Deftere a Mbərom inde ata i sa tərà kəkəməw? Deftere a ja nà, i tərà upo kawa həna anan.»

⁵⁵ Yesu a jan anà dō ahay kutok, a wa: «Ki nen upo tə maslalam aya aday tə sukol aya sa ban nen kawa nen dō sə ngəzar dō à cəved inde dāw? Nen inde ù doh sə mazlaḅ a Mbərom pac pac, nen apan ni tətakan anan way anà dō ahay, kə bənen nen bay.

⁵⁶ Əna way a anaya fok a tərà cəna, aday way ana dō maja'am a Mbərom ahay sa ja à Deftere a Mbərom inde ataya tə tərà.»

Kagasl kutok, njavar anahan ahay tə mbəsak anan, ta haw way a tinen fok.

Yesu winen pa 'am su dō sə lavay nga sə Yahuda ahay

Markus 14.53-65; Lukas 22.54-55, 63-71; Yuhana 18.13-14, 19-24

⁵⁷ Dō sa ban anan Yesu ataya ta zla anan əga Kayafas, winen bahay nga su dō sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom. Miter sə Tawrita ahay pi zek tə məcəd sə Yahuda ahay tinen mə halay nga a à man ata awan.

⁵⁸ Piyer winen apan i pərahan ayak azar à dəbà wa à dəbà wa, dezl à gala ana bahay nga su dō sə gədan dundo anà way ata awan. A zla ù doh ide re, tə njahay pi zek tu dō si mer su way sə əga dōwan ata ataya awan, anga sa ca pə andav sə sariya ana Yesu.

⁵⁹ Aday nà, bahay sə gədan dundo anà way ahay, pi zek tu dō sə lavan nga anà Yahuda ahay, fok a tinen a ta ban bitem sə mungwalay ahay aday ti vad anan Yesu à məkə.

⁶⁰ Əna ta njad cəved a bay, kwa abay dō sə mungwalay ahay bayak a tə ndəbak apan 'am ahay cara cara dəp nà, na. Kagasl, dō ahay cew ta nay,

⁶¹ ta wa: «Dowan a anan kə jak, a wa: "Ni mba apan sa mbazl anan doh sə mazlaḅ a Mbərom, ni han uda maza à luvon maakan inde."»

⁶² Bahay nga su dō sə gədan dundo anà way ahay a slabak, a jan anà Yesu, a wa: «Kə mbəda apan itəbay kələdaw? Dō a anaya fok ta ja apak nə maw?»

⁶³ Yesu a njahay way anahan faafa. Bahay nga su dō sə gədan dundo anà way ahay ata a jan kutok, a wa: «Nen apan ni cəce panak həna. Mbəday tə sləmay a Mbərom, bahay sə sifa. Jan umo, iken nə Almasihu, Wan a Mbərom dāw?»

⁶⁴ Yesu a mbədahan apan kutok, a wa: «Matanan! Əna nen apan ni jak ikwen həna: Pa 'am kəmaya, ki cinen anan anà Wan

su Do, winen mæ njahay a à alay puway anà Mbərom Ba Məgala. Ki cinen anan pə matapasl ahay pa nga mburom, winen apan i may ahay re.»

⁶⁵ Natiya, bahay nga su do sə gədan dundo anà way ahay ata a ngəraw anan zana anahan pi zek wa, a wa: «Həna nà, dī gan may anà side hinen re daw? Kə jənak anan pa 'am a Mbərom. Kə slənə 'am anahan a coy.

⁶⁶ Ki jen həna nə kəkəmw?»

Do ahay tə mbəđahan apan, ta wa: «Winen tə mungok a coy. Kà slak sa vad anan.»

⁶⁷ Tə təfen mənə pə ide, tə duzlay anan tə alay, aday do azar aya tə dəcan,

⁶⁸ ta wa: «Iken nə Almasihu, do maja'am a Mbərom nà, jan umo kutok: Sə dəcak nə wayaw?»

Piyer a wa a san Yesu bay

Markus 14.66-72; Lukas 22.56-62; Yuhana 18.15-18, 25-27

⁶⁹ Natiya, Piyer winen mæ njahay a à gala hwiya. Dəna sa ga mer su way a inde à man ata a nay, a jan: «Iken dukwen abay kwanay jiya tata Yesu sə Galile ata re.»

⁷⁰ Əna Piyer a məman anan, pa 'am sə do ahay fok, a wa: «Nen na san 'am anak a sa jan ata bay.»

⁷¹ Piyer a slabak, a zla way anahan à mægəđəngəden uho. Dəna hinen asa a canan re, a jan anà do ahay à man ata awan: «Həna a anan dukwen, winen tə Yesu sə Nazaratu ata re.»

⁷² Piyer a məman anan asa, a wa: «Ni mbadəy, tə didek a, na san anan bay.»

⁷³ A njahay mənəjek asa, do sa man ataya ta nay pə cakay a Piyer. Ta jan, ta wa: «Tə didefem awan, iken do a tinen wanahan, anga miresl anak a a dakay anan iken nə Galile ahay.»

⁷⁴ Kagasl Piyer a dazlan sə mbadəy coy: «Kak na san dowan ata zle nà, Mbərom a tə alay anahan awan à tahasl nen! Na san dowan ata bay fok!»

Kwayan'a, njəkar a zlah.

⁷⁵ 'Am a Yesu a sa jan kurre ata à man à nga inde, a wa: «Njəkar i saa zlah nà, ka jak saray maakan ka san nen bay.» A nay uho, a yam cəđək cəđək tə ide sə ayam.

27

Ta zla anan Yesu əga Pilatu

Markus 15.1; Lukas 23.1-2; Yuhana 18.28-32

¹ Ide a cəde siwa a cəna, bahay sə gədan dundo anà way ahay pi zek tə məced sə Yahuda ahay ta ɓan 'am sa vad anan Yesu kutok.

² Coy tə jaway anan, ta zla anan əga Pilatu, guverner sə Yahudiya, winen Ruma ahay.

Amac ana Yudas

Mer su way ahay 1.18-19

³ Natiya, Yudas a ca apan nə ta gan anà Yesu nà, sariya sa vad anan à məkə cəna, a jalay anan cəđək cəđək, a zla à man ana bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom tə məced sə Yahuda ahay, a man atan anan dala sə gursa a tinen sə varan kwa kuro maakan ata awan.

⁴ A jan atan, a wa: «Na gak ines, anga nə njəkak anan uda anà do mənəna ines.»

Əna tinen ite ta jan apan, ta wa: «Ma a manay apan anaw! Wita nà, baway anak kutok!»

⁵ Coy Yudas a dazlan, a guce anan dala ata à gala su doh sə mazlaɓ a Mbərom. A zla, a ngərew zek anahan tə libər.

⁶ Bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom ataya ta ra anan dala ata awan, ta wa: «Tawrita kə varak uko cəved sa tar anan dala a anan à kukwar sa daf dala su doh sə mazlaɓ a Mbərom bay. Anga tə dala ata tə sukom nə mez su do.»

⁷ Ta ɓan apan à wulen a tinen a inde kutok, tə sukom anan guvo anà do sa han səngəle a inde tə dala ata awan, aday ti taa la uda mədurlon ahay.

⁸ Anga nan kutok, hus həna dukwen, tə ngaman anà guvo ata nà, Guvo sə Mez.

⁹ Natiya 'am ana do maja'am a Mbərom Yeremiya a təra, anga kà jak, a wa: «Ta ra dala sə gursa kwa kuro maakan, dala mbala ana Isəra'ila ahay sa ɓan apan sə sukom anan tə winen ata awan.

¹⁰ Tə sukom anan guvo ana do sa han səngəle a inde, kawa ana Mbərom Fetek sə duko anan ata awan. *»

Ta ga sariya sa vad a Yesu

Markus 15.2-15; Lukas 23.3-5, 13-25; Yuhana 18.33 - 19.16

¹¹ Yesu, winen mæ tavay a pa 'am ana guverner Pilatu. Pilatu ite, a cəce panan wa, a wa: «Iken nà, bahay sə Yahuda ahay daw?»

Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Ka jak anan asanaw!»

¹² Bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom pi zek tə məced sə Yahuda ahay ta ndaɓ apan 'am, əna kə mbəđahak apan bay.

¹³ Kagasl, Pilatu a cəce panan asa, a wa: «Kə slənek 'am ana do sa ra apak 'am a anaya itəbay kalədaw?»

¹⁴ Yesu kə mbəđahak apan kwa mənəjek bay fok, aday a gan masuwayan anà guverner Pilatu.

¹⁵ Pə azar uko sə Pasəka fok cəna, guverner a taa mbəsakan atan ahay do kərtək à dangay wa, dowan a kawa ana do ahay saa cəce ata fok.

* 27:10 Ca pə Jekariya 11.12-13; Yeremiya 18.2-3, 19.1-2, 32.6-15.

¹⁶ A alay ata ite, dōwan a inde à dangay a re, dō ahay fok ta san anan lele. Tə ngaman Yesu Barabas.

¹⁷ Do ahay tə halay nga, aday Pilatu a cəce patan wa kutok, a wa: «A nak ikwen nê mbəsakak ikwen ahay à dangay wa hana nà, wayaw? Yesu Barabas daw, kabay Yesu sə ngaman Almasihu ata daw?»

¹⁸ Pilatu a san zle, ta ban anan Yesu nà, anga sarak carkəke.

¹⁹ A alay a Pilatu winen apan i ga sariya ù doh ata nà, uwar anahan a slənay apan dō, à jan nà: «Kà sa gan awan anà dōwan a mənjanə ines a anan bay, bina avad a nə, cəen sə zuḡay kə bənak uno mbiyed anga winen bayak awan.»

²⁰ Aya əna, bahay sə gədan dundo anà way ahay, pi zek tə məced sə Yahuda ahay, ta ran 'am anà dō ahay aday tə cəce Pilatu à mbəsakan atan anan Barabas aday à vad anan Yesu.

²¹ Guverner a cəce patan wa asa, a wa: «A nak ikwen nê mbəsakak ikwen ahay à wulen su dō a cew a anaya wa nə wayaw?»

Tə mbədahan apan, ta wa: «Mbəsakan umo ahay nə Barabas.»

²² A cəce patan wa: «Aday nà ga anan tə Yesu sə ngaman Almasihu ata nà, kəkəməw?»

Tə mbədahan apan pə kərtek a tinen a fok, ta wa: «Darak anan ayak pə dədom!»

²³ Pilatu a cəce asa: «A ga mer sa ma lelibay a anaw?»

Əna tə zəga anan sa zlah tə məgalak a, ta wa: «Darak anan ayak pə dədom!»

²⁴ Pilatu a ca apan nə i mba apan sa ga awan kwa mənjoek ibay, aday abəbal awan winen apan i zəga hwiya. Natiya kutok, a banay alay anahan pa 'am sə dō ahay ta sa ja nà: «Ines sa vad anan dōwan a anan inde upo ibay. Wita nà, kwanay sa san!»

²⁵ Do ahay fok tə mbədahan apan, ta wa: «Ines sa vad dōwan a anan à njahay pa nga a manay ahay, aday pa nga a gwaslay a manay ahay.»

²⁶ Pilatu a mbəsakan atan anan Barabas. A jan anà suje ahay tə ndəbay anan Yesu. Aday a varan atan anan, tē daray anan pə dədom.

Suje ahay ta ran mindel anə Yesu

Markus 15.16-20; Yuhana 19.2-3

²⁷ Suje ana Pilatu ahay ta zla anan tə Yesu ù doh sə guverner, aday tə halan nga anà suje ahay fok pə cakay.

²⁸ Tə culok panan zana, tə dəfan zana dəzdəz a pi zek, kawa sə bahay.

²⁹ Tə hanan jugo sə adak, tə dəfan à nga inde, tə varan sukol à alay puway anahan. Kagasl tə dukwen gərmec ù vo, ta ma nga sə mbasay apan, ta wa: «Bahay sə Yahuda ahay à ga inde sə coy!»

³⁰ Tə təfe apan məne, tə ngəzar panan sukol sə manan aday tə dəcan anan pa nga saray bayak awan.

³¹ Ta ndav anan sə mbasay apan nà, tə culok panan zana ata, ta man anan zana anahan pi zek kutok. Ta zla anan saa darak anan ayak pə dədom mə zləngad awan.

Tə daray anan Yesu pə dədom mə zləngad awan

Markus 15.21-32; Lukas 23.26-43; Yuhana 19.17-27

³² Natiya awan, tinen apan ti zla anan Yesu ata nà, suje ahay tə zlangay uda tə dōwan a inde tə ngaman Simon, winen Siren ahay. Suje ahay ta gan bəlaray sə tavak dədom ata pə Yesu wa.

³³ Tə dəzle à man a inde tə ngaman Golgota, kawa sa ja nà, Kəlakasl-sa-Nga.

³⁴ A man ata nà, tə varan way mə kwasay a mə japay a tə ndəlwiwen a anə Yesu aday à sa. Əna Yesu a tukom anan cəna, a ngam sa sa bay.

³⁵ Coy tə darak anan ayak pə dədom mə zləngad awan, aday tə gəzla anan zana a Yesu ahay à wulen a tinen ahay inde, ta sa ga apan caca.

³⁶ Tə njahay à man ata sa ba anan kutok.

³⁷ Tə vinde anan way a tinen a sa ban anan apan ata awan, tə lawak anan ayak pə dədom pa nga anahan. Tə vinde anan 'am ata nà, natiya awan: «Dowan a anan nə Yesu, bahay sə Yahuda ahay!»

³⁸ Tə darak ayak dō sə akar aya inde cew re, dō kərtek a tə alay puway, dō hinen tə alay gula, Yesu à mamasl a tinen.

³⁹ Do sa zla ta man ataya awan fok ta bal nga kwata kwata, tə gənanan, ta wa:

⁴⁰ «Iken ka wa ki mbazl anan doh sə maza laḡ a Mbərom aday ki han anan maza awan à luvon maakan inde ba? Tam anan nga anak kwa! Kak iken Wan a Mbərom cuko tok nà, dazay ahay pə dədom a wa bidaw?»

⁴¹ Bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom, tə miter sə Tawrita ahay, tə məced sə Yahuda ahay, ta ma nga sa ran mindel a re. Ta wa:

⁴² «Kə təmak anan dō azar aya awan, əna a mba apan sa tam anan nga anahan a bay. Winen bahay sə Isəra'ila acəkan daw? A dazay hana pə dədom wa aday di sa daf apan nga kutok.

⁴³ A daf nga pə Mbərom, a wa winen wan anahan! Lele, cuko apan kutok, kak a nan à Mbərom sa tam anan hana nà, na.»

⁴⁴ Do sə akar ataya mə daray aya pə kərtek a tatə Yesu ataya ta ma nga sə gənanan matanan re.

Amac a Yesu

Markus 15.33-41; Lukas 23.44-49; Yuhana 19.28-30

⁴⁵ Natiya, a ban pə man ipec wa nà, luvon a ga pə daliyugo fok takəɗimbom, hus à njamde maakan.

⁴⁶ A ga njamde maakan nà, Yesu a zlah tə məgalak a, a wa: «*Eli, Eli, lama sabaktani?*» Kawa sa ja nà: «Mbərom uno, Mbərom uno, kə mbəsak nen angamaw?»[†]

⁴⁷ Do a mə tavay aya à man ata azar a tə sləne bine maw cəna, ta wa: «Winen apan i ngaman anà Eliya.»

⁴⁸ Dowan a tinen a kərtek a haw, a gəba awan a kawa baf, a tar anan à way mə kwasay a inde, aday sərekeke re asa. A taran anan ayak tə gusuko zəbor awan aday Yesu à susəb.

⁴⁹ Əna do a azar ataya ta wa: «Kak Eliya i nay saa tam anan nà, di ca apan aday. Buko!»

⁵⁰ Yesu a zlah tə məgalak awan asa, a mac way anahan.

⁵¹ A alay anahan a sa mac ata ite, zana sə gəzla anan man sə njahay a Mbərom pi zek wa tə do ahay ù doh sə mazlaḡ a Mbərom ata, a ngəraw i zek wa əndem, a bənay ahay kwa à mburom wa hus à məndak. Aday dukwen daliyugo a 6al, pəkərad ahay ta ta i zek wa.

⁵² Jəvay ahay tə təḡa re, aday do a Mbərom ma mac ataya tə slabakay à məkə wa bayak awan.

⁵³ Do ataya tə jənay ahay à jəvay wa, aday pə dəḡa ana Yesu sə slabakay ahay à məkə wa ata nà, ta zlak à Urəsəlima, wulen su doh cəncan awan, aday do ahay bayak a tə canak atan re.

⁵⁴ Suje sə Ruma ahay tə bahay a tinen, tinen apan ti ba pə Yesu. Tə canan anà daliyugo a sa 6al pi zek tə way a sə təra ataya nà, tə jəjar pi zek anga way a sə təra ata awan. Ta ja, ta wa: «Tə dīdek awan, winen Wan a Mbərom.»

⁵⁵ Uwar ahay bayak a inde à man ata awan, tə tavay zad, tinen apan ti cak ayak apan. Tinen aday nà, tə pərahan ahay azar anà Yesu kwa à Galile wa, anga ti gan mer su way.

⁵⁶ A wulen sə uwar ataya nà, di tan à nga anà Mariyama dəna sə Magədala ahay, tə Mariyama may ana Yakuba tə Yusufu, aday may ana wan a Zebede aya inde à man ata re.

Tə gəba anan Yesu à məkə

Markus 15.42-47; Lukas 23.50-56; Yuhana 19.38-42

⁵⁷ Suko a a ga cəna, dowan a inde zliile awan, winen Arimatiya ahay, a nay. Dowan ata nà, tə ngaman Yusufu, winen dukwen njavar ana Yesu.

⁵⁸ A zla à man ana Pilatu, a cəce panan məsinde ana Yesu. Pilatu dukwen kə

təmahak anan anan, a varan cəved sa la anan Yesu.

⁵⁹ Yusufu a zla, a gəba anan məsinde, a nga anan apan rəkot a inde lele awan.

⁶⁰ A dəfak anan ayak à jəvay anahan a inde ma la a à jama inde wiya awan. A bətukwal apan bələlən məduwen a, a tacay anan 'am sə jəvay kutok, a zla way anahan.

⁶¹ Mariyama, dəna sə Magədala ahay, tə Mariyama hinen ata, tinen mə njahay aya pa 'am jəvay, ti ca apan.

Do sa ba pə jəvay a Yesu ahay

⁶² Sidew a cəna, luvon sa man uda awan, bahay sə gədan dungo anà way ahay anga Mbərom pi zek tə Farisa ahay ta zla əga Pilatu.

⁶³ Ta jan anà Pilatu kutok, ta wa: «Bahay a manay, 'am inde kə mak umo ahay à nga inde. Bina, à alay a do sə mungwalay a anan kə məcak fan bay ata nà, a wa: “Pə dəḡa sə amac uno wa luvon maakan nà, ni slabakay à məkə wa.”

⁶⁴ Suwan həna nà, jan anà suje ahay tə ba anan jəvay awan luvon a maakan ataya cite. Bina njavar anahan ahay tə sa nay sə kəra anan məsinde anahan a bay. Ata ti jan anà do ahay: “Yesu kə slabakak ahay à məkə wa.” Aday mungwalay a həna anan ata nà, i zalay winen a mama'am ata re.»

⁶⁵ Pilatu a jan ata, a wa: «Suje ahay inde həna. Zlen, kə si ben anan jəvay ata kawa ana kwanay sa mba apan.»

⁶⁶ Ta zla, tə tapay anan 'am sə jəvay ata tə mətətok, ta pak suje ahay à man ata sa ba anan jəvay kutok.

28

*Yesu a slabakay ahay à məkə wa
Markus 16.1-10; Lukas 24.1-12; Yuhana 20.1-10*

¹ Pə dəḡa sə luvon sa man uda wa, kawa sa ja nà, pa pac sə zaka, pərek, Mariyama dəna sə Magədala tə Mariyama hinen ata, ta zla sa cak ayak pə jəvay.

² Natiya ca, daliyugo a 6al kəzlek kəzlek, anga maslay a Mbərom a nay à mburom wa, a bətukwal anan bələlən ana tinen sə tacay a 'am sə jəvay ata, a njahay apan ton.

³ Maslay a Mbərom ata a dav nə kawa awuted a Mbərom sa dac ata awan. Zana anahan pi zek dukwen a dav nə kawa lanja.

⁴ Do sa ba pə jəvay ataya tə canan cəna, tə jəjar pi zek bayak awan, tə təra kawa do ma mac aya awan.

⁵ Maslay a Mbərom ata a jan anà uwar ataya: «Kwanay nà, kə jəjiren bay, bina na san zle, kwanay apan ki pəlen Yesu, dowan a tə darak anan ayak pə dədom mə zləngad ata awan. ⁶ Winen inde à man a anan sabay! Kə slabakak ahay à məkə wa kawa

[†] 27:46 Ca pə Jabuuru 22.2.

ananahan a sa ja ata awan. Əna, hayak ikwen ahay! Cen pa man a tinen sə nahak anan ayak uda ata awan.

⁷ Aday zlen həse, jen anan anə njavar anahan ahay nà: “Yesu kə slabakak ahay à məkə wa. I lahak ikwen à Galile. Ki i cinen anan nà, à man ata awan.” Na jak ikwen anan coy.»

⁸ Kwayan'a, uwar ataya ta haw ahahaw pa 'am jəvay wa, tinen ma rah a tə zlawan aday tə ataslay mivəl a re. Tinen apan ti zlan anan ayak tə ləbara ata anə njavar a Yesu ahay kutok.

⁹ Kwayan'a Yesu a nay ahay, tə zlangay uda tə uwar ataya awan. Yesu a jan atan, a wa: «Zay daw?» Uwar ataya tə hədəken ayak pə cakay. Ta ban anan à saray a wa, tə həran nga.

¹⁰ Yesu a jan atan, a wa: «Kə jəjiren bay. Zlen, jen anan anə mərak uno ahay nə tã zla pə daliyugo sə Galile. Ti i cuno nà, à man ata awan.»

'Am ana do sa ba pə jəvay ahay

¹¹ Uwar ataya tinen apan ti zla way a tinen kutok, suje sa ba pə jəvay ataya azar aya ta zla à Urəsalima, tə təkəren ləbara sə way a sə təra ataya fok anə bahay sə gədan dundo anə way ahay anga Mbərom.

¹² Tinen ite tə halay nga pə kərtek a tə məced sə Yahuda ahay. Ta ban à wulen a tinen inde, tə varan dala bayak a anə suje ahay,

¹³ tã jan atan nà: «Jen nà: “Mə njəkak ahan, aday njavar anahan ahay ta nak, tə kərak anan məsinde sə luvon.”

¹⁴ Guverner kà sak a sləne 'am a anan ite nà, manay a mi san sə bənan mbac, mi təmay ahay kwanay à dəce ahay wa fok.»

¹⁵ Suje ataya tə təma dala ata, aday ta ga kawa ana tinen a sa jan atan ata awan. Mungwalay ata kà tak 'am à wulen sə Yahuda ahay bayak a hus ahay biten.

Yesu a kan zek anə njavar anahan ahay

Markus 16.14-18; Lukas 24.36-49;

Yuhana 20.19-23; Mer su way ahay 1.6-8

¹⁶ Natiya kutok, njavar a Yesu ahay kuro nga kərtek ataya ta zla pə daliyugo sə Galile, ta zla à bəzlom a ba Yesu a kà jak atan anan ata awan.

¹⁷ Tə canan cəna, tə dukwen gərmec ù vo, əna do a azar aya ta ma nga sa ja nà: «Hinahibay nə winen bay dəge.»

¹⁸ Yesu a hədəken atan ayak pə cakay, a ja: «Mbərom kə varak uno anan məgala pə way sə mburom ahay fok tə məgala pə way sə daliyugo ahay fok.

¹⁹ Anga nan, zlen pə cakay su do su kon ahay fok, təren atan njavar uno aya awan. Gen atan baptisma tə sləmay ana Bəbay Mbərom, tə sləmay ana Wan anahan, aday tə sləmay ana Apasay Cəncan awan.

²⁰ Tətiken atan anan aday ti dəfan apan anə way uno sa jak ikwen ataya fok. Sənen anan, ni ga inde tə kwanay pə luvon pə luvon hus pa sa ndav anan daliyugo.»

**Ləbara mugom a kawa ana
Markus
sə vinde anan ata awan
A dəkay way pə deftere a
anan**

Markus a vinde dērewel a anan nà, sə dəkay anan Yesu winen Almasihu, Wan a Mbərom. Iken apan ki jinge dērewel a Markus nà, ki njiden anan Yesu kawa iken pə kərtək a tə Piyer. Kawa ana Piyer sə canan anà masuwayan a Yesu sa ga ata nà, ki canan pə mədire pə mədire, aday ki san kutok, Yesu nə winen wayaw.

Nga sa 'am ahay

Yesu a lavan zek anà mer su way anahan (1.1-20))

Yesu a ga mer su way anahan à Galile aday à Yahudiya (1.21 - 10.52)

Yesu winen à Urəsalima (11.1 - 15.47)

Yesu a slabakay à məkə wa (16.1-20)

Wazo a Yuhana do sa gan baptisma anà do ahay

Mata 3.1-12; Lukas 3.1-18; Yuhana 1.19-28

¹ Ləbara mugom a, pə Yesu Almasihu, Wan a Mbərom, a dazlan nà, natiya awan.

² A təra kawa ana Ezaya, do maja'am a Mbərom, sə vinde, a wa:

«Mbərom a jan ahay anà do si mer su way anahan nà:

«Həna ni slan do maslan uno,

i lahak pa 'am saa ndakak anan cəved lele.

³ Dowan a inde, winen apan i zlah à saf inde à kibe, a wa:

Ten anan cəved anga Bahay winen apan i nay.

Ten anan cəved ata mə tavay nga a fəhhe lele.*»

⁴ Matanan kutok, Yuhana do sa ga baptisma, a zla à man sa saf inde. Winen apan i wazan à do ahay, a wa: «Mbəsiken ines a kwanay ahay, təmihen sa ga baptisma, aday Mbərom i pəsek ikwen anan ines a kwanay ahay.»

⁵ Do sə Urəsalima ahay pi zek tu do sə Yahudiya azar aya fok, ta nay pə cakay a Yuhana. Tə dazlan sə dəkay anan ines a tinen ahay. Aday Yuhana a gan atan baptisma à zlınder sə Urdon inde.

⁶ Yuhana a aday nà, a daf pi zek nə zana ma han a tə sibək sə zlugwerne awan, a ban zərkutov dukwen tə maslərapa sa zlay. Way sa pa anahan ite nà, hayam ahay pi zek tə umam sə kibe aya awan.

⁷ A wazo anahan inde nà, a wa: «Dowan inde, i nay à dəba uno wa, a zalay nen tə mazlə lele. Anga nan, nen na slak sə kudək, aday ni pəsakan anan liber sə təkarak anahan bay.

⁸ Nen nà, na gak ikwen baptisma nə tə a'am, winen kəma, i i gak ikwen baptisma nə tə Apasay Cəncan awan.»

Yesu a ga baptisma

Mata 3.13 - 4.11; Lukas 3.21-22, 4.1-13

⁹ A alay ata kutok, Yesu a slabakay ahay, kwa à wulen su doh sə Galile sə ngaman Nazaratu ata wa, a nay ahay pə cakay a Yuhana à zlınder sə Urdon, aday Yuhana a gan baptisma.

¹⁰ Yesu winen apan i jənay à a'am wa cəna, a canan à bagəbaga mburom a təba pangaya, aday Apasay a Mbərom winen apan i dazay ahay apan kawa badəbada. ¹¹ Aday 'am a ndəray ahay kwa à mburom wa, a wa: «Iken wan uno, ləliwe uno awan. Nə taslay mivel bayak a nə tə iken.»

¹² Kwayan'a, Apasay a Mbərom a zla anan Yesu à man sa saf inde à kibe.

¹³ Yesu, winen à man ata nə luvon kwa kuro fudo, Fakalaw winen apan i njak anan. Atə Yesu mə njahay a, pi zek tə way sə kibe ahay, aday maslay a Mbərom ahay tinen apan i gan mer su way.

Yesu a ngaman anà do sa ban kələf aya inde fudo

Mata 4.18-22; Lukas 5.1-11

¹⁴ A alay ata asanaw nà, bahay Hiridus a ban anan Yuhana à dangay. Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a ma pə daliyugo sə Galile. A wazay anan ləbara mugom a, mbala ana Mbərom sə slənay,

¹⁵ a wa: «Alay a kà slak həna, bahay a Mbərom winen defefe kutok. Mbiken ines a kwanay ahay, aday dəfen nga pə ləbara mugom awan.»

¹⁶ Natiya, Yesu a zla ta man sə bəlay sə Galile nà, a canan anà do sa ban kələf aya inde cew, atə Simon tə mərak anahan Andare, tinen apan ti ban kələf tə zuvo a tinen ahay.

¹⁷ Yesu a jan atan, a wa: «Hayak ikwen ahay. Pərihen uno azar, aday ki bənen nə kələf sabay. Ki i njiden uno nà, do sə pəruho azar ahay adəka.»

¹⁸ Kwayan'a tə mbəsak zuvo a tinen ahay, aday tə pərahan azar.

¹⁹ A hədek pa 'am mənjoek, a tan à nga anà dowan aya cew asa, atə Yakuba tə mərak anahan Yuhana, wan ana Zebede ahay. Tinen apan ti ndakay zuvo a tinen ahay à kwalalan inde.

²⁰ A ngaman atan ayak ite, kwayan'a tə mbəsak anan bəbay a tinen Zebede pi zek tu

* 1:3 Ca pə Esaaya 40.3.

dó si mer su way anahan ahay à kwalalan inde, tə pərahan azar anà Yesu.

Yesu a mbar anan dōwan a inde tə setene à nga

Lukas 4.31-37

²¹ Atə Yesu tə njavar anahan a, sə ngaman ataya, ta zla way a tinen, tə dəzle à wulen su doh sə Kafarnahum. Pə luvon sa man uda awan, Yesu a zla ù doh sə wazay†, a dazlan sə dakan atan anan way.

²² Wazo anahan a a gan atan masuwayan, anga winen a dākay way nə kawa dō sə mazlaḅ bina, kawa miter sə Tawrita ahay itəbay.

²³ A alay ata ite, dōwan inde à man ata awan, winen tə setene à nga inde. A zlah pi zek,

²⁴ a wa: «Iken Yesu, dō sə Nazaratu, ma a nak pə manay anaw? Ka nak sə lize manay ca daw? Na san iken zle lele, iken nə dō maslan a Mbərom Cəncan awan.»

²⁵ Cəna Yesu a gafan 'am tə məgalak awan, a jan nà: «Kə bəbal awan bay, hayak à dōwan ata wa adəka.»

²⁶ Kwayan'a, setene ata a 6al anan dōwan ata kəzlek kəzlek, a zlah pi zek sə məgala, aday a nay à dōwan ata wa bok.

²⁷ A gan masuwayan anà dō ahay fok. Aday tə cəce pi zek ahay wa, ta wa: «Həna anan nə maw? Mərike wiya a aday tə mazlaḅ a bidaw? Winen apan i jan 'am anà setene ahay, aday tə dəfan apan acəkan!»

²⁸ Cəna, labara anahan a ata a tə 'am təday pə daliyugo sə Galile ata fok.

*Yesu a mbar dō sə dəvac ahay bayak awan
Mata 8.14-17; Lukas 4.38-41*

²⁹ Natiya, atə Yesu ta nay tatə Yakuba tə Yuhana, ù doh sə wazay wa cəna, ta zla way a tinen əga atə Andəre tə Simon.

³⁰ Jəje ana Simon inde, winen mə nahay a ù doh, anga nga a 6ərzlan. Yesu a dəzlek ayak cəna, tə təkəren ləbara awan.

³¹ Yesu a hədek pə cakay anahan, a bənan alay, a slabak anan. Nga sə 6ərazl a ndalay panan. Uwar ata a slabak, a dan atan way sa pa.

³² Pə dəḅa ana pac sə slahay ù doh wa nà, dō maza aya tə gəḅay dō sə dəvac a tinen ahay, pi zek tu dō tə setene aya à nga inde ataya fok. Ta nay atan pə cakay ana Yesu.

³³ Dō sa man ataya fok tə halay nga pə bərkwitek su doh ata awan.

³⁴ Yesu a mbar anan dō sə dəvac ahay cara cara, a razl anan setene ahay à dō ahay wa. Aday kə varak atan cəved anà setene ahay sa ja 'am bay, anga ta san anan zle lele.

*Yesu a wazay à wulen su doh sə kiḅe ahay
Lukas 4.42-44*

³⁵ Sidew a nà, Yesu a wule pərek, a zla à kiḅe à saf inde saa ga amboh à man ata awan.

³⁶ Atə Simon tu dō aday tinen əga winen ataya, ta zla saa pəlay anan.

³⁷ Ta njad anan cəna, ta jan, ta wa: «Dō ahay fok, tinen apan ti pəlay iken.»

³⁸ A mbəḅəhan atan apan, a wa: «Zluko adəka nə à wulen su doh sə kiḅe ahay, aday ni saa wazan à dō ahay à man ataya re. Anga na nay nà, saa ga mer su way ata awan.»

³⁹ Matanan acəkan, a bar pə daliyugo sə Galile fok. A wazay ù doh sə wazay ahay, a razl anan setene ahay à dō ahay wa.

Yesu a mbar anan dōwan a inde mə dugwad awan

Mata 8.1-14; Lukas 5.12-16

⁴⁰ Dōwan a inde, winen mə dugwad awan, a nay pə cakay ana Yesu. A dukwen gərmec ù vo, a jan tə zəhha awan: «Kə zlak anak à nga nà, ki mba apan sa mbar nen aday zugol uno à ndav ite.»

⁴¹ 'Am anahan ata, a gan i zek wa anà Yesu. A ndəḅoy alay, a laman, ta sa ja: «U no. Mbar! Zugol anak kə ndəvak.»

⁴² Cəna, mbəlak məduwen ata a ndalay pə dōwan ata wa, a mbar kutok.

⁴³ Aya əna Yesu a gafan 'am pi zek wa lele, aday a razl anan, ta sa jan nà:

⁴⁴ «Zla wanak, aday kà sa təkəren ləbara a anan anà dōwan bay. Əna zla saa kan zek anà dō sə gəḅan dundo anà way anga Mbərom, à zəzor iken. Aday varan way anà Mbərom, kawa a Tawrita ana Musa sa ja, sa vad panak awiwayay. Natiya dō ahay tə san apan, zugol anak kə ndəvak.»

⁴⁵ Əna, dōwan ata a zla way anahan cəna, a gar anan dō ahay tə ləbara kawa sə təra apan. Anga nan, Yesu a mba apan sa zla à wulen su doh ahay, pə ide su dō ahay, sabay. A njahay wanahan nə, uho à kiḅe. Cəkəbay, dō ahay ta zlak ayak pə cakay anahan ta day ahay wa fok.

2

Yesu a mbar anan dōwan a inde mə təra à məndak awan

Mata 9.1-8; Lukas 5.17-26

¹ Pə dəḅa sə nahay mənəcok wa cəna, Yesu a may ahay à Kafarnahum. Dō ahay fok tə sləne asa winen inde agay à wulen su doh.

² Tə halay nga bayak awan, aday man kə mbakak kwa mənəcok bay, uho kawa ù dō re. Aday Yesu winen apan i dakan atan anan 'am a Mbərom.

³ Dō ahay fuḅo tə gəḅak ayak dōwan a tinen inde tə lala, winen mə təra à məndak awan.

† 1:21 Doh sə wazay sə Yahuda ahay, bina egliz bay.

⁴ Tə njadak man sə dəzle anan dōwan ata pə cakay ana Yesu bay, anga dō kə zalak ù doh awan, rođ ahay à məsudoh inde. Anga nan kutok, ta ján pa nga su doh, tə təba anan nga su doh à man ana Yesu winen mə tavay a uda ata awan. * Tə taran anan ayak dōwan pə lala ata tə lifer.

⁵ Yesu a canan anà adaf nga† a tinen ata cəna, a jan anà dōwan a mə təra à məndak ata awan, a wa: «Dəna uno, nə pəsek anan ines anak ahay coy.»

⁶ Kutok nə, miter sə Tawrita ahay mə njahay aya inde à man ata awan. Tə jalay à nga a tinen inde, ta wa:

⁷ «Dowan a anan a ja 'am ata nə, angama kəlanaw? A jənan pa 'am anà Mbərom. Waya sa mba apan sə pəse ines su dō anaw, kak si Mbərom a aday bina!»

⁸ Yesu a san anan ajalay nga a tinen a kwayan'a, a jan atan: «Kə jilen à mivəl a kwanay inde matana ata nə, angamaw?»

⁹ Ma da 'am a nə maw? Sa ja: «Nə pəsek anan ines anak ahay», ata dāw, kabay, sa ja: «Slabak, gəba lala anak, zla», ata dāw?

¹⁰ Əna u no kə sənən apan lele, nen Wan su Do nə, məgala uno inde sə pəsen anan ines à dō ahay pə daliyugo.»

Matanan, a jan anà dōwan mə təra à məndak ata awan:

¹¹ «Nen apan ni jak: Slabak, gəba lala anak, zla agay!»

¹² Cəna, a slabak, a gəba lala anahan pə idé sə dō ahay fok, a zla wanahan. A gan atan masuwayan. Anga nan, tə həran nga à Mbərom, ta wa: «Kula də canak anan anà way mə təra kawa həna anan bay.»

Yesu a ngaman anà Lewi

Mata 9.9-13; Lukas 5.27-32

¹³ Asa, Yesu a zla ta man sə bəlay sə Galile. Do ahay fok ta zla pə cakay anahan, aday a dakan atan anan way.

¹⁴ Winen apan i zla ata nə, a canan ayak anà dōwan inde tə ngaman Lewi‡, wan ana Alfa, winen mə njahay a ù doh sə cakal jangal. Yesu a jan, a wa: «Pəruho azar!» Lewi a slabak ca, a pərahan azar acəkan.

¹⁵ Pə dəba anahan a wa, Yesu a njahay tə njavar anahan ahay sa pa way əga Lewi. Do sə cakal jangal ahay pi zek tu dō sə atahasl ahay tə njahay pə cakay ana Yesu sa pa way à tuwez kərtek a wa, tinen bayak a sə pərahan azar.

¹⁶ Miter sə Tawrita à wulen sə Farisa ahay wa tə canan winen apan i pa way pə kərtek a tu dō sə cakal jangal ahay, aday tu dō sə atahasl ahay nə, tə cəce pə njavar anahan

ahay wa, ta wa: «A pa way pə kərtek a tu dō sə cakal jangal ahay, aday tu dō sə atahasl ahay nə, angamaw?»

¹⁷ Yesu a sləne anan lele nə, a jan atan, a wa: «Do dəvac a bay cəna, a gan may anà dō sə disise bay, si dō sə dəvac ahay. Nen na nay ahay sa naa ngaman anà dō sa ga way lele ataya bay. Əna na nay ahay nə, sə ngaman anà dō sə atahasl ahay.»

Acəce way pə sumaya

Mata 9.14-17; Lukas 5.33-39

¹⁸ Natiya, njavar a Yuhana ahay pi zek tə Farisa ahay, tinen apan ta ta ga sumaya. Do ahay ta jan anà Yesu: «Njavar a Yuhana ahay ta sə Farisa ahay ta ga sumaya, aday mbala anak ahay nə ta ga itəbay nə, angamaw?»

¹⁹ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «A ga pikwen nə, dō mə ngamay aya à man sə gəba dalay nə, ti mba apan sa ga sumaya ite dāw? Matanan bay! A alay a tinen pi zek tatə dō sə gəba dalay ata nə, ti ga sumaya kula bay.

²⁰ Əna pa pac a dō sə gəba dalay ata, tə bənak anan à wulen a tinen wa nə, ata ti ga sumaya kutok.

²¹ «Matana re, waya sə tapay zana wiya a pə zana anahan məduwer a anaw? İbay. Anga à man sə banay anan nə, məgabal sə zana wiya ata i zəga anan apan məke ana zana məduwer ata awan, i nğəraw.

²² «Aday dükwen, dowan sa mbađ mahay anahan mə kwasay a bay, à mbulo sa zlay§ məduwer a nə, ibay. Anga mahay mə kwasay a bay ata kə sak a kwasay uda nə, i nğəraw anan mbulo məduwer ata awan. Ata mahay i mbađ, aday mbulo dükwen kə nəsek re. Sumor a nə, sa mbađ mahay mə kwasay a bay à mbulo wiya inde cite.»

Yesu nə, winen bahay sə luvon sa man uda awan

Mata 12.1-8; Lukas 6.1-5

²³ Pa pac a inde nə, luvon sa man uda awan, atə Yesu tə njavar anahan ahay ta zla tə guvo sa ndaw. Tinen apan ti zla ata nə, njavar anahan ahay ta kad ndaw sa pa.

²⁴ Farisa ahay tə canan cəna, tə cəce pə Yesu wa kutok, ta wa: «Ca apan, ta ga way aday tədə abay sa ga pə luvon sa man uda awan bay ata nə angamaw?»

²⁵ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kula kwanay kə jingen way ana Dawuda sa ga tu dō anahan ahay, à alay a may a han apan ata itəbay dāw? A ga nə kəkamaw?*

²⁶ A alay a Abiyatar winen bahay nga su dō sə gədan dungo anà way ahay anga Mbərom ata nə, Dawuda a zla à jawjawa sə mazlaə a Mbərom, a ray pen ma ga nga anga

* 2:4 Nga su doh a tinen mi cəcə a cəcəcəcə bay. Tə pəpay a pəpay. † 2:5 Adaf nga: tə bayak pə Yesu aday ta daf apan nga.

‡ 2:14 Lewi: kawa sa ja nə, Mata. Sləmay su dō kərtek awan. § 2:22 Mbulo sa zlay nə, way sa mbađ uda mahay kabay a'am sa sa, anga dō sa bar ahay. Aday dükwen, kak winen wiya a nə, a nğəraw kawa atə gəzla tə kukwar sa kad ata bay.

* 2:25 Ca pə 1 Samuyila 21.2-7.

Mbærom. Tæde abay saa pa ðaf ata nà, tinen ðo sà gædan dungo anà way ahay taayak ba. Əna Dawuda kà pak tu ðo anahan ahay re.»

²⁷ Yesu a jan atan kutok: «Mbærom a ðaf luvon sa man uda awan nà, anga ðo, bina a ðaf ðo anga luvon sa man uda awan bay.

²⁸ Kətanən, nen Wan su 'Do nà, nə lavan nga anà luvon sa man uda awan.»

3

Yesu a mbar anan ðowan a inde ma mac alay awan

Mata 12.9-14; Lukas 6.6-11

¹ Pə ðəba anahan a wa nà, Yesu a zla ù doh sà wazay* maza asa. 'Dowan inde à man ata ma mac alay awan.

² 'Do manidé a Yesu aya inde nà, tinen apan ti ðəfan idé. Kak kə mbərak anan ðowan ata pə luvon sa man uda awan nà, ata aday ti man anan mungok.

³ Yesu a jan anà ðowan ma mac alay ata awan: «Slabak, tavay pa 'am sə ðo ahay.»

⁴ Cəna, a cəce pə ðo ahay wa, a wa: «Pə luvon sa man uda nà, cəved inde sa ga mer su way lele awan, kabay cəved inde sa ga mer su way lelibay awan, ðaw? Təde sa tam anan sifa su ðo ðaw, bəzi lele nə sə lizen anan sifa ðaw?» Əna ta ngam sə mbəðahan apan bay.

⁵ Yesu a ca patan nerre tə mivəl awan, aday asəder a tinen ata ðukwen kə cəbak anan ite. A jan à ðowan ma mac alay a ata kutok: «Ndəðoy anan alay anak!» A ndəðoy anan acəkan, alay anahan a pəsak ike.

⁶ Farisa ahay tə canan cəna, ta nay ahay uho, aday tə halay nga pə kərtək a tu ðo ana Hiridus ahay, aday tə pəlay cəved sə lize anan Yesu.

Do ahay bayak a ta zla à man a Yesu

⁷⁻⁸ Yesu a slabak à wulen a tinen wa, a zla way anahan pə bəlay sə Galilə tə njavar anahan ahay. 'Do ahay bayak a tə pərahak anan azar. Ta nay ahay kwa à Galilə wa, kwa à Urəsəlima wa, tu ðo sə Yahudiya ahay fok, aday à Idumiya wa, pi zek tu ðo ahay sa nay ahay kwa à ðəba sə zliinder sə Urdon wa, aday tu kon sə cakay sə Tirus tə Sidon ahay wa fok.

⁹ Anga nan kutok, Yesu a jan anà njavar anahan ahay tə pəlan kwaləlan cəðew awan, aday i njahay uda awan, bina ðo ahay tinen apan ti ngəðec anan kə zalak.

¹⁰ Kə mbərak ðo sə ðəvac ahay bayak awan. Anga nan, ðo sə ðəvac azar aya cara cara tə zəgahak ayak apan, aday tá njad sə laman à Yesu ite.

¹¹ 'Do sə setene ahay ite, tə canan à Yesu a cəna, tə slahay pa 'am anahan, ta zlah, ta wa: «Iken nə Wan a Mbərom!»

¹² Yesu a gəfan 'am anà setene ataya tà sa jan anà ðowan winen wayaw bay.

Yesu a walay ðo maslan anahan ahay kuro nga cew

Mata 10.1-4; Lukas 6.12-16

¹³ Pə ðəba anahan a wa nà, Yesu a jan way anahan à bəzłom, a ngaman ayak à ðo ahay kawa sa nan fok. Ta nay pə cakay anahan awan.

¹⁴ Winen ite, a walay wa kuro nga anahan a cew, a ngaman atan nə ðo maslan ahay. A jan atan, a wa: «Nə walay kwanay nà, aday ki njihen ti nen, ata ni slan kwanay saa wazay,

¹⁵ saa razl setene ahay tə məgala a nen saa varak ikwen ata awan.»

¹⁶ 'Do a mə walay a kuro nga cew ataya nà, sləmay a tinen aya həna: Simon (Yesu a ðaf apan sləmay hinen, a ngaman Piyer†),

¹⁷ atə Yakuba tə Yuhana, wan ana Zebede ahay (Yesu a ðaf patan sləmay re, a ngaman atan Bowanerges ahay, kawa sa ja nà, wan ma dac Mbərom ahay‡),

¹⁸ Andəre, Filip, Bartilome, Mata, Tomas, Yakuba wan ana Alfa, Tade, Simon, ðo manidé sə Ruma ahay,

¹⁹ tə Yudas Iskariyot, ðo saa ga ðaf pə Yesu.

Yesu a razl setene ahay tə məgala a Mbərom

Mata 12.22-32; Lukas 11.14-23, 12.10

²⁰ Atə Yesu tə njavar anahan ahay ta may ahay agay. Asa, ðo ahay tə halay nga kə zalak, aday Yesu tə njavar anahan ahay tə njadək alay a sa pa way bay.

²¹ 'Do anahan ahay tə sləne 'am ata nà, ta nay sə gəbak anan ayak, anga ðo ahay ta wa: «I ga nə nga a vawan.»

²² Miter sə Tawrita aya inde, ta nay ahay kwa à Urəsəlima wa. Ta wa: «Bə'elzebul apan!§» Azar aya ta wa: «Ayaw! Fakalaw sə varan məgala sa razl anan setene ahay.»

²³ Yesu a ngaman ayak anà ðo ataya pə cakay anahan, a jan atan 'am ta 'am sə jike, a wa: «Fakalaw i mba apan sa razl Fakalaw nə kəkəmw?»

²⁴ A wulen sə bahay kərtək a inde nà, kak ðo anahan aya tinen apan ti vad zek nə, bahay ata i tavay nga mba ðaw?

²⁵ Kak ðo su doh ahay, 'am kə zlak atan pi zek bay nà, doh ata i tavay nga mba ðaw? A'ay. I gugwes.

²⁶ Matana re, kak Fakalaw kə slabakak pi zek anahan a nà, gədan anahan a i gəzla cew nà, i tavay nga mba ðaw? A'ay. I lize.

* 3:1 Doh sə wazay sə Yahuda ahay, bina egliz bay. † 3:16 Kawa sa ja nà, Pəkarad. ‡ 3:17 Anga ta ga mivəl bəse bəse kawa adac a Mbərom. § 3:22 Bə'elzebul nà, sləmay ana Fakalaw re.

²⁷ «Dowan saa mba apan sa zla ù doh su do gadan a saa ngəzaray panan way anahan ahay nà, ibay. Si kə lahak apan kurre kə jawak anan dowan ata awan, aday i saa mba apan sa zlan ù doh sa ray panan way anahan ahay nà, na.

²⁸ «Nen apan ni jak ikwen tə dífem a həna: Do ahay ti ga ines, ti jənan pa 'am anà Mbərom dukwen, i pəsen atan anan fok re.

²⁹ Əna do sə jənan pa 'am anà Apasay Cəncan a nà, i njad' apəse 'am sə atahasl anahan kulibay. Anga ines anahan a sa ga ata nà, i njahay apan sə viyviya awan.»

³⁰ Yesu a ja matanan nà, anga dowan ataya ta wa: «Apasay lelibay inde apan.»

*Mərak a Yesu ahay tatə may anahan
Mata 12.46-50; Lukas 8.19-21*

³¹ Pə dəba anahan a wa nà, mərak a Yesu ahay tatə may anahan ta nay. Tə dəzle cana, tə tavay uho, ta slan apan do saa ngaman ayak.

³² Do ahay inde bayak a mə njahay a pə cakay anahan ta jan kutok, ta wa: «Atə may anak tə mərak anak ahay, tinen mə tavay aya uho, tə cəce iken.»

³³ Əna Yesu a mbədəhan atan apan, a wa: «May uno, mərak uno ahay, ata nə atə wayaw?»

³⁴ A ca pu do sa van nga tew ataya, a wa: «Sə təra mərak uno ahay aday may uno nà, tinen.

³⁵ Do sa ga way sa zlan à nga anà Mbərom ata nà, sə tara may uno tə mərak uno nə winen adəka.»

4

*Jike su do sa casl ndaw
Mata 13.1-9; Lukas 8.4-8*

¹ Yawa, Yesu a dazlan sə wazan à do ahay maza pa 'am sə bəlay sə Galile. Do ahay bayak a tə halay nga pə cakay anahan. Anga nan, a ján à kwalalan inde saa njahay uda pa nga sə bəlay. Do ahay fok mə njahay a pə yugo.

² Yesu a dakan atan anan way ahay bayan a tə jike ahay. A wazo anahan a inde a jan atan, a wa:

³ «Pəken sləmay. Dowan inde a zla à guvo, saa casl ndaw. ⁴Winen apan i casl ndaw ata kutok, zahav a guce panan pə cəved, aday məvuhom ahay tə dəgay anan.

⁵ Zahav azar a, a guce pə saray pəkərad, ta hay ahay bəse, anga yugo inde bayan a ibay.

⁶ Əna pac a sləray cəna, a butoy anan aday a vak anan, anga sləlay a ibay.

⁷ Zahav azar a a guce à wulen sə adak inde. Ta ha cəna, ta har pi zek tə adak, əna adak a bənan mbiyed, ndaw ata kə nahak bay.

⁸ Əna zahav azar a a guce pə yugo lele awan. Winen a hay cəna, a har, a zla nga uho, a nah kutok. Kərtək awan, hawal sa ndaw apan nə kwa kuro maakan, hinen ahay, hawal sa ndaw kwa kuro mbərka. Azar aya inde dukwen, hawal sa ndaw apan nə səkat səkat.»

⁹ Yesu a jan atan kutok: «Sləmay inde pə dowan a nə, à sləne 'am a anan.»

*Yesu a ja 'am tə jike nə angamaw?
Mata 13.10-17; Lukas 8.9-10*

¹⁰ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu winen taayak tu do maslan anahan ahay kuro nga cew, tu do maza aya ma van nga tew ata, tə cəce panan 'am anahan sa jan atan tə jike ata awan.

¹¹ Yesu a mbədəhan atan apan, a wa: «Kwanay nà, way mi dər aya à bahay a Mbərom a inde ata nà, winen a kə gakikwen panan akar sa 'am sə bahay anahan a coy. Əna do maza aya nà, ti sləne way ahay fok nà, si ta 'am sə jike,

¹² anga aday:

Tə ca apan, əna tə canan bay,

tə pak apan sləmay, əna tə sləne bay.

Bina aday tən saa may ahay pə cakay ana Mbərom bay,

aday Mbərom à pəsen atan anan ines a tinen ahay bay.* »

*Yesu a pəsak anan jike su do sa casl ndaw
ata awan*

Mata 13.18-23; Lukas 8.11-15

¹³ Yesu a jan atan asa, a wa: «Kə slənen 'am sə jike a anan bay dəge? Matanan acəkan! Ki i slənen 'am sə jike ahay kula sabay asanaw?»

¹⁴ Do sa casl ndaw ata nà, a casl nə 'am a Mbərom.

¹⁵ Zahav sa ndaw pə cəved ata nà, do sə sləne 'am a Mbərom a ahay. Pə dəba anahan a wa nà, ti təma anan bəse, əna Fakalaw i nay, i wudəh anan 'am a ma casl à tinen inde ata awan, anga aday à hay bay.

¹⁶ «Do maza aya awan, ta ga minje tə zahav ma casl a pə saray pəkərad ata awan. Tə slənek 'am a Mbərom nà, tə təma anan bəse tə ataslay mivəl awan.

¹⁷ Əna 'am ata a pak sləlay à mivəl a tinen inde bay. Anga nan, dəcə i tan atan à nga, kabay ajugwar 'am i nay ahay patan anga 'am ana Mbərom nà, ti mbəsak cəved sa 'am a Mbərom.

¹⁸ «Do maza aya ta ga minje tə zahav ma casl a à wulen sə adak inde. Tinen apan ti sləne 'am a Mbərom cite.

¹⁹ Əna way sə daliyugo inde cara cara. Ti sapat zek tə way sə daliyugo ahay, ti gan may à zliile sə daliyugo ahay, ti ga ubor si zek pə way ahay cara cara. Way ataya fok nà,

* 4:12 Ca pə Esaaya 6.9-10.

ti bənan mbiyed aná 'am a Mbərom, aday á nah bay.

²⁰ «Do maza aya asa, ta ga minje tə zahav sa ndaw ma casl a pə yugo lele awan. Tinen apan ti sləne 'am ana Mbərom ma ja awan, tə təma anan lele, ta zla nga uho pa 'am a Mbərom. Anga nan, kərtek a i nah lele, hawal i ga apan kwa kuro maakan, hinen ahay ti nah dukwen, hawal i ga patan kwa kuro mbərka, azar aya kutok ite, ti nah, hawal i ga patan səkat səkat.»

Man sa daf lalam

Lukas 8.16-18

²¹ Yesu a jan atan asa, a wa: «Kak, tə hanak uko pə lalam ná, ti đer anan ta sə hərok apan tasa, kabay ti daf anan ù vo lala daw? Lele ná, sa daf anan pə way sa daf lalam a bidaw?»

²² Sənen anan, way mi đer a, aday i njad zek bay ná, ibay. Wurwer sə way saa dazley ahay ipec məduwen a bay dukwen ibay re.

²³ Anga nan kutok, kak do, sləmay inde apan cəna, á sləne!»

²⁴ A jan atan re asa: «Gen anan nga aná way a kwanay sə sləne ahay. Tasa a mbala a kwanay sə lavay anan way ata ná, Mbərom i lavak ikwen anan dukwen tə winen awan asa, aday i zəgahak ikwen anan apan.

²⁵ Do kə təfak anan sləmay sə sləne 'am ná, Mbərom i zəgahan anan sə sləne 'am ite re. Aday do kə tacak anan sləmay, anga a nan sə sləne 'am bay ná, Mbərom i zəgahan anan sə tacan anan apan re.»

Jike sə zahav ma casl a à guvo

²⁶ Yesu a jan atan 'am maza awan, a wa: «Bahay a Mbərom a ga minje ná, tu do sa casl zahav à guvo.

²⁷ A njak ahan, á njak ahan bay dəp ná, luvon tə ipec, zahav nə i ha, i har, mənjana winen sa san a təra nə kəkəməw ná, a san bay.

²⁸ Yugo ná, a ha anan zahav taayak, a təra anan gujed, aday a təra anan gusuko, azanan asa, a zla nga uho, a nah zahav sə way asa re.

²⁹ Pə dəba anahan sa nah ata wa asa, i bəbez dem anahan saa car, sə halan nga anga way kə nahak.»

Jike sə zahav sa wan sə bəzan

Mata 13.31-32, 34; Lukas 13.18-19

³⁰ A ja asa, a wa: «Di ga anan minje tə bahay a Mbərom ná, ta ma asa anaw? Kabay di đakay anan nə tə jike wura asa anaw?»

³¹ Bahay a Mbərom a ga minje ná, ta wan sə bəzan†. Winen ma kac a pə zahav sə way sə daliyugo.

³² Əna aday tə caslak anan à məkə cəna, a ha, aday a har ná, a zalay dədazl si sé azar aya awan. Alay si sé anahan aya nə

məduwen aya awan. Məvuhom ahay ti mba apan sə njahay uda à sise anahan awan tu doh a tinen aya təkə.»

³³ Yesu a təkəren 'am aná do ahay ná, tə jike ahay bayak a kawa həna anaya awan, aday kawa ana do ahay sa mba apan sə sləne.

³⁴ Kə jak atan 'am sə awan maza mənjana jike bay. Əne pə dəba anahan a wa ná, atə Yesu, tinen mə mbəsak a taayak. A alay ata kutok, a đakan atan anan 'am sə jike aya awan.

Yesu a gafan 'am aná mad tə a'am

Mata 8.23-27; Lukas 8.22-25

³⁵ Pa pac ata kərtek awan, suko a ga bine siwaw ná, Yesu a jan aná njavar anahan ahay, a wa: «Takasuko pa day uho.»

³⁶ Tə slabak, tə mbəsak anan do ahay mə halay nga kutok. Njavar anahan ahay ta zla à kwalalan anahan sə lahan ata uda pa 'am ata awan, tə njahay uda awan. Tə gəba anan, ta zla way a tinen, aday kwalalan azar aya dukwen inde à man anahan ata awan.

³⁷ Tə dazle a mamasl sə bəlay ná, vəvara məduwen a a slabak pa nga sə a'am. Məsugurndolon sə a'am ahay tə slabak, a nan à kwalalan sa rah coy.

³⁸ Yesu ná, winen ma njak ahan awan ta sə dəba, à slaway a inde, nga anahan ma daf a pə way aday á gan dədəf.‡ Njavar anahan ahay tə dazlan, tə pədek anan ta sa jan: «Miter, di lize kutok nə, a gak à nga wa itəbay daw?»

³⁹ Yesu a slabak, a gafan 'am aná mad, a jan 'am aná məsugurndolon sə a'am ahay, a wa: «Njihen bəbətək bəbətək! Bəlay, iken dukwen ngatay aday, njahay tetəmtəme!» Mad a mbəsak sa bal, anga nan, bəlay dukwen kə njahak tetəmtəme acakan.

⁴⁰ Yesu a cəce pə njavar anahan ahay wa kutok: «Kə jəjiren ná, angamaw? Kə đəfen upo nga fan bay kələdaw?»

⁴¹ Ta ma nga sə jəjar pi zek asa. Ta ja à wulen a tinen, ta wa: «Do wura həna anan anaw? Atə mad tə məsugurndolon sə a'am ahay dukwen tə đəfan apan ata ná?»

5

Yesu a mbar anan dowan a inde tə setene aya à nga inde

Mata 8.28-34; Lukas 8.26-39

¹ Yesu a nay pa 'am sə bəlay, pa day su kon sə Gerasina ahay, tinen tə njavar anahan ahay fok.

² A dazay ahay à kwalalan wa cəna, dowan inde, winen tə setene aya à nga inde, a nay ahay à wulen sə jəvay ahay wa, i zla pə cakay a Yesu.

† 4:31 Yesu a ga minje ná, ti sé sə əga tinen a inde. ‡ 4:38 Way sa daf apan nga à man sa njak ahan, aday á gan dədəf à nga ata awan.

³ Downan ata a taa nahay way anahan nà, à wulen sà jəvay ahay inde. Downan a mba apan sa ban anan aday sà jaway anan bay. Tə jawak anan à səsile inde dəp nà, a kad anan fok.

⁴ Saray bayan awan, tə fanak anan tə calalaw, alay tə saray a təke fok, əna, a taa slad anan nduroc nduroc fok re. A zalan məgala ana dō sə pəlay sa gan nga ataya fok.

⁵ Luvon tə ipec fok, winen apan i bar à wulen sə jəvay ahay inde. Winen apan i zlah à bəzlom ahay inde, aday a ta zek mbəlak awan tu kon.

⁶ Əna a canan ayak à Yesu winen apan i nay ahay cəna, a hawan ayak pa 'am, a dukwen gərmec ù vo.

⁷ A zlah pi zek tə məgalak awan, a wa: «Iken Yesu, Wan a Mbərom sə bagəbaga mburom, kə pəlay puno wa maw? Na gak kem tə sləmay a Mbərom, kà ga alay ti nen bay ite.»

⁸ A jan matanan ata nà, anga 6a Yesu kà jak anan: «Iken apasay lelibay awan, hayak à dōwan a anan wa.»

⁹ Yesu a cəce panan kutok: «Sləmay anak a nə wayaw?»

A mbəđahan apan: «Sləmay uno Daskalak, anga manay bayak awan.»

¹⁰ A dubok a Yesu tə mindel, a wa: «Kem, kà sa razl setene a anaya dəren pə daliyugo a anan wa bay ite.»

¹¹ A man ata aday nà, gadura ahay inde bayak a pa zar kon, mə jugwar aya awan.

¹² Apasay lelibay ataya ta jan à Yesu kutok: «Varan umo cəved, m̄a zla à gadura a anaya inde ite.»

¹³ Yesu a varan atan cəved acəkan, t̄a zla à gadura ahay inde. Ta nay à dōwan ata wa, tə ndərmađ à gadura ahay inde kutok. Gadura ahay ta haw way a tinen, tə haway kwa ahay pa zar kon wa, tə dazak ayak kwa pa 'am məgujungu je wa à bəlay inde. Gadura ahay ti ga mbulo cew, əne tə lizek fok.

¹⁴ Matanan, dō sa gan nga anà gadura ahay tə canan cəna, ta haw way a tinen agay. Ta tan 'am anà ləbara awan à wulen su doh məduwen awan, aday à wulen su doh sə kiβe ahay fok re. Dō ahay ta nay ahay sa ca pə way ata awan.

¹⁵ Tə dazley ahay pə cakay a Yesu cəna, tə canan à dōwan a apasay lelibay aya sa nay ahay wa ata awan, winen mə njahay awan, winen tə zana pi zek kutok. A san nga anahan zle lele coy. Aday ta ma nga pə ajəjar:

¹⁶ Dō a sə canan anà masuwayan ataya tə təkəren ləbara sə təra pə dōwan ata awan, aday pə gadura ahay fok anà dō sa zlak ayak ataya awan.

¹⁷ Dō sa man ataya tə dazlan sə dubok Yesu aday à zla ù kon a tinen wa.

¹⁸ Yesu winen apan i ján à kwalalan inde mba, dōwan apasay lelibay aya sa nay ahay wa ata a jan anà Yesu nà: «N̄ə pərahak azar ite.»

¹⁹ Əna Yesu kə mbakak anan cəved sa zla maya tə winen bay, əna a jan, a wa: «Zla agay, təkəren anan anà dō su doh anak ahay nə ləbara sə way sə təra apak ataya, aday ka gan i zek wa anà Mbərom Ba Məduwen nə kəkəmw ata awan.»

²⁰ Downan ata a zla way anahan, a dazlan sə təker anan ləbara ataya pə daliyugo sə Dekapol, kawa ana Yesu sa gan fok, aday a gan masuwayan anà dō sə sləne ataya fok.

Atə Zayrus tə uwar sə laman alay à zana a Yesu ata awan

Mata 9.18-26; Lukas 8.40-56

²¹ Natiya, Yesu a takasay bəlay, a nay pa day sə agay asa. Dō ahay tə halay nga pə cakay anahan bayak a pa 'am sə bəlay.

²² Downan inde, tə ngaman Zayrus, a zlak ayak à man a Yesu. Winen dō məduwen awan, sə lavan nga anà mer su way ù doh sə wazay nà, winen. A dazley ahay pə cakay anahan nà, a dukwen gərmec ù vo anà Yesu.

²³ A gan may kə zalak, a wa: «Dəna uno inde, winen dəvac awan, i mac! Kem, hayak, daf apan alay anak ite, aday à mbar, à njahay zay.»

²⁴ Yesu a slabak, a pərahan azar.

Aday, Yesu winen apan i zla nà, dō sə pərahan azar ahay tə ngədec anan pə cəved.

²⁵ Uwar a inde à man ata awan, dəvac a ite re. Ava kuro nga cew, mez winen apan i pəkan ahay à kutov wa hwiya.

²⁶ Kà gak dəcə à alay sə doktor ahay wa nə bayak awan. Kə lizek anan zlile anahan fok, aday kə njadək apan zay bay re, dəvac anahan a ma nga sə zakay bugol.

²⁷⁻²⁸ Iyo, uwar ata kə slənek ləbara a Yesu. Anga nan, a nay ahay à wulen sə dō ahay wa ta sə dəba anahan. A jalay nà: «Abay nà njad sə laman alay anà zana anahan a cana, ni mbar.» A laman à zana awan cəna, ²⁹ mez anahan sa taa pəkay ata a dəkac ma kərtək. A jəjam anan zek anahan nà, cəcaβ cəcaβ a san zle kə mbərak à dəcə anahan wa.

³⁰ Yesu ite, a san zle, məgala kà nak ahay à winen wa. A mbəda zek à wulen sə dō ahay inde, a cəce: «Waya sə lumo anà zana anaw?»

³¹ Njavar anahan ahay tə mbəđahan apan, ta wa: «Kə canan zle, dō ahay tinen apan ti ngədec iken. Kutok nà, ki cəce dō sə lamak asa dāw?»

³² Əna Yesu winen apan i ca idə tuwwe hwiya, anga a nan sə canan à dōwan sa ga awan ata awan.

³³ Uwar ata a canan à masuwayan ata sə təra i zek anahan inde ata nà, a jəjar pi zek yiβeyəβ anga zlawan. A nay, a dukwen

gærmec ù vo anà Yesu, a tækæren anan 'am ataya fok.

³⁴ Yesu a jan kutok, a wa: «Mazar uno, adáf nga anak pi nen ata kà mbarak iken! Hèna dèvac anak inde sabay. Zla agay tæ zay.»

³⁵ A alay a Yesu winen apan i ja 'am ata mba cæna, dõ ahay ta nay åga Zayrus wa, winen dõ sè lavan nga anà doh sè wazay ata awan, ta wa: «Zayrus, dæna anak nà kà ndævak zek. Kå vawan nga anà Miter fan sabay.»

³⁶ Yesu kà gak anan nga anà 'am a tinen ata bay, a jan anà Zayrus: «Kå jèjar bay, dáf upo nga lele cæna coy!»

³⁷ Kutok, Yesu a dazlan sa zla åga Zayrus asa. Əna kà mbakak anan cæved à dõ ahay fok sè lagay anan bay, si anà Piyer, aday anà Yakuba tæ mærak anahan Yuhana.

³⁸ Tæ dæzle åga Zayrus nà, Yesu a slæne dõ ahay tinen apan ti yam tuhhwa, ti zlah, dæce inde.

³⁹ A zla ù doh, a ja: «Kå bæbilen awan bay. Ki yimen angamaw? Dæna a anan kà mæcak bay. A njak ahan ca!»

⁴⁰ Man su dõ ataya tæ mbasay apan. Yesu a ræzlay atan uho fok, a mbæsak ù doh nà, bæbay ta may ana dæna ata awan, tæ apan njavar anahan maakan ataya awan. Tæ dæzle pæ cakay ana dæna ata awan.

⁴¹ A bæn anan alay a dæna ata awan, a jan: «*Talita kumi!*» kawa sa ja nà: «Dænana, slabak!»

⁴² Kwayan'a, dæna ata a slabak, a dazlan sa bar. Aday dõ ahay tæ jèjar pi zek bayan awan. Ava ana dæna ata nà, kuro nga cew.

⁴³ Yesu a gafan atan 'am lele, a wa tå saa jan à dõwan bay. A jan atan asa tæ varan way sa pa à dæna ata awan.

6

Do sè Nazaratu ahay tæ dæfak nga pæ Yesu bay

Mata 13.53-58; Lukas 4.16-30

¹ Kagasl, Yesu a slabak à man ata wa, a zla ù kon anahan à Nazaratu asa. Njavar anahan ahay tæ pærahan azar.

² Winen à man ata awan, luvon sa man uda awan a dæzley ahay nà, Yesu a dazlan sè dækay anan 'am a Mbærom ù doh sè wazay*.

Do ahay bayan awan inde, tæ slæne 'am sè tètak way a anahan ata næ a gan atan masuwayan, aday ta wa: «A tètakay way a anaya awanaw? A njad' kælire sè asan way† a anan kækæmaw? Aday, a ga masuwayan hænana cara cara næ ta maw?

³ Na wa, winen næ dõ sè cæced dædom ba? May anahan Mariyama bidaw? Mærak anahan ahay inde, atæ Yakuba, tatæ Yosès, Yuda,

Simon, aday mæran dæna aya dükwen inde, tinen à wulen a manuko awan ba?» Anga nan kutok, ta ngam sa dáf nga pæ Yesu bay.

⁴ Yesu a jan atan, a wa: «Dõ ahay ta gan nga anà 'am ana dõ maja'am a Mbærom kwa ta sè wura fok. Əna ù kon anahan awan, à mamasl su dõ anahan aya awan, aday ù doh anahan a nà, dõwan a gan nga anà 'am anahan ahay itæbay.»

⁵ Natiya, Yesu kà njadak sa ga masuwayan à man ata kwa wura bay. Si a dáf alay pu dõ sè dèvac azar aya ngal, a mbar atan.

⁶ A gan à winen awan wadan wadan, anga adáf nga a tinen inde pæ Mbærom kwa mænjøek ibay.

Mer su way ana dõ maslan a kuro nga cew ataya awan

Mata 10.5-15; Lukas 9.1-6

Pæ dæba a way ata wa nà, Yesu a zla pu kon sè daliyugo ata fok, a dakan anan way à dõ ahay.

⁷⁻⁸ A alay ata awan, a nan à Yesu sa slan anan dõ maslan anahan kuro nga cew ataya à wulen su doh aya inde. A halan atan nga, aday a varan atan mægala sa razl apasay lelibay aya awan.

A jan atan kutok, a wa: «Ni slan kwanay næ cew cew. Kå saa gæben awan pæ alay anga cæved bay, kwa way sa pa, kwa mbulo sè dala. Ki gæben nà, si sukøl,

⁹ tækarak, aday zana dükwen kærtek.»

¹⁰ A jan atan asa, a wa: «Kak ki zlen à wulen su doh a nà, njihen næ åga dõwan a sè tæma uda kwanay ata awan. Ki njihen åga winen hus pæ luvon a kwanay saa zla way a kwanay.

¹¹ Əna aday dõ sa man ataya tæ tæmahak kwanay bay ite nà, zlen way a kwanay à man ata wa, aday kà bæzlæmen morbodok su kon a tinen pæ saray a kwanay ahay wa, anga aday tå san pi zek tinen tæ ines aya awan.»

¹² Dõ maslan a Yesu ataya ta zla, tæ wazan à dõ ahay, aday tæ mbædæhan læn i ines a tinen ahay.

¹³ Tæ ræzlak setene ahay bayak awan, aday tæ mbærak dõ sè dèvac ahay bayak awan ta sè mbædan atan amar pa nga.

Amac ana Yuhana, dõ sa gan baptisma anà dõ ahay

Mata 14.1-12; Lukas 9.7-9

¹⁴ Iyo, bahay a inde mæduwen awan, tæ ngaman Hiridus, a slæne læbara ana Yesu, anga dõ ahay fok tinen apan ti tæker læbara a Yesu kwa aha fok.

Do ahay ngal ta ja, ta wa: «Yuhana, dõ sa gan baptisma anà dõ ahay ata, kà mak uho.» Tæ dakan à Yesu nà, Yuhana. Anga nan, ta ja

* 6:2 Doh sè wazay sè Yahuda ahay, bina egliz bay. † 6:2 Kælire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbærom. ‡ 6:15 Eliya nà, dõ maja'am a Mbærom kwakwa awan.

nə, a mba apan sa ga masuwayan ahay ata nà, nà.

¹⁵ Do maza aya ite, ta wa: «Yesu nà, Eliya[†].»

Aday dō hinen ahay dukwen ta wa: «Winen nà, dō maja'am a Mbərom hinen, kawa dō maja'am a Mbərom sə kwakwa ataya awan.»

¹⁶ Əna Hiridus a sləne 'am ataya fok nà, a ja, a wa: «Yuhana, nen sa gad'panan nga ata nà, kà slabakak ahay à məkə wa!»

¹⁷⁻¹⁸ Kwakwa ata nà, Hiridus a gəfa anan Hirudiya, uwar ana wanbay anahan a inde, tə ngaman Filip. Anga nan, Yuhana a jan, a wa: «Ki jipen pə uwar tə mərak anak nə, lelibay. Way ata nà, ines!» Anga nan kutok, Hiridus a jan anà dō ahay tã ban anan Yuhana. Ta ban anan, tə dəfak anan ayak ù doh sə dangay.

¹⁹ Natiya kutok, Hirudiya a nan ide à Yuhana, a gan may sə lize anan. Əna, kə njadak apan cəved a bay.

²⁰ Aday dukwen Hiridus a jəjaran anà Yuhana. A san zle, Yuhana a nà, winen dō lele awan, aday didem a pa 'am a Mbərom. Anga nan re, a gan nga lele. A ta pak sləmay pa 'am anahan awan nà, a wusen nga, əna hwiya a gan may sə sləne asa.

²¹ Pə luvon a inde kutok, Hirudiya a njad cəved sa ban anan Hiridus pə kwande. Azar uko sə bayak pə luvon sə wahay anan bahay Hiridus a ga. A da way sa pa, a ngaman anà dō sa zlile ahay pə daliyugo sa Galile, pi zek tu dō sə lavan nga anà sujə ahay fok, pi zek tə bahay sə daliyugo ataya awan.

²² Kutok nà, dəna a Hirudiya inde, a zlak ayak, a gərvan atan. Agarav anahan ata lele, kà zlak anan à nga anà bahay Hiridus tu dō anahan ahay fok. Aday Hiridus a cəce pə dəna ata wa, a wa: «A nak nə maw? Way anak saa cəce fok ni varak anan.»

²³ Dərzalah a mbadan apan, a wa: «Ni varak anan way anak saa cəce ata fok, kwa i dazle hus pa sə gəzla anan bahay uno ì zek wa cew dəp nà, ni varak anan.»

²⁴ Dəna dalay ata, a nay uho, a jan anà may anahan, a wa: «Mamay, nê cəce nə maw?»

May anahan a wa: «Cəce nà, tə gədak ahay nga a Yuhana.»

²⁵ Cəna, dəna a dalay ata awan a may ahay pə cakay anà Hiridus, a jan, a wa: «U no ki gad' anan nga anà Yuhana, aday vuro anan ahay həna à kwatama inde.»

²⁶ Way a mə cəce ata kà zlak anan à nga anà Hiridus sabay fok. Əna ba kə mbadak anan pa 'am ana dō anahan mə ngamay ataya coy. I varan anan bay nà, i ga zek sabay.

²⁷ Matanan, a slan suje kərtek, aday à gədan anan ahay nga a Yuhana à kwatama inde.

²⁸ Suje ata a zla ù doh sə dangay, a gəday nga pə Yuhana wa. A nən anan à kwatama inde, a varan anà dəna a Hirudiya. Winen ite a təma anan cəna, a varan anan anà may anahan.

²⁹ Njavar a Yuhana ahay tə sləne ləbara awan cəna, ta zla saa gəbay anan ahay məsinde a Yuhana, ta la anan.

Yesu a varan way sa pa anà dō ahay ti ga mbulo dāra

Mata 14.13-21; Lukas 9.10-17; Yuhana 6.1-14

³⁰ Aday, dō maslan a Yesu ataya ta may agay kutok. Tə halan nga pə cakay, tə dazlan sə təkəren anan way a tinen sa ga, aday sa jan anà dō ahay fok.

³¹ A alay ata nà, dō ahay tinen apan ti zlak ayak, tinen apan ti zla way a tinen bayak awan. Atə Yesu tu dō maslan anahan ahay ta njad cəved aday ti pa way bay. Anga nan kutok, Yesu a jan atan, a wa: «Kwanay, hayak ikwen ahay taayak a kwanay awan, zluko à kiḡe à man a dōwan inde uda ibay ata awan. Ata, dī njad sa man uda mənjoek.»

³² Ta ján à kwalalan inde, aday ta zla kəcah pə dō ahay wa à kiḡe.

³³ Do ahay bayak a tə canan atə Yesu tə njavar anahan ahay tinen apan ti zla way a tinen. Aday dukwen ta san atan zle. Anga nan, dō ahay ta nay ahay à wulen su doh ahay wa cara cara, ta haw tə saray à man ana Yesu saa zla. Tə lahan atan à Yesu tə njavar anahan ahay re.

³⁴ Yesu a dazay ahay à kwalalan wa cəna, a canan anà dō ahay bayak awan. Do ataya ta gan ì zek wa, anga tinen kawa təman ahay, aday mənʒəna dō sa gan atan nga. Anga nan, Yesu a dazlan sə dakan atan anan way ahay fok.

³⁵ Anga luvon winen apan i ga ata nà, njavar a Yesu ahay ta nay pə cakay anahan, ta wa: «Mənuko à man kiḡe inde, aday luvon winen apan i ga.

³⁶ Suwan, mbakan cəved anà dō ahay tã zla à wulen su doh ahay, pə culok ahay, aday ti i sukum way sa pa ahay.»

³⁷ Yesu a mbedahan atan apan, a wa: «Kwanay a viren atan way sa pa awan.»

Njavar anahan ataya, ta jan, ta wa: «A nak ma saa sukumay ahay way sa pa tə dala sə *dinar*[§] səkat cew, anga aday mi varan atan acəkan daw?»

³⁸ Yesu a cəce patan wa asa, a wa: «Tapa sə pen inde pikwen həna nə jugumaw? Ənga, cen apan aday.»

§ 6:37 *Dinar* kərtek nà, əga tinen dala si mer su way sə hway kərtek.

Ta cay ahay apan, ta jan: «Inde nà, tapa sè pen ahay dāra, tē kələf ahay cew.»

³⁹ Kagasl, Yesu a jan anà njavar anahan ahay tē njahay anan dō ahay pə gujed mængədəz a à man ata awan, njəbəkək cara cara.

⁴⁰ Tə njahay atan nà, njəbək cəna səkət səkət, aday njəbək cəna kwa kuro dāra kwa kuro dāra.

⁴¹ Yesu a gəba anan tapa sè pen a dāra ataya tē kələf a cew ataya awan. A ca idé à mburom, a ngəran ayak anà Mbərom. A gəzla anan tapa sè pen ataya i zek wa, a varan anà njavar anahan ahay, aday tē gəzlan anan anà dō ahay. Kutok, Yesu a gəzla anan apan kələf a cew ataya awan, a varan atan apan.

⁴² Dō ataya fok ta pak, tē rahak 6ah 6ah.

⁴³ Pə dəba a way ata wa coy nà, njavar anahan ahay tē halan nga anà tapa sè pen tē kələf a mē mbəsak ata nà, a ga cəkarak kuro nga anahan a cew.

⁴⁴ Dō sa pa way à man ata dukwen, tinen mē baslay a nà, mungol a dəkdek aday nà, mbulo dāra.

*Yesu a bar pa nga sə a'am tə saray
Mata 14.22-33; Yuhana 6.15-21*

⁴⁵ Pə dəba anahan a wa cəna, Yesu a jan anà njavar anahan ahay tē ján à kwalalalan inde, aday tē lahan pa 'am sa zla à Baytisada pa day sə uho. Winen awan, i i mbəsak anan dō ahay à dəba a tinen wa.

⁴⁶ Tə gəzla nga tē dō ahay kutok, a zla way anahan à bəzlom saa ga amboh.

⁴⁷ Luvon a ga coy nà, Yesu winen taayak anahan à mēndak mba. Njavar anahan ahay dukwen tinen tē kwalalalan a kwa à mamasl sə bəlay dāren coy.

⁴⁸ A canan atan ayak nà, tinen apan ti 6al kwalalalan nē tē gədan, anga tinen apan tē zlangay nga uda ta mađ. Way ata fok a tēra nà, luvon uda mba. Idé a sa jəka i cəde nà, Yesu kə dəzlek à man a tinen winen apan i zla tē saray pa nga sə a'am. A ga kawa i saa gədan atan anan 'am.

⁴⁹ Njavar anahan ahay tē canan winen apan i zla tē saray pa nga sə a'am ata cəna, tē jalay nà, i ga nē mēdahan. Anga nan kutok, ta zlah pi zek.

⁵⁰ Tə jəjar pi zek yiyəyēb anga tinen a fok tē canak anan.

Aya əna Yesu a canan atan cəna, a jan atan ayak 'am kwayan'a, a wa: «Bənen mbac lele, nen awan, kə jəjiren bay.»

⁵¹ A ján à kwalalalan inde pə cakay a tinen awan cəna, mađ a mbəsak sa 6al cite. A man ata wa kutok, ajalay nga a tinen a mbədə wucəfəd. Way ata a gan atan masuwayan

⁵² anga 'am sə masuwayan sə tēra tē tapa sə pen ata a ja nē maw nà, tē sənək anan bay re. Kurkwilen inde à sləmay a tinen.

*Yesu a mbar dō ahay à Gənesaret
Mata 14.34-36*

⁵³ Tə takasay ahay pa day sə agay lele nà, ta zla ù kon sə Gənesaret. Ta ban anan kwalalalan pa 'am sə bəlay.

⁵⁴ Tə dazay à kwalalalan wa cəna, dō ahay tē sənək ayak Yesu kwayan'a

⁵⁵ Dō ahay tē sləne sa jəka Yesu winen à man tiya ata cəna, tē haway ahay tē day sə wulen su doh ahay wa fok. Tə dazlan sa ran ahay dō sə dəvac mē nahay aya pə lala ataya fok.

⁵⁶ Ta man anahan sa zla fok cəna, a ga nà, culok, kié, kabay wulen su doh adəka, tē halan ahay dō sə dəvac ahay. Tinen a tavay atan pa man sə lumō ahay fok. Ta gan amboh à mbəsakan cəved anà dō dəvac ataya tē laman alay kwa anà 'am sə zana anahan, aday tē mbar ite. Dō sə laman ataya fok, tē mbərak acəkan.

7

*Atətak way sə bije ahay
Mata 15.1-9*

¹ Farisa aya inde, tinen tē azar sə miter sə Tawrita ana Musa ahay, ta nay ahay kwa à Urəsalima wa, tē halay nga pə cakay ana Yesu.

² Tə canan anà njavar a Yesu azar aya tinen apan ti pa way mənəna sə banay alay kawa atətak way sə Farisa ahay. Ata pə tinen nà, njavar a Yesu ahay ta gak ines.

³ Anga aday nà, Yahuda ahay fok, mē zakan a anà Farisa ahay nà, tē dəfan apan anà atətak way sə bije a tinen ahay nē lele. Ta taa pa way aday mənəna sə banay alay kawa atətak way sə bije a tinen bay.

⁴ Kwa, ta nay ahay nē à kwasuko wa dukwen, tē banay zek, aday ta sa pa way. Tə dəfan apan anà atətak way sə bije azar aya dukwen lele, kawa acakad gəsa'am, kəlawā, aday tuwez ahay.

⁵ Anga nan kutok, Farisa ataya pi zek tē miter sə Tawrita ahay tē cəce pə Yesu wa, tē dazlan, ta wa: «Njavar anak ahay nà, tē pərahan azar anà atətak way sə bije ahay bay nē angamaw? Bina, ta pa daf mənəna sə banay alay kawa atətak way sə bije ahay.»

⁶ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kwanay aday nà, mbədəmbada aya awan. Ezaya kə vindek 'am a Mbərom dīdem a anga kwanay, Mbərom a wa:

“Dō anaya tē həro nga nà, ta 'am dəkdek, mivəl a tinen aya nē dāren ti nen.

⁷ Tinen apan ti dukwo gərmec ù vo nē kəriya awan.

Bina tinen apan ti tətakan anan anà do ahay nà,

way sa nga a tinen ahay dəkdek. *»

⁸ Yesu a jan atan asa: «Kwanay nà, kə mbiken 'am a Mbərom ma ja aya awan, anga sə pərahan azar anà 'am sə do ahay.

⁹ Ambəsak 'am a Mbərom, aday sə mbədək pə anjahay sə bije ahay nà, a dak ikwen 'am bay.

¹⁰ Musa kà jak: “Dəfan apan anà bəbay anak tə may anak!” aday “Kuwaya dōwan a kà jak 'am lelibay a pə bəbay anahan kabay pə may anahan nà, sa vad anan.”[†]

¹¹ Əna kwanay ki jen nà, kak dōwan a kà jak anan anà bəbay anahan kabay anà may anahan: “Way uno abay saa mak anan zek ata nà, winen *korban*, kawa sa ja nà, kə tərak anà Mbərom.”

¹² Ata i dəfan apan anà atə bəbay tə may sabay.

¹³ Matanan kutok, kə nəsən anan way a Mbərom ma ban awan, anga sə pərahan azar anà atətak way sə bije ahay. Kwanay apan ki gen way maza aya cara cara kətanan re.»

Way sa ga mäsagar pu do
Mata 15.10-20

¹⁴ Yesu a ngaman ayak anà do ahay maza awan, tã nay pə cakay anahan. A jan atan, a wa: «Pəken uno sləmay, kwanay a fok, sənən 'am a anan.

¹⁵ Way inde uho, i zla à kutov su do saa ga apan mäsagar nà, ibay. Əna, sa ga mäsagar pu do nà, way sa nay ù do wa uho hugol adəka. [

¹⁶ Kak sləmay inde pə dōwan sə sləne 'am nà, à pak sləmay.]»

¹⁷ Yesu a dazlan nà, a zla way anahan ù doh pə cakay sə do ahay wa. Njavar anahan ahay tə cace panan jəba sa 'am sə jike ataya awan.

¹⁸ Yesu a jan atan: «Kwanay dukwen, kə sənən fan bay daw? Way sa zlak ayak uho wa ù do inde nà, i mba apan sa ga mäsagar pu do bay.

¹⁹ Anga way sa pa i zlan à mivel inde bay, si à kutes inde. Pə dəba anahan a wa nà, i may ahay uho. Kwanay kə sənən bay re daw?»

Yesu a ja kətanan nà, aday tã san nə way sa pa ahay fok lele.

²⁰ A ja asa: «Way sa nay ahay ù do wa uho nà, i ga apan mäsagar kutok.

²¹ Anga sa nay à mivel su do wa kutok cəna, way kawa aga vuwar, akar, avad nga su do,

²² aga mədigwed, aga ubor, aga huwan, agad mungwalay, aga way sə wurwer ana ayaw si zek lelibay awan, aga sərak, agədan

azar ù do, ahəran nga anà zek anahan, aga way sə mindel.

²³ Way ataya fok, ta nay fok nà, ù do wa, aday ta ga mäsagar pu do acəkan.»

Uwar a inde winen Sirofiniki ahay a daf
nga pə Yesu

Mata 15.21-28

²⁴ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a slabak way anahan à man ata a wa kutok, a zla à wulen su doh a inde, bəse tə Tirus[§]. A dazle cəna, a njahay əga dōwan inde, aday a nan abay dōwan à san apan bay. Əna do ahay tə sənək apan.

²⁵ Uwar a inde à man ata nà, dəna anahan inde, winen tə setene awan. A sləne ləbara a Yesu cəna, a nay pə cakay anahan. A dukwen gərmeç ù vo.

²⁶ Uwar ata nà, winen Sirofiniki ahay, a ja 'am sə Gərek. A jan anà Yesu, à razl anan setene à dəna anahan ata wa, apasay a sə vawan nga ata awan.

²⁷ Aday Yesu a mbədahan apan, a wa: «Mbəsak anan gwaslay ahay tã rah aday. Anga sə gəba anan way sa pa sə gwaslay ahay, sə varan anan anà kəla ahay nà, sumor a bay.»

²⁸ Uwar ata a mbədahan apan, a wa: «Matanan, bahay uno. Əne kəla ahay dukwen ta pa way sa pa sə pəpas pə gwaslay ahay wa ata re asanaw!»

²⁹ Yesu a jan: «Anga 'am anak a anan, ki mba apan sa zla agay. Apasay sə vaway nga ata, kà nak ahay à dəna anak wa coy.»

³⁰ Uwar ata a zla agay, a dazle cəna, a tan ayak à nga à dəna anahan mə nahay a pə biket. Apasay sə vaway nga ata kà nak à dəna ata wa acəkan.

Yesu a mbar anan dōwan a inde
mədəngazlak awan

³¹ Yesu a nay way anahan pə daliyugo sə Tirus wa. A zla tə daliyugo sə Sidon, a dazle pə cakay sə bəlay sə Galile, pə daliyugo sə Dekapol.

³² A man ata kutok, do ahay ta nan anan ahay dōwan a inde mədəngazlak awan. Dōwan ata nà, a sləne sləmay bay aday a ja 'am lelibay re. Ta gan amboh anà Yesu aday à daf apan alay, à mbar anan ite.

³³ Yesu a ngaman ayak à wulen sə do ahay wa. Ta zla tə Yesu dal nà, Yesu a dəfan alay à sləmay inde. Aday, a təfe mənə pə alay, a laman anan à miresl anahan.

³⁴ A ca ide à mburoam, a sakaf pi zek, a ja, a wa: «*Effata!*» kawa sa ja nà: «Təba zek!»

³⁵ Natiya cəna, sləmay anahan ahay tə təbak, miresl anahan dukwen kə pəsakak ite, a ja 'am lele kutok.

[†] 7:10 Ca pə Gurtaaki 20.12; Tooktaaki Tawreeta 5.16. [‡] 7:10 Ca pə Gurtaaki 21.17; Farillaaji Lewinjo'en 20.9. [§] 7:24 Tirus nà, winen pə daliyugo sə Sirofiniki ahay.

³⁶ Yesu a jan atan fok a tinen awan, tá sa jan à dōwan bay. Winen apan i taa gafan atan 'am dāp nā, tinen tē zēga anan sē tēker lēbara awan.

³⁷ Dō sē slēne lēbara ataya fok, a gan atan masuwayan, ta wa: «Way anahan sa ga fok nē lele. Mēdēngazlak ahay tē slēne slēmay, aday maandak ahay dukwen ta ja 'am kutok.»

8

Yesu a varan way sa pa anā do ahay ti ga mbulo fudō

Mata 15.32-39

¹ A alay ata awan, dō ahay tē halay nga bayak a miza awan. Way sa pa dukwen inde patan ibay. Anga nan kutok, Yesu a ngaman anā njavar anahan ahay, a jan atan, a wa:

² «Dō a anaya tu go ī zek wa, anga mēnuko pē kartek a luvon maakan hēna, way sa pa ibay.

³ Kak na sak a mbēsak atan ti zla agay ta may awan nā, ti ga bēle pē cēved. Aday dukwen dō azar aya ta nay ahay kwa à man dāren aya wa.»

⁴ Njavar anahan ahay ta jan, ta wa: «Mēnuko à kiēbe kutok nā, dī saa njaday ahay way sa pa awan awana, aday saa slan ū dō a anan fok anaw?»

⁵ Yesu a cēce patan wa, a wa: «Tapa sē pen inde pikwen nē jugumaw?»

Tē mbēdahan apan, ta wa: «Cuwēe.»

⁶ Yesu a jan anā dō ahay, tē njahay à mēndak, aday a gēba anan tapa sē pen a cuwēe ataya awan. A gan ayak suse anā Mbērom nā, a gēzla anan ī zek wa, aday a varan anan anā njavar anahan ahay, aday tē gēzlan anā dō ahay. Tē gēzla anan kutok.

⁷ Kālef cēdew aya inde patan mēnjōek re. Yesu a ngēran ayak à Mbērom anga nan re. Aday a jan anā njavar anahan ahay tē gēzla anan kawa tapa sē pen ahay asa.

⁸⁻⁹ Dō a mē halay nga ataya fok, tinen ta ga mbulo fudō, ta pak, tē rahak. Tapa sē pen mē mbēsak ata nā, a ga cēkarak cuwēe re.

Coy, Yesu a mbēsak anan dō ahay tē gēzla nga.

¹⁰ Cēna, Yesu a ján à kwalalan inde tē njavar anahan ahay. Ta zla way a tinen ū kon sē Dalmanuta.

Do ahay ta gan may Yesu à gan atan masuwayan

Mata 16.1-4

¹¹ Farisa aya inde, ta nay sa vad awiyaway tatē Yesu. Tē cēce Yesu à ga masuwayan sē way sa nay ahay à mburom wa, anga a nan atan sa ban anan pē kwande.

¹² Yesu a sakaf, a ma anan apasay à zar kutov lele nā, a ja, a wa: «Dō sē biten ahay tē pēlay masuwayan nā, angamaw? Nen apan

ni jak ikwen tē dīdem a hēna, ti njad minje sē masuwayan sabay fok.»

¹³ Coy, a mbēsak anan Farisa ataya awan, a ma way anahan à kwalalan inde, sē takas bēlay pē day hinen asa.

Wudāh sē Farisa ahay, aday mbala ana Hiridus ite

Mata 16.5-12

¹⁴ Njavar a Yesu ahay tē mbēdākeke anan nga sē gēba tapa sē pen à alay inde. Tapa sē pen inde patan à kwalalan inde nā, si kērtēk coy.

¹⁵ Yesu a jan atan, a wa: «Uffa ahak ikwen! Bānen nga a kwanay nē lele pē wudāh sē Farisa ahay wa, tē wudāh ana Hiridus.»

¹⁶ Əna tinen ta ja à wulen a tinen inde nā: «I ga nē a ja pē pen dē gēbak à alay inde bay ata awan.»

¹⁷ Yesu a sēnan atan anan kwayan'a, a jan atan, a wa: «Kē bayiken, na ja nē anga tapa sē pen inde pikwen ibay nā, angamaw? Kē sēnen apan fan bay dāw? Ki mben apan sē slēne 'am a anan bay kēlēdāw? Kurkwilen inde à slēmay a kwanay dāw?

¹⁸ «Ide inde pikwen asēna, kē cinen anan à awan bay kēlēdāw? Slēmay inde pikwen asēna, kē slānen slēmay bay kēlēdāw?

«Aday, kē mbēdākeke ikwen à nga wa dāw?

¹⁹ A alay a nē gēzla tapa sē pen ahay dāra, anā dō ahay tinen mbulo dāra nā, kē hilen anan nga a mē mbēsak a ata awan nē cēkarak jugumaw?»

Tē mbēdahan apan, ta wa: «Cēkarak kuro nga anahan awan cew.»

²⁰ «Aya, aday nē gēzlan tapa sē pen cuwēe à dō ahay mbulo fudō nā, kē hilen anan nga à mē mbēsak awan nē cēkarak jugumaw?»

Tē mbēdahan apan, ta wa: «Cuwēe!»

²¹ «Aya aday kē sēnen hēna bay nā, angama kutok anaw?»

Yesu a mbar anan dōwan a inde, winen hurōf awan

²² Yesu tē njavar anahan ahay tē dēzle à Baytisada kutok. Dō ahay tē gēbay ahay dōwan a inde, winen hurōf awan. Ta gan amboh anā Yesu aday à laman alay ite.

²³ Yesu a bēnay anan dōwan ata alay a wa, a zla anan kēcah à wulen su doh wa. A tēfen mēne pē ide, a daf apan alay. A cēce panan, a wa: «Kē canan à way ahay zle dāw?»

²⁴ Winen a mbēdahan apan, a wa: «Nen apan ni canan anā dō ahay tinen apan ti zla, əna tinen kawa dēdāz si sé ahay.»

²⁵ Yesu a dēfan alay pē ide maza awan. Winen ite a zēzor way ahay lele, kē mbērak kutok, a canan ide zle coy.

²⁶ Yesu a jan, a wa: «Zla agay. Kā ma tē wulen su doh sabay.»

Piyer a dakay anan na, Yesu na winen Almasihu

Mata 16.13-20; Lukas 9.18-21

²⁷ Pə dəba anahan a wa na, atə Yesu tə njar anahan ahay ta zla ũ kon maza awan, pə cakay sə Kaysariya Filipi. A alay a tinen pə cəved mba na, Yesu a cəce patan wa, a wa: «Do ahay ta ja pi nen na, nen nə wayaw?»

²⁸ Njar anahan ataya tə mbədahan apan, ta wa: «Do hinen ahay ta wa iken Yuhana, do sa gan baptisma anə do ahay ata awan. Do maza aya ta wa, iken Eliya, do maja'am a Mbərom. Do azar aya dukwen ta ja na, iken do kərtək a wulen su do maja'am a Mbərom ahay.»

²⁹ Yesu a cəce patan wa: «Aday kwanay a na, ki wen nen wayaw?»

Piyer a mbədahan apan, a wa: «Iken na, Almasihu.»

³⁰ Yesu a gafan atan 'am, a wa: «Kā saa diken anan 'am a anan anə dōwan bay.»

Yesu a dakay anan amac anahan tə aslabakay anahan a məkə wa

Mata 16.21-28

³¹ Cəna, Yesu a dzalan sə dakan anan anə njar anahan ahay, a wa: «Bəlaray nen, Wan su Do na, ni ga dəce bayak awan. Aday məcəd sə Yahuda ahay, tə bahay sə gədan dundo anə way ahay anga Mbərom, tatə miter sə Tawrita ahay, ti lar nen, aday do ahay ti vad nen. Aday dukwen, luvon maakan pə dəba anahan a wa cəna, ni slabakay way uno a məkə wa.»

³² A jan atan anan na, ũ ide inde.

Piyer ite a ngaman, ta zla kəcah, a gafan 'am.

³³ Yesu a mbəda 'am pə njar anahan ahay, a cak ayak patan. Cəna, a gafan 'am anə Piyer, a wa: «Zlak ayak pə cakay uno wa, iken Fakalaw. Anga ajalay nga anak ata na, a nay ahay ũ do zənzen a wa, bina mbala a Mbərom ata bay.»

³⁴ Cəna, Yesu a ngaman ayak anə do ahay, tə njar anahan aya təkə, a jan atan: «Kak dōwan a a nan sə pəruho azar na, a mbəsak sə bayakan way anə nga anahan, a tavak dədom anahan mə zləngad awan, a pəruho azar.

³⁵ Anga kā nak anan anə dōwan a sa tam anan sifa anahan na, i lize anan adəka. Əna dōwan a kə lizek anan sifa anahan anga nen, aday anga ləbara uno mugom a anan ata na, i tam anan sifa anahan adəka.

³⁶ Bina, do kə sak a njad anan way sə daliyugo a anan fok anə winen, aday sifa anahan a na, kə lizek anan nə, sa gan dədəffa na, ma mba asa anaw? Ibay!

³⁷ Awan a inde aday do zənzen i var sə bəmbad anan sifa anahan na, inde daw?

³⁸ «Do sə biten ahay na, mi nes aya awan, aday tə mbədahak anan ləen anə Mbərom. Aya əna, kak dōwan a kə gak waray sə dakay anan sləmay uno aday sə dakay anan 'am uno ahay na, nen ni ga anan winen kəkəmwaw? A alay a aday na mak ahay tə mazlaḅ ana Bəbay uno Mbərom, aday tə maslay anahan cəncan aya ata na, nen Wan su Do dukwen ni naa pəkan waray ũ ide cite.»

9

¹ Yesu a ja asa, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didəm a həna: Dōwan aya inde a man a anan, ti mac mənəjna sə canan anə bahay a Mbərom bay. Si bahay a Mbərom i nay ti canan tə mēgala awan aday.»

Zek a Yesu a mbəda pə ide ana njar anahan ahay

Mata 17.1-13; Lukas 9.28-36

² Pə dəba anahan a wa kutok, a ga luvon ahay mbərka na, Yesu a gəba pə azar Piyer, Yakuba tə Yuhana, ta jən taayak a bəzlom a inde zəbor awan. A man ata kutok, zek anahan a mbədahan atan pə ide.

³ Zana anahan a mbəda kwedəkkwedək, a dav herre kə zalak. Dōwan saa mba apan pə daliyugo sə banay zana kətanən na, ibay.

⁴ Njar anahan a maakan ataya, tə canan anə atə Eliya tə Musa tə sləray, tinen apan ti ja 'am tatə Yesu.

⁵ Piyer a jan a Yesu, a wa: «Miter, mənuko a man a anan nə sumor awan. Mi ngaray jawjawa ahay maakan: kərtək awan anga Musa, kərtək a ite anga Eliya, aday mədakwidok a na, anga iken awan.»

⁶ Anga zlawan sa gan atan ata awan, Piyer a san way anahan a sa ja ata bay.

⁷ Pə dəba anahan a wa na, mugudongudon a dazay, a van atan nga sərdədək. Aday 'am a ndəray ahay a mugudongudon ata wa, a wa: «Həna a anan na, wan uno ləliwe uno awan. Slənen anan anan 'am anahan.»

⁸ 'Am ata a ndav cəna, njar ataya tə canak anan a dōwan sabay. Si Yesu a kərtəkətkə pə cakay a tinen coy.

⁹ Tinen apan ti dazay a bəzlom ata wa mba, Yesu a jan atan, a wa: «Way a kwanay sə canan ahay a bəzlom wa ata na, kə si jen anan a dōwan bay, hus pə luvon uno nen, Wan su Do, saa slabakay a məkə wa ata awan.»

¹⁰ Njar anahan ataya tə təmahak 'am ata awan, ta dər anan a mivəl inde, əna tə cəce pi zek ahay wa asa: «ũ slabakay a məkə wa aday na, 'am ata a nan sa ja nə maw?»

¹¹ Anga nan, tə cəce pə Yesu wa, ta wa: «Miter sə Tawrita ahay ta wa, Eliya i lahan anə Almasihu aday na, angamaw?»*

* 9:11 A Tawrita inde na, abay Almasihu i sa nay ahay na, Eliya i lahay aday.

¹² A mbəđahan atan apan, a wa: «Acəkan! Eliya i lahay, i ndakay anan way ahay fok. Aday đukwen Deftere a Mbərom a wa bəlaray, si Wan su Do i ga đace bayan awan, aday do ahay ti kəđey anan nà, angamaw?»

¹³ Nen apan ni jak ikwen: Eliya kà nak ahay, aday ta gak anan kawa a tinen sa gan may sa ga fok, kawa ana Deftere sa ja apan ata coy.»

Yesu a mbar anan wan a inde məhərvov a taa ban anan

Mata 17.14-21; Lukas 9.37-43

¹⁴ Yesu tə njavar anahan a maakan ataya tə dəzley ahay à man sə njavar anahan azar aya nà, tə canan anà do ahay bayak a ma van atan nga cərləw. Njavar anahan ahay tinen apan ti vad awiyaway pi zek tə azar sə miter sə Tawrita ahay.

¹⁵ Do ahay tə canan anà Yesu nà, a gan atan masuwayan tə mindel. Tə haway ahay pə cakay anahan ahahaw sa naa jan 'am: «Iken inde zay daw?»

¹⁶ Yesu a cəce pə njavar anahan ahay wa, a wa: «Kə vəđen awiyaway tə tinen nə pa maw?»

¹⁷ Do kərtək à wulen su do ahay wa a mbəđahan apan, a wa: «Nà nak anak anan ahay ta wan uno. Məhərvov a vawan nga. A mba apan sa ja 'am tətibay, a ban panan 'am.

¹⁸ Məhərvov ata kà nak apan kwa aha đukwen, ata i ban anan à məndak bərav. Aday ata mumbəf a rahan à 'am inde popo, i rac slan ngəracəcəcəca, zek anahan a nà, a sərə anan səđəđə. Na gak anan kem anà njavar anak ahay, aday tə rəzlay a wa məhərvov ata awan, əna ta mbak apan bay.»

¹⁹ Coy Yesu a jan atan, a wa: «Kwanay nà, adaf nga a kwanay ma kac awan kəđəđaw? Ni njahay tə kwanay, aday ni səmen anà way a kwanay ahay nə hus à siwaw? Hayak ikwen uno anan ahay wan a aday!»

²⁰ Ta nan anan ahay wan ata pə cakay anahan a kutok.

Coy, wan ata a canan à Yesu nà, məhərvov ata a ban anan, a bal anan zek a wan ata tə məgala, aday a slahay à məndak. I ja mawa tumbolombolo pə yugo, aday mumbəf à 'am inde popo bayak awan.

²¹ Yesu a cəce pə bəbay a wan ata wa, a wa: «Way a anan a dazlan sa gan nà, kwa siwaw?»

Downan ata a mbəđahan apan, a wa: «Kwa winen tə cəđew awan.

²² Saray bayak a məhərvov a anan i ban anan, ata i slahay anan uko inde, kabay à 'am inde, aday à mac. Əna na gak nə kem, nà gak i zek wa ite, kak ki mba apan nà, man umo zek ite.»

²³ Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Ka ja, ka wa: “Kak ki mba apan” nà, angamaw? Pu do

sa daf nga pə Mbərom nà, way ahay fok ta ga zek asanaw?»

²⁴ Coy bəbay a wan ata a zlah pi zek, a wa: «Ni daf nga pə Mbərom, əna ni mba apan sə daf apan nga gem fan bay. Kem, mo zek ite.»

²⁵ Yesu a canan à do ahay đukwen tinen apan ti zlak ayak à man a tinen bayak awan. Cəna, Yesu a ngəraz pə apasay ata, a jan: «Iken apasay a sə dəngazl do aday sa ban 'am pu do wa a anan. Hayak à wan a anan wa! Kà naa ma apan sa zla à winen inde kula sabay.»

²⁶ Natiya, apasay ata a zlah pi zek, a bal anan wan ata kəzlek kəzlek tə məgala, a nan ahay i zek wa bok. Wan ata nà, kawa ma mac a coy. Do ahay bayak a tə bayak nə, winen kə məcak.

²⁷ Əna Yesu a bənan alay, a slabak anan. Wan ata a tavay jek.

²⁸ Natiya, Yesu a may ahay agay nà, njavar anahan ahay tə cəce panan taayak a tinen awan, ta wa: «Manay ma mba apan sə rəzlay anan wa məhərvov ata bay nà, angama kərtək anaw?»

²⁹ Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Məgala hinen saa razl jəba sə məhərvov a anan nà, si sa ga nə amboh aday.»

Yesu a đakay anan amac anahan tə aslabakay anahan à məke wa asa

Mata 17.22-23; Lukas 9.43-45

³⁰ Natiya, pə dəba anahan a wa kutok, atə Yesu tə njavar anahan ahay tə mbəsak Kaysariya Filipi, ti takas daliyugo sə Galile. A nan à Yesu nà, dowan à san anan winen à man ata bay,

³¹ anga a nan sə təkəren atan anan 'am a anan.

A jan atan kutok, a wa: «Nen Wan su Do nà, ti varan nen à alay inde anà do sə daliyugo ahay, aday do ataya ti vad nen à məke. Pə dəba anahan a wa, ni i slabakay ahay à məke wa pə luvon maakan awan.»

³² Əna njavar anahan ataya tə sənək nga sa 'am anahan a sa jan atan ata bay, aday đukwen zlawan a gan atan sə cəce panan 'am anahan ata re.

Wayə sə zalay do hinen tə məduwen à bahay a Mbərom inde anaw?

Mata 18.1-5; Lukas 9.46-48

³³ Natiya awan, atə Yesu tə njavar anahan ataya tə dazle à Kafarnahum kutok. Ta zla u doh a Yesu sə njahay uda ata nà, Yesu a cəce patan wa kutok, a wa: «Kə vəđen ahay awiyaway sa 'am sa ma à cəved wa anaw?»

³⁴ Dəkdek njavar anahan ataya tə mbəđahak anan apan bay. Anga abay pə cəved wa ata nà, tə vəđək ayak apan awiyaway nə pa 'am sa jəka, à wulen a tinen wa nà, wayə məduwen a sə zalay do anaw?

³⁵ Coy Yesu awan a njahay, aday a ngaman ayak anà njavar anahan a kuro nga

cew ataya pə cakay anahan awan, a jan atan, a wa: «A nan à dōwan a sə təra dō mama'am a nà, à təra anan nga anahan nà, dō mēdakwidok awan, à gan mer su way à dō ahay fok.»

³⁶ A ngaman ayak anà wan cəfēw awan, a tavay anan à mamasl pa 'am a tinen, a ban anan həmbok. A jan anà njavar anahan ataya kutok, a wa:

³⁷ «Kuwaya kà sak a tēma jəba sa wan kawa həna anan ataya kərtēk a anga sləmay uno nà, dōwan ata a tēma nə nen awan. Aday dōwan a kə tēmahak nen ite nà, a tēma nà, nen a taayak sabay. A tēma nə Mbərom, dō sə slənay ahay nen ata re.»

Do sa nak uko idé bay nà, winen dō a mənuko

Lukas 9.49-50

³⁸ Yuhana a jan anà Yesu kutok, a wa: «Miter, ma tak anan à nga anà dōwan a inde winen apan i razl apasay lelibay aya à dō ahay wa tə sləmay anak. Əna mə gafak anan 'am, anga winen dō a mənuko bay.»

³⁹ Cəna, Yesu a mbəfəhan apan, a wa: «Kə gifen anan 'am bay. Anga kuwaya kə gak masuwayan sə way tə sləmay uno nà, pə dəbə a mba apan sa ja upo 'am lelibay a kwayan'a bay.

⁴⁰ Do aday a nak uko idé bay ata nə, winen nə dō a mənuko asanaw!

⁴¹ Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Kuwaya kə varak ikwen 'am sa sa mənjęək anga kwanay dō ana Almasihu ahay nà, i tēma magwagway anahan tə dīdem awan.»

Way sə fakay dō ahay i ines inde

Mata 18.6-9; Lukas 17.1-2

⁴² Natiya, Yesu a ja asa, a wa: «Kak dō kə vak atan saray pə cəved anà dō cəfēw anaya sa daf upo nga ata nà, suwan pə winen tə banan van à dungo, aday tə larak anan ayak à bəlay inde.

⁴³ Kak alay anak i sapat iken i ines inde nà, gad anan. Suwan sa zla à bahay inde pə cakay a Mbərom iken ma gad alay awan, tə winen aday ki i zla à məke sə mərda inde, man aday uko a mbacay itəbay ata tə alay aya cew nà, na. [

⁴⁴ A man ata nà, mətunay ahay ta mac bay, uko dūkwen a mbacay bay.]

⁴⁵ Kabay, kak saray anak i sapat iken i ines inde nà, gad anan. Suwan sa zla à bahay inde pə cakay a Mbərom tə saray anak slan-galan a, tə winen aday ki i zla à məke sə mərda inde saray anak ahay səndaə cew nà, na. [

⁴⁶ A man ata nà, mətunay ahay ta mac bay, uko dūkwen a mbacay bay.]

⁴⁷ Matanan re, kak idé anak i sapat iken sa ga ines nà, ndaha anan. Suwan sa zla à

bahay inde pə cakay a Mbərom tə idé anak a kərtēk mbiyan'a, ta sa zla à məke sə mərda inde, tə idé anak aya cew maya nà, na.

⁴⁸ A man ata nà, mətunay ahay ta mac bay, uko dūkwen a mbacay bay.

⁴⁹ «Tə dīdem a nà, azanan nə kuwaya i təra lele, kawa sluwed ma ga zətene awan, anga dāce i guce ines a tinen ahay, kawa uko sə guce ruhom pə rəslom wa.

⁵⁰ Zətene awan aday nà, way lele awan, əna kak zətene awan a vad sabay kəma, ki ma anan apan avad anahan a nə ta maw? Bugol bay, tərən adəka nà, dō ma ga zətene ma vad aya awan. Kwanay a fok, njihen zay tə kuwaya.»

10

Atatak way pa 'am sa razl uwar

Mata 19.1-12; Lukas 16.18

¹ A mbəsak Kafarnahum kutok, a slabak, a zla way anahan tə daliyugo sə Yahudiya. A takas zlınder sə Urdon. A man ata awan, dō ahay tə halan nga pə cakay asa, aday Yesu a tətakan atan anan way kawa anahan sa taa ga ata awan.

² Azar sə Farisa ahay ta nay ahay pə cakay anahan. Tə cəce panan way, anga a nan atan abay sa ban anan pə kwande. Ta wa: «Tawrita kə varak anan cəved anà mungol sa razl anan uwar anahan dāw?»

³ Yesu a mbəfəhan atan apan, a wa: «Musa a jak ikwen nà, kəkəməw?»

⁴ Tinen tə mbəfəhan apan, ta wa: «Musa a ja nà, ki vinde dərēwel à alay inde anà uwar aday sa razl anan.»

⁵ Yesu a jan atan asa, a wa: «Anga akuray nga a kwanay a kə zalak, Musa a saa varak ikwen cəved sə vinde dərēwel nà, na.

⁶ Cəkəbay, à dalen anahan a inde dūkwen nà, matanan bay. «Mbərom a ndakay dō nà, mungol tə uwar.

⁷ Anga nan, dō mungol a i mbəsak anan bəbay anahan tə may anahan, i hədək pə cakay ana uwar anahan.

⁸ Cew maya a tinen a ti təra nà, zek kərtēktəkke coy.*» Ti naa təra kula inde zek cew sabay. Ti təra zek kərtēk sə coy.

⁹ Anga nan kutok, way a Mbərom sə japay anan ata nà, dōwan à sa gəzla anan kula bay.»

¹⁰ Ta zla à doh tə njavar anahan ahay nà, tə cəce panan 'am ata taayak maza asa.

¹¹ Yesu a mbəfəhan atan apan, a wa: «Kak dōwan kə rəzłak anan uwar anahan, aday kə gəbak uda uwar hinen, dōwan ata kə gak mədīgwed pə uwar a mama'am ata awan.

¹² Matana awan, kak uwar kə mbakak anan mbaz anahan, aday dō hinen kə gəbak anan ite nà, uwar ata kə gak mədīgwed cite re.»

* 10:8 Ca pə Laataanooji 1.27, 2.24.

Yesu a dafngama pə gwaslay ahay

Mata 19.13-15; Lukas 18.15-17

¹³ Natiya, pə dəba anahan a wa kutok nà, dō ahay tã nãn anan ahay gwaslay cacədew aya anà Yesu, anga aday à daf patan alay sã ngama. Əna njavar anahan ahay ta ca apan dō ahay tinen apan ti nay anan ahay gwaslay ahay ata nà, ta ma nga sã gafan 'am anà dō ataya awan.

¹⁴ Yesu a canan cəna, a ga mivəl pə njavar anahan ahay, a jan atan, a wa: «Mbəsikən anan ahay gwaslay ahay, kə gifen atan 'am sa nay ahay pə cakay uno bay, anga bahay a Mbərom mə lavay zek a adəka nà, anà dō sa ga minje tã tinen anaya ata awan. ¹⁵ Nen apan ni jak ikwen tã dīdēm a həna: Kuwaya kə təmihak Mbərom bahay anahan kawa wan cədew bay nà, Mbərom i ga apan bahay kula itəbay.»

¹⁶ Coy, a ra atan, a ban atan pi zek həmbok, a dafan atan alay pa nga, a gan atan amboh.

Dō zlile awan

Mata 19.16-30; Lukas 18.18-30

¹⁷ Yesu a ban cəved anahan sa zla way anahan. Dowan inde a haway apan ahahaw. A dukwen gərmeç ù vo anà Yesu, a cəce panan: «Miter lele a anan, ni ga nə ma aday ni saa njad sifa sa ndav bay ata anaw?»

¹⁸ Yesu a mbədahan apan: «Ka wa nen lele a nà, angamaw? Dowan inde lele ibay, si Mbərom a kərtek.

¹⁹ Ka san nga sa 'am a Mbərom mə baslay aya zle asanaw? Kà vad nga su dō bay, kà ga mədigwed bay, kà ga akar bay, kà gad mungwalay pu dō bay, kà ran mindel ù dō bay, dafan apan anà atə bəbay anak tə may anak.†»

²⁰ Dowan a zlile ata a wa: «Miter, 'am ataya fok nà, nə bənak atan lele, kwa à alay a nen cədew a mba.»

²¹ Yesu a zəzor anan lele, a pəlay anan cəvedəbay. A jan, a wa: «Wita nà, a mbakay way kərtektakke. Zla, sukom anan way tə way anak ahay fok, aday varan anan dala awan anà dō mətawak aya awan. Matanan kutok, kə i njad zlile anak à mburom. Aday hayak, pəruho azar.»

²² A sləne 'am ataya cəna a tacay pə ide sarat, a cəban, a zla way anahan, anga winen zlile awan.

²³ Yesu a ca pə dō ahay tã ide tuwwe, a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Wuna! Ma dan 'am awan anà dō zlile awan sa zla à bahay a Mbərom inde.»

²⁴ 'Am ata nà, a gan anà njavar a Yesu ahay wadan wadan. Əna Yesu a jan atan asa, a wa: «Dəna uno ahay, ma da 'am a sa zla à bahay a Mbərom inde!»

²⁵ Kə sənən apan zle, zlugweme i ndərmaç tə məke sə ləpəre nà, i ga zek bay. Əna ma da

'am a sə zalay way ata nà, dō sə zlile sa zla à bahay a Mbərom inde ata awan.»

²⁶ A gan atan masuwayan bayak a asa, tə cəce pi zek ahay wa: «Kak sə matanan cukutok nə, waya saa mba apan saa tam aday sa zla à bahay a Mbərom inde anaw?»

²⁷ Yesu a zəzor atan asa, a wa: «Pu dō zənzen a nà, i ga zek kula bay, əna pə Mbərom nə a ga zek ca. Anga pə Mbərom nà, way ahay fok a ga zek.»

²⁸ Piyer a dazlan sa jan kutok, a wa: «Manay həna nà, mə mbəsakak anan way a manay ahay fok sə pərahak azar bidaw?»

²⁹ Yesu a jan, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdēm a həna: Kuwaya kə mbakak doh anahan, kabay mərak anahan ahay, kabay may anahan, kabay bəbay anahan, kabay gwaslay anahan ahay, kabay guvo anahan ahay, anga nen aday anga ləbara uno a mugom a nà,

³⁰ i i njad anan uda saray səkat həna à anjahay anahan pə daliyugo a anan inde: doh ahay, mərak ahay, may ahay, gwaslay ahay, guvo ahay à yime inde, pi zek tə ajugwar 'am sə daliyugo a təke fok. Aday pə uho saa nay ata dukwen, i njad sifa sa ndav bay ata awan.

³¹ Anga aday kutok nà, dō sa lah pa 'am həna ataya bayak a ti i tərà dō mə dədəba aya cite asa. Aday dō sə dəba ahay bayan a, azanan ti i tərà dō ma lah aya ite.»

Yesu a dakay anan amac anahan ta sə slabakay anahan asa

Mata 20.17-19; Lukas 18.31-34

³² Atə Yesu tə njavar anahan ahay, tinen pə cəved ti zla à Urəsəlima. Yesu, winen a nà, pa 'am, dō azar a nə pə dəba. Njavar anahan ahay tinen apan ti jəjar, aday zlawan a gan à man su dō sə pərahan atan azar ataya re.

Natiya, Yesu a ngaman à njavar a kuro nga anahan a cew ataya taayak, a jan atan way saa tərà apan ata awan.

³³ A wa: «Sənən anan həna, mənuko apan dī zla à Urəsəlima. A man ata awan, ti varan nen, Wan su Dō, à alay inde anà bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom, aday anà miter sə Tawrita ahay. Ti go sariya aday sa vad nen, ti varan nen à alay inde anà dō sə pəra ahay.

³⁴ Tinen ite ti mbasay upo, ti cəre upo mənə, ti ndəbay nen, ti vad nen kutok. Pə dəba a wa nà, ni i slabakay ahay à məke wa pə luvon maakan anahan awan.»

Atə Yakuba tə Yuhana tə cəce way pə Yesu wa

Mata 20.20-28

³⁵ A njahay pə dəba wa mənjoek nà, atə Yakuba tə Yuhana, wan ana Zebede ahay, tə hədəken ayak pə cakay ana Yesu. Ta jan,

† 10:19 Ca pə Gurtaaki 20.12-16; Tooktaaki Tawreeta 5.16-20.

ta wa: «Miter, way inde a nan umo mi cæce aday ki gan umo anan.»

³⁶ Yesu a cæce patan wa: «A nak ikwen na ga anga kwanay hæna næ maw?»

³⁷ Tæ mbædahan apan: «Ka sak a njahay à man sæ bahay anak inde azanan nà, a nan umo nà, daf manay, dõ kartek a à alay puway anak inde, dõ hinen dukwen à alay gula anak inde ite.»

³⁸ Yesu a jan atan: «Kæ sænen way a kwanay a sæ cæce ata bay jiya awan. Ki mben apan sa sa mændolor sæ dæce uno sa saa sa dæw? Ki tæmihen sa ga baptisma kawa anuno saa ga ata dæw?»

³⁹ Tæ mbædahan apan, ta wa: «Ha, mi mba apan!»

Yesu a wa: «Tæ didem awan, ki i sen mændolor sæ dæce kawa anuno saa sa, ki i gen baptisma kawa anuno saa ga.

⁴⁰ Əna anjahay à alay puway uno, kabay à alay gula uno nà, nen saa var apan cæved a bay. Man ataya mæ lavay zek aya nà, anà dõ a Mbærom sæ walay atan saa njahay apan ataya awan.»

⁴¹ Njavar a Yesu a azar ataya kuro tæ slæne læbara ana atæ Yakuba tæ Yuhana cæna, ta ma nga sa ga patan mivel.

⁴² Anga nan, Yesu a ngaman atan ayak fok pæ cakay anahan awan, a jan atan, a wa: «Kæ sænen zle, dõ ahay ta ca pa nga a tinen kawa bahay sæ daliyugo ahay ata nà, tinen ti ga bahay pæ dõ ahay næ tæ mægala. Dõ sæ lavan nga anà dõ ahay dukwen, tinen ta ka anan næ mægala a tinen ahay.

⁴³ Cækabay, à wulen a kwanay nà, way ataya tæ tæra itæbay. Adæka bay, a nan anà dõwan a sæ tæra dõ maduwen a cæna, à gan mer su way anà dõ azar aya awan.

⁴⁴ Aday, kak dõ a kwanay a kærtek a a nan sæ tæra dõ mama'am a cæna, à tæra bile sæ dõ ahay fok.

⁴⁵ Anga nen Wan su Dõ na nay ahay nà, aday dõ ahay tû go mer su way bay, əna na nay ahay aday sa gan mer su way anà dõ ahay adæka, ni var anan sifa uno saa bæmbadáy anan ahay man sæ dõ ahay à amac wa.»

Yesu a mbar anan hurofa inde tæ ngaman Bartime

Mata 20.29-34; Lukas 18.35-43

⁴⁶ Pæ dæða anahan a wa, Yesu tæ njavar anahan ahay tæ dæzle à Yeriko nà, ta zla à wulen su doh ata wa tu dõ ahay bayak tæ pærahak atan azar. Tinen apan ti zla kutok, dõwan inde hurof awan, winen mæ njahay a sæ dubok way pæ cakay cæved. Dõwan ata nà, tæ ngaman Bartime, wan a Time.

⁴⁷ A slæne Yesu sæ Nazaratu winen apan i zla ta man ata cæna, a dazlan sa zlah, a wa: «Yesu, wan ana Dawuda, amboh! Nà gak i zek wa ite!»

⁴⁸ Dõ ahay bayak a tæ gafan 'am, ta jan nà: «Tacay 'am! Njahay tete.»

Əna dõwan ata a ngam sæ tæma 'am a tinen ata bay jiya awan. A ma nga sæ zakay anan sa zlah tæ mægalak adæka, a wa: «Wan ana Dawuda, amboh! Nà gak i zek wa ite!»

⁴⁹ Yesu a slæne cæna, a tavay jek, a jan anà njavar anahan ahay nà: «Ənga, ngimen anan ayak à nay à man uno awan.»

Tæ ngamàn à dõwan ata kutok, ta jan: «Slabak! Kæ jæjar bay. Ban mivel. Winen apan i ngamak adæka!»

⁵⁰ Dõwan ata a slabak hærom, gem larak ayak gwedere anahan pi zek wa, a nay pæ cakay a Yesu kutok.

⁵¹ Coy Yesu a cæce panan, a wa: «A nak nà gak næ maw?»

Dõwan a hurof ata a mbædahan apan kutok, a wa: «Amboh, Miter. Ni gan may nà, tæbo anan ide uno ite.»

⁵² Yesu a jan: «Ki mba apan sa zla way anak. Anga kæ dæfak upo nga, kæ mbærak.»

Cæna ide anahan a tæða ngurret, a canan ide zle lele. A parahan azar anà Yesu, aday ta zla pi zek jiya awan.

11

Yesu a zla à Uræsalima

Mata 21.1-11; Lukas 19.28-40; Yuhana 12.12-19

¹ Ata Yesu tæ njavar anahan ahay tæ dæzle bæse tæ Uræsalima, defefe tæ wulen su doh sæ Baytifaji tæ Baytiniya, pæ cakay ana culok sæ ngaman Ulivet ata nà, a slan njavar anahan ahay cew,

² ta sa jan atan, a wa: «Zlen à wulen su doh a tiya pa 'am a kwanay ata awan. Kæ dæzlen à man ata nà, ki ten anan à nga anà wan sæ zungo a inde ma ban awan, aday dõwan kæ jænæk apan kula bay re. Natiya, pæsiken anan ahay, aday hayak ikwen anan ahay.

³ Kak dõwan kæ cæcihek pikwen wa, kæ jak ikwen: “Ki i gen anan maw?” nà, mbædihen anan apan næ: “Bahay a gan may. I may anan ahay hæniniye.”

⁴ Ta zla kutok. Tæ dæzle cæna, tæ njadæk anan ayak wan sæ zungo ata ma ban a pæ gærvæd sæ mæsudoh a inde. Tæ dazlan sæ pæsak anan cæna,

⁵ dõ mæ tavay aya inde à man ata tæ cæce pæ njavar a Yesu ataya wa: «Kæ pæsiken anan wan sæ zungo a nà, ki gen anan maw?»

⁶ Njavar a ataya tæ mbædahan atan apan kawa ana Yesu sæ tækæren atan ata awan. Tæ dazlan sæ mbæsæk atan kutok.

⁷ Ta nan anan ahay zungo ata anà Yesu kutok, tæ wadad apan zana a tinen ahay. Yesu a njahay apan.

⁸ Yesu winen apan i zla nà, dõ ahay tæ bæbot zana a tinen ahay pæ cæved ite, aday dõ a azar

aya tə nğarway ahay alay si sé ahay à guvo wa, tə ɓəɓot cite.*

⁹Do sə lahan pə 'am anà Yesu ataya, tatə do sə dəba ahay fok ta zlah, ta wa: «Həren anan nga anà Mbərom! Mbərom à daf alay sə mazlaɓ anahan pu do saa nay tə sləmay anahan ata awan. ¹⁰Mbərom à daf alay sə mazlaɓ anahan pə bahay ana Dawuda, bije ana mənuko, bahay anahan saa nay ata awan. Həren anan nga anà Mbərom à bagəbaga mburom!»

¹¹Coy, aday Yesu a dɛzle à Urəsəlima kutok, a zla ù doh sə mazlaɓ a Mbərom. A ca ide tuwwə pə way ahay fok nà, a zla way anahan à Baytiniya tə njavar anahan a kuro nga cew ataya, anga suko kà gak kə zalak.

*Yesu a tahasl anan buway a inde
Mata 21.18-19*

¹²Sidew a kutok, tinen apan ti nay ahay à Baytiniya wa nà, may a han pə Yesu.

¹³A canan ayak à buway pə 'am a tinen dərən mba nà, a ga apan dükwen wan i ga inde, anga winen tə daslam a lele. A hədəkən ayak pə cakay lele, a zlan ayak ù vo nà, a njad apan nə daslam a dəkdek, anga aday dükwen alay sə wahay wan ana buway bay.

¹⁴Yesu a jan 'am anà buway kawa anà do, a wa: «Dowan à saa tukom wan anak kula sabay!» Njavar anahan ahay dükwen tə slənək 'am ata awan.

Yesu a razl do sa ga masa ahay ù doh sə mazlaɓ a Mbərom wa

Mata 21.12-17; Lukas 19.45-48; Yuhana 2.13-22

¹⁵Tə dɛzle à Urəsəlima maza nà, Yesu a zla ù doh sə mazlaɓ a Mbərom. A man ata nà, do sə sukom anan way tə way ahay inde, pi zek tə do sə sukom way ahay fok. Cəna, a ma nga sə ɓəlay atan ahay uho. A fakay anan tabal su do sə bəmbəd dala ahay, pi zek ta man sə njahay su do sə sukom anan way tə kurkudok ahay fok re.

¹⁶A gafan 'am anà do ahay sə takasay anan gala su doh sə mazlaɓ a Mbərom tə way a pa nga.

¹⁷Aday a tətakan atan anan way ta sa jan atan, a wa: «Mə vinde a à Deftere a Mbərom inde bidaw: “Ti ngaman anà doh sə mazlaɓ uno nà, doh sa ga amboh su do su kon ahay kəzlek.”[†] Aday kwanay kə tərən anan həna, lar su do sə nğəzar do ahay a nə kəkəməw?[‡]»

¹⁸Bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom, tə miter sə Tawrita ahay, tə sləne 'am ata cəna, ta ma nga sə pəlay wurwer sa vad anan wa Yesu. Tə jəjaran à man su do awan, anga azar su do a nà, atatak way a Yesu a zlan atan nga.

¹⁹Luvon a ga cəna, atə Yesu tə njavar anahan ahay ta zla way a tinen à Urəsəlima wa.

Buway mə kuray awan - adaf nga pə Yesu ta sə aga amboh

Mata 21.20-22

²⁰Sə duwdew, atə Yesu tinen apan ti zla way a tinen, tə canan anà buway ata, kə kurak sokokkwa tə sləlay a təkə.

²¹A man ahay à nga inde anà Piyer, a jan anà Yesu: «Miter, ca pə buway a anan, iken sə tahasl anan ata, kə kurak sokok fok.»

²²Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Sənen a kutok, dəfen nga pə Mbərom.

²³Nen apan ni jak ikwen tə didəm a həna: Do kà sak a jan à ɓəzlom a anan: “Slabak à man a anan wa, zla à ɓəlay inde” nà, aday kə jəjarak bay, kə gudicek bay, kə dafak apan nga cəna, i tərən kawa anahan sa daf apan nga ata acəkan.

²⁴Anga nan, nen apan ni jak ikwen, kə cəcihen way à amboh a kwanay inde nà, dəfen apan nga. Ki njiden anan coy, aday i tərək ikwen acəkan.

²⁵Kak kə tiven sa ga amboh coy, aday way kə mak ikwen ahay à nga inde, way inde a cəfak ikwen pu do nà, pəsen anan anan, anga aday Bəbay a kwanay winen à bagəbaga mburom ata à pəsak ikwen anan ines a kwanay ahay re. [

²⁶Əna aday, kak kə pəsen anan anan ines a mərak a kwanay ahay bay nà, Bəbay a kwanay winen à bagəbaga mburom dükwen i pəsek ikwen anan ines ahay bay ite re.]»

Sə varan məgala anà Yesu sa ga awan aya nə wayaw?

Mata 21.23-27; Lukas 20.1-8

²⁷Ta may ahay à Urəsəlima kutok. Yesu a zla sa bar ù doh sə mazlaɓ a Mbərom nà, bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom, pi zek tə maced sə Yahuda ahay tə hədəkən ayak pə cakay anà Yesu.

²⁸Tə cəce panan: «Ka ga way anak a anan ataya nə tə məgala ana wayaw? Sə varak cəved sa ga kətanən nà, waya kərtek anaw?»

²⁹Yesu a mbədahan atan apan: «Nen dükwen ni cəce pikwen wa way kərtek. Kə mbədihən uno apan aday. Ata nen ni jak ikwen ite, na ga way a anaya tə məgala a wayaw nà, na.

³⁰Sə slənay anan ahay Yuhana sa gan baptisma anà do ahay nə wayaw? Mbərom daw, kabay do zənzen a daw? Mbədihən uno ahay apan.»

³¹Tinen ite, tə mbəda 'am pi zek a tinen awan, ta wa: «Di jan həna nà, kəkəməw? Kak dā sak a jəka, Mbərom sə slənay anan ahay nà, i jak uko asa: “Kak kə sənen apan

* 11:8 Andakay anan cəved matanan anga sə tama mbəlok mə zakay a kawa bahay. † 11:17 Ca pə Esaaya 56.7.

‡ 11:17 Ca pə Yeremiya 7.11.

zle cukutok nà, kə dəfen apan nga bay nà angamaw?”

³² Aday kak da sak a jəka, do zənzen a sə slənay anan ahay nà, ata guko ngatay!» Tə jəjar ta man su do awan, anga do ahay fok ta ca pə Yuhana nà, kawa do maja'am a Mbərom acəkan.

³³ Anga nan kutok, tə mbədahan apan anà Yesu, ta wa: «Ma san bay!»

Yesu a wa: «Kak sə matanan cukutok ata nà, nen dukwen ni dakak ikwen anan dowan a sə vuro məgala sa ga mer su way anaya bay re.»

12

*Jike pu do sa ga mer à guvo ahay
Mata 21.33-46; Lukas 20.9-19*

¹ Yesu a dazlan sa jan 'am tə jike anà do ahay, a wa: «Dowan a inde a jule təroz à guvo. A ga apan jal, a daf uda kudom məduwen a sa zlab uda wan si sé. A dezl uda lagad zəbor awan anga do sa ba anan guvo ata awan. A mbakan anan guvo à alay inde anà do si mer su way ahay, a zla way anahan à man dəren awan.

² «Alay a a sla kutok, do ahay tinen apan ti ban təroz nà, bahay sə guvo a slənay ahay do saa təmahan anan ayak mbala anahan.

³ Do sə guvo ahay tə canan anà do maslan ata cəna, ta ban anan, ta ndazl anan ledədfde. Tə mbəsak anan, a zla agay alay kəray awan.

⁴ Bahay sə guvo a slənay ahay do maslan maza awan. Ta ban anan, ta gan mbəlak pa nga, tə walay panan agənah pəleslesle.

⁵ Bahay sə guvo a slənay njavar maza asa re. A saa dəzle pə winen kutok nà, ta vad anan bəskol. Matanan, bahay sə guvo kə slənək do ahay nə bayak awan. Ta ndazl anan do hinen ahay, aday ta vad atan azar aya nà, na.

⁶ «A mbakan anà bahay sə guvo nà, wan si zek anahan awan kətektəkke, aday wan ata dukwen ləliwe anahan awan. A slənay anan pə cakay su do si mer su way anahan ahay à guvo anahan ata awan. A jalay nà: “Anga wan si zek uno dəgerger nà, ti dəfan apan ite.”

⁷ «Cəkəbay do sa ga mer ahay ta ja à wulen a tinen inde, ta wa: “Sa naa pa 'am sə guvo a adəka nə winen awan. Bənuko anan, vədūko anan. Ata guvo a anan i təra a mənuko.”

⁸ Ta ban anan, ta vad anan acəkan. Tə laray anan məsinde awan à guvo wa əgem.»

⁹ Yesu a cəce: «Bahay sə guvo ata nà, i ga nə maw? Tə dīdem a nə, i may ahay agay, i lize anan do sa ga mer à guvo anahan ataya fok. Aday i varan anan guvo ata anà do maza aya awan.

¹⁰ Kəmaya! Kə jingen 'am ana Deftere a Mbərom a anan itəbay kələdaw? Deftere a wa:

“Kon mbala ana do sa dezl way ahay sa lar anan ata nà,

sə təra kon sə mide lele adəka nà, winen.

¹¹ Sa ga way ata dukwen, zek ana Mbərom Fetek awan.

Way ata a gak uko masuwayan pə idə.*”

¹² Do sə njahan pa 'am wa anà Yahuda ahay tə sləne 'am ataya, tə pəlay cəved saa ban anan, anga ta san zle Yesu a ja jike sa 'am ata nà, pə tinen. Əna tə jəjaran anà do ahay. Anga nan re, tə mbəsak anan Yesu, ta zla way a tinen.

*Jangal anà bahay sə Ruma
Mata 22.15-22; Lukas 20.20-26*

¹³ Ta slan do ahay à wulen sə Farisa ahay wa, tu do ana Hiridus ahay, aday ta saa ban anan Yesu à balay sa 'am anahan aya awan.

¹⁴ Ta jan, ta wa: «Miter, ma san zle, iken nə do dīdem awan. Kə jəjaran anà 'am sə do ahay bay, kə zəzor way sə wuted idə itəbay re. Kə dakay anan cəved a Mbərom dukwen tə dīdem awan kawa anahan sa ja. Həna nà, dakan umo anan. Cəved inde sə varan jangal anà bahay sə Ruma daw? Bəzi mə varan bay daw?»

¹⁵ Yesu a san pə mbadəmbada a tinen a zle. A jan atan: «Ki ngen upo balay angamaw? Viren uno ahay karanga, na ca apan aday.»

¹⁶ Tə varan ahay karanga awan.

A cəce patan wa: «Pə karanga a anan nà, mezeze a wayaw, aday mə vinde apan nà, sləmay a wayaw?»

Tə mbədahan apan, ta wa: «Wita nà, mezeze tə sləmay ana bahay sə Ruma.»

¹⁷ Yesu a jan atan, a wa: «Lele, kak matanan cukutok nà, viren anan anan way ana bahay sə Ruma anà bahay sə Ruma, aday way a Mbərom anà Mbərom a ite.»

Anahan sə mbədə apan kətanən ata, a gan atan masuwayan.

*Aslabakay à məke wa
Mata 22.23-33; Lukas 20.27-40*

¹⁸ Azar su do aya inde, tinen Saduki ahay, ta nay ahay pə cakay a Yesu sə cəce panan 'am. Tinen a ahay nà, ta wa do kə macak nə i slabakay ahay sabay. Tə cəce 'am a anan pə Yesu wa, ta wa:

¹⁹ «Miter, Musa kə vindək umo, a wa: “Do kə macak aday kə mbəsakak uwar mənjana wan nà, mərək a məsinde à gəba anan mədukway, sə uwar awan aday ti wahan məgije anà dowan a ma mac ata awan.”

²⁰ Matanan, dowan aya inde cuwbe, tinen tə mərək ahay. Do zek məduwen awan, a gəba uwar, a mac mənjana sa njad panan wan.

* 12:11 Ca pə Jabuurā 118.22-23. † 12:19 Ca pə Laataanooji 38.8; Tooktaaki Tawreeta 25.5-10.

²¹ Do sa mban apan a hædek anan uwar ata mædukway awan. Winen ite a mac mænjenja wan re. Do mæ slala maakan awan a hædek anan uwar ata ite re.

²² Hus a dukoy pu do tæ bahay cuw6e awan kutok, kè mæcak re. Aday uwar ata dukwen kè mæcak re. Tæ mbæsakak wan uho kwa kærtek bay re.

²³ Aday hæna azanan kutok nà, pæ luvon saa slabakay ahay à mæke wa ata nà, uwar ata i tæra næ uwar a wayaw? Bina cuw6e a tinen a, tæ gæbak anan pa sæ uwar a re.»

²⁴ Yesu a mbædahan atan apan, a wa: «Kwanay apan ki zluwen à cæved wa, anga kæ sènen Deftere a Mbærom bay, kæ sènen mægala ana Mbærom bay re.

²⁵ Do ahay ti slabakay à mæke wa nà, kwa do mungol aya awan, kwa do uwar aya dukwen, ti i gæba zek ahay sabay fok. Anga ti i tæra à mburom nà, kawa maslay a Mbærom ahay.

²⁶ Əna aday, 'am sæ slabakay ana do ma mac aya à mæke wa nà, kæ jingen Deftere a Mbærom kula itæbay daw? Mbærom a jan ahay anà Musa, ù uko sæ vëragaz[‡] wa næ: "Nen Mbærom ana Ibærahima, Mbærom ana Isiyaku, aday Mbærom ana Yakob" ba?

²⁷ Mbærom, winen nà, Mbærom su do ma mac aya bay, əna winen Mbærom su do tæ sifa aya awan. Anga nan kæ zluwen à cæved wa adaka bugol.»

Mama'am sa nga sa 'am mæ baslay aya awan

Mata 22.34-40; Lukas 10.25-28

²⁸ Əna, miter sæ Tawrita inde à man ata awan, kè slænek avad uway sa 'am a tinen ata awan. A ca pæ Yesu sæ mbædahan apan anà Saduki ahay ata lele. A nay, a cæce panan, a wa: «Nga sa 'am mæ baslay aya fok nà, wura mæduwen a aday a zalay azar aya anaw?»

²⁹ Yesu a mbædahan apan: «Sæ tæra mama'am sa nga sa 'am mæ baslay a nà: "Iken Isæra'ila, pak slæmay. Mbærom Fetek, Bahay a mænuko, winen kærtek bahay awan.

³⁰ Pælay anan Mbærom Fetek, Bahay anak, tæ mivæl anak a tæke, tæ apasay anak a tæke, tæ abayak nga anak a tæke, aday tæ mægala anak a tæke. S'»

³¹ Nga sa 'am mæ baslay a tæ bahay cew a næ hæna: "Pælay anan do sæ cakay su doh anak kawa iken sæ pælay anan nga anak ata awan.*» Nga sa 'am inde mæ baslay awan saa zalay hæna anaya nà, ibay.»

³² Miter sæ Tawrita ata a jan, a wa: «Acækan, miter, ka jak didek. Mbærom næ kærtek. Mbærom maza sa ga anan minje nà, ibay.

³³ Anga nan, lele nà, do zænzen i pælay anan Mbærom næ tæ mivæl anahan a tæke, tæ abayak nga anahan a tæke, aday tæ mægala anahan a tæke. Aday i pælay anan do sæ cakay su doh anahan kawa winen sæ pælay anan nga anahan ata awan. Sæ tæma sæ dafan apan anà 'am a anaya dukwen, a zalay way ma tak aya awan, tatæ way mæ waslay aya sæ varan à Mbærom ataya fok.»

³⁴ Yesu a ca apan næ dowan ata kè mbædahak apan lele tæ mærike awan. A jan, a wa: «Iken dæren tæ bahay a Mbærom a bay!»

Pæ dæba wa nà, kuwaya a jæjar sæ cæce panan 'am maza awan.

Almasihu nà, wan a wayaw?

Mata 22.41-46; Lukas 20.41-44

³⁵ Pæ dæba wa, Yesu winen apan i tètakan anan way anà do ahay ù doh sæ mazla6 a Mbærom nà, a cæce, a wa: «Kækæma aday miter sæ Tawrita ahay ta jæka, Almasihu nà, wan ana Dawuda anaw?

³⁶ Dawuda ta nga anahan awan a ja tæ mægala sæ Apasay Cæncan awan, a wa:

"Mbærom Fetek a jan anà Bahay uno, a wa: Njahay à day sæ alay puway uno, aday ni nahay anan do sa nak ide ahay, ki jan patan tæ saray.†"

³⁷ «Kæk Dawuda a ngaman anà Almasihu næ "Bahay uno" bugol nà, winen i saa tæra wan ana Dawuda næ, kækæma asanaw?»

Do ahay bayak a tæ slæne 'am a Yesu ata tæ ataslay mivæl awan.

Bænæn nga a kwanay pæ miter sæ Tawrita ahay wa

Mata 23.1-36; Lukas 20.45-47

³⁸ A atætak way anahan ataya inde nà, a jan atan, a wa: «Bænæn nga a kwanay pæ Miter sæ Tawrita ahay wa, anga a nan atan sa bar nà, tæ rækot aya awan, aday dukwen ta gan may nà, do ahay ta jan atan 'am à kwasuko nà, tæ akærdeh aya awan, à wulæn sæ do ahay inde fok.

³⁹ Tinen ù doh sæ wazay ahay cæna, ta ca wa dukwen man zæbor aya awan. Ta zlak à man sa pa way nà, tæ pælay man sæ njahay lele aya awan.

⁴⁰ Tinen apan ti ran mindel anà mædukway sæ uwar ahay. Ti ngæzar patan wa doh a tinen ahay. Dukwen, pæ ide su do ahay nà, tæ zædeh amboh næ kawa do lele aya awan. Do matanan ataya næ, sariya a tinen a nà, ma da 'am awan.»

Mædukway sæ uwar a inde, a ndav pi kek sæ varan way anà Mbærom

Lukas 21.1-4

⁴¹ Pæ dæba anahan a wa kutok, Yesu a njahay à man sæ do ahay sæ pækak ayak way

[‡] 12:26 Vëragaz: uko a ban ù vo sæ way, aday winen ma gad a bay. Ca pæ Gurtaaki 3.2-4, 6, 15-16. [§] 12:30 Ca pæ Tooktaaki Tawreeta 6.4-5. * 12:31 Ca pæ Farillaaji Lewinjo'en 19.18. † 12:36 Ca pæ Jabuura 110.1.

à kukwar sɛ dala ù doh sɛ mazla6 a Mbɛrom ata awan. Winen apan i ca pu dɔ sɛ pɛkak ayak dala ataya awan. Dɔ sɛ zlile ahay tɛ pɛkak ayak dala bayak awan.

⁴² Coy, mɛdukway sɛ uwar a inde aday mɛtawak awan, a zlak ayak ite. A gucek ayak uda dala sɛrdɛdɛ aya cew, kawa sa ja nà, dala bayak a bay.

⁴³ Anga nan, Yesu a ngaman anà njavar anahan ahay, a jan atan, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tɛ dɛdem a hɛna: Mɛdukway sɛ uwar a mɛtawak a anan ata kɛ varak à kukwar sɛ dala inde nà, zal dɔ ahay a sa pak ataya fok.

⁴⁴ Anga dɔ ahay fok ta var nà, mɛnjœk pɛ way a tinen a bayak a ataya wa. Əna mɛdukway sɛ uwar a anan ata, kwa à ga nɛ winen mɛtawak a dɛp nà, kɛ ndɛwak pi zek. Anga a var anan nà, ta sa pa way anahan a take fok.»

13

Dɔ manidɛ ahay ti i mbazl anan doh sɛ mazla6 a Mbɛrom

Mata 24.1-2; Lukas 21.5-6

¹ Yesu a nay ù doh sɛ mazla6 a Mbɛrom ata wa cɛna, dɔ kɛrtek à wulen sɛ njavar anahan ataya a jan, a wa: «Miter, ca pu kon a anaya awan, aday pɛ idɛzl anahan aya ite tɛ rɛ6a ike!»

² Yesu a mbɛdahan apan: «Kɛ canan anà way a mi dɛzl a anan ba? Dɔ manidɛ ahay ti mbazl anan. Kon hinen saa dinger zek pɛ hinen nà, ibay fok.»

Way saa lahan anà andav sɛ daliyugo ataya awan

Mata 24.3-14; Lukas 21.7-19

³ Pɛ dɛ6a wa, winen mɛ njahay a à 6ɛzlom sɛ Ulivet, a mbɛdɛ 'am pu doh sɛ mazla6 a Mbɛrom. Piyer, Yakuba, tatɛ Yuhana tɛ Andɛre nà, tinen taayak a tinen a tatɛ Yesu. Tɛ cɛce panan, ta wa:

⁴ «Jan umo bidaw? Doh sɛ mazla6 a Mbɛrom i saa mbazl nɛ siwaw? Minje sa ma i ga aday mi saa san i tɛra kutok anaw?»

⁵ Yesu a dazlan sɛ dakan atan anan kutok, a wa: «Liven anan ï zek a kwanay ahay lele, dɔwan à sa njak kwanay bay.

⁶ Anga dɔ ahay bayak a ti gɛ6a slɛmay uno, ti nay, kuwaya i ja winen nɛ Almasihu. Ti njak anan dɔ ahay bayak awan.

⁷ Ka sak a slɛnen lɛbara sɛ vɛram, kwa dɛren, kwa bɛse, kà sa jɛjiren bay. Anga taktek way ataya ti tɛra aday. Əna wita kɛ dɛzlek pɛ andav ana daliyugo fan bay re.

⁸ Kon a anan, i slabak pu kon hinen, bahay a anan i vad zek tɛ bahay hinen. Daliyugo i 6al à man ahay cara cara, may i ga matanan re. Dɛce ataya fok ti tɛra nɛ kawa wan sɛ dɛlay anan uwar ti zek cew ata awan.

⁹ «Gen anan nga i zek à kwanay, anga ti ban kwanay aday ti zla kwanay pa 'am sɛ sariya ahay. Ti ndɛzlay kwanay ù doh sɛ wazay ahay wa. Anga kwanay njavar uno ahay, ki tiven atan pa 'am ana bahay ahay pi zek tɛ guverner ahay, aday kɛ gen side pa 'am a tinen ahay.

¹⁰ Anga bɛlaray lɛbara mugom a à wazay zek pu kon ahay fok.

¹¹ Kwa siwa siwa tɛ bɛnak kwanay sa ga sariya pa 'am a tinen nà, kà sa jilen sa jɛka mi i ja nɛ maw ata bay. Jen nɛ 'am a sa nak ikwen ahay à nga inde à alay ata awan. Anga 'am a kwanay a saa ja ata nà, i nay à nga a kwanay wa bay. Saa jak ikwen nɛ Apasay Cancan awan.

¹² Mɛrak ahay ti varan anan mɛrak a tinen ahay anà dɔ ahay aday tɛ vad atan. Bɛbay sa wan ahay ti gan anà gwaslay a tinen ahay nà, matanan. Gwaslay ahay dɛkwen, ti slabak pɛ bɛbay a tinen ahay aday dɔ ahay tɛ vad atan.

¹³ Dɔ ahay fok ti nak ikwen idɛ anga kwanay njavar uno ahay. Əna dɔwan a kɛ sɛmak anan hus à andav a inde cɛna, winen i tam.»

Dɔ manidɛ ahay ti naa mbazl anan Urɛsalima

Mata 24.15-28; Lukas 21.20-24

¹⁴ Yesu a ja asa, a wa: «Ki i cinen anan anà sɛkar sɛ lize way à man aday tɛdɛ i tavay uda bay ata awan. (Dɔwan a kɛ jingek anan 'am a anan nà, à sɛnan anan anà nga anahan nɛ lele.) A alay ata asanaw nà, dɔ sɛ Yahudiya ahay tɛ haw sa ma nga à 6ɛzlom ahay inde.

¹⁵ Dɔ aday winen pa nga su doh dɛkwen à dazay, à haw, əna à sa ray ahay way anahan ahay ù doh wa bay.

¹⁶ Dɔwan a winen à guvo dɛkwen, à saa nay ahay agay sa naa gɛ6ak ayak zana anahan bay re.

¹⁷ Wuna, pa pac ataya nà, dɛce inde anga uwar ti zek cew aya awan, aday anga uwar ta wan a à bak ataya re.

¹⁸ Gen anan amboh à Mbɛrom aday way ataya tɛ sa tɛra à alay sa mad bay.

¹⁹ Anga pɛ luvon ataya nà, dɛce i zalay, bina kwa ana Mbɛrom sɛ ndakay daliyugo hus ahay biten dɛkwen, dɛce kawa winen ata kɛ tɛrak kula bay, aday inde i tɛra kula sabay re.

²⁰ Əna, Bahay Mbɛrom kɛ kɛcak anan luvon ataya bay nà, abay dɔwan saa tam nà, ibay. Əna, kɛ kɛcak anan luvon awan anga dɔ anahan a sɛ walay ataya awan.

²¹ «Asa, dɔwan a kà jak ikwen: “Almasihu winen hɛna” kabay: “Winen tiya” nà, kà sa dɛfen apan nga bay.

²² Anga almasihu ahay mungwalay aya bayak a ti nay ahay pi zek tu dɔ sɛ jɛka tinen dɔ maja'am a Mbɛrom ahay. Ti ga minje sɛ

way ahay, tə masuwayan aya cara cara sa njak anan kwa do mə walay aya awan, abay a ga zek nà, na.

²³ Kwanay nà, uffā ahak ikwen. Gen anan nga anà zek lele. Na jak ikwen anan kurre nà, anga nan.»

Luvon ana Wan su Do saa may ahay

Mata 24.29-35; Lukas 21.25-33

²⁴ «À alay a pə dəba ana dace ataya wa nà, pac i dav sabay, kiya dukwen matanan.

²⁵ Mawuzlawazl ahay ti gucey ahay à məndak, aday dukwen məgala sə way ahay à mburom ataya, ti 6al.

²⁶ Ata aday ti canan anà Wan su Do winen apan i may ahay pa nga sə matapasl ahay pa nga mburom tə məgala bayak awan, aday tə mazla6 a re.

²⁷ Aday Wan su Do i slənay ahay maslay anahan ahay, ti halan nga anà do anahan a sə walay ataya kwa ta sə wura fok hus pə magaga sə daliyugo.»

Minje sə buway

²⁸ «Sənen pə way ana buway sə dakak ikwen anan ata aday. Kə cinen anan anà alay anahan aya ta gak kul6osloslo nà, daslam aya dukwen ta dak, ata kə sənen zle coy viya winen apan i slay bəse.

²⁹ Matanan re, kə cinen anan anà way uno sə dakak ikwen anan ataya cəna, sənen a nà, nen Wan su Do, nen apan ni may ahay bəse, nen pə alay sə məsudoh.

³⁰ Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Əlek do sə biten ahay ti i mac nà, way ataya fok ti təra.

³¹ Daliyugo i ndav, kərngay i slukwac pə bagəbagə mburom, əna 'am uno nà, i ndav itəbay.»

Dowan saa san luvon sa ndav anan daliyugo nà, ibay

Mata 24.36-44

³² «Əna, dowan saa san luvon sə way ataya nà, ibay. Maslay a Mbərom ahay ta san bay, nen wan anahan a dukwen na san bay. Sa san luvon a cəna, si zek a bəbay uno Mbərom awan.

³³ Gen anan məkəlingesl i zek a kwanay ahay. Bənen nga a kwanay, anga kə sənen luvon a bay.

³⁴ Way matanan i təra nà, kawa do saa zla à man dəren awan. A mbəsakan anan doh anahan anà do si mer su way anahan ahay nə kərtək tə kərtək, kuwaya ti mer su way awan. Do sa ba doh dukwen, a jan nà: «Ba pu doh!»

³⁵ Anga nan kutok nà, təren do mə lavay zek aya awan! Bahay su doh ata i may nə siwaw nà, kə sənen bay. A ga nə suko, man luvon, alay a njəkar sa zlah, kwa duwdew dukwen, alay ataya fok cəna i nay.

³⁶ Kə sak a nay, kwanay ma njak ahan aya nə lelibay.

³⁷ Kawa anuno sa jak ikwen həna ata nà, ni jan anan anà do ahay fok: Təren do mə lavay zek aya awan!»

14

Wurwer sa ban anan Yesu

Mata 26.1-5; Lukas 22.1-2; Yuhana 11.45-53

¹ A mbəsak luvon ahay cew nà, azar uko sə Pasəka, aday sa pa tapa sə pen mə zlambar a bay ata i sla kutok. Bahay sə gadan dundo anà way ahay anga Mbərom, pi zek tə miter sə Tawrita aya awan, a nan atan sa ban anan Yesu tə wurwer, aday sa vad anan.

² Anga nan ta ja 'am à wulen a tinen ahay inde, ta wa: «Dà sa ban anan à azar uko inde bay, bina do ahay ti sa vəze pukō.»

Uwar a inde a mbədan amar pa nga anà Yesu

Mata 26.6-13; Lukas 12.1-8

³ Yawa, Yesu winen à Baytiniya, əga dowan a inde, tə ngaman Simon do mə dugwad awan. Yesu winen apan i pa daf nà, uwar a inde a nay ahay, tə amar sə wurde anahan tə dunguzlok awan à alay inde. Ta da amar ata aday nà, tə *nardi*. Masa anahan a dukwen mənjoek bay. A kad panan 'am awan aday à təba, a mbədan anan pa nga anà Yesu.

⁴ Matanan kutok, way ana uwar ata sa ga ata nà, a cəban anà do azar aya bayak awan. Ta ja à wulen a tinen ahay inde, ta wa: «A nes anan amar a anan kəriya həna nà, angamaw?»

⁵ Ta wa, abay tə sukom anan way tə amar a anan nà, i zalay dala sə *dinar** səkat maakan, aday ti var anan dala awan anà do mətawak aya nà, ta gak way lele bidaw?» Ta ga mivəl pə uwar ata awan.

⁶ Kutok, Yesu a jan atan, a wa: «Mbəsiken anan, abay kə bənen anan mbiyed nà, angama kərtək anaw? Way anahan su go ata nə lele.

⁷ Do mətawak aya nà, ti ga inde tə kwanay hwiya. Kə nak ikwen nà, ki gen atan sumor awan kwa siwa mba asanaw? Əna nen ni ga inde tə kwanay hwiya itəbay.

⁸ Way abay i mba apan sa ga ata nà, kə gak anan həna kurre anga nen: A lah anan upo amar uno sa zla anan à məke.

⁹ Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: A man aday do ahay ti wazay anan ləbara uno mugom a kwa aha pə daliyugo fok nà, ti təkər anan ləbara sə way ana uwar a anan sa ga həna ata awan.»

Yudas a sukom a way tə Yesu

Mata 26.14-16; Lukas 22.3-6

* **14:5 Dinar** kərtək nà, əga tinen dala si mer su way sə hway kərtək.

¹⁰ Natiya kutok asa, Yudas Iskariyot a zla àga bahay sê gədan dundo anà way ahay anga Mbərom, anga aday à gan atan daf pə Yesu. Winen a aday nà, dō kərtek à wulen su dō maslan a Yesu ahay kuro nga cew ataya awan.

¹¹ Tə sləne 'am anahan a cəna, tə taslay mivəl bayak a tə Yudas, tə zlapay sê haman dala. A bənay pə winen ata wa kutok cəna, Yudas a pəlan atan cəved sə varan atan anan Yesu.

Alavay zek sa da dafsə Pasəka

Mata 26.17-25; Lukas 22.7-23; Yuhana 13.21-30

¹² Natiya asa, à luvon mama'am sê azar uko sa pa tapa sê pen mə zlambar a bay ata, aday à pac sə waslay wan sə təman sə Pasəka ata inde, njavar a Yesu ataya ta jan: «A nak mǎ sa lavay anan zek tə way sa pa sə Pasəka ata nà, ahaw?»

¹³ A wulen sə njavar anahan ataya wa nà, Yesu a slan dō ahay cew. A jan atan: «Zlen à wulen su doh sə Urəsalima. Ki zlingen tə dōwan a inde kəlawə pa nga, aday winen apan i may ahay à a'am wa. Pərihen anan azar.

¹⁴ U doh anahan a saa dəzle uda ata nà, jen anan anà bahay su doh ata nə: “Miter a manay a ja nà: Doh a aday mi i pa uda daf sə azar uko sə Pasəka tə njavar uno ahay ata nà, wuraw?”

¹⁵ Ata i dəkak ikwen pə sewene a inde məduwen awan, mə lavay zek a coy. Kə ndiken uko anan uda way ahay fok à man ata awan.»

¹⁶ Njavar anahan ataya ta zla. Tə dəzle cəna, ta tan ayak à nga anà way ahay nà, kawa ana Yesu sa jan atan. Tə lavay anan uda zek tə way sa pa sə azar uko sə Pasəka kutok.

Yudas i i ga dafpə Yesu

¹⁷ Suko a a ga nà, atə Yesu ta nay ahay tu dō maslan anahan ahay kuro nga cew.

¹⁸ Tinen mə njahay a, ti pa way kutok, Yesu a ja, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Dowan a kərtek à wulen a kwanay inde, mənuko apan dī tar alay à tuwez jiga awan hana, i i ga upo daf.»

¹⁹ Am ata a wusen atan nga fok. Tə dazlan sə cəce panan fok a tinen a kərtek kərtek: «Nen bay bə?»

²⁰ Yesu a jan atan asa, a wa: «Dowan ata nà, à wulen a kwanay a kuro nga cew a anaya awan. Manay apan mi tar alay à tuwez miya awan.

²¹ Tə dīdem a nà, nen Wan su 'Do nà, ni mac, kawa ana Deftere a Mbərom sa ja upo ata awan. Əna dəcə i naa tan à nga anà dō saa ga upo daf ata awan. Suwan pə winen maka tə wahay anan bay jiga awan.»

Way sa pa cəncan awan

Mata 26.26-30; Lukas 22.15-20; 1 Korintu ahay 11.23-25

²² Coy, tinen apan ti pa way ata kutok, Yesu a gəba tapa sə pen, a ngəran ayak anà Mbərom, a gəzla anan i zek wa, a varan atan, a wa: «Təmihen. Həna anan nà, zek uno.»

²³ Pə dəba anahan a wa nà, a gəba gəsa'am, a ngəran ayak anà Mbərom, aday a varan atan anan gəsa'am ata awan, aday tā sa wa way ju6jo6 fok a tinen awan.

²⁴ A jan atan, a wa: «Həna anan nà, mez uno mə pəkay awan anga dō ahay bayak awan. Tə mez uno a anan, Mbərom a ban 'am tə dō ahay.

²⁵ Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: I ban pə luvon sə biten a anan wa nà, ni naa sa way kawa həna a anan sabay, si azanaka pə luvon aday dī saa sa maza à bahay a Mbərom inde.»

²⁶ Pə dəba anahan a wa nà, ta ga ara sə həran nga anà Mbərom, ta zla way a tinen à bəzlom sə Ulivet.

Atə Yesu tə Piyer

Mata 26.31-35; Lukas 22.31-34; Yuhana 13.36-38

²⁷ Yesu a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Kwanay a fok, ki i hiwen, ki i mbəsiken nen. Anga Deftere ana Mbərom a ja nà: “Ni vad anan dō sə jugwar təman awan, aday dukwen təman ahay ti ta 'am.”»

²⁸ Aday Yesu a zəga anan asa, a wa: «Na sak a slabakay ahay à məkə wa nà, ni lahak ikwen à Galile.»

²⁹ Piyer a mbəfəhan apan, a wa: «Kwa à ga nə dō ahay fok ti mbəsak iken dəp nà, nen ni mbəsak iken itəbay.»

³⁰ Yesu a jan: «Nen apan ni jak tə dīdem a həna: A luvon a sə biten a anan inde, zukwa njəkar i saa zlah saray cew nà, ka jak saray maakan, ka san nen bay.»

³¹ Piyer a ma pa 'am anahan ata maza awan, a wa: «A ga nə ni mac anga iken dəp nà, ni ja kula na san iken bay itəbay!» Fok a tinen a ta ja 'am kərtek awan.

Yesu a ga amboh à Gecemene

Mata 26.36-46; Lukas 22.39-46

³² Natiya, atə Yesu tə njavar anahan ahay ta zla à man sə ngaman Gecemene. Tə dəzle à man ata kutok nà, a jan anà njavar anahan ahay: «Njihen à man a anan à alay a nen ni gay ahay amboh.»

³³ Winen apan i zla nà, a ngaman anà Piyer, anà Yakuba, aday anà Yuhana, ta zla jiga awan. Zlawan a dazlan sa ban anan, a jəjar pi zek.

³⁴ A jan atan asa: «Mivəl uno i ndəro6 hus pa sa mac anan. Njihen à man a anan, ben lele.»

³⁵ A zla à man a tinen ata wa mənǰœk cəna, a slahay à mǎndak duboz. A ga amboh aday dǎce ata à zla panan wa ite, abay à ga zek nà, na.

³⁶ A wa: «*Abba*‡, bəbay uno, pə iken nà, way ahay fok ta ga zek. Gəba puno dǎce saa nay upo a anan ata ite. Aya əna, way kawa su no nà, à tǎra bay, si kawa sa nak iken.»

³⁷ A ma à man ana njavar anahan a maakan ataya nà, a tan atan ahay à nga nə ma njak ahan aya awan. Anga nan a jan anà Piyer: «Simon, iken ma njak ahan a dǎw? Ka mbak apan sa ba kwa ler kǎrtæk bay asəka?»

³⁸ Ben lele, gen amboh anga aday kə tiven anan anà way saa njak kwanay ahay. Apasay su dǎ zənzen a nà, a gan may sə dǎfan apan anà Mbərom, əna zlay si zek anahan a bəle awan.»

³⁹ Yesu a ma maza asa, a ga amboh kawa anahan sə manakwakwa awan.

⁴⁰ A may ahay pə cakay ana njavar anahan ataya asa, a tan atan à nga nà, tǎ njəkak ahan asa, ta mba apan sə tǎba ide kwa mənǰœk bay jiga awan. Aday ta san sa jan həna nə maw bay.

⁴¹ A zla, a ga amboh asa, a may ahay tǎ bahay maakan awan. A jan atan: «Kwanay apan ki men anan uda dǎw, dǎ sa njak ahan ahay? Coy, alay a kà slak həna kutok, aday ti varan nen Wan su Do à alay inde anà dǎ sə atahasl ahay.

⁴² Slabiken, zluko. Do sa ga upo dǎf winen tiya, kà nak ahay.»

Do ahay ta ban anan Yesu

Mata 26.47-56; Lukas 22.47-53; Yuhana 18.3-12

⁴³ Yesu kə ndəvak anan 'am ata fan bay cəna, Yudas, dǎ kǎrtæk à wulen sə njavar anahan aya inde kuro nga cew ata a dǎzley ahay. A njahan pa 'am wa anà dǎ ahay bayak a tǎ way sə alay a hunjəslesle: maslalam a pi zek tǎ sukol aya re. Sə slənay atan ahay nə bahay sə gǎdan dundo anà way ahay, pi zek tǎ miter sə Tawrita ahay, aday tǎ mǎced sə Yahuda ahay. ⁴⁴ Yudas, dǎwan a sa ga dǎf pə Yesu ata, ba kə varak atan minje sə way, a wa: «Dowan a ni ban anan həmbok ata nà, winen awan. Bənen anan, aday kɪ gen anan nga lele, zlen anan kutok.»

⁴⁵ A dǎzlek ayak cəna, a zla pə cakay ana Yesu bəse. A jan 'am: «Miter!» A dazlan a varan alay, a ban anan pi zek həmbok.

⁴⁶ Cəna ves, dǎ ahay ta ban anan.

⁴⁷ Do kǎrtæk à wulen su dǎ a Yesu mə tavay a à man ataya, a ndahay maslalam anahan, a car anan bɪle ana bahay nga su dǎ sə gǎdan dundo anà way anga Mbərom, aday maslalam anahan ata a gǎd panan sləmay kǎrtæk a poc.

⁴⁸ Yesu a jan anà dǎ ahay, a wa: «Ki nen upo tǎ maslalam aya aday tǎ sukol aya sa ban nen kawa nen dǎ sə ngəzar dǎ à cǎved inde dǎw?»

⁴⁹ Pac pac nen inde tǎ kwanay ù doh sə mazlaḅ a Mbərom, nen apan ni tǎtakan anan way anà dǎ ahay, əna kə bənen nen bay. Əna way a anan a tǎra həna nà, aday 'am ana dǎ maja'am a Mbərom ahay sa ja upo à Deftere a Mbərom inde ata à tǎra.»

⁵⁰ Njavar anahan ahay tǎ mbəsak anan, ta haw way a tinen fok.

⁵¹ Wan a inde nà, winen apan i pǎrahan azar anà Yesu. Zana pi zek dǎkwen gwedere kǎrtektǎkke. Tǎ pǎlay abay sa ban anan,

⁵² aya əna alay a tinen a dǎzle nà, pə zana ata awan. Winen ite a pəsakay anan ahay gwedere ata à zar wa, gədek sa haw zek kǎray a gweder gweder.

Yesu winen pa 'am su dǎ sə lavay nga sə Yahuda ahay

Mata 26.57-68; Lukas 22.54-55, 63-71; Yuhana 18.13-14, 19-24

⁵³ Do sa ban anan Yesu ataya ta zla anan əga bahay nga su dǎ sə gǎdan dundo anà way ahay. Bahay sə gǎdan dundo anà way ahay, tǎ mǎced sə Ūrəsəlɪma ahay pi zek tǎ miter sə Tawrita aya tǎ halay nga fok a tinen awan.

⁵⁴ Piyer winen apan i pǎrahan ayak azar à dǎba wa à dǎba wa. A dǎzlek ayak à gala ana bahay nga su dǎ sə gǎdan dundo anà way nà, a njahay à wulen su dǎ si mer su way ahay su doh ata awan. Tǎ njahay pə uko anga alay sa mad.

⁵⁵ Aday nà, bahay sə gǎdan dundo anà way ahay, pi zek tu dǎ sə lavan nga anà Yahuda ahay, fok a tinen a ta ban bitem sə mungwalay ahay aday ti vad anan Yesu à məke. Əna ta njad cǎved a bay,

⁵⁶ kwa abay dǎ sə mungwalay ahay bayak a tǎ ndəbak apan 'am ahay cara cara dǎp nà, na. Aday 'am a tinen awan kə zlak atan pi zek bay re.

⁵⁷ Do hinen ahay tǎ slabak tǎ mungwalay a tinen ite, ta wa:

⁵⁸ «Manay nà, mə slənek a wa: “Doh sə mazlaḅ a Mbərom a ma han a tǎ alay su dǎ a anan nà, ni mbəzl anan, aday nen ni han anan à luvon maakan inde tǎ alay su dǎ zənzen a sabay.”»

⁵⁹ Tǎ winen ata tǎke dǎkwen side ata kə zlak atan pi zek bay.

⁶⁰ Bahay nga su dǎ sə gǎdan dundo anà way ahay a slabak à wulen sə dǎ ahay inde, a cǎce pi zek à Yesu a wa, a wa: «Kə mbəda apan itəbay kǎlədǎw? Do a anaya fok ta ja apak nə maw?»

⁶¹ Yesu a njahay way anahan faafa. Kə tǎbak anan 'am anahan a bay jiga awan.

‡ 14:36 *Abba*: Kawa sa ja nà, «bəbay» ta 'am sə Aramayak.

Bahay nga sə dōwan ata a mənahan anan asa: «İken nà, Almasihu, wan a Mbərom mbala dō ahay sə həran nga ata dāw?»

⁶² Yesu a mbədahan apan kutok: «Ayaw! Nen nà, winen awan. Kwanay dukwen ki cinen anan anà Wan su Do, winen mə njahay a à alay puway ana Mbərom Ba Məgala. Ki cinen anan pə matapasl sa nga mburom, winen apan i may ahay re.»

⁶³ Bahay nga su dō sə gədan dundo anà way ata a sləne 'am ataya nà, a ngəraw anan zana anahan pi zek wa, a wa: «Həna nà, dī gan may anà side hinən re dāw?»

⁶⁴ Kə janak anan pa 'am a Mbərom. Kə slənən 'am anahan a coy. Ki jən həna nə kəkəməw?» Fok a tinen ta gan nə sariya sə mac.

⁶⁵ Dō azar aya ta ma nga sə tafe apan mənə. Tə kərtan way pə ide, tə dəcan, aday ta jan: «Jan umo kutok: Sə dəcak nə wayaw?» Dō si mer su way ahay ta zla anan, tə dəcan ite.

Piyer a wa a san Yesu bay

Mata 26.69-75; Lukas 22.56-62; Yuhana 18.15-18, 25-27

⁶⁶ Piyer nà, winen à gala hwiya, mə njahay a pə uko. Dəna sa ga mer su way əga bahay nga su dō sə gədan dundo anà way, a nay ahay.

⁶⁷ A canan anà Piyer nà, a zəzor anan cəna, a jan: «İken dukwen dō ana Yesu sə Nazaratu ata ba?»

⁶⁸ Piyer a məmən anan, a wa: «Nen na san 'am anak ata sa jay həna ata bay.» A slabak, a hədəkey ahay à məgədəngədən uho. [N]əkar a zlah kərtək.]

⁶⁹ Dəna ata a canan asa cəna, a jan anà dō a mə njahay ataya awan, a wa: «Həna anan dukwen dō a tinen aya kərtək awan.»

⁷⁰ Piyer a məmən anan asa.

A njahay mənək asa cəna, dō sa man ataya ta jan à Piyer: «Ki mba apan sə məmən zek bay! Tə dīdēm awan, iken dō a tinen, anga iken Galile ahay re.»

⁷¹ Piyer a dazlan sə mbađay coy: «Kak na san dōwan ata zle nà, Mbərom a tə alay anahan awan à tahasl nen! Nen na san dōwan ata bay!»

⁷² Kwayan'a, njəkar a zlah mə slala cew awan. Piyer a sləne cəna, 'am a Yesu a sa jan kurre ata à man à nga inde, a wa: «Njəkar i saa zlah saray cew nà, ka jak saray maakan ka san nen bay.» Səkwekwēle mə tavay awan, a dazlan ayam.

15

Ta zla anan Yesu əga Pilatu

Mata 27.1-2, 11-14; Lukas 23.1-5; Yuhana 18.28-38

¹ Ide a cəde siwa a cəna, bahay sə gədan dundo anà way ahay ta ma anan 'am ĩ zek

tə məced sə Yahuda ahay pi zek tə miter sə Tawrita ahay, tə halay nga tu dō sə mbəda alay pa 'am azar aya fok. Coy tə jaway anan Yesu, ta zla anan əga Pilatu, gubernər sə Yahudiya, winen Ruma ahay.

² Pilatu a kutok a cəce 'am pə Yesu wa: «İken nà, bahay sə Yahuda ahay dāw?»

Yesu a mbədahan apan, a wa: «Ka jak anan asanaw!»

³ Bahay sə gədan dundo anà way ahay ta ndəb 'am pə Yesu nà, anga way ahay cara cara bayak awan.

⁴ Pilatu a cəce panan asa: «Kə mbəda apan itəbay dāw? Ca pə way aya tinen sa zlah anan apak ata awan!»

⁵ Yesu ite a ngam sə mbəda apan bay fok. Ambəda apan bay a Yesu ata a gan masuwayan anà bahay Pilatu.

Ta ga sariya sa vad a Yesu

Mata 27.15-26; Lukas 23.13-25; Yuhana 18.39 - 19.16

⁶ Pə azar uko sə Pasəka fok cəna, bahay a taa mbəsakan atan ahay dō kərtək à dangay wa, kawa ana tinen sə cəce fok.

⁷ A alay ata ite, dōwan a inde tə ngaman Barabas nà, tinen tə dōwan aya inde tə vəze pə Ruma ahay à wulen su doh, tə vədək uda awan nga su dō re. Anga nan, winen à dangay.

⁸ Natiya kutok, dō ahay fok ta zlak ayak, tə cəce kawa ana tinen sa taa ga sə kukwa awan.

⁹ Pilatu a cəce patan wa, a wa: «A nak ikwen nə mbəsakak ikwen anan ahay bahay sə Yahuda ahay dāw?»

¹⁰ Anga a san zle lele, bahay sə gədan dundo anà way ahay ta ban anan Yesu nà, anga sərək cərkəke.

¹¹ Əna bahay sə gədan dundo anà way ahay tə pəkan 'am anà man su dō ata fok aday tə cəce pə bahay wa nà, Barabas.

¹² Pilatu a cəce pə dō ahay wa asa: «Aday nà ga anan tə dōwan a kwanay sə ngaman bahay sə Yahuda ahay ata nà, kəkəməw?»

¹³ Ta zlah azlazlah, ta wa: «Darak anan ayak pə dədom!»

¹⁴ Pilatu a cəce: «A ga mer sa ma lelibay a anaw?»

Tə zəga anan sa zlah, ta wa: «Darak anan ayak pə dədom!»

¹⁵ Pilatu a nan sa ga nà, way sa zlan à nga anà dō ahay. Anga nan, a mbəsakan atan anan Barabas. A jan anà suje ahay tə ndəbay anan Yesu. Aday a varan atan anan, tə daray anan pə dədom.

Suje ahay ta ran mindel anə Yesu

Mata 27.27-31; Yuhana 19.2-3

¹⁶ Suje ahay ta zla anan Yesu à man sə njahay a tinen à gala su doh əga Pilatu. Tə halan nga anà suje ahay fok.

17 Tə dəfan zana dəzɔfəz a pi zek, kawa sə bahay, tə hanan jugo sə adak, tə dəfan ə nga inde.

18 Tə dazlan sa jan 'am kawa ana bahay kutok, ta wa: «Bahay sə Yahuda ahay á ga inde sə coy!»

19 Tə dəcan pa nga tə sukol, tə təfe apan mənə, tə dukwen gərmec ü vo, tinen mə rihe nga aya awan.

20 Ta ndav anan sə mbasay apan nà, tə culok panan zana ata, ta man anan zana anahan pi zek kutok. Ta zla anan saa darak anan ayak pə dədom mə zləngəf awan.

Tə daray anan Yesu pə dədom mə zləngəf awan

Mata 27.32-44; Lukas 23.26-43; Yuhana 19.17-27

21 Tinen apan ti zla anan Yesu ata kutok, tə zlangay tə dōwan a inde tə ngaman Simon, do sə Siren ahay, winen dukwen bəbay ata ana Aleksandire tə Rufus. Winen a aday nà, winen apan i may ahay á kibe wa. Suje ahay ta gan bəlaray sə tavak dədom ata pə Yesu wa.

22 Ta zla anan tə Yesu pa man sə ngaman Golgota ata, kawa sa ja nà, Kəlakasl-sa-Nga.

23 A man ata nà, dōwan aya inde abay a nan atan sə varan way mə kwasay a mə japay a tə ndəliwen awan, aday á man zek á dəce anahan inde. Əne Yesu a ngam bay.

24 Tə dazlan tə daray anan pə dədom. Tə gəzla anan zana a Yesu, ta ga caca pə zana anahan ata á wulen a tinen ahay inde, aday sa san anan pi zek wa saa njad zana ataya nə wayaw.

25 Tə daray anan Yesu nà, i ga njamde dəsudó*.

26 Tə vinde way a tinen a sa ban anan apan ata awan: «Bahay sə Yahuda ahay.» Tə tapan anan pə dədom ata awan.

27 Tə darak ayak do sə akar aya inde cew re, do kərtək a tə alay puway, do hinen tə alay gula, Yesu á mamasl a tinen. [

28 Kawa ana Deftere sa ja ata nà, a təra matanan acəkan. A wa: «Tə baslay anan á wulen su do mi nes aya inde.†»]

29 Do sa zla ta man ataya fok ta bal nga kwata kwata, tə gənanhan, ta wa: «Na wa, iken ka wa ki mbazl anan doh sə mazləb a Mbərom aday ki han anan maza awan á luvon maakan inde ba?»

30 Əna dazay ahay pə dədom a wa kutok, aday tam anan nga anak bidaw!»

31 Matanan, bahay sə gədan dungo anə way ahay, miter sə Tawrita ahay pə kərtək a, ta ran mindel á wulen a tinen, ta wa: «Kə təmak anan do azar aya awan, əna a mba apan sa tam anan nga anahan a bay.

32 Kak də canak anan anə Almasihu bahay sə Yahuda ahay kə dazak ahay pə dədom wa hənə ata nà, dı dəf apan nga acəkan!»

Do aya tinen mə daray aya tatə Yesu ataya dukwen ta ma nga sə gənanhan ite re.

Amac a Yesu

Mata 27.45-56; Lukas 23.44-49; Yuhana 19.28-30

33 A ban pə man ipec wa nà, luvon a ga pə daliyugo fok takədimbom, hus á njamde maakan‡.

34 Tə njamde maakan kutok cəna, Yesu a zlah tə məgalak a, a wa: «*Elowa, Elowa, lama sabaktani?§*» Kawa sa ja nà: «Mbərom uno, Mbərom uno, kə mbəsək nen, angamaw?»

35 Do a mə tavay aya á man ata azar a tə sləne bine maw cəna, ta wa: «Winen apan i ngaman anə Eliya hənə!»

36 Dəwan a tinen a kərtək a a haw, a gəba awan a inde kawa baf, a tar anan á way mə kwasay a inde, aday srekeke re. Tə taran anan ayak tə gusuko zəbor awan aday Yesu á susəb. Ta wa: «Kak Eliya i nay sa naa dazay anan ahay pa man a anan wa nà, dı ca apan aday. Bukol!»

37 Əna Yesu a zlah tə məgalak awan, a mac way anahan.

38 Cəna, zana sə gəzla anan man sə njahay a Mbərom pi zek wa tə do ahay, ü doh sə mazləb a Mbərom ata, a ngeraw i zek wa əndem, a bənay ahay kwa á mburom wa hus á məndak.

39 Bahay sə suje a mə tavay a pa 'am ana atə Yesu a mə daray ataya kə canak anan a mac nə kəkəməw. Anga nan a wa: «Tə didek awan, winen Wan a Mbərom.»

40 Uwar ahay inde á man ata awan, tə tavay zad, tinen apan ti cak ayak apan. A wulen sə uwar ataya nà, dı tan á nga anə Mariyama dəna sə Magədəla ahay, tatə Salome, aday Mariyama may ana Yakuba zek cədeu awan tatə Yosəs.

41 A alay a Yesu winen á Galile nà, uwar ataya ta taa pərahan azar, aday ta taa gan mer su way re. Uwar azar aya dukwen inde bayak a tə pərahak anan ahay azar á Urəsəlima, tinen inde á man ata re.

Tə gəba anan Yesu á məke

Mata 27.57-61; Lukas 23.50-56; Yuhana 19.38-42

42 Pac ata nà, luvon sə lavay zek anga luvon sa man uda awan. Kawa sa ja nà, luvon sə lahan anə luvon sa man uda awan. Suko awan a ga nà,

43 Yusufu, do sə Arimatiya ahay, a nay. Winen do tə mazləb awan á wulen su do sə

* 15:25 Njamde dəsudó: pac a may ahay apa sa sla wa də.

† 15:28 Ca pə Esaaya 53.12. ‡ 15:33 Njamde maakan:

pac á man sa zla apa sa sla inde də. § 15:34 'Am ataya nà, tinen ta 'am sə Aramayak. * 15:34 Ca pə Jabuurə 22.2.

lavay nga ahay. Winen apan i ba bahay a Mbərom re. A sa mbac sa zla à man ana Pilatu, a cəcihey ahay cəved sa la anan Yesu.

⁴⁴ Pilatu a sləne sa jəka Yesu kə məcak coy nà, a gan masuwayan, anga pə winen nà, Yesu kə məcak bəse kak matanan nà, na. Pilatu a ngaman ayak anà bahay sə suje ata awan, a cəce panan: «A mac nà, kə njahak bayak a daw?»

⁴⁵ Bahay sə suje ata a ndav anan sə təkəren ləbara cəna, a jan anà Yusufu nà: «Ka a gəba məsinde anak, la!»

⁴⁶ Yusufu a sukom apan rəkot, a dazay anan ahay məsinde a Yesu pə dədom mə zləngad ata wa. A nga anan apan rəkot ata awan, a dəfak anan ayak à jəvay a ma la à jama inde ata awan.[†] A bətukwal apan bələlen məduwen a, a tacay anan 'am sə jəvay.

⁴⁷ Atə Mariyama, dəna sə Magədala ahay, tə Mariyama, may ana Yoses, ta ca pa man a ta la anan uda Yesu ata awan.

16

Yesu a slabakay ahay à məke wa

Mata 28.1-8; Lukas 24.1-12; Yuhana 20.1-10

¹ Pə dəba ana luvon sa man uda awan wa nà, Mariyama sə Magədala, tə Salome, tatə Mariyama may ana Yakuba, tə sukom amar lele aya sə rəbas dun'a ata awan, saa gak ayak pə məsinde a Yesu à jəvay inde.

² Ta pac sə zaka awan duwdew, pac winen apan i gay ahay tərdussa, uwar ataya ta zla pa 'am jəvay. Pac kə gak cəf lele way anahan, ta sa dəzle nà, na.

³ Tinen apan ti ja à wulen a tinen inde ta wa: «Wayaa saa bətukolok uko anan bələlen a pa 'am jəvay wa anaw?»

⁴ Tə cakaf nga nà, tə canan ayak anà bələlen a məduwen ata mə bətukwal a pa 'am jəvay wa, mə jəkay a coy.

⁵ Ta zla à jəvay inde, ta ca idə nà, tə canan à dəwan inde njavar awan mə njahay tə alay puway, winen tə zana pi zek sədek awan aday kwedekkwedək. A gan atan masuwayan, ta ma nga pə ajəjar ylyəfa.

⁶ Əna dəwan ata a jan anà uwar ataya, a wa: «Kə jəjiren bay! Kwanay apan ki pəlen nə Yesu sə Nazaratu, dəwan a tinen sə darak anan ayak pə dədom mə zləngad ata awan. Cen apan. Man sə nahay anahan awan nə həna. Winen inde à man a anan sabay. Kə slabakak!»

⁷ Həna nà, zlen! Kə si jen anà njavar anahan ahay tatə Piyer nà: «I lahak ikwen à Galile. Ki cinen anan nà, à man ata awan, kawa anahan sa jak ikwen.»

⁸ Kwayan'a, uwar ataya ta haw ahahaw pa 'am jəvay wa tə ajəjar awan, anga zlawan

a gan atan. Tə təkərek anan 'am ata anà dəwan kwa kərtək bay anga tinen apan ti jəjar.

Yesu a kan zek anà Mariyama sə Magədala, aday anà njavar anahan ahay cew Mata 28.9-10; Yuhana 20.11-18

⁹ Yesu a slabakay ahay à məke wa nà, pac sə zaka duwdew pərek. Mama'am awan a kan zek anà Mariyama, dəna sə Magədala ahay ata, Yesu sə rəzlay ahay wa apasay lelibay aya cuwəe à winen wa ata awan.

¹⁰ Mariyama ata awan a zla sə dəkan anan ləbara awan anà dō sa taa japay tatə Yesu ataya, tinen apan ti yam anga mbac kə slahak patan wa.

¹¹ Tə sləne sa jəka winen inde tə sifa awan, aday Mariyama kə canak anan dukwen, tə təmahak sa dəf apan nga bay.

¹² Pə dəba wa dukwen nà, Yesu a kan zek anà njavar anahan ahay cew ti zek hinen. Tinen a aday nà, tinen apan ti nay à wulen su doh wa sa zla tə kiəe.

¹³ Njavar ataya dukwen ta mak, tə təkərek anan ləbara awan anà njavar anahan azar ataya awan, əna tə təmahak atan anan bay re.

Yesu a kan zek anà njavar anahan ahay Mata 28.16-20; Lukas 24.36-49; Yuhana 20.19-23; Mer su way ahay 1.6-8

¹⁴ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a kan atan zek anà njavar anahan ahay kuro nga anahan a kərtək, tinen mə njahay a ti pa dəf. A gafan atan 'am anga tə dəfak apan nga bay, aday anga kurkwilen à sləmay a tinen ahay inde, bina tə təmahak 'am su dō sə canan kə slabakak ataya bay.

¹⁵ Yesu a jan atan, a wa: «Zlen kwa ta sə wura pə daliyugo fok. Diken anan ləbara mugom a anan kwa anà waya fok.

¹⁶ Kuwaya, dəwan a kə dəfak apan nga pə ləbara ata awan aday kə təmahak sa ga baptisma nà, i tam. Aday dəwan a kə dəfak apan nga bay ite nà, Mbərom i gan sariya.

¹⁷ Do ma dəf upo nga aya awan ti njaf sa ga way masuwayan aya awan. Ti razl setene ahay tə sləmay uno, ti njaf sa ja 'am wiya aya awan.

¹⁸ Hinahibay ti ban dədew tə alay kabay ti varan atan leke dəp nà, i gan atan awan bay. Ti dəfan alay pa nga ana dō sə dəvac ahay nà, ti mbar à dəvac a tinen ahay wa.»

Yesu a jən à Mbərom

Lukas 24.50-53; Mer su way ahay 1.9-11

¹⁹ Pə dəba ana Bahay Yesu sa jan atan 'am ata wa nà, zek anahan a cakaf à məndak wa, a zla à mburom saa njahay à alay puway ana Mbərom.

²⁰ Njavar anahan ataya ite ta zla saa wazay anan ləbara mugom ata kwa ta sə

[†] 15:46 Jəvay a tinen ma la a ù kon inde kawa doh. Anga nan ta mba apan sa zla uda awan.

wura fok. Bahay Yesu a varan atan mɔgala
sa ga masuwayan, aday do ahay tã san 'am
a tinen nã, didem aya awan.*

* **16:20** Andav cadew a inde re, kawa à Deftere sa 'am sã mbuzom.

**Ləbara mugom a kawa ana
Lukas
sə vinde anan ata awan
A dakay way pə deftere a
anan**

Lukas a vinde anan dɛrewel a anan nà, sə dakay anan ləbara a Yesu, anay anahan pə daliyugo, mer su way anahan sa ga ataya awan, amac anahan, aday aslabakay anahan à məkə wa. Lukas a vinde ləbara a anan nà, anà dɔ fok, dɔ aday tinen Yahuda ahay bay ataya aday anà Yahuda ahay re. Lukas winen doktor awan, aday kà gak anan nga sə təkər anan ləbara a anan tɛ cəvəd a lele təhhe kawa way a sə tɛra ataya awan.

Nga sa 'am ahay

Alay sə wahay Yesu (1.1 - 4.13)

Yesu i wazay aday i mbar dɔ sə dɛvac ahay à Galile (4.14 - 9.50)

Yesu i zla à Urəsəlima (9.51 - 19.27)

Lumo a Yesu mɛdakwidok a à Urəsəlima (19.28 - 23.56)

Yesu a slabakay ahay à məkə wa aday a kan zek anà njavar anahan ahay (24.1-53)

Adazlan anahan awan

¹⁻² Na jak anak ayak 'am, iken Tiyufil dɔ mɛduwen awan.

Do azar aya tɛ canak anan tɛ idɛ a tinen awan, anà way a Mbərom sa ga à wulen a mənuko indɛ kurre ataya awan. Aday Mbərom a slan atan sə dakay anan ləbara sə way a tinen sə canan ata awan. Tinen dukwen tɛ dakak umo anan re. Do ahay bayak a à wulen a manay wa, ta rak apan zek sə vinde anan ləbara ata awan.

³ Nen hənə dukwen nɛ bənək anan bitem sə cəce anan way a sə tɛra kurre ataya awan, aday hənə nɛ gəzlan alay pi zek wa lele kutok. Anga nan, u no sə vindek anan ayak way ataya pə mɛdire pə mɛdire akiken Tiyufil.

⁴ Nə vindek anan ayak iken ite nà, aday kà san anan dɛdɛk sə way a iken sə tɛtak hənə ata awan.

Maslay a Mbərom a dakay anan ləbara saa wahay Yuhana, dɔ sa gan baptisma anà dɔ ahay

⁵ Natiya awan, à alay a Hiridus winen bahay a pa nga sə daliyugo sə Yahudiya ata nà, dɔwan a inde tɛ ngaman Zakari. Winen dɔ sə gədan dundo à way ahay anga Mbərom, dɔ sə slala ana Abiya. Dalay anahan inde tɛ ngaman Elizabet winen dənə sə slala ana Haruna, bahay sə gədan dundo anà way a re.

⁶ Tinen cew maya tɛ dalay anahan nà, dɔ sa ga way dɛdɛk aya pa 'am a Mbərom.

Tə dɛfan apan anà nga sa 'am ana Bahay Mbərom mɛ baslay aya nà, dɛc dɛc lele.

⁷ Əna wan a tinen ibay, anga dalay anahan Elizabet ata nà, dɛrlay awan. Tə wahak wan bay, hus ta gak mɛduwer.

⁸ Natiya kutok, pə luvon a inde, Zakari winen apan i ga mer su way anahan u doh sə mazlɛb a Mbərom, anga alay a saa ga mer su way a tinen tu dɔ sə slala ana Abiya ahay kà slak.

⁹ Do sə gədan dundo à way ataya ta taa gəzla anan mer su way ata pə luvon pə luvon. Pac ata kutok, alay a ca pə Zakari. A zla u doh sə mazlɛb a Mbərom, à man cəncan awan, aday a vak anan awan a inde kawa ləluway a rəbas ike lele dɛn'a.

¹⁰ A alay a Zakari winen apan i vak awan ata u doh sə mazlɛb a Mbərom à man a cəncan ata nà, dɔ a Mbərom ahay tinen apan ti gan ambɔh à Mbərom uho kurkwer.

¹¹ Zaməma nà, Zakari a canan anà maslay a Mbərom mɛ tavay a à man sə vakən way anà Mbərom, ta day sə alay puway.

¹² Zakari a canan cənə, a ma nga pə əjəjar, zlawan a gan tɛ mindel.

¹³ Əna maslay a Mbərom a jan: «Kə jəjar bay, Zakari, anga Mbərom kə slənək anak anan ambɔh anak. Dalay anak Elizabet i wahak wan mungol awan, aday ki ngaman anà wan ata nà, Yuhana.

¹⁴ A alay ata awan, ki taslay mivɛl tɛ mindel, anga wan ata awan. Dɔ ahay bayak a təkɛdɛ ti taslay mivɛl anga awahay ana wan ata re,

¹⁵ anga i tɛra dɔ mɛduwen a pa 'am a Mbərom. I sa mahay bay, i sa way mɛ kwasay aya bay re. I saa nay ahay à kutov a may anahan wa nà, winen ma rah a tɛ Apasay Cəncan awan.

¹⁶ I may anan ahay dɔ sə Isərə'ila ahay bayak a à man ana Bahay Fetek, Mbərom a tinen.

¹⁷ I nay ahay kawa dɔ maja'am a Mbərom tɛ mɛgala sə apasay a kawa ana Mbərom sə varan anà Eliya, dɔ maja'am anahan kwakwa ata awan. Wan anak ata i mbɛdà anan mivɛl sə bəbay ahay ta day a wan a tinen ahay, anga aday 'am à zlan atan pi zek. I mbɛdà anan mivɛl su dɔ sə dɛfan apan anà Mbərom bay ataya aday ti saa bayak nga kawa dɔ dɛdɛk aya kutok ite. Aday ata, dɔ ahay ti ga inde mɛ lavay zek aya awan, anà Bahay a mənuko.»

¹⁸ Natiya, pə dɛbə anahan a wa ite, Zakari a cəce pə maslay a Mbərom ata wa, a wa: «Ni i san aday way ata i tɛra acəkan nà, kəkəmwə? Anga nen nà, mɛcɛd a coy, aday dalay uno dukwen ava anahan sə wahay wan sabay re.»

¹⁹ Maslay a Mbərom ata a mbɛdahan apan, a wa: «Nen nà, Jibirila. Nen mɛ tavay a pa 'am a Mbərom sa gan mer su way. A

slənay ahay nen həna nà, sa naa đakak anan ləbara sa 'am a mugom a anan ata awan.

²⁰ Way uno sa jak i təra acəkan ata nà, kə đəfak nga pa 'am uno ata bay. Anga na awan, ki təra do maandak awan, ki mba apan sa ja 'am tətibay. Ki njahay tete dezl pə luvon ana way ata i təra aday.»

²¹ A alay ata ite, do ahay tinen apan ti ba anan Zakari uho. A gan masuwayan anà do sə uho ataya, anga kə njahak ayak u doh ata bayak awan.

²² Zakari a nay uho kutok nà, a mba apan sa jan 'am anà do ahay sabay, anga kə tərak do maandak awan. A jan atan 'am nà, tə alay. Cəna, do ahay ta san zle i ga nə kə canak anan ahay anà awan a à man a cəncan ata wa.

²³ Natiya kutok, alay sa ga mer su way ana Zakari u doh sə mazlaḅ a Mbərom a ndav nà, a zla way anahan agay.

²⁴ Pə dəḅa sə way ataya wa nà, uwar anahan Elizabet a təra do. Anjahay way sə kiya đara ahay nà, winen a njahay way anahan agay, a wa:

²⁵ «Na gak anan i zek wa à Mbərom, anga həna waray sə dərlay inde upo sabay, aday do ahay ti mbasay upo sabay re.»

Masley a Mbərom a đakan anan à Mariyama i i wahay wan

²⁶ Natiya, kiya a gan mbərka anà Elizabet nà, Mbərom a slənay ahay maslay anahan Jibirila à wulen su doh a inde tə ngaman Nazaratu, pə daliyugo sə Galile.

²⁷ A slənay anan ahay əga dənə inde dalay awan, tə ngaman Mariyama, dəle a Yusufu. Yusufu ata nà, winen do sə slala ana Dawuda bije anahan.

²⁸ Maslay a Mbərom ata a zla pə cakay a Mariyama kutok, a jan: «Na jak anak 'am, dənəma. Taslay mivəl bayak awan, anga Mbərom kə gak anak nga tə asan zek anahan. Mbərom Fetek winen inde tə iken.»

²⁹ Əna Mariyama a sləne 'am a matana ata cəna, a wusen nga tə mindel. Winen apan i bayak, a wa: «Aday u jo 'am matana ata jiya nà, a nan sa ja nə maw?»

³⁰ Maslay a Mbərom ata kutok a wa: «Kə jəjar bay, Mariyama, anga Mbərom kə gak anak sumor.

³¹ Həna nà, ki təra do ti zek cew awan. Ki i wahay wan mungol awan, ki daf apan sləmay nà, Yesu.

³² I təra do məduwen a pa nga sə do ahay fok. Ti ngaman nà, wan a Mbərom sə bagəbaga mburom. Bahay Fetek Mbərom i man anan bahay ana bije anahan Dawuda.

³³ I ga bahay pa nga sə Isəra'ila ahay nà, pa sə viyviya awan. Bahay anahan i ndav kulibay.»

³⁴ Mariyama a mbədahan apan anà maslay a Mbərom ata awan, a wa: «Həna

nà, kula mə zlangak tə dowan bay kutok nə aday way ata i təra nà, kəkəməw?»

³⁵ Maslay a Mbərom a mbədahan apan, a wa: «Apasay Cəncan a i dazay apak, məgala a Mbərom sə bagəbaga mburom i nay apak sərdədek kawa mezeze. Anga nan, wan a iken saa wahay ata nà, winen cəncan awan, ti ngaman nə Wan a Mbərom.

³⁶ Ənga ca apan həna, Elizabet, dənə a mərbay anak, winen mə təra do awan, i wahay wan. Abay do ahay tə bayak nà, winen dərlay a coy, əna həna kiya kə gak anan mbərka kutok.

³⁷ Way aday Mbərom a mba apan sa ga anan bay nà, ibay.»

³⁸ Mariyama a mbədahan apan, a wa: «Nen nà, do si mer su way anà Bahay Mbərom coy. Mbərom awan, à ga kawa ananak a su jo a anan ata awan.»

Pə dəḅa wa kutok, maslay a Mbərom ata a zla way anahan.

Mariyama a zla saa can ahay ide anà Elizabet

³⁹ Pə dəḅa anahan a wa nà, Mariyama a slabak, kwayan'a a zla à bəzlom, à wulen su doh a inde pə daliyugo sə Yahudiya.

⁴⁰ A zla əga Zakari. A dəzle cəna, a jan 'am anà Elizabet.

⁴¹ Elizabet a sləne 'am ana Mariyama ata cəna, wan ana Elizabet à kutov ata a ɓal kuzled'kuzled'. Aday Apasay Cəncan a a zlan à mivəl inde ana Elizabet.

⁴² A jan anà Mariyama tə məgalak awan, a wa: «Mbərom kə đəfak apak alay sə mazlaḅ anahan zal uwar ahay pə daliyugo fok. Ngama ana Mbərom inde pa wan anak a saa wahay ata awan.»

⁴³ Aday a ja asa, a wa: «May ana Bahay uno i nay ahay əga nen kawa həna ata nà, Mbərom sa ma uno ite anaw?»

⁴⁴ Anga nə sləne 'am anak iken su jo ata cəna, wan a dazlan sa ɓal à kutov uno, anga wan ata kə taslak mivəl tə mindel.

⁴⁵ Ataslay mivəl i tərak iken anga kə đəfak nga pa 'am ana maslay a Mbərom a sa jak ata awan, way ata i təra.»

Mariyama a həran nga anà Mbərom Ba Məduwen

⁴⁶ Natiya kutok, Mariyama a ga ara, a wa: «Mivəl uno i həran nga anà Mbərom Ba Məduwen.

⁴⁷ Apasay uno i taslay mivəl anga Mbərom, winen do sa tam nen.

⁴⁸ Anga winen kə bayakak pi nen ɓile anahan, aday na slak awan bay ata awan. Ayaw, həna kutok do ahay fok ti taa ja coy, nen uwar tə ngama a Mbərom awan.

⁴⁹ Mbərom Ba Məgala kə gak uno mer su way lele aya bayak awan. Sləmay anahan nà, cəncan awan.

⁵⁰ Do sa daf apan nga ahay nà, ta gan i zek wa pa sè viyviya awan.

⁵¹ Kà gak mer su way ahay tə mægala sə alay anahan njənnjan awan.

Kà tak anan 'am anà dō sa gan may anà ahār nga ahay à man ahay cara cara fok.

⁵² Kà dazak anan ahay bahay ahay à man sə njahay a tinen ahay wa, aday kə slabakak anan nga anà dō mə nahay nga aya awan.

⁵³ Kà rahak anan dō may sa han patan ataya tə way lele aya awan, ana dō sè zlile ahay nà, kə rəzlak atan alay məgəḃar aya awan.

⁵⁴ Kà mak anan zek anà dō si mer su way anahan Isəra'ila ahay.

Ta gak anan i zek wa, kə mbəḃəkək atan à nga wa bay, kə gak atan asan zek hwiya.

⁵⁵ Kawa anahan sə zlapan anan anà bije a mənuko ahay, tatə Ibərahima, aday tə slala anahan ahay ata nà, i ga anan way ata hwiya.»

⁵⁶ Mariyama a njahay tə Elizabet way sə kiya maakan, aday a zla way anahan agay kutok.

Awahay ana Yuhana, dō sa gan Baptisma anà dō ahay

⁵⁷ Natiya, alay a a sla aday Elizabet i njad wan kutok. A wahay wan mungol awan.

⁵⁸ Dō sə cakay su doh anahan ahay tu dō sə zaav anahan ahay tə sləne sa jəka Elizabet kə gak anan i zek wa anà Mbərom ata nà, ta nay saa taslay mivəl pə kərtek awan.

⁵⁹ Natiya, wan ata a njahay luvon jəmaakan nà, dō ahay ta nay ahay saa gəḃan mədəndalas, sa daf apan sləmay. Abay ta gan may sə ngaman tə sləmay ana bəbay anahan Zakari.

⁶⁰ Əna may anahan awan a mbəḃa apan, a wa: «Matana bay. Sləmay anahan a nà, Yuhana.»

⁶¹ Tə mbəḃahan apan, ta wa: «Matana bay. Anga sləmay a dōwan inde matana pə slala anak ibay.»

⁶² Tə cəce pə bəbay a wa, kawa mədəngazlak wulak wulak tə alay, aday sa san, a nan sə ngaman anà wan anahan a nà, wayaw.

⁶³ Natiya kutok, Zakari a cəce way sə vinde apan way, aday a vinde apan 'am aya awan: «Sləmay anahan a nà, Yuhana.» Way ata a gan atan masuwayan.

⁶⁴ Cəna kwayan'a, Zakari a mba apan sa ja 'am, aday a dazlan sə həran nga anà Mbərom kutok.

⁶⁵ Natiya, dō sə cakay su doh anahan ahay fok ta ma nga sə jəjar, aday à ʒəzlom sə daliyugo sə Yahudiya ataya fok, tinen apan ti təkər ləbara sə way a sə təra ata awan.

⁶⁶ Dō sə sləne ləbara sa 'am ataya fok, ta ma nga sə bayak, ta wa aday: «Ləbara a wan ata i naa ga nà, kəkəməw?» Anga alay sə mazlāḃ a Mbərom Ba Məduwen inde pa wan ata awan.

Zakari a zambad'a Mbərom anga sumor anahan

⁶⁷ Pə dəḃa a wa kutok, Apasay Cəncan awan a rahan à mivəl inde anà Zakari, bəbay ana wan a ata awan. Natiya awan, a dazlan sa ma anan 'am a Mbərom, a wa:

⁶⁸ «Zambaduko anan Bahay Fetek, Mbərom ana Isəra'ila ahay, anga kə gak atan nga lele, kə təkək atan ahay à ʒile wa.

⁶⁹ Kə slənək uko ahay anà mənuko ite, dō sa tam dō mægala awan pə slala ana Dawuda wa, dō sa ga mer su way anahan ata awan.

⁷⁰ Bina ʒa kə jak anan matanan kwakwa ta 'am ana dō maja'am anahan cəncan aya awan,

⁷¹ a wa, i təmay ahay mənuko à alay ana dō manidə a nuko ahay wa, aday à alay ana dō sa nak uko ide ahay wa fok.

⁷² Natiya, Mbərom a kay anan ahay sumor anahan sə zlapan anan anà bije a mənuko ahay ata awan, anga a bayak pə aḃan 'am a tinen ata hwiya,

⁷³ way a Mbərom sə zlapan anan anà Ibərahima, bije a mənuko ata awan.

⁷⁴ A wa, i təmay ahay mənuko à alay ana dō manidə a mənuko ahay wa, aday dī mba apan sa gan mer su way mənʒəna ajejar,

⁷⁵ dī gan mer su way tə cəved awan mənʒəna ines ahay, pə ide a Mbərom, hus pə luvon a sifa a nuko saa ndav pə daliyugo wa.»

⁷⁶ Zakari a ja hwiya asa re, a wa:

«Iken, wan a cəḃew a ana awan, ti naa ngamak dō maja'am a Mbərom sə bagəbaga mburom,

anga ki lahan anà Ba Məduwen, sə ndakan anan cəved anahan,

⁷⁷ aday sə ḃakan anan anà dō anahan ahay nà,

winen i naa tam atan ta sə pəsen atan anan ines a tinen ahay.

⁷⁸ Anga winen nà, dō sa ga sumor, aday dō sə asan zek re.

A kay puko jiyjay anahan à mburom wa, kawa pac sə sləray ata awan.

⁷⁹ Jiyjay ata i ḃavan ayak anà dō sə ide zənzen ataya awan,

tinen bəse dō sə məke ahay coy ata awan,

i lagay mənuko à cəved sə zay inde.»

⁸⁰ Natiya, pə dəba anahan a wa, Yuhana a har, a san nga lele, a zla way anahan à saf inde. A njahay à man ata dezl pə luvon anahan sa kan ahay zek anà Isrə'ila ahay ata kutok.

2

*Awahay ana Yesu Almasihu
Mata 1.18-25*

¹ A alay ata ite, bahay sə Ruma Agustus a jan anà do si mer su way anahan ahay tə baslay anan sləmay su do pə daliyugo anahan ahay ataya fok.

² Wita nà, mama'am sə baslay do pə daliyugo sə Ruma ahay ata awan. A təra nà, à alay a Kiriniyus winen do sə lavan nga anà daliyugo sə Siriya ata awan.

³ Anga nan kutok, kuwaya fok a zla saa vindek anan ayak sləmay anahan à wulen su doh ana bije anahan.

⁴ Natiya kutok, Yusufu ite a slabak à Nazaratu pə daliyugo sə Galile wa, a zla pə daliyugo sə Yahudiya à wulen su doh sə Baytilama, man sə wahay ana bije anahan Dawuda.

⁵ Aday ta zla saa vindek anan ayak sləmay a tinen tə Mariyama, dəle anahan, winen mə təra do awan.

⁶ A alay a tinen à Baytilama à man ata kutok nà, wan a dəlay anan Mariyama, bina kà slak pə kiya anahan.

⁷ Aday a wahay wan mungol a murkwaya anahan, a kumboh anan à zana inde, a nahay anan à kuđom* inde, bina man inde sə nahay ù doh sabay, anga mbəlok ahay tə zalak ayak.

Do sa bal gənwah ahay ta zla à Baytilama

⁸ Natiya awan, do sa bal way ahay inde à kiđe sa man ata awan, tinen apən ti ba pə gənwah a tinen ahay sə luvon.

⁹ Maslay a Mbərom a sləray ahay à wulen a tinen inde. Jiyjay sə mazlađ a Mbərom a dəvay ahay patan pəzlad pəzlad, aday ta ma nga sə jəjar tə mindel.

¹⁰ Əna maslay a Mbərom ata a jan atan nà: «Kə jəjiren bay, anga na nak ikwen anan ahay nà, tə ləbara mugom a, sə taslan anan mivəl anà do ahay fok.

¹¹ Do sa tam do mə wahay a anga kwanay biten à Baytilama, wulen su doh a Dawuda. Winen nà, Almasihu, Ba Məduwen.

¹² Ki i sənən anan pə minje sə way a anan: Ki njiden anan ayak wan cəđew a ndələfəfə mə kumboh a à zana inde, aday mə nahay awan à kuđom† inde.»

¹³ Kwayan'a cəna, daskalak, maslay a Mbərom azar aya tə sləray ahay, tə japay tə

maslay a Mbərom ata awan. Tə taslay mivəl pə kərtek awan, tə həran nga anà Mbərom ta sə zambad anan, ta wa:

¹⁴ «Zambaduko anan Mbərom à bagəbaga mburom.

Zay à ga inde pə daliyugo à wulen su do anahan a sa zlan à nga ataya awan.»

¹⁵ Pə dəba anahan a wa nà, maslay a Mbərom ataya tə mbəsak anan do sa bal way ataya awan. Ta ma way a tinen à man a Mbərom nà, do sa bal way ahay ta ja à wulen a tinen inde, ta wa: «Zluko à Baytilama, cuko ahay pə way a sə təra à man ata kawa ana maslay a Mbərom sə đakak uko anan ata awan.»

¹⁶ Cəna, tə slabak, ta zla kwayan'a, ta tan ayak à nga anà atə Mariyama tə Yusufu aday ta wan a cəđew a ata, mə nahay awan, à kuđom‡ inde. ¹⁷ Do sa bal gənwah ahay tə canan à wan ata cəna, tə dazlan sə đakay anan way kawa ana maslay a Mbərom sa jan atan pa wan ata ata awan.

¹⁸ 'Am ana do sa bal way ataya a ma nga sa gan masuwayan anà do sə sləne 'am a tinen ataya awan.

¹⁹ Əna Mariyama nà, a đaf anan à nga inde way a sə təra ataya fok kəcek kəcek, a taa jalay apən à mivəl anahan inde.

²⁰ Pə dəba anahan a wa nà, do sa bal way ahay ta ma way a tinen à kiđe à man sə gənwah a tinen ahay. Tinen apən ti zambad a Mbərom, tinen apən ti həran nga, anga way a tinen sə canan ta sə sləne ataya fok. Kə tərak kawa ana maslay a Mbərom a sa jan atan ayak kurre ata acəkan.

Adaf sləmay pə wan

²¹ A njahay pə dəba wa kwasuko kərtek nà, alay a a sla sə gəđan məđəndalas anà wan ata kutok. Ta đaf apən sləmay a nà, Yesu. Sləmay ata nà, sləmay mbala ana maslay a Mbərom sə đakan anan anà Mariyama, à alay a kə tərak do fan bay a ata awan.

Ta zla anan tə Yesu saa ka anan ù doh sə mazlađ a Mbərom

²² Alay sa ga mudo ana Mariyama a ndav kutok, kawa ana Tawrita ana Musa sə đakay anan nà, ta zla anan tə Yesu à Urəsəlima sə đakan anan à Mbərom, ù doh sə mazlađ a Mbərom awan,

²³ anga mə vinde a à Tawrita a Mbərom inde nà: «Murkwaya sə wan mungol a cəna, ma ga nga awan, anà Mbərom.Š»

²⁴ Aday ta var way ta 'am kəray awan, anga mə vinde a à Tawrita a Mbərom inde matanan: «Sa var nà, kurkudok ahay cew, kabay badəbada ahay cew.*»

* 2:7 Kuđom sə Mbuko bay. Awan a kawa kuđom aday ta taa pak uda apa sə gənwah ahay. † 2:12 Kuđom sə Mbuko bay. Awan a kawa kuđom aday ta taa pak uda apa sə gənwah ahay. ‡ 2:16 Kuđom sə Mbuko bay. Awan a kawa kuđom aday ta taa pak uda apa sə gənwah ahay. § 2:23 Ca pə Gurtaaki 13.2, 12. * 2:24 Ca pə Farillaaji Lewinjok'en 12.8.

Simiyon a ngəran anə Mbərom anga Yesu

²⁵ A alay ata ite, dawan a inde à Urəsəlima à man ata awan, tə ngaman Simiyon, winen dō dīdek a aday a jəjaran anə Mbərom cəvedəbay. Winen apan i ba anay ana dō saa tam anan Isəra'ila ahay ata awan. Apasay Cəncan a dukwen inde à mivəl anahan.

²⁶ Ba Apasay Cəncan a kə dakak anan anan, i mac fan bay si i canan anə Almasihu a Mbərom saa slənay anan ahay ata aday.

²⁷ A alay ata ite, Apasay a Mbərom kə nak anan ahay Simiyon ù doh sə mazlaḅ a Mbərom. Aday bəbay a Yesu ta may anahan ta nak anan ahay Yesu à man ata, saa zugulan way kawa mə vinde a à Tawrita ana Mbərom inde ata awan.

²⁸ Cəna, Simiyon a təma anan wan à alay anahan inde, a gan suse anə Mbərom, a wa: ²⁹ «Bahay Mbərom, 'am anak a su jo kurre ata kə gak zek kutok.

Həna nà, mbəsək nen ɓile anak nà mac. Nen à zay inde kutok.

³⁰ Anga həna nə canak anan tə idé uno njək anə dō iken sə slənay saa tam anan dō ahay ata awan.

³¹ Winen, iken sə lavan a zek anə dō sə daliyugo ahay fok ata awan.

³² Winen nà, jiyjay sə dakan anan way anə dō sə daliyugo ahay fok, aday winen i varan mazlaḅ anə dō anak Isəra'ila ahay.»

³³ 'Am ana Simiyon sa jan à nga wa anə Yesu ata nà, a gan masuwayan à bəbay anahan tə may anahan a təkə fok.

³⁴ Natiya kutok, Simiyon a daf patan ngama, aday a jan anə Mariyama, may a Yesu awan, a wa: «San apan lele, wan anak a anan nà, i naa dəcan saray anə Isəra'ila ahay bayak awan, aday i naa tərən cəved sa njad sifa anə Isəra'ila ahay bayak a re. Winen i tərə dō saa dakan anan Mbərom anə dō ahay, əna dō ahay ti təma 'am anahan bay.

³⁵ I kay anan ahay uho abayak nga su dō mi dər ataya awan. Əna iken, Mariyama nà, way i cəbak à mivəl inde kawa ta ndaz iken zlac zlac tə maslalam.»

Anna a ngəran anə Mbərom

³⁶ A Urəsəlima à man ata nà, dō maja'am a Mbərom a inde uwar awan, tə ngaman Anna. Winen dəna ana Fanuwel, dō sə zaav ana Aser. Uwar ata winen məduwer a coy. Ba kə njahak abay pi zek tə mbaz ava cuwḅe tə dalay anahan awan, əna mbaz a mac panan.

³⁷ A njahay winen mədukway sə uwar awan, ava anahan kə gak həna kutok kwa kuro jəmaakan nga anahan a fudō. Winen apan i ga mer su way ù doh sə mazlaḅ a Mbərom hwiya, luvon tə ipec a təkə. Winen apan i ga amboh tə sumaya awan.

³⁸ A alay a Simiyon tə Yesu a à alay inde ata nà, Anna a zla à man a tinen awan, a gan suse à Mbərom. A təkəren ləbara a Yesu anə dō sa ba aday Mbərom i tam anan Urəsəlima ataya awan.

Atə Yusufu tə Mariyama ta ma pə dəḅa à Nazaratu

³⁹ Pə dəḅa anahan a wa, atə bəbay a Yesu tə may anahan ta ndav anan sa ga way kawa mə vinde a à Tawrita a Mbərom inde ataya nà, ta ma way a tinen pə dəḅa à wulen su doh a tinen à Nazaratu pə daliyugo sə Galile kutok.

⁴⁰ Natiya awan, wan ata kə həkək. Kə njadək məgala lele, kə njadək kəlire† lele re, aday Mbərom a pəlay anan cəvedəbay.

Yesu ma va kuro nga cew awan, ù doh sə mazlaḅ a Mbərom

⁴¹ Atə bəbay a Yesu tə may anahan ta taa zla pə ava pə ava saa gay ahay azar uko sə Pasəka à Urəsəlima wa.

⁴² Ava ana Yesu a ga kuro nga anahan a cew kutok nà, ta zla pə kərtek a à azar uko ata, kawa ana Isəra'ila ahay sa taa zla ata awan.

⁴³ Azar uko a ndav nà, atə bəbay anahan tə may anahan ta ma pə dəḅa sa zla agay. Əna wan a tinen Yesu ata nà, winen mətak njahay way anahan à Urəsəlima. Aday atə bəbay anahan tə may anahan nà, tə sənək pi zek bay.

⁴⁴ Tinen tə bayak nà, i ga inde à wulen su dō a tinen ahay. Ta zla way sə luvon kərtek nà, winen ibay hwiya. Matanan tə dazlan sə pəlay anan à wulen su dō a tinen ahay, tə məndala anahan ahay wa.

⁴⁵ Əna ta tak anan à nga à wulen su dō ataya inde bay, ta ma pə dəḅa à Urəsəlima, saa pəlay anan ahay à man ata wa.

⁴⁶ Hus pə luvon maakan anahan a ta saa tan à nga ù doh sə mazlaḅ a Mbərom, winen mə njahay awan, à wulen sə miter sə Tawrita ahay inde. Winen apan i pak sləmay pa 'am a tinen, aday winen a dukwen winen apan i cəce patan wa 'am ahay ite.

⁴⁷ A ma nga sa gan həḅəkəkka anə dō sa pak sləmay pa 'am anahan ataya fok, anga 'am anahan a sə mbədahan atan apan ata nà, tə mərike sa san way awan.

⁴⁸ Atə bəbay anahan tə may anahan tə canan kutok nà, a gan atan həḅəkəkka re. Anga nan awan, may anahan a jan, a wa: «Wan uno, ka gan umo ata nà, way maw? Ma yak nga sə pəlay iken tə bəbay anak aday zek kə dak umo ndəlekeke sə pəlay iken nà, angamaw?»

⁴⁹ A mbədahan atan apan, a wa: «Kə pəlen nen nà, angamaw? Kə sənən apan abay

† 2:40 Kəlire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom.

sa jəka, ni njahay ù doh ana Bəbay uno bidaw?»

⁵⁰ Əna tə sənak anan 'am anahan a sa jan atan ata bay.

⁵¹ Pə dəba anahan a wa kutok nà, Yesu a ma tə tinen a təkə fok à Nazaratu. Kə dəfak anan apan anà atə bəbay anahan tə may anahan. May anahan nà, a dəf anan way a sə tərà ataya fok à nga anahan inde kəcek kəcek lele.

⁵² Natiya awan, Yesu winen apan i har, winen apan i san nga kurkwer. A zlan à nga anà Mbərom, aday a zlan à nga anà do ahay fok re.

3

Wazo a Yuhana do sa gan baptisma anà do ahay

Mata 3.1-12; Markus 1.1-8; Yuhana 1.19-28

¹ Natiya, Tiberiyas kà gak à bahay inde ava kuro nga dāra pə daliyugo sə Ruma ahay fok; sə lavan nga anà daliyugo sə Yahudiya nà, Pontiyos Pilatu; sə lavan nga anà daliyugo sə Galile nà, Hiridus; mərak anahan Filip dukwen a lavan nga anà kon sə Ituriya, tə daliyugo sə Tarakunitis; Lisaniya dukwen a lavan nga anà daliyugo sə Abilene.

² Atə Anas tə Kayafas ite, tinen bahay nga su do sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom. A alay ata ite kutok, Mbərom a jan ahay 'am anahan anà Yuhana, wan ana Zakari, winen mə njahay a nà, à saf inde taayak.

³ Yuhana a bar à wulen su doh sa mban anà zlınder sə Urdon ataya fok ta sə wazan anà do ahay, a wa: «Mbəsiken ines a kwanay ahay, təmihen sa ga baptisma, aday Mbərom i pəsek ikwen anan ines a kwanay ahay.»

⁴ Matanan kawa ana Ezaya, do maja'am a Mbərom sə vinde à Deftere a Mbərom inde, a wa: «Dowan a inde, winen apan i zlah à saf inde à kiife, a wa:

“Ten anan cəved anga Bahay winen apan i nay.

Ten anan cəved ata mə tavay nga a lele fəhhe.

⁵ Futor ahay fok, rihen a wa, ndisen uda awan.

Bəzłom tə culok ahay, mbəzlen a wa, à ga fəkatuwwa lele.

Cəved mə slaray aya fok, tə tavay nga.

Cəved mi nes aya fok, tə ndakay zek lele.

⁶ Matanan, do ahay fok ti san apan Mbərom i tam anan do ahay kutok.*»

⁷ Natiya kutok, do ahay bayak a tinen apan ti zla à man a Yuhana, aday à sa gan atan baptisma. Yuhana a jan ù do ataya, a

wa: «Kwanay zahav su kòn ahay, do sa njak do ahay, waya sə dəkak ikwen anan sa haw pə sariya ana Mbərom saa nay ahay ata wa anaw?»

⁸ Gen mer su way lele aya aday sə dəkay anan nə kə mbəsiken ines a kwanay ahay acəkan ata awan aday. Bina, kà sa dəfen ajalay nga a kwanay ta sa jəka: “Manay nà, wan ana Ibərahima ahay asanaw” ata bay. Nen apan ni jak ikwen, Mbərom i mba apan sə tərà anan kon a anaya, wan ana Ibərahima aya tate.

⁹ Mbərom kə lavak anan zek tə tirez, i gad anan dədəzlı si sé aday a wahay wan lele aya bay ata fok. I gad atan, aday i pak atan ù uko inde.»

¹⁰ Do ataya tə cəce panan kutok, ta wa: «Aday mə ga həna nà, kəkəma kutok anaw?»

¹¹ Yuhana a mbədəhan atan apan, a wa: «Do aday zana anahan ahay inde cew ata nà, à varan panan wa anà do aday zana anahan ibay ata awan. Do aday way sa pa anahan inde ata dukwen, à varan panan wa anà do hinen, aday way sa pa anahan inde apan itəbay ata awan.»

¹² Do sə cəkal jəngal ahay ite ta zlak ayak à man a Yuhana anga aday à gan atan baptisma ite re. Tə cəce panan, ta wa: «Miter, mi ga həna nà, kəkəma ite anaw?»

¹³ A mbədəhan atan apan, a wa: «Kà sa təmihen way pə do ahay wa zal pə mbala ana bahay a kwanay sa jak ikwen ata bay.»

¹⁴ Suje ahay ite asa tə cəce panan, ta wa: «Aday manay həna nà, mə ga kəma ite anaw?»

A mbədəhan atan apan, a wa: «Kà ngəzəren dala pu do ahay wa tə məgala, kabay ta sa gad patan mungwalay bay. Tislen mivel nà, pə dala sa ga mer su way a kwanay adəka.»

¹⁵ Anga nan kutok, do ataya fok tinen apan ti bayak à nga a tinen inde ta sa ja nà: «Həna anan nà, i ga nə Almasihu bay dəge?»

¹⁶ Əna Yuhana a mbədəhan atan apan à tinen ata fok, a wa: «Nen nà, na gak ikwen baptisma nà, tə a'am cəna coy. Əna, do hinen inde i nay ahay pə dəba uno wa mba, winen a zalay nen tə mazlaə lele. Nen, na slak sə hədək pə cakay anahan aday ni pəsakan anan lifer sə təkarak anahan bay. Winen kà sak a nay ahay nà, i naa gak ikwen baptisma nà, tə Apasay Cəncan awan, aday tə uko.

¹⁷ Dowan ata nà, i nay ahay tə gəsədəf anahan a à alay inde saa vəvay ndaw, anga sə gəzla anan ndaw pi zek wa tə janjar. Aday i halan nga anà ndaw í de anahan, janjar dukwen i dəfan uko, i vak anan wa tə uko sə mbacay kula itəbay ata awan.»

¹⁸ Natiya, Yuhana a dakan anan ləbara sa 'am a Mbərom mugom a, anà do ataya nà, ta

* 3:6 Ca pə Esaaya 40.3-5.

'am a ma ja a anaya awan, aday ta 'am azar aya re.

¹⁹ Cəkəbay, bahay a inde ite, tə ngaman Hiridus. A ngəzar anan uwar a inde tə ngaman Hirudiya, pə wanbay anahan wa. Aday dukwen winen apan i ga way lelibay aya inde azar aya bayan a re. Anga nan, Yuhana a jan apan anga mer su way anahan a lelibay ataya awan.

²⁰ Əna Hiridus a ga way lelibay a miza awan, zal way ata asa re. A ban anan Yuhana, a dəfak anan ayak à dangay.

Yesu a ga baptisma

Mata 3.13-17; Markus 1.9-11

²¹ Natiya awan, à alay ana Yuhana winen apan i gan baptisma anà dō ahay mba ata nà, a gan baptisma anà Yesu ite re. A alay a Yesu winen apan i ga amboh ata nà, bagəbaga mburom a təba pangaya.

²² Apasay Cəncan a dazay ahay apan ti zek a kawa badəbada dəgurzelehhe. 'Am a ndəray ahay kwa à bagəbaga mburom wa, a wa: «iken nà, wan uno, ləliwe uno awan. Nen a nə taslay mivəl bayak a nə tə iken awan.»

Bije ana Yesu ahay

Mata 1.1-17

²³ A alay a Yesu sə dazlan sə dəkay anan ləbara sa 'am a Mbərom ata nà, ava anahan i ga way sə kwa kuro maakan ahay. Pə ana dō ahay sə bayak nà, winen wan ana Yusufu. Aday kutok, Yusufu winen wan ana Heli,

²⁴ Heli wan ana Matat, Matat wan ana Lewi, Lewi wan ana Melki, Melki wan ana Yanay, Yanay wan ana Yusufu, Yusufu wan ana Matatiya,

²⁵ Matatiya wan ana Amos, Amos wan ana Nahom, Nahom wan ana Hesəli, Hesəli wan ana Nagay,

²⁶ Nagay wan anan Mahata, Mahata wan ana Matatiya, Matatiya wan ana Semeyon, Semeyon wan ana Yosek, Yosek wan ana Yoda,

²⁷ Yoda wan ana Yowanan, Yowanan wan ana Reza, Reza wan ana Zorobabila, Zorobabila wan ana Salatiyel, Salatiyel wan ana Neri,

²⁸ Neri wan ana Melki, Melki wan ana Adi, Adi wan ana Kosam, Kosam wan ana Elmadem, Elmadem wan ana Eri,

²⁹ Eri wan a Yosuwa, Yosuwa wan ana Eliyezer, Eliyezer wan ana Yorim, Yorim wan ana Matat, Matat wan ana Lewi,

³⁰ Lewi wan ana Simiyon, Simiyon wan ana Yahuda, Yahuda wan ana Yusufu, Yusufu wan ana Yonam, Yonam wan ana Eliyakim,

³¹ Eliyakim wan ana Meliya, Meliya wan ana Mena, Mena wan ana Matata, Matata wan ana Natan, Natan wan ana Dawuda,

³² Dawuda wan ana Yisa, Yisa wan ana Obed, Obed wan ana Bo'es, Bo'es wan ana Salmuna, Salmuna wan ana Nasunu,

³³ Nasunu wan ana Aminadabu, Aminadabu wan ana Adəmin, Adəmin wan ana Arəni, Arəni wan ana Hesərunu, Hesərunu, wan ana Fares, Fares wan ana Yahuda,

³⁴ Yahuda wan ana Yakob, Yakob wan ana Isiyaku, Isiyaku, wan ana Ibərahima, Ibərahima wan ana Tarak, Tarak wan ana Nakor,

³⁵ Nakor wan ana Saruku, Saruku wan ana Ragaw, Ragaw wan ana Falek, Falek wan ana Eber, Eber wan ana Sala,

³⁶ Sala wan ana Kaynam, Kaynam wan ana Arəfasada, Arəfasada wan ana Sem, Sem wan ana Nuhu, Nuhu wan ana Lemek,

³⁷ Lemek wan ana Matusala, Matusala wan ana Anuhu, Anuhu wan ana Yeret, Yeret wan ana Meleliyel, Meleliyel wan ana Kaynam,

³⁸ Kaynam wan ana Enos, Enos wan ana Setu, Setu wan ana Adama, Adamu ata nà, wan ana Mbərom awan.

4

Fakalaw a nan sa njak a Yesu

Mata 4.1-11; Markus 1.12-13

¹ Coy, pə dəba ana Apasay Cəncan a sa nay ahay pə Yesu ata wa nà, Yesu a may ahay à zliinder sə Urdon wa. Aday Apasay ata a zla anan à man sa saf inde à kiəe.

² Winen à saf inde à man ata nà, luvon kwa kuro fudō, Fakalaw winen apan i njak anan. Luvon kwa kuro fudō ata fok nà, Yesu kə tukumok awan bay jiga awan. Luvon ata a ndav kutok nà, may a han apan tə mindel.

³ Coy kutok, Fakalaw a jan, a wa: «Kakiken nə Wan a Mbərom cukutok nà, jan anà kon a anan à təra dəf bidaw?»

⁴ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Ba mə vinde a à Dəftere a Mbərom inde coy, a wa: "Dō zənzen a a njahay uho nə tə way sa pa dəkdek bay.*,"»

⁵ Asa, Fakalaw a zla anan pa nga sə bəzlom zəbor awan, a dakan pə bahay sə daliyugo tembərazem fok, kawa akəbəc ide.

⁶ A jan, a wa: «Daliyugo a anan fok, ni varak anan pə alay anak. Ki lavan nga tə mazləb sə zliile anahan a təkə fok. Anga way a iken sə canan anaya fok nà, mə vuro a à alay uno inde. Ni mba apan sə varan anan anà dōwan a kawa su no.

⁷ Kə dukwek uno gərmec ù vo aday kə həkak uno nga nà, way a anaya fok ni varak atan.»

* 4:4 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 8.3. † 4:8 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 6.13.

⁸ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Mə vinde a à Deftere a Mbərom inde, a wa: “Həran nga nà, anà Mbərom Fetek a taayak, winen Bahay anak. Gan mer su way nà, anà winen a kərtek.”»

⁹ Pə dəba anahan a wa asa nà, Fakalaw a zla anan Yesu à wulen su doh sə Urəsalima, a ján anan pa nga su doh sə mazlaḅ a Mbərom a cəkədkəd a aday sololo re. Aday a jan kutok, a wa: «Kak iken Wan a Mbərom a acəkan nà, ənga larak ayak zek kwa à man a anan wa à məndak bidaw!

¹⁰ Anga Deftere a Mbərom kà jak, a wa: “Mbərom i jan anà maslay anahan ahay sa ba iken?” asanaw?

¹¹ Aday dukwen, a wa: “Ti kəcaw iken à alay a tinen inde, ənga aday kà saa bərgosl anan saray anak ahay pu kon bay?” bidaw?»

¹² Yesu a mbədahan apan asa re, a wa: «Deftere a Mbərom a ja nà: “Kà sa ca azan pə Mbərom anak wa bay.”»

¹³ Pə dəba anahan a wa, Fakalaw kà yak nga dəftakar pə Yesu wa. Coy a mbəsak anan, a zla way anahan pə cakay anahan wa, si pac a hinen asa.

Yesu a dazlan anà mer su way anahan à Galile

Mata 4.12-17; Markus 1.14-15

¹⁴ Pə dəba ana way ataya wa fok kutok, Yesu a may ahay pə daliyugo sə Galile, winen ma rah məgala sə Apasay a Mbərom awan. Do ahay tə dazlan sə təkər anan ləbara sa 'am anahan awan, anà do ahay à wulen su doh sa man ataya fok, pu kon pu kon.

¹⁵ Yesu a dukwen kə dakak anan anan 'Am a Mbərom anà do ahay à doh sə wazay ahay. Do sa man ataya fok ta ma nga sə varan zlangar.

Do sə Nazaratu ahay tə dəfak nga pə Yesu bay

Mata 13.53-58; Markus 6.1-6

¹⁶ Yesu a may ahay a Nazaratu, wulen su doh a winen sa har uda ata awan. Pə luvon sa man uda awan, kawa anahan sa taa ga, a zla à doh sə wazay ata awan. A slabak ənga aday i jəngan Deftere a Mbərom anà do ahay.

¹⁷ Tə varan ahay Deftere ana Ezaya, do maja'am a Mbərom. A təba anan Deftere ata awan, a njad man sə jinge, winen apan i ja nà:

¹⁸ «Apasay a Mbərom Fetek inde pi nen.

A zəba nen ənga aday sə dakan anan à do mətawak aya awan, ləbara mugom awan.

A slənay ahay nen sa jan anà do sə dangay ahay nà: “Həna ti mbəsak kwanay coy”,

aday anà huruf ahay nà: “Həna ide a kwanay i təba kutok”.

A slənay ahay nen saa tam anan do aday tinen apan ti ga atan alay ataya à dəce a tinen ahay wa,

¹⁹ aday sa naa dakay anan awa a Mbərom sa kay anan ahay sumor anahan ata kà slak.*»

²⁰ Pə dəba wa kutok, a tacay anan Deftere ata awan, a man anan anà do sa ga mer su way à doh ata awan. A njahay way anahan kutok. Do su doh ataya fok ide pə winen həməcəce, tinen apan ti ca apan.

²¹ Yesu a jan atan kutok, a wa: «Way a kwanay sə sləne à Deftere a Mbərom wa ata nà, həna biten way ata kà gak zek coy.»

²² 'Am anahan a lele sa jan atan ata nà, a gan atan masuwayan. Ta wa: «Winen nà, do lele awan. Əna aday na wa, winen nà, wan ana Yusufu ba? Aday a gəbay wurwer sa san way a anahan a matanan ata awanaw?»

²³ Natiya, Yesu a jan atan apan kutok, a wa: «Na san zle, ki saa jen uno jike sa 'am kawa həna a anan awan: “Doktor, ənga mbar zek anak tə alay anak awan. Matanan, way anak a manay sə sləne iken sa ga à Kafarnahum ata fok nà, ənga ga anan à kon anak awan ite bidaw?”»

²⁴ Yesu a jan atan asa, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Do ahay ta gan nga anà 'am ana do maja'am a Mbərom kwa ta sə wura fok. Əna à kon anahan a nà, dawan a gan nga anà 'am anahan ahay itəbay.

²⁵ Nen apan ni jak ikwen tə didem a asa re. A alay ana Eliya do maja'am a Mbərom winen inde mba ata nà, iven kà gak bay awa maakan tə kiya mbərka. May kà nak pə daliyugo bayak awan. Aday dukwen, mədukway sə uwar ahay nà, inde pə daliyugo sə Isəra'ila re asanaw?»

²⁶ Əna Mbərom kə slənek anan Eliya əga mədukway sə uwar ataya bay. Si Mbərom a slan anan nà, əga mədukway sə uwar a inde winen à Sarəfat pu kon sə Sidon bidaw?»

²⁷ Aday à alay ana Elize do maja'am ana Mbərom ata dukwen do mə dugwad aya inde bayak a pə daliyugo sə Isəra'ila, əna Elize kə mbərak dawan kwa kərtek bay. Si a mbar anan nà, Na'aman taayak, winen dukwen do sə daliyugo sə Siriya.†»

²⁸ Natiya kutok, do mə njahay aya à doh sə wazay ata, tə sləne 'am ata cəna, a cəban atan tə mindel, mivəl a tinen a ban nə kawa uko.

‡ 4:11 Ca pə Jabuura 91.11-12. § 4:12 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 6.16. * 4:19 Ca pə Esaaya 61.1-2. † 4:26 Ca pə 1 Laamiife 17.8-16. ‡ 4:27 Ca pə 2 Laamiife 5.1-14.

²⁹ Tinen a fok tə slabak, tə ngəza anan kucacaren kucacaren, ta zla anan zad' à wulen su doh wa. Wulen su doh a tinen ata nà, pa nga sə culok. Ta zla anan pə zalán, aday ti i fakan ayak alay à man ata wa.

³⁰ Əna a nay ahay à wulen a tinen wa, a zla way anahan.

Yesu a mbar anan dowan a inde tə setene à nga

Markus 1.21-28

³¹ Pə dəba anahan a wa, Yesu a slabak à man ata wa, a zla à wulen su doh sə Kafarnahum pə daliyugo sə Galile. Pə luvon sa man uda awan, a dakan atan anan way ù doh sə wazay.

³² Wazo anahan a a gan atan masuwayan, anga a dakay anan way nə, tə mazlaḅ awan, dodok dodok lele.

³³ Dowan inde ù doh à man ata awan, winen tə setene à nga inde. A zlah pi zek tə məgalak awan, a wa:

³⁴ «Iken Yesu, do sə Nazaratu, ma a nak pə manay anaw? Ka nak sə lize manay ca daw? Na san iken zle lele, iken nə do maslan a Mbərom Cəncan awan.»

³⁵ Cəna Yesu a gafan 'am tə məgalak awan, a jan nà: «Kə bəbal awan bay, hayak à dowan ata wa adəka.»

Cəna bəram, setene ata a lar anan dowan ata à məndak à wulen su do ahay inde à man ata awan. A nay à dowan ata wa bok, a mbəsak anan mənjenja sa gan awan kwa mənjęek.

³⁶ Way a sə təra ata kà gak anan masuwayan anà do ataya fok, ta ma nga sə cəce pi zek ahay wa, ta wa: «jəba su do wura həna anan anaw? Winen apan i jan 'am anà setene ahay tə məgala sə mazlaḅ awan, aday tə bənan à 'am wa acəkan re.»

³⁷ Do ataya ta tan 'am à ləbara ana Yesu pə daliyugo ata təday fok.

Yesu a mbar do sə dəvac ahay bayak awan
Mata 8.14-17; Markus 1.29-34

³⁸ Natiya awan, Yesu a nay ù doh sə wazay wa cəna, a zla əga Simon. A tan ayak à nga anà jəje a Simon winen lelibay. Nga a bərzlan tə mindel. Ta gan kem, à mbar anan ite.

³⁹ Yesu a zla pə cakay anahan awan, a kudək apan. A ngəraz pə dəvac sa nga sə bərazl ata cəna, a ndalay panan. Kwayan'a, uwar ata a slabak, a dan atan way sa pa.

⁴⁰ Pə dəba ana pac sə slahay ù doh wa ite nà, do ahay ta zlak anan ayak tu do sə dəvac a tinen ahay cara cara bayak awan, à man a Yesu. A dazlan sa daf patan alay kərtək kərtək a tinen awan, aday tə mbərak fok.

⁴¹ Apasay lelibay aya ta nak ahay à do ahay wa bayak awan. Apasay lelibay ataya tinen apan ti zlah kurkwer, ta wa: «Iken nà, Wan a Mbərom wanahan!» Əna Yesu a

ngəraz patan, a gafan atan 'am anga aday tə ja matanan bay. Bina ta san zle, winen nà, Almasihu a wanahan.

Yesu a wazay à wulen su doh sə kibe ahay
Markus 1.35-39

⁴² Ide a cəde sidew a nà, Yesu a zla à wulen su doh ata wa, a zla à kibe, à saf inde. Əna do ahay ta zla saa pəlay anan. Ta tan ayak à nga kutok, ta gan may nà, abay à mbəsak atan bay.

⁴³ Əna Yesu a jan atan nà: «Abay təde ni zla adəka, saa dakay anan ləbara sa 'am mugom a sə bahay a Mbərom, anà do sə wulen su doh sə kibe ahay re. Bina nen mə slənay a bugol nà, saa ga mer su way ata awan.»

⁴⁴ A zla sə wazay pu kon pu kon ù doh sə wazay ahay à wulen su doh sə Yahudiya ataya inde fok.

5

Yesu a ngaman anà do sa ban kələf aya inde

Mata 4.18-22; Markus 1.16-20

¹ Pə luvon a inde, Yesu winen mə tavay a pa 'am sə bəlay sə Gənesaret. Do ahay inde bayak a à man anahan, tinen apan ti ngədac zek ahay tə mindel, anga a nan atan sə sləne 'am a Mbərom.

² Coy a canan ayak anà kwalalan ahay cew pa 'am məgugujuje. Do sa ban kələf ahay tə dazak ahay wa, tinen apan ti banay anan zuvo a tinen ahay.

³ A ján à kwalalan kərtək a inde, mbala ana Simon. A jan anà Simon a nà, à hədek anan kwalalan anahan ata pa 'am məgugujuje wa mənjęek, sa ma nga à m-masl awan. Coy Yesu a a njahay uda awan, a dazlan sə wazan anà do ahay kutok.

⁴ Yesu a ndav anan 'am anahan ata nà, a jan anà Simon, a wa: «Hədek anan kwalalan pa man sə a'am sədek awan, aday kə liren ayak zuvo à a'am inde sə bənay ahay wa kələf ahay.»

⁵ Simon a mbədəhan apan, a wa: «Miter, ma gak mer su way ata matanan sə luvon a anan ndekərkərre, mə njəkak ahan bay, mə nahay apan nə hwiyoḡ. Aday dukwen mə bənak kələf a kwa kərtək bay. Əna ka jak umo həna ata nà, mi təma sə larak anan ayak zuvo aya à a'am inde aday bidaw!»

⁶ Tə larak anan ayak zuvo à a'am inde bine siwaw nà, kələf ahay bayak a tə rahak anan zuvo. Bəse coy a nan anà zuvo sə məndah.

⁷ Tə ngaman ayak anà do à kwalalan hinen inde ataya, saa man atan zek. Do ataya tə dəzlek ayak nà, ta rah anan kwalalan a tinen a cew ataya fok tə kələf ahay. Bəse coy a nan anà kwalalan ataya sə kəkar à a'am inde, anga ta ba ike kə zalak.

⁸ Simon Piyer a canan anà way a matanan ata cəna, a nay à man a Yesu. A dukwen

gærmec ù vo, a ja nà: «Ba Mæduwen uno, mbəsak nen çepak, bina nen nà, nen dō sə atahas!»

⁹ Simon tu dō si mer su way anahan ataya ta ma nga pə ajəjar anga kələf a sa ban ata kə zalak pə alay a mindel a wa, bayak a jiga awan.

¹⁰ Way ata kə gak anan masuwayan anà atə Yakuba tə Yuhana, wan ana Zebede ahay, tinen dō sa ga mer su way kərtek a tata Simon ata re.

Əna Yesu a jan anà Simon, a wa: «Kə jəjar bay. Iken ki təra hənə adəka nà, dō sə njudō dō sə pəruho azar ahay, bina iken dō sa ban kələf sabay.»

¹¹ Ta may anan ahay kwalalalan a tinen ahay, tə tavay atan pa 'am mæguguje asa. Cəna tinen mbəsak ayak way a tinen ahay fok à man ata awan, tə pərahan azar à Yesu kutok.

Yesu a mbar anan dōwan a inde mə dugwadawan

Mata 8.1-4; Markus 1.40-45

¹² Natiya, Yesu winen ù kon hinen asa. Tə zlangay tə dōwan a inde mə dugwadawan. Dōwan ata a canan à Yesu cəna, a lar zek à məndak pa 'am anahan, a gan amboh, a jan nà: «Ba Mæduwen, kə zlak anak à nga nà, ki mba apan sa mbar nen aday zugol uno à ndav ite.»

¹³ Yesu a ndədoy alay, a laman ta sa jan nà: «U no. Mbar! Zugol anak kə ndəvak.»

Kwayan'a, dəvac a dōwan ata a ndalay panan, kə mbərak.

¹⁴ Coy, Yesu a gafan 'am pi zek wa lele, a jan, a wa: «Kə sa təkəren ləbara a anan anà dōwan bay. Əna zla saa kan zek anà dō sə gədan dongo à way ahay anga Mbərom, à zazor iken. Aday kə var way kawa ana Tawrita ana Musa sa ja, aday dō ahay tã san apan zugol anak kə ndəvak.»

¹⁵ Kwa abay Yesu kə jak anan kə sa dakan anan à dōwan bay təkede nà, sləmay a Yesu a ma nga sə zakay sa ta 'am pə daliyugo ata tədəy bayak awan. Dō ahay ta nay ahay à man anahan bayak a sa naa sləne 'am anahan, aday à mbar atan à dəvac a tinen ahay wa.

¹⁶ Əna Yesu a a zla way anahan, a njahay à man sa saf inde, aday a taa gan amboh à Mbərom à man ata awan.

Yesu a mbar anan dōwan a inde mə təra à məndak awan

Mata 9.1-8; Markus 2.1-12

¹⁷ Pə luvon a inde asa, Yesu winen apan i tətakan way anà dō ahay. Farisa ahay pi zek tə miter sə Tawrita ahay tinen inde mə njahay a pə cakay anahan. Dō ahay ta nay ahay kwa pu kon ahay wa cara cara: dō sə

Galile ahay, dō sə Urəsəlima ahay pi zek tu dō sə Yahudiya azar aya re. Aday məgala a Mbərom inde pə Yesu sa mbar anan dō ahay.

¹⁸ A alay ata ite, dōwan aya inde tə gəbak ayak dō pə lala, winen mə təra à məndak awan. Ta gan may sa zla anan ù doh à man a Yesu, aday ti nahay anan pa 'am anahan.

¹⁹ Əna ta san sa jəka ti zla anan ù doh nə ta sə wuraw bay, anga dō kə zalak ù doh awan, rof ahay à məsudoh inde. Ta jan pa nga su doh, tə pəpas man, aday tə tarak anan ayak dōwan a pə lala ata tə libər ù doh, dinger à man a Yesu awan. A dəzle à wulen su dō bayak ata inde, tə nahak anan ayak pa 'am a Yesu.

²⁰ Yesu a canan anà adaf nga a tinen ata nà, a jan anà dōwan a dəvac ata awan, a wa: «Car uno, nə pəsek anan ines anak ahay coy.»

²¹ Pə dəba a 'am anahan ata wa kutok nà, Farisa ahay, tə miter sə Tawrita ahay, ta ja ta nga ta nga, ta wa: «Jəba su dō wurə hənə anan sə jənan pa 'am anà Mbərom matana ata anaw? Waya sa mba apan sə pəse ines su dō anaw, kak si Mbərom a aday bina!»

²² Yesu a san way a tinen sə jalay ata zle kwayan'a, a jan atan, a wa: «Kə jilen way matanan à mivəl a kwanay inde nà, angamaw?»

²³ Ma da 'am a nə maw? Sa ja: “Nə pəsek anan ines anak ahay” ata daw, kabay sa ja: “Slabak, zla” ata daw?

²⁴ Əna u no kə sənən apan lele, nen Wan su Do nà, məgala uno inde sə pəsen anan ines à dō ahay pə daliyugo.»

A jan anà dōwan a mə təra à məndak ata kutok, a wa: «Nen apan ni jak: Slabak, gəba lala anak, zla agay.»

²⁵ Cəna, dōwan ata a slabak pə idə su dō ataya fok. A gəba lala anahan a sə nahay apan ata awan, a zla way anahan agay, ta sə həran nga anà Mbərom.

²⁶ Way ata a gan masuwayan ù dō ataya fok, aday tə həran nga anà Mbərom, ta ma nga pə ajəjar, ta wa: «Biten a anan nà, də canak anan anà way ma ga masuwayan awan.»

Yesu a ngaman anə Lewi

Mata 9.9-13; Markus 2.13-17

²⁷ Pə dəba anahan a wa, Yesu a may ahay ù doh wa nà, a canan anà dō sə cakal jəngal a inde tə ngaman Lewi*, winen mə njahay a ù doh sə cakal jəngal. Yesu a jan, a wa: «Pəruho azar!»

²⁸ Dōwan ata a slabak kwayan'a, a mbəsak way anahan ahay fok à man ata awan, a pərahan azar.

²⁹ Pə dəba wa kutok Lewi sə dōwan ata a da way sa pa bayak a əga winen sə təma anan Yesu. Dō sə cakal jəngal ahay tu dō azar aya

* 5:27 Lewi ata nà, sləmay anahan Mata re.

bayak awan, tinen apan ti pa way sa pa pə kərtek a tatə Yesu.

³⁰ Aya əna Farisa ahay tə miter sə Tawrita ahay nà, way ata kà zlak atan à nga bay. Anga nan, ta jan anà njavar a Yesu ataya, ta wa: «Kwanay apan ki pen way a aday ki sen way pə kərtek a tu dō sə cakal jangal ahay aday tu dō sə atahasl ahay nà, angamaw?»

³¹ Yesu a jan atan, a wa: «Dō dəvac a bay cəna, a gan may anà dō sə disise bay, si dō sə dəvac ahay.

³² Nen nà nay ahay sa naa ngaman anà dō sa ga way lele ataya bay. Əna nà nay ahay nà, sə ngaman anà dō sə atahasl ahay, anga aday tã yam pə ines a tinen ahay.»

Acəce way pə sumaya

Mata 9.14-17; Markus 2.18-22

³³ Farisa ahay pi zek tə miter sə Tawrita ahay ta jan anà Yesu, ta wa: «Njavar ana Yuhana ahay ta sə Farisa ahay ta taa ga sumaya tə amboh a kutok nà, aday mbala anak ahay ta ga itəbay nà, angama kəlanaw?»

³⁴ Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «A ga pikwen nà, dō mə ngamay aya à man sə gəba dalay nà, ti mba apan sa ga sumaya itəđaw? Matanan bay!

³⁵ Əna pa pac a dō sə gəba dalay ata tə bənak anan à wulen a tinen wa nà, ata ti ga sumaya kutok.»

³⁶ Natiya kutok, Yesu a təkəren atan 'am sə jike a anan, a wa: «Kula dōwan saa nğərway anan ahay zana wiya a aday i tam anan pə zana məduwer a nà, ibay asanaw? Kak dōwan a kà gak matanan nà, kə nəsek anan zana wiya ata bidaw? Aday zana məduwer ata dukwen nà, i zla pi zek tə zana wiya ata bay ba?

³⁷ Aday dukwen, dōwan saa mbađ mahay mə kwasay a bay a à mbulo sa zlay məduwer a inde nà, ibay.† Dōwan a kà sak a ga matanan cəna, mahay a mə kwasay a bay ata kà sak a kwasay uda nà, i ndazl anan mbulo ata awan. Mahay i pak, aday mbulo dukwen kə nəsek.

³⁸ Kak matanan bay cəna, si ti pak mahay mə kwasay a bay awan, à mbulo wiya a inde cite.

³⁹ Dōwan a kà sak mahay mə kwasay a nà, i gan may anà mə kwasay a bay ata sabay asanaw? Anga ta ja nà, lele a nə mə kwasay ata awan.»

6

Yesu nà, winen bahay sə luvon sa man uda awan

Mata 12.1-8; Markus 2.23-28

† 5:37 Mbulo sa zlay nà, way sa mbađ uda mahay kabay a'am sa sa, anga dō sa bar ahay. Aday dukwen, kak winen wiya awan nà, a nğaraw kawa ata gəzla tə kukwar sa kad'ata bay.

¹ Pə luvon sa man uda a inde nà, atə Yesu tə njavar anahan ahay tinen apan ti zla tə guvo sa ndaw kutok nà, njavar anahan ahay ta kad'ndaw, ta pa.

² Əna azar sə Farisa aya sə canan atan ataya ta jan atan nà: «Ki gen way aday təde abay sa ga pə luvon sa man uda bay ata nə, angamaw?»

³ Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Kula kwanay kə jingen way ana Dawuda sa ga tu dō anahan ahay, à alay a may a han apan ata itəbay daw? A ga nə kəkəmwaw?*

⁴ Dawuda a zla à jawjawa sə mazla6 a Mbərom, a ray pen ma ga nga anga Mbərom ata awan, a pa, aday dō anahan ahay dukwen, kə varak atan, ta pak re. Abay təde saa pa nà, dō sə gədan dunto à way ahay anga Mbərom dəkdek bidaw?»

⁵ Yesu a jan atan asa, a wa: «Nen Wan su Dō nà, nə lavan nga anà luvon sa man uda awan.»

Yesu a mbar anan dōwan a inde ma mac alay awan

Mata 12.9-14; Markus 3.1-6

⁶ Natiya awan, pə luvon sa man uda hinen asa, Yesu a zla à dōh sə wazay, winen apan i wazay. Dōwan a inde à man ata awan, alay puway anahan ma mac awan.

⁷ Miter sə Tawrita ahay tə Farisa ahay tinen apan ti dəfan ide anà Yesu, ata aday, kak kə mbərak anan dō pə luvon sa man uda awan nà, ti njad'apan alay sa 'am sa man anan mungok kutok.

⁸ Aya əna, Yesu nə a san way a tinen sə bayak ata zle. Anga nan, a jan anà dōwan a ma mac alay ata, a wa: «Slabak! Tavay à wulen su dō anaya inde.» Cəna, dōwan ata a slabak, a tavay jek à wulen su dō ataya inde.

⁹ Natiya, Yesu a jan anà miter sə Tawrita ahay tə Farisa ataya fok, a wa: «U no sə cəce pikwen wa: Pə luvon sa man uda nà, cəved inde sa ga mer su way lele awan, kabay cəved inde sa ga mer su way lelibay awan, daw? Təde sa tam anan sifa su dō daw, bəzi lele nə sə lizen anan sifa daw?»

¹⁰ Yesu a ca patan nerre fok, a jan anà dōwan a ma mac alay ata kutok, a wa: «Ndəđoy anan alay anak.»

Dōwan ata a ndəđoy anan alay anahan cəna, wuret alay anahan kə pəsakak.

¹¹ Əna, way ata kə cəbak anan anà dō ataya awan. Ta ma nga sa vad'apan awiwayay, aday kəkəma ti i ga anan tə Yesu anaw.

Yesu a walay dō maslan anahan ahay kuro nga cew

Mata 10.1-4; Markus 3.13-19

¹² A luvon ataya inde kutok nà, Yesu a jan wanahan à 6əzlom saa ga amboh. A nahay

* 6:3 Ca pə 1 Samiyel 21.2-7.

apan hwiyyop tē idē cekərəkərre sa gan amboh anā Mbərom.

¹³ Idē a a cəde kutok bine siwaw nā, Yesu a jan anā njavar anahan ahay tē halay nga pə cakay anahan. Ta nay ahay kutok nā, a walay wa kuro nga anahan a cew. A ngaman atan nā, dō maslan ahay.

¹⁴ Sləmay a tinen aya həna: Simon, dōwan a Yesu a ngaman tē sləmay hinen, Piyer† ata awan, aday Andəre, mərak ana Simon, Yakuba, Yuhana, Filip, Bartilome,

¹⁵ Mata, Tomas, Yakuba wan ana Alfa, Simon dō manidē sə Ruma ahay,

¹⁶ tē apan Yuda wan ana Yakuba aday tē apan Yudas Iskariyot, dō saa ga daf pə Yesu ata awan.

Yesu a mbar anan dō sə dəvac ahay bayak awan

Mata 4.23-25

¹⁷ Pə dəba anahan a wa nā, atə Yesu tu dō maslan anahan ataya tē dazay à 6əzlom wa, tē tavay pa man barbara a fadada. Njavar a Yesu azar aya tinen inde à man ata bayak awan. Aday man su dō azar aya ta nay kwa ù kon a azar aya wa, kawa dō sə Urəsalima pi zek tu dō sə Yahudiya azar aya, tē apan dō sə wulen su doh aya bəse tē bəlay ataya, kawa dō sə Tirus ahay aday tu dō sə Sidon ahay fok, tinen à man ata awan.

¹⁸ Ta nay ahay nā, sa naa pak sləmay pa 'am anahan ahay, aday sa naa njad zay si zek a tinen ahay. Aday dō setene sə hurvos atan ataya dukwen ta nak ahay, aday fok tē mbərak re.

¹⁹ Kuwaya a gan may sə laman alay à Yesu, anga mēgala sə mbar dō ahay a nay à winen wa, aday a mbar atan fok.

Ataslay mivēl tē dāce

Mata 5.1-12

²⁰ Natiya awan, Yesu a ca pə njavar anahan ahay, a jan atan, a wa:

«Ataslay mivēl inde anga kwanay, dō mətawak aya awan,
anga bahay a Mbərom ma var a nə anga kwanay.

²¹ Ataslay mivēl inde anga kwanay, dō may a han pikwen hana ataya awan,
anga ki naa rihen pə luvon a inde nā,
mbodol mbodol mba.

Aday ataslay mivēl inde anga kwanay, dō sə jalay mərava ahay ite asa,
anga ki naa mbisen pə luvon a inde mba.

²² Kak hana dō ahay ta nak ikwen idē,
tē rəzłak kwanay à wulen a tinen wa,
tē gənahak ikwen,
ta jak pikwen 'am lelibay aya anga kə dafen nga pi nen Wan su Dō nā,
tislen mivēl adəka.

²³ Pə luvon a ta gak ikwen way matana ataya cəna,
tislen mivēl, ndəzlen tē ambasay adəka,
anga Mbərom i varak ikwen magwayway mēduwen a à bagəbaga mburom.

Anga bije a tinen ahay dukwen ta gak anan ahay anā dō maja'am a Mbərom ahay kətanen re.

²⁴ Əna, kwanay dō sə zlile ahay nā, dāce inde pikwen,
anga 6a kə njiden panan magwayway a kwanay hana pə daliyugo coy.

²⁵ Kwanay, dō ma rah aya hana ataya awan, dāce inde pikwen,
anga may i naa rawad kwanay pə luvon a inde mba.

Kwanay, dō à ambasay inde hana ataya awan, dāce inde pikwen,
anga ki naa yimen ta sə jalay mərava pə luvon a inde mba.

²⁶ Kak hana dō ahay ta ja pikwen nə 'am lele aya nā, dāce inde pikwen,
anga bije a tinen ahay dukwen tē varak anan zlangar matanan anā dō maja'am mungwalay ataya re.»

Pəlen anan dō manidē a kwanay ahay

Mata 5.38-48, 7.12

²⁷ Pə dəba anahan a wa, Yesu a jan atan asa, a wa:

«Kwanay dō sə puko sləmay ahay, nen apan ni jak ikwen: Pəlen anan dō manidē a kwanay ahay, gen anan sumor anā dō sa nak ikwen idē ahay.

²⁸ Pəsen 'am lele aya anā dō sə tahasl kwanay ahay. Gen amboh anā Mbərom anga dō sa ga alay tē kwanay ahay.

²⁹ «Dowan a kə dəcak anak pə cakay sləmay kərtek a nā, mbəfahan anan apan day hinen asa. Kabay dowan a kə ngəzarak panak zana anak mēduwen a sa pak pi zek ata nā, mbəsakan anan apan tegwere sə zana ata re.

³⁰ «Dowan a kə cəcihek panak wa way nā, kə sa gan anan azay bay, varan. Kabay dowan kə ngəzarak panak wa way anak nā, mbəsakan anan, kə cəce a panan bay.

³¹ «Way a aday hana ki gen anan may dō ahay tā gak ikwen anan nā, gen atan anan dukwen matanan re.

³² «Kak kə pəlen nā, dō sə pəlay kwanay ahay dəkdek nā, waya saa ngərak ikwen apan anaw? Kwa dō sə atahasl ahay dukwen tē pəlay nā, dō sə pəlay atan ataya re asanaw?

³³ Kabay, kak ki gen anan sumor nə ù dō sa gak ikwen sumor ahay dəkdek ata nā, mərdok sə ayanga a kwanay wuraw? Abay dō sə atahasl ahay nā, ta ga nə matanan bay cara dāw?

† 6:14 Piyer: kawa sa ja nā, Pəkərad.

³⁴ «Kak kə viren anan gudire nà, anà dōwan aya aday kə sənən zle ti mba apan sə hamak ikwen anan uda tətə ataya nà, waya saa ngərak ikwen apan anaw? Kwa abay dō sə atahasl ahay təkede tə varan gudire nà, anà dōwan aya aday ta san zle ti mba apan sə haman atan anan uda tətə ataya bidaw?

³⁵ Əna, adəka bay, pəlen anan dō manidə a kwanay ahay, gen atan sumor, viren atan gudire, əna mənəna sə bayak sa jəka ti sa haman umo anan uda mba ata awan. Kak ki gen matanan nà, ki i njiden magwagway bayak awan, ki tərən nə wan a Mbərom sə bagəbaga mburom ahay. Anga Mbərom awan, winen a gan sumor nà, anà dō sa ngar pə alay itəbay ataya awan, aday anà dō sə huwan ahay fok re.

³⁶ Gen anan sumor i zek ahay, anga Bəbay a kwanay Mbərom nà, winen dō sa gan sumor ù dō.»

'Am sa man mungok i zek ahay

Mata 7.1-5

³⁷ «Kà si men anan anan mungok ù dō azar aya à mivəl inde bay. Ata Mbərom dukwen i mak ikwen anan mungok bay ite re. Kə bənen dō à mivəl inde bay. Ata Mbərom dukwen i ban kwanay tə sariya bay ite re. Pəsen anan anan ines anà dō ahay, aday Mbərom dukwen i pəsek ikwen anan à kwanay aya ite re.

³⁸ «Viren anan way anà dō ahay, aday Mbərom dukwen i mak ikwen anan uda awan. I mak ikwen uda nà, tə way sə lavay way məduwen awan, aday i tambal anan, i jəjak anan uda nə lele. I rahak ikwen anan cucucə aday i pəkək ikwen ayak uda à mbulo inde. Mbərom i lavak ikwen ayak uda nà, tə way a kwanay sə lavan uda anà dō ahay ata awan.»

³⁹ Yesu a təkəren atan 'am sə jike hinen asa, a wa: «Do hurof a nà, i mba apan sə bənan alay anà hurof car a tətə dāw? Kak matanan nà, ti slahay à gujar inde cew maya bidaw?

⁴⁰ Do sə jangay nà, i zalay miter anahan bay. Əna dō sə jangay ata i ndav anan ajan-gay anahan aday ti sa lavay tə miter anahan ata kutok ba?»

⁴¹ A jan atan asa, a wa: «Iken nà, ka mba apan sə canan anà cukol i ide ana mərak anak inde, aday dədom i ide anak a inde nà, ka mba apan sə canan sabay ata nà, angama kutok anaw?

⁴² Ka mba apan sa jan anà mərak anak: «Ənga, nə gəbək anan ahay cukol i ide wa”, aday cəkəbay iken a nə dədom i ide anak a inde zləngəddə nà, kə gəbək anan ahay wa bay re asanaw? Mbadəmbada bidəka! Ənga, gəbəy anan ahay dədom i ide anak a wa, aday ki ca ide lele. Ata aday ki i mba apan sə

gəbəy anan ahay cukol ide anà mərak anak wa nà, na.»

Dədezl si sé tə wan anahan aya awan

Mata 7.16-20, 12.33-35

⁴³ Natiya, Yesu a jan atan asa, a wa: «Dədezl si sé lele a nà, i wahay wan lelibay a bay. Dədezl si sé lelibay a ite nà, i wahay wan lele aya bay.

⁴⁴ Anga na awan, da san anan dədezl si sé ahay fok nà, pa wan a tinen aya wa. Dōwan i mba apan sə bənay ahay wan sə buway i sé sə jəgem wa nà, ibay. Dōwan sa sa bənay ahay maka i sé sə iyam wa dukwen ibay re.

⁴⁵ Do lele a nà, a san sa ja 'am zle ləfedede, anga 'am anahan ata a nay ahay nà, kwa à mivəl anahan a lele ata wa. Aday dō sə huwan ite nà, a ja nə 'am sə huwan, anga 'am anahan ata a nay ahay nà, kwa à mivəl anahan a lelibay ata wa re. Bina təbələm su dō a ja nə way sa nay ahay à mivəl anahan wa.»

Jike su doh ahay cew

Mata 7.24-27

⁴⁶ Pə dəba anahan a wa asa, Yesu a jan atan, a wa: «Kə ngimen uno “Bahay, Bahay!” nà, aday ki gen way a kawa nen sa jakikwen aday kī gen ata bay asanaw?

⁴⁷ Ni dəkək ikwen anan həna. Do zənzen a kə nak à man uno, kə slənek 'am uno, kə dəfak anan apan lele nà, winen a ga minje nə tə wayaw?

⁴⁸ Winen a ga minje nà, tu dō sə ndakay doh. A pak saray a nà, a la məkə sədək dezl pə pəkərad, a pəkay ahay saray su doh anahan pə pəkərad ata wa kutok. Zəlaka a haway ahay, a van nga anà doh a mi dezl ata awan, əna doh ata kə mbəzlak bay, anga saray su doh ata ma pak a lele.

⁴⁹ Əna dō sə sləne 'am uno aday kə dəfak anan apan bay ata nà, winen a ga minje tu dō sa dezl doh anahan pə yugo mənəna sa pak a saray a ata awan. Iven a ga, zəlaka a haway ahay, a van nga anà doh ata cəna, doh ata a mbazl seked seked kwayan'a.»

7

Yesu a mbar anan bile ana bahay sə suje sə Ruma ahay

Mata 8.5-13

¹ Natiya kutok, pə dəba anahan a wa, Yesu a ndav anan 'am anahan sa jan anà dō ahay nà, a slabak, a zla way anahan à wulen su doh sə Kafarnahum.

² Bahay sə suje ahay a inde à man ata awan, winen nà, Ruma ahay. Ləliwe sə bile anahan a inde dəvac awan, bəse winen apan i ndav zek coy.

³ Matanan, bahay sə suje ata a sləne pə ləbara a Yesu cəna, a slənay ahay məcəd sə Yahuda ahay à man anahan sa naa gan kem,

aday à zla saa mbar anan òile anahan ata ite.

⁴ Natiya, dō ataya tē dazley ahay à man a Yesu nā, tē dubok anan, ta gan kem, ta sa jan nā: «Dowan ata nā, abay kē slēnen anan ayam anahan ite nā, tēde.

⁵ Winen a pēlay dō a mēnuko ahay tē min-del, aday sē hanan umo doh sē wazay ata dukwen, winen a re.»

⁶ Natiya awan, Yesu a zla tē maced ataya kutok. Abay bāse tinen apan ti dazle āga bahay sē suje ata kutok nā, dōwan ata a slēnay car anahan ahay pē caved sa naa jan à Yesu nā: «Bā Mēduwen, kā yay nga sa nay ahay bay, anga nen na slak tēde aday ki dazley ahay āga nen bay.

⁷ Anga nan, na ca apan nā, ni zlak ayak ta nga uno awan, à man anak a nā, na slak bay. Ja 'am anak a dasl kērtēk cēna, òile uno i mbar.

⁸ Nen a aday nā, bahay uno ahay dukwen inde, aday nen nē bahay sē lavan nga anā suje ahay bayan aya re. Na sak a jan anā dōwan a kērtēk a: “Zla tiya”, i zla. Na sak a jan anā dō hinen: “Hayak à man a anan”, i nay ahay. Na sak a jan anā òile uno: “Ga natiya”, i ga anan acēkan.»

⁹ Natiya, Yesu a slēne anan 'am ataya fok cēna, a zlan à nga lele. A mbēdahay 'am pu dō sē pērahan ayak azar ataya, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tē dīdek awan, kula na tak anan à nga anā dō sa daf upo nga lele kawa dōwan a anan à wulen su dō sē Isēra'ila ahay bay.»

¹⁰ Dō maslan ataya ta ma pē dēbā āga bahay sē suje ata kutok. Taa tan ayak à nga anā òile anahan ata nā, kē mbērak, winen inde zay coy.

Yesu a mbar anan wan ana mēdukway sē uwar inde, ma mac awan

¹¹ Natiya kutok, pē dēbā anahan a wa nā, Yesu a zla à wulen su doh a inde tē ngaman Nayin. Njavar anahan ahay, tē dō ahay bayak a tē pērahan azar.

¹² Bāse Yesu winen apan i dazle à wulen su doh ata inde nā, tē zlangay tu dō ahay tē gēbāk ahay mēsinde, tinen apan ti zla anan à mēke. Mēsinde ata nā, wan ana mēdukway sē uwar a inde, mēnduwel awan. Dō ahay bayak a tinen apan ti zla tatē uwar ata pa 'am jōvay.

¹³ Aday kutok, Yesu Bā Mēduwen a canan à mēdukway sē uwar ata cēna, a gan i zek wa, a jan, a wa: «Njahay way anak, kā yam bay.»

¹⁴ Cēna, a zla, a laman alay anā lala sē gēbā mēsinde ata awan, dō sē gēbā mēsinde ataya tē tavay. Yesu a jan anā mēsinde ata, a wa: «Wan ada, nen apan ni jak: Slabak!»

¹⁵ Cēna, wan ata a slabak acēkan, a njahay tun, winen apan i ja 'am. Aday Yesu a man anan à alay inde anā may anahan.

¹⁶ Dō sē canan à way a Yesu a sa ga ata nā, ta ma nga pē ajajar, tē hēran nga anā Mbērom ta sa ja nā: «Dō maja'am a Mbērom mēduwen a kā nak ahay à wulen a mēnuko inde» aday «Mbērom kā nak sa man zek anā mēnuko dō anahan Isēra'ila ahay.»

¹⁷ Lēbara sē way a Yesu a sa ga ata a ta 'am tēday pē daliyugo sē Yahudiya, aday pu kon azar a sa mban atan ataya fok.

Yuhana, dō sa gan baptisma anā dō ahay ata a slan dō ahay à man a Yesu

Mata 11.2-19

¹⁸ Natiya awan, njavar ana Yuhana dō sa gan baptisma anā dō ahay ata, tē tēkēren anan lēbara sē way a Yesu sa ga ataya fok anā miter a tinen. Yuhana a ngaman anā njavar anahan ahay cew,

¹⁹ a slan atan à man a Yesu Ba Mēduwen, saa cēce panan: «Iken nā, Almasihu, dōwan a manay sē slēne i nay ahay mba ata daw? Kabay mā ba dō hinen daw?»

²⁰ Dō maslan a Yuhana ataya tē dazle à man a Yesu nā, tē cēce panan kutok, ta wa: «Yuhana dō sa gan baptisma anā dō ahay a slēnay manay à man anak saa cēce panak: Iken nā, Almasihu dōwan a manay sē slēne i nay ahay mba ata daw? Kabay mā ba dō hinen daw?»

²¹ A alay ata ite, Yesu winen apan i mbar dō sē dēvac ahay bayak a, à dēvac a tinen ahay wa cara cara, tu dō sē setene ahay, aday kē tēbāk anan anan ide anā hurōf ahay bayak awan.

²² Yesu a mbēdahan atan apan, a wa: «Zlen, tēkēren anan anā Yuhana nā, way a kwanay sē canan aday sē slēne: Hurōf ahay tē tēbāk ide, vādāl ahay tinen apan ti zla tē saray a tinen, aday dō mē dugwad aya dukwen, zugol inde patan sabay anga tē mbērak. Mēdēngazlak ahay, tinen apan ti slēne way tē slēmay a tinen ahay re, dō ma mac aya tē slabakak ahay à mēke wa, aday dō mētawak aya, tē slēnek lēbara sa 'am mugom awan.

²³ Zay i tēran anā dō aday kē mbēsakak sa daf upo nga itēbay ata awan.»

²⁴ Pē dēbā ana dō maslan a Yuhana ataya sa zla way a tinen ata wa nā, Yesu a dazlan sa jan 'am ana Yuhana anā man su dō ata awan, a wa: «Ki zlen à kīfē à man sa saf inde nā, saa cay ahay pa maw? Pē gusuko aday mad winen apan i bal anan ata daw? A'ay.

²⁵ Òna aday ka si cen ahay nā, pa ma kutok anaw? Pu dō aday winen ma pak zana kēlfedēde aya ata daw? Dō sa pak zana kēlfedēde aya aday tinen zīle aya ata dukwen, mē njahay aya way a tinen à gala bahay ahay.

²⁶ Aka aday ka si cen ahay nə pa ma kərtek a kutok anaw? Pu do maja'am a Mbərom bidaw? Ayaw, winen do maja'am a Mbərom acakan, aday nen ni jak ikwen nà, winen a zalay do maja'am a Mbərom ahay re.

²⁷ Anga 'am inde mə vinde à Deftere a Mbərom inde, pə winen. Mbərom a wa:

"Həna ni slan do maslan uno,
i lahak pa 'am saa ndakak anan cəved lele.*,"»

²⁸ Yesu a jan atan asa, a wa: «Nen ni jak ikwen ite nà, dōwan inde mə wahay a pə daliyugo sə zalay Yuhana nà, ibay. Aya əna, do ma kac awan à bahay a Mbərom inde ata ite nà, winen a zalay anan Yuhana tə məduwen.»

²⁹ Do ahay, tu do sə cakal jangal aya təkə fok, tə sləne 'am ataya cəna, tə sənək way a Mbərom ahay fok nà, lele aya awan, bina tə ngəmak baptisma ana Yuhana coy.

³⁰ Əna Farisa ahay tə miter sə Tawrita ahay, tə təmahak kawa ana Mbərom sa gan may tə ga ata bay, bina tə ngəmak baptisma ana Yuhana ata itəbay.

³¹ Yesu a ja asa re, a wa: «Do a wuswes anaya həna ata nà, ni ga atan minje nà, ta maw? Ta ga minje nə tə wayaw?»

³² Ta ga minje tə gwaslay mə njahay aya pə zavay sə wulen su doh, tinen apan ti zlahan i zek ahay, ta sa ja nà: "Ma fak ikwen ayak gungozl, kə gərven bay. Ma fak ikwen ayak gingec, kə yimen bay re!"

³³ Anga Yuhana a nay ahay, winen a sa mahay bay, a taa ga sumaya re. Əna ki wen: "Winen mə vaway nga awan".

³⁴ Əna nen, Wan su Do, na nay ahay, na pa daf kəray, na sa way kəray nà, ki wen: "Cen apan! Dōwan a anan nà, do sə kutov, do sə vaway nga, aday winen car su do sə cakal jangal ahay pi zek tu do sə ines ahay."

³⁵ Aya əna, do ahay ti san kəlire ana Mbərom winen lele, anga ti canan anə mer su way anahan sa ga ataya awan.»

Yesu əga dōwan a inde tə ngaman Simon, winen Farisa ahay

³⁶ Natiya kutok, dōwan a inde tə ngaman Simon, winen Farisa ahay. A ngaman à Yesu saa pa way əga winen miya awan. Yesu a zla əga dōwan ata, tə njahay sa pa way pə kərtek a kutok.

³⁷ Uwar a inde à wulen su doh ata awan, winen nà do sə atahasl. A sləne sa jəka Yesu winen apan i pa way əga Simon, Farisa ahay ata cəna, a nay ahay əga dōwan ata awan, tə amar sə wurde anahan a à dunguzlok inde.

³⁸ Uwar ata a tavay à dəba ana Yesu bəse à man sə saray anahan. Winen apan i yam gweguzguzze, idə sə ayam anahan a dazlan sə banay anan saray a Yesu kusler kusler. A ma nga sə təkaf panan idə sə ayam anahan

ata tə sibək sa nga anahan, a ban anan saray a Yesu həmbok, a pak apan amar sə wurde ata kutok.

³⁹ Natiya kutok, Simon, Farisa sə dōwan a sə ngaman ayak à Yesu əga winen ata, a canan à way a matanan ata cəna, a jalay ta nga ta nga, a wa: «Dōwan a anan i ga nà, do maja'am a Mbərom bay aday bina, a san sa jəka uwar sə laman a anan ata, winen do sə atahasl dukwen a san bay ata nə kəkəməw?»

⁴⁰ Pa 'am anahan ata kutok, Yesu a jan, a wa: «Simon, way inde u no sa jak.»

Simon a mbədahan apan, a wa: «Miter, ja asanaw!»

⁴¹ Yesu a jan kutok, a wa: «Dōwan a inde nà, gudire anahan inde pə do ahay cew. Pu do kərtek awan, dala anahan apan mbulo səkət dāra, pu do hinen ite, mbulo kwa kuro dāra.

⁴² Əna do sə dala ata a ca patan cew miya dukwen, dōwan saa mba apan sə haman anan dala anahan ata tətə nà, ibay. Anga nan, a mbəsakan atan anan dala anahan ata fok sə coy awan. Əna à wulen su do a cew ataya wa nà, iken kə bayak saa pəlay anan dōwan ata tə mindel nà, dōwan a duwuraw?»

⁴³ Simon a mbədahan apan, a wa: «I ga nə, saa pəlay anan dōwan ata tə mindel nà, do aday winen sə mbəsakan anan dala zek məduwen a ata awan.»

Yesu a jan apan kutok, a wa: «Ka jak 'am didem awan.»

⁴⁴ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a mbədə 'am pə uwar ata awan, aday a jan anə Simon, a wa: «Nə wa, kə canak anan anə uwar a anan ba? Nen na nak əga iken, əna kə varak uno a'am aday anga nə banay anan saray uno ahay bay. Əna winen kə banak uno anan saray tə idə sə ayam anahan, aday pa təkaf panan tə sibək sa nga anahan re bidaw?»

⁴⁵ Aday iken nà, kə təmahak nen ta sa ban nen həmbok həmbok bay. Əna winen nà, kwa anuno sa nay ahay əga iken nà, kə mbəsakak sə buno anan saray uno ahay həmbok həmbok bay.

⁴⁶ Iken kə mbədak uno amar sə wurde pa nga bay, əna winen kə mbədak amar sə wurde pə saray uno ahay re.

⁴⁷ Anga nan, nen apan ni jak: Winen nà, i pəlay nen tə mindel, anga ines anahan ahay bayak a dukwen mə pəse aya awan. Əna do aday ines anahan ahay mə pəse a mənjoek aकिन ata nà, winen dukwen i pəlay nen tə mindel bay re.»

⁴⁸ Natiya pə dəba anahan a wa kutok, Yesu a jan anə uwar ata, a wa: «Mazar uno, ines anak ahay mə pəse aya coy.»

* 7:27 Ca pə Malakiya 3.1.

⁴⁹ Do a sa pa way pə kərtek a tə winen ataya fok tə dazlan sə jalay ta nga ta nga, ta wa: «Jəba su do wuru aday kwa sə pəse ines pu do wa dukwen a mba apan re ata anaw?»

⁵⁰ Əna Yesu a jan à uwar ata asa, a wa: «Adaf nga anak pi nen kə təmak iken. Zla tə zay!»

8

Uwar sə pərahan azar anə Yesu ahay

¹ Natiya, pə dəba anahan a wa a njahay əngal nā, Yesu a zla tə njavar anahan a kuro nga cew ataya awan, à wulen su doh ahay, aday pu kon pu kon. A dəkay anan ləbara sə bahay a Mbərom mugom awan.

² Uwar aya inde tə pərahan azar. Uwar ataya nā, 6a Yesu kə mbərak atan à dəvac a tinen ahay wa, aday kə rəzłak ahay setene à nga a tinen ahay wa re. A wulen sə uwar a sə pərahan azar ataya inde nā: Mariyama, dəna sə Magədala ahay, aday Yesu sə rəzłay ahay setene ahay cuwbe à nga anahan a wa ata awan;

³ tə apan Yuwana, uwar ana Huza, do məduwen a sa ga mer su way əga Hiridus; tə apan Suzana; aday tə apan azar sə uwar aya bayak a re. Uwar ataya ta mak anan zek à Yesu tə njavar anahan ahay tə zlıle a tinen.

Jike su do sa casl ndaw

Mata 13.1-9; Markus 4.1-9

⁴ Pə wulen su doh ahay wa cara cara, do ahay bayak a tə halay nga à man a Yesu. A dazlan sa jan atan 'am tə jike, a wa:

⁵ «Dowan inde a zla à guvo, saa casl ndaw. Winen apan i casl ndaw ata kutok nā, zahav a guce panan pə cəved. Do ahay tə dədəsl anan, aday məvuhom ahay tə dagay anan.

⁶ Zaav sa ndaw azar a tə guce panan pə saray pəkərad. A hay ahay, aday a kuray kwayan'a, anga man ata mə naaz a sabay.

⁷ Zahav mə mbəsakan a à alay inde ata a guce à wulen sə adak inde. Ta ha cəna, ta har pi zek tə adak, əna adak a bənan mbiyed, ndaw ata kə nahak bay.

⁸ Əna azar sə zaav a mə mbəsak ata, a guce pə yugo lele awan. A hay, a har, a nah wan pə hawal sa ndaw kərtek a nā, səkat səkat.»

Pə dəba sa 'am ata wa asa nə, a jan atan 'am tə məgalak awan, a wa: «Sləmay inde pə dowan a nə, à sləne 'am a anan.»

Yesu a ja 'am tə jike nə angamaw?

Mata 13.10-17; Markus 4.10-12

⁹ Pə dəba anahan a wa kutok nā, njavar anahan ahay tə cəce panan, ta wa: «Jike sa 'am anak a sa ga sə manan ata nā, a nan sa ja nə maw?»

¹⁰ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kwanay nā, way mi dər aya à bahay a Mbərom a inde ata nā, winen a kə gakikwen

panan akar sa 'am sə bahay anahan a coy. Əna do azar aya nā, ti sləne way ahay fok nā, si ta 'am sə jike. Anga nan:

Tinen apan ti ca apan, əna tə canan bay, aday ti pak apan sləmay, əna tə sləne bay re.*»

Yesu a pəsak anan jike su do sa casl ndaw ata awan

Mata 13.18-23; Markus 4.13-20

¹¹ Coy, Yesu a wa: «'Am sə jike anan a nan sa ja nā, natiya awan: Zaav sa ndaw nā, 'am a Mbərom.

¹² Do azar aya ta ga minje ta ndaw mə guce pə cəved ata awan. Tinen nā, tə sləne anan 'am a Mbərom bəse, əna Fakalaw i nay, i wudihəy anan 'am ata à mivəl a tinen wa, anga aday tən daf apan nga sa tam bay.

¹³ Do azar aya ite, ta ga minje tə zaav sa ndaw mə guce pə saray pəkərad ata awan. Tinen nā, tə slənək 'am a Mbərom cəna, tə təma anan tə ataslay mivəl awan. Əna 'am ata a pak sləlay a mivəl a tinen inde bay. Zanaka dəcə sə daliyugo kə nak, tə way sa njak do anahan aya cəna, ti mbəsak cəved sa 'am a Mbərom.

¹⁴ Do azar aya ite, ta ga minje tə zaav sa ndaw sə guce à wulen sə adak ahay inde ata awan. Tinen tə slənək 'am a Mbərom nā, way sə daliyugo ahay inde cara cara ti njak atan. Kawa ti jalay nga pə way sə daliyugo ahay, ti gan may anə zlıle sə daliyugo, ti taslay mivəl sa ga ubor pə way sə daliyugo ahay cara cara. Way ataya ti bənan mbiyed anə 'am a Mbərom à mivəl a tinen inde, aday 'am ata à zla nga uho saa nah bay.

¹⁵ Əna do azar aya ite asa, tinen ta ga minje tə zaav sa ndaw sə guce pə yugo lele ata awan. Tə sləne 'am a Mbərom nā, ta ban anan tə mivəl kərtek a lele. Kwa dəcə kə njadək atan dukwen, tə mbəsak bay re. Ta ban mivəl, aday ta zla nga uho pa 'am a Mbərom.»

Man sa daf lalam

Markus 4.21-25

¹⁶ Pə dəba anahan a wa kutok, Yesu a jan atan asa, a wa: «Dowan saa daf uko pə lalam aday i dər anan ta sə hərok apan tasa, kabay i dərək anan ayak u vo lala nā, ibay asanaw? I daf anan bugol nā, pa man jagad awan, anga aday ide jiyjay á dəvan anə do sa zla u doh ataya fok lele.

¹⁷ Ayaw, way a mi dər a aday dowan i canan bay nā, i ga inde sabay. Akar sa 'am ma ja aya bay dukwen, i kay zek pa 'am su do ahay à man ipec inde.»

¹⁸ A jan atan asa, a wa: «Gen wurwer pə way a kwanay sə sləne ahay. Anga do kə təbak anan sləmay sə sləne 'am nā, Mbərom i zəgahan anan sə sləne 'am ite re. Aday do

* 8:10 Ca pə Esaaya 6.9.

kè tacak anan sləmay, anga a nan sə sləne 'am bay nà, Mbərom i təma panan mənjøk anahan a abay sə bayak, kè slənek anan coy ata re.»

Mərak a Yesu ahay tatə may anahan

Mata 12.46-50; Markus 3.31-35

¹⁹ Mərak a Yesu ahay tatə may anahan ta nay ahay à man anahan, əna ta mbak apan sə dəzle dezl à man anahan a bay, anga dō ahay inde bayak a kè zalak.

²⁰ Anga nan, dō ahay ta jan à Yesu, ta wa: «Atə may anak tə mərak anak ahay tinen mə tavay aya uho, ta gak may.»

²¹ Əna Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Pi nen nà, atə may uno tə mərak uno ahay nà, dō sə sləne 'am a Mbərom ahay, aday sə dəfan apan ataya awan.»

Yesu a gafan 'am anà atə mad tə a'am

Mata 8.23-27; Markus 4.35-41

²² Pə luvon a inde asa, Yesu a ján à kwalalan inde tə njavar anahan ahay, a jan atan, a wa: «Takasuko pa day uho!» Ta ra zek, ta zla.

²³ A alay a tinen apan ti takas tə kwalalan mba ata ite, Yesu a njak ahan à kwalalan ata inde. Zaməma nà, vəvara əduf a slabakay ahay pa nga sə bəlay ata awan, a'am a ma nga sa rah anan kwalalan, aday bəse tinen apan ti lize coy.

²⁴ Natiya njavar anahan ahay tə hədek pə cakay anahan, tə pədek anan, ta jan, ta wa: «Miter, miter! Aday mənuko apan dī lize bəse coy asanaw!»

Cəna, Yesu a slabak, a gafan 'am anà atə mad tə məsugurndolon sə a'am ahay tə məgalak awan. Cəna, a'am a tavay dekek, awan a 6al sabay fok.

²⁵ Natiya Yesu a jan anà njavar anahan ataya awan, a wa: «Kə dəfen upo nga jiga nə kəkəməw?»

Njavar anahan ataya ta ma nga pə ajəjar, a gan atan masuwayan. Ta ja à wulen a tinen, ta wa: «Dō wurə hənə anan anaw? A gafan 'am anà atə mad tə a'am ahay dukwen, tə dəfan apan re ata nà, jəba su dō wurə kəlanaw?»

Yesu a mbar anan dōwan a inde tə setene aya à nga inde

Mata 8.28-34; Markus 5.1-20

²⁶ Pə də6a anahan a wa kutok, atə Yesu tə njavar anahan ahay tə takas pə day hinen, tə dəzle ù kon sə Gerasina ahay. Kon ata, winen dinger pa 'am anà daliyugo sə Galile.

²⁷ Yesu a dazay ahay à kwalalan wa bine siwaw nà, dō su kon ataya inde a nay ahay pə cakay anahan kwayan'a. Dōwan ata nà, setene ahay ta taa ban anan. A taa pak zana pi zek sabay, aday a taa nahay agay sabay re. Əna a taa nahay way anahan ahay nà, à wulen sə jəvay ahay inde.

²⁸⁻²⁹ Abay setene ata a taa ban anan nà, saray bayak a way anahan. Ta taa 6an anan tə calalaw, alay tə saray a təke, aday tə jaway anan à səsile inde, anga sa gan nga. Tə winen ata təke nà, a slač anan way ataya nduroc nduroc, aday setene ataya tə vawan nga sa haw way anahan à ki6e re.

A canan à Yesu nà, a zlah pi zek tə məgalak awan, a dukwen gərmec ù vo, a wa: «Iken Yesu, Wan a Mbərom sə bagəbaga mburom, kə pəlay nə ma pi nen wa anaw? Na gak anak kem, ká ga alay ti nen bay ite.»

A ja matana ata nà, anga 6a Yesu kə jak anan anà apasay lelibay ata à nay à dōwan ata wa ata awan.

³⁰ Yesu a cəce panan kutok, a wa: «Sləmay anak a nə wayaw?»

A mbədahan apan, a wa: «Tə ngumo nə Daskalak.» Dōwan ata a ja matanan ata nà, anga setene ahay inde bayak a i zek anahan inde.

³¹ Setene ataya tə dubok a Yesu, ta wa: «Amboh, kem à nak ite. Ká sa razl manay dən aday mə lize dənəm à məke sə mərda inde bay ite.»

³² A man ata awan, dōwan aya inde, tinen apan ti 6al gadura ahay pa zar kon bayan awan, gadura ataya tinen apan ti rac apa a tinen ahay. Əna setene ataya ta gan kem à Yesu, ta wa: «Kem, amboh, ənga varan umo cəved mə zla à gadura tiya ataya inde ite.» A varan atan cəved.

³³ Natiya, setene ataya tə zləray à dōwan ata wa, ta zla à gadura ataya inde cəna, gadura ataya tə pakay anan ahay ahaw kwa pa zar kon wa, tə dazak ayak kwa pa 'am məgugəjuje wa à bəlay inde. Fok a tinen awan, tə lizek à a'am ata inde dədām.

³⁴ Dō sa gan nga anà gadura ataya tə canan à way a sə tərə ata cəna, ta haw saa dəkay anan ləbara sə way a sə tərə patan tə gadura a tinen ataya fok à wulen su doh məduwen awan, aday à wulen su doh sə ki6e ahay fok re.

³⁵ Dō ahay tə zləray ahay à wulen su doh ataya wa. Ta zla saa ca pə ləbara sə way a sə tərə ata awan. Tə dəzley à man a Yesu nà, ta tan à nga anà dōwan a setene ahay sa nay ahay à winen wa ata, mə njahay a à man a Yesu, winen tə zana pi zek kutok. A san nga anahan zle lele coy. Aday ta ma nga pə ajəjar:

³⁶ Dō a sə canan anà masuwayan ataya nà, tə təkəren ləbara sə ambar ana dōwan ata anà dō ahay fok.

³⁷ Dō su kon ataya ta ma nga sa gan kem à Yesu aday à zla ù kon a tinen wa, anga tə jəjarak tə way ata tə mindel. Natiya kutok, Yesu a ma way anahan à kwalalan inde sa zla way anahan.

³⁸ A alay a Yesu winen apan i ján à kwalalan inde sa zla way anahan ata nà,

dówan a setene sa nay ahay á winen wa ata a gan kem, aday tá zla maya ite. Əna Yesu a man 'am pi zek wa ta sa jan ná:

³⁹ «Ma agay, aday ká sa dakan anan aná dó ahay way a Mbərom sa gak ataya fok.» A zla way anahan, a dákay anan ləbara sə way a Yesu a sa ga anga winen ata á wulen su doh inde fok.

Atə Zayrus tə uwar sə laman alay á zana a Yesu ata awan

Mata 9.18-26; Markus 5.21-43

⁴⁰ Pə dəba anahan a wa ná, Yesu a takasay ahay bəlay, a may ahay pə day sə Galile kutok. A tan ahay á nga aná dó ahay mə halay nga bayak a, tinen apan ti ba anan. Tə təma anan tə ataslay mivəl awan.

⁴¹ A alay ata kutok ite, dówan a inde tə ngaman Zayrus ká zlak ayak á man a Yesu. Winen dó məduwen awan, sə lavan nga aná mer su way ú doh sə wazay ná, winen. A nay, a dukwen gərmec ú vo aná Yesu, a gan kem aday á zla əga winen ite,

⁴² anga dəna anahan a inde mənduwel a ma wa kuro nga cew awan, winen apan i mac bəse coy.

A alay a Yesu winen apan i zla əga dówan ata kutok ná, dó ahay bayak a tinen apan ti ngədec anan.

⁴³ Uwar a inde á wulen su dó ataya ite, mez winen apan i pəkan ahay á kutov wa. Ká gak a pi zek ná, awa kuro nga cew. Kə lizek anan dala anahan fok sa haw a pi zek wa dükwen, dówan ká mbak apan sa mbar anan bay re.

⁴⁴ Uwar ata a hədəkey á dəba a Yesu, a laman aná 'am sə zana a Yesu pec. Cəna, cənjələn dəvac anahan kə ndalak panan. Kə mbərak, mez a pəkan ahay á kutov wa sabay.

⁴⁵ Natiya, Yesu a cəce pu dó sə pərahan azar ataya wa, a wa: «Wayə sə lumo anaw?»

Kuwayə a ma nga sa ja ná: «Nen bay.» Əna Piyer a mbədəhan apan, a wa: «Miter, dó ahay ná, tinen apan ti ngədec iken kutok ná, aday ki cəce wayə sə lamak anaw re asa dāw?»

⁴⁶ Əna Yesu a jan atan, a wa: «Ayaw, əna nen a na san dówan kə lamak uno ná, anga məgala inde ká nak ahay í nen wa.»

⁴⁷ Uwar ata a ca apan ná, Yesu kə sənək apan, i mba apan sa dər panan zek sabay. Anga nan, a nay ahay pa 'am anahan sləsləb tə ajəjar awan, a dukwen gərmec ú vo aná Yesu á wulen su dó ataya inde. A dakan anan aná man su dó ata ləbara anahan sə laman aná Yesu, aday á alay anahan sə laman ata ná, a mbar kwayan'a ata awan.

⁴⁸ Pə dəba a 'am anahan ata wa ná, Yesu a jan aná uwar ata, a wa: «Mazar uno, adaf nga anak pi nen ata kə mbərak iken! Zla agay tə zay.»

⁴⁹ A alay a Yesu winen apan i ja 'am ata mba cəna, dó maslan a nay ahay əga Zayrus wa, winen dó sə lavan nga aná doh sə wazay ata awan. A jan aná Zayrus a ná: «Dəna anak nə, kə ndəvak zek coy. Həna ná, kə vawan nga aná miter sabay.»

⁵⁰ Yesu a sləne 'am ana dó maslan ata cəna, a jan aná Zayrus ná: «Kə jəjar bay, daf upo nga lele cəna coy! Dəna anak ná, i mbar.»

⁵¹ Tə dəzle əga Zayrus kutok ná, Yesu a mbakan cəved sa zla ú doh tatə winen a ná, aná Piyer, aná Yuhana tə Yakuba, tə apan aná bəbay a dəna ata tə may anahan cəna coy.

⁵² Yesu a tan ayak á nga aná dó ahay bayak a tinen apan ti yam dəna ata, tuhhwa. Əna Yesu a jan atan, a wa: «Kə yimen bay, anga dəna a anan kə məcak bay. A njak ahan ca.»

⁵³ Man su dó ataya tə mbasay apan, anga ta san zle, dəna ata ná, abay kə məcak wanahan.

⁵⁴ Əna Yesu a hədəken ayak pə cakay aná dəna ata awan, a bənan alay, a ja tə məgalak awan, a wa: «Dənama, na jak ná, slabak!»

⁵⁵ Cəna, dəna ata a mbar, a slabak acəkan. Coy Yesu a jan atan kutok: «Viren anan ahay way sa pa aday á pa.»

⁵⁶ Way a Yesu a sa ga ata a gan masuwayan aná bəbay a dəna ata tə may anahan a tə mindel. Əna Yesu a jan atan, a wa: «Way a sə təra a anan fok ná, ká si jen aná dówan bay.»

9

Mer su way ana dó maslan a kuro nga cew ataya awan

Mata 10.5-15; Markus 6.7-13

¹ Natiya pə luvon a inde, Yesu a halan nga aná dó maslan anahan a kuro nga cew ataya awan. A varan atan məgala tə mazləb awan, sa razl setene ahay, aday sa mbar anan dó sə dəvac ahay re.

² A slan atan saa dəkay anan ləbara sa 'am sə bahay a Mbərom, aday ta sa mbar anan dó sə dəvac ahay.

³ A slan atan, ta sa jan atan kutok, a wa: «Zlen! Əna way kawa dəkər, mbulo, way sa pa, aday dala ná, ká sa gəben á alay inde bay. Aday ki gəben zana pi zek dükwen kartektəkke re.

⁴ Kə dəzlen á man a aday tə təmahak kwanay əga dówan a ná, ká sa hədəken way a kwanay əga dówan ata wa bay. Njihen ná, əga dówan a sə təma kwanay əga winen ata awan, hus pə luvon a kwanay saa zla way a kwanay ata awan.

⁵ Əna aday dó sa man ataya tə təmahak kwanay bay ite ná, zlen way a kwanay á man ata wa, aday kə bəzləmen a morbodok su kon a tinen pə saray a kwanay ahay wa,

anga aday tâ san pi zek tinen tã ines aya awan.»

⁶ Natiya, dõ maslan anahan ataya ta ra zek, ta zla pu kon pu kon sã dakay anan lãbara mugom a sa 'am sã bahay a Mbërom kwa aha fok. Aday tinen apan ti mbar anan dõ sã dëvac ahay re.

*A nan à Hiridus sa san Yesu nã wayaw
Mata 14.1-12; Markus 6.14-29*

⁷ Natiya kutok, Hiridus, bahay sã Galile, a slãne pã lãbara si mer su way a Yesu a sa ga ta njavar anahan ahay ataya awan. Aday dõ ahay tinen apan ti tãker lãbara anahan ata re nã, a wusen nga tã mindel. Anga dõ azar aya awan, tinen apan ti ja nã, ta wa: «I ga nã, Yuhana dõ sa gan baptisma anã dõ ahay ata kã mak uho.»

⁸ Dõ azar aya ite ta wa: «Sã slãray ahay nã, Eliya.»

Do azar aya ite asa ta wa: «I ga nã, dõ kãrtek à wulen su dõ maja'am a Mbërom sã kwakwa ataya kã mak uho.»

⁹ Òna Hiridus nã, a wa: «Aday Yuhana dõ sa gan baptisma anã dõ ahay ata nã, nã gëdak panan nga. Aday sa ga mer su way matana ataya, hus slãmay anahan a saa ndar ndãndan ata nã waya asa anaw?»

Natiya Hiridus a gan may sã canan anã Yesu aday à san anan.

Yesu a varan way sa pa anã dõ ahay ti ga mbulo dara

Mata 14.13-21; Markus 6.30-44; Yuhana 6.1-14

¹⁰ Natiya pã dëba anahan a wa nã dõ maslan a Yesu a sa slan ataya ta mak ahay à man anahan. Tã dakan anan way a kawa ana tinen sa gay à man ataya wa ata fok. Aday Yesu a ngaman atan taayak a tinen a, ta zla zad, bãse tã wulen su doh a sã ngaman Baytisada ata awan.

¹¹ Natiya, dõ ahay ta san patan tinen tiya nã, ta zla, ta njad anan Yesu tã njavar anahan ahay à man ata awan. Yesu a tãma atan, a dakan atan anan lãbara sa 'am sã bahay a Mbërom. A mbar anan dõ a sa gan may anã zay a tinen ahay re.

¹² Natiya kutok, suko a ga lele nã, dõ maslan ataya ta zla pã cakay a Yesu, ta jan nã: «Suwan, mbakan cõved anã dõ ahay tâ zla pã culok ahay, à wulen su doh ahay, anga aday tâ saa pëlay way sa pa, ta man sã nahay aya, bina mënuko à man kië inde asanaw?»

¹³ Òna Yesu a mbëdahan atan apan, a wa: «Kwanay a viren atan way sa pa awan.»

Tã mbëdahan apan, ta wa: «Inde pumo nã, tapa sa pen ahay dara tã apan kãlef ahay cew. Kak si ka gan may mã zla à wulen su doh ahay inde, saa pëlay ahay way sa pa aday ata bina, hëna anan i slan anã man su dõ a anan bay asanaw?»

¹⁴ Dõ sa pa way à man ata dukwen, tinen mã baslay a nã, mungol a dëkdek aday nã, ta ga mbulo dara.

Òna Yesu a jan anã njavar anahan ahay, a wa: «Jen anã dõ ahay tã njahay njëbukbok. Man kãrtek cana, i ga dõ ahay kwa kuro dara, kwa kuro dara.»

¹⁵ Njavar anahan ataya, ta ga mer su way a kawa ananahan a sa jan atan ata awan.

¹⁶ Yesu a gëba anan tapa sa pen a dara ataya, tã kãlef a cew ataya awan. A ca ide à mburom, a ngëran ayak anã Mbërom. A gëzla anan i zek wa, a varan anan anã njavar anahan ahay aday tã gëzlan anan anã dõ ahay.

¹⁷ Dõ ataya fok ta pak, tã rahak ãah ãah. Tã halan nga anã mã mbësak a patan wa ata awan, aday kã rahak anan cëkarak ahay kuro nga anahan a cew re.

Piyer a dakay anan nã, Yesu nã winen Almasihu

Mata 16.13-19; Markus 8.27-29

¹⁸ Pã luvon a inde, Yesu winen apan i ga amboh taayak anahan awan. Aday njavar anahan ahay dukwen tinen inde bãse à man anahan kutok. Yesu a cace patan wa, a wa: «Dõ ahay ta ja pi nen nã, nen nã wayaw?»

¹⁹ Tã mbëdahan apan ite, ta wa: «Dõ hinen ahay ta wa, iken nã, Yuhana dõ sa gan baptisma anã dõ ahay ata awan. Dõ maza aya ta wa, iken Eliya, dõ maja'am a Mbërom. Dõ azar aya dukwen ta ja nã, iken dõ kãrtek à wulen su dõ maja'am a Mbërom ahay sã kwakwa ataya sa may uho.»

²⁰ Aday Yesu a cace patan wa asa, a wa: «Aday kwanay a nã, ki wen nen nã, wayaw?»

Natiya kutok nã, Piyer a mbëdahan apan, a wa: «Iken nã Almasihu, dõ ana Mbërom sã slãnay ahay ata awan.»

²¹ Yesu a slãne 'am ata cãna, a gafan atan 'am, a wa: «Òna kã sa dïken anan anan anã dõwan bay.»

²² A jan atan asa, a wa: «Bëlaray nen Wan su Dõ nã, ni ga dace bayak awan. Aday maced sã Yahuda ahay, tã bahay sã gëdan dũngo anã way ahay anga Mbërom, tatã miter sã Tawrita ahay ti lar nen, aday dõ ahay ti vad nen. Òna pã luvon maakan anahan a cãna, nen ni slabakay ahay à mæke wa.»

Dace inde pã cõved sã parahan azar anã Yesu

Mata 16.20-28; Markus 8.30 - 9.1

²³ Natiya, pã dëba anahan a wa kutok nã, Yesu a jan ù dõ sã parahan azar ataya fok, a wa: «Kak dõwan a a nan sã përuho azar nã, à mbësak sã bayakan way anã nga anahan, à tavak dëdom anahan mã zlëngad ata kãla luvon fok, à përuho azar.»

²⁴ Anga kã nak anan anã dõwan a sa tam anan sifa anahan nã, i lize anan adëka. Òna

dówan a kà lizek anan sifa anahan anga nen ná, i tam anan sifa anahan adəka.

²⁵ Bina, dó kà sak a njad anan way sə daliyugo a anan fok anà winen, aday sifa anahan a ná, kà lizek anan nə, sa gan dədəffa ná, ma mba asa anaw? Ibay!

²⁶ «Asa, kak dówan a kà gak waray sə dakay anan sləmay uno aday sə dakay anan 'am uno ahay ná, nen ni ga anan winen kəkəmwaw? A alay a aday na mak ahay tə mazlaḅ uno awan, tə mazlaḅ ana Bəbay uno Mbərom, aday tə maslay anahan cəncan aya ata ná, nen Wan su Dó dukwen ni naa pəkan waray ĩ ide cite.

²⁷ «Nen apan ni jak ikwen tə didek awan: Dówan aya inde à man a anan, ti mac mənəna sə canan anà bahay a Mbərom bay.»

Zek a Yesu a mbəda pə ide ana njavar anahan ahay

Mata 17.1-8; Markus 9.2-8

²⁸ Natiya kutok, a njahay pə dəḅa ana 'am a tinen ata wa way sə lumo kərtek ná, Yesu a gəḅa pə azar, Piyer, Yuhana tə Yakuba. A ján à 6əzlom saa ga amboh.

²⁹ A alay a winen apan i ga amboh à 6əzlom à man ata bine siwaw ná, zek anahan a mbəda, aday zana anahan dukwen a dav herre kwedekkwedek.

³⁰⁻³¹ Cəna, dówan aya inde cew, atə Musa tə Eliya, tə sləray à jiyjay sə mazlaḅ a Mbərom inde. Tinen apan ti kad bala tatə Yesu, pə amac anahan saa təra à wulen su doh sə Urəsalima, anga sa ndav anan wa mer su way anahan ata awan.

³² Cəkəbay Piyer tə Yuhana, aday tatə Yakuba ná, tinen ma njak ahan aya awan. Ahan ata kə gumak atan tə mindel, əna tə pədek pə ahan wa ná, tə canan anà jiyjay sə mazlaḅ a Yesu, tu dó a cew ataya mə tavay aya pə cakay a Yesu.

³³ A alay a dó a cew ataya tinen apan ti gəzla nga tatə Yesu ata ná, Piyer a jan à Yesu, a wa: «Miter, mənuko à man a anan nə sumor awan. Natiya mi ngaray jawjawa ahay maakan: kərtek awan anga Musa, kərtek a ite anga Eliya, aday mədakwidok a ná, anga iken awan.» Piyer a ja 'am anahan ata ná, so, bina a gəzlan alay anà 'am anahan ata bay jiga awan.

³⁴ A alay a Piyer winen apan i ja 'am ata ná, mugudongudon a dazay, a van atan nga sərdadek. Njavar a Yesu ataya ta ma nga pə ajəjar anga mugudongudon a sa van atan nga ata awan.

³⁵ Cəna, 'am a ndəray ahay à mugudongudon ata wa, a wa: «Wita ná, wan uno, dó nen sə walay anan ata awan. Slənen anan anan 'am anahan!»

³⁶ Pə dəḅa ana Mbərom sa jay ahay 'am à mugudongudon ata wa cəna, tə canak anan

anà dówan miza pa nga a Yesu wa sabay. A alay ata ite, njavar anahan ataya tə njahay way a tinen tete, tə təkərek anan anan ləbara sə way a tinen sə canan ata anà dówan bay.

Yesu a mbar anan wan a inde məhərvov a taa ban anan

Mata 17.14-18; Markus 9.14-27

³⁷ Ide a cəde sidew a kutok, Yesu a dazay ahay à 6əzlom wa tə njavar anahan a maakan ataya awan. Tə dəzley ahay cəna, dó ahay bayak a ta zla saa zlangay tə tinen.

³⁸ A wulen su dó a bayak ata wa, dówan a inde à man ata a zlah pi zek tə məgalak awan, a wa: «Miter, amboh. Na gak anak kem, anga wan uno mənduwel a həna anan à gak ĩ zek wa ite.

³⁹ Məhərvov a taa ban anan. A alay a aday kə bənak anan ná, a ma nga sa zlah pi zek, winen apan i nguce, aday dukwen mumbof a rahan à 'am inde nə popo. Winen apan i ga anan alay ta wan a anan tə mindel, aday kə bənak anan dukwen, a man uda bəse bay re.

⁴⁰ Na gak anan kem anà njavar anak ahay, aday tə razl panan apasay sə məhərvov ata ite dukwen, ta mbak apan bay re.»

⁴¹ Yesu a jan atan, a wa: «Kwanay ná, adaf nga a kwanay ma kac awan kələdaw? Kə sənən anan cəved a Mbərom bay re. Ni njahay tə kwanay, aday ni səmen anà way a kwanay ahay nə hus à siwaw?» A jan anà bəbay a wan ata kutok, a wa: «Ənga, hayak anan ahay wan anak ata à man uno awan aday.»

⁴² A alay a wan ata winen apan i nay ahay à man a Yesu ata ná, apasay sə məhərvov ata a ban anan kwayan'a 6əram à məndak. Winen apan i nguce, nguc nguc.

Cəna, Yesu a lar angəraz pə apasay sə məhərvov ata tə məgalak awan. Kwayan'a, a ndalay panan sə coy. A man anan à alay inde à bəbay anahan awan.

⁴³ Way a sə təra ata a gan masuwayan anà dó sa man ataya tə mindel, anga məgala sə mazlaḅ a Mbərom ata awan.

Yesu a dakay anan amac anahan asa

Mata 17.22-23; Markus 9.30-32

Əna dó ataya fok tinen apan ti jalay pə way a Yesu sa ga ataya mba ná, Yesu a jan anà njavar anahan ahay, a wa:

⁴⁴ «Pəken sləmay lele pa 'am uno nen a saa jak ikwen a həna ata awan. Nen Wan su Dó ná, ti varan nen à alay inde anà dó sə daliyugo ahay.»

⁴⁵ Əna njavar anahan ataya tə sənək nga sa 'am anahan a sa jan atan ata bay. Nga sa 'am ata mi dər a patan wa, anga aday tə san anan 'am anahan a sa jan atan ata bay. Aday dukwen zlawan a gan atan sə cəce panan 'am anahan ata re.

Waya sə zalay do hinen tə məduwen à bahay a Mbərom inde anaw?

Mata 18.1-5; Markus 9.33-37

⁴⁶ Natiya, pə dəba anahan a wa asa kutok, njavar anahan ahay tinen apan ti vad'awiy-away pa 'am sa jəka waya məduwen à wulen a tinen inde anaw.

⁴⁷ Kwayan'a, Yesu a san way sə mível a tinen ata zle coy. A ngaman ayak anə wan cəde wawan, a tavay anan pə cakay anahan awan.

⁴⁸ A jan atan, a wa: «Kuwaya kə sak a təma jəba sa wan kawa hənə anan ataya kərtək a anga sləmay uno nà, dōwan ata a təma nə nen awan. Aday dōwan a kə təmahak nen ite nà, a təma nə Mbərom, dō sə slənay ahay nen ata awan. Bina dōwan aday hənə winen cəde wə a à wulen a kwanay inde fok ata nà, winen nə dō məduwen a kutok.»

Do sa nak ikwen ide bay nà, winen do a kwanay

Markus 9.38-40

⁴⁹ Yuhana a jan anə Yesu, a wa: «Miter, ma tak anan à nga anə dōwan a inde winen apan i razl apasay lelibay aya à dō ahay wa tə sləmay anak. Əna mə gafak anan 'am, anga winen dō a mənuko bay.»

⁵⁰ Əna Yesu a mbədahan apan, a wa: «Kə gifen anan 'am bay. Dō aday a nak ikwen ide bay ata nə, winen nə dō a kwanay asanaw!»

Do sə Samariya ahay tə dəfak nga pə Yesu bay

⁵¹ Natiya, alay a Yesu saa zla pə daliyugo wa à mburom winen apan i slay ahay bəse coy ata nà, a jan i zek anahan nə ni zla à Urəsəlīma aday.

⁵² A slan dō maslan anahan ahay pa 'am. Ta zla à wulen su doh sə Samariya a inde. Tə dəzle nà, tə pəlan man sə nahay à man ata awan.

⁵³ Dō sə wulen su doh ataya tə təmahak a bay, anga 6a tə slənək, a nan sa zla à Urəsəlīma.

⁵⁴ Əna atə Yakuba tə Yuhana, njavar anahan ahay, tə canan anə way ataya nà, ta jan anə Yesu, ta wa: «Ba Məduwen, a nak mə jan ù uko á dazay ahay patan à mburom wa aday à lize atan daw?»

⁵⁵ Əna Yesu a cak ayak patan basl tə ide, [a jan atan, a wa: «Ata nà, inde pikwen nə apasay wuraw?»

⁵⁶ Anga nen Wan su Dō nà, na nay ahay anga sə lize anan sifa sə dō ahay bay, əna anga sa tam anan.»]

Cəna, ta zla way a tinen ù kon hinen.

Do sa gan may sə pərahan azar anə Yesu ahay

Mata 8.19-22

⁵⁷ Natiya, tinen pə cəved sa zla mba ata nà, dōwan a inde a jan à Yesu, a wa: «Nen ni pərahak azar kwa aha fok.»

⁵⁸ Yesu a sləne 'am ana dōwan ata nà, a jan, a wa: «Hwehwe ahay nà, məke a tinen ahay inde, məvuhom sa nga mburom ahay dukwen, doh a tinen ahay inde, əna nen Wan su Dō nà, man sə nahay uno inde saa man uda ibay.»

⁵⁹ A jan anə dō hinen asa, a wa: «Hayak, pəruho azar!»

Əna dōwan ata a mbədahan apan, a wa: «Ba Məduwen, u no sə pərahak azar, əna vuro cəved nà zla agay, nà saa lay anan ahay bəbay uno aday.»

⁶⁰ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Mbəsak anan məsinde ahay tə la məsinde a tinen ahay. Əna iken, zla saa cakay anan ləbara sa 'am sə bahay a Mbərom.»

⁶¹ Dō hinen ite a jan à Yesu, a wa: «Ba Məduwen, u no sə pərahak azar, əna mbuko cəved saa jan ahay 'am pi zek wa anə dō su doh uno ahay aday.»

⁶² Yesu a mbədahan apan ite, a wa: «Dō kə bənək alay pi jə sa ga mer aday winen apan i ca ide à dəba kurkwer nà, kə slak saa ga mer su way à bahay a Mbərom inde bay.»

10

Yesu a slan njavar anahan ahay kwa kuro cuwbe nga cew

¹ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a walay njavar maza aya awan, tinen kwa kuro cuwbe nga cew. A slan atan pa 'am anahan cew cew à wulen su doh ahay inde, aday ta man anahan a sa zla uda ataya fok re.

² A slan atan ta sa jan atan, a wa: «Way sa pa inde à guvo bayak a sə halan nga, əna dō sə halan nga aya ta kac ike. Suwan gen anan kem anə bahay sə guvo awan, á zəga anan dō ahay à guvo, anga sə halan nga anə way sa pa.

³ «Zlen, na slan kwanay kawa wan sə təman ahay à wulen sə kəla kibe ahay inde.

⁴ Əna way kawa dala, mbulo, təkarak nà, kə sa gəben à alay inde bay. Kə sa mbədaken awan pə cəved, anga sa jan 'am anə dō ahay bay re.

⁵ «Kə dəzlen əga dōwan a nà, jen anə dō su doh ataya nà, zay a Mbərom á təra à gulom su doh a anan inde.

⁶ Kak dō sa gan may à zay a Mbərom inde à gulom su doh ata nà, zay a kwanay i təran anə dōwan ata awan. Kak matanan bay cəna, zay a kwanay i təran atan bay. Əna zay a kwanay ata, i may ahay pə kwanay awan.

⁷ Njihen à gulom su doh a sə təma uda kwanay ata awan. Pen way, aday sen way a tinen a saa varak ikwen ata fok. Anga dō si mer su way i pa nà, way sə herre6 anahan. Kə sa bəren awan pu doh pu doh bay.

⁸ «Ka dazlen a wulen su doh a aday tə təmahak uda kwanay ata nà, pen way a tinen saa varak ikwen ata fok.

⁹ Mbəren anan dō sə dāvac ahay kawa ana kwanay sa tan à nga à man ata awan. Aday jen atan dukwen: «Bahay a Mbərom, winen defefe coy.»

¹⁰ Əna kə dazlen a wulen su doh a aday tə təmahak kwanay à man ata bay cəna, zlen, kà sa tiven à mægəzləga cəved, aday jen atan nà:

¹¹ «Mi bəzlamak ikwen anan morbodok sə wulen su doh a kwanay pə saray a manay ahay wa anga ines a kwanay. Əna sənen apan lele, bahay a Mbərom winen defefe tə kwanay coy.»

¹² Əna nen apan ni jak ikwen, pə luvon sə sariya nà, zek i naa dan anà dō su kon ataya zal dō sə Sodoma ahay.*»

Dəce pu kon aya sə təma 'am a Yesu bay ataya awan

Mata 11.20-24

¹³ Yesu a ja asa, a wa: «Iken, wulen su doh sə Kurajin, yam zek anak anga dəce i tak à nga. Iken, wulen su doh sə Baytısada dukwen, dəce i tak à nga re. Anga abay masuwayan aya ma ga à wulen su doh a kwanay ataya, tã ga anan à wulen su doh sə Tirus tə Sidon nà, dō sa man ataya ti yam pə ines a tinen ahay bidaw? Ti pak zana sə məsinde pi zek, ti njahay à məndak à rəba inde aday sə dakay anan tə yimak pə ines a tinen ahay tə didek awan.

¹⁴ Anga na awan, pə luvon sa ndav anan daliyugo nà, sariya ana ata Tirus tə Sidon nà, i dan atan 'am kawa ana kwanay bay.

¹⁵ «Iken Kafarnahum, a ga apak nà, Mbərom i cakaf wa iken à mburom daw? Matana bay! Ki zla nà, à məke sə mərda adəka coy.»

¹⁶ Natiya, Yesu a jan anà njavar anahan ataya kutok, a wa: «Dō kə slənek ikwen anan nà, kə slənek uno anan re. Dowan a kə təmahak kwanay bay nà, a təma bay nà, nen awan. Aday asa dō kə təmahak nen bay, a təma bay nà, zek a Mbərom a sə slənay ahay nen ata awan.»

Njavar a Yesu ma slan a kwa kuro cuwbe nga cew ataya ta may agay

¹⁷ Dō maslan a kwa kuro cuwbe nga cew ataya ta may ahay tə ataslay mivəl awan. Ta nay, ta jan à Yesu nà: «Ba Məduwen! Kwa apasay lelibay aya dukwen tə bənak umo à 'am wa anga sləmay anak.»

¹⁸ Yesu a jan atan ite, a wa: «Nə canak anan anà Fakalaw kə slahak ahay à bagəbaga mburom wa kawa Mbərom a wuted ike.

¹⁹ Əna ihe! Anga məgala sə mazla6 uno, ni varak ikwen cəved ki jenen pa nga sə dədew ta sə rəje aya awan, aday ki gen bahay pə manide a kwanay Fakalaw, pə way ahay fok. Awan saa ga alay tə kwanay nà, inde sabay.

²⁰ Aya əna kə tisen mivəl həna anga apasay lelibay aya tə bənak ikwen à 'am wa cəna coy bay. Tisen mivəl həna adəka nà, anga sləmay a kwanay ahay mə vinde awan, à mburom.»

Ataslay mivəl a Yesu

Mata 11.25-27, 13.16-17

²¹ A alay ata kutok, Apasay Cəncan a a taslan a mivəl anà Yesu. A həran nga anà Mbərom, a wa: «Bəbay uno, iken Bahay sə bagəbaga mburom, iken Bahay sə daliyugo. Suse anak, anga kə dakak anan anan way a anaya anà gwaslay ahay, way ataya aday dukwen abay kə dəkək anan pu dō sə kəlire ahay wa, pu dō sə asan way ahay wa. Ayaw, Bəbay uno, ka ga matanan, anga a zlak à nga anakiken awan.»

²² A jan anà dō sa man ataya kutok, a wa: «Bəbay uno Mbərom kə varak uno anan way ahay fok. Dowan sa san sa jəka nen wan anahan nə ibay, si zek ana Bəbay Mbərom awan. Aday dukwen, dowan sa san Bəbay uno nə wayaw nà, ibay, si nen wan anahan awan, tu dō aday Wan a Mbərom a gan may sə dakan atan anan ataya awan.»

²³ Pə dəba anahan a wa Yesu a mbəda 'am pə njavar anahan ahay, a jan atan anà tinen a dəkdek, a wa: «Tisen mivəl anga kə cinen anan anà way a anaya awan.

²⁴ Nen apan ni jak ikwen: Dō maja'am a Mbərom ahay tə bahay ahay bayak a ta gak anan may sə canan à way a kwanay a sə canan həna ata awan, əna tə canak anan anà awan bay. Ta gan may sə sləne way a kwanay a sə sləne həna ata awan, əna tə slənek awan bay re.»

Jike pu dō sə Samariya a inde a ga sumor lele awan

²⁵ Natiya awan, miter sə Tawrita a inde a slabak, anga a nan sa ban anan Yesu pə kwande. A cəce pə Yesu wa kutok, a wa: «Miter, ni ga nə mer sa ma aday ni sa njad sifa sa ndav bay ata anaw?»

²⁶ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Ka tan à nga mə vinde a à Deftere sə Tawrita inde nə maw? Iken apan ki jinge nà, a ja nə maw?»

²⁷ A mbədahan apan anà Yesu ite, a wa: «Mə vinde uda nà: “Pəlay anan Mbərom Fetek, Bahay anak, tə mivəl anak a təkə, tə apasay anak a təkə, tə məgala anak a təkə, tə abayak nga anak a təkə” aday “Pəlay anan dō sə cakay su doh anak kawa iken sə pəlay anan nga anak ata awan.”»

* 10:12 Ca pə Laataanooji 19.1-29. † 10:27 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 6.5. ‡ 10:27 Ca pə Farillaaji Lewinjko'en 19.18.

²⁸ Yesu a jan: «Wita nà, lele. Zla, kaa ga matanan kawa iken a sə baslay ata, aday ki njad sifa sa ndav bay ata kutok.»

²⁹ Əna miter sə Tawrita ata a nan sə đakay anan nà, acəce 'am anahan ata nə lele awan. Anga nan, a cəce pə Yesu wa asa, a wa: «Aday do sə cakay su doh uno ata nə wayaw?»

³⁰ Yesu a mbəđahan apan kutok, a jan nà: «Dowan a inde a slabak à Urəsəlima wa, i zla à Yeriko. Pə cəved kutok, do sə akar ahay ta kad apan, tə culok panan zana, ta ndazl anan leđəddə. Ta zla way a tinen, tə mbəsak anan nə hədek hədek kawa i ndav zek coy.

³¹ «Ā man ata đukwen, do sə gəđan dundo anà way anga Mbərom a inde, a nay tə cəved ata cite. A canan anà dowan ata mə nahay a gwehəhhe nà, a zla way anahan tə zlawak cəngəhha.

³² «Capəpa asa, do hinen a nay ahay ta man ata re, winen do sa ga mer su way ù doh sə mazlađ a Mbərom. A nay, a ca pə dowan ata matana re cəna, a ban cəved tə zlawak, a zla way anahan ite.

³³ «Əna Samariya a inde, winen apan i zla à man anahan daren a ite, a dəzley à man ata nà, a canan anà dowan a mə nahay a gwehəhhe ata awan, a gan i zek wa. ³⁴ A həđəken ayak pə cakay, a pəkan disise ahay pə mbəlak anahan a pi zek ataya awan, a banan apan. A slabak anan, aday a zləzlam anan pə zungo anahan, a zla anan à wulen su doh, à man sə təma mbəlok ahay, a gan nga anà dowan ata lele.

³⁵ «Ide a cəde sidew a nà, a varan dala sə *dinar*§ ahay cew anà bahay su doh ata awan. A jan nà: “Gan nga anà dowan a anan lele. Kwa à ga nə kə lizek anan dala anak anà nga dəp nà, pə luvon a ni may ahay ta man a anan ata nà, ni naa hamak anan dala anak kutok.”»

³⁶ Yesu a cəce pə miter sə Tawrita ata wa kutok, a wa: «Ā wulen a su do a maakan ataya inde nà, sə təra do sə cakay su doh ana dowan aday do sə akar ahay sa kad apan ata nà, wayaw?»

³⁷ Miter sə Tawrita ata a mbəđahan apan anà Yesu kutok, a wa: «Sə təra do sə cakay su doh anahan nà, dowan a sa gan sumor ata awan.»

Yesu a jan kutok, a wa: «Əna, iken zla, kə sa ga matanan ite.»

Yesu winen əga ata Marta tə Mariyama

³⁸ Natiya awan, atə Yesu tə njavar anahan ahay tinen pə cəved sa zla à Urəsəlima nà, tə dəzle à wulen su doh a inde. A man ata nə, uwar a inde tə ngaman Marta, a təma atan əga winen.

³⁹ Məran a uwar ata inde dəna awan, tə ngaman Mariyama. A nay ahay pə cakay

a Yesu, a njahan ù vo, winen apan i pak sləmay pa 'am ana Yesu sa ja ataya fok.

⁴⁰ Cəkəbay Marta nà, nga winen apan i wusen ti mer su way à mbak inde.

Natiya kutok, Marta a nay ahay à man a Yesu, a jan, a wa: «Ba Məduwen! Dəna a anan winen mə njahay a pə cakay anak kəriya awan, aday zek winen apan i do ti mer su way ahay taayak uno kutok nà, ka jan ù mo zek ite bidaw?»

⁴¹ Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Hey Marta, hey Marta! Iken nà, kə varak anan nga anak pi mer su way ahay bayak a ba?»

⁴² Əna way inde kərtək lele awan, təde sə varan anan nga anak. Mariyama a varan anan nga anahan nà, anà way ata awan. Dowan saa gafan apan 'am nà, inde sabay.»

11

Atətak way a Yesu pə amboh

Mata 6.9-13, 7.7-11

¹ Pə luvon a inde, Yesu winen apan i ga amboh à man a inde. A ndəvay anan ahay sa ga amboh ata nà, do kərtək à wulen sə njavar anahan ahay wa a jan: «Ba Məduwen, đakan umo anan sa gan amboh anà Mbərom, kawa ana Yuhana sə đakan anan anà njavar anahan ahay ata ite.»

² A mbəđahan atan apan, a wa: «Kwanay apan ki gen amboh anà Mbərom nà, jen nə natiya awan:

Bəbay a manay, do ahay tà san sləmay anak nə cəncan awan.

Bahay anak à ga zek à wulen a manay ite.

³ Varan umo way sa pa saa slan umo ata pə luvon pə luvon fok ite.

⁴ Pəsen umo anan ines a manay ahay, kawa ana manay sə pəsen anan anà do sa gan umo ines ataya cite.

Ba manay pə way saa njak manay ahay wa ite, anga aday mə sa zla ĩ ines inde bay.»

⁵ A jan atan asa, a wa: «Hinahibay məndala anak inde, aday ki zla əga winen gak à luvon inde. Ki jan nà: “Amboh, məndala uno. Daf kə mbakak pikwen wa mənjoek ite đaw? Ənga, vuro ite!

⁶ Anga car uno a inde, a may ahay à man a wa, winen əga nen, əna way sa pa inde upo sə varan ibay.”

⁷ Natiya kutok, məndala anak ata i mbəđahak ahay apan ù doh wa ta sa jak nà: “Kə bəbulo ahay awan bay wuna! Nə tacak anan məsudoh uno coy, manay apan mi njak anan tə gwaslay uno ahay. Ni mba apan sə slabak aday sə varak ayak way sa pa sabay!”»

⁸ Natiya Yesu a jan atan asa, a wa: «Nen apan ni jak ikwen: Məndala anahan ata i slabak sə varan ahay way anahan a sa gan

may ata awan. I varan ahay nà, anga sa jəka winen məndala anahan ata bay, əna anga winen apan i bəbalan ayak awan uho wa hwiya ata awan.

⁹ «Natiya kutok, nen apan ni jak ikwen: Cəcihen! Mbərom i varak ikwen way a kwanay sə cəce ata awan. Pəlen! Ki ten anan à nga anà way a kwanay a sə pəlay ata awan. Jen 'am pi zek uho, aday ti təbak ikwen ayak wa.

¹⁰ Anga kuwaya kə cəcihek way cəna, ti varan. Kuwaya kə pəlak way dukwen, i njad way anahan a sə pəlay ata awan, aday kuwaya kə jak ayak 'am pi zek uho wa dukwen, ti təban ayak wa cite re.

¹¹ «Kwanay bəbay ahay, wan anak kə cəcihek panak kələf nà, ki mba apan sə varan dədew à yime sə kələf inde bay asanaw?

¹² Kabay wan anak a cəce panak slay nà, ki mba apan sə varan rəje à yime sa slay inde bay re asanaw?

¹³ Kwanay do lelibay aya adəka nà, kə sənən a viren anan way lele aya anà wan a kwanay ahay zle. Matana re, Bəbay a kwanay Mbərom winen à bagəbaga mburom dukwen, i mba apan sə varan Apasay Cancan a anà do sə cəce panan ataya fok bidaw?»

Yesu a razl setene ahay tə məgala a Mbərom

Mata 12.22-30; Markus 3.20-27

¹⁴ Pəluvon a inde, Yesu a rəzlay anan ahay setene ù do maandak a wa, aday dowan ata a dazlan sa ja 'am njəlen'en'e. Way ata a gan masuwayan anà do ataya awan.

¹⁵ Əna do azar aya ta wa: «Sə varan məgala a aday sa razl setene ataya nà, Bə'elzebul*, winen bahay sə setene ahay.»

¹⁶ Do azar aya ite ta gan may sa ban anan pə kwande. Anga nan, tə cəce panan à gan atan masuwayan sə way sa nay ahay à mburom wa.

¹⁷ Əna Yesu a san way a tinen sə jalay ata zle kwayan'a. A jan atan kutok, a wa: «À bahay a wura wura fok cəna, kak do anahan aya 'am kə zlak atan pi zek bay nà, bahay ata i nes wa. Doh ahay dukwen ti təra nə rəgay ahay, ti mbazl seked seked.

¹⁸ Matanan re, kak Fakalaw kə gak vəram ti zek anahan a nà, bahay anahan a dukwen i tavay nga daw? Natiya, kwanay ki jen, nen na razl setene ahay nə tə məgala ana Fakalaw nà, angamaw?

¹⁹ Kak nen na razl setene ahay tə məgala ana Fakalaw nà, aday wan a kwanay ahay ti sa razl setene ahay nə tə məgala à waya kutok asa anaw? Anga nan, sa naa mak

ikwen anan mungok nà, wan a kwanay aya awan.

²⁰ Tə didem awan, na razl setene ahay tə məgala sə Apasay a Mbərom. Matanan re, ki sənən anan kutok, bahay a Mbərom kə nak ahay à wulen a kwanay.»

²¹ A ja asa, a wa: «Kak do gədan a, aday mə lavay zek a tə way sə alay anahan a, i ba way su doh anahan ahay lele nà, way anahan ahay ti lize daw?

²² Əna do sə zalan məgala à nga wa kə nak ite, kə zalak anan winen tə mungol nà, i ngəzar panan way sə alay anahan sə lavay anan zek ata awan, i gəzla anan zliile anahan a sə ngəzar pə dowan ata wa anà car anahan ahay.

²³ «Do sə pəlay nen bay ata nà, winen nə do manidə uno. Dowan a kə mak uno zek sə halan nga anà way ahay bay cəna, sa tan 'am à kiβe nà, winen awan.»

*Amay ana setene à mivəl su do inde
Mata 12.43-45*

²⁴ Yesu a ja asa, a wa: «Setene kə nak ahay ù do wa nà, i zla à man kiβe inde saa bar, saa pəlay man sa man uda awan. Əna kə njadak man bay nà, i jan anà nga anahan: “Suwan ni ma ù doh uno nen a sa nay ahay wa ata awan.”

²⁵ Kə sak a may ahay nà, i tan à nga anà doh anahan a mama'am ata məndakay awan, mə faday a lele.

²⁶ Aday cəna, i ma pə dəba, i ray ahay apan setene azar aya cuwβe, sə zalay anan tə huwan asa, ti nay, ti njahay à dowan ata inde. Aday anjahay ana dowan ata nà, i təra lelibay a zal pa sə kukwa ata wa asa.»

Mbərom a dafngama anahan nà, pu do sə sləne 'am anahan ahay

²⁷ Yesu winen apan i ja 'am ata mba cəna, uwar a inde à wulen su do ataya, a ja tə məgalak awan, a wa: «Mbərom kə dəfak ngama anahan pə uwar a sə wahay iken, aday iken sa sa pay anahan a ata awan.»

²⁸ Əna Yesu a mbədəhan apan ite, a wa: «Mbərom a daf ngama adəka nà, pu do sə sləne 'am anahan ahay, aday sə dəfan apan anà 'am anahan a ma ja ataya awan.»

Do ahay ta gan may Yesu à gan atan masuwayan

Mata 12.38-42

²⁹ Natiya kutok, do ahay bayak a tinen apan ti zlak ayak à man a Yesu asa. Coy, a jan atan kutok, a wa: «Do sə biten ahay nà, tinen huwan aya awan. Tinen ta gan may nà, anà masuwayan. Əna ti canan anà masuwayan sə awan sabay, kak si masuwayan sə təra pə Zonas, do māj'am a Mbərom ata aday.

* 11:15 Bə'elzebul nà, sləmay ana Fakalaw re. † 11:30 Ca pə Zonas 1 - 4.

³⁰ Kawa ana Mbərom sə dəkay anan ma-
zla6 sə sləmay anahan anə do sə Nəniwe
ahay tə masuwayan sə təra pə Zonas† ata nā,
nen, Wan su Do, hana dūkwen ni tərən anə
do sə biten ahay nə matanan re.

³¹ Pə luvon sə sariya nā, bahay sə Saba
dūkwen i slabak sa gan sariya anə do sə
biten a anaya awan. Anga kwa winen dərən
təkede nā, kə nak ahay sa naa pəkək ayak
sləmay pa 'am ana bahay Sulimanu, ma
ja aya tə kəlire ata awan.[‡] Əna, cen apan
həna kutok, do sə zalay anan Sulimanu tə
məduwen dūkwen, winen inde à man a ana
awan. Əna hwiya dōwan a ngam sə sləne 'am
anahan bay re.

³² Pə luvon sə sariya a Mbərom saa ga ata
nā, do sə Nəniwe ahay ti slabakay ahay uho
pə kətek a tu do sə biten a anan ataya, ti gan
atan sariya. Anga do sə Nəniwe ahay nā, tə
sləne wazo ana Zonas cəna, ta yam pə ines a
tinen ahay. Aday dūkwen, do sə zalay Zonas
winen inde à man a ana awan.»

*Idé nā, way sa kan anan jiyjay anə zek
Mata 5.15, 6.22-23*

³³ Yesu a ja asa, a wa: «Dowan saa daf uko
pə lalam, aday i dər anan, kabay i hərok
apan tasa nā, ibay. Əna i daf anan lalam ata
nā, pə way sa daf lalam awan, anga aday idé
jiyjay à dəvan anə do sa zla ù doh ataya fok
lele.

³⁴ «Idé anak nā, kawa lalam sə dəvan jiyjay
anə zek anak. Kak idé anak winen lele nā,
ata zek anak a fok winen à jiyjay a inde. Əna,
kak idé anak a lelibay nā, zek anak kə tərək
kawa winen i idé zənzen a inde.

³⁵ Gan nga anə zek anak lele, bina idé
jiyjay anak à sa tərək kawa idé zənzen bay.

³⁶ Kak zek anak a fok i idé jiyjay inde
nā, aday kə mbakak uda man sə idé zənzen
mənjoek bay nā, zek anak fok i təra idé jiyjay,
kawa lalam sa kak anan jiyjay ata awan.»

*Yesu a man a mungok anə Farisa ahay pi
zek tə miter sə Tawrita aya awan
Mata 23.1-36; Markus 12.38-40*

³⁷ Yesu a ndav anan 'am anahan ata mba
cəna, Farisa a inde, a ngaman pa daf əga
winen. Ta zla əga dōwan ata kutok, ta pa daf
miya awan.

³⁸ A gan masuwayan anə Farisa ata, anga
Yesu a pa daf mənjenja sə banay alay kawa
atətak way sə bije a tinen ahay ata awan.

³⁹ Yesu a san way anahan a sə bayak ata
zle. Anga nan, a jan, a wa: «Kwanay Farisa
ahay nā, ki gen minje nə tə gəsə'am kabay
tuwez. Kə cakiden anan day sə uho aya lele
cəna coy. Aday cəkəbay, ta su doh sə mível a
kwanay ahay nā, mə cakad aya bay. Mível a
kwanay ahay ma rah aya nā, tə ubor aday tə
huwan ahay.

⁴⁰ Kwanay nā, demdemem sə do ahay!
Mbərom a ndəkay way ahay nā, day sə uho
tə day su doh a təkə bidaw?

⁴¹ Way a à siked a kwanay kabay à tuwez a
kwanay inde ataya nā, viren anan anan anə
do mətəwak aya awan, aday way a azar aya
fok ti i tərək ikwen cədan'a kutok.

⁴² «Əna kwanay Farisa ahay, wawayah,
dəce i tərək ikwen! Kə rəzlen anan à nga wa
sa var alay mbok wa kətek sə daslam ahay
cara cara nə lele. Əna kə mbədəken anan
nga tə didek anahan, tə asan zek anahan
ahay. Abay tədə ki gen nā, way ataya awan,
mənjenja sə mbəsak sa ga way a azar aya re.

⁴³ «Kwanay Farisa ahay, wawayah, dəce i
tərək ikwen! Anga ki zlen ù doh sə wazay
ahay cəna, ki cen wa dūkwen, man zəbor
aya awan. Ki gen anan may nā, do ahay
ta jak ikwen anan 'am à kwasuko nā, tə
akardeh aya awan, à wulen sə do ahay inde
fok.

⁴⁴ «Wita nā, wawayah, dəce i tərək ikwen!
Anga ki gen minje nā, tə jəvay, aday do ahay
tə canak anan bay ata awan. Do ahay tinen
apan ti bəran pa nga mənjenja sa san apan.»

⁴⁵ Pə dəba ana 'am a Yesu a sa jan atan ata
wa nā, do kətek à wulen sə miter sə Tawrita
ahay a mbədəhan apan, a wa: «Ta 'am anak
a sa ja ata nā, kə tərək manay à məndak re
bidaw?»

⁴⁶ Yesu a mbəda apan, a wa: «Kwanay,
miter sə Tawrita ahay, wawayah, dəce i
tərək ikwen! Anga kwanay apan ki taviken
anan way ma ba aya tə mindel ata pa nga
anə do ahay, anga aday tə gəba. Əna kwanay
a dūkwen, ki men atan apan zek kwa ta wan
sə alay bay re.

⁴⁷ «Wawayah, dəce i tərək ikwen! Anga
kwanay apan ki dəzlen anan jəvay anə do
maja'am a Mbərom ahay. Aday cəkəbay, sa
vad anan do ataya nā, bije a kwanay aya
awan.

⁴⁸ I ga nā, way a bije a kwanay ahay sa ga
à alay ataya nā, kə zlak ikwen à nga. Bina,
sa vad anan do maja'am a Mbərom ataya nā,
bije a kwanay aya awan. Aday kwanay həna
dūkwen, kwanay apan ki dəzlen anan jəvay
ataya re angamaw?

⁴⁹ Anga nan, Mbərom kə jak, a wa: «Ni
slan do maja'am uno ahay tu do maslan uno
ahay. Ti vad anan azar su do a tinen aya
awan, aday ti ga anan alay tu do azar aya
re.»

⁵⁰ Anga, kwa pa sə ndəkay daliyugo wa,
hus həna nā, tinen apan ti ndav anan do
maja'am uno ahay ta sa vad atan à məkə sa
ndaw. Anga nan, ni naa cəce mez ana do
uno ahay nā, pu do sə biten a anan aya wa.

⁵¹ A bənay ahay kwa pə amac ana Abelš
wa, hus pə amac ana Zakari, winen ma vad

a à gala su doh sə mazla6 a Mbərom à wulen ana atə man cəncan a ta man sə gədan dundo anà way ahay ata awan.* Ayaw, acakan, Mbərom i naa gan sariya anà do sə biten a anaya awan, anga way ataya fok.

⁵² «Kwanay, miter sə Tawrita ahay, wawayah, dāce i tərak ikwen! Anga kə ticen anan cəved sa san Mbərom. Aday kwanay a dukwen, ki zlen à cəved ata inde sabay re. Aday kə gifen anan 'am anà do sa gan may sa zla tə cəved ataya re.»

⁵³ Natiya kutok, pə dəba ana 'am anahan ataya wa nà, a slabakay way anahan à man ata wa. Cəna, miter sə Tawrita ahay tə Farisa ahay, ta ga apan mivel. Tə cəce panan way ahay cara cara bayak awan,

⁵⁴ anga ta gan may nà, abay Yesu à nes 'am cəna, ata ti ban anan pə kwande.

12

*Aba zek pə way lelibay a wa
Mata 10.26-27*

¹ Natiya, à alay ata a ite, do ahay tə halay nga bayak awan, a baslay zek bay. Tinen apan ti zla nà, tə jənan pə saray i zek ahay. Yesu a dazlan sa jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Bənen nga a kwanay nə lele pə wudāh sə Farisa ahay wa, anga tinen nà, do sə mbadəmbada ahay.

² Way mi dər aya fok ti kay ahay zek uho mba, aday 'am mə səsək aya asəsək fok, ti sləne zek kutok.

³ Anga nan, 'am a kwanay sa ja i ide zənzen a inde ata nà, i sləne zek i ide jiyjay a inde, aday 'am a kwanay sə səsək asəsək taayak u doh a kwanay ataya dukwen, ti sləne zek kawa ki jen nə uho pə zaway wa.»

*Lele sə jəjaran nà, anà wayaw?
Mata 10.28-31*

⁴ Yesu a jan atan asa, a wa: «Nen apan ni jak ikwen, car uno ahay: Kə jəjiren anà do sa mba apan saa ndəvak ikwen anan sifa tətə ataya bay, anga pə dəba anahan a wa nà, ti i mba apan sa ga awan inde sabay.

⁵ Do a aday tədə ki jəjiren anan ata nà, nen apan ni dakak ikwen anan: Jəjiren anan adəka nà, anà Mbərom. Winen nà, i mba apan sə ndəvak ikwen anan sifa tətə, aday pə dəba anahan a wa dukwen, i mba apan sa zla kwanay à məkə sə mərda inde re. Ayaw, sumor a nà, jəjiren anan anà dowan ata kutok.

⁶ «Slənen asa aday, na wa kə sənən zle, tə sukom kədəye ahay dāra tə dala sərđədə aya cew bidaw? Əna aday dukwen, Mbərom a san patan zle fok re asanaw!

⁷ Kə jəjiren awan bay jiga awan. Kwa sibək sa nga a kwanay ahay dukwen mə baslay aya kərtek kərtek fok coy. Pə Mbərom

nà, kwanay kə zilen a kədəye ahay gəmgam asanaw!»

Yesu i man zek u do sə dakay anan ləbara anahan ahay

Mata 10.32-33, 12.32, 10.19-20

⁸ Yesu a jan anà njavar anahan ahay asa re, a wa: «Kak dowan a kə jak pa 'am su do sə daliyugo ahay “Nen do a Yesu!” nà, nen Wan su Do dukwen, ni ja pa 'am ana maslay a Mbərom ahay: “Winen do uno!” cite re.

⁹ Əna dowan kə jak pa 'am su do sə daliyugo ahay sa jəka a san nen Yesu bay cəna, nen dukwen ni jan anà maslay a Mbərom ahay nà, na san anan bay ite re.

¹⁰ «Do kə jənak uno pa 'am i nen Wan su Do nà, Mbərom i pəsen anan. Əna kak dowan a a jənan pa 'am nə anà Apasay Cəncan a nà, wita Mbərom i pəsen anan ines anahan kula itəbay.

¹¹ «Kwa siwa siwa tə bənak kwanay aday ta zlak kwanay pa 'am sə sariya u doh sə wazay ahay, kabay pa 'am ana bahay sə daliyugo ahay, kabay pa 'am su do məduwen aya dər nà, kə sa jilen sa jəka aday mi i mbədahan atan apan nə, kəkəməw kabay mi i ja nə maw ata bay.

¹² Anga à alay ata nà, Apasay Cəncan a i dakak ikwen anan 'am a kwanay a saa ja ata awan.»

Jike su do zlıle a mindel awan

¹³ A wulen su do a bayak ata wa kutok, dowan a inde a jan anà Yesu, a wa: «Miter, ənga, jan anà mərak uno à gəzlan umo anan way a bəbay a manay sa mac panan ata awan.»

¹⁴ Əna Yesu a mbədahan apan, a wa: «Dowan a anan, nen nə tərak do sa gak ikwen sariya, kabay sə gəzlak ikwen anan zlıle a kwanay ahay bay asanaw?»

¹⁵ Natiya, a jan anà do ataya fok kutok, a wa: «Bənen nga a kwanay pa sə pəlay zlıle wa. Anga sə bənan anan sifa uho anà do zənzen a nà, way anahan ahay, kabay zlıle anahan ahay bay.»

¹⁶ Natiya awan, Yesu a təkəren atan jike sa 'am a anan kutok, a wa: «Dowan a inde nà, zlıle awan, guvo anahan ahay inde pa man ma nda6 aya awan. Kə gak apan way bayak a tə mindel.

¹⁷ Dowan ata a jalay à mivel anahan inde kutok, a wa: “Man i sla sa pak anan uda way uno ma ga bayak a anaya fok bay kutok nà, ni ga nə kəkəməw?”

¹⁸ «Coy a jan i zek anahan a kutok, a wa: “Nə njadak anan nga sa 'am a kutok. Suwan ni kad anan de uno ahay fok, ni han uda məduwen aya awan, aday ni pak anan uda ndaw uno tə way sa pa uno azar ataya fok.

* 11:51 Ca pə 2 Habaruuji Nyalaadē 24.20-22.

¹⁹ Aday ni jan à nga uno nà: Zek uno, way anak inde mə ndakay man a bayak awan, i ndav bay, i slak way sə ava bayak a wanahan. Man uda kutok, pa way sa pa anak ahay aday bay itədaw! Ənga, sak ayak way həna anan aday, mbasay, taslay mivəl bayak awan.”

²⁰ «Əna Mbərom a mbədəhan apan, a wa: “Dowan a mindel a anan awan, à luvon a sə biten a anan inde nà, ni gəba anan sifa anak. Əna aday way anak a sə halan nga bayak a anan ata nà, waya saa pa anan kutok anaw?”»

²¹ Yesu a ndav anan ta sa jan atan kutok, a wa: «Matanan awan, pu dō sə halan nga anà zlıle bayak a, anà nga anahan a dəkdek ata nà, i naa tərən matana re, bina pə idə a Mbərom nə winen dō mətawak awan.»

*Adaf nga pə Mbərom
Mata 6.25-34*

²² Pə dəba anahan a wa kutok, Yesu a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Nen apan ni jak ikwen həna: Kà sa jilen pə way sa pa tə zana bay.

²³ Sifa si zek a zalay way sa pa, aday zek dukwen a zalay zana re.

²⁴ Ənga, cen pə ngahak ahay aday. Ta casl awan bay, ta car awan bay, aday de a tinen ahay dukwen ibay. Əna Mbərom winen apan i varan atan way sa pa re. Əna kwanay, pə idə a Mbərom nà, kə zilen a məvuhom ahay lele bídaw?

²⁵ «Way a wulen a kwanay saa mba apan tə ajalay nga anahan a sə zəga anan apan luvon sə njahay anahan mənəcək anaw?»

²⁶ Kak ki mben apan sa ga way mənəcək kawa wita bay asənə, aday kə jilen pə way azar aya nà, angama kutok anaw?

²⁷ Ənga, cen pə avərez sə way ahay sa hay ahay à kiəbe ataya aday. Ta ga mer sə awan bay, ta han awan pi zek bay. Tə winen ata take nà, nen apan ni jak ikwen: Kwa abay bahay Sulimanu tə zlıle anahan a bayak ata təkede nà, kula kə pəkak zana lele aya pi zek kawa avərez sə way ahay à kiəbe ataya bay re.

²⁸ Həna dəp nà, Mbərom winen apan i rəba anan daslam sə kiəbe ahay, aday sidew a dukwen ti i han anan uko tə daslam ataya re. Kwanay dō ma kac adaf nga a anan aya awan, kak Mbərom kə mbak apan sa ga mer su way matana nà, i mba apan sə pəkək ikwen zana pi zek lele aya zal way ahay, à kiəbe ataya bídaw?

²⁹ «Matana awan, kwanay nà, kà sa yan anan nga ĩ zek a kwanay ahay sə pəlay nə way sa pa kabay way saa sa ata bay. Kə jilen pə way ataya bay re.

³⁰ Anga jəba sə way kawa way ataya ata nà, sa ya apan nga sə pəlay nà, dō sa san Mbərom bay ataya awan. Əna kwanay a nà,

ki gen anan may anà way ataya dukwen, Mbərom Bəbay a kwanay a san apan zle re.

³¹ Suwan, pəlen adəka nà, bahay a Mbərom, aday way a kwanay sa gan may ataya nà, Mbərom awan, i varək ikwen atan kutok re.

³² Kə jəjiren awan bay, dəna uno ahay, anga Mbərom a gan may sə varək ikwen anan bahay anahan.»

Man sa der zlıle lele awan

Mata 6.19-21

³³ Yesu a jan atan asa, a wa: «Sukumen anan way tə way a kwanay ahay, aday kə viren anan anan dala awan, anà dō mətawak aya awan. Təmen mbulo sa daf dala lele aya, aday sa nes itəbay ataya awan. Ndiken ayak man pə zlıle a kwanay ahay à bagəbaga mburom. Anga à man ata nà, zlıle a kwanay ahay ti lize itəbay. Dō sə akar ahay ti njad apan alay bay, mumok ahay dukwen ti mba apan sa pa anan sabay re.

³⁴ Anga, zlıle a kwanay ma daf a à man ata nà, mivəl a kwanay a dukwen i ga nə cezlezlen'e à man ata re.»

Do si mer su way lele awan

³⁵ Yesu a jan atan asa, a wa: «Liven zek lele. Hinen anan lalam a kwanay ahay lele.

³⁶ Təren nà, kawa dō sa ga mer su way ahay, tinen sa ba anan bahay su doh a tinen i may ahay à man sə gəba uwar wa ata awan. Kwa à ga nə bahay su doh ata à may ahay agay nə siwa siwa cəna, tinen inde mə lavay zek a sə təban ayak wa.

³⁷ Kak bahay su doh ata a may agay, aday a tan à nga anà dō si mer su way anahan ataya ma njak ahan aya bay, tinen apan ti ban pu doh cekərkərre nà, ngama i tərən anà dō ataya awan. Nen apan ni jak ikwen tə dıdem a həna: Winen a ta nga anahan awan, i jawad zek, i ngaman atan ahay, i varan atan man sə njahay, aday i gazlan atan way sa pa tə alay anahan awan, ti pa kutok.

³⁸ Kak bahay su doh a tinen ata a may nə man luvon kabay əduw təkede, aday a tan atan ahay à nga nə tinen tə idə cekərkərre nà, ngama i tərən anà dō sa ba pu doh ataya awan.

³⁹ «Sənen pə way inde lele aday: Kak bahay su doh awan, a san apan zle, à alay a həna anan nà, dō sə akar ahay ti nay ahay əga winen saa zləray anan ahay nà, dowan ata i nahay nə tə idə cekərkərre anga aday dō sə akar ataya tà zlan ù doh bay, bídaw?

⁴⁰ Kwanay dukwen, njihen mə lavay zek aya cekərkərre matanan re, bina, nen Wan su Do nà, ni i may ahay à alay a dıwuraw dukwen, ki sənen apan bay re.»

*Do sa ga mer su way lele awan, tu dō sa ga mer su way lelibay awan
Mata 24.45-51*

⁴¹ Natiya, pə dəba ana 'am a Yesu a sa jan atan ata wa kutok nà, Piyer a jan, a wa: «Ba Məduwen, ka ja 'am sə jike a anan ata nà, anga manay daw, bəzi anga do ahay fok daw?»

⁴² Yesu a mbədahan apan, a wa: «Do sa ga mer su way lele awan, aday winen nə wurwer a ata nà, wayaw? Winen nà, dowan a aday bahay su doh anahan a sə mbakan anan do si mer su way ahay fok à alay anahan inde ata awan. Winen i varan atan way sa pa lele à alay aday tədə sa pa way ata awan.

⁴³ Zay i tərən anà dowan ata awan, kak bahay su doh anahan kà mak agay aday kà tak anan ahay à nga winen apan i gan nga anà do si mer su way anahan ataya lele nà, na.

⁴⁴ Matana awan, nen apan ni jak ikwen lele, bahay su doh anahan ata i mbəsakan anan way ahay à alay inde nə fok.

⁴⁵ «Aya əna, hinahibay ite, do sa ga mer su way ata kà sak a jalay à nga anahan inde: “I ga nà, bahay su doh uno i may bəse bay.” Winen gədek sa ga anan alay tə azar su do si mer su way ahay, gədek pə way sa pa anahan ahay, sa pa, aday winen apan i vaway nga tə mahay anahan ahay re.

⁴⁶ Sənen apan lele kutok, bahay su doh ana dowan ata i may ahay nà, pə luvon a aday winen a i san apan bay jiga ata awan, kabay à alay a dukwen i san bay re. Bahay su doh anahan ata kà sak a may ahay aday kà tak anan ahay à nga nà, winen apan i ga mer su way lelibay aya ata nà, i ga anan alay tə dowan ata tə mindel. I razl anan, i sa njahay tu do lelibay aya awan.

⁴⁷ «Hinahibay do si mer su way a inde, aday a san way kawa ana bahay su doh anahan sa gan may à ga anan ata awan. Aya əna, dowan ata kà lavak anan zek, aday kà gak anan way kawa sa zlan à nga anà bahay su doh anahan ata bay re. Kak matanan nà, ti jan pə akəta nə lele, ti vad anan alay bayak awan.

⁴⁸ Əna do si mer su way hinen inde, winen a san sa ga way a kawa sa zlan à nga anà bahay su doh anahan ata bay. Winen nà, ti jan pə akəta nə mənəcək kəriya awan, anga a san bay. Tə varak anan way anà dowan a bayak a nà, ti cəce panan wa nə bayak a re. Dowan a aday tə mbakak anan anan way à alay inde bayak nà, ti naa cəce panan dukwen bayak a re.»

'Am i zlan pi zek anà do ahay sabay anga Yesu

Mata 10.34-36

⁴⁹ Natiya awan, Yesu a dazlan sa ja asa, a wa: «Nen na nay ahay nà, anga sa naa dəfan uko anà daliyugo, aday na gan may nə uko ata abay à han kwayan'a.

⁵⁰ Nen ni dazay təzlev həna à dəcə inde kawa do sə dazay à a'am inde à alay a winen sa ga baptilisma ata awan. Əna hwiya nen ni sa mandolor sə dəcə ata hus à andav a inde.

⁵¹ Kwanay ki jen nà, nen na nay ahay anga aday zay à ga inde pə daliyugo daw? Cəkəbay matanan bay, na nay sə gəzla anan do ahay pi zek wa adəka bugol.

⁵² Azanan do ahay dərə a gulom su doh kartek a inde nà, ti gəzla. Do ahay maakan awan, 'am i zlan atan pi zek tu do cew aya sabay. Do a cew ataya dukwen, 'am i zlan atan pi zek tu do maakan ataya sabay re.

⁵³ Bəbay sa wan i nes pi zek ta wan anahan, aday wan ata dukwen, ti nes pi zek tə bəbay anahan ata re. May sa wan i nes pi zek tə dənə anahan, aday dənə ata dukwen, ti nes pi zek tə may anahan ata re. May sa wan dukwen i nes pi zek tə dalay ana wan anahan, aday dalay ana wan anahan ata dukwen, ti nes pi zek tə jəje anahan ata re.»

Agəzlan alay pi zek wa anà way saa tərə ahay

Mata 16.2-3

⁵⁴ Yesu a jan atan asa, a wa: «Kə cinen anan anà mburom kə gəbak ahay vegege tə day sə dələn wa nà, ki wen, iven i gay ahay, aday a ga ike acəkan re.

⁵⁵ Ka sak a cinen anan à mad winen apan i ma nga à dələn nà, ki wen ata herreḅ i ga, aday a ga ike acəkan re.

⁵⁶ Matana awan, kwanay do sə mbadəmbadə ahay, way sa ga à mburom tə way saa tərə pə daliyugo fok nə kə sənən a agəzlan anan alay pi zek wa nə lele, aday kə sənən pə way sə tərə à alay a wuswes a anan inde sabay ata nà, angama kutok anaw?»

'Am à zlak ikwen pi zek tu do manidə anak Mata 5.25-26

⁵⁷ Pə dəba anahan a wa, Yesu a jan atan asa, a wa: «Kwanay a ki mben apan sə gəzlan alay pi zek wa anà way lele aya tə lelibay aya ta nga a kwanay a bay jiga nà, angamaw?»

⁵⁸ Hinahibay, dowan a kə zlahak apak, aday kwanay pə cəved sa zla à man sə sariya mba nə, suwan 'am à zlak ikwen pi zek. Njiden zay à wulen a kwanay inde, à alay a kwanay pə cəved mba ata awan. Bina tə mungok anak ata təkə, dowan ata kà sak a dəzle iken à man su do sa ga sariya ahay nà, ti mak anan mungok aday do sa ga sariya i varan iken à alay inde anà suje ahay, ti tacak ayak iken à dangay.

⁵⁹ Nen apan ni jak: Hus pə ananak saa hamay anan way anahan a sa zlah anan apak ata bay cənə, ti mbəsakay ahay iken ti doh sə dangay ata wa bay jiga awan.»

13

Suwan sə mbədahan ləen i ines daw, kabay sə lize daw?

¹ A alay ata ite, dōwan aya inde à man ata ahay, ta jan à Yesu ləbara su dō sə Galile ahay, ta wa: «Pilatū kə vədak anan Galile ahay à alay a tinen apan ti gadan dungo anà way anà Mbərom, aday mez a tinen kə japak tə mez sə way a ma gad dungo aya ata awan.»

² Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kwanay kə jilen nà, dō a ma vad ataya ta mac matanan nà, anga tinen dō sa ga ines ahay zal a dō sə Galile azar ataya daw?»

³ Nen apan ni jak ikwen nà, matanan bay, əna kwanay həna dukwen kə mbəfihen anan ləen anà ines a kwanay ahay bay cəna, ki lizen kawa dō ataya cite re.

⁴ Kabay dō a kuro nga jəmaakan sa mac à Silowam, à alay a doh zəbor a sa mbazl patan ata nà, kə jilen tinen ta gak ines ahay zal dō sə Urəsəlima azar ataya fok daw?»

⁵ Nen apan ni jak ikwen nà, matanan bay re. Əna kwanay həna dukwen, kə mbəfihen anan ləen anà ines a kwanay ahay bay ite nà, ki lizen dənəm kawa dō ataya re.»

Jike sə buway sə wahay bay ata awan

⁶ Yesu a jan atan 'am sə jike a anan awan, a wa: «Dowan a inde a jule buway à guvo anahan, a nay saa bənak ayak wa wan awan, əna kə bənak bay, anga kə wahak bay.

⁷ Dowan ata a jan anà dō sa ga mer su way à guvo ata, a wa: «Həna kə gak əva maakan, nen apan ni ta nay əbay sə bənak ayak wa wan sə buway anan, əna nə njadək bay anga kə wahak bay. Suwan gad anan, bina winen apan i nəso anan guvo kəriya nə pa maw?»

⁸ Əna dōwan ata a jan nà: «Bahay su doh uno, suwan mbəsək anan apan sə tə viya a anan kərtek aday, ni lan à cakay wa, ni pəkan bərbor tuwwe nə,

⁹ izəne pac hinen ahay nà, i wahay kəmaw? Kak kə wahak bay re nà, aday kə gad anan kutok.»

Yesu a mbar anan uwar a inde pə luvon sa man uda awan

¹⁰ Pə luvon a inde nà, luvon sa man uda awan, aday Yesu winen apan i wazay ù doh sə wazay.

¹¹ A man ata awan, uwar a inde mə təra à məndək a əva kuro nga jəmaakan, anga setene sa gan. A mba apan sə tavay bay. A zla nà, mə kərdeh a tuhha.

¹² Yesu a canan anà uwar ata cəna, a ngaman ahay, aday a jan, a wa: «Mazar, kə mbərak à atəra à məndək anak wa!»

¹³ Cəna, a daf apan alay, kwayan'a uwar ata a tavay lele kutok, a həran nga anà Mbərom.

¹⁴ Cəkəbay, way ata kə cəbak anan anà dō sə lavan nga anà doh sə wazay ata, anga Yesu sa mbar anan uwar ata pə luvon sa

man uda ata, ata awan. A jan anà dō ahay kutok, a wa: «Luvon ahay inde mbərka sa ga mer su way ahay, əna suwan kī nen ahay à luvon a mbərka ataya inde aday sa mbar, bina si pə luvon sa man uda aday bay.»

¹⁵ Yesu Ba Maduwen a mbədahan apan, a wa: «Kwanay nà, dō sə mba dambada ahay kələdaw? Pə luvon sa man uda nà, kə pəsiken sla a kwanay ahay, kabay zungo a kwanay ahay sa zla atan à man saa varan atan a'am bidaw?»

¹⁶ Uwar a həna anan nà, winen dō sə zaav əna lərahima. Fakalaw kə gak anan alay əva kuro nga jəmaakan nà, əbay tədə sə pəsəkay anan ahay à alay a Fakalaw wa pə luvon sa man uda itəbay kələdaw?»

¹⁷ 'Am ana Yesu a sə mbədahan atan apan ata a pəkan waray i ide inde anà dō manidə anahan ataya fok. Əna dō azar ataya fok tə taslak mivəl anga mer su way əna Yesu a sa ga lele ataya awan.

Jike sa wan sə bəzan

Mata 13.31-32; Markus 4.30-32

¹⁸ Pə dəba anahan a wa əsa, Yesu a wa: «Bahay a Mbərom a ga minje nà, ta maw? Aday ni ga anan minje həna nà, ta maw?»

¹⁹ Ta ga minje nə tə wan sə bəzan. * Dowan a ga gəba, a casl anan à guvo anahan, a hay ahay, a təra dədazl si sé məduwen awan, aday məvuhom ahay tə ndakay apan doh pə alay si sé anahan aya ata awan.»

Jike sə wudəh

Mata 13.33

²⁰ A dəba wa əsa re, Yesu a ja, a wa: «Bahay a Mbərom ta ga minje nə ta ma asanaw?»

²¹ Ta ga minje tə wudəh sə kwasay way ata awan. Uwar a ra mənək, a gan anan, a pak pə nuko anahan gəsədaf maakan. A laf anan nà, nuko ata fok a kwasay, a zlambar.»

Jike sə məsudoh mə mbədək awan

Mata 7.13-14, 21-23

²² Natiya, à alay a Yesu winen apan i zla à Urəsəlima nà, a takas kon a azar aya, tə wulen su doh ahay. Aday winen apan i tətakan way anà dō ahay.

²³ A alay ata kutok nà, dōwan a inde, a cəce panan, a wa: «Ba Məduwen, waka Mbərom i tam a nà, azar su dō ahay əngal cəna coy daw?»

Yesu a mbədahan atan apan, a wa:

²⁴ «Njəzlen pi zek sa zla à bahay a Mbərom inde tə məsudoh a mbədək a njulehwehwe ata awan. Nen ni jak ikwen, dō ahay bayək awan, ti gan may sa zla uda awan, əna ti mba pi zek bay.

²⁵ Aday, alay a i nay, bahay su doh i slabak nà, i tacay anan məsudoh anahan kutok. Ata kwanay nà, kwanay uho mba. Matanan, ki dəzlen anan sə dəcən ayak anà

* 13:19 Yesu a ga minje nà, ti sé sə əga tinen a inde kawa kemsire.

məsudoh, ta sa ja nà: “Manay uho ite. Bahay su doh a manay, təʒan umo ayak wa ite.”

«Bahay su doh ata i mbəʒahak ikwen ahay apan ta sa ja nà: “Kwanay mayanaw, na san kwanay bay fok.”

²⁶ «Aday ki dizlen anan sa ja kutok: “Da pak way sa pa, ɖa sak way fok tatə iken awan, aday kə wazak à wulen su doh a manay re.”

²⁷ «I mbəʒahak ikwen ahay apan hwiya ta sa ja nà: “Na jak ikwen lele, na ja nə kwanay mayanaw nà, na san bay jiga awan. Mbəsiken nen səfek. Zlen ayak à man uno wa, kwanay ɖo sə huwan ahay.”

²⁸ «À alay ata kutok nà, ki cinen anan anà Ibərahima, Isiyaku tə Yakob, aday tu ɖo maja'am a Mbərom ahay fok à bahay a Mbərom inde. Ata kwanay nà, ki yimen, ki rəcen slan, anga tə tacak pikwen uho.

²⁹ Do ahay ti halay ahay nga kwa pə daliyugo ahay wa fok, kwa ta sə wura wa fok. Ti nay pə kərtek a sa pa way à bahay a Mbərom inde.

³⁰ Sənen apan lele kutok, azar su ɖo a ma lah aya pa 'am hənə ata nà, ti naa tərə ɖo mədakwidok aya awan. Aday azar su ɖo a mədakwidok ataya ite, ti naa tərə ɖo ma lah aya pa 'am cukutok.»

*Asəder sə Urəsəlima ahay
Mata 23.37-39*

³¹ A alay ata ite, Farisa aya inde, ta nay ahay pə cakay a Yesu, aday ta jan: «Zla way anak à man a anan wa, bina Hiridus a gan may sa vad iken.»

³² Əna Yesu a mbəʒahan atan apan, a wa: «Zlen ka si jen anà ɖo sə wurwer a kawa wan ana ayah ata nà: Luvon sə biten ta sə sidew nə, nen apan ni razl apasay lelibay aya awan, ni mbar anan ɖo sə ɖəvac ahay. Aday pə luvon maakan anahan a nà, ni ndav anan mer su way uno.

³³ Aya əna, sumor a ni pərahan azar anà cəved uno biten, sidew, aday anjahay sidew kərtek, bina a zla pi zek aday ɖo maja'am a Mbərom à mac uho à man aya bay, sumor a nà, à Urəsəlima awan.

³⁴ «Hayaka Urəsəlima ahay! Kwanay ɖo sə Urəsəlima ahay! Kə vəʒen anan ɖo maja'am a Mbərom ahay, aday kə tiren anan ɖo a Mbərom sə slənak ikwen ahay ataya tu kon. Aday saray bayak a, na gak anan may sə halak ikwen nga anà kwanay ɖo sə Urəsəlima ahay ɖo vo uno, kawa man njəkar sə halan nga anə wan anahan ahay à bərgaslay inde ata awan. Əna hwiya kə ngəmen bay re.

³⁵ Ihe, doh sə mazlaʒ a Mbərom a kwanay i tərə rəgay. Nen ni jak ikwen anan: Ki cinen uno sabay, si azanan ki naa cinen uno nà, à alay a aday ki i jen: “Mbərom à ɖaf alay sə

mazlaʒ anahan pu ɖo sa nay ahay tə sləmay anahan ata awan.[†]»

14

Yesu a mbar anan ɖowan a inde pə luvon sa man uda awan

¹ Pə luvon sa man uda a inde nà, bahay sə Farisa ahay a inde, a ngaman à Yesu saa pa way sa pa əga winen. Əna à man ata kutok nà, ɖo a à man sa pa ɖaf ataya, tə ɖəfan ide anà Yesu zuhhwe nə lele.

² Aday ɖowan a inde à man ata awan, zek anahan a fok nà, ma tar a dəngaleffe, anga ɖəvac a gan, winen pa 'am a Yesu.

³ Yesu a cəce pə miter sə Tawrita tə Farisa mə ngamay ataya wa, a wa: «Pə luvon sa man uda nà, cəved inde sa mbar anan ɖo ɖəvac a ɖaw, kabay cəved ibay ɖaw?»

⁴ Do ataya tətəte way a tinen, ta ngam sə mbəʒahan apan bay.

Coy Yesu a mbəʒa 'am pə ɖowan a ata kutok, a mbar anan, aday a jan à zla way anahan.

⁵ Pə ɖəʒa anahan a wa nà, Yesu a jan ɖo sa man ataya asa, a wa: «Kwanay nà, hinahibay wan anak kabay sla anak kə slahak à kurok inde kwa pə luvon sa man uda nà, ki zəʒay anan ahay wa way anak kwayan'a bidaw?»

⁶ Tətəte way a tinen ta mbak apan sə mbəʒahan apan bay re.

Jike pa man sə njahay à man sə way sa pa

⁷ Natiya, à man ata kutok, Yesu a ca pu ɖo a mə ngamay a ataya nə, ta ca nà, man sə njahay lele aya awan. Anga nan, a gan atan jike sa 'am a anan, a wa:

⁸ «Kak tə ngamak anak à azar uko sə gəʒa dalay nà, kà sa lah sə njahay à man lele inde bay, anga hinahibay à wulen su ɖo a mə ngamay ataya inde nà, ɖo sə zalay iken tə məduwen, i ga inde uda awan.

⁹ Ata, bahay su doh a sə ngamak ikwen ata, i nay pə cakay anak, i jak kutok: “Mbəsakan man sə njahay a anan anà ɖowan a anan.” Ata nà, waray i gak sa zla saa njahay à man sə njahay a sə ɖəʒa ata inde bidaw?

¹⁰ Adəka bugol nà, kak tə ngamak anak à man a nà, kà sa njahay, à man sə njahay su ɖo məduwen aya inde bay. Ata ɖo sə ngamak ikwen ata kà sak a canak nà, i jak: “Car uno, hayak! Ka naa njahay à man a lele a anan inde.” Ata i varak mazlaʒ lele pa 'am su ɖo a mə ngamay a à azar uko ataya awan.

¹¹ Matana awan, kak ɖowan a kə hərək anan nga i zek anahan nà, ti tərə anan à məndak. Aday kak ɖowan a kə mak anan nga anahan à məndak ite nà, ti hərən nga nə lele.»

† 13:35 Ca pə Jabuura 118.26.

¹² Pə dəba anahan a wa nà, a jan anà dōwan a sə ngaman anà dō ahay à azar uko àga winen ata kutok, a wa: «Ka sak a da way sa pa sə azar uko nà, kà saa ngaman apan anà car anak ahay, kabay mərak anak ahay, tu dō anak ahay, aday anà dō sə cakay su doh anak zlile aya ata bay. Anga tinen nà, ti naa ga azar uko pə luvon a inde, aday ti ngamak saa hamak anan uda awan.

¹³ Əna kak ka dak way sa pa sə azar uko nà, suwan ngaman apan anà dō mətawak aya awan, anà dō mə tərà à məndak aya awan, tu dō vədal aya awan, aday anà dō hurof aya awan.

¹⁴ Natiya Mbərom i daf apak alay sə mazałə anahan, anga dō ataya nà, ti mba apan sə hamak anan uda bay. Əna Mbərom i i hamak anan uda awan, pə luvon anahan saa slabakay anan ahay dō didek aya à məke wa ata awan.»

*Jike sə azar uko məduwen awan
Mata 22.1-10*

¹⁵ Natiya kutok, dōwan a inde à wulen su dō sa pa daf pə kartek a tatə Yesu ataya, a sləne jike sa 'am ata cəna, a wa: «Atlaslay mivəl i tərən anà dō sa pa way sa pa anahan à bahay a Mbərom inde ata awan.»

¹⁶ Coy Yesu a mbədahan apan kutok, a wa: «Dowan a inde, a ga azar uko məduwen awan, a da way sa pa, aday a ngaman apan anà dō ahay bayak awan.

¹⁷ Alay sa pa daf i sa sla kutok nà, a jan anà dō si mer su way anahan, a wa: “Zla, ka sa jan anà dō uno sə ngaman atan ataya nə, tã nay hənə kutok, anga way sa pa mə lavay zek a coy.”

¹⁸ «Əna dō a mə ngamay ataya fok ta ma nga sa may 'am pi zek wa, ta sa ja: “Mi zlak ayak sabay.” Do mama'am a a jan anà dō maslan ata, a wa: “Nə sukumak guvo həniniye. Ni zla təktek saa cay apan aday, na gak kem, à sa cəbak bay ite.”

¹⁹ «Do hinen ite a wa: “Nə sukumak sla ahay kuro. Suwan nà sa cay pə mer su way a tinen aya aday. Na gak kem. A sa cəbak bay ite.”

²⁰ «Do hinen ite asa a wa: “Nen nə gəbay dalay həniniye, anga nan, ni mba apan sa zlak ayak hənə bay.”

²¹ «Natiya kutok, dō maslan ata a ma agay à man ana bahay su doh anahan, a təkəren anan way ataya fok. Way ata a cəban anà bahay su doh ata kutok, a jan anà dō maslan anahan ata, a wa: “Zlak ayak nə anga anga à man sə halay nga sə dō ahay ahay tə məgəzləga cəved ahay à wulen su doh inde, aday ngaman ahay anà dō mətawak aya awan, anà dō mə tərà à məndak aya awan, anà dō hurof aya awan, aday tu dō vədal aya take fok.”

²² «Do si mer su way ata a zla saa ngaman ù dō ataya awan. Anjahay capəna nà, a may agay, a nay, a jan anà bahay su doh anahan nà: “Kawa iken su jo ata nà, nə ngamak anan ahay ù dō ataya awan, əna doh kə rahak fan bay. Man mə mbəsak a inde mba.”

²³ «Bahay su doh ata a jan anà dō si mer su way anahan ata asa, a wa: “Zla pə cəved sə kiə ahay fok, à guvo ahay. Kà jan anà dōwan aya iken saa tan atan à nga ataya fok nà, təktek tã nay ahay, anga aday doh uno à rah.

²⁴ Tə didek a nà, dō a mə ngamay a mama'am ataya aday sə ngəmay ahay bay ata nà, ti naa tukom way sa pa uno sabay.»

*Cəved sə pərahan azar à Yesu
Mata 10.37-38*

²⁵ Pə dəba anahan a wa, à alay a Yesu winen pə cəved mba ata nà, dō ahay bayak a tinen apan ti pərahan azar. Coy, a ma ide à dəba, a jan atan, a wa:

²⁶ «Dowan kə pərahak uno ahay azar, aday a nan sə tərà njavar uno nà, à pəlay nen, zal bəbay anahan, zal may anahan, zal uwar anahan, zal gwaslay anahan ahay, zal mərak anahan ahay, aday zal zek anahan a təkede re!

²⁷ Kak dōwan a kə tavakak dədom anahan mə zləngad a aday kə pərahak uno azar bay cəna, kà slak sa tərà njavar uno bay.

²⁸ «Matanan, kak dōwan inde à wulen a kwanay, a nan sa han doh məduwen a lele a nà, i njahay tun, sə bayak apan aday bidaw? I jan à nga anahan kutok: “Doh ata i sa ndav nà, i pa puno fok nə dala jugumaw?”, i san anan pi zek wa aday re ba?

²⁹ Bina, kà sak a pak a saray awan, aday doh ata kə ndəvak sa han sabay nə, dō sə canan ataya nə ti mbasay apan bidaw?

³⁰ Do ataya ti ja nà: “Dowan a hənə kə pəkak saray su doh, əna kə mbak pi zek sa ndav a wa sabay!”

³¹ «Matanan re, kak bahay a inde, a nan sa ga vərəm tə bahay su kon hinen nà, i njahay tun sə bayak apan aday bidaw? I ca apan dō anahan ahay nə tinen mbulo kuroroo nà, i sla pi zek sa ga vərəm tu dō mbulo kwa kuro cew nà, i san anan pi zek wa aday re ba?

³² Kak bahay ata kə cak apan i sla pi zek saa ga vərəm tə dōwan ata tətibay cəna, i slan dō maslan ahay pə cakay anà bahay a hinen ata, à alay a winen dərən mba, i man ù vo ta sa man ayak 'am pi zek wa anga aday tã njad zay.

³³ «Natiya awan, kak dōwan kə mbəsakak anan way anahan ahay fok bay nà, i mba apan sə tərà njavar uno bay re.»

*Zətene aday a vad sabay ata awan
Mata 5.13; Markus 9.50*

³⁴ Pə dəba anahan wa nà, a jan atan 'am sə jike asa, a wa: «Kə sənən apan zle, zətene

nà, way lele awan. Əna aday kak zətene ata a vad sabay nà, ti man anan ahay avad anahan a hərəbebe ata, awana mba anaw? Inde sabay.

³⁵ Zətene ata nà, kə tərak way kəriya awan, i tərà way lele a anga yugo sabay, aday i tərà way lele a kawa hərbor sabay re. Do ahay ti guce anan nà uho kəriya awan. Natiya kutok, sləmay inde pə dowan a sə sləne 'am a anan nà, à sləne.»

15

Jike sə təman mə lize awan *Mata 18.12-14*

¹ Natiya, do sə cakal jangal ahay, pi zek tu do sə atahasl ahay bayak awan, tə halay nga à man a Yesu anga aday ti sləne 'am anahan aya awan.

² Anga nan, Farisa ahay tə Miter sə Tawrita ahay ta ma nga sa ja 'am à wulen a tinen a inde ngura ngura ngura, ta wa: «Dowan a anan a təma aday do sə atahasl ahay tã pa way tə winen nà, angama aday anaw?»

³ Anga nan kutok, Yesu a gan atan jike sa 'am a anan, a wa:

⁴ «Izəne do inde à wulen a kwanay, aday təman anahan ahay inde səkət. Kwa à ga sə lize nə kərtek a dəp nà, i mbəsak azar sə təman a kwa kuro dəsudó nga dəsudó ataya à kiəbe, aday i zla saa pəlay anan ahay kərtek ata hus pa sa njadək anan ahay re asanaw?»

⁵ Aday, kə njadək anan ahay təman a kərtek ata nà, i dəfay a way anahan jap pə jugom, i may agay nə, tə ataslay mivəl a kutok.

⁶ Kə dəzlek ahay agay nà, i ngaman ahay anà car anahan ahay, tu do sə cakay su doh anahan ahay, aday i jan atan: «Tasluko mivəl, anga nə njadək anan ahay təman uno a sə lize ata awan.»

⁷ «Natiya awan, həna, nen apan ni jak ikwen, kak do sə atahasl kərtek kə yimak pə ines anahan nà, ataslay mivəl i ga inde à mburom bayak awan. Ataslay mivəl ata i zalay ataslay mivəl anga do ahay kwa kuro dəsudó nga dəsudó didək aya, aday ta gan may sa yam pə ines a tinen ahay bay ataya awan.»

Jike sə dala mə lize awan

⁸ Pə dəba wa a jan atan 'am sə jike hinen asa, a wa: «Uwar a inde nà, karanga anahan ahay inde kuro, aday kak kərtek a kə sak a lize panan nà, i ga kəkəmwə? I han nə uko pə lalam anahan, aday i ca doh anahan ata fok ta sə faday anan lele. I pəlay bətek bətek hus pa sa njadək anan dala anahan ata bidaw?»

⁹ Kak kə sak a njadək a dala anahan ata nə, i ngaman anà məndala anahan ahay tu do sə cakay su doh anahan ataya, i jan

atan: «Tasluko mivəl pə kərtek awan, anga nə njadək anan dala uno sə lize ata awan.»

¹⁰ «Matanan re, ni jak ikwen, kak aday do kərtek kə yimak pə ines anahan ahay nà, maslay a Mbərom ahay ti taslay mivəl anga winen re.»

Jike sa wan mə lize awan

¹¹ Yesu a ja asa, a wa: «Dowan a inde nà, wan anahan ahay inde cew.

¹² Wan zek cədəw ata a jan à bəban anahan, a wa: «Bəbay uno, vuro anan zlıle uno nen saa njadək à alay saa pa 'am anak azana ata awan.» Aday dowan ata a gəzlan atan anan zlıle anahan acəkan.

¹³ «Pə dəba wa mənjoek nà, wan a cədəw ata a halan nga anà way anahan ahay fok, a sukom a way, aday a zla way anahan pə daliyugo hinen dərən. A man ata nà, a lize anan zlıle anahan ata fok ta sə gəsle anan pə way kəriya awan.

¹⁴ «Dala a ndav panan cəna, may a ga pə daliyugo ata tə mindel. Dəce sə way sa pa dukwen a dazlan saa gan kutok.

¹⁵ Anga nan, a zla saa ga mer su way əga do su kon ataya awan. Dowan ata a slan anan saa ba gadura ahay à kiəbe.

¹⁶ A pəlay abay sa pa way sa pa mbala ana gadura ahay ata awan, anga may a han apan, əna dowan a ngəman a bay.

¹⁷ «A dazlan sə jalay pə anjahay anahan à alay a winen əga bəbay anahan ata awan, a ja: «Do si mer su way a bəbay uno ahay dukwen, tinen apan ti pa way sa pa kawa sa nan atan, a mbəsak patan wa re, aday nen adəka bugol ni mac ta may à man a anan nà, angamaw?»

¹⁸ Suwan ni ma agay, aday ni i jan anà bəbay uno nà: Bəbay uno, na gak ines pa 'am a Mbərom, aday pa 'am anak re.

¹⁹ Na slak həna ki ca upo kawa nen wan si zek anak sabay, tərà nen kawa do si mer su way anak kərtek awan.»

²⁰ Natiya a slabak, a may agay kutok.

«Bəbay anahan a canan ayak dərən winen apan i nay ahay cəna, anan ahay i zek wa. A haw apan, a ban anan həmbok pi zek.

²¹ Wan ata a jan à bəbay anahan kutok, a wa: «Bəbay uno, na gak ines pa 'am à Mbərom, aday pa 'am anak re. Na slak həna kə ca upo kawa nen wan si zek anak sabay.»

²² «Əna bəbay anahan ata a jan ù do si mer su way anahan ahay, a wa: «Kagasl, gəben uno ahay zana lele aya awan, pəken anan pi zek. Dəfen anan wurdək à alay inde, aday pəken anan təkarak à saray inde.

²³ Pəsiken ahay guson sa sla ma har a lele ata awan, wasluko, duko, aday puko tə ataslay mivəl awan.

²⁴ Anga abay wan uno a anan nà, kə tərak kawa ma mac awan, aday həna winen inde tə sifa awan. Kə lizek coy, əna nə njadək

a way uno.” Tə dazlan sa ga azar uko tə ataslay mivel awan.

²⁵ «A alay a tinen apan ti ga azar uko agay ata nà, wan a dōwan ata zek maduwen a, winen à guvo. Winen apan i may à guvo wa mba aday i dazley ahay agay base nà, a sləne dō ahay tinen apan ti ga ara tə agərav awan.

²⁶ A ngaman ù dō si mer su way a bəban anahan ahay kərtek, a cəce panan ləbara awan.

²⁷ Dōwan ata a mbədfahan apan, a wa: “Mərak anak kà mak agay, aday bəbay a kwanay a vad guson sa sla, anga kə njadak anan winen inde zay.”

²⁸ «Wan a zek maduwen ata a ngam sa zla ù doh sabay. A cəban, a ga mivel. Bəbay anahan a nay uho saa dəbukok anan ayak ù doh.

²⁹ Əna a mbədfahan apan anà bəbay anahan, a wa: “Ngatay, bəbay uno. Ava bayan awan, nen apan ni gak mer su way nə lele mənəna sa gak isew. Na taa dəfak apan re, aday tə winen ata təkə dukwen, kula kə varak uno kwa wan sə awak zləkətev a anaya anga sa ga anan azar uko tə məndala uno ahay bay re.

³⁰ Aday wan anak kə lizek anan dala anak tə uwar sa jən uho ahay. Həna a may ahay agay nə kə vədak anan guson sa sla anga winen asa re!”

³¹ «Bəbay anahan a jan: “Wan uno, iken nà, iken inde ti nen a hwiya asanaw? Abay way uno ahay fok nà, ananak a bidaw?”

³² Sumor a nà, dī ga azar uko tə ataslay mivel awan, anga mərak anak a anan nà, kə tarak kawa ma mac awan, aday həna winen inde tə sifa awan. Kə lizek coy, əna də njadak anan.”»

16

Jike pu dō sa ga mer su way tə wurwer awan

¹ Pə dəbə anahan a wa asa, Yesu a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Dōwan a inde nà, winen zlile awan, aday dukwen dō inde kərtek sə lavan nga anà dō si mer su way anahan ahay re. Əna dō ahay ta ma 'am pə dōwan ata à man a bahay su doh anahan ta sa ja nà: “Dō si mer su way anak a anan winen apan i nes anan dala anak kəriya awan.”

² «Bahay su doh ata a sləne 'am ata cəna, a ngaman anà dōwan ata kwayan'a, aday a jan, a wa: “Nə slənek dō ahay ta mak apak 'am. Duko anan mer su way anak iken a sa ga anan tə zlile uno nen sə mbakak anan ata awan, bina iken ki təra dō si mer su way uno sabay.”

³ «Dō si mer su way ata a ma nga sə jalay kutok, a wa: “Aday həna jiga nà, ni ga nə kəmaw? Bahay su doh uno kə larak nen i mer su way anahan wa re. Bənuko jəc, ni

mba apan bay, aday ni dubok way pə dō ahay wa, wita dukwen waray re. Pa ga həna jiga nà, kəma kutok anaw, zek uno?”

⁴ Iyo, həna nə njadak anan nga sa 'am a nen saa ga ata kutok. Aday kwa bahay su doh uno kə larak nen i mer su way anahan wa dukwen, dō ahay ti təma nen əga tinen re.”

⁵ «A ngaman ahay anà dō sə təma gudire pə bahay su doh anahan ataya wa kərtek kərtek fok. A cəce pu dō mama'am a wa, a wa: “Gudire ana bahay su doh uno inde apak nə jugumaw?”

⁶ «Dōwan ata a mbədfahan apan, a wa: “Gudire sə amar ana bahay su doh anak inde upo, gungwan səkat.”

«Dō si mer su way ata a jan, a wa: “Ihe, təma dərəwel sə gudire anak həna kwayan'a. Njahay aday vindey apan nà, gungwan sə amar kwa kuro dāra bina səkat sabay.”

⁷ «A jan anà dō hinen asa, a wa: “Aday iken, gudire ana bahay su doh uno inde apak nə juguma ite anaw?”

«A mbədfahan apan, a wa: “Gudire sa ndaw anahan inde upo buho səkat dāra.”

«Dō si mer su way ata a jan nà: “Ihe, gəbə dərəwel sə gudire anak kagasl, aday vindey ahay apan nə gudire sa ndaw ata nà, buho səkat fudō.”

⁸ «Bahay su doh anahan ata kə varak anan zlangar anà dō si mer su way anahan ata awan, anga dōwan ata kə gak mer su way sə wurwer a wulen a tinen inde. Anga dō sə daliyugo a anan aya nà, tə zalay dō sə ide jiyjay ahay ta sa ga mer su way sə wurwer.

⁹ «Natiya, nen apan ni jak ikwen, kwanay nà, bənen car tə dō ahay tə zlile sə daliyugo a anan aday bidaw? Ata, zlile sə daliyugo a kə sak a ndav pikwen wa nà, Mbərom i təma kwanay pə cakay anahan a sə coy kutok.

¹⁰ «Kak dōwan aday kə mbak apan sa gan nga anà way bayak a bay ata tə cəved a nà, kwa way bayak a dukwen i mba apan sa gan nga tə cəved a re. Aday kak dōwan a a mba apan sa gan nga anà way bayak a bay ata tətibay nà, kwa way bayak a dukwen i mba apan sa gan nga tətibay re.

¹¹ Matanan, kak abay ki mben apan sa gan nga anà zlile sə daliyugo a anan tətibay nà, waya saa mbakak ikwen anan zlile dīdēk a aday ki gen anan nga anaw?

¹² Kak aday abay ki mben apan sa gan nga anà zlile su dō hinen ahay tətibay nà, waya sa varak ikwen mbala ana kwanay a saa lavay ata mba asa anaw?»

*Atə Mbərom tə dala
Mata 6.24*

¹³ «Dōwan saa mba apan sa gan mer su way anà bahay su doh ahay cew nà, ibay. Anga kə palak anan dō kərtek a lele nà, i

nan ide anà dōwan hinen ata awan. Kabay, tã njahak tu dō kãrtek a lele gerger cãna, i kãdey anan dōwan a hinen ata awan. Matanan, ki mben apan sa gan mer su way anà Mbërom aday sã pëlay dala, cew maya dũkwen, i ga zek bay re.»

Atã Yesu tã Farisa ahay

Mata 11.12-13, 5.31-32; Markus 10.11-12

¹⁴ Farisa aya inde à man ata tã slãne 'am a Yesu ma ja ataya fok nã, ta ma nga sã mbasay apan anga tinen a aday nã, tã pëlay zlile tã mindel.

¹⁵ Anga nan, Yesu a jan atan, a wa: «Kwanay aday nã, ki gen anan may, dō ahay ta ca pikwen nã, kawa dō lele aya awan. Əna cakəbay Mbërom nã, a san way sã mivël a kwanay aya zle. Bina way aday dō ahay tã hëran nga ata nã, Mbërom a ca pë way ata ite nã, kawa way ma ga mənjadak awan.

¹⁶ Kwakwa ata nã, dō ahay tã përahan azar anà Mbërom nã ta sã dëfan apan ana Tawrita a Musa tã deftere ana dō maja'am a Mbërom ahay. Əna a bənay ahay kwa pë ana Yuhana dō sa gan baptisma anà dō ahay ata wa nã, dō ahay tinen apan ti dākay anan lëbara sã bahay a Mbërom mugom awan. Natiya kuwaya kã gak anan may sã ndëröc uda zek, anga sã dëzle a uda awan.

¹⁷ Aya əna, Tawrita a Musa nã lele hwiya. Andav a daliyugo tã bagəbaga mburom nã, wita way ma da 'am a bugol bay. Ma da 'am a adëka nã, sã lize a wa alfabe kãrtek à Tawrita a Musa wa, i ga zek bay.

¹⁸ «Matanan re, kuwaya kã rëzлак anan uwar anahan, aday kã gəbək uda uwar hinen nã, wita kã gak mädigwed. Dōwan kã gəbək uwar a ma razl a ata dũkwen, winen kã gak mädigwed ite re.»

Atã Lazarus tã dōwan a inde zlile awan

¹⁹ Pë dəbã anahan a wa asa, Yesu a jan atan, a wa: «Dōwan a inde nã, winen zlile awan. Zana anahan a sa pak pi zek təkede nã, lele awan, aday sã dala bayak a re. Pë luvon, pë luvon fok nã, winen mə njahay a nã, à barbarar inde.

²⁰ Dōwan a inde ite, tã ngaman Lazarus, winen mətawak awan. A taə nahay nã pë məsudoh a dōwan ata awan, aday zek anahan a dũkwen, mbəlak a dəkdek.

²¹ A gan may sa pa way sa pa sã pëpasay pë dōwan a zlile ata wa ata awan. Kəla ahay dũkwen, ta nay ahay sã ndəlkef anan mbəlak a anahan a ataya awan.

²² «Natiya kutok, dōwan mətawak ata a mac, aday maslay a Mbërom ahay tã gəbək anan ayak à man ana Ibərahima, pë cakay a Mbërom. Do sã zlile ata dũkwen a mac ite re, aday ta la anan à məkə.

²³ A man ata kutok nã, dōwan a zlile ata, winen apan i ga dëce bayak awan. A ca ide

à mburom, a canan ayak anà Ibərahima tã Lazarus, tinen miya awan, daren.

²⁴ A zlah pi zek, a wa: «Ibərahima! Kem, nã gak i zek wa ite! Amboh, slan Lazarus, à tar wan sã alay anahan à a'am inde, aday i naa təlo pë miresl aday ũ go ziyya ite. Bina nen apan ni ga dëce ũ uko a anan inde tã mindel.»

²⁵ «Ibərahima a mbədahan ahay apan ite, a wa: «Matanan, wan uno. Əna ənga, bayak pë anjahay anak à alay iken tã sifa mba ata aday. Iken nã, kə njahak à barbarar a inde, aday Lazarus nã, kã gak dëce bayak awan. Həna ite nã, winen, winen apan i man uda à man a anan, aday iken ite dũkwen, ki ga dëce kutok.

²⁶ Tã winen ata təkə dũkwen, cəved inde aday dō a manay i dəzlek ayak à man a kwanay nã, ibay, kabay dō a kwanay i nay à man a manay dũkwen, i ga zek bay re. Anga məkə inde sololo à wulen a nuko.»

²⁷ «Dōwan ata a mbədahan apan asa: «Amboh, Ibərahima! Kem, slan Lazarus əga bəbay uno ite.

²⁸ Anga mərak uno aya inde dərə nã, u no Lazarus à sa təkəren atan 'am à sləmay ite, anga aday tã sa nay à man sã dëce uno a anan inde sabay ite.»

²⁹ «Ibərahima a mbədahan apan asa, a wa: «Tawrita a Musa tã deftere ana dō maja'am a Mbërom ahay inde asənə, mərak anak ataya tã dëfan atan apan bidaw?»

³⁰ «Dōwan ata a jan asa, a wa: «A'ay! Ibərahima, bəbay uno, wuna! Əna, hi-nahibay dō sa məkə kã zlak patan dezl nã, ti yam pë ines a tinen ahay tã didek awan.»

³¹ «Ibərahima a jan, a wa: «Matanan. Əna kak mərak anak ataya tã slənək anan anan 'am a Musa tu dō maja'am a Mbërom ataya bay cəna, kwa dō sã məkə a à zla təkede nã, ti slənən a bay re.»»

17

'Am sã pəse ines ahay

Mata 18.6-7, 21-22; Markus 9.42

¹ Yesu a jan anà njavar anahan ahay asa, a wa: «Hwiya way ahay inde, tinen apan ti zla anan dō zənzen a i ines ahay inde. Aya əna, dëce i taran anà dō sa njak anan dō ahay aday tã ga ines ataya awan.

² Natiya, ata pë dōwan a sa njak anan dō ahay ata nã, suwan pë winen tã banan van à dungo, aday tã larak anan ayak à bəlay inde. Bina, dō aday winen apan i njak dō ahay matanan ata nã, Mbërom i ga anan alay tã dōwan ata zal pa sa lar anan à bəlay inde ata wa.

³ Matanan, liven anà zek a kwanay ahay lele.

«Aday, kak mərak anak inde, kã gak ines nã, suwan dakan anan tã təpa təpa awan.

Winen ite kà tàmahak, kà mbəsakak anan ines anahan ata nà, pəsen anan.

⁴ Kwa abay á ga winen apan i gak ines pə luvon kərtek a saray cuwbe, aday winen apan i nay ahay á man anak dukwen saray cuwbe ta sa ja nə “Amboh, nə yimak pə ines uno!” nà, iken dukwen, pəsen anan acəkan ite re.»

Adaf nga pə Yesu

⁵ Natiya, pə dəba anahan a wa nà, do maslan a Yesu ataya ta jan nà: «Ba Məduwen, man umo zek aday adaf nga a manay pə Mbərom á zəga ite!»

⁶ Bahay a tinen ata a mbədahan atan apan nà: «Kwa adaf nga a kwanay á ga inde nə mənəcək, kawa wan sə bəzan mənəcək nà, ki mben apan sa jan anà dədəzl sə ngəvəray: “Ndaha á man a anan wa, aday ka saa njahay á balay inde!” dukwen, i bənak ikwen á ‘am wa re.»

Do si mer su way lele awan

⁷ Yesu a ja asa, a wa: «Hinahibay dowan a kwanay kərtek a, aday do si mer su way anahan inde, winen apan i ga mer su way á kié, kabay winen apan i ǵal təman ahay. Ká mak ahay á kié wa nà, bahay su doh anahan i jan: “Hayak ahay, pa daf!” kwayan’a daw?»

⁸ I jan adəka bugol nà: “Do ahay way sa pa, mbədahan anà zana, aday ká naa vuro way sa pa tə way sa sa aya awan.” Aday i jan: “Iken, ki naa pa nà, pə dəba anahan a wa!” bidaw?

⁹ Kwanay kə jilen nà, i gan suse anà do si mer su way anahan ata anga ká gak anan mer su way ataya daw?

¹⁰ «Kwanay a dukwen matanan re. Ka sak i gen anan mer su way mbala a Mbərom sa jak ikwen: “Gen anan!” ataya nà, jen adəka nà: “Manay nà, do sa ga mer su way anak ahay ca. Ma ga nə mer su way mbala ana manay a saa ga ata awan.”»

Yesu a mbar anan do mə dugwad aya inde kuro

¹¹ Natiya, á alay a Yesu winen apan i zla á Urasalima nà, a zla tə wulen ana daliyugo sə Samariya tə Galile.

¹² A sa jəka i dəzle á wulen su doh á inde nà, tə zlangay tə dowan aya inde kuro, mə dugwad aya awan. Tə tavay zad,

¹³ aday ta jay ‘am tə məgalak awan, ta wa: «Amboh Yesu, bahay a manay, má gak í zek wa ite!»

¹⁴ Yesu a canan atan ayak ite cəna, a jan atan, a wa: «Zlen, aday ka si ken anan anan zek a kwanay anà do sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom.» A alay a tinen apan ti zla á man ana do sə gədan dundo á way ahay ataya kutok nà, tinen a fok tə mbərak.

¹⁵ Əna do a kərtek á wulen a tinen ata wa, a ca apan kə mbərak ata nà, palasl, a ma pə dəba á man a Yesu, a dazlan sə həran nga anà Mbərom tə məgalak awan.

¹⁶ A dəzley ahay á man a Yesu cəna, a dukwen gərmec ta sə rihen nga ú vo, a ngəran kutok. Dowan ata nà, winen Samariya ahay.

¹⁷ Yesu a cəce kutok, a wa: «Nə wa, do a kuro ataya fok nà, tə mbərak re ba? Aday azar su do a dəsudə ataya nà, tinen aha kəlanaw?»

¹⁸ Dowan sə jalay apan aday sa naa ngəran anà Mbərom nà, ibay, si mədurlon a anan taayak kələdaw?»

¹⁹ Pə dəba wa kutok, a jan anà dowan ata awan: «Slabak, zla way anak. Mbərom kə mbərak iken anga kə dəfak upo nga.»

Yesu i sa may ahay nà, ma i təra aday anaw?

Mata 24.23-28, 37-41

²⁰ Natiya, pə dəba anahan a wa kutok Farisa ahay tə cəce pə Yesu wa, ta wa: «Bahay a Mbərom a i sa slay ahay nà, siwaw?»

Winen a mbədahan atan apan, a wa: «Bahay a Mbərom a i slay ahay aday nà, dowan i canan tə ide bay.

²¹ Dowan i mba apan sa jəka: “Bahay a Mbərom nə winen həna” kabay “Winen tiya” bay re. Əna, sənen apan lele, bahay a Mbərom nà, winen á mivəl a kwanay aya inde adəka coy.»

²² Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Alay a inde i slay ahay, aday ki gen anan may sə cinen uno apan way sə luvon kərtek á wulen a kwanay inde. Əna i ga pikwen zek bay re.

²³ Ti naa jak ikwen asa: “Almasihu nə winen həna” kabay “Winen tiya” nà, ká sa ngamen sa zla á man ataya bay.

²⁴ Anga nen, Wan su Do, ni may ahay nà, kawa awuted a Mbərom sə wuted pərad, aday do ahay fok ta san apan zle ata awan.

²⁵ Əna way ata i saa təra nà, nen Wan su Do ni ga dəce bayak awan, aday do a sə wuswes anan aya dukwen, ti ngam nen bay re.

²⁶ «Á alay a Wan su Do i may nà, way ahay ti təra nə kawa sə təra á alay ana Nuhu ata re.*

²⁷ A alay ata nà, do ahay tinen apan ti taslay mivəl sa pa way ahay, ta sa sa way a tinen ahay, sə gəba uwar ahay, aday sa var a dəna a tinen ahay á mbaz, hus pə luvon ana Nuhu sa zla way anahan á kwalalan inde ata kutok. Pə dəba anahan a wa cəna, iven sukwat ahay ngəv ngəv kutok, pa rah anan daliyugo nə fadada, pa lize anan do ataya fok.

²⁸ «Aday asa, ni i may ahay nà, i ga nə kawa way sə təra á alay ana Ludu ata awan. A alay ata nà, do ahay tinen apan ti pa way, ti sa

* 17:26 Ca pə Laataanooji 6.5-12, 7.6-23.

way ahay, tinen apan ti sukoman anan way tē way a tinen ahay, aday tinen apan ti sukoman uda re, tinen apan ti casl guvo ahay, aday tinen apan ti han doh ahay re.

²⁹ Aday, pə luvon ana Ludu sa nay way anahan à Sodoma wa ata nà, uko pi zek tē mətətək sē uko awan, tē pəkay ahay à mburom wa, dənəm lize anan dō ataya fok re.[†]

³⁰ Aday pə luvon uno nen Wan su Do saa may ahay ata nà, way ahay ti tēra matanan. Down saa san pi zek nà, ibay re.

³¹ «Əna pə luvon ata kutok nà, dō aday winen pa nga su doh dukwen à dazay, à haw, əna à sa ray ahay way anahan ahay ù doh wa bay. Down a winen à guvo dukwen, à saa nay ahay agay bay re.

³² Ənga, bayiken pə way a uwar a Ludu sa ga ata aday.[‡]

³³ Matanan, dōwan a kà gak anan may sa tam anan sifa anahan nà, i lize anan. Aday dō sē lize anan sifa anahan nà, i tam anan adəka bugol.

³⁴ «Nen nà, ni jak ikwen anan acəkan: Pə luvon ata nà, kwa dō ahay cew mē nahay a pə lala kərtek a dəp nà, dō kərtek a nà, ti gəba anan, aday dō hinen nē ti mbəsak anan.

³⁵ Kwa uwar ahay cew tinen apan ti gan pə kərtek a dəp nà, dō kərtek a nà, ti gəba anan, aday dō hinen nē ti mbəsak anan. [

³⁶ Kabay dō ahay cew tinen à guvo kərtek a inde dəp nà, dō kərtek a nē ti gəba anan, aday dō hinen nē ti mbəsak anan.]»

³⁷ Njavar anahan ahay tē cəce panan kutok, ta wa: «Ba Məduwen, way ata i sa ga zek jiya nà, ahaw?»

A mbədahan atan apan, a wa: «À man a aday way ma mac a inde ata cəna, mugudok ahay ti halay nga bayak a nà, à man ata awan.»

18

Jike pə mədukway sə uwar a inde tē bahay

¹ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a gan jike sa 'am a anan anà njavar anahan ahay, anga aday tē sa ya nga sa gan amboh anà Mbərom bay.

² A jan atan kutok, a wa:

«À wulen su doh a inde nà, bahay sa man ata nē a jəjaran anà Mbərom bay jiga awan, aday a təma 'am a dōwan itəbay fok re.

³ Mədukway sə uwar a inde à wulen su doh ata ite, a taa nay ahay cuhçəh əga bahay ata awan, a jan anà bahay ata nà: «Amboh, go anan sariya uno inde à wulen a manay tu dō manide uno ite.»

⁴ Əna hwiya bahay ata a ngam sa gan anan sariya anà uwar ata bay, hus sariya anahan ata kē njahak bayak awan.

«Coy, bahay ata a jalay à mivəl anahan inde, a wa: «Kwa abay nē jəjaran à Mbərom bay, kwa nē təma 'am su dō bay təkede nà,

⁵ suwan ni gan anan sariya anahan a anan. Bina mədukway sə uwar a anan winen apan i taa wuse nga ta sa nay ahay əga nen sidew sidew anga 'am sə sariya anahan a anan.»

⁶ Pə dəba anahan a wa kutok nà, Bahay Yesu a jan atan asa, a wa: «Ənga, jilen pə way a bahay a sa ga ata lele aday!

⁷ Kwanay kə sənən apan ite bay dāw? Matanan, Mbərom bugol nà, i man zek anà dō anahan sa taa gan amboh luvon tē ipəc ataya re bidaw? I ga apan munok bay asanaw?

⁸ Nen apan ni jak ikwen anan hənə: Mbərom i man zek anà dō anahan ataya bəse. Aya əna, nen, Wan su Do ni saa may ahay pə daliyugo nà, ni tan ahay à nga anà dō sa daf upo nga ahay dəp dāw?»

Jike pə Farisa inde, tu dō sa cakal jəngal

⁹ Natiya, dō azar aya inde à man ata, tinen tē jalay nà, tinen dō didek aya awan. Aday tē kədəy anan dō azar aya re. Anga nan, Yesu a gan atan jike miza asa, a wa:

¹⁰ «Down aya inde cew ta zla ù doh sə mazlab a Mbərom saa ga amboh. Down a kərtek a nà, Farisa ahay, aday dō hinen ite nà, winen dō sə cakal jəngal.

¹¹ «Farisa ata a tavay, a ga amboh à mivəl anahan inde, a wa: «Mbərom, suse anak anga nen nà, dō mi nes a kawa dō azar aya ite bay. Aday nen dukwen kawa dō sə cakal jəngal a anan ite bay re. Nen dō sə akar bay, na ga mədigwed bay, aday nen huwan a bay re.

¹² Na ga sumaya pə lumo fok nē, saray cew. Nə njadak way cəna, à kuro wa fok nà, nē varak anan kərtek awan.»

¹³ «Do sə cakal jəngal ata ite, a tavay dənən, a nan sa ca ide à mburom bay fok. A ma nga sə jalay mərəva si zek anahan*, a wa: «Mbərom, amboh. Nà gak i zek wa ite, anga nen nà, dō sə atahasl.»

¹⁴ Natiya, Yesu a ndav anan kutok, a wa: «Sa zla agay didek a pa 'am a Mbərom a nà, dō sə cakal jəngal ata awan, bina Farisa ata bay. Anga dōwan kē həkək anan nga i zek nà, Mbərom i man anan nga anahan à məndək. Aday dōwan kə mak anan nga anahan à məndək ite nà, Mbərom i hənən nga adəka.»

*Yesu a daf ngama pə gwaslay ahay
Mata 19.13-15; Markus 10.13-16*

¹⁵ Natiya, pə dəba anahan a wa kutok nà, dō ahay ta nan anan ahay gwaslay cacədew aya anə Yesu, anga aday à daf patan alay

[†] 17:29 Ca pə Laataanooji 19.24-25.

[‡] 17:32 Ca pə Laataanooji 19.26.

* 18:13 Down ata a dəcan à mbac anahan.

Ata əga tinen, a nan sa ja nà, kə jalay mərəva si zek anak.

sə ngama. Əna njavar anahan ahay ta ca apan do ahay tinen apan ti nay anan ahay gwaslay ahay ata na, ta ma nga sə gafan 'am anā do ataya awan.

¹⁶ Yesu a ngaman ahay anā gwaslay ahay pə cakay anahan, aday a jan anā njavar anahan ataya ite, a wa: «Mbəsiken anan ahay gwaslay ahay, kə gifen atan 'am sa nay ahay pə cakay uno bay, anga bahay a Mbərom mə lavay zek a adəka nā, anā do sa ga minje tə tinen anaya ata awan.

¹⁷ Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Kuwaya kə tamahak Mbərom bahay anahan kawa wan cə dew bay nā, Mbərom i ga apan bahay kula itə bay.»

Bahay a inde zlıle awan

Mata 19.16-30; Markus 10.17-31

¹⁸ Pə dəba anahan a wa nā, bahay a inde a cəce pə Yesu wa, a wa: «Miter, lele a anan, ni ga nə ma aday ni saa njad sifa sa ndav bay ata anaw?»

¹⁹ Yesu ite a mbədəhan apan, a wa: «Ka wa nen lele a nā, angamaw? Dowan inde lele ibay, si Mbərom a kərtek.

²⁰ Na wa, ka san nga sa 'am a Mbərom mə baslay aya zle asanaw? Kə ga mədigwed bay, kə vad nga su do bay, kə ga akar bay, kə gad mungwalay pu do bay, dəfan apan anā atə bəbay anak tə may anak.†»

²¹ Dowan ata a mbədəhan apan kutok, a wa: «'Am ataya fok nā, nə bənak atan lele, kwa à alay a nen cə dew a mba.»

²² Yesu a sləne 'am a dowan ata cəna, a jan nā: «Tə winen ata təke nā, way inde kərtek kə mbədəkek panak re: Zla, sukom anan way tə way anak ahay fok, aday kə gəzlan anan dala a anā do mətawak aya awan. Matanan kutok, ki i njad zlıle anak à mburom. Aday hayak, pəruho azar.»

²³ Əna dowan ata a sləne anan 'am a Yesu ata cəna, a cəban, anga winen zlıle awan.

²⁴ Yesu a zəzor anan dowan ata lele nā, a wa: «Ma dan 'am awan anā do zlıle awan sa zla à bahay a Mbərom inde.

²⁵ Kə sənən apan zle, zlugweme i ndərmađ tə məke sə ləpəre nā, i ga zek bay. Əna ma da 'am a sə zalay way ata nā, do sə zlıle sa zla à bahay a Mbərom inde ata awan.»

²⁶ Do sə sləne 'am anahan a sa ja matanan ataya nā, ta wa: «Kak sə matanan cukutok nə, waya saa mba apan saa tam aday sa zla à bahay a Mbərom inde anaw?»

²⁷ Yesu a mbədəhan atan apan, a wa: «Pu do zanzen a nā, i ga zek bay, ana pə Mbərom nā, way ahay fok a ga zek ca.»

²⁸ Pə dəba anahan a wa nā, Piyer a jan ite, a wa: «Aday manay həna nā, mə mbəsakak anan way a manay ahay fok sə pərahak azar asanaw?»

²⁹ Yesu a jan atan, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Do aday kə mbəsakak anan doh anahan, kabay dalay anahan, kabay mərak anahan ahay, kabay do anahan ahay, kabay gwaslay anahan ahay anga bahay a Mbərom ata nā,

³⁰ kwayan'a həna, i naa njad anan uda way anahan ataya bayak awan, zal panan adəka. Aday i njad anan uda way anahan ahay cəna coy bay re. Azanan, pə uho saa nay ata nā, i naa njad nā, sifa sa ndav bay ata pa 'am re.»

Yesu a dakay anan amac anahan ta sə slabakay anahan asa

Mata 20.17-19; Markus 10.32-34

³¹ Natiya, Yesu a ngaman anā do maslan anahan a kuro nga cew ataya demdem kəcah à wulen sə do ahay wa, a jan atan nā: «Ihe, pəken sləmay pa 'am a anan aday. Sənən anan həna, mənuko apan di zla à Urəsalima. A man ata kutok nā, way ana do maja'am a Mbərom ahay sə vinde pi nen, Wan su Do, ataya fok i i ga zek kutok.

³² Ti varan nen à alay inde anā do sə pəra ahay. Tinen ti mbasay upo, ti ro mindel, ti cəre upo mənə,

³³ ti ndəbay nen, aday ti i vad nen kutok. Əna cəkəbay aday, pə luvon maakan anahan a nā, ni i slabakay ahay way uno à məke wa.»

³⁴ 'Am anahan a sa jan u do maslan anahan ataya nā, tinen tə sənək anan 'am ata bay jiga awan. Pə tinen nā, 'am ata mi đer a mba, anga 'am ata a nan sa ja nə maw nā, tə sənək a bay re.

Yesu a mbar anan hufof a inde à Yeriko

Mata 20.29-34; Markus 10.46-52

³⁵ Natiya, à alay a Yesu winen apan i dəzle à wulen su doh sə Yeriko bəse coy nā, hufof a inde mə njahay a pə cakay cəved, winen apan i dubok way pə do ahay wa.

³⁶ Dowan a hufof ata a sləne nə do ahay tinen apan ti zla tə cəved ata nā, a cəce patan wa, ləbara awan.

³⁷ Do ataya ta jan nā: «Yesu do sə Nazaratu, winen apan i zla tə cəved a anan.»

³⁸ A sləne 'am ata cəna, a zlah pi zek, a wa: «Yesu, wan ana Dawuda, nā gak i zek wa ite!»

³⁹ Do mə lahay a pa 'am a Yesu pə cəved ataya ta ma nga sə gafan 'am, ta jan nə: «Tacy 'am. Njahay tete.»

Əna hwiya dowan ata a ngam sə təma 'am a tinen ata bay. A ma nga sə zakay anan azlah tə məgalak a bugol, a wa: «Amboh, wan a Dawuda, nā gak i zek wa ite!»

⁴⁰ Yesu a sləne 'am anahan ata nā, a tavay jek, a jan u do ataya nə: «Ənga, bənən anan ahay alay à man uno a aday.» Tə bənən ahay

† 18:20 Ca pə Gurtaaki 20.12-16; Tooktaaki Tawreeta 5.16-20.

alay à man a Yesu awan. A dazley pə cakay anahan a nà, Yesu a cəce panan kutok, a jan:

⁴¹ «A nak nà gak nə maw?»

Down ata a mbədahan apan, a wa: «Ba Məduwen, u no, təbo anan ide uno ahay ite!»

⁴² Yesu a jan: «Kə mbərak coy! Ka mbar nà, anga kə dəfak upo nga ata awan.»

⁴³ Kwayan'a, ngurret ide anahan ahay tə təkak acəkan. Winen ite gədek sə pərahan azar anà Yesu. A dazlan sə həran nga anà Mbərom, aday dō sə canan anà way ata fok, ta ma nga sə həran nga anà Mbərom ite re.

19

Atə Yesu tə Zakayus

¹ Natiya kutok, Yesu a dazle à Yeriko, aday winen apan i zla tə wulen su doh ata awan.

² Down a inde à wulen su doh ata, tə ngaman Zakayus, winen zlile awan, aday winen bahay su dō sə cakal jangal ahay.

³ A gan may sə canan anà Yesu ite, əna a mba apan sə canan bay, anga dō ahay inde bayak awan, aday dukwen winen dō betele a re.

⁴ A haw pa 'am, a ján ĩ sé sə ngəvəray inde, anga aday à canan à Yesu, bina Yesu winen apan i zla tə cəved sa man ata awan.

⁵ Yesu a dazle ù vo sə ngəvəray ata nà, a cak ayak uda ide, aday a canan ayak anà Zakayus. A jan ayak, a wa: «Zakayus, dazay ahay kagasl bəse. Bina, biten nà, ni zla àga iken, nen nə mbəlok anak awan.»

⁶ Zakayus a sləne 'am ata cəna, a dazay ahay ĩ sé ata wa kwayan'a, ta zla tə Yesu àga winen awan, a təma anan Yesu tə ataslay mivel awan.

⁷ Dō ataya fok tə canan anà Yesu sa zla àga Zakayus ata nà, a cəbən atan. Anga nan ta ma nga sə gədan azar, ta wa: «A zla àga dō sə atahasl a anan jiga nə ləbara maw?»

⁸ Natiya kutok, Zakayus a tavay pa 'am a Yesu, a jan: «Miter, nen nà, ni gəzla anak zlile uno wurasl ĩ zek wa, aday ni varan anan əngal awan, anà dō mətawak aya awan. Aday asa, kak way su dō inde nə ngəzərak panan tə danakay dukwen, ni man anan uda məcapar fudō.»

⁹ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Biten a anan nà, zay a Mbərom kə tərək à gulom su doh a anan, bina Mbərom kə təkak iken. Iken a dukwen, zahav ana ĩbərəhima guzwez a re asanaw?»

¹⁰ Anga, nen Wan su Dō, na nay ahay nà, sə pəlay dō mə lize aya awan, aday sa tam atan.»

*Jike su dō si mer su way ahay
Mata 25.14-30*

¹¹ Pə dəbā anahan a wa nà, Yesu a gan jike sa 'am anà dō sa pak sləmay pa 'am anahan ataya awan. Anga tinen tə bayak nà, Yesu i

saa dazle à Urəsəlīma nə, bahay a Mbərom i i kay zek uho kutok.

¹² Anga nan a jan atan, a wa:

«Down a inde nà, winen ngəlaw awan, a slabak sa zla pə daliyugo dərən awan, anga aday ti i dəfay anan ahay bahay a pu dō anahan ahay, aday i may agay.

¹³ A alay a winen apan i ra zek sa zla nà, a ngaman anà dō si mer su way anahan azar aya kuro, aday a gəzlan atan dala sə mbədə anan alay anà tinen a fok. A varan anà kuwaya fok dala sə gura kərtek. A jan atan nà: «Mbədihen anan alay, hus pə luvon uno saa may ahay ata awan.»

¹⁴ «Pə dəbā anahan a wa nà, dō a sə wulen su doh anahan ataya tə sləne sa jəka winen kà zlak pə daliyugo dərən a aday ti dəfay anan ahay bahay pa nga a tinen ata nà, a cəbən atan anga tə pəlay anan bay. Anga nan ta slan dō ahay à dəbā anahan wa saa jan anà dō sa man ataya nà: «A nan umo dōwan ata à njahay bahay a pa nga a manay bay.»

¹⁵ «Tə winen ata təkə dukwen hwiya tə dəfak anan ahay bahay a pa nga a tinen təktek. Winen a may ahay agay kutok. A ngaman anà dō anahan a winen sə gəzlan atan dala ataya fok, aday a nan sa san, ta ga nə ma tə dala anahan a sə gəzlan atan ata anaw.

¹⁶ «Dō mama'am awan, a nay ahay, a jan: «Bahay uno, iken kə vuro nə dala sə gura kərtektəkke. Əna dala anak kə wahak ahay apan kuro, uwec wa may sə dala a re.»

¹⁷ «Bahay ata a mbədahan apan, a wa: «Ka gak mer su way lele tə way bayak a bay awan. Anga nan, həna ni dəf iken bahay awan, aday ki lavan nga anà wulen su doh ahay kuro.»

¹⁸ «Dō mə slala cew awan, a nay ahay ite, a jan: «Bahay uno, iken kə vuro dala sə gura nə kərtektəkke, əna dala anak kə wahak ahay apan dāra, uwec wa may sə dala a re.»

¹⁹ «Bahay ata a mbədahan apan, a wa: «Iken dukwen ka gak mer su way lele a re. Nə dəfak iken bahay awan, ki lavan nga anà wulen su doh ahay dāra ite.»

²⁰ «Dō hinen a nay ahay ite asa, a jan anà bahay ata, a wa: «Bahay uno, dala anak həna, nə ndakak apan man a zana inde.

²¹ Nə jəjarak tə mindel. Na san zle, iken dō jinje awan. Anga à man a aday kə dəfak ayak way bay, ka zla sa ray ahay way à man ata wa re. A man a aday kə caslak ayak way bay, ka zla sə cəray wa way re.»

²² «Bahay ata a mbədahan apan, a wa: «Iken nà, dō lelibay awan. Ni gak sariya pa 'am anak a anan. Ka san apan zle nen nà, dō jinje awan. A man a nə dəfak way bay dukwen nə gəbāy ahay wa way re. Aday à

man a nə caslak awan bay dukwen, nə cəray wa way re bidaw?

²³ Kak sə matanan nà, kə nduko ayak man pə dala uno à bank bay nà, angamaw? Aday ata na mak agay nà, kagasl ni tan ahay à nga nə kə wahak apan bidaw?”

²⁴ «A jan anà do ahay kutok, a wa: “Təmihen panan dala a kərtek a anan, aday viren anan anan apan anà do a aday dala anahan kə wahak apan wan a kuro ata awan.”

²⁵ «Tinen tə mbəđahan apan ite, ta wa: “Ba Məduwen, winen bugol nà, dala anahan nə inde kuro əsənə, mi varan anan apan asa daw?”

²⁶ «A jan atan, a wa: “Nen nà, ni jak ikwen anan: Kuwaya way anahan inde cəna, ti zəgahan anan apan adəka, əna do aday way anahan nə mənjoek ata nà, ti ngəzar panan kwa mənjoek anahan ata re.

²⁷ Aday dukwen, abay kurre ata nà, do manidə uno ahay ta gan may nə tərə bahay a bay bugol asanaw? Əna kagasl, ənga, bənen atan ahay pa 'am uno à man a anan, aday kə vədən atan kutok.”»

Yesu a zla à Urəsalima

Mata 21.1-11; Markus 11.1-11; Yuhana 12.12-19

²⁸ Pə dəba ana 'am anaya wa nà, Yesu a njahan pa 'am wa anà do ahay, sa zla à Urəsalima.

²⁹ Tə dəzle bəse tə wulen su doh sə Baytifaji ta Baytiniya, pə cakay ana culok sə ngaman Ulivet ata nà, a slan njavar anahan ahay cew ta sa jan atan nà:

³⁰ «Zlen à wulen su doh a tiya pa 'am a kwanay ata awan. Kə dəzlen à man ata nà, ki ten anan à nga anà wan sə zungo a inde ma ban awan, aday dowan kə jənak apan kula bay re. Natiya, pəsiken anan ahay, aday hayak ikwen anan.

³¹ Kak dowan a kə cəcihek pikwen wa “Ki i gen anan maw?” nà, jen anan: “Bahay a gan may.”»

³² Do maslan a cew ataya ta zla kutok, ta tan ayak à nga nà, kawa ana Yesu sa jan atan ayak ata acəkan.

³³ Tə dazlan sə pəsak anan zungo ata nà, bahay sə zungo ataya tə cəce patan wa, ta wa: «Ki pəsiken umo anan wan sə zungo a nà, angamaw?»

³⁴ Tə mbəđahan atan apan nà: «Bahay a manay a gan may.»

³⁵ Ta nan anan ahay zungo ata anà Yesu kutok, tə bəbat apan zana a tinen ahay, aday tə zləzlam anan apan Yesu kutok.

³⁶ Tə dazlan sa zla kutok nà, do ahay tə wadađ zana a tinen ahay pə cəved.

³⁷ Natiya, à alay a tinen apan ti dəzle à Urəsalima bəse, à man sə kəkarak anan ayak bəzlom sə Ulivet ata nà, njavar anahan ahay fok tə taslay mivəl. Ta ma nga sə həran nga anà Mbərom tə məgalak awan, anga masuwayan a tinen a sə canan ataya awan.

³⁸ Ta wa: «Mbərom à daf alay sə mazla6 anahan pə bahay a saa nay tə sləmay anahan ata awan.*»

«Zay inde à mburom! Mbərom, winen Bahay sə mazla6!»

³⁹ Farisa aya inde à wulen su do ataya awan, ta jan à Yesu nà: «Miter, jan anà njavar anak anaya nə, tə mbəsak sə bəbal awan.»

⁴⁰ Əna Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Nen, ni jak ikwen, kwa tinen tə njahay way a tinen təkede nà, kon ahay dukwen ti zlah re asanaw?»»

Yesu a yiman anan anà wulen su doh sə Urəsalima

⁴¹ A alay a tinen apan ti dəzle à Urəsalima bəse coy ata nà, Yesu a canan ayak anà Urəsalima, aday a dazlan sə yiman anan anà wulen su doh ata awan.

⁴² A wa: «Iken, wulen su doh a anan, abay kà san zay a sə dəzley ahay apak biten a anan ata nà, suwan bidaw? Əna way ata kə dərək panak zek həna, anga nan kə sənək a bay.

⁴³ Wawayah wuna, iken wulen su doh a anan. Luvon anak a inde i slay ahay mba. Do manidə anak ahay ti vak nga tə way sə alay aya awan, tə day ahay wa fok. Ti tacay iken.

⁴⁴ Do manidə anak ataya ti lize iken tə gwaslay anak aya təkə. Ti mbazl a way ahay nə fok, kon hinen saa dinger zek pə hinen nà, ibay. Way ataya ti tərə nà, anga kə sənək pə luvon a Mbərom a sa nay aday sa mak zek ata bay.»

Yesu a razl do sa ga masa ahay u doh sə mazla6 a Mbərom wa

Mata 21.12-17; Markus 11.15-19; Yuhana 2.13-22

⁴⁵ Pə dəba anahan a wa kutok, Yesu a zla u doh sə mazla6 a Mbərom. Aday a dazlan sə rəzlay a wa do sa ga uda masa ahay.

⁴⁶ A jan atan nà: «Ihe! Mə vinde a à Deftere a Mbərom inde nà, natiya awan: “Ti ngaman anà doh sə mazla6 uno nà, doh sa ga amboh.”” Aday kwanay kə tərən anan həna, lar su do sə ngəzar do ahay a nə kəkəməw?»

⁴⁷ Pə dəba anahan a wa kutok, a taa wazay u doh sə mazla6 a Mbərom ata nà, pac pac. Əna bahay sə gəđan dundo anà way ahay, tə miter sə Tawrita ahay, aday tu do sə lavan nga anà do ahay ahay nà, ta gan may sa vad anan.

* 19:38 Ca pə Jabuurā 118.26. † 19:46 Ca pə Esaaya 56.7. ‡ 19:46 Ca pə Yeremiya 7.11.

⁴⁸ Əna cəved a aday ti i ban anan nə kəkəməw ata nə, tə sənək bay, anga do ahay inde bayak a sa ta pak sləməy pə atətək way anahan nə lele tə mindel.

20

Sə varan məgala anə Yesu sa ga awan aya nə wayaw?

Mata 21.23-27; Markus 11.27-33

¹ Natiya, pə luvon a inde nə, Yesu winen apan i tətakan anan way anə do ahay u doh sə mazlaḅ a Mbərom. Aday winen apan i dakan atan anan 'am sə labara mugom a re. A alay ata kutok ite, bahay sə gədan dundo anə way ahay anga Mbərom, tə miter sə Tawrita ahay, pi zek tə məced sə Yahuda ahay tə hədəken ayak pə cakay anə Yesu,

² tə cəce panan, ta wa: «Dakan umo anan aday, ka ga way anak a anan ataya nə tə məgala ana wayaw? Sə varak cəved a nə wayaw?»

³ Yesu a mbədəhan atan apan, a wa: «Nen dukwen ni cəce pikwen wa way kərtek aday re. Jen uno ite aday.

⁴ Sə slənay anan ahay Yuhana sa gan bap-tisma anə do ahay nə wayaw? Mbərom daw, kabay do zənzen a daw?»

⁵ Tinen ite, tə mbədə 'am pi zek a tinen awan, ta wa: «Di jan həna nə, kəkəməw? Kak da sak a jəka, Mbərom sə slənay anan ahay nə, i jak uko asa: «Kak kə sənən apan zle cukutok nə, kə dəfen apan nga bay nə angamaw?»

⁶ Aday kak da sak a jəka, do zənzen a sə slənay anan ahay nə, do ahay ti tar mənuko tu kon, anga tə dəfak apan nga, Yuhana nə, winen do maja'am a Mbərom acəkan.»

⁷ Anga nan kutok, tə mbədəhan apan anə Yesu, ta wa: «Ma san bay.»

⁸ Yesu a wa: «Kak sə matanan cukutok ata nə, nen dukwen ni dəkak ikwen anan dowan a sə vuro məgala sa ga mer su way anaya bay re.»

Jike pu do sa ga mer a guvo ahay

Mata 21.33-46; Markus 12.1-12

⁹ Pə dəḅa anahan a wa nə, Yesu a gan jike a anan anə do ahay, a wa: «Dowan a inde a jule təroz a guvo. A mbakan anan guvo a alay inde anə do si mer su way ahay, a zla way anahan a man dəren awan. Kə njahak ayak bayak awan.

¹⁰ «Natiya, alay a a sla kutok, way ahay dukwen tə nahak, bahay sə guvo ata a slənay ahay do maslan anahan sa naa təmahan ayak way sə guvo ata pu do anahan a sə mbəsək atan a guvo anahan ataya wa. Əna do si mer su way ahay tə canan anə do maslan ata cəna, ta ban anan, ta ndazl anan ledədəde. Tə mbəsək anan, a zla agay alay karay awan.

¹¹ «Bahay sə guvo a slənay do miza re, winen dukwen ta ndazl anan, tə walay panan agənah pəleslesle, ta razl anan, a ma way anahan alay kariya re.

¹² Bahay sə guvo a slənay do mə slala maakan a re. Pə winen ite nə, ta ga apan mbələk bayak awan, aday tə rəzlay anan ahay a guvo wa re.

¹³ «Bahay sə guvo a wa: «Aday ni ga həna nə, kəkəmə aday anaw? Suwan ni slan wan uno ləliwe a anan. Winen nə, izəne ti dəfan apan ite.»

¹⁴ «Cəkəbay do sa ga mer ahay tə canan anə wan ata adəka nə, ta ja a wulen a tinen inde, ta wa: «Sa naa pa 'am sə guvo a adəka nə winen. Bənuko anan, vəduko anan. Ata guvo a anan i təra a mənuko.»

¹⁵ Wan ata a sa dəzlek ayak siwa a cəna, tə ngəza anan uho a guvo wa, ta zla anan zad, ta vad anan a məke sa ndaw kutok.»

Pə dəḅa anahan a wa nə, Yesu a jan atan kutok, a wa: «Aday həna nə, bahay sə guvo ata i ga anan do si mer su way ataya nə kəkəməw?

¹⁶ Bahay sə guvo ata nə, i may ahay agay, i lize anan do sa ga mer a guvo anahan ataya fok. Aday i varan anan guvo ata anə do maza aya awan.»

Əna do sə sləne 'am ana Yesu ataya tə mbədəhan apan, ta wa: «Wita matanan nə, i ga zek kula bay asanaw?»

¹⁷ Yesu ite a ca patan, aday a jan atan, a wa: «Ənga, bayiken pə way a mə vinde a Deftere inde a anan aday. Way ata a nan sa ja nə maw? A wa:

«Kon mbala ana do sa dəzl way ahay sa lar anan ata nə, sə təra kon sə mide lele adəka nə, winen.*»

¹⁸ «Kuwaya kə slahak pu kon ata nə, kon ata i nes anan. Aday kon ata kə sak a slahay pə dowan a ite dukwen, i ngələd anan.»

Jangal anə bahay sə Ruma

Mata 22.15-22; Markus 12.13-17

¹⁹ A man ata kutok nə, miter sə Tawrita ahay, pi zek tə bahay sə gədan dundo anə way ahay inde re. Tinen ta gan may sa ban anan Yesu, anga ta san zle, Yesu a ga jike sa 'am ata nə, pə tinen awan. Əna ta mbak apan sa ban anan bay, anga tə jejəran anə man su do awan.

²⁰ Tə dazlan sə dəfan idə anə Yesu, ta slan do ahay pə cakay anahan, anga aday ti ca panan azan. Do ataya tə təra anan nga a tinen a man a Yesu nə kawa tinen do didək aya awan. Ta gan may sa ban anan a acəce 'am a tinen ahay inde, anga aday ti varan anan anə bahay sə lavay daliyugo.

²¹ Do ataya tə cəce pə Yesu wa kutok, ta wa: «Miter, ma san zle, way anak sə dəkay

* 20:17 Ca pə Jabuuru 118.22.

anan, ta 'am anak sa ja ahay fok nà, dídek aya awan. Pə iken nà, dó ahay fok hərro à alay kərtek a wa, iken apan ki dákay anan cəved a Mbərom nà, tə dídek awan.

²² Əna mbədahan umo pə acəce 'am a manay a inde həna aday: Cəved inde sə varan jangal anà bahay sə Ruma daw? Bəzi mǎ varan bay daw?»

²³ Yesu a san wurwer a tinen a zle. Anga nan a jan atan, a wa:

²⁴ «Ənga, viren uno ahay karanga kərtek aday bidaw?» Tə varan ahay kutok. A jan atan asa: «Diken uno anan aday, pə karanga a anan nà, mezeze a wayaw, aday mǎ vinde apan nà, sləmay a wayaw?»

Tə mbədahan apan ite, ta wa: «Wita nà, mezeze tə sləmay ana bahay sə Ruma.»

²⁵ Yesu a mbədahan atan apan ite, a wa: «Lele, kak matanan cukutok nà, viren anan anan way ana bahay sə Ruma anà bahay sə Ruma, aday way a Mbərom anà Mbərom a ite.»

²⁶ Dó ataya ta ca apan nà, Yesu kə bənak atan pə kwande. Ta mbak apan sə njad apan alay sa 'am sa ban anan pa 'am sə dó ahay sabay. Aday 'am anahan a sə mbədahan atan apan matanan ata dükwen kə gak atan masuwayan, tə njahay way a tinen ndədek.

Aslabakay à mǎke wa

Mata 22.23-33; Markus 12.18-27

²⁷ Pə dəba anahan a wa nà, azar su dó aya inde, tinen Saduki ahay, ta nay ahay pə cakay a Yesu sə cəce panan 'am. Tinen a aday nà, ta wa dó kə məcak nə i slabakay ahay sabay.

²⁸ Tə cəce 'am a anan pə Yesu wa, ta wa: «Miter, Musa kə vindek umo, a wa: “Dó kə məcak aday kə mbəsakak uwar mənǰəna wan nà, mərak a məsinde á gəba anan mədukway sə uwar awan aday ti wahan mǎgije anà dowan a ma mac ata awan.”»

²⁹ Aya əna, dowan aya inde cuwǎe, tinen tə mərak ahay. Dó zek məduwen awan, a gəba uwar, a mac mənǰəna sa njad anan wan.

³⁰ Dó sa mban apan a hədek anan uwar ata mədukway awan, aday kə njadak panan wan bay re,

³¹ hus pə dó mǎ slala maakan a dükwen matanan asa re. A təra nə matanan, matanan, hus tinen a cuwǎe fok tə məcak mənǰəna sa njad wan pə uwar ata wa.

³² Coy uwar ata dükwen kə məcak à dəba wa re.

³³ Əna aday kutok nà, pə luvon saa slabakay ahay à mǎke wa ata nà, uwar ata i təra nə uwar a wayaw? Bina cuwǎe a tinen a, tə gəbak anan pa sə uwar a re.»

³⁴ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Pə uho a mənuko a anan nà, dó ahay tinen apan

ti zəba uwar ahay, aday uwar ahay dükwen tinen apan ti zla à mbaz re.

³⁵ Əna azanan pə uho saa nay ahay ata nà, dó aday ti slabakay à mǎke wa ataya aday tədə ta slak sə dǎzle uda ataya nà, kwa dó mungol aya awan, kwa dó uwar aya dükwen, ti i gəba zek ahay sabay fok.

³⁶ Anga tinen nà, ti mac sabay, tinen kawa maslay a Mbərom ahay coy. Ti təra wan a Mbərom ahay, anga tə slabakak ahay à mǎke wa coy ata awan.

³⁷ «Pa 'am sə aslabakay à mǎke wa nà, Musa dükwen kə jak anan carah awan, dó ma mac aya nə ti i slabakay wanahan. A alay ana Musa sə vinde anan ləbara a Mbərom sa jan ahay 'am ù uko sə vərəgaz wa ata nà, a vinde, a wa, Bahay a mənuko nà, winen: “Mbərom ana Ibarahima, Mbərom ana Isiyaku, aday Mbərom ana Yakob?” bidaw?

³⁸ Mbərom, winen nà, Mbərom su dó ma mac aya bay, əna winen Mbərom su dó tə sifa aya awan. Anga Mbərom a ca pə dó ahay fok nà, tinen ta sifa aya awan.»

³⁹ Azar su dó à wulen sə miter sə Tawrita ataya inde, ta jan a Yesu nà: «Miter, ka jak 'am lele awan.»

⁴⁰ Pə dəba wa nà, kuwaya a jəjar sə cəce panan 'am maza awan.

Almasihu nà, wan a wayaw?

Mata 22.41-46; Markus 12.35-37

⁴¹ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a cəce patan wa, a wa: «Kəkəma aday dó ahay ta jəka, Almasihu nà, wan ana Dawuda anaw?»

⁴² Anga Dawuda a ta nga anahan a dükwen kə jak à Deftere Jabura inde, a wa: “Mbərom Fetek a jan anà Bahay uno: Njahay à alay puway uno,

⁴³ aday ni nahay anan dó sa nak idé ahay,

ki jan patan tə saray.Š”

⁴⁴ «Kak Dawuda a ngaman anà Almasihu nə “Bahay uno” bugol nà, winen i saa təra wan ana Dawuda nə, kəkəma asanaw?»

Bənen nga a kwanay pə miter sə Tawrita ahay wa

Mata 23.1-36; Markus 12.38-40

⁴⁵ Natiya, Yesu a jan 'am anà njavar anahan ahay pa 'am ana dó ataya fok, a wa:

⁴⁶ «Ihe, bənen nga a kwanay pə miter sə Tawrita ahay wa. A nan atan sa bar nà, tə rəkot aya awan. Ta gan may nà, dó ahay ta jan atan 'am à kwasuko nà, tə akərdeh aya awan, à wulen sə dó ahay inde fok. Tinen ù dōh sə wazay ahay cəna, ta ca wa dükwen man zəbor aya awan. Ta zlak à man sa pa way nà, tə pəlay man sə njahay lele aya awan.

⁴⁷ Tinen apan ti ngəzar way pə mədukway sə uwar ahay wa. Tinen apan ti ga amboh dukwen, ta ga nə zedədəde bayak awan, anga aday do ahay tə canan atan. Əna tinen nā, Mbərom i gan atan sariya ma da 'am awan.»

21

Mədukway sə uwar a inde a ndav pi zek sə varan way anā Mbərom

Markus 12.41-44

¹ Yesu winen u doh sə mazla6 a Mbərom mba ata, a ca pu do sə zlıle ahay nā, tinen apan ti pak dala ā kukwar sa pak dala inde.

² Aday a canan anā mədukway sə uwar a inde mətawak awan, a gucek ayak uda dala sərdədə aya cew ite, kawa sa ja nā, dala bayak a bay.

³ Əna Yesu a jan ā do ahay, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didek awan: Mədukway sə uwar a mətawak a anan ata nā, kə varak dala zal do ahay fok.

⁴ Anga do ahay fok ta var nā, mənjoek pə way a tinen a bayak a ataya wa. Əna mədukway sə uwar a anan ata, kwa ā ga nə winen mətawak a dəp nā, kə ndəvak pi zek. Anga a var anan nā, ta sa pa way anahan a təkə fok.»

Do manide ahay ti i mbazl anan doh sə mazla6 a Mbərom

Mata 24.1-2; Markus 13.1-2

⁵ Azar su do əngal tinen apan ti ja 'am pu doh sə mazla6 a Mbərom ata awan, ta wa: «Ənga, cen pu doh a anan aday, mi dezl a tu kon lele aya awan, aday tə way mə varan a anā Mbərom lele ataya awan.»

Əna Yesu a jan atan, a wa:

⁶ «Alay a inde, i slay ahay mba, way a kawa ana kwanay sə canan mə rə6a a anan ataya fok nā, do manide ahay ti mbazl anan. Kon hinen saa dinger zek pə hinen nā, ibay fok.»

Way saa lahan anā andav sə daliyugo ataya awan

Mata 24.3-14; Markus 13.3-13

⁷ Natiya, do a sə sləne 'am anahan ataya tə cəce panan, ta wa: «Miter, doh sə mazla6 a Mbərom i saa mbazl nə siwaw? Minje sa ma i ga aday mi saa san way ataya ti ga zek bəse anaw?»

⁸ A mbədəhan atan apan, a wa: «Liven anan i zek a kwanay ahay lele, dowan ā sa njak kwanay bay. Anga do ahay bayak a ti gə6a sləmay uno, ti nay, kuwaya i ja winen nə Almasihu. Əna kə sa təmihen sə pərahan atan azar bay.

⁹ Ki slənen ləbara sə vərəm ahay, aday do ahay ti vəze pi zek ahay kwa aha fok, əna kə sa jəjiren bay. Anga təktek way ataya ti təra aday. Əna wita kə dəzlek pə andav ana daliyugo fan bay re.»

¹⁰ Natiya kutok, Yesu a jan atan asa, a wa: «Kon a anan, i slabak pu kon hinen, bahay a anan i vad zek tə bahay hinen.

¹¹ Daliyugo i 6al, məgara i ga inde, may i ga inde re, way ataya ti təra ā man ahay cara cara. Kwa ā bagəbaga mburom, minje sə way məduwen aya fok ti təra, aday do ahay ti jəjar.

¹² «Əna way ataya ti sa təra aday nā, do ahay ti ban kwanay. Ti varan kwanay ā alay inde anā bahay ahay sa gak ikwen sariya u doh sə wazay ahay, aday ti zla kwanay ā dangay. Ti zla kwanay pa 'am ana bahay sə daliyugo ahay, aday pa 'am ana guverner ahay anga kwanay njavar uno ahay.

¹³ Way ataya ti təra nā, anga sə varak ikwen cəved sa ga side sa 'am uno pa 'am a tinen.

¹⁴ Kə sa bayiken sa jəka “mi i mbədəhan atan apan nā, kəkəməw?” ata bay,

¹⁵ anga nen awan, ni dəkək ikwen a way, aday ni varak ikwen kəlire sa ja 'am. Aday do manide a kwanay ahay ti mba apan sa ja 'am sabay re.

¹⁶ «Do a kwanay ahay, tə mərak a kwanay ahay, tə car a kwanay ahay, ti varan kwanay anā do manide a kwanay ahay, aday ti vad anan azar su do a kwanay aya re.

¹⁷ Do ahay fok ti nak ikwen ide anga kwanay njavar uno ahay.

¹⁸ Tə winen ata təkə nā, kwa sibək sa nga a kwanay ahay kərtek a dukwen i lize bay.

¹⁹ Tiven lele. Ata ki gen matanan nā, ki təmen anan sifa a kwanay.»

Do manide ahay ti naa mbazl anan Urəsəlima

Mata 24.15-21; Markus 13.14-19

²⁰ Yesu a ja asa, a wa: «Kə sak a cinen anan anā do manide ahay ta vak anan nga anā Urəsəlima cəna, ata sənən anan, alay sa mbazl anahan a kə slak coy kutok.

²¹ A alay ata asanaw nā, do sə Yahudiya ahay tā haw sa ma nga ā 6əzlom ahay inde, do sə wulen su doh sə Urəsəlima ataya tā haw wa. Aday do azar aya tinen ā ki6e ataya dukwen, tā haw re, əna tā may nga ā wulen su doh bay.

²² «Anga pə luvon ataya nā, Mbərom i kəta anan do ahay, kawa ana Deftere sa ja apan ata kutok.

²³ Wuna, pa pac ataya nā, dəce inde anga uwar ti zek cew aya awan, aday anga uwar ta wan ā bak ataya re. Dəce i ga bayak a pə daliyugo, anga Mbərom i ga mivel pu do sə Yahudiya ataya awan.

²⁴ Do manide ahay ti vad anan do ataya tə maslalam. Ti jaway atan, aday ti zla atan u kon azar aya cara cara. Do sə pəra ahay dukwen ti mbazl anan wulen su doh sə Urəsəlima a anan, hus pə alay a tinen a saa ndav.»

Luvon ana Wan su Do saa may ahay

Mata 24.29-31; Markus 13.24-27

²⁵ Yesu a jan atan asa, a wa: «Å alay ana Wan su Do saa may ahay nà, ki sànen anan nà, pə minje ana atə pac tə kiya wa, aday pə minje ana mawuzlawazl ahay wa re. Pə daliyugo dukwen, zlawan i gan anà do su kon ahay kəzlek, aday ajalay nga a tinen i wuse, i gan atan hərbəəəkka, anga agungol ana zəlaka à zlinder.

²⁶ Do ahay ti mac nà, anga zlawan a saa gan atan ata cərkəke, aday anga way a saa tara ataya awan. Aday dukwen məgala sə way ahay à mburom ataya, ti 6al re.

²⁷ «Å alay ata kutok, ti canan anà Wan su Do winen apan i may ahay pa nga sə matapasl ahay pa nga mburom tə məgala awan, aday tə mazla6 a bayak a re.

²⁸ Kə cinen anan anà way ataya kə dazlak anan matanan ata cəna, bənen mivəl, cen ide à mburom, anga alay a kə dazlek ahay Mbərom i tam kwanay kutok.»

Minje sə buway

Mata 24.32-35; Markus 13.28-31

²⁹ Pə də6a anahan a wa asa, Yesu a gan atan jike, a wa: «ənga, cen pə buway ti sé azar aya aday.

³⁰ Ka sak a cinen atan tinen apan ti 6a daslam pi zek nà, kə sànen apan zle, viya winen apan i slay coy.

³¹ Matanan re, kə cinen anan anà way uno sə 6akak ikwen anan ataya cəna, sànen a nà, bahay a Mbərom dukwen winen apan i slay ahay bəse coy.

³² «Nen apan ni jak ikwen tə 6idəm a həna: 6lek do sə biten ahay ti i mac nà, way ataya fok ti təra.

³³ Daliyugo i ndav, kərngay i slukwac pə bagəbaga mburom, əna 'am uno nà, i ndav itəbay.»

Ben a nga a kwanay

³⁴ «Ben a nga a kwanay, anga aday ajalay nga a kwanay ahay à sa wuse pa 'am sə azar uko ahay bay, kabay pa 'am sa sa mahay bay, aday pa 'am sə vaway nga bay, aday anga 6əce sə daliyugo ahay bay re. Anga kak nga a kwanay kə wusek tə way ataya nà, luvon ata i slay ahay pikwen gangaf mənəna kwanay sa san pi zek.

³⁵ Andav a daliyugo i nay ahay nà, kawa 6alay sa mbazl way 6ənam ata awan. Matanan, do ahay kəzlek pə daliyugo fok ti san pi zek bay re.

³⁶ Anga nan, njihen mə lavay zek aya hwiya, gen amboh, anga aday kə njiden məgala sa tam pə way a saa tara ataya wa. Ata nen, Wan su Do, na sak a may ahay nà, ki tiven uno pa 'am lele.»

³⁷ Natiya awan, Yesu nà, a taa 6akan anan way anà do ahay ù doh sə mazla6 a Mbərom

sə ipec. Aday sə luvon nà, a taa nahay way anahan ahay à 6əzlom sə Ulivet.

³⁸ Aday, ide kə cədek sidew a cəna, do ahay ta zla à man anahan ù doh sə mazla6 a Mbərom saa sləne atətak way anahan ahay.

22

Yudas a sukom a way tə Yesu

Mata 26.1-5, 14-16; Markus 14.1-2, 10-11; Yuhana 11.45-53

¹ Alay sə azar uko sə Pasəka aday sa da tapa sə pen mə zlambar a bay ata, winen apan i dazley ahay base coy.

² Bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom pi zek tə Miter sə Tawrita ahay, tə pəlay cəved sa vad anan Yesu, anga zlawan sə do ahay a gan atan.

³ Natiya kutok, Fakalaw a zlan à mivəl inde anə Yudas, sə ngaman Iskariyot, winen do kərtək à wulen su do maslan a Yesu kuro nga cew ataya wa.

⁴ Aday Yudas ata a zla, tə jəjem 'am tə bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom ataya, pi zek tə bahay sa ba pu doh sə mazla6 a Mbərom ahay. Tə pəlay cəved anga aday Yudas à gan atan 6af pə Yesu.

⁵ Do ataya tə taslay mivəl bayak a tə Yudas, tə zlapay sə haman dala.

⁶ A zlan à nga kutok, aday a pəlan atan cəved sə varan atan anan Yesu, a nan aday dowan à san apan bay re.

Alavay zek sa da 6af sə Pasəka

Mata 26.17-25; Markus 14.12-21; Yuhana 13.21-30

⁷ Natiya awan, azar uko sa pa tapa sə pen mə zlambar a bay ata a sla, aday ti waslay wan sa təman sə Pasəka ata kutok.

⁸ Yesu a slan Piyer tə Yuhana, a jan atan nà: «Zlen, ka saa liven uko a zek tə way sa pa sə azar uko, aday 6i saa pa.»

⁹ Tə cəce panan: «A nak mǎ sa lavay anan zek tə way sa pa ata nà, ahaw?»

¹⁰ A mbə6ahan atan apan, a wa: «Ihe, kə dazlen à wulen su doh sə Urəsəlima nà, ki zlingen tə dowan a inde kəlawə pa nga, aday winen apan i may ahay à a'am wa. Pərihen anan azar dezl ù doh anahan a saa zla uda ata awan,

¹¹ aday ki jen anà bahay su doh ata nà: “Miter a manay a ja nà: Doh a aday mi i pa uda 6af sə azar uko sə Pasəka tə njavar uno ahay ata nà, wuraw?”

¹² Ata i 6akak ikwen pə sewene a inde məduwen awan, mə lavay zek a coy. Kə ndiken anan uda way ahay fok à man ata awan.»

¹³ Ta zla kutok, ta tan ayak à nga anà way ahay fok nà, kawa ana Yesu sa jan atan ayak ata awan. Tə lavay anan uda zek tə way sa pa sə azar uko sə Pasəka kutok.

Way sa pa cāncan awan

Mata 26.26-30; Markus 14.22-26; 1 Korintu ahay 11.23-25

¹⁴ Alay a a sla kutok nà, atə Yesu tu dō maslan anahan ahay tə njahay pə kərtək awan, sa pa way sə azar uko. ¹⁵ A jan atan, a wa: «Na gak anan may tə mindel sa pa way sə azar uko a anan tə kwanay, zukwa dāce uno i sa nay nà, na.

¹⁶ Anga, nen apan ni jak ikwen, ni naa pa way sə azar uko sabay, si azar uko a anan i ga zek à bahay a Mbərom aday.»

¹⁷ A gəba gəsa'am, a ngəran ayak anà Mbərom, aday a jan atan, a wa: «Təmihen anan, aday sen wa jəbjeb kwanay a fok,

¹⁸ anga ni jak ikwen, i ban pə luvon sə biten a anan wa nà, ni naa sa way kawa həna a anan sabay, si azanan à alay à bahay a Mbərom kà nak aday.»

¹⁹ Aday a gəba tapa sə pen, a ngəran ayak anà Mbərom, a gəzla anan i zek wa, a varan atan, a wa: «Həna anan nà, zek uno awan, ma var a à yime a kwanay inde ata awan. Kà ti gen matanan à wulen a kwanay anga sə jalay pi nen.»

²⁰ Matana asa re, pə dəba a way a tinen sa pa ata wa, a gəba gəsa'am, a varan atan anan, a wa: «Tə gəsa'am a anan nà, Mbərom a ban 'am wiya tə dō ahay. A ban 'am a nə tə mez uno ma pak a anga kwanay ata awan.

²¹ Aya əna, ihe! Do sa ga upo daf ata, winen apan i pa way pə kərtək a ti nen à man a anan awan.

²² Tə didem a nà, nen Wan su Do nà, ni mac, kawa ana Deftere a Mbərom sa ja upo ata awan. Əna dāce i naa tan à nga anà dō saa ga upo daf ata awan.»

²³ Njavar anahan ataya tə dazlan sə cəce pi zek ahay wa, ta wa: «Aday waya à wulen a nuko sa ga way ata anaw?»

Wayə sə zalay dō tə məduwen a anaw?

²⁴ Pə dəba anahan a wa nà, avad awiy-away a slabak à wulen su dō maslan ahay inde pa 'am sa jəka, à wulen a tinen inde, sə zalay dō tə məduwen nə wayaw?

²⁵ Yesu a jan atan: «Bahay sə daliyugo ahay tinen apan ti ga bahay pə dō ahay nə tə məgala. Əna hwiya ta gan may dō ahay tə varan atan zlangar, aday tã ja nà, tinen dō sa man zek à dō ahay re.

²⁶ Aya əna, a kwanay nà, matana itəbay. Do məduwen a à wulen a kwanay inde nə à təra kawa dō cə dew awan. Do sa lavan nga anà dō ahay dukwen à təra adəka nà, kawa dō si mer su way.

²⁷ «Do məduwen a nà, wayaw? Do mə njahay a à man sa pa way ata daw, kabay dō sa gan mer su way ata daw? Do məduwen a nà, winen mə njahay a à man sa pa way

ata ba? Əna, nen à wulen a kwanay inde nà, kawa dō si mer su way.

²⁸ «Aday kwanay nà, dō mə njahay aya ti nen pac pac à dāce uno ahay inde fok.

²⁹ Kawa ana Bəbay uno sə vuro ahay bahay ata nà, nen dukwen ni təra kwanay bahay aya re,

³⁰ anga aday ki sen way, ki pen way pə kərtək a ti nen à bahay uno inde. Ki i njihen à man sə njahay sə bahay inde, sa gan sariya à zaav sə Isəra'ila ahay kuro nga cew ataya awan.»

Atə Yesu tə Piyer

Mata 26.31-35; Markus 14.27-31; Yuhana 13.36-38

³¹ Yesu a jan anà Piyer, a wa: «Simon, Simon! Fakalaw kə njadək pikwen cəved sə tambal kwanay, kawa ndaw aday sə gəzla anan pi zek wa tə janjar ata awan.

³² Əna na gak amboh anà Mbərom anga iken, Simon, aday kə mbəsak sa daf nga pi nen bay. Aday iken kə jalak pə ines anak, kà mak pə cəved nà, kə varan magala anà mərak anak ahay ite.»

³³ Piyer a jan, a wa: «Ba Məduwen, nen mə lavay zek a sa zla tə iken kwa à dangay, kwa hus pə amac uno dukwen nen inde re.»

³⁴ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Piyer, ni jak tə didək awan, à luvon a sə biten a anan inde, zukwa njəkar i saa zlah nà, ka jak saray maakan ka san nen bay.»

Alavay zek tə dala, tə mbulo aday tə maslalam

³⁵ Yesu a jan anà njavar anahan ahay asa, a wa: «Anuno sa slan kwanay mənəna dala, mənəna mbulo, aday mənəna təkarak nà, awan a inde ki gen dāce a daw?»

Tə mbədahan apan, ta wa: «A'ay. Ma gak dāce sə awan bay.»

³⁶ A jan atan asa, a wa: «Əna, həna adəka kutok nà, dō tə dala awan, tə mbulo a nà, à gəba. Do a aday maslalam inde apan ibay nà, à gəba kəlmije anahan, à sukoma a way, aday à sukoma a maslalam kutok.

³⁷ Anga nen apan ni jak ikwen, tə vindək anga nen à Deftere inde, ta wa: «Winen mə baslay a à wulen su dō sə atahasl ahay inde.» Way a aday mə vinde pi nen ata nà, təktek i təra.»

³⁸ Njavar anahan ahay ta jan nà: «Ba Məduwen, ihe, maslalam ahay inde həna cew.»

A jan atan: «Coy, i sla dā!»

Yesu a ga amboh à Gecemene

Mata 26.36-46; Markus 14.32-42

³⁹ Yesu a nay ù doh wa, a zla kawa anahan sə kwakwa ata awan, à bəzlom sə Ulivet. Njavar anahan ahay tə pərahan azar.

* 22:37 Ca pə Esaaya 53.12.

⁴⁰ A dæzle à man ata nà, a jan atan, a wa: «Gen amboh anà Mbərom anga aday kà tiven anan anà way saa njak kwanay ahay.»

⁴¹ A zla pə cakay a tinen wa zad, a dukwe gərmec, a ga amboh, a wa:

⁴² «Bəbay uno, kà zlak anak à nga nà, gəbà puno dace saa nay upo a anan ata ite. Aya əna, way kawa su no nà, à təra bay, si kawa sa nak iken.»

[
⁴³ Natiya maslay a Mbərom a nay à mburom wa, a kan zek à Yesu sa man a mivel ù doh.

⁴⁴ Winen apan i jalay mərava a tə mindel, a ga amboh tə məgalak awan. Winen apan i ga amboh ata nà, herreḅ anahan a təra kawa məcarkazlay si mez, aday a laray pə yugo.]

⁴⁵ A slabak pə amboh wa bine siwaw nà, a ma à man ana njavar anahan a maakan ataya awan. A tan atan ahay à nga nə ma njak ahan aya awan, anga mbac kə slahak atan tə mindel.

⁴⁶ A jan atan nà: «Kə njəken ahan nà, angamaw? Slabiken, gen amboh anga aday kə tiven anan anà way saa njak kwanay ahay.»

Do ahay ta ban anan Yesu

Mata 26.47-56; Markus 14.43-50; Yuhana 18.3-11

⁴⁷ Yesu kə ndəvak anan 'am ata fan bay, do ahay bayak a ta nay ahay. Yudas, do kərtek à wulen sə njavar anahan aya inde kuro nga cew ata, winen a njahan atan ahay pə 'am wa. A hədəkey pə cakay a Yesu aday sa ban anan həmbok.

⁴⁸ Əna Yesu a jan, a wa: «Iya, Yudas! Cəkəbay, a nak sə njəko uda awan, i nen Wan su 'Do nà, ta sa ban nen həmbok matana dāw?»

⁴⁹ 'Do aya tinen jiga pə kərtek a tatə Yesu ataya tə canan à way a saa təra ata nà, ta jan nà: «Ba Məduwen, mə wacay atan tə maslalam dāw?»

⁵⁰ Cəna, do kərtek à wulen a tinen wa, a car anan bile ana bahay nga su do sə gədan dundo anà way anga Mbərom, aday maslalam anahan ata a gad panan sləmay sə alay puway poc.

⁵¹ Əna Yesu a jan atan nà: «Mbiken! Kà slak da.»

A laman anà sləmay a dowan ata, a mbar anan.

⁵² Aday Yesu a jan anà bahay sə gədan dundo anà way ahay pi zek tə bahay sa ba pu doh sə mazləḅ a Mbərom ataya, aday tə məcəd sə Yahuda aya sa nay apan sa ban anan ata nà: «Ki nen upo tə maslalam aya aday tə sukol aya kawa nen nà, do sə ngəzar do à cəved inde dāw?»

⁵³ A alay a nen inde tə kwanay ù doh sə mazləḅ a Mbərom pac pac dəp nà, kə bənen

nen dāw? Əna həna nə alay a kwanay kà slak, alay ana bahay sə setene ahay sa ga bahay à luvon inde ata awan.»

Piyer a wa a san Yesu bay

Mata 26.57-58, 69-75; Markus 14.53-54, 66-72; Yuhana 18.12-18, 25-27

⁵⁴ Natiya, do ahay ta ban anan Yesu kutok, ta zla anan əga bahay nga su do sə gədan dundo anà way ahay. Piyer winen apan i pərahan ayak azar à dəḅa wa à dəḅa wa.

⁵⁵ 'Do ahay ta han uko à gala, aday tə njahay apan tuw nà, Piyer dukwen a njahay à wulen a tinen inde cite re.

⁵⁶ Dəna sa ga mer su way ù doh ata a canan à Piyer winen mə njahay pə uko ata nà, a zəzor anan, a wa: «Həna ana ata nà, do a Yesu a re.»

⁵⁷ Əna Piyer a məman anan, a wa: «Dalay a anan, nen, na san a dowan a anan bay jiga awan!»

⁵⁸ Pə dəḅa wa mənəcək, do hinen a canan asa, a wa: «Iken dukwen do a Yesu a re.»

Piyer a mbəḅahan apan, a wa: «A'ay, wan ada. Nen do anahan bay wuna!»

⁵⁹ A njahay pə dəḅa wa capəpa nà, do hinen inde a mənahan anà 'am ata hayəḅ hayəḅ, a wa: «Tə didem awan, həna anan ata nà, do a Yesu awan, bina winen Galile ahay.»

⁶⁰ Piyer a mbəḅahan apan, a wa: «Wan ada, a nak sa ja nə maw? Na san 'am anak ata bay wuna.»

Mənəna sa ndav anan 'am anahan ata cəna, njəkar a zlah kwayan'a.

⁶¹ Coy, Bahay Yesu a mbəḅahay 'am, a cay ahay pə Piyer, aday cəna 'am a Yesu a sa jan kurre ata à man à nga inde, a wa: «À luvon a sə biten a anan inde, aday njəkar i saa zlah nà, ka jak saray maakan ka san nen bay.»

⁶² Coy Piyer a nay uho, a yam cəḅək cəḅək tə ide sə ayam.

Do ahay ta ran mindel à Yesu

Mata 26.67-68; Markus 14.65

⁶³⁻⁶⁴ 'Do sa ba pə Yesu ataya tinen gədek sə gənahan. Tə kartan zana pə ide, aday tə dəcan, tə cəce panan kutok: «Jan umo kutok: Sə dəcak nə wayaw?»

⁶⁵ Ta jan 'am sə suwat ahay à nga wa cara cara.

Yahuda ahay ta gan sariya anə Yesu

Mata 26.59-66; Markus 14.55-64; Yuhana 18.19-24

⁶¹ Ide a cəde sidew a cəna, məcəd sə Yahuda ahay pi zek tə bahay sə gədan dundo anà way ahay, aday tə miter sə Tawrita ahay, tə halay nga fok. Ta zla anan Yesu à man sa ga sariya a tinen,

⁶⁷ tə cəce panan, ta wa: «Kak iken nə Al-masih, do ana Mbərom sə slənay saa tam

anan do sə daliyugo ahay ata nà, dakan umo anan bidaw?»

A mbədahan atan apan, a wa: «Həna nə dākak ikwen anan dəp dūkwen, ki dəfen apan nga bay.

⁶⁸ Aday nə cəce pikwen wa dūkwen, ki mbədihen uno apan bay re.

⁶⁹ Aya əna, azanan pa 'am nà, nen, Wan su Do, ni i njahay tə alay puway ana Mbərom Ba məgala.»

⁷⁰ Tinen a fok ta jan, ta wa: «Həna nà, iken nə Wan a Mbərom cukutok daw?»

A mbədahan atan apan: «Ayaw! Kawa ana kwanay a sa ja ata awan.»

⁷¹ Ta ja kutok, ta wa: «Həna nà, di gan may anà side hinen re daw? Mənuکو دە slənek tə sləmay a nuko à 'am anahan wa coy asanaw?»

23

Ta zla anan Yesu əga Pilatu

Mata 27.1-2, 11-14; Markus 15.1-5; Yuhana 18.28-38

¹ Pə dəba anahan a wa kutok nà, do sa gan sariya anà Yesu ataya fok, tə slabak ta zla anan əga Pilatu, do sə Ruma, winen bahay a pə daliyugo sə Yahudiya.

² Ta ndaəb 'am ahay cara cara pə Yesu, ta wa: «Winen apan i tərən awan anà do a manay ahay. A wa dōwan ə varən jangal anà bahay sə Ruma bay fok. Aday dūkwen a wa winen nà, Almasihu, bahay awan.»

³ Pilatu a cəce 'am pə Yesu wa, a wa: «Iken nà, bahay sə Yahuda ahay daw?»

Yesu a mbədahan apan, a wa: «Ka jak anan asanaw!»

⁴ Pilatu a jan anà bahay sə gədan dundo anà way ahay tu do a mə halay nga bayak ata awan, a wa: «Na tak anan ə nga anà mungok sa ban anan apan dōwan a anan bay.»

⁵ Əna, do ataya tə mənahan asa, ta wa: «Winen apan i tərən awan anà do ahay ta 'am anahan ataya pə daliyugo sə Yahudiya fok. A dazlan ahay kwa pə daliyugo sə Galile wa, dezl həna kə njadak anan ahay ə man a anan re.»

⁶ Pilatu a sləne 'am ata cəna, a wa: «Dōwan a anan nà, winen Galile ahay daw?»

⁷ A sləne sə jəka Yesu a nay nà, pə daliyugo ana Hiridus wa ata nà, a wa tə zla anan əga Hiridus, anga ə alay ata dūkwen, Hiridus a winen inde agay anahan awan, ə Urəsalima.

Ta zla anan Yesu əga Hiridus saa gan sariya

⁸ Hiridus a canan à Yesu cəna, a zlan ə nga. Kə njahak bayak awan, a gan may sə canan à Yesu, anga ba do ahay tə təkərek anan ləbara anahan awan. Winen a bayak nà, i canan à Yesu winen apan i ga masuwayan.

⁹ Hiridus a cəce 'am ahay pə Yesu wa bayak awan, əna Yesu kə mbədahak anan apan bay.

¹⁰ Bahay sə gədan dundo anà way ahay, tə miter sə Tawrita ahay tinen inde ə man ata re. Tinen, tə zəga anan sa ndaəb apan 'am asa.

¹¹ Coy Hiridus tə suje anahan ahay ta ca apan nà, gəsən'a, ta ma nga sə mbasay apan. Ta pak apan zana lele awan, aday ta ma anan əga Pilatu asa.

¹² Pə luvon ata ite, atə Hiridus tə Pilatu ta ban car kutok, bina abay həren, tinen nà, tə ngəlinge i zek bay way anahan.

Ta ga sariya sa vad a Yesu

Mata 27.15-26; Markus 15.6-15; Yuhana 18.39 - 19.16

¹³ Pilatu a halan nga anà bahay sə gədan dundo anà way ahay, pi zek tu do sə lavan nga anà do ahay, aday tu do azar aya bayak awan.

¹⁴ A jan atan: «Kə bənen uno ahay dōwan a anan. Ki jen nà, winen apan i tərən awan anà do ahay. Ihe, nə cəcihek panan həna nà, pa 'am a kwanay a fok. Ki jen nà, winen tə mungok awan. Əne, nen nə njadak apan way kawa ana kwanay sa ja, abay təde sa man anan mungok ata bay.

¹⁵ Hiridus dūkwen kə mak anan ahay ə man ana awan, anga kə tak anan ə nga ə mungok sə awan aday abay təde sa vad anan apan ata bay re.

¹⁶ Anga nan, ni ndaəbay anan cəna coy, aday ni mbəsak anan.»

[

¹⁷ A jan atan matanan ata nà, anga azar uko sə Pasəka kə slak ahay cəna, a taa mbəsakan atan anan ahay do sə dangay kərtək.]

¹⁸ Əna tinen a fok ta zlah tə məgalak awan, ta wa: «Ma gan may ki mbəsakay ahay nà, Barabas, aday dōwan a anan nà, kə vad anan.»

¹⁹ Barabas sə dōwan ata nà, winen ə wulen su do sə vəze pə Ruma ahay ə Urəsalima ataya awan. Aday winen nə kə vədak nga su do re. Ta ban anan ə dangay nà, anga nan.

²⁰ Pilatu a man atan anan 'am ata asa, anga winen nà, a nan sə mbəsak anan Yesu.

²¹ Əna do ataya ta zlah tə məgalak a asa, ta wa: «Darak anan ayak pə dədom! Darak anan ayak pə dədom!»

²² Pilatu a jan atan tə slala maakan a asa, a wa: «A ga mer sa ma lelibay a anaw? Nen nə njadak apan ines sa man anan mungok aday abay təde sa vad anan apan ə məke itəbay. Suwan ni ndaəbay anan cəna coy, aday ni mbəsak anan.»

²³ Əna do ataya tə zəga anan sa zlah tə məgalak awan. Ta gan may si tə darak anan

ayak pə dədom. Tə njadak apan cəved anga abəbal awan a tinen ata awan.

²⁴ Pilatu a təma sa ga kawa ana a tinen sa gan may ata kutok.

²⁵ A mbəsakay anan ahay Barabas, kawa ana tinen sə cəce panan ata awan, dōwan aday 6a tə bənak anan à dangay anga a vəze pə Ruma ahay, aday dukwen kə vədək uda nga su dō re, ata awan. Yesu nà, Pilatu a varan atan anan ahay, aday tã ga anan alay kawa ana tinen sa gan may ata kutok.

Tə daray anan Yesu pə dədom mə zləngad awan

Mata 27.32-44; Markus 15.21-32; Yuhana 19.17-27

²⁶ Natiya kutok, suje ahay tinen apan ti zla anan Yesu nà, tə zlangay tə dōwan a inde tə ngaman Simon, winen dō sə Siren ahay, winen apan i may ahay à kífə wa. Ta ban anan, tə tāvakan dədom mə zləngad a mbala Yesu ata, aday à pərahan anan ayak azar à dəba wa.

²⁷ Dō ahay bayak a, tinen apan ti pərahan ayak azar à dəba wa anà Yesu. A wulen a tinen nà, uwar aya inde, tinen apan ti yam gweguzguzze anga winen.

²⁸ Yesu a mbədəhay patan 'am, a jan atan ahay, a wa: «Dəna sə Urəsəlima ahay, kə yimen anga nen bay. Yimen adəka nə zek a kwanay, aday wan a kwanay ahay re!»

²⁹ Anga alay sə dāce winen apan i nay ahay. Ata, sa naa taslay mivəl nà, uwar aday winen dərlay awan, tə uwar aday kə wahak fan bay ata awan, tatə uwar aday kula dōwan kà sak pay anahan bay ata awan.

³⁰ Aday, dō ahay ti dazlan sa ja nà: «Bəzlom ahay, mbəzlen ahay pumo! Culo ahay dukwen ənga ndisen ahay pumo ite!*

³¹ Nen nà, kawa dədom məngədaz awan. Aday ta sak u go way a anaya anà nen, dədom məngədaz ata nà, ti naa gan anà dō aday tinen kawa dədom mə kuray ataya ite nà, kəkəma asanaw!»

³² A man ata ite nà, dō sə akar aya inde cew. Suje ahay ta ra atan anga ines a tinen, saa vad atan tatə Yesu.

³³ Tə dəzle à man sə ngaman Kəlakas!-sə. Nga ata nà, tə daray anan Yesu tu dō sə akar a cew ataya pə dədom à man ata awan, dō kərtek a tə alay puway, dō hinen tə alay gula, Yesu à mamasl a tinen.

³⁴ Yesu a gan amboh anà Mbərom, a wa: «Bəbay uno, pəsən atan anan ines a tinen, anga ta san way a tinen a sa ga həna ata bay.»

Suje ahay tə gəzla anan zana a Yesu ahay à wulen a tinen ahay inde, ta sa ga apan caca.

³⁵ Aday dō a mə tavay aya à man ata awan, tinen apan ti ca idə həməcəce. Bahay sə

Yahuda aya inde ite, tinen apan ti təra anan Yesu à məndak, ta wa: «Kə təkək anan dō azar aya asanaw! Kak winen Almasihu, dō a Mbərom mə walay saa tam anan dō a acəkan nà, à mbar a zek anahan a ite bidaw?»

³⁶ Suje ahay dukwen tə hədəken ayak pə cakay, sa jan ayak 'am sə suwat. Tə varan ayak way mə kwasay a inde, aday sərekeke re aday à sa. Ta jan:

³⁷ «Kək iken bahay sə Yahuda ahay nà, tam anan nga anak a kutok bidaw?»

³⁸ Tə vinde way pə pəlungwad, ta wa: «Həna anan nà, bahay sə Yahuda ahay.» Aday tə tapak anan ayak pa nga sə dədom a mə zləngad ata awan.

³⁹ Natiya, dō kərtek à wulen su dō sə akar a mə daray aya pə dədom ata awan, a gənanahan à Yesu ite, a wa: «Na wa iken nà, Almasihu ba? Ənga, tam a zek anak, aday kà tam manay ite bidaw?»

⁴⁰ Əna dō anahan a hinen ata a gafan ayak apan 'am, a wa: «Iken nà, kə jəjaran anà Mbərom itəbay daw? Anga iken dukwen dō ma ban a kawa winen a re asanaw!»

⁴¹ Mənumo dā sa dāce a anan nà, tədə anga ines anumō sa ga ata awan. Əna winen nà, kə gak awan itəbay asanaw!»

⁴² Natiya, dōwan ata a jan à Yesu, a wa: «Ka sak a nay ahay tə mazlāb sə bahay anak a nà, aday kem, kə bayak upo ite.»

⁴³ Yesu a mbədəhan apan kutok, a wa: «Nen apan ni jak tə didəm a həna: Pə luvon a sə biten a anan, dī zlumo à jerne a Mbərom inde.»

Amac a Yesu

Mata 27.45-46; Markus 15.33-41; Yuhana 19.28-30

⁴⁴⁻⁴⁵ Natiya awan, à man ipec inde nà, luvon a ga pə daliyugo fok takədimbom, hus à njamde maakan.

Aday zana sə gəzla man sə njahay a Mbərom pi zek wa tu dō ahay ù doh sə mazlāb a Mbərom ata, a ngəraw à mamasl a wa əndem.

⁴⁶ Yesu a zlah tə məgalak awan, a wa: «Bəbay uno, ni mbəsakak anan ayak sifa uno à alay anak inde.†»

Pə dəba anà 'am anahan ata wa nà, a mac way anahan.

⁴⁷ Bahay sə suje sa man ataya ata, a canan à way a sə təra ata nà, a həran nga anà Mbərom, a wa: «Dōwan a anan nà, winen dō didək a acəkan.»

⁴⁸ Dō sa nay sa cak ayak apan ataya fok tə canan à way a sə təra i idə a tinen inde ata nà, kuwaya fok a haw way anahan gərləhlah ta nga mugo.

⁴⁹ Əna dō sa san anan ataya pi zek tə uwar sə pərahan ahay azar kwa à Galile wa ataya,

* 23:30 Ca pə Hose'a 10.8. † 23:46 Ca pə Jabuurā 31.6.

tə tavay zad, ta ca pə way a sə təra ataya awan.

*Tə gəba anan Yesu à məkə
Mata 27.57-61; Markus 15.42-47;
Yuhana 19.38-42*

⁵⁰⁻⁵¹ Natiya kutok, dōwan a inde tə ngaman Yusufu, winen dō sə Arimatiya ahay pə daliyugo sə Yahudiya. Winen apan i ba bahay a Mbərom. Winen dō dīdek a pa 'am a Mbərom. Abay winen nā, dō kərtek à wulen su dō sa gan sariya anà Yesu ataya awan, əna winen nə kə təmahak 'am a tinen ata itəbay.

⁵² A zla à man a Pilatu saa cəce panan cəved' sə gəba məsinde a Yesu aday i sa la anan.

⁵³ A njad cəved ata kutok nā, a zla, a dazay anan ahay məsinde a Yesu pə dədom mə zləngad' ata wa. A nga apan rəkot a inde, a dəfak anan ayak à jəvay ma la a à jama inde, à man a aday kula tə dəfak ayak uda məsinde bay ata awan.

⁵⁴ Way ata a təra nā, ta pac sə dezele, aday defefe luvon sa man uda winen apan i slay uda bəse.

⁵⁵ Uwar sə pərahan ahay azar anà Yesu kwa ahay à Galile wa ataya tə pərahan azar anà Yusufu dezl pa 'am jəvay, aday ta ca pa sə dəfak anan ayak Yesu à məkə inde ata awan.

⁵⁶ Aday ta ma way a tinen agay, tə lavay a zek tə amar sə wurdə sə rəbas lele dun'a ata awan. Aday ta man uda awan pə luvon sa man uda awan, kawa ana Tawrita a Musa sə dakan atan anan.

24

Yesu a slabakay ahay à məkə wa

Mata 28.1-10; Markus 16.1-8; Yuhana 20.1-10

¹ Ta pac sə zaka* kutok, pərek duwdew, uwar ataya tə wule pa 'am jəvay. Ta zla anan tə amar a tinen sə lavak anan ayak zek ata kutok.

² Tə dazle nā, ta tan ayak à nga anà bələlən mə bətukwal a pa 'am jəvay wa, mə jəkay awan.

³ Ta zla à jəvay ata inde† mərəh kutok, əna ta tak anan à nga anà zek sə məsinde a Yesu Ba Məduwen bay re.

⁴ A gan atan nā, wurdə dəsəssa.

Kwayan'a, dōwan aya inde cew ta kan atan zek. Aday tinen tə zana aya pi zek, a dav nā, herre kwedekkwedek.

⁵ Uwar ataya tə canan à dōwan a cew ataya cəna, ta ma nga sə jəjar, tə rihe nga a tinen ahay ù vo.

Cəna, dō ataya ta jan atan: «Waka dō nə tə sifa coy asənə, kə pələn anan à wulen sə məsinde ahay wa nā, angama mba asanaw?»

⁶ Winen inde à man a anan sabay. Kə slabakak ahay à məkə wa. Bayiken pa 'am anahan a sa jak ikwen à alay a kwanay à Galile ata awan. A wa:

⁷ «Təktek, nen, Wan su 'Do nā, ni slahay à alay su dō sə atahasl ahay inde, ti darak ayak nen pə dədom mə zləngad' awan. Aday pə luvon maakan a anahan a nā, ni slabakay ahay à wulen sə məsinde ahay wa.»

⁸ Natiya, 'am a Yesu a sa jan atan ata a man atan ahay à nga inde kutok.

⁹ Coy, ta may way a tinen pa 'am jəvay wa, tə dakan anan ləbara ata anà njavar a Yesu a kuro nga kərtek ataya awan, aday anà azar su dō ahay a fok re.

¹⁰ Sa man anan ləbara ata anà dō maslan ataya nā, Mariyama sə Magədala, tə Yuwana, aday tə Mariyama, may a Yakuba, aday uwar a azar a sə pərahan atan ayak azar ataya re.

¹¹ 'Do ataya tə sləne ləbara sa 'am ata cəna, tə dəfak apan nga bay. A ga patan nā, kawa uwar ataya ta jan atan nā, 'am sə uwar ahay kəriya awan.

¹² Əna Piyer nā, a slabak, a haw pa 'am jəvay. A dazle cəna, a zədek ayak ide à jəvay inde. Awan uda ibay. Mə mbəsak a nā, zana vərre gərəvve kəriya awan. A zla agay, əna way ata a gan nə wurdə dəsəssa hwiya.

Pə cəved sa zla à Emawus

Markus 16.12-13

¹³ Ta pac ata kərtek awan, dō ahay cew à wulen sə njavar anahan ataya wa, tinen apan ti zla à wulen su doh a inde sə ngaman Emawus ata awan, dərən pi zek wa tə Urəsəlima nā, i ga way sə kilomiter kuro nga kərtek.

¹⁴ Tinen apan ti zla nā, ti kad' bala pə ləbara su way a sə təra ata kurkwer.

¹⁵ Tinen apan ti kad' bala a tinen ata mba cəna, degeslef Yesu a njadək atan ayak pə cəved. Ta zla pə kərtek awan.

¹⁶ Tə canak anan à Yesu, əna awan a kə nahak atan pə ide. Anga nan, tə sənək a bay.

¹⁷ Yesu a cəce patan wa, a wa: «Kə kiden bala pa ma à cəved wa anaw?»

Tə tavay jərəm ma ga mugo aya awan.

¹⁸ Dōwan a kərtek a sə ngaman Keliyupas ata a mbədahan apan, a wa: «'Do sə Urəsəlima ahay fok ta san pə way a sə təra à luvon a anaya inde kutok nā, sa san apan ite bay nə, iken kərtek kələdaw?»

¹⁹ Yesu a cəce patan wa, a wa: «Ma sə təra anaw?»

Tə mbədahan apan: «Way sə təra pə Yesu, dō sə Nazaratu ata awan. Winen nə dō maja'am a Mbərom. 'Do tə məgala si mer su way a, aday tə mazləb sa 'am a, pa 'am a Mbərom aday pa 'am sə dō ahay fok re.

* 24:1 Zaka nā, tə ngaman Zlaba re. † 24:3 Jəvay a tinen ma la a ù kon inde kawa doh. Anga nan ta mba apan sa zla uda awan.

²⁰ Bahay sə gəfan dundo anà way ahay pi zek tu dō sə lavan umo nga ahay, ta ban anan, tə varan anan anà Ruma ahay, ta gan sariya saa vad anan, tə darak anan ayak pə dədom.

²¹ Ahay manay mə jalay nà, winen nə dō saa tam anan Isəra'ila ahay. Aday way a sə tara apan ata dukwen həna kə gak way sə luvon maakan re.

²² Natiya dukwen, uwar sə əga manay ahay tə vawak umo nga wadan wadan, anga sə duwdew a anan tə wulek pa 'am jəvay,

²³ əna ta tak anan à nga anà məsinde anahan a à jəvay inde sabay re. Ta may agay, ta jan umo ləbara awan, ta wa: "Maslay a Mbərom ahay ta kan umo zek, ta jan umo nà, winen inde tə sifa awan!"

²⁴ Aday, dō sə əga manay ahay ta zlak saa cay ide pa 'am jəvay ata wa dukwen, ta tan ayak à nga anà way a kawa ana uwar ataya sa jan umo, əna ta tak anan à nga anà məsinde a bay re.»

²⁵ Natiya, Yesu a jan atan kutok, a wa: «Hey, kwanay dō sa san awan bay ahay, dō mənok aya sa daf nga pa 'am ana dō maja'am a Mbərom ahay!

²⁶ Abay Almasihu i sa zla à mazlaḅ sə bahay anahan inde nà, təktek i ga dəce ndəlekeke aday bidaw?»

²⁷ Aday a dakan atan anan 'am kawa ma jay a pə winen à Deftere a Mbərom inde, ata a dazlan ahay à deftere a Musa ahay wa, hus anan à deftere su dō maja'am a Mbərom ahay inde fok.

²⁸ Natiya, tinen apan ti dəzle à wulen su doh a tinen saa zla uda ata bəse nà, Yesu a ga kawa i zla way anahan ta man hinen.

²⁹ Əna ta ngam à zla patan wa bay. Ta jan nà: «Pac kə slahak i doh aday luvon winen apan i ga bəse kutok nə, suwan njahuko à man a anan.» Yesu a may ahay, a njahay tə tinen.

³⁰ A alay sa pa way nà, Yesu a gəḅa tapa sə pen, a ngaran anà Mbərom, a gəzla anan tapa sə pen ata i zek wa, a varan atan anan.

³¹ Natiya, ide a cəḁen atan lele, ta san anan kutok. Cəna sawayah a zla pa man sə ide a tinen wa.

³² Ta jan i zek ahay kutok, ta wa: «Kawa anahan sa jak umo ahay 'am pə cəved wa, aday sə dəkak umo anan 'am sə Deftere a Mbərom ata nà, a gak umo ahay nə mbadada bidaw?»

³³ Tə slabak kwayan'a, ta ma à Urəsəlima. Ta tan ayak à nga anà njavar anahan ahay kuro nga kərtek ataya, tu dō azar aya mə halay nga awan.

³⁴ Dō a mə halay nga ataya ta jan u dō cew ataya kwayan'a, ta wa: «Yesu Ba Məduwen kə slabakak ahay acəkan, bina Simon kə canak anan!»

³⁵ Dō a cew ataya ite tə təkəren anà dō ataya way sə tərən atan ayak pə cəved wa, aday taa san a Yesu nà, à alay a winen sə gəzla anan tapa sə pen ata awan.

Yesu a kan zek anà njavar anahan ahay Mata 28.16-20; Markus 16.14-18; Yuhana 20.19-23; Mer su way ahay 1.6-8

³⁶ Tinen apan ti ja 'am ata mba kutok, Yesu a tavay jek à wulen a tinen inde. A jan atan, a wa: «Zay à tərak ikwen.»

³⁷ Cəna, tanday mbac a slahay patan wa, zlawan a gan atan. Tə bayak, i ga nə tə canan anà mədahan.

³⁸ A jan atan nà: «Kə jəjiren nà, angamaw? Kwanay a fok kə bayiken way à nga a kwanay inde cuwcew nà, angamaw?»

³⁹ Cen pə alay uno tə saray uno ahay. Həna anan nà, nen awan. Limen uno, cen upo. Mədahan nà, kəlakasl tə sluwed si zek inde apan ibay. Əna, kə cinen uno həna nà, matana bay asanaw!»

⁴⁰ A jan atan 'am ata nà, a kan atan anan alay anahan ahay pi zek tə saray anahan ahay.

⁴¹ Ta mbak apan sa daf nga pə way ata fan bay, anga ataslay mivəl a tinen a kə zalak, aday way ata a gan atan masuwayan re. Yesu a cəce patan wa kutok, a wa: «Way sa pa inde pikwen daw?»

⁴² Tə varan ahay kəlef ma vak aya mənjoek.

⁴³ A gəḅa, a rac i ide a tinen a inde.

⁴⁴ A jan atan: «Həna anan nà, way nen sə dəkak ikwen anan, à alay a nen inde tə kwanay mba ata awan. Abay way aya inde mə vinde a pi nen à Tawrita a Musa, tə deftere ana dō maja'am a Mbərom ahay, tə Jabura ahay. Təktek way ataya fok tə təra.»

⁴⁵ A təḅan atan anà abayak nga a tinen, aday tā san 'am sə Deftere a Mbərom.

⁴⁶ A jan atan: «Mə vinde à Deftere a Mbərom inde nà, natiya. Təktek Almasihu nà, i ga dəce, aday i slabakay à məke wa pə luvon maakan awan.

⁴⁷ Ti wazay à mazlaḅ sə sləmay anahan inde pə daliyugo fok, i dazlan nà, à Urəsəlima wa, ti ja: "Mbəḁihen anan ləen anà ines a kwanay ahay, aday Mbərom i pəsek ikwen anan."

⁴⁸ Saa side anan way ataya nə kwanay awan.

⁴⁹ Azanan nà, nen a, ni slənak ikwen ahay way a, kawa ana Bəbay uno sə zlapak ikwen anan ata awan. Əna, njihen à wulen su doh sə Urəsəlima hus pə luvon a ni slənak ikwen ahay məgala sa nay à mburom wa ata aday.»

Yesu a jən à mburom

Markus 16.19-20; Mer su way ahay 1.9-

⁵⁰ Yesu a zla atan à wulen su doh wa. Ta zla bəse tə Baytiniya. A cakaf alay à mburom, a daf patan ngama.

⁵¹ A alay a winen apan i daf patan ngama ata mba cəna, a ján à wulen a tinen wa. Mbərom a gəbak anan ayak à man anahan.

⁵² Tinen ite tə həran nga anà Yesu, aday ta ma à Urəsalima tə ataslay mivél a bayak awan.

⁵³ Ta taa zla ù doh sə mazlaḅ a Mbərom nà, pac pac, sa taa həran nga anà Mbərom.

**Ləbara mugom a kawa ana
Yuhana
sə vinde anan ata awan
Adakay way pə deftere a
anən**

Yuhana a taker anan ləbara a Yesu nà, tə cəved anahan cara, bina kawa deftere azar aya sə taker anan ata bay. A gəba mer su way a Yesu masuwayan aya cuwbe, anga sə taker anan atatak way a Yesu, aday sə dakay anan nà, Yesu nə wayaw. A wulen sə atatak way a anaya kutok, Yesu a gəba minje sə way ahay kawa a'am, jiyjay, məsudoh, pen, do sə jugwar təman, sə dakay anan winen aday nə, winen wayaw.

Nga sa 'am ahay

Yesu nə winen wayaw (1.1-51)

Masuwayan a Yesu ahay cuwbe (2.1 - 11.44)

Luvon a Yesu mədakwidok aya pə daliyugo (11.45 - 19.42)

Yesu a kan zek anà njarvan anahan ahay (20.1 - 21.25)

Almasihu Yesu nà, winen nə 'am a Mbərom

¹ Mama'am awan, abay Mbərom kə ndakak daliyugo fan bay ata nà, dowan a inde tə ngaman 'am. 'Am ata nà, tinen tə Mbərom nə maya awan, aday winen nə, Mbərom.

² Tinen tə Mbərom a nà, pə dəlen a wa maya kurre wanahan.

³ Ta 'am ata nà, Mbərom a ndakay anan way ahay kəzlek. Way məndakay a mənəna 'am ata nà, ibay.

⁴ Sifa a nay ahay nà, à 'am ata wa. A tərən anà do sə daliyugo ahay nà, jiyjay.

⁵ Abay luvon nà, inde wanahan, jiyjay ata a dav uda awan, aday luvon a mba apan sə mbacay anan bay.

⁶ Natiya, Mbərom a slənay ahay dowan a inde tə ngaman Yuhana.

⁷ Yuhana a nay ahay kawa side, sə dakan anan jiyjay ata anà do sə daliyugo ahay, aday tã daf apan nga.

⁸ Yuhana ta nga anahan a nà, winen jiyjay ata bay. Əna, a nay saa ga side sə dakay anan nə jiyjay ata awan.

⁹ Jiyjay a guzgwez ata, winen apan i nay ahay pə daliyugo, sə dəvan anà do ahay kəzlek.

¹⁰ 'Am ata nà, abay winen inde pə daliyugo. Mbərom a ndakay daliyugo a nà, tə winen awan. Əna do sə daliyugo ahay təkede tə sənək anan bay.

¹¹ A nay ahay nà, pə daliyugo anahan a wanahan, əna do anahan aya dukwen tə tamahak anan bay.

¹² Cəkəbay, do azar aya nà, tə təmahak anan, tə dəfak apan nga. Anà do ataya nà, 'am ata kə varak atan cəved sə tərā atan wan ana Mbərom ahay.

¹³ Tə tərā wan a Mbərom ahay nà, pə ruhom si zek bay, pa sə wahay sə bəbay ahay bay. Tə tərā nə, anga Mbərom kə tərak bəbay a tinen coy.

¹⁴ 'Am ata a tərā do ti zek awan, kə njahak à wulen a manay. Mə canak anan anà mazlaḡ anahan awan. A njad mazlaḡ ata nà, anga winen a nà, wan ana Bəbay Mbərom, winen wan mənduwel awan. Mbərom a kay anan ahay sumor anahan tə didem anahan ahay fok nà, tə winen awan.

¹⁵ Yuhana kə jak apan tə məgalak awan, a wa: «Winen nà, do, nen sa jak ikwen, na wa: “Do inde i nay ahay à dəba uno wa, əna winen nà, a zalay nen asa, anga à alay a nen mə wahay a fan bay dukwen nà, winen inde coy.”»

¹⁶ Mənuke a jiya do njadək sumor à alay anahan wa, sumor pa nga sə sumor.

¹⁷ Mbərom a varak uko anan ahay Tawrita nà, tə alay ana Musa. Əna sumor a Mbərom tə didem anahan nà, a kay atan ahay anà do ahay tə alay ana Yesu Almasihu.

¹⁸ Mbərom a aday nà, dowan kula kə canak anan bay. Əna, wan anahan a mənduwel ata, winen mə njahay a tə Bəbay anahan maya awan, winen kə kak uko anan ahay Mbərom awan.

Side ana Yuhana, do sagan baptisma à do ahay

Mata 3.1-12; Markus 1.1-8; Lukas 3.1-18

¹⁹ Side ana Yuhana a dazlan nà, natiya awan: Pa pac a inde nà, məced sə Yahuda ahay tə slənay ahay do sə gadan dungo anà way anga Mbərom ahay kwa à Urəsəlima wa, tinen pə kərtek a tu do sa man atan zek ù doh sə mazlaḡ a Mbərom ahay. Tə cəce pə Yuhana wa, ta wa: «Iken nà, iken wayaw?»

²⁰ Yuhana dukwen kə məmanak atan anan bay, a jan atan anan ngələrak, a wa: «Nen nà, Almasihu bay.»

²¹ Tə cəce panan asa, ta wa: «Aday iken nə waya kutok anaw? Iken nə Eliya kələdaw?»

Yuhana a mbədahan atan apan, a wa: «A'ay. Nen nà, Eliya bay.»

Ta jan, ta wa: «Yo, iken nə do maja'am a Mbərom, manay sa ba ata daw?»

Yuhana a wa: «A'ay, matanan bay!»

²² Do ataya ta jan kutok, ta wa: «Siya, aday iken nə wayaw? A nan umo sa man ayak 'am anà do sə slənay manay ahay. Ka jan anà nga anak a nà, iken wayaw?»

²³ Yuhana a mbədahan atan apan asa, a wa: «Nen nà, do mbala ana do maja'am a Mbərom Ezaya sa jaka:

“Dowan a inde, winen apan i zlah à saf inde à kiḡe, a wa:

Ten anan cəved anga Bahay winen apan i nay.

Ten anan cəved ata mə tavay nga a fəhhe lele.*»

²⁴ Aday à wulen su dō mə slənay a pə cakay ana Yuhana ataya nà, Farisa ahay uda awan.

²⁵ Tə cəce panan, ta wa: «Kak iken Almasihu bay, iken Eliya bay, aday dō maja'am a Mbərom hinen ata bay re nà, ka gan baptisma anà dō ahay angamaw?»

²⁶ Yuhana a mbəđahan atan apan, a wa: «Nen na gak ikwen baptisma nà, tə a'am. Əna, dō inde à wulen a kwanay, kə sənən a bay,

²⁷ i nay ahay à dəba uno wa. Nen na slak sə pəsakan anan liəer sə təkarak anahan bay.»

²⁸ Natiya, way a anaya fok a təra nà, à wulen su doh sə ngaman Baytiniya ata awan, pə day uho sə zlınder sə Urđan, à man ana Yuhana sa gan baptisma anà dō ahay ata awan.

Yesu nà, wan sə təman ana Mbərom

²⁹ İde a cəde sidew a cəna, Yuhana a canan ayak anà Yesu winen apan i zlak ayak. A wa: «Tiya, wan sə təman ana Mbərom saa pəse anan atahasl sə daliyugo ata awan!

³⁰ Winen nà, dōwan a nen sa jak ikwen, na wa: «Dowan a inde, i nay ahay à dəba uno wa, a zalay nen, anga à alay a nen mə wahay a fan bay dukwen nà, winen nà, winen inde coy.»

³¹ Winen wayaw nà, abay na san bay. Əna, na nay saa gan baptisma anà dō sə İsrə'ıla ahay nà, aday tà san anan lele.»

³² Yuhana a ga apan side asa, a wa: «Nə canan anà Apasay a Mbərom a dazay à bagəbaga mburom wa kawa badəbadə, a njahay apan.

³³ Abay na san winen nə wayaw bay. Əna Mbərom, dō sə slənay ahay nen sa ga baptisma tə a'am ata, kà jak uno, a wa: «Ki canan anà Apasay i dazay ahay pu dō, i njahay apan. Dōwan ata nà, i ga baptisma tə Apasay Cəncan awan.»

³⁴ Yuhana a ja asa, a wa: «Nə canak anan acəkan. Winen nə Wan a Mbərom. Ni side 'am ata awan.»

Njavar a Yesu mama'am aya awan

³⁵ Natiya kutok, ide a cəde sidew a nà, Yuhana winen mə tavay a à man ata tə njavar anahan ahay cew.

³⁶ A canan à Yesu winen apan i bar ta man ata nà, a ja, a wa: «Cen apan! Wan sə təman a Mbərom, winen tiya.»

³⁷ Njavar a Yuhana cew ataya tə sləne 'am ata cəna, tə pərahan azar anà Yesu.

³⁸ Yesu a ma ide à dəba nà, a canan atan ayak, tinen apan ti pərahan azar nà, a cəce patan wa: «Kə pəlen maw?»

Ta jan: «*Rabi*, man sə njahay anak ahaw?» Ta 'am a tinen «*Rabi*» a nan sa ja nà, «Miter».

³⁹ Yesu a jan atan, a wa: «Hayak ikwen ahay! Kà ni cen apan!»

Ta zla pə kərtek awan, tə canan à man sə njahay ana Yesu. A təra nà, tə njamde fudo. A alay ata, tə təkək pi zek jiga hus à suko.

⁴⁰ Natiya, dō a cew a sə sləne side aday sə pərahan azar anà Yesu ataya nà, dōwan a inde kərtek, tə ngaman Andəre, mərak ana Simon Piyer.

⁴¹ Natiya, Andəre a zla a pəlay anan mərak anahan Simon, a jan: «Manay mə njadək anan Almasihu!» Almasihu ta 'am hinen nə Kristo. A nan sa ja nə dō ma ga amar awan.

⁴² Andəre a lagay anan Simon pə cakay ana Yesu. Yesu a canan nà, a zəzor anan, a jan, a wa: «İken nà, Simon wan ana Yuhana bidaw? Pa 'am azanan nà, sləmay anak i i təra nə Kefas.» Ta 'am a tinen, Kefas a nan sa ja nà, pəkərad.†

Yesu a ngaman anà atə Filip tə Nataniyel

⁴³ Sidew a nà, a nan anà Yesu sa zla pə daliyugo sə Galile. Tə zlangay tə Filip, a jan: «Pəruho azar!»

⁴⁴ Filip a aday nà, winen Baytisada ahay, tinen ù kon kərtek a tatə Piyer tə mərak anahan Andəre.

⁴⁵ Filip a zla à man ana Nataniyel ite, a jan: «Dowan a aday atə Musa tu dō maja'am ana Mbərom ahay sə vinde apan à Deftere inde ata nà, mə njadək anan kutok. Winen nə Yesu wan ana Yusufu, dō sə Nazaratu ahay.»

⁴⁶ Nataniyel a jan apan, a wa: «Kak way lele a nà, i nay ahay à Nazaratu wa daw?»

Filip a jan: «Hayak ahay, ca apan!»

⁴⁷ Yesu a canan anà Nataniyel nà, winen apan i nay ahay pə cakay anahan, a ja, a wa: «Cen apan! Do sə İsrə'ıla didəm a, aday a njəkan uda anà dō itəbay ata həna!»

⁴⁸ Nataniyel a cəce pə Yesu wa, a wa: «Ka san nen ta maw?»

Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Kurre, Filip dukwen kə ngamak anak fan bay ata nà, nə canak nà, iken ù vo sə buway mba.»

⁴⁹ Nataniyel a jan apan kutok: «Miter, iken nə Wan ana Mbərom. Bahay sə İsrə'ıla nà, iken.»

⁵⁰ Yesu a mbəđahan apan asa, a wa: «Ka daf upo nga nà, anga nen sa jak, na wa: Nə canak anak ù vo sə buway ata, bidaw? Ki i canan anà way ahay sə zalay həna anan tə məduwen aya mba.

⁵¹ Ni jak tə didəm a nà: Ki i cinen anan anà bagəbaga mburom mə təba awan, aday

* 1:23 Ca pə Esaaya 40.3. † 1:42 Ta 'am hinen dukwen, Kefas a nan sa ja Piyer. ‡ 1:51 Yesu a nan sa ja nà, winen kawa sasala sa zla à mburom.

ki cinen anan anà maslay a Mbərom ahay ti ján, ti dazay ti nen, Wan su 'Do.³»

2

Azar uko sə gəba dalay à Kana

¹ Yawa, luvon cew pə dəba anahan a wa nà, azar uko sə gəba dalay a təra à Kana, pə daliyugo sə Galile. May ana Yesu winen inde à man ata awan.

² Dukwen tə ngamak atan ayak anà atə Yesu tə njavar anahan ahay à man ata re.

³ A alay sa sa mahay sə azar uko kutok, mahay a ndav pə dō ahay wa. Anga nan, may a Yesu a jan, a wa: «Mahay inde pə dō ahay sabay!»

⁴ Yesu a mbədahan apan, a jan, a wa: «Uwar a anan, kə vuwo nga ti mer su way ata nə angamaw? Alay uno kə slak fan bay.»

⁵ May anahan a jan anà dō si mer su way ahay, a wa: «Gen kawa anahan saa jak ikwen ata fok!»

⁶ Matanan, tugoy su kon ahay inde à man ata ma la aya mbərka sa taa pak uda a'am. Kərtek sə tugoy ataya nà, a gəba a'am i ga way sə liter səkat, kawa sa ja bine siwaw nà, kəlawə mbərka. Tə a'am sə tugoy ataya awan, Yahuda ahay ta taa banay anan saray, zek, tə cakad a way, kawa sə pəra a tinen ahay.

⁷ Yesu a jan anà dō sa ga mer su way ahay: «Rihen anan tugoy a anaya tə a'am.» Tə ngahay a'am awan, ta rah anan tugoy ataya cesl cesl.

⁸ Yesu a ja kutok: «Həna nà, ngihen ahay wa asa, zlen anan anan ayak anà bahay sə azar uko.» Ta ga kawa anahan sa jan atan ata awan.

⁹ Bahay sə azar uko ata, a tukom anan nà, kə tərak mahay coy. Əna, winen nà, a san sa jəka mahay a, a nay ahay nə tə wura wa anaw bay. Sa san nà, dō sə ngahay ataya dəkdek. A ngaman ayak anà dō sə gəba dalay ata awan, a jan: ¹⁰ «Abay dō ahay ta taa lahan anan anà dō ahay nà, mahay mugom awan. Kagas, mahay kə vawak atan nga nà, ti var winen mugom a bay ata awan. Aka aday iken nà, kə dərək anan mugom awan hus həna nə kəkəmaw?»

¹¹ Natiya awan, masuwayan ana Yesu sa ga mama'am awan, a təra nà, à wulen su doh sə Kana, pə daliyugo sə Galile. A kay anan ahay mazlaḅ anahan, aday njavar anahan ahay ta daf apan nga.

¹² Pə dəba anahan a wa, ta zla way a tinen à wulen su doh sə Kafarnahum tata may anahan tə marak anahan ahay pi zek tə njavar anahan ahay, aday tə njahay à man ata luvon ahay mənjek ca.

Yesu a razl dō sa ga masa ahay ù doh sə mazlaḅ a Mbərom wa

Mata 21.12-13; Markus 11.15-17; Lukas 19.45-46

¹³ Natiya, alay sə azar uko sə Pasəka ana Yahuda ahay i sa dəzley bəse nà, Yesu a zla à Urusalima kutok.

¹⁴ A njadak ayak ù doh sə mazlaḅ a Mbərom à man ata nà, dō sa ga masa ahay. Dō hinen ahay tə sukom anan way ta sla ahay, tə təman ahay, tə kurkudok ahay, aday dō a azar aya nə, dō sə bəmbad dala ahay. Tinen a fok mə njahay aya pə tabal a tinen ahay.

¹⁵ Natiya kutok, Yesu a japay anan 'am sə liḅer ahay, aday a təra anan məkifek awan, a rəzlay atan ahay gənow ahay uho: sla ahay, təman ahay. A dazlan, a guce anan dala a tinen ataya à məndak, a harok anan tabal su dō sə bəmbad dala ataya fok.

¹⁶ A jan anà dō sə kurkudok ahay re, a wa: «Zlen anan awan anaya à man a anan wa. Kə tərən anan doh ana Bəbay uno doh sa ga uda masa bay.»

¹⁷ Njavar anahan ahay ta ma nga sə jalay pa 'am ma ja a à Deftere inde ata awan. 'Am ata a wa: «Asan zek su doh anak nà, winen apan i ban à mivél uno inde bayak a kawa uko. * »

¹⁸ Bahay sə Yahuda ahay tə cəce pə Yesu wa kutok, ta wa: «Gədan anak inde sa ga way ataya daw? Əna ga masuwayan, aday mǎ san gədan inde apak matana acəkan.»

¹⁹ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Mbəzlen anan doh sə mazlaḅ a Mbərom a anan. Aday nen ni han anan maza à luvon maakan inde.»

²⁰ Ta jan, ta wa: «Dō ahay ta han doh a anan nà, ava ahay ta gak kwa kuro fudō nga mbərka. Aday iken nà, ki han anan à luvon maakan inde kələdaw?»

²¹ Yesu a ga minje tu doh ata nà, pi zek anahan.

²² Pə dəba ana Yesu sə slabakay ahay à məkə wa nà, njavar anahan ahay tə jalay pa 'am anahan ataya jiga awan. Ta daf nga pa 'am ma ja à Deftere a Mbərom inde ataya awan, aday ta daf nga pa 'am anahan ata awan.

Yesu a san way sə mivél sə dō ahay zle fok

²³ Natiya awan, à alay sə azar uko sə Pasəka ata fok nà, Yesu a njahay à Urusalima à man ata awan. Dō ahay bayak a tə dəfak apan nga, anga tə canak anan anà masuwayan anahan ahay sa ga.

²⁴ Aya əna, Yesu kə ngəmak sa daf patan nga bay, anga winen a san ajalay nga su dō ahay zle kəzlek.

* 2:17 Ca pə Jabuura 69.10.

²⁵ Yesu kə pəlak sa jəka dōwan á dakan anan ajalay nga su dō kwa mənɟək bay, anga a san way sə mivəl sə dō ahay zle fok.

3

Atə Yesu tə Nikodemus

¹ Dōwan inde á wulən sə Farisa ahay inde, tə ngaman Nikodemus. Dōwan ata nà, winen dō kərtek á wulən sə məcəf sə Yahuda ahay inde.

² Nikodemus kutok, a nay ahay pə cakay ana Yesu sə luvon. A jan a wa: «Rabi*, na san zle, iken nà, miter ana Mbərom sə slənay ahay, anga kula dōwan kə gak masuwayan sə way kawa ananak ite nà, ibay. Kak si Mbərom winen tə dōwan ata awan.»

³ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Nen apan ni jak tə dídəm a həna: Dō zənzen a nà, i mba apan sa zla á bahay a Mbərom inde bay, kak si i tərà dō mə wahay a mə slala cew a aday.»

⁴ Nikodemus a cəce panan kutok a wa: «Dō kə gak məduwer coy nà, i njad ti wahay anan maza awan nà, kəkəməw? Dōwan ata i njad sa ma á kutov ana may anahan maza awan, aday may anahan i wahay anan asa kələdaw?»

⁵ Yesu a jan: «Nen apan ni jak tə dídəm a həna: Kak dōwan a mə wahay a miza tə a'am bay, aday ta Apasay Cəncan awan bay cəna, dōwan ata i mba apan sa zla á bahay ana Mbərom inde bay.

⁶ Dō sə daliyugo ahay tinen apan ti wahay, əna tə wahay nə zek dəkdek. Aday dō mə wahay a tə Apasay Cəncan ataya nà, tinen dō ana Apasay Cəncan aya awan.

⁷ 'Am a anan á gak masuwayan adəka bay. Kawa anuno sa jak, bəlaray tə wahay kwanay tə slala cew a aday.

⁸ Mad a 6al nà, á man anahan kawa sa gan may. Kə sləne zle, əna ka san sa jəka a nay awanaw bay. A zla nə ahaw dukwen, ka san man anahan a bay re. Dō mə wahay a tə Apasay Cəncan awan a dukwen a tərà nà, matanan re.»

⁹ Nikodemus a cəce maza awan pə Yesu, a wa: «I sa njad zek ata nà, kəkəmə kəlanaw?»

¹⁰ Yesu a mbədahan apan: «Iken adəka nà, miter sə Yahuda ahay, əna ka san way ataya bay kələdaw?»

¹¹ Nen apan ni jak tə dídəm a həna: Manay mə təkər nà, way ana manay sa san. Manay apan mi side dukwen way ana manay sə canan tə ide a manay. Əna hwiya kə təmihen side a manay bay.

¹² A alay a nə təkərek ikwen way sə daliyugo ahay nà, kə dəfen upo nga bay. Həna ni dakak ikwen anan way saa tərà á mburom, ki i mben apan sa daf nga pa 'am uno ahay kəkəmə kutok anaw?»

¹³ «Dōwan saa zla kula á bagəbagə mburom nà, ibay. Si nen, Wan su Dō, sa nay ahay á mburom wa.

¹⁴ Kawa ana Musa sə laway dədew sə rəsloł dəzdaz a pə dədom á kífə kwakwa ata nà, dō ahay ti laway nen, Wan su Dō, dukwen matanan re.† ¹⁵ Aday kuwaya kə dəfak nga pa Wan su Dō nà, i njad sifa sa ndav bay ata awan.

¹⁶ Mbərom nà, a pəlay anan daliyugo cəvedabay. Anga nan awan, a varay anan wan anahan mənduwel a coy. Natiya kutok, kuwaya kə təmahak sa daf nga pa wan ata nà, i lize bay, əna i njad sifa sa ndav bay ata awan.

¹⁷ Mbərom a slənay ahay wan anahan nà, sa nay saa gan sariya sa ban anan dō sə daliyugo ahay bay. Əna a nay sa tam anan dō sə daliyugo ahay adəka.

¹⁸ «Kuwaya kə təmahak sa daf nga pa Wan a Mbərom nà, sariya inde saa ban anan sabay. Aday dōwan a kə təmahak sa daf nga pa wan a Mbərom a mənduwel ata bay ite nà, winen kə slahak á sariya inde coy adəka.

¹⁹ Sariya ata aday nà, anga 'am a anan: Jijjay a nay ahay pə daliyugo, əna dō sə daliyugo ahay tə pəlay luvon zal jijjay, anga tinen apan ti ga nà, mer su way lelibay aya awan.

²⁰ Kuwaya winen apan i ga mer su way lelibay aya cəna, ata winen apan i nan ide anà jijjay. I gan may sa nay á jijjay inde bay, anga winen a jəjaran anà jijjay saa kay anan mer su way anahan ma ga á luvon inde ata awan.

²¹ Kuwaya, dōwan a kə gak mer su way sə dídəm nà, winen nà, i nay, i bar i ide jijjay inde, anga aday jijjay á dəvan pi mer su way anahan lele aya ma ga pa 'am a Mbərom.»

Atə Yesu tə Yuhana, dō sa ga baptisma ata awan

²² Natiya kutok, Yesu a zla way anahan pə daliyugo sə Yahudiya tə njavar anahan ahay. Tə njahay pi zek á man ata awan, aday a gan baptisma anà dō ahay.

²³ Yuhana ite winen apan i gan baptisma anà dō ahay á wulən su doh sə Aynun, anga a'am inde á man ata bayak awan. Aynun awan aday nà, dərən tə wulən su doh sə Salim bay. Dō ahay bayak a ta zla pə cakay anahan saa gay ahay baptisma.

²⁴ A alay ata nà, Yuhana ma ban a á dangay fan bay.

²⁵ Pa pac a inde, njavar ana Yuhana ahay tu dō kərtek á wulən sə Yahuda ahay tinen apan ti vad uway pa 'am sə cəncan sə way ahay pi zek tə cəncan si zek.

²⁶ Anga nan, ta zla pə cakay ana Yuhana. Ta jan, ta wa: «Miter, dōwan a iken sə side

* 3:2 Rabi: Rabi nà, ta 'am sə Aramayak. A nan sa ja nà, Miter. † 3:14 Ca pə Limle 21.

apan, kə zlingen pa 'am zlinger sə Urdon ata nà, həna winen dukwen, winen apan i gan bap-tisma anà dō ahay. Dō ahay dukwen tinen apan ti zla fok pə cakay anahan.»

²⁷ Yuhana a mbədahan atan apan, a wa: «Dowan sa njad awan mənjanə Mbərom a sə varan anan nà, ibay asanaw!»

²⁸ Kwanay kə slənen anan 'am uno coy. Na jak: Nen nà, Almasihu bay, əna Mbərom a slənay nen nà, aday nà lahan pa 'am ca.

²⁹ Uwar nà, anà dō sə gəbā dalay a way anahan. Aday car ana dō sə gəbā dalay dukwen, a tavay uho saa pak sləmay. Kə slənek winen apan i nay coy nà, i taslay mivəl ta 'am anahan aya fok. Matanan, nen nə taslay mivəl dukwen nà, na.

³⁰ Natiya awan nà, məduwen uno á kac, mbala anahan á zəga adəka.»

Do sa nay ahay á bagəbaga mburom wa

³¹ «Dō sa nay ahay á mburom wa nà, winen pa nga su dō a kəzlek. Dō sə daliyugo ahay dukwen, tinen pə daliyugo. Ta ja nà, 'am sə daliyugo dəkdek. Dō sa nay á bagəbaga mburom wa ata nà, winen pa nga sə dō ahay fok.

³² Way anahan sə canan tə way anahan sə sləne, a ga side dukwen pə way ataya awan. Əna dowan sə tama side anahan a nà, kwa kərtək ibay.

³³ Kuwaya kə təmahak side anahan nà, a san zle, Mbərom winen dō sə dīdek.

³⁴ Dō maslan a Mbərom cəna, winen apan i ja dukwen 'am ana Mbərom, anga Mbərom a, winen apan i rah anan tə Apasay anahan.

³⁵ Bəbay Mbərom nà, a pəlay wan anahan cəvedəbay. Kə varak anan gədan pa nga sə way ahay kəzlek.

³⁶ Kuwaya kə dafak nga pa wan a Mbərom nà, kə njadək sifa sa ndav bay ata awan. Kuwaya kə təmahak anan Wan a Mbərom bay ite nà, i njad sifa kulibay, aday Mbərom i ga apan mivəl sə coy.»

4

Yesu tə uwar sə Samariya a inde pə kurok

¹ Farisa ahay tə sləne nà, Yesu winen apan i njad njavar ahay aday winen a gan bap-tisma anà dō ahay a zalay Yuhana.

² Aday nà, Yesu a kə gak anan bap-tisma anà dowan kwa kərtək bay. Sa ga mer su way ata nà, njavar anahan aya awan.

³ Yesu a sləne 'am a tinen ata cəna, a mbəsak daliyugo sə Yahudiya, a ma pə dəbā á Galile.

⁴ Anga nan, si i takas dukwen tu kon sə Samariya.

⁵ Natiya awan, a dəzle á wulen su doh a inde tə ngaman Sikar, bəse tə guvo ana

Yakob a inde, a varan anan kwakwa anà wan anahan Yusufu.*

⁶ A man ata kutok, kurok ana Yakob inde.

Natiya kutok, man i pec a ga nà, Yesu a njahay pa nga kurok, anga kə yak nga tə cəved.

⁷⁻⁸ A alay ata awan ite nà, njavar anahan ahay, ta zlak á wulen su doh saa pəlay way sa pa.

Aday uwar sə Samariya a inde a nay ahay pə kurok saa ngahak ayak a'am. Yesu a cəce panan a'am, a wa: «Vuro a'am ite.»

⁹ Həren aday nà, 'am a zlan atan pi zek ana Yahuda ahay tə Samariya ahay bay. Anga nan, uwar ata awan a jan, a wa: «Iken nà, Yahuda ahay, nen dukwen Samariya ahay. Ki cəce puno a'am sa sa kələdaw?»

¹⁰ Yesu a mbədahan apan kutok, a wa: «Abay kə san sumor ana Mbərom saa ga, aday kə san dowan a sə cəce panak a'am sa sa ata nà, iken ki cəce panan a'am sə varan sifa anà dō ahay ata adəka.»

¹¹ Uwar ata a jan anà Yesu, a wa: «Mazar, na ca apak nə cəfgal sə ngahay a'am inde apak ibay! Kurok a anan dukwen sololo. Ki njad a'am sə varan sifa anà dō ahay ata nà, ta maw?»

¹² Bije a manay Yakob sə varan umo kurok a anan dukwen, kə sak wa a'am. Winen tə gwaslay anahan ahay fok, aday tə gənaw anahan aya təkə, ta sak wa a'am. Aday iken kə zalay Yakob tə məduwen kələdaw?»

¹³ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Kuwaya kə sak a'am sə kurok a anan nà, jom i gan asa.

¹⁴ Aya əna, dowan kə sak a sa a'am mbala uno saa varan ata nà, jom i gan kula sabay, anga a'am ata i təra kawa zəlaka á winen inde, i varan sifa sa ndav bay ata awan.»

¹⁵ Uwar ata a jan, a wa: «Vuro a'am ata awan, aday jom ū go sabay, nà sa may ahay sə ngahak ayak a'am pə kurok wa kula sabay re bidaw?»

¹⁶ Yesu a jan apan, a wa: «Zla, ngaman ahay anà mbaz anak, hayak ikwen ahay á man a anan aday.»

¹⁷ Uwar ata a ja kutok, a wa: «Mbaz uno ibay!»

Yesu a jan, a wa: «Ka jak dīdem awan, kak ka wa mbaz anak ibay nà, na!

¹⁸ Anga ka zlak á mbaz həna saray dāra, aday dowan a hana kwanay maya ata dukwen, winen mbaz sə pəzugoy anak a bay re.»

¹⁹ Uwar ata a mbədahan anà dungo kutok, a wa: «Miter, nə sənək iken nə dō maja'am ana Mbərom.

²⁰ Bije a manay ahay dukwen tə hərak anan nga anà Mbərom pə bəzlom a manay a anan, əna kwanay Yahuda ahay nà, ki wen,

* 4:5 Ca pə Laataanojji 33.19.

man sə həran nga anà Mbərom kərtek nà, si à Urəsalima.»

²¹ Yesu a jan, a wa: «Uwar, təma 'am a nen sa jak həna ata awan: Alay awan i sla azanan, ki həren anan nga anà Bəbay Mbərom nà, à 6əzlom a anan dəkdek sabay, kwa à Urəsalima taayak sabay re.

²² Kwanay Samariya ahay aday nà, kə sənən dōwan a kwanay sə həran nga ata bay. Əna manay Yahuda ahay nà, ma san dōwan a manay sə həran nga ata zle, anga Mbərom a tam anan dō ahay nà, tə alay a manay Yahuda ahay.

²³ Aday, alay a i nay ahay mba, kà slak coy ađəka, Apasay Cəncan a, sa kay anan dīdem anà Mbərom ata, i sənən anan zek anà dō ahay. Natiya awan, dō sa daf nga pə Mbərom tə dīdem ataya ti san sə həran nga pa man pa man ahay fok. Anga a nan anà Mbərom awan nà, dō sə həran nga matanan ataya awan.

²⁴ Mbərom nà, apasay sə varan sifa anà dō ahay. Dō ahay ti həran nga nà, tə dīdem a aday tə məgala sə Apasay Cəncan a re.»

²⁵ Uwar ata a mbəđahan apan, a wa: «Na san zle, Almasihu i i nay ahay. Kà nak coy nà, i dəkak uko anan way ahay fok.»

²⁶ Natiya, Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Nen a sa jak 'am ata nà, winen awan!»

²⁷ Njavar a Yesu ataya ta may ahay kutok. Tə canan anà Yesu winen apan i ja 'am tu dō uwar a nà, a gan atan masuwayan. Aday dōwan kwa kərtek kə cacihək pə uwar ata wa sa jəka: «Kə pəlay panan maw?» nà, ibay. Kabay, dōwan sa jan anà Yesu: «Ki jen 'am angamaw?» dūkwen, ibay re.

²⁸ Uwar ata a dazlan nà, a mbəsak anan kəlawə anahan pə kurok, a nay agay, a jan anà dō ahay, a wa:

²⁹ «Hayak ikwen ahay aday, cen pə dōwan inde, u jo həna way uno ahay sa ga ataya fok. Hinahibay nà, i ga nə winen Almasihu dəge?»

³⁰ Dō ahay ta nay ahay à wulen su doh wa kutok, ta zla pə cakay ana Yesu.

Guvo sa ndaw ma nah awan

³¹ A alay ata kutok, njavar a Yesu ahay ta jan, ta wa: «Miter, suwan pa way mənjoək aday.»

³² Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Way sa pa uno inde, kə sənən bay.»

³³ Njavar anahan ahay tə cəce pi zek ahay wa, ta wa: «Dowan kə varak anan ahay way sa pa dəge?»

³⁴ Yesu a jan atan kutok: «Way sa pa uno awan nà, ađəfan apan anà dō sə slənay ahay nen, aday sa ga mer su way anahan sə mbuko à alay inde ata awan.

³⁵ 'Am ana kwanay inde ka ti jen nà: "A mbəsak həna kiya fuđo, way ahay ti saa nah, aday saa car." Aya əna nen ni jak ikwen, cen

pə guvo ahay lele. Ndaw kə nahak, kə slak sa car coy.

³⁶ Dō sa car ndaw à guvo su dō nà, i halan nga anà ndaw ana bahay sə guvo, aday i njad magwagway anahan pə dōwan ata wa. Ndaw ata nà, kawa sa ja, dō sa njad sifa sa ndav bay ataya awan. Anga aday dō sa casl pi zek tu dō sa car tə taslay mivél cew maya awan.

³⁷ 'Am sə jike inde asa, a ja nà: "Dō sa casl winen cara, dō sə halan nga dūkwen, winen cara." Winen ata nà, 'am dīdem awan.

³⁸ Na slan kwanay nà, saa cəray à man aday kwanay kə cislən bay ata wa. Dō maza aya sa casl, kwanay dūkwen kə njiden anan magwagway ti mer su way a tinen.»

Samariya ahay bayak a tə dəfak nga pə Yesu

³⁹ Dō sə Samariya ahay à Sikar bayak a tə təmahak sa daf nga pə Yesu anga side ana uwar ata sa jan atan: «U jo anan way uno ahay sa ga ataya fok.»

⁴⁰ Ta nay ahay pə cakay ana Yesu nà, ta jan à njahay tə tinen mba. Yesu a njahay əga tinen kutok luvon ahay cew.

⁴¹ Dō ahay bayak a tə dəfak nga pə Yesu asa, anga tə slənek 'am anahan.

⁴² Anga nan, ta jan anà uwar ata awan: «Həna nà, mə dəfak nga pə Yesu nà, anga 'am anak sa jan umo ata bay. Cərkəke ma daf apan nga, mə təma nà, anga manay awan mə slənek 'am anahan aya awan. Ma san zle, winen nà, dō sa tam anan dō ahay acəkan.»

Yesu a mbar anan wan ana dō si mer su way ana bahay inde

⁴³ Pə dəba à luvon cew ata wa nà, Yesu a mbəsak atan, a zla way anahan à Galile.

⁴⁴ Yesu a kà jak, a wa: «Dō ahay ta gan nga anà 'am ana dō maja'am a Mbərom kwa ta sə wura fok. Əna ù kon anahan a nà, dōwan a gan nga anà 'am anahan ahay itəbay.»

⁴⁵ Tə dəzle pə dalyugo sə Galile awan nà, dō sa man ataya tə təma anan lele, anga tinen ta zlak à azar uko sə Pasəka à Urəsalima, aday tə canak anan ahay à mer su way anahan sa ga ata awan.

⁴⁶ Natiya, Yesu a ma way anahan à Kana pə dalyugo sə Galile, à man anahan sə mbəda anan a'am mahay awan ata awan. Dowan a inde, winen məduwen a à man ata awan, winen dō si mer su way ana bahay sə dalyugo ata awan. Wan ana dōwan ata winen dəvac awan, aday mə nahay a à wulen su doh sə Kafarnahum.

⁴⁷ Dowan ata a sləne sa jəka Yesu winen pə dalyugo sə Yahudiya sabay, winen à Galile nà, a zla pə cakay anahan, a jan: «Zlumo à Kafarnahum, aday ki saa mbəro anan wan uno inde mə nahay a, winen dəvac awan, i mac coy.»

⁴⁸ Yesu a jan, a wa: «Ki dāfen upo nga fan bay, si ki cinen anan anā masuwayan ahay aday dāw?»

⁴⁹ Downan ata a mbədahan apan kutok, a wa: «Hayak āga nen aday. Wan uno ata i saa mac.»

⁵⁰ Yesu a wa: «Zla agay, wan anak kè mbərak!»

Winen a dāf nga pa 'am ana Yesu ata awan, a zla way anahan agay kutok.

⁵¹ Winen pə cəved sa zla agay mba, dō anahan ahay ta nay agay wa, ta jan: «Wan anak nə kè mbərak coy!»

⁵² Downan ata a cəce patan wa: «A njad sa man uda awan nā, siwaw?»

Tə mbədahan apan: «Avad a sə ipec, tə njamde kərtek, nga sə bərazl a ndalay panan nā, na.»

⁵³ Bəbay a wan ata, a may anan ahay à nga inde 'am à Yesu sa jəka: «Wan anak kè mbərak» ata nā, kəslsla alay ata acəkan. Ta dāf nga pə Yesu tu dō su doh anahan ahay fok.

⁵⁴ Masuwayan a Yesu sa ga ata nā, winen mə slala cew a sə təra à Galile. A təra pə dəbā anahan sa may ahay à Yahudiya wa ata awan.

5

Yesu a mbar dōwan a inde mə təra à məndak awan

¹ Pə dəbā anahan a wa mənəcək nā, Yahuda ahay ta zla saa zar uko à Urəsəlima. Yesu dukwen a zla ite.

² A man ata nā, məsudoh a inde tə ngaman Məsudoh sə Təman ahay. Dəlov a inde ma la awan, aday ta ga apan galak ahay dāra tew. A'am ata nā, tə ngaman Baytizata ta 'am sə Yahuda ahay nā, na.

³ Dō sə dəvac ahay cara cara bayak a mə nahay aya ù vo sə galak ataya awan: hufof ahay, vədal ahay, pi zek tə dō sə jəje ahay. [Tinen apan ti ba, hinahibay a'am i 6al,

⁴ anga pac a hinen ahay nā, maslay a Mbərom a dazay ahay à a'am ata inde, i 6al anan. A'am ata kè 6alak nā, dōwan a sa lah uda pa 'am ata cəna, winen kè mbərak à dəvac anahan wa, kwa à ga nə dəvac wura wura fok.]

⁵ Downan a inde dəvac awan à man ata, kə gak à dəvac inde ava kwa kuro maakan nga anahan a jəmaakan.

⁶ Yesu a canan cəna, a san zle, dəvac kè njahak apan. Anga nan, a cəce panan: «A nak sa mbar à dəvac anak wa dāw?»

⁷ Downan ata a mbədahan apan, a wa: «Wan ada, dōwan uno inde saa zla nen à a'am inde, ibay. A'am kè 6alak dəp nā, kwa nə rəzlen à nga wa kəma kəma dukwen, dō maza awan i luho uda awan.»

⁸ Yesu a jan asa: «Slabak, gəbā lala anak, zla way anak kutok.»

⁹ Downan ata a mbar ca, a gəbā lala anahan, a zla təpa təpa.

Cəkəbay, pac ata nā, luvon sa man uda awan.

¹⁰ Anga nan, bahay sə Yahuda ahay ta jan anā dōwan ata awan: «Biten nā, luvon sa man uda awan. Cəved anak inde sə tavak lala anak pa nga ibay.»

¹¹ Winen ite a mbədahan atan apan, a wa: «Downan a sa mbar nen ata u jo nā, gəbā lala anak, zla way anak.»

¹² Downan ataya tə cəce panan, ta wa: «Downan a sa jak: “Gəbā lala anak, zla” ata nā, wayaw?»

¹³ Downan ata dukwen a san sa mbar anan nə wayaw bay. Bina Yesu a dukwen kə zlak way anahan à man ata wa səmad bəse, anga dō ahay bayak a à man ata awan.

¹⁴ Pə dəbā anahan a wa nā, Yesu a tan ayak à nga anā dōwan ata awan ù doh sə mazlāb a Mbərom. A jan, a wa: «Həna nā, kə mbərak. Kā saa ga ines sabay, anga way sə zalay winen ata à sa nay ahay apak sabay.»

¹⁵ Downan ata a zla sa jan anā bahay sə Yahuda ahay nā, sa mbar anan nə Yesu.

¹⁶ Natiya kutok, bahay sə Yahuda ataya tə dazlan sə jugwar 'am pə Yesu wa asa, anga a mbar anan dō pə luvon sa man uda awan.

¹⁷ Əna Yesu a dakan atan anan lele, a wa: «Bəbay uno nā, winen apan i ga mer su way nə pac pac. Nen dukwen si ni ga mer su way kətəna awan.»

¹⁸ Anga 'am anahan ataya awan, Yahuda ataya tə zəga anan sa nan ide hus pa sə pəlay sa vad anan à məke adəka. Anga sa jəka, winen a ga mer su way pə luvon sa man uda ata dəkdek sabay, əna a wa Mbərom nə bəbay anahan. Matanan, a lavay anan nga anahan tə Mbərom.

Mbərom kə varak anan gədan anahan fok and wan anahan

¹⁹ Yesu a jan atan asa, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didəm a həna: Nen, wan a Mbərom nā, ni mba apan sa ga way ta nga uno itəbay. Ni ga nā, way mbala ana Bəbay uno sa ga, way aday nə canak anan ata awan. Kawa ana Bəbay uno sa ga jiga awan, nen ni ga winen a re,

²⁰ anga aday nā, Bəbay uno a pəlay nen, a dūko anan way anahan sa ga ahay fok. I dūko pə way sə zalay həna anaya awan mba. Nen wan nā, ni ga atan. Way ataya cəna, ti gak ikwen masuwayan.

²¹ «Natiya, kawa ana Bəbay uno sə slabak anan dō ma mac aya awan, aday a varan atan sifa ata nā, nen wan anahan dukwen ni varan sifa anā dō kawa su no anā nen matanan re.

²² «Aday asa, Bəbay uno nā, kə pəlak sa gan sariya anā dōwan kwa kərtek bay, əna a

mbəsak anan sariya fok à alay uno inde nen wan anahan.

²³ Anga aday do ahay t̄ h̄ero nga anà nen wan anahan, kawa s̄ə h̄aran nga anà Bəbay uno s̄ə sl̄anay nen ata awan. Kak d̄owan a a h̄ero nga anà nen wan anahan bay n̄a, a h̄aran nga anà Bəbay uno bay re.

²⁴ «Nen apan ni jak ikwen t̄ə d̄id̄em a h̄əna: Kuwaya d̄owan a k̄ə sl̄anek 'am uno aday k̄ə d̄əfak nga pu d̄o s̄ə sl̄anay ahay nen n̄a, winen k̄ə njad̄ak s̄ifa sa ndav bay ata awan, sariya i ban anan it̄əbay. Kawa sa ja bine siwaw n̄a, k̄ə takasak ahay à amac wa, k̄ə zlak à s̄ifa inde.

²⁵ «Nen apan ni jak ikwen t̄ə d̄id̄em a h̄əna: Alay a i slay ahay, k̄ə slak ad̄əka coy, d̄o ma mac aya ti sl̄əne d̄ungo uno, nen Wan a Mb̄ərom, aday d̄o s̄ə sl̄əne ahay fok ti njahay uho t̄ə s̄ifa awan.

²⁶ Kawa ana Bəbay uno sa mba apan s̄ə njahay anan d̄o ahay uho ata n̄a, nen wan anahan d̄ukwen a vuro ḡədan s̄ə njahay anan d̄o ahay uho re.

²⁷ A vuro ḡədan a n̄a, aday n̄a gan sariya an̄a d̄o ahay, anga nen Wan su 'Do.

²⁸ «'Am a anan à gak ikwen masuwayan bay. Alay a awan k̄ə slak anga d̄o ma mac aya aday t̄ə sl̄əne d̄ungo uno,

²⁹ aday ti slabakay ahay à m̄əke a tinen ahay wa. Do sa taa ga way lele aya awan, ti may uho saa njad̄ s̄ifa. Aday d̄o sa taa ga n̄ə way s̄ə c̄əban an̄a Mb̄ərom ite, ti may uho n̄a, sariya i ban atan.

³⁰ Na ga sariya n̄a, kawa ana Mb̄ərom a su jo. Ni mba apan sa ga awan ta nga uno bay. Sariya uno sa ga n̄a, winen lele, anga nen na ga way sa nga uno bay. Na ga n̄a, way mbala ana d̄o s̄ə sl̄anay ahay nen ata awan, aday kawa sa nan.»

Do s̄ə side ana Yesu ahay

³¹ Yesu a ja asa, a wa: «Abay kak na gan side an̄a nga uno n̄a, ata side uno k̄ə zlak t̄ə d̄id̄em a bay asanaw.

³² Əna d̄owan a inde, winen a ga side anga nen, aday na san zle side anahan n̄a, t̄ə d̄id̄em awan.

³³ Kwanay awan, k̄ə sl̄ənen d̄o p̄ə cakay ana Yuhana, k̄ə jak ikwen side anahan, aday side anahan n̄a, d̄id̄em awan.

³⁴ Abay n̄ə p̄əlay side su d̄o z̄ənz̄en a bay. Əna na ja p̄ə Yuhana ata n̄a, aday k̄ə t̄əmen à amac wa.

³⁵ Anga Yuhana k̄ə t̄ərak n̄a, kawa lalam ma han uko awan. Winen apan i dav. Jiyjay anahan ata k̄ə zlak ikwen à nga, əna à alay a inde m̄ənj̄ək coy.

³⁶ «Aya əna, 'am s̄ə side uno inde s̄ə zalay side mbala ana Yuhana. 'Am s̄ə side ata n̄a, mer su way a Bəbay uno su jo: "Ga anan!" ata awan. Ni ga mer su way a anan ata n̄a,

anga saa side, nen na nay ahay n̄ə p̄ə cakay ana Bəbay uno wa.

³⁷ «Abay Bəbay uno d̄o s̄ə sl̄anay ahay nen ata d̄ukwen, winen apan i ga upo side a re. Kwanay kula k̄ə sl̄ənen anan d̄ungo anahan it̄əbay, aday kula k̄ə cinen anan bay re.

³⁸ Kula k̄ə b̄ənen 'am anahan à m̄iv̄el a kwanay inde bay, anga k̄ə d̄əfen nga pi nen, d̄o anahan s̄ə sl̄anay ahay à wulen a kwanay ata bay.

³⁹ «Kwanay apan ki jingen Deftere a Mb̄ərom, anga a ga pikwen n̄a, ki njid̄en wa s̄ifa sa ndav bay ata awan. Aday c̄ək̄əbay Deftere ata d̄ukwen a t̄əker n̄a, 'am s̄ə side sa ga pi nen a re.

⁴⁰ Əna, a nak ikwen sa nay ahay p̄ə cakay uno aday k̄ə njid̄en s̄ifa d̄id̄em ata bay re.

⁴¹ «N̄ə p̄əlay sa njad̄ mazlaḅ p̄ə d̄o ahay wa bay.

⁴² Əna na san kwanay aya zle. Kwanay k̄ə p̄əlen Mb̄ərom bay.

⁴³ Na nay ahay n̄a, à sl̄əmay ana Bəbay uno inde. Aday, cen apan. K̄ə nḡəmen s̄ə t̄əma nen bay re. Aday, kak d̄owan a maza à nay ahay ta 'am sa nga anahan h̄əna n̄a, ki t̄əm̄ihen anan, winen ad̄əka n̄a, t̄ə alay cuwcew awan.

⁴⁴ Kwanay k̄ə p̄əlen ayaw mbala ana Mb̄ərom bay, əna kuwaya a p̄əlay n̄a, ayaw s̄ə d̄o ahay. Aday ki mben apan sa d̄af upo nga n̄a, k̄ək̄əma asanaw?

⁴⁵ «K̄ə sa jilen sa j̄əka nen ni zlah pikwen p̄ə cakay ana b̄əbay uno Mb̄ərom bay. Əna Musa, d̄o a kwanay sa d̄af apan nga ata awan, winen saa zlah pikwen.

⁴⁶ Aday abay k̄ə d̄əfen ahay nga pa 'am ana Musa ahay aday n̄a, ki d̄əfen nga h̄əna pa 'am uno ahay re. Anga Musa aday d̄ukwen a vindey ahay n̄a, anga nen awan.

⁴⁷ Natiya, kak k̄ə d̄əfen nga p̄ə way mbala anahan m̄ə vinde aya bay n̄a, ki i mben apan sa d̄af nga pa 'am uno bay re.»

6

Yesu a varan way sa pa an̄a d̄o ahay ti ga mbulo d̄ara

Mata 14.13-21; Markus 6.30-44; Lukas 9.10-17

¹ P̄ə d̄əḅa anahan a wa n̄a, Yesu a takas b̄əlay s̄ə Galile a inde, a zla pa day uho. T̄ə ngaman an̄a b̄əlay ata n̄a, Tiberiyas re.

² Do ahay t̄ə p̄ərahan azar bayak awan, anga t̄ə canak anan an̄a mer su way anahan ma ga masuwayan aya awan, a mbar anan d̄o s̄ə d̄əvac ahay.

³ Yesu a j̄an way anahan à ḅəz̄lom t̄ə njavar anahan ahay, t̄ə njahay à man ata awan.

⁴ Azar uko s̄ə Pas̄əka d̄ukwen i sla b̄əse.

⁵ Yesu a cakaf nga bine maw n̄a, a canan an̄a d̄o ahay bayak a tinen apan ti nay p̄ə

cakay anahan. Anga nan kutok, a jan anà Filip: «Di njad sà sukumay ahay way sa pa sè varan anà dō ahay a anan fok awanaw?»

⁶ A cæce ata nà, aday á san way mbala a Filip saa mbédahan apan ata awan. Bina, Yesu a nà, a san way anahan saa ga zle.

⁷ Filip a mbédahan apan, a wa: «Kak aday a nak uko sa jèka dī varan way sa pa anà man su dō a anan nà, kwa dala sà *dinar** sèkat cew dukwen i sla awan bay asanaw!»

⁸ Marak ana Simon Piyer a inde, tē ngaman Andære, winen njavar ana Yesu a re. A jan, a wa:

⁹ «Wan inde hēna à man a anan, tapa sē pen ahay inde apan dāra. Kælef ahay dukwen inde apan cew! Aka aday i sla ma, anga man su dō a anan anaw?»

¹⁰ Yesu a jan atan kutok, a wa: «Jen anan ù dō a anaya fok tē njahay a mēndak.»

Gujed inde mængædez a à man ata awan. Dō ahay tē njahay apan kutok. Dō ahay à man ata dukwen, tinen mē baslay a nà, mungol a dækdek aday nà, ta ga mbulo dāra.

¹¹ Yesu a gæba anan tapa sē pen a dāra ataya awan, a ngæran ayak anà Mbærom aday a gæzlan anan anà dō ahay. A ga anan tē kælef dukwen matanan. Kuwaya kē njadæk kawa sa nan.

¹² Tinen ata fok, ta rah nà, Yesu a jan anà njavar anahan ahay: «Hilen anan nga anà tapa sē pen mē mbæsak ata awan, anga aday á sa nes bay.»

¹³ Tē halan nga anà mē mbæsak ata nà, a ga cækarak kuro nga anahan a cew.

¹⁴ Dō ahay sē canan anà masuwayan ana Yesu a sa ga ata nà, ta wa: «Tē dīdem awan, dōwan a anan nà, i ga nà, winen dō maja'am a Mbærom saa nay ahay pē daliyugo azanan ata awan.»

¹⁵ Yesu a san zle, dō ahay ti nay ahay saa ban anan aday ti i daf anan bahay awan sē mægala. Anga nan, a zla way anahan sēmad à bæzlom maza awan.

*Yesu a bar pa nga sē a'am tē saray
Mata 14.22-33; Markus 6.45-52*

¹⁶ Natiya awan, suko a a ga cæna, njavar ana Yesu ahay tē dazay pa 'am sē a'am sē bəlay.

¹⁷ Ta ján à kwalalan inde sa zla à Kafarnahum. A alay ata dukwen, idē kē bənak lele coy, aya æna Yesu winen inde tē tinen ibay hwiya.

¹⁸ A'am a 6al tē mægala awan, anga mad winen apan i 6al bayak awan.

¹⁹ Kwalalan a haw pa nga sē a'am i ga kilometer dāra kabay mbærka nà, tē canan anà Yesu, winen apan i nay ahay tē saray pa nga sē a'am, aday winen bæse tē tinen coy. Tinen ite tē jəjar pi zek.

²⁰ Coy Yesu a jan atan, a wa: «Nen awan! Kē jəjiren bay.»

²¹ Natiya kutok, a nan atan sē gæba anan à kwalalan inde, aday kwayan'a kwalalan ata kē dæzlek pē yugo à man a tinen sa gan may ata coy.

Dō ahay tē pəlay anan Yesu

²² Sidew a nà, dō sē njahay pa day sē bəlay hinen ataya tē pəlay anan Yesu. Anga ta san zle, avad awan nà, kwalalan inde nē kærtektække. Aday ta san zle re, Yesu nà, kē jənak à kwalalan mbala ana njavar anahan ahay sē gæba ata bay. Ta zla nà, mənjàna winen.

²³ Əna kwalalan azar aya inde ta nay ahay à Tiberiyas wa. Tē dæzley ahay nà, dinger pa man ana Yesu sē varan tapa sē pen anà dō ahay ta sē ngæran anà Mbærom ata awan.

²⁴ Dō ahay ta ca idē cæna, Yesu winen ibay, aday njavar anahan ahay dukwen tinen ibay. Natiya tē gæba kwalalan ahay sa zla a Kafarnahum saa pəlay Yesu.

Way sa pa sa var sifa nà, zek a Yesu awan

²⁵ Ta njad anan winen pa day uho, tē cæce panan, ta wa: «Miter, ka nay ahay à man a anan nē siwaw?»

²⁶ Yesu a mbédahan atan apan, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tē dīdem a hana: Kē pəlen nen nà, anga ki pen way həniniye, aday kē rihen re ata awan. Bina, masuwayan uno sa gak ikwen ata nà, kē sənən bay.

²⁷ Kē mbédaken sa ga mer su way sa njad way sa pa sa nes ata adæka bay. Suwan adæka, gen nà, mer su way sa njad way sa pa sē njahay pa sē viyviya ata awan. Way sa pa ata nà, a var sifa sa ndav bay ata awan. Saa varak ikwen anan nà, nen Wan su Dō. Anga Bəbay uno awan, kē tēmahak sa daf anan upo mazla6 anahan pē idē sē dō ahay.»

²⁸ Dō ahay tē cæce panan asa, ta wa: «Mi njad sa ga ma, kawa ana Mbærom sē pəlay anaw?»

²⁹ Yesu a jan atan, a wa: «Mer su way ana Mbærom sē pəlay nà, dæfen nga pi nen, nen dō anahan mē slənay ata awan.»

³⁰ Tē cæce panan re, ta wa: «Mi daf apak nga ata nà, ki gan umo nē masuwayan a wuraw? Ki ga nē maw?»

³¹ Bije a manay ahay ta pak manu à ki6e. Kawa ana Deftere sa ja apan ata: «A varan atan way sa pa à ki6e. Way sa pa ata dukwen a dazay ahay à mburom wa.»[†]

³² Yesu a mbédahan atan apan maza re, a wa: «Ki wen, sē varak ikwen way sa pa sē dazay ahay à mburom wa nà, Musa. Əna matanan bay. Nen apan ni jak ikwen tē dīdem a hana: Sē varak ikwen way sa pa guzgwez awan, aday sa nay ahay a mburom wa nà, Bəbay uno awan.

* 6:7 *Dinar* kærtek nà, àga tinen dala si mer su way sē hway kærtek. † 6:31 Ca pə Gurtaaki 16.4.

³³ Way sa pa a Mbərom saa varak ikwen ata nà, nen, dō sə dazay ahay pə kərngay à mburom wa ata awan. Aday saa varan sifa anà dō ahay pə daliyugo dukwen, nen awan.»

³⁴ Ta jan asa, ta wa: «Wan ada, varan umo way sa pa ata pac pac hwiya bidaw?»

³⁵ Yesu a jan atan, a wa: «Daf sa var sifa nà, nen awan. Dowan a kà nak pə cakay uno nà, may i han apan kula sabay. Aday dōwan a kə dafak nga pi nen dukwen, jom i gan kula sabay.

³⁶ Aya əna na jak ikwen: Kə cinen uno, əna kə dafen upo nga bay hwiya.

³⁷ Bəbay uno kə varak uno anan kuwaya fok cəna, i nay ahay pə cakay uno awan. Aday kuwaya kà nak ahay pə cakay uno cəna, ni lar a bay.

³⁸ Anga na nay ahay à mburom wa nà, sa naa ga way su no anà nen bay, əna sa naa ga way sa nan anà dō sə slənay ahay nen.

³⁹ Aday way ana dō sə slənay ahay nen ata sa nan nà, həna: Nà saa lize anan dō winen sə vuro ataya kwa kərtək bay, əna pa pac sa ndav anan daliyugo nà, nà slabakay atan ahay à məkə wa uho.

⁴⁰ Natiya awan, kuwaya kə canak uno anà nen Wan ana Mbərom, aday kə dafak upo nga nà, dōwan ata i njad sifa sa ndav bay ata awan. Aday nen ni slabakay anan ahay à məkə wa pa pac sa ndav anan daliyugo. Sa nan à Bəbay uno nà, way ata awan.»

⁴¹ Anga nan kutok, Yahuda ahay tə dazlan sə gədan azar ana Yesu, anga a wa: «Nen nà, way sa pa sə dazay ahay à mburom wa ata awan.»

⁴² Ta wa: «Na wa, winen nə Yesu ba? Wan ana Yusufu bidaw? Da san atə bəbay anahan tə may anahan a təkə bidaw? Aka aday, i jəka winen a dazay ahay à mburom wa nà, kəkəməw?»

⁴³ Yesu a jan atan, a wa: «Mbəsiken sa gad azar à wulen ana kwanay ahay.

⁴⁴ Dowan saa njad sa nay ahay pə cakay uno nà, ibay, si kak Bəbay uno a sə slənay ahay nen ata kə jərahak apan sa nay anan aday. Kuwaya dōwan a kə njadak sa nay ahay pə cakay uno nà, nen ni slabakay anan ahay à məkə wa pa pac sa ndav anan daliyugo.

⁴⁵ Dō maja'am ana Mbərom ahay tə vindək, ta wa: "Tinen a kəzlek, Mbərom i dakan atan anan way.?" Dowan a kə slənək 'am ana Bəbay uno, aday kə təmahak atətak way anahan nà, i nay ahay pə cakay uno.

⁴⁶ Kula dōwan kə canak anan anà Mbərom bay, si nen, dō sa nay ahay pə cakay ana Mbərom a wa, nen kərtək nə, nə canak anan à Bəbay acakan.

⁴⁷ «Natiya awan, nen apan ni jak ikwen tə didəm a həna: Dowan a kə dafak upo nga nà, kə njadak sifa sa ndav bay ata awan.

⁴⁸ Way sa pa sa var sifa ata nà, nen awan.

⁴⁹ Bije a kwanay ahay ta pak manu^S à saf inde. Kə varək atan sifa bay. Anga nan, fok a tinen a tə məkək à saf inde.

⁵⁰ Yo, dō sa pa tapa sə pen sə dazay ahay à mburom wa ata nà, à ga nə kuwaya i mac itəbay.

⁵¹ Nen nà, way sa pa sa nay ahay à mburom wa ata awan, way sa pa sa var sifa. Dowan a kə pak way sa pa ata nà, i mac kula itəbay. Way sa pa ata nà, zek uno awan. Ni var anan anga aday dō ahay tə njad sifa.»

⁵² 'Am a anaya awan a gədan atan ahay agad azar sa ga mivəl anà Yahuda ataya asa, ta wa: «I varak uko zek anahan aday dī pa nà, kəkəməw?»

⁵³ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didəm a həna: Nen Wan su 'Dō nà, kak ki pen zek uno bay, aday ki sen mez uno bay nà, sifa i ga inde à kwanay ibay.

⁵⁴ Əna dōwan a kə pak zek uno aday kə sak mez uno re cəna, dōwan ata kə njadak sifa sa ndav bay ata awan, aday ni slabakay anan ahay à məkə wa pa pac ana daliyugo saa ndav.

⁵⁵ Anga zek uno bine siwaw nà, way sa pa guzgwez awan, aday mez uno dukwen way sa sa guzgwez a re.

⁵⁶ Kuwaya kə pak zek uno, kə sak mez uno nà, winen kə japak ti nen; nen nə japak tə winen re.

⁵⁷ Bəbay uno, dō sa var sifa nà, sə slənay ahay nen nà, winen awan. Nen nə njahay uho nà, anga winen. Matanan, kuwaya kə pak zek uno nà, i njahay uho anga nen cite re.

⁵⁸ «Natiya, way sa pa sə dazay ahay à mburom wa nà, zek uno kutok. Bije a kwanay ahay nà, ta pak manu sə dazay à mburom wa à saf inde. Aday pə dəga anahan a wa dukwen, tə məkək fok re. Aya əna, kuwaya dōwan a kə pak way sa pa mbala uno saa var ata nà, i mac kula itəbay.»

⁵⁹ A alay ata nà, Yesu winen apan i wazay ù doh sə wazay ana Yahuda ahay à wulen su doh sə Kafarnahum, a saa ja 'am a anaya nà, na.

'Am a Yesu ahay sə varan sifa sa ndav bay anà dō ahay ata awan

⁶⁰ Dō ahay bayan a à wulen sə njavar ana Yesu ahay tə sləne 'am ataya cəna, ta wa: «'Am anaya ma da 'am aya awan. Waya sa mba apan sə təma kətanən anaw?»

⁶¹ Yesu a san zle tinen apan ti gədan azar pa 'am ataya awan. Anga nan, a jan atan,

a wa: «'Am uno kə mbəđahak ikwen anan ajalay nga a kwanay đaw?»

⁶² Aday, azanan kə cinen anan anə nen, Wan su Do, nen apan ni ján à man sə njahay uno kwakwa ata awan. Ata aday, ki i jen kəkəma asanaw?»

⁶³ Sa var sifa nà, Apasay a Mbərom. Zek su do zanzen a nà, a mba apan itəbay. 'Am a nen sa jak ikwen ataya nà, sə zəbay ahay Apasay tə sifa nà, tinen aya kutok.

⁶⁴ Əna, đowan aya inde à wulen ana kwanay nà, ta đaf upo nga itəbay.»

Anga kurre a ata đukwen Yesu a san đo saa đaf apan nga tə đidəm a bay ataya zle, aday a san đowan a saa ga apan đaf ata zle re.

⁶⁵ Yesu a zəga anan asa, a wa: «Anga nan, na jak ikwen, na wa: «Dowan saa njad sa nay pə cakay uno nà, ibay, si kak Bəbay uno a sə slənay nen ata kə jərahak apan sa nay anan pə cakay uno awan.»»

⁶⁶ A bənay ahay kwa pə alay ata wa nà, njavar a Yesu ahay bayak a ta zla way a tinen, ta ngam sə pərahan azar sabay.

⁶⁷ Kutok, Yesu a jan anà do maslan a kuro nga cew ataya awan: «Kwanay đukwen, a nak ikwen sa zla way a kwanay re đaw?»

⁶⁸ Simon Piyer a mbəđahan apan kutok, a wa: «Miter, mi zla nà, pə cakay ana wayaw? 'Am anak nà, 'am sa var sifa sa ndav bay, pə cakay ana Mbərom.

⁶⁹ Aday manay ma đaf apan nga, ma san zle, iken nà, do cəncan a sa nay pə cakay ana Mbərom wa.»

⁷⁰ Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Nen a sə walay kwanay, kwanay a kuro nga anahan a cew. Aday cəkəbay đowan a kwanay a kərtek a nà, winen bahay sə setene awan.»

⁷¹ A ja 'am ata nà, pa wan ana Simon Iskariyot, sə ngaman Yudas ata awan. Anga kwa á ga nà, Yudas kə tərak do kərtek à wulen sə njavar ahay kuro nga cew ataya wa đukwen, saa ga đaf pə Yesu nà, winen awan.

7

Mərak ana Yesu ahay tə đəfak apan nga bay

¹ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a bar pə daliyugo sə Galile fok. A nan abay sa zla pə daliyugo sə Yahudiya bay, anga a nan anə bahay sə Yahuda ahay sa vad anan.

² Aya əna, azar uko sə jawjawa ahay winen bəse nà,

³ mərak ana Yesu ahay ta jan, ta wa: «Mbasak man a anan, zla way anak pə daliyugo sə Yahudiya. Aday ata njavar anak ahay tə canan anə mer su way anak ahay.

⁴ Đowan a, a nan do ahay tá san anan nà, a der zek sa ga mer su way itəbay. Ki ga mer su way a anaya asənə, ga atan pə ide sə do ahay fok.»

⁵ Kwa mərak aya đukwen tə đəfak apan nga bay.

⁶ Yesu a jan atan: «Kə dəzlek pə alay uno təde ata fan bay. Pə kwanay nà, alay wuru wuru cəna təde, əna kətanən bay.

⁷ Do sə daliyugo ahay ti mba apan sa nak ikwen ide itəbay. Nen a nà, do sə daliyugo ahay ti no ide anga nen apan ni kay anan mer su way a tinen ma ga aya nà, tinen lelibay.

⁸ Kwanay nà, zlen à man sə azar uko ata awan. Əna nen ni zla bay, anga alay uno kə dəzlek fan bay.»

⁹ A jan atan 'am ata cəna, winen a a njahay à Galile.

Yesu winen à azar uko sə jawjawa ahay

¹⁰ Pə dəba ana mərak a Yesu ahay fok sa zla à azar uko nà, Yesu a đukwen a zla cite. Əna kə kak anan zek anə do ahay bay.

¹¹ Bahay sə Yahuda ahay tə pəlay anan à wulen sə do ahay wa à man sə azar uko ata awan, tə cəce: «Winen ahaw?»

¹² Do ahay tə səcək a səcək à wulen a tinen ahay inde. Do a azar aya ta wa: «Winen do lele awan.» Do a azar aya đukwen ta wa: «'A'ay, winen apan i lize anan do ahay adəka.»

¹³ Əna đowan sa ja 'am ataya tə njezlñjezlezi a đukwen ibay, anga tə jəjaran anə bahay sə Yahuda ahay.

¹⁴ Natiya awan, luvon sə azar uko ahay ta zla panan əngal nà, Yesu a zla ù doh sə mazlađ a Mbərom, a dazlan sə tətakan anan way anə do ahay.

¹⁵ A gan masuwayan ana bahay sə Yahuda ahay. Anga nan tə cəce, ta wa: «Dowan a anan kə jingek bay kutok nà, a njad mərike kawa hana anan nə kəkəmamaw?»

¹⁶ Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Way nen sa ta jak ikwen ata nà, a nay ahay i nen a wa bay, əna a nay ahay nà, ù do sə slənay ahay nen ata wa.

¹⁷ Kuwaya, kak đowan a kə tamahak sa ga mer su way kawa sa nan anə Mbərom cəna, i san sə gəzla way ahay pi zek wa. Matanan, kak na ja 'am ana Mbərom, kabay na ja 'am sa nga uno, aday tə məgala uno nà, i san kutok.

¹⁸ Kuwaya, kak a ja nà, 'am sa nga anahan, i pəlan mazlađ anə nga anahan. Əna kuwaya kə pəlak sə həran nga anə do sə slənay anan ahay nà, đowan ata đukwen, do đidəm awan, mungwalay inde apan ibay.

¹⁹ Na wa, Musa kə varak ikwen Tawrita à alay inde ba? Əna đowan kwa kərtek sə đəfan apan nà, ibay asanaw? Kə pəlen sa vad nen nà, angamaw?»

²⁰ Do ahay tə mbəđahan apan kutok, ta wa: «Setene inde anak à nga dəge, nga i vawak kələđaw! Waya sə pəlay sa vad iken anaw?»

²¹ Yesu a mbəḍahan atan apan: «Na ga way kərtəktəkə cəna, kə gak ikwen masuwayan jiga awan.

²² Musa a jak ikwen nà, 'am sa gad mədəndalas. Cəkəbay, sə dazlan nə Musa bay, əna bije ahay kwakwa tə lahak anan apan. A wa, kə gəḍan anan mədəndalas à wan ana kwanay ahay pə luvon jəmaakan anahan sə wahay anan. Anga nan, kwa à ga nə pə luvon sa man uda dəp nà, kwanay apan ki gəḍen anan mədəndalas anà wan a kwanay a re.

²³ Kə gəḍen anan mədəndalas anà wan, aday kà sa mbəsiken anan 'am ana Musa à dəḍa bay, kwa à ga nə luvon sa man uda nà, na. Aday, a cəḍak ikwen anà kwanay pi nen, anga na mbar anan zek su dō zənen a təsəes fok pə luvon sa man uda nà, angamaw?

²⁴ Mbəsiken sə gəḍan azar anà dō pə way sa ca apan tə idə, əna sənən anan way ataya tə didek aya aday.»

Yesu nà, Almasihu daw?

²⁵ Do ahay à wulen su dō sə Urəsalima ataya ta wa: «Na wa, Yesu nà, winen dō abay tə pəlay sa vad anan ata ba?

²⁶ A ja 'am tə njezlnjezlezl awan. Downan sə gəfan 'am ibay. Natiya awan nà, dō a mənuko maced' aya ta san zle winen nə Almasihu daw?

²⁷ Aya əna, kak winen nə Almasihu nà, dōwan i san man anahan awan, a nay ahay awanaw bay. Aday dōwan a anan ata nà, da san man anahan a zle asanaw!»

²⁸ A alay ata nà, Yesu winen apan i tətakan anan way anà dō ahay à doh sə mazlaḍ a Mbərom. A zəga anan tə dungo mə təḍa lele, a wa: «Kə sənən nen zle daw? Aday kə sənən man uno sa nay wa ata zle daw? Na nay nə gəḍay nà, 'am sa nga uno bay. Downan a sə slənay nen ata nà, dō didem awan. Aka aday, kə sənən anan bay asanaw?

²⁹ Nen nà, na san anan zle, anga na nay ahay nə pə cakay anahan a wa. Sə slənay ahay nen nà, winen awan.»

³⁰ Tə pəlay sa ban anan à man ata kutok, əna dōwan kə njadak sə laman bay, anga kə slak pə alay anahan a bay.

³¹ Cəkəbay, dō ahay bayak a tə dəḍak apan nga, ta wa: «Almasihu a kə sak a nay ahay nà, i ga masuwayan ahay sə zalay dōwan a anan kələḍaw?»

Farisa ahay ta slan dō ahay saa ban Yesu

³² Farisa ahay tə sləne asəsək 'am sə dō ahay ata pə Yesu nà, tə halay nga tə bahay sə gəḍan dungo anà way ataya awan. Aday tə jəjem 'am, ta slan dō sa ba pu doh sə mazlaḍ a Mbərom ahay saa bənay anan.

³³ Yesu a ja, a wa: «Nen ni njahay tə kwanay mənək mba. Pə dəḍa anahan a wa

nà, ni ma pə cakay ana dō sə slənay ahay nen.

³⁴ Ki i pəlen nen, ki njiden nen sabay, anga ki mben apan sa zla à man uno saa zla ata bay.»

³⁵ Bahay sə Yahuda ahay tə cəce pi zek ahay wa, ta wa: «I zla aha anahan aday mənuko saa mba apan sa njad anan itəbay ata kəlanaw? Aday i zla à ga Yahuda ahay tinen à wulen sə Gərek ahay ata daw? I zla saa dakan atan anan way anà Gərek ahay dəge?

³⁶ Winen awan a wa: «Ki pəlen nen, aday ki njiden nen bay, anga ki mben apan sa zla à man uno sa zla ata bay.» A nan sa ja aday nə maw?»

Zəlaka sə a'am sa var sifa

³⁷ Luvon sa ndav anan azar uko cəna, a zalay luvon azar aya tə mazlaḍ. Pa pac ata awan, Yesu a tavay à wulen sə dō ahay. A ja 'am tə məgalak awan, a wa: «Kuwaya, jom a gan cəna, à nay ahay pə cakay uno, aday i sa a'am.

³⁸ Aday dōwan a kə dəḍak upo nga, «mivel anahan i təra kurok sə a'am sa var sifa, i haw kawa zəlaka.» Deftere a Mbərom a ja nà, na.»

³⁹ Yesu a ga jike ata nà, pə Apasay Cəncan awan, apasay mbala dō sa daf apan nga ahay saa njad ata awan. A alay ata nà, dō anahan ahay tə njadak Apasay Cəncan ata fan bay, anga Yesu a dükwen kə zlak à man sə mazlaḍ anahan fan bay re.

Mawrasan a zlan à mivel inde anà dō ahay

⁴⁰ Do azar aya tə sləne 'am ataya cəna, ta wa: «Tə didem awan, dōwan a anan nà, dō maja'am a Mbərom a mənuko sa ba ata awan.»

⁴¹ Do maza aya ite ta wa: «Winen nà, Almasihu asanaw!»

Do hinen ahay asa ta wa: «Kəmaya, Almasihu sa maw! Winen nà, i nay ahay à Galile wa bay asanaw?

⁴² Deftere a Mbərom a ja nà, Almasihu i təra nà, dō sə slala ana Dawuda*, aday ti wahay anan à Baytilama, wulen su doh ana bahay Dawuda way anahan.† Matanan bidaw?»

⁴³ Mawrasan a zlan à mivel inde anà dō ahay anga Yesu cərkəke.

⁴⁴ Do azar aya à wulen a tinen a nan atan sa ban anan Yesu, əna dōwan kə njadak sə laman bay.

Bahay sə Yahuda ahay tə dəḍak nga pə Yesu bay

⁴⁵ Yawa, dō maslan ahay ta may ahay pə cakay ana bahay sə gəḍan dungo anà way

* 7:42 Ca pə 2 Samuyila 7.12; Jabuuru 89.4-5; Yeremiya 23.5.

† 7:42 Ca pə Mika 5.1.

ahay, tinen pə kərtək a tə Farisa ahay. Tinen ite, tə cəce pu do maslan ataya wa: «Kə bənen anan ahay Yesu a bay nà, angamaw?»

⁴⁶ Do maslan ahay tə mbədahan atan apan, ta wa: «Kula, dōwan saa njad sa ja 'am kawa dōwan ata nà, ibay.»

⁴⁷ Farisa ahay tə cəce patan wa: «Kwanay a dukwen kə pərihen anan azar anà mung-walay anahan aya re kələdaw?

⁴⁸ Dōwan inde kərtək à wulen sə məced a mənuko ahay wa, kə dəfak nga pə dōwan ata nà, inde daw? Kabay à wulen sə Farisa ahay wa nà, inde kələdaw?

⁴⁹ Do sa daf apan nga ataya nà, do kəriya aya awan, anga tinen ta san Tawrita bay. Aday dukwen tinen mə tahasl aya awan.»

⁵⁰ Natiya, dōwan a inde tə ngaman Nikodemus, winen Farisa ahay. Winen nà, dōwan a sa zla à man ana Yesu sə luvon ata awan. Winen a jan atan, a wa:

⁵¹ «Tawrita ana mənuko kə varak uko cəved sa gan sariya anà do matanan bay. Adəka bay, dī lah nà, sə sləne anan 'am anahan ahay. Aday dī saa san 'am anahan tə way anahan sa ga ahay nà, na!»

⁵² Tə mbədahan apan, ta wa: «Iken dukwen ka nay à Galile wa daw? Jinge Deftere, ki tan à nga à man inde, do maja'am a Mbərom kwa kərtək a nay à Galile wa nà, ibay asanaw!»

[
⁵³ Natiya awan, kuwaya a zla way anahan agay,

8

¹ ana Yesu nà, a zla way anahan à bəzlom sə Ulivet.

Uwar sajan uho

² Sidew a awan kutok, Yesu a wule ù doh sə mazlaḅ a Mbərom asa. Do ahay fok tə halan nga pə cakay. A njahay kutok, a dazlan sə dakan atan anan way.

³ Miter sə Tawrita ahay pi zek tə Farisa ahay ta nay anan ahay uwar a inde, ta ban anan tinen pi zek tu do. Tə tavay anan pa 'am sə do ahay,

⁴ aday ta jan anà Yesu kutok: «Miter, mə bənay ahay uwar a hana, winen apan i ga mədigwed, bina, tə nahak tu do.

⁵ A Tawrita a mənuko inde, Musa a ja nà, uwar kawa winen a anan nà, má tar anan tu kon, aday á mac. Aday iken ka ja nə maw?»

⁶ Ta ja matanan nà, aday tá njad apan cəved sa ban anan pə kwande. Kak kə jak atan awan a nà, ti mba apan sa gan apan sariya.

Yesu a kudək, a vinde awan a à məndak ta wan sə alay.

⁷ Tinen ite, hwiya tə pərahan azar sə cəce way ahay.

Yesu a cakaf nga pa nga mburom, a jan atan: «Dōwan a inde à wulen a kwanay, kula kə gak ines bay cəna, á lah sə taran kon awan...»

⁸ A kudək asa, a vinde awan a à məndak maza awan.

⁹ Do sə bənan ahay uwar ataya tə sləne 'am ata cəna, ta zla way a tinen fok suduk suduk suduk, do məced aya ta lah pa 'am.

Mə mbədək a à man ata awan nà, Yesu tə uwar ata coy.

¹⁰ Yesu a cakaf nga asa, a cəce panan: «Uwar, do ataya tinen ahaw? Dōwan sa ban iken tə sariya inde kwa kərtək ibay daw?»

¹¹ Uwar ata a mbədahan apan, a wa: «Mazar, dōwan inde kərtək ibay!»

Yesu a mbədahan apan kutok: «Zla way anak, kə sa ga ines sabay. Nen dukwen ni gak sariya bay.»]

Yesu nà, winen jiyjay sə dəvan anà daliyugo

¹² Yesu a dazlan sa jan 'am anà do ahay maza awan, a wa: «Nen nà, jiyjay sə dəvan anà daliyugo. Kuwaya dōwan kə pərahak uno azar nà, i njad jiyjay sa var sifa, winen i zla à luvon inde itəbay.»

¹³ Farisa ahay ta jan: «Iken ka gan side anà nga anak ata nà, ata side lele kutok daw? Wita nà, 'am anak kə tərak kəriya awan.»

¹⁴ Yesu a mbədahan atan apan: «Kwa á ga həna, nen nə siden anà nga uno, side uno nà, lele awan hwiya, anga na san man uno sa nay ahay wa ata zle, na san man uno saa zla ata zle re. Əna kwanay nə kə sənən man uno sa nay ahay wa ata bay, aday kə sənən man uno saa zla ata bay re.

¹⁵ Kwanay aday nà, ki gen anan sariya anà do nà, sa zlan à nga anà ide su do zənzen awan. Nen ni gan sariya anà dōwan itəbay.

¹⁶ Kwa nà gan sariya anà dōwan a dukwen, sariya uno cəna, hwiya winen lele awan. Lele awan, anga na ga sariya awan nə taayak uno a bay. Manay maya tə Bəbay uno a sə slənay ahay nen ata awan.

¹⁷ Way inde mə vinde a à Deftere sə Tawrita a kwanay, a wa: Kak do ahay cew ta gak side pə way kərtək a nà, side a tinen ata nà, lele, aday dīcem a acəkan.*

¹⁸ Nen na gan side anà nga uno. Bəbay uno a sə slənay ahay nen ata dukwen winen apan i ga upo side re.»

¹⁹ Natiya awan asa tə cəce panan: «Bəbay anak a nà, winen ahaw?»

Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kə sənən nen bay. Anga nan, ki sənən Bəbay uno bay re. Abay kə sənən nen nà, ki sənən bəbay uno awan re.»

²⁰ Yesu a ja 'am anaya nà, winen ù doh sə mazlaḅ a Mbərom. Winen mə tavay a à man sə kukwab sa pak dala. Əna dōwan kə bənak

* 8:17 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 19.15.

anan bay, anga alay anahan a kà slak fan bay.

Yesu nà, dō sà daliyugo a anan bay

²¹ Asa, Yesu a jan atan: «Nen ni zla way uno. Kwanay ite ki pàlen nen, əna ki mæcen à atahasl ana kwanay inde. A man uno saa zla ata nà, ki mben apan sa zla itəbay.»

²² Yahuda ahay tə cəce pi zek a tinen ahay wa, ta wa: «A wa: “Ki mben apan sa zla à man uno saa zla ata bay.” I zla saa vad a nga anahan kələdaw?»

²³ Yesu a mbədahan atan apan: «Kwanay ki nen nà, à dəlon wa, pə daliyugo a anan. Əna nen na nay à mburom wa. Kwanay dō sə daliyugo a anan, nen nə dō sə daliyugo a anan itəbay.

²⁴ Anga nan 6a na jak ikwen: “Ki mæcen i ines ana kwanay ahay inde.” Kak kə dəfen nga pi nen, nen nə nen, bay nà, ki mæcen i ines ana kwanay ahay inde acakan.»

²⁵ Tə cəce panan kutok: «Iken nə wayaw?»

Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Nen nà, dō nen sa jak ikwen apan kurre pə dəlen a wa ata awan.

²⁶ Way ahay inde bayan a tədə ni ja pikwen aday. Way ahay inde bayan a tədə ni gak ikwen apan sariya re. Əna dō slənay ahay nen nà, dō dīdem awan. Nen apan ni dakan anan anà dō sə daliyugo ahay nà, way kawa nen sə slənay ahay pə winen a wa ataya awan.»

²⁷ Tə sənək sa jəka, a jan atan nə pə Bəbay anahan Mbərom nà, ta san bay.

²⁸ Anga nan Yesu a jan atan kutok: «Azanan kə liwen nen à mburom, nen Wan su Dō nà, ki i sənən, nen nà, nen kutok. Ki sənən nà, na ga awan inde ta nga uno nà, ibay. Əna na jak ikwen nà, way ana Bəbay uno sə tətuko anan ahay ata awan.

²⁹ Dō sə slənay ahay nen ata, winen ti nen. Kə mbəsakak nen taayak uno bay, anga na ga nə hwiya way sa zlan à nga.»

³⁰ A alay ana Yesu sa ja 'am ataya nà, dō ahay bayak a tə dəfak apan nga.

Dō sə agay tə bile ahay

³¹ Yesu a dazlan, a jan 'am anà Yahuda aya aday tinen nà, tə dəfak apan nga ataya awan: «Kak kə dəfen apan nga pə way nen sa jak ikwen ataya nà, ata ki tərən njavar uno ahay tə dīdem aya awan.

³² Natiya ki sənən dīdem sə way ahay aday i i təmay ahay kwanay à bile ahay wa.»

³³ Tinen ite tə mbədahan apan, ta wa: «Manay awan aday nà, bile ahay kələdaw? Na wa manay nà, wan ana Ibərahima ahay kutok nà, mə təra bile aya asa aday nà, kəkəməw?»

³⁴ Yesu a jan atan asa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Kuwaya kə gak ines nà, ines i lavan nga, anga winen bile anahan.

³⁵ Dō bile a nà, i njahay pi zek tu dō su doh ahay hwiya itəbay. Aya əna, wan sə agay, winen mə baslay a nà, à wulen su dō su doh aya hwiya.

³⁶ Kak nen, Wan a Mbərom, nə təmak ahay kwanay à bile ata wa nà, kwanay bile ahay sabay tə dīdem awan.

³⁷ Aday nà, na san kwanay bidaw? Kwanay zaav ana Ibərahima ahay. Aday həna a nak ikwen sa vad nen nà, anga kə təmihen 'am uno ahay bay.

³⁸ Nen apan ni ja nà, way kawa ana Bəbay uno sə dūko anan, aday kwanay dūkwən ki gen nà, way mbala a bəbay a kwanay a re cite.»

³⁹ Tə mbədahan apan anà Yesu kutok, ta wa: «Bəbay a manay nà, Ibərahima.»

Yesu a jan atan asa: «Abay kə tərən zaav ana Ibərahima ahay tə dīdem a nà, ki gen mer su way anahan aya awan kawa anahan sa taa ga ata re.

⁴⁰ Nen na jak ikwen anan dīdem sə way nen sə slənay ahay pə cakay ana Mbərom wa ata awan. Aday kwanay apan ki pəlen sa vad nen məsinde awan hwiya. Ibərahima nà, kə gak matanan itəbay.

⁴¹ Kwanay apan ki gen nə mer su way ana bəbay a kwanay ahay.»

Do ataya tə mbədahan apan: «Manay nə məgəjara aya bay, anga bəbay a manay inde kərtək nà, winen Mbərom.»

⁴² Yesu a jan atan: «Matana bay. Kak abay tə dīdem a kwanay wan ana Mbərom ahay nà, ki pəlen nen lele, anga na nay ahay nə pə cakay anahan a wa. Na nay ahay aday nà, ta nga uno a ite bay, Mbərom a sə slənay ahay nen.

⁴³ Kə sənən way nen sa jak ikwen ata bay nà, angamaw? Anga a nak ikwen sa pak sləmay pa 'am uno bay.

⁴⁴ «Bəbay ana kwanay nà, Fakalaw. A nak ikwen sa ga mer su way a bəbay a kwanay a sə pəlay. Winen nə dō sa vad nga su dō kurre way anahan. Aday kula kə jak dīdem itəbay, anga abay dīdem a inde à winen ibay wanahan. A gad mungwalay nà, ata way sə mivəl anahan dīdem a ite. Anga winen mungwalay awan, bəbay sə mungwalay ahay.

⁴⁵ «Əna nen nà, na ja dūkwən dīdem. Kə təmihen 'am uno bay nà, anga nan.

⁴⁶ Waya à wulen a kwanay i mba apan sa jəka nen, Yesu, na gak ines anaw? Ibay! Aday kak na jak ikwen nə dīdem sa 'am ahay nà, kə təmihen anan bay angamaw?

⁴⁷ Dō a Mbərom nà, i pak sləmay pa 'am ana Mbərom ahay. Kwanay adəka nà, dō a Mbərom ahay bay. Anga nan, kə pəken sləmay pa 'am uno aday sə dəfan apan bay nà, na.»

Ta saa wahay Ibərahima nà, Yesu winen inde coy

⁴⁸ Aday bahay sə Yahuda ahay ta jan anà Yesu, ta wa: «Ma jak, iken nà, Samariya ahay, aday dukwen nga a vawak asanaw!»

⁴⁹ Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Nga a vuwo itəbay. Nen nə həran anan nga anà Mbərom, aday kwanay ki men nga sə təra nen à məndak.

⁵⁰ Nə pəlak anan məduwen anà nga uno bay. Do inde sə pəlo məduwen, winen nə dō sa ga sariya.

⁵¹ Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Kuwaya dōwan a kə đəfak anan apan anà 'am uno ahay cəna, i mac itəbay.»

⁵² Tinen, bahay sə Yahuda ahay ta jan kutok: «Həna nà, ma san zle, nga nà, a vawak tə dīdem awan. Ibərahima kə məcak! Do maja'am a Mbərom ahay tə məcak. Aday ka wa: "Kuwaya dōwan kə đəfak anan apan anà 'am uno cəna, i mac itəbay."

⁵³ Bijə a manay Ibərahima adəka nə kə məcak, aday iken kə zalay anan daw? Do maja'am a Mbərom ahay dukwen tə məcak, aday... ka ca pa nga anak nà, iken waya kəlanaw?»

⁵⁴ Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Kak nə həran nga anà zek uno nà, ahar nga uno kəriya awan. Dōwan a kwanay sə ngimen anan Mbərom a kwanay ata nà, winen Bəbay uno. Sə həro nga ata nà, winen awan.

⁵⁵ Kwanay kə sənən Mbərom bay. Nen nà, na san a zle. Na sak a jəka na san anan bay nà, ata na tərak dō kartek a ta kwanay, dō sə mungwalay ahay. Aya əna, na san anan zle, nə đəfan apan adəka nà, anà 'am anahan aya awan.

⁵⁶ Ibərahima, bijə a kwanay ata nà, kə taslak mivəl anga saa canan anà luvon sə wahay uno. Kə pəlak, kə njadak sə taslay mivəl, anga kə canak anan anà luvon ata awan.»

⁵⁷ Yahuda ataya ta ma nga sə buwtay apan, ta wa: «Kak iken a ka gak ava kwa kuro đara bay cəna, kə canak anan anà Ibərahima daw?»

⁵⁸ Yesu a mbəđahan atan apan kutok, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Tə wahak Ibərahima fan bay ata, nen nà, nen inde coy.»

⁵⁹ Do ataya tə sləne 'am ata cəna, ta ra kon sa tar anan. Yesu a đər zek, a gəday ahay səmad ù doh sə mazlaə a Mbərom wa, a zla way anahan.

9

Yesu a mbar anan dōwan a inde winen mə wahay a hurof awan

¹ Natiya, Yesu winen apan i zla way anahan à man maza awan nà, a canan anà

dōwan a inde, mə wahay à kutov wa hurof awan.

² Njavar anahan ahay ta jan, ta wa: «Miter, tə wahay anan dōwan a anan hurof a nà, angamaw? Anga atahasl ana waya kərtek a anaw? Ines anahan a daw, anga atahasl ana atə bəbay anahan ta may anahan daw?»

³ Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Tə wahay anan hurof a nà, anga atahasl anahan bay, anga atahasl mbala ana bəbay anahan ahay bay re. Winen mə wahay a hurof a nà, aday məgala ana Mbərom á kay ahay zek pə idə sə dō ahay tə winen.

⁴ Həna nà, man i pec mba ata nà, guko mer su way mbala ana dō sə slənay ahay apan nen ata awan. Luvon i saa ga bine siwaw nà, guko mer su way aday, bina dōwan saa mba apan sa ga mer su way à luvon inde nà, inde sabay.

⁵ A alay a nen pə daliyugo a anan mba ata nà, nen nə jiyay sə đəvan à daliyugo.»

⁶ Pə đəba anahan sa ja 'am ata wa nà, Yesu a təfe mənə à məndak, a laə anan yugo, a slərɓan anan pə idə anà hurof ata awan, aday a jan: ⁷ «Zla, kaa banay idə a dəlɔv sə ngaman Silowam ata wa.» Silowam ata nà, ta 'am sə Yahuda ahay, kawa sa ja bina maw nà: «ma slan awan».

Hurof ata a zla à Silowam, a banay anan idə anahan. A may ahay nà, a canan idə zle coy kweler kweler.

⁸ Do sə məsudoh anahan ahay, pi zek tu dō sa taa canan winen apan i rake way ataya, ta wa: «Na wa, dō sa taa njahay sə rake way ata ba?»

⁹ Do ahay ngal ta wa: «Winen awan dəge?»

Do maza aya ite, ta wa: «A'ay, winen bay. Do hinen, dō sa ga minje tə winen.»

Winen a kutok a wa: «A'ay, nen awan.»

¹⁰ Tə dazlan, tə cəce panan: «Idə anak ahay tə təba nà, kəkəməw?»

¹¹ A mbəđahan atan apan, a wa: «Dōwan a inde tə ngaman Yesu, a laə yugo mənɔcək, a slərɓo anan idə, aday u jo: "Zla à dəlɔv sə ngaman Silowam ata awan, ka saa banay idə." Na zla, nə banay idə, idə uno ahay tə təba ngurret kutok.»

¹² Tə cəce panan: «Dōwan ata həna, winen ahaw?»

A mbəđahan atan apan, a wa: «Na san bay!»

Farisa ahay tə cəce 'am pə dōwan a idə anahan sa təba ata wa

¹³ Natiya, tə lagay anan dōwan a idə anahan ahay sə təba ata pə cakay sə Farisa ahay.

¹⁴ Aya əna, pac ana Yesu sa laə yugo, sə slərɓan anan idə, aday sə təban anan idə anà hurof ata nà, luvon sa man uda awan.

¹⁵ Anga nan, Farisa ahay tə cəce pə dōwan ata wa, ta wa: «Ka njad sa ca idə həna nà, kəkəməw?»

Down ata a mbədahan atan apan, a wa: «Down ata a slər6o dudo pə ide mənəcək, na zla, nə banay anan, ide uno ahay tə tə6a kutok.»

¹⁶ Do ahay ngal à wulen sə Farisa ahay inde ta ja, ta wa: «Do sa ga way matanan ata nà, a nay pə cakay a Mbərom wa bay, anga winen awan aday dukwen a banan bitem anà luvon sa man uda awan bay.»

Do maza aya ite dukwen ta wa: «Kəkəməw? Kak dōwan a nə dō sə atahasl nà, i mba apan sa ga masuwayan sə way matanan kələdaw?»

Tə gazla zek, anga mawrasan kà zlak atan à mivél inde. Tə japak 'am pə kərtek a sabay.

¹⁷ Farisa ahay tə cəce pə dōwan a ide anahan sə tə6a ata wa asa, ta jan: «Bayak way inde kərtek, anga kà tə6ak anak anan ide. Iken a, ka ja nə maw?»

Down ata a mbədahan atan apan, a wa: «Nen na ja nà: Winen nə dō maja'am a Mbərom.»

¹⁸ Aday məcəd sə Yahuda ahay nà, tə dəfak apan nga sa jəka abay winen mə wahay a nə hurof awan bay. Anga nan, tə ngaman anà atə bəbay anahan ta may anahan awan.

¹⁹ Tə cəce patan wa: «Həna anan nà, wan ana kwanay daw? Kwanay kə sənən zle winen mə wahay a nà, hurof awan daw? Aday a canan ide həna kəkəməw?»

²⁰ Atə bəbay ta may anahan a tə mbədahan atan apan, ta wa: «Ma san a zle, winen wan a manay, aday winen mə wahay a nə hurof a re.

²¹ Əna ma san sa jəka ide anahan a tə6a nə kəkəməw nà, ma san bay, aday ma san dōwan a sə tə6an anan ide ata bay re. Əna winen a aday nà, kà slak sə mbədahan pa 'am anà nga anahan asanaw! Cəcihen panan!»

²² Atə bəbay ta may anahan ata, ta ja matanan nà, aday Yahuda ahay tà njad patan alay sa 'am sabay. Bina, Yahuda ahay 6a ta jak à wulen a tinen inde, dōwan a kà təmahak Yesu nə Almasihu nà, ata aday ti razl anan à wulen a tinen wa, aday ù doh sə wazay ahay wa re.

²³ Natiya, atə bəbay ta may a dōwan ata ta wa: «Winen awan aday dukwen kà slak sə mbədahan pa 'am anà nga anahan asanaw!» nà, anga nan.

²⁴ Farisa ahay tə ngaman ayak anà dōwan ide anahan sə tə6a ata awan, maza awan. Ta jan: «Mbərom a slənek anan! Ja 'am didək awan! Manay nà, ma san zle, dōwan a sə tə6ak anan ide ata nə, dō sə atahasl.»

²⁵ A mbədahan atan apan, a wa: «Nen nà, na san itəbay, əna na san way inde kərtek nà: Abay nen hurof awan, aday həna, nə canan ide zle. Bay nà, winen dō sə atahasl, kabay winen dō sə atahasl bay nà, wita nà, na san bay.»

²⁶ Tə cəce panan tə cəved maza awan, ta wa: «A gak aday nə maw? A tə6ak anan ide a nə kəkəməw?»

²⁷ A mbədahan atan apan asa, a wa: «Na jak ikwen anan kurre, a nak ikwen sə sləne anan bay. Aday angama, a nak ikwen nə mənahan asa anaw? Kabay kwanay dukwen, a nak ikwen sə pərahan azar aday sə tara njavar anahan ahay kələdaw?»

²⁸ Tə gənahan, ta jan: «Njavar anahan adəka nà, iken aday bina. Manay nà, mbala ana Musa ahay.

²⁹ Ma san zle, Mbərom kà jak anan ahay 'am anà Musa. Əna dōwan anak ata nà, ma san winen nə mayanaw bay.»

³⁰ A mbədahan atan apan, a wa: «Iya, cəkəbay, a ga masuwayan nà, na. Winen mayanaw nà, kə sənən bay. Əna, ide uno nà, kə tə6ak uno anan.

³¹ Da san zle, mənuko fok, Mbərom nà, i təmahan anan 'am anà dō sə atahasl kula bay. A təmahan a nà, 'am ana dō sə həran nga aday a ga way sa zlan à nga ata awan.

³² Kula, kwa sə dazlan anà daliyugo nà, də slənek dō kà tə6ak anan anan ide anà dō aday winen mə wahay a nə hurof a daw? İbay!

³³ Kabay, kak dōwan a anan a nay ahay nə pə cakay ana Mbərom wa bay nà, i mba apan sa ga mer su way kawa həna anan bay asanaw!»

³⁴ Ta jan, ta wa: «Zek anak a fok mə wahay a à atahasl inde kutok nà, a nak sə dakan umo anan nə maw?»

Coy, tə rəzlay anan à wulen a tinen wa, aday ù doh sə wazay ahay wa re.

Hurof à mivél inde

³⁵ Yesu a sləne sa jəka Yahuda ahay tə rəzlak anan dōwan ata à wulen a tinen wa cəna, a zla, a tan à nga, a cəce panan 'am, a wa: «Kə dəfak nga pə Wan su Do daw?»

³⁶ A mbədahan apan, a wa: «Wan ada, duko anan winen wayaw, aday ni dəf apan nga!»

³⁷ Yesu a jan, a wa: «Iken apan ki ca apan sa jak 'am ata nà, winen awan.»

³⁸ A dukwen gərmeç ù vo anà Yesu, a wa: «Ba Məduwen, nə dəfak apak nga.»

³⁹ Yesu a jan kutok, a wa: «Nen, na nay ahay pə daliyugo a anan nə saa ga sariya sə kata6 anan dō ahay: Hurof ahay tà ca ide ite; Do sa ca ide ahay dukwen tə hurof cite kutok.»

⁴⁰ Do à wulen sə Farisa ahay inde, tinen pə cakay ana Yesu ata, tə sləne 'am ata cəna, tə cəce panan, ta wa: «Manay dukwen hurof aya ite daw?»

⁴¹ Yesu a mbədahan atan apan: «Ki gen makwakwa abay hurof aya nà, atahasl inde pikwen ibay. Əna, ki jen nə “Manay mə canan ide zle.” Anga nan atahasl a kwanay inde pikwen hwiya.»

10

Do sə jugwar way, tə təman anahan ahay

¹ Yesu a ja 'am sə jike, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Kuwaya, dowan a winen kà zlak tə məsudoh pə təman ahay bay, əna lattek, a jan ta nga sa jal, winen nə do sə akar, dukwen winen do sə ngəzar do.

² Aday do sa zla à jal inde, pə cakay sə təman ahay tə məsudoh nà, winen nə do sə jugwar təman ahay way anahan.

³ «Ide kə cədək cəna, do sə jugwar way i zla à man sə təman ahay. Do sa ba pə təman ahay sə luvon, i təban ayak wa. Təman ahay ti sləne dundo ana do sə jugwar way, aday winen i ngaman anà təman anahan ahay tə sləmay tə sləmay. I zla atan pə dadan.

⁴ Kə mbakak atan uho nà, i lahan atan pa 'am. Təman ahay ti pərahan azar, anga ta san dundo anahan a zle.

⁵ Əna təman ahay nà, ti pərahan azar anà do aday ta san anan bay ata bay. Adəka bay, ti haw bugol, anga ta san dundo anahan a bay.»

⁶ Yesu a jan atan 'am sə jike a anan, əna tə sənək anan a ja pa maw bay.

Yesu nà, do sə jugwar təman ahay lele awan

⁷ Yesu a pərahan azar anà 'am anahan, ta sa jəka: «Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Nen nà, məsudoh sa jal sə təman ahay.

⁸ Do sə luho ahay ataya fok, tinen do sə akar ahay, do sə ngəzar do ahay. Aday təman ahay tə slənek atan anan bay.

⁹ Nen nà, məsudoh sa jal. Kuwaya dowan a kà zlak à jal inde ti nen nə i tam. I njad sa zla à jal inde, i njad sa nay uho, aday i njad way sa pa re.

¹⁰ Do sə akar nà, a nay ahay saa kəra way ahay ca, saa gədan dundo anà gənaw ahay, aday saa lize anan way ahay. Nen, na nay ahay aday do ahay tà njad sifa, tà njad anan nə tə dedengəlen awan.

¹¹ «Nen nà, do sə jugwar təman ahay lele awan. Do sə jugwar way lele a nà, a var anan sifa anahan tə alay anahan awan, anga təman anahan ahay.

¹² Aya əna do sə jugwar way anga magwagway cəna, təman aya nə si zek anahan ahay bay. Anga nan, kə canak anan anà kəla kiβe cəna, i haw, i mbəsək anan təman ahay. Aday, kəla kiβe dukwen i ban a təman ahay, i tan atan 'am kutok.

¹³ Natiya awan, winen a i haw, anga a gan may jiga nà, anà magwagway anahan, bina anà təman ahay itəbay.

¹⁴⁻¹⁵ «Nen nà, do sə jugwar təman ahay lele awan. Bəbay uno a san nen zle, nen na san Bəbay uno zle re. Matanan, nen na san

təman uno ahay zle, aday təman uno ahay dukwen ta san nen zle. Nen ni mac anga təman uno ahay.

¹⁶ Təman uno maza aya inde, tinen à jal a anan inde itəbay. Sumor a nà, ni nay atan ahay à jal a anan inde re. Tinen dukwen ti təma 'am uno, ti japay pə kərtək a tə təman sa jal ahay, aday do sə jugwar atan dukwen kərtək re.

¹⁷ «Bəbay a pəlay nen nà, anga ni var anan sifa uno, aday ni njad anan way uno maza awan.

¹⁸ Dowan saa gəba anan sifa uno nà, ibay. Nen a ni var anan tə alay uno awan. Ni mba apan sa var anan, ni mba apan sa njad anan way uno re. A nan anà Bəbay uno, nà ga nə matanan.»

¹⁹ Anga 'am ana Yesu ata awan, mawrasan a zlan à mivəl inde anà Yahuda ahay asa.

²⁰ Do ahay bayak a ta wa: «Setene inde anan à nga, nga a vawan. Kutok nà, kə pəlen sə sləne 'am anahan nə angamaw?»

²¹ Do maza aya ite ta wa: «Do tə setene à nga inde nà, i ja 'am matanan bay. A ga pə kwanay nà, setene i njad sə təban anan ide anà do hurof a daw?»

Bahay sə Yahuda ahay tə pəlay Yesu bay

²² Həna nà, alay sa mac, aday à Urəsəlima nà, alay sə azar uko sə bayak pa sa gan nga anà doh sə mazlaβ a Mbərom ata kà slak.*

²³ Yesu a zla à doh ata awan, winen apan i bar à vo galak sə ngaman galak a Sulimanu ata awan.

²⁴ Yahuda ahay ta nay, ta van nga tew, ta jan: «Kək iken nə Almasihu cukutok nà, dakan uno anan tə didək a kwa. Manay apan mi ba hwiya ata nà, mi i man uda nə siwaw?»

²⁵ Yesu a mbədfahan atan apan, a wa: «Ba na jak ikwen anan asanaw, əna kə dafen upo nga bay. Mer su way uno sa ga tə gədan ana Bəbay uno Mbərom ataya nà, ta slak sa ja 'am pa nga uno wa da.

²⁶ Kə dafen upo nga bay nà, anga kwanay nə təman uno ahay bay.

²⁷ «Təman uno ahay nà, tə sləne dundo sa 'am uno zle, aday na san atan lele re. Tinen apan ti pəruho azar.

²⁸ Ni varan atan sifa sa ndav bay ata awan, natiya awan ti mac itəbay. Dowan saa ngəzar atan à alay uno wa dukwen, ibay re.

²⁹ Bəbay uno sə vuro atan ata, winen a zalan məgala anà way ahay fok. Anga nan, dowan saa ngəzar atan à alay a Bəbay uno a wa dukwen ibay.

³⁰ Nen tə Bəbay uno ata nə manay kərtək.»

* **10:22** Abay doh sə mazlaβ a Mbərom ata nà, do manide ahay tə mbəzlak anan. Əna Isəra'ila ahay tə ndakak anan maza awan. Aday hana pə əva pə əva tinen apan ti ga azar uko awan. Kà slak alay ata nà, na. † **10:31** Ca pə Yuhana 8.59.

³¹ Bahay sê Yahuda ahay tê slêne 'am ata cəna, ta ma nga sa ra kon à alay inde miza awan[‡], aday sa tar anan.

³² Anga nan, Yesu a jan atan: «Na gak mer su way ahay lele aya bayan a pa 'am ana kwanay tē mēgala ana Bəbay uno. Ki tiren nen hana gəngaf gəngaf bine siwaw nā, pi mer su way wuru kərtek a anaw?»

³³ Bahay sê Yahuda ahay tē mbədahan apan, ta wa: «A nan umo sa tar iken nā, anga mer su way anak lele aya bay, əna anga kə jənək anan pa 'am anā Mbərom. Iken nē dō zanzen awan, aday a nak sē tərā anan nga anak hənā, Mbərom awan.»

³⁴ Yesu a mbədahan atan apan: «Mə vinde à Deftere a kwanay inde, Mbərom a ja nā: "Kwanay aday nā, mbərom ahay.»[‡]

³⁵ Da san zle, way ana Deftere a Mbərom ma ja nā, a mbacay wa zek bay. Do sē slēne 'am ataya nā, Mbərom a ngaman atan nē mbərom ahay.

³⁶ Nen nā, Mbərom u go nga, aday a slənay nen pə daliyugo. Ki jen nā, nē jənək anan pa 'am anā Mbərom nā, kəkəməw? Anga na wa, nen wan anahan ata daw?

³⁷ Kak na ga nē mer su way ana Bəbay uno Mbərom bay nā, kə dəfen upo nga bay.

³⁸ Aday kak na ga nā, mer su way anahan tē didem a cəna, dəfen nga pi mer su way uno. Kwa kə dəfen nga pi nen bay nā, dəfen nga pi mer su way uno a kwa. Anga aday, kə sənən anan hwiya, Bəbay uno nā, manay kərtek awan.»

³⁹ Asa bahay sê Yahuda ahay tē pəlay sa ban anan, tē njadak anan bay, kə tamak patan wa.

⁴⁰ Pə dəbə anahan a wa, Yesu a zla way anahan pə day uho sē zliinder sē Urdon, a njahay way anahan à man ana Yuhana sa taa ga baptisma ata awan.

⁴¹ Do ahay ta nay pə cakay anahan bayan a awan. Ta ja, ta wa: «Yuhana nā, kula kə gak masuwayan ahay itəbay, əna 'am anahan a sa ja pə dōwan a anan nā, kə tərək didem aya awan.»

⁴² Do maza aya bayan a à man ata awan, tinen tē dəfak apan nga.

11

Lazarus kə məcak

¹ Dōwan a inde tē ngaman Lazarus, winen dəvac awan. Dōwan ata nā, winen ū kon sē ngaman Baytiniya ata awan. Mərək anahan ahay inde dənā aya cew dukwen, tinen à man ata re, atə Marta tē Mariyama.

² Mariyama aday nā, uwar saa mbədhan amar pə saray anā Yesu aday sē takad panan tē sibək sa nga anahan ata awan. Lazarus a dəvac ata nā, mərək anahan.

³ Atə Marta tē Mariyama ta slan dō saa jan anā Yesu nā: «Ba Məduwen, car anak Lazarus nē winen lelibay, dəvac a gan.»

⁴ Yesu a slēne 'am ata cəna, a wa: «Dəvac ana Lazarus nē, dəvac sa mac anan bay. Əna dəvac ata i ka anan mēgala ana Mbərom, aday mazlaḅ uno re, nen Wan a Mbərom.»

⁵ Atə Marta tē Mariyama tatə Lazarus nā, Yesu a pəlay atan nē lele.

⁶ Aday cəkəbay, anahan sē slēne Lazarus dəvac awan ata nā, kə njahak à man ata luvon ahay cew asa.

⁷ Pə dəbə wa, a jan anā njavar anahan ahay, a wa: «Muko pə daliyugo sē Yahudiya.»

⁸ Tinen ta jan, ta wa: «Miter, Yahuda ahay tē pəlay abay sa tar iken tu kon nē kwakwa bay asanaw? Hənā, a nak sa ma à man ata re daw?»

⁹ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Pac a dav nā, hway bidaw? Aday kak dō winen apan i bar à jiyjay anahan a inde nā, saray i dəcən daw? Saray i dəcən bay, anga a canan ide zle lele, winen à jiyjay sa dav pə daliyugo a anan inde.

¹⁰ Aya əna, dō sa bar à luvon inde ite nā, saray i dəcən, i slahay təktek, anga jiyjay inde sē luvon itəbay.»

¹¹ Pə dəbə sa 'am ata wa asa, Yesu a jan atan: «Car a mənuko Lazarus ata kə njəkək ahan. Əna ni zla saa pədəkey anan.»

¹² Njavar anahan ahay tē mbədahan apan, ta wa: «Ba Məduwen, kak a njək ahan ata nā, i mbar asanaw!»

¹³ Abay a nan anā Yesu sa ja nā: Lazarus kə məcak! Əna pə njavar anahan ahay nā, a jan atan nē 'am sē ahan acəkan.

¹⁴ Yesu a jan atan anan ngəlarək kutok, a wa: «Lazarus kə məcak!

¹⁵ Əna na zlak à man ata bay nā, anga kwanay. Natiya, ataslay mivel uno inde, anga tē way a saa tərā ata nā, kwanay ki i njiden sa daf upo nga kutok. Hənā nā, zluko pə cakay ana Lazarus awan.»

¹⁶ Tomas, dōwan a tē ngaman Didimus* anga winen muwsa ata, a jan anā azar sē njavar ana Yesu aya, a wa: «Mənuko dukwen zluko saa mac tatə miter a mənuko.»

Yesu nā, winen dō sē slabakay anan dō ahay à məke wa

¹⁷ Natiya, Yesu a dəzle à Baytiniya cəna, a slēne tē zəbək anan Lazarus à məke kə gak luvon ahay fudō coy.

¹⁸ Baytiniya a aday nā, bəse tē Urəsəlima i ga nā, way sē kilomiter ahay maakan.

¹⁹ Yahuda ahay bayan a ta nak à məsinde ana Lazarus. Ti i bənan mivel anā mərək anahan ahay, atə Marta tē Mariyama.

‡ 10:34 Ca pə Jabuura 82.6.

* 11:16 Ta 'am sē Gərek nā, Didimus a nan sa ja «muwsa».

²⁰ Ana Marta sɛ slɛne sa jɛka Yesu kà nak ata nà, a slabak, a zla à man anahan pɛ cɛved. Əna Mariyama nà, winen a njahay agay.

²¹ Marta a jan anà Yesu: «Abay ká ga inde à man a anan nà, mɛrak uno i mac bay.

²² Həna dukwen na san zle, Mbərom i varak way kawa ananak saa cəce panan ata fok re.»

²³ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Mərak anak i slabakay à məke wa.»

²⁴ Marta a wa: «Na san zle, pa pac sa ndav anan daliyugo nà, i i slabakay ahay tɛ do ahay fok à məke wa.»

²⁵ Yesu a jan: «Nen nà, do sɛ slabakay anan ahay do ma mac aya à məke wa, do sa varan atan sifa re. Kuwaya, dowan a kə dəfak upo nga nà, i njahay uho tɛ sifa awan, kwa kə məcak dəp nà, na.

²⁶ Kuwaya, dowan a tɛ sifa mba cəna, kə dəfak nga pi nen a nà, i mac bay. Iken, kə təmahak 'am a anan daw?»

²⁷ Marta a mbəda apan, a wa: «Ayaw, Ba Məduwen, nɛ dəfak apak nga. Iken nà, Al-masih, Wan a Mbərom a sa nay ahay pɛ daliyugo ata awan.»

Yesu a pəkay ide sɛ ayam

²⁸ Pɛ dəba ana Marta sa ja 'am ata wa nà, a zla pɛ cakay ana mɛrak anahan Mariyama, a jan tɛ sɛksɛk awan: «Miter kà nak, winen apan i ngamak!»

²⁹ Mariyama a slɛne matanan cəna, a slabak hərom, a zla pɛ cakay ana Yesu.

³⁰ Yesu a aday nà, kə dɛzlek à wulen su doh bay. Winen à man a tinen sɛ zlangay tɛ Marta ata mba.

³¹ Do a tinen mɛ njahay aya ù doh tətə Mariyama ata, tinen apan ti man a mivɛl ù doh. Tɛ canan winen sɛ slabak baram ata nà, tɛ pərahan azar. A ga patan nà, i zla saa yimay ahay pɛ jəvay wa.

³² Mariyama a dɛzley ahay pɛ cakay ana Yesu nà, a dukwen gərmec ù vo, a jan: «Ba Məduwen, ká ga inde à man a anan aday nà, mɛrak uno i mac bay.»

³³ Yesu a canan à Mariyama nà, winen apan i yam, aday Yahuda ahay sɛ pərahan ayak azar ataya dukwen tinen apan ti yam re. Anga nan, a slabakan anan mivɛl anà Yesu, a cəban.

³⁴ Yesu a cəce: «Ki len anan ahaw?»

Tɛ mbədahan apan, ta jan: «Miter, hayak, ca apan!»

³⁵ Cəna, Yesu a pəkay ide sɛ ayam.

³⁶ Yahuda ahay ta wa: «Cen apan, a pəlay anan Lazarus a re!»

³⁷ Aya əna do azar aya ta wa: «Winen do sɛ tɛban anan ide anà dowan a hurof ata awan. Abay winen à dɛzley ahay à alay a Lazarus tɛ sifa mba ata nà, i mba apan sa mbar anan aday à mac bay, bidaw?»

Yesu kə slabakak anan Lazarus à məke wa

³⁸ A cəban anà Yesu maza asa, a zla pɛ jəvay. Jəvay a nà, mɛ tacay a tɛ bəlɛlen.

³⁹ Anga nan kutok, Yesu a wa: «Tɛben anan jəvay awan!»

Marta a wa: «Ba Məduwen, i rəbas, anga kə gak həna luvon ahay fudo à məke inde.»

⁴⁰ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Na jak anak bidaw? Kak kə dəfak upo nga nà, ki canan anà məgala sɛ mazlaɓ a Mbərom asanaw?»

⁴¹ Tɛ tɛba anan bəlɛlen pɛ jəvay wa kutok. Yesu a ca ide à mburom, a wa: «Na gak ayak suse, Bəbay uno, anga kə slɛnek uno anan.

⁴² Nen, na san zle, hwiya ki slɛno anan. Əna na jak ayak nà, anga do sa man a anaya tɛ daf apak nga, tɛ san iken sɛ slɛnay ahay nen acəkan.»

⁴³ A ndav anan 'am anahan ata nà, a ja 'am tɛ məgalak a asa, a wa: «Lazarus, hayak uho!»

⁴⁴ Lazarus, dowan a ma mac ata, a nay ahay uho, saray tɛ alay anahan aya tinen mɛ tuwed aya tɛ pətike. Ide anahan a dukwen mɛ tuwed a tɛ zana.

Yesu a jan atan, a wa: «Pɛsiken panan zana, aday à zla way anahan.»

Wurwer sa ban anan Yesu

Mata 26.1-5; Markus 14.1-2; Lukas 22.1-2

⁴⁵ Yahuda a sa zlak ayak pɛ cakay ana Mariyama ataya, tɛ canan anà mer su way ana Yesu sa ga ata cəna, bayak a à wulen ana tinen wa tɛ dəfak nga pɛ Yesu.

⁴⁶ Aya əna, do a azar aya ta zla pɛ cakay ana Farisa ahay saa ray ahay apan 'am anga mer su way anahan sa ga ata awan.

⁴⁷ Anga nan, Farisa ahay pi zek tɛ bahay sɛ gədan dungo anà way ahay tɛ ngaman anà məcɛd sɛ Yahuda azar aya, aday tɛ halay nga. Ta wa: «Di ga həna nà, kəkəmw? Anga dowan a anan winen apan i ga masuwayan sɛ way ahay bayak awan.

⁴⁸ Kak da sak a mbəsak anan à ga mer su way matanan nà, do ahay kɛzlek ti daf apan nga. Aday pɛ dəba anahan a wa kutok nà, Ruma ahay ti i ja 'am ata inde. Ti mbəzlek uko anan doh sɛ mazlaɓ a Mbərom, aday ti tak uko 'am re.»

⁴⁹ Do kərtək à wulen a tinen awan tɛ ngaman Kayafas, winen bahay nga su do sɛ gədan dungo anà way pɛ viya ata awan. Winen a jan atan: «Kwanay kə sənən awan bay.

⁵⁰ Suwan do kərtək à mac anga do a kəzlek, tɛ do ahay saa lize jiya nà, na. Matanan bidaw?»

⁵¹ A ja 'am ataya nà, tɛ ndaraw si zek anahan a itəbay. Sɛ dakan anan 'am ata nà, Mbərom, anga tɛ viya ata nà, winen bahay nga su do sɛ gədan dungo anà way ahay.

Anga nan, a wa Yesu i sa mac anga Yahuda ahay fok.

⁵² Əna Yesu i mac nà, anga Yahuda ahay dákdek bay. I mac nà, anga aday á halan nga anà wan a Mbərom ma ta 'am ataya, tē njahay pə kərtek a re.

⁵³ A ban pə luvon ata wa kutok nà, bahay sə Yahuda ahay tē dazlan sa ga wurwer sa vad anan Yesu.

⁵⁴ Anga nan, Yesu kà mbak apan sa bar lele à wulen sə Yahuda ahay sabay. A slabak à wulen su doh ata wa, a zla à man kífe. Natiya tē njahay à man ata tē njavar anahan ahay à wulen su doh sə ngaman Eferayim ata awan.

⁵⁵ Azar uko sə Yahuda ahay sə ngaman azar uko sə Pasəka ata, i sla bəse. Anga nan, do sə wulen su doh sə kífe ahay ta zla à Urəsalima saa lavay anan zek a tinen ahay à cəncan a inde kurre.

⁵⁶ Tə dəzley ahay à Urəsalima nà, tē pəlay anan Yesu. Tə halay nga ù doh sə mazla6 a Mbərom nà, tē cəce pi zek ahay wa, ta wa: «A ga pikwen nà, i nay ahay à azar uko daw, i nay ahay bay?»

⁵⁷ Bahay sə gədan dundo anà way ahay, pi zek tē Farisa ahay ta ban 'am à wulen a tinen inde, ta wa: «Dowan a kə sənək man a Yesu nà, á dakak uko anan aday di ban anan.»

12

Mariyama a mbađ amar pə saray ana Yesu

Mata 26.6-13; Markus 14.3-9

¹ Natiya, a mbəsak luvon mbərka aday azar uko sə Pasəka i sla nà, Yesu a zla à Baytiniya, ù kon ana Lazarus, dowan a Yesu sə slabakay anan ahay à məke wa ata awan.

² Ta dan way sa pa anà Yesu à man ata awan, aday Marta a varan atan. Do ahay inde bayak a pə tuwez ata awan, Lazarus dukwen winen inde re.

³ A man sa pa way nà, Mariyama a gəba amar sə wurdə anahan sə dala bayak awan, a rəbas nə dun'a. A mbədan anan pə saray anà Yesu. Ta da amar ata aday nà, tē way sə ngaman *nardi*, i ga à dunguzlok sə amar inde. A mbədan anan pə saray lele nà, a takad anan panan tē sibək sa nga anahan. Doh ata fok a rəbas nə dun'a lele.

⁴ Njavar ana Yesu a inde kərtek à man ata awan, tē ngaman Yudas Iskariyot. Winen do saa ga đaf pə Yesu ata awan. A canan anà way ana Mariyama sa ga ata nà, a wa:

⁵ «Ta wa, abay tē sukom anan way tē amar a anan nà, i ga dala sə *dinar** səkət maakan, aday ti var anan dala awan anà do mətawak aya nà, ta gak way lele biđaw?»

⁶ Yudas a ja 'am ataya nà, anga aday a gan may sa man zek anà do mətawak aya bay. Əna a ja matanan nà, anga winen aday nà, do sa ban dala a tinen awan, aday a taa kəra panan.

⁷ Aya əna, Yesu a wa: «Mbəsiken anan uwar a anan, a lah anan upo nà, way a aday ti su go pac sa la nen ata awan.

⁸ Do mətawak aya nà, ti ga inde tē kwanay hwiya, əna nen ni ga inde tē kwanay hwiya itəbay.»

Wurwer sa vad Lazarus

⁹ Natiya Yahuda ahay bayak a tē sləne Yesu winen à Baytiniya nà, ta zla à man ata awan. Ta zla à man ata dukwen nà, anga Yesu cəna coy bay. Ta zla saa cay ahay pə Lazarus re, winen dowan a Yesu sə slabakay anan à məke wa ata awan.

¹⁰⁻¹¹ Matana awan, Yahuda ahay bayan a tē mbəsakak sə pərahan azar anà para a tinen†, tē pərahan azar bugol nà, anà Yesu, anga Lazarus. Anga nan kutok, bahay sə gədan dundo anà way ahay dukwen tē banak 'am sa jəka ti vad anan Lazarus à wulen ana tinen wa re.

Yesu a zla à Urəsalima

Mata 21.1-11; Markus 11.1-11; Lukas 19.28-40

¹² Sidew a kutok, do a sə halay nga anga azar uko sə Pasəka ataya, tē sləne Yesu winen apan i nay ahay à wulen su doh sə Urəsalima cəna,

¹³ tē ngərway alay sə gazlangaw ahay à alay inde. Ta zla saa zlangay tatə Yesu pə cəved tē daslam ataya à alay inde. Ta zlah, ta wa: «Həren anan nga anà Mbərom! Mbərom á đaf alay sə mazla6 anahan pu do saa nay tē sləmay anahan, bahay sə Isəra'ila ata awan.»

¹⁴ Yesu a njad zungo a inde, a ján apan, a zla pə cəved. A təra kawa ana Deftere sa ja ata awan. A wa:

¹⁵ «Do sə Urəsalima ahay, kə jəjiren bay. Bahay a kwanay winen apan i nay ahay hana,

winen ma ján a pə zungo.‡»

¹⁶ Njavar anahan ahay tē sanək 'am anan fan bay. Aday Yesu a zla à man sə mazla6 ana Mbərom nà, ta may anan ahay 'am ata à nga inde kutok. Ta san nà, Deftere a ja 'am ata nà, pə winen awan, aday pi mer su way a tinen sa ga anga winen ata awan.

¹⁷ A alay a Yesu sə ngaman ahay anà Lazarus uho, a slabakay anan à məke wa ata nà, do ahay inde à man ata bayan awan. Do ataya tē canak anan, aday tē təkəren 'am awan anà do azar aya re.

* 12:5 *Dinar* kərtek nà, əga tinen dala si mer su way sə hway kərtek. † 12:10-11 Pəra sə Yahuda ahay nà, a dazlan tē Tawrita a Musa. ‡ 12:15 Ca pə Jekariya 9.9.

¹⁸Natiya awan, do ahay ta nay ahay bayan a, ta tama anan Yesu, anga te slane ka gak masuwayan ata awan.

¹⁹Farisa ahay ta jan i zek a tinen aya awan, ta wa: «Cen apan, way a manuko sa ga hana ata fok na ke varak uko magwagway bay, anga do ahay fok tinen apan ti pərahan azar.»

Yesu a ja na, alay a ka slak

²⁰A wulen sa do ahay sa nay a man sa azar uko se heran nga ana Mbərom ataya na, Gərek ahay uda awan, ta nak re.

²¹Ta zla pe cakay ana Filip, do su kon se Baytisada, pe daliyugo se Galile ata awan. Ta jan, ta wa: «Wan ada, a nan umo se canan ana Yesu.»

²²Filip ite, winen a zla pe cakay ana Andere, a jan. Ta zla maya awan saa jan 'am ata ana Yesu. Te dazle cana, ta jan,

²³aday Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Alay a ka slak hana, nen Wan su 'Do, ni ka anan mazla6 ana Mbərom se vuro ata awan.

²⁴Nen apan ni jak ikwen te didem a hana: Wan sa ndaw ke slahak pe yugo aday ke məcak bay cana, i njahay ne hwiya wan sa ndaw kartektakke. Əna wan sa ndaw ka sak a slahay aday ke məcak ite na, i wasay bayak awan.

²⁵Kuwaya dowan a, a nan sifa anahan na, i lize anan. Əna dowan a ka nak anan ide ana sifa anahan pe daliyugo na, i tam anan, i njad sifa sa ndav bay ata awan.

²⁶Kuwaya, a nan a dowan a su go mer su way na, a peruho azar. Aday do su go mer su way na, a saa zla a man uno saa zla ata ite. Do su go mer su way i nen cana, kuwaya, Bəbay uno dukwen i heran nga na, ana winen.»

Yesu a cakay anan amac anahan

²⁷Yesu a ja, a wa: «Həna na, mivel uno i ndrəof. Na jan ana Bəbay uno na, awan a maw? Na jan na, a tam nen a dace a anan wa daw? Aday dukwen na nay ahay pe daliyugo na, sa sa dace a anan ata awan.

²⁸Bəbay uno, ka anan mazla6 se sləmay anak.»

'Am a ndrəay ahay kwa a mburom wa, a wa: «Na kak anan mazla6 uno, aday ni ka anan maza re.»

²⁹Do a sa man ata aya te slane 'am ata na, ta wa: «Mbərom sa dac!»

Do azar aya ite ta wa: «A'ay, maslay a Mbərom sa jan ahay 'am.»

³⁰Əna zek a Yesu a, a jan atan, a wa: «Dungo ata a jay ahay 'am na, anga nen bay, əna anga kwanay adaka.

³¹Həna na, alay a Mbərom ka slak sa gan sariya ana do se daliyugo ahay. Mbərom i razl anan bahay se daliyugo a anan hana.

³²Əna, ta sak a cakaf nen a mburom na, ni gəbak anan ayak do ahay fok pe cakay uno awan.»

³³Yesu a ja 'am ata na, anga se dakay anan amac anahan i təra ne kəkəmwaw ata awan.

³⁴Natiya, do ahay ta jan: «Manay me slane a Deftere inde na, Almasihu i nay, i ga inde hwiya. Ka ja, ka wa: Wan su 'Do na, ti cakaf anan a mburom na, kəkəma asanaw? Wan su 'Do aday na, wita na, wayaw?»

³⁵Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Jiy-jay inde winen apan i davak ikwen manjək mba. Bəren a man se ide jiyjay a anan tamak, anga luvon i sa ga bəse. Aday do sa bar a luvon inde na, a san man anahan a saa zla ata bay.

³⁶A alay a jiyjay winen inde te kwanay mba cana, dafen nga pe ide jiyjay, anga aday ke təren do se ide jiyjay ahay.»

Pe dəba sa 'am ata wa, Yesu a zla saa der patan wa zek.

Yahuda ahay te ngəmak sa daf nga pe Yesu bay

³⁷Natiya, kwa a ga na, Yesu ka gak mer su way masuwayan aya bayak pe 'am a tinen dəp na, Yahuda ahay te ngəmak sa daf nga pe Yesu bay hwiya.

³⁸Way ata a ga zek na, anga aday 'am ana Ezaya, do maja'am a Mbərom ata a təra. A ja, a wa:

«Ba Məduwen, waya sa daf nga pe 'am a manay anaw?

Mbərom Fetek a kan anan ahay gədan anahan na, a wayaw?»

³⁹Matanan, ta mbak apan sa daf apan nga bay, anga Ezaya dukwen ke lahak apan, ka jak, a wa:

⁴⁰«Mbərom ke hurfok atan, anga aday te canan ide bay,

ke dəfak atan kurkwilen a sləmay, anga aday te slane bay, ta san bay.

Bina, abay ti mbədahan ləen ana ines a tinen ahay, aday ni mbar atan.*»

⁴¹Ezaya a ja 'am ata na, pe Yesu awan, anga ke lahak se canan ana mazla6 anahan.†

⁴²Kwa te winen ata təkə, a wulen se bahay se Yahuda ahay wa dukwen, do ahay inde bayak a te dəfak nga pe Yesu. Əna te ngəmak se dakay anan pe 'am se do ahay fok bay, anga te jəjaran ana Farisa ahay, ta saa rəzlay atan ahay i doh se wazay ahay wa bay.

⁴³Te pəlay na, mazla6 su do zənzen awan, bina mazla6 a Mbərom saa varan atan ata bay.

'Am ana Yesu i ga sariya

⁴⁴Yesu a ja 'am te məgalak awan asa, a wa: «Kuwaya, dowan a ke dəfak nga pi nen na, a daf nga pi nen taayak bay. A daf nga pe do se slənay ahay nen re.

⁴⁵ Kuwaya dōwan kə canak uno nà, kə canak anan anà dō sə slənay ahay nen re.

⁴⁶ Na nay ahay pə daliyugo nà, aday dō sa daf upo nga ahay tə njahay à luvon inde itəbay, anga nen nə jiyjay sa dav pə daliyugo a anan.

⁴⁷ «Kuwaya kə slənek 'am uno, kə dəfak anan apan anà 'am ata bay cəna, saa gan sariya nà, nen bay, anga na nay ahay saa gan sariya anà dō sə daliyugo ahay bay, əna saa tam atan adəka.

⁴⁸ Natiya, dōwan a kə ngamak nen bay, kə təmahak 'am uno bay, i tavay pa 'am sə sariya, anga 'am uno sa ja ataya ti gan sariya. Ti gan sariya pa pac sa ndav anan daliyugo.

⁴⁹ «'Am inde na jak tə məgala uno ite nà, ibay. Əna nə təkər nà, 'am ana Bəbay uno su jo, aday nà ja ataya awan. Nə dəkay anan nà, 'am ataya dəkdek.

⁵⁰ Na san zle re, way anahan su jo ahay nà, ti gəbak ikwen ahay adəka nə sifa sa ndav bay ata awan. Awan a inde, na ja ta nga uno nà, ibay, si mbala a Bəbay uno su jo ataya dəkdek.»

13

Yesu a banay saray a njavar anahan ahay

¹ Natiya, a mbəsak ibay luvon kərtek aday azar uko sə Pasəka i sla. Yesu dūkwen a san zle, alay anahan a kə slak sa ma pə cakay ana Bəbay anahan bəse, i mbəsak anan daliyugo a anan. Hwiya a pəlay anan dō anahan ahay pə daliyugo, aday həna a pəlay atan nə hus pa sa var sifa anahan.

² Alay sə təkək suko, atə Yesu tə njavar anahan ahay tinen apan ti pa daf nà, 6a Fakalaw kə dəfak abayak nga à mivəl ana Yudas inde, wan mbala ana Simon Iskariyot ata awan, aday à ga daf pə Yesu.

³ Yesu a san zle, Mbərom kə varak anan gədan pə way ahay fok, aday a san zle re, a nay ahay pə cakay ana Mbərom wa, aday i ma pə cakay anahan asa.

⁴ Anga nan, a slabak pa man sa pa way a tinen ata wa, a culok anan zana anahan zəbor a pi zek wa, a 6an zana kataw awan à zar.

⁵ A ngah a'am à tasa inde, a dazlan sə banay a saray a njavar anahan ahay. Kə banak a saray a dōwan a nà, ata i takad panan tə zana anahan a mə kətuwal a à zar ata awan.

⁶ A hədəkey ahay pə cakay ana Simon Piyer bine siwaw nà, Piyer a jan: «Ba Məduwen, iken ki buno anan saray daw?»

⁷ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Piyer, ki san way uno sa ga həna ata fan bay. Əna ki i san mba.»

⁸ Piyer a mbədahan apan asa, a wa: «A'ay, ki buno saray kula itəbay.»

Yesu a jan anan ngəlarak kutok, a wa: «Kak aday nə banak anak a saray bay nà, iken dō uno sabay!»

⁹ Piyer a jan kutok, a wa: «Miter, kak matanan cukutok nà, kə buno saray dəkdek bay, əna buno anan alay aday ta nga a take.»

¹⁰ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Kak dō kə banak coy nà, a gan may anà abanay zek sabay, əna i banay nə saray dəkdek, anga winen mə banay awan. Kwanay nà, mə banay aya awan. Əna, kwanay a fok bay.»

¹¹ Yesu nà, a san dōwan a saa ga apan daf ata zle. Anga nan a wa: «Kwanay mə banay aya awan, əna fok bay.»

¹² Yesu a ndav anan sə banan atan anan saray nà, a ma anan rəkot anahan pi zek. A njahay à man sa pa way asa, a wa: «Kə sənən way nen sa gak ikwen həna ata zle daw?»

¹³ Kwanay apan ki ngimen uno “Miter”, “Bahay a manay” acəkan, anga nen nà, winen a way anahan.

¹⁴ Nen nə Miter a kwanay, Bahay a kwanay, nə banak ikwen anan saray. Sumor a dūkwen, kwanay nà, binen anan anan saray i zek ahay matanan re.

¹⁵ Na ga matanan, aday kə tətiken sa ga matanan cite. Nə dəkak ikwen anan minje a coy.

¹⁶ Nen apan ni jak ikwen tə dīdēm a həna: Do sa ga mer su way əga dō dūkwen, i zalay bahay su doh ata bay. Do sa slan dō nà, a zalay anan dō si mer su way anahan a sa slan anan ata bi daw?

¹⁷ Matanan, həna kə sənən anan kutok. Kak aday ki gen anan mer su way a acəkan nà, ki i tislən mivəl bayak awan.

¹⁸ «Na ja nə pə kwanay a fok bay, anga na san dō uno sə walay ataya zle. Əna, way a mə vinde awan à Deftere a Mbərom ataya inde nà, à təra. Mə vinde uda nà: “Dowan a ma pak daf maya ata, kə tərək dō manidə uno.*”

¹⁹ Ni jak ikwen anan həna, mənəna way ata sə təra, anga aday, way kətanən kə tərək nà, kə dəfen upo nga, kə sənən anan, nen nà, nen.

²⁰ «Nen apan ni jak ikwen tə dīdēm a həna: Kuwaya dōwan a kə təmahak anan dō nen sa slan anan ata nà, dōwan ata a təma nə nen awan. Aday dō kə təmahak nen dūkwen, a təma anan nə dō sə slənay ahay nen ata re.»

Yudas i i ga daf pə Yesu

Mata 26.20-25; Markus 14.17-21; Lukas 22.21-23

²¹ Natiya, pə də6a ana Yesu sa ja 'am ataya wa cəna, mivəl anahan a slabak, a ja 'am ngəlarak asa, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdēm a həna: Dowan a kərtek à wulən a kwanay inde, i i ga upo daf.»

* 13:18 Ca pə Jabuuru 41.10.

²² Njavar anahan ataya tɔ zəzor zek ahay nerre, aday ta san sa jəka a ja 'am ata pə wayaw nà, ta san bay.

²³ Do kərtek inde à wulen sə njavar anahan ataya, Yesu a pəlay anan kə zalak. Winen mə njahan a pə cakay.

²⁴ Simon Piyer a cak ayak apan, a ma panan idé biyya, kawa sa ja bine siwaw nà: «Cəce pə Yesu wa, a ja nə pə wayaw.»

²⁵ Dowan ata a həjakak ayak nga pa mbac ana Yesu, a cəce: «Ba Məduwen, saa ga apak daf a nà, wayaw?»

²⁶ Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Həna ni gad daf, ni tar anan à tuwez, aday winen nà, dawan a ni varan anan daf ata awan.» Cəna, Yesu a gad daf, a tar anan à tuwez, a varan anan anà Yudas, wan ana Simon Iskariyot.

²⁷ Yesu a varan a daf ata cəna, Fakalaw a zlan à mivél inde anà Yudas. Yesu a jan kutok: «Awan anak inde sa ga nà, gamacan coy!»

²⁸ A wulen su dɔ a mə njahay a pə tuwez ataya, dawan sa san kwa kərtek Yesu a ja 'am ata angamaw nà, ibay.

²⁹ Yudas nà, dɔ sa ban dala a tinen awan. Anga nan tɔ bayak i ga nà, Yesu a jan 'am sə sukumay ahay way sa ga azar uko, kabay à zla saa varan way anà dɔ mətawak aya awan.

³⁰ Yudas a tɔma anan daf ata cəna, a nay wanahan uho. Abay luvon kà gak coy re.

'Am sə asan zek

³¹ Yudas a nay ahay uho cəna, Yesu a wa: «Həna nà, mazlaḅ uno, nen Wan su 'Do, winen apan i ka zek. Aday ti nen dukwen, Mbərom i ka anan mazlaḅ anahan re kutok.

³² Natiya, nen Wan a Mbərom, na kak anan mazlaḅ anahan nà, winen a i ka anan mazlaḅ ana wan anahan tɔ alay anahan a awan, aday i ka anan nə həna coy.

³³ Dəna uno ahay, nen inde tɔ kwanay mənɲək mba, aday pə dəba wa ki i pəlen nen. Əna ni jak ikwen həna way uno sa jan anà bahay sə Yahuda ahay ata awan: "A man uno saa zla ata nà, ki mben apan saa zla itəbay."

³⁴ Anga nan, ni jak ikwen nga sa 'am wiya həna: Sənen zek à wulen a kwanay. Ayaw, sənen zek à wulen a kwanay ahay, kawa anuno sa pəlay kwanay.

³⁵ Njiden sa san zek à wulen a kwanay ahay lele. Natiya, dɔ ahay fok ti san, kwanay nà, njavar uno ahay acəkan.»

Atə Yesu tɔ Piyer

Mata 26.31-35; Markus 14.27-31; Lukas 22.31-34

³⁶ Simon Piyer a jan anà Yesu, a wa: «Ba Məduwen, ki zla ahaw?»

Yesu a mbəđahan apan, a wa: «À man uno saa zla həna ata nà, ki mba apan sə pəruho

azar fan bay. Əna ki i mba apan sə pəruho azar nə mba.»

³⁷ Piyer a jan anà Yesu: «Ba Məduwen, ni mba apan sə pərahak azar həna fan bay nà, angamaw? Nen, u no ni var anan sifa uno anga iken re!»

³⁸ Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Tɔ didem a nà, a nak sa var anan sifa anak anga nen acəkan dāw? Nen apan ni jak tɔ didem a həna: Zukwa njəkar i saa zlah nà, ka jak saray maakan ka san nen bay.»

14

Yesu nà, cəved, winen didem, aday winen sifa

¹ Yesu a jan anà njavar anahan ahay kutok, a wa: «Awan à jalay kwanay bay. Dəfen nga pə Mbərom, aday kə dəfen upo nga re.

² A gulom su doh ana Bəbay uno Mbərom nà, man ahay inde bayak awan. Ni zla saa ndakak ikwen man à man ata awan. Kak matanan bay nà, ni jak ikwen bay asanaw.

³ Aday azanan na sak a zla, nə ndakak anan man a coy nà, ni may ahay, aday ni ra kwanay pə cakay uno awan. Natiya, ki i njihen à man uno saa njahay ata ite.

⁴ Aday dukwen, cəved sa zla à man uno saa zla ata nà, kə sənen zle.»

⁵ Tomas a mbəđahan apan, a wa: «Ba Məduwen, manay aday nà, ma san man anak a saa zla uda ata bay kutok nà, mi i san cəved awan nə kəkəməw?»

⁶ Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Nen nà, cəved, didem, aday sifa. Anga nan, mənɲəna nen cəna, dawan saa mba apan sa zla à man ana Bəbay Mbərom nà, ibay.

⁷ Kak kə sənen nen nà, ki sənen anan Bəbay uno zle re. A ban pə həna anan wa cəna, kə sənen anan zle coy, anga kə cinen anan.»

⁸ Filip ite a jan, a wa: «Ba Məduwen, dakan umo anan Bəbay awan cəna, i slan umo dā asanaw!»

⁹ Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Filip, nen inde tɔ kwanay kwa həna kabay, aday ka san nen bay hwiya dāw? Dowan a kə canak uno cəna, kə canak anan anà Bəbay uno re. Ka ja, ka wa: "Dakan umo anan Bəbay awan" nə kəkəməw?

¹⁰ Nen tɔ Bəbay uno, Bəbay uno ti nen, manay kərtek a nà, kə dəfak apan nga bay dəge? 'Am a nen sa jak ikwen ata fok nà, a nay ahay i nen wa bay. Sa ga mer su way ata nà, Bəbay uno a, winen i nen inde ata awan.

¹¹ Dəfen nga pa 'am uno sa jak ikwen: "Nen tɔ Bəbay uno, Bəbay uno ti nen nà, manay kərtek" ata awan. Kak matanan bay dukwen, dəfen upo nga anga mer su way uno ahay kwa.

¹² «Nen apan ni jak ikwen tɔ didem a həna: Dowan a kə dəfak upo nga cəna, winen

dukwen i ga mer su way kawa anuno sa gay ahay ata ite re. Down ata i sa ga adaka na, way sa zalay mbala anuno, anga nen apan ni zla na, pə cakay ana Bəbay uno awan.

¹³ Way ana kwanay saa cəce tə sləmay uno ataya fok, ni ga atan. Matanan, nen Wan su 'Do ni ka anan mazlaḅ ana Bəbay uno Mbərom.

¹⁴ Kə cəcihen puno wa way tə sləmay uno na, ni ga anan.»

Yesu a ja i slənay ahay Apasay Cəncan awan

¹⁵ Yesu a ja asa, a wa: «Kak kə pəlen nen asanaw na, ki dəfen anan apan anə 'am uno ahay fok.

¹⁶⁻¹⁷ Aday nen ni gan kem anə Bəbay uno anga aday à slənak ikwen ahay do hinen maza saa mak ikwen zek. Down ata na, winen Apasay sə dakay anan didek a Mbərom. Winen i njahay tə kwanay sə coy. 'Do sə daliyugo ahay ti njad sə tama anan à mivél a tinen inde itabay, anga ti canan bay, aday ti san anan bay re. Kwanay na, ki sanen anan anga i njahay tə kwanay à mivél inde.

¹⁸ Ni mbəsak kwanay taayak kawa wan mətawak ahay bay, ni may ahay pə cakay a kwanay.

¹⁹ Aday azanan mənjoek na, do sə daliyugo ahay ti cuno sabay, kwanay na, ki cinen uno hwiya. Nen na, do tə sifa awan. Anga nan kwanay dukwen ki njihen tə sifa aya awan.

²⁰ Luvon ata kə dəzlek ahay na, ki sənən anan manay tə Bəbay uno nə manay kərtək, aday mənuko dukwen kərtək a re.

²¹ «'Do sə pəlay nen tə didem a cəna, i tama 'am uno, i dəfan apan, i ga mer su way kawa 'am uno sa jan. Bəbay uno dukwen i pəlay anan do sə pəlay nen, ata nen dukwen ni dakan anan asan zek uno, ni der panan zek bay, ni kan zek lele.»

²² Yuda ite, winen aday na, Yudas Iskariyot itabay ata, a wa: «Ba Məduwen, ki kan umo zek aday ki kan zek anə do sə daliyugo ahay ite bay ata na, kəkəməw?»

²³ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Kəmaya, dowan a kə pəlak nen na, i dəfan apan anə 'am uno ahay. Bəbay uno dukwen i pəlay anan, manay a cew maya mi der panan zek bay, aday mi njahay tə winen.

²⁴ Əna, dowan a kə pəlak nen bay ite, i dəfan apan anə 'am uno ahay bay. Aday dukwen, 'am a kwanay sə sləne hənə ata na, a nay ahay i nen wa bay. Bəbay uno sə slənay ahay nen ata sa ja.

²⁵ A alay a nen inde tə kwanay a mba ata na, na jak ikwen anan way a anaya coy.

²⁶ Pa 'am na, Bəbay uno i slənak ikwen ahay maməzek tə sləmay uno. Winen na, Apasay Cəncan awan. Ata aday, winen adəka i dakak ikwen anan way ahay fok,

aday i mak ikwen anan 'am uno ahay fok à sləmay inde asa.

²⁷ «Natiya kutok, ni mbəsakak ikwen na, zay. Ni varak ikwen zay uno. Zay uno saa varak ikwen anan ata na, kawa zay ana daliyugo sa var ata bay. Hənə, nen ni zla way uno, əna kə jilen awan bay, kə jəjiren bay re.

²⁸ Kə slənen sa jəka: Ni zla way uno, aday ni may ahay pə cakay ana kwanay. Kak aday kə pəlen nen asanaw cəna, tislən adəka na, mivél. Anga nen apan ni zla na, à man ana Bəbay uno, winen a zalay nen tə mazlaḅ.

²⁹ «Nə dakak ikwen anan pi zek wa aday way ataya ti saa təra. Ata way ataya tə tərək na, kwanay ki dəfen upo nga kutok.

³⁰ Ni njad alay a tə kwanay gem sə dakak ikwen anan way ahay sabay, anga hənə bahay sə daliyugo a anan i nay ahay. Məgala anahan inde upo kwa mənjoek ibay.

³¹ Əna aday, do sə daliyugo ahay tə san na, nə pəlay anan Bəbay uno, aday na ga dukwen mer su way anahan awan.

«Hənə adəka na, slabiken, zluko à man a anan wa!»

15

Yesu na, a ga minje tə dādazl si sé lele awan

¹ Yesu a ja 'am tə jike awan, a wa: «Nen na, na ga minje tə dādazl si sé lele awan. Bəbay uno dukwen, winen na, do sə lavan nga anə sé ata awan.

² Anga nan, alay si sé awan aday a wahay wan bay ata na, i gad anan. Winen sə wahay ata ite na, i kəkal anan aday alay si sé ata à zəga anan sə wahay wan bayak awan.

³ Kwanay na, 6a kə tərən kawa alay si sé mə kəkal aya, anga 'am uno sa jak ikwen ataya awan.

⁴ Dizlən alay i nen inde, aday nen ni dazlay alay à kwanay inde ite. Anga alay si sé mə japay a tə dādazl si sé a bay ata na, a mba apan sə wahay wan bay. Kwanay hənə dukwen matanan re. Kə dizlən alay i nen inde bay cəna, ki mben apan bay kawa dādazl si sé ata re.

⁵ «Nen na, dādazl si sé, kwanay dukwen alay aya awan. Down a kə dazlak alay i nen inde, aday nen dukwen nə dazlak alay à winen inde ite cəna, i tərə kawa sé sə wahay lele ata awan. Anga mənəna nen cəna, ki mben apan sa ga awan bay fok.

⁶ Aday dowan a kə mbəsakak alay pi nen wa ite, Bəbay uno i lar anan à məndak kawa alay si sé ma gad ataya awan. Alay si sé ma gad ataya na, ti kuray, do ahay ti ra atan, saa pak u uko inde, sa vak atan coy.

⁷ «Cəkəbay, kak kə dizlən alay i nen inde lele, aday kak 'am uno mə dazlay alay a à kwanay inde lele ite na, kə cəcihen way

kawa ana kwanay sa gan may ataya fok, aday ki njiden anan acakan ca.

⁸ Kak kwanay apan ki gen way lele aya hwiya cəna, kwanay njavar uno ahay acakan. Ata ki ken anan nə mazlaḅ a Bəbay uno Mbərom anə do ahay bayak a kutok.

⁹ «Kawa ana Bəbay uno sə pəlay nen ata awan, nen dukwen nə pəlay kwanay nā, kətanən re. Anga nan, ngiren alay lele à asan zek uno inde.

¹⁰ Nen nā, nə dəfak anan apan anə 'am ana Bəbay uno ahay, aday nə ngarak alay à asan zek anahan inde. Matanan, kak aday kə dəfen anan apan anə 'am uno ahay nā, ki ngiren alay à asan zek uno inde lele acakan.

¹¹ Na jak ikwen anan way a anaya nā, aday ataslay mivél a kwanay á ga inde kawa anuno awan, aday ata ataslay mivél mbala ana kwanay nā, á rah wa lele.

¹² «'Am uno sa jak ikwen ata nā, həna anan: Sənen zek à wulen a kwanay lele, kawa nen sə pəlay kwanay ata awan.

¹³ Do kə təmahak sa mac anga car anahan ahay nā, asan zek saa zalay anan mbala anahan ata nā, inde sabay.

¹⁴ Kə təmihen sa ga kawa anuno sa jak ikwen nā, kwanay nə car uno ahay.

¹⁵ Ni ngamak ikwen do si mer su way ahay sabay, anga do si mer su way nā, a san mer su way ana bahay anahan bay. Əna ni ngamak ikwen həna nā, car uno ahay adəka, anga 6a nə dəkak ikwen anan way uno sə sənay ahay pə cakay a Bəbay uno wa ata coy.

¹⁶ Kwanay sə walay nen bay. Nen nə walay kwanay adəka, anga aday kə si gen mer su way lele aya awan, aday lele a tinen a á ndav bəse bay ata awan. Ata Bəbay uno i varakikwen anan way ana kwanay saa cəce panay tə sləmay uno ataya fok kutok.

¹⁷ Natiya awan, 'am uno ma ja nā, sənen zek à wulen a kwanay inde lele.»

Do sə daliyugo ahay ti nan ide anə do ana Yesu ahay

¹⁸ «Sənen a pi zek wa, do sə daliyugo ahay ta saa nak ikwen ide nā, ta lah su no ide adəka nā, I nen awan.

¹⁹ Kak abay kɪ gen nə do sə daliyugo ahay ata nā, ti nak ikwen ide bay, ti pəlay kwanay, anga kə tərən nā, do a tinen ahay. Əna 6a nə walak kwanay à wulen a tinen ahay wa, aday kwanay do a tinen ahay sabay. Anga nan, tinen apan ti nak ikwen ide hwiya.

²⁰ «Ənga, men anan ahay 'am uno inde à nga inde aday. Na wa: Do sa ga mer su way ága do dukwen, i zalay bahay su doh ata bay. U no sa ja həna nā, kak tə kukwarak uno azar saa ga alay ti nen nā, ti kukwarak ikwen azar saa ga alay tə kwanay matanan re. Aday, kak tə dəfak anan apan anə 'am

uno ahay nā, ata ti taa dəfan apan anə 'am a kwanay ahay ite.

²¹ Aday nā, ti gak ikwen way ataya fok nā, anga nen, bina ta san dōwan a sə slənay ahay nen ata bay.

²² «Ta wa abay á ga adəka nā, na nak bay, aday nə dəkak atan anan 'am uno bay nā, ines a tinen i ga ibay. Əna na nak cukutok aday nə dəkak atan anan 'am uno nā, hwiya tinen apan ti ga ines a tinen ahay re. Anga nan, 'am a tinen inde saa tam wa nā, inde sabay.

²³ Dōwan a kə nak uno ide cəna, kə nak anan ide anə Bəbay uno re.

²⁴ Na gak mer su way à wulen a tinen lele aya awan, aday kula dōwan maza kə gak matana bay. Kak matanan bay nā, abay ines inde patan ibay re. Tinen tə canan tə ide a tinen aya awan, anə mer su way uno sa ga. Tə winen ata təkə nā, tinen apan ti nan umo ide anə manay tə Bəbay uno hwiya.

²⁵ Mə vində awan à Deftere a Mbərom inde nā: “Tu no ide nā, kəriya pa 'am sə awan a ibay.*” Həna ta nan umo ide nā, anga aday 'am ata á təra.»

²⁶ Yesu a jan atan asa, a wa: «Do inde i nay ahay saa mak ikwen zek. I nay ahay nā, pə cakay ana Bəbay uno wa. Na sak a zla agay á man ana Bəbay uno awan nā, ni slənay anan ahay á man a kwanay. Dōwan ata nā, Apasay sə dəkay anan didək a Mbərom. Kə sak a nay cəna, i ga nā, side uno awan.

²⁷ Aday kwanay a dukwen, ki naa tərən do sə side uno ahay re, anga kwanay pə cakay uno nā, kurre way anahan asanaw!»

16

¹ «Na jak ikwen anan way a anaya həna nā, anga aday kə saa slihen à alay sə dəcə inde bay, kə mbəsiken sa daf upo nga bay re.

² Anga, azanan ti kukwarak ikwen ahay azar ù doh sə wazay ahay wa. Aday dukwen alay a inde i slay nā, do ahay ti vad kwanay. Ata ti bayak nā, kawa ta gan mer su way anə Mbərom.

³ Ti ga matanan, anga ta san sa jəka, nen, Wan a Mbərom nā, tə sənək bay, aday tə sənək zek a Mbərom a bay re.

⁴ Na jak ikwen anan həna nā, anga aday ta sak a dazlan sa ga matanan cəna, á mak ikwen ahay à nga inde nā, 6a na jak ikwen anan coy. Na jak ikwen anan kurre bay nā, anga nen a inde tə kwanay a mba.»

Mer su way mbala ana Apasay Cəncan awan

⁵ «Natiya, həna nen ni zla way uno à man ana do sə slənay ahay nen ata awan. Aka aday dōwan kərtək sə cəce puno wa ki zla ahaw nə ibay ata nā, angamaw?»

* 15:25 Ca pə Jabuura 35.19; Jabuura 69.5.

⁶ Aday mbac kə slahak pikwen wa həna, anga nə dəkak ikwen anan ata awan.

⁷ Didek a acəkan nà, ni jak ikwen anan: Sumor a pə kwanay cəna, nà zla way uno adəka. Anga na sak a zla way uno bay nà, dō sa mak ikwen zek ata i nay ahay bay. Na sak a zla way uno ite nà, ni slənay anan ahay pə cakay a kwanay.

⁸ «Winen ite, kà sak a nay cəna, i dakan anan anà dō sə daliyugo ahay nà, tinen apan ti jəjay anga 'am sə ines, anga 'am sə didek, aday anga 'am sə sariya a Mbərom.

⁹ Tinen apan ti jəjay anga 'am sə ines, anga aday nà, tə dəfak upo nga itəbay.

¹⁰ Tinen apan ti jəjay pa 'am sə didek, anga nen apan ni zla way uno pə cakay ana Bəbay uno Mbərom, aday dükwen, kwanay tə tinen ki i cinen uno kula sabay.

¹¹ Tinen apan ti jəjay anga 'am sə sariya, bina bahay sə daliyugo a anan aday dükwen, sariya kə bənak anan coy.

¹² «'Am ahay inde upo cara cara bayak a sa jak ikwen anan, əna ti zalak ikwen məgala à nga wa həna.

¹³ Əna Apasay sə dəkay anan didek a Mbərom ata kə sak a nay ahay cəna, i dəkak ikwen anan didek sə way ahay nə fok lele. Anga i ja aday nà, 'am sa nga anahan a bay, əna way anahan sə sləney ahay pə Mbərom wa, i jak ikwen anan. Ata aday i dəkak ikwen anan way saa təra azanan pa 'am ataya awan.

¹⁴ I i ka anan nə mazlak uno awan, anga i njadəy ahay 'am ahay fok i nen a wa, aday i mak ikwen anan fok re.

¹⁵ Way a manay tə Bəbay uno a nə kərtek. Anga nan kutok, na wa: 'Am anahan a saa sləney ahay pi nen wa ata, i mak ikwen anan à sləmay.»

Way a ma caḅ a həna ata nà, i təra way sə mbasay adəka

¹⁶ Yesu a jan atan asa, a wa: «I njahay həna mənjoek nà, ki i cinen uno sabay, aday dükwen i njahay apan mənjoek cəna, ki i cinen uno maza asa.»

¹⁷ Azar sə njavar anahan aya tə cəce pi zek ahay wa, ta wa: «A nan sa ja jiya nə maw? A wa: "I njahay həna mənjoek nà, ki i cinen uno sabay, aday dükwen i njahay apan mənjoek cəna, ki i cinen uno maza asa." Aday asa a wa: "Ni zla way uno pə cakay ana Bəbay uno asa." A ja matanan nà, kəkəməw?»

¹⁸ Aday tə mənahan asa, ta wa: «"I njahay həna mənjoek" ata nà, a nan sa ja jiya nə maw? Da san way anahan a sa gan may sa jak uko ata bay.»

¹⁹ Yesu kə sənək sa jəka, a nan à njavar anahan ahay sə cəce panan wa way. Anga nan a jan atan, a wa: «Kwanay apan ki vəden uway nà, pa 'am uno sa jak ikwen ata ba? Na

wa: I njahay həna mənjoek nà, ki i cinen uno sabay, aday dükwen i njahay apan mənjoek cəna, ki i cinen uno maza asa.

²⁰ «Nen apan ni jak ikwen tə didek a həna: Ki i yimen, ki i jen mawa, əna dō sə daliyugo ahay adəka nà, ata ti ma nga sə mbasay. Way i i cəḅak ikwen, aday way a sə cəḅak ikwen ata i tərak ikwen ambasay adəka.

²¹ Uwar ti zek cew a bine siwaw nà, mbac i slahan anga kutov kə sak a dəlay anan nà, na. Əna kə sak a ca apan, bəslək wan anahan kə nak uho asanaw cəna, awan a cəḅan sabay anga kə wahak wan, a njad' nà, ataslay mivəl coy.

²² Matanan awan, kwanay həna dükwen, mbac i slahak ikwen kawa uwar ti zek cew ata awan. Əna ni naa canak ikwen maza awan. A alay ata nà, ataslay mivəl a kwanay i zəga nə bayak awan, aday dōwan saa təma pikwen wa ataslay mivəl ata nà, ibay.

²³ «Luvon ata kə sak a dəzley ahay nà, ki i cəcihen puno 'am sə awan sabay, anga ki sənən anan way ahay nə fok. Acəkan, nen apan ni jak ikwen tə didek a həna: Kə cəcihen way pə Bəbay uno wa aday tə sləmay uno a nà, Bəbay uno i varak ikwen anan way a kwanay sə cəce fok.

²⁴ Hus ahay həna dükwen, kwanay kə cəcihen awan tə sləmay uno bay. Əna cəcihen, ki njiden way a kawa ana kwanay sə cəce ata awan, aday ataslay mivəl a kwanay i rah wa kutok acəkan.»

Yesu kə mbasak pə daliyugo coy

²⁵ Yesu a ja asa, a wa: «Na ta jak ikwen way ahay nà, tə 'am sə jike. Alay a i nay ahay aday ni ja 'am tə jike sabay, əna ni dəkay anan way ahay pə Bəbay uno nà, ngəlarak ngəlarak kutok.

²⁶ Pə luvon ataya nà, ki cəcihen way ahay pə Bəbay uno wa nə tə sləmay uno. Na ja nà, nen saa cəce anga kwanay bay, əna kwanay awan ki cəcihen tə sləmay uno.

²⁷ Anga zek a Bəbay uno awan aday nà, a pəlay kwanay, anga kwanay dükwen kə pəlen nen, kə təmihen nen na nay ahay nà, pə cakay anahan a wa acəkan.

²⁸ Matanan nə slabakay nà, pə cakay ana Bəbay uno wa acəkan, na nay ahay pə daliyugo. Anga nan, həna ni slabak ni ma pə cakay anahan asa, ni mbəsak anan daliyugo.»

²⁹ Njavar anahan ataya ta jan, ta wa: «Ca apan kutok, həna ka jak 'am mənjoena 'am sə jike kutok.

³⁰ Həna ma san zle, iken ka san way ahay nə fok. Anga dōwan a i saa cəce panak wa way cəna, kə sənək anan anan way anahan a saa cəce ata awan. Anga nan, ma daf apak nga, ka nay ahay nə pə cakay anà Mbərom wa acəkan.»

³¹ Yesu a jan atan, a wa: «Həna nà, kə dəfen uno nga acəkan daw?»

³² Alay a inde i nay ahay mba, kə nak adəka coy, aday ki i ten 'am, kuwaya i zla way anahan à man anahan sa nan. Ata ki i mbəsiken nen nà, taayak. Əna nen nə taayak acəkan bay, anga Bəbay uno a nà, winen inde ti nen hwiya wanahan.

³³ «Na jak ikwen anan nà, aday kə njiden sə njahay zay ti nen. Pə daliyugo həna nà, ki gen dəce bayak awan, əna hənen mivəl lele, anga 6a nen nə mbasak pə daliyugo coy.»

17

Yesu a ga amboh anga njavar anahan ahay

¹ Yesu a ndav anan 'am a anaya cəna, a ca ide à mburom, a wa: «Bəbay uno, alay uno kə slak həna kutok. Kan anan mazla6 uno anà dō ahay, anga aday nen nà kan anan mazla6 mbala anak anà dō ahay cite re.

² Kə varak uno məgala sə lavan nga anà dō ahay fok kəzlek, anga aday dō a iken sə vuro atan ataya tã njad sifa sa ndav bay ata i nen wa kutok.

³ Sifa sa ndav bay ata nà, kawa sa ja bine siwaw nà, tã san iken, iken nə Mbərom didek a kərtek, aday tã san nen Yesu Almasihu nà, wan anak mə slənay a pə daliyugo ata awan.

⁴ «Na kə anan mazla6 anak anà dō sə daliyugo ahay, kawa sa ja nà, nə ndəvak anan mer su way anak a sə vuro ata awan.

⁵ Həna kutok, Bəbay uno, vuro ahay mazla6 pə 'am anak ite, mazla6 a kawa anuno a kurre nen pə cakay anak a mba, kwa à alay daliyugo dukwen mə ndakay a fan bay ata awan.

⁶ «Nə dəkak atan anan way ahay pə iken anà dō iken sə walay atan ahay à wulən sə dō sə daliyugo ahay wa ataya awan. Anga nan, həna nà, ta san iken zle lele kutok. Tinen nə dō anak ahay, kə varak uno anan ite, tə dəfak anan apan anà 'am anak.

⁷ Həna dukwen ta san zle, way iken sə vuro anan ata fok nà, a nay ahay à alay anak wa.

⁸ Nə dəkak atan anan ləbara anak dukwen kawa ananak su jo ata awan, tə təmahak anan acəkan. Tə sənək, nen na nay ahay pə cakay anak wa acəkan, aday dukwen tə təmahak, sə slənay ahay nen nə iken awan.

⁹ «Na gak amboh həna anga tinen. Ni gak amboh anga man su dō a bay, əna anga dō a iken sə vuro ataya awan, anga tinen dō anak ahay re ata awan.

¹⁰ Dō uno inde cəna, winen dō anak. Mbala anak inde ite dukwen, winen dō uno re. Aday dō anuno ataya, tinen apan ti ka anan mazla6 uno pə daliyugo.

¹¹ I njahay həna mənəcək nà, ni mbəsak anan daliyugo a anan, ni mak ayak way uno pə cakay anak awan. Natiya awan, tinen nà, ni mbəsak atan pə daliyugo re. Bəbay uno cəncan awan, ba atan tə məgala sə sləmay anak awan, sləmay iken sə vuro anan kurre ata awan, aday tinen tə təra kərtek, kawa mənumo dukwen, mənumo kərtek ata awan.

¹² A alay a manay pə kərtek ata nà, na bak atan tə məgala sə sləmay anak, iken sə vuro ata awan. Na gak atan nga lele, mənəna dōwan sə lize, si dō mbala ana Deftere a Mbərom sa ja apan ata awan. Winen kəma, kə lizek anan zek anahan acəkan. Ata aday, way ana Deftere sa ja ata à təra kutok.

¹³ «Həna nà, ni mak ayak way uno pə cakay anak, aday na jak anan way a anaya pə daliyugo nà, aday ataslay mivəl a tinen à rah wa lele, kawa anuno awan.

¹⁴ Nə təkərek atan anan 'am anak, aday həna dō sə daliyugo ahay ta nan atan ide cəved a bay, anga tinen dō sə daliyugo ahay sabay ata awan, kawa nen a dukwen, nen dō sə daliyugo bay ata re.

¹⁵ Na cəce panak həna kəma, ba atan pə Dō sə Sədək* wa, à sa laman atan bay, bina ni jak, ra atan pə daliyugo wa adəka bay.

¹⁶ Tinen dō sə daliyugo ahay sabay, kawa nen awan, nen dō sə daliyugo bay ata re.

¹⁷ «Dakan atan anan didek anak, aday tã təra dō anak ma ga nga aya awan. Didek nà, 'am anak awan.

¹⁸ Kawa iken sə slənay ahay nen pə daliyugo ata nà, nen dukwen ni slan atan həna pə daliyugo cite re.

¹⁹ Nə varak anan nga uno anga tinen, aday tinen dukwen tã varak anan nga a tinen ahay acəkan.

²⁰ «Na gak amboh həna nà, anga tinen dəkdek bay, əna na gak amboh anga dō mbala tinen saa ngamay ataya re. Bina ti i təma nen nà, anga 'am ana njavar uno a anaya saa təkəren atan pi nen ata awan.

²¹ Amboh uno həna nà, tə təra nə zek kərtek, fok a tinen awan. Kawa iken awan, Bəbay uno, iken ti nen nà, zek kərtek awan. Aday asa, tinen a fok, tə təra dukwen kərtek a tə mənumo, aday dō sə daliyugo ahay tə təma nà, iken sə slənay ahay nen acəkan kutok.

²² Nen nə varak atan anan mazla6 anak sə vuro ata awan, aday tə təra tinen a fok kawa dō kərtek, kawa mənumo dukwen dō kərtek a ata awan.

²³ Nen tə tinen zek kərtek, aday iken dukwen, mənumo zek kərtek a cite. Tə təra nà, zek kərtek a way anahan. Ata, dō sə daliyugo ahay ti san anan, sə slənay nen nà,

* 17:15 Kawa sa ja nà, Fakalaw.

iken acəkan. Ti san nà, kə pəlay atan, kawa iken sə pəlay nen ata awan.

²⁴ «Bəbay uno, sə vuro atan nà, iken awan. U no dukwen tã saa njahay à man a həna nen saa njahay uda ata awan, aday tã canan anà mazlaḅ uno iken sə vuro ata awan. Kə vuro anan dukwen, anga kə pəlay nen, kwa daliyugo winen mə ndakay a fan bay.

²⁵ «Bəbay uno, iken dō didek awan, dō sə daliyugo ahay ta san iken bay. Nen nà, na san iken zle, aday tə sənək, sə slənay ahay nen nà, iken awan.

²⁶ Nə dəkak atan anan iken, ni pərahan azar sə dəkak atan anan hwiya, anga aday asan zek anak a sə pəlay nen ata à rahan atan à mivel inde. Natiya kutok, tinen ti təra zek kərtek a ti nen.»

18

Dō ahay ta ban anan Yesu

Mata 26.47-56; Markus 14.43-50; Lukas 22.47-53

¹ Natiya, Yesu a ndav anan sa ga amboh asanaw nà, ta zla way a tinen tə njavar anahan ahay, tə takas zylinder sə ngaman Kedəron ata awan. Tə njahay à jerne a inde à man ata awan.

² Aday dukwen, Yudas, dō saa ga daf pə Yesu ata, a san man ata zle, anga ba Yesu a taa zla à man ata tə njavar anahan ahay.

³ Yudas a njahan ahay pa 'am wa anà suje ahay bayak awan. Suje sə Ruma ahay inde, aday bahay sə gədan dungo anà way ahay anga Mbərom tə Farisa ahay dukwen tə slənək ahay suje sa ba pu doh sə mazlaḅ a Mbərom ahay re. Suje ahay ta dav uko à alay inde, aday tinen tə way sə alay aya hunjəslesle re.

⁴ Yesu a dukwen a san way saa təra apan ata zle. Anga nan, a lah sə cəce patan wa, a wa: «Kə pəlen wayaw?»

⁵ Ta gak munok bay, tə mbədahan apan, ta wa: «Mə pəlay Yesu sə Nazaratu ata awan!» Yesu a jan atan: «Nen həna!»

Yudas, dō sə njəkan uda anà Yesu ata dukwen, winen mə tavay a pə kərtek a tu dō ataya awan.

⁶ Ana Yesu sa jan atan: «Nen həna!» ata cəna, fok a tinen a, ta ma à dəba dərdar, aday tə slahay à məndək.

⁷ Yesu a cəce patan wa asa, a wa: «Kə pəlen nə wayaw?»

Tə mbədahan apan, ta wa: «Yesu sə Nazaratu!»

⁸ Yesu a jan atan kutok: «Na jak ikwen nà: Nen həna! Kak kə pəlen nə nen kəma, mbəsiken dō a anaya awan, tinen ta zla way a tinen agay.»

⁹ Matanan, a təra nà, kawa anahan a sa ja ata awan, a wa: «Nà saa lize anan dō iken sə vuro ataya kwa kərtek bay.»

¹⁰ Simon Piyer kəma, maslalam inde apan, a ndahay anan, a gad sləmay sə alay puway pə dōwan wa poc. Dōwan ata nà, tə ngaman Malkus, winen dō si mer su way anà bahay nga su dō sə gədan dungo anà way ahay anga Mbərom.

¹¹ Yesu a jan anà Piyer, a wa: «Ma anan maslalam anak ù doh anahan a inde. A ga apak nà, ni sa anan məgəvet sə dəce uno, kawa ana Bəbay uno sə luvo anan zek ata bay daw?»

Ta zla anan Yesu əga Anas

¹² Pə dəba anahan a wa kutok, suje ahay pi zek tə bahay nga a tinen aya, tə suje sa ba doh sə mazlaḅ a Mbərom ataya, ta ban anan Yesu, tə jaway anan.

¹³ Ta zla anan pa 'am nà, əga Anas, midem ana Kayafas. Tə viya ata nà, Kayafas, winen bahay nga su dō sə gədan dungo anà way anga Mbərom.

¹⁴ Aday sa jəka: «Suwan dō kərtek à mac, tu dō ahay saa lize jiya nà, na.» ata nà, winen awan.

Piyer a wa a san Yesu bay

Mata 26.69-70; Markus 14.66-68; Lukas 22.55-57

¹⁵ Atə Simon Piyer tə njavar a inde tə pərahan azar anà Yesu. Dōwan a hinen ata nà, ta san anan zle lele əga bahay nga su dō sə gədan dungo anà way ahay ata awan. Anga nan, a zla ù doh à alay a dō ahay sa zla anan Yesu ù doh ata re.

¹⁶ Piyer ite, anga dōwan a san anan itəbay ata awan, a tavay way anahan pə alay sə məsudoh uho. Dōwan a hinen ata a may uho, a jan anà uwar sa ba 'am su doh ata, à mbəsakan cəved anà Piyer sa zla ù doh ite.

¹⁷ Dalay ata a jan anà Piyer, a wa: «Iken dukwen njavar anà dōwan ata ba?»

Piyer a mbədahan apan, a wa: «A'ay!»

¹⁸ Dō sa ba məsudoh ahay pi zek tu dō si mer su way ahay tə hanak uko, anga maḍ a ga ike. Piyer dukwen a tavay à man ana tinen, a njahay pə uko.

Bahay nga su dō sə gədan dungo anà way ahay anga Mbərom a cəce 'am pə Yesu wa

Mata 26.59-66; Markus 14.55-64; Lukas 22.66-71

¹⁹ Bahay nga su dō sə gədan dungo anà way ahay a cəce 'am pə Yesu a wa. A cəce 'am pə njavar anahan ahay aday pə atətak way anahan aya awan.

²⁰ Yesu a mbədahan apan: «Na taa ja 'am pa 'am sə dō ahay fok asanaw? Nen apan ni wazay ù doh sə mazlaḅ a Mbərom, ù doh sə wazay ahay, à man aday Yahuda ahay fok ta taa halay uda nga ata awan. Na jak awan inde tə səkəkək a itəbay.

²¹ Kə cəce puno wa asa nà, angamaw? Cəce adəka nà, pu dō sə sləne 'am uno ahay

wa, ti jak way nen sa ja ataya ta nga tæte, anga ta san zle.»

²² Yesu winen apan i ja 'am ataya mba cæna, suje a kærtek a, a dæcan pæ mæhulom, a wa: «Kæ mbædahan apan anæ bahay nga su dõ sê gædan dungo anæ way matanan nâ, angamaw?»

²³ Yesu a mbædahan apan, a wa: «Kak na gad mungwalay nâ, dakay anan dîdem awan kwa! Aday kak na ja nâ, dîdem a nâ, kæ dæco angamaw?»

²⁴ Natiya Anas a slænay anan Yesu tæ alay sê suje ahay, mæ jaway a hwiya, æga Kayafas, bahay nga su dõ sê gædan dungo anæ way ahay.

Piyer a wa a san Yesu bay asa

Mata 26.71-75; Markus 14.69-72; Lukas 22.58-62

²⁵ A alay ata kutok, Piyer mæ njahay a pæ uko ata hwiya. Do a pæ uko ataya tæ cæce panan: «Iken nâ, ma wa iken njavar a dõwan ata ba?»

Piyer a mæman anan asa, a wa: «A'ay, matanan bay.»

²⁶ Do kærtek æ wulen su dõ si mer su way su doh ataya, aday mærak anæ dõwan a Piyer sa gad panan slæmay ata, a wa: «Næ canak anak æ jerne iken tæ winen maya na wa ba?»

²⁷ Piyer a mæman anan asa. A alay ata ite, njekar a zlah coy.

Ta zla anan Yesu æga Pilatu

Mata 27.1-2, 11-14; Markus 15.1-5; Lukas 23.1-5

²⁸ Sidew a pærek, tæ gæba anan Yesu æga Kayafas wa, ta zla anan æga Guverner Pilatu, winen Ruma ahay. Bahay sê Yahuda ahay nâ, ta ngam sa zla ù doh bay, anga tæ jëjar sa nes a zek, bina ti njad saa pa way sê azar uko sê Pasæka bay.

²⁹ Anga nan kutok, Pilatu a nay ahay patan uho, a cæce patan wa: «Kæ zlihen pæ dõwan a anan nâ, angamaw?»

³⁰ Tæ mbædahan apan, ta wa: «Kak kâ gak awan bay cæna, manay mi bænay anan pa 'am anak kælædaw?»

³¹ Pilatu a jan atan, a wa: «Tæmihen anan, aday kî gen anan sariya awan kawa ana sariya a kwanay a sa ja.»

Bahay sê Yahuda ahay tæ mbædahan apan, ta wa: «Cæved a manay inde sa gan sariya anæ dõ aday sa mac anan itædaw?»

³² A tæra matanan, anga aday 'am a Yesu sa ja pa 'am sê amac anahan ata, æ tæra.*

³³ Pilatu a ma way anahan ù doh. A ngaman ayak anæ Yesu taayak, a cæce panan, a wa: «Iken nâ, bahay sê Yahuda ahay daw?»

³⁴ Yesu a mbædahan apan, a wa: «Kæ lavay æ nga anak a wa ite daw, kabay dõwan a sa jak kælædaw?»

³⁵ Pilatu a jan asa, a wa: «Nen Yahuda ahay bay asanaw? Bahay sê gædan dungo anæ way ahay pæ kærtek a tu dõ sê slala anak aya ta zlah apak æga nen. Ka ga næ maw?»

³⁶ Yesu a mbædahan apan, a wa: «Bahay uno sa ga nâ, a nay ahay pæ daliyugo wa bay. Abay æ ga næ matanan kæma, njavar uno ahay ti ga puno wa 'am, anga aday nâ saa zla æ alay sê bahay sê Yahuda ahay inde bay, bidaw? Anga nan, bahay uno sa ga nâ, a nay ahay pæ daliyugo wa bay.»

³⁷ Pilatu a cæce panan, a wa: «Ayaw, kwa matanan bay dæp nâ, iken næ bahay daw?»

Yesu a mbæda apan, a wa: «Matana awan, ka ja nâ, nen næ bahay. Nen mæ wahay a, na nay pæ daliyugo nâ, saa dakay anan dîdem sa 'am. Kuwaya a nan dîdem sa 'am nâ, i slæne 'am nen apan ni ja ataya awan.»

³⁸ Pilatu a cæce panan: «Dîdem sa 'am nâ, awan a maw?»

Ta ga sariya sa vad a Yesu

Mata 27.15-31; Markus 15.6-20; Lukas 23.13-25

Pilatu a may ahay uho, a zla pæ cakay ana bahay sê Yahuda ahay, a jan atan, a wa: «Nen næ njadæk apan ines sa gan apan sariya anæ dõwan a anan bay!

³⁹ Kawa sê kwakwa bine maw nâ, ni mbæsakak ikwen anan ahay dõ kærtek æ dangay wa, kawa ana kwanay sa gan may. A nak ikwen nê mbæsakak ikwen anan ahay bahay sê Yahuda ahay daw?»

⁴⁰ Tæ mbædahan ayak apan tæ mægalak awan, ta wa: «A'ay, kæ mbæsakan umo ahay winen bay. A nan umo nâ, mbæsakay ahay adæka nâ, Barabas.»

Barabas ata nâ, dõ sê væze pæ Ruma ahay.

19

¹ Pilatu a jan anæ suje ahay tæ gæba anan Yesu, aday tæ ndæbay anan.

² Suje ahay tæ hanan jugo sê adak, tæ dæfan æ nga inde, aday tæ dæfan zana dæzdaz a pi zek, kawa sê bahay.

³ Tæ hæðeken ayak pæ cakay, ta jan: «Bahay sê Yahuda ahay æ ga inde sê coy!» Tinen apan ti dæcan kurkwer.

⁴ Pilatu a nay uho pæ cakay su dõ ahay asa, a jan atan, a wa: «Ni ngaman uho pæ cakay a kwanay æ man a anan, aday kî sænen anan nâ, næ njadæk apan ines tæde aday sa gan apan sariya ata bay.»

⁵ Tæ ngaman ahay æ Yesu uho, winen tæ jugo sê adak awan æ nga inde, tæ zana sê bahay a sê makukwa pi zek hwiya. Bahay Pilatu a jan atan kutok, a wa: «Winen hæna!»

* 18:32 Yesu a ja nâ, ti daray anan pæ dædom (ca pæ Yuhana 3.14). Sa vad dõ matanan nâ, si Ruma ahay, bina Yahuda ahay bay.

6 Bahay sə gədan dundo anə way ahay pi zek tu dō sa ba doh sə mazlaḅ a Mbərom ahay tə canan anə Yesu cəna, ta ma nga sa zlah, ta wa: «Darak anan ayak pə dədom, darak anan ayak pə dədom!»

Pilatu a jan atan, a wa: «Kak sə matanan cukutok nā, kwanay aya gəḅen anan aday kə diren anan. Bina nen, nə njadak apan ines sa gan sariya ata bay.»

7 Yahuda ahay ta jan, ta wa: «Tawrita a manay inde, aday kawa ana Tawrita sa ja nā, si i mac! Anga a təra zek anahan, Wan a Mbərom awan!»

8 Pilatu a sləne matanan cəna, zlawan a zəgahan à mivel inde bayak awan.

9 Ta ma ù doh asa, a cace pə Yesu a wa: «Iken, ka nay ahay nā, awanaw?»

Yesu a ngam sə mbəḅahan apan bay.

10 Bahay Pilatu a jan asa, a wa: «Ki mbəḅuho apan bay daw? Gədan uno inde sa tam iken, aday gədan uno inde sə daray iken pə dədom re nā, ka san itəbay daw?»

11 Yesu a mbəḅahan apan kutok, a wa: «Gədan anak inde pi nen kwa mənəcək itəbay, kak si zek a Mbərom a sə varak anan aday. Anga nan, dō sə varak nen à alay inde ata nā, ines anahan nə a zalay ike pə ananak wa.»

12 A ban pə winen ata wa kutok cəna, Pilatu nā, a pəlay cəved sə mbəsakay anan ahay Yesu. Əna Yahuda ahay ta jan nā: «Ka sak a mbəsak anan nā, iken a nā, ki təra car ana dō sə lavak nga, bahay sə Ruma sabay. Anga kuwaya, dowan a kə tərak anan zek anahan bahay a nā, winen manide ana bahay sə Ruma.»

13 Pilatu a sləne matanan cəna, a mbakay anan Yesu uho, winen a a njahay à man anahan sa taa ga sariya ata awan. Man ata nā, mə pəpay a tu kon. Ta 'am sə Yahuda ahay nā, tə ngaman Gabata.

14 Alay a ata nā, man ipec pə luvon sə lavan zek anə azar uko sə Pasəka. Anga sidew a nā, Pasəka kutok.

Pilatu a jan anə Yahuda ahay, a wa: «Bahay a kwanay həna!»

15 Ta zlah pi zek, ta wa: «Lize a wa, lize a wa! Darak anan ayak pə dədom!»

Pilatu a jan atan: «Nə daray anan bahay a kwanay daw?»

Bahay sə gədan dundo anə way ahay a, ta wa: «Bahay a manay maza inde, pa nga ana bahay sə Ruma wa nā, ibay.»

16 Natiya Pilatu a varan anan Yesu anə suje ahay, aday tə daray anan pə dədom. Tə gəḅa anan, ta zla anan kutok.

Tə daray anan Yesu pə dədom mə zləngad awan

Mata 27.32-44; Markus 15.21-32; Lukas 23.26-43

17 Yesu a tavak dədom anahan mə zləngad awan, ta zla anan à wulen su doh ataya wa, hus pa man sə ngaman Kəlakas-sa-Nga. Ta 'am sə Yahuda ahay nā, tə ngaman Golgota.

18 Suje ahay tə daray anan Yesu pə dədom à man ata kutok. A alay ata ite, tə daray anan dowan aya inde cew pə cakay anahan, dō kərtek a tə alay puway, dō hinen tə alay gula, Yesu à mamasl a tinen.

19 Pilatu kə vindek ayak ləbara sə sariya ana Yesu, aday a jan atan tə laway anan 'am ata pə dədom a Yesu ata awan. 'Am ata mə vinde a nā, natiya awan: «Yesu sə Nazaratu, Bahay sə Yahuda ahay.»

20 Yahuda ahay bayan a tə jinge anan, anga man ata aday dukwen winen daren pi zek wa tə wulen su doh bay. Ləbara ata mə vinde dukwen ta 'am su kon ahay maakan: ta 'am sə Yahuda ahay, ta 'am sə Ruma ahay, aday ta 'am sə Gərek ahay re.

21 Bahay sə gədan dundo anə way ahay, ta jan anə Pilatu, ta wa: «Kə vinde “Bahay sə Yahuda” bay! Vinde nā: “Winen a a ja nā: Nen Bahay sə Yahuda.”»

22 Pilatu a mbəḅa apan, a wa: «Way nen nə vindek anan ata nā, i njahay nə kawa anuno sə vinde anan ata awan.»

23 Suje ahay ta ndav anan mer su way sə daray anan Yesu cəna, tə gəḅa anan zana anahan ahay, tə gəzla atan i zek wa fudo. Kuwaya fok kə njadak wa bat. Tə gəḅa rəkot anahan matanan re, winen ma han a dukwen mənəna man sa tam.

24 Suje ahay ta ja à wulen a tinen: «Da saa ngəraw anan zana a anan bay, əna suwan guko apan caca, aday sa san saa njad anan nə wayaw. Cuko apan!»

Matanan, way mbala Deftere a Mbərom sa ja apan ata aday a təra. Ma ja a nā: «Tə gəzla anan zana uno ahay à wulen a tinen,

ta ga caca pə rəkot uno. *»

Suje ahay ta ga nā, matanan kutok.

25 Uwar aya inde mə tavay a pə cakay sə dədom ana Yesu mə daray ata awan: may a Yesu tə mərək anahan; Mariyama, uwar ana Kulapas; aday Mariyama dəna sə Magəḅala.

26 Yesu a canan anə atə Mariyama may anahan tə njavar anahan a ləliwe ata nā, a jan atan, a wa: «Mamay, wan anak həna nā, winen kutok!»

27 Wan ada, həna nā, winen may anak cite.» A bənay à alay ata wa cəna, njavar anahan ata a gəḅa anan Mariyama əga winen.

Amac a Yesu

Mata 27.45-56; Markus 15.33-41; Lukas 23.44-49

28 Pə dəḅa anahan a wa, Yesu a san a zle kutok, way ahay fok tə ndəvak coy.

* 19:24 Ca pə Jabuura 22.19.

Matanan a ja, a wa: «Jom u go!» anga aday 'am ma ja à Deftere a Mbərom inde ata, à təra acəkan.[†]

²⁹ A man ata ite, tugoy sə a'am inde, winen ma rah a tə way mə kwasay a inde, aday sarekeke re. Tə gəba awan a inde kawa baf, ta tar anan uda awan. Tə taran anan ayak pa 'am tə sukol aday à susəb.

³⁰ Yesu a tukom anan cəna, a wa: «Way ahay fok tə ndəvak coy!»

Nga anahan a lar pa 'am tolongor, kə məcak coy.

Suje a ndaz anan Yesu pə jaham

³¹ Pac ata nà, luvon sa man uda i i sla sidew awan. Anga nan, a nan anà bahay sə Yahuda ahay nə məsinde à njahay mə daray a bay, bina luvon sa man uda ata nà, luvon məduwen a sə dəfan apan əga tinen Yahuda ahay. Anga nan kutok, tə cəce pə Pilatu wa, aday à jan anà suje ahay tə kadan anan saray ana dō mə daray aya pə dədom ataya awan, aday dukwen, tə dazay atan ahay pə dədom ataya wa.

³² Suje ahay tə dazley cəna, tə kadan anan saray anà dō mə daray aya pə cakay a Yesu ataya awan.

³³ Taa dazle pə Yesu nà, 6a winen kə məcak coy. Anga nan, tə kadak anan anan saray ite bay.

³⁴ Əna dō kərtek a à wulen sə suje ahay wa, a ndəzan anan jaham ngaram tə suwer. Atə mez tə a'am tə japay tə ngəzay ahay à kutov wa.

³⁵ Dowan a sə canan ata nà, kə sidek tə dīdem awan, aday a san zle side anahan nà, dīdem awan. A side nà, anga aday kwanay dukwen kə dəfen apan nga re.

³⁶ A təra matanan nà, anga aday 'am ana Deftere a Mbərom ma ja ata nà, à təra, a wa: «Ti kadan a kəlakasl anahan kwa kərtek ite bay.»[‡]

³⁷ A man hinen dukwen, Deftere a Mbərom a wa: «Ti canan ù dō tinen sa ndaz anan ata awan.»[§]

Tə gəba anan Yesu à məkə

Mata 27.57-61; Markus 15.42-47; Lukas 23.50-56

³⁸ Pə dəba anahan a wa, Yusufu, dō sə Arimatiya ahay a cəce cəved pə Pilatu wa, sə gəba anan Yesu à məkə. Yusufu ata dukwen, winen njavar ana Yesu, aya əna a ta pərahan azar nə tə wurwer awan, anga a jəjaran anà bahay sə Yahuda ahay. Pilatu a varan cəved anà Yusufu awan sə gəba anan Yesu à məkə kutok.

³⁹ Nikodemus, dowan a sa zla à man ana Yesu sə luvon ata dukwen, a gəbay ahay ləluway ahay* mə japay a tə way azar aya

bayak awan, aday a rəbas lele ataya awan. Way anahan ataya fok, i ga kilo kwa kuro maakan.

⁴⁰ Tinen a cew maya tə Yusufu tə gəba anan məsinde a Yesu. Ta nga apan rəkot, aday ta ga apan way a sə rəbas lele ataya awan. Ta gan kawa ana Yahuda ahay sa gan may ata fok.

⁴¹ Jəvay a inde nà, dowan kula kə dəfak uda məsinde fan bay. Jəvay ata nà, à guvo inde à man ata awan, dəren ta man sə daray a Yesu ata bay.

⁴² Tə dəfak anan ayak uda Yesu, anga sidew a nà, luvon sa man uda awan, aday dukwen, man ata hinen dəren bay.

20

Yesu winen inde à jəvay sabay

Mata 28.1-8; Markus 16.1-8; Lukas 24.1-12

¹ Pac sə zaka pərek, ide kə cədek lele fan bay nà, Mariyama dəna sə Magədala ata a zla pə jəvay. A canan nà, bələlən inde pa 'am jəvay a sabay.

² A haw pə cakay ana atə Simon Piyer tə njavar a Yesu winen ləliwe anahan ata awan. A jan atan, a wa: «Tə gəbak anan bahay. Winen inde à jəvay sabay, aday ma san man a tinen sa dəf anan ata bay.»

³ Atə Piyer tə njavar a hinen ata, ta zla pə jəvay.

⁴ Cew maya a tinen a ta haw, əna dowan hinen ata a zalay Piyer tə ahaw. Anga nan kutok, a dazlen pa 'am anà Piyer.

⁵ Winen a zərdek ayak ide à jəvay inde nà, a canan ayak anà rəkot pi zek tə pətike* tinen ma pak aya awan, əna winen a nà, kə zlak à jəvay inde bay.

⁶ Piyer a dazlek ayak ite cəna, a zla à jəvay inde, a canan anà rəkot pi zek tə pətike ma pak aya awan.

⁷ Pətike sə tuwden anan ide ata nà, winen mə japay a pi zek tə zana azar aya bay. Zana ata nà, winen mə fadəy a aday ma dəf a cara.

⁸ Dō sə dazlek ayak pa 'am ata dukwen, a zla à jəvay inde kutok ite. A canan à way ahay cəna, a dəf apan nga.

⁹ (Deftere a Mbərom a ja nà, Yesu i slabakay ahay à məkə wa. Aya əna hus a dazley ahay alay ata nà, njavar anahan ahay tə sənək 'am ata fan bay.)

¹⁰ Pə dəba anahan a wa nà, njavar anahan a cew ataya ta zla agay.

Yesu a kan zek anà Mariyama sə Magədala

Mata 28.9-10; Markus 16.9-11

[†] 19:28 Ca pə Jabuura 22.16; Jabuura 69.22. [‡] 19:36 Ca pə Gurtaaki 12.46. [§] 19:37 Ca pə Jekariya 12.10. * 19:39

Ləluway sə əga tinen. * 20:5 Pətike nà, tə ngaman a'am sə zana re.

¹¹ Əna Mariyama dukwen kà mak, winen mə tavay a uho mba, i yam. A zərdek ayak ide à jəvay inde.

¹² A canan ayak anà maslay a Mbərom ahay tinen cew. Tinen ma pak zana herre aya pi zek, aday tinen mə njahay aya dukwen à man sə nahay a Yesu ata awan, kərtek a tə day sa nga, kərtek a hinen tə day sə saray.

¹³ Tə cəce panan, ta wa: «Uwar, ka yam maw?»

A mbədahan atan apan, a wa: «Tə gəbək anan bahay uno, aday na san man a bay.»

¹⁴ Mariyama a ndav anan 'am ata cəna, a cay ide mə dədəbəna, a canan anà Yesu a mə tavay awan, əna a san sa jəka winen bay.

¹⁵ Yesu a cəce panan, a wa: «Uwar, kə pəlay wayaw, aday ka yam maw?»

Pə Mariyama nà, sa jan 'am ata nə do sə guvo. Anga nan, a jan, a wa: «Wan ada, kak iken sə gəbə anan nà, dukə anan man anak sa zla anan uda ata awan, aday ni i gəbəy anan way uno bidaw?»

¹⁶ Yesu a jan: «Mariyamal!»

Mariyama a mbədahak ayak apan 'am, a jan: «*Raboni!*» Ta 'am sə Yahuda ahay, kawa sa ja nà: «Miter!»

¹⁷ Yesu a jan: «Kə lumə bay, anga na zlak pə cakay anan Bəbay uno fan bay. Əna zla pə cakay ana mərak uno ahay, jan atan nà, nen apan ni zla pə cakay ana Bəbay uno, Bəbay a tinen re, pə cakay ana Mbərom uno, aday Mbərom a tinen cite re.»

¹⁸ Mariyama sə Magadala a zla saa jan anà njavar a Yesu ahay. A dəzle nà, a wa: «Nen nə canak anan anà Bə Məduwen!» Aday a jan atan anan way a Yesu sə təkəren ataya awan.

Yesu a kan zek anà njavar anahan ahay

Mata 28.16-20; Markus 16.14-18; Lukas 24.36-49

¹⁹ Pa pac sə zaka ata awan, suko a ga cəna, njavar a Yesu ahay tə halay nga ù doh. Tə tacay anan məsudoh pi zek lele, anga tə jəjaran anà bahay sə Yahuda ahay.

Natiya, Yesu a nay ahay, a tavay jek à wulen a tinen inde, a jan atan: «Zay à tərak ikwen!»

²⁰ A jan atan 'am ata cəna, a kan atan anan alay anahan ahay tə jaham anahan ma ndaz ataya awan. Njavar anahan ahay tə canan à bahay a tinen cəna, ataslay mivəl a tinen a rah wa.

²¹ Yesu a mənahan atan anan, a wa: «Zay à tərak ikwen. Kawa ana Bəbay uno sə slənay ahay nen ata nà, nen ni slan kwanay matanan re.»

²² A vəzle patan apasay, a wa: «Təmihen Apasay Cancan awan.»

²³ Do a kwanay sə pəsen atan anan ines ahay ata nà, Mbərom kə pəsek atan anan

coy. Aday do a kə pəsen atan anan itəbay ataya nà, Mbərom kə pəsek atan anan bay acəkan re.»

Atə Tomas tə Yesu

²⁴ Yawa, Yesu a nay ahay pə cakay ana njavar anahan ahay wa nà, dowan a tinen a kərtek a sə ngaman Tomas ata nà, winen ibay. Tomas nà, tə ngaman Didimus re, anga winen muwsa.

²⁵ Njavar azar ataya ta jan, ta wa: «Mə canak anan anà Bə Məduwen.»

Əna Tomas a mbədahan atan apan, a wa: «Nen nà, nə canak anan anà vivay sə mbələk anahan ahay pə alay ata bay, nə lamak anan alay anà mbələk ataya bay, aday nə tarak wan sə alay à mbələk sə jaham anahan ata bay cəna, ni dəf nga pə ləbara ata fan bay.»

²⁶ Pə dəbə anahan a wa, a ga lumə pam nà, njavar a Yesu ataya tə halay nga ù doh asa, məsudoh mə tacay awan. Pac ata nà, Tomas winen inde kutok ite. Yesu a nay, a tavay jek à wulen a tinen inde asa, a jan atan: «Zay à tərak ikwen!»

²⁷ A jan anà Tomas kutok, a wa: «Tomas, hayak anan wan sə alay anak à man a anan. Ca pə alay uno ahay! Tar alay à jaham uno inde. Mbəsak avad uway, dəf upo nga.»

²⁸ Tomas a mbədahan apan, a wa: «Bə Məduwen uno, Mbərom uno.»

²⁹ Yesu a jan, a wa: «Həna kə canak uno kutok nà, ata kə dəfak upo nga a dəw? Atlaslay mivəl i tərən anà do sa dəf upo nga aday winen mənəna sə cuno ata awan.»

Yuhana a vinde Deftere a anan nà, anga maw?

³⁰ Yawa, Yesu kə gak mer su way masuwayan aya cara cara bayak awan pa man sə ide ana njavar anahan ahay fok, əna masuwayan azar aya dukwen mə vinde à Deftere a anan bay.

³¹ Aya əna, way a mə vinde a anaya nà, anga aday kə dəfen apan nga, Yesu nà, winen Almasihu, Wan a Mbərom, aday kə njiden anan sifa, anga kə dəfen apan nga ata awan.

21

Yesu a kan zek anà njavar anahan ahay cuwbe

¹ Pə dəbə anahan a wa nà, Yesu a kan zek anà njavar anahan ahay asa, tinen pa nga sə a'am sə bəlay sə Tiberiyas*. A kan atan zek a nà, natiya:

² Tinen a aday nà: Simon Piyer; Tomas sə ngaman Didimus anga winen muwsa ata awan; Nataniyel wan sə Kana winen pə dalyugo sə Galile; aday wan ana Zebede ahay; tə apan njavar ana Yesu maza aya inde tinen cew re. Tə jəpəy fok tinen cuwbe.

* 21:1 Tiberiyas nà, sləmay sə bəlay sə Galile hinen.

³ Aday Simon Piyer a jan atan, a wa: «Nen ni zla saa bənay kələf.»

Do ataya tə mbədahan apan, ta wa: «Manay a dukwen mi zla re.»

Ta zla pə kərtek awan, ta ján à kwalalan inde. Hwiyoop apan sə luvon ata fok, əna tə bənak kələf kwa kərtek bay.

⁴ Pac a saa jəka i sləray siwa a nà, Yesu a kan atan zek pa 'am mægugujuje, əna tə sənək anan bay.

⁵ Yesu a cəce patan wa 'am: «Kə bənen kələf a dəp daw, məndala uno ahay?»

Tə mbədahan apan: «A'ay!»

⁶ A jan atan: «Tiren anan zuvo a kwanay ta day sə alay puway nà, ki bənen.»

Ta tar anan zuvo ta day ata cəna, tə bənay ahay kələf acəkan. Ta mba apan sə ngəza anan à kwalalan inde sabay, anga zuvo kà rak ahay kələf bayak awan.

⁷ Njavar a aday ləliwe ana Yesu ata a jan anà Piyer, a wa: «Həna anan nà, Ba Məduwen!»

Simon Piyer a sləne 'am ata cəna, a ma anan zana anahan mə cəlok ata pi zek, a dazay à 'a'am inde.

⁸ Njavar a azar ataya ta zla anan kwalalan pə mægugujuje ta sə ngəza anan zuvo a tinen ma rah a tə kələf ata awan. Tinen abay dərən pi zek wa ta 'am mægugujuje a bay. Izəne i ga miter səkət cəna coy.

⁹ Tə jənay pə yugo cəna, tə canan anà kələf pə uko, tə canan anà tapa sə pen ahay inde re.

¹⁰ Yesu a jan atan, a wa: «Ren ahay kələf a kwanay a sə bənay ata mənəcək aday.»

¹¹ Simon Piyer a ján à kwalalan inde kutok, a gəbəy anan zuvo ata à məndək. Kələf məduwen aya udə səkət tə kwa kuro dāra nga anahan maakan (153), tə winen ata təkə dukwen zuvo kə ngərwak bay.

¹² Yesu a jan atan: «Hayək ikwen ahay, pen!» Aday dowan sə cəce panan kwa kərtek «Iken wayaw?» dukwen ibay, anga ta san zle, winen nə Ba Məduwen awan.

¹³ Yesu a zla, a ra tapa sə pen ahay, a varan atan anan, a ra kələf ahay matanan, a varan atan anan re.

¹⁴ Həna anan nà, aka zek ana Yesu anà njavar anahan ahay tə slala maakan awan, kwa ananahan sə slabakay ahay à məkə wa nà, na.

Atə Yesu tə Piyer

¹⁵ Pə dəbə sa pa way wa nà, Yesu a jan anə Simon Piyer, a wa: «Simon, wan ana Yuhana, kə pəlay nen a zalay dō a anaya daw?»

A mbədahan apan, a wa: «Ba Məduwen, ka san zle, nə pəlay iken asanaw!»

Yesu a jan, a wa: «Gan nga anə wan sə taman uno ahay.»

¹⁶ Aday a cəce panan tə slala cew a asa: «Simon, wan ana Yuhana, kə pəlay nen dəp daw?»

A mbədahan apan, a wa: «Ayaw, Ba Məduwen! Ka san zle nə pəlay iken asanaw!»

Yesu a jan: «Varan way sa pa anə taman uno ahay.»

¹⁷ Yesu a jan tə slala maakan a asa, a cəce panan: «Simon, wan ana Yuhana, kə pəlay nen daw?»

Mbac a slahan anə Piyer, anga Yesu sə cəce panan saray maakan «Kə pəlay nen daw?» ata awan. A mbədahan apan, a wa: «Ba Məduwen, ka san way ahay zle fok. Ka san zle, nə pəlay iken re.»

Yesu a jan: «Gan nga anə taman uno ahay fok.»

¹⁸ Nen apan ni jak tə dīdem a həna: A alay a iken njavar a mba ata nà, kə juwad zek anak nə tə alay anak awan, aday ka taa zla à man anak sa nak. Əna ka sak a ga məduwer nà, ki kan alay anə dō maza awan, i juwad iken, i lagay iken dukwen ta man sa nak ahay sabay.»

¹⁹ Ta 'am a anaya bine siwaw nà, Yesu a dakan anan anə Simon Piyer cəved anahan saa mac aday amac anahan i ka anan maza ləb a Mbərom ata awan.

Aday Yesu a jan kutok: «Pəruho azar!»

Atə Yesu tə njavar anahan a inde ləliwe awan

²⁰ Piyer a mbədə zek, a ca idə, a canan ayak anə njavar a Yesu a inde, winen apan i pərahan atan ahay azar. Njavar ata dukwen nà, ləliwe ana Yesu awan. Njavar ata nà, à alay sə azar uko sə Pasəka nà, winen sə həjəkək ayak nga pa mbac a Yesu, aday sə cəce panan wa, a wa: «Saa ga apak daf nə wayaw?» ata awan.

²¹ Kutok, Piyer a cəce pə Yesu wa, a wa: «Aday dowan a anan kəməw? Ma saa təra apan ite anaw?»

²² Natiya, Yesu a mbədahan apan anə Piyer kutok, a wa: «Kà nak uno, winen à njahay uho tə sifa hus pə luvon uno saa may nà, ma anak apan anaw? Iken nà, hayək, pəruho azar.»

²³ 'Am ata a ta 'am təday à wulen su dō sa daf nga pə Yesu ahay inde nà, ta wa: «Yesu a ja nà, njavar ata i mac itəbay.» Aday abay Yesu kà jak anə Piyer matanan bay. A ja bine siwaw nà: «Kà nak uno à njahay uho tə sifa hus pə luvon uno saa may nà, ma anak apan anaw?»

²⁴ Do sə side ləbara sa 'am a anaya nà, njavar ata awan. Kə vindek anan ləbara awan. Ma san zle, way anahan sə təkər nà, dīdem aya awan.

²⁵ Yesu kə gak mer su way ahay maza aya bayan a cara cara. Kak abay tə vinde anan

kàrtek tɛ kàrtek fok à deftere ahay inde nà,
a ga upo òúkwen, zek ana daliyugo awan, i
mba apan sɛ tavak anan deftere ataya bay.

Mer su way ana do maslan a Yesu ahay Adakay way pə deftere a anan

Sə vinde derewel a anan nà, Lukas. Ləbara a anan a pərahan azar anà ləbara anahan sə taker pə Yesu à deftere a Lukas inde ata awan. A vinde nà, ləbara mugom a pə Yesu a ta 'am pə daliyugo nə kəkəmwaw. A adazlan anahan inde nà, Apasay Cəncan a a dazay ahay pə njavar a Yesu ahay, aday a varan atan məgala sa zla anan tə ləbara ata kwa aha kutok. A derewel a anan inde kutok, di sləne way ana atə Piyer tə Yuhana tatə Yakuba aday Pol sa ga ataya awan. A andav ana derewel a anan inde kutok, ləbara a Yesu mugom a a dazle à Ruma, man ana bahay sə daliyugo fok winen uda ata awan.

Nga sa 'am ahay

Apasay Cəncan a a varan məgala anà njavar a Yesu ahay (1.1 - 2.47)

Egliz à Urəsalima (3.1 - 8.3)

Tə dakay anan ləbara mugom a à Yahudiya aday à Samariya (8.4 - 9.31)

Tə dakay anan ləbara mugom a anà do aday tinen Yahuda ahay itəbay ataya awan (9.32 - 15.35)

Ləbara mugom a a dazle pə daliyugo sə Aziya, pə daliyugo sə Gərek ahay, aday à Ruma (15.36 - 28.31)

Do maslan ahay ta ba Apasay a Mbərom

¹ Nə vindek ayak nə anakiken, Tiyufil, car uno. A deftere uno inde sə vindek ayak mama'am ata nà, nə dakak anak anan ayak mer su way a Yesu sa ga tə way anahan sə dakan anan anà do ahay kwa pa sə dazlan a wa,

² aday hus pə ana Mbərom sə gəba anan à mburom ata awan. A alay a winen pə daliyugo mba ata nà, a walay anan do maslan anahan ahay, a dakan atan anan way a tinen saa ga pə dəba anahan wa ataya tə məgala ana Apasay Cəncan awan.

³ Pə dəba sə amac anahan wa nà, a slabakay ahay à məkə wa, a njahay pə daliyugo luvon kwa kuro fufo. A kan zek anà do maslan anahan ataya tə cəved ahay cara cara saray bayak awan, anga aday tā san tə didek awan, winen inde tə sifa awan. A alay ata nà, winen apan i dakan anan ləbara sa 'am sə bahay a Mbərom anà do maslan ataya awan.

⁴ Pə luvon a inde kutok, à alay a tinen à man sa pa way nà, a jan atan, a wa: «Kà si zlen à Urəsalima wa bay. Njihen, hus pə ana Bəbay uno i slənak ikwen ahay way

anahan sə zlapak ikwen anan ata awan. Na jak ikwen kurre bidaw?

⁵ Yuhana kà gak anan baptisma anà do ahay tə a'am, əna azanaka, Mbərom i gak ikwen baptisma nà, tə Apasay Cəncan awan.»

Yesu a jan à mburom

⁶ A alay a Yesu winen mə njahay a pə kərtek a tu do maslan ahay nà, tə cəce panan wa, ta wa: «Ba Məduwen, ki man anan bahay à alay inde anà zahav sə Isəra'ila ahay aday ti lavay nga a tinen həna daw?»

⁷ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kwanay nà, alay sa 'am a kwanay uda sə gəzlan alay pi zek wa anà way ataya nà, ibay. Way ata i təra nə luvon wuraw, kabay à alay wuraw fok nà, wita nə zek a Mbərom sa daf tə məgala anahan awan.

⁸ Aya əna, Mbərom i naa slənak ikwen ahay Apasay anahan Cəncan a nà, ki njiden məgala sə dakay anan ləbara uno à Urəsalima, pə daliyugo sə Yahudiya tə Samariya awan, aday hus pə magaga sə daliyugo fok.»

⁹ Natiya, pə dəba sa 'am anahan ata wa nà, Yesu a jan à mburom i ide a tinen inde, aday matapasl a sərət apan sərədədek, tə canan sabay. ¹⁰ Do maslan ataya nə tinen apan ti cak ayak ide à mburom həməcəce hwiya. Kwayan'a dōwan aya inde cew tə zana aya pi zek kwedekkwedek, tə sləray ahay pə cakay a tinen.

¹¹ Aday ta jan atan, ta wa: «Kwanay wan sə Galile ahay, kwanay apan ki cen ayak ide həməcəce à mburom matanan nà, angamaw? Yesu nà, kà zlak pikwen wa à mburom. Aday kawa ana kwanay a sə cinen anan a zla həna ata nà, winen i naa may ahay dukwen, kətanən re.»

Do maslan ahay ta ca do à yime ana Yudas inde

¹² Natiya pə dəba anahan a wa kutok, do maslan ataya tə dazay ahay à bəzlom sə Ulivet ata wa, ta may ahay à wulen su doh sə Urəsalima kutok. Man ata nà, daren tə wulen su doh a bay, i ga nə way sə kilomiter kərtek ca.

¹³ Tə dazley ahay à wulen su doh sə Urəsalima nà, ta zla à man sə təkək a tinen, à sewene a tinen a sa taa njahay uda ata awan. Sləmay su do ataya həna: Piyer, Yuhana, atə Yakuba tə Andəre, atə Filip tə Tomas, atə Bartilome tə Mata, Yakuba wan ana Alfa, Simon do manide sə Ruma ahay, aday Yuda wan ana Yakuba.

¹⁴ Tinen ata fok, tatə uwar aya inde, tatə Mariyama may a Yesu, aday tə məkək a Yesu ahay, tinen a fok ta taa halay nga aday ta taa ga amboh pə kərtek awan.

¹⁵ A alay ata nà, do sa daf nga pə Yesu ahay, tinen ti ga səkət tə kwa kuro cew (120).

Aday pə luvon a inde kutok, Piyer a slabak à wulen a tinen inde, a jan atan, a wa:

¹⁶ «Mərak ahay, way kawa ana Apasay Cəncan a sa ja à Deftere a Mbərom inde ata nà, təktek kə tərak. Tə dundo ana bahay Dawuda, Apasay Cəncan a a ja 'am pə Yudas, do sa dəkay pa man a Yesu aday tā ban anan ata awan.

¹⁷ Aday abay cəkəbay Yudas a nà, do kərtek à wulen a manay do maslan ahay inde, winen ti mer su way a Yesu à alay inde cite re.»

¹⁸ Yudas aday nà, kə njadak magwagway anga way anahan a sa ga lelibay ata awan. Anga nan, a zəba anan dala ata kutok, a zla, a sukum anan guvo. A guvo ata inde kutok, a slahay kup məbəburət, aday dінде ahay zərđəd ahay uho. A mac à man ata awan.

¹⁹ Matanan, way a sə tərə ata nà, do sə Urəsəlima ahay fok tə slənek apan, aday tə ngaman anə guvo anahan ata ta 'am su kon a tinen nà, Hakəldama, kawa sa ja ite nà, guvo sə mez.

²⁰ Piyer a ja asa, a wa: «Matanan, mə vinde a à Deftere Jabura inde, Mbərom a ja, a wa: “Doh anahan a nà, à tərə rəgay.

Down à sa njahay uda bay.*”

«Aday ma ja awan asa re, a wa:

“Do hinen à zəba anan mer su way anahan awan.†”

²¹ «Natiya, a zla pi zek kutok nà, gəbuko do kərtek à wulen a mənuko wa aday à tərə do maslan a Yesu à yime ana Yudas inde. Sumor a nà, winen do sə pərahan azar anə Bahay a mənuko Yesu pə kərtek a tə manay kwa siwa siwa fok,

²² a ban kwa pə ana Yuhana sa gan bəptisma wa, hus pə ananahan sa jən à mburom ata awan. Zəbuko nà, do matanan ata awan, anga i tərə kawa mənuko, do sə side aslabakay a Yesu à məke wa ata awan.»

²³ Natiya awan, ta kay anan ahay sləmay sə do ahay cew: atə Yusufu, dowan a tə ngaman Barsabas kabay Yustus re ata awan, tə apan Matiyas.

²⁴ Do maslan ataya ta ga amboh, ta wa: «Ba Məduwen, iken nà, ka san mivəl a kuwaya zle fok. Dakan umo anan à wulen su do a anaya cew aya nà, kə zəba wa nə waya

²⁵ aday i tərə do maslan anak, i ga anan mer su way ana Yudas sə mbəsak ata anaw. Anga Yudas kə zlak à man a mə lavay zek a anga winen ata kutok.»

²⁶ Pə dəba anahan a wa nà, ta kađ anjar‡ sa ca apan, i slahay nə pə wayaw, aday anjar ata a kay anan, a slahay pə Matiyas. Winen a tərə do maslan mə slala kuro nga cew awan à yime ana Yudas inde kutok.

2

Apasay a Mbərom a dazay ahay pə njavar a Yesu ahay

¹ Natiya, pə luvon sə azar uko ana Yahuda ahay sə ngaman Pentekosta* ata nà, njavar a Yesu ahay ta halay nga à man kərtek awan.

² Kwayan'a, agungol a ndəray ahay à mburom wa, kawa vəvara məduwen awan, a rah anan doh a njavar ahay mə njahay uda ata awan.

³ Tə canan anə awan aya kawa miresl sə uko, ta nay ahay, tə gəzla zek, tə njahay pa nga su do a tinen u doh ataya fok.

⁴ Fok a tinen a, Apasay Cəncan a a rahan atan à mivəl ahay inde, aday ta ma nga sa ja 'am su kon azar aya cara cara, kawa ana Apasay a Mbərom a sə varan atan məgala ata awan.

⁵ A Urəsəlima ata nà, Yahuda ahay inde bayak a tə dəfan apan à Mbərom lele, abay tinen mə njahay aya pu kon sə daliyugo ahay fok.

⁶ Tə sləne agungol ata cəna, tə halay nga à man su do ataya awan. Aday way ata a gan atan wurdədəsdəssa, anga do ataya tinen apan ti ja 'am nà, kuwaya a sləne ta 'am su kon anahan.

⁷ Way ata a gan atan masuwayan. Anga nan ta ma nga sa ja, ta wa: «Do anaya fok nà, tinen Galile ahay bidaw?

⁸ Aday ta ja 'am su kon a mənuko ahay fok nə kəkəməw?

⁹ Mənuko nà, da nay ahay kwa à Partiya wa, à Mediya wa, à Elamiya wa. Mənuko do sə njahay à Mesopotamiya ahay, à Yahudiya ahay, à Kapadosiya ahay, à Pontus ahay, à Aziya ahay,

¹⁰ à Firigiya ahay, à Pamfliya ahay, à Misra ahay, à Siren pə daliyugo sə Libiya ahay. Mənuko do sa nay ahay kwa à Ruma wa,

¹¹ da nay ahay kwa à Kereta wa tə Arabiya wa re. A wulen a mənuko inde nà, azar su do aya nə Yahuda ahay, aday azar aya ite nà, tinen Yahuda ahay bay, əna tə pərahan azar anə pəra sə Yahuda ahay. Aday mənuko fok də sləne tinen apan ti dəkay anan masuwayan a Mbərom sa ga ataya fok ta 'am a mənuko ahay nə kəkəməw?»

¹² Way a sə tərə ata a gan atan masuwayan, ta san ti ja nə maw bay fok. Ta ja à wulen a tinen inde, ta wa: «Way a hənə anan ata nə masuwayan dūwuraw? A nan sa ja nə maw?»

¹³ Aya əna, azar su do aya ta ma nga sə mbasay pu do a Yesu ahay, ta wa: «Do a anaya nə ta sak mahay, tə vawak nga.»

Wazo ana Piyer

* 1:20 Ca pə Jabuura 69.26. † 1:20 Ca pə Jabuura 109.8. ‡ 1:26 Ta kađ anjar, bina ta lar anjar bay. * 2:1 Pentekosta nà, azar uko sə tərə pa dəba sə Pasəka wa à luvon kwa kuro dāra inde ata awan.

¹⁴ Natiya, pə dəba a wa kutok, Piyer tu do maslan a kuro nga kərtək ataya fok tə slabak à wulen su do ataya inde, aday Piyer a dazlan sa jan 'am anà do ahay tə məgalak awan, a wa: «Kwanay Yahuda ahay tu do sə njahay à Urəsalima a anaya awan, slənen anan 'am uno a anan lele, ni đakak ikwen anan ləbara sa 'am a anan. ¹⁵ Kawa ana kwanay sə bayak nà, do a anaya nə tə vawak nga. Əna cəkəbay matanan bay, anga həna nà, njamde dəsudò sə duwdew mba, alay sə vaway nga kà slak fan bay asanaw!

¹⁶ Aya, way a anan a tərà nà, kawa ana do maja'am a Mbərom Yo'el sa ja, a wa:

¹⁷ «Mbərom a ja nà:

A luvon mədakwidok aya inde nà, ni slan Apasay uno à kuwaya inde fok.

Wan a kwanay ahay tə dənà a kwanay ahay fok ti man anan 'am uno anà do ahay. Njavar a kwanay ahay ti canan anà way uno sə dakan atan anan ataya awan.

Məcəd a kwanay ahay đukwen, ni jan atan 'am à cəen sə zúbay inde.

¹⁸ Ayaw, pə luvon ataya nà, ni slan Apasay uno ù do si mer su way uno ahay inde, à ga nə mungol awan, à ga nə dənà awan, ti man anan 'am uno anà do ahay.

¹⁹ Ni ga way masuwayan aya à mburom, aday pə daliyugo đukwen, mez i pak, uko tə jinjek ti kay ahay re.

²⁰ Pac i dav sabay, aday kiya đukwen i mbəđahan sa ca nà, nduzzo kawa mez.

Way ataya tə tərak nà, luvon ana Bahay a mənuko i saa may ata, i dazley ahay bəse kutok.

Luvon ata nà, məduwen a aday tə mazla6 a re.

²¹ Matanan, kuwaya dowan a kə đəfak nga pə sləmay ana Mbərom Fetek cəna, i tam.[†]»

²² Piyer a ja asa, a wa: «Kwanay Isəra'ila ahay, slənen 'am uno a anan lele aday. Yesu do sə Nazaratu ata nà, da san zle, winen do a Mbərom sə slənay ahay, anga Mbərom a kə gak masuwayan ahay cara cara à wulen a kwanay inde tə alay a Yesu ata awan. Kwanay kə sənən apan zle lele re.

²³ Mbərom a varak ikwen anan Yesu, kawa anahan sə lavay a zek kwakwa ata awan. Aday a san zle, kwanay đukwen kə viren anan anan à alay inde anà do sə atahasl ahay, ti darak anan ayak pə dədom mə zləngad awan, kawa ana kwanay sa ga anan həna ata awan.

²⁴ Əna Mbərom kə slabakak anan ahay à məkə wa, winen inde tə sifa awan. Kə təkak anan Yesu à đəce sə amac wa, anga amac nà, məgala anahan inde sa ban anan ibay.

²⁵ «Matanan Dawuda kə jak pə Yesu, a wa: “Nə canan anà Mbərom Fetek pac pac winen inde pə cakay uno.

Winen mə njahay a tə alay puway uno.

Anga nan, ni jəjar sabay.

²⁶ Matanan, mivəl uno həna nà, ma rah a tə atlaslay mivəl awan, nen apan ni təba 'am sa ga ara tə am-basay awan.

Kwa nə məkək təkede nà, nen ni đəfak ide hwiya,

²⁷ anga iken ki mbəsak nen à məkə inde bay,

ki mbəsak anan zek uno à wuslay à məkə inde bay, nen do anak cəncan awan.

²⁸ Kə đakak uno pə cəved sa njad sifa.

Ki vuro ataslay mivəl bayak a pə cakay anak.[‡]»

²⁹ «Mərak ahay, da san apan zle, bije a mənuko Dawuda ata nà, kə məkək aday ta lak anan. Jəvay anahan a đukwen inde, da san man a zle re.

³⁰ Winen nà, do maja'am a Mbərom. Anga nan, a san apan zle re, 6a Mbərom kə zlapak anan anan ta sa jan nà, i naa đaf wan sə kutov anahan à bahay anahan inde.

³¹ Dawuda đukwen a san apan zle Al-masihū nà, i slabakay ahay à məkə wa. Anga nan, a wa:

“Iken Mbərom nà, ki mbəsak nen à məkə inde bay,

ki mbəsak anan zek uno à wuslay à məkə inde bay.[§]»

³² Piyer a ja asa re: «Yesu nà, Mbərom kə slabakak anan ahay à məkə wa. Manay a fok ma san apan zle, manay do sə canan njək tə ide a manay ataya awan.

³³ Mbərom kə zəbak anan ayak anga sə njahay tə alay puway anahan awan. Yesu a təma Apasay Cəncan a pə Bəbay anahan wa, kawa ana Bəbay anahan sə zlapay anan ata awan. Winen đukwen kə varak umo ahay Apasay ata re. Natiya kutok, way a kwanay sə sləne ta sə canan a anan fok, sa ga mer su way ata nà, winen awan.

³⁴ Aya, Dawuda nà, kə jənak à man a Mbərom itabay. Əna winen a a wa:

“Mbərom Fetek a jan anà Bahay uno nà:

Njahay tə day sə alay puway uno,

³⁵ aday do manide anak ahay fok nà, ni tərà atan bile anak aya awan.^{*}»

³⁶ «Anga nan, kwanay Isəra'ila ahay fok, sənən anan tə didək awan: Yesu dowan a kwanay sa vad anan ta sə daray anan pə dədom mə zləngad ata nà, Mbərom a tərà anan Bahay a nukò awan aday Almasihu re.»

† 2:21 Ca pə Yoo'el 3.1-5.

‡ 2:28 Ca pə Jabuurà 16.8-11.

§ 2:31 Ca pə Jabuurà 16.10.

* 2:35 Ca pə Jabuurà 110.1.

³⁷ Do ataya tə sləne 'am ata fok cəna, mbac a slahay patan wa. Anga nan tə cəce pə Piyer tu dō maslan ataya wa, ta wa: «Mā ga həna jiya nə kəməw, mərak ahay?»

³⁸ Piyer a mbəđahan atan apan, a wa: «Mbəđihen anan lənə anə ines a kwanay ahay, təmihen sa ga bəptisma anga sə təra dō a Yesu Almasihu ahay, aday Mbərom i pəsek ikwen anan ines a kwanay ahay, i varak ikwen Apasay anahan Cəncan awan.

³⁹ Mbərom kə zlapak sə varak ikwen Apasay anahan Cəncan ata nā, a zlapan anan anā dō ahay aday winen saa ngaman atan, saa pərahan azar ataya fok re, kawa sa ja nā, anā kwanay tə wan sə kutov a kwanay ahay, aday anā dō su kon dāren aya fok re.»

⁴⁰ Piyer a jan atan 'am a azar aya bayak asa. A nan nā, tē tēma 'am ata awan, aday tā sa ya nga bay re. A jan atan asa re, a wa: «Kwanay, mbəsiken anan dō a wuswes a anaya awan, təmen zek a kwanay ahay.»

⁴¹ Do ahay bayak a tə təmahak 'am ana Piyer ata awan, tə təmahak sa ga bəptisma. Pə luvon ata nā, dō a Yesu ahay tə zəgahak anan apan njavar a Yesu ahay, ti ga way sə mbulo maakan.

⁴² Pac pac tinen apan ti halay nga sə tətək way pu dō maslan a Yesu ahay wa, ti gəzla pen tə sləmay a Yesu, ti ga ambəh. Tə njahay pə kərtek awan, ə asan zek inde.

Asan zek su dō a Yesu ahay

⁴³ Do a Yesu ahay fok tə jəjaran anā Mbərom lele, aday Mbərom a ga masuwayan ahay bayak a cara cara tə alay ana dō maslan a Yesu ahay.

⁴⁴ Tinen a fok 'am a tinen kərtek, way a tinen dukwen mə jəpəy pə kərtek a re.

⁴⁵ Tə sukoma a way tə way a tinen, tə guvo a tinen ahay, tə jəpəy anan dala awan, aday tə varan anā kuwaya fok nā, kawa anahan sa gan may.

⁴⁶ Pac pac fok, tinen apan ti halay nga pə kərtek awan ù doh sə mazlaḅ a Mbərom. Tinen apan ti halan nga anā way sa pa a tinen ahay pə kərtek a əga tinen aya awan. Tinen apan ti pa way a tinen ahay pə kərtek awan, tə ataslay mivəl aya awan, aday tə mivəl kərtek a re.

⁴⁷ Tinen apan ti haran nga anā Mbərom, ta zlan a nga anā dō ahay fok. Aday dō ahay tinen apan ti tam pac pac fok, Bahay Yesu winen apan i zəgahan atan anan apan dō ahay.

3

Downan inde mə təra ə məndak awan

¹ Pa pac a inde, atə Piyer tə Yuhana ta zla ù doh sə mazlaḅ a Mbərom. Ta zla nə tə njamde maakan, alay a dō ahay sa taa ga ambəh ata awan.

² Tinen apan ti dəzle ə məsudoh su doh sə mazlaḅ a Mbərom inde sə ngaman Mə-Rəḅa-Awan ata nā, ta tan ayak ə nga anā dōwan a inde mə təra ə məndak awan, kwa sə wahay anahan. Ta taa zəḅak anan ayak nə pac pac, anga aday i dubok way pu dō sa zla ù doh sə mazlaḅ a Mbərom ahay wa.

³ Downan ata a canan anā atə Piyer tə Yuhana tinen apan ti zla ù doh cite nā, a dubok patan wa dala.

⁴ Atə Piyer tə Yuhana tə zəzor anan, aday Piyer a jan, a wa: «Ca pumo lele.»

⁵ Downan ata a zəzor atan lele. Winen a bayak i ga nā, ti varan dala.

⁶ Piyer a jan, a wa: «Dala nā, inde upo ibay. Əna way a həna inde upo ata nā, ni varak anan. Na jak nā, tə sləmay a Yesu Almasihu, dō sə Nazaratu, slabak, zla tə saray anak!»

⁷ Piyer a banan anan alay puway, a man zek sə slabak. Kwanay'a saray anahan ahay tə ndarkwaslak anahan ahay ta njad məgala.

⁸ A slabak hərom, a dazlan sa bar. Ta zla ù doh sə mazlaḅ a Mbərom tatə Piyer tə Yuhana, winen apan i zla, winen apan i dazay ə mburom kwerkwer, winen apan i zambad anan Mbərom.

⁹ Winen apan i zla, i zambad anan Mbərom ata nā, dō ahay fok tə canak anan,

¹⁰ aday tə sənək anan kutok. Ta wa: «Winen nā, dōwan mə təra ə məndak ata sa taa dubok way pə dō ahay wa pə məsudoh sə ngaman Mə-Rəḅa-Awan ata awan.» Natiya awan, way ata a gan atan hərḅəḅəkka tə mindel.

Piyer a wazay ù doh sə mazlaḅ a Mbərom

¹¹ Downan ata, winen pə cakay ana ata Piyer tə Yuhana hwiya, dō sa man ataya fok ta ma nga sa haw pə cakay a tinen ə man a sə ngaman «Vo galak ana Sulimanu» ata awan, anga way sə təra ata a gan masuwayan anā dō ataya awan.

¹² Piyer a canan atan cəna, a jan atan, a wa: «Kwanay Isəra'ila ahay, way ata a gak ikwen masuwayan nə angamaw? Aday ki cen pumo hwiya nden'e nā, angamaw? Kwanay kə bayiken dōwan a anan a mbar nā, anga məgala a manay, kabay anga mə dafan apan anā Mbərom lele ata daw?»

¹³ Mbərom ana Ibərahima, tə ana Isiyaku tə ana Yakob, Mbərom ana bije a nuko ataya sə dafan apan ata awan, anga sə varan mazlaḅ anā Yesu, dō si mer su way anahan, Mbərom kə mbərak anan dōwan a anan. Kwanay nā, kə viren anan anan ə alay inde anā Ruma ahay, anga aday tā vad anan. Kwa ahay Pilatu a gan may sə mbəsak anan dukwen, kwanay kə ngəmen ə mbəsak anan bay re.

¹⁴ Winen nā, dō cəncan awan, dō didək awan, əna kə ngəmen aday Pilatu ə

mbəsakay anan ahay bay. Ki gen anan kem anà Pilatu bugol nà, á mbəsakak ikwen anan ahay dō a sa vad nga su dō ata adəka.

¹⁵ Kə vaden anan dō sə varan sifa anà way ahay fok ata à məkə sa ndaw, əna Mbərom kə slabakak anan ahay à məkə wa. Manay dukwen mi mba apan sa ra ambar sa 'am a anan tətə.

¹⁶ Down həna anan nà, kwanay a fok kə cinen anan, aday kə sənən anan zle, winen a mbar nà, anga kə dafak nga pə sləmay a Yesu. Sa mbar anan jiga nà, sləmay a Yesu, anga dōwan a anan kə dafak apan nga. Kwanay a fok, ki cinen anan.

¹⁷ «Ayaw, marak uno ahay, na san zle, ki gen anan way ataya anà Yesu nà, anga kə sənən didek bay. Bahay a kwanay ahay dukwen ta san didek bay re.

¹⁸ Əna way ata a ga zek matanan nà, anga 6a Mbərom kà jak anan tə dundo ana dō maja'am anahan ahay kwakwa, ta sa ja təktek Almasihu anahan saa slənak ikwen ahay ata á ga dəcə.

¹⁹ Həna adəka nà, mbədihən anan ləən anà ines a kwanay ahay, men anan ù vo anà Mbərom, aday Mbərom i pəsek ikwen anan kutok.

²⁰ Aday Bahay Mbərom i varak ikwen zay, ta sə slənak ikwen ahay Yesu, winen Almasihu a Mbərom sə lavay anan zek anga kwanay kurre ata awan.

²¹ Ayaw, həna ata nà, Yesu Almasihu nà, i njahay à mburom à man ata tamak, hus i dazle pə luvon a Mbərom saa mbədə anan way ahay fok wiya aya kawa ana dō maja'am anahan cəncan aya sa ja apan ata aday.

²² Musa a ja nà: “Mbərom Bahay a kwanay i naa varak ikwen dō maja'am hinen kawa nen à wulen ana zahav a kwanay a wa. Kə təmihən anan anan 'am anahan saa jak ikwen ata fok.

²³ Down a kə təmihak anan anan 'am anahan itəbay ata nà, Mbərom i lize anan à mamasl su dō anahan ahay wa. *,”»

²⁴ Piyer a pərahan anan azar sa ja, a wa: «Do maja'am a Mbərom ahay kwakwa, a bənay ahay kwa pə Samiyel wa hus pu dō maja'am a Mbərom azar aya, fok a tinen a kərtek tə kərtek ta jak 'am pə way a sə təra pə luvon a anan ataya awan.

²⁵ Do maja'am a Mbərom ataya ta ja way ataya pə kwanay awan, aday Mbərom kə 6anak 'am tə bije a kwanay ahay anga kwanay a re. A jan anà Ibərahima nà: “Tə alay ana wan sə kutov anak ahay, ni daf alay sə mazla6 uno pu dō su kon ahay fok.†”

²⁶ Matanan kutok, Mbərom a lah sə slənay anan ahay Yesu, dō si mer su way anahan

nà, anà kwanay awan, anga aday á daf pikwen alay sə mazla6 anahan ta sa may ahay kwanay à cəved sə huwan a kwanay ahay wa.»

4

Atə Piyer tə Yuhana pa 'am su dō sə lavan nga anà Yahuda ahay

¹ A alay a Piyer tə Yuhana tinen apan ti jan 'am anà dō ahay mba, dō sə gədan dundo anà way ahay pi zek tə bahay su dō sa ba doh sə mazla6 a Mbərom, aday tə Saduki ahay, ta zla à man a tinen.

² Ta ma nga sa ga patan mivəl, anga atə Piyer tə Yuhana nà, tinen apan ti dakan anan anà dō ahay nə Yesu kə slabakak ahay à məkə wa. Matanan, dō ma mac aya dukwen, ti naa slabakay ahay à məkə wa tə sifa aya re.

³ Anga nan kutok, ta ban anan dō maslan ataya awan, tə tacay atan à dangay, hus sa ca pa 'am sə sariya nə sidew awan, bina suko kà gak coy re.

⁴ Aya əna, dō ahay bayak a à wulen su dō sə sləne 'am a Piyer ataya wa tə təmihak 'am ana dō maslan ataya awan, tə dafak nga pə Yesu. Do ataya tə zəgahak anan dō ana Yesu ahay. Tə baslay mungol ahay dəkdek, tinen mbulo dara kutok.

⁵ Ide a cəde sidew a nà, bahay sə Yahuda ahay pi zek tə məced sə Yahuda ahay aday tə miter sə Tawrita ahay tə halay nga à Urasalima.

⁶ Atə Anas, bahay nga su dō sə gədan dundo anà way ahay, tatə Kayafas, Yuhana, Aleksandire aday tə azar su dō ana Anas ahay, inde à wulen a tinen.

⁷ Tə ngaman anà dō maslan a cew ataya pa 'am a tinen, aday tə cəce patan wa, ta wa: «Kə mbəren anan dōwan a mə təra à məndak ata nà, tə məgala wuraw, kabay tə sləmay a wayaw?»

⁸ Cəna Apasay Cəncan a a zlan à mivəl inde anà Piyer, a mbədahan atan apan, a wa: «Kwanay bahay ahay tə məced ahay,

⁹ manay həna pa 'am a kwanay nà, anga sumor a manay sa ga ta sa mbar anan dōwan a vadal a anan ata bugol bidaw? A nak ikwen sa san nà, kə mbərak tə məgala sə sləmay a wayaw daw?

¹⁰ Kak matanan nà, kwanay tə Isəra'ila ahay fok, sənən anan kutok: Down a həna anan mə tavay a pa 'am a kwanay kə mbərak nà, anga məgala sə sləmay ana Yesu Almasihu, dō sə Nazaratu. Winen nà, kə vaden anan pə dādom mə zləngad awan, əna Mbərom kə slabakak anan ahay à məkə wa.

¹¹ Natiya, Deftəre a Mbərom a ja 'am həna anan ata nə pə winen awan, a wa:

* 3:23 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 18.15, 18-19. † 3:25 Ca pə Laataanooji 22.18, 26.4.

“Kon mbala ana dō sa dezl way ahay sa lar anan ata nā,
sə tēra kon sə mide lele adēka nā,
winen.*”

¹² «Dō sa mba apan sa tam dō ahay miza nā, ibay, si Yesu a kōrtek. Bina sləmay inde maza pə daliyugo sa mba apan sa tam mənuko uwec wa mbala ana dō ana Mbərom sə varak uko ahay ata nā, ibay.»

¹³ 'Am ana Piyer ata a gan masuwayan anā dō mē halay nga ataya awan, anga ta ca apan dō maslan a cew ataya nā, dō mēduwen aya bay, aday mā jangay aya bay re, əna tē jəjar sə mbədahan atan apan bay re. Aday dō ataya tē sənək dō maslan ataya tē njahak pə kōrtek a tē Yesu.

¹⁴ Əna tinen apan ti ca pə dōwan a ma mbar ata winen inde zay mē tavay a pə cakay ana dō maslan a cew ataya awan. Anga nan, ta mbak apan sə mbədahan atan apan awan a ibay jiga awan.

¹⁵ Matanan, ta ma anan dō maslan a cew ataya uko tamak, kutok tinen tē mbədək sa vad uway pa 'am ata à wulen a tinen inde aday.

¹⁶ Ta wa: «Dō a anaya hēna jiya nā, dī ga atan kəməw? Dō sə Urəsalima a anan ataya fok tē sənək pə masuwayan a mēduwen a tinen sa ga anan ata lele coy. Aday mənuko dukwen, dī mba apan sə mēman anan nā, i ga zek bay re asa.

¹⁷ Aya hēna nā, dī ngaman atan ayak, aday dī gafan atan 'am, tā saa ma apan sa jan 'am tē sləmay a Yesu anā dōwan sabay. Ata kutok nā, ləbara sa 'am a tinen ata i ta 'am bay.»

¹⁸ Tē ngaman atan ayak asa, ta jan atan, ta wa: «Mbəsiken sa jan 'am tē sləmay a Yesu aday sə dakan anan ləbara sa 'am ana Yesu anā dō ahay.»

¹⁹ Aya əna, atə Piyer tē Yuhana tē mbədahan atan apan, ta wa: «Ənga, kwanay a bayiken apan lele aday, tēde saa zlan à nga anā Mbərom nē maw? Tēde sə dēfan apan nē anā Mbərom a dāw, kabay lele nā, sə dēfak ikwen apan anā kwanay bugol adəka dāw?»

²⁰ Manay nā, way a manay sə canan ta sə sləne fok cəna, mi dəkay anan, bina mi mba apan sə njahay way a manay bay.»

²¹ Pə dəba anahan a wa nā, dō sa gan atan sariya ataya tē ngəraz patan anga aday tē njahay way a tinen, tē mbəsakay atan ahay kutok. Tē sənək sa jəka ti kəta atan kəkəməw bay, bina dō ahay fok tinen apan ti hēran nga anā Mbərom anga way anahan a sa gan anā dōwan a vədal ata awan.

²² Ava ana dōwan a tinen sa mbar anan tē masuwayan ata nā, a zalay kwa kuro fudō.

Do a Mbərom ahay ta ga amboh

²³ Pə dəba a sə mbəsakay atan ahay ata nā, atə Piyer tē Yuhana ta ma pə cakay ana dō a tinen ahay, tē təkəren atan anan way ana bahay sə gədan dungo anā way ahay tē məcəd ahay sa jan atan ata fok.

²⁴ Dō a tinen ataya tē sləne anan 'am ata nā, tinen a fok ta ma nga sa gan amboh anā Mbərom tē mivəl kōrtek awan, ta wa: «Ayaw, Bahay a manay, iken dō sə ndakay bagəbaga mburom tē daliyugo tē bəlay ahay, aday tē way a uda ataya təkə fok.

²⁵ Iken awan ka jak 'am tē dungo ana dō si mer su way anak Dawuda, winen bije a manay awan. Apasay anak Cəncan a kə jak à winen inde, a wa:

“Dō su kon azar aya ti ga mivəl, aday dō sə pəra ahay ti jəjem 'am kəriya nā, angamaw?”

²⁶ Bahay sə daliyugo ahay tinen apan ti ndire zek,

aday dō sə lavan nga anā dō ahay ahay tinen apan ti lavan zek anā vəram tē Mbərom Fetek aday tē Almasihu anahan.[†]”

²⁷ «Ayaw, way ata matanan acəkan, anga hēna kutok nā, Hiridus tatə Pontiyos Pilatu, tē halay nga à wulen su doh a anan inde tē Ruma ahay tē Isəra'ila aya awan, anga sa ban 'am pə Yesu dō si mer su way anak cəncan a, iken sə walay ata awan.

²⁸ Iken nā, məgala awan. Natiya, way a tinen sa ga fok nā, way kawa ananak a sa gan may kurre ata awan.

²⁹ Həna kutok, Ba Mēduwen, sləne way a tinen sa ja ti gan umo ataya awan. Kem, varan məgala anā dō si mer su way anak ahay sa ja 'am anak mənəna ajəjar.

³⁰ Varan umo gədan sa mbar anan dō sə dəvac ahay ta sa ga masuwayan ahay cara cara tē məgala sə sləmay a Yesu, dō si mer su way anak cəncan awan.»

³¹ Pə dəba sa ndav anan amboh a tinen ata wa nā, man a tinen ata a bal kəzlek kəzlek. Tinen a fok tē njadak məgala sə dəkay anan 'am a Mbərom mənəna sə jəjar, anga Apasay Cəncan a kə rahak atan à mivəl inde.

Do a Yesu ahay tə japay anan zlıle a tinen ahay pə kōrtek awan

³² Dō a Yesu ataya fok nā, mivəl a tinen a kōrtek, abayak nga a tinen ahay kōrtek a re. Tə japay anan zlıle a tinen pə kōrtek awan. Dōwan sa jəka «zlıle uno anuno taayak» nā, ibay fok.

³³ Tē məgala a bayak a, dō maslan ataya tē parahan azar sə dəkay anan, tē canak anan Yesu kə slabakak ahay à məkə wa. Mbərom kə gak atan sumor bayak awan.

³⁴ Dōwan mətawak a à mamasl a tinen nā, inde sabay fok, bina dō aday guvo anahan

* 4:11 Ca pə Jabuura 118.22. † 4:26 Ca pə Jabuura 2.1-2.

inde kabay doh anahan inde ataya fok, tə sukum a way, ta nay anan dala awan

³⁵ anə do maslan ahay, aday tinen tə varan anə kuwaya pə ananahan sa gan may.

³⁶ Dowan a inde ite, tə ngaman Yusufo, winen pə slala ana Lewi, a njahay pə daliyugo sə Kiprus. Sləmay anahan hinen nə, Barnabas, kawa sa ja nə, do sə varan məgala anə do ahay.

³⁷ Winen dukwen, guvo anahan inde re, a sukum a way, a nay anan dala awan, a varan anan anə do maslan ahay.

5

Atə Ananiyas tə uwar anahan Safira

¹ Dowan a inde asa tə ngaman Ananiyas tə uwar anahan Safira, tə sukum anan way tə guvo a tinen.

² Tinen a ta pak 'am ahay i zek. Ananiyas a ra pə dala wa məcak, a ndakay apan man. Azar a kutok a zla anan ə man ana do maslan ahay. ³ A dəzlek anan ayak cəna, Piyer a jan, a wa: «Ananiyas! Kə mbəsakan anan mivəl anak anə Fakalaw angamaw? Anga həna nə, kə gəđak anan mungwalay anə Apasay Cəncan awan. Ka rak ayak pə dala sə guvo a kwanay wa məcak agay nə, angamaw?»

⁴ Guvo a nə, guvo anak awan. Kə suku-mak anan way dukwen, dala nə, ananak a re. Əna kə jalay sa ga way lelibay a matanan nə, angamaw? Kə gəđan mungwalay ata nə, anə do zənzən a bay, əna anə zek a Mbərom awan.»

⁵ Pə dəbə sə sləne 'am ata wa cəna, Ananiyas a slahay ə məndak, aday a mac kwayan'a. Do sə sləne ləbara sa 'am ataya fok nə, mbac kə slahak patan wa, ta ma nga sə jəjar.

⁶ Pə dəbə anahan a wa nə, njavar ahay ta zlak ayak ə doh, ta nga apan rəkot, ta nay anan uho saa la anan.

⁷ A njahay pə dəbə wa way sə ler maakan nə, uwar anahan Safira dukwen kə zlak ayak ite. Winen kə snək pə way a sə təra tə mbaz anahan ata bay fok.

⁸ Uwar ata a dəzlek ayak ə doh cəna, Piyer a cəce panan, a wa: «Uwar a anan, ənga, jan umo aday. Kə sukumen anan way tə guvo a kwanay nə, dala a nə kawa winen a anan dəp daw?»

Uwar ata a mbəda apan, a wa: «Ayaw, dala a nə, matanan awan.»

⁹ Piyer a jan asa, a wa: «Mazar! Kwanay tə mbaz anak kə jipen 'am a kwanay kərtek sə njəkan uda anə Apasay a Bahay Yesu nə, angamaw? Ənga, cak ayak apan, do sa la anan mbaz anak ahay, tinen uho. Kagasl, ti naa zəđak ayak iken saa la cite.»

¹⁰ Pə dəbə ana 'am ata wa cəna, uwar ata a slahay ə məndak, aday a mac. Njavar ahay

ta nay ə doh, tə zəbə məsinde, ta lak anan ayak pə cakay ana mbaz anahan.

¹¹ Do a Yesu ahay fok tu do sə sləne anan ləbara sa 'am ata fok nə, ta ma nga sə jəjar.

Do maslan ahay ta taa ga mer su way masuwayan aya bayak awan

¹² Do maslan ahay nə, ta taa ga mer su way masuwayan aya bayak a ə wulen sə do ahay inde. Do a Yesu ahay fok ta taa halay nga ə vo sə galak ana Sulimanu inde ə gala su doh sə mazlaḅ a Mbərom.

¹³ Əna, kwa abay do ahay tinen apan ti ja patan ta sa ja nə, tinen do lele aya dukwen, do a azar aya sə dəfan apan anə Yesu bay ataya ta ngam sə njahay pə cakay a tinen bay fok.

¹⁴ Tə winen ata təkə dukwen, do ahay tinen apan ti dəf nga pə Bahay Yesu hwiya. Do a Yesu ahay tinen apan ti zəga apan nə, pac pac, mungol tə uwar aya təkə fok.

¹⁵ Do ahay tə sləne 'am sə masuwayan ana do maslan ataya sa ga ata kutok. Anga nan, ta ma nga sa zla anan do sə dəvac a tinen ahay pə cəved ahay, tə nahay atan pə biket kabay pə lala, anga tinen tə bayak nə, hinahibay Piyer i zla ta man ata nə, mezeze anahan a ə njad sə laman anə do sə dəvac a tinen azar aya awan.

¹⁶ Do maza aya ite ta nay anan ahay tu do sə dəvac a tinen ahay kwa ə wulen su doh a azar aya sa mban anə Urəsəlima ataya wa. Ta nay anan ahay tu do a tinen dəvac aya awan, tu do a setene sa taa vawan atan nga ataya fok. Ta nan atan anan ahay, aday fok a tinen a tə mbərak.

Tə jugwar 'am pu do maslan a Yesu ahay wa

¹⁷ Natiya kutok, bahay nga su do sə gəđan dungo anə way ahay, tu do anahan ahay tinen ə wulen sə Saduki ahay ataya fok nə, ta ma nga sə jugwar 'am pu do maslan a Yesu ahay wa, ta ga patan sərak.

¹⁸ Cəna, ta ban anan do maslan a Yesu ataya, aday tə dəfak atan ayak ə dangay.

¹⁹ Aya əna, cəkəbay, ə luvon ata inde nə, maslay a Mbərom a nay ahay, a təbə anan məsudoh sə dangay ata awan, aday a nay anan ahay do maslan ataya uho. A jan atan kutok, a wa:

²⁰ «Həna nə, zlen ə gala su doh sə mazlaḅ a Mbərom, aday kə sa dīken anan ləbara sə sifa wiya a anan fok anə do ahay.»

²¹ Do maslan ataya tə təmahak 'am ana maslay a Mbərom ata awan, tə wule sə duwdew ə gala su doh sə mazlaḅ a Mbərom kutok. Ta zlak ayak nə, tinen gədek anan azar sə tətakan anan way anə do ahay.

Pə dəbə wa mənəcək, bahay nga su do sə gəđan dungo anə way ahay, tu do anahan ahay tə dəzlek ayak cəna, tə ngaman ayak anə do sə lavan nga anə Yahuda ahay, kawa

sa ja nà, maced sè Isèra'ila ahay fok. Aday kutok, ta slan suje ahay pu do maslan ataya à dangay.

²² Suje ahay tə dazle ù doh sè dangay nà, ta tak anan ayak à nga anà do maslan ataya à man ata sabay. Cəna, ta may ahay pə dəba à dangay wa, ta nay, ta jan anà do mə halay nga ataya awan, ta wa:

²³ «Manay ma zlak ù doh sè dangay kawa ana kwanay sa jan wə ata acəkan, əna ma tan ayak à nga anà məsədoh nà, mə tacay awan, aday do sa ba patan ataya dukwen, tinen cekərəkərre tə idé, tinen apan ti ba re. Mə təba anan məsədoh, ma zla ù doh sè dangay nà, ma tak anan ayak à nga anà dowan à man ata bay.»

²⁴ Do sə lavan nga anà suje sa ba pu doh sè mazlaḅ a Mbərom, tə bahay sə gədan dungo anà way ahay, tə sləne ləbara sa 'am ata matanan cəna, a wusen atan nga. Ta ma nga sə cəce pi zek a tinen aya wa, ta sa jan i zek ahay nà: «Way a anan a ga matanan ata nà, aday ma sə təra tu do a anaya awan anaw?»

²⁵ Pə dəba anahan a wa nà, dowan a inde a nay ahay, a jan atan nà: «Dowan a kwanay sə tacak atan ayak à dangay ataya nà, tinen à gala su doh sə mazlaḅ a Mbərom, tinen apan ti tatakan anan way anà do ahay.»

²⁶ Cəna, bahay sə suje ahay a zla patan tu do anahan ahay saa bənay atan ahay. Əna ta nay atan nə tə gədan a bay, anga tinen a dukwen tə jəjaran anà man su do awan, ta sə bayak nà, hinahibay do ahay ti i tar atan tu kon.

²⁷ Ta nay atan ahay do maslan ataya kutok, aday tə tavay atan pa 'am sə maced sə Yahuda ahay. Bahay nga su do sə gədan dungo anà way ahay a cəce patan wa kutok, a wa:

²⁸ «Manay nà, mə gafak ikwen 'am lele ta sa jak ikwen nà, kà sa tətiken anan anan way anà do ahay tə sləmay ana dowan ata sabay. Əna hwiya kə mbəsiken bay. Həna, wulen su doh sə Urəsəlīma nà, 'am ata kà tak uda 'am coy. Natiya, tə way a kwanay sa ga ata nà, a nak ikwen sa ja nə 'am sə amac anahan ata nə pa nga a manay daw?»

²⁹ Piyer tu do maslan a azar ataya tə mbəfahan atan apan, ta wa: «Sumor a nà, mə dəfan apan bugol nə anà Mbərom, bina anà do zənzen a bugol daw?»

³⁰ Kwanay nà, kə vəden anan Yesu ta sə daray anan pə dədom mə zləngəd awan. Əna pə dəba anahan a wa nà, Mbərom do ana bije a mənuko ahay sə dəfan apan ata kə slabakak anan ahay à məkə wa.

³¹ Mbərom nà, kə varak anan mazlaḅ, kə dəfak anan tə day sə alay puway anahan, kə tərak anan bahay awan, do sa tam do, anga aday à dakan anan anà Isèra'ila ahay cəved sə mbəfahan ləən anà ines a tinen ahay aday i pəsen atan anan.

³² Manay apan mi side anan, aday Apasay Cəncan a i side anan re. Winen nà, Mbərom a varan anan anà do sə dəfan apan ataya awan.»

³³ Do mə halay nga à man sa ga sariya ataya tə sləne 'am ata cəna, ta ga patan mivél tə mindel. A nan atan sa vad anan do maslan ataya à məkə.

³⁴ Aya əna, dowan a inde à wulen a tinen awan, a slabak. Dowan ata nà, tə ngaman Gamaliyel, winen Farisa ahay, aday winen miter sə Tawrita a re. Do ahay fok tə jəjaran deeb deeb. A jan anà do ahay, a wa: «Ənga, mbəsiken anan do maslan a anaya tə zla uho mənjoek aday.»

³⁵ Pə dəba ana do maslan ahay sa nay uho ata nà, a jan anà do ataya kutok, a wa: «Kwanay Isèra'ila ahay, gen anan ngatay anà way a kwanay a saa gan anà do a anaya ata awan.

³⁶ Anga kə njahak bayak a bay, dowan a inde tə ngaman Tudas, kà nak ahay, a jan anà do ahay nà, winen bahay məduwen awan. Aday do ahay ti ga səkat fudó tə pərahak anan azar. Pə dəba anahan a wa nà, tə vədak anan, do sə pərahan azar ahay fok ta tak 'am, aday ləbara sa 'am anahan inde həna sabay.

³⁷ «Pə dəba wita wa asa dukwen nà, dowan a sə ngaman Yudas winen do sə Galile ahay ata, a nay ahay à alay a sə baslay anan sləmay sə do ahay pə daliyugo ata awan. Winen dukwen, kà rak do ahay bayak a pi zek, tə pərahak anan azar. Pə dəba a wa, ta vad anan dukwen, do sə pərahan azar ataya ta tak 'am sətət fok re.

³⁸ «Anga nan, nen apan ni jak ikwen way inde kertek həna: Mbəsiken anan do a anaya awan tə zla way a tinen. Dowan à sa gan atan awan bay fok. Kak mer su way a tinen a sa ga anan ataya, ta nay à nga su do zənzen a wa, mer su way a tinen ataya ti lize asəka, ti dazle anan jo à man a bay!

³⁹ Aya əna, kak ta ga mer su way a Mbərom acəkan nà, ki mben apan sə lize anan 'am a anan tətibay re. Matanan, gen ngatay aday, bina hinahibay ki sa gen məgəzlaḅ ti zek a Mbərom awan.»

⁴⁰ Natiya, do mə halay nga sa ga sariya ataya, tə təma 'am ana Gamaliyel ata awan. Tə ngaman ayak anà do maslan ataya ù doh miza awan, tə ndəbay atan, tə gafan atan 'am ta sa ja nà: «Kà si jen anan 'am anà do ahay tə sləmay a Yesu sabay fok.» Tə mbəsak atan kutok.

⁴¹ Do maslan ahay ta nay ahay à wulen su do ataya wa tə ataslay mivél awan, anga Mbərom a ca patan, ta slak aday do ahay tə pəkan atan waray i idé, tə ga atan alay anga sləmay a Yesu.

⁴² Tinen bine siwaw nà, pac pac fok, ta zla à gala su doh sə mazlaḅ a Mbərom aday à

gulom su doh sê do ahay re, tinen apan ti wazay, ti dakan anan anâ do ahay nâ, labara mugom a sa ja nê Yesu winen Almasihu ata awan.

6

Tê walay do ahay cuwbe i mer su way a Mbêrom inde

¹ A alay ata kutok nâ, abaslay su do sê pèrahan azar anâ Yesu ahay kâ zègahak apan bayak awan. Aday acakal 'am kâ zèbak ahay à wulen ana do sa daf nga pè Yesu ahay tinen sa ja 'am sê Gèrek ahay tu do sa ja 'am sê Ibèraninko ahay ata awan. Do sa ja 'am sê Gèrek ataya ta wa: «Pac pac, à man sê gèzla way sa pa nâ, mædukway sê uwar a manay ahay ta njad awan itabay.»

² Anga nan kutok, do maslan ataya tê halan nga anâ do sa daf nga pè Yesu ahay fok, aday ta jan atan, ta wa: «A zla pi zek manay mi mbèsak mer su way sê dakay anan 'am a Mbêrom bay. Mi mbèdek pi mer su way sê gèzlan way sa pa anâ do ahay nâ, i ga zek bay.»

³ Anga nan, mèrak ahay, wilen do ahay cuwbe à wulen a kwanay wa, tinen do ma rah Apasay a Mbêrom aya awan, do sê kèlire* ahay aday ma ndar slèmay aya re. Di mbèsakan anan mer su way sê gèzla way sa pa nâ, anâ tinen kutok.

⁴ Aday manay mi ga amboh, mi dakay anan 'am a Mbêrom tê fefène kutok.»

⁵ 'Am ata kâ zlak anan à nga anâ do a Yesu ahay fok. Matanan, tê walay Etiyen, winen do sa daf nga pè Yesu lele aday ma rah a tê Apasay Cancan a re. Asa tê walay apan atê Filip, Porokoros, Nikanor, Timon, Parmenas tê apan Nikola, winen do sê wulen su doh sê Antakiya. Abay winen nâ, do sê pèra èna ba kâ tamahak sê pèrahan azar anâ Tawrita a Musa.

⁶ Pè dèba wa nâ, ta zla anan do ataya cuwbe pa 'am ana do maslan a Yesu ataya awan. Do maslan ahay ta ga amboh, tê dèfan atan alay pa nga anâ do mæ walay ataya anga sa daf atan i mer su way ata inde kutok.

⁷ Matanan kutok, 'am a Mbêrom nâ, a zèga apan sa ta 'am bayak awan. Do sa daf nga pè Yesu ahay ta ma nga sê zèga apan tê mindel à Urasalima. Aday do ahay bayak a à wulen su do sê gèdan dundo anâ way ahay wa tê dèfak nga pè Yesu a re.

Ta ban anan Etiyen

⁸ Etiyen nâ, Mbêrom kâ dèfak apan alay sê mazlaè anahan, kâ varak anan magala sa ga masuwayan sê way ahay cara cara pa 'am sê do ahay.

⁹ Azar sê Yahuda aya inde à man ata awan, ta taa halay nga ù doh sê wazay a tinen sê ngaman doh sê wazay sê bìle mæ mbèsak aya ata awan. Ta nay ahay à wulen su doh sê Siren tê Aleksandriya wa, aday azar aya dukwen ta nay pè daliyugo sê Silikiya tê Aziya wa. Tinen a ta ma nga sa vad awiwayay tatê Etiyen.

¹⁰ Aya èna, ta mbak apan sê vèdan uway bay, anga Apasay a Mbêrom kâ varak anan kèlire† sa ja 'am.

¹¹ Pè dèba anahan a wa nâ, tê haman anâ do ahay aday tã gad apan mungwalay ta sa ja nâ: «Mæ slènek Etiyen kâ jènak anan pa 'am anâ Musa aday anâ Mbêrom re.»

¹² Ta 'am a tinen ata kutok, ta ma nga sê sader anan mível sê do ahay, ta sê maced sê Yahuda ahay, ta sê miter sê Tawrita ahay. Ta ban anan Etiyen, ta zlan anan ayak anâ do sê lavan nga anâ Yahuda ahay ataya awan.

¹³ Ta ray ahay do sa gad apan mungwalay miza aya asa. Tê dazlan sa gad apan mungwalay aya kutok, ta wa: «Dowan a anan a ja 'am lelibay a pu doh sê mazlaè a Mbêrom, aday pè Tawrita ana Musa re.»

¹⁴ Mæ slènek panan winen apan i ja, a wa: Yesu do sê Nazaratu ata i mbazl anan doh sê mazlaè a Mbêrom aday i mbèda anan 'am ana Musa ma ja aya asa re.»

¹⁵ Do a mæ halay nga ù doh sa ga sariya ataya fok, ta ma nga sê zèzor anan Etiyen, aday tinen apan ti ca pè idè anahan a nâ, a gan atan nê kawa ta ca pè maslay a Mbêrom.

7

Etiyen a tækèren 'am a Mbêrom anâ do sê lavan nga anâ Yahuda ahay

¹ Pè dèba anahan a wa kutok, bahay nga su do sê gèdan dundo anâ way ahay, a cæce pè Etiyen wa, a wa: «'Am a sa ja apak a anaya fok nâ, mungwalay daw?»

² Etiyen ite a mbèdahan atan apan, a wa: «Mèrak uno ahay tê bèbay uno ahay, ènga, pèken slèmay pa 'am uno a anan aday. Mbêrom Bahay sê mazlaè kâ kak anan zek anâ bije a mænuko Ibèrahima à alay a winen pè daliyugo sê Mesopotamiya mba, kâ zlak à Haran fan bay ata awan.

³ Mbêrom a jan nâ: «Slabak, zla pu kon anak wa, mbèsak anan do anak ahay, aday kâ zla ù kon a hønà nen saa dakak apan ata awan.*»

⁴ «Cèna, Ibèrahima a slabak pè daliyugo sê Kaldiya ahay wa, a zla à wulen su doh sê Haran, a njahay à man ata awan. Pè dèba ana bèbay anahan sa mac wa ite, Mbêrom a jan à hèdek ù kon hinen asa, à nay à man a nuko a anan awan.

* 6:3 Kèlire a anan nâ, madan bay, èna asan way ana Apasay a Mbêrom. † 6:10 Kèlire a anan nâ, madan bay, èna asan way ana Apasay a Mbêrom.

* 7:3 Ca pè Laataanooji 12.1.

⁵ A alay ata nà, Ibèrahima nè wan anahan inde fan bay. Kwa man sa daf saray dap kèrtek dukwen, kè varak anan fan bay. Əna Mbərom a zlapan anan tə daliyugo a anan, a wa: “Ni varak anan daliyugo a anan, ki lavay anan iken ta wan sə kutov anak ahay fok.” Aday à alay anahan sa jan 'am ata dukwen, Ibèrahima nè wan anahan inde fan bay fok.

⁶ Mbərom a jan ahay, a wa: “Wan sə kutov anak ahay ti njahay pə daliyugo sə mədurlon, ti təra atan bile aya ta sa ga atan alay ava ahay səkat fudó.

⁷ Aya əna, kon a saa təra atan bile ahay ata nà, nen a ni i kəta anan. Aday pə dəba anahan a wa nà, ni may atan ahay pə daliyugo a anan, ti naa həro nga kutok.”[†]

⁸ Matanan, Mbərom a ban 'am tə Ibèrahima, ta sa ja à gad mədəndalas. Pə dəba anahan a wa, Ibèrahima a wahay Isiyaku, aday pə luvon jəmaakan sə wahay anahan nà, a gədan mədəndalas. Isiyaku dukwen a wahay Yakob, a gan matanan, aday Yakob ite a wahay wan anahan ahay kuro nga cew ataya awan, tinen bije a mənuko ahay, a gan atan matanan re.

⁹ «Bije a mənuko ataya nà, ta nan ide anà mərak a tinen Yusufu, tə sukumak anan way pə daliyugo sə Misra bile awan. Tə winen ata təkə dukwen, Mbərom winen apan i ba anan Yusufu hwiya,

¹⁰ a tam anan pə way sə gəban ahay 'am ahay wa. A varan kəlire anga aday à zlan à nga anà Firawna, bahay sə Misra ata awan. Anga nan, Firawna a daf anan dó sə lavan nga anà daliyugo sə Misra, aday dó sə lavan nga anà gulom su doh anahan re.

¹¹ «Aday kutok nà, may a ga pə daliyugo sə Misra ata, tə daliyugo sə Kanana a təkə fok. Zek kà dak anan anà dó ahay nà, ndəlekeke. Matanan, bije a mənuko ataya ta njad way sa pa sabay.

¹² Pə dəba wa kutok, Yakob a sləne sa jəka ndaw inde sə sukóm à Misra nà, a slan bije a mənuko ataya tə saa sukumay ahay ndaw. Wita, mama'am sə azla a tinen à Misra.

¹³ Ta ma mə slala cew a saa sukumay asa nà, Yusufu kə dakak anan anan zek anà mərak anahan ahay. Matanan Firawna dukwen kə sənək zahav ana Yusufu ahay kutok.

¹⁴ Pə dəba anahan a wa, Yusufu a slan dó saa nay anan ahay bəbay anahan Yakob tə zahav anahan aya təkə. Tinen sa nay pə daliyugo sə Misra ata nà, abaslay a tinen a nə kwa kuro cuwəe nga dāra.

¹⁵ Matanan, Yakob a njahay à Misra. Pə dəba anahan a wa nà, a mac à man ata awan, tə bije a mənuko ataya təkə.

¹⁶ Ta zla saa la atan à Sikem pə daliyugo sə Kanana, à jəvay ana Ibèrahima sə sukóm pə zahav ana Hamor wa ata awan.

¹⁷ «À alay aday 'am a Mbərom sə zlapan anan anà Ibèrahima ata i təra, i i sla bəse coy nà, zahav a mənuko Isəra'ila ahay a ma nga sə wasay pə daliyugo sə Misra ata awan.

¹⁸ Aday Misra ahay ta daf uda bahay hinen, əna bahay a wiya ata a san Yusufu bay.

¹⁹ Anga nan, a ga wurwer pə bije a mənuko ataya awan, a ga atan alay. A gan atan bəlaray tā lar anan wan a tinen ndəlekeke aya aday tə mac.

²⁰ A alay ata ite, tə wahay Musa, wan lele a pa 'am a Mbərom, leftekəre. Ta gan nga əga bəbay anahan ù doh way sə kiya maakan ahay.

²¹ Pə dəba anahan a wa, ta zla anan, tə mbəsak anan pa 'am zliner. Əna dəna a bahay ata a tan à nga, a zəba anan, a dədok anan agay kawa wan si zek anahan wanahan.

²² Musa nà, à alay a winen sa har əga bahay ata nà, kə tətakak anan asan way sə Misra ahay fok. Winen nà, a san sa ja 'am zle lele, aday a ga mer su way dukwen tə məgala re.

²³ «Ava ana Musa a ga kwa kuro fudó nà, a jalay sa zla saa can ide anà dó sə zahav anahan Isəra'ila ahay.

²⁴ Winen a tan à nga anà dó sə Misra inde, winen apan i ga anan alay tu dó sə Isəra'ila ahay. A zla sa man zek anà dó anahan ata, bəskol winen vad anan dó sə Misra ata məsinde awan.

²⁵ Musa a bayak nà, Isəra'ila ahay ti san Mbərom i tam atan tə alay anahan. Əna dó anahan ataya tə sənək bay.

²⁶ Sidew a asa a tan à nga anà dó anahan Isəra'ila ahay cew tinen apan ti vad zek. Anga nan, a təkər anan sə ndakay atan pi zek, a jan atan, a wa: “Məndala uno ahay, aday kwanay nə tə mərak ahay asanaw, ki vadən zek nà, angamaw?”

²⁷ Aya əna, dó sə jugwar 'am ata a kadan anà Musa ta sa jan nà: “Iken, waya sa daf iken bahay a pa nga a manay aday sa gan umo sariya anaw?”

²⁸ Bina, a nak sa vad nən kawa iken sa vad anan dó sə Misra avad ata re dāw?”

²⁹ Musa a sləne 'am ata cəna, a haw way anahan pə daliyugo sə Madiya saa njahay à man ata kawa mədurlon. Pə dəba wa, a njad wan mungol aya cew à man ata re.

³⁰ «Pə ava anahan a kwa kuro fudó ata nà, maslay a Mbərom a kan ahay zek ù uko sə vərəgaz wa à man sa saf bəse tə bəzlom sə Sina.

³¹ Musa a canan anà way ata nà, a gan masuwayan. Anga nan, a hədek apan saa

[†] 7:7 Ca pə Laataanooji 15.13-14; Gurtaaki 3.12.

zəzor anan. Əna Mbərom Ba Məduwen a jan ahay, a wa:

³² “Nen nā, Mbərom ana bije anak ahay. Nen Mbərom ana Ibərahima, Mbərom ana Isiyaku aday Mbərom ana Yakob.” Musa a sləne 'am ata cəna, a ma nga pə əjəjar kwaslkwaslkwasl. A rihe nga ù vo, a nan sə canan sabay fok.

³³ Mbərom a jan ahay asa, a wa: “Culok anan təkarak à saray wa, bina man a iken sə tavay uda ata nā, man cəncan awan.

³⁴ Ayaw, Musa, nen nə sənək pə dəce ana dō uno ahay sa ga pə daliyugo sə Misra, nə slənek adəma way a tinen awan. Anga nan, nə dazak ahay həna nā, sa naa təmay atan ahay. Həna ni slan iken, ma à Misra asa.[†]”

³⁵ «Musa ata nā, Isəra'ila ahay tə larak anan, anga 'am a tinen sa jan “Wayə sa dəf iken bahay a pa nga a manay aday sa gan umo sariya anaw?” ata awan. Aya Musa ata nā, Mbərom kə gəbək anan, kə tərək anan bahay awan, dō sa tam dō a re. A walay anan tə alay ana maslay anahan sa kan zek ù uko sə varəgaz inde ata awan.

³⁶ Musa nā, a təmay atan à Misra wa. A ga masuwayan ahay cara cara à Misra, à bəlay sə ngaman Bəlay Dəzdəz ata, aday ava kwa kuro fudō à saf inde re.

³⁷ «Musa ata asa re kə jak anan anā Isəra'ila ahay, a wa: “Mbərom i naa slənek ikwen ahay dō maja'am anahan hinen kawa nen à wulen ana dō sə zahav a kwanay ahay wa, §”

³⁸ Aday à alay a bije a mənuko ahay tinen mə halay nga à kiəfe pə pala ata nā, maslay a Mbərom a jan 'am à Musa pə bəzlom sə Sina. Musa kə tərək dō a sa ma anan 'am à wulen ata ana maslay a Mbərom tə bije a mənuko ataya awan. A təma 'am sa var sifa ahay pə Mbərom wa, aday a mak uko anan 'am ataya awan.

³⁹ «Aya əna, bije a mənuko ataya tə ngəmak sə təmahan anan 'am ana Musa bay, tə larak anan. Ta gan may adəka nā, sa ma à Misra bugol.

⁴⁰ Anga nan, ta jan anā Haruna nā: “Ndakan umo mbərom a manay ahay, aday mi bar nā, mi dəf anan pa 'am wa. Bina Musa sə dōwan a anan sa ray ahay mənuko à Misra wa ata nə ma san sa tan à nga nə maw bay.^{*}”

⁴¹ Natiya, tə ndakan pəra anā nga a tinen ahay. Pəra ata nā, kawa wan sə minjev. Tə həran nga ta sə waslan way. Ta ga azar uko sə taslay mivəl anga mer su way a tinen ata awan.

⁴² Aya əna, Mbərom a mbəsək atan à alay anahan wa sənday, aday tē dəfan apan anā mawuzlawazl ahay. Kə tərək kawa ana dō

maja'am a Mbərom sa ja apan à Deftere a Mbərom inde ata awan, Mbərom a wa:

“Kwanay Isəra'ila ahay, à alay kwanay à saf inde way sə ava kwa kuro fudō ata nā, kə wislen uno way dəw, kə viren uno way dəw?”

Kə viren uno awan bay fok.

⁴³ Aya əna, kə ndiken jawjawa anga pəra sə ngaman Molok ata awan, aday kə taviken anan mawuzlawazl sə pəra a kwanay sə ngaman Refan ata re.

Pəra ataya nā, kə ndiken atan tə alay a kwanay anga sə həran atan nga.

Anga nan, ni razl kwanay pə daliyugo a anan wa,

ti ra kwanay dərən pə Babila wa re.[†]”

⁴⁴ «À alay a bije a mənuko ahay à kiəfe ata nā, ta taa gəbək anan jawjawa sə mazləb a Mbərom. Tə ndakay anan nə uwək, kawa ana Mbərom sə dakan anan minje awan anā Musa ata awan.

⁴⁵ Pə dəbək anahan a wa, atə Yosuwə tə bije a mənuko ahay ta pak anan 'am sə jawjawa sə mazləb a Mbərom ata à alay a bəbay a tinen ahay wa. Ta zla pə daliyugo sə Kanana nā, tə zəbək anan alay. Dō sə daliyugo ataya nā, Mbərom kə rəzłək atan. Bije a mənuko ataya ta pak atan pə daliyugo ata wa. Matanan, jawjawa sə mazləb a Mbərom ata inde à Kanana dezl ahay pə alay ana bahay Dawuda sə njahay à bahay inde ata awan.

⁴⁶ «Bahay Dawuda a nā, kə tərək ləliwə ana Mbərom. Aday kutok nā, Dawuda a cəce cəved aday à ndakan doh anā Mbərom ana Yakob. Əna Mbərom kə varək anan cəved sə ndakay doh ata bay.

⁴⁷ Saa han doh ata nā, bahay Sulimanu, wan ana Dawuda.

⁴⁸ «Aya əna, Mbərom sə bagəbaga mburom i njahay ù doh su dō zənən a sə ndakay ata bay. Kawa ana dō maja'am a Mbərom sa ja,

⁴⁹ Mbərom a wa:

“Bagəbaga mburom kə tərək man sə njahay sə bahay uno.

Aday daliyugo dükwen, man sa dəf saray uno re.

Bina, ki i ndiken uno təde nā, doh sa ma ite anaw?”

Man aday ki viren uno təde sə njahay uda ata nə ahaw?”

⁵⁰ Bina, sə ndakay anan way ataya fok nā, nen a bidaw?[†]”

⁵¹ Etiyen a pərahan anan azar ta sa ja, a wa: “Kwanay nā, dō rawraw aya pa 'am a Mbərom kawa dō sə pəra ahay. Bina kə ticen anan mivəl a kwanay, kə rədən anan sləmay a kwanay, anga aday kə slənen 'am a

† 7:34 Ca pə Gurtaaki 2.14 - 3.10. § 7:37 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 18.15. * 7:40 Ca pə Gurtaaki 32.1, 23. † 7:43 Ca pə Amos 5.25-27. ‡ 7:50 Ca pə Esaaya 66.1-2.

Mbærom bay. Kə ngəmen sə dəfan apan anə alay bay Cəncan a bay. Kwanay kawa bije a kwanay ahay.

⁵² Bina, abay dō maja'am a Mbærom a wuru aday bije a kwanay ahay ta gak anan alay bay anaw? Tə vədak anan dō maja'am a Mbærom aya sə dəfan atan anan ahay anay anə dō maslan anahan a didek ata awan. Aday dō maslan anahan a didek ata a dəzley ahay ta nga anahan a dukwen, ki gen apan daf, kə vaden anan re.

⁵³ Kwanay nā, kə tēmihen anan Tawrita ana Mbærom sə slənay tē alay ana maslay anahan ahay ata awan, əna kə ngəmen sə dəfan anan apan bay.»

Amac ana Etiyen

⁵⁴ Dō sə lavan nga anə Yahuda ahay ataya tē sləne 'am ana Etiyen ata fok nā, 'am ata a cəfan atan nə ndəlekeke, ta ga apan mivəl tē mindel. Ta ma nga sa rac apan alay tēsl tēsl jiga awan.

⁵⁵ Aya əna, Etiyen nā, winen ma rah Apasay Cəncan awan, a ca ide à mburom, a canan ayak anə jiyjay sə mazlaḅ a Mbærom, aday anə Yesu mə tavay a tē alay puway a Mbærom.

⁵⁶ A ja, a wa: «Nə canan ayak anə bagəbaga mburom mə tēba awan, aday Wan su 'Dō dukwen, winen mə tavay a tē alay puway ana Mbærom re.»

⁵⁷ Dō sə sləne 'am anahan ataya fok ta zlah, tē rəday a sləmay a tinen ahay, anga aday tē sləne 'am anahan ataya sabay fok. Tē slabak fok a tinen a, ta kad apan.

⁵⁸ Ta ban anan, ta zla anan à wulen su doh wa, aday tē dazlan sa tar anan tu kon. Dō sə side way ataya tē culok anan zana a tinen ahay pi zek wa, tē halan anan anə njavar a inde tē ngaman Sol anga aday à ban atan apan.

⁵⁹ A alay a tinen apan ti tar anan Etiyen tu kon ata nā, a ga amboh, a wa: «Bahay uno Yesu, hənə nā, kem, tēma sifa uno à alay anak inde ite.» ⁶⁰ A slahay duk duk gərmec, a zlah pi zek sə mēgala, a wa: «Amboh, Bahay uno, pəsen atan anan ines a tinen a anan ite.» Pə dēba ana 'am anahan ata wa cəna, a mac.

8

¹ Avad Etiyen ata nā, kə zlak anan à nga anə Sol a re.

Sol a ga anan alay tu dō a Yesu ahay

Ta pac ata kwayan'a cəna, tē dazlan sa ga anan alay tu dō a Yesu ahay à wulen su doh sə Urəsəlima inde. Tinen a fok ta ta 'am à Urəsəlima wa. Ta haw à wulen su doh sə kiḅe sə Yahudiya ta sə Samariya aya awan. Mə mbəsak a à Urəsəlima nā, dō maslan a Yesu ahay vərre coy.

² Dō sə jəjaran anə Mbærom a azar aya ta nay, ta la anan Etiyen, tē yimak anan dukwen tē mindel.

³ Aya əna, Sol sə dōwan ata nā, a ma nga sə pəslay anan dō a Yesu ahay nə jiga awan. A zla nā, doh tu doh, gədek sə bənay anan ahay dō sa daf nga pə Yesu ahay, uwar tē mungol aya təkə fok, pa tacak atan ayak à dangay.

Filip a wazay pə daliyugo sə Samariya

⁴ Dō a Yesu a sa ta 'am ataya ta ma nga sə dəkay anan ləbara a Yesu à man a tinen sa bar ataya fok.

⁵ Filip nā, a zla à wulen su doh a inde pə daliyugo sə Samariya. A man ata kutok, a dəkay anan 'am a Yesu Almasihu anə dō ahay.

⁶ Dō sə wulen su doh ataya ta pak sləmay pa 'am ana Filip nə lele, anga tē slənek 'am anahan, aday tē canak anan anə way anahan sa ga tē masuwayan aya ata awan.

⁷ Setene ahay ta nak ahay à dō ahay wa bayak awan, ta sa zlah pi zek tē mēgalak awan. Dō mə tēra à məndak aya tu dō vədal aya bayak a tē mbərak re.

⁸ Matanan, ataslay mivəl inde bayak a à wulen su doh sə Samariya ata awan.

⁹ Natiya, à wulen su doh ata inde nā, dōwan a inde tē ngaman Simon. Dōwan ata nā, maram awan, kə gak mer su way sa gan masuwayan anə dō sə Samariya ataya tē mindel, aday a wa winen nā, dō mēduwen awan.

¹⁰ Dō ataya fok, dō mətawak aya tu dō zliile aya təkə, tē varan zlangar anə dōwan ata, ta sa ja nā: «Winen nə mēgala a Mbærom sə ngaman Mēgala Mēduwen a ata awan.»

¹¹ Kə njahak nə bayak awan, Simon sə dōwan ata, winen apan i gan masuwayan anə dō ahay bayak a ti mer su way sə kəlen anahan ata awan. Anga nan, ta taa pəkan sləmay anə 'am anahan a nə lele tē mindel.

¹² Aya əna, Filip a zla à man ata kutok, a wazay anan ləbara mugom a mbala ana Yesu Almasihu ta sə bahay a Mbærom a nā, dō ataya ta daf nga pə Yesu. Mungol tē uwar aya təkə fok ta ga baptisma.

¹³ Natiya Simon sə dōwan ata dukwen kə dəfak nga pə Yesu aday kə gak baptisma re. Winen gədek sa taa pərahan azar anə Filip kwa aha fok, anga a canan anə mer su way a Filip sa ga ataya nā, ta gan masuwayan.

¹⁴ Natiya, dō maslan a Yesu ahay à Urəsəlima tē sləne sa jəkə dō sə Samariya ahay tē dəfak nga pa 'am a Mbærom ata nā, ta slan atə Piyer tē Yuhana à man a tinen.

¹⁵ Dō a cew ataya tē dəzle à Samariya nā, ta gan amboh anə Mbærom aday à varan Apasay anahan Cəncan a anə dō sə Samariya ataya awan.

¹⁶ Do ataya ta ga baptisma nà, tə sləmay a Yesu Almasihu dəkdek, bina tə njadak Apasay Cəncan ata fan bay.

¹⁷ Matanan, atə Piyer tə Yuhana ta ga amboh sə dəfan atan alay pa nga, aday Apasay Cəncan a a dazay patan kutok.

¹⁸ Simon sə dowan ata a ca apan do sa dəf nga pə Yesu ahay tə njadak Apasay Cəncan a à alay ana do maslan ahay sə dəfan atan alay pa nga ta sa ga amboh ata nà, a gəba dala sə varan anà atə Piyer tə Yuhana,

¹⁹ a jan atan nà: «Viren uno məgala ata ite! Ata aday nen nə njadak məgala ata nà, ni mba apan sa dəf alay pa nga su do aday à njad Apasay Cəncan a ite.»

²⁰ Aya əna Piyer a mbədəhan apan ite, a jan nà: «Kak sə matanan cukutok nà, kə lize tə dala anak a təkə, bina iken kə jalay nə ki mba apan sə sukum məgala a Mbərom sa var ta 'am kəriya ata asanaw!

²¹ Matanan, iken nà, ki mba apan sə japay tə manay sabay fok, anga mivəl anak a aday nà, winen didek a pa 'am a Mbərom bay.

²² Iken həna adəka nà, mbədəhan ləen anà ines anak. Cəce pə Mbərom wa aday hinahibay i pəsek anan way anak sə jalay matanan à mivəl anak inde ata awan.

²³ Anga na ca apak nà, iken nə sədək awan, aday huwan kə gak apak bahay jiga awan.»

²⁴ Simon sə dowan ata a sləne 'am ata cəna, a jan anà atə Piyer tə Yuhana nà: «Kem, gen anan amboh anà Bahay Yesu anga nen, aday way a kwanay sa ja upo həna ata à təro bay ite!»

²⁵ Pə dəba anahan a wa nà, do maslan a cew ataya tə pərahan anan azar sə dəkay anan ləbara a Yesu anà do ahay. Mer su way a tinen a ndav nà, ta ma way a tinen à Urəsalima, aday tinen apan ti dəkay anan ləbara mugom a anà do sə wulen su doh sə Samariya ahay re.

Filip tu do sə Etiyopiya a inde

²⁶ Pə dəba anahan a wa kutok, maslay a Mbərom Ba Məduwen a jan anà Filip nà: «Slabak, zla ta day sə dəlon pə cəved a sə slabak à Urəsalima wa sa zla à Gaza ata awan, do ahay tə mbəsakak sa zla tə cəved ata awan.»

²⁷ Cəna, Filip a slabak, a zla kwayan'a. Pə cəved ata kutok, a tan ayak à nga anà dowan a inde winen Etiyopiya ahay, winen mə dadasl awan. Winen nà, do məduwen awan, do sa ba pə dala ana uwar sə ngaman Kandake, winen bahay sə Etiyopiya ahay ata awan. A zla à Urəsalima nà, saa həran nga anà Mbərom.

²⁸ Winen apan i ma pə dəba agay tə muta sə pələs awan, aday Deftere ana do māj'a'm

a Mbərom Ezaya inde apan, winen apan i jinge anan.

²⁹ Apasay a Mbərom a jan anà Filip nà: «Zla pə cakay ana muta sə pələs a tiya ata awan.»

³⁰ Cəna, Filip a hawan ayak azar anà muta sə pələs ata awan. A hənak anan ayak nà, a sləne nə dowan sə muta sə pələs ata winen apan i jinge Deftere ana do māj'a'm a Mbərom Ezaya. Filip a cəce panan kutok, a wa: «Iken apan ki sləne way a iken sə jinge ata dəp dāw?»

³¹ Do sə Etiyopiya ata a mbədəhan apan anà Filip, a wa: «Ni mba apan sə sləne kəkəma aday mənəna dowan sə duko anan way a uda ataya anaw?» A gan kem anà Filip aday à jənak ayak à muta inde sə njahay pə cakay anahan.

³² Natiya, way anahan a sə jinge à Deftere a Mbərom inde ata nə həna:

«Winen kawa təman aday tinen apan ti zla anan à man sə waslay way ata awan.

Aday kawa wan sə təman aday tinen apan ti gad panan sibək dükwen a yam bay ata,

matanan kə təkək anan 'am anahan sa yam bay re.

³³ Tə təkək anan à məndak, ta gak anan sariya tə cəved a bay,

dowan saa ja 'am sa wan sə kutov anahan dükwen, ibay fok.

Anga tə lizek anan anan sifa pə daliyugo wa.*»

³⁴ Pə dəba anahan a wa kutok, dowan ata a cəce pə Filip wa, a wa: «Ənga, duko anan ite aday: Do māj'a'm a Mbərom ata a ja 'am ata jiga nə pə wayaw? A ja 'am ata nà, pi zek anahan a dāw? Kabay a ja nə pu do hinen dāw?»

³⁵ Natiya awan, Filip a dazlan ta 'am a mə jinge ata awan, aday a dakan anan 'am sə ləbara mugom a mbala ana Yesu ata kutok.

³⁶ Tinen apan ti zla pə cəved nà, tə dazle à man sə a'am. Dowan ata a cəce pə Filip wa kutok, a wa: «A'am inde həna asənə, ni ga baptisma a bay ike nà, angamaw?»

[
³⁷ Filip a mbədəhan apan, a wa: «Kak kə dəfak nga pə Yesu tə mivəl kərtək a nà, wita i ga zek, ki mba apan sa ga baptisma acəkan.»

A mbədəhan apan anà Filip nà: «Nə dəfak nga pə Yesu Almasihu nə winen Wan a Mbərom.»]

³⁸ Natiya, a tavay anan muta sə pələs anahan. Tə dazay à a'am inde tə Filip, aday Filip a gan baptisma kutok.

³⁹ Tə jənay ahay à a'am wa cəna, sewək Apasay ana Bahay Mbərom a zəba anan Filip à man ata wa. Dowan ata kə canak

* 8:33 Ca pə Esaaya 53.7-8.

anan sabay fok. A përahan azar anà cæved anahan sa zla tã ataslay mivël a tã mindel.

⁴⁰ Filip ite nã, a saa ca apan nã winen à Azót. A zla kwa aha fok ta sã wazay anan lëbara ana Yesu mugom a, hus a dæzle à Kaysariya.

9

Sol a dafnga pã Yesu pã cæved sã Damas

¹ A alay ata nã, Sol winen apan i përahan azar sã këtëbar anan dõ a Bahay Yesu ahay ta sa ja nã i vad atan. Anga nan, a zla pã bahay nga su dõ sã gëdan dungo anã way ahay anga Mbërom,

² a cæce panan á vinden derewel à alay inde, i varan anã dõ sã lavan nga anã doh sã wazay ana Yahuda ahay à wulen su doh sã Damas inde ataya, aday tá san 'am si zek ana Sol awan. Anga a gan may nã, kak kã tak anan à nga anã dõ sã përahan azar anã cæved a Yesu ahay à Damas nã, kwa dõ mungol awan, kwa dõ uwar a fok, i ban atan aday i nay atan à Urësälima.

³ Natiya, à alay a winen apan i zla aday bãse i dæzle à Damas kutok nã, jiyay a nay ahay à mburom wa, a dav, a va anan ù doh tew. ⁴ Cëna a slahay anan à mëndak, aday a slønë agungol sa 'am winen apan i jan 'am, a wa: «Sol, Sol, kã jugwar puno wa 'am jiga nã, angama kërtek anaw?»

⁵ Sol a mbëdã apan ite, a wa: «Iken nã wayaw, bahay uno?»

'Am ata a mbëdãhan ahay apan ite, a wa: «Nen nã, Yesu, dõwan a iken sã jugwar panan wa 'am ata awan.

⁶ Slabak, zla à Damas, aday ti i jak way anak a saa ga ata awan.»

⁷ Dõ sa zla jiga tatã Sol ataya fok tã tavay slebërberre mænjana aja 'am. Tã slønëk agungol sa 'am ata awan, ëna tã canak anan anã dõwan bay.

⁸ Sol a slabak, a tãba anan idé anahan ahay nã, a canan idé sabay, kã hurfok. Anga nan, tã bënan alay à Damas ababan.

⁹ Luvon maakan fok, winen huruf awan. Kã pak awan bay, aday kã sak awan bay re.

¹⁰ A Damas ata nã, njavar a Yesu a inde, tã ngaman Ananiyas. Bahay Yesu a ngaman i cæn sã zúbay inde, a jan: «Ananiyas!»

Ananiyas a ngaman apan: «Walaw, Bahay uno. Nen hëna.»

¹¹ Bahay Yesu a jan nã: «Slabak, zla äga Yudas, pã cæved sã ngaman "cæved mã tavay awan" ata awan. Kã cæce dõwan a inde, tã ngaman Sol, winen dõ sã Tarsus, anga hëna winen apan i ga amboh.

¹² A cæn sã zúbay inde a canan anã dõwan a sã ngaman Ananiyas ata a zlak ayak, a dëfan alay pa nga, aday á mba apan sã canan idé miza awan.»

¹³ Ananiyas ite a mbëdãhan apan, a wa: «Bahay uno, dõ ahay bayak a tã tækarek uno lëbara sa 'am a dõwan ata awan. Tu jo nã, kã gak anan alay bayak a tu dõ anak ahay à Urësälima.

¹⁴ Aday hëna a nay ahay à man a anan ata nã, bahay sã gëdan dungo anã way ahay tã vindék anan ahay derewel à alay inde, anga aday á ban anan dõ sã hërak nga a anaya fok.»

¹⁵ Aya ëna, Bahay Yesu a mbëdãhan apan anã Ananiyas, a wa: «Iken, zla pã cakay anahan awan! Winen a nã, nã walak anan su go mer su way anga aday i dëkan anan slëmay uno anã dõ sã përa ahay tã bahay a tinen ahay, aday anã dõ sã Isëra'ila ahay re.

¹⁶ Nen a ta nga uno awan ni dëkan anan dæce anahan a sa naa ga anga slëmay uno ata awan.»

¹⁷ Natiya, Ananiyas a zla äga Yudas ata kutok. A zla à gulom su doh ata nã, a dëfan alay pa nga anã Sol ta sa jan: «Sol, mërak uno, sã slønay nen à man anak nã, Bahay Yesu, dõwan a sa kak zek pã cæved à alay a iken apan ki nay à man a anan ata awan. A slønay nen nã, anga idé anak ahay tã tãba, aday anga kã njad Apasay Cæncaan awan.»

¹⁸ Kwayan'a cëna, awan a a slahay i idé ana Sol ahay wa, kawa sliper sã dombana, idé anahan ahay tã tãba kutok, a mbar. Sol a slabak, a ga baptisma.

¹⁹ Aday, a pa way sa pa, a njad mëgala miza kutok.

Sol a wazay à Damas

Sol a njahay way sã luvon ahay mænjoek tã dõ a Yesu ahay à Damas ata awan.

²⁰ Kwayan'a a dazlan sã wazay ù doh sã wazay sã Yahuda ahay, ta sa ja nã, Yesu nã winen Wan a Mbërom acëkan.

²¹ Dõ sã slønë 'am anahan ataya fok, a gan atan masuwayan, ta wa: «Na wa, dõwan a anan nã, winen dõ sa ga anan alay tu dõ a Yesu ahay à Urësälima ba? Aday hëna a nay ahay à man a anan nã, anga aday i ban anan dõ sã hëran nga anã Yesu ahay, i zlan atan anan ayak anã bahay sã gëdan dungo anã way ahay re ba?»

²² Aya ëna, Sol a njad apan mëgala sã wazan anã Yahuda ahay à Damas ata awan. Sol a tavay apan njënan ta sa ja nã, Yesu nã winen Almasihu. Dõ ataya ta mbak apan sã mbicen 'am bay jiya awan.

²³ A njahay pã dëba anahan a wa ängal nã, Yahuda ahay ta ma anan 'am i zek ahay anga aday ti vad anan,

²⁴ aya ëna, Sol nã kã sënak apan. Luvon tã ipec fok, Yahuda ahay tinen apan ti ba mësudoh sã wulen su doh ahay anga aday ti vad anan.

²⁵ Ëna pã luvon a inde kutok, dõ ana Sol ahay tã gëba anan à cëkarak inde, tã taray

anan ahay uho tã liêr à mufalok sã dalam wa.

Ana Sol sa ma à Ur̄asalima ata awan

²⁶ Ana Sol sã dazle à Ur̄asalima nã, a gan may sã japay tu dõ a Yesu ahay à man ata awan. Òna hãrra dõ ataya fok tã jëjaran, anga sa jãka tã dïdëk a, winen nã, dõ a Yesu re nã, tã tãmahak bay.

²⁷ Aya Barnabas kutok, winen a zãba anan Sol, ta zla pi zek à man su dõ maslan a Yesu ahay. Barnabas a dakan atan anan nã, Sol kã canak anan anã Bahay Yesu pã cãved sa zla à Damas ata awan, aday Bahay Yesu dukwen kã jak anan ahay 'am re. Aday dukwen, Sol kã dakak anan anan lãbara a Yesu anã dõ ahay à Damas mænãna ajëjar.

²⁸ Natiya, a ban pã winen ata wa kutok, Sol a japay tu dõ a Yesu ahay. A dazlan sa bar à wulen su doh sã Ur̄asalima ta sã dakay anan lãbara ana Bahay Yesu manãna ajëjar.

²⁹ Winen apan i ja 'am, i vad awiyaway tã Yahuda sa ja 'am sã Gerek ataya awan, ãna tinen ite ta gan may sa vad anan.

³⁰ Matanan, dõ a Yesu ahay tã slãne apan nã, ta zla anan Sol à Kaysariya, aday ta slan anan à Tarsus.

³¹ Pã dãba anahan a wa kutok, dõ a Yesu ahay pã daliyugo sã Yahudiya tã Galile aday ta sã Samariya fok, tinen mã njahay a nã, à zay inde, dãce inde sabay kutok. Tã varan mægala i zek ahay, tã hëran nga anã Bahay Yesu pac pac, Apasay Cãncan a a man atan anan mível ù doh, aday abaslay a tinen a ma nga sã zëga apan.

Piyer a mbar anan Aneyas

³² Piyer nã, winen apan i zla kwa ta sã wura fok. Pã luvon a inde nã, a zla sa can ide anã dõ a Yesu ahay à Lida.

³³ A man ata kutok, a tan à nga anã dõwan a inde tã ngaman Aneyas, winen mã tãra à mëndak awan. Way sã avã jëmaakan, winen mã nahay awan. A mba apan sã slabak bay.

³⁴ Piyer a jan nã: «Aneyas, slabak! Yesu Almasihu kã mbërak iken. Faday anan man sã nahay anak.» Cëna, a slabak kwayan'a.

³⁵ Natiya, dõ sã Lida tu dõ sã Saron ahay fok tã canan anã way ata nã, ta daf nga pã Bahay Yesu kutok.

Piyer a slabak anan Tabita à amac wa

³⁶ A Yafõ nã, uwar a inde, tã ngaman Tabita, winen dõ a Yesu. Tabita a nan sa ja nã, «Miyak», kabay «Dorkas» ta 'am sã Gerek. Uwar ata a taa ga nã mer su way lele aya awan, a taa man zek anã dõ mëtawak aya re.

³⁷ Pã luvon a inde, dëvac a ban anan Tabita, a mac. Tã banay anan mäsinde awan, aday tã dëfak anan ayak ù doh à sewene inde.

³⁸ Wulen su doh sã Yafõ nã, dëren pi zek wa tã wulen su doh sã Lida bay. Anga nan,

dõ a Yesu ahay à Yafõ tã sãnak apan Piyer nã winen à Lida, ta slan dõ ahay cew à man anahan aday tã jan nã: «Kem, ãnga haway äga manay bãse aday!»

³⁹ Piyer a slãne cëna, a zla tã tinen à Yafõ.

Piyer a dazle cëna, tã lagay anan ù doh à sewene pã cakay ana mäsinde awan. Mëdukway sã uwar ahay ta va anan Piyer tew, tinen apan ti yam, ta kan anan kãlmije tã zana ana Dorkas azar a winen sa tam à alay a winen tã sifa mba ataya awan.

⁴⁰ Piyer a rëzlay anan ahay dõ ahay uho. A dukwe gërmec aday a ga amboh. Coy, a mbëda 'am pã mäsinde, a jan: «Tabita, slabak!» Tabita a tãba ide ngurret, aday a canan a Piyer nã, a slabak, a njahay ziyaf.

⁴¹ Piyer a bënan alay, a man zek sã slabak. Pã dãba wa nã, a ngaman anã dõ a Yesu ahay tã mëdukway sã uwar ahay, a kan atan anan Tabita winen tã sifa awan.

⁴² Natiya, lãbara ata a ta 'am à wulen su doh sã Yafõ inde fok, aday dõ ahay bayak a tã dëfak nga pã Bahay Yesu.

⁴³ Piyer kã njahak à Yafõ ata bayak awan, äga dõwan inde tã ngaman Simon, winen dõ sã këfad ambar.

10

Mbërom a kan anan way anã Korneliyus

¹ Dõwan a inde tã ngaman Korneliyus à wulen su doh sã Kaysariya, winen bahay sã suje ahay à wulen ana suje sa Italiya ahay.

² Winen tu dõ su doh anahan ahay nã, tinen Yahuda ahay bay, ãna tã dëfan apan anã Mbërom aday tã hëran nga lele. A taa man zek anã dõ mëtawak aya awan, aday a taa gan amboh anã Mbërom.

³ Pã luvon a inde sã suko kutok, i ga nã njamde maakan, Mbërom a kan anan way. A canan anã maslay a Mbërom njæk tã ide anahan. Maslay a Mbërom ata a nay pã cakay anahan, a jan: «Korneliyus!»

⁴ Korneliyus a canan anã maslay a Mbërom ata nã, zlawan a gan. A mbëdahan apan: «Ma sa ga anaw, bahay uno?»

Maslay a Mbërom a mbëdahan apan ite, a wa: «Mbërom kã slãnek amboh anak, kã canak anan anã way anak sã varan anã dõ mëtawak a ataya awan. Ka zlak anan à nga à Mbërom, kã mbëdãkek iken à nga wa bay.

⁵ Hëna nã, slan dõ ahay à Yafõ, tã saa ngaman ahay anã dõwan a sã ngaman Simon Piyer ata awan.

⁶ Winen äga dõwan a inde tã ngaman Simon, winen dõ sã këfad ambar. Doh anã dõwan ata nã pa 'am sã bëlay.»

⁷ Maslay a Mbërom ata a zla way anahan kutok nã, Korneliyus a ngaman anã dõ si mer su way anahan ahay cew tã apan suje anahan kãrtek, winen dukwen, dõ sã dëfan apan anã Mbërom lele.

⁸ Korneliyus a jan atan way a sɛ tɛra ata fok, aday a slan atan à Yafɔ saa ngaman anà Piyer.

Mbɛrom a kan anan awan a inde anà Piyer

⁹ Sɛ sidew a nà, à man ipec inde, dɔ a Korneliyus ahay tinen bɛse tì dɛzle à Yafɔ. Əna, Piyer a ján pɛ zlukwad saa ga amboh.

¹⁰ May a dazlan sa han apan. Anga nan, a nan sa pa way. Tinen apan ti dan ahay way sa pa nà, Mbɛrom a kan anan ahay way.

¹¹ A ca idé à mburom nà, bagəbaga mburom nɛ mɛ tɛfa awan, aday awan a inde kawa gwedere mɛ laway a à mburom ma ban a pɛ slaway anahan aya fudɔ fok, aday winen apan i dazay ahay pɛ daliyugo. ¹² A zana ata inde nà, a canan anà gɛnaw ahay tɛ saray aya fudɔ fudɔ cara cara fok, pi zek tɛ way sa zla tɛ kutov ahay, aday tɛ mɛvuhom sa nga mburom ahay.

¹³ Piyer a slɛne dungo a a jan ahay, a wa: «Piyer, slabak! Gɛdan dungo aday ká rac.»

¹⁴ Piyer a mbɛdahan apan, a wa: «A'ay, Bahay uno. Kula na pak way ma ga mɛnjadək a aday mɛ gafay 'am aya bay.»

¹⁵ Piyer a slɛne dungo ata asa, a wa: «Way a Mbɛrom sɛ tɛra anan cəncan ata nà, ká saa jɛka ma ga mɛsagar a bay!»

¹⁶ Awan ata ká mak ahay apan nà, saray maakan, aday zana ata a ma à mburom tətah kutok.

Piyer a zla əga Korneliyus

¹⁷ Piyer a ma nga sɛ cɛce pi zek anahan a wa: «Way uno sɛ canan ata nɛ a nan sa ja nɛ maw?» A alay ata ite, dɔ maslan ana Korneliyus ataya tɛ njadək anan doh ana Simon ata awan, tinen uho pa 'am su doh.

¹⁸ Tɛ cɛce tɛ mɛgalak awan, ta wa: «Waka mbɛlok a inde tɛ ngaman Simon Piyer nà, winen inde à gulom su doh a anan ite daw?»

¹⁹ Piyer nà, dezenzen'e winen apan i jalay pɛ way ana Mbɛrom sa kan anan ata mba. Aya əna Apasay a Mbɛrom a jan: «Do ahay inde uho maakan, tinen apan ti pəlay iken.

²⁰ Dazay kwayan'a, ká sa jalay awan anga sa zla tɛ tinen bay. Sɛ slɛnay atan ahay nà, nen awan.»

²¹ Piyer a dazay, a zla pɛ cakay a tinen, a jan atan: «Dowan a kwanay sɛ pəlay ata nà, nen awan. Ki jen nɛ maw?»

²² Tɛ mbɛdahan apan: «Sɛ slɛnay ahay manay nà, Korneliyus, winen bahay sɛ suje ahay. Winen dɔ didek awan, aday a dɛfan apan anà Mbɛrom lele re. Yahuda ahay fok ta san apan zle winen dɔ lele awan. Maslay a Mbɛrom cəncan a a jan nà, à ngamak ayak əga winen aday i saa slɛne 'am anak saa jan ata awan.»

²³ Piyer a tɛma atan, a varan atan man sɛ nahay.

Sɛ sidew a kutok, Piyer a zla tu dɔ a Korneliyus ataya, aday tɛ azar su dɔ a Yesu ahay à Yafɔ kutok.

²⁴ A anjahay sidew kɛrtek anahan awan, tɛ dɛzle à Kaysariya kutok. Korneliyus nà, fa kɛ garak anan dɔ anahan ahay ta car anahan ahay sa ba anan gɛrekke agay.

²⁵ A alay a Piyer sɛ dɛzlek ayak ata cəna, Korneliyus a haway apan sa naa tɛmahak anan ayak. A nay, a dukwen gɛrmec ù vo, a hɛran nga.

²⁶ Aya əna, Piyer a bənan alay à mɛndak wa, a slabak anan ta sa jan nà: «Slabak! Nen dɔ zəncen a re asanaw?»

²⁷ Tinen apan ti kad bala hus ta zla pi zek à gulom su doh. A man ata nà, Piyer a tan ayak à nga anà dɔ ahay bayak a mɛ halay nga aya awan.

²⁸ A jan atan, a wa: «Kɛ sənən apan zle, manay Yahuda ahay, sɛ japay tu dɔ kabay sa zla əga dɔ aday winen Yahuda ahay itəbay ata nà, pəra a manay kɛ gafak umo apan 'am. Aya əna, Mbɛrom kɛ dəkak uno anan way həna aday nà ca pɛ kuwaya nà, dɔ mɛnjadək a kabay dɔ mɛ gafay 'am a sabay.

²⁹ Anga nan, həna nɛ ngamak ikwen ahay apan pɛ angamay a kwanay. Na jak sa jɛka, ni nay ahay bay bay.» A jan atan kutok, a wa: «Na nak, ki jen nɛ ma kutok anaw?»

³⁰ Korneliyus a mbɛdahan apan, a wa: «Kɛ gak way sɛ luvon maakan ahay, nen apan ni ga amboh, kəsɛsla à alay a həna anan inde sɛ suko ù doh uno. A alay ata kutok, dowan a ma pak zana a wuted ike ata a tavay pa 'am uno,

³¹ u jo, a wa: “Korneliyus, Mbɛrom kɛ slɛnek anan amboh anak, kɛ canak anan anà way anak sɛ varan anà dɔ mətawak aya ata awan.

³² Həna nà, slan dɔ ahay à Yafɔ, tɛ saa ngaman ahay anà dowan a sɛ ngaman Simon Piyer ata awan. Winen əga dowan a inde tɛ ngaman Simon, winen dɔ sɛ kafad ambar. Doh ana dowan ata nɛ pa 'am sɛ bəlay.”

³³ Anga nan, nɛ slɛnak ayak dɔ sɛ ngamak ahay bɛse, aday suse ka nak ahay acəkan. Aya kutok, manay a fok mɛ halak nga pa 'am a Mbɛrom həna, ma gan may sɛ slɛne way ana Bahay a mənuko a sa gan may ká jan umo ata awan.»

Wazo a Piyer

³⁴ Natiya Piyer a dazlan sa ja 'am kutok, a wa: «Həna nà, nɛ sənək Mbɛrom a gɛzla anan dɔ ahay pi zek wa sabay kutok.

³⁵ Kwa abay əga nɛ iken zahav wuru wuru fok aday kɛ hɛran nga anà Mbɛrom, ka gak mer su way lele fok cəna, ki zlan à nga anà Mbɛrom.

³⁶ Kɛ sənən apan zle, Mbɛrom a slɛnay ahay ləbara anahan nà, anà Isəra'ila ahay. A dəkən atan anan ləbara mugom a sɛ zay sa

nay tə alay ana Yesu Almasihu, Bahay ana do ahay fok kəzlek.

³⁷ A dazlan ahay nə kwa pə ana Yuhana sa jan anə do ahay nə tǎ ga bap̄tisma ata wa. Kwanay kə sənən pə way a sə tǎra pə dəba anahan a wa, pə daliyugo sə Galile, aday pə daliyugo sə Yahudiya.

³⁸ Yesu, do sə Nazaratu ata nǎ, Mbərom kə varak anan mǎgala tǎ Apasay Cəncan awan. Kǎ zlak kwa ta sə wura fok, kǎ gak mer su way lele aya awan, kǎ mbərak anan do ahay aday setene ahay sa ban atan ataya fok, anga Mbərom winen inde tǎ winen.

³⁹ «Sə side anan mer su way anahan sa ga à Urəsəlima aday pə daliyugo sə Yahuda ahay a anan fok nə manay aya awan. Ta vad anan ta sə laway anan pə dǎdom mǎ zləngad awan.

⁴⁰ Cəkəbay, pə luvon maakan sə amac anahan ata nǎ, Mbərom kə slabakak anan ahay à mǎke wa. Kǎ kak anan zek anǎ do ahay,

⁴¹ əna anǎ do ahay so bay. Kǎ kak umo zek anǎ manay do a Mbərom sə walay kwakwa sə side lǎbara anahan ahay. Manay dukwen, ma pak way, ma sak way pə kǎrtek a tǎ Yesu pə dəba sə aslabakay anahan à mǎke wa.

⁴² A jan umo nǎ, mǎ wazay anan lǎbara mugom ata anǎ do ahay, mǎ ja nǎ, Mbərom a dǎf saa gan sariya anǎ do ma mac aya tu do sə uho ahay fok nə winen.

⁴³ Do mǎja'am a Mbərom ahay fok ta ja nə 'am anahan awan, ta wa: "Kuwaya dǎwan a kə dǎfak apan nga nǎ, Mbərom i pəsən anan ines anahan ahay, anga mǎgala sə sləmay anahan awan."»

Do su kon azar aya tǎ njadək Apasay Cəncan awan

⁴⁴ Natiya, à alay a Piyer winen apan i ja 'am ata mba, Apasay Cəncan a a dazay pu do sə sləne wazo anahan ataya fok.

⁴⁵ Yahuda ahay à wulen su do sa dǎf nga pə Yesu ahay aday ta nay tatǎ Piyer jiya ataya, way ata a ma nga sa gan atan masuwayan, anga cəkəbay do su kon azar aya dukwen, Mbərom kə varak atan cǎved sa njad Apasay Cəncan a re!

⁴⁶ Bina, tǎ sləne bine siwaw nǎ, tinen apan ti ja 'am ta 'am a aday dǎwan a san bay ataya awan, tinen apan ti hǎran nga anǎ Mbərom. Anga nan kutok Piyer a wa:

⁴⁷ «Do a anaya ta njad Apasay Cəncan a nə kawa ana mǎnuko sa njad ata re. Dǎwan a saa jǎka tǎ njad sa ga bap̄tisma bay ata nǎ, wayaw?»

⁴⁸ Natiya kutok, a wa tǎ gan atan bap̄tisma tǎ sləmay ana Yesu Almasihu. Pə dəba anahan a wa nǎ, Korneliyus a cǎce Piyer à njad sə njahay tǎ tinen luvon ahay əngal ite.

11

Piyer a tǎkǎren anan lǎbara sə way sə tǎra à Yafǎ ata anǎ do sə Urəsəlima ahay

¹ Do maslan ahay tu do a Yesu ahay kwa aha pə daliyugo sə Yahudiya ataya tǎ slənek kwa do su kon azar aya dukwen tǎ tǎmahak 'am a Mbərom re.

² Natiya, Piyer a zla à Urəsəlima kutok nǎ, do a Yesu aday tinen Yahuda ahay ataya ta man anan mungok,

³ ta wa: «Iken ka zla à ga do sə pǎra ahay aday ka pak ahay way sa pa pə kǎrtek a tǎ tinen jiga nə angamaw?»

⁴ Piyer a tǎkǎren atan anan 'am ata, kwa pa sə dazlan a wa jiga fok cǎrah lele, a wa:

⁵ «À alay a nen à Yafǎ nǎ, nen apan ni ga amboh, aday Mbərom u ko anan ahay masuwayan sə way à cǎen sə zǔfay inde. Nə canan anǎ awan a inde kawa gwedere mǎ laway a à mburom ma ban a pə slaway anahan aya fudǎ fok, aday winen apan i dazay ahay à man ata wa pə cakay uno.

⁶ Nə zəzor anan lele nǎ, nə canan anǎ gǎnaw ahay, way sə kiife ahay, way sa zla tǎ kutov ahay, tǎ mǎvuhom sa nga mburom ahay tinen uda fok.

⁷ «Nə sləne agungol sa 'am a ndǎray ahay, u jo ahay nǎ: "Piyer, slabak! Gǎdǎn dundo, aday kǎ rac."»

⁸ «Aday nen nə mbǎdahan ayak apan, na wa: "A'ay, Bahay uno. Wita i ga zek bay, anga way mǎnjadək aya kabay way mǎ gafay 'am aya nǎ, kula kə sǎləmak à 'am uno bay."»

⁹ «Nə sləne agungol sa 'am ata u jo ahay mǎ slala cew awan, a wa: "Way a Mbərom sə tǎra anan cəncan ata nǎ, kǎ saa jǎka ma ga mǎsagar a bay."»

¹⁰ Awan ata kǎ mak uno anan ahay 'am ata saray maakan, aday pə dəba anahan a wa gwedere ata a ma anan way anahan à mburom tǎtah.

¹¹ «À alay ata kutok, do ahay maakan ta zlak ayak à man uno a sə njahay ata awan. Tǎ slənak atan ayak à Kaysariya wa.

¹² Apasay a Mbərom u jo nǎ, nǎ zla tǎ tinen jiga awan, à su go gǎrwecc bay. Do a mbǎrka hǎna anaya tǎ pǎruho azar à ga dǎwan a inde.

¹³ Dǎwan ata a jan umo, a wa a canan anǎ maslay a Mbərom a slǎrak ayak u doh anahan, a jan nǎ: "Slan do ahay à Yafǎ pə dǎwan a inde tǎ ngaman Simon Piyer, à nay ahay à ga iken.

¹⁴ Piyer sə dǎwan ata i naa jak 'am sa tam iken tu do su doh anak aya tǎke fok."»

¹⁵ «Natiya, à alay nen apan ni dazlan sa jan atan 'am nǎ, Apasay Cəncan a a dazay ahay patan kawa anahan sə dazay ahay puko kurre ata re.

¹⁶ Matanan, na may anan ahay 'am ana Bahay a nuko ma ja kurre ata, a wa: «Yuhana kà gak anan baptisma anà dō ahay tē a'am, əna Mbərom i gak ikwen baptisma nà, tē Apasay Cəncan ata awan.»

¹⁷ Matanan kutok, Mbərom kə varak atan Apasay Cəncan awan, kawa anahan sə varak uko ata, à mənuko dō sa daf nga pə Bahay a nuko Yesu Almasihu ata awan. Bina, abay kwanay kə jilen nà, nen ni mba apan sə gafan 'am anà Mbərom pə way anahan sa gan may sa ga ata tate daw?»

¹⁸ Dō ataya tē sləne anan 'am a Piyer ata cəna, ta mak anan anan mungok sabay, aday tē həran nga à Mbərom, ta wa: «Mbərom kə varak anan cəved anà dō su kon azar aya aday tē yam pə ines a tinen ahay, tē njad sifa sa ndav bay ata re!»

Adazlan ana egliz à wulen su doh sə Antakiya

¹⁹ Pə dəba sa vad anan Etiyen ata wa nà, bahay sə Yahuda ahay ta ma nga sa ga anan alay tu dō a Yesu ahay tē mindel. Anga nan, azar su dō a Yesu ahay ta tak 'am à Urəsalima wa, ta zla kwa pə daliyugo sə Finikiya tē Kiprus aday à wulen su doh sə Antakiya. A alay a tinen apan ti zla ata nà, tē dakan anan ləbara a Yesu nə anà Yahuda ahay dəkdek.

²⁰ Əna azar su dō a Yesu ahay, tinen Kiprus ahay tē Siren ahay ataya, ta zla à Antakiya, tē dakan anan ləbara mugom a pə Bahay Yesu anà dō aday tinen Yahuda ahay itəbay ataya awan.

²¹ Dō ahay bayak a tē dəfak nga pə Bahay Yesu, tē təmahak sə pərahan azar, anga məgala a Mbərom a ga mer su way ù dō sə dəkay anan ləbara ataya inde.

²² Natiya, dō a Yesu à Urəsalima ataya tē sləne ləbara ata nà, ta slan Barnabas à Antakiya.

²³ Barnabas a dəzle à Antakiya kutok, a taslay mivəl, anga a tan ayak à nga nà, Mbərom kə kak atan anan ahay sumor anahan. Natiya, a varan atan məgala aday tē pərahan azar à Bahay Yesu tē didek awan, aday tē mivəl kərtek a re.

²⁴ Barnabas nà, winen dō lele awan. Winen ma rah a tē Apasay Cəncan awan, aday a daf nga pə Yesu tē mivəl kərtek awan. Matanan, dō ahay bayak a tē dəfak nga pə Bahay Yesu.

²⁵ Pə dəba anahan a wa nà, Barnabas a zla à Tarsus saa pəlay anan ahay Sol.

²⁶ A tan à nga kutok nà, ta nay ahay maya à Antakiya. Matanan, atə Barnabas tē Sol ta ga pi zek tu dō a Yesu ahay à man ata nà, ava daz. Tē tətakak anan anan way anà dō ahay bayak awan. A man ata wa kutok, tē dazlan sə ngaman anà dō a Yesu ahay nə dō ana Almasihu ahay, aday sləmay a tinen a tēra matanan kwa aha kutok.

²⁷ A alay ata ite nà, dō maja'am a Mbərom ahay ta zla à Urəsalima wa à Antakiya.

²⁸ Dowan inde kərtek à wulen a tinen ata tē ngaman Agabus. Apasay a Mbərom a zlan à mivəl inde, aday a slabak sə dəkay anan may məduwen awan i nay ahay pə daliyugo fok. May ata nà, a nay à alay a Kəlawdiyus winen bahay sə Ruma awan.

²⁹ Matanan, njavar a Yesu ahay à Antakiya ta ban 'am à wulen a tinen inde sə cakal way, kuwaya pə məgala anahan wa fok, aday sa man anan zek anà dō a Yesu ahay pə daliyugo sə Yahudiya ata awan.

³⁰ Pə dəba anahan a wa, ta ga anan way a tinen sa ban ata kutok. Ta slan anan atə Barnabas tē Sol saa varan dala ata anà məcəd sə egliz ahay kutok.

12

Dəce su dō a Yesu ahay kə zəgahak

¹ A alay ata nà, bahay a sə ngaman Hiridus ata a ban anan dō a Yesu ahay anga a nan sa ga atan alay tē mindel.

² A jan anà dō ahay tē vad anan Yakuba, mərak ana Yuhana tē maslalam.

³ A ca pə way anahan a sa ga ata a zlan à nga anà bahay sə Yahuda ahay cəna, a ban anan Piyer re. Way ata a tara nà, à alay sə azar uko sa da pen mə zlambar a bay ata awan.

⁴ A ban anan nà, a daf anan ù doh sə dangay, a jan anà suje ahay tē ba anan lele. Suje ahay ite, tē gəzla zek fudō fudō, saray fudō. A nan anà Hiridus saa gan sariya pa 'am sə dō ahay fok pə dəba sə azar uko sə Pasəka wa.

⁵ Matanan, Piyer ma ban a à dangay, əna dō a Yesu ahay dukwen, tinen apan ti gan amboh anà Mbərom tē mindel anga Piyer a re.

Maslay a Mbərom a təmay anan Piyer ù doh sə dangay wa

⁶ Sə luvon a aday ide i cəde nà, Hiridus i i gan sariya anà Piyer ata awan. Winen nə ma njak ahan a à wulen sə suje ahay inde cew, winen ma ban a tē calalaw ahay cew re. Suje aya inde dukwen, tinen apan ti ba pə alay sə məsudoh sa nay uho à dangay wa ata awan.

⁷ Cəna, maslay a Mbərom Ba Məduwen a inde a sləray, aday jiyjay a dav ù doh ata fok. Maslay a Mbərom ata a dangwazlan anan Piyer, a pədek anan, a jan: «Slabak bəse!» Cəna, calalaw ahay tē pəsak zek, tē slahay à alay a Piyer wa.

⁸ Matanan, maslay a Mbərom ata a jan: «Juwad zek, pak təkarak anak ahay!» Piyer a ga kətanən cəna, maslay a Mbərom ata a jan asa: «Juwad anan zana anak, aday zlumo.»

⁹ Ta nay maya tē Piyer hus ahay uho ù doh sə dangay wa. Əna way ata a tēran nə kawa

cœn a zəban, bina kə sənək sa jəka didek a ata bay. ¹⁰ Tə takasay ahay man sə suje mama'am aya awan, tə takasay man sə suje mə slala cew aya re. Tə dazley pə məsudoh sə rəsłom sa nay uho ta day sə wulen su doh ata awan. Way sə tacay anan məsudoh ata a təba zek tə alay anahan a pangaya. Ta nay uho kutok. Ta zla maya pə kərtek a hus pə mægəzləga cəved cəna, maslay a Mbərom ata a mbəsak anan Piyer taayak, a zla way anahan.

¹¹ Matanan, Piyer a san pi zek kutok, a wa: «Həna nə sənək didek a kutok! Cəkəbay Bahay a nukə kə slənək maslay anahan sa tam nen à alay ana Hiridus wa, aday a tam nen à way ana bahay sə Yahuda ahay sa gan may tū go ataya wa fok re.»

¹² A san anan way a sə tərən ata lele cəna, a zla əga Mariyama may ana Yuhana sə ngaman Markus ata awan. Do ahay bayak a tinen apan ti ga amboh à man ata awan.

¹³ Piyer a jan atan ayak 'am uho wa. Dəna inde a ga mer su way à man ata tə ngaman Rodi a zla saa cay anan dowan a awan.

¹⁴ A sləne dundo sa 'am ana Piyer cəna, a taslay mivəl bayak a tə mindel, əna kə mbədəkek anan à nga wa sə təba anan məsudoh. A zla saa jan anà do ahay mə halay nga ù doh ataya nə, Piyer winen mə tavay a uho.

¹⁵ Tə mbədahan apan, ta jan: «Nga a vawak daw?»

Əna a jan atan nà: «Tə didek a nà, winen awan!»

Ta jan kutok: «Kak matanan acəkan nà, tiya nə maslay anahan a sa kak zek.»

¹⁶ Əna Piyer kə mbəsakak sa jak ayak 'am uho wa bay. Tə təban ayak wa məsudoh, tə canan anà Piyer cəna, a gan atan masuwayan.

¹⁷ A kan atan ayak alay anga aday tá saa bəbal awan bay. A dakan atan anan Bahay Yesu a təmay anan ù doh sə dangay wa nə kəkəməw ata awan. A jan atan, a wa: «Jen anan 'am anà atə Yakuba tu do azar aya awan.» A zla wanahan à man hinen.

¹⁸ Ide a cəde cəna, suje ahay ta ma nga sə cəce pi zek ahay wa: «Piyer a tərə nə maw?» Way ata a wusen atan nga bayak awan.

¹⁹ Hiridus a wa tš pəlay anan, əna tə njadək anan bay. Anga nan, Hiridus a gan sariya anà suje ataya, a wa tá vad atan fok.

Natiya, Hiridus a slabak à Yahudiya wa, a zla wanahan à Kaysariya, a njahay à man ata awan.

Amac ana Hiridus

²⁰ Hiridus a ga mivəl pu do sə Tirus tə Sidon ahay fok. Tinen ite, tə halay nga, ta zla saa kaday bala tə winen awan. Ta lah sə mbədahan alay anà 'am tə Bəlastus, winen bahay nga sə gala ana bahay. Pə dəba

anahan a wa, ta zla à man ana Hiridus saa zlah anan məlmal a tinen tə winen. Anga do a tinen ahay tə sukom ndaw nə pə daliyugo anahan a wa.

²¹ Luvon ana Hiridus a sa daf ata a dazley ahay cəna, a pak zana sə bahay anahan pi zek, a njahay pa man sə njahay sə bahay anahan, a jan atan 'am a kutok.

²² Do ahay ta zlah əndom, ta wa: «Sa ja 'am a anan nə do zənzen a bay, mbərom!»

²³ Natiya, maslay a Mbərom a a dəcan à Hiridus tə dəvac, anga kə hərək anan nga anà Mbərom bay. Asan ahay tə wahan i zek inde, ta pan anan way sə kutov ahay, a mac.

²⁴ 'Am a Mbərom nà, a ta 'am, aday do a Yesu ahay ta ma nga sə zəga apan pa 'am pa 'am.

²⁵ Atə Barnabas tə Sol ite nà, ta ndav anan mer su way a tinen à Urəsəlima wa nə, ta zla pə kərtek a tatə Yuhana sə ngaman Markus ata awan, ta ma à Antakiya.

13

Do a Yesu ahay à Antakiya ta slan atə Barnabas tə Sol saa wazay anan 'am a Mbərom

¹ A wulen su do a Yesu ahay à Antakiya nà, do maja'am a Mbərom ahay inde tu do sə tətakan anan 'am a Mbərom anà do ahay inde. Do ataya nà, atə Barnabas, Simiyon tə ngaman wan dədədəm, Lukiyus do sə Siren, Manahen dowan a ta har maya tə Hiridus bahay sə Galile ata awan, aday tə apan Sol kutok.

² Pac a inde tinen apan ti hərən nga anà Mbərom, ti ga sumaya, Apasay Cəncan a a jan atan: «Wilən uno atə Barnabas tə Sol anga mer su way a nen sə ngaman atan apan ata awan.»

³ Ta ga sumaya, ta gan amboh anà Mbərom lele cəna, tə dəfan alay pa nga anà atə Barnabas tə Sol. Ta slan atan saa ga mer su way ata kutok.

Atə Barnabas tə Sol tə wazay à Kiprus

⁴ Matanan kutok, Apasay Cəncan a a slan anan atə Barnabas tə Sol. Ta zla à Selewkiya, à man ata wa, ta ján à kwalalan inde sa zla à Kiprus, kon a aday winen à bəlay inde ata awan.

⁵ Tə dazle à Salamiya nà, tə wazay anan 'am a Mbərom ù doh sə wazay ana Yahuda ahay cara cara. Yuhana sə ngaman Markus ata winen tə tinen sa man atan zek.

⁶ Tə takas kon ata nà, tə dazle à wulen su doh sə Pafos. A man ata ta tan à nga anà dowan a inde tə ngaman Bar-Yesu. Dowan ata nà, Yahuda ahay, aday a wa winen do maja'am a Mbərom. Əna cəkəbay winen maram awan.

⁷ Bar-Yesu ata nà, winen car ana Sergiyus Pawlus, guverner sà Kiprus ata awan. Guverner ata òkwen, ò ma san way a tã mindel. A ngaman anà atã Barnabas tã Sol àga winen awan, anga a nan sã slãne 'am a Mbërom.

⁸ Aya òna, Bar-Yesu, maram a tã ngaman Elimas re ata, a vãze patan, anga a nan guverner á tãra ò a Yesu bay.

⁹ Òna Sol sã ngaman Pol re ata, winen mah rah Apasay Cãncan a, a zãzor anan òwan ata, a wa:

¹⁰ «Wan ana Fakalaw! Ki njãkan uda anà ò ahay fok nã tã mungwalay, a nak sa ga varãm tã way òdek aya fok. Kã play sã mbãfa anan òdek a Bahay Mbërom á tãra 'am sã mungwalay hwiya nã angamaw?»

¹¹ Hãna Bahay Mbërom i kãta iken. Ki huruf, alay a mãnjøek ki canan anã jiyjay sa pac bay.»

Cãna, Bar-Yesu sã òwan ata, kã hurfok acãkan, takãðimbom, a canan anã way ahay sabay. A play ò ò bãnãn alay agay.

¹² Guverner a ca pã way a sã tãra ata cãna, a òaf nga pã Yesu, anga atãtak way sa 'am a Bahay Yesu a gan masuwayan.

Pol a wazay à Antakiya sã Pisidiya

¹³ Atã Pol tu ò anahan ataya, ta jãn à kwalalan inde à Pafos, ta zla à Perge pã daliyugo sã Pamfiliya. Yuhana sã ngaman Markus re ata nã, a mbãsak atan, a ma way anahan à Urãsaliima.

¹⁴ Tinen ite tã slabak à Perge wa, ta zla à wulen su doh sã Antakiya sã Pisidiya. Pã luvon sa man uda nã, ta zla ù doh sã wazay ana Yahuda ahay, tã njahay à man ata awan.

¹⁵ Pã òbã sã jinge Deftere sã Tawrita tã Deftere su ò maja'am a Mbërom ahay wa nã, ò sã lavan nga anã doh sã wazay ahay ta jan anã atã Pol nã: «Marak ahay, hinahibay 'am a kwanay inde sã varan mægala anã ò ahay nã, kã naa jen.»

¹⁶ Pol a slabak, a cakaf alay aday ò ahay tã pak slãmã, a jan atan, a wa: «Isãra'ila ahay pi zek tu ò su kon azar aya sã hãran nga anã Mbërom ataya awan, pãken uno slãmãy aday!»

¹⁷ «Mbërom ana Isãra'ila ahay sã hãran nga ata nã, kã walak anan bije a mãnuko ahay. Kã hãrak anan Isãra'ila ahay à alay a tinen à Misra ata awan, aday a tãmãy atan à Misra wa ta mægala anahan maduwen awan.

¹⁸ Kã sãmãk anan à anjahay a tinen à kiãfe ava kwa kuro fuðo.

¹⁹ Kã lizek anan bahay ahay cuwãe pã daliyugo sã Kanana wa, aday a varan anan kon ata anã ò anahan ahay kutok.

²⁰ Way ata fok a tãra nã, i ga ava sãkat fuðo tã kwa kuro ðara (450). Pã òbã wa kutok, Mbërom kã varak atan ahay bahay nga ahay

hus ahay alay ana ò maja'am a Mbërom Samiyel.

²¹ «Pã òbã anahan a wa asa tã cãce bahay pã Mbërom wa, a varan atan Sol wan ana Kis, ò sã zahav ana Benyamin. Kã njahak bahay a ava kwa kuro fuðo.

²² Mbërom a lar a wa Sol nã, a òaf uda Dawuda, a ga bahay. Mbërom a ja pã Dawuda, a wa: “Na ca pã Dawuda wan ana Yisa nã, kã zlak uno à nga, i ga way su zlo à nga ahay fok re.”

²³ «Pã slala ana Dawuda ata kutok, Mbërom a varan anã Isãra'ila ahay ò sa tam ò kawa anahan sã zlapay anan kwakwa ata awan. Òwan ata nã, winen Yesu.

²⁴ A alay a Yesu kã dazlak anan anã mer su way fan bay ata nã, Yuhana ò sa gan baptisma anã ò ahay kã wazak anan anã Isãra'ila ahay fok tã mbãfa 'am pã Mbërom, tã mbãðahan lœn anã ines ahay, tã ga baptisma.

²⁵ Yuhana ata i sa ndav anan mer su way anahan kutok nã, a jan anã ò ahay, a wa: “A ga pikwen nã, nen wayaw? Nen ò a kwanay sa taa ba ata bay. Òwan a inde i nay ahay à òbã uno wa mba. Òwan ata òkwen, na slak kwa sã pãsakan anan liãer sã tãkarak anahan bay.”»

²⁶ Pol a pãrahan anan azar ta sa ja, a wa: «Marak uno ahay, zahav ana Ibãrahima pi zek tu ò su kon azar aya sã hãran nga anã Mbërom ataya, Mbërom a slãnay ahay lãbara sã ðakay anan, a tam nuko nã kãkãmaw ata nã, anã mãnuko awan.

²⁷ Ò sã Urãsaliima tã mœcãd a tinen ahay ta taa jinge 'am anã ò maja'am a Mbërom ahay nã pac pac pã luvon sa man uda awan. Òna tã sanak Yesu a nã winen ò sa tam ò bay. Aday òkwen, à alay a tinen sa gan sariya anã Yesu ata nã, ta gak kawa ana ò maja'am a Mbërom ahay sa ja ataya awan.

²⁸ Kwa ahay á ga nã ta tak anan à nga pã ines a tãðe sa vad anan apan ata bay ðãp nã, ta jan anã Pilatu nã, á vad anan.

²⁹ Ta ndav anan sa gan kawa ana Deftere a Mbërom sa ja apan ataya fok nã, tã dazay anan pã ðãdom wa, tã ðãfak anan ayak à jøvay inde.

³⁰ Òna Mbërom a pãðãkey anan à wulen su ò ma mac aya wa.

³¹ Luvon ahay bayak awan, winen apan i kan zek anã ò anahan a sa taa bar pi zek ataya awan. A dazlan ahay à Galile wa hus ahay à Urãsaliima. Tinen ò sã side anan à wulen sã Isãra'ila ahay inde kutok.

³² «Manay nã, ma nak ikwen anan ahay nã tã lãbara mugom ata awan, kawa sa ja nã, way a Mbërom sã zlapan anan anã bije a mãnuko ahay ataya nã,

³³ kã gak uko anan anã mãnuko, wan a tinen ahay, ta sã slabakay anan ahay Yesu a

mæke wa. A tæra kawa ana Jabura 2 sa ja, a wa:

"Iken næ wan uno.

Biten næ tærak bæbay anak.*"

³⁴ «Mbærom a slabakay anan à mæke wa aday i mac sæ wuslay ite sabay. Bina 6a kà jak, a wa:

"Tø didek a nà, ni varak ikwen way uno cæncan a sæ zlapan anan anà Dawuda ataya awan.†"

³⁵ «Asa, kawa ana Deftere sa ja à man hinen, a wa:

"Kì mbæsak anan dō anak cæncan a à wuslay à mæke inde bay.‡"

³⁶ «A ja 'am ata næ pæ Dawuda bay, bina Dawuda kà gak anan mer su way ana Mbærom à wulen ana dō anahan ahay nà, kè mæcak, ta lak anan pæ cakay ana bije anahan ahay, kè wuslak.

³⁷ Əna dōwan a Mbærom sæ slabakay anan à mæke wa ata nà, kè wuslak itəbay.

³⁸ «Mæarak uno ahay, sænən anan tæ didek a nà, mæ dækak ikwen anan 'am sæ pæse ines nà, anga Yesu. Bina Tawrita ana Musa kà mbak apan sæ tara kwanay dō didek aya pa 'am a Mbærom bay.

³⁹ Əna kuwaya kà dəfak nga pæ Yesu cæna, kè tærak dō didek a pa 'am a Mbærom kutok.

⁴⁰ Aya əna, gen anan nga i zek lele, bina way ana dō maja'am a Mbærom ahay sa ja a anan ata à saa njad'kwanay bay, bina a wa:

⁴¹ "Cen apan, kwanay dō sæ kədey anan Mbærom ahay!

Mbærom a ja nà, à gak ikwen masuwayan, aday kì zlen saa lize!

Anga à alay a kwanay tæ sifa aya mba ata nà, kwa à ga næ dōwan a inde 6a kè dækak ikwen anan dæp nà,

ni kəta kwanay tæ cæved si mer su way a aday kwanay saa ngam sa daf apan nga bay ata awan.§"

⁴² A alay a atə Pol tæ Barnabas ti zla way a tinen ù doh sæ wazay ana Yahuda ahay wa ata nà, dō ahay ta wa, tã may ahay pæ luvon sa man uda awan asa, anga aday tæ pærahan anan azar sæ dakan atan anan 'am ata awan.

⁴³ Dō ahay ta ta 'am nà, Yahuda azar aya tu dō sæ pærahan azar anà pæra a tinen ahay bayak a ta zla pæ kərtek a tatə Pol tæ Barnabas. Tinen ite tæ varan atan mægala ta sa jan atan næ tã tavay à sumor a Mbærom inde.

⁴⁴ Luvon sa man uda a sla cæna, ta ma ù doh sæ wazay asa, zek mæduwen su dō a fok a nay à wulen su doh wa sæ slæne 'am a Mbærom.

⁴⁵ Aya əna, bahay sæ Yahuda ahay tæ canan anà man su dō ata nà, ta ga sərak pæ atə Pol tæ Barnabas. Anga nan, pa 'am anahan sa ja fok cæna, tæ vədän uway, tæ gənanan.

⁴⁶ Əna, atə Pol tæ Barnabas ta jan atan 'am mænəna zlawan, ta wa: «Tæktek mi lah sa jak ikwen 'am a Mbærom anà kwanay Yahuda ahay aday. Əna kak a nak ikwen bay aday kə bayiken næ ki njiden sifa sa ndav bay ata bay nà, mi mbæsak kwanay, mi i jan anan 'am ata anà dō su kon azar aya awan.

⁴⁷ Bahay a manay a jan umo næ matanan, a wa:

"Næ dəfak iken jiyjay sæ dəvan anà dō su kon ahay fok.

Ki tæra dō sæ dakan anan cæved sa tam anà dō sæ daliyugo ahay kwa aha fok.*"»

⁴⁸ Dō su kon a azar ataya tæ slæne 'am ataya cæna, tæ taslay anan mivəl, tæ həran nga anà Mbærom lele anga 'am anahan. Dō a mæ walay aya saa njad' sifa sa ndav bay ataya fok, tinen tæ dəfak nga pæ Yesu.

⁴⁹ Ləbara ana Bahay Yesu a ta 'am kwa aha pæ daliyugo ata awan.

⁵⁰ Aya əna, bahay sæ Yahuda ahay tæ buwtay anan mivəl su dō mæduwen aya à wulen su doh ata inde, pi zek tæ uwar zilile aya sæ həran nga anà Mbærom aday tinen Yahuda ahay bay ataya awan. Tæ dazlan sa ga anan alay tæ atə Pol tæ Barnabas, tæ rəzlay atan ahay ù kon a tinen wa.

⁵¹ Matanan kutok, atə Pol tæ Barnabas tæ bæzlam anan morbodok sæ yugo pæ saray a tinen ahay wa. Ta zla way a tinen à wulen su dōh sæ Ikoniya.

⁵² Njavar a Yesu ahay à Antakiya sæ Pisiidiya ite tæ taslak mivəl bayak a, tinen ma rah Apasay Cæncan aya fok.

14

Atə Pol tæ Barnabas tæ wazay à Ikoniya

¹ A wulen su doh sæ Ikoniya, atə Pol tæ Barnabas ta zla ù doh sæ wazay ana Yahuda ahay, tæ wazay kawa ana tinen sæ kukwa ata re. Yahuda ahay pi zek tu dō su kon azar aya bayak a tæ dəfak nga pæ Yesu anga wazo a tinen ata awan. ² Əna Yahuda azar aya ite ta ngam sa daf apan nga a itəbay. Tæ buwtay anan mivəl su dō su kon azar ataya aday tã nan ide anà dō sa daf nga pæ Yesu ataya awan.

³ Atə Pol tæ Barnabas tæ njahak à man ata næ mænəcək bay, tæ dækay anan 'am a Bahay Yesu næ mænəna zlawan. Winen a dukwen kè varak atan mægala sa ga way masuwayan aya sæ dækay anan næ way a tinen sæ dækay anan pæ sumor a Mbærom sa gan anà dō ahay nà, didek awan.

⁴ Dō sæ wulen su doh ahay fok tæ gəzlak zek day ahay cew anga 'am a tinen ataya awan: Dō a əngal ta zla ta day su dō maslan ahay, azar aya ite ta zla ta day sæ Yahuda ahay.

* 13:33 Ca pæ Jabuurā 2.7. † 13:34 Ca pæ Esaaya 55.3.

‡ 13:35 Ca pæ Jabuurā 16.10. § 13:41 Ca pæ Habakuk 1.5.

* 13:47 Ca pæ Esaaya 49.6.

⁵Matanan kutok, do su kon azar aya pi zek tɔ Yahuda ahay tɔ maced' a tinen aya fok, tɔ pɛlay wurwer sa ga atan alay tu do maslan ahay ta sa tar atan tu kon.

⁶Do maslan ahay tɔ slɛne cɛna, ta haw way a tinen u kon sɛ Likoniya, ta zla a wulen su doh sɛ Listɛra aday a Derbe, aday ta man ataya fok.

⁷A man ataya dukwen tɔ pɛrahak anan azar sɛ wazay anan lɛbara mugom awan.

Atɔ Pol tɔ Barnabas tɔ wazay a Listɛra

⁸A wulen su doh sɛ Listɛra ata awan, do wan a inde saray anahan ahay cew maya ma mac aya awan. Winen vɛdal a kwa sɛ wahay anahan, kula kɔ zlak tɔ saray anahan ahay itɔbay.

⁹Winen nɔ, winen apan i slɛne wazo ana Pol. Pol a zɛzor anan, a canan anɔ adaf nga anahan ata nɔ, i mbar anan.

¹⁰Anga nan, a jan tɔ mɛgalak a, a wa: «Slabak, tavay!» Down ata a slabak hɛrom, a dazlan sa zla tɔ saray anahan ahay kutok.

¹¹Do ahay tɔ canan anɔ way ana Pol a sa ga ata nɔ, tɔ dazlan sa zlah ta 'am a tinen Likoniya ahay, ta wa: «Mbɛrom ahay tɔ tarak kawa do zɛnzen aya, aday ta nak a ga mɛnuko!»

¹²Barnabas nɔ, ta wa winen nɛ Zewus, Pol dukwen ta wa winen nɛ Hermes, anga sa taa ja 'am nɛ winen.*

¹³Doh sɛ pɛra a tinen anga Zewus ata nɔ, ma han a nɛ zad tɔ wulen su doh. Do sɛ gadan dungo anɔ way anga Zewus ata, a gaɛbay ahay guson sa sla ahay, a pak patan daslam sɛ way ma vɛrez aya, a nay anan pɛ mɛsudoh sɛ wulen su doh ata awan. Tinen pɛ kartek a tɔ do ahay, a nan atan sɛ waslan way anɔ do maslan ahay.

¹⁴Atɔ Pol tɔ Barnabas tɔ slɛne sa jɛka ti varan atan way matanan ata nɔ, tɔ ngɛraw anan zana ahay pi zek wa, ta haw way a tinen a wulen sɛ do ahay inde, tɔ azlah awan, ta wa:

¹⁵«Kwanay do ahay, ki gen matanan nɔ, angamaw? Manay dukwen do zɛnzen aya kawa kwanay. Ma nay ahay nɛ sɛ dakak ikwen anan nɛ lɛbara mugom awan, aday kɛ mbɛsiken sa ga pɛra kɛriya ataya, kɛ tɛmihen Mbɛrom bahay sɛ sifa ata awan, winen do sɛ ndakay bagɛbaga mburom, tɔ daliyugo, tɔ balay ahay, aday tɔ way a uda ataya tɛke fok.

¹⁶Kwakwa ata nɔ, kɛ mbɛsakak anan do su kon azar aya tɔ pɛrahan azar anɔ way sɛ mivɛl a tinen ahay.

¹⁷Kwa matanan ata dukwen, winen apan i ka zek ti mer su way anahan lele aya awan. Winen apan i gak uko iven. A nah anan way

ahay tɔ alay awan. A varak uko way sa pa. A taslak uko anan mivɛl.»

¹⁸Ta 'am ataya dukwen, kɛ dak anan 'am anɔ atɔ Pol tɔ Barnabas sɛ gafan 'am anɔ man su do a sɛ waslan atan way kawa tinen mbɛrom ahay ata hwiya.

¹⁹Yahuda azar aya ta nay ahay nɔ, kwa a wulen su doh sɛ Antakiya sɛ Pisidiya wa tɔ wulen su doh sɛ Ikoniya wa. Tɔ pɛkan 'am anɔ man su do awan, aday ta tar anan Pol tu kon. Tɔ ngɛza anan Pol a wulen su doh wa, a ga patan nɛ kɛ mɛcak coy.

²⁰Ɔna do a Yesu ahay tɔ halay apan nga cɛna, a slabak, a ma a wulen su doh asa. Ide a cɛde sidew a nɔ, ta zla way a tinen tɔ Barnabas a Derbe.

Atɔ Pol tɔ Barnabas ta ma a Antakiya pɛ daliyugo sɛ Siriya asa

²¹Atɔ Pol tɔ Barnabas tɔ wazay anan lɛbara mugom a a Derbe, aday do ahay bayak a tɔ tɛmahak sa daf nga pɛ Yesu. Pɛ dɛba anahan a wa, ta ma a Listɛra tɔ Ikoniya, tɔ Antakiya sɛ Pisidiya.

²²Tɔ varan mɛgala anɔ do a Yesu ahay a man ataya awan, anga aday tɔ pɛrahan azar sa daf nga pɛ Yesu tɔ mivɛl kɛrtɛk awan. Aday ta wa: «Di zla a bahay a Mbɛrom nɛ tɔ dɛce ahay bayak awan.»

²³A man ana do a Yesu ahay sɛ halay nga ataya fok, tɔ dɛfan atan maced' sɛ egliz ahay. Ta ga sumaya, ta ga amboh, aday tɔ mbɛsak atan a alay inde anɔ Bahay Yesu a tinen a sa daf apan nga ata awan.

²⁴Tɔ takas pu kon sɛ Pisidiya wa nɔ, tɔ dɛzle pɛ daliyugo sɛ Pamfliya.

²⁵Tɔ wazay anan lɛbara mugom a a wulen su doh sɛ Perge, aday ta zla way a tinen a wulen su doh sɛ Ataliya.

²⁶A Ataliya wa kutok, ta jɛn a kwalalan inde sa zla way a tinen a Antakiya pɛ daliyugo sɛ Siriya maza awan, man a do ahay sɛ mbɛsak atan a alay ana Mbɛrom inde, aday a gan atan sumor sa ga mer su way anahan ata awan. Mer su way ata dukwen, tɔ ndavak anan kutok.

²⁷Tɔ dɛzle a Antakiya kutok nɔ, tɔ halan nga anɔ do a Yesu ahay, tɔ dakan atan anan way a Mbɛrom sa ga tɔ tinen ataya fok. Ta jan atan nɛ Mbɛrom kɛ tɛbak anan cɛved anɔ do su kon azar aya aday tɔ daf nga pɛ Yesu.

²⁸Tɔ njahak a man ata pi zek tu do a Yesu ahay kiya bayak awan.

15

Ahalay nga mɛduwen a a Urɛsalima

¹Do sɛ Yahudiya azar aya ta zla a Antakiya, tɔ dazlan sɛ dakan anan way anɔ mɛrak ahay, ta wa: «Kak kɛ gadɛn mɛdɛndalas bay cɛna, ki tɛmen bay! Si

* 14:12 Pɛ Gɛrek ahay nɔ, Zewus winen bahay sɛ mbɛrom ahay, aday Hermes ite nɔ, do maslan a tinen pɛ cakay sɛ mbɛrom a tinen ahay.

ki gæden mædændalas kawa ana Tawrita a Musa sa ja aday.»

² Atə Pol tə Barnabas ta kad apan bala bayak a tu do ataya, tə tare dadokdökkwe. Anga nan ta ja à wulen a tinen aya inde nà: «Waluko do ahay, ata Pol tə Barnabas pi zek tu do azar aya, tá zla à Urəsalima saa cace 'am ata pu do maslan a Yesu ahay wa tə mæced sə egliz ahay wa aday.»

³ Anga nan kutok, do a Yesu ahay à man ata ataya ta slan atan à Urəsalima. Tinen apan ti zla tə daliyugo sə Finikiya tə Samariya nà, ta jan anà do a Yesu ahay nə do su kon azar aya dukwen tə dəfak nga pə Yesu. Ləbara ata a varan atan ataslay mivél.

⁴ Atə Pol tə Barnabas tə dazle à Urəsalima nà, do maslan ahay tə mæced sə egliz ahay, pi zek tu do a Yesu ahay fok tə təma atan. Tə təkəren atan way ana Mbərom sa ga tə tinen ataya fok.

⁵ Əna do a Yesu ahay aday tinen Farisa ahay ata tə slabak, ta wa: «Təde, əna si do su kon azar ataya tá ngam sa gad mædændalas aday tə pərahan azar anà Tawrita a Musa re aday.»

⁶ Do maslan ahay pi zek tə mæced sə egliz ahay tə halay nga, tə wudəh anan 'am ata awan.

⁷ Tə njahak pa 'am ata nə mənjoek bay, Piyer a slabak, a wa: «Mərak uno ahay, kə sənən zle lele, kwakwa nà, Mbərom kə walak nen à wulen a kwanay wa sə wazan anan ləbara anahan mugom a anà do su kon azar aya, anga aday tə sləne anan, tá daf apan nga.

⁸ Matanan, Mbərom, do sa san mivél sə do ahay fok ata, a dakay anan nə kə təmahak anan do su kon azar ataya ta sə varan atan Apasay anahan Cəncan a, kawa anahan a sə varak uko anan anà mənuko ata re.

⁹ Mbərom nà, kə gəzlak mənuko pi zek wa itəbay. Kə pəsek atan anan ines a tinen ahay anga tə dəfak apan nga.

¹⁰ A nak ikwen sa ca mazan pə Mbərom wa ta sə tavakan atan way ma ba kawa wita nə angamaw? Dowan inde kə mbak apan sə dəfan apan anà Tawrita ata kulibay. Kwa mənuko, kwa bije a mənuko ahay, dā mbak ahay apan sə dəfan apan bay re.

¹¹ A'ay! Kawa ana Bahay a mənuko Yesu sa gak uko sumor aday sa tam ata nà, tinen dukwen ti tam nə anga sumor anahan ata re.»

¹² Pə dəḡa anahan a wa, man su do fok a njahay tətətemme sə sləne way ana atə Barnabas tə Pol sa jan atan ata awan. Tə sləne way ana Mbərom sa ga masuwayan aya tu do maslan ataya à wulen su do su kon azar aya ata awan.

¹³ Ta ndav anan sə təkər 'am ata cəna, Yakuba a slabak ite, a wa: «Mərak uno ahay, pəken sləmay lele.

¹⁴ Həna Simon Piyer a jak uko nə Mbərom kə dazlak anan sa gan nga anà do sə daliyugo ahay ta sə walay do ahay à wulen a tinen wa sə tara anan do anahan aya awan.

¹⁵ Do maja'am a Mbərom ahay tə vindé kawa winen ata awan, ta wa:

¹⁶ «Mbərom Fetek a wa:

Pə dəḡa wa ni may ahay, ni han anan doh ana bahay Dawuda ma mbazl ata awan.

Kwa kə tərak rəgay coy dəp nà, ni ndakay anan asa.

¹⁷ Matanan, do azar aya fok, do su kon azar aya nen sə walay atan sə tərà do uno ahay ataya fok, ti pəlay nen.*

¹⁸ Həna anan nà, 'am uno awan, nen Mbərom Fetek do sa kay anan way ata kwakwa.»

¹⁹ Yakuba a ja asa, a wa: «Pi nen nà, dḡə vawan nga anà do su kon azar aya sə mbəda 'am pə Mbərom ataya bay.

²⁰ Suwan sə vinden atan ayak nà, tá pa way mənjadak aya mə varan a anà para ahay ata bay, tá ján uho bay, tá rac sluwed sə way mə ngərew angərew ataya bay, tə sləḡa mez bay re.†

²¹ Anga Tawrita a Musa nà, do ahay tinen apan ti wazay anan kwa həna kabay à wulen su doh ahay fok, hus ahay həna bidaw? Tinen apan ti jinge anan u doh sə wazay ahay pə luvon sa man uda fok re.»

Ta slan dərəwel anà do a Yesu ahay aday tinen do su kon azar aya ata kutok

²² Pə dəḡa anahan a wa, do maslan ahay tə mæced sə egliz ahay tu do a Yesu ahay fok, ta ḡan 'am sə walay do ahay à wulen a tinen wa sa slan atan à Antakiya pə kərtek a tatə Pol tə Barnabas. Tə gəḡa Yudas inde, tə ngaman Barsabas re, tinen tə Silas, tinen do tə mazlāḡ aya à wulen su do ana Yesu ahay inde.

²³ Ta slan atan tə dərəwel à alay inde. Dərəwel ata a ja nà:

«Manay do maslan ahay, tə mæced sə egliz ahay, mərak a kwanay ahay, ma jak ikwen ayak 'am anà kwanay mə tərà do a Yesu aya à wulen su do su kon azar aya aday mə njahay aya à Antakiya tə Siriya tə Silikiya ataya awan.

²⁴ «Mə slənek do a manay ahay inde ta zlak ayak əga kwanay, tə vawak ikwen nga ta 'am a tinen ahay bayak awan. Əna, manay sə slənək atan ayak bay.

* 15:17 Ca pə Amos 9.11-12. † 15:20 Ca pə Farillaaji Lewinjo'en 18.6-18, 17.10-16.

²⁵ Anga nan, mə halay nga, mə walay do ahay, mi slənak atan ayak əga kwanay kutok. Ti zlak ayak tatə Barnabas tə Pol, car a manay ahay.

²⁶ Tinen nə, tə zukwa lize anan sifa a tinen anga sləmay ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu.

²⁷ Anga nan, mə slənak ikwen ayak atə Yudas tə Silas, ti jak ikwen nə way a manay sə vindek ikwen ayak həna ataya kərtek awan.

²⁸ «Kə zlak anan ə nga anə Apasay Cəncan a aday anə manay a re, mə zəgahak ikwen anan apan awan maza bay, si 'am a həna anaya awan:

²⁹ Kə rəcen sluwed sə way mə waslan a anə pəra ahay bay, kə sləben mez bay, kə rəcen sluwed sə way mə ngərew a angərew bay, kə jənen uho bay re. Kə mbəsiken way ataya nə, ki gen way lele aya awan.

«Njihen zay!»

³⁰ Ta slən anan do ataya, ta zla ə Antakiya kutok. Tə dəzle ə man ata cəna, tə halan nga anə do a Yesu ahay, tə varan atan anan dərewel a sə manan kutok.

³¹ Tə jinge anan dərewel ata cəna, a varan atan ataslay mivəl bayan a, anga kə varək atan məgala bayək a re.

³² Atə Yudas tə Silas ta jan atan 'am sa man atan zək ahay bayək a, tə varək atan məgala lele, bina tinen do maja'am a Mbərom ahay.

³³ Tə njahay ə man ata zərət lele nə, do a Yesu ahay tə lagay atan, aday ta jan atan nə tə dəzle tə zay. Ta ma ə man ana do sə slənay atan ataya awan. [

³⁴ Əna Silas ite nə, a njahay ə man ata awan.]

³⁵ Aya əna, atə Pol tə Barnabas ite, tə njahay ə Antakiya. Tinen pə kərtek a tu do a Yesu azar aya tə dakan atan anan aday tə wazan atan anan 'am a Bahay a mənuko Yesu.

Atə Pol tə Barnabas tə gəzla nga

³⁶ A njahay pə dəbə wa mənəcək nə, Pol a jan anə Barnabas, a wa: «Muko saa cay pə mərək a mənuko sə dakan atan anan ahay 'am ana Bahay a mənuko Yesu ataya awan, tə njahay həna kəkəməw.»

³⁷ 'Am ata a zlan ə nga anə Barnabas, aday a nan tş jəpay tə Yuhana sə ngaman Markus ata awan,

³⁸ Əna Pol ite nə, a nan sə jəpay tə Markus sabay, anga winen kə mbəsəkək atan ə Pamfiliya, kə ndəvak anan mer su way a tinen sa ga ata bay.

³⁹ 'Am ata kə zlak atan pi zək sabay, tə gəzla nga. Barnabas a gəbə Markus, ta zla ə Kiprus tə kwalalan.

⁴⁰ Pol ite a gəbə Silas, ta zla way a tinen. Mərək ahay ta ga ambəh anga tinen aday

Bahay Mbərom ə pərahan azar sa gan atan sumor anahan.

⁴¹ Pol a zla tə daliyugo sə Siriya tə Silikiya, a varan məgala anə do a Yesu ahay ə man ataya awan.

16

Pol a gəbə anan Timote ə jəpay tə tinen

¹ Atə Pol ta zla ə wulən su doh sə Derbe, aday tə dəzle ə Listəra kutok. Njavar a Yesu a inde ə man ata tə ngaman Timote. May anahan a dükwen do a Yesu a re, winen Yahuda ahay, aday bəbay anahan ite nə Gərek ahay.

² Mərək ahay fok a Listəra tə Ikoniya tə həran nga anə Timote cəvedabay.

³ A nan anə Pol sə gəbə anan ə alay. Anga nan, a gəbə anan, aday a gədan mədəndalas. A ga matanan nə, anga Yahuda ahay ə man ata tə təma anan, bina do sa man ataya fok ta san zle, bəbay ana Timote nə Gərek ahay.

⁴ A man aya aday ta zlak ata cəna, ta jan way ana do maslan ahay pi zək tə məcəd sə egliz ahay ə Urəsəlima sa jan anə do ahay ataya awan, ta wa tş pərahan azar anə way ataya nə lele.

⁵ Anga nan kutok, do a Yesu ahay tə njadək məgala, abaslay a tinen a ma nga sə zəga pa 'am pa 'am.

Cən a zuban anə Pol

⁶ Apasay Cəncan a a gəfan 'am anə atə Pol tu do anahan ahay sə dəkay anan 'am a Mbərom pə daliyugo sə Aziya. Anga nan, ta zla tə daliyugo sə Firigiya tə Galatiya.

⁷ Tə dəzle pə magaga sə daliyugo sə Misiya nə, ta gan may sa zla tə daliyugo sə Bitiniya, əna Apasay a Yesu kə mbəsəkək atan cəved a bay.

⁸ Anga nan, ta zla tə daliyugo sə Misiya, tə dazay ə wulən su doh sə Təruwas.

⁹ Sə luvon ata kutok, cən a zuban anə Pol, a canan anə do sə Makedoniya a inde mə tavay awan, a jan: «Kem, hayək ə Makedoniya ite, kə naa man umo zək.»

¹⁰ Pə dəbə ana cən sə zuban ata wa nə, mə lavay zək sa zla pə daliyugo sə Makedoniya ata kutok, anga mə sənək, Mbərom kə ngamək umo saa dakan anan ləbara anahan mugom a anə do sa man ataya awan.

Lidiya a təma sa daf nga pə Yesu ə Filipi

¹¹ Ma ján ə kwalalan inde ə Təruwas, ma zla anan ə Somotoras. Sidew a dükwen, ma zla ə Niyapolis.

¹² A man ata wa kutok, ma zla ə Filipi, wulən su doh a ə day sə daliyugo sə Makedoniya mama'am a inde, man sə njahay sə Ruma ahay. Mə njahək ə man ata dükwen, luvon ahay bayək a mənəcək.

¹³ Pə luvon sa man uda awan, ma zla ə wulən su doh wa, ma zla pa 'am zlınder, anga a ga pumo nə, Yahuda ahay ti ga ambəh nə ə man ataya awan. Mə njahay, ma

kađ bala pi zek tə uwar ahay mə halay nga aya à man ata awan.

¹⁴ A wulen a tinen wa nà, uwar a inde tə ngaman Lidiya, a nay à wulen su doh sə Tiyatira wa. A sukom anan way tə zana dəzdaz aya awan. Winen nà, a taa həran nga anà Mbərom. Winen apan i pak sləmay pə wazo a Pol, aday Bahay a mənuko a təban anan mivəl anahan, a təma 'am ana Pol sa ja ata awan.

¹⁵ Winen tu do su doh anahan ahay fok ta ga baptisma. Aday a jan umo: «Kak ki cen upo kawa nə dəfak nga pə Bahay a mənuko tə dīdem a nà, hayak ikwen ahay, njihen àga nen awan.» A gan umo bəlaray sa zla àga winen nə matanan.

Ta ban anan atə Pol tə Silas à dangay

¹⁶ Pə luvon a inde, manay apan mi zla à man sa ga amboh, mə zlangay tə ɔile a inde dəna awan. Apasay lelibay a winen inde. Anga nan, a mba apan sa san way saa təra pa 'am ataya awan. Do sə lavan nga anà dəna ata ataya tə njadək anan dala ti mer su way anahan ata nə bayak awan.

¹⁷ Dəna ata winen apan i pərahan umo azar tə azlah a, a wa: «Do a anaya nà, tinen do si mer su way ana Mbərom sə bagəbaga mburom ahay! Ti jak ikwen cəved' aday Mbərom i tam kwanay ata awan.»

¹⁸ Winen apan i ja matanan luvon bayak awan.

Coy a cəban anà Pol, a mbəda 'am pə dəna ata, a jan anà apasay lelibay ata, a wa: «Tə sləmay ana Yesu Almasihu, hayak à dəna a anan wa!» Cəna, apasay ata a zləray à winen wa.

¹⁹ Do sə lavan nga anà dəna ata ataya ta ca apan nə ti njad wa dala sabay nà, ta ban anan atə Pol tə Silas, ta ngəza atan tə wulen su doh ata à man sə sariya.

²⁰ Ta zla atan pa 'am su do sa ga sariya ahay, ta wa: «Do anaya nə tinen Yahuda ahay, tinen apan ti slabak anan 'am ahay à wulen su doh a manay.

²¹ Tinen apan ti dəkay anan way sa zla pi zek tə pəra a manay ahay bay ataya awan. Mənuko nə Ruma ahay, dī mba apan sə pərahan azar anà pəra a tinen ahay bay!»

²² Man su do a a halay nga sə japay pə atə Pol tə Silas. Do sa ga sariya ataya ta jan anà suje ahay tə culok patan wa zana, aday tə ndəbay atan.

²³ Tə ndəbay atan bayak a lele nà, ta zla atan à dangay. Ta jan anà do sa ba patan ata nà: «Ba atan nə lele.»

²⁴ A sləne matanan cəna, a zla atan ù doh sə dangay à mamasl ata awan, a ban atan à səsile inde.

²⁵ Man luvon a ga nà, atə Pol tə Silas ta ma nga sa ga amboh ta sa ga ara sə həran nga

anà Mbərom. Do sə dangay azar ataya tinen apan ti sləne re.

²⁶ Cəna, daliyugo a ɔal, aday a ɔal anan doh sə dangay ata re. Məsudoh ahay tə təba zek, calalaw su do a mə jaway ataya fok tə pəsak, ta guce à məndək.

²⁷ Do sa ba pə do ahay ù doh sə dangay ata a pədek. A canan anà məsudoh ahay mə təba aya ata cəna, a ga apan nə do sə dangay ahay tə hawak. Anga nan, a ndahay maslalam anahan, abay i vad' anan nga anahan. ²⁸ Əna Pol a təba 'am, a jan ayak, a wa: «Kà gan awan i zek anak bay! Manay fok, manay inde.»

²⁹ Do sa ba pu doh sə dangay ata a cəce uko, a haw ù doh, winen apan i jəjar, a slahay pa 'am ana atə Pol tə Silas.

³⁰ Coy, a mbəsakay atan ahay uho. A cəce patan wa, a wa: «Kem, ni ga ma aday nà tam anaw?»

³¹ Ta jan kutok: «Kak kà dəfak nga pə Bahay Yesu nà, ki tam, iken tu do su doh anak ahay fok.»

³² Natiya tə təkəren atan 'am ana Bahay Yesu, winen tu do su doh anahan ahay fok.

³³ Sə luvon ata kutok, dowan a sa ba doh sə dangay ata, a may atan uho, a banan atan anan mbələk a tinen ahay, aday kwayan'a ta gan atan baptisma tu do su doh anahan ahay nə fok.

³⁴ A zla anan atə Pol tə Silas àga winen, a varan atan way sa pa. Winen tu do su doh anahan ahay fok, tinen mə taslay mivəl aya awan, anga tə dəfak nga pə Mbərom.

³⁵ Idə a cəde cəna, do sa ga sariya ahay ta slan suje ahay saa jan anà do sa ba pə do ahay ù doh sə dangay nà, à mbəsək anan atə Pol tə Silas.

³⁶ Natiya, do sa ba pu doh sə dangay a jan anà Pol, a wa: «Do sa ga sariya ahay tə slənak do ta wa nə mbəsək kwanay. Ki mben apan sa zla way a kwanay kutok. Zlen tə zay.»

³⁷ Əna Pol a jan anà suje ataya, a wa: «Tə njadək pumo ines sə awan bay, aday tə ndəbak manay pə idə sə do ahay fok. Manay dukwen do sə Ruma ahay re! Ta daf manay à dangay. Həna nà, a nan atan sə mbəsək manay tə akar a daw? I ga zek kula bay! Si do sa ga sariya ataya tà nay sə mbəsək manay tə alay a tinen aya awan.»

³⁸ Suje ataya ta zla, ta jan anà do sa ga sariya ataya nə atə Pol tə Silas nà, do sə Ruma ahay. Tə sləne sa jəka tinen do sə Ruma ahay ata cəna, ta ma nga pə ajəjar.

³⁹ Anga nan, ta zla à man a tinen awan, tə cəce patan wa apəsə zek. Aday tə mbəsakay atan ahay à dangay wa kutok, ta sa jan atan nə tà zla à wulen su doh a tinen ata wa.

⁴⁰ Atə Pol tə Silas ta nay à dangay wa lele nà, ta zla tə àga Lidiya asa. Tə halay nga tə mərək ahay à man ata awan, tə varan atan məgala. Ta zla way a tinen pa 'am kutok.

17

Ata Pol tə Silas ta zla à Tesaloniki

¹ Ata Pol tə Silas tə mbəsak Filipi, ta zla tə wulen su doh sə Amfipolis tə Apoloniya, tə dazle su Tesaloniki. Doh sə wazay ana Yahuda ahay inde à man ata awan.

² Pol a zla ù doh ata awan, kawa anahan a sa taa zla kwa aha ataya re. A luvon sa man uda aya maakan nə tinen apan ti mbəda alay pa 'am sə Deftere a Mbərom tu do ataya awan.

³ Winen apan i dakan atan anan nà, Deftere a Mbərom a ja nà, si təktek Almasihu i ga dace, i mac, i slabakay à məkə wa aday. Pol a wa: «Yesu a nen sa jak ikwen 'am anahan a həna ata nà, winen nə Almasihu.»

⁴ Azar su do a tinen aya nə təməhək 'am a tinen ata awan, tə pərahan azar anà Pol tə Silas. Matana re, Gərek ahay bayak a sə dafan apan anà Mbərom ataya tə dafak nga pə Yesu, tinen pə kərtek a tə uwar zlile aya awan, aday tinen mənəjek bay re.

⁵ Anga nan kutok, Yahuda ahay ta ga patan sərak. Tə halan nga anà do kəriya aya à lumo ahay wa, aday tək slabakan anan mivəl anà do ahay à wulen su doh inde tə abəbal awan a tinen ata awan. Yahuda ahay ta zla əga dowan inde tə ngaman Yason, saa pəlay anan ata Pol tə Silas, aday ti zla atan uho pa 'am sə do ahay.

⁶ Əna ta ca apan nə tə njadak atan à man ata bay cəna, ta ban anan zek a Yason awan, pi zek tə mərak azar aya, ta zla atan pa 'am su do sə lavan nga anà wulen su doh ata awan. Ta zlah, ta wa: «Sə slabak anan 'am kwa aha pə daliyugo fok nə do a anaya awan. Həna, ta nak əga mənuko re.

⁷ Yason dukwen kə təməhək atan əga winen. Awan a bənan atan mbiyed ta 'am ana bahay sə Ruma bay re. Ta wa bahay sə dowan a tinen a hinen inde tə ngaman Yesu.»

⁸ Ta 'am a tinen a matanan ataya kutok, tə jənan pə mivəl anà do ahay tu do sə lavan atan nga ataya təkə kutok.

⁹ Do sə lavay nga ataya ta gan bəlaray anà Yason tu do a Yesu azar ataya tə varan atan dala aday ti mbəsak atan uho tamak.*

Ata Pol tə Silas ta zla à Bereya

¹⁰ Luvon a ga cəna, do a Yesu ahay ta slan anan ata Pol tə Silas à Bereya. Tə dazle à man ata ite nà, ta zla ù doh sə wazay ana Yahuda ahay.

¹¹ Do sə Bereya ahay nà, tinen kawa do sə Tesaloniki ahay itəbay, tinen do səkəffe aya awan. Tə rəzlek anan à nga wa sə sləne ləbara a Yesu nə bayak awan. Pə idə sə cəde fok, tinen apan ti jangay Deftere a Mbərom

aday sa san wa nà, 'am a Pol a sa ja ata nə didək aya dāw.

¹² Do ahay bayak a à wulen a tinen ahay wa, tə dafak nga pə Yesu. Uwar sə Gərek ahay zlile aya bayak a pi zek tə Gərek mungol aya bayak a ta daf nga pə Yesu.

¹³ Əna Yahuda ahay à Tesaloniki tə sləne Pol winen apan i wazay 'am a Mbərom à Bereya nà, ta nay à Bereya a re, tə dazlan sə jugwar 'am pə do ahay wa kawa əga tinen ata re.

¹⁴ Cəna, mərak ahay tə lagay anan Pol pa 'am sə bəlay məduwen ata awan, əna atə Silas tə Timote nə tə njahay à Bereya hwiya.

¹⁵ Do a sə lagay anan Pol ataya tə lagay anan hus à Atena, aday ta sa ma à Bereya kutok. Pol a jan atan nà, tã jan anà atə Silas tə Timote nə tē njadak anan ayak bəse.

Pol a wazay à wulen su doh sə Atena

¹⁶ Pol winen apan i ba anan atə Silas tə Timote à Atena. A ca apan nà, wulen su doh ata fok ma rah a tə pəra ahay bayak a cara cara. A cəban.

¹⁷ Anga nan, ta kad bala pi zek tə Yahuda ahay aday tu do su kon aya azar a sə həran nga anà Mbərom ataya ù doh sə wazay a tinen. Matanan re, kwa à lumo ahay dukwen, winen apan i kad bala tə do ahay.

¹⁸ Do ahay inde sə pərahan azar anà atətak way ana Epikuri ahay tə Sitoyiki ahay, tə kadak bala pi zek tatə Pol ata re. Azar aya ta wa: «Do sə təbəlem a anan, a ja nə ma ite anaw?» Do maza aya ite ta wa: «Izəne a ja 'am sə pəra sə mədurlon ahay!» Ta ja matanan, anga Pol winen apan i dəkay anan nə 'am a Yesu ta 'am sə aslabakay anahan à məkə wa.

¹⁹ Anga nan, tə zəba anan Pol aday ta zla anan pa 'am sə do ahay à man a sə ngaman Ariyopagos ata awan, ta wa: «A nan umo sə sləne atətak way anak a wiya ata awan.

²⁰ Azar sa 'am aya nə kula mə slənek bay. A nan umo sa san anan.»

²¹ Do sə Atena ahay pi zek tə mədurlon aya mə njahay a à man ata ataya fok, ta ga awan itəbay, si ta pak adəka nə sləmay pə way wiya aya awan, aday ti kad apan bala.

²² Natiya Pol a tavay pa 'am sə do ahay à Ariyopagos, a wa: «Kwanay Atena ahay! Na ca apan nà, kə rəzlen anan à nga wa sa ga pəra a kwanay ahay nə lele.

²³ Anga nen apan ni bar à wulen su doh a kwanay nà, nə canan à man sə pəra a kwanay ahay, aday na tan à nga anà man sə gədan dundo anà way ahay dukwen, mə vinde apan natiya: “Anga mbərom a dowan a san sləmay a bay ata awan.” Aka aday, dowan a kə hərən anan nga ata, kwa à ga nə

* 17:9 Abay dala ata nà, ti i man atan anan, əna kak ta gak ines hinen asa, dowan i man atan anan sabay.

kə sənən anan bay, nen ni dəkak ikwen anan sləmay anahan a kutok.

²⁴ «Sə ndakay daliyugo pi zek tə way a uda ataya fok nə winen awan. Winen Bahay sə bagəbaga mburom tə daliyugo a təke. A njahay ù doh su dō zənzen a sa han tə alay ata bay.

²⁵ Mbərom kà gak anan may dō ahay ta gan awan bay, anga sə varan sifa tə apasay a pi zek tə way azar aya anà kuwaya adəka nə winen.

²⁶ A ndakay dō mama'am awan, aday tə winen kutok, a ndakay zahav sə dō ahay fok. A varan atan tə njahay pə daliyugo a anan. Kwa həna kabay, kə dəfak atan magaga tə alay a sə njahay a tinen pə daliyugo a re.

²⁷ A ga matanan nà, anga aday dō ahay tə pəlay anan, izəne ti njad anan ta sə tətəm atətəm. Əna Mbərom winen dəren tə mənuko bay.

²⁸ Anga 'am inde a wa:

«Sifa a mənuko, a bəl zek a mənuko, tə anjahay a mənuko dükwen, tə nay ahay nə à winen a wa.»

«Kawa ana dō sa ga ara a kwanay sa ja dükwen, a wa:

«Mənuko dükwen, gwaslay anahan ahay.»

²⁹ «Matanan, mənuko wan ana Mbərom ahay. Aday da sa bayak sa jəka Mbərom a ga minje tə mezeze sə dō ahay sə ndakay way nə tə alay a tinen aya ata bay, tinen mə ndakay aya nə sə gura, sə dala, kabay su kon.

³⁰ Mbərom kə səmak anan anà dō ahay sa ga way matanan à alay a ta san 'am anahan fan bay ata awan. Əna həna kə jak anan anà dō ahay kwa aha fok t̄ yam pə ines a tinen ahay, t̄ mbəsak cəved a tinen a lelibay ataya kutok.

³¹ Anga kə dəfak luvon a aday i gan sariya tə cəved a anà daliyugo fok ata awan. Kə walak anan dōwan a saa ga way ata coy. A kan anan anà dō ahay ta sə slabakay anan ahay à məke wa.»

³² Tə sləne 'am ana Pol sa ja 'am sə slabakay ahay à məke wa ata cəna, dō a azar a ta ma nga sə mbasay apan. Əna azar su dō aya ite, ta wa: «A nan umo sə sləne 'am a anan pac hinen asa.»

³³ Natiya Pol a mbəsak atan, a zla way anahan.

³⁴ Aday cəkəbay dō azar aya dükwen tə dəfak apan nga, tə pərahak anan azar. A wulen su dō ataya nà, dōwan a inde tə ngaman Diyonisiyus, dō sə Ariyopagos, tə uwar a sə ngaman Damaris ata, aday tu dō azar aya kutok re.

18

Pol a wazay a Korintu

¹ Pə dəba wa cəna, Pol a slabak à Atena wa, a zla à Korintu.

² A tan ayak à nga anà dōwan a inde tə ngaman Akilas, winen Yahuda ahay, tə wahay anan à Pontus. Kə njahak bayak a bay ta nay ahay tə uwar anahan Pəriskila à Italiya wa, anga bahay sə Ruma sə ngaman Kəlawdiyus ata a rəzlay anan Yahuda ahay fok à Ruma wa. Pol a zla əga tinen,

³ Tə njahay pə kərtək awan, ta nga ambar sə ndakay doh ataya pə kərtək awan, anga mer su way a tinen a nə kərtək.

⁴ Pə luvon sa man uda fok cəna, Pol a kad bala pi zek tə Yahuda ahay tə Gərek ahay ù doh sə wazay ana Yahuda ahay, anga a nan nə t̄ daf nga pə Yesu.

⁵ Atə Silas tə Timote ta nay ahay kwa à Makedoniya wa, tə dəzle à man a Pol. Matanan, Pol a mbəsak sa nga ambar, anga sa ga wazo pac pac, ta sa jan anà Yahuda ahay tə d̄d̄ek a Almasihu nə, Yesu.

⁶ Əna Yahuda ahay tə təmihak anan anan 'am anahan ata bay, ta ma nga sə gənahan. Anga nan, Pol a bəzlam anan morbodok sə zana anahan, a jan atan tə angəraz a, a wa: «Ka sak a lizen nà, 'am a pa nga a kwanay kutok, bina 'am uno sabay. Həna nà, ni wazan anà dō su kon azar aya awan.»

⁷ Matanan, a mbəsak atan səfek, a zla way anahan əga dōwan a inde tə ngaman Titiyus Yustus. Dōwan ata nà, a dəfan apan anà Mbərom. Doh anahan a dükwen, pə cakay su doh sə wazay ana Yahuda ahay.

⁸ Kərispus, dō sə lavan nga anà doh sə wazay a tinen ata, a daf nga pə Bahay Yesu tu dō su doh anahan aya tək. Dō sə wulen su doh sə Korintu ahay sə sləne 'am ana Pol ataya bayak a tə dəfak nga pə Yesu, aday ta gak baptisma re.

⁹ Pə luvon a inde, Pol ma njak ahan a, cən a zufan. Bahay Yesu a jan nà: «Kə jəjar bay, dəkay anan 'am uno hwiya, kə tacay 'am bay.

¹⁰ Nen inde tə iken. Dōwan saa vəze apak sə lamak ibay. Anga dō uno ahay inde à wulen su dōh a anan bayak awan.»

¹¹ Pol a njahay à man ata ava daz tə kiya mbərka, i dakan anan 'am a Mbərom anà dō ahay.

¹² A alay Galiyo winen guverner sə daliyugo sə Akaya ata nà, Yahuda ahay tə halay nga, ta ban anan Pol, ta zla anan pa 'am sə sariya.

¹³ Ta wa: «Dōwan a anan winen apan i njak anan dō ahay aday t̄ həran nga anà Mbərom tə cəved a kawa ana Tawrita a mənuko sə dəkay anan ata sabay!»

¹⁴ Abay Pol mə lavay zek a sa ja 'am, əna Galiyo sə dōwan ata a wa: «Yahuda ahay, abay à ga nə ines sə laman anà ngomna kabay ines a hinen nà, ni təma 'am a kwanay,

¹⁵ əna kak kə tərak avad uway pa 'am kəriya aya, pə sləmay ahay, aday pə Tawrita

a kwanay cukutok nà, gen anan sariya kawa Tawrita a kwanay a sa ja. Nen ni ga zahav sè sariya a anan bay.»

¹⁶ Natiya ta razl atan à man sè sariya wa.

¹⁷ Ta ban anan Sostenes, do sè lavan nga anà doh sè wazay a tinen, tē ndafay anan pa 'am sè do ahay à man sa ga sariya. Əna kà gak anan à nga wa anà Galiyo bay.

Pol a ma à Antakiya

¹⁸ Pə dəba anahan a wa, Pol a njahay à Korintu luvon bayak awan, aday a mbəsak anan mərak ahay kutok. A zla à kwalalan inde, winen tē Pəriskila tē Akilas, ta zla à Siriya. Əna a saa ján à kwalalan inde à Kenkeriya nà, a fad anan nga pi zek wa, anga way anahan sè mbadáy apan ata awan.

¹⁹ Tə dæzle à wulen su doh sè Efesus. Pol a mbəsak anan atə Pəriskila tē Akilas à man ata awan. A zla ù doh sè wazay ana Yahuda ahay, ta kad bala sa 'am a Yesu pə kərtek awan.

²⁰ Tə cæce à njahay apan tē tinen mba, əna Pol a ngam bay.

²¹ I sa zla way anahan nà, a jan atan, a wa: «Kà zlak anan à nga anà Mbərom nà, ni i may ahay əga kwanay.» A ján à kwalalan inde, a mbəsak Efesus kutok.

²² Pol a dæzle à Kaysariya nà, a zla sa jan ahay 'am anà do a Yesu ahay. Aday a zla way anahan à Antakiya kutok. ²³ A njahay à man ata mənjøk nà, a zla way anahan asa. A bar pə daliyugo sè Galatiya tē Firigiya, a varan mægala anà do a Yesu ahay fok.

Apolos a wazay à Efesus tē Korintu

²⁴ Down a inde tē ngaman Apolos a nay à Efesus. Winen Yahuda sè Aleksandriya ahay. A san 'am zle, a san Deftere a Mbərom zle lele.

²⁵ Kə tətakak cəved sè pərahan azar anà Bahay Yesu lele re, a wazay lele tē mægala si zek anahan a təke, a dəkay anan 'am a Yesu tē cəved a lele. Əna a san nə baptisma ana Yuhana dəkdek coy.

²⁶ Matanan kutok, a dazlan sa ja 'am mənjøna sè jəjar ù doh sè wazay ana Yahuda ahay. Ata Pəriskila tē Akilas tē sləne anan 'am anahan ahay, aday tē gəba anan əga tinen, tē dakan anan apan cəved ana Bahay Yesu lele asa.

²⁷ Pə dəba anahan a wa, Apolos a gan may sa zla pə daliyugo sè Akaya. Do a Yesu ahay à Efesus tē varan mægala sa zla, aday tē vinden dərewel anà mərak a tinen ahay à man ataya awan, anga aday tē tēma anan lele. A dæzle à man ata nà, a man zek anà do a Yesu ahay bayak a tē sumor a Mbərom sè varan ata awan.

²⁸ A vad' uway tē Yahuda ahay pa 'am sè do ahay, 'am aday Yahuda ahay tē sənək sè mbədahan apan bay. A dakan atan anan

à Deftere a Mbərom inde nà, tē didem a Almasihu nə Yesu.

19

Pol a wazay à Efesus

¹ A alay a Apolos winen à Korintu nà, Pol a zla tē daliyugo sè Galatiya tē Faragiya, a dæzle à wulen su doh sè Efesus. A man ata kutok, a tan à nga anà do a Yesu ahay.

² Pol a cæce patan wa, a wa: «À kwanay sa daf nga pə Yesu ata nà, kə njiden Apasay Cəncan a dāw?»

Tə mbədahan apan, ta wa: «Kula mə slənek 'am sè Apasay Cəncan a bay jiga awan.»

³ Pol a jan atan asa, a wa: «Aday kə njiden baptisma wura kəla anaw?»

Ta wa: «Ma ga nə baptisma mbala ana Yuhana.»

⁴ Pol a wa: «Baptisma ana Yuhana nà, anga sè dəkay anan kə yimak pə ines anak ahay cəna coy. Yuhana a jan anà Isəra'ila ahay tē daf nga pə dōwan a saa nay ahay pə dəba anahan wa ata awan, kawa sa ja nà, Yesu.»

⁵ Tə sləne matanan cəna, tē tēma sa ga baptisma tē sləmay ana Bahay Yesu kutok.

⁶ Pə dəba anahan a wa nà, Pol a dəfan atan alay pa nga, aday Apasay Cəncan a a nay patan. Tə dazlan sa ja 'am ta 'am su kon aya aday ta san bay ataya awan. Aday ta man anan 'am a Mbərom anà do ahay kutok.

⁷ Abaslay su do sa ga baptisma ataya nə i ga kuro nga cew.

⁸ Kiya maakan nà, Pol a taa zla ù doh sè wazay ana Yahuda ahay à Efesus à man ata awan. Winen apan i jan atan 'am sè bahay a Mbərom mənjøna sə jəjar, anga a nan nə tē daf nga pə Yesu lele.

⁹ Əna do azar a nə ta ma nga sè kuray anan nga a tinen ahay, ta ngam sè tēma 'am anahan ata bay. Tinen gədek a ja 'am lelibay a pə cəved a Yesu pa 'am sè do ahay. Anga nan kutok, Pol a ra anan do sa daf nga pə Yesu ahay, ta zla way a tinen. Pə idə sè cəde fok, a zla sa kad bala tē do ahay à man sè jangay ana Tiranus. ¹⁰ A taa ga nə matanan, həna ava cew. Natiya kutok, do sè daliyugo sè Aziya ahay fok tē sləne 'am a Bahay Yesu, Yahuda ahay pi zek tu do su kon azar aya awan.

Ləbara ana wan a Sikuwas ahay

¹¹ Matanan, Mbərom kà gak mer su way ma ga masuwayan aya nə bayak a tē alay ana Pol.

¹² Kwa zana kabay masuwar a tinen sè laman anan ayak anà zek a Pol ata nà, do ahay ta zlan anan ayak anà do sè dəvac a tinen ahay. Down a dəvac ataya fok tē mbərak, aday dōwan a məhərvov a gan atan ataya, apasay sè məhərvov ahay dükwen ta nak à tinen wa re.

¹³ A alay ata dukwen, Yahuda azar aya inde tinen apan ti bar sa razl apasay sə setene ahay. Aday tə təkər anan sa razl setene ahay tə sləmay a Bahay Yesu ite. Ta wa: «Ma jak tə sləmay ana Yesu a Pol sə wazay 'am anahan ata nà, hayak ahay à dōwan a anan wa!»

¹⁴ Sa ga awan ata nà, wan ana Sikuwas ahay cuwbe. Sikuwas aday nà, winen bahay sə gədan dongo anà way ahay anga Mbərom.

¹⁵ Ta ja matanan ata cəna, apasay a lelibay ata a mbəđahan atan ahay apan, a wa: «Na san Yesu zle, Pol dukwen na san 'am anahan a zle re, əna kwanay nə maya anaw?»

¹⁶ Dōwan a apasay lelibay a à winen inde ata, a kad patan tə mēgala, a mbasay patan, a ga patan mbəlak, a ngəraw patan wa zana a tinen ahay à məndak. Ta nay ù doh anahan wa, ta haw way a tinen.

¹⁷ Yahuda ahay pi zek tu dō su kon azar aya mə njahay aya à Efesus ata fok tə sləne 'am ata nà, mbac a slahan atan, aday dō ahay ta ma nga sə varan zlangar anà sləmay ana Bahay Yesu.

¹⁸ Dō ahay bayak a à wulen su dō a Yesu ahay ta nay, tə đakay anan way a tinen sa ga lelibay aya pa 'am sə dō ahay fok.

¹⁹ Dō sa taa ga maram ataya ta ray anan derewel sə maram a tinen ataya fok uho, ta vak anan pa 'am sə dō ahay. Tə baslay anan dala sə masa sə derewel ataya fok nà, a ga dala sə *dinar** mbulo kwa kuro đara (50,000).

²⁰ Matanan, 'am a Bahay Yesu a ta 'am tə mēgala awan təđay.

Do ahay tə vəze pə Pol à Efesus

²¹ Pə đəba sə way ata wa nà, a nan à Pol sa zla à Urəsəlima tə cəved sə Makedoniya tə Akaya. A wa: «Na zlak à Urəsəlima nà, təkək ni zla à Ruma re.»

²² A slan dō si mer su way anahan ahay cew à Makedoniya, atə Timote tə Erastus. Aday winen a njahay pə daliyugo sə Aziya hamak.

²³ A alay ata ite, 'am məduwen a a slabak à wulen su doh sə Efesus, anga cəved sə pərahan azar anà 'am ana Bahay Yesu.

²⁴ Dōwan a inde à man ata tə ngaman Demetriyus, winen dō sə təvad. A ndakay doh sə pəra a tinen a inde tə ngaman Artemis tə dala. Mer su way anahan ata a gan dəđəffa anà dō anahan a sa ga mer su way pi zek ataya awan.

²⁵ A ngaman anà dō si mer su way anahan ahay pə kərtek a tu dō sə təvad ahay fok. A jan atan, a wa: «Kwanay dō ahay, kə sənən zle, mer su way a mənuko a anan ata a mak uko zek.

²⁶ Kwanay a dukwen, kə cinen anan, kə slənən way ana dōwan a sə ngaman Pol ata sa ga. A wa pəra sə dō ahay sə ndakay tə alay ataya fok nə tə tərək mberom ahay tə didek a bay. Dō ahay à Efesus a anan bayak awan tə təmahak 'am anahan ata, aday pi zek məduwen sə daliyugo sə Aziya dukwen, dō ahay tə təmahak 'am anahan ata re.

²⁷ Kak matanan hwiya cəna, dō ahay ti i kəđey anan mer su way a mənuko a anan. Matanan cəna coy bay re. Dō ahay ti mbəsak sə varan zlangar anà doh ana Artemis, mbərom a mənuko məduwen awan. Aday Artemis, mbərom ana dō sə Aziya ahay fok tə dō ahay pə daliyugo fok sə həran nga ata, i lize anan mazlađ anahan!»

²⁸ Dō ahay tə sləne wan sa 'am ata cəna, ta ga mivəl, tə dazlan sa zlah awan, ta wa: «Artemis sə Efesus ahay nà, məduwen awan!»

²⁹ 'Am ata a ta 'am sənəh à wulen su doh inde, a slabakan anan mivəl anà dō ahay fok. Ta ban anan dō ana Pol ahay cew, atə Gayus tə Aristarkus, tinen Makedoniya ahay. Ta zla atan à man sa taa gəsle a tinen sə kukwa awan.

³⁰ Pol dukwen ahay a nan sa zla à man a tinen ata re, əna dō a Yesu ahay tə gafan 'am.

³¹ Məcəđ sə daliyugo sə Aziya ahay, car ana Pol ahay, tinen dukwen ta slan dō saa jan nà, à sa zla à man sə gəsle ata bay.

³² A alay ata nà, mawrasan a zlan à mivəl inde anà man su dō fok. Kuwaya a zlah nə 'am anahan cara, anga alay a van anà dō ahay a nà, ta san 'am a sə halan atan apan nga ata bay.

³³ Yahuda ahay tə gəba anan dō a tinen inde tə ngaman Aleksandire pa 'am sə dō ahay. Dō azar aya tə dakan way a sə təra ata, aday à jan anà dō ahay. Aleksandire a cakaf alay à mburom aday dō ahay tə pak sləmay, i jan atan anan 'am awan.

³⁴ Aya əna, man su dō a san anan sa jəka winen Yahuda ahay ata nà, a zəga anan apan sə bəbal awan adəka. I ga way sə ler cew tinen pa 'am kərtek a: «Artemis sə Efesus ahay nà, məduwen awan!»

³⁵ Coy kutok, səkəreter sə wulen su doh ata a mba apan sə mbacay anan 'am ata awan, a wa: «Kwanay Efesus ahay! Kuwaya fok a san zle, wulen su doh a mənuko Efesus nà, i ba anan doh ana Artemis, mbərom məduwen ata awan, aday i ba anan pəra sa ga anan minje tə winen a sə slahay ahay à mburom wa ata re.

³⁶ Dōwan a saa mba apan sə məman anan way ataya nə ibay. Anga nan, guko ngatay aday, sənən way a kwanay a saa ga ata awan.

* 19:19 *Dinar* kərtek nà, əga tinen dala si mer su way sə hway kərtek.

³⁷ Dowan a kwanay sə bənay à man a anan ataya dukwen, tə karak awan ù doh cəncan a wa bay, tə gənahak anan anà mbərom a mənuko bay re.

³⁸ Kak Demetriyus tu do anahan ahay a nan atan sa zlah pə dowan a nà, suwan tã zla anan 'am a à man sə sariya tə alay awan. Ti tan ayak à nga anà bahay aya à man ata awan.

³⁹ Bina, kak a nak ikwen way maza cəna, haluko anan nga anà bahay ahay aday ti gak ikwen anan sariya awan.

⁴⁰ Bina, way a sə təra biten ata nà, izəne, Ruma ahay ti ja nà, də vəzek pə ngomna. Ata i var puko cəved sə mungok adəka, anga dī i mba apan sə dakan anan à ngomna way a sə halak uko apan nga kawa həna anan ata bay.»

⁴¹ A ndav anan sa jan atan anan 'am ata cəna, a wa do ahay tã ta 'am.

20

Pol a zla à Makedoniya tə Akaya

¹ 'Am ata a mbacay nga lele nà, Pol a halan nga anà do a Yesu ahay. A man atan anan mivèl ù doh, aday a mbasak atan, a zla way anahan pə daliyugo sə Makedoniya.

² A bar pə daliyugo ata sa man anan mivèl ù doh ta 'am ahay cara cara anà do ahay. A dəzle pə daliyugo sə Akaya kutok,

³ a njahay kiya maakan à man ata awan. Winen apan i lavay zek abay sa zla pə daliyugo sə Siriya, əna a sləne nà, Yahuda ahay ta gan may sa vad anan. Anga nan, a ma way anahan tə daliyugo sə Makedoniya.

⁴ Sa zla tatə Pol nà, Sopater wan ana Pirus, winen Bereya ahay, Aristarkus tə Sekundus, tinen Tesaloniki ahay, tatə Gayus do sə Derbe ahay, tatə Timote, tatə Tikikus tə Torofimus, tinen do sə Aziya ahay.

⁵ Tinen nà, tə lahan umo pa 'am, ta saa ba manay à Təruwas.

⁶ Manay nà, ma zla à Filipi wa pə dəba sə azar uko sə Pasəka ata wa, saa ján à kwalalan inde. A ga luvon dāra nà, ma njad atan à Təruwas a kutok. Mə njahay à man ata lumo pam.

Pol a zla à Təruwas

⁷ Pac sə sime suko a nà, mə halay nga sa pa way sa pa cəncan awan, aday Pol winen apan i jan 'am anà do ahay. Kə njahak apan nə hus à man luvon, anga sidew a nà, a nan sa zla way anahan.

⁸ U doh a manay sə halay uda nga ata nà, lalam ahay uda nə bayak awan.

⁹ Wan a inde njavar a tə ngaman Ewtike, mə njahay a à mufəlok su doh ata awan. Pol winen apan i tatakan anan way anà do ahay hwiya, aday Ewtike sə maka a ya nga, a dangwaz, a slahay ahay à məndak kwa ahay

à sewene ata wa. Tə gəba anan nà, winen ma mac awan.

¹⁰ Pol a dazay ahay, a cakaf anan, a ban anan pi zek anahan həmbok, a wa: «Kə jilen awan bay, winen tə sifa awan!»

¹¹ Aday a ján, a ma ù doh a mə cərazl ata re, a gəzla anan pen aday ta pa kutok. Ta kad bala pi zek hus ana pac sə sləray ahay. Pol a zla way anahan kutok.

¹² Wan a njavar ata nà, do ahay tə lagay anan agay, winen tə sifa a zay. Way ata kə taslak atan anan mivèl bayak awan.

Pol a zla à Miletus

¹³ Pə dəba anahan a wa nà, ma zla way a manay. Ma ján à kwalalan inde sa zla à Asos. Əna Pol a jan umo nə mə lah, anga a nan sa zla nə tə cəved sə dədala.

¹⁴ A bənak ayak manay à Asos nà, mə gəba anan tə manay à kwalalan inde, ma zla jiya à Mitilen.

¹⁵ Mə slabak à man ata wa tə kwalalan sidew awan, mə dəzle bəse tə Kiyos. A njahay luvon kərtek nà, mə dəzle à Samos. A njahay luvon kərtek asa cəna, mə dəzle à Miletus kutok.

¹⁶ A nan anà Pol sə tavay à Efesus bay, anga a nan sə njahay bayak a pə daliyugo sə Aziya sabay. A zla tə guzlgozl a anga a nan sə dəzle à Urəsalima aday ti sa ga azar uko sə Pentekosta, kak i ga zek nà, na.

Pol a jan 'am anà Efesus ahay

¹⁷ A Miletus wa, Pol a slənay ahay do ahay saa ngaman ayak anà məcəf sə egliz ahay à Efesus wa.

¹⁸ Tə dəzley ahay pə cakay ana Pol cəna, a jan atan 'am, a wa: «Kə sənən zle, nə njahay tə kwanay à alay a nen əga kwanay ata nə kəkəmwaw, kwa anuno sa nay ahay pə daliyugo sə Aziya a anan.

¹⁹ Na gan mer su way anà Bahay a mənuko nà, nen mə nahay nga awan, tə ide sə ayam awan, aday à dəcə ahay inde, anga Yahuda ahay tə pəlak su go sədək.

²⁰ Kə sənən zle, à wazo uno ahay inde fok, nə dərək pikwen wa awan bay. Kak way sa mak ikwen zek inde nà, na jak ikwen anan coy. Nə tatakak ikwen anan way ahay pa 'am sə do ahay, aday à gulom su doh a kwanay ahay re.

²¹ Nə dəkak anan anan ləbara a Yesu anà Yahuda ahay, anà do su kon azar aya tinen Yahuda ahay itəbay ataya re. Na jan anà do ahay fok, yimen pə yimen a kwanay, mbədihen 'am pə Mbərom, aday dəfen nga pə Bahay Yesu.

²² «Həna nen apan ni zla way uno à Urəsalima. Su go bəlaray sa zla à man ata nə Apasay Cəncan awan. Na san way a saa təro à Urəsalima ata bay.

²³ Way inde kərtek na san cəna, kwa ni zla aha fok dukwen, Apasay Cəncan a u jo nà,

dæce ahay inde ti to nga, aday ni pa dangay re.

²⁴ Əna, kwa á ga nə nə məcak, kwa á ga nə nen tə sifa awan, pi nen a nə way kərtek awan. Kak nə ndəvak anan mer su way a Bahay Yesu sə vuro anan ata ná, coy. Mer su way ana Bahay Yesu a sə ngumo apan ata ná, sə dəkay anan ləbara sə sumor a Mbərom sa gan aná dō ahay ata awan.

²⁵ «Sənen anan, nə bərak á wulen a kwanay, nə dəkak anan ləbara sə bahay a Mbərom, əna həna ki i cinen uno kula sabay.

²⁶ Anga nan kutok, ni jak ikwen həna biten tə məgala si zek uno a təke ná: Na gak anan way nen sa mba apan ata anga aday kə njiden sifa sa ndav bay ata awan. Kak dōwan inde kə dəkak nga pə Yesu bay ná, wita 'am uno sabay.

²⁷ Abay na jak ikwen anan way a Mbərom sa gan may ná jak ikwen anan ata nə fok, nə dəkək pikwen wa awan bay.

²⁸ Gen anan nga í zek ahay lele, aday gen anan nga aná dō a Yesu ahay Apasay Cəncan a sə varak ikwen sa gan nga ataya awan re. Təren dō sa gan nga aná dō a Yesu ahay fok, dō anahan a sa tam atan ti mez anahan ataya awan.

²⁹ Anga na san zle, na sak a zla way uno ná, dō sə sədəkək ahay inde, ti nay á wulen a kwanay saa bənan mbiyed aná dō a Yesu ahay.

³⁰ Aday, kwa á mamasl a kwanay ahay inde dūkwen, dō ahay inde ti ra zek sə mbəda anan dıdek a Mbərom aday dō a Yesu ahay tə pərahan atan azar.

³¹ Anga nan, ben, gen anan nga aná zek ahay lele. Aday sənen apan, ava maakan ná, luvon tə ipec, nen apan ni dəkak ikwen anan way nə, mənənəna sa man uda awan. Na mak ikwen zek tə ide sə ayam awan.

³² «Ni mbəsakan kwanay á alay inde həna aná Mbərom aday aná sumor sa 'am anahan. 'Am ata dūkwen, məgala anahan inde sa har kwanay, aday sa mak ikwen zek sə njahay á man anahan sə lavan anan zek aná dō anahan ahay fok ata awan.

³³ Na gak anan may aná dala kabay gura kabay zana pə dōwan wa bay.

³⁴ Kwanay a kə sənen zle coy re, na gak mer su way aday ma saa njad'way sa pa, nen tu dō uno ahay fok.

³⁵ Pac pac, na taa dəkak ikwen anan ná, lele sa ga mer su way matanan aday sa man zek aná dō ma va alay í zek aya hwiya. Aday dūkwen, bayiken pə way ana Bahay Yesu sa ja, a wa: «Ataslay mivél ana dō sa var way a zalay ataslay mivél ana dō sə təma way” ata awan.»

³⁶ Pol a ndav anan 'am anahan sa ja ná, a dukwe gərmec, aday a ga amboh tu dō ataya

fok.

³⁷ Natiya, tinen a fok ta ma nga pə ayam, ta sa ban anan Pol həmbok həmbok.

³⁸ Sə cəban atan jiya ná, anga a jan atan, a wa: «Ki i cinen uno kula sabay.» Tə lagay anan hus á man sə kwalalan anahan saa ján uda ata awan.

21

Pol a zla á Urəsəlima

¹ Mə mbəsak anan məced sə egliz sə Efesus ahay cəna, ma ján á kwalalan inde, ma zla way a manay á Kos. Sidew anahan a dūkwen mə dəzle á Rodes, aday mə slabak á man ata wa sa zla á Patara.

² Ma tan á nga aná kwalalan a inde i zla ú kon sə Finikiya, ma ján uda, ma zla kutok.

³ Ma zla əngəl ná, mə canan ayak aná Kiprus ta day sə alay gula. Ma ndav anan azla a manay pə daliyugo sə Siriya, á wulen su doh sə Tirus, anga ti i dazay anan way sə kwalalan ahay dūkwen á man ata awan.

⁴ Mə pəlay anan dō a Yesu ahay á man ata wa, mə njahay pə kərtek a lumo kərtek. Ta jan aná Pol ná: «Ká zla á Urəsəlima bay!» anga Apasay Cəncan a kə dəkak atan anan.

⁵ Pə dəba sə lumo ata wa ná, ma man pa 'am aná abar a manay. Dō ahay fok tə lagay manay hus ahay á wulen su doh wa, tinen pə kərtek a tə uwar a tinen ahay, tə gwaslay a tinen ahay fok. Mə dəzle pa 'am sə bəlay ná, mə dukwe gərmec sa ga amboh.

⁶ Pə dəba wa ná, mə gəzla nga. Tinen ta ma agay, manay ite, ma ján á kwalalan inde.

⁷ Azla a manay tə kwalalan a ndav ná, á manay sa zla á Tirus wa hus á Potolimayis. A man ata dūkwen, mə njahay hway sa jan 'am aná mərak ahay.

⁸ Sidew a ná, ma man pa 'am aná azla a manay, aday ma saa dəzle á Kaysariya. Ma zla əga Filip, dō sə dəkay anan ləbara mugom ata awan, mə njahay əga winen kutok. Filip ata ná, dō kərtek á wulen su dō a cuwə tinen sə walay atan á Urəsəlima wa ata awan.*

⁹ Dəna a Filip ahay inde fudo, ta zlak á mbaz fan bay, tinen ta taa man anan 'am a Mbərom aná dō ahay.

¹⁰ Mə njahak á man ata nə luvon ahay bayak a, aday dō maja'am a Mbərom a inde tə ngaman Agabus, a nay ahay á Yahudiya wa,

¹¹ saa cak ayak pumo. A gəba way sə juwad zek ana Pol, a jaway anan alay anahan tə saray a təke, a wa: «Apasay Cəncan a a ja ná: “A Urəsəlima nə bahay sə Yahuda ahay ti jaway anan bahay nga sə way a anan nə kətanan. Ti varan anan á alay inde aná dō su kon azar aya Yahuda ahay bay ataya awan.”»

* 21:8 Ca pə Mer su way ahay 6.1-6.

¹² Mə sləne matanan cəna, manay tə mərək sa man ata ataya fok, ma jan anə Pol nā: «Kem, kə zla à Urəsalima bay.»

¹³ A mbədahan umo apan nā: «Kə yimen nə maw? A nak ikwen sə slahay puno mivel daw? Nen mə lavay zek a sə jaway aday kwa sa mac à Urəsalima anga sləmay ana Bahay Yesu.»

¹⁴ Ma mbək apan sə kadan nga bay. Anga nan, mə mbəsək anan 'am ata awan. Ma ja, ma wa: «Bahay Yesu à lavay dala anahan a kawa sa gan may.»

¹⁵ Pə dəba sə nahay wa mənəcək cəna, mə lavay zek aday ma zla à Urəsalima a kutok.

¹⁶ Do a Yesu ahay sə wulen su doh sə Kaysariya azar ataya tə lagay manay à Urəsalima, əga dowan a inde tə ngaman Mənason, winen Kiprus ahay. Winen dukwen do ana Yesu a kwakwa. Mə nahay nə əga winen awan.

Azlangay ana ata Pol tə məcəd sə egliz sə Urəsalima ahay

¹⁷ Mə dazle à Urəsalima cəna, mərək ahay tə tama manay tə atlaslay mivel awan.

¹⁸ Sidew a nā, ma zla tatə Pol əga Yakuba. Məcəd sə egliz ahay fok mə halay nga aya əga winen.

¹⁹ Pol a jan atan 'am, aday a dakan atan anan way a Mbərom sa ga tə winen əga do su kon azar aya aday tinen Yahuda ahay itəbay ataya dəc dəc fok.

²⁰ Tə sləne cəna, tə həran anan nga anə Mbərom. Aday ta jan anə Pol, ta wa: «Mərək, kə canak anan anə way a sa ga à man a anan ata bidaw? A wulen sə Yahuda ahay, do ahay dəbu dəbu bayak a tə dəfak nga pə Yesu, aday tinen a fok tə pərahan azar anə Tawrita lele.

²¹ Tə sləne nā, iken apan ki dakan anan way anə Yahuda mə njahay aya à wulen su do su kon a azar aya nə tə mbəsək sə pərahan azar anə Tawrita ana Musa. Aday ta wa, ka jan atan nā, tə gədan atan mədəndalas anə gwaslay ahay bay, tə pərahan azar anə atətak way sə Yahuda ahay sabay.

²² Guko nə kəkəməw? Bina, ti i sləne ka nak ahay.

²³ Way a mi jak həna ata nā, ga anan! Do ahay inde à man a anan fudo, tə zlapak anan anə Mbərom.

²⁴ Ti zla saa ndav anan ambađay a tinen a sə zlapan anə Mbərom ata nā, zlen pə kərtək awan, aday tənən cəncan aya pə kərtək awan. Hamay anan dala a tinen anga aday tā mba apan sa fad nga. Ka gak anan matanan acəkan nā, do ahay fok ti san, way a tinen a sə sləne apak ata fok, mungwalay, bina iken a dukwen, kə pərahan azar anə Tawrita a Musa a lele re.

²⁵ Əna anə do sa daf nga pə Yesu à wulen su do su kon azar ataya nā, mə slənək dərəwel sa jan atan ayak nā, tā saa rac sluwed sə pəra

bay, tā saa sləba mez bay, tā saa rac sluwed su way mə ngərew angərew bay, tā saa jan uho bay re.»

²⁶ Anga nan kutok, Pol a ga kawa ana tinen sa jan ata awan. Sidew a cəna, ta zla tu do ataya awan anga sə təra cəncan aya pa 'am a Mbərom. A zla ù doh sə mazlaə a Mbərom, a jan anə do sə gədan dundo à way ahay luvon a aday ti təra do cəncan aya coy aday kuway i varan way à Mbərom re ata awan.

Ta ban anan Pol

²⁷ Luvon cuwəe a sə təra cəncan a pa 'am a Mbərom ataya tinen apan ti sa ndav bəse, Yahuda sə daliyugo sə Aziya ahay tə cənan anə Pol ù doh sə mazlaə a Mbərom. Tə pəkan 'am anə do ahay fok aday tā ban anan. ²⁸ Ta zlah, ta wa: «Isəra'ila ahay, men umo zek! Dowan a anan nā, winen do sa bar kwa ta sə wura sa jan anə do ahay, Isəra'ila ahay, Tawrita a Musa, doh sə mazlaə a Mbərom fok kə tərək awan kəriya ata awan. Aday həna dukwen, gadek a ray ahay Gərek ahay ù doh sə mazlaə a Mbərom, kə gak mənjadək pa man cəncan a həna anan.»

²⁹ Ta ja 'am ata nā, anga tə canak anan anə ata Pol tə Torofimus, Efesus ahay, winen à Urəsalima à man ata awan. A ga patan dukwen, Pol kə zlak anan ù doh sə mazlaə a Mbərom re.

³⁰ Təđay 'am ata a ta 'am à wulen su doh ata fok, do ahay tə haway ahay à man ana Pol. Ta ban anan, tə ngəzahay anan ù doh sə mazlaə a Mbərom wa. Cəna, tə tacay anan məsudoh aya awan.

³¹ Abay a nan anə man su do a nə sa vad anan Pol à məke, əna ba ləbara ata kə dazlek anan à sləmay inde anə bahay nga sə suje sə Ruma ahay, ta jan, ta wa: «Wulen su doh sə Urəsalima fok, kə nəsək!»

³² Cəna, bəse bahay nga sə suje ata a ra suje ahay tə bahay a tinen ahay, ta haw à man ata awan. Do ahay tə cənan anə suje ahay tə bahay nga a tinen a təkə cəna, tə mbəsək sa vad anan Pol.

³³ Bahay nga sə suje ata a hədək pə cakay ana Pol, a ban anan, a jan anə suje anahan ahay nə tə jaway anan tə calalaw ahay cew. Aday a cəce patan wa, a wa: «Winen wayaw? A ga maw?»

³⁴ Do ahay fok ta ja 'am aya nə so. Bahay nga sə suje ahay kə slənək 'am sə awan inde lele dədəf bay, bina abəbal awan kə zalak. Anga nan, a wa tā zla anan Pol ù doh sə suje ahay.

³⁵ Tə dazley anan Pol pə bərkwitek su doh sə suje ahay lele nā, suje ahay tə gəba anan pa nga mburom cəkeke, anga do ahay tə vəkək kə zalak.

³⁶ Man su do ata fok a pərahan azar ta sa zlah, ta wa: «Vəden anan, vəden anan!»

Pol a vad uway pi zek wa

³⁷ Suje ahay ti saa dæzle anan Pol ù doh a tinen base nà, a jan anà bahay nga a tinen, a wa: «Ni mba apan sa jak 'am kærtek tæte daw?»

Bahay nga sê suje ata a cæce panan: «Ka san 'am sê Gerek zle daw?»

³⁸ Iya! Na wa iken Misra ahay sê væze ata ba, aday kà zlak anan dō ahay tæ way sê alay aya à kîbe kwakwa, tinen mbulo fudō ata ba?»

³⁹ Pol a mbædahan apan, a wa: «Nen nê Yahuda ahay. Tæ wahay nen à Tarsus, pæ daliyugo sê Silikiya. Aday Tarsus nà, wulen su doh kærîya bay. Na gak amboh, vuro cæved sa jan 'am anà dō ahay ite.»

⁴⁰ Bahay nga sê suje ahay a varan cæved sa ja 'am kutok. Pol a jân pæ bærkwitek, a cakaf alay à mburom aday dō ahay tæ mbæsak 'am. Tæ mbæsak sa ja 'am lele nà, a dazlan sa jan atan 'am ta 'am sê Yahuda ahay, a wa:

22

¹ «Kwanay mæced ahay, kwanay mærak uno ahay! Slænen, ni jak ikwen nà, ines inde upo ibay.»

² Tæ slæne winen apan i jan atan 'am ta 'am sê Yahuda ahay nà, tæ zæga anan apan sa pak slæmay sækæffe lele.

Pol a jan atan kutok, a wa:

³ «Nen nê Yahuda ahay, tæ wahay nen à Tarsus pæ daliyugo sê Silikiya. Əna na har dukwen à Uræsalima à man a anan. Sæ tætko anan way dukwen, Gamaliyel, kè dækak uno anan Tawrita ana bije a mænuko ahay nê lele. Næ pærahak anan azar anà Mbærom tæ mægala si zek uno a tæke, kawa ana kwanay a sê pærahan azar hænà biten ata re.

⁴ Na gak anan alay tu dō sê pærahan azar anà cæved ana Yesu ahay nê mænjøek bay. Azar aya dukwen tæ mæcak anga nen. Næ bænak dō mungol aya pi zek tæ uwar aya, næ dærzlak atan à dangay.

⁵ Bahay nga su dō sê gædan dungo anà way ahay pi zek tæ mæced sê Yahuda ahay fok ta san zle, na ja dukwen 'am dîdek aya awan. Tæ vindek uno dærewel à alay inde sa zlan anan ayak anà mærak a tinen ahay à Damas. Anga nan, na zla à man ata abay saa bænay anan ahay dō a Yesu ahay, ni jaway atan, ni may atan à Uræsalima, aday dō sê lavay nuko ahay ti gan atan sariya.

⁶ «Nen apan ni zla à Damas. Man ipec a ga nà, nen apan ni dæzle à man ata bæse. Cænà jiyjay sê awan a a nay ahay à mburom wa, u vo nga tew.

⁷ Næ slahay à mændak, nê slæne dungo a dowan a a ngumo: “Sol, Sol! Kæ jugwar puno wa 'am jîga nà, angama kærtek anaw?”

⁸ «Næ cæce panan wa: “Iken nê wayaw, Bahay uno?”

«U jo, a wa: “Nen nê Yesu sê Nazaratu, dowan a iken sê jugwar panan wa 'am ata awan.”

⁹ Dō sê cakay uno ataya tæ canak anan anà jiyjay sê way ata awan, əna tæ slænek 'am a dowan ata bay.

¹⁰ «Næ cæce panan: “Nà ga nê maw, Bahay uno?”

«Bahay a u jo nà: “Slabak, zla à Damas, ti jak way a iken saa ga ata fok à man ata awan.”

¹¹ Jiyjay a sê maka mæduwen ata a ma nga sê huruf nen. Anga nan, dō sê cakay uno ataya tæ bæno alay à Damas.

¹² «Dowan a inde à Damas tæ ngaman Ananiyas, a dæfan apan anà Mbærom tæ cæved awan. A pærahan azar anà Tawrita a mænuko lele. Anga nan, Yahuda ahay à Damas fok tæ dæfan apan cævedabay.

¹³ A zlak ayak pæ cakay uno, u jo: “Sol mærak uno, tæba idé!” Natiya kutok, idé uno ahay tæ tæba, nê canan idé zle kutok.

¹⁴ Ananiyas u jo nà: “Mbærom a bije a mænuko ahay kè walak iken, anga aday kà san way anahan sa gan may, kè canan anà dō anahan dîdek awan, kè slæne 'am anahan sa ja ata awan.

¹⁵ Anga nan ki siden sa jan anà dō ahay fok, way anak sê canan, tæ way anak sê slæne.

¹⁶ Ka ba hænà nê maw? Slabak, ga bap-tisma, ines anak ahay ti banay zek ta sê ngamay slæmay ana Bahay Yesu.”

¹⁷ «Na may à Uræsalima bine siwaw nà, nen apan ni ga amboh ù doh sê mazlaə a Mbærom, Mbærom u ko anan masuwayan sê way i cæn sê zubyay inde.

¹⁸ U jo nà: “Bæse, slabak à Uræsalima wa, bina dō a anaya ti slæne 'am anak saa ga upo side ata bay.”

¹⁹ «Næ mbædahan apan: “Bahay, dō a anaya ta san zle, tæ dîdem a na zlak ù doh sê wazay a tinen ahay saa bænay ahay wa dō sa daf apak nga ahay, aday sê ndæbay atan.

²⁰ A alay a tinen sa vad Etiyen dō sê side slæmay anak ata dukwen, nen inde. Kà zlak uno à nga sa vad anan re. Na bak pæ zana ana dowan a sa vad anan ataya awan.”

²¹ «Bahay u jo: “Zla, anga ni slan iken dæren åga dō su kon azar aya awan.”»

²² Man su dō ataya ti pækan slæmay, hus a dæzle pa 'am su dō su kon azar ataya kutok. Əna tæ slæne cænà, ta zlah, ta wa: «Bænən anan, vadən anan, kè mbæsiken anan tæ sifa bay!»

Ta gan may sê ndæbay anan Pol

²³ Tinen apan ti zlah, ti lar anan zana a tinen à mburom, ti ra yugo sê dæroz awan matanan.

²⁴ Bahay nga sê suje ata a jan anà suje ahay tæ ma anan Pol ù doh, tæ ndæbay anan,

tê cæce panan 'am, anga aday tâ san Yahuda ahay ta gan matanan nâ, angamaw?

²⁵ Əna tæ jaway anan aday saa ndabay anan cæna, Pol a jan anâ bahay sæ suje a â man ata ata, a wa: «Cæved inde mæ varak ikwen a sæ ndabay dō sæ Ruma ahay, aday winen ma ga sariya fan bay daw?»

²⁶ Bahay sæ suje ata a slæne matanan cæna, a zla â man ana bahay nga sæ suje ata, a jan, a wa: «A nak mâ ga hæna næ maw? Dowan a anan nâ, winen dō sæ Ruma ahay!»

²⁷ Bahay nga sæ suje ata a zla pæ cakay ana Pol, a cæce panan: «Jo! Iken dō sæ Ruma ahay daw?»

Pol a mbædahan apan, a wa: «Ayaw, nen dō sæ Ruma ahay.»

²⁸ Bahay nga sæ suje ata a jan: «Nen naa tæra dō sæ Ruma ahay nâ, næ gucek dala bayak awan.»

Pol a mbædahan apan, a wa: «Əna nen nâ, dō sæ Ruma ahay kwa sæ wahay nen.»

²⁹ Kwayan'a, suje a mæ lavay zek a sæ ndabay anan aday â ja 'am ataya, tæ mbæsak anan. Bahay nga sæ suje ata a slæne sa jæka Pol næ dō sæ Ruma ahay nâ, a ma nga pæ ajæjar; bina kâ jawak anan tæ calalaw ahay re.

Pol a ja 'am pa 'am sæ mæced sæ Yahuda ahay

³⁰ Bahay nga sæ suje ahay, a nan sa san anan tæ didek a næ Yahuda ahay ta zlah pæ Pol næ angama aday anaw. Anga nan, sidew a nâ, a pæsak anan calalaw ahay â alay a Pol wa. A wa bahay sæ gædan dungo anâ way ahay anga Mbærom, tæ mæced sæ Yahuda ahay fok, tæ halay nga. A nay anan Pol uho, a tavay anan pa 'am sæ dō ahay.

23

¹ Pol a zæzor anan dō sæ lavay nga ataya, a wa: «Mærak uno ahay, nen næ dæfan apan anâ Mbærom næ tæ cæved a hus ahay biten.»

² Ananiyas, bahay nga su dō sæ gædan dungo anâ way ahay anga Mbærom a slæne 'am ata cæna, a jan anâ dōwan aya pæ cakay ana Pol ata tæ dæcan pa 'am.

³ Coy, Pol a jan, a wa: «Tæ didek a Mbærom i dæcak i iken a, iken dō sæ mbadæmbada a anan! Iken mæ njahay a sa ga sariya kawa ana Tawrita sa gan may, əna kæ dæfak anan apan anâ Tawrita sabay, kak ka wa tæ dæco nâ, na!»

⁴ Dō a pæ cakay ana Pol ataya ta jan nâ: «Iken apan ki gænahan anâ bahay nga su dō sæ gædan dungo anâ way ahay anga Mbærom ata nâ, kækæmaw? Sæ tavay anan næ Mbærom!»

⁵ Pol a mbædahan atan apan, a wa: «Mærak uno ahay, na san sa jæka winen bahay nga su dō sæ gædan dungo anâ way anga Mbærom

bay. Bina Deftere a ja nâ: «Kâ ja 'am lelibay a pu dō mæ tavay a pa 'am sæ dō ahay ata bay! *»»

⁶ Pol a san zle, â wulen a tinen inde nâ, azar su dō aya næ Saduki ahay, azar aya dūkwen Farisa ahay. Anga nan a jan 'am anâ mæced sæ Yahuda ahay tæ mægalak a, a wa: «Mærak uno ahay, nen næ Farisa ahay, aday wan sæ Farisa ahay re. Ta zlah upo â man a anan nâ, anga na san zle, Mbærom i slabakay anan ahay dō ahay â mæke wa tæ sifa aya awan.»

⁷ A ja 'am ata cæna, Farisa ahay tæ Saduki ahay tæ dazlan anâ avad uway sa 'am ata awan. Anga nan, tæ gæzla zek jæban ceu.

⁸ Anga Saduki ahay ta wa, dōwan inde saa slabakay ahay â mæke wa ibay, maslay a Mbærom ahay ibay, apasay ahay dūkwen ibay. Aday cækæbay, Farisa ahay ta wa way ataya inde fok cite.

⁹ Abæbal awan a zæga, miter sæ Tawrita aya azar a sa day sæ Farisa ahay tæ slabak, tæ ngæraz, ta wa: «Mæ njadak ines a dōwan a anan kwa kærtek bay. Izæne tæ didek a maslay a Mbærom kabay apasay kâ jak anan 'am. Waya sa san anaw!»

¹⁰ Mawuswes mæduwen a a slabak miza asa. Bahay nga sæ suje ahay ata kâ jæjarak anga tâ saa ngæraw anan Pol i zek wa bay. Anga nan, a jan anâ suje anahan ahay tæ gæba anan Pol â wulen sæ dō ahay wa, ta ma anan ù doh sæ suje ahay.

¹¹ Sæ luvon ata awan, Bahay Yesu a kan zek anâ Pol, a jan, a wa: «Kâ jæjar bay! Kæ dakak anan slæmay uno â Uræsalima â man a anan, aday ki i dakay anan â Ruma matanan re.»

Yahuda ahay ta gan may sa vad anan Pol

¹² Sidew a nâ, Yahuda ahay tæ halay nga sa ma anan 'am i zek. Tæ mbaday nâ, ti pa awan bay, ti sa awan bay, si ti vad anan Pol aday.

¹³ Dō a sa ban 'am ataya ti zalay kwa kuro fudō.

¹⁴ Ta zla â man ana bahay sæ gædan dungo anâ way ahay anga Mbærom pi zek tæ mæced sæ Yahuda ahay, ta jan atan, ta wa: «Mæ mbaðak mi pa awan bay, si mi vad anan Pol aday.

¹⁵ Hæna nâ, kwanay tæ mæced ahay, slænen dō pæ cakay ana bahay nga sæ suje sæ Ruma ahay, â nay anan ahay Pol pa 'am a kwanay. Jen anan nâ, a nak ikwen sæ slæne anan 'am anahan ataya lele asa. Ata manay mi vad anan winen manjæna sæ dæzley ahay pæ cakay a kwanay a jiga awan.»

¹⁶ Əna wan ana mærak a Pol a inde a slæne ti vad anan Pol. A zla ù doh sæ suje ahay, a tækæren 'am ata anâ Pol.

¹⁷ Pol a ngaman anâ bahay sæ suje ahay kærtek, a jan nâ: «Zla anan wan a anan â

* 23:5 Ca pæ Gurtaaki 22.27.

man ana bahay nga sə suje ahay aday. Way inde i jan.»

¹⁸ Suje ata a zla anan wan ata pə cakay ana bahay nga a tinen a kutok, a wa: «Pol dōwan a ma ban ata a ngumo, a wa nā nay anan wan a anan pə cakay anak, anga a nan sa jak 'am inde.»

¹⁹ Bahay nga sə suje ahay ata a ban anan wan ata à alay a wa, a zla anan kəcah tinen a cuwcuwwe. A cəce panan: «Ka wa maw?»

²⁰ Wan ata a jan, a wa: «Yahuda ahay tə ʒanak sə cəce panak, sidew nā, ki zla anan Pol pa 'am ana məcəd a tinen ahay, a nan atan sa pak sləmay pa 'am anahan lele asa.

²¹ Ənā kə təmahan atan anan bay, anga dō ahay inde tə zalay kwa kuro fuđo, tə pəkak anan zek, ti ba anan. Fok a tinen a tə mbađak ti pa awan bay, ti sa awan bay, si ti vad anan Pol aday. Tə lavak anan zek sa ga matanan, ta ba hana nā, 'am anak.»

²² Bahay nga sə suje ata a sləne matanan cəna, a jan anā wan ata, a wa: «Kā saa jan anā dōwan ka nak su jo 'am a anan bay!» A mbəsakay anan kutok.

Bahay nga sə suje ahay a slan anan Pol à alay ana guverner inde

²³ Natiya, bahay nga sə suje ahay a ngaman anā bahay sə suje ahay cew, a jan atan, a wa: «Hilen anan nga anā suje ahay səkat cew, aday dō sa ján pə pəles ahay kwa kuro cuwbe, dō sə pəlat ahay səkat cew. Fok a tinen a tə lavay zek sa zla à Kaysariya sə luvon tə njamde dəsudō.

²⁴ Liven anan anan zek tə pəles ahay anā Pol, i ján apan. Kə dəzlen anan tə zay à man ana guverner Felikus.»

²⁵ Aday a vinde dərəwel a anan:

²⁶ «Nen Kəlawdiyus Lisiyas, anā Felikus, guverner məduwen awan. Iken inde zay bidaw?

²⁷ «Dowan a anan nā, Yahuda ahay ta ban anan, a nan atan sa vad anan. Nə sləne sa jəka winen dō sə Ruma ahay nā, ma zla manay tə suje ahay sə təmay anan.

²⁸ U no sa san ta ban anan pa maw. Anga nan, na zla anan à man sə məcəd a tinen aya awan.

²⁹ Na tan à nga nā, kə gak way təde sə tacay anan à dangay bay, mə zakay a asa, sa vad anan à məke. Ta ban anan nə anga 'am sə pəra a tinen ahay vərre.

³⁰ Nə sləne sa jəka Yahuda ahay tə ʒanak sə pəkan zek sa vad anan nā, kwayan'a nə slənak anan ayak à man anak. Na jan anā dō a sa ban anan ataya nə tā sa zlah apan à man anak.»

³¹ Suje ahay tə gəba anan Pol kawa ana bahay nga sə suje ahay sa jan atan ata awan. Sə luvon ata tə dəzle anan à wulen su doh sə Antipatris.

³² Sidew a nā, suje ahay sa zla tə saray ata ta may agay, ənā dō sə pəles ahay nə tə lagay anan Pol nā, dezl.

³³ Tə dəzle à Kaysariya nā, tə varan dərəwel ata anā guverner, tə mbəsakən anan ayak Pol à alay inde.

³⁴ Guverner ata a jangay anan dərəwel ata awan. A cəce pə Pol wa, winen dō sə daliyugo wuraw. A tan à nga a nay à Silikiya wa nā,

³⁵ a jan, a wa: «À alay a dō sa zlah apak ataya ta nak nā, ni sləne 'am anak awan.» Aday a jan anā suje ahay nə tā ba anan Pol ù doh sə bahay mbala Hiridus sa han ata awan.

24

Yahuda ahay ta zlah pə Pol

¹ Pə dəba wa a ga luvon dāra nā, Ananiyas, bahay nga su dō sə gədan dungo anā way anga Mbərom, a zla à Kaysariya. Ta zla tatə məcəd sə Yahuda azar aya, tatə Tertulus, dō sa san sariya sə Ruma ahay. Tə dəzle pə cakay ana guverner Felikus kutok, ta zlah pə Pol.

² Tə ngaman anā Pol cəna, Tertulus a dazlan sa zlah apan pa 'am ana Felikus natiya: «Felikus, iken dō ma ba awan, ava bayak a mə njahay ù kon a anan zay nə anga iken. Kon a anan a ndakay nā, anga asan way anak awan!

³ Ma njad way ataya fok nā, anga iken. Mə ngarak anak.

⁴ «Na slak sə vəved 'am pa 'am anak bayak a bay, ənā kem, nə cəce panak anga sərom anak, sləne anan 'am a anan mənjoek ahay.

⁵ Ma tan à nga anā dōwan a anan, winen dō lelibay awan. Winen apan i pəkan 'am anā Yahuda ahay sə vəze pə dō ahay pə daliyugo fok. Winen bahay nga su dō sə ngaman atan Nazaratu ahay ata awan.

⁶ A dazlan sa ga mənjadak pu doh sə mazał a Mbərom, ənā mə ʒanak anan. [Abay ma ja nə mi gan sariya kawa ana Tawrita a manay awan,

⁷ ənā bahay nga sə suje ahay Lisiyas kə ngəzərak anan pumo wa sə məgala.

⁸ A wa dō sa zlah apan ataya tā nay pa 'am anak awan.] Kə cəcihek panan wa way ataya nā, iken a ki san way ataya fok nā, didek aya awan.»

⁹ Yahuda ahay fok, tə japay anan 'am a tinen tə dōwan ata, ta wa: «Way ana Tertulus sa ja ata nā, 'am didek aya awan.»

¹⁰ Guverner a sukwe alay pə Pol aday à ja 'am. Pol a wa: «Na san zle, ava bayak a iken dō sa gan sariya anā dō ahay pə daliyugo a anan. Anga nan, nə taslak mivel sa vad uway pi zek wa, pa 'am anak awan.

¹¹ Kə zalak luvon kuro nga cew bay, na zlak à Urəsalima saa həran nga anā

Mbærom. Kə wuđihek anan 'am ata đukwen, ki tan à nga nə kətana awan.

¹² Đowan kà tak uno à nga ù doh sə mazla6 a Mbærom, nen apan ni vad uway pa 'am tu do bay. Kwa ù doh sə wazay a manay ahay, kwa à wulen su doh təkede, đowan kà tak uno à nga nə slabakak anan avad uway tu do bay re.

¹³ Đowan inde à wulen a tinen saa tavay pa 'am a tinen a sa zlah upo ata đukwen, ibay.

¹⁴ Əna ni jak way inde həna: Nen apan ni đəfan apan anà Mbærom a bije a manay ahay. Nen apan ni pərahan azar anà cəved a Yesu, cəved a aday ta wa pəra hinen ata awan. Aday đukwen, nen nə đəfan apan anà way mə vinde à Deftere a Musa inde, pi zek tə Deftere ana do maja'am a Mbærom ahay a take fok.

¹⁵ Manay tu do a anaya đukwen ma wa, Mbærom i slabakay anan ahay do ahay à məkə wa, kwa do đidek aya awan, kwa do lelibay aya awan.

¹⁶ Anga nan, nen apan ni rəzlen à nga sə njahay mənəna ines pa 'am a Mbærom aday pa 'am sə do ahay fok matanan.

¹⁷ «Nə bərak uho ava bayak awan. Pə dəba wa na ma tə dala à alay inde à Urəsəlima, sa man zek anà do uno ahay. Nə gəđak anan đungo anà way ahay anga Mbærom re.

¹⁸ Tu to à nga ù doh sə mazla6 a Mbærom nà, na ndav anan sa ga way sə təra do cəncan a pa 'am a Mbærom ata awan. Nə halak anan nga ana do ahay bay, aday abəbal awan ibay re.

¹⁹ Əna Yahuda ahay sə daliyugo sə Aziya nə inde à man ata awan. Tinen đukwen, kak awan a inde sa zlah anan upo nà, tã nay ta ja anan pa 'am anak kwa!

²⁰ Kabay, do a anan ataya ta jak sədək uno sa ga à alay a nen pa 'am ana məcəd a manay aya ata bidaw?

²¹ A alay uno sə tavay pa 'am a tinen đukwen, na jak 'am maza bay, si 'am inde kərtek. Na wa: "Ki gen uno sariya biten, anga do ma mac aya ti slabakay à məkə wa nà, nə đəfak apan nga."»

²² Felikus a san 'am sə cəved a Yesu zle lele, a jan atan, a wa: «Lisiyas, bahay nga sə suje ahay kà nak nà, ni ndav anan sariya a kwanay awan.» A jan anà do ahay tã ta 'am kutok.

²³ A jan anà bahay sə suje a sa ba anan Pol ata đukwen, à ba anan lele, əna tã sa bənan mbiyed bay, do anahan ahay tã gan nga lele.

Pol a kadan bala anà atə Felikus tə Durusila

²⁴ Anahay pə dəba wa mənəjək nà, Felikus a may ahay tə uwar anahan Durusila, winen Yahuda ahay. A ngaman anà Pol, a sləne 'am anahan sə təkər ahay a đaf nga pə Almasihu Yesu nə kəkəmaw ata awan.

²⁵ Pol a ja 'am pa 'am sə đidek a Mbærom, sə alavan nga anà zek, sə sariya pə luvon sa ndav anan daliyugo ata awan. Əna Felikus a jəjar pi zek. A wa: «Coy kà slak! Zla way anak. Kà nak uno nà, ni i ngamak pac hinen asa.»

²⁶ A ga apan đukwen, izəne Pol i varan dala. Anga nan, a taa ngaman nə pac pac, sa kad bala tə winen.

²⁷ Pə dəba wa ava cew nà, Porkiyus Festus a bəmbad anan Felikus. Əna a nan à Felikus sə taslan anan mivəl anà Yahuda ahay. Anga nan, a mbəsak anan Pol hwiya à dangay.

25

A nan anà Pol nà, bahay sə Ruma a saa gan sariya

¹ Festus a dəzle à Kaysariya nà, a ga luvon maakan nə a slabak sa zla à Urəsəlima.

² A man ata asa, bahay sə gəđan đungo anà way ahay anga Mbærom, pi zek tu do sə lavan nga anà Yahuda ahay, ta zlah pə Pol pə cakay anahan. Ta jan anà Festus:

³ «Kak kà zlak anak à nga nà, gəbay anan Pol à Urəsəlima.» Anga a nan atan sa vad anan Pol pə cəved.

⁴ Festus a mbəđahan atan apan, a wa: «Pol winen à alay sə suje ahay inde à Kaysariya. Nen a đukwen ni ma à man ata bəse.

⁵ Lele a nà, do sə lavak ikwen nga ahay tã pəruho azar à Kaysariya, ti zlah apan, kak awan a inde sa zlah apan nà, na.»

⁶ Festus kə njahak a Urəsəlima i ga luvon jəmaakan kabay luvon kuro, a ma way anahan à Kaysariya. Sidew a đukwen, a zla ù doh sa ga sariya, a wa ta nay anan ahay Pol.

⁷ Pol a dəzlek ayak cəna, Yahuda ahay sa nay ahay à Urəsəlima wa ata, ta van nga tew. Ta zlah apan tə cəved ahay cara cara ma da 'am aya awan, əna tə njadak nga sa 'am sə tavay apan bay.

⁸ Pol a mbəda 'am pi zek wa, a wa: «Na gak anan ines kwa anà Tawrita sə Yahuda ahay bay, kwa anà doh sə mazla6 a Mbærom bay, kwa anà bahay sə Ruma bay.»

⁹ A nan à Festus sə taslan anan mivəl anà Yahuda ahay. Anga nan, a cəce pə Pol wa: «Ki ngam sa zla à Urəsəlima, ni saa gak sariya à man ata pə azlah a anan ataya daw?»

¹⁰ Pol a wa: «Nen mə tavay a pa man sa ga sariya ana bahay sə Ruma. Ti go sariya tədə nà, à man a anan. Ka san zle, na gak anan ines anà Yahuda ahay bay.

¹¹ Kak abay na gak ines aday tədə sa vad apan nen ata đukwen, nə cəcihek tã mbəsakay ahay nen bay. Əna kak awan a inde tədə à 'am a tinen a sa zlah anan upo ataya ibay, đowan a inde i mba apan sə varan atan nen à alay inde nà, ibay. Na

gak ambogh, zla anan sariya uno à man ana bahay sə Ruma ite!»

¹² Festus tu do anahan ahay ta ma anan 'am i zek. Coy Festus a wa: «Kə cəcihek sa zla à man ana bahay sə Ruma ata nà, ki zla à man ana bahay sə Ruma a kutok!»

Pol winen pa 'am ana Agaripa

¹³ A ga luvon ahay mənjoek pə dəba anahan a wa nà, atə bahay Agaripa tə mərak anahan uwar a tə ngaman Bernike, ta nay ahay saa jan 'am anà Festus à Kaysariya.

¹⁴ Tə njahay à man ata mənjoek nà, Festus a təkəren 'am ana Pol anà bahay, a wa: «Dowan a inde à man a anan tə bənay ahay à bahay ana Felikus wa.

¹⁵ A alay a nen à Urəsəlima nà, bahay sə gədan duno anà way ahay anga Mbərom pi zek tə məcəd sə Yahuda ahay ta zlah apan, ta wa nà ban anan ta sa man anan mungok.

¹⁶ Əna na jan atan nà, pə sariya sə Ruma ahay nə dowan a ta zlah apan ata pi zek tu do anahan a sa zlah apan ataya, ti vad uway pi zek wa à man sa ga sariya. I mbədahan apan anà nga anahan pə way a tinen sa zlah anan apan ataya awan. Kak matanan bay nà, ti varan anan dowan a ta zlah apan ata anà suje ahay bay.

¹⁷ Tinen a fok tə dəzley à man a anan cəna, na gak munok bay jiga awan. Sidew a kwayan'a nə njahay pə sariya awan, na wa tə gəbəyan anan dowan ata awan.

¹⁸ Do a sa zlah apan ataya tə slabakak sa ja 'am, əna ta jak awan a inde lelibay a kawa anuno sə bayak apan ata bay.

¹⁹ Na ca apan asanaw nà, sə slabak à wulen a tinen cəna, avad uway sa 'am pə pəra a tinen ahay, aday pə dowan a inde tə ngaman Yesu, kə məcək əna Pol a wa winen tə sifa awan.

²⁰ Nen dukwen nə sənək sə wudeh anan ləbara ata lelibay. Anga nan na jan anà Pol nà: «Ki ngam sa zla à Urəsəlima daw? Mi i gak sariya à man ata awan.»

²¹ Əna Pol a cəce tə saa gan sariya nà, əga bahay sə Ruma. Anga nan, na wa tə ban anan lele hus pə luvon a ni saa slənan anan ayak anà bahay sə Ruma.»

²² Agaripa a mbədahan apan anà Festus, a wa: «Nen dukwen, u no sə sləne anan ləbara ana dowan ata awan.»

Festus a wa: «Ki i sləne anan sidew.»

²³ Sidew a cəna, atə Agaripa tə Bernike ta nay tə mazlab sə bahay awan, do ahay tinen apan ti həran atan nga. Ta zla à man sə halay nga, tə bahay nga sə suje ahay pə kərtek awan, pi zek tu do sə wulen su doh a tinen lele aya fok re. Festus a wa tə gəbəyan anan Pol. ²⁴ Tə dəzley anan tə Pol cəna, Festus a jan anà bahay Agaripa, a wa: «Iken bahay Agaripa pə kərtek a tu do a mə japay aya à man a anan ataya fok, kə cinen anan anà

dowan a anan zle. Yahuda ahay fok kwa à Urəsəlima, kwa à man a anan, ta zlah apan pi nen. Tinen a fok ta wa nə mbəsak anan tə sifa bay.

²⁵ Əna na tak anan à nga anà awan a tədə sa vad anan apan ata bay. Aday winen a a cəce dukwen nə slənan anan ayak anà bahay sə Ruma. Natiya kutok, na gak anan may tə saa gan sariya à man ata awan.

²⁶ Əna na san awan a ni vinden ayak anà bahay sə Ruma ata pə dowan a anan bay re. Anga nan, na nay anan pa 'am a kwanay, mə zakay a adəka nà, pa 'am anak, iken bahay Agaripa, anga aday pə dəba sə bənan bitem anà 'am anahan a wa nə, ni san way a tədə sə vinde apan ata kutok.

²⁷ Bina abayak nga uno kə ngəmək sə slənan ayak do anà bahay sə Ruma mənəna sə vinde anan way anahan a sa ga ata bay.»

26

¹ Agaripa a jan anà Pol: «Cəved inde mə varak a sa ja 'am pi zek wa.»

Pol a cakaf alay à mburom, a ga 'am pi zek wa, a wa:

² «Suse bahay Agaripa, nə taslak mivəl sa ja 'am uno biten pa 'am anak. Way ana Yahuda ahay sa zlah anan upo ataya fok, ni dəkak anan.

³ Anga iken nà, ka san pəra sə Yahuda ahay zle, ka san way a tinen ahay sə bəbal anan awan ataya zle fok re. Anga nan, nə rəke panak nà, ban mivəl sə sləne anan 'am uno na fok.

⁴ «Yahuda ahay fok ta san anjahay uno zle. Kwa à alay a nen u kon uno cədew a mba ata awan, ta san anjahay uno zle. Kwa à Urəsəlima dukwen, ta san anjahay uno zle re.

⁵ Ta san zle kwakwa, nə pərahan azar nà, anà atətak way sə Farisa ahay, atətak way ma da 'am a cəvedabay ata awan. Kà nak atan dukwen, ti side anan re.

⁶ Həna, nen à sariya inde tə tinen dukwen nà, anga nə dəfan idə anà way a Mbərom sə zlapay anan anà bije a manay ahay ata awan.

⁷ Zahav a manay ahay kuro nga cew dukwen, tinen apan ti dəfan idə anà way ata awan. Bina tinen apan ti dəfan apan anà Mbərom, luvon tə ipec nà, anga na awan. Ba məduwen, Yahuda ahay ta zlah upo nà, nə dəfan apan nə anà 'am ata awan.

⁸ Kwanay Yahuda ahay, kə təmihen sa jəka Mbərom i mba apan sə slabakay anan do ma mac aya à məkə wa bay nà, angamaw?

⁹ «Nen a ta nga uno dukwen, nə rəzlek anan à nga wa sa nes anan sləmay a Yesu sə Nazaratu ata awan.

¹⁰ Na ga mer su way ata nà, à Urəsəlima. Bahay sə gədan duno anà way ahay tə varak uno cəved sə dərazl anan do a Yesu

ahay à dangay. Ta sak a gan atan sariya sa vad atan à mæke dukwen, a taa zlo à nga re.

¹¹ Saray bayak awan, na zlak ù doh sè wazay ahay, nè banak atan mbiyed cævedabay. Na gak atan bælaray sè tæra anan slamay a Yesu à mændak. Mivel kè zæbak nen tæ mindel, hus na zlak à wulen su doh su kon ahay dæren dæren aya saa gay atan ahay alay à man ataya wa re.

¹² «Natiya, pæ luvon a inde, nen apan ni zla à Damas. Sè vuro cæved a nà, bahay sè gæfan dungo anà way ahay.

¹³ Ba mæduwen, man ipec a ga nà, nè canan anà jiyjay sè awan a nay à mburom wa, a zalay jiyjay ana pac nè gam gam lele. A van uno nga tew, manay tu do uno sa zla jiga ataya awan.

¹⁴ Manay a fok mæ slahay mbortoto à mændak. Aday nè slæne dungo a u jo ahay 'am ta 'am sè Yahuda ahay, a wa: "Sol, Sol, kè jugwar puno wa 'am jiga nà, angama kærtek anaw? Iken apan ki njahay pæ kudès anak anga sa ga vèram ti nen."

¹⁵ «Næ cæce, na wa: "Iken nè wayaw, bahay uno?"

«Bahay Yesu a mbæduho apan, a wa: "Nen Yesu, dowan a iken sè jugwar panan wa 'am ata awan.

¹⁶ Əna slabak, tavay! Na kak zek nà, aday kè tæra do si mer su way uno. Næ walak iken sa jan anà do ahay way nen sa kak anan ata, tæ way nen saa dakak anan ata re.

¹⁷ Ni tam iken à alay sè Yahuda ahay wa, tæ alay su do su kon azar aya ata wa fok re. Ni slan iken pæ cakay a tinen,

¹⁸ anga aday kè tæfan atan anan ide, kà nay atan ì ide zænzen a wa, ì ide jiyjay a inde, kà tam atan à mægala ana Fakalaw wa, kà zla atan à alay ana Mbærom inde. Natiya kutok, ti njad apæse 'am sè ines a tinen ahay, ti zla à man sè njahay ana Mbærom pæ kærtek a tu do anahan sa daf nga pi nen a azar ataya awan."

¹⁹ «Anga nan kutok, bahay Agaripa, nè dæfan apan nà, anà way Mbærom su ko anan ahay kwa à mburom wa ata awan.

²⁰ Na lah sè wazay anan 'am ata nà, à Damas, à Uræsàlima, aday pæ daliyugo sè Yahudiya fok. Pæ dæba anahan a wa, nè pærahan azar sè wazan anà do su kon azar aya re. Næ wazan atan nà, tæ mbæsak ines a tinen ahay, tæ mbæda 'am pæ Mbærom, tæ ga mer su way a tæde anga tæ mbædahak anan læn anà ines ata kutok.

²¹ Yahuda ahay ta ban nen ù doh sè mæzla à Mbærom nà, anga nan. A nan atan sa vad nen à mæke sa ndaw.

²² Əna hus ahay hæna biten, Mbærom kè mbæsakak nen bay, kà mak uno zek. Anga nan, nen mæ tavay a pa 'am sè do ahay fok anga sè dakay anan didék sa 'am anahan anà do lele aya pi zek tu do kærिया aya awan. Næ

wazak awan mæza bay, si way ana Musa tu do maja'am a Mbærom ahay sa ta ja apan ti tæra ataya awan.

²³ Ta wa: Almasihu i sa lirew, i mac, aday i lah sè slabakay à mæke wa, i kay anan jiyjay sè sifa anahan anà Yahuda ahay, aday anà do su kon azar aya ite re.»

²⁴ Pol winen apan i tæker 'am ata matanan mba, Festus a jan tæ mægalak a, a wa: «Pol, kè vawak nga! Asan way anak a kè zalak ata, kè tærak iken à mændak. Ka san awan sabay.»

²⁵ Pol a mbædahan apan anà Festus, a wa: «Ba mæduwen, nga a vuwo bay! Wita 'am tæde ni jak anan ataya, aday 'am didék aya re.

²⁶ Agaripa dukwen a san zle coy, awan a inde mi dær aya uda panan wa ibay, anga tæ tæra aday nà, à midær aya inde bay.

²⁷ Iken bahay, kè dæfak nga pa 'am ana do maja'am a Mbærom ahay bidaw? Na san zle, kè dæfak patan nga.»

²⁸ Agaripa a jan anà Pol: «Bæse matanan ca, a nak sè tæra nen do ana Almasihu a daw?»

²⁹ Pol a mbædahan apan, a wa: «Kwa à ga nè bæse hæna, kwa à ga nè bæse hæna bay, nen apan ni gan amboh anà Mbærom nà, iken tu do sè slæne 'am a anan ataya fok nè kè tæren kawa nen a re, əna tæ calalaw aya à alay inde bay.»

³⁰ Matanan, bahay tæ guverner tatæ Bernike fok tæ slabak à man ata wa.

³¹ Tinen apan ti zla way a tinen ata nà, ta jan i zek ahay, ta wa: «Dowan a anan nà, kà gak way lelibay a tæde sa vad anan à make kabay sè tacay anan apan à dangay bay.»

³² Bahay Agaripa a jan anà Festus, a wa: «Ta wa abay dowan a anan à cæce tå sa gan sariya à Ruma bay nà, di mbæsak anan.»

27

Ta slan anan Pol à Ruma

¹ 'Am a sa jøka mi zla pæ daliyugo sè Italiya tæ kwalalan ata a tavay nga nà, tæ varan anan Pol tu do a azar a ma ban ataya à alay inde anà Yuliyus, winen bahay sè suje à wulen ana suje ana bahay sè Ruma ahay. ² Ma zla à kwalalan inde kutok. Kwalalan ata nà, a nay à wulen su doh sè Adaramitiya wa, man sa zla ta 'am sè bælaj pæ daliyugo sè Aziya. Dowan a inde tæ ngaman Aristarkus, winen do sè Tesaloniki ahay pæ daliyugo sè Makedoniya, winen tæ manay re.

³ Sidew a nà, mæ dæzle à Sidon. Yuliyus sè dowan ata nà, a gan sumor anà Pol ta sè varan cæved à zla à man ana car anahan ahay tæ gan nga.

⁴ Mæ slabakay ahay à man ata wa kutok, ma van nga anà Kiprus ta day sè alay puway, bina ta day sè alay gula nà, mad kè varak umo cæved bay.

⁵ Ma zla bəse tē daliyugo sē Silikiya tē Pamfliya, mē dāzle ā wulen su doh sē ngaman Mira ata pē daliyugo sē Lisiya.

⁶ Bahay sē suje ahay a tan ā nga anā kwalalan hinen nā, ā man ata awan. Kwalalan ata dūkwen, a nay ā Aleksandriya wa, aday i zla ā Italiya. A daf uda manay kutok.

⁷ Luvon ahay əngal nā, ma zla anga anga tətibay. Kā dak umo 'am sē dāzle ā Kənidus. Mad kē gafak umo 'am sa zla pa 'am. Anga nan, ma zla tē daliyugo sē Kereta, ta day sa mad ibay ata awan, ma zla ta day sē ngaman Salamoni ata awan.

⁸ Sa zla pa 'am kē dak umo 'am, əna mē dāzle ā man a sē ngaman Man sē Dazay Lele ata awan, winen dāren tē wulen su doh sē ngaman Lasaya ata bay.

⁹ Ma gak ayak munok pē cəved bayak awan. Azar uko sa ga sumaya ata dūkwen, alay ā kē ndəvak. Aday azla tē kwalalan dūkwen, a da 'am cəvedabay, anga alay sē vəvara ahay kē slak. Anga nan, Pol a jan anā dō sa 6al kwalalan ataya, a wa:

¹⁰ «Kwanay dō ahay, azla a mənuko a anan i i dak uko 'am. Way a mənuko ahay ti i lize tē kwalalan a tēke. I dahay pē way ahay cəna coy bay re, sifa a mənuko aya dūkwen kē nak ti lize.»

¹¹ Əna bahay sē suje ahay tē tinen ata a tēma dam nā, 'am ana bahay nga sē kwalalan ta 'am ana dō sa 6al kwalalan ata sa ja, bina 'am ana Pol cəna, a gan may bay.

¹² Mē zakay a dūkwen, man a sē tavay uda ata nā, lele sē tavay uda tē alay sē vəvara a bay. Anga nan, zek mēduwen su dō a dūkwen a gan may sē slabak ā man ata wa. Kak i ga zek cəna, ti i ba ā Fenika. Fenika ata dūkwen nā, man sē tavay sē kwalalan ahay pē daliyugo sē Kereta. A mbəda 'am pē bəlay si ta day sa pac sē slahay ū doh.

Vəvara mēduwen a a slabak

¹³ Mad sē walay a dazlan sa 6al mənjoek mənjoek cəna, a ga patan nā tē njadak way a sa zlan atan ā nga ata awan. Tē pəsak anan njamde sē tavay anan kwalalan ā a'am inde ata awan. Ta zla ta 'am sē bəlay sē Kereta ata gəlan'a.

¹⁴ Əna kē njahak bay jiga awan, vəvara a məgala sē ngaman Urakilon ata a nay ā dara wa, a slabak pumo.

¹⁵ Kwayan'a a ban anan kwalalan gec, a mba apan sē tavan pa 'am bay. Anga nan, mē mbəsak anan vəvara ata ā dərōd anan adāka cukutok.

¹⁶ Ma zla bəse tu kon a sē ngaman Kawda winen ā a'am inde ata awan. Ma man uda pē vəvara wa mənjoek. A man ata wa kutok, ma ban anan kwalalan a manay a cədew ata sē məgala anga aday ā saa lize pumo wa bay.

¹⁷ Tē cakaf anan kwalalan a cədew ata, ta daf anan ā mēduwen inde. Pē dəba anahan a wa, ta 6an anan winen a mēduwen ata tew tē lifer. Dō sa 6al kwalalan ahay tē jəjarak sa mban anā wiyan sa day sē Libiya. Anga nan kutok re, tē pəsak anan zana sa haw anan kwalalan ata awan. Tē mbəsakan anan kwalalan anā mad ā zla anan kawa sa nan kutok.

¹⁸ Vəvara kē mbəsakak sa 6al bay hway apan. Anga nan, sidew a nē tē guce anan way ahay ā kwalalan wa.

¹⁹ Sidew a hinen asa, tē guce anan dədom sē kwalalan azar aya pi zek tē zana anahan azar aya tē alay a tinen aya awan.

²⁰ Mē canak anan anā pac bay, anā mawuzlawazl bay, i ga luvon ahay bayak awan. Vəvara ata kē mbəsakak sa 6al bay. Manay aya dūkwen, ma jak sa jəka mi tam bay a re.

²¹ Kē njahak bayak a dō ahay ta pak awan bay. Natiya kutok, Pol a slabak, a jan atan, a wa: «Kwanay dō ahay, suwan abay kē tēmihen 'am uno sa jak ikwen ata, dē slabak ā Kereta wa bay. Kē tēmihen matanan cəna, tiya nā, dī ga dəce bay, way a mənuko ahay ti lize puko wa bay re.

²² Əna həna nen apan ni cəce pikwen wa, bənen mbac lele. Dowan saa mac kwa kərtek ibay, si kwalalan saa lize dəkdek.

²³ Anga avad a sē luvon bine siwaw nā, Mbərom uno nen sē dəfan apan ata a slənay ahay maslay anahan pē cakay uno,

²⁴ a wa: “Pol, kē jəjar bay! Tē dīdek a ki tavay pa 'am ana bahay sē Ruma. Təma! Mbərom kē gak anak sumor; bina dō a anaya ā kwalalan inde ata fok ti lize kwa kərtek bay.”

²⁵ Anga nan, dō ahay, kē jəjiren bay. Nē dəfak nga pē Mbərom, i ga anan kawa anahan a su jo ata awan. Dowan i lize bay.

²⁶ Aya əna, vəvara i lize anan kwalalan a anan pu kon a inde ā mamasl sē bəlay.»

²⁷ Kē gak həna luvon kuro nga anahan a fudo, vəvara winen apan i ra manay sa man nga ā bəlay a mēduwen ata inde hwiya. Man luvon a ga cəna, a ga pu dō sa 6al kwalalan ahay nā, manay apan mi dāzle pē yugo.

²⁸ Tē dazay anan lifer tē rəslom ma 6an aya apan ata ā a'am inde, anga sē lavay anan sədək sē a'am awan. Ta tan ā nga nā, a'am a nē sədək i ga miter kwa kuro fudo. Tē hədək mənjoek asa, ta tan ā nga i ga miter kwa kuro maakan.

²⁹ Tē jəjarak, anga vəvara i sa zla anan kwalalan ā man sē pəkərad ahay. Anga nan, tē dazay anan njamde sē tavay anan kwalalan ā a'am inde ataya fudo ta sē dəba sē kwalalan. Tinen apan ti ga amboh, aday idē ā cəde bəse.

³⁰ Dō sa 6al kwalalan ahay, abay a nan atan sē dazay wa aday ti zla way a tinen. Tē dazay anan wa kwalalan a cədew ata awan,

ta ga kawa abay a nan atan sə dazay anan njamde sə tavay anan kwalalan à a'am inde ata, ta day sa 'am ana kwalalan a re.

³¹ Əna Pol a dazlan sa jan anà suje ahay pi zek tə bahay a tinen, a wa: «Kak dō sa 6al kwalalan ahay tə njahak à kwalalan inde bay cəna, ki təmen bay.»

³² Matanan, suje ahay ta slađ anan liđer sa 6an anan kwalalan a cəđew ata pə kwalalan məduwen ata awan, tə mbəsakak anan ayak kwalalan a cəđew ata a slahay à a'am inde.

³³ Coy idé winen apan i cəđe bəse kutok, Pol a jan atan nə tã pa way, a wa: «Luvon kuro nga anahan a fudō, kə jəjiren, ki pen awan bay.»

³⁴ Kak a nak ikwen sa tam anan sifa a kwanay nã, kem, pen way hənã mənjęk kutok. Əna kwa sibək sa nga a kwanay kərtək saa lize nã, ibay.»

³⁵ A ndav anan 'am anahan ata cəna, a gəbã way sa pa, a nğaran ayak anã Mberom pa man sə idé a tinen ahay fok. A gəzla anan i zek wa, a dazlan sa pa.

³⁶ Ajalay nga a tinen a fok a däle, ta pa way kutok.

³⁷ Dō a abay à kwalalan inde ataya mə baslay zek manay səkat cew tə kwa kuro cuwəe nga anahan mbərka (276).

³⁸ Ta rah lele nã, tə guce anan ndaw à a'am inde anga aday kwalalan à ba sabay.

Kwalalan ana atə Pol kə lizek

³⁹ Idé a cəđe lele kutok nã, dō sa 6al kwalalan ahay fok, ta san sa jəka tinen ahay bay jiga awan. Tə canan anã man sə wiyen sa 'am sə bəlay. Kak i ga zek nã, a nan atan abay sa zla anan kwalalan à man ata aday à nga uda awan.

⁴⁰ Anga nan, ta slađ anan liđer sə njamde sə tavay anan kwalalan à a'am inde ataya, tə mbəsak atan à a'am inde. Tə dazlan tə pəsak anan liđer sə dədom sa tan cəved anã kwalalan ataya awan. Tə cakaf anan zana sa day sa 'am sə kwalalan, anga aday vəvara à zla anan kwalalan pa man sə wiyen ata awan.

⁴¹ Əna kwalalan a tavay way anahan dek, anga man ata nə sədek bay. Kwalalan a nga ta day sa 'am à wiyen inde gec. Məsugurndolon sə a'am a nay, a kad anan kwalalan ta sə dəbã anahan a wa.

⁴² A nan abay anã suje ahay sa vad anan dō sə dangay ahay anga tã saa zləzlov aday sa haw way a tinen ahay bay.

⁴³ Əna bahay sə suje ataya a gafan atan 'am sa ga kawa ana tinen sə bayak ata awan, anga a nan sa tam anan sifa ana Pol. Coy, a jan anã dō sa san sə zləzlov ataya tã lah pa 'am à a'am inde.

⁴⁴ Anã dō azar aya ite nã, a jan atan nə tã ban alay à dədom sə kwalalan ma kad ataya, ti dazay anan à a'am inde. Mə dəzle

pə dədala fok a manay a zay nã, matanan kutok.

28

Pol winen à Malta

¹ Mə dəzle pə dədala zay nã, mə sləne sləmay ana man ata nə tə ngaman Malta.

² Dō sa man ataya tə təma manay tə atlaslay mível a lele. Tə hanan umo uko, anga iven winen apan i ga, aday mađ dukwen a ga ike.

³ Pol a ray dədom sa pak pə uko. Uko sa ban pə dədom cəbak ata nã, dəđew a nay ahay à dədom ata wa, a rac anan Pol pə alay.

⁴ Dō su kon ataya tə canan anã dəđew mə tapan a pə alay ata nã, ta wa: «Avad uway a ibay! Dowan a anan nə dō sa vad nga su dō. Kwa à ga hənã kə tamak à a'am wa dəp nã, mbərom a mənuko sə ngaman Didek ata nə i mbəsak anan tə sifa a bay.»

⁵ Aya əna, Pol a mbazlay anan dəđew ata, a slahay u uko inde. Awan kə hanak apan kwa mənjęk bay.

⁶ A ga patan nã, i mac bəse, kabay alay anahan i tar. Əna kə njahak bayak a, awan kã gak anan bay. Tə bayak asa, ta wa: «Cəkəbay, i ga nã, winen nə mbərom a kərtək a re!»

⁷ Bahay sa man ata nã, tə ngaman Publiyus, doh anahan a nə daren ta man ata bay. A ra manay əga winen, mə njahak luvon maakan, winen apan i pan umo way lele.

⁸ Bəbay ana Publiyus ata, winen mə nahay a, nga a bərzlan, aday azay a ruhan re. Pol a zla à man ana dōwan a dəvac ata, a ga amboh anga winen, a dəfan alay pa nga, a mbar anan.

⁹ Pə dəbã anahan a wa dukwen, dō sə dəvac sa man ata azar aya fok ta nay à man ana Pol, a mbar atan.

¹⁰ Tə varak umo magwagway ahay bayak awan. Manay apan mi zla way a manay coy, mi ján à kwalalan inde dukwen, tə varak umo way sa man umo zek pə cəved ahay re.

Pol a slabak sa zla à Ruma

¹¹ Pə dəbã anahan a wa kiya maakan nã, ma zla tə kwalalan sa nay ahay à Aleksandriya wa. A alay sə vəvara nã, kwalalan ata winen à man ata awan. Kwalalan ata nã, tə ndakak apan pəra sə mbərom ahay cew, tinen muwsa ahay sə ngaman Kastor tə Polok ata awan. Kwalalan ata kã vak à man ata awan.

¹² Mə dəzle à wulen su doh sə ngaman Sirakus ata awan, mə njahay à man ata luvon maakan.

¹³ Mə slabak à man ata wa, ma zla à wulen su doh sə ngaman Regiyus ata awan. Sidew anahan a nã, mađ sə walay a dazlan sa 6al. Sidew a asa, mə dəzle à man sə dazay à Potiyoli.

¹⁴Ma tan à nga anà dō a Yesu ahay à man ata awan. Ta jan umo nà mē njahay āga tinen lumo pam lele. Mā lavay zek sa zla à Ruma nà, matanan kutok.

¹⁵Mērak ahay à Ruma tē slēne lēbara a manay nà, ta nay ahay à wulen su doh sē ngaman Lumo sē Apiyas, aday à wulen su doh sē ngaman Man sē Tavay Maakan ata awan, anga aday mē zlangay tē tinen. Pol a canan atan cāna, a ngēran anā Mbērom, anga kē njadak mēgala.

¹⁶Mā dāzle à Ruma cāna, tē varan cāved anā Pol sē njahay ù doh anahan cara, āna suje inde a ba apan.

Pol winen à Ruma

¹⁷Pē dēba anahan a wa luvon maakan cāna, Pol a ngaman anā dō sē lavan nga anā Yahuda ahay à Ruma ataya awan. Tē halay nga lele nà, a jan atan, a wa: «Mērak uno ahay, na gak awan pu dō a mēnuko ahay bay, na gak awan pē atatak way ana bije a mēnuko ahay bay, āna tē bēnak nen à Urēsālīma, tē varan ahay nen à alay inde anā Ruma ahay.

¹⁸Tē cēce puno wa way uno sa ga ata nà, a nan atan abay sē mbāsak nen, anga ta tan à nga na gak awan a inde tēde ti vad apan nen a bay.

¹⁹Āna a nan anā bahay sē Yahuda ahay tē mbāsak nen bay. Anga nan, nē cēce, na wa tā su go sariya āga bahay sē Ruma, kwa ā ga nē na gak anan may sa zlah pu dō uno ahay bay dēp nà, na.

²⁰Anga nan kutok, nē cēce, na wa dē zlangay, bina u no kē sēnen tē jaway nen kawa hēna anan dukwen, anga na dāf nga pē dōwan a Isērā'īla ahay fok sa ba ata awan.»

²¹Tē mbādahan apan, ta wa: «Manay mē slēnek awan a anga iken ibay. Dōwan inde kē nak ahay tē derewel a à alay inde anga iken à Yahudiya wa ibay. Mērak ahay tē tākerek umo lēbara sē awan lelibay pē iken ibay a re.

²²Āna ma gan may nà, mē slēne tē alay a manay a, 'am anak awan, anga kwa aha fok cāna, dō ahay tē kēdey anan dō ana Yesu ahay.»

²³Ta dāf luvon a aday ti i halay nga asa ata awan. Luvon ata a dēzley ahay cāna, dō sē halay nga à man ana Pol ataya tē zalay sē kwakwa ata awan. Pol a dākan atan anan 'am sē bahay a Mbērom nē hway. A rēzlen à nga sē dākan atan anan 'am a Yesu nē ndekārkarre tē cāved sē Tawrita, aday tē deftere ana dō maja'am a Mbērom ahay fok.

²⁴Azar sē dō ahay tē tēmahak 'am a Pol sa jan atan ata awan, āna azar sē dō ahay aya tē tēmahak itēbay.

²⁵Tinen apan ti vad uway à wulen a tinen, aday ta ta 'am kutok. Āna ta saa ta 'am ata

nà, āa Pol kē jak atan 'am inde kērtēk, a wa: «Way ana Apasay Cāncan a sa jan anā bije a kwanay ahay tē dūngo ana dō maja'am a Mbērom Ezaya nà, dīdek awan.

²⁶Mbērom a wa:

“Zla, ka sa jan anā dō uno ahay nā: Ki pēken slēmāy lele, āna ki sēnen awan bay. Ki zēzuren way lele, āna ki cinen anan anā awan bay.

²⁷Anga dō a anaya nà, nga a tinen nē mē kuray aya awan,

tē rēdak anan slēmāy a tinen ahay,

tē tacak anan idē a tinen ahay.

Kak matanan bay cāna,

abay ti canan idē,

ti slēne slēmāy,

ti san way,

ti mbēda 'am pi nen, ni mbar atan.*»

²⁸Pol a jan atan asa, a wa: «Sēnen a kutok nà, Mbērom kē tēbak cāved sa tam anā dō su kon azar aya hēna. Tinen nà, ti slēne lēbara anahan.»

[

²⁹Pē dēba sa 'am ataya wa nà, Yahuda ahay ta zla way a tinen, tinen apan ti vad uway tē mindel à wulen a tinen.]

³⁰Ava cew nà, Pol mē njahay a ù doh sē masa. A tēma mbēlok anahan ahay fok nē lele.

³¹A wazay anan 'am sē bahay a Mbērom, a dākan anan lēbara ana Bahay a mēnuko Yesu Almasihu anā dō ahay. A ja 'am mēnjēna ajējar, aday dōwan kē gafak anan 'am bay.

* 28:27 Ca pē Esaaya 6.9-10.

**Derewel ana Pol sɛ vinden ayak
anà dɔ sɛ
Ruma ahay
Adakay way pɛ deftere a
anan**

Derewel a zɛbor a anan nà, Pol a vinden anan ayak anà egliz à Ruma. Ruma aday nà, kɛ tɛrak wulen su doh zek mɛduwen a sɛ daliyugo a fok. A ga nà, kawa kula Pol kà zlak à Ruma fan bay. Anga nan kutok, a tatakan atan ayak way ahay bayak a dɛc dɛc pɛ cɛvedɛ a Mbɛrom sɛ varan anà dɔ ahay aday ti tam ata awan.

Nga sa 'am ahay

Pol a dakay anan zek anahan (1.1-17)

Pa 'am a Mbɛrom nà, dɔ ahay fok ta gak ines (1.18 - 3.20)

Mbɛrom a tɛma dɔ ahay nɛ kɛkɛmaw (3.21 - 4.25)

Anjahay wiya su dɔ sa dɛf nga pɛ Yesu ahay (5.1 - 8.39)

Mbɛrom a ngaman anà Isɛra'ila ahay (9.1 - 11.36)

Anjahay su dɔ a Yesu ahay à wulen a tinen inde (12.1 - 15.13)

Aja 'am ahay (15.14 - 16.27)

Pol a jan ayak 'am anà dɔ sɛ Ruma ahay

¹ Sɛ vindek ayak derewel a anan nà, nen Pol, dɔ si mer su way ana Yesu Almasihu. A ngumo aday nɛ tɛra dɔ maslan anahan awan, nen mɛ walay a sɛ dakay anan lɛbara anahan mugom a anà dɔ ahay.

² Lɛbara ata aday nà, Mbɛrom a kɛ zlapak uko anan ahay tɛ dungo ana dɔ maja'am anahan ahay kwakwa, tɛ vinde anan à Deftere anahan inde.

³ Lɛbara ata nà, pɛ wan anahan, Bahay a mɛnuko Yesu Almasihu. Winen mɛ wahay a pɛ daliyugo nà, à dala mbak ana bahay Dawuda inde.

⁴ Mbɛrom a slabakay anan ahay à mɛke wa tɛ mɛgala ana Apasay Cɛncan awan. Matanan kutok, Mbɛrom a dakay anan nɛ Yesu Almasihu, Bahay a mɛnuko, winen wan anahan awan.

⁵ Tɛ winen a kutok, Mbɛrom a tɛra nen dɔ maslan anahan awan. U go sumor ata nà, aday nà zla saa dakay anan 'am anahan anà dɔ su kon azar aya awan, aday tɛ daf apan nga, tɛ dɛfan apan lele. Natiya, ti hɛran nga aya nɛ slamay a Yesu Almasihu kutok.

⁶ Kwanay Ruma ahay, kwanay dukwen à wulen su dɔ ataya inde. Mbɛrom a ngamak ikwen nà, aday kɛ tɛren dɔ ana Yesu Almasihu ahay.

⁷ Anga nan kutok, nɛ vindek ikwen ayak nà, à kwanay dɔ a Mbɛrom a sɛ pɛlay ataya

awan. A ngamak ikwen nà, aday kɛ tɛren dɔ anahan aya awan.

Mbɛrom Bɛbay a mɛnuko tɛ Yesu Almasihu Bahay a mɛnuko, tɛ gak ikwen sumor, aday tɛ varak ikwen zay a tinen.

A nan anà Pol sa zla à Ruma

⁸ Mama'am aday nà, nɛ ngaran anà Mbɛrom anga kwanay a fok tɛ slamay ana Yesu Almasihu. Angamaw? Anga dɔ ahay bayak a pɛ daliyugo tinen apan ti slɛne nà, kwanay apan ki dɛfen nga pɛ Yesu Almasihu.

⁹ Pac pac nen apan ni ga amboh cɛna, nɛ bayak nɛ pɛ kwanay awan. Way a nen sa ja hɛna ata dukwen nà, Mbɛrom awan a san zle, na ja ata nà, 'am didek awan. Winen a aday nà, na gan mer su way a dukwen tɛ mivɛl kɛrtek awan. Na gan mer su way sɛ dakay anan lɛbara a mugom a pɛ wan anahan Yesu Almasihu.

¹⁰ Na gan amboh hɛna, aday à vuro cɛvedɛ sa zlak ayak àga kwanay. Kak way ata kà zlak anan à nga ite nà, ni zlak ayak kutok.

¹¹ Anga na gak anan may nɛ bayak a sa zlak ayak saa varak ikwen ahay way ana Apasay Cɛncan a sɛ vuro ataya awan, anga aday kɛ njiden mɛgala anahan.

¹² Na ja adɛka nà, varuko anan mɛgala i zek ahay lele, anga mɛnuko dɛ dɛfak nga pɛ Yesu Almasihu.

¹³ Mɛrak uno ahay, u no dukwen, sɛnen apan aday nà, na gak anan may sa zlak ayak àga kwanay nɛ saray bayak awan. Əna hwiya nɛ njadak cɛvedɛ a bay way anahan. U no sa zlak ayak saa ga mer su way à wulen a kwanay kawa anuno sa taa ga ù kon azar aya ata re, anga aday kɛ zɛgihen anan sɛ pɛrahan azar anà Yesu lele.

¹⁴ Mbɛrom kɛ varak uno mer su way à lay inde. Natiya tɛktek ni dakan anan lɛbara ata anà dɔ ahay fok. Nɛ dakan anan anà dɔ mɛ vɛzle aya aday anà dɔ mɛ vɛzle a itɛbay ataya re. Nɛ dakan anan anà dɔ mɛ jangay aya aday anà dɔ mɛ jangay a itɛbay ataya re.

¹⁵ Anga nan kutok, na gan may tɛ mindel sɛ dakak ikwen anan lɛbara a Yesu ata anà kwanay Ruma ahay re.

Lɛbara ana Yesu nà, mɛgala awan

¹⁶ Nen tɛ ataslay mivɛl a sɛ dakay anan lɛbara ana Yesu. U go waray bay. Anga lɛbara a mugom ata nà, mɛgala ana Mbɛrom uda awan sa tam anan a sa daf nga pɛ Yesu Almasihu ataya fok. A varan cɛvedɛ pa 'am nɛ anà Yahuda ahay aday ù dɔ su kon azar aya re.

¹⁷ Lɛbara a mugom ata a dakay aday nà, Mbɛrom a tɛra anan dɔ zɛnzen a, dɔ didek a pa 'am anahan a nɛ kɛkɛmaw. A nan nà, dɔ ahay tɛ daf nga pa wan anahan cɛna coy. Cɛvedɛ maza inde sabay. A tɛra nɛ kawa ana Mbɛrom a sa ja à Deftere anahan inde

ata awan, a wa: «Dowan a kè dáfak nga pə Mbərom cəna, i tara anan dō dīdek a pa 'am anahan. Ata dōwan ata i njad sifa dīdek awan.*»

Mbərom a ga mivəl pə ines sə dō ahay fok

¹⁸ Aya əna, mivəl a Mbərom winen apan i kay uho anga sa ga sariya pə huwan su dō zənzen awan, bina tinen tə dəfan apan bay, tə həran nga bay. Mbərom i gan atan sariya anga way a tinen a sa ga ata nà, kə mbəsakak anan cəved anà dō azar a sa san anan dīdek a Mbərom sabay.

¹⁹ Mbərom i gan atan sariya, anga ta san cəved sa tam zle. 'Ba kə dəkak atan anan cəved ata awan, əna tə bənak anan bitem anà cəved ata bay.

²⁰ Mbərom a aday nà, winen kəkəməw? Kula dōwan kə canak anan bay. Əna a ban pə ananahan sə ndakay daliyugo ata wa nà, way anahan a mə ndakay ataya tə dəkay anan nə winen Ba Məgala pa sə viyviya awan, aday winen dō kərtek Mbərom a way anahan. Way ataya fok ta ca ike. Anga nan, dō ahay ti mba apan sa njad alay sa 'am tətə sabay.

²¹ Natiya kutok, kwa á ga nə ta san Mbərom zle dəp nà, tə hərak anan nga aday tə ngərak anan kəwa abay tədə tə dəkay nga aday sə ngəran anà Mbərom ata bay. Adəka nà, abayak nga a tinen a fok nə pə way kəriya aya awan. Asan way a tinen kə hurfok. Ta san awan pə Mbərom sabay.

²² Tə bayak adəka nà, ta san way zle, cəkəbay tinen bəlbəle aya awan.

²³ Tə varak anan mazlaḅ anà Mbərom, dō sa mac itəbay ata, sabay. Ta ma nga nə sə dukwen gərmec ù vo anà pəra ahay sa ga minje tu dō zənzen aday sa mac ataya awan, aday anà pəra ahay sa ga minje tə məvuhom ahay, way sə kiḅe ahay, aday anà way sa zla tə kutov ahay cara cara.

²⁴ Anga nan kutok, Mbərom a mbəsak atan sa ga way sa zlan atan à nga, way lelibay ataya awan. Ti ga way sə waray ahay sa ga məsagar pi zek ahay.

²⁵ Tə mbəsak Mbərom, dō sə dīdek, anga sə pərahan azar anà way mungwalay aya awan. Tə həran nga adəka nà, anà way a Mbərom sə ndakay ataya awan. Tinen mbəsak zek a Mbərom a dō sə ndakay way ataya awan, dōwan a abay tədə sə həran nga, sə ngəran pa sə viyviya ata awan. Amen.

²⁶ Anga nan, Mbərom a mbəsak atan tã ga way sə waray a sa zlan atan à nga cəvedabay ata awan. Uwar ahay, tə mbəsak sə nahay tə mungol ahay, ta ma nga sə nahay adəka nə tə uwar car aya awan. Way ata dukwen nə way sa zlan à nga anà Mbərom bay.

²⁷ Mungol ahay dukwen ta ga nə matanan, tə mbəsak anan uwar ahay, ta ma nga sa

gan may adəka nà, anà mungol ahay kawa tinen aya awan. Natiya kutok, atə mungol tə mungol tinen apan ti ga way ma ga waray aya sa ga patan məsagar. Ti mer su way a tinen ataya, tinen apan ti ngəzahay sariya pi zek anga ines a tinen ataya awan.

²⁸ Dō ataya tə pəlay sa san Mbərom bay. Anga nan, winen a kə mbəsakak atan aday tã nes anan abayak nga a tinen matanan kutok, tã ga way lelibay aya bayak awan sa zlan atan à nga.

²⁹ Mivəl a tinen nà, ma rah aya tə way lelibay aya cara cara bayak awan. Tinen apan ti ga ubor pə way sə dō ahay, tinen sədək aya awan, sarak aya awan, tinen apan ti vad dō, tinen apan ti tere, tinen apan ti njəkan uda anà dō ahay, tinen huwan aya awan, tinen apan ti gədan azar anà dō azar awan,

³⁰ tinen apan ti ja 'am lelibay aya pə dō ahay, ti nan ide anà Mbərom, ti gənanahan anà dō ahay, ti həran nga anà zek a tinen, ti zlapay awan aya awan, tinen apan ti pəlay nə cəved wiya sa ga ines ahay, tə dəfan apan anà babay a tinen ahay kabay anà may a tinen ahay sabay,

³¹ ta san way lele aya sabay, ta san pa 'am a tinen ma ja aya sabay, ta san sə pəlay dō sabay, dōwan a gan atan i zek wa itəbay re.

³² Aday dukwen, dō ataya ta san zle, Tawrita a Mbərom kà jak pə sariya ana dō ataya awan, ti njad amac. Kwa á ga nə ta san zle dəp nà, tinen apan ti ga way ataya matanan hwiya. Mə zakay a kutok nà, tinen apan ti həran nga anà dō sa ga way ataya kawa ta ga nə way lele aya awan.

2

Sariya a Mbərom saa gan anà dō ahay ata awan

¹ Kwa á ga nə iken waya waya, san apan aday nà, kak iken apan ki man anan mungok anà dō pə ines cəna, ka man anan mungok ata nà, anà zek anak awan re, anga ki mba apan sa njad alay sa 'am sabay, bina iken a dukwen ka ga nə way a lelibay ataya re.

² Da san apan zle asanaw, kak Mbərom kà gak anan sariya anà dō sa ga way matanan ataya nà, sariya anahan nə dīdek awan.

³ Iken dō sa man anan mungok ù dō pə way lelibay aya aday iken a ka ga way ataya re ata nà, ki saa tam pə sariya a Mbərom a wa nə kəkəma kəla anaw?

⁴ Adəka bay, i ga nà, tiya nə kə kədəy anan sumor a Mbərom tə munapanaw anahan dəge? Kə kədəy anan anga Mbərom a ngam sa gak sariya fan bay ata biḅaw? A gak sumor ata dukwen, aday kà njad alay a sa

* 1:17 Ca pə Habakuk 2.4.

yam pə ines anak ahay aday nà, ka san bidaw?

⁵ Iken nà, kurkwilen à sləmay anak inde, a nak sa yam pə ines anak bay adəka. Tə alay anak awan, a nak Mbərom à gak sariya anahan. Pə luvon sə sariya a Mbərom nà, ki ga dəcə nà, bayak awan. Anga pə luvon ata cana, Mbərom i gan sariya anà do ahay fok tə cəved awan.

⁶ I varan anà do ahay fok nə pə way a tinen aya sa ga ata awan.

⁷ Do hinen ahay tə rəzlen à nga wa anà mer su way lele aya, aday ti gan may anà mazlaḅ a Mbərom a saa varan atan ataya awan, ti gan may anà zlangar a anahan, ti gan may anà sifa sa ndav bay ata awan. Anà do ataya kutok, Mbərom i varan atan sifa sa ndav bay ata kutok.

⁸ Əna do azar aya ite, ti vəze pə Mbərom. Do ataya ite nà, do sa ngam didek itəbay ataya awan, aday tə pərahan azar adəka nà, sa ga nə sədək a tinen ahay ataya awan. Mbərom i bəjok anan way sə mivəl anahan ahay fok pə tinen.

⁹ Matana awan, do sə sədək ahay fok, ti njad dəcə sa sa liREW. I lah pə Yahuda ahay aday do su kon azar aya kutok.

¹⁰ Aya əna, do sa ga way lele aya ite nà, Mbərom i varan atan mazlaḅ, i ngeran atan, i varan atan zay. I lah sə varan pa 'am dukwen anà Yahuda ahay, aday anà do su kon a azar aya re.

¹¹ Mbərom a ga mer su way anahan pə do ahay nà, alay kərtek a wa.

¹² Do su kon a azar ataya nà, tinen apan ti ga ines, aday ta san Tawrita itəbay. Tinen ti lize dukwen, mənɟəna Tawrita ata re. Yahuda ahay ite nà, ta ga ines, aday ta san Tawrita zle. Mbərom i gan atan sariya anga Tawrita ata awan.

¹³ Dowan saa tərà do didek a pa 'am a Mbərom ta sa pak sləmay pə Tawrita nà, ibay. Si kak dowan a kə dəfak anan apan aday.

¹⁴ Do su kon azar aya nà, ta san Tawrita itəbay. Aday dukwen, à alay azar aya nà, ta ga way təde kawa ana Tawrita sa ja ata re. Ta gak kawa ana Tawrita sa ja ata nà, ata tə dakay anan Tawrita inde à mivəl a tinen kwa abay à ga nə dowan kà jak atan 'am sə Tawrita bay dəp nà, na.

¹⁵ Mer su way a tinen a sa ga ata a dakay anan nà, Tawrita inde ma ga nga awan, à mivəl a tinen ahay inde, anga aday tā san way ana Tawrita sa jan atan «gen» ataya awan. Mez si zek a tinen a a dakay anan re. Bina, alay azar dukwen, tinen a ta san zle, ta gak way libay awan, kabay ta gak way lele awan ata re.

¹⁶ Pə luvon a aday way ataya ti kay zek uho, Mbərom i gan sariya anà do ahay tə alay ana Yesu Almasihu ata awan. Mbərom i ga sariya pə do ahay anga way mi der aya à mivəl inde ata awan. Ləbara mugom a nen sə təkəren anà do ahay ata nà, a ja nə way ataya kutok.

Yahuda ahay tə dəfak anan apan anà Tawrita a bay

¹⁷ Kwanay Yahuda ahay, ki cen pa nga a kwanay həna nà, kəkəməw? Ki jen nà, kwanay Yahuda ahay, ki jen nə kə bənen Tawrita à alay inde, aday ki jen nà, kwanay do a Mbərom ahay.

¹⁸ Ki jen nə way sa zlan à nga anà Mbərom ata dukwen, kə sənən zle coy, anga Tawrita kə dakak ikwen anan way lele aya sa ga.

¹⁹ A ga pikwen nà, ki mben apan sə bənan alay anà hurof ahay aday sə dəvan anà do a azar aya tinen i ide zənzen a inde ata awan.

²⁰ Kwanay gadek a tətakan anan way anà do ɓəlɓele aya, aday sə jangən atan way anà do gwaslay ahay aya à abayak nga inde mba ata awan. Matana awan, ki jen nə Tawrita kə dakak ikwen anan cəved sa san way aday sa san didek ahay fok.

²¹ Əna kwanay apan ki tətakan anan anan way anà do ahay, əna kwanay mbədək anan à nga wa sə tətakan anan way anà nga a kwanay aya awan. Ki jen nà: «Kà ga akar bay!» Kwanay a, kwanay apan ki kəren way ahay.

²² Ki jen anà do ahay nà: «Kà ga mədigwed bay!» aday kwanay a, kwanay apan ki pəlen uwar ahay uho ata kəməw? Kwanay apan ki gifen anan 'am anà do ahay sa ga pəra, əna a zlak ikwen à nga sə kəray ahay way ahay ù doh sə pəra ataya wa kəkəmə asa anaw?

²³ Kwanay apan ki həren anan nga i zek bayak awan, anga Mbərom kə varak ikwen Tawrita anahan, əna kwanay apan ki nəsen anan Tawrita ata nə pa ma mba asanaw? Ata kə nəsen nà, sləmay a Mbərom awan.

²⁴ Mə vinde a à Deftere a Mbərom a inde nə matanan, a wa: «Do su kon azar aya tinen apan ti nes anan sləmay a Mbərom dəgerger anga kwanay Yahuda ahay.*»

Way sə dakay anan iken Yahuda ahay nà, agad mədəndalas bay

²⁵ Kwanay Yahuda ahay nə kə gəden mədəndalas anga sə dakay a nə kwanay do a Mbərom ahay. Kak kə pərihen anan azar anà way ana Tawrita sa ja matanan nà, i mak ikwen zek acəkan. Kak ki gen anan way ana Tawrita sa jak ikwen ata bay nà, ki tərən kərtek a tu do ma gad mədəndalas aya itəbay ataya awan. Magwagway a kwanay a ibay.

* 2:24 Ca pə Esaaya 52.5.

²⁶ Natiya nà, dō kè gəḏak mədəndalas itəbay, aday kè bənak anan bitem anà 'am ana Tawrita a Mbərom ata lele nà, Mbərom a i ca apan kawa dō ma gad mədəndalas a bay aday ḏaw?

²⁷ Anga nan kutok, dō su kon a azar aya aday tə gəḏak mədəndalas sə awan itəbay əna ti ḏəfan apan anà Tawrita ataya, ti sa mak ikwen anan mungok kutok asa. Anga kwanay nà, Tawrita a kwanay inde, aday kwanay apan ki gəḏen mədəndalas. Cəkəbay ki gen anan way mbala ana Tawrita sa ga apan 'am ata awan.

²⁸ Natiya kutok nà, sə təra Yahuda ahay ḏidek aya nə maya anaw? Do sa gad pa zlay si zek anahan wa ata ḏaw? A'ay. Agad mədəndalas ḏidek a nà, agad pa zlay si zek wa cəna coy bay.

²⁹ Əna Yahuda ḏidek nà, dō sa gad mədəndalas à mivél inde ata awan, bina mbala ana Tawrita sa ja apan ata bay. Anga agad mədəndalas ḏidek a nà, mbala ana Apasay a Mbərom sa gad à mivél inde ata awan. Wita ḏukwen, 'am sə Tawrita mə vinde avinde ata bay. Do matanan kutok cəna, saa həran nga nə Mbərom a bina, dō zənnen a bay.

3

Mer su way ana Mbərom sa ga nà, lele

¹ Izəne ḏowan a i cəce: «Kak matanan cukutok nà, Yahuda ahay tə zalay dō su kon a azar aya nə ta ma kutok anaw? Agad mədəndalas a tinen ata nà, magwagway a inde asa ḏaw?»

² Tə ḏidek a nà, magwagway a inde nə mənəcək bay. Mama'am aday nà, Mbərom kè varak atan anan 'am anahan à alay inde.

³ Izəne dō hinen i cəce asa: «Yahuda aya azar a tə ḏəfan apan anà 'am a Mbərom sabay. Aka aday, a nan sa ja kutok nà, Mbərom i ga anan way anahan sə zlapay anan ata sabay kutok ḏaw?»

⁴ Matanan bay! Kwa à ga nə dō ahay fok mungwalay aya awan, Mbərom nà, a gad mungwalay itəbay asanaw! Mə vinde à Deftere a Mbərom inde nà:

«Iken Mbərom nà, ka jak 'am cəna, dō ahay fok ti san nə ka ja ḏidek a hwiya acəkan.

ḏowan a kè pəlak anak cəved sə mungok ḏukwen, i san iken dō ḏidəm a hwiya. »

⁵ Izəne dō maza awan i cəce re: «Ines a mənuko sa ga ataya, ta man zek anà dō ahay sa san Mbərom winen a ga ines itəbay. Kak matanan nà, ines a mənuko ahay ti ga mer su way lele awan. Ata, sariya a Mbərom sa

gak uko ata nà, tə cəved a bay kələḏaw?» Ni ja uda kawa su dō a man a aday!

⁶ Matanan bay jiga awan, Mbərom winen dō ḏidek a hwiya. Bina aday i saa gan sariya anà dō sə daliyugo aya kəkəmwaw?

⁷ Izəne dō hala maza i cəce asa re: «Kak nen apan ni ga ines nà, ata a kay uho nə Mbərom nə dō ḏidek awan, aday dō ahay ti varan mazlaḅ adəka. Əna, i go uda sariya anga nen dō sa ga ines nə pa ma asa mba anaw?»

⁸ Kəkəmwaw? Kak matanan nà, sa ga ines nə lele cukutok, anga sumor a Mbərom i kay ahay uho! Do a azar ta gad upo mungwalay sa jəka: «Sa ja 'am ata nə Pol.» Do ataya ḏukwen ti njad wa sariya a Mbərom.

Do mənjəna ines nà, ibay

⁹ Natiya kutok nà, mənuko Yahuda ahay, ḏə zalay dō su kon azar aya ḏaw? A'ay, ḏə zalak ḏowan ibay. Kawa anuno sa ja bine siwaw nà, Yahuda ahay pi zek tu dō su kon azar aya fok, ines a lavan atan nga.

¹⁰ Kawa ana Deftere a Mbərom sa ja aday nà:

«ḏowan inde kwa kərtek ḏidek a nà, ibay.

¹¹ ḏowan inde kərtek sa san ḏidəm nà, ibay.

ḏowan inde sə pəlay sa san Mbərom a ḏukwen, ibay re.

¹² Do ahay fok tə mbəḏahak anan ləen anà Mbərom,

tə tərak dō kəriya aya awan.

ḏowan inde sa ga sumor kwa kərtek ḏukwen, ibay.†»

¹³ «Way sa nay uho à 'am a tinen ahay wa cəna, lelibay aya fok,

kawa way sa nay ahay à jəvay mə təḃa a wa a rəbas ike ata awan.

Miresl a tinen ahay tə mbəḏa nà, way sə njəkan uda anà dō a azar aya awan.‡»

«'Am a tinen ahay fok nə kawa umom su kən ahay.§»

¹⁴ «Ta ja ḏukwen, 'am sə tahasl dō ahay hwiya,

aday 'am mi wesl aya re.*»

¹⁵ «Ta haw sa vad dō ḏukwen ahahaw.

¹⁶ A man a tinen sa zla ahay cəna, ti hazlap way sə gəḃan ḏəce anà dō ahay bayak awan.

¹⁷ Ta san cəved sə njahay zay tə dō ahay itəbay re.†»

¹⁸ «Tə jəjaran anà Mbərom itəbay fok.‡»

¹⁹ Kak Deftere a Mbərom kə jak matanan cukutok nà, ḏa san apan zle, a jan 'am ata nə anà dō a aday Mbərom a varay 'am anahan a à alay a tinen ahay inde ataya bidaw? Natiya kutok, ḏowan inde kwa kərtek i mba apan sə məman anan ines tətə sabay. Mbərom i gan sariya anà dō ahay fok.

* 3:4 Ca pə Jabuuru 51.6. † 3:12 Ca pə Jabuuru 14.1-3, 53.2-4; Gaajoowo 7.20. ‡ 3:13 Ca pə Jabuuru 5.10. § 3:13 Ca pə Jabuuru 140.4. * 3:14 Ca pə Jabuuru 10.7. † 3:17 Ca pə Esaaya 59.7-8. ‡ 3:18 Ca pə Jabuuru 36.2.

²⁰ Matana awan, dōwan inde saa tēra dō dīdek a pa 'am a Mbərom anga sə dəfan apan anā Tawrita nā, ibay. Adaka, Tawrita a jan anā dō ahay nā, ines inde aday tā san anan coy.

Do ahay ti tēra dō dīdek aya pa 'am a Mbərom nə kəkəmw?

²¹ Həna nā, Mbərom kə təbak anan cəved anā dō ahay sə tēra dō dīdek aya pa 'am anahan. Cəved a wiya ata nə tə bənak pi zek tə cəved sə Tawrita bay. Aya əna, Tawrita pi zek tu dō maja'am ana Mbərom ahay ta jak pə cəved ata kurre way anahan.

²² Cəved ata nā, natiya awan: Dōwan aya tə dəfak nga pə Yesu Almasihu nā, tinen ti tēra dō dīdek aya pa 'am a Mbərom kutok. Mbərom a təbā cəved ata dūkwen, anga Yahuda ahay taayak bay, əna anā dō saa daf nga pə Yesu ahay fok. Anga Mbərom awan aday nā, a gəzla dō ahay pi zek wa itəbay.

²³ Bina, dō ahay fok ta gak ines. Ta slak sə njahay ā man sə mazlaḅ a Mbərom cəncan ata bay.

²⁴ Aya əna, Mbərom kə gak atan sumor anahan kəriya awan, kə tərak atan dō dīdek aya pa 'am anahan. A ga matanan ata dūkwen tə alay ana Yesu Almasihu, dō sə təmay atan ahay ā atahasl wa ata awan.

²⁵ Mbərom a slənay anan, anga aday ā mac ā yime sə dō ahay fok, aday mez anahan ā banay puko wa ines ahay. Matanan, dōwan a kə dəfak nga pə Yesu cəna, Mbərom i pəsen anan ines anahan kutok. A ga kətanān nā, anga a nan sə dakay anan nə winen dō dīdek awan. Ines sə dō ahay sa taa ga ataya nā, Mbərom a taa ga kawa a canan atan bay.

²⁶ A taa njahay tete kawa awan ibay. Əna hana kutok, winen apan i dakan anan anā dō ahay nā, winen dō dīdek awan, ta sa ga way dīdek awan. Aday dūkwen, a nan sə tēra anan dō sa daf nga pə Yesu ahay, dō dīdek aya pa 'am anahan.

²⁷ Kak matanan cukutok nā, awan a inde kə mbasakak uko aday dī njad sa ga anan ti zek daw? Ibay jiga awan. Kak abay dōwan a a dəfan apan nā, anā Tawrita fok kama, ata abay i mba apan sa ga anan ti zek lele. Əna Mbərom a a təbā nə cəved miza awan. Cəved ata nā, adaf nga pə Yesu Almasihu.

²⁸ Matanan, da san zle way anahan, Mbərom a tēra anan dō ahay, dō dīdek aya pa 'am anahan nā, anga tə dəfak nga pə Yesu, bina anga sə dəfan apan anā Tawrita a Musa bay.

²⁹ Aka aday winen a nā, Mbərom sə Yahuda ahay taayan kələdaw? A'ay, winen

Mbərom sə dō ahay kəzlek, Yahuda ahay tu dō su kon azar aya təkə.

³⁰ Anga Mbərom nə winen kərtek. Kak Yahuda ahay tə dəfak apan nga, i tēra atan dō dīdek aya pa 'am anahan.[§] Matanan re, kak dō su kon azar ataya tə dəfak nga pə Mbərom dūkwen, i tēra atan dō dīdek aya pa 'am anahan re.*

³¹ Na jak matanan nā, ata nə kədiyek anan Tawrita adaka daw? Adaka bay, nə həran nga, aday nə tēra anan way lele kawa ana Mbərom a sa daf anan ata awan.

4

Minje ana Ibərahima

¹ Həna nā, bayakuko pə bije a mənuko Ibərahima aday. Di ja nə maw? Ma sə tēran anaw?

² Kak Ibərahima kə tərak dō dīdek a pa 'am a Mbərom anga a ga mer su way lele nā, abay tiya nə i njad sə həran nga anā zek. Əna kə njadak sə həran nga anā zek pa 'am ana Mbərom bay.

³ A Deftere a Mbərom inde nā, ta ja apan nə maw? «Ibərahima kə dəfak nga pə Mbərom. Anga nan, Mbərom a ca apan nə winen dō dīdek awan.*»

⁴ Da san zle, dōwan a kə gak mer su way cəna, tə haman way sə herreḅ anahan, bina tə varan nə magwagway bay asanaw? Wita nə way sə herreḅ anahan a way anahan.

⁵ Əna dōwan a kə dəfak nga pə Yesu mənəna a daf nga pi mer su way anahan lele aya nā, Mbərom i ca apan nā, adaf nga anahan ata kə tərak anan dō dīdek awan. Cəved a Mbərom inde sə tēra anan dō ahay dō dīdek aya pa 'am anahan, aday ta 'am kəriya awan.

⁶ Bahay Dawuda a ja matana re. A ja nā, Mbərom a tēra anan dō sa daf apan nga ataya, dō dīdek aya pa 'am anahan, mənəna a ca ide pi mer su way a tinen ata awan. Ti taslay mivel kutok. Matanan, Dawuda a wa:

⁷ «Do sa ga ines ahay ti taslay mivel, anga Mbərom kə pəsek atan anan ines a tinen ahay, aday kə banak patan wa atahasl a tinen ahay fok.

⁸ Do sa ga ines ahay, ti taslay mivel, anga Mbərom i ca pə ines a tinen ahay sabay.[†]»

⁹ Natiya, ataslay mivel ata nā, winen mə lavay zek a anga Yahuda ahay dəkdek daw, kabay anga dō su kon azar aya cite daw? Nə lahak sa ja coy asanaw: «Ibərahima kə dəfak nga pə Mbərom. Anga nan, Mbərom a ca apan nə winen dō dīdek awan.[‡]»

§ 3:30 Yahuda ahay, tinen dō ma gadməndaldas aya awan. aya itəbay ataya awan. *

‡ 4:3 Ca pə Laataanooji 15.6. †

* 3:30 Do su kon azar aya nā, tinen dō ma gadməndaldas 4:8 Ca pə Jabuuru 32.1-2. ‡ 4:9 Ca pə Laataanooji 15.6.

¹⁰ Way ata a tēra nā, siwaw? A gad mēdēndalas aday dāw, kabay pē dēba anahan a wa dāw? Pē dēba anahan a wa bay. A sa gad mēdēndalas nā, Mbērom kē tērak anan winen dō dīdek a pa 'am anahan coy.

¹¹ Ibērahima a gad mēdēndalas sē dākay anan winen kē dēfak nga pē Mbērom coy, aday Mbērom kē tērak anan dō dīdek a pa 'am anahan coy re. Matanan Ibērahima a tēra bēbay su dō sa dāf nga ahay aday tinen ma gad mēdēndalas a itēbay ataya fok. Bina Mbērom a tēra atan dō dīdek aya pa 'am anahan kawa anahan sē tēra anan Ibērahima ata awan.

¹² Aday Ibērahima, winen bēbay su dō ma gad mēdēndalas aya fok re, ēna si ti pērahan azar anā cēved sē adāf nga ana Ibērahima ā alay a aday a saa gad mēdēndalas ata awan.

Way a Mbērom mē zlapan a anā dō anahan ahay

¹³ Mbērom a zlapan anā Ibērahima, i varan anan daliyugo fok anā zahav anahan. Matanan kutok, Mbērom a a zlapan anan nā, anga Ibērahima kē dēfak anan apan anā Tawrita bay, ēna a zlapan anan anga Ibērahima kē dēfak apan nga ata awan, kē tērak dō dīdek a pa 'am anahan.[§]

¹⁴ Kak dōwan aya inde tē njadak way ata anga sē dēfan apan anā Tawrita cēna, ata adāf nga pē Mbērom i tēra kēriya bugol, aday 'am a Mbērom sē zlapay anan ata kē tērak way kēriya re.

¹⁵ Tawrita a gēbay ahay cēna, mivēl a Mbērom, bina dō ahay tē dēfan apan bay, ta gak ines. Abay Tawrita ā ga ibay cēna, aga ines i ga inde sabay re.

¹⁶ Anga nan kutok, way a Mbērom sē zlapay anan ata nā, a zlapan anan nē anā dō sa dāf apan nga ahay. A ga matanan ata dūkwēn, aday ā varan atan anan way ata kēriya awan. 'Am ata mē zlapan a dūkwēn, anā zahav ana Ibērahima ahay fok. Zahav ana Ibērahima nā, dō sē dēfan apan anā Tawrita ahay dākdek bay, ēna dō sa dāf nga pē Mbērom kawa Ibērahima ahay re. Anga winen nē bēbay a mēnuko aya fok.

¹⁷ Kawa ana Mbērom sa jan anā Ibērahima, a wa: «Nē tērak iken bije sē zahav ahay bayak awan.*» Matanan Ibērahima nā, winen bēbay a mēnuko pa man sē ide a Mbērom, anga winen kē dēfak apan nga. Mbērom winen dō sē varan sifa anā way ma mac aya fok, dō sē ndakay way ahay fok tē alay mēgābar awan, ata awan.

¹⁸ Abay abayak nga ana Ibērahima inde pē awan sabay, ēna kē dēfak nga pa 'am a Mbērom sa ja: «Wan sē kutov anak ahay ti baslay zek bay†» ata awan. Kē dēfak anan

ide anahan zuhhwe pē Mbērom, kē tērak bēbay sē zahav ahay bayak awan acēkan.

¹⁹ A san zle re, ava anahan kē dēzlek bēse sēkat coy, aday Saratu dūkwēn, i mba apan sa ga wan sabay. Kwa ā ga nē zlay si zek anahan nē coy kawa ma mac awan dēp nā, adāf nga anahan pē Mbērom ata bēle a bay.

²⁰ Anga nan, kula way a Mbērom sē zlapan anan ata, kē gak anan hiyem hiyem bay. Adēka nā, adāf nga anahan kē jērahak, a ma nga sē hēran nga ā Mbērom.

²¹ Way inde a san zle kērtēk cēna: Mbērom nē mēgala anahan inde sa ga way anahan sē zlapay anan ata awan.

²² Anga nan, Mbērom a ca apan nē winen dō dīdek awan.[‡]

²³ 'Am a Dēftere sa ja «Mbērom a ca apan nē winen dō dīdek awan» ata, mē vindē nē anga Ibērahima dākdek bay.

²⁴ 'Am ata mē vindē a anga mēnuko re. 'Da dāf nga nē pē Mbērom, winen dō sē pēdēkey anan Bahay a mēnuko Yesu ā wulen su dō ma mac aya wa ata awan. Aday winen a dūkwēn i i tēra mēnuko dō dīdek aya pa 'am anahan.

²⁵ Mbērom a mbēsak anan ā mac anga ines a mēnuko ahay, aday a slabakay anan anga dē tēra dō dīdek aya pa 'am anahan awan.

5

Mbērom a zlah anan mēmal anahan tē mēnuko nā, tē Yesu

¹ Matanan kutok, dē tēra dō dīdek aya pa 'am a Mbērom, anga dē dēfak apan nga, aday hēna kutok zay a mēnuko inde tē winen anga Bahay a mēnuko Yesu Almasihu.

² Winen kē njadak uko cēved aday Mbērom a gak uko sumor, anga dē dēfak nga pē winen awan. Tē sumor anahan ata nā, dī jēra sē tavay apan nē nējanjan lele. 'Di taslay anan mivēl, anga dī i njad sē njahay ā man sē mazlaē a Mbērom.

³ Aday asa, dī taslay mivēl tē dēce a mēnuko ahay re, anga dā san zle, dā gak dēce nā, dī njad ngatay aday.

⁴ Ngatay aday dūkwēn, i tēra mēnuko dō ma san nga aya awan. Aday dā tērak dō ma san nga aya ite, dī dēfan ide anā way sa 'am.

⁵ 'Di dēfan ide anā way sa 'am, way sa 'am ata dūkwēn a njakan uda anā dō itēbay asanaw? Anga Mbērom kē kak uko anan asan zek anahan coy ta sē varak uko ahay Apasay anahan Cancan a ā mivēl inde re.

⁶ Ayaw, ā alay a mēnuko bēle aya mba ata nā, Almasihu winen kē mēcak anga mēnuko, mēnuko aday nā, dō mē vēze aya pē Mbērom. Almasihu a mac nā, ā alay ata kutok, kawa sa zlan ā nga ā Mbērom.

§ 4:13 Ca pē Laataanoji 12.2-3, 17.4-6, 22.15-18.

* 4:17 Ca pē Laataanoji 17.5.

† 4:18 Ca pē Laataanoji 15.5.

‡ 4:22 Ca pē Laataanoji 15.6.

⁷ Dowan saa tēma sa mac anga dō dīdek a natiya ca nā, ibay. Izāne anga dō sa ga way lele aya nā, dō ahay ti ngam sa mac.

⁸ Cakabay Almasihu a mac anga mənuko nā, à alay a mənuko dō sē ines ahay hwiya. Matanan Mbərom a kay anan ahay asan zek anahan anga nuko nā, na.

⁹ Aya, mez ana Almasihu kə varak uko cəved sē tēra dō dīdek aya pa 'am a Mbərom. Anga nan dā san zle lele re, zek a ana Almasihu a dukwen, i i tam mənuko à mivél a Mbərom saa ga pə dō ahay ata wa re.

¹⁰ A alay a aday mənuko dō sa nan ide anā Mbərom ahay hwiya ata nā, winen kə ndəvak anan sa zlah anan malmal tē mənuko, tē amac a wan anahan. Aka aday hēna dē tərak dō anahan ahay coy nā, i tam mənuko à sariya anahan saa ga ata wa, anga wan anahan kə slabakak ahay à məke wa kutok bidaw?

¹¹ Wita dəkdek cəna coy bay. Di taslay mivél re, anga ajapay a mənuko tē Mbərom, bina Yesu Almasihu Bahay a mənuko kə tərak mənuko car a Mbərom ahay coy asanaw?

Minje ata ana Adama tē Almasihu

¹² Atahasl a nay ahay pə daliyugo nā, anga dō kərtek sa ga ines, winen nā, Adama. Aday ines anahan a tavakay ahay amac pə dō ahay. Dō ahay fok ti mac kutok, anga fok a tinen a ta gak ines re.

¹³ Mbərom a saa varan Tawrita anā Musa nā, ines inde pə daliyugo coy. Əna à alay a Tawrita inde fan bay ata nā, Mbərom a baslay ines a tinen ahay fan bay re.

¹⁴ Aya əna, a bənay ahay pə Adama wa hus pə Musa dukwen, amac winen apan i vad dō ahay. Kwa tinen ta gak ines kawa ana Adama dō sē vəze pə Mbərom ata itəbay nā, amac kə vədak atan re.

Adama dukwen, winen kawa minje ana Yesu, dōwan a saa nay ahay ata awan.

¹⁵ Əna magwagway a Mbərom sē varak uko tē Yesu ata nā, kə gak minje tē ines mbala ana Adama sa ga ata bay. Tē dīdek a nā, dō ahay bayak a tē məcak anga ines ana Adama. Əna magwagway a Mbərom sa var kəriya tē alay ana Yesu Almasihu ata nā, a zalay atahasl ana Adama. Anga Mbərom kə gak anan sumor anā dō ahay kə zalak.

¹⁶ Magwagway a Mbərom nā, a ga minje tē atahasl ana Adama bay. Ines ana Adama sa ga ata nā, kə varak anan mungok coy, sariya kə bənak anan. Aya əna, sumor a Mbərom a mbasay pə ines sē dō ahay, kwa à ga nē ta gak ines bayak awan, aday a tēra atan dō dīdek aya pa 'am anahan.

¹⁷ Matanan kutok, anga ines su dō kərtektəkke, amac kə mbərma alay pə dō ahay fok. Əna way sē zalay anan way ata tē sumor dukwen, a nay tu dō

kərtektəkke, winen Yesu Almasihu. Anga winen, Mbərom kə gak anan sumor anā dō ahay bayan awan, a tēra atan dō dīdek aya pa 'am anahan. Matanan ti njad sifa sa ndav bay ata awan, aday ti ga bahay pə kərtek a tatə Yesu a kutok.

¹⁸ Natiya kutok, ines su dō kərtek kə gəbak ahay 'am sa ban anan dō ahay fok. Matanan, mer su way su dō kərtek lele a, kə gəbak ahay 'am sē tēra anan dō ahay fok, dō dīdek aya pa 'am a Mbərom, aday sē varan atan sifa sa ndav bay ata re.

¹⁹ Kwakwa ata nā, dō kərtektəkke a ngam sē dəfan apan anā Mbərom bay. Anga nan, dō ahay bayak a tē tərak dō sē ines ahay. Matanan re, dō kərtektəkke a dəfan apan anā Mbərom. Anga nan, dō ahay bayak a ti tēra dō dīdek aya pa 'am anahan.

²⁰ Tawrita a dəzley ahay nā, anga aday ines ahay tā ma nga sē zəga pə dō ahay ite. Əna à man a aday ines kə zəgahak ata nā, sumor a Mbərom a ma nga sē zəga pə dō ahay ite re.

²¹ Kwakwa ata nā, məgala ana ines inde sa vad dō. Həna dukwen, sumor a Mbərom sa gan anā dō ahay ata nē məgala anahan inde sē tēra atan dō dīdek aya pa 'am anahan re. Natiya, dō ahay ti mba apan sa njad sifa sa ndav bay ata awan. Ti njad anan nē tē sləmay ana Yesu Almasihu, Bahay a mənuko.

6

Aga baptisma nā, amac tē Yesu aday aslabakay à məke wa tē winen a re

¹ Həna kutok nā, u no sa ja nē maw? Zəgahuko anan sa ga ines aday sumor a Mbərom à zəga ite daw?

² Matanan bay re. Dē takas nā, à amac wa. Anga nan, ines a lavak uko nga sabay. Aka aday dī njahay i ines inde kəkəma asa anaw?

³ Da san way ata zle lele. A alay a mənuko sa ga baptisma ata nā, dē japay nē tē Yesu Almasihu, aday dā mac tatə winen a re.

⁴ Matanan, tē baptisma ata nā, mənuko fok dē məcak tatə winen, aday ta lak mənuko tatə winen a re. Əna mazlaḅ a Mbərom nē məgala awan, a slabakay anan Almasihu à wulen su dō ma mac aya wa. Natiya kutok, i slabakay ahay mənuko anga aday dā njad sē njahay tē sifa wiya awan.

⁵ Natiya, dē japak tē winen à alay a mənuko sa mac tē winen ata awan. Matanan, à alay a mənuko saa slabakay à məke wa ata nā, dī japay tē winen à aslabakay anahan à amac wa ata re.

⁶ Sənuکو way inde aday: Anjahay a mənuko kwakwa ata nā, tē darak anan ayak pə dədom mē zləngad a pə kərtek a tē Almasihu, anga aday ubor sē ines a mē japay a tē mənuko ata dukwen à lize sē coy, aday mənuko dē tēra bile sē ines ahay sabay.

⁷ Natiya kutok, dōwan a kə məcak cəna, winen bile ana ines sabay.

⁸ Matanan, kak də məcak tə Almasihu nà, di daf apan nga di njahay tə sifa anga winen a re.

⁹ Almasihu a slabakay ahay à mæke wa. Anga nan, da san a zle re, i naa mac sabay, anga mægala ana amac inde apan sabay.

¹⁰ Almasihu kə məcak. Amac anahan ata kə gəzlak atan pi zek wa tə ines sə coy. Həna nà, winen pə kərtek a tə Mbərom, tə sifa awan.

¹¹ Matanan re, kə sənən zle, kwanay dukwen kə mæcen, aday kə gəzlen pi zek wa tə ines. Həna nà, kwanay pə kərtek tə Mbərom tə sifa aya awan, anga kwanay mə jəpəy aya tə Yesu Almasihu.

¹² Anga na awan, ines á ga pikwen mægala sabay, kə pərihen anan azar anà ubor si zek a kwanay ahay sabay. Ki mæcen wanahan asanaw!

¹³ Kà sa mbəsiken anan zek a kwanay ines á ga anan mer su way lelibay aya sabay. Gen adəka nə mer su way a Mbərom kutok, kawa dō ma mac aya ta may uho à mæke wa ataya awan. Mbəsiken anan zek a kwanay həna nà, sa ga mer su way didek aya kutok.

¹⁴ Sə lavak ikwen nga həna nà, Tawrita sabay, əna sumor a Mbərom sa gak ikwen ata kutok. Natiya mægala ana ines inde pikwen sabay.

Minje sə bile

¹⁵ Həna nà, di ja nə maw? Sə lavak uko nga nà, Tawrita sabay, əna sumor a Mbərom kutok. Cəved inde sa ga way lelibay a adəka daw? A'ay!

¹⁶ Kə sənən itəbay daw? Kə tərən bile su dō aday nà, bəlaray si ki dəfen anan apan anà dōwan ata awan. Kak kwanay bile ana ines ahay, ines i lagay kwanay hus à amac inde. Kak kwanay bile ana Mbərom ahay, ata Mbərom i tərə kwanay dō didek aya awan.

¹⁷ Kwakwa ata nà, kwanay bile ana ines ahay. Ngəren anan anà Mbərom anga həna kə təmihen sə dəfan apan tə mivəl kərtek a anà atatak way a kwanay a sə sləne ata awan.

¹⁸ Abay kwanay bile sə ines ahay, əna kə təmən ahay à bile sə ines wa, aday kə tərən bile ana didek ahay kutok ite.

¹⁹ Nə gəbə minje sə bile nà, anga aday kə sənən way a ni jak ikwen ata awan. A alay a kwanay bile sə ines ahay ata nà, kə mbəsiken anan zlay si zek a kwanay á ga mer su way lelibay aya awan. Ki gen nà, mer su way sə sədək ahay dəkdek. Həna biten dukwen, kwanay bile sə didek ahay. Matanan, mbəsiken anan zek a kwanay á ga mer su way lele aya awan. Ata anjahay a kwanay i tərə à cəncan a inde.

²⁰ Natiya kutok, à alay a kwanay bile sə ines ahay ata nà, aga mer su way lele cəna, a zlak ikwen à nga bay.

²¹ Ata, à alay ata kutok nà, ki gen nə maw? Way a sa gak ikwen waray həna biten ataya awan. A andav sə way ma ga waray ataya dukwen, amac inde.

²² Aya əna, həna kutok, kə təmən ahay à bile sə ines ata wa. Kə tərən bile ana Mbərom ahay. Anga nan, anjahay a kwanay i tərə à cəncan a inde kutok. A andav a inde ite, ki njiden wa sifa sa ndav bay ata awan.

²³ Magwagway sə ines nà, amac. Əna way a Mbərom sa var kəriya ata nà, sifa sa ndav bay pə kərtek a tə Yesu Almasihu, Bahay a mənuko.

7

Do sa daf nga pə Yesu ahay, tə Tawrita

¹ Mərak uno ahay, way uno a ni jak ikwen ayak həna ata nà, ki sənən, anga kə sənən Tawrita zle coy. Tawrita a lavan nga anà dō nà, si à alay a winen tə sifa pə daliyugo mba ata awan.

² Minje nə kawa uwar. A alay a mbaz anahan inde tə sifa nà, Tawrita a 6an anan pə mbaz anahan ata awan. Əna, mbaz anahan kə sak a mac ite nà, Tawrita kə mbəsakak anan ahay à 'am ana mbaz anahan ma mac ata wa.

³ Uwar kə sak a zla à mbaz hinen, aday mbaz anahan a mama'am ata ma mac a bay cəna, wita uwar ata kə gak mədigwed pa mbaz anahan ata awan. Əna mbaz ata kərtek a kə məcak cəna, 'am sə Tawrita ata inde apan sa ga mədigwed a sabay. I mba apan sa zla à mbaz hinen, kə gak ines bay.

⁴ Mərak uno ahay, kwanay həna ata dukwen, matanan. Kwanay kə jipen pə kərtek a tə Yesu Almasihu, dōwan a sa mac anga kwanay pə dədom mə zləngad ata awan. Anga nan kutok, kwanay dukwen kə mæcen aday kə gəzlen tə Tawrita sə coy. Həna kə jipen tə Yesu, dō sə slabakay ahay à mæke wa. Matanan kutok, di mba apan sa gan mer su way lele aya anà Mbərom, i zlan à nga.

⁵ Da taa ga nà, mer su way sə ubor si zek a nuko ahay. Way ana Tawrita sa ga apan 'am ata nà, ubor si zek nə a gan may sa ga nə tinen aya awan. Way a lelibay ataya nà, tə lagay mənuko à amac inde.

⁶ Həna kutok, də gəzlak tə Tawrita, anga də məcak pə kərtek a tatə Yesu. Anga nan, di mba apan sa gan mer su way anà Mbərom tə cəved lele aday wiya awan, cəved ana Apasay Cəncan a sə dəkak uko anan ata awan, bina, kawa ana mənuko sa taa ga anga də dəfan apan anà Tawrita ata sabay.

Mer su way ana Tawrita

⁷ A nan sa ja hēna nē ma kutok anaw? Tawrita ata nā, way sē nes dō adēka dāw? A'ay! Əna na san ines inde nā, anga Tawrita sē dūko anan. Bina, abay na san ubor bay, anga na san 'am a sa jēka: «Kā sa ga ubor bay*» ata bay.

⁸ Əna nē slēne 'am ata cēna, ines kē njadək upo cəved kutok, a ga anan mer su way ta 'am ata sē wuho ubor ahay cara cara i zek inde. Mənjəna Tawrita nā, ines a aday dūkwen, winen way ma mac awan.

⁹ Bina, ə alay a nen nē sənək pə Tawrita fan bay nā, nen lele njənnjan tē sifa awan. Əna na san Tawrita kutok cēna, ines kē tərak way tē sifa bugol, aday winen məgala awan.

¹⁰ Ata jumdod, nen nē məcak ite re. Anga nan kutok, 'am a abay i lagay nen ə man sē sifa ata nā, a ma nga sē gəbo ahay adēka nē amac.

¹¹ Natiya Tawrita a varan cəved anā ines sē njəko uda, aday sa vad nen re.

¹² Ayaw, Tawrita nē winen way cəncan awan, aday 'am anahan a ma ja ataya dūkwen, tinen way cəncan aya, way didek aya, aday way lele aya re.

¹³ Aka aday way lele ata a ma nga sa vad nen asa dāw? A'ay re! Əna ines a gəba way a lele ata, a ga anan mer su way sē vuro amac. A tēra matanan, anga aday dā san ines nā, winen ines ata acakan way anahan. Matanan, Tawrita a ka anan mer su way sē ines lelibay aya fok.

Ines a ka anan məgala anahan pu dō zenzen awan

¹⁴ Matanan kutok, dā san zle, Tawrita aday nā, a nay ahay ə alay a Mbərom a wa. Aday nen nē dō zenzen awan, gile sē ines.

¹⁵ Tē didek a nā, way uno sa ga ata cēna, na san bay. Anga way su no sa ga ata nā, na ga bay. Way su no sa ga bay ata awan, wita nē ni ga anan kutok.

¹⁶ Kak way uno sa ga ata u zlo ə nga bay nā, ata nē sənək kutok, Tawrita, winen way lele awan.

¹⁷ Matanan kutok, sa ga way lelibay ata nē nen bay. Atahasl a mə njahay a i nen inde ata sa ga anan.

¹⁸ Anga nan kutok, na san zle, awan inde lele awan i nen inde nā, ibay. Na ja nā, pə ubor si zek uno, nen dō zenzen awan ata awan. Aga way lele dūkwen, u zlo ə nga, əna na mba apan sa ga bay.

¹⁹ Bina lele su no sa ga ata nā, na ga anan bay, aday lelibay a su no sa ga bay ata kutok, na ga adēka nā, winen awan.

²⁰ Kak way lelibay aday u no sa ga bay dūkwen na ga anan cēna, sa ga awan ata dūkwen, nen bay. Atahasl a mə njahay a i nen inde ata awan, sa ga way ata nē winen, nen bay.

²¹ Nga sa 'am a inde kutok: A alay a u no sa ga way lele cēna, ngazl ines a tuvo uda awan.

²² Bina, ə mivəl uno a inde nā, nen mə taslay mivəl a sē pərahan azar anā Tawrita a Mbərom.

²³ Anga nan kutok, na ca apan nā, awan a inde lelibay a i nen inde a slabak anan vərəm tē abayak nga uno sa ga nan may anā way lele ata awan. Natiya, nen nē tərak gile ana atahasl a mə njahay a i nen inde ata awan.

²⁴ Anga nan kutok, nē tərak dō mə jəjay a sē coy. Aday saa tam wa nen ə amac ata wa hēna nā, waya kutok anaw?

²⁵ Ngəruko anan hēna anā Mbərom, anga kē təmak nen tē alay ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu. Natiya kutok, tē ajalay nga uno cēna, ni dəfan apan anā Tawrita a Mbərom, əna ubor si zek uno a gan may sē pərahan azar anā cəved sa ga ines dəkdek.

8

Anjahay tē sifa wiya awan

¹ Matanan kutok, hēna nā, awan saa ban anan dō ana Yesu Almasihu ahay ə sariya inde nā, inde sabay.

² Anga məgala ana Apasay sa var sifa tē alay ana Yesu Almasihu ata a təmay nen ə məgala ana atahasl tē amac ata wa.

³ Tawrita ana Musa a mba apan sa tam anan dō itəbay, anga bəle sē sluwed si zek su dō kē mbəsakak anan cəved a bay re. Əna Mbərom nā, a mba apan. A slənay ahay wan si zek anahan ti zek a kawa su dō zenzen aya, aday sē təmay nuko i ines a mənuko ahay wa. Tē cəved ata kutok, Mbərom kə gak anan sariya anā ines i zek su dō zenzen ata inde kutok.

⁴ A ga matanan, anga aday dā mba apan sa ga way ana Tawrita sa ja ata awan. Bina, dī dəfan apan nā, anā Apasay a Mbərom kutok, bina anā ubor si zek ə mənuko sabay.

⁵ Aday nā, dō sē dəfan apan anā ubor si zek a tinen ahay nā, ta ga way sa zlan ə nga anā zek a tinen ahay. Əna dō sē dəfan apan anā way sa zlan ə nga anā Apasay a Mbərom cēna, ta ga dūkwen way sa zlan ə nga a cite.

⁶ Dō sa taa bayak pə way sē ubor si zek anahan ahay cēna, a dazay nē ə amac inde. Aday dō sa taa bayak pə way sa zlan ə nga anā Apasay a Mbərom ite dūkwen, i i njad zay tē sifa sa ndav bay ata awan.

⁷ Dō sa taa bayak pə way sa zlan ə nga anā ubor si zek cēna, winen dō manidē a Mbərom, anga a dəfan apan anā 'am a Mbərom bay, aday a mba apan bay re.

⁸ Dō sa ga way sa zlan ə nga anā ubor si zek aday nā, i mba apan sa zlan ə nga ə Mbərom sabay.

* 7:7 Ca pə Gurtaaki 20.17; Tooktaaki Tawreeta 5.21.

⁹ Kwanay adäka nä, ä alay ana mägala sê ubor si zek inde sabay, äna ä alay ana mägala sê Apasay a Mbërom, winen mê njahay a ä kwanay inde ata awan, kak kwanay apan ki dëfan anan apan anä ubor si zek bay nä, na. Döwan a Apasay ana Almasihu uda ibay ata nä, winen dö anahan bay.

¹⁰ Kwa ä ga nä Almasihu winen mê njahay a ä kwanay inde, zek a kwanay nä hwiya i mac anga ines. Aya äna, Apasay a Mbërom i varak ikwen sifa, bina kê taren dö didek aya pa 'am a Mbërom.

¹¹ Mbërom a slabakay anan ahay Yesu Almasihu ä mäke wa. Matanan, kak Apasay anahan ata dukwen winen mê njahay a ä kwanay inde nä, i slabakay ahay kwanay ä mäke wa tã winen a re.

¹² Natiya kutok, mërak uno ahay, gudire inde puko. Gudire ata nä, sê ubor si zek bay, bëlaray di ga kawa ana ubor si zek su dö zenzen a sa gan may bay.

¹³ Kak kê njihen kawa sa zlan ä nga anä ubor si zek nä, ki mäcen. Aya äna, kê mbësiken anan Apasay a Mbërom ä meroð anan ubor si zek ata nä, ki njiden sifa kutok.

¹⁴ Anga dö aday Apasay a Mbërom a lavan nga tãtë cãna, winen wan a Mbërom.

¹⁵ Apasay ata dukwen a tãra kwanay bile aya bay, aday i pak pikwen zlawan maza sabay. A tãra kwanay adäka nä, wan a Mbërom ahay sê coy. Aday, tã Apasay ata kutok, dö ngaman anä Mbërom nä, «Abba, Bëbay uno!»

¹⁶ Apasay a Mbërom a tã alay anahan a ðakan anan anä apasay a mänuko sa san anan nê mänuko wan a Mbërom ahay.

¹⁷ Kak mänuko wan a Mbërom ahay cukutok nä, di njad way anahan a sê ðaren anä gwaslay anahan ahay ata re asanaw! I varak uko way anahan sê varan anä Almasihu ata re. Matanan, kak dö tamahak sa ga ðäce anga Almasihu nä, di njad sê tãma way sê mazlað anahan ataya re.

Mazlað a mänuko saa njad azanaka ata awan

¹⁸ A ga upo aday nä, awan sê zlangar anan ðäce a mänuko sa ga hëna ataya tã mazlað a Mbërom saa varak uko azanaka ataya nê ibay. Kwa mënjøek ca!

¹⁹ Way a Mbërom sê ndakay fok dukwen, tinen apan ti ba nê luvon a aday Mbërom i kay anan ahay uho gwaslay anahan ahay fok kutok ata awan. Ta ba anan nä, ababa.

²⁰ Anga way a Mbërom sê ndakay fok tã tärak way kãriya aya awan. A nan atan sê tãra matanan cara bay. Mbërom a sa ga atan adäka*, anga aday tã daf ide

²¹ pë luvon a aday i sa tãmay atan ahay ä bile sê way saa wuslay ataya wa kutok. Ti

japay tã wan anahan ahay ä mazlað anahan ata inde, ä barbarar inde kutok ite.

²² Da san zle, kwa ahay ä ðälen a wa, hus ahay biten nä, daliyugo a fok winen ä ðäce inde, kawa uwar i sa wahay bäsë coy ata awan.

²³ Äna daliyugo a anan taayan ðäkdëk bay. Way ana Apasay a Mbërom sê varak uko mätëkwe ataya fok, ti njahay nê matanan. Di dëfan ide anä luvon a aday Mbërom i tam mänuko ä ðäce wa, aday di tãra wan a Mbërom ahay sê didek a coy ata kutok.

²⁴ Abay aday dö tamak coy bidaw? Äna dö canan fan bay, di dëfan ide mba. Way aday kê canak anan tã ide coy ata nä, way ata nê kê dëfan ide adadaf mba daw? Wita, döwan a ngaman adëfan ide sabay!

²⁵ Aya äna, kak di dëfan ide anä way hëna dö canak anan fan bay ata nä, di ba ababa.

²⁶ Apasay Cëncan a dukwen a nay ahay sa mak uko zek, anga mänuko nê bële aya awan. Bina, kwa ä amboh a mänuko ahay inde dukwen, ða san sê räke way a pë Mbërom a wa tãtibay re. Apasay Cëncan a tã alay anahan, a gan amboh anä Mbërom tã mägala anahan a tãke, ä yime a mänuko inde. Dö zenzen i mba apan sa ga kätanan bay.

²⁷ Mbërom a ca ide aday nä, ä mivel inde. A san way ana Apasay Cëncan a sa gan may ata zle. Anga Apasay Cëncan a a cäce nê way kawa sa zlan ä nga ä Mbërom vërre ä yime a mänuko dö a Yesu ahay inde.

²⁸ Da san zle asanaw! Dö sê päläy Mbërom tã mivel kërteke a aday Mbërom a ngaman pi mer su way anahan ata nä, kwa sê tãra nê ma ma fok cãna, Mbërom a tãra anan way sumor a anga döwan ata awan.

²⁹ Mbërom a lah sê walay wa dö anahan ahay nä, kwa hëna kabay, aday kã gag atan nga anga aday tã ga minje ta wan si zek anahan awan. Ata Almasihu i tãra murkwaya sa wan anahan ahay fok.

³⁰ Dö a aday Mbërom sa lah sê walay atan ataya nä, kê ngamak atan kurre re. Dö anahan a sê ngaman atan ataya nä, kê tärak atan didek aya pa 'am anahan re. Dö anahan a sê tãra atan dö didek ataya nä, kê varak atan mazlað coy re.

Awan saa gäzla mänuko pi zek wa tã asan zek a Mbërom nä, ibay

³¹ Hëna nä, di ja nê ma asa anaw? Kak Mbërom winen tã mänuko nä, saa mba apan sê mbasay puko nä, waya asa anaw?

³² Wan si zek anahan a dukwen, kê tamak anan ä 'am sê ðäce wa bay, äna a varan anan anä dö ahay aday tã vad anan anga mänuko fok. Matanan, i varak uko way azar aya fok kãriya pë kërteke a ta wan ata re.

* 8:20 Ca pë Laataanojii 3.17.

³³ Saa mba apan sa zlah puko asa nà, wayaw? Sə tara mənuko dō didek aya pa 'am anahan nà, zek a Mbərom a sə walay mənuko ata awan.

³⁴ Waya saa mba apan sa ban mənuko anga da gak ines asa anaw? Yesu Almasihu ta nga anahan a kə məcak, kə slabakak ahay à məkə wa, aday hənə winen mə njahay a à alay puway a Mbərom. Winen apan i gan amboh anà Mbərom anga mənuko.

³⁵ Kak matanan cukutok nà, ma saa mba apan sə gəzla mənuko pi zek wa kutok anaw? Dəce ahay daw? Ajalay nga daw? Aban mbiyed sə dō ahay asa daw? Atə may tə mətawak daw? Mərava sə amac tə maslalam daw? Awan a inde saa mba apan sə gəzla mənuko pi zek wa tə asan zek ana Almasihu a nə ibay!

³⁶ Mə vinde à Deftere a Mbərom inde nà: «Manay pə cəved sə amac sasidew a nà, anga iken.

Ta ga alay tə manay nà, kawa təman sə waslay ahay.†»

³⁷ A mamasl sə way ataya inde fok kutok, dī njad məgala sə mbasay, anga Almasihu, dō sə pəlay nuko, i varak uko məgala anahan.

³⁸⁻³⁹ Anga nan, na san zle lele, awan inde saa gəzla mənuko pi zek wa tə asan zek a Mbərom nà, inde sabay. Mbərom kà kak uko anan asan zek anahan tə Yesu Almasihu, Bahay a mənuko. Matanan, kwa amac, kwa sifa adəka, kwa maslay a Mbərom ahay, kwa setene ahay, kwa way sə tərə à alay a hənə ata awan, kwa way saa tərə à alay a saa nay pa 'am azanaka ata awan, kwa dō sə məgala ahay, kwa məgala sə bagəbaga mburom ahay, kwa məgala sə məkə ahay, kwa way a Mbərom mə ndakay azar aya fok, awan a inde saa gəzla mənuko pi zek wa tə asan zek a Mbərom cənə, ibay!

9

Mbərom kə walak anan Isəra'ila ahay

¹ Way a ni ja hənə ata nà, winen way didem awan. Nen dō a Yesu, na gad mung-walay bay. Apasay Cancan a a jan anà mez si zek uno a dukwen, 'am a anan nà, didek awan.

² Mivel uno ma rah a nə tə mugo, aday nen à dəce ahay inde nə pac pac,

³ anga Yahuda ahay, dō sə zahav uno ahay. Abay à ga zek nà, suwan Mbərom à laray nen à bahay anahan wa, anga aday Yahuda ahay tə njad sifa. Nen nà, mə gəzla pi zek wa tə Yesu Almasihu.

⁴ Tinen nà, wan sə Isəra'ila ahay. Mbərom kə tərək atan wan anahan aya awan. Kə dəkak atan anan mazlaḅ anahan, kə banak

'am tə tinen, kə varak atan Tawrita, 'am anahan. Kə dəkak atan anan cəved sə həran nga lele awan, kə zlapak i varan atan way lele aya bayak awan.

⁵ Kə varak atan Ibərahima, Isiyaku aday Yakob tə gwaslay anahan ahay bije a tinen ahay, aday Almasihu dukwen, pə sluwed si zek nà, wan sə kutov a tinen awan. Almasihu a aday dukwen, winen Mbərom, winen pa nga sə way mə ndakay aya fok. Zambaduko anan pa sə viyviya awan. Amen!

Wan a Mbərom didem aya awan

⁶ Way a Mbərom a sə zlapay anan ata kə tərək awan kəriya bay re. A'ay, əna wan sə Isəra'ila ahay tə tərək dō ana Mbərom didem aya fok bay.

⁷ Aday wan sə kutov ana Ibərahima ahay tə tərək wan anahan didek aya fok bay re, bina Mbərom a jan nà: «Ki njad wan sə kutov ahay nə tə Isiyaku.*»

⁸ 'Am ata a nan sa ja nə maw? Wan mə wahay aya à kutov su dō zənzen ata wa cənə, tə tərək wan a Mbərom ahay anga bəbay tə may a tinen ahay bay. Tə tərək wan a Mbərom ahay nà, anga Mbərom a sə zlapay anan ata awan.

⁹ 'Am a Mbərom a sə zlapay anan ata nà, hənə: «I va daz cənə, ni may ahay, aday Saratu i njad wan.†»

¹⁰ Wita cənə coy bay re. Cuko pə Rəbeka ite. Kə wahak anan muwsa ahay anà bije a mənuko Isiyaku.

¹¹⁻¹³ Rəbeka a kə wahak anan muwsa anahan ataya fan bay nà, gwaslay ataya ta gak awan fan bay. A ga nə mer su way lele aya awan, à ga nə mer su way lelibay aya awan dukwen, tə wahak atan sa ga awan fan bay. A alay ata nà, Mbərom kà jak anan anà Rəbeka coy, a wa: «Wan zek məduwen a i gan mer su way anà wan zek cədeew awan.‡» Deftere a Mbərom kà jak pə muwsa ataya, a wa: «Nə gəḅak Yakob, aday nə larak anan Isuwa.§» A tərə matanan anga sə dəkay anan nà, Mbərom a walay dō nə pə way sa zlan à nga anà winen, bina pi mer su way su dō zənzen a bay.

¹⁴ Hənə nà, dī ja nə ma kutok anaw? Mbərom kə gak mer su way tə cəved a sabay cukutok daw? Matanan ata bay re.

¹⁵ A jan anà Musa nà: «Ni gan sumor nà, anà dōwan a aday u no sa gan sumor ata way anahan. Su go i zek wa cənə, dōwan a u no ū go i zek wa ata awan.*»

¹⁶ Kawa sa ja kutok nà, Mbərom a gan sumor anà dō nà, anga a nan anà dōwan a bay, kabay anga mer su way ana dōwan

† 8:36 Ca pə Jabuura 44.23. * 9:7 Ca pə Laataanooji 21.12. † 9:9 Ca pə Laataanooji 18.10-14. ‡ 9:11-13 Ca pə Laataanooji 25.23. § 9:11-13 Ca pə Malakiya 1.2-3. * 9:15 Ca pə Gurtaaki 33.19.

ata bay, əna anga sumor ana Mbərom a way anahan.

¹⁷ A Deftere a Mbərom inde dukwen, Mbərom a jan anə Firawna, a wa: «Na dəf iken bahay a à Misra nən, anga aday ni ka anan məgala uno tə iken, pə iken a re, anga u no sa ndar anan sləmay uno anə dō sə daliyugo ahay fok.[†]»

¹⁸ Matanan acəkan, a ca ike, Mbərom a gan sumor anə dowan awan, kawa sa nan, aday a kuran anan nga anə dō hinen dukwen kawa sa nan.

Mivel a Mbərom sa ga tə sumor anahan sa ga ite

¹⁹ Hinahibay nā, ki jen asa: «Kak matanan cukutok nā, Mbərom a gafan 'am anə dō ahay pə ines angamaw? Way ahay fok tə tara dukwen, kawa sa zlan à nga asənə, ines sə dō ahay uda nə wuraw?»

²⁰ Matanan, iken a aday nə waya saa vad uway pa 'am tə Mbərom a kəlanaw? Həna nā, way ma han a nə i mba apan sa jan anə dō sa han anan: «Ka sa han nən kawa həna anan angamaw?» tətə dāw?

²¹ Dō sa han səngəle nā, məgala anahan inde pə dudō aday sa han anan way ahay kawa sa nan bidaw? I han səngəle tə dudō ata awan, aday i han anan jugwire tə dudō a mə mbəsak ata re.

²² Mer su way a Mbərom a dukwen, kətanən! A nan dō ahay tā san nə winen tə mivel a anga tinen, aday winen Ba Məgala re. Aya əna, kə ngamak sə səmen anə dō sə jənan pə mivel, aday abay ti lize ataya acəkan.

²³ A nan anə Mbərom nā, dō ahay tā san mazlaḅ anahan nə məduwen awan, aday i gəzla anan tə mənuko anga a nan sa gak uko sumor. A walay mənuko pa 'am kurre, anga aday dā njad mazlaḅ anahan.

²⁴ Mənuko dō a Mbərom mə ngamay aya awan. Əna kə ngamak dō ahay à wulen sə Yahuda ahay wa dəkdek bay. Kə ngamak anan anə dō ahay à wulen su dō su kon a azar aya wa re.

²⁵ Mbərom a kə jak 'am ata tə dungo ana dō maja'am anahan Hose'a, a wa:

«Dowan aya aday abay tinen dō uno ahay bay ataya awan,

həna ni ngaman atan dō uno ahay kutok.

Dowan aya aday abay nə pəlay atan itəbay ataya awan,

həna ni pəlay atan kutok.[‡]»

²⁶ A ja asa, a wa:

«Ü kon a aday dō ahay ta ja nā, tinen dō uno ahay itəbay ataya dukwen,

à man ata adəka, ti ngaman atan wan ana Mbərom didek aya kutok, winen bahay sə sifa.[§]»

²⁷ Dō maja'am a Mbərom Ezaya dukwen kə jak pə Isəra'ila ahay, a wa:

«Kwa abay Isəra'ila tə wasay nə kawa wiyen sə zlinder,

saa tam nā, dō ahay fok bay, əngal a mənəcək ca.

²⁸ Mbərom Fetek i ga sariya pu dō sə daliyugo ahay anga anga sə coy.* »

²⁹ Ezaya ata kərtek a kə lahak sa ja:

«Abay Mbərom Ba Məgala à mbəsakak uko zahav mənəcək bina,

də tərək kawa dō sə Sodoma tə Gomora.[†]»

Isəra'ila ahay tə sənak cəved sa tam didek a bay

³⁰ Lele həna juko nə kəkəma asa anaw? Dō su kon a azar ataya tə njadak sə tərə dō didek aya pa 'am a Mbərom anga tə dəfak nga pə Yesu. Aday abay tə pəlak sə tərə dō didek aya bay re.

³¹ Yahuda ahay ite nā, tə pəlak sə tərə dō didek aya ta sə dəfan apan anə Tawrita, əna tə njadak a cəved a bay.

³² Angamaw? Anga tinen tə bayak cəna ti njad anan ta sə dəfan apan anə Tawrita ti mer su way, bina ta sa dəf nga pə Mbərom a bay. Anga nan, tə slahak pu kon sə hawan saray ü dō ata awan.

³³ A Deftere a Mbərom inde nā, Mbərom a ja pu kon ata, a wa:

«Cən apan, ni dəf kon sə hawan saray anə dō ahay à Urəsalima,

kon sə slahay dō ahay.

Aday dō kə bənak alay à winen inde ite nā, i jalay a bay.[‡]»

10

¹ Mərak uno ahay, na gan amboh anə Mbərom tə mivel kərtek a nā, u no nə Yahuda ahay tā njad sa tam ite.

² Ni mba apan sa ja həna dukwen, tinen apan ti rəzlen à nga wa sə pərahan azar anə Mbərom nə cekərkərre, əna mənəjana asan wa way mə cəde ide aya awan.

³ Tə sənak sa jəka Mbərom i tərə anan dō ahay dō didek aya pa 'am anahan kəkəməw nā, tə sanak bay. Tə pəlay sə tərə dō didek aya nā, tə cəved si mer su way dəkdek. Matanan, tinen tə mbərzlak a wa way sa nan à Mbərom.

⁴ Kwa pə ana Almasihu sa nay ahay wa nā, məgala ana Tawrita kə ndəvak coy. Natiya, kuwaya dowan a kə dəfak apan nga cəna, Mbərom i tərə anan dō didek a pa 'am anahan.

[†] 9:17 Ca pə Gurtaaki 9.16.

[‡] 9:25 Ca pə Hose'a 2.1-3.

[§] 9:26 Ca pə Hose'a 2.25.

* 9:28 Ca pə Esaaya 10.22-23.

[†] 9:29 Ca pə Esaaya 1.9; Laataanooji 19.23-28 re.

[‡] 9:33 Ca pə Esaaya 28.16.

Mbërom i tam anan do sa daf nga pë Yesu ahay fok

⁵ Musa a ja 'am pë caved sê tãra do didék a tã Tawrita nã, a wa: «Do sã dëfan apan anã 'am ana Tawrita nã, i njad sifa nã tã winen awan.*»

⁶ Əna caved sê tãra do didék a anga sa daf nga pë Mbërom nã, cara. Deftere a Mbërom a wa: «Kã sa ja bay: “Wayã sa jãn à mburom anaw?†”» Kawa sa ja nã, i jãn saa ngaman anã Almasihu aday i dazay anan nã wayaw?

⁷ «Kã sa ja bay: “Wayã saa dazay à mãke inde anaw?‡”» Kawa sa ja nã, wayã saa zlamay anan Almasihu à mãke wa pë cakay sã mäsine ahay wa anaw?

⁸ Musa a ja nã kãkãma kutok anaw? A wa: «'Am a Mbërom winen bäsã tã iken! Winen à 'am anak inde, à mivël anak inde re.§» Wita nã, lãbara sa 'am a hãna manay apan mi dákay anan pë caved sa daf nga pë Mbërom ata kutok.

⁹ Ki mba apan sa ja pa 'am sã do ahay fok, Yesu nã, winen Bahay anak tãtã dãw? Kã tãmahak aday kã dëfak apan nga nã, Mbërom kã slabakak anan ahay à mãke wa dãw? Kak matanan nã, ata ki tam coy kutok.

¹⁰ Bina kak kã dëfak nga pë Yesu à mivël anak inde nã, ki njad sã tãra do didék a pa 'am a Mbërom. Aday kak bi dákay anan pa 'am sã do ahay, Yesu winen Ba Mëduwen nã, Mbërom i tam iken acãkan.

¹¹ Anga Deftere a Mbërom a ja nã: «Do kã banak alay à winen inde ite nã, i jalay a bay.*»

¹² Caved sa 'am ata nã, anga do ahay fok: anga Yahuda ahay, aday anga do su kon a azar aya re. Anga awan sã gãzla atan pi zek wa, ibay. Bahay a mãnuko nã, winen Bahay sã do ahay fok. A gan sumor anã do sa daf nga pë slãmay anahan ahay nã, fok.

¹³ Kawa ana Deftere a Mbërom a sa ja kutok: «Kuwayã dõwan a kã dëfak nga pë slãmay ana Mbërom Fetek cãna, i tam.†»

Caved sã dákay anan lãbara mugom awan

¹⁴ Ti njad sã hãran nga anã Mbërom a aday tã dëfak apan nga bay ata nã, kãkãmaw? Kak aday kula tã slãnek anan lãbara a bay nã, ti njad sa daf apan nga nã kãkãmaw? Aka aday kak dõwan a kã tãkãrek atan anan bay nã, ti slãne kãkãmaw?

¹⁵ Kak do ma slan a ibay nã, wayã saa tãker 'am ata anaw? Kawa ana Deftere a Mbërom sa ja: «Saa rãba kawa saray su do sã dákay anan lãbara mugom ataya nã maw?‡»

¹⁶ Əna saa tãma anan lãbara mugom ata nã do ahay fok bay. Do maja'am a Mbërom

Ezaya kã jak, a wa: «Ba Mëduwen, wayã sa daf nga pa 'am a manay anaw?§»

¹⁷ Matanan, do kã dëfak nga dukwen, anga ba kã slãnek lãbara ana Yesu Almasihu. Aday dõwan kã slãnek lãbara anahan dukwen, anga do inde kã tãkãrek anan anan.

¹⁸ Kak matanan cukutok nã, ni cãce aday: Isãra'ila ahay nã, tã slãnek anan lãbara a anan itãbay kãlãdaw? Tã slãnek, bina Deftere a Mbërom kã jak, a wa:

«Tã slãnek dũngo ana do maslan uno ahay pu kon pu kon fok.

'Am a tinen a kã dãzlek hus pë magaga sã daliyugo.*»

¹⁹ Kak matanan asãna, ni cãce asa re, Isãra'ila ahay tã sãnãk anan 'am ata bidãw? Mbërom kã mbãdahak apan kurre tã dũngo a Musa, a wa:

«Ni slabak anan sãrak a kwanay pu kon kãriya awan.

Ni njak kwanay pi zek aday ki gen mivël pu kon a aday do anahan aya ta san awan bay ata awan.†»

²⁰ Ezaya dukwen kã jãjarak bay, a wa:

«Mbërom a ja nã: “Sa njad nen nã, dõwan aya aday tã pãlak nen bay ataya awan.

Na kan zek dukwen, anã dõwan aya aday tã cãcihek nen a bay jiga ataya awan.‡”»

²¹ Aday pë Isãra'ila ahay ite nã, Mbërom a wa:

«Hway, nen apan ni ba sa kan alay anã do uno ahay.

Əna dõwan ataya nã tã dãfo apan bay, ta ma nga sã wãze upo adãka.§»

11

Isãra'ila ahay ta gan i zek wa anã Mbërom

¹ Matanan kutok, ni cãce way inde kãrtek aday: Kak matanan cukutok nã, a nan sa ja nã, Mbërom kã larak anan Isãra'ila ahay dãw? Matanan bay! Anga nen a ta nga uno dukwen, nen Isãra'ila ahay. Nen mã wahay a pë dala mbak ana Benyamin, zahav ana Ibãrahima.

² Mbërom kã larak anan do anahan Isãra'ila ahay bay, winen a sã walay atan kwakwa. Bina kã sãnen way ana Deftere a Mbërom sa ja pë Eliya ata zle asanaw. Eliya winen apan i yiman anã Mbërom anga Isãra'ila ahay,

³ a wa: «Mbërom Fetek, do anaya tã wãdak anan do maja'am anak ahay, tã mbãzlak anan man sã gãdan dũngo anã way a manay

* 10:5 Ca pë Farillaaji Lewinjko'en 18.5. † 10:6 Ca pë Tooktaaki Tawreeta 30.12. ‡ 10:7 Ca pë Tooktaaki Tawreeta 30.13. § 10:8 Ca pë Tooktaaki Tawreeta 30.14. * 10:11 Ca pë Esaaya 28.16. † 10:13 Ca pë Yoo'el 3.5. ‡ 10:15 Ca pë Esaaya 52.7. § 10:16 Ca pë Esaaya 53.1. * 10:18 Ca pë Jabuurã 19.5. † 10:19 Ca pë Tooktaaki Tawreeta 32.21. ‡ 10:20 Ca pë Esaaya 65.1. § 10:21 Ca pë Esaaya 65.2.

ahay anga iken ataya awan. Mə mbəsak a sə pərahak azar nə nen a taayak. Aday hwiya a nan atan sa vad nen a re. *»

⁴ Zek a Mbərom awan, a mbəđahan apan nə kəkəməw? A jan nə: «A'ay, iken taayak bay! Nə lavak anan zek tu do uno ahay inde mbulo cuwbe, tinen apan ti pəruho azar, tə dukwek anan gərmec ù vo anə Ba'al itəbay.»

⁵ Həna ata dukwen, matanan re. Mbərom kə lavak anan zek tu do ahay inde mə walay aya ə wulen sə Isəra'ila ahay wa hwiya anga sumor anahan.

⁶ Kak Mbərom kə gak atan sumor sə walay atan, a walay atan anga mer su way a tinen ahay bay, əna anga sumor anahan. Kak matanan bay cəna, wita i təra magwagway a tinen kutok, bina sumor a Mbərom sabay.

⁷ Ata həna nə kəkəmə kutok anaw? Way ana Isəra'ila ahay sə pəlay ata nə, tə njadək anan fok bay! Sa njadək anan way ata cəna, do a Mbərom sə walay ə wulen a tinen wa ataya awan. Zek məduwen su do a tinen aya tə kurak anan nga a tinen ahay.

⁸ Kawa ana Deftere a Mbərom sa ja: «Zek a Mbərom a sa ga aday tə san awan bay. Kə tacak atan anan ide,

kə dəngəzlak atan anan sləmay.

Hus biten tinen hwiya matanan.»

⁹ Dawuda dukwen a ja patan, a wa:

«Way sa pa sə azar uko a tinen ahay ə təran atan kawa balay sa mbazl anan way sə kiŋe ahay,

tə sləhay anan, aday Mbərom ə kəta atan.

¹⁰ Mbərom ə hufof atan, aday tə canan ide kula sabay,

ə ga atan alay aday mivəl a tinen ə ndəroḅ.Š»

¹¹ Matanan həna, ni cəce way maza awan asa: Saray a sə đəcan anə Isəra'ila ahay ata nə, kə sləhak anan ə məndək fok acəkan kutok đaw? A'ay! Əna anga ines a tinen, do su kon azar aya tə njadək cəved sa tam pə cakay ana Mbərom kutok. A ga anan matanan aday Isəra'ila ahay tə ga sərək pu do su kon aya azar ataya awan.

¹² A alay ana Isəra'ila ahay sa ga ines ata nə, Mbərom kə gak anan lele anə do su kon azar aya pə daliyugo. Isəra'ila ahay tə sləhay cəna, do azar aya ta njadək zllile ə alay a Mbərom wa. Kak Mbərom kə gak anan lele anə do azar aya anga Isəra'ila ahay sə đəfan apan sabay ata nə, Isəra'ila ahay fok ta sak a may ahay pə cakay anahan a asa nə, sumor anahan i zalay re bidaw?

Mbərom a tam anan do su kon azar aya nə kəkəməw?

¹³ Həna ni jak ikwen anə kwanay do su kon azar aya awan. Nə tərək do maslan ana Mbərom pə cakay a kwanay do su kon azar aya awan. Anga nan, na ca pi mer su way ata dukwen, mer su way lele cəvedəbay.

¹⁴ U no nə, do su kon uno aya dukwen tə cuno matanan, aday tə ga pikwen sərək, anga aday Mbərom ə tam wa do a tinen aya angal ti mer su way uno ata cite.

¹⁵ A alay ana Mbərom sa lar anan Isəra'ila ahay ata cəna, a zlah anan məlməl anahan tu do su kon aya azar a pə daliyugo fok kutok. Aday ə alay azanan kə təmahak atan maza nə, saa təra nə ma asa anaw? Ataslay mivəl i ga inde, anga do ma mac aya ti njadək sifa wiya awan.

¹⁶ Kak tə varək anan anan pen mama'am a anə Mbərom nə, pen a ma laḅ ata azar a fok dukwen ana Mbərom a re. * Kak tə varək anan anan sləlay si sé ahay anə Mbərom nə, alay si sé dukwen anahan aya re.

¹⁷ Alay si sé zahav a azar aya tə gəđək atan aday tə tapək ayək uda alay si sé sə kiŋe ə yime aya inde. 'Am ata a ja nə pə kwanay do su kon azar aya ata awan. Way ana Isəra'ila ahay sa taa təma lele aya ə alay a Mbərom wa ata nə, saa təma atan həna nə, kwanay kutok. Ki təmihen anan nə kawa alay si sé sə təma way pə sləlay si sé wa ata re.

¹⁸ Anga nan kutok, kə sa kəđiyen anan alay si sé mə kəkəl ataya bay. Ki həren anan nga i zek kəriya nə angamaw? Kwanay adəka nə, alay si sé ahay dəkdek, məgala ana alay si sé cəna, ə sləlay aya inde. Bina, məgala ana sləlay a nay ə alay si sé wa adəka bay.

¹⁹ Izəne do inde ə wulen a kwanay i ja: «Abay Mbərom a a kəkəl anan alay si sé ataya nə, aday i tapay uda nen a kutok bidaw!»

²⁰ Acəkan, Mbərom a patay atan wa, anga aday i tapay uda iken! Əna Mbərom a patay atan anga tə đəfək apan nga bay, aday a tapay uda iken dukwen, anga kə đəfək apan nga kutok. Kə həran nga anə zek adəka bay, jəjaran ə Mbərom bugol.

²¹ Anga kak Mbərom kə patak anan Isəra'ila ahay, tinen alay si sé zahav awan ata nə, a ga apək kutok nə, i patay iken ite sabay, kak kə mbəsakak sa đaf apan nga nə, na đaw? Iken adəka nə mə tapay a nə atapay!

²² San anan kutok aday, Mbərom nə, winen do sumor awan, əna winen zizək re. Winen zizək tu do mə sləhay a pə cəved anahan wa ataya awan, əna pə iken ite kutok nə, winen do sumor awan, kak iken apan ki pərahan azar hwiya nə, na. Kak matanan bay, i i patay iken a re.

²³ Yahuda ataya dukwen nə, kak tə đəfək apan nga maza dukwen, i ma atan pə đədadz

* 11:3 Ca pə 1 Laamiife 19.10, 14. † 11:4 Ca pə 1 Laamiife 19.18. ‡ 11:8 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 29.3; Esaaya 6.10. § 11:10 Ca pə Jabuurə 69.23-24. * 11:16 Ca pə Limle 15.19-21.

a tinen kwakwa a re. Anga mægala anahan na, inde sə tapay atan maza awan.

²⁴ Kwanay Yahuda ahay itəbay ataya na, kwanay kawa alay si sé sə kibe ataya kutok. Tə gəday anan à kibe wa, ta naa tapay anan pi sé sə əgay ata awan. Kak Mbərom a ga way ma da 'am a kətanən ata na, i mba apan sa ma anan Yahuda ahay à man a tinen inde sabay kələdaw, tinen aday nə alay si sé ata didek aya awan?

Yahuda ahay ti i may ahay pə cakay ana Mbərom mba

²⁵ Mərak uno ahay, u no na, sənen anan way a mi dər a anan lele, aday kə hərən anan nga anà zek ahay bay. Bina, Isəra'ila ahay əngal a nan atan sa dəf nga pə Mbərom bay, anga mivəl a tinen mə kuray aya awan. Ti naa mbəda mba, əna do su kon azar aya Mbərom sə walay atan ataya tə mbəda apan 'am fok aday. Ata Isəra'ila i dəf nga pə Mbərom kutok.

²⁶ Natiya Mbərom a i tam anan zahav sə Isəra'ila ahay fok cite. Mə vinde à Deftere inde, Mbərom a wa:

«Dowan a saa tam anan do ahay ata na, i nay ahay à Urəsalima wa.

I pəse anan huwan ana wan a Yakob ahay fok.

²⁷ Həna anan na, 'am uno sa 6an tə tinen à alay a ni pəsen atan anan ines a tinen ahay ata awan.†»

²⁸ Yahuda ahay tə tərə do manidə ana Mbərom ahay, anga ta ngam sə təma ləbara mugom ata bay. Natiya kutok, kwanay do su kon azar aya ata awan, ki mben apan sa zla à bahay anahan inde. Aya ana, Mbərom kə walak atan i pəlay atan hwiya, anga kə zlapak anan anà bije a tinen ahay.

²⁹ Mbərom kə ngamak anan anà dowan a aday kə zlapak anan, i varan way na, i tərə nə hwiya kawa anahan ata awan. Mbərom a mbədəhan anà 'am bay.

³⁰ Kwanay do su kon a azar aya ata dukwen, à alay a inde na, kə dəfan anan ahay apan anà Mbərom a cara daw? Əna həna ki gen anan i zek wa, anga Yahuda ahay dukwen tə dəfak anan apan bay.

³¹ A tərə tə tinen Yahuda ahay dukwen matana re. Həna ti dəfan apan anà Mbərom bay, aday Mbərom kə gak ikwen sumor à yime a tinen inde kutok. Ata aday, tinen ti yam pə ines a tinen, aday tá gan i zek wa anà Mbərom ite.

³² Matanan, Mbərom kə varak anan cəved anà kuwaya anga aday à dəfan apan anà Mbərom bay ata way anahan. Ata aday do ahay ti gan i zek wa dukwen, fok a tinen a kutok.

Mazla6 a Mbərom

³³ Tə didem a, sumor a Mbərom na, məduwen awan. Asan way anahan kə zalak do ahay fok, aday a san way ahay nə fok. Way anahan sə bayak dukwen, dowan a san sə dəkay anan tətibay. Dowan sə gəzlan alay anà cəved anahan ibay fok re.

³⁴ Deftere a Mbərom a ja na:

«Sa san abayak nga ana Mbərom a nə wayaw?»

Dowan inde saa təkəren 'am a sləmay ibay.‡»

³⁵ «Wayə sə varan way aday i tərən gudire à Mbərom anaw?§»

³⁶ Sə ndakay anan way ahay fok nə Mbərom. Way ahay fok à alay anahan inde, aday ti ga inde dukwen anga winen.

Do ahay tə varan mazla6 anà Mbərom pə sə viyviya awan! Amen.

12

Anjahay ana do si mer su way ana Mbərom

¹ Mərak uno ahay, Mbərom kə gak uko sumor nə bayak awan. Anga nan, nə cəce pikwen wa həna kutok na, viren anan anan nga a kwanay anà Mbərom, kawa way sə do ahay sə varan anà Mbərom tə sifa aya ata awan. Təren do ma ga nga aya anga Mbərom. Ata na, i zlan à nga anà Mbərom a kutok, aday ki hərən anan nga tə didem awan.

² Kí gen kawa do sə daliyugo ahay bay. Adəka bay, mbiken anan mivəl a kwanay anà Mbərom à mbəda anan, ta sə varak ikwen abayak nga wiya aya awan. Ata na, ki sənen way ana Mbərom a sa gan may ata kutok: way sərəm aya awan, way sa zlan à nga, aday way lele aya kutok.

³ Nen na, Mbərom kə gak uno sumor, kə tərək nen do maslan anahan. Anga nan, nen apan ni jak ikwen fok, na wa: Kə hərən anan nga anà zek bay. Sənen adəka na, nga a kwanay aya awan. Cen pə mægala ana Mbərom a sə varak ikwen ata awan aday. Ki sənen kutok, kwanay pə cəved a Mbərom nə kəkəməw.

⁴ Zek su do na, kərtek, əna hawal aya inde apan dukwen bayak awan, kuwaya ti mer su way anahan cara.

⁵ Tə mənuko həna dukwen, matanan. Mənuko bayak awan, əna mənuko zek kərtektəkke, anga mənuko mə japay aya tə Yesu Almasihu, aday mənuko fok mə japay aya pi zek re.

⁶ Mbərom kə varak uko mægala ahay nə cara cara, kawa sa zlan à nga anà winen awan. Natiya, kuwaya à ga anan mer su way tə way ana Mbərom a sə varan ata awan. Kak Mbərom a varak nə mægala sə

† 11:27 Ca pə Esaaya 59.20-21.

‡ 11:34 Ca pə Esaaya 40.13.

§ 11:35 Ca pə Ayuba 41.3.

ma anan 'am anahan awan, ma anan kawa anahan sə varak anan mægala ata kutok.

⁷ Kak Mbərom a varak nə mægala sa man zek anà do ahay, man atan zek. Kak Mbərom a varak mægala sə tətakan anan way anà do ahay, tətakan atan anan.

⁸ Kak Mbərom a varak nə mægala sə varan gədan anà do ahay, varan atan gədan. Kak Mbərom a varak mægala sa varan way anà do mətawak aya awan, varan atan tə mivəl kərtek awan. Kak Mbərom a varak nə mægala sə njahan pa 'am wa anà do ahay, njahan atan pa 'am wa tə mivəl kərtek awan. Kak Mbərom a varak mægala sa gan sumor anà do ahay nà, ga anan tə ataslay mivəl awan.

⁹ Pəlen do a azar aya tə mivəl kərtek awan, aday tə təbəlem dəkdek bay. Way lelibay aya cəna, kə ngəmen bay. Pəlen nə way lele aya awan.

¹⁰ Pəlen zek ahay à wulen a kwanay, kawa mərak sə pəlay zek ahay ataya awan. Dəfen anan apan anà do a azar aya tə mivəl kərtek awan.

¹¹ Gen mer su way nə tə mægala si zek a kwanay a təkə. Kə tərən do sə isew ahay bay. Gen anan mer su way anà Bahay a nuko Yesu nə tə mivəl kərtek a re.

¹² Dəfen anan idə a kwanay zuhhwe nà, pə way ana Mbərom saa varak uko ata tə ataslay mivəl awan. Səmen anan anà dəcə ahay, gen anan amboh anà Mbərom nə kwa siwa siwa fok.

¹³ Gəzlen zliile a kwanay ahay tu do a Yesu ahay, kak ana tinen ibay nà, na. Təmihen mbəlok ahay à gala a kwanay ahay.

¹⁴ Gen anan amboh a Mbərom aday à daf alay sə mazlaḅ anahan pu do sə jugwar pikwen wa 'am ahay ataya awan. Kà saa tahislen atan bay.

¹⁵ Tislen mivəl tu do sə taslay mivəl ahay. Yimen pi zek tu do sa yam ahay.

¹⁶ 'Am à zlak ikwen pi zek tu do a kwanay ahay. Kə hərən anan nga anà zek bay. Gen anan mer su way ahay nə fok lele, kwa mer su way cəḅew aya awan. Kí cen pa nga a kwanay kawa do kəlire* aya bay.

¹⁷ Kak dowan a kə gak ikwen huwan nà, kà si men anan anan uda siked a bay. Pəlay adəka nà, cəḅed sa ga way lele aya aday do ahay ta san zle, way lele aya ata awan.

¹⁸ Ga mægala lele, aday kak cəḅed inde nà, njahay zay tə do ahay fok.

¹⁹ Kwanay car uno ahay, kí men anan anan uda siked anà dowan bay. Mbəsiken anan Mbərom a à sa ga patan mivəl. Deftere a Mbərom a ja nà: «Mbərom Fetek a wa:

“Ama siked nà, anuno kərtek. Saa hamay anan huwan sə do ahay nà, nen awan.”[†]»

²⁰ Adəka nà, gen kawa ana Deftere a Mbərom sa ja: «Kak do manidə anak, may a han apan nà, varan daf. Kak sa gan nə jom, varan a'am à sa. Ka gak matanan kutok nà, i təra kawa kə halan slan sə uko pa nga, i yam pə ines anahan kutok.»[‡]

²¹ Kə mbəsiken anan cəḅed anà sədək à mbasay pikwen bay, əna mbisen pə sədək ta sa ga way lele aya awan adəka.

13

Dəfen anan apan anà bahay sə daliyugo ahay

¹ Kuwaya à dəfan apan anà ngomna, anga do sa lavan nga anà do ahay ataya fok, sə varan atan mægala ata nà, zek a Mbərom awan. Aday sa daf atan dükwen, winen a re.

² Matanan kutok, dowan a kə sədərek pə ngomna dükwen, a səder nə pi zek a Mbərom awan. Ata, do matanan ata a ngəzahay pi zek nə sariya a Mbərom.

³ Aday do sa ga way lele aya ite nà, ti jəjaran anà do sə lavan atan nga ahay itəbay, si do sa ga way lelibay aya aday bina. A nak sə jəjaran anà ngomna bay ba? Ga nə way lele awan. Ata ngomna i hərak nga.

⁴ Matanan, anga winen dükwen, a ga nə mer su way a Mbərom a re. A nan sa mak ikwen zek sa ga way lele aya awan. Aday kak ka gak way lelibay a dükwen, jəjaran, anga Mbərom a varan mægala ata nə kəriya bay re. Winen do si mer su way a Mbərom anga sə dakan anan mivəl a Mbərom sa ga anà do ahay ta sa gan atan sariya pə way lelibay aya awan.

⁵ Anga nan, lele sə dəfan apan anà ngomna. Gen matanan anga kə sanen zle à mivəl a kwanay a nà, wita cəḅed lele awan, bina anga sa jəka tà sa gak ikwen sariya bay ata adəka bay.

⁶ Aday dükwen, ka var jangal nà, anga nan re, bina Mbərom kə dəfak anan do si mer su way ataya tã ga anan lele.

⁷ Himen anan anan anà dowan ataya way a tədə ki himen atan ataya awan. Viren jangal anà do sə cakal aya awan. Viren anan anan dala sə duwan anà do sə təma aya awan. Jəjiren anan anà do a tədə ki jəjiren atan ataya awan, aday dəfen anan apan anà do a tədə ki dəfen atan apan ataya re.

Pəlen do a azar aya anga sə dəfan apan anà Mbərom

⁸ Gudire ana dowan à ga inde pikwen ibay, si gudire kərtektakke saa mbədək pikwen nà, na: gudire sə asan zek. Gudire ata

* 12:16 Kəlire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom. † 12:19 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 32.35.

‡ 12:20 Ca pə Balndi 25.21-22. * 13:9 Ca pə Gurtaaki 20.13-15, 17; Tooktaaki Tawreeta 5.17-19, 21.

nà, a ndav itəbay. Aday dō sa san dō nà, kà gāk way ana Tawrita sa gan may ata fok.

⁹ Mbərom a jak uko nà: «Kà ga mēdigwed bay, kà vad nga su dō bay, kà ga akar bay, kà ga ubor pə way su dō bay.*» 'Am a anaya pi zek tə azar aya fok nə mə japay a nà, à 'am kərtek a inde, a wa: «Pəlay anan dō sə cakay su doh anak kawa iken sə pəlay anan nga anak ata awan.†»

¹⁰ Dō sə pəlay anan dō sə cakay su doh anahan nà, a gan way lelibay a bay. Matanan, kak kə pəlak anan dō sə cakay su doh anak ahay nà, kə dəfak anan apan anà Tawrita fok kutok.

¹¹ Gen matanan, anga kə sənən alay a anan ata zle, alay sə pədek pə ahan a kwanay ahay wa kutok. Bina alay ana Mbərom saa tam kwanay sə coy ata, winen bəse. Winen dərən kawa à alay a mənuko sə dəfay ahay nga pə Yesu ata sabay.

¹² Luvon winen apan i ndav, idē winen apan i cəde. Dā ga way a mənuko sa taa ga sə luvon ataya sabay. Ruko way sə alay a mənuko ahay saa vad anan zek tə way lelibay ataya si pec kutok.

¹³ Zluko tə cəved lele aya kawa dō sa bar si pec ahay ata awan. Dā vaway nga tə mahay bay, dē mbəsakan zek anà agəsle lelibay aya bay, tə cəved a wuru wuru dukwen dā ján uho bay re, dē tare bay, aday dā ga ubor pə way sə dō azar aya bay.

¹⁴ Mbəsiken anan cəved anà Bahay a mənuko Yesu Almasihu à tərak ikwen way sə alay a kwanay awan. Kə bayiken pə way sə ubor si zek a kwanay ahay sabay.

14

Kl̄men anan anan mungok anà zek ahay bay

¹ Təmihen anan dō bəle a pə cəved sə pərahan azar anà Yesu ataya awan, mənjenà kwanay sə tare tə winen pə way anahan sə bayak à mivēl anahan inde ata awan.

² Dō azar aya ti bayak, way sa pa inde mə gafay 'am a ibay. Ti rac way ahay so. Əna dō aday winen bəle a pə cəved a Mbərom ata nà, i rac sluwed itəbay.

³ Dowan a sa rac way so ata à sa kədey anan dowan a sa rac sluwed itəbay ata bay. Aday dowan sa rac sluwed itəbay ata dukwen, à sa man anan mungok anà dowan sa rac way so ata bay re, anga Mbərom winen nà, kə təmahak anan mərak ata re.

⁴ Iken nə wayaw? Ka ra zek sa man anan mungok anà bile su dō hinen ata nà, kəkəmw? Kà gāk way lelibay a nà, saa gafan 'am nə bahay anahan. Kà gāk way lele dukwen, saa ngrən dukwen, bahay anahan

ata re. Tə dīdem a nà, Bahay a mənuko i mba apan sa gan nga tate, i tavay nə njanjan.

⁵ Azar su dō a, a bayak nà, luvon ahay inde sə zalay luvon hinen ahay, aday dō ahay inde tə bayak nə luvon ahay fok nə hərro. Kuwaya à san anan lele, way anahan a sə bayak apan à mivēl inde ata awan.

⁶ Kak dowan a kə zalak anan luvon hinen pə luvon a azar aya wa, a ga matanan anga sə hərən nga anà Bahay a nuko. Dō sa pa way so, a nan dukwen sə hərən nga anà Bahay a nuko, anga a ngrən à Mbərom aday a sa pa way. Ata dō sa pa way azar aya itəbay ata dukwen, a nan sə hərən anan anga anà Bahay a nuko re, aday a ngrən dukwen anà Mbərom a re.

⁷ Dowan a inde à wulen a mənuko, a lavan nga anà zek anahan tətē pə daliyugo dukwen ibay. Aday dowan sa mac anga nga anahan a dukwen ibay re.

⁸ Kak mənuko tə sifa aya nà, wita anga aday dā ga mer su way ana Bahay a mənuko. Kak dē macak, dā mac anga sa ga dukwen mer su way anahan a re. Matanan, kwa à ga nə mənuko tə sifa aya awan, kwa à ga nə dē macak, mənuko dō si mer su way ana Bahay a mənuko hwiya.

⁹ Anga Yesu Almasihu nə kə macak, kə slabakak ahay à məkə wa, aday à tara bahay su dō tə sifa aya awan, aday winen bahay su dō ma mac aya re.

¹⁰ Aday iken, ka gan sariya anà dō sə cakay su doh anak nà, angamaw? Kə kədey anan nà, angamaw? Mənuko a fok, dī zla saa tavay pa 'am ana Mbərom, dō saa gāk uko sariya ata awan.

¹¹ Mbərom a ja à Deftere anahan inde, a wa:

«Tə dīdek awan, kuwaya fok i nay ahay sa naa dukwo gərmec ù vo.

Kuwaya i ja tə 'am anahan awan, nen nə Mbərom acəkan.*»

¹² Kawa sa ja bine siwaw nà, kuwaya i tavay pa 'am a Mbərom, i i dəkay anan way anahan sa ga həna ata tə alay anahan awan.

Kə fakay anan mərak anak i ines inde bay

¹³ Kak matanan cukutok nà, dē mbədek sa gan sariya anà mərak a mənuko ahay sabay. Adəka bay, kà si gen way aday i fakay anan mərak ahay i ines inde ata bay.

¹⁴ Bina manay mə japay aya tə Bahay a mənuko Yesu, aday na san zle lele, awan inde ma ga mənjadak a ta nga anahan a nà, ibay. Əna dowan a kə bayakak awan a inde nə tə mənjadak a kəma, à sa pa bay, anga pə winen nà, a ga mənjadak acəkan.

¹⁵ Kak kə nəsək anan mivēl anà mərak anak ahay tə way sa pa anak nà, ata a nan sa ja nə kə pəlay anan bay. Almasihu kə macak

† 13:9 Ca pə Farillaaji Lewinjo'en 19.18. * 14:11 Ca pə Esaaya 45.23.

anga m̄arak ata awan. Way sa pa anak ā sa lize anan bay.

¹⁶ A ga apak n̄a, way sa pa anak ata n̄a, lele. Əna kak ka san zle d̄o ahay ti i jak n̄a lelibay k̄ama, k̄a pa bay, aday d̄o ahay t̄a ja apak way lelibay a sabay.

¹⁷ Am s̄ə bahay a Mb̄erom n̄a, k̄a jak awan p̄ə way anak sa pa ata bay. Kwa p̄ə way anak sa sa ata d̄ukwen, k̄a jak awan bay re. Bahay a Mb̄erom n̄a, way ana Apasay C̄ancan a sa ga ā m̄ənuko inde ata awan. A mak uko zek sa ga way lele aya, a varak uko zay s̄ə njahay p̄ə k̄artek awan, aday i varak uko ataslay m̄ivel.

¹⁸ Dowan a winen apan i gan mer su way an̄a Yesu Almasihu matanan ata n̄a, i zlan ā nga an̄a Mb̄erom kutok, aday d̄o ahay ti d̄əfan apan an̄a d̄o matanan ata awan.

¹⁹ Anga nan, guko m̄əgala sa ga way s̄ə nḡəzahay ahay zay ataya awan, aday way sa man zek an̄a d̄o ahay sa har ā 'am a Mb̄erom inde ataya re.

²⁰ K̄a nes anan mer su way a Mb̄erom anga way anak sa pa bay. Ayaw, awan inde m̄anjad̄ak a bay. Əna, kak m̄arak anak ahay ti sa slahay anga way anak sa pa c̄əna, m̄basak sa pa way ata awan.

²¹ Way lele c̄əna, k̄a sa ga way s̄ə fakay anan m̄arak ahay i ines inde ataya bay, kwa ā ga n̄ə sa rac sluwed̄, kwa ā ga n̄ə sa sa mahay, kwa ā ga n̄ə sa ga ma ma fok.

²² Way anak sa san pa 'am a anan ata n̄a, k̄a jan anan an̄a d̄owan bay, si kwanay t̄ə Mb̄erom a d̄ək̄d̄ek. Do sa ga way t̄ə ajalay nga a c̄uwcew bay ata c̄əna, i taslay m̄ivel.

²³ Aya əna, d̄o s̄ə v̄əfan uway an̄a nga anahan anga way anahan sa pa n̄a, winen apan i ga ines, anga k̄ə d̄əfak anan m̄ivel anahan p̄ə way anahan a sa ga ata bay. Pa 'am a Mb̄erom n̄a, d̄owan a k̄ə gak way aday a san sa j̄əka lelibay kabay lele d̄ukwen a san bay c̄əna, k̄a gak ines.

15

Ga way sa zlan ā nga an̄a d̄o a azar aya awan

¹ M̄ənuko d̄o m̄əgala aya p̄ə c̄əved̄ a Mb̄erom ata, muko anan zek an̄a d̄o b̄əle aya awan. D̄ā ga way sa zlak uko ā nga ā nuko v̄ərre a bay.

² M̄ənuko fok, guko way sa zlan ā nga an̄a m̄arak a m̄ənuko ahay, anga aday d̄ā man atan zek sa har pa 'am ana Mb̄erom.

³ Yesu Almasihu a ta nga anahan a d̄ukwen k̄ə p̄əlak way sa zlan ā nga a bay re. Ad̄əka bay, a t̄əra n̄ə kawa m̄ə vinde apan ā Deftere a Mb̄erom inde ata awan, a wa: «Do

ahay t̄ə ḡənahak n̄a, anakiken Mb̄erom, əna 'am a tinen ata a njad̄ n̄ə nen awan. * »

⁴ Way a m̄ə vinde ā Deftere a Mb̄erom inde ata fok, t̄ə vinde anan anga aday way a m̄ə vinde ata ā d̄akak uko anan way, aday anga d̄ə d̄əfan ide an̄a way a Mb̄erom s̄ə zlapak uko anan ataya awan. Ata d̄i d̄əma way ahay lele kawa ana Deftere s̄ə varak uko anan m̄əgala ata awan.

⁵ Mb̄erom Bahay s̄ə varan m̄əgala an̄a d̄o ahay s̄ə d̄əma way ata, ā t̄əra anan abayak nga a kwanay k̄artek, aday k̄i gen way kawa ana Almasihu Yesu sa ga ataya awan.

⁶ Ata kwanay a fok ki njiden s̄ə h̄əran nga an̄a Mb̄erom, B̄əbay ana Bahay a nuko Yesu Almasihu, t̄ə c̄əved̄ k̄artek awan. 'Am a kwanay d̄ukwen k̄artek awan.

Do su kon azar aya t̄ə h̄əran nga an̄a Mb̄erom

⁷ Matanan, t̄əmihen zek ahay, kwanay a fok, kawa ana Almasihu sa t̄əma kwanay ata re, aday d̄o ahay t̄ə h̄əran nga an̄a Mb̄erom.

⁸ Na jak ikwen n̄a, Almasihu Yesu k̄ə t̄ərak d̄o si mer su way ana Yahuda ahay, anga s̄ə d̄akan atan anan n̄a, Mb̄erom winen d̄o s̄ə d̄id̄ek, aday way anahan s̄ə zlapan anan an̄a b̄ije a manay ahay fok ata ti t̄əra.

⁹ Aday ata, d̄o su kon azar aya ata ti h̄əran nga an̄a Mb̄erom anga sumor anahan sa ga anga tinen ata re. A t̄əra kawa Deftere a Mb̄erom sa ja apan ata awan, a wa:

«Anga nan, ni h̄ərak nga, Mb̄erom uno, ā wulen su d̄o aday tinen Yahuda ahay bay ataya awan, ni zambad̄ iken t̄ə ara ahay.† »

¹⁰ 'Am a Mb̄erom a ja asa, a wa:

«Kwanay Yahuda ahay itabay ataya awan, t̄islen m̄ivel p̄ə k̄artek a tu d̄o a Mb̄erom ahay.‡ »

¹¹ A man hinen asa, a wa:

«Kwanay Yahuda ahay itabay ataya fok, h̄əren anan nga an̄a Mb̄erom Fetek. Kwanay d̄o su kon ahay fok, zambiden anan.§ »

¹² Ezaya k̄a jak re, a wa:

«Do s̄ə slala ana Yisa i nay ahay saa t̄əra bahay su d̄o su kon a azar aya awan.

Tinen ti d̄əfan ide aday ā tam atan. * »

¹³ Mb̄erom, d̄o s̄ə varan m̄əgala an̄a d̄o ahay s̄ə d̄əfan ide ata, ā varak ikwen ataslay m̄ivel, ā varak ikwen zay, anga k̄ə d̄əfen nga p̄ə winen awan. Natiya ki d̄əfen anan ide bayak a t̄ə m̄əgala s̄ə Apasay C̄ancan awan.

Mer su way ana Pol

¹⁴ M̄arak uno ahay, nen a ta nga uno d̄ukwen, na san zle, kwanay n̄ə d̄o lele aya awan, k̄ə s̄ənən d̄id̄ek zle, aday ki mben apan

* 15:3 Ca p̄ə Jabuura 69.10. † 15:9 Ca p̄ə 2 Samuyila 22.50; Jabuura 18.50. ‡ 15:10 Ca p̄ə Tooktaaki Tawreeta 32.43.

§ 15:11 Ca p̄ə Jabuura 117.1. * 15:12 Ca p̄ə Esaaya 11.10.

sə tətakan anan way anà zek a kwanay ahay coy.

¹⁵ Əna, nə vindek ikwen ayak tə gədan a pə way azar aya nà, anga u no kə mbədaken anan way a anaya à nga wa bay. Na ga matanan, anga zek a Mbərom a kà gak uno sumor anahan

¹⁶ sa dəf nen do si mer su way ana Almasihu Yesu awan, à wulen su do su kon azar aya Yahuda ahay bay ata awan. Nen apan ni dakan atan anan ləbara mugom a sà nay pə cakay a Mbərom wa ata nà, nə tərak kawa do sə gədan dundo anà way anga Mbərom. Anga kak tə dəfak apan nga nà, ata ti təra kawa way mə varan aya, Apasay Cəncan a sa gan nga cara aday á zlan à nga anà Mbərom ata awan.

¹⁷ Natiya kutok, ni taslay mivəl ti mer su way ana Mbərom sə vuro anga ajapay a manay tə Almasihu Yesu ata awan.

¹⁸ Ni ja 'am sə awan maza kula bay. Ni ja nà, pə way ana Almasihu a sa ga ti nen ata dəkdek. Anga kə varak uno məgala sə bənan alay anà do su kon aya aday tinen Yahuda ahay itəbay ataya pə cakay ana Mbərom, aday tə dəfan apan. A ga matanan ata nà, ta 'am uno sa ja ataya, aday tə way uno sa ga ataya,

¹⁹ aday tə masuwayan ahay cara cara, aday tə məgala ana Apasay anahan re. Nə dəkak anan anan ləbara mugom a pə Yesu Almasihu anà do ahay, nə dazlan ahay kwa à Urəsalima wa, hus nə dəzle anan à Iliriya.

²⁰ U zlo à nga sə dəkay anan ləbara mugom a à man aya aday do ahay tə slənek anan ləbara a Yesu Almasihu fan bay ataya awan, anga u no sa ga mer su way pa su do hinen bay.

²¹ U no adəka nà, á təra kawa winen mə vinde a à Deftere a Mbərom inde ata awan: «Dowan aya aday kula ta jak atan 'am pə winen itəbay ataya, tinen ti canan.

Aday dowan aya kula tə slənek way pə winen itəbay ataya, ti san anan kutok.†»

A nan anà Pol sa zla à Ruma

²² Anga nan kutok, saray bayak a na gak anan may sa zlak ayak saa cay ahay pikwen cəna, na njad cəved a bay.

²³ Kà gak ava bayak a u no sa cak ikwen ahay ide, əna mer su way uno kə mbəsakak uno cəved bay. Həna mer su way uno à man a anan kə ndəvak kutok.

²⁴ Natiya, à alay a ni i zla à Espaniya ata nà, ni njahay əga kwanay mənjkək, anga aday kə tislən uno mivəl aday kɪ men uno zek tə cəved sə dəzle à man ata awan.

²⁵ Əna həna ni zla à Urəsalima aday ni i man zek anà do a Yesu ahay à man ata awan,

²⁶ anga do a Yesu ahay à Makedoniya tə Akaya ta gak anan may sə cakal way anga sa man zek anà do mətəwak aya à wulen su do a Yesu ahay à Urəsalima.

²⁷ Tə bayak sə cakal way ata nə tə alay a tinen aya, aday təde sa ga nə abay matanan way anahan. Yahuda ahay ta mak anan zek anà do su kon azar aya sa njad anan magwagway ana Mbərom. Matanan re, lele nə do su kon a azar aya tã man zek anà Yahuda ahay tə way sə daliyugo ahay ite re.

²⁸ Natiya kutok, na sak a ndav anan mer su way ata aday nə varak atan anan dala ata coy nà, ni i zla à Espaniya tə əga kwanay.

²⁹ Na san zle re, na sak a zlak ayak əga kwanay nà, Yesu Almasihu i gak ikwen sumor bayak a anga nen a sa cak ikwen ahay ide ata awan.

³⁰ Mərak uno ahay, kwanay kə dəfen nga pə Bahay a mənuko Yesu Almasihu, aday Apasay a Mbərom kə varak ikwen mənala sə pəlay zek ahay. Anga nan kutok, nen apan ni gak ikwen amboh, kem, gen anan amboh à Mbərom tə mivəl kərtek a anga nen, aday ũ mo zek.

³¹ Gen amboh, anga aday do sə Yahudiya ahay aday tə dəfak nga pə Yesu bay ataya tə bəno mbiyed bay ite. Gen amboh dükwen, aday way uno saa zla anan à Urəsalima ata á zlan à nga anà do a Yesu ahay à man ata awan.

³² Natiya, kak Mbərom kə pəlak nà, ni zlak ayak əga kwanay nen mə taslay mivəl awan. Ata ni njad sə taslay mivəl pə kərtek a tə kwanay a fok kutok.

³³ Mbərom, do sa taa var zay ata, á gak ikwen nga. Amen!

16

Pol a jan 'am anà Ruma ahay

¹ U no sa jak ikwen ayak 'am həna pə mərak a mənuko Fəbe. Uwar ata a ga mer su way ana Mbərom à Kenkeriya à wulen su do a Yesu ahay.

² Kà zlak ayak əga kwanay cəna, təmihən anan tə mivəl kərtek a lele, anga winen do ana Bahay a mənuko. Təmihən anan kawa abay təde do a Yesu ahay ti ga ata awan. Viren anan way sə kəcan ata fok, anga kà mak anan zek anà do ahay bayak a, kwa i nen a dükwen, kà mak uno zek a re.

³ Jen anan 'am anà atə Pəriskila ta mbaz anahan Akilas. Manay ma taa ga mer su way ana Almasihu Yesu nə pə kərtek awan.

⁴ A alay a inde abay ni mac coy nà, su mo zek sa tam nə tinen awan. Abay kwa ti mac anga nen dükwen, tə lavak anan zek coy. Saa ngaran atan nə nen dəkdek bay. Do a Yesu ahay aday tinen Yahuda ahay bay ataya fok ti ngaran atan re.

⁵ Na jak anan 'am anà dō a Yesu ahay sə halay nga āga tinen ataya fok re.

Na jak anan ayak 'am anà Epaynet, car uno didek awan. Winen dō sa lah sa daf nga pə Yesu Almasihu mama'am a pə daliyugo sə Aziya.

⁶ Na jak anan ayak 'am anà Mariyama, winen dukwen kà gak mer su way bayak a anga kwanay.

⁷ Na jak anan ayak 'am anà dō sə āga nen ahay, atə Andərenikus tə Yuniyas. Ma pay dangay nə jiga awan, tinen dō tə mazla6 aya bayak a à wulen su dō maslan ahay, aday tə luho sa daf nga pə Yesu Almasihu adəka, bina nə lahan atan bay.

⁸ Na jak anan ayak 'am anà Ampəliyatus, car uno awan, manay à alay ana Bahay Yesu inde maya awan.

⁹ Na jak anan ayak 'am anà Urben ma taa ga mer su way ana Yesu Almasihu nə pə kərtek awan.

Na jak anan ayak 'am anà Sətakis, car uno didek awan.

¹⁰ Na jak anan ayak 'am anà Apeles, winen dukwen kà gak dace anga Yesu Almasihu aday kə səmak anan lele.

Na jak anan ayak 'am anà dō sə āga Aris-tobul ahay re.

¹¹ Na jak anan ayak 'am anà dō uno Herodiyon.

Na jak anan ayak 'am anà dō a Bahay a mənuko Yesu ahay āga Narsis.

¹² Na jak anan ayak 'am anà Tirofen tə Tiropas, dō sa ga mer su way ana Bahay a mənuko Yesu ahay.

Na jak anan ayak 'am anà Persis, mazar uno didek awan, sa ga mer su way anga Bahay a mənuko bayak a nə winen.

¹³ Na jak anan ayak 'am anà Rufus, dō lele pə cəved sə pərahan azar anà Bahay a mənuko Yesu.

Na jak anan ayak 'am anà may anahan, kà gak uno nga kawa nen wan si zek anahan didek awan.

¹⁴ Na jak anan ayak 'am anà Sinkərit, Fəlegon, Hermes, Patrobas, Hermas, aday dō a Yesu azar aya āga tinen ataya fok re.

¹⁵ Na jak anan ayak 'am anà Filolog tə Yuliya, aday atə Nere tə mərak anahan re.

Na jak anan ayak 'am anà Olimpas aday anà dō a Yesu azar aya āga tinen ataya fok re.

¹⁶ Jen anan 'am ĩ zek ahay lele. Do sə egliz ana Yesu Almasihu ahay fok ta jak ikwen ayak 'am re.

Andav sa 'am ahay

¹⁷ Mərak uno ahay, ma gak ikwen ayak kem, gen anan ngatay anà dō sa ngam way a kwanay mə tətak aya bay ataya awan. Tinen apan ti gəzla anan dō ahay pi zek wa, aday tinen apan ti fakan alay anà dō ahay pə

cəved lele aya wa. Kə njihen pə cakay a tinen bay.

¹⁸ Zahav su dō ataya nà, ta ga nə mer su way ana Bahay a nuko Yesu Almasihu bay, si way sa zlan atan à nga vərre. Tinen apan ti ran mindel anà dō ahay nə ta 'am. Natiya, tə njəkan uda anà dō ma san way a bay ataya awan.

¹⁹ Kwanay ite nà, dō ahay fok ta san zle, kə dəfen anan apan anà Bahay a nuko Yesu. Anga nan, nen apan ni taslay mivel tə kwanay bayak a re. U no nà, tərən dō sa san sa ga mer su way lele aya dəkdek, mənəna sə japay anan tə huwan.

²⁰ ĩ njahay bayak a sabay, Mbərom, Bahay sə zay, ĩ varak ikwen məgala sə mbasay pə Fakalaw, ki jənen apan bəse coy. Bahay a nuko Yesu à gak ikwen sumor anahan.

²¹ Timote, dōwan a sa ga mer su way maya ti nen ata kà jak ikwen ayak 'am. Dō uno a anaya ta jak ikwen ayak 'am a re: atə Lukiyus tə Yason tatə Sosipater.

²² Nen Tertiyus, dō sə vīnde dərəwel ana Pol a anan, na jak ikwen ayak 'am, nen dō ana Bahay a nuko Yesu.

²³ Gayus kà jak ikwen ayak 'am. Nə njahay nà, āga winen, aday dō a Yesu ahay ta taa nay sa ga ambəh āga winen. Erastus, dō sa ban dala sə wulen su doh a anan ata, tə Kawartus, mərak a mənuko, ta jak ikwen ayak 'am re.

[
²⁴ Bahay a mənuko Yesu à gak ikwen sumor à kwanay a fok. Amen.]

Pol a həran nga anà Mbərom

²⁵ Zambaduko anan sləmay a Mbərom! ĩ mba apan sə varak ikwen məgala sə njahay mə ngazlay saray aya à cəved anahan inde, kawa ana ləbara mugom a nen sə dəkak ikwen anan ata awan. Kwakwa ata nà, Mbərom kə dərək anan ləbara mugom ata awan.

²⁶ Əna həna winen a kà kak anan ahay uho, aday dō ahay tə wazay nə way ana dō maja'am a Mbərom ataya sə vīnde pə Almasihu ata awan. A ga matanan, anga aday dō su kon ahay fok tà daf apan nga, tə dafan apan kutok.

²⁷ Həruko anan nga à Mbərom pa sə viyviya awan! Asan way anahan nə a zalay way ahay fok. Həruko anan nga anga Yesu Almasihu re. Amen!

**Derewel ana Pol sɛ vinden ayak
anà dɔ sɛ
Korintu ahay
mama'am awan
Adakay way pɛ deftere a
anan**

A alay ata nà, Korintu nà, wulen su doh mɛduwen awan. A man ata nà, Pol kɛ wazak anan lɛbara a Yesu mugom a anà Yahuda ahay aday anà dɔ su kon azar aya re. Pɛ dɛba anahan a wa kutok, Pol a slɛne nà, 'am aya inde tɛ slabakak à wulen sɛ dɔ a Yesu ahay cara cara bayak awan. Dɔ ahay tɛ gɛzɔlak zek ahay jɛban jɛban, 'am sɛ gɛba zek ahay so, anjahay sɛkɛffe inde à man sɛ slɛne wazo ibay, apa daf cɛncan a kɛ tɛrak way sa ga anan azay, tɛ sɛnak sa ga anan mer su way tɛ mɛgala ana Apasay Cɛncan a sa var ataya bay, aday tɛ sɛnak 'am sɛ aslabakay ana dɔ ma mac aya à mɛke wa bay. Natiya kutok, Pol a mbɛdɛhan atan ayak pɛ way ataya fok, ta sɛ dakan atan anan asan zek a Mbɛrom anga dɔ ahay.

Nga sa 'am ahay

Aja 'am ahay (1.1-9)

Atara zek kɛrtek tɛ dɛdom ana Yesu mɛzlɛngad awan (1.10 - 2.16)

Agan nga anà atatak way ana dɔ maslan a Yesu ahay (3.1 - 4.21)

'Am sɛ gɛba zek ahay (5.1 - 7.40)

Ahɛran nga à Mbɛrom, bina anà pɛra ahay bay (8.1 - 11.1)

Mɛgala ana Apasay Cɛncan aya awan (11.2 - 14.40)

Yesu kɛ mbasak pɛ amac (15.1-58)

Andav sa 'am ahay (16.1-24)

Pol a jan ayak 'am anà dɔ sɛ Korintu ahay

¹ Sɛ vindek ikwen ayak derewel a anan nà, nen Pol. Kà zɔlak anan à nga à Mbɛrom sɛ ngumo aday nɛ tɛra dɔ maslan ana Yesu Almasihu. Ma jak ikwen ayak 'am, manay tɛ Sostenes, winen dɔ sa daf nga pɛ Yesu Almasihu kawa mɛnuko a re.

² Mɛ vindek ikwen ayak anà kwanay dɔ a Yesu ahay à wulen su doh sɛ Korintu. Kɛ tɛren dɔ a Mbɛrom ahay anga Yesu Almasihu. Mbɛrom a ngamak ikwen nà, anga aday kɛ tɛren dɔ mɛ japay aya tɛ winen awan. Kɛ ngamak anan anà dɔ sɛ dukwen gɛrmeɛc ù vɔ anà Yesu Almasihu kwa aha ataya fok, anga aday tɛ tɛra dɔ mɛ japay aya tɛ winen a re. Yesu nà, winen Bahay a mɛnuko a fok.

³ Mbɛrom Bɛbay a mɛnuko tɛ Yesu Almasihu Bahay a mɛnuko tɛ gak ikwen sumor, aday tɛ varak ikwen zay a tinen.

Pol a ngɛran anà Mbɛrom anga dɔ sɛ Korintu ahay

⁴ Hwiya nɛ ngɛran anà Mbɛrom jiya nà, anga sumor anahan sa gak ikwen ta sɛ japay kwanay tɛ Yesu Almasihu ata awan.

⁵ Anga Mbɛrom dɔ sɛ japay kwanay tɛ Yesu Almasihu ata nà, kɛ varak ikwen mɛgala ahay cara cara. Kɛ tɛrak kwanay dɔ sa san way ahay, aday kɛ varak ikwen mɛgala sɛ dakay anan 'am anahan anà dɔ ahay coy.

⁶ Kɛ njiden anan way ataya awan. Bina, à alay a manay sɛ dakak ikwen anan lɛbara a Yesu Almasihu ata dukwen nà, kɛ tɛmihen a nɛ tɛ didek a à mivel a kwanay inde.

⁷ Anga nan kutok, kwanay dɔ sa ba amay ana Yesu Almasihu Bahay a mɛnuko ataya nà, kɛ njiden anan mɛgala ahay fok coy. Awan a inde a kɛcak ikwen nà, inde sabay.

⁸ Mbɛrom dukwen i tɛra kwanay dɔ njɛnnjan aya hus à andav ana daliyugo inde, anga aday dɔwan à sa njad pikwen alay sa 'am sɛ slahay kwanay à sariya a Mbɛrom inde pɛ luvon ana Bahay a mɛnuko Yesu Almasihu saa may ahay ata bay.

⁹ Matanan, kɛ jajiren awan bay, anga Mbɛrom a sɛ ngamak ikwen aday sɛ japay kwanay tɛ wan anahan Yesu Almasihu Bahay a mɛnuko ata nà, winen nɛ dɔ didek awan, a ga anan way anahan a sa ja ataya hwiya.

Agɛzla zek à wulen su dɔ a Yesu ahay

¹⁰ Matanan, mɛrak uno ahay, na gak ikwen ayak ambɔh tɛ slɛmay ana Yesu Almasihu, Bahay a mɛnuko. Kem, 'am à zɔlak ikwen pi zek, aday kɛ gɛzɔlen zek ahay à wulen a kwanay ahay inde bay re. Tɛren dɔ mɛ japay aya awan, mivel a kwanay à ga nɛ kɛrtek aday abayak nga a kwanay ahay dukwen à ga nɛ kɛrtek a re.

¹¹ Bina ɛa dɔ ahay inde ta nak ahay aga Kuluwe wa pɛ cakay uno, tɛ dakak uno anan atɛre inde à wulen a kwanay.

¹² U no sa ja nà, azar su dɔ a kwanay aya ta wa: «Manay nà, dɔ ana Pol ahay.» Azar aya ite ta wa: «Manay dukwen dɔ ana Apolos ahay.» Azar su dɔ aɛgal aya asa ta wa: «Manay nà, dɔ ana Piyer ahay.» Aday azar su dɔ aya ite kutok ta wa: «Manay nà, dɔ ana Almasihu ahay.»

¹³ Ki jen matanan ata nà, ɛa Almasihu a nà, kɛ gɛzɔlak anan zek anahan a daw? Kabay kwanay kɛ jilen nɛ tɛ darak ayak pɛ dɛdom mɛ zɔlɛngad a anga kwanay nà, nen Pol a daw? Kabay ki gen baptisma nà, tɛ slɛmay uno, nen Pol a ite daw?

¹⁴ Nɛ ngɛran anà Mbɛrom tɛtibay adɛka, anga nen na gak anan baptisma anà dɔwan bay, ɛna si ata Kɛrispus tɛ Gayus dɛkɛk.

¹⁵ Natiya dōwan inde i mba apan sa jəka a ga baptisma nə tə sləmay uno nen Pol nà, ibay.

¹⁶ Ayaw, cəkəbay nə mbədəkek anan à nga wa adəka re, 6a na gak anan baptisma anà Sitifanas, winen tu dō su doh anahan ahay re. Pə dəbā anahan a wa, na gak anan baptisma anà dōwan a inde nà, na san sabay.

¹⁷ Bina, Almasihu a slan nen aday nà, saa gan baptisma anà dō ahay bay, əna saa dəkay anan ləbara mugom a anà dō ahay. Nen apan ni dəkay anan ləbara sa 'am anahan ata, əna tə asan way kawa su dō zənzen a sə bayak apan ata bay. Na ga matanan bay nà, anga aday amac a Yesu Almasihu a pə dədom mə zləngad' ata à təra awan kəriya bay.

Asan way a Mbərom tə asan way su dō zənzen awan

¹⁸ Ləbara sə amac a Yesu Almasihu pə dədom mə zləngad' ata nà, dō saa lize ahay ta ca apan nə kawa way sə mindel kəriya awan. Əna pə mənuko dō saa tam ahay ite nà, dā san zle wita nə məgala a Mbərom a way anahan.

¹⁹ Da san way ata zle nà, anga 6a Mbərom kà jak à Deftere inde, a wa:

«Ni lize anan kəlire su dō kəlire aya awan, aday ni jəjay anan asan way su dō ma san way aya fok.*»

²⁰ Natiya kutok, kak Mbərom a kà jak matanan cukutok nà, dō a kəlire ataya ti ga inde asa dāw? Kabay miter sə Tawrita ahay nà, ti ga inde dāw? Kabay dō sa san sa vad awiyaway ahay nà, tinen ti ga inde dāw? Asan way a tinen ata i man atan zek pə awan bay jiga awan. Mbərom kə tərak anan asan way a tinen ata way sə mindel kəriya awan.

²¹ Matanan dō sə daliyugo ahay, tə asan way a tinen ata, tə canak anan anà way a Mbərom sə ndakay tə kalire† anahan awan, əna tə sənək wa Mbərom a bay hwiya. Anga nan kutok, Mbərom a tə alay anahan a kə varak anan cəved sa tam anà dō sə sləne ləbara sa 'am a manay sə wazay anan ata awan. Əna cəkəbay, dō ahay ta ca pə ləbara ata nə kawa way sə mindel adəka.

²² Yahuda ahay ite nà, ta gan may aday ti sa təma 'am ata nə, si ti canan anà masuwayan aday. Gərek ahay ite, a nan atan ti saa təma nà, si ti san tə kəlire sa nga a tinen a aday.

²³ Aya əna mənuko də dəkay anan nà, Yesu Almasihu nə tə darak anan pə dədom mə zləngad' awan. Ata pə Yahuda ahay nà, wita way sə bənan atan mbiyed'. Pu dō sə pəra ahay ite, wita nà, dā ja nə 'am sə mindel kəriya awan.

²⁴ Əna pə mənuko dō a Mbərom mə ngamay aya kwa à ga nə à wulen sə Yahuda ahay wa, kabay à wulen su dō sə pəra ahay wa nà, dā san zle, Yesu Almasihu nà, winen məgala ana Mbərom tə kəlire anahan a təkə fok.

²⁵ Way a Mbərom sa ga nà, kawa way sə mindel kəriya awan, aday cəkəbay, way ata a zalay asan way su dō zənzen awan. Way anahan sa ga nə kawa way bəle awan, aday cəkəbay way ata a zalan məgala à nga wa anà dō ahay bugol.

²⁶ Matanan, mərak uno ahay, ənga bayiken pi zek a kwanay a mə ngamay ataya aday. Pu dō sə daliyugo ahay nà, dō kəlire aya inde à wulen a kwanay gem ibay, dō tə məgala aya dükwen inde à wulen a kwanay gem ibay, aday dō sə ngəlaw ahay dükwen nà, inde à wulen a kwanay gem ibay re.

²⁷ Əna Mbərom a walay adəka nà, dō mindel aya awan, anga aday ti pəkan waray i ide anà dō sa jəka tinen nə ta san way zle ataya awan. Aday Mbərom a walay dō bəle aya awan, anga aday ti pəkan waray i ide anà dō sa jəka tinen məgala aya ata awan.

²⁸ Aday a walay dō kəriya aya awan, tu dō aday dō ahay tə kədəy atan ataya awan, aday tu dō demdemem aya pə daliyugo wa. A ga matanan nà, anga aday sə lize anan dō sə mazla6 ahay pə daliyugo a anan wa.

²⁹ Matanan kutok, dōwan i mba apan sə həran nga anà zek pa 'am anahan bay.

³⁰ Sə jəjay mənuko tə Yesu Almasihu nà, zek a Mbərom awan. Matanan həna Mbərom a təra anan Yesu Almasihu nà, dədəzl sə asan way a mənuko kutok. Kawa sa ja nà, tə Yesu Almasihu ata kutok, də tərak dō didek aya pa 'am anahan aday də tərak dō anahan ahay ma tam aya i ines wa tə alay anahan.

³¹ Anga nan kutok, kawa ana Deftere a Mbərom sa ja: «Kak dōwan a inde a nan sa ga ti zek nà, à ga ti zek adəka nà, ti mer su way a Mbərom sa ga.‡»

2

Wazo ana Pol à Korintu

¹ Mərak uno ahay, à alay a nen sa zlak ayak əga kwanay kurre sə dəkak ikwen anan way a Mbərom mi dər aya ata nà, nə dəkak ikwen anan nə tə cəved sa 'am ma da 'am aya bay. Aday dükwen, nə dəkak ikwen anan nə tə cəved sə asan way su dō sə daliyugo ahay bay re asanaw?

² Anga, na zlak ayak əga kwanay nà, na gan may nà san kərtek nà, Yesu Almasihu, aday winen mə daray a pə dədom mə zləngad' ata awan.

* 1:19 Ca pə Esaaya 29.14. † 1:21 Kəlire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom. ‡ 1:31 Ca pə Yeremiya 9.22-23.

³ A alay a nen äga kwanay ata nä, nen bæle awan, zlawan u go, aday nen apan ni jëjar re.

⁴ Nen apan ni wazak ikwen 'am a Mbërom nä, na vak ikwen nga tã asan way sã do ahay bay. Òna mägala ana Apasay a Mbërom a ðakak ikwen anan nä, 'am uno sa jak ikwen ata nä 'am ðidëk aya awan.

⁵ Anga nan kutok, kã ðäfen nga pë Mbërom nä, anga asan way su do zänzen a bay, ãna tã mägala a Mbërom.

Asan way su do zänzen a tã kãlire a Mbërom

⁶ Anã do ma san nga aya ä cãved sa ðaf nga pë Mbërom ata nä, mã ðakan atan anan ayak nã kãlire sã asan way ðidëk awan. Kãlire ata nä, mbala ana do sã daliyugo ahay bay, kabay mbala ana do mãduwen aya sã lavan nga anã do ahay ataya bay re. Do sa san way ataya nä, ti i lize anan pi zek azanan.

⁷ Òna kãlire mbala manay sã ðakak ikwen anan ata nä, winen nã kãlire mbala a Mbërom awan. Wita nä, abay winen mi ðer awan kwakwa. Kwa daliyugo ðukwen mã ndakay a fan bay, Mbërom a lavay anan zek tã kãlire anahan, anga aday sa tam mænuko ä mazla6 anahan inde.

⁸ A wulen su do sã lavan nga anã do ahay pë daliyugo ataya nä, ðowan inde kwa kãrtek sa san way ata nä, ibay. Abay tã san aka nä, tiya ti darak anan ayak Bahay sã mazla6 pã ðedom mã zlängad ata bay.

⁹ Way ata nä, a tãra kawa mã vinde awan ä Deftere a Mbërom inde ata awan, a wa:

«Way a aday kula ðowan kã canak anan bay, kula ðowan kã slønëk bay, aday kula ðowan kã bayakak apan ä mivël inde bay ata nä, Mbërom a lavan anan zek tã way ata anã do sã pälày anan ahay.*»

¹⁰ Aya mænuko nä, Mbërom a kak uko anan ahay way a mi ðer ataya tã mägala sã Apasay anahan. Apasay anahan ata nä, a zãzor anan way ahay fok, kwa abay ä ga nä, way mi ðer aya ä mivël a Mbërom a inde tãkedë ðukwen, a san zle hwiya re.

¹¹ Natiya, do zänzen a nä, sa san way sã mivël anahan a aday nä, si apasay si zek anahan awan. Matana re, ðowan sa mba apan sa san way sã mivël a Mbërom nä, ibay, si Apasay si zek anahan a way anahan re.

¹² Mænuko nä, Apasay a ä mænuko inde ata nä, mbala a Mbërom a way anahan, bina apasay sã daliyugo a anan bay. Anga nan, ða mba apan sa san sumor a Mbërom ma gak uko aya fok ata awan.

¹³ Anga nan kutok, manay apan mi ðakay a way anã do ahay nä, sã pëkan umo 'am nä, Apasay a Mbërom awan, bina asan way sã

daliyugo bay. Natiya mã tãtakan anan ðidëk sã way mbala Apasay a Mbërom ata anã do aday Apasay a Mbërom inde ä mivël a tinen inde ataya awan.

¹⁴ Natiya awan, ðowan a aday kã njadak Apasay a Mbërom ä mivël anahan inde bay cãna, i mba apan sã tãma way ana Apasay a Mbërom sã varan anã do ahay ataya bay. Bina winen a ca apan aday nã kawa way sã mindel kãriya aya awan. I slønë bay, anga sa man zek anã do ahay aday sã slønë way ataya nä, Apasay a Mbërom awan.

¹⁵ Òna do aday Apasay a Mbërom inde ä mivël anahan inde ata nä, a mba apan sã gãzlan alay pi zek wa anã way ahay lele. Òna zek anahan a kutok nä, ðowan a mba apan sa san 'am anahan a bay.

¹⁶ Anga Deftere a Mbërom a wa: «Sa san abayak nga ana Mbërom a nã wayaw? Down inde saa tãkãren 'am a slømay ibay.†» Aya, manay nä, Apasay a Mbërom inde ä mivël a manay, aday mã bayak nä, way kawa ana Yesu Almasihu a sã bayak ata awan.

3

Do si mer su way ana Mbërom ahay

¹ Matanan marak uno ahay, ä alay uno sa zlak ayak äga kwanay ata nä, na mbak apan sa jak ikwen way ahay kawa abay ni jan anã do ahay aday Apasay inde ä tinen inde coy ataya bay. Na jak ikwen ayak adaka nä, kawa do sã daliyugo ahay, anga kwanay a ä alay ata nä, kawa gwaslay ahay mba, kã tãren do sã përahan azar anã Yesu Almasihu mã jëra aya fan bay.

² Anga nan, nã tãtakak ikwen anan ä alay ata ðukwen nä, way ma da 'am aya bay ataya re, bina winen ma da 'am ataya nä, ki mben apan fan bay.* Aday kwa abay ä ga nã hãna biten tãkedë ðukwen, ki mben apan fan bay re,

³ anga kwanay hwiya kawa do sã daliyugo ahay mba. Bina hwiya kwanay apan i gen sãrak ahay pi zek, aday atãre ðukwen, way a kwanay re. Ata nä, kwanay kawa do sã daliyugo ahay ba? Aday ki gen nä, way su do sã daliyugo aya kutok bidaw?

⁴ Kak aday azar su do a kwanay aya ta wa: «Manay nä, do ana Pol ahay» aday do hinen ahay ite ti ja: «Manay nä, do ana Apolos ahay», ata ki gen way matanan ataya nä, kwanay do sã daliyugo aya sabay kutok ðaw?

⁵ Apolos ata nä, awan a maw? Pol nä, winen wayaw? Manay nä, do si mer su way a Mbërom ahay coy. Ma ga nã mer su way sã ðakak ikwen anan lëbara ana Yesu Almasihu anga aday kã ðäfen apan nga.

* 2:9 Ca pë Esaaya 64.3. † 2:16 Ca pë Esaaya 40.13. *

3:2 Pol a ngaman anã way ataya nä, «pay» ta «ðaf».

Kuwaya, manay ma ga nē mer su way mbala ana Mbərom a sē ngaman umo apan sa ga ata awan.

⁶ Manay ma ga nā, kawa dō sa ga mer su way ā guvo ahay. Nen sē lahak ayak sē dakak ikwen anan 'am a Mbərom ata nā, nē tarak kawa dō sa casl way ā guvo. Apolos, winen a zlak ayak nā, a pərahan azar anā mer su way a Mbərom āga kwanay kawa dō sē pəkan a'am anā zahav sē way a ma casl ata awan. Əna sa har anan zahav sē way ata nā, zek a Mbərom awan.

⁷ Matana kutok, dō sa casl way tu dō sē pəkan a'am fok a tinen a, cew maya ta slak awan a ibay. Əna si zek a Mbərom a tē alay anahan dō sa har anan zahav sē way ata awan.

⁸ Natiya kutok, ā ga nē nen Pol, dō sa casl, ā ga nē Apolos, dō sē pəkan a'am, cew maya manay a, awan inde kē gəzlak manay pi zek wa daw? Əna zek a Mbərom i varan umo magwagway si mer su way anā kuwaya pē herreb sē ayanga a manay.

⁹ Manay cew maya tē Apolos a nā, mē japay nē pi mer su way a Mbərom awan. Kwanay a kutok, kē tərən nā, guvo a Mbərom ata awan.

Aday asa kē tərən kawa doh aday Mbərom winen apan i han ata re.

¹⁰ Nen nā, Mbərom kē gak umo sumor anahan, bina sē dazlan anan mer su way ata āga kwanay nā, nen awan. Matanan kutok, nē tarak dō mērike a sa san sa han doh ata awan. Nē pəkak anan saray sē way a coy. Aday dō hinen ahay tinen apan ti han apan. Əna kuwaya ā han apan dukwen, tē wurwer awan.

¹¹ Saray su doh nā, ma pak a coy. Saray su doh ata nā, Yesu Almasihu. Dowan inde i mba apan sa pak uda maza sabay.

¹² Pē saray sē way ata kutok, dō ahay bayak a tinen apan ti han apan. Azar a ta han apan tē rəsłom, azar aya ite tu kon mē jəra aya awan. Aday jəba su dō azar aya ite, tinen kutok nā, ta han apan tē dədom, tē mapapar, aday azar aya kutok tē gusuko.

¹³ Aya əna, pē luvon sē sariya kutok nā, jiyjay i dav pi mer su way ana kuwaya fok. Mbərom i katab anan mer su way ana kuwaya tē uko. Ata aday dī canan anā mer su way a mənuko ahay kutok, kwa ā ga nē lele, kwa ā ga nē lelibay, ata dī san kutok.

¹⁴ Kak aday uko kē mbak apan sa vak anan mer su way ā dōwan a bay nā, ata winen i njad magwagway anahan.

¹⁵ Əna kak uko kē mbak apan sa vak anan mer su way a dōwan a ite nā, i njad awan bay. Zek anahan a dada nā, i tam, əna i tam

nē wurcihew wurcihew kawa dō sē təmay ahay ā 'am sē uko wa, alay mēgaḡar awan.

¹⁶ Kwanay nā, kē tərən kawa doh sē mazlaḡ a Mbərom, aday Apasay anahan mē njahay a ā mivēl a kwanay inde. Wita nē kē sənēn apan itəbay daw?

¹⁷ Kak dōwan a kē nēsek anan doh sē mazlaḡ a Mbərom ata nā, Mbərom i lize anan dōwan ata awan. Anga doh sē mazlaḡ a Mbərom nā, cəncan awan, aday kwanay dukwen doh ata awan.

¹⁸ Natiya kutok, dōwan ā sa njəkan uda anā zek anahan bay. Kak dōwan a inde ā wulen a kwanay kē jak winen nē dō ma san way a pē daliyugo a anan nā, ā tara zek anahan nē dō mindel a adəka, aday ā njad kəlire didek a kutok.

¹⁹ Anga asan way su dō sē daliyugo ahay nā, Mbərom a ca apan nē wita nē mindel kəriya awan. Deftere a Mbərom a ja nā: «Mbərom a mbazl anan dō ma san way aya ā ḡalay sē wurwer a tinen aya inde.†»

²⁰ Aday a ja asa re, a wa: «Mbərom Fetek a san nā, abayak nga su dō ma san way aya nē way kəriya aya awan.‡»

²¹ Anga nan kutok, dōwan ā sa hərən nga anā zek anga dō zənzen a bay. Sənēn adəka nā, way ahay fok nē ana kwanay.

²² A ga nē nen Pol, ā ga nē Apolos kabay Piyer nā, manay a fok nē ana kwanay a bidaw? Aday, kwa daliyugo, kwa sifa, kwa amac, kabay way sē alay a həna a anan, kabay way sa nay ā alay a azanan pa 'am ata awan fok nā, ana kwanay awan.

²³ Aday zek a kwanay a ite nā, sē lavay kwanay dukwen nē Almasihu. Aday Almasihu a ite dukwen, ana Mbərom awan.

4

Do maslan ana Yesu ahay

¹ Sənēn apan lele, manay dō maslan ana Almasihu ahay nā, dō si mer su way anahan ahay. Mbərom a varan umo anan mer su way sē dakan anan anā dō ahay way anahan abay mi dər aya kwakwa ata awan.

² Natiya kutok, dō si mer su way a aday ti mbəsakan mer su way ā alay inde ata nā, sumor a nā, dō didek awan.

³ Nen a aday nā, kē gəḡēn uno azar, kī jen nē nen lele kabay nen lelibay fok nā, awan a jalay nen bay. Kwa ā ga nē dōwan aya inde tinen apan ti gudō azar ata dəp nā, awan a jalay nen bay re. Kwa mez si zek uno təkede kē jak uno awan a ibay.

⁴ Anga nen a nē bayak nā, awan a mi dər a inde aday tēde abay sē gudō apan azar nē ibay. Əna kutok nā, u no sa ja nē nen na ga ines itəbay ata bay re. Suu go səriya nā, zek a Mbərom a tē alay anahan awan.

† 3:19 Ca pə Ayuba 5.13. ‡ 3:20 Ca pə Jabuura 94.11.

⁵ A nak ikwen sə lahan pa 'am anà Mbərom sa gan sariya anà dō ahay nà, angamaw? Ben luvon a aday Bahay a mənuko i sa ga sariya ata aday. Winen a kà nak kutok nà, i dav anan jiyjay anahan pə way a mi dər a i ide zanzen a inde ataya, i kay anan ahay uho way sə mivəl sə dō ahay kutok re. A alay ata kutok, Mbərom i həran nga anà kuwaya pi mer su way anahan ma ga aya awan.

⁶ Mərak uno ahay, nə vindek ikwen ayak minje sə way a anaya pə manay tə Apolos nà, anga aday kə sənən way a mi dər aya uda ata awan. U no nà, pərihen anan azar anà way a mə vinde à Deftere a Mbərom inde ataya awan. Kə həran anan nga anà zek a kwanay anga dō kərtek, aday sə kədey anan dō azar aya bay.

⁷ Anga, sa jak iken nà, kə zalay dō azar a nə wayaw? Awan anak a inde aday kə təma pə Mbərom wa bay nə maw? Ibay fok. Ka ga anan ti zek kawa ka njad tə alay anak a ite nà, angamaw?

⁸ A ga pikwen nà, kə njiden anan way ahay fok, kwanay dō zlile aya awan, aday ki jen nà, kwanay bahay ahay. Aday kə bayiken nà, manay nə bahay ahay itəbay. Abay á ga nə matanan cukutok nà, wita lele, di ga bahay ata nə pə kərtek a jiga bugol bidaw?

⁹ Aya nà, matanan bay. Manay nə dō maslan anà Yesu Almasihu ahay. Əna Mbərom a təra manay kawa dō məkwidok aya awan, kawa dō kəriya aya awan, aday ma ban aya coy saa vad manay pa 'am sə dō ahay fok ata awan. Mə təra kawa way sə gasle anan pə ide sə dō ahay, kwa pə ide ana maslay a Mbərom ahay re.

¹⁰ Dō sə daliyugo ahay ta ca pumo nà, kawa mindel ahay, anga manay apan mi dəkay anan ləbara ana Almasihu. Aday a ga pikwen nà, kwanay kə sənən way zle, anga ajapay a kwanay tə Yesu Almasihu ata awan. Manay ite nà, dō bəle aya awan. Kwanay nà, məgala aya awan. Manay nà, dō ahay tə kədey manay, aday tə varak ikwen mazla bə anà kwanay bugol kutok.

¹¹ Hus həna biten dukwen nà, may winen apan i rawad manay, manay apan mi mac tu jom re. Zana lele aya inde pumo itəbay re, ta taa ndəbay manay nə hwiya. Manay apan mi bar nə karara kawa doh a manay nə inde itəbay.

¹² Mə rəzlen à nga wa anà mer su way nə ndəkərkrə, anga aday má njad sa tar alay à 'am.* Kwa tə gənahak umo dəp nà, manay ma ma nga sə pəsen atan anan adəka nà, 'am lele aya awan. Tə jugurak pumo wa 'am dəp nà, mə dəma anan ca.

¹³ Dō ahay ti rac manay ta 'am, əna manay mi bənan atan mbac adəka re. Ti ga alay tə manay kawa kwaskwalay. Həna hwiya

ma nan anà dōwan bay, kawa ruhom sə daliyugo a anan.

¹⁴ Nə vindek ikwen ayak nà, anga sə pəkak ikwen waray i ide pə way a kwanay sa ga ataya bay, əna anga u no sa jak ikwen ayak panan wa lele, kwanay wan uno ahay, car uno ahay.

¹⁵ Kwa abay á ga nə dō ahay inde bayak a tə baslay zek bay sa zlak ayak əga kwanay saa dəkak ikwen anan ləbara ana Almasihu dəp nà, bəbay a kwanay pə cəved sə pərahan azar anà Yesu Almasihu inde kərtek nə, nen a hwiya. Na ja matanan nà, anga sə dəkak ikwen anan ləbara mugom a nà, nen. Kwanay kə təmihen sa daf nga pə Yesu Almasihu nà à alay uno wa.

¹⁶ Anga nan kutok, nə cəce pikwen wa nà, pərihen anan azar anà azla uno awan.

¹⁷ Matanan nə slənak ikwen ayak Timote, winen wan uno ləliwe uno awan, winen ma daf nga pə Bahay a mənuko Yesu a nə lele. Winen kə sak a dəzlek ayak nà, i dəkak ikwen anan cəved uno sə pərahan azar anà Yesu Almasihu nə lele. Wita nà, way uno sə dəkay anan anà dō a Yesu ahay kwa aha fok ata awan.

¹⁸ Dō a azar aya tinen apan ti zlapay awan, à wulen a kwanay inde. Tə bayak nà, i ga nə ni zlak ayak əga kwanay sabay.

¹⁹ Əna kə zlak anan à nga anà Bahay a mənuko Yesu nà, nen apan ni zlak ayak bəse. Ata ni i san anan dō sə zlapay awan ataya nà, tə bəbal awan kəriya daw, kabay məgala a tinen a inde acakan daw kutok.

²⁰ Anga bahay a Mbərom nà, way məgala awan, bina abəbal awan bay.

²¹ A nak ikwen jiga nə maw? Nà zlak ayak əga kwanay nə tə məkibek a daw, kabay nà zlak ayak nə tə asan zek a aday tə anjahay səkəffe à mivəl inde daw?

5

Way ma ga waray a à mamasl su dō a Yesu ahay inde

¹ Ihe, nen apan ni sləne kwa ta sə wura fok, ta wa, 'am inde məduwen a əga kwanay. Nə sləne nà, dōwan a inde nə tə nahay tə uwar ana bəbay anahan. Jəba sə way ata nà, kwa à mamasl su dō sə pəra ahay inde dukwen, ta gan may bay re.

² Abay tədə pə jəba sə way ata nà, ki yimen anan anan adəka, əna kwanay nà, gədek a zlapay anan re. Dō sa ga way matanan ata nà, kə rəzlen anan à wulen a kwanay wa bay adəka nà, angamaw?

³ Kwa á ga nə nen dərən tə kwanay, apasay uno winen inde tə kwanay. Dō sa ga way matanan ata nà, nen nə gəzlak anan sariya anahan a coy, kawa nen inde à wulen a kwanay.

* 4:12 Ca pə Mer su way ahay 18.3.

⁴ Na jak ikwen ayak tə sləmay ana Bahay a manuko Yesu həna nà, hilen nga pa 'am ata awan, aday nen a dukwen, apasay uno i ga inde à mamasl a kwanay, aday dukwen məgala ana Bahay a mənuko Yesu i ga inde re.

⁵ Aday ka sak a hilen nga ata nà, viren anan anan dowan ata à alay inde anà Fakalaw, aday ubor si zek anahan à lize. Ata nà, sifa anahan i tam pə luvon ana Bahay a mənuko saa may ata awan.

⁶ Kwanay apan ki zlabiren awan bugol nà, ki gen nə way lele daw? Bina kə sənən sa jəka: «Wudəh mənəcək cəna, a zlabar anan nuko nə fok» nà, kə sənən bidaw?

⁷ Ines nà, kawa wudəh ata awan. Matanan, pəken anan ines a kwanay ahay à wulen a kwanay wa. Natiya, ki tərən dō didek aya awan. Bina abay həna ata adəka nà, kwanay mə təra a nà, dō didek aya coy, anga Yesu Almasihu kə məcak kawa wan sə təman mə waslan a anà Mbərom pə luvon sa ga azar uko sə Pasəka ata awan.*

⁸ Anga nan kutok, guko azar uko sə Pasəka ata nə, tə way mənəjnə wudəh ata awan, kawa sa ja nà, tə mivəl cədan'a aday à didek a inde.† Bina mbəsakuko atə sədək tə huwan, anga tinen way lelibay aya kawa wudəh ata awan.

⁹ A dərəwel uno sə vindek ikwen ayak hinen inde ata nà, na jak ikwen ayak bidaw? Kà saa jipen tu dō sa ján uho ahay bay.

¹⁰ Nə vindek ikwen ayak matanan ata nà, na ja nə pu dō sa ján uho ahay, dō sa ga ubor pə dala ahay, kabay dō sa van nga anà dō ahay, kabay dō sa ga pəra ahay, əna tinen abay dō sə daliyugo aya way anahan ata bay asanaw? Kak abay na ja nə pə tinen nà, wita si ki mbəsiken anjahay pə daliyugo bidaw?

¹¹ Əna na ja nà, pu dō aday a jan anà nga anahan a nà, winen dō a Yesu, aday cəkəbay winen dō sa ján uho, winen dō sa ga ubor pə dala, winen dō sa ga pəra, winen dō sa gad mungwalay pu dō, winen dō sə vaway nga aday dō sa van nga anà dō ahay ata awan. Dō sa ga way matanan ataya nà, kə tiren alay à tuwez jiga bay fok.

¹²⁻¹³ Mə zaray ənaw ahay pi zek tu dō sə daliyugo ataya aha, aday saa gan atan sariya awan anaw? Wita nà, mer su way a Mbərom awan. Aya əna, dō a Yesu ahay kutok nà, saa gan atan anan sariya a tinen ahay nə kwanay awan. Anga Deftere a Mbərom kə jak, a wa: «Razlen anan dō sə huwan ahay à wulen a kwanay wa.»‡

6

Sariya à wulen su dō a Yesu ahay

¹ Awan a kə slahak ikwen uko inde nà, ki men nga sa zla anan 'am a nə à man su dō sə pəra ahay. Wita kə zlak pi zek bay asanaw? Ki zlen anan 'am ata à man a dō a Yesu ahay bidaw?

² Kə sənən zle, saa gan sariya anà dō sə daliyugo ahay fok bugol nə mənuko dō a Yesu ahay asanaw? Kak aday matanan cukutok nà, way a cacədew ataya à mamasl a kwanay inde nà, ki mben apan sə cəcal anan bay nə angamaw?

³ Kə sənən ite sabay kələdaw? Kwa anà maslay a Mbərom ahay təkede nà, saa gan atan sariya dukwen, mənuko re. Aday way sə daliyugo a anan ataya nà, dī mba apan sa ga sariya tədə tədə sabay kutok daw?

⁴ Matanan kutok, way kə slahak anan uko inde anà mərak ahay nà, ta zla anan 'am a pə cakay su dō sə pəra ahay nà, angamaw? Tinen a aday nà, man a tinen inde lele à wulen su dō a Yesu ahay ibay.

⁵ Na ja matanan nà, anga aday way ata à gak ikwen waray. Bina dō ma san way a, kwa kərtek nà, inde à wulen a kwanay sə ndəvak ikwen anan 'am a itəbay daw?

⁶ Iya, cəkəbay awan a kə slahak anan uko inde anà mərak ahay nà, ta zla anan 'am a pə cakay su dō sə pəra ahay. Wita lelibay. Kà si zlen anan kula sabay.

⁷ Aday asa, kak sariya inde à wulen a kwanay ahay cəna, pa 'am a Mbərom nə kə zluwen coy. Kwa abay dowan a gak ikwen nə maw, kwa a kəra pikwen wa nə way dəp nà, kə njihen way a kwanay nə suwan bidaw?

⁸ Aday cəkəbay sa ga way a lelibay ataya aday sə kəra way a nə kwanay awan. Aday ki gen anan way ataya nə anà mərak a kwanay aya awan dəge!

⁹ Kə sənən apan zle lele, dō sa ga way lelibay aya nə tinen ti njad man à bahay a Mbərom inde bay. Sənən apan lele, dowan à sa njəkan uda anà zek anahan bay. Dō sa ján uho ahay, dō sa ga pəra ahay, tu dō sa ga mədigwedəh ahay, aday tu dō sa gan may anà uwar ahay sabay, tə pəlay sə nahay nə tu dō mungol aya,

¹⁰ dō sə akar ahay, dō sa ga ubor pə way ahay, dō sə vaway nga ahay tu dō sa gad mungwalay pə dō ahay, dō sa van nga anà dō ahay, fok a tinen ti canan pə idə wa anà bahay a Mbərom bay.

¹¹ Kwakwa ata nà, azar su dō a kwanay aya nà, ta gak ahay jəba si mer su way a lelibay ataya re asanaw? Əna həna, Apasay a Mbərom a mənuko sə dəfan apan ata kə banak pikwen wa ines ahay, kə tərak kwanay dō anahan ahay aday kə tərak kwanay dō didek aya pa 'am anahan tə sləmay a Bahay

* 5:7 Ca pə Gurtaaki 13.7, 12.21. † 5:8 Ca pə Gurtaaki 12.15-20; Tootkaaki Tawreeta 16.3. ‡ 5:12-13 Ca pə Tootkaaki Tawreeta 17.7.

a mənuko Yesu Almasihu.

Zek su do mə ndakay a nà, sə hərən anan nga anə Mbərom

¹² Natiya kutok, azar su do a a bayak nà: «Cəved inde sa ga way ahay fok.» Əna way azar aya nà, ti njadan 'am anan à nga bidaw? Ta ja asa, ta wa: «Cəved inde sa ga kwa ma fok.» Əna pi nen nà, u no sə tərà bìle sə awan bay fok.

¹³ Ta ja nà: «Way sa pa inde nà, anga kutov, aday kutov inde dükwen anga way sa pa re.» Ayaw, əna tinen a cew maya pə luvon a inde nà, Mbərom i naa lize atan mba. Aday dükwen, zek kutok nà, Mbərom a ndakay anan nà, anga sa ján anan uho bay. A ndakay anan nà, anga sə pərahan anan azar anə Bahay a mənuko Yesu. Aday do sa gan nga i zek a mənuko nà, winen a re.

¹⁴ Mbərom kə slabakay anan ahay Bahay a mənuko Yesu à məke wa tə məgala anahan. I naa slabakay ahay mənuko dükwen, tə məgala anahan ata matanan re.

¹⁵ Kə sənen anan sa jəka zek a kwanay kə tərək hawal si zek ana Yesu Almasihu bidaw? Aya əna, ni gəbə anan hawal si zek anə Yesu Almasihu ata aday ni japay anan tə uwar sa taa ján uho kutok asa dāw? Wita i ga zek sabay.

¹⁶ Kak kə mbakay anan zek anak anga sa ján anan uho matanan nà, ata kə tərək zek kərtek a tə dōwan a kwanay sə japay maya ata kutok bidaw? Anga Deftere a Mbərom a ja nà: «Cew maya a tinen a ti tərà nà, zek kərtektəkke coy.*»

¹⁷ Aya əna, do sə japay tə Bahay a mənuko Yesu nà, tinen tə tərək zek kərtek a à apasay inde coy.

¹⁸ Anga nan, mbəsiken 'am sa dah uho nə səfek à alay a kwanay wa. Ines azar aya fok, tinen i zek inde bay. Əna do sa dah uho ahay fok ta ga ines ata nà, pi zek a tinen a cərkəkə way anahan.

¹⁹ Kə sənen anan zle lele, zek a kwanay a nà, doh ana Apasay a Mbərom Cəncan awan. Apasay a Mbərom mə njahay a à kwanay inde. Mbərom a varak ikwen anan. Anga nan, zek a kwanay a həna dükwen, kə liven anan nga sabay.

²⁰ Bina Mbərom kə bəmbadək kwanay masa nə ndədəmdəmma bayan awan. Natiya, mbəsiken anan zek a kwanay à hərən nga anə Mbərom kutok.

7

Agəbə zek

¹ Həna nà, ni mbədahak ikwen ayak anan pə way a kwanay sə cəcihey puno à derewel a kwanay inde ata kutok. Lele bina maw nà, abay dōwan à gəbə uwar bay nə tədə.

² Aya əna kutok nà, kak ki mben anan sə njahay tətibay aday ta saa ján uho nà, suwan kuwaya à gəbə uwar aday dəna ahay dükwen tà zla à mbaz.

³ Asa atə mungol tə uwar anahan dükwen tə mbədahan ləen i zek ahay bay.

⁴ Zek ana uwar nà, ana winen a bay, əna anə mbaz anahan. Mungol dükwen matanan re, zek anahan dükwen anə winen a bay, əna anə uwar anahan.

⁵ Kə si gen anan azay ti zek a kwanay ahay bay. Kak izəne anga kə dəfen alay a inde mənəcək sa ga amboh sə cəce way pə Mbərom wa aday. Pə dəbə anahan a wa dükwen nà, jipen asa, bina Fakalaw i saa njad pikwen cəved sa njak kwanay i ines inde, anga kə sənen sə lavan nga anə zek a kwanay tətibay ata awan.

⁶ Na ja matanan nà, sa jəka aday təktek gen matanan ata bay. Əna ki gen matanan nə lele.

⁷ Nen na gan may nà, abay kuwaya à njahay kawa nen mənəna uwar nə lele. Əna kutok nà, Mbərom a varan məgala anahan anə do ahay nə cara cara. Anə dōwan hinen a varan məgala sə njahay mənəna uwar.* Anə do hinen asa, kə varak anan məgala sə njahay tə uwar awan.

⁸ Həna nen anan ni jan ayak 'am anə do mənəna uwar ataya awan, anə dəna dalay ataya awan, aday anə mədukway sə uwar ahay fok: Suwan njihen mənəna sə gəbə zek ahay kawa nen.

⁹ Aya əna, kak ki mben anan sə njahay matanan tətibay nà, kuwaya à gəbə uwar, dəna ahay dükwen tà zla à mbaz, aday mədukway sə uwar ahay ite tà zla à mbaz re, bina ki sii gen ubor pi zek ahay tə mindel.

¹⁰ Nen anan ni jan ayak anə do mə gəbə zek aya awan, 'am daədəbəə awan. 'Am ata nà, sa nga uno a bay, əna ana Mbərom. Uwar à sa mbəsak anan mbaz anahan bay.

¹¹ Aday, kak uwar a dōwan a kə zlak way anahan nà, à sa zla à mbaz hinen bay. A njahay taayak, kabay tə ndav anan 'am a sə cəbəan atan pi zek ta mbaz anahan ata aday à ma agay. Aday mungol dükwen nà, à sa razl anan uwar anahan bay re.

¹² Həna nen anan ni jan ayak anə do azar aya nà, 'am sa nga uno awan, bina ana Mbərom bay. Na ja ite nà, hinahibay, kak dōwan a kwanay a inde uwar anahan nə a daf nga pə Yesu fan bay aday uwar anahan ata dükwen a nan sə njahay ta mbaz anahan nà, dōwan ata à sa razl anan uwar ata bay.

¹³ Matanan re, kak uwar a inde à wulen a kwanay aday mbaz anahan nə a daf nga pə Yesu fan bay, aday mbaz anahan ata dükwen a nan sə njahay tə uwar anahan nà,

* 6:16 Ca pə Laataanooji 2.24.

* 7:7 Məgala sə səmen anə way, anjahay mənəna uwar.

uwar ata á sa mbəsak anan mbaz anahan bay re.

¹⁴ Bina mbaz anahan a sa ďaf nga pə Yesu fan bay ata nà, winen à mamasl su do a Yesu aya coy, anga uwar a anahan. Matanan, uwar aday kə ďafak nga pə Yesu a fan bay ata ďukwen, winen à mamasl su do a Yesu aya coy anga mbaz anahan. Kak abay matanan bay nà, gwaslay a kwanay ahay ďukwen tə gəzlak tə Mbərom kutok bidaw? Əna həna, tinen à mamasl su do a Yesu ahay kutok bidaw?

¹⁵ Aya əna, kak dovan a sa ďaf nga pə Yesu fan bay ata, a nan sə mbəsak anan do sa ďaf nga pə Yesu ata nà, i mba apan sə mbəsak anan. Anga nan kutok re, dovan mə mbəsak a ata nà, á ga nə mungol, á ga nə uwar, winen ma ban a ta 'am sə gəba zek tə winen sabay. Mbərom a ngamak ikwen nə saa njahay zay.

¹⁶ Iken uwar a ma ďaf nga pə Yesu coy ata awan, ka san zle ki mba apan sa tam anan mbaz anak a tətə ďaw? Aday iken mungol ma ďaf nga pə Yesu coy ata awan, ka san zle ki mba apan sa tam anan uwar anak a tətə way anahan ďaw?

Njihen kawa ana Mbərom a sə lavak ikwen anan zek ata awan

¹⁷ Uwec wa 'am uno sa jak ikwen ayak həna ata nà, lele cəna kuwaya á njahay nə kawa ana Mbərom a sə lavan anan zek ata awan, aday á pərahan azar anà anjahay anahan a kurre á alay ana Mbərom a ngaman ata awan. Na jan anà do a Yesu ahay kwa aha fok nə katanan.

¹⁸ Minje sə way həna: A alay a Mbərom sə ngamak ata nà, hinahibay iken ma gad mədəndalas awan. Kak matanan nà, á bənak mbiyed aday sa der anan bay. Njahay a matanan. Kabay Mbərom a ngamak nà, iken ma gad mədəndalas a bay nà, ká sa gad mədəndalas sabay re.

¹⁹ Agad mədəndalas kabay agad mədəndalas bay, cew maya fok tə tərak way kəriya awan. Way lele kərtek nà, adəfan apan anà 'am a Mbərom.

²⁰ Kuwaya á njahay nà, kawa á alay a Mbərom sə ngaman ata awan. Dovan á sa mbədahan bay.

²¹ A alay a Mbərom a ngamak nà, iken bile a ďaw? Kak matanan nà, kə jalay awan bay. Əna kak cəved inde aday ki təmay á bile ata wa nà, təmay wa re.

²² Bina, da san zle, bile aday Bahay a mənuko kə ngamak anan ata nà, winen bile a dovan sabay anga winen do ana Bahay a mənuko. Əna, do aday Bahay a mənuko a ngaman nə winen bile a itəbay ata nà, kə tərak bile ana Almasihu kutok.

²³ Kwa á ga nà, dovan a winen bile, kabay winen bile a itəbay nà, Mbərom

kə bəmbadək ahay kwanay, masa a nà, ndədəmdamma. Kwanay nà, kə tərən bile sə way sə daliyugo ahay sabay.

²⁴ Mərak uno ahay, kuwaya á njahay nà, pə kərtek a tə Mbərom, kawa anahan sə ngaman á alay ata ata awan.

'Am anga mbalam ahay tə dəna dalay aya awan

²⁵ Kə cəcihen puno wa 'am sə mbalam ahay ta sə dəna dalay aya awan. Ni mbədahak ikwen ayak apan həna ata nà, 'am sa nga uno awan, bina Mbərom su jo ahay bay. Aya əna, dəfen nga pə 'am uno ata awan, anga Mbərom kə gak uno sumor sə təra nen do didek awan.

²⁶ 'Am uno ata nà, həna: Lele nà, sə njahay pə ananak a həna ata awan, bina dəcə ahay inde həna bayak awan.

²⁷ Kak iken, uwar anak inde nà, kə razl a pi zek wa bay. Aday kak uwar anak ibay ite nà, kə pəlay sə zəba bay re.

²⁸ Aya əna, kwa dovan a kə zəbak dalay ďukwen, kə gak ines bay. Aday kak dəna dalay a kə zlak á mbaz ďukwen, kə gak ines bay re. Əna sənən apan lele, do mə zəba zek aya nà, dəcə ahay inde bayak a pə daliyugo a anan, aday ďukwen u no dəcə ataya tá tak ikwen á nga bay.

²⁹ Mərak uno ahay, way a u no sə ďakak ikwen anan ayak ata nà, həna: Alay a mə mbəsakak uko a bayak a sabay, way ahay fok, ti ndav. I ban pə winen a anan wa nà, do tə uwar aya ďukwen tə varan a mivəl a tinen anà Mbərom nə kawa á alay a tinen mbalam aya ata re.

³⁰ Matanan do sa yam ahay ďukwen, tə njahay kawa tinen apan ti yam bay. Do mə taslay mivəl aya ďukwen, tə njahay kawa tinen apan ti taslay mivəl bay. Do sə sukom way ahay ite nà, way a tinen mə sukom ataya, á gan atan á nga wa bay.

³¹ Do sa ga mer su way tə way ahay pə daliyugo a anan ďukwen, tá ďaf anan abayak nga a tinen dook pə way ataya bay. Bina daliyugo a kawa ana mənuko sa ca apan həna ata nà, i ndav asanaw!

³² Na ja matanan ata nà, u no awan á wusek ikwen nga bay. Do mbalam a nà, a ďaf abayak nga anahan fok nà, pi mer su way a Bahay a mənuko Yesu, anga aday á zlan á nga.

³³ Do tə uwar a ite nà, abayak nga anahan nə pə way sə daliyugo ahay. A nan sa gan nga anà uwar anahan aday sa zlan á nga.

³⁴ Natiya abayak nga anahan nə pə Bahay a mənuko vərre sabay, kə gəzlak cew. Matana re, uwar aday mbaz a tinen ahay ibay tə dəna dalay aya ďukwen, abayak nga a tinen pi mer su way a Yesu re. A nan atan sə varan anan ajalay nga a tinen tə apasay a tinen fok anà Bahay a mənuko. Aya əna,

uwar ta mbaz ite nà, a bayak pə way sə daliyugo ahay, anga a nan sa gan nga anà mbaz anahan aday á zlan à nga.

³⁵ Na ja matanan anga u no sa mak ikwen zek, bina nà gafakikwen 'am pə awan a ibay. Na gan may adəka nà, tiven nə pə cəved lele awan, aday pərihen anan azar anà Bahay a mənuko nà, tə mivél kərtek a re.

³⁶ Nen apan ni jan ayak 'am həna asa nà, anà wan njavar aya tə dəle a tinen ahay. Hinahibay wan njavar ata i bayak way pə dəle anahan ata awan, aday pə dəba wa a ca apan i mba apan sə dəma tətə sabay anga ta gak idé pi zek ahay a zalay ike nà, suwan tə gəba zek. I tərən atan ines bay re.

³⁷ Aday kak wan njavar ata a ca apan nə i mba apan sə dəma sə njahay mənjenə sə gəba anan dəle anahan ata tətə way anahan nà, á gəba anan sabay. Kak dōwan a gafan apan 'am bay, a bayak apan à mivél anahan a wa nà, wita, kà gak way lele re.

³⁸ Natiya kutok, dōwan a kə gəbak anan dəle anahan nà, kà gak way lele awan, aday dōwan a kə mbak apan sə dəma, kə gəbak anan sabay dukwen, kà gak way lele sə zalay dōwan a hinen ata awan.

³⁹ Uwar nà, à alay a mbaz anahan winen tə idé mba ata nà, cəved anahan inde sa zla way anahan ibay. I i njad cəved nà, si pə luvon a inde mbaz anahan ata kə məcak aday. Ata i mba apan sa zla à mbaz maza awan. Əna kutok nà, á zla nə ága dó sə daf nga pə Yesu.

⁴⁰ Aya əna, pi nen ite, a zla pi zek nà, suwan á njahay mənjenə mbaz. Ata ataslay mivél anahan i ga inde zal winen ù doh sa mbaz ata awan. Matanan, anga a ga upo nà, Apasay a Mbərom a i nen inde ata sə duko anan 'am ata awan.

8

Sluwed sə pəra

¹ Həna nà, ni mbədahak ikwen ayak pə way a kwanay sə cəcihey ahay puno anga sluwed sə pəra ata awan. Kwanay ki jen nà: «Mənuko fok, dā san way zle.» Acəkan. Əna asan way ata a varan ahar nga anà zek. Way sa man zek ù dó adəka nà, asan zek a à wulen a mənuko inde ata awan.

² Kak dōwan inde à wulen a kwanay kà jak a san way zle coy nà, ata winen kə sənək way tədə kawa ana Mbərom sa gan may ata fan bay.

³ Aya əna, dó sə pəlay Mbərom adəka nà, Mbərom dukwen i ja, a san a dōwan ata zle re.

⁴ Pa 'am sə arac sluwed sə pəra ata nà, tədə abay dī rac daw? Da san zle, pəra aday nà, way kəriya awan. Sifa uda ibay. Da san zle re, Mbərom inde nà, winen a kərtektəkke, maza ibay.

⁵ Tə didek a nà, dó ahay tinen apan ti həran nga anà way ahay à bagəbaga mburom aday pə daliyugo kawa tinen mbərom ahay. Pə tinen nà, mbərom ahay inde tə bahay ahay inde bayak a sə dəfan atan apan.

⁶ Cəkəbay, pə mənuko ite nà, dā san zle Mbərom inde nà, kərtek, Bəbay a mənuko, winen sə ndakay way ahay fok pə daliyugo. Də njahay tə sifa dukwen, anga sə həran nga anà winen awan. Bahay a mənuko inde kərtek dukwen, winen Yesu Almasihu, way ahay fok mə ndakay a nà, tə alay anahan. Aday sə varak uko sifa sa ndav bay ata nà, winen a re.

⁷ Aya əna, kwa dā san apan zle pəra nə way kəriya a aday sifa uda ibay dəp nà, dó azar aya ta san bay. Anga tinen apan ti rac sluwed sə pəra ata nà, tə bayak nə pəra inde acəkan, bina tinen bəle aya pə cəved sə pərahan azar anà Mbərom. Ata tə bayak nà, arac sluwed ata kə nəkək atan pa 'am a Mbərom.

⁸ Da san apan zle, sə japay mənuko pi zek tə Mbərom nà, way sa pa bay. Də rəcak sluwed ata nà, awan i zəga mənuko pə cəved a Mbərom bay. Də rəcak bay təkədə dukwen, awan i kəkək uko pə cəved a Mbərom bay re.

⁹ Əna, gen anan ngatay anà zek aday! Kwa á ga nà, abay cəved inde sa pa way ahay fok dəp nà, kī pen bay anga hinahibay ki sa zluwen anan mərək a kwanay bəle aya à cəved a Mbərom wa.

¹⁰ U no sa jak ikwen ayak nà, dōwan a bəle ata kə canak anak i iken, dó sa san way ata, à man sa rac sluwed sə pəra nà, a ga apak nə winen i rac bay bugol daw?

¹¹ Ca apan, tə asan way anak ata nà, kə zluwek anan mərək anak a bəle ata, à cəved a Mbərom wa. Yesu Almasihu a mac nà, anga mərək anak ata bidaw?

¹² Ka sak a ga matanan sə zluwe anan mərək anak à cəved a Mbərom wa, aday kə nəkək anan ajalay nga anahan a bəle ata nà, wita kə nəkək nə pa 'am ana Yesu Almasihu a re.

¹³ Matanan, kak ni rac sluwed sə pəra aday ni zluwe anan mərək uno bəle awan à cəved a Mbərom wa cukutok ata nà, suwan ni rac sluwed sə pəra ata sabay jiga awan! U no nà, mərək uno bəle ata á zluwe à cəved a Mbərom wa bay!

9

Pol a ga minje pi zek anahan

¹ Həna nà, ni gak ikwen ayak minje sa 'am ata pi zek uno awan aday. Awan inde mə gufo apan 'am a daw? Na wa, nen dukwen dó maslan a Yesu a re ba? Nə canak anan anà Bahay a mənuko Yesu njək tə idé uno bidaw? Aday kwanay kə tərən dó ana Yesu

Almasihu ahay nà, anga nen a sɛ dɔkɔk ikwen anan lɛbara mugom ata re bidaw?

² Kwa abay à ga nà, dɔ azar aya tɛ tɛmahak nen kawa dɔ maslan a Yesu bay nà, kwanay dada nà, kɛ sɛnen apan zle nen dɔ maslan anahan way anahan, bina kɛ taren dɔ ana Yesu ahay nà, anga nen sɛ dɔkɔk ikwen anan 'am a Mbɛrom ata awan. Natiya, anga kwanay nà, ma ca awan uho lele, nen nɛ dɔ maslan a Bahay a mɛnuko Yesu acɛkan.

³ Dɔ ahay inde ta taa mo mungok. Hɛna ni mbɛdahan atan ayak apan:

⁴ Na slak sa njad way sa pa ti mer su way uno bidaw?

⁵ Na slak aday mi zla miya tɛ uwar à man si mer su way uno, kawa dɔ maslan azar aya tɛ mɛrak a Bahay a mɛnuko ahay tatɛ Piyer ata itɛbay dɔw?

⁶ Asa abay tɛdɛ sa ga mer su way tɛ alay a manay aday mɛ njad way sa pa ite nà, manay tɛ Barnabas cuwcuwwe kɛlɛdɔw?

⁷ Suje inde, i ga mer su way mɛnjɛna sɛ haman apan nà, inde dɔw? Dɔwan inde i jule way à guvo mɛnjɛna sa tar way anahan sɛ julɛn ata à 'am nà, inde dɔw? Kabay dɔ sa ɛal sla inde aday a njad sa sa pay a bay nà, inde dɔw?

⁸ Way uno sa jak ikwen ayak a anan ata nà, a nay à ajalay nga su dɔ zɛnzen a wa dɛkdek bay, anga mɛ vinde awan, à Tawrita inde re.

⁹ Mɛ vinde a à Tawrita a Musa inde nà, Mbɛrom a wa: «À alay a sla winen apan i gak mer su way à guvo nà, kɛ sa ɛanan mbulo pa 'am anga sɛ gafan 'am pɛ arac way bay.* » Kwanay kɛ bayiken, Mbɛrom a ja 'am ata nà, pa sla ahay dɛkdek coy daw?

¹⁰ Didek a nà, a ja 'am ata bugol nà, anga manay a bidaw? Acɛkan. Mɛ vinde a anga manay a wanahan. Dɔ sa ga mer à guvo, tu dɔ sa zlaɛ a ndaw a nà, ta ga mer su way ata nɛ tɛ ajalay nga saa njad way sa pa ata bidaw?

¹¹ Mɛ dɔkɔk ikwen anan 'am a Mbɛrom nà, manay kawa dɔ sa casl way à guvo ata awan. Kak matanan nà, tɛdɛ abay mi njad way sa pa à kwanay wa bidaw?

¹² Kak abay dɔ azar aya nà, cɛved a tinen inde sa njad way sa pa pɛ kwanay wa cukutok nà, manay mi njad pikwen wa zal tinen bugol bidaw? Aya ɛna, mɛ ngɛmak sa ga matanan bay, ma ban mbac, anga a nan umo nà, awan à van saray anà lɛbara a Yesu Almasihu bay.

¹³ Kɛ sɛnen apan zle, dɔ sa ga mer su way ù doh sɛ mazlaɛ a Mbɛrom ahay nà, ta pa nà, way a ma var aya ù doh sɛ mazlaɛ a Mbɛrom ata bidaw? Aday asa, dɔ sɛ gɛdan dɛngo anà way ahay anga Mbɛrom dɔkwen,

ta rac sluwed sɛ way a tinen sɛ gɛdan dɛngo ataya bidaw?

¹⁴ Matana re, dɔ sɛ dɔkan anan lɛbara a Yesu mugom a anà dɔ ahay ataya nà, Bahay a mɛnuko a ja nà, ti pa way nɛ ti mer su way a tinen sa ga ata awan.†

¹⁵ Əna nen nà, nɛ bɛnak anan bitem anà 'am ata bay. Aday a nan sa ja dɔkwen, nɛ vinde nà, anga u no sɛ cɛce kutok bay re. A'ay, suwan nà mac, ta sa saa cɛce nà, na. Bina, ata ni i mba apan sɛ hɛran nga i zek anga nan sabay.

¹⁶ A nan sa ja nà, ni hɛran nga i zek anga sɛ dɔkay anan 'am a Mbɛrom bay. Anga ni dɔkay anan nà, tɛ bɛlaray. Na sak a dɔkay anan bay ata dɔkwen, i bunɔ dɛvac re.

¹⁷ Abay à ga nɛ na ga mer su way ata sɛ bɛlaray bay nà, wita ni cɛce magwagway kutok. Aya ɛna, matanan bay. Sɛ vuro anan mer su way ata à alay inde nà, Mbɛrom awan. Anga nan, ni cɛce awan bay.

¹⁸ Kak matanan cukutok nà, magwagway uno i mer su way ata inde nà, maw? Ni dɔkay anan lɛbara mugom ata nà, kɛriya awan, mɛnjɛna sɛ cɛce awan pu dɔ wa. Tɛdɛ abay ni cɛce magwagway pi mer su way ata awan, ɛna ni gan may sɛ cɛce bay.

¹⁹ Abay à mɛndak wa nà, nen ɛile dɔw? A'ay! Na var anan nga uno kawa ɛile anga sa man zek anà dɔ ahay fok, anga aday, à ga zek nà, dɔ ahay bayak a tɛ njad sa daf nga pɛ Yesu ite.

²⁰ Natiya kutok, mi njahay tɛ Yahuda ahay kawa nen Yahuda ahay, anga aday tɛ tɛma Yesu kawa bahay a tinen. Tu dɔ sɛ dɛfan apan anà Tawrita a Musa ahay nà, ni njahay tɛ tinen kawa nen nɛ dɛfan apan anà Tawrita a Musa ata re. Kwa à ga nà, bɛlaray ni dɛfan apan anà Tawrita ata bay nà, ni ga matanan, anga aday tɛ tɛma sa daf nga pɛ Yesu.

²¹ Tu dɔ sa san Tawrita a Musa ahay bay ite, mi njahay tɛ tinen kawa nen dɔ sa san Tawrita bay re, anga aday tɛ tɛma sa daf nga pɛ Yesu. U no sa ja nà, ni dɛfan apan anà 'Am a Mbɛrom bay bay. Nɛ dɛfan apan anà 'am ana Almasihu adɛka.

²² Tu dɔ sa daf nga pɛ Yesu aday tinen bɛle ataya dɔkwen, mi njahay tɛ tinen kawa nen bɛle awan, anga aday tɛ njad mɛgala sɛ pɛrahan azar anà cɛved a Yesu tɛ didek awan. Natiya awan, ti zek uno nà, ni tɛra kawa dɔ ahay fok, anga kwa kɛkɛma kɛkɛma dɔkwen, nà njad sa tam anan dɔ azar awan.

²³ Aday nà ga nɛ ma ma, na ga fok nà, anga aday lɛbara a Yesu mugom a à ta 'am, aday nà njad sɛ tɛma magwagway a Mbɛrom saa varan à dɔ ahay ata awan.

²⁴ Kɛ sɛnen zle asanaw, dɔ ahay bayak a ti haw aday sa njad a magwagway, ɛna

* 9:9 Ca pɛ Tooktaaki Tawreeta 25.4. † 9:14 Ca pɛ Mata 10.10; Lukas 10.7.

saa njad sɛ dɛzle pɛ magwagway ata nɛ dɔ kɛrtektakke. Kwanay hana dukwen, hiwen nɛ kawa dɔ saa njad magwagway ata re.

²⁵ Do sa gan may sa haw fok, a kata anan nga anahan nɛ lele, anga aday ɔ zalay dɔ ahay. Ata i njad magwagway sɛ ahaw anahan ata kutok. Əna magwagway anahan ata nɛ, a njahay bay. Way sa ndav bɛse. Aya əna, mənuko nɛ, dɛ kata anan nga a mənuko lele nɛ, anga sa njad anan magwagway sa ndav itəbay ata awan.

²⁶ Anga nan kutok, ni haw nɛ, idɛ zuhhwe pa 'am. Nen kawa dɔ sa nja gwiya kəliyya sa vad yugo zləszlas ata bay, əna ni car nɛ, pa wan sa gwiya wanahan.

²⁷ Ni kata anan zek uno lele, anga aday ɔ dɛfo apan, bina nen dɔ sɛ dakan anan 'am a Mbərom anɔ dɔ ahay ata nɛ, nɛ sa tɛra nen a na slak sabay bay.

10

Pol a ga minje pɛ Isəra'ila ahay

¹ Mərak uno ahay, u no sa mak ikwen anan ayak ɔ nga inde nɛ, way sɛ tɛra pɛ bije a mənuko ahay ɔ kiɛe inde ɔ alay a Musa sɛ njahan atan ahay pa 'am wa ata awan. Mbərom kɛ bak atan fok ɔ mezeze sɛ mugudongudon anahan inde, aday fok a tinen a tɛ takasak ɔ bəlay ata wa.*

² Tinen a fok, tɛ tɛrak kawa Musa a gan atan baptisma ɔ mugudongudon ata inde, aday ɔ bəlay ata inde re. Matanan tɛ tɛrak dɔ mɛ japay aya tɛ Musa kutok.

³ Tinen a fok ta pak way sa pa kɛrtek a, way sa pa sɛ dazay ɔ mburom wa ata awan.†

⁴ Aday ta sak a'am kɛrtek a, a'am mbala a Mbərom sɛ varan atan ahay, a ngəzay ahay ɔ pəkərɛd wa ata awan.‡ Pəkərɛd a Mbərom sɛ varan atan ata nɛ, winen Yesu Almasihu, dɔ sa taa lagay atan ata awan.

⁵ Tɛ winen ata tɛke dukwen, zek mɛduwen a su dɔ kɛ zlak anan ɔ nga ɔ Mbərom bay. Anga nan, tɛ mɛcak ɔ kiɛe inde tololo pa man pa man.§

⁶ Natiya kutok, ɔ way a mɛ tɛra ataya inde nɛ, sumor a nɛ, sənuko wa way inde. A nan sɛ dakak uko anan nɛ, mənuko dukwen dɛ sa ga idɛ pɛ way lelibay aya kawa tinen sa taa ga ataya sabay.*

⁷ Anga nan kutok, kɛ dɛfen anan apan anɔ pɛra ahay, kawa azar su dɔ a tinen aya sɛ dɛfan ahay apan ata bay. Deftere a Mbərom a ja nɛ: «Do ahay tɛ njahay sa pa way, aday tɛ slabak sɛ gəslen pa 'am anɔ pɛra kutok.†»

⁸ Aday, mənuko dukwen, dɛ sa jɛn uho kawa azar su dɔ a tinen aya sa taa ga ata bay re. Bina Mbərom kɛ vadak atan ɔ luvon

kɛrtek inde, abaslay sɛ dɔ ahay i ga mbulo kwa kuro cew nga maakan (23,000).‡

⁹ Aday asa, mənuko dukwen, dɛ sa jugwar 'am pɛ Bahay Mbərom wa anga sa ca panan mazan kawa azar su dɔ a tinen aya sa taa ga ata bay re. Bina, dɛdew ahay tɛ rɛcak atan, tɛ mɛcak.

¹⁰ Aday asa re, mənuko dukwen, dɛ gɛdan azar anɔ Mbərom kawa azar su dɔ a tinen aya sa taa ga ata bay re. Bina maslay a Mbərom a sa taa vad dɔ ata kɛ lizek atan.

¹¹ Natiya kutok, Mbərom a ga anan way ataya nɛ, anga aday dɛ san wa way ɔ minje sɛ way ataya wa. Tɛ vinde anan way ataya dukwen, anga aday dɛ san pi zek mənuko dɔ sɛ biten anaya pɛ uho mɛdakwidok a anan nɛ, dɛ ga way ataya sabay.

¹² Matanan, dɔwan a kɛ bayakak winen tɛ mɛgala ɔ cɛved a Mbərom inde nɛ, ɔ gan ngatay i zek, bina i sa zluwe ɔ cɛved ata wa.

¹³ Ubɔr sɛ way sa njak kwanay ataya nɛ, a tan ɔ nga anɔ kuwaya fok. Aya əna Mbərom nɛ, winen inde bɛse tɛ kwanay, i mak ikwen zek. I mbəsakan kwanay ɔ 'am anɔ ubɔr sɛ way ataya zal mɛgala a kwanay bay. Ubɔr sɛ awan a kɛ njakak kwanay nɛ, winen a i varak ikwen mɛgala sɛ dɛma anan aday i tak ikwen cɛved sɛ takas wa.

Ki gen pɛra sɛ awan sabay

¹⁴ Natiya kutok, car uno ahay, u no sa jak ayak nɛ, ki gen pɛra sɛ awan sabay jiya awan.

¹⁵ Na san zle, kwanay sɛ slɛne 'am uno ataya nɛ, dɔ ma san way aya coy. Anga nan, jilen pa 'am a nen sa jak ikwen ayak anaya aday. Na jak ikwen ayak nɛ, 'am lele dɛw, kabay 'am lelibay a dɛw?

¹⁶ Ni ga minje ta sa pa way sa pa cəncan a aday. Da sa way ɔ gəsə'am wa pɛ kɛrtek a ta sɛ ngəran ɔ Mbərom nɛ, dɛ japay ata nɛ, tɛ mez a Yesu Almasihu bidaw? Aday dɛ pa tapa sɛ pen pɛ kɛrtek a nɛ, dɛ japay ata nɛ, ti zek a Yesu Almasihu a re bidaw?

¹⁷ Tapa sɛ pen nɛ, kɛrtek. Aday mənuko a bayak ata nɛ, mənuko a fok dɛ japay kɛrtek, anga dɛ pa nɛ tapa sɛ pen a kɛrtek ata awan.

¹⁸ Ni ga minje tɛ Isəra'ila ahay re asa aday. Tinen nɛ, ta taa waslay way anga Mbərom. Aday dɔ sa rac sluwed sɛ way ataya nɛ, tinen mɛ japay a tatɛ Mbərom a asanaw?

¹⁹ Matanan, u no sa ja nɛ maw? Tɛ waslak anan way anɔ pɛra nɛ, ta ga nɛ way dɛdek a dɛw? Kabay zek a pɛra aday nɛ, ma ɔ dɔwan sumor a bugol anaw?

²⁰ Awan a dɔwan sumor a bay. Aya əna, sənən apan, way a tinen a sɛ waslay ata nɛ, tɛ varan anan anɔ setene ahay, bina anɔ

* 10:1 Ca pɛ Gurtaaki 13.21-22, 14.22-29. † 10:3 Ca pɛ Gurtaaki 16.4-35. ‡ 10:4 Ca pɛ Limle 20.8-11. § 10:5 Ca pɛ Limle 14.16, 23, 29-30. * 10:6 Ca pɛ Limle 11.4, 34. † 10:7 Ca pɛ Gurtaaki 32.6. ‡ 10:8 Ca pɛ Limle 25.1-9.

Mbærom bay. Anga nan kutok, u no kê jipen tæ setene ahay bay.

²¹ Matanan, ki sen way à gæsa'am a Bahay a mænuko wa, aday ki sen way à gæsa'am sæ setene ahay wa re, cew miya nà, i ga zek bay. Matana asa re, ki pen way sa pa ana Bahay a mænuko, aday ki pen way sa pa mbala ana setene ahay re, cew miya nà, i ga zek bay re asanaw?

²² Kabay, a nak uko sæ jugwar 'am pæ Mbærom wa, aday à ga puko mível daw? Dæ zalay anan tæ mægala daw?

Gen way sa man zek à do azar aya ata awan

²³ Azar su do a kwanay ahay ta ja nà: «Cæved inde sa ga kwa ma fok.» Acækan, æna way ahay fok ti ma zek bay. Ta ja asa: «Cæved inde sa ga kwa ma fok.» Acækan, æna way ahay fok ti man zek à dowan pæ cæved sæ pærahan azar anà Mbærom bay.

²⁴ Dowan à sa ga way sa man zek anà nga anahan taayak bay. A ga næ way sa man zek anà do azar aya awan.

²⁵ Ki ten anan à nga à sluwed à lumo cæna, sukumen. Ká sa cæcihen sa jæka sluwed a nay awanaw bay jiga awan. Ræcen, ká sa jilen awan bay.

²⁶ Anga mæ vinde à Deftere a Mbærom inde nà: «Daliyugo tæ way a uda ataya tæke fok nà, sæ lavan nga næ Mbærom Fetek. §»

²⁷ Minje a nà, do sæ pæra kà ngamak anak ayak pæ way sa pa æga winen, aday kæ tæmahak sa zla nà, way anahan saa varak ata fok, pa! Ká sa jalay awan bay jiga awan.

²⁸ Æna dowan a ká sak a dækak anan: «Hæna anan nà, sluwed sæ way ma waslan a anà pæra» nà, wita ká rac bay. Bina, ka sak a rac nà, ki nes anan abayak nga.

²⁹ Næ bayak næ pæ abayak nga ana dowan ata awan, bina pæ abayak nga anak itæbay.

Aya æna, na jak ká rac bay nà, angamaw? Kak næ racak sluwed, aday do i ma nga sæ gudó apan azar nà, ata cæved a mæ vuro a sa pa way ahay fok ata kè næsek kutok bidaw?

³⁰ Na pak way ta sæ ngæran ayak à Mbærom nà, coy, bina dowan i gudó apan azar nà, angama asa anaw?

³¹ Anga nan kutok, kwa kwanay apan ki pen way, kwa kwanay apan ki sen awan a, aday kwa kwanay apan ki gen næ ma ma fok cæna, gen way ahay fok nà, anga aday do ahay tæ hæran nga à Mbarom.

³² Ká si gen way sæ zluwe anan do ahay à cæved a Mbærom wa bay: kwa tinen Yahuda ahay, kwa tinen Yahuda ahay bay, kwa tinen na do sa daf nga pæ Yesu ahay dukwen, kê zluwen dowan à cæved a Mbærom wa bay.

³³ Gen way ahay fok nà, kawa nen. Nen næ pelay sa ga næ way aday à zlan à nga anà kuwaya fok ata awan. Ni ga way fok nà, næ

bayak pi zek uno a aday bay, æna næ bayak næ pæ do ahay adæka, aday tá tam ite.

11

¹ Pærihen anan azar anà azla uno, kawa nen a dukwen næ pærahan azar anà azla a Yesu Almasihu ata awan.

Atæ mungol tæ uwar pa 'am a Mbærom

² Nen apan ni varak ikwen ayak zlangar, anga kwanay apan ki bayiken upo kwa siwa fok, aday kwanay apan ki pærihen anan azar anà way uno sæ tætakak ikwen anan ata awan.

³ Aya æna, u no sænen anan way a hæna anaya aday: Pa nga sæ do mungol a fok nà, Yesu Almasihu winen nga awan. Pa nga su do uwar a dukwen, mungol winen nga awan. Aday pa nga ana Yesu Almasihu a ite nà, Mbærom winen nga awan.

⁴ Kak do mungol a winen apan i ga amboh, kabay winen apan i man anan 'am a Mbærom anà do ahay nà, à sa daf awan à nga inde bay, bay nà, wita kè kædïyek anan Bahay anahan.

⁵ Aya æna, uwar ite, kak winen apan i ga amboh, kabay winen apan i man anan 'am a Mbærom anà do ahay nà, à ban way à nga inde. Ká sak a ban way à nga inde bay nà, ata kè kædïyek anan bahay anahan ite re. Wita a ga kawa winen ma fad nga awan.

⁶ Kak aday uwar kè banak way à nga inde bay nà, à fad nga kwa! Wita cara ta sa fad nga daw? Kak agad sibœk kabay afad nga a gan waray nà, à ban way à nga inde.

⁷ Mungol ite nà, à daf awan à nga inde bay, anga Mbærom a ndakay mungol nà, à ga minje tæ winen awan, aday i ka anan mazla6 a Mbærom awan. Æna uwar ite nà, i ka anan mazla6 a do mungol awan.

⁸ Bina Mbærom a ndakay do mungol a nà, tæ sluwed si zek su do uwar a bay. Æna a ndakay do uwar a adæka nà, tæ sluwed si zek su do mungol awan.

⁹ Aday Mbærom a ndakay do mungol a nà, anga uwar bay, æna a ndakay uwar anga do mungol a bugol.

¹⁰ Anga nan kutok, uwar à ban way à nga inde sæ dakay anan a dæfan apan anà bahay anahan, aday anga maslay a Mbærom ahay re.

¹¹ Aday abay, pæ mænuko do a Bahay Yesu ahay nà, uwar ahay tæ njahan pæ alay wa anà mungol ahay, aday mungol ahay dukwen tæ njahan pæ alay wa anà uwar ahay ite re.

¹² Anga, kwa abay à ga nà, Mbærom a ndakay uwar tæ sluwed si zek a mungol dap nà, hæna sæ wahay mungol ahay dukwen, uwar ahay re. Aday sæ ndakay way ahay fok nà, Mbærom awan.

¹³ Bayiken apan à wulen a kwanay inde aday. Pə kwanay nà, uwar i gan amboh à Mbərom mənɣəna sa ban way à nga inde nà, lele daw?

¹⁴ Aday pə mungol ite nà, do ahay kwa aha fok ta san zle, a njahay tə sibək a à nga inde njəvewewe nà, lelibay. A ga waray.

¹⁵ Cəkəbay, pə uwar ahay ite nà, sibək inde apan gəsəfgəsəffe nà, a varan mazlaḅ adəka bugol. Bina sibək inde pə uwar a matana nà, a tərən kawa way ma ban a à nga inde.

¹⁶ Aday kà nak anan à dowan a sa ja 'am pa 'am a anan hwiya apan nà, à san nə manay mə njadak cəved maza ibay. Do a Yesu ahay kwa aha dukwen tə njadak cəved maza ibay re.

Way sa pa cəncan awan

¹⁷ Pa 'am a hinen inde ata nà, ni varək ikwen ayak apan zlangar sabay kutok. Anga kə hilen nga sə hərən nga anà Mbərom nà, ki gen way lelibay awan. Ahalay nga a kwanay ata winen apan i ma kwanay à dəḅa, bina a mak ikwen zek sa zla pa 'am bay.

¹⁸ Mama'am a aday nə slane nà, à man sə ahalay nga a kwanay ahay nà, kwanay mə gəzla zek aya awan. Aday nen nə jalay nà, i ga nə matanan acəkan.

¹⁹ Aday abay, kak agəzla zek inde à wulen a kwanay ibay nà, ti i san wa do sa daf nga pə Yesu a tə didek aya nà, kəkəməw?

²⁰ A alay a kə hilen nga sa pa way cəncan a nà, ki pen nə mbala a Mbərom sa gan may ata bay.

²¹ Anga kuwaya a haw nà, sa pa way a anahan a sa nay anan ahay agay wa ata awan. Ata do azar aya ma rah aya awan, mə vaway nga aya awan re, aday do hinen ahay tinen apan ti mac ta may pə cakay a tinen à man ata asa re.

²² Kak a nak ikwen sa naa ga matana nà, ki pen way sa pa agay wa bidaw? A nak ikwen sə kədəy anan ahalay nga su do a Yesu ahay daw? A nak ikwen sə pəkan waray i ide inde anà do mətawak aya kələdaw? Həna nà jak ikwen nə ma kutok anaw? Nə ngərək ikwen apan daw? A'ay! Ni ngərək ikwen apan bay jiga awan.

²³ Way a nen sə ḅakək ikwen anan ata nà, nə tətək pə Bahay a mənuko wa. Sə luvon a aday ti i ban anan Bahay a mənuko Yesu ata nà, a gəḅa tapa sə pen,

²⁴ a ngran ayak anà Mbərom, a gəzla anan i zek wa. A wa: «Həna anan nà, zek uno awan, ma var a à yime a kwanay inde ata awan. Kà ti gen matanan à wulen a kwanay anga sə jalay pi nen.»

²⁵ Matana asa re, pə dəḅa a way a tinen sa pa ata wa, a gəḅa gəsə'am, a varan atan anan, a ja, a wa: «Tə gəsə'am a anan nà, Mbərom a ban 'am wiya tə do ahay. A ban

'am a nə tə mez uno awan. Kwanay apan ki ta hilen nga aday ki ta sen wa way nà, kà ti gen matanan anga sə bayək pi nen.»

²⁶ Matanan kutok, à alay a kwanay apan ki pen tapa sə pen a anan, aday ki sen way à gəsə'am a anan wa nà, ata kwanay apan ki dīken anan ləbara sə amac a Bahay a mənuko Yesu, hus pə luvon anahan a saa may ata awan.

²⁷ Anga nan kutok, kak dowan a kà pak tapa sə pen a Bahay a mənuko aday kà sak way à gəsə'am anahan wa mənɣəna sə gəzlan alay pi zek wa anə way sə mivəl anahan aya nà, wita kà gak inəs pi zek a Bahay a mənuko tə mez anahan.

²⁸ Natiya, kuwaya à gəzlan alay pi zek wa anə way sə mivəl anahan aya lele aday. Kak awan ibay nà, ata i mba apan sa pa tapa sə pen ata aday i sa sa way à gəsə'am ata wa kutok.

²⁹ Kak dowan a kà sak a pa tapa sə pen ata aday kà sak a sa way à gəsə'am ata wa mənɣəna sə bayək pi zek a Bahay a mənuko nà, wita kà gak inəs, Mbərom i ga apan mivəl.

³⁰ Anga nan kutok, do ahay bayək a à wulen a kwanay inde tə slahak à dāvac inde, aday bayək a tə tərək à məndək, aday azar aya dukwen tə məcak re.

³¹ Abay də gəzlan ahay alay pi zek wa anə way sə mivəl a mənuko ahay lele aday di sa pa way ata nà, Mbərom i kəta mənuko matanan bay.

³² Aya əna, Mbərom a kəta mənuko nà, wita a ḅakək uko anan wurwer, anga aday dā sa slahay à sariya anahan inde pə kərtek a dənəm tu do sə daliyugo ahay bay.

³³ Natiya kutok, mərak uno ahay, kə hilen nga saa pa way nà, ben zek ahay aday.

³⁴ Kak dowan a, may a han apan nà, à pak ayak way agay wa aday. Matanan, ahalay nga a kwanay i gəḅək ikwen ahay sariya a Mbərom sabay. Pa 'am azar aya nà, ben nen a ni zlak ayak əga kwanay a aday, ata ni sa ndav a wa 'am azar aya kutok.

12

Mərike ana Apasay a Mbərom sə gəzlan anə do ahay

¹ Matanan kutok, mərak uno ahay, pa 'am sə məgala ana Apasay Cəncan a sə varan anə do ahay ata nà, u no kə gəzlen anan alay pi zek wa sa san anan nə lele.

² Kə sənən apan zle, à alay a kə tərən do a Yesu ahay fan bay ata nà, kə pərihen anan ahay azar anə pəra a kwanay ahay cara cara. Pəra a kwanay ataya nà, way ma mac aya awan, əna ta rak ikwen ahay mindel sə pərahan atan azar.

³ Anga nan kutok nà, gəzlen anan alay pi zek wa lele. Kak dowan a nà, Apasay

a Mbərom inde à winen inde nà, i mba apan sa ja: «Mbərom à tahasl anan Yesu» daw? Aday kak dowan a kà jak: «Yesu winen Ba Məduwen» nà, Apasay Cəncan a inde à winen ibay nà, i mba apan sa ja matana daw?

⁴ Məgala ana Apasay a Mbərom sə varan anà dō ahay nà, inde tə cəved ahay cara cara, əna Apasay ata nà, winen kərtəktəkke.

⁵ Aday mer su way a Ba Məduwen sə varan anà dō ahay inde cara cara re, əna Bahay a inde nà, Yesu a kərtəktəkke.

⁶ Matana re, cəved sa ga mer su way aya inde cara cara, əna sa ga mer su way ataya fok, aday à tinen inde fok nà, Mbərom a kərtəktəkke.

⁷ Mbərom a ka anan məgala ana Apasay Cəncan a à kuwaya inde nà, anga aday kuwaya à man anan zek anà dō ahay fok.

⁸ Matana kutok, anà dō kərtək awan, Apasay Cəncan a a varan məgala sa ja 'am nə təkəlire. Anà dō hinen, Apasay ata kərtək awan, a varan məgala sa ja 'am tə asan way awan.

⁹ Anà dō hinen, Apasay ata kərtək a a varan məgala sa daf nga pə Yesu anga sa ga way ahay fok. Anà dō hinen, Apasay ata kərtək a a varan məgala sa mbar dō dəvac aya awan.

¹⁰ Anà dō hinen, a varan məgala sa ga way masuwayan aya awan. Anà dō hinen, a varan məgala sa man anan 'am a Mbərom anà dō ahay. Anà dō hinen, a varan məgala sə gəzlan alay pi zek wa anà Apasay Cəncan a tə apasay ləlibay aya awan. Anà dō hinen, a varan məgala sa ja 'am ta 'am su kon aday a san bay ata awan. Aday anà dō hinen kutok, a varan məgala sa man anan anà dō ahay 'am ataya awan.

¹¹ Məgala sə way ataya fok nà, sə varan atan anan nə Apasay ata kərtəktəkke. A varan anà kuwaya, kawa sa zlan à nga anà winen awan.

Zek nà, hawal aya inde apan cara cara

¹² Cuko pə minje si zek aday. Zek su dō nà, kərtək, əna hawal ahay inde apan bayak awan. Aya əna, kwa hawal si zek ahay inde apan bayak a təkede nà, winen nə zek kərtək a hwiya. Aday zek a Yesu Almasihu dukwen, matana re.

¹³ Anga, à alay a dā ga baptisma nà, mənuko fok, kwa Yahuda ahay, kwa dō su kon azar aya awan, kwa dowan a nə bile, kwa dowan a nə bile a bay, Mbərom a gak uko ahay baptisma tə Apasay Cəncan a kərtəktəkke, sə təra mənuko fok zek kərtək awan. Aday mənuko fok dā rah nə tə Apasay Cəncan ata kərtək a re.

¹⁴ Ayaw, zek su dō cəna, hawal kərtəktəkke itəbay, əna hawal si zek ahay inde apan bayak awan.

¹⁵ Matana kutok, kak saray i ja: «Nen hawal si zek bay, anga nen alay bay» nà, i təra hawal si zek bay anga nan kutok daw?

¹⁶ Aday kak sləmay i ja: «Nen hawal si zek bay, anga nen ide bay» nà, i təra hawal si zek bay anga nan cara daw?

¹⁷ Kak abay zek fok ide a dəkdek mənjenja sləmay nà, i sləne way ta maw? Kabay, kak zek fok sləmay a dəkdek mənjenja cən nà, i rəbas way ta maw?

¹⁸ Aya əna, Mbərom a ndakay dō nà, tə hawal si zek anahan aya fok, aday a zav atan pi zek tə cəved a kawa sa zlan à nga ata awan.

¹⁹ Bina, kak zek fok, winen hawal si zek kərtəktəkke nà, ata winen zek mba daw?

²⁰ Matana bay jiga awan. Pi zek su dō cəna, hawal si zek ahay inde cara cara bayak awan, əna zek a nà, kərtəktəkke hwiya.

²¹ Anga nan kutok, ide i mba apan sa jan anà alay: «Na gak may bay», kabay nga i mba apan sa jan anà saray ahay: «Na gak ikwen may bay» nà, i ga zek bay.

²² Adəka bay, hawal si zek aya aday dā ca patan kawa bəle aya ata nà, dā gan atan may tə mindel bugol.

²³ Aday hawal si zek azar aya, aday dā ca patan nə tinen way ma ga waray aya ata nà, dā gan atan nga tə mindel. Aday hawal si zek azar aya, aday dā ngam dowan à canan atan bay ataya nà, də ndakay patan man bugol nə lele.

²⁴ Əna hawal si zek aya aday ta gak uko waray itəbay ataya nà, ta gan may də ndakay patan man itəbay. Matanan, Mbərom a ndakay zek su dō nà, a varan zlangar bugol nà, anà hawal si zek aday abay tə varan atan zlangar bay ataya awan.

²⁵ A ga matanan nà, anga aday zek à gəzla bay, aday hawal si zek ahay fok tā man zek i zek ahay.

²⁶ Kak hawal si zek a kərtək a, winen à dəcə inde nà, hawal si zek azar aya fok, tinen à dəcə inde re bidaw? Aday kak tə varak anan zlangar anà hawal si zek a kərtək a nà, hawal si zek azar aya fok ti taslay mivel pə kərtək a tə winen ata bidaw?

²⁷ Kwanay nà, zek ana Yesu Almasihu. Kuwaya fok, winen hawal si zek ana Yesu a kutok.

²⁸ Matana awan, à wulen su dō a Yesu ahay inde nà, Mbərom kə ndirek anan dō ahay pi mer su way anahan pə mədire pə mədire: mama'am awan, a daf dō maslan ahay; mə slala cew awan, a daf dō maja'am anahan ahay; mə slala maakan awan, a daf dō sə tatakan anan way anahan ahay anà dō ahay. Aday a daf dō sa ga way masuwayan aya awan, dō tə məgala aya sa mbar dō ahay, dō sa san sa man zek à dō ahay ahay, dō sa lavan nga anà way ahay, aday tu dō sa ja

'am ta 'am su kon aya aday ta san bay ataya awan.

²⁹ Do ahay fok nà, tinen dō maslan ahay daw? Do ahay fok, tinen dō maja'am a Mbərom ahay daw? Kabay dō ahay fok, tinen dō sə tətakan anan way a Mbərom ahay anà dō ahay daw? Do ahay fok, tinen ti ga way masuwayan aya daw?

³⁰ Do ahay fok, ti njad mægala sa mbar dō daw? Do ahay fok, ti ja 'am ta 'am su kon aya aday ta san bay ataya daw? Kabay dō ahay fok, ti san sa man anan 'am ataya anà dō ahay daw?

³¹ Natiya kutok, gen anan may sa njad mægala sə way lele aya pə Mbərom wa.

Matanan, həna ni dakak ikwen anan cəved sə azla lele a sə zalay azar aya fok.

13

Mazla6 ana asan zek

¹ Kwa abay á ga nà, na mba apan sa ja 'am su kon aya aday na san bay ataya awan, kabay na mba apan sa ja 'am ana maslay a Mbərom ahay zle dəp nà, kak asan zek inde upo ibay nà, wita nə tərak way sə bəbal awan kəriya ata awan. Nə tərak kawa njamde mə laway a sa ndar nday nday ata, kabay kawa kəcawar sa fa siy siy siy ata awan.

² Kwa abay á ga nà, mægala uno inde sa man anan 'am a Mbərom anà dō ahay, aday na san way ahay zle fok, kwa way mi dər aya mbala Mbərom ata dukwen, kwa abay á ga nə adaf nga uno pə Mbərom inde i mba apan sə hədek anan bəzlom ahay dəp nà, ata kak asan zek inde upo ibay nà, nə tərak dō kəriya awan.

³ Aday kwa abay á ga nà, nê gəzlan anan zliile uno fok anà dō ahay, kwa abay á ga nà, ni ngam sa var a zek uno aday tá vak nen dukwen, aday kak asan zek inde upo ibay nà, ni njad anan maw?

⁴ Do tə asan zek a cəna, a gan ngatay anà way ahay fok, a gan sumor anà dō ahay, a ga ide pə way su dō itəbay, a zlapay awan itəbay, a həran nga i zek bay.

⁵ Do tə asan zek a cəna, a ga way sa ga waray itəbay, a pəlan way anà nga anahan a dəkdek itəbay, a ga mivəl itəbay, aday a halay ines sə dō ahay itəbay re.

⁶ Do tə asan zek a cəna, a taslay mivəl tə way lelibay aya itəbay, əna a taslay mivəl adəka nà, tə didek.

⁷ Do tə asan zek a cəna, a səmen anà way ahay kwa siwa fok, a daf nga pə Mbərom kwa siwa fok, a dəfan ide anà way a Mbərom kwa siwa fok, aday a tavay njənjan kwa siwa fok.

⁸ Asan zek nà, a ndav itəbay. Aya əna, 'am sa man anan 'am a Mbərom à dō ahay ataya nà, ti i ndav. Aja 'am ta 'am su kon aday ka

san bay ataya nà, ti i ndav. Aday asan way ahay dukwen, ti i ndav re.

⁹ Həna dā san anan way ahay fok fan bay, aday 'am a Mbərom a manuko sa man anan anà dō ahay ataya dukwen, də sənək a fok coy fan bay re.

¹⁰ Əna, alay a kà slak Mbərom kà kak uko anan didek sə way ahay fok nà, way a ma ndav a fok bay ataya ti lize.

¹¹ A alay a nen gwaslay aya mba nà, na ta ja 'am kawa gwaslay ahay, nə bayak way dukwen kawa gwaslay ahay, nə sləne way ahay kawa gwaslay ahay re. Əna à alay aday nə sənək nga uno coy ata nà, nə mbəsakak way sə gwaslay ahay kutok.

¹² Həna nà, dā ca pə way ahay nə kustehte-hhe, kawa dō a ca ide à malam mənjeroh a inde ata awan. Əna azanan pa 'am nà, dī i canan à way ahay fok nə ide cer wa kutok. Həna nà, na san way ahay cərah a fan bay. Azanan pa 'am nà, ni san anan way ahay fok cərah, kawa ana Mbərom sa san nen cərah ata awan.

¹³ Aday həna kutok nà, way ahay inde maakan, ti ndav itəbay: adaf nga pə Mbərom, adəfan ide anà way a Mbərom, aday asan zek. Əna sə zalay way azar ataya nà, asan zek a kutok.

14

Ləbara sa man anan 'am a Mbərom anà dō ahay

¹ Rəzlen anan à nga wa sa ga way sə asan zek tə dō ahay. Aday gen anan may sa njad mægala ana Apasay Cəncan a sə gəzlan anà dō ahay ata tə mivəl kərtek awan. Gen anan may jiya nà, anà mægala sa man anan 'am a Mbərom anà dō ahay.

² Do sa ja 'am ta 'am su kon aday winen a sləne bay ataya nà, a jan nə anà Mbərom dəkdek, bina anà dō ahay bay, anga dowan a sləne 'am ataya bay. Winen a ja nà, pə way a Mbərom mi dər aya tə mægala sə Apasay Cəncan awan.

³ Aya əna, dō winen apan i man anan 'am a Mbərom anà dō ahay nà, a varan atan gədan, a man atan anan mivəl ù doh, aday a man atan zek sa har à 'Am a Mbərom inde.

⁴ Dō winen apan i ja 'am ta 'am su kon aday a san bay ata nà, a varan gədan nà, anà zek anahan a vərre. Aya əna, dō sa man anan 'am a Mbərom anà dō ahay nà, a varan gədan anà dō a Yesu mə halay nga ataya kəzlek.

⁵ Nen na gan may nà, dō ahay fok tá mba apan sa ja 'am ta 'am su kon aday ta san bay ataya awan, əna na gan may kə zalak nà, dō ahay tá mba apan sa man anan 'am a Mbərom anà dō ahay adəka aday. Kak dowan a inde i ja 'am ta 'am su kon aday a san bay ata nà, sumor a nà, dō hinen á ga

inde sa man anan anà dō ahay ta 'am su kon aday tē slāne zle ata awan, anga sē varan gēdan anà dō a Yesu a mē halay nga ataya awan. Kak matana bay nā, aman anan 'am a Mbərom anà dō ahay nā, a zalay aja 'am ta 'am su kon aday dō ataya ta san bay ata awan.

⁶ Matana kutok mərak uno ahay, kak ni zlak ayak āga kwanay aday ni jak ikwen 'am nē ta 'am su kon aday kē sēnen bay ata nā, i mak ikwen zek nē kəkəmwaw? Sumor a nā, ni zlak ayak āga kwanay nā, ni dākak ikwen anan way a Mbərom mi dēr aya awan, kabay ni dākak ikwen anan asan way pē Mbərom, kabay ni mak ikwen anan 'am a Mbərom, kabay ni tətakak ikwen anan way. Kak na gak matanan bay nā, ata na mak ikwen zek a dāw?

⁷ Bayiken pē minje sē way sē gəsle ahay aday, way kawa atē ndərloy tē ganjaval. Kak ta fak a way ataya tē mərīke a bay nā, dō sē gərav ahay ti mba apan sa san ara sē way ataya aday sē gərav apan dāw?

⁸ Aday kak dō sa jān pē cīcōek anga vərām kā fak anan tē cōved a bay nā, waya i lavan zek anā āga vərām a anaw?

⁹ Minje ata pē kwanay dūkwen matana re. Kak ki jen 'am aday a slāne zek bay nā, dōwan i san 'am a kwanay ata bay asanaw? Aday ata 'am a kwanay ata kē tərak 'am kəriya kutok bīdāw?

¹⁰ 'Am su kon ahay inde bayak a cara cara pē daliyugo. 'Am ataya fok, dō su kon ataya nē tē slāne ike.

¹¹ Kak dōwan i jō 'am ta 'am aday nē slāne bay ata nā, mē tərak pi zek kawa mədurlon ahay.

¹² Pē kwanay dūkwen matana re. Ki rəzlen anan ā nga wa tē mindel sē pəlay mēgala ana Apasay Cəncan a sē gəzlan anā dō ahay ataya awan. Way ata nā, way lele awan. Aya əna sumor a nā, pəlen mēgala ana Apasay Cəncan a sa man zek anā dō a Yesu ahay sa har ā 'am anahan inde.

¹³ Anga nan kutok, dō sa ja 'am ta 'am su kon aday a san bay ataya nā, ā ga amboh anga aday Mbərom ā varan mēgala sa man anan 'am ataya anā dō ahay ta 'am su kon aday tē slāne zle ata awan.

¹⁴ Kak nen apan ni ga amboh ta 'am aday na san bay ata nā, apasay uno winen apan i ga amboh acəkan, əna ā abayak nga uno inde nā, nē slānek awan bay.

¹⁵ Wita ni ga nē kəkəmwaw? Ni ga amboh ā apasay uno inde, aday u no sa ga amboh tē abayak nga uno re. Ni zambad a Mbərom ā apasay uno inde, aday u no sē zambad a Mbərom tē abayak nga uno a tēke re.

¹⁶ Kak iken nā, iken apan ki ngran anā Mbərom ta 'am su kon aday ka san bay ata

nā, hinahibay dō sē uho ahay ti zlak ayak ā wulen a kwanay nā, ti i mba apan sē tēma amboh a kwanay «Amen*» nē kəkəmwaw? Bina dō ataya ta san way anak a sa ja ata bay asanaw.

¹⁷ Kwa ā ga nā, iken kē ngran anā Mbərom nē tē dīdek awan, kak dō ahay tē slānek bay nā, i man atan zek bay.

¹⁸ Nen aday nā, ni ngran anā Mbərom anga nē njadak mēgala sa ja 'am su kon aya aday na san bay ataya, zal kwanay fok.

¹⁹ Kwa ā ga matana dēp nā, ā wulen su dō a Yesu ahay inde nē, u zlo ā nga sa ja 'am ahay dara aday dō ahay ta san zle ata anga sē tətakan atan anan way. Wita nā, a zalay sē vōved 'am ahay mbulo kuro (10,000) aday dō ahay ta san bay ata awan.

²⁰ Mərak uno ahay, kē bayiken way ahay kawa kwanay gwaslay ahay bay. Tərən adēka nā, dō ma san nga aya awan. Aya əna, pa sa ga huwan nā, tərən kawa kwanay gwaslay cacədew aya kutok, anga tinen ta ga huwan itabay.

²¹ 'Am mē vinde a inde ā Deftere a Mbərom, a wa:

«Mbərom Fetek a ja nā:

“Ni naa jan 'am ù dō a anaya nā, ta 'am su kon aday ta san bay ata awan,
ni jan atan anan tē dūngo sē mədurlon ahay.

Əna tē winen ata tēke dūkwen, ti ngam sē pəkan sləmay anā 'am uno bay.†»

²² Matana kutok, aja 'am ta 'am su kon aya aday dōwan a san bay ata nā, a kan anan way anā dō sa dāf nga pē Yesu bay ataya awan, bina anā dō a Yesu ahay ite sabay. Aya əna, aman anan 'am a Mbərom anā dō ahay nā, anga dō a Yesu ahay adēka, bina anga dō sa dāf nga pē Yesu bay ataya bay.

²³ Natiya, kak kwanay dō a Yesu ahay kē hilen nga, aday fok a kwanay a, kwanay apan ki jen 'am ta 'am su kon aya aday dōwan a san bay ataya nā, dō sa dāf nga pē Yesu aday a san awan bay ata kabay dō sē uho kē sak a zlak ayak ā wulen a kwanay inde nā, i ja, nga a vawak ikwen, bīdāw?

²⁴ Aya əna, kak kwanay a fok ki men anan anan 'am a Mbərom ā dō ahay ta 'am su kon aday tē slāne zle ata nā, dō sa dāf nga pē Yesu aday a san awan bay ata kabay dō sē uho kē sak a zlak ayak nā, i slāne 'am a Mbərom, aday ata i san pē ines anahan ahay, i yam apan kutok.

²⁵ Way anahan sē bayak mi dēr aya ā mīvel inde ataya ti kay zek uho kutok. Matanan i dūkwen gərmeç ù vo anā Mbərom duboz, i həran nga ta sa ja Mbərom inde ā wulen a kwanay acakan!

* 14:16 Amen a nan sa ja nā: «Ayaw, ā tərā matana acəkan!»

† 14:21 Ca pē Esaaya 28.11-12.

Way tæde sa ga à man sə ahalay nga su dō a Yesu ahay ata awan

²⁶ Matanan kutok, mərak uno ahay, nà jak ikwen ayak həna nə ma asa anaw? A alay sə ahalay nga a kwanay ahay cəna, dō kərtek i ga ara, dō hinen i tətakan anan way anà dō ahay, dō hinen i dakan anan way ana Mbərom mi dər aya anà dō ahay, dō hinen i ja 'am ta 'am su kon aday a san bay ataya awan, aday dō hinen i man anan 'am ataya anà dō ahay. Aya əna, way a kwanay sa ga ataya nə, gen atan fok nà, anga aday á man zek anà dō a Yesu ahay sa har pə cəved a Mbərom.

²⁷ Pa 'am sa ja 'am ta 'am su kon aday dō ahay ta san bay ataya nà, mbiken anan cəved anà dō ahay cew tá ja, á sa zalay pə dō ahay maakan wa bay. Dō ataya nà, tá ja 'am ataya dukwen, pə mambire pə mambire. Aday dō sa man anan 'am ataya anà dō azar aya dukwen, á ga inde re.

²⁸ Kak dōwan inde sa man anan 'am ataya anà dō ahay ibay nà, suwan, á wulen ana dō a Yesu ahay nà, dō sa ja 'am ataya tē njahay way a tinen tete. Sumor a nà, tá ja 'am ataya nà, kuwaya anà nga anahan, aday anà Mbərom cəna coy.

²⁹ Pa 'am ana dō sa man 'am a Mbərom anà dō ahay nà, dō ahay cew, maakan tá ja, aday dō azar aya tá pak sləmay sə cəcal anan pi zek wa lele, ta ma anan nà, 'am a Mbərom a acəkan daw.

³⁰ Kak dōwan winen apan i jan 'am anà dō ahay, aday Mbərom kə dəkak anan anan way anà dō hinen á wulen a kwanay inde nà, dō mama 'am ata á mbəsak sa jan 'am anà dō ahay, anga aday dōwan a mə slala cew ata á ja 'am a kutok.

³¹ Ayaw, cəved inde anga kwanay a fok sa man anan 'am a Mbərom anà dō ahay, əna jen anan nə pə mambire pə mambire, anga aday kwanay a fok kə njiden atatak way lele aya awan, aday kə viren anan gədan anà zek ahay.

³² Dō aday məgala inde apan sa man anan 'am a Mbərom anà dō ahay nà, i mba apan sə lavan nga anà məgala ata re.

³³⁻³⁴ Mbərom aday nà, way ma ga a tə cəved a bay cəna, a zlan á nga itəbay. A gan may nà, njahuko səkəffe á zay inde.

Matanan, á man sə ahalay nga ana dō a Yesu ahay inde nà, uwar a kwanay ahay dukwen tē njahay á səkəffe inde, kawa ana uwar ahay sa ga á wulen su dō a Yesu ahay inde kwa aha ataya awan. Tá ja 'am bay, anga cəved a tinen inde sa ja 'am ibay. Sumor a nà, tá ma nga a tinen á məndak, kawa ana Deftere a Mbərom sa ja.

³⁵ Kak a nan á uwar a sə cəce awan aday á san anan nà, á cəce pə mbaz anahan wa agay. Anga, dō uwar a kə jak 'am á man sə

ahalay nga su dō a Yesu ahay nà, wita nə lelibay.

³⁶ Abay kwanay kə jilen nà, 'Am a Mbərom a dazlan ahay nə ága kwanay wa dāw? 'Am a Mbərom a a dazlek ayak nà, ága kwanay dəkdek cəna coy dāw?

³⁷ Kak dōwan inde á wulen a kwanay a bayak nà, winen kə njadək məgala sa man anan 'am a Mbərom anà dō ahay, kabay kə njadək məgala sə Apasay a Mbərom hinen nà, á san way inde kərtek aday: Way uno a sə vindek ikwen ayak a anan nà, sə dūko anan nə Bahay a mənuko awan.

³⁸ Kak dōwan a kə sənək anan matanan bay nà, Mbərom dukwen i san a winen bay re.

³⁹ Natiya awan, mərak uno ahay, rəzlen anan á nga wa sa njadək məgala sa man anan 'am a Mbərom anà dō ahay. Aday kə gifen anan 'am anà dō sa ja 'am ta 'am su kon aday ta san bay ataya bay re.

⁴⁰ Aya əna, gen anan way ahay fok nə tə cəved aya awan, bina tə hoyohoyo bay.

15

Yesu Almasihu nà, kə slabakak ahay á məkə wa

¹ Mərak uno ahay, nen apan ni mak ikwen anan ayak á nga inde nà, ləbara mugom a nen sə dəkak ikwen anan ata awan. Kwanay dukwen, kə dafen apan nga, aday kə ngizlen uda saray lele re.

² Ləbara mugom a mbala a kwanay sa daf apan nga ata nà, sa tam kwanay nə winen awan, kak kə bənen anan kawa anuno sə dəkak ikwen anan nà, na. Kak matanan bay cəna, adaf nga a kwanay kə tərak way kəriya awan.

³ Way a nen a sə tətakay ahay ata nà, na jak ikwen anan nə winen a re. Way ata nà, nga sa 'am lele a sə zalay azar aya awan. Yesu Almasihu nà, kə məcak anga ines a mənuko ahay. Kawa ana Deftere a Mbərom sa ja nà, a təra nə matanan acəkan.

⁴ Pə dəba wa nà, ta la anan á məkə, aday pə luvon maakan anahan a nà, Mbərom a slabakay anan ahay á məkə wa. A tara dukwen kawa ana Deftere a Mbərom sa ja apan ata re.

⁵ Pə dəba anahan a wa nà, kə kak anan zek anà Piyer, aday kə kak anan zek anà dō maslan anahan azar aya re.

⁶ Pə dəba wa asa, kə kak anan zek anà dō anahan ahay sə zalay səkət dāra á alay kərtek á inde. Alay awan ana dō ataya həna nà, tinen inde tə sifa mba, əna azar aya nə tə məcak.

⁷ Pə dəba wa, kə kak anan zek anà Yakuba, aday anà dō maslan anahan ahay fok re.

⁸ Pə dəba a tinen a wa fok, a ndav anan ta su ko zek i nen ite re. Ata nen nə tərak

kawa wan ma may amama pə kiya cuwbe ata awan.

⁹ Ayaw acəkan, nen nə tərak kawa wan gudar a à wulen su dō maslan ahay inde, na slak tədəfeday ti ngumo dō maslan a bay, anga nen na gak anan ahay alay tu dō a Yesu ahay tə mindel.

¹⁰ Aya əna, tə winen ata təkə nà, həna Mbərom kà gak uno sumor sə təra nen dō maslan a Yesu ata kutok. Sumor anahan su go ata nà, kə tərak way kəriya bay, anga kə varak uno məgala sa ga mer su way lele aya sə zalay dō maslan a azar ataya fok. Tə dīdek a nà, sa ga mer su way a lele ataya nà, nen bay. Sa ga nà, sumor a Mbərom a su go ata awan.

¹¹ Natiya kutok, kwa à ga nə nen, kwa à ga nə dō azar aya awan, awan inde kə mbədfahak ibay. Manay a fok mə wazay a nà, ləbara mugom a mbala ana kwanay sa daf apən nga ata kərtek awan.

Mbərom i slabakay anan ahay dō ahay à məkə wa

¹² Manay nà, ma jak ikwen anan tə dīdek awan, Mbərom nà, kə slabakak anan ahay Yesu Almasihu à məkə wa. Aka aday, dō a kwanay azar aya ta wa, dō ma mac aya ti slabakay ahay bay ata nà, kəkəma asa anaw?

¹³ Kak abay dō ma mac aya ti slabakay ahay bay kawa ana tinen a sa ja ata nà, Yesu Almasihu dukwen kə slabakak ahay sabay cukutok daw?

¹⁴ Kak abay Yesu Almasihu kə slabakak ahay sabay ata nà, wita ma ya nga sa ma a manay sə dakay anan 'am a Mbərom asa anaw? Aday dukwen, ata kə dəfen nga nə pa 'am lele mba re daw?

¹⁵ Kak abay dō ma mac aya ti i slabakay ahay à məkə wa bay nà, Mbərom kə slabakak anan ahay Yesu bay re. Ata manay mə gədak mungwalay pə Mbərom ta sa jəka, Mbərom kə slabakak anan ahay Yesu Almasihu à məkə wa bidaw?

¹⁶ Kak dō ma mac aya ti slabakay à məkə wa bay nà, ata Yesu Almasihu kə slabakak ahay à məkə wa bay re ba?

¹⁷ Kak Yesu Almasihu kə slabakak ahay bay, kə dəfen nga həna nə pa maw? Aday Mbərom dukwen kə pəsek ikwen anan ines a kwanay ahay bay re ba?

¹⁸ A nan sa ja kutok nà, dō sa daf nga pə Yesu Almasihu ahay aday tə macak ata nà, tinen tə lizek pa sə viyviya cukutok daw?

¹⁹ Kak də dəfan ide anà Yesu Almasihu, anga aday à mak uko zek pə anjahay a mənuko həna pə daliyugo a anan dəkdek nà, ata wita nə yimuko zek a nuko, bina da ga i zek wa zal dō ahay fok.

²⁰ Tə dīdek a nà, Yesu Almasihu kə slabakak ahay à məkə wa acəkan. Winen nà, kə lahak sə slabakay ahay à məkə wa. Aslabakay anahan à məkə wa ata nà, a dakay anan nə, dō a azar aya ti i slabakay ahay ite re.

²¹ Amac a nay pə daliyugo nà, anga dō kərtek. Aday dō ahay ti slabakay ahay à məkə wa dukwen, anga dō kərtek re.

²² Matanan, dō ahay fok ta mace, anga tinen a fok zahav ana Adama. Aday dō ahay fok ti njad sifa, anga Almasihu.

²³ Dō ahay ti slabakay à məkə wa nà, kawa ana Mbərom a sə lavan atan anan zek ata awan: Almasihu kə lahak sə slabakay ahay, aday à luvon anahan a saa may ata inde nà, dō anahan ahay fok ti i slabakay ahay re.

²⁴ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu i lize anan məgala sə apasay lelibay aya fok, tə bahay a tinen ahay fok, aday pi zek tə məgala sə bahay ahay pə daliyugo fok re. Pə dəba a sə lize way ataya wa fok nà, daliyugo i ndav, aday Yesu i man anan bahay anahan à alay inde anà Bəbay anahan Mbərom kutok.

²⁵ Kawa sa ja nà, Yesu Almasihu à ga bahay hus pə ana Mbərom saa mbakan anan dō manide anahan ahay fok à alay inde.

²⁶ Dō manide məkəkwidok a aday Yesu i sa lize anan ata nà, Amac.

²⁷ Deftere a ja matanan, a wa: «Mbərom a mbakan anan way ahay fok à alay inde.*» Kə sanen zle asanaw, kak Deftere kə jak «way ahay fok» ata nà, Mbərom a dō sə mbakan alay pə way ahay wa fok ata, winen a nà, uda ibay.

²⁸ Matanan, Yesu kə njadak məgala sa ga bahay pə way ahay fok nà, winen a dukwen, Bəbay anahan Mbərom i ga apən bahay ite re. Natiya awan, Mbərom i ga bahay kwa pə ma fok tembərəzem kutok.

²⁹ Bayiken pə dō ahay aday ta taa ga baptisma anga dō ma mac aya ata aday. Ta ga matanan nà, angamaw? Kak abay dō ma mac aya ti slabakay ahay sabay ata nà, ta ran mindel i zek pa maw?

³⁰ Aday asa, manay həna dukwen, kak abay dō ma mac aya ti slabakay à məkə wa sabay ata nà, ma ga dace ndelem ndelem a anan sasidew ata nà, angamaw?

³¹ Sanen apən lele, marak uno ahay, nen nà, kəla siwa fok amac a daf nen pa 'am wa nə pədan. 'Am uno sa jak ikwen ata nà, dīdek awan, kawa 'am uno sa ja: Nə taslak mivəl tə kwanay bayak awan, anga kwanay kə jipen tə Bahay a nuko Yesu Almasihu ata awan.

³² Dō ahay ta gak alay ti nen bayak a à Efesus. A ga nə kawa ma vad zek tə zizək ahay. Aday kak abay na ga matanan anga sa njad zay pə daliyugo a anan nà, ni njad anan magwagway wuraw? Kak abay dō sə

* 15:27 Ca pə Jabuura 110.1.

mæke ahay ti slabakay ahay sabay, ata nà, pèrahuko anan azar anà jike sa 'am a inde hëna biðaw? A wa: «Þnga puko panan a mænuko, aday suko panan a mænuko, anga luvon sè sidew nà, anà mænuko sabay.†»

³³ Anga nan kutok, ðowan à njak a nga anahan bay. Kuwaya kà njahak pè kèrtek a tu ðo sè huwan ahay cëna, huwan a tinen ata i zëvan.

³⁴ Kê viwen anan nga i zek ahay bay! Ki gen ines bay. Na ca apan nà, ðo ahay inde à wulen a kwanay ta san Mbërom bay. Na ja matanan aday waray à gak ikwen.

Di i slabakay ahay à mæke wa nà, ti zek wuraw?

³⁵ Hinahibay ðo inde i cæce: «Ðo ahay ti i slabakay ahay à mæke wa nè kækamaw? Aday ti i slabakay ahay nè ti zek wura asa anaw?»

³⁶ Ðowan kà sak a cæce matana nà, wita ðo mindel awan! Ða san apan zle, zahav sè way iken sa casl ata, si ki larak anan ayak à mæke inde aday, bina awan inde i hay ahay ibay.

³⁷ Aday zahav sè way iken sa casl anan ata, kwa à ga nà ndaw, kwa à ga nè zahav sa ma sa ma fok cëna, ka casl nà, wan sè way ata awan, bina daslam anahan a bay!

³⁸ Þna Mbërom a har anan daslam a ma ha ata, kawa sa zlan à nga. Wan sè way ahay cara cara ta har ðukwen, tæ daslam a tinen ahay cara cara re.

³⁹ Way tæ sifa aya fok, zek a tinen aya cara cara re. Zek su ðo zænzen aya awan, winen cara, zek sè gënwaw ahay, winen cara, zek sè mævuhom ahay, winen cara, aday zek sè kælëf ahay ðukwen, winen cara re.

⁴⁰ Way mæ ndakay aya à mburom tæ way mæ ndakay aya pæ daliyugo nà, aræba a tinen aya nè cara cara.

⁴¹ Adav ana pac nè cara, adav ana kiya ðukwen cara, aday adav ana mawuzlawazl ahay ite, cara re. Aday kwa mawuzlawazl ataya ðukwen, adav a tinen aya ta gad 'am pi zek ahay wa re.

⁴² I tæran anà ðo saa slabakay ahay à mæke wa ataya ðukwen matana re. Zek su ðo, ðo ahay sa lak ayak à mæke kawa zahav sè way ata nà, i wuslay à mæke à man ata awan. Þna zek a aday Mbërom saa slabakay anan ahay à mæke wa ata nà, i wuslay itæbay.

⁴³ Zek su ðo, ðo ahay sa lak ayak à mæke ata nà, way keriya awan, æna zek a aday Mbërom saa slabakay anan ahay ata nà, winen tæ mazla6 awan. Zek ma lak ayak à mæke ata nà, winen bæle awan, æna zek su ðo saa slabakay ahay ata nà, winen mægala awan.

⁴⁴ Zek ma lak ayak à mæke ata nà, winen zek sè daliyugo a anan, æna zek su ðo saa

slabakay ahay à mæke wa ata ite nà, winen zek sè uho saa nay ahay pa 'am ata awan.

Kak zek sè daliyugo a anan inde cukutok ata nà, zek sè uho saa nay ahay ata ðukwen, i ga inde re.

⁴⁵ Deftere a Mbërom a wa: «Adama ðo mama'am ata nà, winen ðo tæ sifa awan.‡» Aday kutok, Yesu Almasihu ðo sa nay à man a Mbërom wa ata nà, winen ðo sè varan sifa anà ðo ahay.

⁴⁶ Sæ lahay aday nà, zek sè uho saa nay ata bay, æna zek sè daliyugo a anan, aday zek sè uho saa nay ahay ata a nay pæ dæba wa kutok.

⁴⁷ Adama nà, mæ ndakay a tæ yugo. A nay à daliyugo a anan wa. Þna Yesu Almasihu kutok nà, winen a nay ahay à man a Mbërom wa.

⁴⁸ Ðo sè daliyugo a anan aya nà, zek a tinen kawa zek mbala ana Adama ata awan. Matana re, ðo saa njahay pæ cakay a Mbërom ahay, zek a tinen i ga kawa zek mbala ana Yesu Almasihu ite re.

⁴⁹ Hëna nà, mænuko ða ga minje tæ Adama, ðo mæ ndakay a tæ yugo ata awan. Aday azanan ði i ga minje tæ Yesu, ðo sa nay ahay à man a Mbërom wa ata awan.

⁵⁰ Mærak uno ahay, na jak ikwen ayak hëna: Ðo zænzen a nè, i mba apan sa zla à bahay a Mbërom saa nay ata inde ti zek sè daliyugo a anan bay. Zek aday a wuslay ike ata nà, i mba apan sè njahay pæ cakay a Mbërom pa sè viyviya bay re.

⁵¹ Pæken slëmay aday, u no sè ðakak ikwen anan way a Mbërom mi ðer a inde. Mænuko fok ði mac kæzlek bay, æna mænuko fok, zek a mænuko i mbæda zek hinen.

⁵² Way ata i tæra nà, ma kèrtek kawa ambæcæk ide ca. I tæra à alay a mæzlæzlilen i ðakay anan andav ana daliyugo ata awan. Mæzlæzlilen ata kà fak zek nà, ðo ma mac aya ti slabakay ahay ti zek a aday winen i wuslay itæbay ata awan. Ata mænuko ðo tæ sifa aya ðukwen, Mbërom i mbædahak uko anan zek ite re.

⁵³ Ayaw, i tæra matanan, anga zek aday a wuslay ike ata nà, à mbæda zek hinen aday winen a wuslay itæbay ata kutok. Matana re, zek aday a mac ike ata nà, à mbæda zek hinen aday winen a mac itæbay ata kutok re.

⁵⁴ A alay a aday zek sa mac aday a wuslay ike ata kà tærak zek sa mac bay aday i wuslay itæbay ata kutok nà, ata way a Deftere a Mbërom sa ja apan ata i tæra kutok, a wa:

«Mbërom kà mbasak pæ Amac, kà lizek anan pa sè viyviya awan.Š»

⁵⁵ «Iken Amac, mægala anak a aha kutok anaw?»

† 15:32 Ca pæ Esaaya 22.13. ‡ 15:45 Ca pæ Laataanooji 2.7.

Š 15:54 Ca pæ Esaaya 25.8.

* 15:55 Ca pæ Hose'a

Iken Amac, mægala anak a sa vad' do ata, aha kutok anaw? »

⁵⁶ Amac a njad mægala pə do ahay nà, anga ines a tinen ahay. Aday mægala ana ines ite nà, a nay à Tawrita wa.

⁵⁷ Aya əna, ngəruko anan anà Mbərom adəka, anga kə varak uko anan mægala sə mbasay pə Amac, tə alay a Bahay a mənuko Yesu Almasihu.

⁵⁸ Anga nan kutok, mərak uno ahay, ngizlen saray lele, kà si yen nga bay. Gen anan nga anà mer su way a Mbərom kwa siwa fok, anga kə sənən apan zle, ayanga a kwanay i mer su way ana Bahay a mənuko Yesu inde ata nà, i tərə kəriya bay.

16

Acakal way anga sa man zek anà do a Yesu ahay à Urəsalima

¹ Həna asa, pa 'am sə acakal way anga sa man ayak zek anà do a Yesu ahay à Urəsalima ata nà, kwanay nà, gen kawa anuno sa jan anà do a Yesu ahay à Galatiya ata awan.

² Pac sə Zlaba ahay fok cəna, kuwaya à zəbə dala kawa anahan sə lavay a zek ata, aday à daf anan cara. Bina, dowan à sa ba nen ni zlak ayak aday ata saa cakal bay.

³ Na sak a dazlek ayak nà, ni varan dərewel à alay inde anà do a kwanay a saa wəlay ataya awan, ni slan atan tə dala ata à Urəsalima.

⁴ Kak na cak apan tədə nen a ta nga uno nà zla nà, mi zla jiga tu do ataya awan.

Man ana Pol saa zla ataya awan

⁵ Ni zlak ayak əga kwanay nà, tə daliyugo sə Makedoniya, anga u no sa zla tə wulen su doh a tinen ahay saa can atan ayak idə.

⁶ Izane, ni njahay əga kwanay mənjoek, izəne à alay sa mad' fok ni njahay əga kwanay. Aday à alay uno saa slabak əga kwanay wa ata nà, ki i men uno zek tə dala sə cəved.

⁷ Na zlak ayak əga kwanay dukwen, u no saa zla way uno bəse bay. Kà zlak anan à nga anà Mbərom nà, ni njahay tə kwanay zərat lele əga kwanay kutok.

⁸ Əna ni njahay à Efesus tamak hus pə azar uko sə Pentekosta,

⁹ anga Mbərom kə təbak uno cəved sa ga mer su way məduwen a à man a anan. Aday do manidə ahay inde bayak a re.

¹⁰ Kak Timote kə dazlek ayak à wulen a kwanay nà, təmihen anan lele anga aday à zlan à nga sə njahay à mamasl a kwanay, bina a ga mer su way a Mbərom, Bahay a mənuko, nə lele kawa nen awan.

¹¹ Matanan, dowan à sa kədəy anan bay. Men anan zek adəka tə dala sə cəved. Ata aday i mbəsak kwanay tə zay, i dazley à man uno dukwen lele aday tə zay a re. Bina,

manay tə mərak ahay à man a anan, manay apan mi ba anan.

¹² Mərak a mənuko Apolos nà, na gak anan kem aday tà zlak ayak pə kərtek a tə mərak azar aya awan, əna a ngam həna fan bay. Aya əna, azanan pa 'am dukwen, kə njadək cəved a nə, i zlak ayak kutok.

Andav sa 'am ahay

¹³ Ben lele, rəzlen à nga wa sə pərahan azar anà Mbərom nə lele. Kə pəken anan zlawan i zek ahay bay, kə viren anan bəle anà mivəl a kwanay ahay bay.

¹⁴ I mer su way a kwanay sa ga ahay fok cəna, sənən zek ahay.

¹⁵ Mərak uno ahay, kə sənən Sitifanas tu do su doh anahan ahay zle fok. Sa lah sə təma sə pərahan azar anà Yesu pə daliyugo sə Akaya nà, tinen. Tə varak anan nga a tinen anà Mbərom anga aday tà man zek anà do a Yesu ahay. Matanan, na gak ikwen kem nà,

¹⁶ dəfen anan apan anà zahav su do matanan ataya awan. Dəfen anan apan anà do sa ga mer su way tə mægala kawa tinen ataya a re.

¹⁷ Nə taslay mivəl bayak a jiga nà, anga atə Sitifanas tə Fortinatus tətə Akayus ta nak ahay à man uno. Ta nak su mo zek à yime ana kwanay inde.

¹⁸ Tə bənak uno mbac lele kawa ana tinen a sə bənak ikwen anan mbac ata re. Zahav su do ataya nà, bənen atan à 'am wa nə lele.

¹⁹ Do a Yesu ahay sə halay nga pə daliyugo sə Aziya kwa aha fok, ta jak ikwen ayak 'am. Atə Akilas tə Pəriskila pi zek tu do a Yesu sə halay nga əga tinen ataya fok ta jak ikwen ayak 'am lele, anga kwanay a fok kə jipen nə pə sləmay a Bahay a nuko Yesu a kərtek.

²⁰ Do a Yesu ahay à man a anan fok ta jak ikwen ayak 'am. Jen anan 'am i zek ahay lele re.

²¹ Nen Pol, na jak ikwen ayak 'am. Nə vindək ayak 'am a anan nà, tə alay uno awan.

²² Kak dowan a nə a pəlay Bahay a mənuko Yesu bay cəna, Mbərom à tahasl anan. *Marana ta*, Bahay a mənuko à nay!

²³ Bahay a mənuko Yesu à gak ikwen sumor anahan.

²⁴ Kwanay a fok, do sə mivəl uno aya awan, anga də japay fok dukwen pə Yesu Almasihu awan.

**Derewel ana Pol sə vinden ayak
anà do sə
Korintu ahay
mə slala cew awan
Adakay way pə deftere a
anan**

A derewel a anan inde nà, Pol kà jak 'am sə mivél ahay bayak awan. Atə Pol tə egliz sə Korintu tə slàne 'am ahay pi zek sabay. Anga nan, Pol a ja 'am sə pəse zek ahay aday sa zlah məlmal tə tinen. Asa, do sa jəka tinen do maslan a Yesu ahay ataya tə tətakan anan way mungwalay aya anà do ahay, aday ta ja nə Pol winen do maslan a Yesu bay. Natiya kutok, Pol a dakay anan ləbara anahan tə dace anahan sa ga anga winen do maslan a Yesu ata awan.

Nga sa 'am ahay

Pol a nğaran anà Mbərom anga sumor anahan (1.1-11)

Azlah məlmal à wulen ana atə Pol tə Korintu ahay (1.12 - 7.16)

Pol a varan məgala anà Korintu ahay sə cakal way anga do a Yesu ahay à Urəsalima (8.1 - 9.15)

Pol a ga 'am pi zek wa ta sə dakay anan winen do maslan a Yesu didek awan (10.1 - 12.21)

Andav sa 'am ahay (13.1-13)

Pol a jan ayak 'am anà do sə Korintu ahay

¹Sə vindek ikwen ayak derewel a anan nà, nen Pol, do a Mbərom sə walay aday sa təra anan do maslan a Yesu Almasihu ata awan. Mə vindek ayak nà, manay tə Timote mərak a mənuko, anà kwanay do a Yesu ahay à Korintu, aday anà do a Yesu azar aya pə daliyugo sə Akaya fok re.

²Mbərom Bəbay a mənuko tə Yesu Almasihu Bahay a mənuko tə gak ikwen sumor aday tə varak ikwen zay.

Mbərom a man a mivél à doh anà do sa ga dace ahay

³Ngəruko anan anà Mbərom Bəbay ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu, do sa taa gan sumor anà do ahay aday sa taa man atan anan mivél à doh kwa siwa ata awan.

⁴A alay a mənuko à dace inde cəna, a mak uko anan mivél à doh, anga aday mənuko dukwen dā man anan mivél à doh anà do sa ga dace ahay matanan ite.

⁵Dace a manay sa ga bayak ataya nà, kawa dace ana Yesu Almasihu sa ga bayak ataya re. Matanan, Mbərom a man umo anan mivél à doh tə alay ana Yesu Almasihu bayak a re.

⁶Əna kwa à ga nə manay apan mi ga dace dəp nà, a təra anga aday à mak ikwen anan

mivél à doh, aday Mbərom à tam kwanay. Matana re, Mbərom a man umo anan mivél à doh nà, anga aday sa mak ikwen anan mivél à doh a re. Natiya ki mben apan sə səmen anan anà dace ahay à alay a kwanay sa ga dace ahay kawa ana manay sa ga dace ataya re.

⁷Ma san zle lele, awan saa fakay kwanay pə cəved a Mbərom wa nə ibay, anga ma san zle, kə jipen tə manay à dace ahay inde, aday Mbərom i mak ikwen anan mivél à doh, kawa ananahan sa taa man umo anan mivél à doh ata re.

⁸Mərak ahay, a nan umo nà, sənen anan dace a manay sa ga pə daliyugo sə Aziya ataya awan. Ma gak dace bayak a kə zalak umo məgala à nga wa. Ma jak abay sa jəka mi sa təmay wa zay bay.

⁹Ayaw, manay mə lavak anan zek sa mac coy, abay manay mə bayak nà, na. Aya əna, a təra matanan nà, anga aday mə daf nga pə Mbərom, do sə slabakay do ahay à məkə wa, bina pə məgala si zek a manay aya ite sabay.

¹⁰Mbərom kə təmak manay à amac ata wa, aday i tam manay pa 'am re. Ma daf nga nə pə winen awan, i tam manay azanaka re.

¹¹Kwanay dukwen, men umo zek tə amboh. Ata, do ahay bayak a ti ga amboh anga manay, aday Mbərom i mbədanan umo apan, i man umo zek. Natiya kutok, do ahay bayak a ti nğaran à Mbərom anga kə təmahak amboh a tinen anga manay ata awan.

Pol a dakay anan kà zlak à Korintu sabay nə angamaw

¹²Way a sa zlan umo à nga ata nà, həna: Ma san zle à mivél a manay inde nà, azla a manay pa 'am sə do ahay nə didek awan, kawa sa zlan à nga anà Mbərom. Mə zakay a kutok nà, azla a manay pa 'am a kwanay dukwen, winen didek a re. Ma njad məgala sa zla matana ata nà, tə asan way su do zənzen a bay, əna Mbərom sa gan umo sumor sa zla matanan ata awan.

¹³⁻¹⁴Abay kə sənen bidaw, way a manay sə vindek ikwen ayak ata nà, awan uda mi dər a ibay asanaw! Ki jingen nə kawa ana manay sə vindek ayak ata way anahan. A ga pumo nà, hus həna, kə sənen manay nə əngal. Əna ki i sənen manay nə kweceh kutok, aday pə luvon ana Bahay a mənuko Yesu saa may ata nà, mi i zlak ikwen à nga, kawa kwanay dukwen ki i zlen umo à nga ata re.

¹⁵⁻¹⁶Anga na san way ataya zle kutok, u no abay sa zlak ayak əga kwanay, aday ni i zla à Makedoniya. Ata aday ni may à Makedoniya wa əga kwanay asa. Aday abay ki men uno zek tə dala sə cəved sa zla à Yahudiya. Matanan kutok i təra ni zlak ayak əga kwanay saray cew sa mak ikwen zek.

Əna na nay à Makedoniya tə əga kwanay sabay.

¹⁷ Anuno sa jak ikwen ayak matana ata nà, nə bayakak apan lele bidaw? Ayaw, nə bayakak apan lele, abay ni ga matana way anahan. Bina na ja way kawa dō sə daliyugo ahay bay asanaw? Kak matanan nà, nə japay anan atə ayaw tə a'ay alay kərtək awan.

¹⁸ Əna ni jak ikwen ayak həna pa 'am a Mbərom, winen dō didek awan, à alay a manay sə dəkak ikwen anan ləbara mugom ata nà, mə japak anan atə ayaw tə a'ay pə way kərtək a bay.

¹⁹ Manay tə Silas tatə Timote mə dəkak ikwen anan nà, ləbara anà Yesu Almasihu Wan a Mbərom awan. Winen a japay anan atə ayaw tə a'ay itəbay. A ja nà, way didek a vərre.

²⁰ Anga way a Mbərom sə zlapak uko anan ataya fok nà, ti tərə nə anga ayaw ana Yesu Almasihu. Anga winen a kutok, dā taa ja «Amen» anga sə varan mazlaḅ anà Mbərom.

²¹ Asa, Mbərom a tə alay anahan a sə varan umo məgala pə cəved a Yesu Almasihu ata, i varak ikwen məgala re. A walay mənuko,

²² a varak uko anan Apasay anahan kawa vivay sə way sə dəkay anan mənuko nà, dō anahan ahay. Aday kə varak uko Apasay ata à mivəl inde, sə dəkay anan dī i njad anan way anahan sə zlapan anan anà dō ahay ataya fok.

²³ Həna ni jak ikwen ayak nà, na zlak ayak əga kwanay sabay angamaw ata awan. Mbərom awan a san zle, 'am uno sa jak ikwen ata nà, didek awan. Kak matana bay nà, suwan nà mac. Na zlak ayak à Korintu bay nà, anga u no sa gak ikwen way saa cəḅak ikwen ata bay.

²⁴ A nan sa ja nà, mə lavak ikwen nga pə cəved sə adaf nga a kwanay bay, anga ma san zle, adaf nga a kwanay nà, mə jərə a lele coy. Əna a nan umo nə guko mer su way pə kərtək a tə kwanay, anga aday kə tislən mivəl.

2

¹ Anga nan, na ja ni zlak ayak əga kwanay nà, aday sa ga way sə cəḅak ikwen maza bay.

² Kak na sak a ga way sə cəḅak ikwen nà, i cəḅo i nen a re. Ata dōwan saa tuslo anan mivəl inde sabay, bina way ata i cəḅak ikwen anà kwanay a fok.

³ Anga nan, na zlak ayak bay, əna nə vindek ayak à yime uno inde nà, dərewel a ma caḅ ata awan. Na ga matanan nà, anga aday, na saa zlak ayak, nà tan à nga anà way sə cəḅo əga kwanay bay. Bina, abay saa tuslo anan mivəl nə kwanay bidaw? Na san kwanay zle fok. Kak nə taslak mivəl nà, ki tislən mivəl re.

⁴ Nə vindek ayak dərewel ata nà, tə mugo awan, aday tə ide sə ayam awan. Əna nə vindek anan ayak nà, sə cəḅak ikwen bay, əna anga aday kə sənən anan nə pəlay kwanay tə mindel.

Pol a gan may nà, tə pəsen anan anà dōwan a sa ga ines ata awan

⁵ Dōwan a kwanay a kə gak way sa caḅ nà, u go i nen Pol bay, əna anà kwanay a fok adəka. Kak nə mbəlek anan bay nà, anà zek məduwen su dō awan.

⁶ Dō ahay bayak a tə ngəzək apan, aday kə slak matanan, bina kə yimak pə ines anahan coy kutok.

⁷ Alay a kə slak həna sə pəsen anan coy, aday sa man anan mivəl u doh, bina i ga mugo kə zalak, mbac i i slahan.

⁸ Anga nan, ni cəce pikwen wa nà, ken anan anan asan zek a kwanay sə dakan anan nə kə pələn anan asa.

⁹ Nə vindek ikwen ayak dərewel a hinen inde ata nà, sa ca pikwen wa azan, aday sa san kwanay apan ki dəfen anan apan anà 'am uno ahay fok bidaw.

¹⁰ Həna ni jak ikwen ayak, dōwan a kwanay kə pəsen anan anan ata nà, nen dükwen nə pəsek anan. Nen nà, nə pəsek anan dōwan ata pa man sə ide ana Almasihu, anga sa mak ikwen zek à kwanay, kak awan inde sə pəsen anan nà, na.

¹¹ Na gak matanan, anga u no nà, Fakalaw à sa njak mənuko pi zek bay, bina dā san wurwer anahan aya zle asanaw?

Pol a dəfan ide anà Titus à wulən su doh sə Təruwas

¹² Kwakwa ata nà, nə slabak sa zla à Təruwas saa dəkay anan ləbara mugom a pə Yesu Almasihu. Nə dəzle à man ata kutok nà, na ca apan nə Bahay a mənuko Yesu kə lavak uno anan zek lele ta man ata sə dəkay anan uda ləbara anahan.

¹³ Əna, nen tə ajalay nga awan, anga na tak anan à nga anà mərək uno Titus bay. Anga nan, nə mbəsək anan dō sə Təruwas ahay, na zla way uno à Makedoniya.

Di njad sə mbasay anga Yesu Almasihu

¹⁴ Nğəruko anan à Mbərom. Sa taa lagay mənuko tə ahosom a pa 'am sə vərəm wa anga ajapay a mənuko tə Yesu Almasihu nà, winen a hwiya. Aday winen a dakan anan zek anà dō ahay kwa aha nə tə mənuko. Mənuko nà, kawa amar sə wurde ma pak awan.

¹⁵ Amar sə wurde ata nà, winen Almasihu à mivəl a mənuko inde, ma pak a sə dakan anan mazlaḅ a Mbərom anà dō saa tam ahay, aday anà dō saa lize ahay ite.

¹⁶ Matanan kutok, anà dō saa tam ataya nà, mənuko kawa arəbas sə way sa var sifa, aday anà dō saa lize ahay ite nà, mənuko

kawa arəbas sə way sa var amac. Kak matanan cukutok nà, waya saa sla pi mer su way ata anaw?

¹⁷ Bina dō ahay bayak a tinen apan ti dākay anan 'am a Mbərom nà, kawa way sa masa. Manay nə ma ga matanan itəbay. Manay apan mi dākay anan 'am anahan nà, mə dākay anan tə mivəl kərtek awan, anga manay mə jəpay a tə Yesu Almasihu, aday sa slan manay pi mer su way ata nà, zek a Mbərom awan.

3

Aḅan 'am wiya awan

¹ A nan sa ja nà, manay apan mi həran nga i zek maza pa 'am a kwanay bidaw? Ma gak anan may anà dərewel sə dākak ikwen anan manay mayanaw bay. Aday mə cəcihek pikwen wa dərewel sa zla anan à alay inde à man a àga kwanay wa bay re. Dō maza aya ta gak anan may matanan, əna manay nà, kawa tinen itəbay.

² Kwanay a nà, dərewel a mə vinde awan anga manay a bay aday dāw? Winen mə vinde a pə mivəl a manay, aday dō ahay fok ti san anan, ti jinge anan ata awan.

³ Way mi dər a bay, kwanay nà, kawa dərewel ana Almasihu sə vinde aday sa slan tə alay a manay ata awan. Winen mə vinde a nà, tə alay su dō zənzen a bay, əna mə vinde a tə Apasay a Mbərom, bahay sə sifa. Winen mə vinde a dūkwen pu kon bay, əna winen mə vinde a pə mivəl su dō zənzen aya awan.

⁴ Ma san anan matanan nà, anga Yesu Almasihu kə dākak umo anan pa 'am a Mbərom.

⁵ Ma san zle lele, manay a ta nga a manay a nà, mi sləken anà mer su way ata tə məgala a manay bay. Mbərom a tə alay anahan a sə varan umo məgala sa ga anan.

⁶ A varan umo məgala nà, sə dākay anan ləbara mugom awan. Ləbara mugom a ata nà, aḅan 'am a wiya ata awan. Winen a ga minje tə aḅan 'am kwakwa ata sabay. Də bənan à 'am wa nà, anà Apasay Cəncan awan, bina anà 'am mə vinde avinde sabay. Way mə vinde avinde kwakwa ata nà, a la-gay dō ahay nə saa mac. Əna Apasay Cəncan a ite nà, a varan à dō ahay adəka nà, sifa sa ndav kula bay ata awan.

⁷ Kwakwa ata nà, Mbərom a vinde 'am anahan pu kon, aday dō ahay tə canak anan anà mazlaḅ anahan awan, anga winen a kə dəvak anan jiyjay sə mazlaḅ anahan pi jəer a Musa. Kwa abay à ga nà, jiyjay ata i njahay bayak a bay, Isəra'ila ahay ta mbak apan sə zazor anan jəer a Musa bay, anga a dav ike kə zalak.* Kak aḅan 'am kwakwa ata sə lagay a dō ahay à amac inde ata kə dəvak kətanən nà,

⁸ aḅan 'am wiya həna ata, winen mer su way ana Apasay Cəncan awan ata nà, i dav i zalay way ata sabay adəka kutok a dāw?

⁹ Aḅan 'am kwakwa ata nà, a varan cəved anà Mbərom sa ban dō ahay tə sariya. Kak way sə gəḅak uko ahay sariya ata kə mbak apan sa ka anan mazlaḅ a Mbərom nà, aḅan 'am a wiya sə təra mənuko dō didək aya pa 'am a Mbərom ata i ka anan mazlaḅ a Mbərom sə zalay way ata sabay kutok dāw?

¹⁰ Matanan, way a sa ka anan mazlaḅ a Mbərom kwakwa ata nà, a ga kawa winen həna tə mazlaḅ ata sabay, anga aḅan 'am wiya ata a ka anan mazlaḅ a Mbərom nà, kə zalak pə kwakwa ata wa mbəlek.

¹¹ Mbərom a ḅan 'am kwakwa ata nà, kwa a njahay nə mənjək ca, kə kak anan mazlaḅ anahan tə winen awan. Matanan kutok, aḅan 'am wiya a sə njahay sə coy a anan nà, i zalay anan winen məduwer ata tə mazlaḅ re.

¹² Awan inde mi dər a à 'am a manay inde ibay, anga manay a mə dəfan idə nà, anà way ataya awan.

¹³ Musa a kərat way pə idə kwakwa ata nà, anga, kwa à ga nà, mazlaḅ ata i njahay bayak a bay dəp nà, a nan Isəra'ila ahay tə canan anà mazlaḅ a Mbərom pə idə anahan ata bay. Əna mənuko dī ga kawa Musa sa ga ata itəbay.

¹⁴ Kwakwa ata dūkwen, Isəra'ila ahay tə sənək ahay way bay. Həna zahav a tinen ahay dūkwen, awan inde sə gafan atan 'am sa san way re. Tinen apan ti jinge Deftere a Musa nà, tə sləne bay, kawa zana inde a takan idə à asan way a tinen. Sa mba apan sə kurat anan awan a mə takan a i idə anà asan way a tinen ata nà, si Yesu Almasihu a kərtek.

¹⁵ Matanan, həna biten dūkwen, tinen apan ti jinge Deftere a Musa nà, tə sləne bay, kawa zana inde hwiya sə takan idə anà asan way a tinen.

¹⁶ A alay a dōwan a kə mbədahak 'am pə Bahay a nuko Yesu cəna, i kurat anan zana sə takan idə ù dō ata awan.†

¹⁷ Bahay a nuko Yesu nà, Apasay anahan inde, aday à man ana Apasay anahan winen apan i ga mer su way anahan ata nà, Deftere a Musa a lavan nga anà dō ahay sabay.

¹⁸ Matanan, mənuko dō sa daf nga pə Yesu ahay fok, dī kərat zana pə idə sabay. Də canan anà mazlaḅ a Mbərom, aday mazlaḅ anahan winen apan i təra mənuko kawa winen awan. Mazlaḅ a mənuko dūkwen, i zəga pa 'am pa 'am. Wita dūkwen, mer su way ana Apasay ana Bahay Mbərom.

4

Mənuko dō bəle aya dī ka anan mazlaḅ a

* 3:7 Ca pə Gurtaaki 34.29-35. † 3:16 Ca pə Gurtaaki 34.34.

Mb̄arom

¹ Mb̄arom kà gak umo sumor s̄ə walay manay pi mer su way a anan. Anga nan, manay m̄ə m̄əcan alay sabay.

² Manay m̄ə gucek way ma ga waray aya i id̄e z̄enzen inde ataya awan. Ma ga mer su way a manay n̄à, à wurwer inde bay, aday m̄ə kadan nga an̄à 'am a Mb̄arom à b̄ərgaslay inde bay re. Ad̄eka m̄ə d̄akay a, aday kuwaya à san 'am a manay n̄ə d̄idek awan.

³ D̄o azar aya ta san l̄əbara mugom a manay s̄ə d̄akan atan anan ata bay. A t̄əra kawa zana m̄ə takan atan a i id̄e inde. Kwa abay à ga n̄ə matanan, a t̄əran an̄à d̄o saa lize ahay v̄erre.

⁴ Tinen n̄à, ta san l̄əbara mugom ata bay, anga bahay s̄ə daliyugo a anan k̄ə hurfok atan anan abayak nga a tinen, aday t̄à d̄af nga p̄ə l̄əbara ata bay. A nan n̄ə t̄ə canan an̄à jiyjay s̄ə d̄əvan atan ata bay, bina jiyjay ata a nay n̄à, à 'am s̄ə l̄əbara mugom a wa, l̄əbara s̄ə d̄akay anan mazlā6 a Yesu Almasihu, d̄owan a winen n̄ə mezeze a Mb̄arom ata awan.

⁵ Manay apan mi d̄akay anan l̄əbara mugom a n̄à, m̄ə d̄akay anan n̄ə zek a manay a it̄əbay, əna m̄ə d̄akay anan n̄à, Yesu Almasihu winen Bahay s̄ə way ahay fok. Manay n̄ə d̄o si mer su way a kwanay ahay anga Yesu Almasihu.

⁶ A alay a Mb̄arom s̄ə ndakay daliyugo ata n̄à, a ja, a wa: «Jiyjay à dav i id̄e z̄enzen inde!» Aday sa dav anan jiyjay à mivel a manay inde n̄à, winen a re. Jiyjay ata a d̄akak uko anan n̄à, mazlā6 a Mb̄arom sa dav pi j̄er ana Almasihu wa ata awan. M̄ə d̄akan anan l̄əbara mugom ata an̄à d̄o ahay n̄à, anga n̄ə awan.

⁷ Manay n̄ə b̄əle aya kawa s̄ənḡəle s̄ə d̄ud̄o ahay, əna way a lele ata inde à manay inde. Mb̄arom a ga matanan n̄à, anga aday d̄o ahay t̄à san m̄əgala s̄ə l̄əbara mugom ata a nay à winen wa, bina à manay wa bay.

⁸ D̄o ahay tinen apan ti nḡəd̄ec manay, əna t̄ə ganak manay bay. M̄ə dawarak, əna m̄ə m̄əcak anan alay à jugom wa bay.

⁹ D̄o ahay tinen apan ti ga alay t̄ə manay, əna Mb̄arom k̄ə mb̄əsakak manay à alay wa bay. D̄o ahay tinen apan ti zl̄əm̄ba manay, əna m̄ə m̄əcak fan bay.

¹⁰ Manay apan mi sa lirew, kawa d̄əce s̄ə amac a Yesu Almasihu winen i zek a manay inde, anga aday d̄o ahay t̄ə canan t̄ə manay n̄ə Yesu winen t̄ə sifa awan.

¹¹ A alay a manay t̄ə sifa aya p̄ə daliyugo a anan m̄ba n̄à, d̄o ahay ti p̄əlay sa vad manay anga Yesu. M̄əgala a manay winen apan i ndav, əna wita dukwen a kay uho n̄à, sifa a Yesu Almasihu winen à manay inde.

¹² Natiya, manay apan mi mac p̄ə c̄əved s̄ə d̄akay anan l̄əbara a Yesu, aday kwanay ite, kwanay apan ki njid̄en sifa anga mer su way a manay kutok.

¹³ Deft̄ere a Mb̄arom a ja n̄à: «N̄ə d̄əfak apan nga, anga nan n̄ə jak 'am.†» Apasay a manay a n̄ə k̄ertek t̄ə ana d̄owan a s̄ə vinde 'am ata awan. Manay dukwen, m̄ə d̄əfak apan nga matana re. Anga nan, m̄ə p̄ərahan azar s̄ə d̄akay anan 'am a Mb̄arom.

¹⁴ Bina ma san zle, Mb̄arom k̄ə slabakak anan ahay Bahay a nuko Yesu à m̄əke wa, aday i naa slabakay ahay manay saa japay tata Yesu a re. I tavay m̄ənuko fok p̄ə k̄ertek a pa 'am anahan.

¹⁵ Mb̄arom a varan umo mer su way ata n̄à, anga kwanay, aday d̄o ahay bayak a t̄à njad̄ anan sumor anahan sa gan atan ata awan. Natiya, i z̄əga anan d̄o ahay s̄ə nḡəran aday s̄ə h̄əran nga re kutok.

Pol k̄ə m̄əcak anan alay à jugom wa bay

¹⁶ Anga nan, m̄ənuko d̄a mac anan alay à jugom wa bay. Kwa à ga n̄ə zek a m̄ənuko winen apan i ga m̄əduwer, sifa a m̄ənuko n̄ə, winen apan i z̄əga sa mb̄əd̄a pac pac re.

¹⁷ U no sa ja h̄əna n̄à, d̄əce a m̄ənuko i sa ndav pa pac a m̄ənuko saa zla à mazlā6 a Mb̄arom inde, aday d̄əce ataya ti lavay a zek t̄ə m̄ənuko saa njad̄ mazlā6 ata awan. Mazlā6 ata n̄à, m̄əduwen awan, aday i ga inde n̄ə s̄ə coy. D̄a sak a bayak p̄ə mazlā6 ata c̄əna, d̄əce a m̄ənuko ahay t̄ə t̄ərak kawa way c̄ədew aya awan.

¹⁸ Natiya, d̄ə d̄əfan id̄e h̄əna n̄à, an̄à way aday d̄ə canan fan bay ataya awan, bina p̄ə way aday d̄ə canan zle coy ataya bay. Anga way aday d̄ə canan zle coy ataya n̄ə ta ga inde s̄ə coy it̄əbay, əna way aya aday d̄ə canan bay ataya n̄à, ti ga inde s̄ə coy.

5

¹ Da san zle, zek a m̄ənuko h̄əna ata i ga inde n̄ə s̄ə coy bay, winen kawa jawjawa a walay zek ata awan. Aday Mb̄arom k̄ə walak anan jawjawa a m̄ənuko h̄əna ata n̄à, i naa varak uko uda doh lele a à mburoom. Doh ata n̄à, ma han a t̄ə alay su d̄o z̄enzen a bay, aday i ga inde n̄ə s̄ə coy.

² Hus h̄əna m̄ənuko apan d̄i rac slan, anga Mb̄arom k̄ə mbakak uko anan doh a wiya ata fan bay, aday a nak uko n̄à, à varak uko anan doh a wiya ataya kutok. Bina sa zlak uko à nga t̄ə mindel n̄ə winen.

³ A alay a Mb̄arom k̄ə p̄əkak puko zek wiya ata n̄à, d̄i ga inde ti zek ata n̄ə s̄ə coy. Ata kula apasay a m̄ənuko i bar awan m̄ənj̄əna zek sabay.

⁴ H̄əna m̄ənuko ti zek a kawa jawjawa ata m̄ba n̄à, d̄i ga d̄əce, d̄i rac slan h̄wiya. D̄i ga matanan, anga d̄i ba n̄ə luvon aday Mb̄arom

* 4:6 Ca p̄ə Laataanooji 1.3. † 4:13 Ca p̄ə Jabuurra 116.10.

i culok puko wa zek a mənuko a anan bay. A'ay, di ba nà, luvon aday Mbərom i pak puko zek a mənuko wiya ata awan. Ata sifa si zek a wiya ata i lize anan winen məduwer ata kutok.

⁵ Sə lavay a zek tə mənuko anga sa njad'zek wiya ata nà, zek a Mbərom awan. Kə varak uko Apasay anahan sə dakak uko anan nà, di i njad' a way ataya pa 'am.

⁶ Natiya, də dəfak nga lele pə way saa təra ataya awan, aday da san zle, pə daliyugo həna nà, mənuko daren tə Bahay a mənuko.

⁷ Bina də canak anan həna fan daw? Əna də njahay matanan anga də dəfak apan nga.

⁸ Ayaw, mənuko də dəfak nga lele pə way a saa təra ataya awan. Anga nan, ma ca apan nə lele saa njahay tə Bahay a mənuko awan, bina sə njahay ti zek sə daliyugo a anan bay.

⁹ Kwa á ga nə mənuko pə daliyugo mba, kwa á ga nə dá zlak azanan ága winen a coy, a nak uko nà, sa ga nə way sa zlan á nga anà Bahay a mənuko vərre ata awan.

¹⁰ Anga mənuko fok di zla saa tavay pa 'am ana Almasihu, anga saa gak uko sariya. I hamak uko magwagway si mer su way a mənuko ma ga aya həna pə daliyugo ataya awan. Kak da gak mer su way lele aya nà, di təma magwagway lele aya re, aday kak da gak mer su way lelibay aya ite nà, di sləba anan ile a mənuko a sə tukosl lelibay ata awan.

Mbərom a nan sa zlah anan məlmal a tinen tə do ahay

¹¹ Natiya, manay ma san sə jəjan anà Bahay a nuko lele. Anga nan, mi taker sə dakan anan anà do ahay nà, 'am a manay sa ja ataya tinen di dek aya awan. Mbərom a san ajalay nga a manay zle. A ga upo nà, á mivél a kwanay inde dukwen, kə sənén nən zle re.

¹² A nan sa ja nà, manay apan mi həran nga i zek maza pa 'am a kwanay kutok daw? Matana bay! A nan umo sə dakak ikwen anan nà, cəved a kwanay saa ga ti zek anga manay. Matanan ki sənén sə mbədihen anan apan anà do sa ga ti zek tə way sa ca apan ta sə uho vərre ataya, bina tə way sə təra á mivél inde bay ataya awan.

¹³ Kak á alay azar a do ahay ti ca pumo kawa manay mə vaway nga aya nà, wita anga Mbərom. Aday á alay a hinen ahay dukwen ti ca pumo manay mə vaway nga aya bay nà, wita anga kwanay ite.

¹⁴ Mi ga matanan nà, anga asan zek ana Almasihu a gan umo bəlaray. Ma san zle, winen kə məcak anga do ahay fok, aday mənuko fok də məcak tə winen kutok.

¹⁵ Aday ma san zle re, a mac anga do ahay fok nà, anga aday do sə pərahan azar ahay tə njahay kawa sa zlan á nga kutok, bina kawa

sa zlan atan á nga a tinen sabay. Anga Yesu a mac anga tinen, aday a slabakay ahay á məke wa anga tinen a re.

¹⁶ Natiya həna di ca pə do ahay kawa ana do zənzen a sa ca patan ata sabay. Kwakwa ata nà, abay á ga nà, dá cay ahay pə Yesu Almasihu matanan, həna di ga matanan sabay.

¹⁷ Anga dowan a kə japak tə Yesu Almasihu cəna, kə tərak do wiya awan. An-jahay anahan kwakwa ata inde sabay. Kə tərak winen do wiya awan.

¹⁸ Sa ga way ata fok nà, zek a Mbərom awan. A slənay ahay Yesu Almasihu saa zlah anan məlmal anahan tə mənuko, aday kə varak umo mer su way sa jan anà do ahay nə kə zlahak anan məlmal anahan tə tinen.

¹⁹ Way a manay sa ja nà, Mbərom a ga mer su way tə alay a Almasihu sa zlah anan məlmal anahan tə do ahay fok. Anga nan kutok, a baslan atan anan ines anà do ahay sabay. A varan umo mer su way sa jan anà do ahay, Mbərom kə zlahak anan məlmal anahan tə tinen.

²⁰ Mə təmahak anan mer su way ata awan. Həna nà, manay do sa ja 'am anga Yesu Almasihu kutok. Mbərom i ngaman anà do ahay nə tə alay a manay kutok. Anga nan, ma jan anà do ahay tə sləmay a Yesu Almasihu, ma wa: «Zlihen anan məlmal a kwanay tə Mbərom.»

²¹ Almasihu nà, kə gak ines sə awan itəbay. Əna, Mbərom a tavakan anan ines a mənuko fok pa nga anahan anga mənuko kutok. A ga matanan, anga aday də təra do di dek aya pa 'am a Mbərom, anga mənuko mə japay aya tə Almasihu.

6

¹ Manay ma ga mer su way a manay nə pə kərtek a tə Mbərom. Anga nan, kwanay dukwen, ma jak ikwen, rəzlen anan á nga wa anga aday sumor a Mbərom sa gak ikwen ata á sa təra awan kəriya bay.

² Mbərom a ja nà:

«Alay a kə slak sa ga sumor nà, nə təmahak amboh anak.

Alay a kə slak sa tam do dukwen, na mak anak zek.*»

³ A nan umo sa ga awan sə zluwe anan do ahay pə cəved a Mbərom wa bay fok, anga a nan umo dowan á gədan umo azar pi mer su way a manay bay.

⁴ Adaka bay, pə way a manay sa ga ahay fok cəna, mə dakan anan anà do ahay nà, manay nə do si mer su way a Mbərom ahay. A ga nə dace inde, á ga manay apan mi sa lirew, á ga nə do ahay tinen apan ti pak pumo zlawan, mə səmen anà way ataya matanan fok.

* 6:2 Ca pə Esaaya 49.8.

⁵ Tə ndaḅak manay, tə dəfak manay à dangay, do ahay fok tə vʒek pumo. Mer su way kà dak umo 'am, alay azar a mənəkək ahan bay, ma pak awan bay re.

⁶ Anjahay a manay nə cəncan awan, ma san dídém zle, ma gak munapanaw, manay do səkəffe aya awan. Apasay Cəncan a winen inde tə manay, mə pəlay do ahay tə mivél kərtek awan.

⁷ Ma jan anà do ahay nà, dídék a Mbərom. Sə varan umo məgala dukwen, winen awan. Məgala ata a kay anan uho nə, manay do si mer su way a Mbərom ahay. Azla a manay a dídék ata nà, a tərən umo way sə alay sa vad a zek tu do manidə ahay, aday way sə alay sə tavan anà do manidə ataya re.

⁸ Do azar aya tinen apan ti həran umo anan nga, azar aya ite, tinen apan ti gədan umo azar. Do azar aya ti ngəran umo, do hinen ahay ti gənahan umo re. Ta ca pumo nà, kawa do sə mungwalay ahay, aday manay apan mi jan atan nə dídék a vərre.

⁹ Ta ca pumo nà, kawa ta san manay bay, aday cəkəbay kuwaya a san manay zle. Tə bayak nə mi mac coy bəse, əna həna manay tə sifa aya awan. Tinen apan ti san umo lirew, əna tə vədək manay bay.

¹⁰ Kwa abay á ga nə manay mi ga mugo nà, ma ma nga sə taslay mivél hwiya. Manay kawa do mətawak aya awan, aday do ahay bayak a tinen apan ti njad zlile pə cakay a Mbərom à alay a manay wa. Manay kawa way a manay ibay, aday cəkəbay way ahay fok nə ana manay bugol.

¹¹ Kwanay Korintu ahay, à 'am uno inde sa jak ikwen ata nà, nə dərek pikwen wa awan bay, aday mivél a manay mə təḅa aya lele anga kwanay re.

¹² Mivél a manay mə tacay aya anga kwanay bay, əna kwanay sə tacay anan mivél a kwanay anga manay adəka.

¹³ Nen apan ni jak ikwen 'am kawa kwanay gwaslay uno ahay. Himen umo anan asan zek a manay sa gak ikwen ata awan. Pəlen manay kawa ana manay sə pəlay kwanay ata awan, aday kə ticen umo anan mivél a kwanay bay adəka.

Kə jipen tə way mənjadək a bay

¹⁴ Kə jipen tə dowan aya aday tə dəfak nga pə Yesu bay ataya bay. Abay ma sə zlangar anan atə dídék tə sədək anaw? Atə jiyjay tə idé zənzen ti japay nə kəkəmaw?

¹⁵ Atə Almasihu tə Fakalaw a aday nà, 'am a zlan atan pi zek dəw? Ma a zaran atan ənaw pi zek anà atə do sa dəf nga pə Yesu tu do sa dəf apan nga itəbay ata anaw?

¹⁶ Way sə pəra ahay ti njad man ù doh sə mazlaḅ a Mbərom kələdəw? Mivél a mənuko

aday nà, doh sə mazlaḅ a Mbərom, winen bahay sə sifa. Bina Mbərom a ja: «Ni njahay tə tinen, ni ga inde à wulen a tinen.

Ni tərən atan Mbərom a tinen, aday ti təra do uno ahay.[†]»

¹⁷ Anga nan kutok, Deftere a Mbərom a wa:

«Mbərom Fetek a ja nà:

“Hayak ikwen ahay à wulen a tinen wa, gəzlen nga tə tinen,

kə jipen tə way ma ga mənjadək aya bay. Ata ni təma kwanay kutok.[‡]”

¹⁸ Do maja'am a Mbərom a wa:

«“Ni tərək ikwen Bəbay, aday ki tərən wan uno ahay tə dəna uno ahay.”

Mbərom Ba Məgala a ja nà, na. §»

7

¹ Car uno ahay, way a Mbərom sə zlapay anan a anaya fok nà, anà mənuko. Anga nan, banuko anan way mənjadək aya fok à mivél a mənuko wa, banuko anan apasay a mənuko ahay re. Ata dī njahay cancan aya pa 'am a Mbərom, dī dəfan apan lele.

Atə Pol tə Korintu ahay tə zlahak anan məlmal a tinen

² Təḅen umo anan mivél a kwanay. Ma gak anan sədək anà dowan əga kwanay bay, mə zluwek dowan à cəved wa bay, mə njəkək anan uda anà dowan əga kwanay bay.

³ Na ja matanan ata dukwen, əna u no sa mak ikwen anan mungok bay. Bina na jak ikwen anan coy, mə təḅək ikwen anan mivél a manay lele. A ga nə dī njahay tə sifa aya awan, á ga nə dī mac, mənuko mə japay aya coy.

⁴ Ni mba apan sa jak ikwen ayak 'am mənəna awan su go hiyem hiyem, anga na san kwanay zle. Nen ni taslay mivél anga kwanay. A dəce a manay ahay inde fok dukwen, kə bənen uno mbac, nen mə taslay mivél a lənlən.

⁵ Aya əna, à alay a manay sə dəzle pə daliyugo sə Makedoniya ata nà, mə njadak sa man udo bay. Adəka bay, mə njadək dəce ahay cara cara bayak awan. Do ahay tə jugurak pumo wa 'am, aday à mivél a manay inde dukwen mə njadak ajəjar re.

⁶ Əna Mbərom, do sə bənan mbac anà do mbac kə slahak atan ataya nà, kə bənak umo anan mbac, ta sə dəzley anan Titus à man a manay.

⁷ Sə bənan umo mbac nà, adəzle a Titus dəkdek bay, əna ana kwanay sə bənan mbac ata awan. A jan umo nà, ki gen anan may sə cuno maza tə mindel. Kə dakak umo anan

† 6:16 Ca pə Farillaaji Lewinjo'en 26.12; Ejekiyel 37.27. Easaaya 43.6; Yeremiya 31.9.

‡ 6:17 Ca pə Esaaya 52.11. § 6:18 Ca pə 2 Samuyila 7.14;

way a sɛ cɛbak ikwen ata re, aday kɛ dɛkak umo anan kɛ rɛzlen anan à nga wa sɛ tavan anà dɔ manidɛ uno ahay. Nɛ slɛne cɛna, ataslay mivɛl uno a zɛga apan kutok.

⁸Derewel uno sɛ vindek ikwen ayak ata nà, kwa à ga na kɛ slahak ikwen mbac dɛp nà, a cɛbo bay. A cɛbo bay ata nà, anga na san zle, tɛ derewel uno ata nà, mbac i slahay pikwen wa alay a mɛnjɛk ca. Tɛ dɛdɛk a nà, kɛ cɛbak uno mɛnjɛk,

⁹ɛna hɛna nen tɛ ataslay mivɛl awan, anga nɛ vindek ikwen ayak cukutok. Nɛ taslay mivɛl nà, anga nɛ vindek ikwen ayak derewel sɛ slahay pikwen wa mbac ata bay. Nɛ taslay mivɛl adɛka nà, anga derewel uno kɛ mbɛdɛhak ikwen anan mivɛl, aday kɛ yimɛn pɛ ines a kwanay ahay. Mbac a sɛ slahak ikwen ata nà, a zlan à nga à Mbɛrom awan, anga a nan kɛ yimɛn pɛ ines a kwanay. Kak matanan, ma gak anan ines anà dɔwan à derewel a manay inde bay.

¹⁰Kak mbac a slahay pɛ dɔwan a wa kawa sa zlan à nga à Mbɛrom nà, a mbɛdɛhan anan mivɛl, i yam pɛ ines anahan, aday Mbɛrom i tam anan Ì ines anahan wa. Way ata nà, a cɛban à dɔwan bay. Əna kak dɔwan a, mbac a slahan kawa dɔ sɛ daliyugo ahay nà, wita nà, a mac dɔ.

¹¹Mbac a sɛ slahay pikwen ata nà, kɛ zlak anan à nga à Mbɛrom. Aday hɛna cen apan, sɛ tɛra tɛ kwanay nɛ maw? Kɛ viren anan nga a kwanay sɛ mbɛdɛhan alay anà 'am ata awan. A nak ikwen sɛ dɛkay anan a nak ikwen ines bay, aday alay sa 'am a kwanay uda ibay. Ki gen mivɛl pi zek a kwanay anga 'am ata awan, zlawan kɛ gak ikwen pɛ way a saa tɛra pikwen pa 'am ata awan. A nak ikwen sɛ cinen uno maza awan. Aday a nak ikwen sa ga way sa zlan à nga à Mbɛrom ata awan, aday sɛ kɛta anan dɔ sa ga ines ata kutok. Natiya kɛ dɛken anan tɛ way ataya fok nà, abay 'am a kwanay uda ibay.

¹²Natiya derewel a nen sɛ vindek ikwen ayak ata nà, nɛ vindek ikwen ayak nà, anga dɔwan a sa ga ines ata dɛkɛk bay, anga dɔwan a tinen sa gan ines ata dɛkɛk bay re, ɛna nɛ vindek ikwen ayak aday kɛ sɛnen anan pa 'am a Mbɛrom, kwanay a fok kɛ pɛlen manay tɛ mivɛl kɛrtek awan.

¹³Anga nan, hɛna way ata kɛ varak umo mɛgala anà manay a fok.

Ayaw, mɛ njadɛk mɛgala, ɛna tɛ way ata dɛkɛk bay. Kwanay a fok kɛ bɛnen anan mbac anà Titus. Anga nan, Titus kɛ taslak mivɛl bayak awan, aday mɛ njadɛk ataslay mivɛl, anga ataslay mivɛl anahan ata re.

¹⁴Nen nɛ varak ikwen zlangar bayak a pa 'am anahan, aday kɛ pɛken uno waray Ì idɛ bay. Way a manay sa jak ikwen fok, tinen dɛdɛk aya awan. Matanan, ana manay sɛ varak ikwen zlangar pa 'am a Titus ata dɛkwen, kɛ tɛrak dɛdɛk a re.

¹⁵A dɛzlek ayak àga kwanay nà, kɛ tɛmihen anan lele, kɛ dɛfen anan apan tɛ ajɛjar a kosl kosl jiga awan. Winen apan i bayak pɛ way ata nà, a zɛgahan anan asan zek sɛ pɛlay kwanay.

¹⁶Nen mɛ taslay mivɛl a kutok, anga ni mba apan sa dɛf pikwen nga hɛna pɛ way ahay fok.

8

Acakal way anga dɔ a Yesu ahay à Urɛsalima

¹Mɛrak uno ahay, u no sɛnen pɛ sumor a Mbɛrom sa gan anà dɔ a Yesu ahay pɛ daliyugo sɛ Makedoniya.

²A mamasl sɛ dɛce mɛduwen a inde, tinen mɛtawak aya awan, ɛna tinen mɛ taslay mivɛl aya hwiya. Aday ataslay mivɛl a tinen tɛ mɛtawak a tinen ata kɛ varak atan mɛgala sɛ cakal dala bayak a anga mer su way a Mbɛrom à Urɛsalima.

³Na san zle, tɛ varak bayak a kawa ana tinen sa mba apan, aday hus sɛ zalay pɛ way a tinen sa mba apan wa. Dowan kɛ jak atan cakilen way bay,

⁴ɛna ta gak umo kem sɛ cɛce pumo wa cɛvɛd sɛ japay uda alay a tinen sa man zek anà dɔ a Yesu ahay à man ata awan.

⁵Way a tinen a sa ga ata nà, kɛ zalak pɛ way a manay sɛ bayak apan ata wa, anga mama'am awan, tɛ varak nga a tinen anà Bahay Yesu, aday mɛ slala cew a anà manay kutok re, kawa sa zlan à nga à Mbɛrom.

⁶Anga nan kutok, ma jan anà Titus, dɔ sɛ dazlan anan acakal way ata, à mak ayak àga kwanay, sa ndav a wa mer su way sɛ sumor a Mbɛrom sɛ varak ikwen ata awan.

⁷Mbɛrom kɛ zalak ikwen anan sumor anahan tɛ cɛvɛd ahay cara cara bayak awan. Kɛ dɛfen nga pɛ Almasihu lele, kɛ dɛken anan lɛbara mugom a lele, kɛ sɛnen dɛdɛk a Mbɛrom zle, kɛ viren anan nga a kwanay fok anà Mbɛrom, aday kɛ pɛlen dɔ ahay dɛkwen lele kawa ana kwanay sɛ tɛtak pɛ manay wa ata re. Anga nan kutok, zilen anan sa ga sumor ta sa var dala ata bayak a re.

⁸Na ja matana ata nà, u no sa gak ikwen bɛlaray sa var way ata daw? A'ay, u no sa jak ikwen pu dɔ sɛ pɛlay sɛ cakal dala ataya awan, anga u no sa san kɛ pɛlen dɔ azar aya nɛ kɛkamaw.

⁹Kɛ sɛnen sumor a Bahay a mɛnuko Yesu Almasihu sa ga ata zle. Winen nà, way ahay fok à alay anahan inde. Əna, anga kwanay nà, a tɛra nga anahan mɛtawak awan, anga aday, tɛ mɛtawak anahan ata, kwanay kɛ njiden anan way ahay fok à alay inde kutok.

¹⁰Hɛna ni jak ikwen nà, cɛvɛd uno sa gan may aday lele anga kwanay ata awan. Kɛ gak hɛna ava daz nà, kwanay a kɛ lihen

apan sə cakal way ata kawa ana kwanay sa lah sə bayak apan kurre ata re.

¹¹ Həna nà, ndəven a wa sa var way kawa ana Mbərom sə varak ikwen ata kutok. A alay a kwanay sə bayak apan nà, ki gen anan may sə cakal tə mindel. Matanan, həna dukwen, cakilen anan tə mindel, hus a sanav a wa kutok.

¹² Anga, kak kə viren way anga Mbərom tə mivél kərtek a kawa a kwanay sa mba apan nà, i təma anan, bina a cəce puko wa way aday inde puko ibay ata bay.

¹³ Ká sa bayiken sa jəka, u no sə təra kwanay mətawak aya, aday do azar aya tə təra do tə zlıle aya anga kwanay bay. A'ay, u no nà, kə liven.

¹⁴ Həna nà, way sə zalak ikwen à alay inde ata nà, i man zek anà dōwan aya way a kəcan atan à alay inde ataya awan. Natiya, paci inde way kə kacak ikwen à alay inde ite nà, ata tinen ti mak ikwen zek tə way a tinen sə zalán atan à alay inde ata awan. Ata ki liven kutok.

¹⁵ Kawa ana Deftere a Mbərom sa ja, a wa: «Do sə dagay way bayak ata awan, kə zalak anan bay.

Aday do sə dagay mənjojək ata awan, kə kacak anan bay re. *»

Titus tu do azar aya ti zla à Korintu

¹⁶ A nan à Titus sa mak ikwen zek bayak a, kawa manay a re. Mə ngəran à Mbərom, anga sa daf abayak nga ata à mivél a Titus inde ata nà, winen awan.

¹⁷ Titus kə tamahak sa mak ayak əga kwanay, kawa ana manay sə cəce panan ata awan. Əna, anga ana manay sə cəce panan ata cəna coy bay. A nan à winen a sa mak ayak re, anga a nan sa mak ikwen zek tə mindel.

¹⁸ Mə slənak anan ayak mərak a hinen inde tə winen re. Mərak ata nà, do a Yesu ahay fok tə varan zlangar, anga winen apan i ga mer su way sə dakan anan ləbara mugom a anà do ahay lele.

¹⁹ Aday asa, do a Yesu ahay à man a anan tə walak anan saa zla tə manay tə way a mə cakal ata awan. Sərom si mer su way ata nà, i varan mazlaḅ anà Bahay a nuko, aday i dakay anan ma gan may sa man zek anà do ahay acəkan.

²⁰ Dala ata nà, bayak awan, aday a nan umo dōwan à sa gədan umo anan azar anga mə sənək sə gəzla anan tətibay ata bay, mə zləman jiga nà, anà winen awan.

²¹ Mə pəlay mə ga mer su way lele pa 'am a Bahay a nuko, aday pa 'am sə do ahay re.

²² Mi slənak ayak mərak hinen inde tu do a cew ataya re. Mə canak anan saray bayak awan aday tə cəved ahay cara cara, ma tan à nga nà, a gan may sa man zek anà do ahay

tə mindel. Həna kə varak anan apan nga anahan re, anga kə dəfak pikwen nga bayak awan.

²³ Titus aday nà, ma bar maya awan, ma ta ga mer su way anga kwanay maya awan. Mərak azar ataya ite kəma, sə slənak atan ayak nà, egliz sa man a anaya awan, aday tinen do sa ka anan mazlaḅ ana Almasihu pa 'am sə do ahay.

²⁴ Natiya, ken atan anan asan zek a kwanay, dıken atan anan kə pəlen atan acəkan. Ata egliz ataya ti san manay mə hərak ikwen nga ata nə angamaw kutok.

9

Acakal way tə ataslay mivél awan

¹ Pa 'am sə maməzek a saa slənan ayak anà do a Yesu ahay ata nà, awan a inde mi vindek ikwen ayak saa mak ikwen zek sabay.

² Anga na san zle, kwanay aday nà, a nak ikwen sa man atan zek tə mindel. Nə hərak ikwen nga pa 'am sə do ahay pə daliyugo sə Makedoniya nà, bayak awan. Na jan atan nà, kwanay pə daliyugo sə Akaya fok, kwanay mə lavay zek aya sə cakal way ata nà, kə gak həna ava daz. A nak ikwen sa man zek anà do sə Urasalima ahay. Na jan atan matanan cəna, alay avan atan nà, ta ma nga sa var way lele kutok.

³ Kwa matanan təkede nà, ni slənak ikwen ayak mərak ataya nà, anga aday kə liven zek lele, kawa anuno sa ja ata awan. Ata mə hərak ikwen nga nà, pə way kəriya bay.

⁴ Bina, hinahıbay do sə Makedoniya ahay ti zlak ayak tə manay nà, ti tan à nga kə liven zek bay. Kak matanan nà, waray i gan umo anga mə dəfak pikwen nga, aday mə zakay adəka, waray i gak ikwen à kwanay a re.

⁵ Anga nan kutok, na ca apan lele sə slənak ayak mərak ataya tš lahan umo ayak əga kwanay. U no nà, tš lavay anan zek tə way ana kwanay sə zlapay anan sumor a ata awan. Ata na sak a zlak ayak nà, ni tan à nga nə kə liven anan zek. Ni san kutok, ki mbərmen apan sa var tə mivél kərtek awan, bina ki viren tə ndəren a bay.

⁶ Sənen a nà, dōwan kə caslak way tə ndəren a nà, i njad way dukwen, mənjojək ca. Aday dōwan a kə mbərmak apan alay sa casl way nà, i njad way dukwen, bayak awan.

⁷ A alay sə cakal way nà, kuwaya à var kawa ananahan a sə bayak apan à mivél anahan inde ata awan, tə mugom a bay, aday anga waray bay re. Anga Mbərom a pəlay nà, do sa var way tə ataslay mivél awan.

⁸ Mbərom a aday dukwen, məgala anahan inde sə varak ikwen way ahay bayak a sə zalay way a kwanay sa gan may ataya fok. Natiya, kwa siwa ki gen anan may sa gan

* 8:15 Ca pə Gurtaaki 16.18.

sumor a wura wura cəna, way a kwanay ahay ti ga inde sa ga anan sumor ataya hwiya.

⁹ Mə vinde à Deftere a Mbərom inde nà, matanan. A wa:

«Do lele nà, a gəzla way anahan tu dō mətawak aya awan.

Didek anahan ata, a mbədəken à nga wa anà Mbərom kula itabay.*»

¹⁰ Mbərom, dō sə gəzlan zahav sə way anà dō ahay, aday sə varan atan way sa pa ata nà, i varak ikwen zahav sə way, i zəgahak ikwen anan à alay inde, aday i zəgahak ikwen anan sumor a kwanay sa taa ga ata re.

¹¹ I varak ikwen way ahay cara cara fok, anga aday kə viren anan way anà dō ahay kwa siwa fok. Natiya, dō ahay bayak a ti ngaran anà Mbərom anga sumor a kwanay sa gan atan tə alay a manay ata awan.

¹² Way a kwanay sə cakal ata nà, ki men anan zek anà dō a Yesu ahay à Urəsəlimala cana coy bay, əna way ataya ti man zek anà dō ahay bayak a sə ngeran à Mbərom anga mer su way a kwanay ata re.

¹³ Ata ti həran nga à Mbərom anga kə dīken anan nə kwanay dō lele aya awan. Kə dīken anan ləbara mugom a mbala Almasihu, aday kə dəfen anan apan. Ti həran nga re, anga kə gəzlen way a kwanay tə tinen aday tu dō maza aya re, ata awan.

¹⁴ Mbərom kə gak ikwen sumor bayak awan. Anga nan, dō ataya ti ga amboh anga kwanay, aday ti pəlay kwanay re.

¹⁵ Ngeruko anan anà Mbərom, anga sumor anahan sa gak uko ata a zalay way ahay fok.

10

Pol a ga 'am pi zek wa

¹ Dowan aya inde ta wa nen Pol nà, nen dō sə tete à alay a nen əga kwanay, aday nen dō sa sa mbac pə way à alay a nen dərən tə kwanay. Aday nen apan ni gak ikwen ayak kem tə sərom aday tə sakəffe mbala ana Almasihu nà,

² amboh, mbədəihen anan anjahay a kwanay, anga aday nà sa zlak ayak əga kwanay ta mbac a bay. Anga dō ahay inde əga kwanay, ta wa ma ga mer su way nà, kawa dō sə daliyugo ahay. Nen nà, ni san saa njahay ti cer a tu dō ataya awan.

³ Manay nà, dō zənzen aya acəkan, manay pə daliyugo re. Əna vərəm a manay sa ga nà, kawa vərəm sə dō sə daliyugo ahay bay.

⁴ Way sə alay a manay aday nà, kawa way sə alay su dō sə daliyugo ahay bay. Anga sə varan umo anan ahay nə Mbərom. Way sə alay a manay nà, məgala a tinen inde sa mbazl a wa jal ana dō manide a Mbərom

ahay. Manay apan mi tacan alay pa 'am anà mungwalay sə dō ahay,

⁵ manay apan mi mbazl a wa way sə vəzen pa 'am a Mbərom aday sə tacan anan cəved sa san Mbərom anà dō ahay ata awan. Way a manay sa ja nà, way sə mbədə anan abayak nga sə dō ahay à mivél inde, aday abayak nga a tinen ahay tə bənan à 'am wa anà Almasihu ata awan.

⁶ Ma sak a canan kə bənen umo à 'am wa coy nà, manay a mi mba apan sə kəta anan dō azar a à wulen a kwanay inde sə pəlay sə bənan umo à 'am wa itabay ataya awan.

⁷ Kwanay kə zəzuren nà, way sə uho ahay dəkdek. Kak dōwan a inde a bayak nə winen dō ana Almasihu nà, à san asa, manay dūkwən dō ana Almasihu ahay kawa winen a re.

⁸ Bahay a mənuko kə varak uno məgala pə kwanay, anga aday nà mak ikwen zek sa zla pa 'am pa 'am, bina sa ma kwanay à dəəa bay. Izəne nə hərək anan nga i zek uno anga nan kə zalak, əna waray i go anga nan bay.

⁹ Aya əna, dōwan à sa bayak nà, nə pəlay cəved sa pak pikwen zlawan tə dərəwel uno ahay bay.

¹⁰ Dō azar aya ta wa: «Pol a vinde dərəwel anahan ahay nà, ta mbac a aday tə jinje awan, əna kak winen à wulen a mənuko inde nà, winen zlawan awan, aday a bəbal awan kəriya awan.»

¹¹ Dowan aya sa ja matana ataya nà, tə san way inde kərtek: A alay a manay dərən tə kwanay mə vindek ikwen ayak dərəwel ti cer awan. Aday ma sak a dəzlek ayak əga kwanay dūkwən, mi ga anan mer su way si cer ata re.

¹² Dō ataya tə bayak way lele aya pi zek a tinen nə bayak awan. Manay nà, mi mba apan sa jəka mə zlangar tə tinen aday mə lavay tə tinen nə kəkəməw? Tinen nà, tə lavay anan nga a tinen nə tə tinen aya awan. Tinen bələle aya awan.

¹³ Manay nà, mi həran nga i zek si tə way sə tərə pə dala a Mbərom a sə varan umo ata awan. Kwanay dūkwən dō sə dala ata aya awan. Mi həran nga i zek ti mer su way sə dala hinen bay.

¹⁴ A manay sa zlak ayak əga kwanay saa dəkay anan ləbara a Yesu Almasihu mugom ata nà, mə gədək anan 'am wa anà məgaga a Mbərom sə dəfan umo ata bay, anga sə slənək ayak manay əga kwanay nə Mbərom.

¹⁵ Manay nà, mi həran nga anà zek ti mer su way su dō azar aya bay. Wita mer su way a Mbərom sə varan umo ata bay. Əna manay mi gan may nà, adaf nga a kwanay pə Yesu ata à zəga apan, aday mer su way a manay əga kwanay dūkwən à zəga apan ite re.

* 9:9 Ca pə Jabuura 112.9.

¹⁶ Natiya mi mba apan sə dəkay anan ləbara mugom a pə daliyugo hinen daren pə kwanay wa asa, əna mənəna sə gədan 'am anə mer su way su dō a azar a, anga a nan umo sə həran nga i zek ti mer su way a dō azar aya bay.

¹⁷ Kawa ana Deftere a Mbərom sa ja: «Kak dōwan a inde a nan sa ga ti zek nā, ā ga ti zek adəka nə, ti mer su way a Mbərom sa ga.*»

¹⁸ Anga Mbərom a təma nā, dō sə həran nga i zek ahay ata bay, əna a təma dō winen Mbərom a sə həran nga ata adəka.

11

Pol tu dō sə tətək way mungwalay ataya awan

¹ Iya, kak ki mben apan sə səmen anan anə bələle uno sa ga nā, lele. Səmen anan kutok.

² Nə pəlay kwanay tə mindel kawa ana asan zek a Mbərom a sə vuro ata awan. Nə lavak anan zek tə kwanay sə varan kwanay anə Yesu Almasihu mənəna ines, kawa bəbay sə lavay zek tə dənə anahan sa zla ā mbaz ata awan. Əna na ga sərək jiga nā, anga kwanay,

³ bina nə jəjar nā, dōwan inde i nay sa njak kwanay, anga aday kə pərihen anan azar anə cəved ana Almasihu tə mivəl kərtek a sabay. Bayiken pə Hawa aday. Dədew a nay sa njak anan nā, tə wurwer sa 'am matana awan.*

⁴ Dō ahay inde, ti zlak ayak əga kwanay, ti dəkak ikwen anan Yesu, əna tə cəved a aday kula mə dəkak ikwen anan matana bay ata awan. Kabay ti varak ikwen apasay hinen, apasay aday kula kə təmihen pə manay wa itəbay ata awan. Kabay asa, ti dəkak ikwen anan ləbara mugom a aday kula kə slənən pə manay wa bay re ata awan. Aday kə səmen anan anə dō ataya lele nə ta ma kəla anaw?

⁵ A ga pikwen nā, tinen dō maslan a Yesu məduwen aya awan. Əna na san zle, tə zalay nen bay.

⁶ Izəne na san sə təkər 'am lele kawa tinen itəbay, əna na san way a Mbərom nā, nə zalay tinen. Mə dəkak ikwen anan way ata nā, tə way a manay sa taa jak ikwen, aday tə way a manay sa taa ga ataya fok re.

⁷ A alay a anuno sə dəkak ikwen anan ləbara a Mbərom mugom a ata nā, nə cəcihek pikwen wa awan bay. Na mak anan nga uno ā məndak anga kwanay, aday kə həren pə cəved a Mbərom. Anuno sa ga matana ata nā, nə nəsek adəka bugol dāw?

⁸ Nə təmahak pikwen wa awan bay. Su mo zek nā, si egliz maza aya sə vuro way ataya awan. Nə tərək atan mətawak aya anga sa mak ikwen zek ā kwanay.

⁹ A alay a nen əga kwanay, aday na gak anan may anə dala dūkwen, nə cəcihek pikwen wa awan bay. Dō sə Makedoniya ahay ta taa zlak ayak sə vuro way nen sa gan may ata awan. A alay ata dūkwen, nə bənək anan mbiyed' anə dōwan əga kwanay bay jiga awan, aday ni gan may sə cəce pikwen wa awan kula bay re.

¹⁰ Na jak ikwen dīdem ata nā, tə sləmay ana Almasihu a, winen i nen inde ata awan. Nen nə təmahak dala a kwanay bay. Ni mba apan sa ga anan ti zek matanan. Dōwan inde pə daliyugo sə Akaya i mba apan sə gūfo apan 'am nā, ibay.

¹¹ Na ga matanan ata nā, anga nə pəlay kwanay bay bugol dāw? A'ay, Mbərom a san zle nə pəlay kwanay bugol adəka.

¹² Aya əna, kawa anuno sa ga ata nə ni pərahan azar sa ga matanan hwiya, anga dō sə tətək way mungwalay ataya tā sa njad cəved sə həran nga i zek bay, ta sa ja nə tinen ta ga mer su way kawa ana manay.

¹³ Dō ataya nā, tə tərək zek a tinen dūkwen kawa dō maslan ana Yesu Almasihu dīdek aya, əna tinen dō maslan ana Yesu ahay bay. Tə way a tinen sa ga ataya nā, ta njak dō ahay.

¹⁴ Anga nan, way a tinen a sa ga ataya nā, ā gak ikwen masuwayan bay. Anga zek ana Fakalaw a dūkwen kə tərək anan zek anahan kawa winen maslay a Mbərom dō sa ka anan jiyjay re.

¹⁵ Kak matanan cukutok nā, dō ataya tə tərək anan zek a tinen kawa dō si mer su way dīdek aya nā, ā gak ikwen masuwayan sabay. Pə luvon sə sariya dūkwen, ti njad magwagway si mer su way a tinen a lelibay ataya matana re.

Pol a ga ti zek tə dəcə anahan ahay

¹⁶ Ni mənahan asa re, dōwan ā sa bayak nə nen bələle a bay. Əna kak kə bayiken matanan dūkwen, səmen anan kutok, kawa ana kwanay sə səmen anan anə dō bələle ataya awan, anga u no sa ga ti zek mənəjək ite re.

¹⁷ 'Am uno saa ga ti zek ata nā, i zlan ā nga anə Bahay Yesu bay, əna na ga kawa dō bələle aya kutok asanaw!

¹⁸ Na ca apan nə dō ahay bayak a tinen apan ti ga ti zek tə way sə daliyugo ahay. Matanan, nen dūkwen ni ga ti zek kawa tinen ataya re.

¹⁹ Kwanay nā, kə sənen way itəbay kələdāw? Kə səmen anan anə dō sa ga ti zek ataya tə ataslay mivəl nā, angamaw?

²⁰ A zlak ikwen ā nga tə tərək kwanay kawa bile a tinen aya awan, tā pa pikwen wa way kəriya awan, tā njak kwanay tə mungwalay, tā har anan nga a tinen pə kwanay, aday tə

* 10:17 Ca pə Yeremiya 9.22-23.

* 11:3 Ca pə Laataanooji 3.1, 13.

kapak ikwen ile i ife inde kutok. Kə səmen anan anà way ataya fok.

²¹ Lele nà, waray i go, anga gədan a manay inde sa ga matanan tə kwanay ibay ata bidaw? A'ay!

Ni ja 'am sə ɓəlbəle həna kutok! Ni jan anà dōwan ataya nà, tã ga ti zek tə way kawa sa nan atan, aday nen ni ga anan ti zek tə way ata re.

²² Tinen Ibəraninko ahay daw? Nen Ibəraninko ahay re. Tinen Isəra'ila ahay daw? Nen Isəra'ila ahay re. Tinen zahav ana Ibərahima ahay daw? Nen zahav ana Ibərahima re.

²³ Tinen do si mer su way ana Almasihu ahay daw? Ni ja 'am kawa nga a wuwo: Nen adəka bugol, nə zalay atan! Na gak mer su way zal tinen. Na pak dangay zal tinen. Tə ndəbak nen zal tinen. Nen pa 'am ana amac nə saray bayak awan.

²⁴ Saray dāra, Yahuda ahay tə ndəbak nen, alay kwa kuro fudō ibay kərtek.†

²⁵ Saray maakan, Ruma ahay tə wəfak nen tə sukol. Saray kərtek, tə tarak nen tu kon. Saray maakan, məsugurndolon sə a'am kə lizek umo anan kwalalan à bəlay inde. Nə njahak à a'am sə bəlay inde hway aday hwiyoop re.

²⁶ A man sa bar uno ahay saray bayak a nə zukwa lize anga zəlaka, anga do sə akar ahay, anga do su kon uno ahay, anga do su kon azar aya re, à wulen su doh, à kiife, pa nga sə a'am, aday nə zukwa lize anga do sa jəka tinen do ana Almasihu ahay aday cakəbay tinen do sə mungwalay ahay ata awan.

²⁷ Na yak nga sa ga mer su way ndelem ndelem, saray bayak a nə njəkak ahan bay. Nə dəmak may tu jom ndelem ndelem, saray bayak a na pak awan bay. Na taa nahay à mad inde, na taa bar mənɓəna zana.

²⁸ Mənɓəna sə baslay dace uno azar aya dukwen, u no sa ja pə way inde kərtek. Way sə wuro ajalay nga pac pac nà, anjahay sə egliz ahay.

²⁹ Dōwan a kə njadək bəle nà, a təra kawa sa njad bəle ata nə nen. Dōwan a kə slahak i ines inde dukwen, a han jiya nə pi nen.

³⁰ Kak cəved inde sa ga ti zek nà, ni ga a ti zek nə tə bəle uno.

³¹ Mbərom Bəbay ana Bahay a mənuko Yesu a san zle, na gad mungwalay bay. Həruko anan nga pa sə viyviya awan.

³² Bina, à alay a nen à Damas nà, do ana bahay Aretas sa daf à wulen su doh ata, a daf suje ahay sa ba anan məsudoh sə wulen su doh ataya awan, anga aday tã ban nen.

³³ Əna, do a Yesu ahay ta daf nen à cakarak məduwen a inde, ta ɓan apan liber sə dazay nen tə mufələk si zled sə wulen su doh. Na

tam pə dōwan ana bahay ata wa nà, matana awan.‡

12

Way a Mbərom sa kan anan anà Pol ataya awan

¹ Bəlaray ni pərahan azar sə həran nga i zek mənɓək. Na san zle i man zek anà dōwan bay, əna ni ja pə way a Mbərom sa kan anan anà dōwan a inde aday sə dakan atan anan ataya awan.

² Na san dōwan a inde, winen do ana Almasihu. Kà gak həna ava kuro nga fudo, Mbərom a gəba anan saa njahay mənɓək à man anahan à bagəbaga mburom. Izəne i cəen sə zəɓay inde, izəne kà zlak ti zek anahan a acəkan. Na san bay. Mbərom nà, a san zle.

³⁻⁴ Ayaw, na san way inde kərtek nà, Mbərom kə gəbak anan hus à jerne anahan. Izəne i cəen sə zubay inde, izəne kà zlak ti zek anahan a acəkan. Na san bay. Mbərom nà, a san zle. Way anahan a sə sləney ahay à man ata wa nà, dōwan i mba apan sa ja anan tə miresl su do zanzen a bay, aday abay cəved inde sa ja anan ibay re.

⁵ Ni ga a ti zek nà, tə dōwan ata kutok. Əna pi zek uno nà, ni ga anan ti zek bay, si tə bəle uno dəkdek.

⁶ Kwa abay nà gan may sa ga anan ti zek dəp nà, nə tarak do ɓəlbəle a bay, anga ni ja nə way didek awan. Əna ni ga a ti zek bay, anga u no dōwan à sa dəfo apan anga way a nen sə həran a nga i zek ataya bay. U no do ahay tã dəfo apan adəka nà, anga tə slənek didek sa 'am uno, aday tə canak anan anà anjahay uno re ata awan.

⁷ Abay ni mba apan sa ga kwecele anga way ana Mbərom sə duko anan ataya fok. Aya əna, Mbərom a kə dafak uno way kawa adak i zek inde, sa ga alay ti nen. Mbərom u go way ata dukwen, tu do maslan ana Fakalaw, aday nə həran nga anà zek bay.

⁸ Na gak amboh saray maakan, anga aday Bahay a nuko Yesu à gəba puno wa dace ata awan.

⁹ Əna a mbəduho apan, a wa: «Sumor uno i slak dā, anga məgala uno a ga mer su way u do inde nà, à alay a winen bəle awan.» Nə sləne matanan cəna, u zlo à nga sə həran nga anà zek anga nen bəle a kutok, anga aday məgala ana Almasihu à ga mer su way i nen inde lele.

¹⁰ Matanan, ni taslay mivəl anga nen do bəle awan. Kwa à ga nə do ahay tə gənuho kabay do ahay ta ga alay ti nen, kwa à ga nə ni sa məndolor sa 'am kabay ni slahay à dace inde, na san zle kutok, way ataya ti təro anga Almasihu. Aday ni taslay mivəl anga à alay a nen bəle ata nà, Almasihu i wuro məgala.

† 11:24 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 25.3. ‡ 11:33 Ca pə Mer su way ahay 9.23-25.

A nan anà Pol nà, Korintu ahay tã pàlay anan asa

¹¹ Na ja 'am kawa nga a wuwo, òna ines a kwanay. Nə hərən nga anà zek nà, anga kwanay a ki gen anan way ata bay. Anga kwa á ga nə nen awan kəriya awan, dõ sa jaka tinen dõ maslan a Yesu maduwen aya ata nà, tã zalay nen tã awan a ibay.

¹² A alay a nen ága kwanay ata nà, na ga mer su way uno ahay nə tã munapanaw awan, aday Mbərom kà gak masuwayan sə way ahay tã alay uno bayak a cara cara. Masuwayan sə way ataya tã dákay anan nà, nen dõ maslan a Mbərom a kutok.

¹³ Awan a inde lele na gak ága dõ a Yesu ahay á man a hinen aday na gak anan ága kwanay bay nà, inde dāw? Na gak ága kwanay bay nà, way kərtek: Nə cəcihek pikwen wa awan bay. Kak sə cəbak ikwen nə way ata nà, pəsen uno anan asəka!

¹⁴ Həna nà, ni i zlak ayak ága kwanay bəse kutok, aday ata na zlak ayak ága kwanay nə saray maakan. Matanan ni i ngam kə viren uno awan a kwanay kutok bay re. Nə pəlay nə zek a kwanay awan, bina way a kwanay ahay bay. I tərə kawa atə bəbay tə gwaslay anahan ahay. Gwaslay ahay tə varan way anà bəbay bay, əna bəbay a varan way anà gwaslay ahay.

¹⁵ Kwa nə lize anan way uno ahay fok, kwa nə yan nga anà zek hus á sa mac pə cəved sa mak ikwen zek dəp nà, i go awan bay, ni taslay anan mivəl hwiya. Iya, cəkəbay ki i pəlen nen sabay, anga nə pəlay kwanay kə zalak bugol dāw?

¹⁶ Na wa kə sənən zle ba? Nə cəcihek pikwen wa awan bay. Əna dõ a kwanay azar aya ta wa: «Pol nə wurwer awan. A nan sə təma puko wa dala tə wurwer.»

¹⁷ Nə njəkak ikwen uda nə kəkəməw? Nə njəkak ikwen uda nà, ta sə slənək ayak dõ ahay ága kwanay ata dāw? Bayiken apan lele aday.

¹⁸ Na jan anà Titus nə á zlak ayak ága kwanay. Pə kərtek a tə Titus, nə slənək ayak mərak a hinen ata re, kə sənən anan zle lele. Sə təma pikwen wa way tə wurwer nà, Titus a kələdāw? A'ay! Anga way a Titus sa ga ata nà, na ga dükwen matanan re, mivəl a manay a nə kərtek awan.

¹⁹ Way a manay sə vindək ikwen ayak həna á dərəwel a anan inde ataya nà, a ga pikwen nə mə vindək ikwen ayak anga aday kə njiden pumo alay sa 'am sabay kutok dāw? Manay ma ja 'am a anaya nə pa 'am a Mbərom, kawa sa zlan á nga anà Almasihu. Car uno ahay, ma jak ikwen ayak way ataya fok, anga a nan umo sa mak ikwen zek sa zla pa 'am pa 'am pə cəved anan Mbərom.

²⁰ Sa pak upo zlawan jiga nà, ni zlak ayak ága kwanay nə ni njad kwanay pə cəved lelibay aya awan, azla a kwanay ata i zlo á nga bay. Kak matanan nà, azla si zek uno a dükwen i zlak ikwen á nga bay re. Izəne, na sak a zlak ayak nà, ni canan nə ki tərihen, ki gen sərək ahay, ki gen mivəl ahay pi zek, ki gəzlen zek, ki gənihen anan i zek ahay, ki gəden anan azar anà dõ ahay, ki hərən anan nga i zek, aday ki gen rawraw.

²¹ Sa pak upo zlawan asa nà, na sak a dəzlek ayak ága kwanay maza nə Mbərom uno i puko waray i ide anga kwanay. U go nə kawa ni i tan á nga anà dõ sa ga ines ahay bayak a ága kwanay asa, tə mbəcfahak anan ləen anà ines ataya itəbay. Izəne ti parahan azar sa ga sədək, sə kukwaran azar anà uwar ahay, sa ján uho. Kak ti ga matanan cəna, ata i go ayam.

13

Mədakwidok sa 'am ana Pol ahay

¹ A alay a ni zlak ayak ága kwanay məslala maakan ata nà, dī i gan sariya anà dõ sa ga way lelibay ataya awan. Ata dī ga kawa ana Deftere a Mbərom sa ja ata kutok: «Kak dōwan a kə zlahak pu dõ nà, tá njad dõ sə side way ata dõ ahay cew kabay maakan.*»

² Anuno sa zlak ayak ága kwanay məslala cew ata nà, na jak anan ù dõ sa ga ines ataya tã mbəsak. Kwa anà dõ azar aya dükwen nə gafak atan 'am matana re. Kwa həna nen dərən dəp nà, ni man ayak anà 'am uno ata re: Na sak a zlak ayak nà, ni kəta anan dõ sa ga ines ahay nə fok.

³ Na wa, a nak ikwen sa san anan, Almasihu winen apan i ja 'am ti nen ba? Ki i sənən anan kutok! Winen nə bəle kawa nen bay, a ga mer su way anahan á wulen a kwanay nə tə mägala awan.

⁴ Ayaw, á alay a tə daray anan pə dədom mə zləngad ata nà, kà mak anan nga anahan kawa dõ bəle a wanahan. Əna həna winen tə sifa pa sə viyviya awan, tə mägala a Mbərom. Manay kəma, mə japay nə tə winen awan. Ayaw, tə day hinen nə manay bəle aya kawa winen, əna manay tə sifa aya tə winen a re. Ma sak a zlak ayak ága kwanay kutok nà, mi ga mer su way dükwen tə mägala a Mbərom.

⁵ Na jak ikwen nà, cen ide á mivəl a kwanay ahay inde aday, kak kə dəfen nga pə Yesu acəkan nà, ki sənən anan kutok. Almasihu Yesu winen inde á mivəl a kwanay ahay nà, kə sənən bidaw? A ga upo dükwen, kə sliren pə cəved anahan wa bay,

⁶ aday ki cinen umo manay nə dõ maslan ahay tə didek aya awan, aday mə slarak pə cəved wa bay re.

* 13:1 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 19.15.

⁷Manay apan mi gan amboh anà Mbərom nà, dōwan á sa ga ines à wulen a kwanay inde sabay. Kwa á ga nə dō ahay ta ca apan kawa ma gak mer su way tə cəved'awan, kwa á ga nə dō ahay ta ca apan nə ma gak mer su way tə cəved'abay dəp nà, a nan umo nə, gen lele hwiya.

⁸Ma ja matanan nà, anga manay mi mba apan si nes anan dídek a Mbərom bay, mi mba apan sa ga nə way sa zla anan dídek anahan pa 'am pa 'am vərre.

⁹Kak kwanay məgala aya pə cəved' a Mbərom nà, mi taslay mível, kwa manay bəle aya dəp nà, na. Kem anà Mbərom aday á mak ikwen zek sa ma pə cəved' anahan maza awan asa.

¹⁰Na lah sə vindek ikwen ayak dərewel a anan nà, anga u no ni saa dəzlek ayak nà, kə mbədihən anan ləən anà ines ataya coy. Ni gan may saa ngəraz pə dōwan sabay. Tə dídek a nə Bahay a nuko kə varak uno cəved' sə ngəraz pikwen, əna anga sa mak ikwen zek sa zla pa 'am pa 'am pə cəved' anahan, bina saa ma kwanay à dəba adəka bay.

¹¹Mərak uno ahay, həna ni ndav anan dərewel uno kutok. Tislen mível. Gen məgala sa har pə cəved' a Mbərom, pəken sləmay pə way uno sa jak ikwen, 'am á zlak ikwen pi zek ahay, njihen à zay inde lele. Ata Mbərom, dō sə pəlay dō ahay fok aday sə varan atan zay ata, i njahay tə kwanay a fok.

¹²Jen anan 'am í zek ahay lele kawa kwanay tə mərak ahay. Dō a Yesu ahay à man a anan fok ta jak ikwen ayak 'am.

¹³Bahay a nuko Yesu Almasihu á gak ikwen sumor anahan, asan zek a Mbərom á ga inde à wulen a kwanay, aday Apasay Cəncan a á japay kwanay fok pə kərtek awan.

**Derewel ana Pol sɛ vinden ayak
anà dɔ sɛ
Galatiya ahay
Adakay way pɛ deftere a
anan**

Pol a vinden ayak derewel a anan nà, anà egliz ahay pɛ daliyugo sɛ Galatiya. Kwa á ga nɛ egliz ahay inde á man ata bayak a dɛp nà, way a tinen sa gan may nà, kɛrtek aya awan. Miter mungwalay aya inde ta zlak á man ataya awan, ta sa ja nà, bɛlaray dɔ a Yesu ahay fok tá gad mɛdɛndalas aday tɛ dɛfan apan anà Tawrita re. Matanan, Pol a jan ayak anà egliz ahay nà, dɔ i tɛra dɔ didek a pa 'am a Mbɛrom nà, ta sa daf nga pɛ Yesu, bina ta sɛ dɛfan apan anà Tawrita a Musa bay.

Nga sa 'am ahay

Pol a dakay anan nà, winen dɔ maslan ana Yesu tɛ didek awan (1.1 - 2.21)

Sɛ tɛra anan dɔ didek a pa 'am a Mbɛrom nà, adaf nga pɛ Yesu (3.1 - 4.31)

Dɔ ahay tinen bile aya sabay anga Yesu (5.1 - 6.10)

Andav sa 'am ahay (6.11-18)

Pol a jan ayak 'am anà dɔ sɛ Galatiya ahay

¹ Derewel a anan a zlak ayak nà, á alay ana Pol wa, nen dɔ maslan a Yesu. Nɛ tɛra dɔ maslan a nɛ tɛ alay su dɔ zɛnzen a bay, aday sa slan nen dukwen dɔ zɛnzen a bay re. Sa slan nen nà, Yesu Almasihu tɛ Mbɛrom Bɛbay a nuko, dɔ sɛ slabakay anan ahay Yesu á mɛke wa ata awan.

² Manay tɛ mɛrak ahay á man a anan ata fok, ma jak ikwen ayak 'am, kwanay a á egliz ahay pɛ daliyugo sɛ Galatiya ata awan.

³ Mbɛrom Bɛbay a mɛnuko tɛ Yesu Almasihu Bahay a mɛnuko tá gak ikwen sumor, aday tɛ varak ikwen zay a tinen.

⁴ Yesu Almasihu kɛ varak anan nga anahan, anga sɛ pɛsek uko anan ines a mɛnuko ahay, aday sa tam mɛnuko pɛ way sɛ daliyugo a anaya lelibay ataya wa. A ga matanan ata nà, kawa sa zlan á nga anà Bɛbay a mɛnuko Mbɛrom awan.

⁵ Hɛruko anan nga á Mbɛrom pa sɛ viyyiya awan. Amen!

Lɛbara mugom awan

⁶ Nɛ slɛne sa jɛka kɛ mbɛsiken anan lɛbara mugom a mbala Yesu, kɛ mbɛdihen 'am pɛ lɛbara hinen ata nà, u go masuwayan. Mbɛrom kɛ ngamak ikwen, ká gak ikwen sumor anahan tɛ alay ana Yesu Almasihu.

Tɛ winen ata tɛke dukwen, kwanay mbɛsak anan kwayan'a.

⁷ Lɛbara mugom a maza inde sabay. Bina lɛbara mugom a sa nay ahay pɛ cakay ana Mbɛrom wa cɛna, mbala ana Almasihu, nen sɛ dakak ikwen anan ata awan. Na ja matanan ata nà, anga dɔ ahay inde tinen apan ti vawak ikwen nga, a nan atan sɛ mbɛda anan lɛbara mugom a mbala ana Yesu Almasihu ata awan.

⁸ Əna kak dɔwan a a dakak ikwen anan lɛbara mugom a maza uwec wa mbala manay sa jak ikwen ata cɛna, kwa abay á ga nɛ manay, kwa abay á ga nɛ maslay a Mbɛrom a nay á mburom wa, Mbɛrom á tahasl anan.

⁹ Ma jak anan 'am ata coy, hɛna ni mɛnahan asa re: Kak dɔwan a a wazay aday kɛ mbɛdahak anan alay anà lɛbara a kwanay a sɛ slɛne ata cɛna, Mbɛrom á tahasl anan sɛ coy.

¹⁰ Nɛ vindek ikwen ayak matanan ata nà, u no nɛ dɔ ahay tɛ hɛro nga daw? A'ay! Matanan bay jiga awan. Anga u no nà, saa hɛro nga tɛde adɛka nɛ Mbɛrom awan. A ga pikwen nà, u no nà zlan á nga anà dɔ zɛnzen a cukutok daw? Kak abay ú no nà zlan á nga anà dɔ zɛnzen a nà, ni tɛra dɔ si mer su way ana Almasihu a mba daw?

Cɛved ana Pol sɛ tɛra dɔ maslan ana Yesu ata awan

¹¹ Mɛrak uno ahay, u no sɛnen anan way inde aday: Lɛbara mugom a nen sɛ dakak ikwen anan ata nà, a nay ahay á abayak nga sɛ dɔ ahay wa bay.

¹² Nɛ slɛne 'am ata dukwen, pu dɔ zɛnzen a wa bay, aday dɔwan kɛ tɛtakak uno anan itɛbay re. Yesu Almasihu a ta nga anahan a sɛ duko anan way ata awan.*

¹³ Kɛ sɛnen zle, kwakwa ata nà, nɛ pɛrahak anan ahay azar anà pɛra sɛ Yahuda ahay nɛ lele. A alay ata nà, nɛ jugurak 'am pu dɔ a Yesu ahay wa bayak awan. U no nɛ dɔ a Yesu ahay tá ga inde sabay fok.

¹⁴ A wulen ana mɛndala uno ahay inde nà, nɛ zalay dɔ azar aya bayak awan ta sɛ pɛrahan azar anà pɛra sɛ Yahuda ahay nà, na. Nɛ varak anan zek anà pɛra ana bije a manay ahay nà, tɛhhe kɛ zalak.

¹⁵ Əna, zek a Mbɛrom a a walay nen, kwa á alay a nen a mɛ wahay a fan bay. Ká gak uno sumor anahan sɛ ngumo sɛ tɛra nen dɔ anahan. A alay a kawa sa zlan á nga ata nà,

¹⁶ ká kak uno anan wan anahan aday ná san anan, nɛ dakan anan anà dɔ sɛ pɛra ahay nɛ lɛbara ana wan anahan ata awan. A alay ata dukwen, nɛ cɛcihek awan pu dɔ wa bay,

¹⁷ na zlak á Urɛsalima sɛ cɛcihey 'am pu dɔ sɛ luho sɛ tɛra dɔ maslan ana Yesu Almasihu ahay ataya wa bay re. Kwayan'a na lah sa

* 1:12 Ca pɛ Mer su way ahay 9.3-6.

zla adäka nä, pə daliyugo sə Arab ahay. Pə dəba anahan a wa nä, na may ahay ä wulen su doh sə Damas kutok.

¹⁸ Pə dəba anahan a wa ava maakan nä, na zla ä Uräsälima kutok, anga aday nä san Piyer ite. Mə njahay tə winen nä, luvon kuro nga anahan a dära.

¹⁹ Nə canak anan anä dö maslan a Yesu hinen sabay, si Yakuba, mərak ana Bahay a mänuko Yesu.

²⁰ Way a nen sə vinde həna ata nä, Mbərom a san zle re, na gad mungwalay bay, winen 'am didək awan.

²¹ Pə dəba anahan a wa, nə slabak ä Uräsälima wa, na zla saa baray pə daliyugo sə Siriya tə Silikiya ahay wa.

²² Dö sə egliz sə Yahudiya ataya ata, tə canak uno njək tə ide a tinen fan bay.

²³ Ta taa sləne 'am nä, sə dö ahay sa ja pi nen ata dəkdek. Dö ahay ta wa: «Dowan a sa ga alay tə mänuko ä alay ata ata, kə mbədəhak, həna winen apan i wazay anan ləbara a Yesu mugom awan. Abay aday kə gak anan may sə lize wa dö sa daf nga pa 'am ataya awan.»

²⁴ Anga nan kutok, tinen apan ti həran nga anä Mbərom anga nen.

2

Pol a zlangay tu dö maslan ahay ä Uräsälima

¹ A ga pə dəba wa ava kuro nga anahan a fudo nä, na zla maza ä Uräsälima asa, manay maya tə Barnabas kutok. Na jan anä Titus dukwen ä pərahan umo azar.

² Na zla nä, anga Mbərom kə dəkak uno anan, si nä zla ä man ata awan. Mə dazle cəna, mə halay nga tə maced sə egliz ahay varre. Na jan atan ləbara mugom a nen sə dakan anan anä dö sə pəra ahay ata awan. U no mer su way uno sa taa ga aday həna nen apan ni ga ata nä, ä saa təra kəriya bay.

³ Titus a manay maya ata nä, winen Gerek ahay. Əna ta jak anan ä zla saa gad mädəndalas aday sə təra dö a Yesu bay.

⁴ Aya əna, dö sə mungwalay ahay ta nay, ta wa təkək ä gad mädəndalas. Tinen nä, tə lələkak ayak zek ä wulen a manay inde tə akar, anga ta gan may sa san nə manay bile sə Tawrita ahay sabay nə kəkəməw. Bina manay mə japay aya tə Yesu Almasihu, manay bile ahay sabay. Əna, a nan atan nə mə təra bile sə Tawrita ahay asa.

⁵ Manay mə mbəsakak atan cəved kwa mənjkək bay. Kə nak umo aday tə njad cəved sa nes anan ləbara mugom a didək a anan bay, anga aday ä dazlek ayak pikwen, winen lele hwiya.

⁶ Bina dö ahay inde ä man ata tinen maced sə egliz ahay. A ga nə dö ataya nä, maced sə egliz ahay, ä ga nə tinen maced sə egliz ahay

bay dəp nä, wita kə gak uno ä nga wa bay. Anga pə ide ana Mbərom aday nä, dö ahay fok tə lavay ike hərrro. Dö ataya nä, ä alay a nen apan ni jan atan 'am uno sa taa wazay ata nä, ta jak awan inde wiya sə duko anan way a bay re.

⁷ Tə təmahak, sə mbəsuko ləbara mugom ata ä alay inde adäka nə zek a Mbərom awan. Mbərom u jo nä zla saa dakan anan anä dö sə pəra ahay, kawa anahan sa jan anä Piyer ä zla saa dakan anan anä Yahuda ahay ata awan.

⁸ Tə sənək nə Mbərom ata kərtek a sə varan mägala anä Piyer sa ga mer su way ä wulen sə Yahuda ahay, matanan tə sənək sa slan nen aday sə vuro mägala sa ga mer su way ata ä wulen su dö sə pəra ahay inde ata nə winen a re.

⁹ Atə Yakuba tə Piyer tatə Yuhana, dö aday dö a Yesu ahay ta ca patan nə kawa maced sə egliz ahay ataya nä, tə sənək, Mbərom kə varak uno mer su way ata ä alay inde i nen tə didək awan. Anga nan, tə varak umo alay, nen tə Barnabas, kawa sa ja nä, mə japak i mer su way ata inde coy. Ma wa, manay tə Barnabas nä, mi zla pə cakay su dö sə pəra ahay, aday tinen nä, ti zla pə cakay sə Yahuda ahay.

¹⁰ Tə cəce pumo wa way inde sa ga nə kərtektəkke: Mä man zek anä dö mətawak aya awan, ä wulen su dö a Yesu ahay ä Uräsälima. Way ata dukwen, nə varak anan zek sa ga anan.

Pol a gafan 'am anä Piyer ä Antakiya

¹¹ Pə dəba anahan a wa kutok, Piyer a nay ahay ä Antakiya. Nə gafan 'am pa 'am sə dö ahay fok, anga kə gak way lelibay awan.

¹² Kurre ata nä, 6a kə pak way pə kərtek a tu dö a Yesu ahay sa nay ä wulen su dö sə pəra ahay wa ataya awan. Aya əna Yakuba a slənək ayak dö ahay. Dö ataya tə dazlek ayak cəna, Piyer a ngam sa pa way tu dö ataya sabay. Zlawan a gan anga dö sa gan may dö ahay tə gad mädəndalas ataya awan.

¹³ Dö a Yesu azar aya ä wulen sə Yahuda ahay inde ta gak mbadəire sə way matanan kawa ana Piyer ata re. Kwa Barnabas dukwen, kə gak mbadəire ata anga tinen a re.

¹⁴ Na ca apan kutok nä, tə bənək anan bitem anä cəved sə didək ana ləbara mugom ata sabay. Anga nan, nə gafan 'am anä Piyer pa 'am sə dö ahay fok, na wa: «İken nə Yahuda ahay, kə njahay ä man a anan kawa iken Yahuda ahay sabay, əna kawa dö su kon a azar ataya cite. İya, cəkəbay a nak sa jan anä dö su kon azar ataya nə tə ga kawa Yahuda ahay asa nä, angamaw?»

Cəved sa tam dö cəna, adaf nga pə Yesu Almasihu

¹⁵ Tə didək a nä, manay mə wahay aya nə Yahuda ahay, manay dö su kon azar ataya

itabay. Tinen ta san sə pərahan azar anə cəved a Mbərom bay.

¹⁶ Cəkəbay, manay ma san nə dōwan saa tara dō didek a pa 'am a Mbərom anga winen apan i dəfan apan anə way a Tawrita sa ja nā, ibay. Sə tara dō didek a pa 'am a Mbərom nā, dō sa daf nga pə Yesu Almasihu. Kwa manay, ma daf nga pə Almasihu aday mə tara dō didek aya pa 'am a Mbərom, bina mə tara dō didek aya anga mə dəfak anan apan anə Tawrita ata bay. Dōwan inde Tawrita kə ndakak anan pa 'am a Mbərom nā, ibay.

¹⁷ Manay Yahuda ahay dukwen, mə pəlay sə tara dō didek aya pa 'am a Mbərom nā, ta sa daf nga pə Yesu Almasihu. Anga nan, manay mə tərak kawa dō sə ines ahay, anga mə dəfan apan anə Tawrita ana Yahuda ahay sabay ata awan. A nan sa ja nə Almasihu kə zlak manay i ines inde kutok daw? Matanan bay.

¹⁸ Adəka bay, kak dōwan a kə mbəsakak sə dəfan apan anə Tawrita anga a man zek pa 'am a Mbərom bay, aday i ma apan asa i dəfan apan anə Tawrita nā, ata kə gak way sa zlan à nga anə Mbərom bay kutok.

¹⁹ Nen aday nā, kawa dō ma mac awan pa 'am ana Tawrita coy, anga magala anahan inde upo sabay. A tara matanan ata nā, anga aday nē tara dō tə sifa pa 'am a Mbərom, ni gan mer su way. A alay a tinen sa vad anan Almasihu pə dədom mə zləngad ata nā, nen mə japay tə winen, ma mac maya awan.

²⁰ Tə sifa hana ata aday nā, nen sabay, əna Almasihu a tə alay anahan a i nen inde kutok. Anjahay uno hana pə daliyugo ata dukwen, ni njahay ta sa daf nga pə Wan a Mbərom. Winen a pəlay nen aday kə varak anan sifa anahan anga nen.

²¹ Sumor a Mbərom su go ata nə ni lar anan kawa way kəriya kula bay. Bina, kak dō i mba apan sə tərā dō didek a pa 'am a Mbərom anga sə pərahan azar ana Tawrita nā, ata a nan sa ja nə Almasihu a mac kəriya awan.

3

Mbərom a tam anan dō ahay nə tə cəved wuraw

¹ Kwanay Galatiya ahay, kə sənən awan itabay kələdaw? Ma sə tərā pikwen matanan ata anaw? Amac ana Yesu Almasihu pə dədom mə zləngad ata nā, manay mə dakak ikwen anan way ahay fok lele coy.

² Jen uno way inde kərtek aday. Mbərom a varak ikwen Apasay anahan a Cəncan a ata nā, anga kə pərihen anan ahay azar anə Tawrita sə Yahuda ahay kələdaw? A'ay! Mbərom a varak ikwen Apasay anahan nā,

anga kə slənen ləbara mugom a aday kə dəfen apan nga.

³ Kə sənən way itabay nā, angamaw? Way ana Mbərom sə dazlan à kwanay inde tə məgala ana Apasay Cəncan a ata nā, a nak ikwen sa ndav a wa hənə tə məgala si zek a kwanay a cukutok daw?

⁴ Dəce a kwanay sa ga ataya fok nā, ti tərā way kəriya aya daw? Ti tərā kula kəriya itabay.

⁵ Mbərom kə varak ikwen Apasay anahan, winen apan i ga way masuwayan aya à wulen a kwanay inde. A ga matanan nā, anga kə pərihen anan ahay azar anə Tawrita sə Yahuda ahay daw? A'ay. A ga matanan anga kə slənen, kə dəfen nga pə ləbara mugom a mbala ana Almasihu ata awan.

⁶ Bayiken pə Ibərahima aday. Deftere a Mbərom a ja apan nə maw? A wa: «Ibərahima kə dəfak nga pə Mbərom. Anga nan, Mbərom a ca apan nə winen dō didek awan.*»

⁷ Kak matanan cukutok nā, kə sənən zle coy, wan ana Ibərahima tə didek aya cəna, dō sa daf nga pə Mbərom ahay kutok.

⁸ Kwakwa ata nā, tə vinde à Deftere a Mbərom inde pə luvon a aday dō su kon azar aya dukwen ti daf nga pə Mbərom aday i təma atan, i tara atan dō didek aya pa 'am anahan a kutok. Mbərom a dakan anan ləbara mugom ata nā, anə Ibərahima, a wa: «Ni daf alay sə mazlaə uno pu kon sə daliyugo ahay fok, anga iken.†»

⁹ Ibərahima kə dəfak nga pə Mbərom. Anga nan, Mbərom kə dəfak apan alay sə mazlaə anahan re. Dō sa daf nga pə Mbərom kawa Ibərahima ataya dukwen, Mbərom i gan atan sumor re cite.

¹⁰ Əna dō sa jəka ti njad sə tərā dō didek aya pa 'am a Mbərom anga ti ga mer su way kawa ana Tawrita sa ja ata nā, Mbərom i tahasl atan. Bina Deftere a Mbərom a ja nā: «Kuwaya, dōwan kə dəfak anan apan anə 'am a Deftere sə Tawrita sa ja ata pac pac bay cəna, Mbərom i tahasl anan.‡»

¹¹ Da san zle lele, dōwan inde sə tərā dō didek a pa 'am a Mbərom anga a dəfan apan anə Tawrita nā, ibay! Da san cəna, anga mə vinde a à Deftere a Mbərom inde nā: «Dōwan a kə dəfak nga pə Mbərom cəna, Mbərom i tərā anan dō didek a pa 'am anahan. Ata dōwan ata i njad sifa didek awan.§»

¹² Əna, adəfan apan anə Tawrita nā, kawa adaf nga pə Mbərom bay. Tinen cara cara way anahan. Adəka bay, kawa ana tinen sə vinde à Deftere a Mbərom inde ata nā: «Dō

* 3:6 Ca pə Laataanooji 15.6. † 3:8 Ca pə Laataanooji 12.3.

‡ 3:10 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 27.26. § 3:11 Ca pə Habakuk 2.4.

* 3:12 Ca pə Farillaaji Lewinjo'en 18.5.

sə dəfan apan anə 'am ana Tawrita nà, i njad sifa nə tə winen awan.* »

¹³ Kawa sa ja nà, Mbərom kə tahaslak mənuko coy, anga də dəfak anan ahay apan anə 'am sə Tawrita ahay fok bay ata awan. Əna Almasihu kà nak, anga aday Mbərom à tahasl anan à yime a mənuko inde. Tə ananahan sa ga matanan ata nà, a bəmbaday ahay mənuko à atahasl ata wa kutok. Kawa mə vinde à Deftere a Mbərom inde: «Kak tə lawak anan dōwan a 1 sé inde cəna, winen mə tahasl awan.†»

¹⁴ Yesu Almasihu a ga matanan anga aday way a lele aya Mbərom sə zlapay anan i varan anan anə İbərəhima ataya dukwen, dō su kon azar aya tã njad anan à alay anahan wa cite. Aday a ga matanan dukwen, anga aday dã njad Apasay a Mbərom sə zlapak uko anan i varak uko anga də dəfak apan nga coy ata awan.

Way ana Mbərom sə zlapan anan anə İbərəhima

¹⁵ Mərak uno ahay, ni dəkak ikwen anan way inde tə way a mənuko sə canan sasidew ata awan. Kak dō ahay cew tə japak, 'am kà zlak atan pi zek, aday tə banak 'am à wulen a tinen inde, dōwan maza sa saa nes anan way a tinen ata nà, inde sabay. Aday dōwan sa saa zəga anan apan dukwen ibay re.

¹⁶ A təra tə Mbərom dukwen matanan. Mbərom a zlapan anan tə way ataya kwakwa anə İbərəhima tə wan sə kutov anahan dukwen matanan.‡ Deftere kà jak sa jəka, Mbərom a zlapan anə İbərəhima tə wan sə kutov anahan ahay cara cara bay, əna tə vinde nə pə wan sə kutov anahan a kərtektəkke ata awan. Wan sə kutov anahan ata nà, Almasihu.

¹⁷ U no sa ja nà maw? Mbərom kə banak 'am tə İbərəhima. Ava səkat fudō tə kwa kuro maakan a (430) a ndav nà, Mbərom a varan Tawrita anə Yahuda ahay pə dəba anahan a wa. Matanan, Tawrita i mba apan sa nes anan 'am a Mbərom sa ban a ata bay. I mba apan sa mbazl anan wa way a Mbərom mə zlapan a anə İbərəhima kwakwa ata bay re.

¹⁸ Mbərom a zlapan anə İbərəhima nà, i varan zahav, wan sə kutov anahan ahay. Kak abay Mbərom i varan way anə dō ahay anga sə dəfan apan anə Tawrita nà, i təra way mə zlapay a sabay. Wita nà, magwagway. Əna, Mbərom a gan sumor anə İbərəhima nà, ta sə zlapan tə way.

Mbərom a varay Tawrita ike nà, angamaw?

¹⁹ Kak matanan cukutok nà, Mbərom a varay ahay Tawrita angama asa anaw? Anga aday dã san way lelibay aya inde

mənuko apan dı ga pa 'am anahan. A varak uko anan ahay dukwen sə coy a itəbay, əna hus pə ana wan sə kutov a İbərəhima ata i i dazley ahay kutok, kawa ana Mbərom sə zlapan anan anə İbərəhima ata awan. Pə dəba anahan a wa, wan ata a dazley ahay cəna, məgala ana Tawrita kə ndəvak. Sa nay anan Tawrita nà, maslay a Mbərom ahay. Tə varan anan à alay inde anə Musa aday à dakan anan 'am a Mbərom anə dō azar aya awan.

²⁰ A alay ata nà, Mbərom a jan 'am anə dō ahay bay, a daf dō à wulen a tinen inde. Əna, à alay a Mbərom sə zlapan anə İbərəhima ata nà, dōwan inde à wulen a tinen ibay. Mbərom a jan anan 'am ata nə tə alay anahan awan.

²¹ A nan sa ja kutok nà, atə Tawrita tə way a Mbərom sə zlapay anan ata tə zlangar bay dāv? Matanan bay re. Kak abay Tawrita a Mbərom a sa var ata kə mbak apan sə varan sifa anə dō zanzen a nà, i mba apan sə təra anan dō didek a pa 'am a Mbərom re. Əna həna ata nà, matanan bay fok.

²² Adəka bay, Deftere a Mbərom a ja nà, dō sə daliyugo ahay fok nə sə lavan atan nga nə ines. A təra matanan anga aday Mbərom à varan anan way anahan a sə zlapay anan ata anə dō saa daf nga pə Yesu Almasihu ahay. I varan atan anan nà, anga adaf nga pə Yesu Almasihu a carkəke.

²³ Kwakwa ata nà, cəved sa daf nga pə Yesu inde fan bay, Tawrita kə tərak pumo nə kawa mətubar, a ba pumo hus pə ana Mbərom sə dakan umo anan cəved sa daf nga pə Almasihu kutok.

²⁴ Natiya awan, Tawrita kə tərak umo dō sə dakan umo anan cəved lele awan, hus pə ana Almasihu sə dazley ahay kutok. A təra matanan anga aday Almasihu kə sak a nay ata nà, Mbərom i təra manay dō didek aya pa 'am anahan, anga mə dəfak apan nga.

²⁵ Həna nà, alay a sa daf nga pə Almasihu ata kutok. Mer su way ana mətubar a manay ata kə ndəvak coy.

²⁶ Matanan, kwanay a fok kə tərən wan a Mbərom ahay, anga kə dəfen nga pə Yesu Almasihu,

²⁷ bina à alay a kwanay sa ga baptisma ata nà, kə jipen nə tə Yesu Almasihu awan, kwanay kə tərən kawa winen awan.

²⁸ Kwa à ga nə iken Yahuda ahay, kwa à ga nə iken dō su kon azar aya awan, kwa à ga nə iken bile, kwa à ga nə iken nə bile a itəbay, kwa à ga nə iken mungol awan, kwa à ga nə iken uwar awan, i ga awan bay. Kwanay a fok kə tərən zek kərtek, anga kə jipen nə tə Yesu Almasihu.

²⁹ Natiya kutok, kak kwanay dō ana Almasihu ahay cəna, kwanay wan sə kutov

† 3:13 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 21.23. ‡ 3:16 Ca pə Laataanooji 12.7.

ana Ibərahima ahay re. Matanan, ki njiden anan way a Mbərom sə zlapan anan anə Ibərahima ata re.

4

¹ Nə dəkak ikwen anan way inde aday: Wan saa pa 'am su doh ana bəbay anahan, aday winen wan a hwiya ata cəna, winen kawa bile mba, kwa á ga nə saa pa way ahay fok nə winen dəp nə, na.

² A alay a kə hərək fan bay ata nə, sa gan nga nə do ahay, winen tə way anahan aya təkə, hus pə ana bəbay anahan a sa dəf anan alay ata awan.

³ Mənuko dukwen matanan re. A alay ata, mənuko kawa gwaslay ahay, aday də tərak ahay bile sə way lelibay aya sa ga bahay pə daliyugo ataya re.

⁴ Əna alay ana Mbərom awan a sla kutok, a slənay anan ahay wan anahan á nay ahay pə daliyugo, do uwar a sə wahay anan. Kə dəfak anan ahay apan anə Tawrita ana Yahuda ahay,

⁵ anga aday á tam anan do aday tinen bile sə Tawrita ataya awan, aday mənuko dukwen də tara wan a Mbərom ahay kutok.

⁶ Way a sə dəkay anan kwanay wan a Mbərom ahay ata nə, həna: Mbərom a slənay Apasay ana Wan anahan á mivəl a mənuko inde fok, aday Apasay ata a ngaman kutok: «*Abba!*» kawa sa ja nə: «Bəbay!»

⁷ Natiya awan, iken bile sə awan sabay, əna wan a Mbərom kutok. Anga nan, ki njad anan way a Bəbay anak Mbərom sə lavan anan zek anə gwaslay anahan ahay ata awan.

Anjahay sə Galatiya ahay a varan ajalay nga anə Pol

⁸ A alay a kwanay kə sənən Mbərom fan bay ata nə, kwanay nə bile sə pəra ahay cara cara, aday pəra ataya dukwen tinen mbərom didək aya bay re.

⁹ Əna həna kə sənən Mbərom zle kutok. U no sa ja adəka nə, Mbərom a san kwanay zle coy. Aka aday, kwanay apan ki men pə way bəle ataya nə kəkəma asa anaw? A nak ikwen sə tərə bile sə way a mənəjəna məgala ataya asa daw?

¹⁰ Kwanay apan ki gen anan nga anə azar uko ahay pə luvon azar aya awan, pə kiya azar aya awan, aday pə ava azar aya re.

¹¹ Kwanay apan ki pəken upo zlawan. Izəne mer su way uno ma ga a á wulen a kwanay ata kə tərak awan kəriya awan.

¹² Mərak uno ahay, kem ikwen ite, tərən kawa nen awan, anga nen a dukwen, nə tərak kawa kwanay aya re. Ki gen uno ahay awan bay.

¹³ Kə sənən apan zle asanaw, nə dəkak ikwen anan ləbara mugom ata mama'am a nə, anga á alay ata nə nen dəvac awan.

¹⁴ Dəvac uno ata kə bənək ikwen mbiyed bayak awan, əna kə kədiyen nen bay, kə liren nen kula bay re. Kə təmihen nen adəka nə lele, kawa kə təmihen nə maslay a Mbərom. Kə təmihen nen nə kawa ana kwanay sə təma anan Almasihu Yesu ata awan.

¹⁵ A alay ata dukwen, kwanay tə ataslay mivəl a lele. Ataslay mivəl a kwanay ata həna winen ahaw? Na san zle lele, ki mben apan tiya nə, kə ndihen anan ide a kwanay ahay aday sə vuro anan i nen.

¹⁶ Həna, nə tərak do manide a kwanay, anga nen sa jak ikwen didək ata daw?

¹⁷ Do sə gədak ikwen mungwalay ataya nə, ta gan may kə jipen tə tinen, əna mənəjəna nga sa 'am lele awan. Ta ga matanan anga aday tə gəzla mənuko pi zek wa, aday kə jipen tə tinen aya kutok.

¹⁸ Agan may sə japay tu do a azar aya nə lele, kak nga sa 'am a tinen ata lele nə, na. Kwa á ga nə nen tə kwanay, kwa á ga nə nen tə kwanay bay dəp nə, way ata nə lele, u no nə japuko hwiya.

¹⁹ Car uno ahay, nen kawa uwar kutov kə dəlak anan ata awan. Ni njahay matanan hus á luvon aday kə tərən njavar a Yesu Almasihu ahay tə didək aya ata awan.

²⁰ U no sə njahay tə kwanay nə bayak awan, anga aday nə san cəved sa jak ikwen anan didək sə way a təde ni jak ikwen ata awan. Bina, na san awan a ni jak ikwen ayak həna ata sabay.

Ləbara ana atə Saratu tə Hajara

²¹ Kwanay do sa jəka ki gen anan may sə pərahan anan azar anə Tawrita ataya nə, kə slənən way ana Tawrita sa ja ata itəbay kələdaw?

²² A ja nə, Ibərahima nə, wan anahan ahay nə cew. Wan anahan a kərtek a nə, sə wahay nə bile ana Ibərahima sə ngaman Hajara ata awan*, əna wan hinen ata kutok nə, sə wahay nə uwar sə pəzugoy anahan sə ngaman Saratu ata wanahan.†

²³ Bile ata nə, winen a wahay wan anahan nə kawa uwar ahay sa taə wahay ata wanahan, əna uwar sə pəzugoy ata nə, a wahay nə matanan itəbay, anga bə Mbərom kə zlapak anan anan kurre tə wan ata awan.‡

²⁴ Way ata a dəkak uko anan 'am inde: Uwar ataya cew maya ta ga minje nə ta 'am a Mbərom sa bən ahay cara cara cew. Hajara, uwar aday bile ata nə, a ga minje ta 'am a Mbərom sa bən tə Musa á bəzlom sə Sina. Gwaslay anahan ahay nə fok mə wahay aya nə bile dəkdek.

* 4:22 Ca pə Laataanooji 16.15. † 4:22 Ca pə Laataanooji 21.2. ‡ 4:23 Ca pə Laataanooji 17.16.

²⁵ Natiya, Hajara cəna, a ga minje ta 'am mə bənanay a à bəzłom sə Sina wa ata awan, pə daliyugo sə Arab ahay. Winen a ga minje tə wulen su doh sə Urəsəlimala sə biten re, anga do sə njahay uda ataya nə fok bile sə Tawrita aya awan.

²⁶ Əna wulen su doh a Mbərom tə didek a nə, Urəsəlimala hinen, winen à bagəbaga mburom ata awan. Winen nə may a mənuko, aday do saa njahay uda ataya nə tinen bile aya itəbay.

²⁷ Kawa winen mə vinde awan à Deftere a Mbərom ata, ta wa:

«İken uwar a dərlay a anan,

kula kə wahak dowan itəbay ata awan,
aday kə dāmak way kawa uwar sə wa-
hay ahay itəbay.

Taslay mivəl,

anga uwar a ma razl ata nə,
i njad gwaslay ahay zal uwar a winen ta
mbaz anahan mba ata awan.Ş»

²⁸ Mərak uno ahay, kwanay nə kawa Isiyaku, bina kə tərən wan a Mbərom ahay anga Mbərom kə zlapak anan.

²⁹ A alay ana İbrahimata ata dükwen, İsəmayel, wan ana Hajara sə wahay kawa uwar sa taa wahay ata, winen apan i bənan mbiyed anə Isiyaku, wan a mə wahay a tə məgala sə Apasay Cəncan ata awan. Həna ata dükwen, matanan tə mənuko hwiya re.

³⁰ Əna mə vinde awan à Deftere a Mbərom inde nə natiya: «Razl anan uwar a bile ata ta wan anahan a təkə. Anga wan sə bile i pa 'am su doh ana bəbay itəbay. Sa saa pa tətə cəna, wan ana uwar sə pəzugoy.* »

³¹ Natiya kutok, mərak uno ahay, mənuko nə wan sə uwar a bile ata itəbay, əna wan ana uwar aday winen bile itəbay ata kutok.

5

Kə tərən bile ahay bay

¹ Almasihu kə təmək nuko à bile ana Tawrita sə Yahuda ahay wa, anga aday də tərə bile ahay sabay. Gen məgala lele, kə viren anan cəved anə dowan sa ma kwanay à bile sə awan inde sabay.

² Nen Pol na jak ikwen ayak aday nə, kak a nak ikwen do ahay tə gədak ikwen mədəndalas cəna, ata way ana Almasihu sa ga anga kwanay ata kə tərək way kəriya awan.

³ Ni jak ikwen panan wa asa, kuwaya kə gədak mədəndalas cəna, à gan bəlaray anə zek anahan sə dafan apan anə 'am ana Tawrita ahay nə fok lele.

⁴ Kwanay do sə bayak nə Mbərom i ca pikwen pa 'am anahan nə do didek aya anga kə dafən anan apan anə Tawrita sə Yahuda ahay ata nə, kwanay tə Almasihu dükwen

kə gəzlen. Ki njiden sumor a Mbərom sa gak uko sabay.

⁵ Manay ite, mə dafan ide nə, anə luvon a Mbərom a saa tərə manay do didek aya tə didek ata kutok. Mbərom i ga matanan nə, anga mə dafak nga pə Yesu Almasihu coy. Wita nə, way a mi ba tə məgala sə Apasay a Mbərom ata awan.

⁶ Kak dowan a nə kə japak tə Yesu Almasihu cəna, kwa à ga nə winen ma gad mədəndalas awan, kwa à ga nə winen ma gad mədəndalas a bay, kə tarək way kartək awan. Way məduwen a cəna, dəfuko nga pə Yesu awan. Adaf nga a mənuko ata i varək uko məgala sə pəlay do a azar aya re.

⁷ A alay ata nə, ki gen ahay məgala lele. Sə gafak ikwen 'am sə pərahan azar anə didek ata nə wayaw?

⁸ Dowan a sa njak kwanay sa ga way matanan ata nə, Mbərom a sə ngamak ikwen pə cakay anahan ata bay asanaw?

⁹ Do ahay ta taa ja nə: «Wudəh mənjoək cəna, a zlambar anan nuko nə fok.»

¹⁰ A ga upo dükwen ki bayiken nə kawa nen, anga mənuko a fok də japay nə tə Bahay a mənuko Yesu Almasihu. Na san zle re, dowan a sa njak kwanay ata nə, kwa à ga nə winen waya, Mbərom i gan sariya.

¹¹ Mərak uno ahay, nen nə ni ga wazo ta sa jan anə do ahay nə, gəduko mədəndalas aday Mbərom i sa təma mənuko bay. Kak abay matanan nə, do ahay ti bəno mbiyed sabay, aday amac a Yesu sa mac pə dədom ata i cəban atan sabay.

¹² Do sa njak kwanay sa ga way matanan ataya nə, u no nə suwan tə dədəsl anan zek a tinen məzawal awan!

¹³ Mərak uno ahay, Mbərom a ngamak ikwen aday kə tərən bile sə Tawrita ahay bay. Əna a nan sa ja nə, həna ki mben apan sa ga way sə ubor si zek a kwanay ahay cukutok bay re. Əna pəlen zek ahay lele adəka, aday gen anan mer su way i zek ahay re.

¹⁴ Nga sa 'am a sə japay anan Tawrita fok cəna, həna: «Pəlay anan do sə cakay su doh anak kawa iken sə pəlay anan nga anak ata awan.* »

¹⁵ Əna, kak kwanay apan ki rəcen zek ahay ta slan, kwanay apan ki pen zek ahay kawa way sə kibe ahay asa nə, gen anan ngatay i zek a kwanay bina, ki saa sədəken zek ahay kutok.

Apasay Cəncan a, tə mivəl su do zənzen awan

¹⁶ Na ja nə, Apasay Cəncan a à lagay kwanay tə cəved awan. Ki gen matanan cəna, ki pərihen anan azar anə cəved sə ubor si zek a kwanay ahay sabay.

¹⁷ Way ana ubor si zek su do sa gan may cəna, tə japay tə way mbala ana Apasay Cəncan a sa gan may ata bay. Way ana Apasay Cəncan a sa gan may ata ite dukwen, tə zlangar tə way mbala ana ubor si zek su do sa gan may ataya bay re. Way ataya cew maya nə tə ngəle nga i zek ahay bay. Anga nan, kula ki gen anan way a kwanay sa gan may sa ga ataya bay.

¹⁸ Kak sə lagay kwanay nà, Apasay Cəncan a cəna, məgala ana Tawrita inde pikwen sabay.

¹⁹ Way ana ubor si zek sa gan may do ahay tã ga nə a san zek zle: vuwar, aján uho, aga mədıgwed tə cəved ahay cara cara,

²⁰ ahəran nga anà pəra ahay, madan, anan ide i zek ahay, atəre, sərak, aga mivəl, abayakan way à nga anahan dəkdek, agəzla zek, 'am sə wan bahay,

²¹ ubor, avaway nga, agəsle lelibay aya awan, aday aga way mənjadak aya matanan bayak awan. Na jak ikwen panan wa à alay ata awan, həna ni mənahan ayak maza re: Do sa ga way matanan ataya nà, ti zla à bahay a Mbərom inde kulibay.

²² Əna way ana Apasay Cəncan a sa gan may à njahay à mivəl su do inde ataya nà, asan zek, ataslay mivəl, zay, munapanaw, lele, sumor, dıdek,

²³ anjahay səkəffe, aday agan nga anà zek. Tawrita nà, kə gafak anan 'am anà do sa ga way matanan ataya itəbay jiga awan.

²⁴ Do ana Almasihu Yesu ahay nà, tə gucek anan way sə ubor si zek lelibay ataya à nga wa, kawa tə darak atan ayak pə dədom mə zləngad ata awan.

²⁵ Sə varak uko sifa nà, Apasay Cəncan awan. Kak matanan cukutok nà, lele saa lagay mənuko pə cəved dukwen, winen a re.

²⁶ Də həran nga anà zek bay, dā ga way sə cəfan anà do a azar a bay, dā ga sərak pə do azar aya bay re.

6

Muko anan zek i zek ahay

¹ Mərak uno ahay, kə cinen anan anà dowan a winen apan i ga ines cəna, kwanay aday Apasay a Mbərom a lavak ikwen nga ataya nà, men anan pə cəved lele awan asa, əna tə mivəl səkəffe awan. Əna gen anan nga anà zek a kwanay aya awan. Bay nà, ki sa slihen uda re.

² Men anan zek i zek ahay à dəcə a kwanay ahay inde. Kak ka sak i gen matanan cəna, ata kə dafen anan apan anà 'am a Almasihu a kutok.

³ Kak dowan a kə bayakak nə winen do məduwen a aday winen do kəriya cəna, kə sapatak anan nga anahan.

⁴ Kuwaya à ca pə azla anahan awan aday. Kak winen lele nà, ata i taslay anan mivəl ti

mer su way anahan a sa ga tə alay anahan awan, bina, anga a lavay anan mer su way anahan ta su do hinen ata bay.

⁵ Kuwaya à tihen nga nà, anà mer su way anahan a sa ga pa 'am a Mbərom, aday a fadan gugo ata awan.

⁶ Dowan a winen apan i tətakan anan way anà do a Yesu ahay cəna, do a Yesu ataya tã gəzla anan way a tinen ahay fok tə dowan ata awan.

⁷ Kə sapiten nga a kwanay ahay bay, dowan sa mba apan sə gəsle anan tə Mbərom nà, ibay. Kuwaya i halan nga nà, anà way anahan a sa casl ata awan.

⁸ Kak a ga nə way sa zlan à nga i zek ahay dəkdek, i mac nə tə way ataya awan. Əna kak a ga nə way sa zlan à nga anà Apasay a Mbərom nà, i mac itəbay, əna Apasay a Mbərom i varan sifa sa ndav bay ata awan.

⁹ Kak matanan cukutok nà, pərahuko anan azar sa ga way lele aya awan, dā ya nga bay. Anga kak dā yak nga sa ga way a lele ataya bay cəna, à alay inde nà, dı saa njad anan way lele aya awan.

¹⁰ Anga nan, həna nà, alay a inde anga aday dā gan way lele aya anà do ahay fok, mə zakan a anà mərak a mənuko do sa daf nga pə Yesu Almasihu ahay ataya awan.

'Am mədakwidok aya awan

¹¹ Ənga, cen pə way uno a sə vindek ikwen ayak a anaya aday, nə vindek ayak nə bərzlozlo tə alay uno awan.

¹² Sa gak ikwen bəlaray sa gad mədəndalas nà, do sa gan may tã zlan à nga anà do ahay fok ataya awan. Ta ga matanan nà, anga aday tã njad dəcə anga sə dəkay anan amac a Yesu Almasihu pə dədom mə zləngad ata bay cəna coy.

¹³ Kwa tinen aya dukwen, tə dəfan apan anà Tawrita ana Yəhuda ahay bay re. A nan atan nə kwanay kə gəden mədəndalas anga aday tã həran nga i zek anga kə bənen atan à 'am wa.

¹⁴ Nen ite nà, ni həran nga anà zek nà, si anga amac ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu pə dədom mə zləngad ata awan. Pi nen nà, way sə daliyugo a anan ataya fok tə tərak kawa way kəriya aya awan anga amac anahan. Nen a dukwen, nə tərak kawa do ma mac a pa 'am sə way sə daliyugo ahay re.

¹⁵ Kwa dowan a nə ma gad mədəndalas awan, kwa dowan a nə ma gad mədəndalas a itəbay, a ga awan ibay. Way sa mak uko zek cəna, təruko do wiya aya awan.

¹⁶ Do sə pərahan azar anà way uno sa ja ataya, aday do a Yesu ahay à wulen ana Isəra'ila ataya dukwen, Mbərom à varan atan zay anahan, aday tã gan i zek wa.

¹⁷ A ban pə həna anan wa cəna, dowan à sa bəno mbiyed tə awan sabay, anga vivay a

pi zek uno hana ataya te dakay anan ne nen
do a Yesu coy.

¹⁸ Marak uno ahay, Bahay a manuko Yesu
Almasihu a gak ikwen sumor anahan ite.
Amen.

**Derewel a Pol sɛ vinden ayak
anà dɔ sɛ
Efesus ahay
Adakay way pɛ deftere a
anan**

A alay ata nà, Efesus winen wulen su doh mɛduwen awan. Pol a dakan atan anan ayak anjahay su dɔ a Yesu ahay kɛ tɛrak à sakɛffe inde pɛ kɛrtek a nà, lele anga way a Yesu sa ga anga dɔ ahay ata awan. Kwa à ga nɛ tinen Yahuda ahay, kwa à ga nɛ tinen Yahuda ahay itɛbay, tɛ tɛrak kɛrtek anga slɛmay a Yesu Almasihu. Asa Pol a dakan atan anan ayak way sɛ gɛzla anan pi zek wa anjahay kwakwa à atahasl inde ata awan, tɛ anjahay wiya hɛna Apasay Cɛncan a sa var ata awan. Matanan, Pol a dakan atan anan anjahay a wiya ata kutok.

Nga sa 'am ahay

Adazlan sa 'am ahay (1.1-23)

Almasihu winen apan i japay anan dɔ anahan ahay (2.1 - 3.21)

Anjahay su dɔ sɛ jɛjɛy ahay (4.1 - 6.24)

Aja 'am

¹ Sɛ vindek ikwen ayak derewel a anan nà, nen Pol, dɔ maslan a Yesu Almasihu, Mbɛrom sɛ walay, kawa anahan a sa zlan à nga ata awan. Nɛ vindek ikwen ayak anà kwanay dɔ a Yesu ahay à Efesus ata awan, kwanay dɔ sa daf nga pɛ Yesu Almasihu ahay aday mɛ japay a tɛ winen awan, ata re.

² Mbɛrom Bɛbay a mɛnuko tɛ Yesu Almasihu Bahay a mɛnuko tɛ gak ikwen sumor aday tɛ varak ikwen zay a tinen.

Sumor a Mbɛrom sa gak uko tɛ alay ana Yesu Almasihu

³ Hɛruko anan nga à Mbɛrom Bɛbay ana Bahay a mɛnuko Yesu Almasihu. Anga ɛa Mbɛrom a kɛ dɛfak puko alay sɛ bahay anahan tɛ way ahay cara cara, anga mɛnuko mɛ japay aya tɛ Yesu Almasihu.

⁴ Mbɛrom a walay nuko dɔ anahan ahay nà, kurre daliyugo a dukwen mɛ ndakay a fan bay. A walay mɛnuko nà, anga aday dɛ tɛra dɔ anahan ma ga nga aya awan, aday dɛ tɛra dɔ mɛnjɛna ines ahay pa 'am anahan a kutok. Mbɛrom nà, kɛ palak nuko wanahan,

⁵ kwa hɛna kabay, kɛ gak anan may sɛ tɛra mɛnuko wan si zek anahan aya, ti mer su way a Yesu Almasihu sa ga. Wita nà, way anahan a sa gan may ata awan, a zlan à nga nɛ matanan.

⁶ Mbɛrom a a ga matanan ata nà, anga aday dɛ hɛran nga, anga sumor anahan a bayak a sa gak uko ata awan. A varak uko

nɛ kɛriya awan, anga mɛnuko mɛ japay aya tɛ wan anahan lɛliwe ata awan.

⁷ Winen kɛ bɛmbɛfak ahay mɛnuko à alay a Fakalaw wa, tɛ mez anahan, aday kɛ pɛsek uko anan ines ahay. Natiya, mɛnuko mɛ japay aya tɛ winen. Mbɛrom a kak uko anan ahay sumor anahan lele mɛduwen ata nà, matanan.

⁸ Winen kɛ gak uko sumor bayak a ta sɛ tɛra mɛnuko dɔ kɛlire* aya aday dɔ ma san way aya kutok.

⁹ Natiya, a dɛkak uko anan way anahan a abay mi der a kwakwa ata awan. Way a mi der a, way a Mbɛrom sa gan may sa ga ata nà, a kay anan ahay uho tɛ Yesu Almasihu.

¹⁰ Way ata nà, alay a kɛ slak cɛna i halan nga anà way ahay fok ù vo su dɔ kɛrtek, way sɛ bagɛbaga mburom ahay, tɛ way sɛ daliyugo aya tɛke fok. Aday Yesu Almasihu a kɛrtek i tɛra bahay a pa nga sɛ way ataya fok.

¹¹ Mɛnuko nà, dɛ njɛfak magwagway sɛ sifa mbala ana Mbɛrom a sɛ lavay a zek kurre ata, anga mɛnuko mɛ japay a tɛ Yesu Almasihu. A walay mɛnuko nà, kurre, anga kɛ zlak anan à nga, anà winen awan. Mbɛrom a varak uko magwagway ata nà, anga a ga way ahay fok nɛ, kawa sa zlan à nga,

¹² aday dɔ ahay tɛ hɛran nga anà mazlaɛ anahan anga mɛnuko. Manay nà, dɔ sa lah sa ba Yesu Almasihu ataya awan.

¹³ Kwanay ite dukwen, kɛ jipen tɛ Yesu à alay a kɛ slɛnen lɛbara sa 'am dɛdek awan, lɛbara mugom a mbala anà Mbɛrom sa tam anan dɔ ahay ata awan. Anga kwanay kɛ dɛfen nga pɛ Almasihu tɛ mivɛl kɛrtek a nà, Mbɛrom dukwen a varak ikwen Apasay anahan Cɛncan a kawa anahan a sɛ zlapay anan ata awan. Matanan, a dakay anan nɛ kwanay dɔ anahan ahay.

¹⁴ Apasay anahan a sɛ varak uko kurre ata nà, a dɛkak uko anan dɛ i njɛf anan way a Mbɛrom a sɛ lavak uko anan zek à bahay anahan inde zanaka ata awan.

Pol a ga amboh anga dɔ sɛ Efesus ahay

¹⁵ Anga nan kutok, nɛ ngɛran anà Mbɛrom bayak a, anga kwanay. Bina nɛ slɛnek, kwanay apan ki dɛfen nga pɛ Yesu Almasihu Bahay a mɛnuko hwiya, aday nɛ slɛne dukwen, asan zek a kwanay inde bayak a anga dɔ a Yesu ahay re.

¹⁶ Matanan, nen apan ni gan amboh à Mbɛrom anga kwanay cɛna, nɛ mbɛdek anan à nga wa sɛ ngɛran anga kwanay bay re.

¹⁷ Nen apan ni gan amboh anà Mbɛrom Bɛbay a Bahay a mɛnuko Yesu Almasihu,

* 1:8 Kɛlire a anan nà, madan bay, ɛna asan way ana Apasay a Mbɛrom.

winen dō sē mazla6, anga aday ā varak ikwen kəlire, ā kak ikwen zek, aday kə sənən anan acəkan.

¹⁸ Nen apan ni gan amboh asa re, anga aday ā cədek ikwen anan abayak nga sa san magwagway anahan a sē ngamak ikwen apan ata awan. Aday kə sənən, magwagway a kwanay a saa njad'ata nā, way lele a sē zalay way ahay fok, i varak ikwen anan. Ki njiden anan pə kərtek a tu dō a Yesu azar aya fok.

¹⁹ Na ga amboh asa re nā, anga aday kə sənən anan mēgala anahan. Tə mēgala ata nā, i mak uko zek anā mənuko, dō sa daf apan nga ahay. Mbərom a kay anan ahay mēgala anahan ata uho nā,

²⁰ ta sə slabakay anan ahay Yesu Almasihu ā məkə wa, aday ta sə varan man sə njahay sə mazla6 pə cakay anahan ā mburom ata awan.

²¹ A man ata kutok, Yesu a lavan nga anā maslay a Mbərom ahay fok, tə bahay a tinen aya təkə fok, tatə mēgala sə way ahay fok, tə mazla6 a tinen aya təkə fok re. Sləmay anahan a ndar ā man ata nā, zal sləmay ahay fok, kwa hənə, kwa pə uho sa nay ata dukwen, sləmay saa zalay anahan nā, ibay re.

²² Mbərom kə varak anan anan way ahay fok ā alay anahan inde, natiya Mbərom a daf anan bahay a pa nga sə way ahay fok, aday bahay a pa nga su dō anahan ahay re.

²³ Dō anahan ataya nā, tə tərak zek ana Almasihu awan, aday sə njahay i zek anahan ata inde nā, winen, kawa anahan sə njahay ā kwa ma inde anaw ata fok, aday kwa aha fok ata re.

2

Sumor a Mbərom sə varan sifa anā dō ahay

¹ A alay ata nā, kwanay kawa dō ma mac aya pa 'am a Mbərom, anga ki gen ahay way lelibay aya awan, kwanay dō mi nes aya re.

² Kə pərihen anan ahay azar nā, anā cəved su dō sə daliyugo ahay. Kə dafen anan ahay apan anā bahay sə apasay lelibay aya awan, winen sa ga bahay pa nga sə apasay ahay ā wulen ana atə bagəbaga mburom tə daliyugo ata awan. Sa ga mer su way hənə ā wulen ana dō sə dafan apan anā Mbərom bay ataya dukwen, apasay a lelibay ata re.

³ A alay ata nā, mənuko a fok dukwen dā gak ahay way lelibay aya kawa dō ataya re, də parahak anan ahay azar anā ubor si zek a nuko ahay. Da gay ahay nə way sa zlan ā nga anā abayak nga a mənuko ahay dəkdek. Anga mer su way a mənuko ma gay a lelibay ataya nā, abay Mbərom i ga puko mivel kawa anahan sa ga pu dō a azar ataya fok re.

⁴ Əna cəkəbay matanan bay, adəka nā, mənuko dā gak anan i zek wa anā Mbərom, kə pəlak nuko cəvedabay.

⁵ Kwa abay mənuko kawa dō ma mac aya anga ines a mənuko ahay dəp nā, kə varak uko sifa wiya awan. A sifa ata inde nā, mənuko mə japay a tə Yesu Almasihu. A tam kwanay nə ta 'am kəriya awan, anga sumor anahan.

⁶ Mbərom a kə slabakak nuko ā amac wa pə kərtek a tə Yesu Almasihu awan, anga mənuko mə japay a tə winen. A varak uko man sə njahay ā mburom pə cakay anahan pə kərtek a tə Yesu Almasihu.

⁷ Mbərom a gak uko sumor ata tə alay ana Yesu Almasihu nā, sə dakay anan pa sə viyviya a nə, sumor anahan a zalay way ahay fok.

⁸ Mbərom a tam kwanay nā, ta 'am kəriya awan, anga kə dafen nga pə winen, bina anga lele sə awan a kwanay a inde ata bay. A gak ikwen sumor ata

⁹ pi mer su way a kwanay lele aya bay nā, angamaw? A ga nā, anga aday dowan ā sa njad' sə zlapay anan bay fok.

¹⁰ Mbərom a ga matana aday nā, anga mənuko aya dukwen, mer su way anahan aya awan. A tərə mənuko dō wiya aya nə tə alay a Yesu Almasihu, anga aday dā njad' sa ga mer su way lele aya kutok. Mer su way a lele ataya nā, Mbərom a a lavay anan zek nā, kurre, anga aday dā njad' sa ga atan.

Də tərak zek kərtek a tə Yesu Almasihu

¹¹ Əna bayiken pə anjahay a kwanay ā alay ata aday. Kwanay nā, Yahuda ahay bay, kwanay dō su kon azar aya awan. Yahuda ahay ta ca pikwen nā, kwanay ma gad mədəndalas aya itəbay. Anga ta jan anā nga a tinen nā, tinen dō ma gad mədəndalas aya awan. Cəkəbay aday agad mədəndalas a tinen ata nə sə sluwed' si zek dəkdek.

¹² Matanan, na jəka bayiken pə anjahay a kwanay ā alay ata aday nā, anga ā alay ata nə kwanay dō dərən dərən aya pi zek wa tə Almasihu. Kwanay madurlon aya ā wulen sə Isəra'ila ahay inde. Mbərom a 6an 'am ta sə zlapan anan tə way anā Isəra'ila ataya nā, kwanay uda ibay. Awan a a kwanay a inde ite kə dafen anan ahay ide nā, ibay. Bina kwanay mə njahay aya pə daliyugo, aday kə sənən Mbərom bay re.

¹³ A alay ata nā, kwanay abay dərən pi zek wa tə Mbərom, əna hənə kutok nə kwanay mə japay aya tə Yesu Almasihu, anga kə mbədak anan mez anahan. Hənə kwanay bəse tə Mbərom kutok.

¹⁴ Hənə nā, Almasihu kə varak uko zay anā mənuko a fok, anga tə amac anahan nā, kə mbəzlak a wa jal sə sədək a sə gəzla Yahuda ahay pi zek wa tə zahav a azar aya

ata awan. Winen nà, zay a hëna à mamasl a nuko inde ata kutok.

¹⁵ Aday a mbazl anan wa mägala ana Tawrita pi zek ta nga sa 'am anahan aya awan. Matanan, a japay anan Yahuda ahay pi zek tã zahav azar aya, a tara atan kãrtek kutok. Tã tãrak zahav wiya awan anga ajapay a tinen tã Yesu Almasihu, a zlah anan mälmal a tinen, tã njadãk zay à wulen a tinen.

¹⁶ Anahan sa mac pã dëdom mã zlängad ata nã, kã zãbak anan ana ide à wulen a tinen wa, a japay anan zahav ataya, tã tãra zahav kãrtek, aday a zlah anan mälmal ana zahav ataya tãtã Mbërom a kutok.

¹⁷ A nay ahay pã daliyugo nã, sã ðakay anan nã zay inde anga manay Yahuda ahay, ðo a bõse tã Mbërom ataya awan, aday zay inde anga kwanay ðo su kon aya azar a, kwanay abay daren tã Mbërom ataya re.

¹⁸ Anga winen kutok, na wa mænuko a fok ði mba apan sã hãdek pã cakay a Mbërom Bëbay a mænuko tã gëdan sã Apasay Cëncan a kãrtek a ata awan.

¹⁹ Anga nan kutok, kwanay kã tãren mbëlök ahay kabay mädurlon ahay sabay. Kwanay à gulom su doh a Mbërom inde kawa ðo a Yesu azar aya re. Kwanay wan sã agay ahay kutok.

²⁰ Anga nan re, kã tãren kon aya hëna mi ðezl aya à dëdon su doh a Mbërom inde ataya awan. Doh ata nã, saray anahan ma pak a ðukwen tu ðo maslan a Yesu ahay aday tu ðo maja'am a Mbërom ahay re. Yesu Almasihu a ta nga anahan a sã tãra kon sã mide awan.

²¹ Anga winen a kutok, a mbazl bay, a tavay lele, aday winen apan i jubay, i tãra doh sã mazlaã a Mbërom cëncan awan, aday Bahay Mbërom i njahay uda awan.

²² Kwanay nã, mã japay aya tã winen. Anga nan, kwanay nã, kon a mã baslay aya i zleð su doh ata inde, aday Apasay a Mbërom i njahay ù doh ata inde kutok.

3

Mer su way a Pol sa ga anga ðo su kon azar aya awan

¹ Anga nan kutok, nen Pol ðo si mer su way ana Yesu Almasihu, nen à dangay hëna nã, anga kwanay ðo su kon azar aya awan.

² Ba kã slënen anan coy asanaw, Mbërom kã varak uno mer su way sã ðakak ikwen anan sumor anahan ma ga awan anga kwanay.

³ Mbërom kã tãbak uno anan ide pã wulen anahan abay mi ðer a ata awan. Hëna, na jak ikwen ayak pãnan mænjøek.

⁴ Kwanay apan ki jingen 'am uno a anan nã, ki i sënënen ide uno kã tãbak sa san way

a Mbërom a mi ðer a pã Yesu Almasihu ata awan.

⁵ Kwakwa ata nã, Mbërom kã kak atan anan ahay uho anã ðo ahay bay. Əna hëna kutok, tã alay ana Apasay Cëncan awan, kã kak anan ahay uho lele anã ðo maslan anahan cëncan aya awan, aday anã ðo maja'am anahan ahay re.

⁶ Way a abay mi ðer ata nã, hëna kutok: Way a Mbërom a sã zlapan anan abay ana Yahuda ahay ðãkðek ata nã, kwanay ðo su kon azar aya ðukwen ki njiden anan ite re. Kwanay tã Yahuda ahay kã tãren nã zahav kãrtek. Aday way a Mbërom sã zlapay anan i varan anã ðo a Yesu Almasihu ahay ata nã, i varak ikwen anan re. Way ataya fok, kã njiden atan nã, anga kã ðãfen nga pã lëbara mugom awan.

⁷ Mbërom kã gak uno sumor, ta sã vuro mer su way anahan sã ðakan atan anan lëbara mugom ata anã ðo ahay tã mägala anahan.

⁸ Nen nã, ðo ma va alay i zek a à wulen su ðo a Yesu ahay inde fok. Tã winen ata tãke ðukwen Mbërom kã gak uno sumor sã vuro mer su way sã ðakan anan anã ðo sã pãra ahay, zlile sã way a lele aya à Yesu Almasihu inde ata awan. Zlile sã way ata nã, mäduwen awan, ðowan i mba apan sa ndav anan wa sa san anan bay.

⁹ Mbërom kã gak uno sumor asa, sa kay anan ahay à jiyjay anahan inde nã, way a mi ðer ata i ga zek nã kãkãmaw. Mbërom ðo sã ndakay way ahay fok ata, a ðer anan way ata kurre.

¹⁰ Əna hëna nã, Mbërom kã kak anan ahay way a mi ðer ata tã alay ana ðo a Yesu ahay, anga aday maslay a Mbërom ahay tã bahay a tinen ahay à bagëbaga mburom inde ata, tã san kãlire a Mbërom inde pã way ahay fok.

¹¹ Mbërom a ga anan. Aday a ga anan way ata tã alay ana Yesu Almasihu, Bahay a mænuko.

¹² Natiya awan, mænuko mã japay a tã Yesu Almasihu, aday ða ðaf nga pã winen re. Anga nan, ði mba apan sã hãdek pã cakay a Mbërom mænjenja afejãr kutok.

¹³ Nen apan ni gak ikwen amboh, mbac à saa slahay pikwen wa anga ðãce uno ahay sa ga anga kwanay ata bay. ðãce uno ataya tã gëbak ikwen ahay aðãka nã, ataslay mível, anga ðãce ataya ti mak ikwen zek bayak awan.

Asan zek ana Yesu Almasihu anga mænuko

¹⁴ Anga nan kutok, hëna nen apan ni gan amboh anã Mbërom Bëbay a mænuko anga kwanay tã mível kãrtek awan.

¹⁵ Zahav su ðo anahan ahay fok, kwa à bagëbaga mburom, kwa pã daliyugo, Mbërom winen bëbay a tinen fok.

¹⁶ Nen apan ni gan amboh nà, anga aday Apasay anahan á varak ikwen mægala á mível a kwanay inde sê pèrahan azar anà caved anahan. Anga winen bahay sê maza6, mægala inde apan.

¹⁷ Na gan amboh dukwen, aday Yesu Almasihu á njahay á mível a kwanay inde sê coy anga kâ dæfen apan nga. Na gan amboh asa nà, anga aday kâ sènen zek ahay á asan zek a Mbèrom inde. Ki gen matanan nà, ki tæren dõ mægala aya awan, kawa dædazl sê way ma ha slalay a lele ata awan, aday kawa doh ma pak saray a lele ata re.

¹⁸ Matanan, kwanay tu dõ a Yesu ahay fok ki njiden mægala sa san asan zek ana Almasihu anga manuko. Kwa aha, kwa siwa, kwa kækama fok, asan zek anahan nà, inde tã manuko hwiya.

¹⁹ Na gan amboh asa re, anga aday kâ sènen asan zek ana Almasihu, way a sê zalak uko mægala sa san anan carah ata awan. Ata nà, Mbèrom i rah kwanay tã way a ma rah aya á winen inde ata awan.

²⁰ Mbèrom a, dõ sa mba pè way ahay fok ata, i ga way zal mbala anà mænuko sa mba apan sê bayak, kabay sê cæce panan ataya awan. I ga nã tã mægala anahan a sa ga mer su way a á mível a nuko inde ata re.

²¹ Hæruko anan nga, anga mer su way anahan a ma ga mæduwen ataya á wulen su dõ anahan ahay inde tã alay ana Almasihu Yesu ata awan. Hæruko anan nga pa sê viyviya awan. Amen!

4

Tæruko zek kærtek

¹ Natiya awan, hæna nen á dangay nà, anga nen dõ si mer su way ana Yesu Almasihu. Anga nan, u no sa jak ikwen ayak hæna nà, azla a kwanay á ga nã kawa tæde ana dõ a Mbèrom mæ ngamay aya ata acakan.

² Kawa sa ja nà, nihen a nga a kwanay á mændak sæver. Tæren dõ sækæffe aya awan, dõ sê munapanaw ahay, aday sèmen anan anà way ahay á wulen a kwanay inde tã asan zek awan.

³ Ræzlen anan á nga wa, anga aday ajapay ana Apasay a Mbèrom sê varak uko ata á nes bay. Zay á tærak ikwen liéer sê japay kwanay awan.

⁴ Dõ a Yesu ahay nà, tã tærak zek ana Almasihu a kærtek, aday zek ata dukwen kærtektække coy. Apasay Cæncan a dukwen, winen kærtektække. Way a Mbèrom a sê ngamak ikwen apan ata dukwen aday kâ dæfen anan ide ata nà, winen kærtektække re.

⁵ Bahay a mænuko a dukwen kærtektække, adaf nga a mænuko pè Mbèrom dukwen

kærtek a re. Aday baprisma a mænuko sa ga ata dukwen, kærtek a re.

⁶ Dæ hæran nga dukwen anà Mbèrom a kærtek a ata awan, winen Bèbay sê dõ ahay fok. Winen Bahay a pa nga sê dõ ahay fok. Winen apan i ga mer su way tã dõ ahay fok, aday winen mæ njahay a á dõ ahay inde fok re.

⁷ Mænuko fok dæ njadak mægala sa ga mer su way kawa sa zlan á nga anà Almasihu, dõwan a sê varak uko anan ata awan.

⁸ Anga nan, 6a mæ vinde awan á Deftere a Mbèrom inde kwakwa nà, natiya:

«À alay anahan sa ján way anahan á mburom ata nà,
a mbasay pu dõ manide anahan ahay,
a ra anan dõ ma ban ataya á alay,
aday a varan mægala anà dõ ahay kutok.*»

⁹ Aday 'am a «a ján way anahan á mburom» ata, a nan sa ja nã maw? Kawa sa ja nà, 6a kâ dazak ahay kurre pæ daliyugo dezl á mæke.

¹⁰ Aday dõwan a sê dazay ahay á mburom wa pæ daliyugo ata nà, winen dõwan a sa ján way anahan kwa á bagæbaga mburom anga aday á rah anan wa way ahay fok kutok.

¹¹ Aday sê gæzlan mægala si mer su way anà dõ ahay fok dukwen, winen awan. A varan anà dõ azar aya awan, mægala sê tæra dõ maslan ahay, anà dõ hinen ahay, mægala sê tæra dõ maja'am a Mbèrom ahay, anà dõ hinen ahay, mægala sê dakan anan læbara mugom a anà dõ ahay, aday anà dõ azar aya ite, mægala sê njahan pa 'am wa anà dõ ahay ta sê tætakan atan anan way anà dõ ahay re.

¹² A gæzla mægala ata matanan ata nà, anga aday dõ ataya tá man zek anà dõ a Yesu azar aya fok sa ga mer su way a Mbèrom. Ata dõ a Yesu ahay, kawa sa ja nà, zek ana Almasihu awan, i zla pa 'am pa 'am,

¹³ hus mænuko a fok dõ tæra dõ mæ japay aya pæ kærtek a á caved sa daf nga pæ Yesu Wan a Mbèrom, aday sa san winen a kutok re. Ata dõ tæra dõ a ma san nga aya awan, aday anjahay a mænuko jiga i tæra kærtek a tã ana Almasihu a kutok.

¹⁴ A alay ata nà, dõ tæra kawa gwaslay ahay sabay. Aday atatak way mungwalay aya i mba apan sa 6al mænuko kawa kwalalan, aday mad sa ga anan alay pa nga sê a'am ata sabay re. Dõ sê wurwer ahay ti mba apan sê dursak uko nga sabay re.

¹⁵ Ðna sænuko zek ahay, juko anan didék sa 'am a Mbèrom anà zek ahay adæka. Matanan, mænuko apan dõ tæra dõ mæ jæra aya kawa Almasihu awan, winen pa nga a nuko fok.

¹⁶ Mænuko nà, zek ana Almasihu. Sê japay anan hawal si zek ahay pæ kærtek a nà,

* 4:8 Ca pæ Jabuura 68.19.

winen awan. Di ga a minje ti zek su do na, anga hawal si zek ahay fok ta ga mer su way na pe karteke awan. Ata zek dukwen i har lele. Matanan re, do ana Almasihu ahay ta pelak zek ahay na, ti har pe caved a Mbərom fok lele.

Anjahay wiya awan, anga mənuko ma japay aya tə Almasihu

¹⁷ Natiya həna 'am a inde məduwen a nen apan ni jak ikwen anan ayak tə sləmay ana Bahay a mənuko. U no na, gen anan nga anə 'am a anan lele: Kā sa pərihen anan azar anə azla su do sə pəra ahay bay, anga abayak nga a tinen a na, pə way kəriya aya awan.

¹⁸ Abayak nga a tinen a na, i ide zənzen a inde. Tinen ta san pa 'am sə sifa a Mbərom sa var ata bay, anga asəder a tinen pa 'am anahan.

¹⁹ Waray a gan atan sa ga mer su way lelibay aya bay jiga awan. Ta var anan nga a tinen sa ga na, way sə ubor si zek a tinen ahay dəkdek, aday tə pərahan anan azar dukwen anə way sə mivəl a tinen ma ga waray aya dəkdek re.

²⁰ Əna kwanay na, kə tətiken pə Almasihu wa na, anjahay matana ata bay.

²¹ Na san zle, kə slənen anan ləbara anahan, kə təmihen anan re. Aday tə tətakak ikwen anan way didek aya awan, way didek aya mbala ana Yesu Almasihu.

²² Tə dakak ikwen anan na, sə mbəsak anjahay a kwanay a sə kwakwa lelibay ataya awan. Anga anjahay a kwanay sə kwakwa ata na, kə nasek a mivəl a kwanay anga ubor si zek sa njak kwanay ahay.

²³ Həna na, mbəsiken anan abayak nga a kwanay ahay, anga aday Apasay a Mbərom ə mbədəhak ikwen anan mivəl.

²⁴ Pərihen anan azar anə azla wiya awan, anga Mbərom a kə tərak kwanay do wiya aya ma ga minje aya tə winen awan, anga aday kə tərən do didek aya, do sa ga way ta caved aya awan, do cəncan aya re.

²⁵ Anga nan kutok, həna na, kə gəden mungwalay sabay. Jen anan i zek ahay na, 'am didek awan, anga mənuko də japak pi zek karteke awan.

²⁶ Way kə cəbak ikwen na, kā sa gen mivəl aday sa ga way lelibay aya bay. Pac i sa slahay u doh na, way a sə cəbak ikwen ata na, ə ndalay.

²⁷ Bina kā sa mbiken anan caved anə Fakalaw sa ga mer su way ə kwanay inde bay.

²⁸ Kak do sə akar inde ə wulen a kwanay na, ə mbəsak akar nə səfek. A rəzlan ə nga wa sa ga adəka na, mer su way lele awan. Ata i njad anan way, aday winen dukwen i mba apan sa man zek anə do aday way a kəcəncan atan ataya ite.

²⁹ Kə nəsən anan 'am anə zek ahay bay. Jen anan i zek ahay na, 'am lele aya, tədə sa man zek anə do sa pak sləmay ahay.

³⁰ Way sə cəban anə Apasay a Mbərom Cəncan ata na, kā si gen bay, anga Mbərom a ga pikwen vivay anahan sə dakay anan kwanay do anahan ahay nə tə winen awan. I sa tam kwanay pa sə viyviya dukwen, tə winen a re.

³¹ Kə dəfen 'am ahay pə mivəl bay. Awan ə sa cəbak ikwen bay. Kī gen mugo bay re. Kā sa ngərzen pi zek ahay bay, aday kā sa gənihen anan i zek ahay bay re. Aday kā si gen anan sədcek i zek ahay sabay jiga awan.

³² Matana awan, gen anə zek ahay adəka na, way sumor aya awan. Sənen zek ahay re, aday pəsən anan anan ines i zek ahay, kawa ana Mbərom a sə pəsek ikwen anan anga Yesu Almasihu ata awan.

5

Anjahay ə jiyjay a Mbərom inde

¹ Kwanay na, wan a Mbərom ahay, aday a pəlay kwanay re ata awan. Anga nan, sumor a na, anjahay a kwanay ə ga minje tə ana Mbərom awan.

² Gen asan zek kwa siwa siwa fok, kawa ana Yesu Almasihu a sə pəlay mənuko ta sa mac anga mənuko ata awan. A var anan sifa anahan kawa way ma gad dundo awan, mə varan a anə Mbərom, aday a zlan ə nga ə Mbərom re ata awan.

³ Həna na, kwanay kə tərən do a Yesu ahay coy. Anga nan, way lelibay aya kawa adah uho, way ma ga waray azar aya awan, awahay ubor pə way sə do ahay fok na, dowan ə sa slaf sləmay a ə wulen a kwanay inde kwa mənəcək bay.

⁴ Aday asa, dowan ə sa nes 'am bay, dowan ə sa cacap 'am bay, aday dowan ə sa kəlap 'am lelibay aya kəriya bay re. Sumor a na, miresl a kwanay ahay tə ngəran anə Mbərom adəka.

⁵ Kə sənən apan zle, do sa dah uho ahay, tu do sa ga way ma ga waray ataya fok na, ti njad sə njahay ə bahay ana atə Almasihu tə Mbərom inde bay. Do sə wahay ubor pə way sə do ahay ahay dukwen, ti canan pə ide wa anə bahay a Mbərom bay jiga re. Anga way a tinen a sə wahay apan ubor ata a zlan atan ə nga zal zek a Mbərom awan, tə dəfan apan nə kawa way sə pəra a tinen.

⁶ Anga nan, kā sa bənen anan ə 'am wa anə do sa njak kwanay ta 'am sə mindel ahay ata bay. Bina Mbərom a ga mivəl pu do sa ngam sə tama 'am anahan bay ataya na, anga jəba sə way a tinen a sa ga sə mindel ataya awan.

⁷ Matana kutok, jəba su do ataya na, kā sa jipen tə tinen a bay jiga awan.

⁸ A alay ata nà, kwanay i ide zænzen a inde. Əna hana kwanay i ide jiyjay a inde, anga ajapay a kwanay tə Bahay a mənuko Yesu. Anga nan, anjahay a kwanay á tərà nà, anjahay su dō sə ide jiyjay ahay kutok.

⁹ Na ja matana ata nà, anga way sumor aya awan, tə way lele aya pa 'am a Mbərom, aday tə way didek aya fok, ta nay ahay nə i ide jiyjay ata wa.

¹⁰ Gen anan may sa san nə way sa zlan á nga anà Bahay a mənuko ata awan.

¹¹ Ká sa jipen tu dō sa ga way sə ide zænzen ataya bay jiga awan. Anga way a tinen a sa ga ataya nə, way kəriya aya vərre. Sumor a nà, ten patan Mbərom adəka.

¹² Anga way a tinen a sa ga ataya nà, kwa sə sləfan sləmay dukwen, di ngam bay, anga way ataya nə ma ga waray aya tə mindel.

¹³ Bina kak dā tak patan Mbərom nà, way a tinen a ma ga lelibay ataya ti kay uho á jiyjay a inde.

¹⁴ Bina way ma kay a uho nà, ide jiyjay i ca anan uho. Anga nan, dā wa:

«Iken dō ma njak ahan awan, pədek bidaw? Slabak á amac wa, aday Almasihu i kak anan jiyjay anahan kutok.»

¹⁵ Anga nan kutok, sənən pə guter anga anjahay a kwanay á sa ga kawa ana dō sa san awan bay ataya bay, əna kawa su dō ma san way aya awan.

¹⁶ Ká sa nəsən anan alay a kəriya a bay. Gen nə mer su way lele aya kwa siwa fok, anga alay a həna nuko uda ata nà, lelibay awan.

¹⁷ Matanan, ká sa tərən dō mindel aya bay, əna sənən way a Mbərom sa gan may kī gen ataya awan.

¹⁸ Ká sa viwen nga tə mahay bay, anga ki i nəsən anan sifa a kwanay. Suwan Apasay a Mbərom á rah á mivəl a kwanay inde.

¹⁹ Gen ara sa man zek i zek ahay á wulen a kwanay inde, tə ara sə zambad anan Mbərom, tə ara sə hərən nga anà Mbərom, aday tə ara kawa ana Apasay a Mbərom a sə tətakak ikwen anan ataya fok. Hərən anan nga anà Bahay a mənuko. Gen anan ara tə mivəl kərtek awan.

²⁰ Ngəren anan anà Bəbay Mbərom kwa pa ma fok, kwa siwa fok, tə sləmay ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu.

Anjahay a mungol tə uwar á gulom su doh inde

²¹ Dəfen anan apan i zek ahay á wulen a kwanay inde lele, anga kwanay dō sə dəfan apan anà Almasihu ahay.

²² Kwanay uwar ahay, dəfen anan apan anà mbaz a kwanay ahay lele. Matanan i dəkay anan kwanay kə dəfen anan apan anà Almasihu.

²³ Anga mbaz a lavan nga anà uwar, kawa Almasihu winen apan i lavan nga anà dō anahan ahay ata awan. Pu dō ana Almasihu ahay nà, winen nə nga awan. Dō anahan ataya nə tə tərak zek anahan awan, aday i tam atan.

²⁴ Natiya kutok, kwanay uwar ahay, dəfen anan apan á mbaz a kwanay ahay á kwa ma inde anaw fok, kawa dō ana Yesu Almasihu ahay sə dəfan apan ata re.

²⁵ Kwanay mungol ahay ite, pəlen anan uwar a kwanay ahay kawa anà Almasihu sə pəlay anan dō anahan ahay ata awan. Almasihu nà, a pəlay anan dō anahan ahay, kə varak anan sifa anahan anga tinen.

²⁶ A var anan sifa anahan anga aday dō anahan ataya tə tərà cəncan aya awan. Kə banak atan tə a'am aday ta 'am anahan. Kə banak atan anga aday tə tərà cəncan aya pa 'am a Mbərom.

²⁷ Ata nà, ti tavay pa 'am a Mbərom nà, tə mazlaḅ awan, tinen mənɟəna ines. Kwa way lelibay a sa nes atan dukwen, á ga inde patan ibay re. Dō anahan ahay adəka nà, tə tərak cəncan aya awan, tinen mənɟəna mungok ahay kutok.

²⁸ Matana kutok ite re, mungol á pəlay anan uwar anahan kawa winen sə pəlay anan zek anahan ata awan. Dō kə pəlak anan uwar anahan nà, wita a pəlay nə zek anahan awan.

²⁹ Tə didek a nà, dowan kula kə nak anan ide i zek anahan nə ibay. Adəka nà, i ba anan zek anahan lele ta sə varan way sa pa anà zek. Yesu Almasihu winen apan i gan nga anà dō anahan ahay nà, matana kutok.

³⁰ Anga mənuko fok də tərak hawal si zek anahan aya awan.

³¹ Deftere a Mbərom a ja nà: «Anga nan, dō mungol a i mbəsak anan bəbay anahan tə may anahan, i hadək pə cakay ana uwar anahan. Cew maya a tinen a ti tərà nà, zek kərtektəkke coy.*»

³² 'Am a Deftere sa ja ata nà, way məduwen a mi dər a uda awan. Əna pi nən nə Deftere a ja 'am a anan nà, pə Almasihu tu dō anahan ahay.

³³ Aya əna, 'am ata həna ma ja dukwen anga kwanay re. Matana həna, kuwaya á pəlay anan uwar anahan kawa winen sə pəlay anan zek anahan ata awan. Aday uwar dukwen á dəfan apan anà mbaz anahan lele re.

6

Gwaslay ahay tə bəbay a tinen ahay

¹ Kwanay gwaslay ahay, bənən anan á 'am wa anà bəbay a kwanay ahay tə may a kwanay ahay, kawa ana Bahay a mənuko sa

* 5:31 Ca pə Laataanooji 2.24.

gan may ata awan. Wita nà, way aday tæde a zla apan dō a Yesu ahay tã ga anan ata awan.

² 'Am a Mbærom a ja nà: «Dæfan apan anà bəbay anak tə may anak. *» Wita nà, nga sa 'am mama'am a mbala a Mbærom sa var ta sə zlapak uko apan tə way inde ata awan.

³ 'Am anahan a sə zlapak uko anan ata nà, natiya: «Kak kə dæfak atan apan nà, ngama i tərak, ki ga zile pə daliyugo.»

⁴ Kwanay bəbay ahay ite, kã si gen way sə cəban anà gwaslay a kwanay ahay bay, əna jen atan pə akəta, aday tətiken atan anan way nà, kawa sa zlan à nga anà Bahay a mənuko ata awan.

Bile ahay tə bahay a tinen ahay

⁵ Kwanay bile ahay, dæfan anan apan anà bahay a kwanay ahay hənə pə daliyugo ata awan, bənen atan à 'am wa tə əjəjar a kosl kosl jiga awan, kawa kə dæfan anan apan nə anà zek ana Almasihu awan.

⁶ Dæfan atan apan wanahan anga sa jəka ti dæfak ikwen ide ata bay, kabay anga sa zlan atan à nga ata bay. Əna gen mer su way a kwanay nà, anga sa zlan à nga à Mbærom aday tə mivəl kərtek aya awan, anga kwanay nə bile ana Almasihu ahay.

⁷ Gen mer su way nà, tə atlaslay mivəl a, kawa ki gen anan mer su way nə anà Bahay a mənuko, bina anà dō zənnen a bay.

⁸ Sənen apan lele: Kwa iken bile, kwa iken bile bay fok nà, ka gak mer su way lele aya cəna, Bahay a mənuko i varak apan magwayway anahan a way anahan.

⁹ Kwanay bahay ahay ite, gen anan nga anà bile a kwanay ahay tə cəved awan. Mbəsiken 'am sə kətəbar atan à alay wa re. Anga kə sənen apan zle, kwanay tə tinen a təkə fok nà, dō sə lavak ikwen nga inde kərtek à mburom. Winen nà, a ca pikwen fok hərro à alay kərtek a wa.

Way sə alay su dō a Yesu ahay

¹⁰ Hənə kutok nà, tərən dō gədan aya njənnjan, mə tavay aya lele tə mægala ana Bahay a mənuko.

¹¹ Təmihen way sə alay a Mbærom sə varak ikwen ataya à alay inde, anga aday sə tavan pa 'am anà wurwer ana Fakalaw. ¹² Anga vərəm a nuko saa ga ata nà, dī ga nə tu dō zənnen aya bay. Dī ga vərəm ata nà, tə apasay lelibay aya aday tə bahay a tinen aya təkə re. Tinen tə lavan nga anà daliyugo a anan hənə mi nes ata awan. Aday vərəm a mənuko asa nà, tə way lelibay aya à wulen ata ana bagəbaga mburom tə daliyugo ata awan.

¹³ Anga nan kutok, ren way sə alay a Mbærom sə varak ikwen ata à alay inde, anga luvon a manide ata kà nak ahay pikwen sa naa pa kwanay. Tərən pa 'am nà,

dō mungol aya awan. Husen anan vərəm a kwanay, ki men anan wa bay jiga awan.

¹⁴ Matanan, hənə nà, liven zek, tiven nà, mungol mungol a kutok. Didek a Mbærom i tərə kawa zana ma ban a à zar kutov dərkat ata kutok. Way lele aya pa 'am a Mbærom ti tərak ikwen kawa palalam sə njamde pə dəginəgine.

¹⁵ Alavay zek a kwanay sə dəkay anan ləbara mugom a sə varan zay anà dō ahay fok ata i tərak ikwen kawa təkarak à saray a kwanay ahay inde.

¹⁶ Kwa siwa fok, dæfan nga pə Yesu tə mivəl kərtek awan. Ata i tərak ikwen mbaray sə kəcaw pikwen wa gadam ana Fakalaw sə mbalay kwanay ataya awan. Kwa gadam ataya tinen tə uko aya dəp nà, mbaray ata i mbacay anan.

¹⁷ Mbærom kə təmək kwanay. Dæfan apan nga aday i tərak ikwen dugwala à nga a kwanay inde. Bənen anan 'Am a Mbærom nə lele, i tərak ikwen kawa maslalam ana Apasay sə varak ikwen ata awan.

¹⁸ Gen anan amboh à Mbærom tə mivəl kərtek a kwa siwa fok, kawa ana Apasay anahan a sa taa dəkak ikwen anan ata awan. Gen anan amboh à Mbærom sə cəce panan wa way ahay cara cara. Kã sa njəken anan ahan sa ga amboh matanan ataya bay, liven zek lele. Matanan gen amboh anga dō a Yesu ahay fok re.

¹⁹ Gen amboh anà Mbærom anga nen, aday à vuro cəved sa ja anan 'am anahan, aday nà dəkay anan ləbara anahan mugom a mənəna əjəjar. Əna nə dəkay a nà, way a Mbærom mi dər aya sə dūko anan ata fok.

²⁰ Nen à dangay nà, anga Yesu kə slənak nen sə dəkay anan ləbara mugom a pə winen awan. Matanan, gen anan amboh à Mbærom anga aday nə dəkay anan 'am anahan ata cərah mənəna zlawan, kawa tæde abay nə dəkay anan ata awan.

Pol a jan 'am anà dō ahay

²¹ Na gan may hənə nà, kə sənen anjahay uno ti mer su way uno à man a anan ata ite. Tikikus nà, mərak uno, car uno re, aday winen dō sa ga mer su way ana Bahay a mənuko tə mivəl kərtek awan. I mak ikwen anan ləbara uno ahay fok.

²² Anga nan, hənə nen apan ni slənak anan ayak à man a kwanay, saa dəkak ikwen anan ləbara a manay ahay fok. Ata aday i mak ikwen a mivəl ù doh lele kutok.

²³ Atə Bəbay Mbærom tə Yesu Almasihu Bahay a mənuko, tə varan anà mərak ahay nə zay, asan zek, tə mægala sə adaf nga a tinen pə Yesu.

²⁴ Sumor a Mbærom à tərən anà dō sə pəlay Bahay a mənuko Yesu Almasihu tə asan zek a sa ndav kulibay ataya fok.

* 6:2 Ca pə Gurtaaki 20.12; Tooktaaki Tawreeta 5.16.

**Derewel ana Pol sə vinden ayak
anā dō sə
Filipi ahay
Adakay way pə deftere a
anan**

Filipi nā, wulen su doh māduwen a pə cəved sa zla à Ruma a inde. Pol winen dō kərtek à wulen su dō sa daf egliz à man ata ataya awan, aday a pəlay anan dō a Yesu ahay à Filipi cəvedabay. A tətakan atan way pə anjahay sa ma nga à mēndak ata awan, a dakan atan anan ayak miter mung-walay aya inde, aday a varan atan mēgala sə pərahan azar anā adaf nga a tinen pə Yesu.

Nga sa 'am ahay

Pol a ngrān à Mbərom anga Filipi ahay (1.1-11)

Yesu winen dō si mer su way a Mbərom ma ma nga à mēndak awan (1.12 - 2.18)
Avar mēgala aday adakay way (2.19 - 4.9)
'Am mēdakwidok aya awan (4.10-23)

Pol a jan ayak 'am anā dō sə Filipi ahay

¹Sə vindek ikwen ayak 'am a anan nā, nen Pol tə Timote, manay dō si mer su way a Yesu Almasihu ahay. Ma jak anan ayak 'am anā dō sə lavan nga anā egliz ahay tu dō si mer su way a kwanay ahay fok à egliz inde. Aday ma jak anan ayak 'am anā dō sa daf nga pə Yesu Almasihu azar aya à wulen su doh sə Filipi ata inde fok re.

²Mbərom Bəbay a mənuko tə Yesu Almasihu Bahay a mənuko tə gak ikwen sumor aday tə varak ikwen zay a tinen.

Pol a ngrān à Mbərom anga dō sə Filipi ahay

³Kwa siwa nə bayakak pə kwanay cəna, nə ngrān anā Mbərom anga kwanay.

⁴A alay a nen apan ni gan amboh à Mbərom anga kwanay fok cəna, hwiya na ga nā, tə ataslay mivəl awan.

⁵Nə ngrān à Mbərom, anga kwa pə ana kwanay sə tēma Yesu Almasihu à mivəl a kwanay inde nā, mənuko apan dī dākay anan ləbara anahan mugom a pə kərtek awan.

⁶Mbərom kə dazlak anan sa ga mer su way lele awan, à mivəl a kwanay inde. Aday na san zle, i pərahan azar sa ga matana awan, hus i ndav a wa pə luvon a Yesu Almasihu saa may ahay ata awan.

⁷Nen nə pəlay kwanay tə dīdek awan. Kak nə bayakak way matanan anga kwanay nā, wita lele. Bina kwa nen à dangay, kwa nen apan ni təkər anan ləbara a Yesu mugom a aday sə dākay anan dīdem anahan təkede nā, mənuko a fok də japak à sumor a Mbərom a su go ata inde re asanaw!

⁸Natiya dūkwen, Mbərom a san zle, nə pəlay kwanay tə mindel kawa ana Yesu Almasihu sə pəlay mənuko ata awan.

⁹Aday amboh uno sa ga anga kwanay ata nā, natiya: U no asan zek a kwanay à zəga pa 'am pa 'am. Matanan ki sənən sə gəzlan alay pi zek wa anā way ahay tə cəved dīdek awan.

¹⁰Ata ki sənən sə gəzla anan way lele aya pi zek wa tə way lelibay aya awan, aday hus pə luvon a Yesu Almasihu saa may ahay ata nā, hwiya ki njihen mənəna sa ga ines, dō cəncan aya awan.

¹¹Ki gen nā, way lele aya hwiya, aday saa varak ikwen mēgala ata nā, Yesu Almasihu awan. Ata dō ahay ti ca pi mer su way a kwanay a lele ataya nā, ti zambad a Mbərom, aday ti hərən nga.

Adakay anan ləbara a Yesu Almasihu

¹²Matanan mərak uno ahay, u no sənən anan way a anan lele: Dəce a su to nga həna ataya nā, ta mak zek adəka nə sə dākay anan ləbara a Yesu mugom awan. Ta ma zek sə dākay anan nə pa 'am pa 'am, bina ta mbak apan sə tavay anan mer su way adəka bugol bay.

¹³Natiya suje ahay à gulom su doh ana bahay a anan, tu dō a azar aya fok, ta san zle nen həna à dangay nā, anga nen dō sa ga mer su way a Yesu Almasihu. Ta ban nen nā, anga nan.

¹⁴Ləbara sə aban nen a anan ata nā, kə mak anan zek anā dō a mənuko azar aya bayak a adəka, sə dākay anan ləbara a Yesu mənəna sə jəjar bugol. Ta ma nga sə dākay anan 'am a Mbərom nā, pa 'am pa 'am.

¹⁵Tə dīdem a nā, dō ahay inde tinen apan ti dākay anan ləbara a Yesu Almasihu nā, sə sərak anga nen. Əna dō azar aya ite nā, tinen apan ti dākay anan nə tə mivəl kərtek awan.

¹⁶Tinen, ta ga mer su way ata nā, anga tə pəlay Yesu Almasihu. Ta san zle, ta ban nen à dangay dūkwen pi mer su way ata wa re.

¹⁷Aya əna, dō a sə dākay anan ləbara a Yesu Almasihu sə sərak anga nen ataya nā, abayak nga a tinen aya nə lelibay jiga awan. Ta ga matanan nā, anga ta gan may sə zəga anan dəce uno à dangay adəka bugol.

¹⁸Cəkəbay, kwa à ga nə dō ataya tə dākay anan 'am a Mbərom a nə tə mivəl kərtek awan, kwa à ga nə tə mivəl kərtek a bay təkede nā, munapanaw! Ləbara a Yesu Almasihu adəka nā, kə tak 'am coy. Wita, i cəbo bay, nen nə taslay adəka nā, mivəl. Ni taslay anan mivəl nə kwa siwa siwa fok,

¹⁹anga na san zle, way a su to nga ataya fok ti ma zek adəka nā, sa tam anan sifa uno à dəce wa. I təra matanan nā, anga amboh a kwanay sa ga, aday anga maməzek ana Apasay a Yesu Almasihu a sə slənay ata awan.

²⁰Way a nen sə pəlay aday na dəf apan nga ata nà, u no nà á təra, i go waray bay. Kwa á ga nə həna, kwa á ga nə siwa siwa, kwa nə məcak, kwa nen tə sifa awan, u no nà, zek uno á həran nga anà Yesu Almasihu tə dīdek a hwiya.

²¹Anga həna kəma, kak nə njahak uho tə sifa a nà, nə həran nga nə anà Yesu Almasihu. Aday kak nə məcak dukwen, wita suwan re.

²²Kak nen inde tə sifa pə daliyugo dukwen, lele, anga ni mba apan sa ga mer su way a Mbərom mba. Ni gan may həna nà, anà wurra dukwen, na san fan bay re.

²³Abayak nga uno həna dukwen kə gəzłak cew re. Abay na gan may, nà zla way uno saa njahay pə kərtek a tə Yesu Almasihu á mbuoran. Ata pi nen nà, suwan nə wita awan.

²⁴Aya əna, tə winen ata təkə dukwen, suwan nə njahay uho tə sifa awan, anga sa mak ikwen zek adəka.

²⁵Wita dukwen nə sənək anan coy, i ga zek matana awan. Na san zle ni njahay uho tə kwanay fok, anga aday kə zəgihən anan sa dəf nga pə Yesu tə ataslay mivəl a lele.

²⁶Natiya kutok, na zlak ayak pə cakay a kwanay nà, ki tislən mivəl bayak awan, ki hərən anan nga anà Yesu Almasihu, anga nen inde á man a kwanay ata awan.

Tiven lele anga ləbara a Yesu Almasihu

²⁷Lele a həna kəma, anjahay a kwanay á ga nə lele aday dō ahay tá san kwanay nà, dō sa dəf nga pa 'am a Yesu Almasihu ahay acəkan. Natiya, kwa ni zlak ayak pə cakay a kwanay, kwa ni zlak ayak bay, ni sləne ləbara a kwanay a dukwen, hwiya ni san kwanay mə tavay a lele ndekərkerre tə mivəl kərtek awan, anga ləbara a Yesu mugom awan.

²⁸Aday ni san ki jəjiren anan anà dō manidə a kwanay ahay kula bay re. Ata ka sak a jəjiren atan bay cəna, ti san tinen nə dō mə lize aya awan, aday kwanay nà, kə təmen adəka coy. Wita dukwen, sa ga anan nə zek a Mbərom awan.

²⁹Mbərom kə gak ikwen sumor anga aday kə dəfen nga pə Yesu Almasihu. Əna sumor anahan ata nà, sa dəf apan nga cəna coy bay, sa sa dəce anga winen a re.

³⁰A alay a nen əga kwanay ata nà, kə cinen anan anà vərəm uno sa ga anga 'am a Mbərom ata awan, aday həna dukwen nen apan ni ga vərəm ata re. Natiya mənuko fok də japak sa ga vərəm ata kawa ana kwanay a həna, kwanay a uda ata re.

2

Men anan nga a kwanay á məndak kawa ana Yesu Almasihu sa ga

¹Həna nà, kwanay mə japay a kərtek tə Yesu Almasihu asanaw? Asan zek anahan i varak ikwen məgala re bidaw? Na wa, Apasay Cəncan a kə japak kwanay pə kərtek a tə winen a ba? Kwanay aya dukwen, kwanay apan ki sanen zek ahay aday kwanay apan ki gen anan sumor i zek ahay re asanaw?

²Natiya, kak a nak ikwen ataslay mivəl uno á rah wa nà, 'am á zlak ikwen pi zek. Asan zek a kwanay á ga nə kərtek, mivəl a kwanay ahay á ga kərtek aday abayak nga a kwanay ahay dukwen á ga nə kərtek a re.

³Ká si gen mer su way á wulən a kwanay ahay inde tə sərək aya bay. Kabay ká si gen mer su way sə hərən nga anà zek a kwanay ahay bay re. Adəka bay, men anan nga a kwanay nà, á məndak, aday cen pə dō ahay nə, kawa tə zalay kwanay bugol.

⁴Ká si gen way sa mak ikwen zek a kwanay aya dəkdek bay, əna gen nə way sa man zek anà dō ahay re. Ki gen anan way a anaya nà, ata ataslay mivəl uno i rah wa acəkan.

⁵Abayak nga a kwanay á ga nə kawa ana Yesu Almasihu.

⁶Winen a aday nà, tinen tə Mbərom a nə kərtek, kwa həna kabay.

Əna tə winen ata təkə dukwen, kə gak anan may sə lavay a nga anahan tə Mbərom a sabay re.

⁷Adəka bay, a ca pa man sə njahay anahan ata nà, kawa way kariya awan, a mbəsakak anan ayak.

Tə wahay anan awahay pə daliyugo á wulən sə dō ahay, tə sənək anan winen dō.

Kə tərək anan zek anahan bīle awan.

⁸Kə mak anan nga anahan á məndak ta sə dəfan apan anà Mbərom hus pə amac, amac pə dədom mə zləngad awan.

⁹Anga nan kutok, Mbərom a cakaf anan, a ma anan pa man sə njahay anahan a kurre ata awan.

A dəf apan sləmay sə zalay sləmay sə way ahay fok tə mazla6.

¹⁰Anga nan kutok, dō ahay fok, á ga nà, á bagəbaga mbuoran, á ga nə pə daliyugo, kwa á man su dō ma mac aya dukwen,

ta sak a sləne sləmay a Yesu cəna, tinen a fok ti dukwen garmec ù vo.

¹¹Tinen a fok ti hərən nga anà Mbərom, Bəbay a nuko, ta sa ja nà, Yesu Almasihu winen Bahay awan.

Ken anan jiyjay sa 'am a Mbərom pə daliyugo

¹²Natiya, mərək uno ahay, kə sənən apan zle, Yesu nà, kə dəfak anan apan anà Mbərom. Həna dukwen, dəfen anan apan anà Mbərom kawa ana kwanay sə dəfan apan á alay a nen əga kwanay ata awan.

Ka taa dāfen anan apan nē lele. A ga hēna nen inde āga kwanay sabay dāp nā, gen matanan hwiya. Kwanay nā, kē tēmen coy. Natiya, gen mer su way lele aya sē dāfan apan ā M̄bērom tē ajējar a kosl kosl jiga awan.

¹³ Anga M̄bērom a mbēdahak ikwen anan mivēl kawa sa zlan ā nga, aday kī gen mer su way lele aya sa zlan ā nga re.

¹⁴ Pi mer su way a kwanay saa ga fok cēna, kā si gen tē agungoz a bay, kā sa tērihen apan ā wulen a kwanay ahay inde bay re.

¹⁵ Natiya kī tēren dō lele aya, mēnjōna ines ahay, kī tēren wan a M̄bērom lele aya awan, ā wulen su dō mi nes a aya, aday huwan aya re ata awan. Tinen a fok ī idē zēnzen inde. Anga nan kutok, ken anan jiyjay a kwanay ā wulen a tinen inde pē daliyugo kawa mawuzlawazl sa nga mburom ahay,

¹⁶ aday dīken atan anan 'am sa njad sifa pē M̄bērom wa. Ata kī gen matanan nā, pē luvon a Yesu Almasihu saa may ahay ata nē, nen ni taslay mivēl tē kwanay pē idē anahan. Anga ni san kutok, mer su way uno, tē dāce uno sa sa anga kwanay ata nā, kē tērak uno kariya bay.

¹⁷ Hēna, adāf nga a kwanay pē Yesu ata nē, kē tērak kawa way mē varan ā M̄bērom. Aday nen nā, hinahibay ti i vad nen dāp nā, mez uno i tēra kawa way mē varan a anā M̄bērom re, i japay pi zek tē way ana kwanay sē varan ata awan. Aday dūkwēn, i taslak uko anan mivēl bayak adēka, nen tē kwanay a tēke fok.

¹⁸ Kwanay dūkwēn, tislēn mivēl pē kārtek awan. Matanan tasluko mivēl jiga awan.

Ata Timote tē Epafēroditus

¹⁹ Hēna, kak kē zlak anan ā nga anā Bahay Yesu nā, na gan may sē slēnak anan ayak Timote āga kwanay bēse. Ata aday ni slēne lēbara a kwanay a nā, i vuro ataslay mivēl.

²⁰ Anga uwec wa Timote a cēna, dōwan inde kwa kārtek sē bayak pē kwanay kawa nen nā, ibay. Si winen a taayak.

²¹ Dō a azar ataya fok nē tē pēlay sa gan mer su way a Yesu Almasihu bay. Ta ga nā, mer su way sa zlan ā nga anā zek a tinen aya cēna coy.

²² Əna kē sēnen zle Timote nā, kē slak mungol wanahan, anga kē gak mer su way lele aya sē dakay anan lēbara a Yesu mugom awan, manay maya awan. Winen nā, kawa wan pē cakay ana bēbay anahan ata awan.

²³ Natiya, hēna kutok u no sē slēnak ayak nē winen awan, əna ni ca pē sariya uno su go ata lele aday.

²⁴ Nen a dūkwēn na san zle M̄bērom i mbēsuko ayak cēved saa zlak ayak āga kwanay azana re.

²⁵ Aday asa, na gan may sē slēnak ikwen anan ayak mērak a mēnuko Epafēroditus,

winen dōwan a kwanay sē slēnay ahay ā man uno sa naa cak ayak upo ata awan. Tē winen nā, ma gak mer su way a M̄bērom miya awan, mē rāzlek anan ā nga wa anā 'am a M̄bērom miya re.

²⁶ U no sē slēnak ikwen anan ayak, anga haway a kwanay a, a gan tē mindel, winen ā ajalay nga inde, bina a san zle kē slēnen pē lēbara sē dēvac anahan a re.

²⁷ Dīdēk a acākan, dēvac kē gak anan. Ibay mēnjōek abay i mac coy. Əna M̄bērom kē jalak panan nga, kē mbēarak anan. M̄bērom a jalay nga nā, pē winen wa cēna coy bay. A jalay nga nē pi nen wa re. M̄bērom a mbar anan nā, anga aday ajalay mērava anahan tē dāce azar aya tē zulo ā nga wa bay.

²⁸ Anga nan, na gan may tē mindel sē slēnak anan ayak ā man a kwanay aday ka sak a cinen anan nā, kē tislēn mivēl bayak awan. Ata aday nen dūkwēn ni jalay awan gem sabay re.

²⁹ Matanan, tēmihēn anan nā, tē ataslay mivēl awan, anga kwanay a fok kē tēren dō a Yesu ahay. Dāfen anan apan anā jēba su dō aya kawa winen ata awan.

³⁰ Winen nā, kē zukwa mac anga mer su way a Yesu Almasihu. A may pa 'am sē bālālēn wa vet vet, anga su mo zek ti mer su way ahay, pa 'am a kwanay a wa.

3

Dēfuko nga nā, pē Yesu kārtek coy

¹ Mērak uno ahay, 'am a inde hēna u no sa jak ikwen anan ayak: Tislēn mivēl anga kwanay dō a Yesu ahay. Aday u no sa jak ikwen ayak hēna asa nā, pē way aday nē dakak ikwen anan ayak coy ata awan. U go isew sē dakak ikwen anan ayak miza bay re. Aday 'am a anaya ti ba kwanay pē atatak way lēlibay aya wa ite re.

² Bēnen nga a kwanay pu dō sa jēka kī i tēren dō a M̄bērom ahay nā, si gādēn mēdāndalas aday ataya awan. Tinen dō sa ga way lēlibay aya awan, tinen kawa kēla ahay, dō a M̄bērom ahay itēbay.

³ Dō a M̄bērom dīdēk aya nā, mēnuko a adēka. Anga mēnuko apan di hēran nga ā M̄bērom tē mēgala sē Apasay Cāncan awan, aday dē taslay mivēl anga Yesu Almasihu. Bina dā dāf nga pē way si zek a mēnuko ahay bay.

⁴ Kak adāf nga pē way si zek a mēnuko ahay nē lele kēma, abay tiya nā, nen ni dāf apan nga itēbay dāw? Aday kak dōwan a inde kē bayakak, lele sa dāf nga pē way si zek ataya nā, nen ni lahan apan adēka bīdāw?

⁵ Nen a aday nā, zaav sē Yahuda guzgwez awan, wan sē Isrā'ila ahay. Nen mē wahay a ā slala ana Benyamin inde. Na ga luvon jēmaakan pē dēba sē awahay uno wa cēna, tē gudō mēdāndalas. Kak tē day sē dāfan apan

anà Tawrita nà, nen nà dɛfan apan tɛ mindel bina nen à wulen sɛ Farisa ahay inde.

⁶ Ta day sɛ pɛra a manay Farisa ahay dukwen, nɛ pɛrahan azar nà, tɛhhe lele, hus nen à sa ga anan alay tu dɔ sɛ pɛrahan azar à Yesu ahay. Ta day sɛ dɛdem ana Tawrita dukwen, mungoko uno ibay re.

⁷ Na taa ca pɛ way ataya fok nà, kawa way su mo zek ahay. Əna hɛna na ca pɛ way ataya fok ite nà, kawa way kəriya aya kutok, anga ti mo zek sɛ pɛrahan azar anà Yesu Almasihu bay.

⁸ Ayaw, na ca pɛ way ahay fok nà, kawa way kəriya awan, anga way su zlo à nga sɛ zalay asan Yesu Almasihu Bahay uno nɛ inde sabay. Nɛ mbɛsakak way ahay fok anga winen. Natiya na ca pɛ way ahay fok nà, kawa kwaskwalay, aday nà dɛzle pɛ cakay ana Yesu Almasihu,

⁹ mɛ njahay pɛ kɛrtek a tɛ winen. Na taa jɛka nen mɛnjɛna ines nà, anga na taa dɛfan apan anà Tawrita ata awan. Əna hɛna nɛ dɛfak nga pɛ Yesu Almasihu coy. Matanan, Mbɛrom a ca upo nen mɛnjɛna ines pɛ idɛ anahan kutok. A ga matanan anga nɛ dɛfak nga pɛ winen awan.

¹⁰ Way uno sa gan may cɛna, u no nà san Yesu Almasihu, aday u no nà san mɛgala anahan sɛ slabakay anan ahay à mɛke wa ata awan. U no sɛ sɛmen anà dɛce ahay kawa anahan sɛ sɛmen ata, aday u no sa ga minje tɛ winen à amac anahan inde re.

¹¹ Natiya, kà zlak anan à nga a Mbɛrom nà, i slabakay ahay nen à mɛke wa kutok.

Hawuko sa ma nga pa 'am

¹² Aya əna, nen na slak fan bay, aday nen nɛ tarak kawa Yesu a fan bay re, əna ni pɛrahan azar sa haw hus sɛ dɛzle à man anahan, anga ɛa Almasihu Yesu kɛ tɛmak nen aday nà dɛzle à man anahan awan.

¹³ Ayaw, mɛrak uno ahay, nen dukwen na mbak apan sa jɛka nɛ dɛzlek à man a Yesu a, fan bay re. Əna way kɛrtek inde ni ga kawa dɔ sa haw anga magwagway ahay. Ni mbɛsak sa ca pɛ way sɛ dɛba ahay fok, aday ni rɛzlen à nga wa sa ca idɛ,

¹⁴ ni haw idɛ uno zuhhwe pɛ way a saa njad pa 'am ata awan. Way uno saa njad ata nà, sifa a Mbɛrom a sɛ ngamak uko apan à mburom pɛ cakay ana Yesu Almasihu ata awan.

¹⁵ Natiya, mɛnuko dɔ a Yesu ma san nga lele aya nà, bayakuko matanan. Aday kak dɔwan a inde abayak nga anahan kɛ gɛzlak pi zek wa tɛ mbala a mɛnuko nà, Mbɛrom i cɛden a wa mba.

¹⁶ Hɛna ata nà, pɛrahuko anan azar sa zla pɛ kɛrtek awan, tɛ cɛved a mɛnuko sa nay anan ahay hus hɛna ata awan.

¹⁷ Mɛrak uno ahay, gen kawa nen awan, aday pɛrihen anan azar anà minje su dɔ sa ga kawa manay ataya re.

¹⁸ Na ja matanan nà, anga dɔ ahay inde bayak awan, ta ngam sɛ tɛma mer su way sɛ dɛce ana Yesu Almasihu sa ga pɛ dɛdom mɛ zlɛngad ata bay. 'Am ata aday nà, ɛa na taa jak ikwen anan, hɛna nɛ mɛnahan ayak hwiya nɛ anà 'am ata tɛ idɛ sɛ ayam awan.

¹⁹ Dɔ ataya nà, Mbɛrom i lize atan u uko inde. Tinen nà, tɛ pɛrahan azar anà Mbɛrom bay, əna tɛ pɛrahan azar anà way sɛ mivɛl a tinen ahay dɛkdek. Tinen, tɛ hɛran nga i zek ta sa ga adɛka nɛ way lɛlibay aya awan. Tɛ bayak nɛ pɛ way sɛ daliyugo ahay dɛkdek coy.

²⁰ Mɛnuko nà, dɛ gan may anà way ataya itɛbay, anga mɛnuko dɔ sɛ gala a Mbɛrom ahay. Mɛnuko apan dɛ ba Yesu Almasihu, Bahay a mɛnuko, dɔ sa tam dɔ. Winen i may ahay à mburom wa mba.

²¹ Kà sak a may ahay nà, i mbɛda anan zek a mɛnuko bɛle a anaya awan, aday i tɛra anan zek tɛ mazlaɛ a kawa ananahan awan. I ga way ata nà, tɛ mɛgala mbala anahan a sɛ lavan nga anà way ahay fok ata awan.

4

Zay à ga inde à wulen su dɔ a Yesu ahay

¹ Natiya, mɛrak uno ahay, tiven njɛnjan à cɛved a Mbɛrom inde, kawa anuno sɛ dakak ikwen anan ata awan. Nɛ pɛlay kwanay bayak awan, aday haway a kwanay u go re. Nen mɛ taslay mivɛl awan anga kwanay a fok, ni hɛran nga anà zek anga kwanay car uno ahay.

² 'Am uno inde anga uwar a cew a anaya re, atɛ Evodi tɛ Sintike. Na gan may nà, tɛ tɛma anan 'am a anan: Abayak nga a tinen à tara nɛ kɛrtek, anga tinen dɔ ana Yesu Almasihu ahay.

³ Aday iken ite mɛndala uno Suzugos*, nɛ cɛce panak nɛ, man zek anà uwar a cew ataya ite. Manay tɛ tinen, mɛ rɛzlek anan à nga wa sɛ dɛkay anan lɛbara a Yesu mugom awan. Manay nà, atɛ uwar ataya awan, tatɛ Kɛleman, aday tu dɔ si mer su way a azar aya fok, ma gak mer su way pɛ kɛrtek awan. Tinen a fok, Mbɛrom kɛ vindɛk a slɛmay a tinen à dɛrewel su dɔ tɛ sifa aya inde.

⁴ Kwanay nà, tisen mivɛl kwa siwa siwa fok, anga kwanay dɔ a Yesu ahay. Aday ni mɛnahan ayak nà, anà 'am anan re. Tisen mivɛl.

⁵ Sumor a nà, lele a kwanay à kay uho pa 'am sɛ dɔ ahay fok, tɛ canan. Sɛnen apan, Bahay a mɛnuko Yesu nà, winen inde tɛ kwanay.

* 4:3 Suzugos a nan sa ja nà, dɔ sa ga mer su way pɛ cakay su dɔ hinen.

⁶ Matanan, kâ jilen awan bay, əna way a kwanay sa gan may ahay fok nâ, dîken anan anan à Mbərom adəka. Dəbuken anan Mbərom, gen anan amboh, aday ngəren anan re.

⁷ Ki gen matanan nâ, Mbərom i varak ikwen zay anahan. Zay ata nâ, dō zənzen a i gəzlan alay sa san a kula bay. Zay ata i ba anan mivél a kwanay tə abayak nga a kwanay ahay pə ajalay nga ahay wa, anga kwanay dō anâ Yesu Almasihu ahay.

⁸ Mərak uno ahay, ni zəgahak ikwen anan ayak apan 'am uno aya inde həna. Way ahay inde nâ, tədə sə jalay apan. Matanan kutok, bayiken pə way dîdek aya awan, aday pə way tə mazlâb aya re. Bayiken pə way tədə aday sa daf apan nga ataya awan, tə way cəncan aya awan. Bayiken pə way mə rəba aya awan aday tə way tədə sə həran nga ataya awan. Way a anaya fok nâ, tinen lele, way tə mazlâb aya awan.

⁹ Way a nen sə dəkak ikwen anan, aday kə təmihen anan ataya nâ, gen matanan. Aday way a kə slənen pi nen wa, aday kə cinen uno nen apan ni ga ataya nâ, gen matanan re. Natiya, Mbərom, dō sə varak uko zay ata, i njahay tə kwanay kutok.

Pol a ngəran ù dō sə Filipi ahay

¹⁰ Nə ngəran anâ Yesu Almasihu, Bahay a mənuko, nə taslay mivél bayak awan, anga kə njiden sə bayakay ahay upo miza awan. Tə dîdek a nâ, abay ka taa bayiken ahay upo way anahan. Aday həna alay a kâ zlak pikwen wa bayak a, kə njiden alay a sə dəzle anan ahay upo həse bay.

¹¹ Kâ sa bayiken na ja matanan nâ, anga sa jəka way a kuco ata bay. Matana bay, anga nə sənak ide sə njahay zay tə way a inde upo ata kwa kəkəma fok.

¹² Nə sənak mətawak, aday nə sənak anjahay su dō zlile a re. Nə sənak anan way ahay cara cara fok. Nə sənak arah, aday nə sənak anahay ta may re. Nə sənak ide à sə njahay tə way a vasa vasa à alay inde, aday nə sənak ide à sə njahay mənəna way à alay inde re.

¹³ Natiya, ni mba apan sə səmen à way ataya fok nâ, anga məgala a Yesu Almasihu a sə vuro ata awan.

¹⁴ Kwa à ga nə matanan dəp nâ, ki gen lele ta su mo zek à dəcə uno ahay inde.

¹⁵ Kwanay dō sə Filipi ahay, bayiken pə alay a nen sə dəkak ikwen anan ləbara a Yesu mugom a kurre ata aday. A alay a nen sə slabak pə daliyugo a kwanay Makedoniya wa ata nâ, su mo zek nə, kwanay dəkdek, bina egliz miza inde kâ mak uno zek anga sa man zek anâ 'am a Mbərom nâ, ibay.

¹⁶ A alay a nen à wulen su doh sə Tesaloniki dükwen, ka taa men uno zek pə way a sa taa kuco ataya re.

¹⁷ Kâ sa bayiken, na ja matanan nâ, anga sa jəka nə dúbok pikwen wa way ata bay. Əna nə taslay mivél adəka nâ, anga na san zle Mbərom i daf pikwen alay sə meskefe anahan anga way a kwanay sə vuro ata awan.

¹⁸ Nə təmahak way a kwanay a sə sləno anan ahay Epafəroditus ata awan. Na ca apan nâ, bayak awan, ni ga dəcə sə awan sabay re. Way a kwanay a sə sləno ahay ata nâ, lele. Kə viren nâ, anâ Mbərom. I təma anan, a zlan à nga re.

¹⁹ Mbərom a aday nâ, awan a a kəcan à alay inde bay, anga winen a kərtək məduwen awan. Natiya, i mba apan sə varak ikwen kwa ma fok tə alay a Yesu Almasihu.

²⁰ Dō ahay fok tə zambad a Mbərom Bəbay a mənuko pa sə viyviya awan. Amen!

Pol a jan 'am anâ dō ahay

²¹ Jen anan 'am ù dō a Yesu ahay fok kərtək kərtək tə sləmay a Yesu Almasihu. Mərak a mənuko həna à man a anan ataya fok ta jak ikwen ayak 'am re.

²² Aday dō a Yesu a azar aya fok ta jak ikwen ayak 'am re. Mə zakan a jiya nâ, anâ dō sa ga mer su way əga bahay sə Ruma ahay.

²³ Bahay a mənuko Yesu Almasihu à gak ikwen sumor anahan.

**Derewel ana Pol sɛ vinden ayak
anà dɔ sɛ
Kolosiya ahay
Adakay way pɛ deftere a
anan**

Sa daf Egliz à wulen su doh sɛ Kolosiya nà, Epafəras. A alay ana Pol sɛ vinde derewel a anan nà, tinen à dangay maya tɛ Epafəras. A dakan atan anan nà, Yesu Almasihu winen bahay a pa nga sɛ way ahay fok, aday a dakan atan anan azla a tinen à tɛra kawa su dɔ mɛ japay a tɛ Yesu Almasihu ataya awan. Matanan, adaf nga pɛ Yesu a zalay asan way sɛ daliyugo ahay fok, tɛ pərahan azar anà atatak way ataya bay.

Nga sa 'am ahay

Yesu winen bahay a pa nga sɛ way ahay fok (1.1-23)

Yesu nà, way a Mbərom mi der awan (1.24-2.5)

Anjahay wiya mbala dɔ a Yesu Almasihu ahay (2.6-4.6)

Andav sa 'am ahay (4.7-18)

Pol a jan ayak 'am anà Kolosiya ahay

¹ Sɛ vindek ikwen ayak derewel a anan nà, nen Pol, nen dɔ ana Mbərom sɛ ngaman aday sɛ tɛra anan dɔ maslan ana Yesu Almasihu ata awan. Derewel a anan a zlak ayak nà, à alay a manay wa tɛ Timote mɛrak a mənuko ata awan.

² Mɛ vindek ikwen ayak anà kwanay dɔ a Yesu ahay à Kolosiya, kwanay mɛrak a manay ahay, mɛ japay aya tɛ Yesu Almasihu. Mbərom Bəbay a mənuko à gak ikwen sumor aday à varak ikwen zay anahan.

Pol a ngəran anà Mbərom anga dɔ sɛ Kolosiya ahay

³ A alay a wura wura, manay apan mi ga amboh anga kwanay cəna, mɛ mbədək anan à nga wa sɛ ngəran anà Mbərom anga kwanay bay re.

⁴ Mɛ ngəran anga mɛ slənek kwanay nà, kɛ tamihen Yesu Almasihu à mivɛl a kwanay inde tɛ didek awan, aday kwanay apan ki gen anan asan zek anà dɔ a Yesu ahay re.

⁵ Ki gen matanan nà, anga kɛ sənən zle Mbərom kɛ lavak ikwen anan zek tɛ way lele aya à mburom à man anahan awan. Aday kwanay apan ki dɛfen anan ide à way a kwanay saa njad anan mba ata awan. Kɛ sənən pɛ way a Mbərom a sɛ lavak ikwen anan zek ata nà, kurre à alay a kwanay sɛ sləne ləbara mugom a sa 'am didek a ata awan.

⁶ Ləbara sa 'am a mugom ata nà, kà tak 'am pɛ daliyugo kwa aha fok. Kɛ tɛrak nà, kawa sɛ aday winen apan i har, a wahay wan bayak a ata awan. Natiya, 'am a Mbərom winen apan i zəga sa zla pa 'am pa 'am à wulen a kwanay inde dukwen matanan re. A dazlan sɛ zəga sa zla pa 'am pa 'am à wulen a kwanay, à alay a kwanay a sɛ sləne Mbərom kà gak ikwen sumor acəkan ata awan.

⁷ Sɛ dɔkak ikwen anan ləbara sa 'am a mugom ata nà, Epafəras, car a manay i mer su way a Yesu Almasihu inde. Winen a ga mer su way a Yesu Almasihu nà, tɛ mivɛl kɛrtek awan. Winen apan i ga mer su way a Yesu àga kwanay à yime a manay inde.

⁸ Epafəras ata nà, kɛ dɔkak umo anan mer su way anà Apasay a Mbərom sɛ varak ikwen mɛgala sɛ pəlay mɛrak ahay ata awan.

⁹ Anga nan kutok, a ban kwa pɛ ana manay sɛ sləne ləbara a kwanay ata wa nà, manay mɛ mbəsakak sa gan amboh anà Mbərom anga kwanay bay hwiya. Ma gan amboh nà, anga aday kɛ sənən way anahan sa gan may, aday à varak ikwen kəlire* tɛ asan way tɛ mɛgala sɛ Apasay anahan.

¹⁰ Natiya tɛ kəlire sɛ asan way ata kutok, anjahay a kwanay i zlan à nga anà Bahay a mənuko, ki gen way anahan sa gan may ahay fok, aday ki gen mer su way lele aya cara cara. Ata asan way a kwanay pɛ Mbərom i zəga nɛ pa 'am pa 'am.

¹¹ Ma gan amboh anà Mbərom dɛkwen, anga aday à varak ikwen mɛgala sɛ mazlaɓ anahan sɛ jəra njənan, aday sɛ sɛmən anà way ahay fok tɛ ataslay mivɛl awan.

¹² Matanan, ngəren anà Bəbay Mbərom anga kɛ varak ikwen cəved a njad magwagway anahan sɛ lavan a zek a anà dɔ anahan ahay à mburom à man jiyjay a inde ata awan.

¹³ Mbərom kɛ tɛmak ahay mənuko à alay a mɛgala ana bahay sɛ ide zanzen a wa, aday a pak mənuko à man sɛ bahay a wan anahan ləliwe ata awan.

¹⁴ Sɛ tɛmay ahay mənuko à alay ana Fakalaw wa nɛ, wan a Mbərom, anga kɛ pəsek uko anan ines a nuko ahay.

Yesu Almasihu nà, Bahay sɛ lavan nga anà way ahay fok

¹⁵ Mbərom nà, kula dɔwan kɛ canak anan tɛ ide bay. Əna Yesu Almasihu dɔwan a mezeze a Mbərom ata kà kak uko anan ahay Mbərom awan. Yesu a nà, winen murkwaya sa wan a Mbərom ahay. A lavan nga anà way a Mbərom mɛ ndakay aya kəzlek jiga fok.

¹⁶ Mbərom a ndakay way ahay fok nɛ tɛ alay a wan anahan ata awan, kwa à ga

* 1:9 Kəlire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom.

nə pə daliyugo, kwa à mburom awan fok, kwa way aday də canan zle ataya, kwa way aday də canan bay ataya fok, kwa way tə mægala à mburom ataya awan, kwa maslay a Mbərom ahay tə bahay a tinen aya təkə fok. Way ataya fok mə ndakay aya nə, tə alay a wan anahan ata awan, aday anà wan anahan ata re.

¹⁷ Winen nà, a lahan anà way ahay fok, aday way ataya ta ga inde dukwen, anga winen a re.

¹⁸ Winen nà, pa nga ana dō sə japay tə winen ahay fok, tinen zek anahan awan. Winen adazlan sə way ahay fok. Sa lah sə slabakay ahay à məkə wa mama'am nà, winen a re. Matanan kutok, winen kə lahak anan pa 'am ana way ahay fok.

¹⁹ Mazlaḅ sə way a à Mbərom a inde ata fok nà, inde à wan anahan ata matana re, anga a zlan à nga anà Mbərom a nə matana awan.

²⁰ A nan à Mbərom a nà, way a mə ndakay ataya, kwa à mburom, kwa pə daliyugo fok, 'am á zlan atan pi zek tə winen nə tə mez ana wan anahan ata awan. Matanan kutok, zay inde à wulen a Mbərom tə dō ahay anga wan anahan ata awan, anga kə pəkak anan mez anahan, kə məcak pə dədom.

²¹ Kwakwa ata nà, kwanay dərən dərən pi zek wa tə Mbərom, kə tərən nà, dō manidə anahan ahay, anga ki gen nə way lelibay aya awan. Abayak nga a kwanay dukwen, lelibay aya re.

²² Əna Yesu kə tərak dō zənzen awan, aday kə məcak anga kwanay. Matana həna kutok nà, Mbərom kə zlahak anan məlmal anahan tə kwanay, tə amac a wan anahan a ata awan. Natiya kwanay kə tərən dō cəncan aya, aday ki mben apan sə tavay pa 'am a Mbərom mənjəna ines aday dōwan i mba apan sa mak ikwen anan mungok sabay.

²³ Natiya kutok, pərihen anan azar hwiya sa dəf nga nà, pa 'am sə ləbara a mugom ata pac pac, kə sa dagwiren wa bay fok. Tiven nà, njanjan lele. Dəfen anan abayak nga a kwanay nà, dook pə ləbara sa 'am a mugom a mbala a kwanay a sə sləne kurre ata awan. Ləbara sa 'am ata dukwen, daliyugo kəzlek kə slənek anan fok coy re. Həna, nen Pol nà, Mbərom kə tərak nen dō si mer su way anahan, anga sə dakay anan ləbara sa 'am a anan re.

Mer su way a Pol sa ga anga dō a Yesu ahay

²⁴ Həna nà, nen apan ni taslay anan mivél tə dəce uno ahay sa ga anga kwanay ata awan. A alay ata nà, Yesu Almasihu a kə sak dəce, matanan nen ni sa dəce anga dō anahan ahay tinen zek anahan ata awan. Na ga dəce matanan nà, anga aday mer su

way anahan sə dazlan à mivél a kwanay inde ataya á ndav wa.

²⁵ Mbərom kə zəḅak nen dō si mer su way anahan à wulen su dō anahan ahay wa. A gan may nà, nə dakak ikwen anan ləbara sa 'am anahan mugom ata fok.

²⁶ Kurre ata nà, ləbara sa 'am mugom ata nə mi dər awan, dōwan a san anan fan bay. Aya həna nà, Mbərom kə kak anan ahay uho anà dō anahan ahay kutok.

²⁷ A nan anà Mbərom nà, dō anahan ahay pu kon pu kon fok tə san way anahan mi dər ata nà, winen lele aday tə mazlaḅ a re. Way a mi dər ata nà, Yesu Almasihu a à mivél a kwanay inde ata awan. Tə winen awan, ki mben apan sa dəf anan abayak nga a kwanay dook pa man sə mazlaḅ anahan a aday ki sa njihen a udə ata awan.

²⁸ Anga nan, manay apan mi dakan anan anà dō ahay fok nà, Yesu Almasihu awan. Manay apan mi təkərən atan, manay apan mi jan atan panan fok nà, tə kalire a Mbərom a sə varan umo ata awan. A nan umo jiya nà, dō mə japay aya tə Yesu Almasihu ahay fok tə tərə nà, dō ma san nga aya pa 'am a Mbərom.

²⁹ Nen apan ni rəzlen à nga wa sa ga mer su way ata tə mægala mbala Yesu Almasihu a i nen inde nà, anga nan kutok. Sa ga mer su way a i nen inde nà, mægala ata awan.

2

¹ U no nà, sənen apan lele, mer su way həna nen apan ni ga ata nà, ma da 'am awan. Na ga mer su way a ma da 'am ata nà, anga kwanay dō sə Kolosiya ahay, tu dō sə Lawdikiya ahay, aday dukwen, anga azar su dō kula tə canak uno fan bay ataya re.

² Na ga matanan nà, anga sə varak ikwen mægala aday kə sənen zek à wulen a kwanay ahay inde, kə tərən zek kərtek awan. Aday asa u no nà, kə njiden kalire sa san didek a Mbərom fok. Ata nà, ki sənen anan way a Mbərom a mi dər ata awan, kawa sa ja nà, Yesu Almasihu.

³ Kalire tə asan way lele aya fok di tan à nga nà, à Yesu Almasihu inde.

⁴ Nə dakak ikwen anan ayak way a anaya nà, anga aday dōwan á sa wurbasak ikwen awan saa njak kwanay tə wurwer sa 'am ahay bay.

⁵ Sənen apan lele re, kwa nen inde à wulen a kwanay ibay dəp nà, apasay uno inde tə kwanay. Nen apan ni taslay mivél tə mindel nà, anga nə sləne kwanay apan ki gen way tə cəved aya awan, aday adaf nga a kwanay pə Yesu Almasihu nà, mə tavay a demer demer lele.

Anjahay su dō ana Yesu Almasihu ahay

⁶ Həna nà, kə təmihen Yesu Almasihu à mivél a kwanay inde winen nə bahay a kwanay a coy. Anga nan kutok, azla a

kwanay nà, à tèra kawa azla su dō mē japay aya tē winen acakan ataya awan.

⁷ Matanan, hen sləlay à winen inde lele, kawa sé sa pak anan sləlay anahan ahay à yugo inde lele ata awan. Həren à 'am anahan inde, adaf nga a kwanay pə winen à ga nə njənnjan kawa ana kwanay a sə tətək ata awan. Ngəren anà Mbərom bayak awan.

⁸ Aya əna, sənən pi zek lele, bina dō ahay ti i njak kwanay tē atətək way mung-walay aya, aday tē asan way kəriya aya awan. Aday cəkəbay asan way a tinen ataya nə asan way su dō zənzen awan, kabay asan way sə apasay lelibay aya sə daliyugo a anan, bina asan way mbala Almasihu itəbay. Kə pəken anan sləmay anà atətək way a tinen ataya bay jiga awan,

⁹ anga anjahay a Mbərom fok nà, winen i zek ana Yesu Almasihu inde.

¹⁰ Matanan həna, kwanay kə jipen tē winen a kutok ata nà, Apasay a Mbərom dukwen kə rahak à kwanay inde coy re. Anga Almasihu a nà, Bahay a pa nga sə way a tē mægala aya à mburom ata fok.

¹¹ Anga ajapay a kwanay tē winen ata nà, Mbərom kə gak pikwen mez anahan sə dakan anan anà dō ahay kwanay nə dō anahan ahay. Kwakwa ata a jan anà Yahuda ahay nà, tā gad mədəndalas anga tinen dō anahan ahay. Aya kwanay hana kutok nà, Mbərom a a ga pikwen mez sə dəkay anan nə kwanay dō anahan ahay ite. A ga way ata nə tē alay su dō bay, əna tē alay a wan anahan Yesu Almasihu awan. Winen kə rak ahay kwanay à anjahay a kwanay sə kwakwa lelibay ata wa coy.

¹² A alay a kwanay sa ga baptisma ata nà, kə tərək kawa ta lak kwanay à məkə inde pə kərtek a tatə Yesu Almasihu awan. Aday à alay a kwanay sa may ahay à a'am wa ata dukwen kə tərək kawa Mbərom a slabakay ahay kwanay à məkə wa pə kərtek a tatə Yesu Almasihu a re. A tèra matanan nà, anga kwanay kə dəfan apan nga, mægala a Mbərom inde sə slabakay ahay kwanay à məkə wa kawa anahan sə slabakay anan ahay Yesu Almasihu à məkə wa ata re.

¹³ A alay ata nà, Mbərom a ca pikwen nà, kawa dō ma mac aya awan, anga kwanay nà, dō sa ga ines ahay, aday anga kə gak pikwen mez sə dəkay anan kwanay nə dō anahan ahay ata fan bay re. Aya hənə kutok, Mbərom kə varək ikwen sifa tē Yesu Almasihu. Aday asa, winen kə pəsek uko anan ines a mənuko ahay fok re.

¹⁴ A alay ata nà, sariya a Mbərom kə bənək mənuko, anga də pərahak anan azar anà 'am anahan ma ja aya ata bay. Əna pə dəfa anahan a wa nà, Mbərom kə ngərək anan dərəwel a aday gudire sə ines a mənuko ahay mē vinde aya uda ata aday kə

darək anan pə dədom a mē zləngəd awan. Matanan sariya inde puko sabay sə coy.

¹⁵ A alay a Yesu Almasihu sa mac pə dədom a mē zləngəd ata nà, kə jakək anan alay pa nga anà mægala ana bahay sə setene ahay à bagəbaga mburom inde ata fok, kə mbək patan. Kə pəkək atan waray i ide pa 'am sə dō ahay fok re.

¹⁶ Anga nan kutok, dōwan à sa mak ikwen anan mungok pa 'am sə way sa pa, kabay pə way sa sa ahay bay. Matanan asa re, dōwan à sa mak ikwen anan mungok pa 'am sa ga azar uko pə ava pə ava ata bay, kabay pa 'am sa ga azar uko pə kiya pə kiya ata bay, kabay pa 'am sə dəfan apan anà luvon sa man uda ata bay jiga awan.

¹⁷ Way ataya fok nà, minje pə way saa nay ahay, bina dīdek sə way ataya fok nà, à Yesu Almasihu a inde.

¹⁸ Dō ahay inde bayak awan tinen apan ti zluwe anan dō ahay ta sa ja nà, dō ahay tē nahay anan nga a tinen aday tē dəfan apan anà maslay a Mbərom ahay re. Tē varən zlangar anà cən sə zúbay a tinen ahay ta sa ja nə Mbərom sa man atan anan ahay way ataya i cən sə zúbay inde. Ajalay nga a tinen aya nə pə way sə daliyugo a anan dəkdek. Matanan jəba su dō ataya nà, kə sa bənən atan à 'am wa bay jiga awan, anga tinen dō sə həran nga i zek ahay, dō sə kwecele ahay re.

¹⁹ Dō ataya nà, tē mbəsakək sə japay tē Yesu Almasihu. Winen nga awan pu dō a Yesu ahay, aday hawal si zek ahay ta njad sa japay pi zek nà, anga nga ata awan. Dəmbazl si zek ahay tē japay atan pi zek aday a njad sa har tē alay a Mbərom kutok re.

²⁰ Hənə kə sənən apan zle lele, kwanay nà, kə məcən pə kərtek a tē Yesu Almasihu coy. Anga nan, apasay sə daliyugo a anaya ti mba pikwen sabay. Ata nà, ki gen way ahay hwiya kawa kwanay dō sə daliyugo ahay nə angamaw? Abay ike kə dəfan anan apan anà 'am sə awan aya pərsləsle nà, angamaw?

²¹ 'Am kawa: «Kə laman alay anà way a anan bay», «Kə tukom way a anan bay», kabay «Kə zəba anan way a anan bay» re.

²² Da jak dī dəfan apan anà way ataya cənə, da san zle, ta nay à abayak nga su dō zənzen a wa dəkdek, way ataya fok ti lize.

²³ Mama'am a nà, dō ahay tē bayək nà, atətək way ataya tē varən kəlire anà dō ahay, anga atətək way ataya ti gan bəlaray anà dō ahay sa ga pəra kawa sa zlan à nga anà dō ahay, sə nahay anan nga à məndək, aday sə kətəh anan nga a tinen re. Aya əna, mer su way matanan ataya fok nà, i man zek anà dō ahay sə mbasay pi mer su way sə ubor si zek ahay bay re.

3

Yesu Almasihu kà mbədāhak ikwen anan anjahay

¹ Kə sənən apan zle coy kwanay nà, kə slabiken ahay à mæke wa tatə Yesu Almasihu fok. Anga nan kutok, dāfen anan abayak nga a kwanay nə dook pə way aya aday kwanay saa njad à mburom ata awan. Ki njiden anan nà, à man ana Yesu Almasihu, dōwan a mə njahay a tə day sə alay puway a Mbərom ata awan.

² Matana awan, abayak nga a kwanay à ga nə dægacce pə way a à mburom ata awan, bina kə bayiken pə way sə daliyugo ahay bay.

³ Anga nan kutok, kə sənən apan zle, kwanay nà, kə mæcen, aya əna Mbərom kə slabakak ahay kwanay à mæke wa. Natiya kutok, sifa a kwanay inde wiya awan, winen mi der a à alay ana Yesu Almasihu inde pə cakay a Mbərom.

⁴ Tə didek a nà, Yesu Almasihu nə winen sifa a kwanay. Natiya, pə luvon a aday Yesu Almasihu a kà sak a sləray ahay ata nə kwanay dukwen ki sləren ahay nə tə winen awan, aday tə mazlaḅ anahan a re.

⁵ Anga nan kutok, mbəsiken anjahay a kwanay lelibay ataya fok. Mbəsiken way kawa aján uho, aga way sə waray ahay, aga ubor pə way ma ga waray aya awan, tə way lelibay aya awan, aga ide pə way ahay. Bina ka sak i gen ide pə way ahay nà, ki dāfen anan apan kawa tinen mbərom ahay. Mbəsiken anan way ataya fok.

⁶ Anga mer su way a lelibay ataya fok, Mbərom i ga mivél pu do sə dāfan apan bay ataya awan.

⁷ A alay ata nà, anjahay a kwanay a dukwen matana awan, ki gen ahay jəba si mer su way a lelibay ataya re.

⁸ Aya hana kutok nà, mbəsiken way ataya fok: Kí gen mivél bay, awan à cəbək ikwen bay, kí gen anan way lelibay aya anà do ahay bay, kà si gen mənjelgek bay, kà sa nəsən anan 'am anà dōwan bay,

⁹ kà sa gəden anan mungwalay i zek ahay bay, anga anjahay a kwanay lelibay a sə kwakwa ata nà, kə mbəsiken anan ti mer su way anahan aya təkə fok.

¹⁰ Həna Yesu Almasihu kə mbədāhak ikwen anan anjahay a kwanay wiya awan. Kawa kə pəken zana wiya a pi zek, kə tərən do wiya aya coy. Dōwan a kwanay wiya ata winen apan i zəga sə ndakay zek nə pac pac, anga aday kí gen minje tə Mbərom, do sə ndakay kwanay ata awan. Natiya ki mben apan sa san anan Mbərom lele cərah kutok.

¹¹ Anga nan kutok, həna nà, awan sə gəzla anan Yahuda ahay pi zek wa tu do azar aya nà, ibay. Do ma gad mədəndalas aya awan, tu do ma gad a bay aya fok, tinen nə kərtek.

Do mə vəzle a bay aya awan, tu do mə vəzle a bay a tə mindel ataya fok, tinen kərtek a re. Aday do ɓile aya awan, tu do ɓile aya bay ata awan, tinen kərtek a ca. Do ataya fok, awan kə gəzlaḅ atan alay pi zek wa bay. Anga zek ana Yesu Almasihu a nà, winen pa nga sə do ahay fok, aday à mivél su do anahan ahay inde fok re.

¹² Matanan, kwanay nà, kə tərən do a Mbərom ahay coy, a pəlay kwanay anga winen a sə walay kwanay. Anga nan, sumor a nà, azla a kwanay à cəved a Mbərom inde à ga nə lele. Gen anan sumor i zek ahay fok, tərən do lele aya awan, do mə nahay nga aya awan, do sə kəffe aya awan, aday do sə munapanaw ahay re.

¹³ Səmen anan i zek ahay. Kwa abay awan inde kə slahak anan u uko inde anà dōwan aya dəp nà, tə pəse zek ahay, anga Bahay a mənuko nà, winen apan a taa pəsek uko anan ines a nuko ahay.

¹⁴ Way lele bina maw nà, sənən zek à wulen a kwanay ahay inde. Ata ki gen matanan nà, asan zek i japay kwanay pə kərtek awan, aday mivél a kwanay ahay dukwen, ti ga nə kərtek a re.

¹⁵ Mbəsiken anan mivél a kwanay anà zay a Yesu Almasihu sə varak ikwen ata anga aday à lavan nga anà mivél a kwanay. Mbərom a ngamak ikwen ahay à zay anahan ata inde anga aday kə tərən uda zek kərtek awan. Natiya ngəren anan kwa siwa siwa fok.

¹⁶ 'Am ana Yesu Almasihu à rah anan mivél a kwanay ahay. Diken anan anan 'am a Mbərom i zek ahay, men anan zek i zek ahay tə atətak way ahay tə kəlire mbala ana Mbərom a sə varak ikwen ata awan. Gen ara sə zambad anan Mbərom, tə ara sə haran nga, aday tə ara mbala ana Apasay a Mbərom sə dakak ikwen anan ata awan. Ngəren anan à Mbərom tə ataslay mivél awan.

¹⁷ Way a kwanay saa ga ta sa ja fok nà, gen nà, tədə kawa do a Bahay Yesu ahay, ta sə ngəran apan anà Mbərom Bəbay a kwanay anga Yesu.

Anjahay su do a Yesu ahay

¹⁸ Kwanay uwar ahay, dāfen anan apan anà mbaz a kwanay ahay nə lele. Wita nà, way aday tədə do a Yesu ahay ti ga ata awan.

¹⁹ Kwanay mungol ahay, pəlen anan uwar a kwanay ahay lele, kà si gen atan alay bay.

²⁰ Kwanay gwaslay ahay, bənen anan à 'am wa anà atə bəbay a kwanay tə may a kwanay ahay pə way ahay fok lele. Ata ki gen matanan nà, i zlan à nga anà Bahay a mənuko.

²¹ Kwanay bəbay sə gwaslay ahay kutok, kà si ngərzen pə gwaslay a kwanay ahay ɓəra ɓəra bay, bina ti njahay nə sleɓərɓərre.

²² Kwanay bile ahay ite, dafen anan apan anà bahay su doh a kwanay ahay lele. Ká sa dafen atan apan ná, pə íde a wa aday á zlan atan á nga ata cəna coy bay. Əna dafen atan apan nə lele tə mível kərtek awan, anga kwanay ná, dō sə jəjaran á Mbərom ahay.

²³ Kwanay apan ki gen ná, mer wura wura fok cəna, gen nə tə mível kərtek awan, kawa ki gen anan mer su way anà Bahay a mənuko, bina anà dō zənzen a bay.

²⁴ Sənen apan lele, saa varak ikwen magwagway pi mer su way a kwanay ahay ná, zek a Bahay a mənuko awan, i varak uko anan way anahan sə zlapan anan anà dō anahan ataya awan. Bahay a kwanay sa gan mer su way ata ná, winen Almasihu.

²⁵ Sənen apan lele asa re, dowan a ká gak ines ná, Mbərom i gan sariya pə ines anahan ata awan. Bina Mbərom a gəzla dō ahay pi zek wa itəbay asanaw!

4

¹ Kwanay bahay su doh ahay ite, gen anan nga anà bile a kwanay ahay nə lele aday tə cəved awan. Bina kwanay dukwen, kə sənen zle, bahay inde á mburom pa nga a kwanay re asanaw?

Gen anan amboh á Mbərom aday tərən dō ma san way aya awan

² Rəzlen anan á nga wa sa gan amboh anà Mbərom tə sə nğəran kwa siwa siwa fok.

³ Gen anan amboh á Mbərom anga manay re. Gen anan amboh anga aday má njad cəved sə dakay anan ləbara sa 'am ana Almasihu mi dər ata anà dō ahay. Həna manay á dangay ná, anga ləbara sa 'am anahan ata awan.

⁴ Gen anan amboh á Mbərom ná, anga aday tı mo zek sə dakay anan 'am anahan anà dō ahay cərah lele, kawa abay təde ni dakay anan ata awan.

⁵ Gen anan nga anà anjahay a kwanay á mamasl su dō sa san Mbərom bay ahay inde ata ná, lele. Kwa siwa cəna, ká sa təmen anan alay a bay, gen nə way lele aya awan.

⁶ A akad bala a kwanay ahay inde ná, 'am a kwanay ataya fok á ga nə 'am lele aya ma daf nga awan. Matanan ki sənen sə mbədahan apan anà dō sə cəce 'am ahay fok.

Aja 'am mədakwidok aya awan

⁷ Mərak a nuko Tikikus i dakak ikwen anan ləbara sə njahay uno á man a anan ata awan. Tikikus ná, winen mərak a mənuko, car uno re, winen dō sa ga mer su way a Bahay a mənuko ndekərkərre lele. Manay apan mi gan mer su way anà Mbərom miya awan.

⁸ Nen apan ni slənak anan ayak ná, anga aday á təkərek ikwen anan ləbara a manay, aday i varak ikwen məgala sə pərahan azar a Mbərom.

⁹ Tikikus i zlak ayak tə mərak a mənuko Onesimus dō sə əga kwanay awan. Winen nə car a mənuko, aday a ga mer su way a Mbərom ná, ndekərkərre re. Tinen ti dakak ikwen anan way sə tərə á man a manay a anan ataya fok.

¹⁰ Matanan Aristarkus, dowan a manay á dangay həna miya ata ká jak ikwen ayak 'am. Aday Markus, wan a mərbay ana Barnabas ká jak ikwen ayak 'am. Kə sənen apan zle, na jak ikwen lele, Markus ká sak a dəzlek ayak ná, təmihen anan lele.

¹¹ Yesu sə dowan inde tə ngaman Yustus re ata, ká jak ikwen ayak 'am. A wulen ana dō su mo zek sa ga mer su way anga bahay a Mbərom ataya ná, Yahuda maza aya ibay, si tinen a maakankəna ataya, coy. Tinen ná, ta mak uno zek sə vuro məgala í mer su way inde wanahan.

¹² Epafaras ká jak ikwen ayak 'am. Winen ná, dō sə əga kwanay aya re, winen dō sa ga mer su way a Yesu Almasihu cite. Winen apan i rəzlen á nga wa sa gan amboh anà Mbərom pac pac anga kwanay. A gan amboh a Mbərom ná, anga aday kə tərən dō mə jərə aya awan, kə tərən dō ma san nga aya awan aday kə sənen sa ga way ana Mbərom sa gan may fok kutok.

¹³ Na san pi mer su way anahan sa ga tə mətəndəron ataya zle anga kwanay, anga dō sə Lawdikiya ahay, aday anga dō sə Hirapolis ahay re. Winen ná, ni ra ambar anahan a tətə.

¹⁴ Lukas car a mənuko doktor ata ká jak ikwen ayak 'am aday Demas dukwen ká jak ikwen ayak 'am re.

¹⁵ Matanan jen anan 'am anà mərak á mənuko ahay á Lawdikiya ataya awan. Jen anan 'am anà Nimfa tu dō a Yesu ahay sa taa halay nga əga winen ataya awan.

¹⁶ Derewel a anan ná, jingen anan əga kwanay, aday kə slənen atan anan ayak anà dō sə egliz sə Lawdikiya ahay tı jinge anan re. Aday derewel uno sə vinden anà Lawdikiya ahay ata kə dəzlek ayak əga kwanay ná, jingen anan ite re.

¹⁷ Jen anan anà Arkipus ná, á demed pi mer su way a Bahay a mənuko sə mbəsakan ata sa ga anan nə lele.

¹⁸ Nen Pol, na jak ikwen ayak 'am. Nə vindek ayak 'am a anan ná, tə alay uno awan. Sənen apan lele re, nen ná, á dangay hwiya.

Natiya Mbərom á gak ikwen sumor anahan.

**Derewel ana Pol sə vinden ayak
anə dō sə
Tesaloniki ahay
mama'am awan
Adakay way pə deftere a
anan**

A derewel a anan inde nā, Pol a ngəran anə dō a Yesu ahay à Tesaloniki anga ta gak mətəndaron sə pərahan azar à Yesu. A jan atan nā, tā ga mer su way bayak a anga sə wadaf anan ləbara a Yesu mugom a pə daliyugo. A dakan atan anan anjahay a tədə i zlan à nga anə Mbərom ata awan, aday way saa təra à alay a Yesu Almasihu i may ahay ata awan.

Nga sa 'am ahay

Asan zek ana Pol anga dō a Yesu ahay à Tesaloniki (1.1 - 3.13)

Anjahay su dō a Yesu ahay (4.1-12)

Amay ana Yesu Almasihu (4.13 - 5.28)

Pol a jan 'am anə dō sə Tesaloniki ahay

¹ Sə vindek ayak derewel a anan nā, nen Pol, manay tə Silas tatə Timote. Ma jak ikwen ayak 'am anə kwanay dō a Yesu ahay à wulen su doh sə Tesaloniki, kwanay dō ana Bəbay a nuko Mbərom tə Bahay a mənuko Yesu Almasihu. Mbərom à gak ikwen sumor anahan, aday à varak ikwen zay re.

Pol a ngəran à Mbərom anga dō a Yesu ahay à Tesaloniki

² Manay mə ngəran anə Mbərom kwa siwa siwa anga kwanay a fok. A alay a manay apan mi ga amboh cəna, mə mbəsak sa ga amboh anga kwanay bay.

³ Ma gan amboh anə Mbərom Bəbay a mənuko nā, mə bayak pi mer su way a kwanay sa ga anga kə dəfen nga pə Yesu Almasihu Bahay a mənuko ata awan, aday pi mer su way a kwanay sa ga lele ata anga kə pəlen anan, aday pə atavay a kwanay nənjan a anga kə dəfen anan idə həna ata dukwen anə winen a re.

⁴ Mərak a manay ahay, Mbərom a pəlay kwanay aday ma san zle, kə walak kwanay sə təra dō anahan ahay.

⁵ A alay a manay sə dəkay anan ləbara mugom a əga kwanay ata nā, ma jak ikwen nə 'am kəriya aya bay, əna ma ja 'am tə məgala sə Apasay Cəncan awan. Ma san zle coy, 'am a manay sa jak ikwen ataya nə tinen 'am didək aya coy re. A alay a manay əga kwanay ata dukwen, mə njahay kəkəməw nə kə sənən zle lele. Ma ga matanan nə anga sa mak ikwen zek.

⁶ Kwanay aday nā, ki zlen həna nə kawa ana manay sa jak ikwen ata, aday kawa ana Bahay a mənuko sa gan may ata kutok.

Kə təmihen anan 'am a Mbərom lele. Aya əna, dō ahay ta gak alay tə kwanay bayak a anga 'am ata awan. Aday tə winen ata təkə dukwen, kə tislən anan mivəl ta 'am ata adəka, anga Apasay Cəncan a kə varak ikwen məgala.

⁷ Natiya kutok, kwanay apan ki dīken anan anan cəved a Mbərom lele anə dō ahay pə daliyugo sə Makedoniya tə Akaya.

⁸ Dō ahay bayak a à Makedoniya tə Akaya tə slənek ləbara sa 'am pə Bahay a mənuko anga kwanay. Kwa ta sə wura fok, dō ahay tə slənek coy kwanay apan ki dəfen nga pə Mbərom. Awan inde mi zəgahan atan anan apan sabay.

⁹ Bina tinen a tə alay a tinen a, tinen apan ti ja coy kə təmihen manay əga kwanay nə kəkəməw. Tinen apan ti taker ləbara sa 'am a kwanay sə mbəsak pəra ahay ata, aday kə mbədīhen anan mivəl a kwanay pa sa gan amboh anə Mbərom, winen dō tə sifa aday winen dō didək ata awan.

¹⁰ Ta san zle coy re, kwanay apan ki ben nə Wan anahan saa nay ahay à mburom wa ata awan. Wan anahan ata nā, Yesu, Mbərom sə slabakay anan ahay à məke wa ata awan. Wan ata nā, i tam mənuko anga aday Mbərom à ga puko mivəl à alay anahan saa ga sariya ata sabay.

2

Mer su way ana Pol sa ga à Tesaloniki

¹ Mərak a manay ahay, kwanay a kə sənən zle, ana manay sa zlak ayak əga kwanay ata nə kə tarak awan kəriya bay.

² Kə sənən zle, ma sak dəcə à wulen su doh sə Filipi, anga ta gak alay tə manay, tə gənahak umo. Mə dəzlek ayak əga kwanay à Tesaloniki dukwen, dō a matanan ataya tinen inde bayak a re. Əna tə winen a təkə dukwen, Mbərom kə bənək umo mbac bayak awan, aday mə dəkak ikwen anan ləbara mugom a sa nay à alay anahan wa ata kutok.

³ Manay apan mi dakan anan cəved didək a anə dō ahay nā, mə gədan atan nə mung-walay bay, way lelibay aya inde à mivəl a manay itəbay re, mə njəkan uda anə dōwan bay.

⁴ Mə təkər nā, way ana Mbərom a sə varan umo ata awan, bina a ca pumo nā, ma slak sə dəkay anan 'am anahan, aday a varan umo anan ləbara anahan mugom a à alay inde sə dakan anan anə dō ahay kutok. Ma ja 'am nā, aday mə zlan à nga anə dō zənzen a bay, əna aday mə zlan à nga anə Mbərom awan, winen dō sa san abayak nga a manay ata awan.

⁵ Kə sənən zle lele re, ma jak ikwen 'am sa rak ikwen mindel bay, aday ma jak 'am sə rəke pikwen wa way bay re. Way uno sə

vinde hēna ata đukwen, Mbərom a san zle, winen 'am đidek awan.

⁶ Kula mē pəlak đowan á hēran umo nga bay. Kwa á ga nē kwanay, kwa á ga nē đo maza aya awan, ma gak anan may matanan bay.

⁷ Abay cəved inde mi cəce pikwen wa way ahay kawa đo məduwen aya sa ga ataya bidaw, anga manay nē đo maslan ana Almasihu ahay. Əna mē cəcihek awan bay. Mē tēra adəka nā, đo səkəffe aya á wulen a kwanay, kawa uwar sa gan nga anā gwaslay anahan ahay ata awan.

⁸ Mē pəlay kwanay bayak awan. Anga nan, ma zlak ayak ága kwanay nā, mē pəlay sē đakak ikwen anan pa 'am nē ləbara mugom a sa nay ahay pə cakay ana Mbərom wa ata awan. Aday winen ata đəkđek bay re. Mē pəlak sē varak ikwen anan nga a manay aya re, anga ki zlen umo á nga cəvedabay.

⁹ Mərak a manay ahay, kē mbəđəken anan á nga wa ti mer su way a manay sa ga ága kwanay ata bay asanaw? Kwa á ga nē sē luvon, kwa á ga nē sē ipec, ma ga mer su way nē ndekərkərre, anga aday á alay a manay apan mi đakak ikwen anan ləbara mugom a sa nay á alay a Mbərom wa ata nā, má njad way sa pa mənjenja sē bənak ikwen uda mbiyed.

¹⁰ Kwanay a kē sənən zle ma ga mer su way ága kwanay nē kəkəməw, aday Mbərom đukwen a san a zle re. Anjahay a manay ága kwanay đo a Yesu ahay nē lele, đidek awan, đowan i gəđan umo azar pə awan a ibay.

¹¹ Kē sənən zle re, ma ga way ahay tē kuwaya a kwanay nē kawa bəbay sa ga way tē gwaslay anahan ahay ata awan.

¹² Ma taa dubok kwanay, aday ma taa varak ikwen mēgala, ma taa jak ikwen đukwen pac pac, zlen azla sa zlan á nga anā Mbərom, đowan a sē ngamak ikwen aday kī zlen á bahay anahan inde tē mazlađ ata awan.

¹³ Mi nğaran anā Mbərom hwiya re, anga á alay a manay sē đakak ikwen anan 'am anahan ata nā, kē təmihen anan nē kawa 'am su đo zənzen a bay, əna winen kawa 'am a Mbərom a way anahan. Tē đidek a nā, wita nē 'am a Mbərom acəkan. 'Am ata winen apan i ga mer su way á mivél a kwanay inde, kwanay đo sa đaf nga pə Yesu ataya awan.

¹⁴ Mərak uno ahay, kwanay kē tərən kawa đo ana Yesu Almasihu ahay á egliz a Mbərom pə daliyugo sē Yahudiya ata awan. Yahuda ahay ta gak atan alay anga tē pərahan azar anā Yesu. Matanan hēna đo a kwanay ahay ti ga alay tē kwanay đukwen, kawa winen ata kəsłsłs.

¹⁵ Yahuda ataya tē vədak ahay đo maja'am a Mbərom ahay kwakwa, tē vədak anan Bahay a mənuko Yesu, aday hēna tē rəzłak manay re. Way a tinen sa ga ata a zlan á nga

anā Mbərom a bay jiga awan. Ta nan ide anā đo ahay fok.

¹⁶ Abay tē gafak umo 'am sē đakay anan ləbara sa 'am a Mbərom anā đo su kon azar aya, anga aday đo ataya tá tam bay. Matanan kutok, ta rah anan wa nā, ines a tinen ahay, aday Mbərom a kē gak patan mivél hēna acəkan.

Haway ana đo sē Tesaloniki ahay a gan anā Pol

¹⁷ Mərak uno ahay, á alay a mənuko sē gəzla nga ata nā, mivél kē hanak pumo anga haway a kwanay i gan umo. Ma zla way a manay nā, njufok aya awan, anga abayak nga a manay kē mbəđəkek ayak pə kwanay á đəba. Abay a nan umo sa mak ayak ága kwanay maza awan.

¹⁸ Manay a fok ma gan may sa mak ayak saa cay kwanay. Nen Pol ta nga uno, na gan may saray bayak a re, əna Fakalaw kē nəsək anan cəved awan.

¹⁹ Mē bayak pə kwanay nē anga kwanay kē viren umo mēgala sa đaf nga pə way a Mbərom sē zlapay anan i varan anā đo ahay ata awan. Sē varan umo ataslay mivél hway apan təkede đukwen, kwanay re. Jugo sē vize a manay ahay saa ga anan ti zek pa 'am anā Bahay a mənuko Yesu azanan i may ahay ata nā, kwanay.

²⁰ Tē đidek a nā, đo ahay tē varan umo zlangar anga kwanay nē bayak awan, aday mē taslay mivél đukwen tē kwanay a re.

3

¹ Hawaya a kwanay kē gak umo cəna, mbac a slan umo cəvedabay. Anga nan, ma ja, ma wa, mi slənak ikwen ayak Timote. Ata aday suwan mi njahay way a manay á Atena taayak a manay a tamak.

² Timote nā, mərak a mənuko, winen apan i ga mer su way a Mbərom tē manay, mē đakay anan ləbara mugom a mbala Yesu Almasihu anā đo ahay nē manay pə kərtek awan. Mē slənak anan ayak ága kwanay nā, aday á mak ikwen zek, aday á varak ikwen mēgala sē tavay njənjan pə cəved a Mbərom.

³ Matanan, kwa hēna đəce ahay ta tak ikwen á nga đəp nā, đowan á sa zluwe kwa kərtek á cəved a Mbərom wa bay. Kē sənən zle, đí takas nē tē đəce ahay matanan təktek re asanaw?

⁴ Ayaw, á alay a manay ága kwanay ata nā, ma jak ikwen ayak panan wa coy, đo ahay ti naa ga alay tē mənuko pa 'am mba. Matanan hēna đəce ataya ta nak ahay puko kawa ana kwanay sa san ata kutok.

⁵ Na ca apan, đəce winen apan i nay ahay pikwen nā, mbac kē slahak uno. Anga na awan, nē slənak ayak Timote ága kwanay, aday nā san kwanay apan kī pərihen anan azar anā Yesu acəkan hwiya bidaw? Nē

jəjarak, na wa, tiya nə Fakalaw kə njəkak kwanay á cəved sə dídek wa. Ata, mer su way a manay á wulen a kwanay ata kə tərak way kəriya awan.

⁶ Həna Timote kə mak ahay ága kwanay wa pə cakay a manay, a təkəren umo ná, ləbara lele aya sa zlan umo á nga anga kwanay. A wa, kwanay apan ki pərihen anan azar aná Yesu hwiya, kə pəlen zek ahay lele re. Aday a wa, kwanay apan ki bayiken pə manay tə ataslay mível awan, bina haway a manay a gak ikwen, kawa haway a kwanay a sa gan umo ata re.

⁷ Mərak a manay ahay, manay apan mi sa dəcə, do ahay ti jugwar pumo wa 'am dəp ná, Timote a nay a jan umo matanan cəna, kə varak umo məgala bayak a, anga kwanay apan ki pərihen anan azar sa daf nga nə pə Yesu hwiya.

⁸ Bina, kak kwanay apan ki tiven njanjan pa 'am a Mbərom matanan kəma, mi taslay mível sə njahay tə sifa aya uho.

⁹ Ataslay mível a manay sa njaf pa 'am a Mbərom a mənuko həna anga kwanay ata ná, kwa mē ngeran aná Mbərom nə kəkəma, wita kə slak awan bay.

¹⁰ Kwa á ga nə sə sipec, kwa á ga nə sə luvon, manay apan mi gan amboh aday á varan umo cəved sa zlak ayak ága kwanay saa cak ikwen ahay ide aday mi tətakak ikwen anan ahay way aday kə sənən pə cəved a Mbərom fan bay ataya awan.

¹¹ Ma gan amboh aná Bəbay a mənuko Mbərom a ta nga anahan awan, tə Yesu Bahay a mənuko ná, tē təban umo ayak cəved a sə dəzlek ayak ága kwanay awan.

¹² Bahay a mənuko Yesu á varak ikwen məgala sa san zek á wulen a kwanay ahay pa 'am pa 'am lele, aday sə pəlay anan do ahay fok, kawa ana manay sə pəlay kwanay ata awan.

¹³ Natiya awan, tə cəved ata kutok, ki tərən do məgala aya pə cəved anahan, anga aday kə njiden awan lelibay a pə mível a kwanay ahay sabay, kə tərən do cəncan aya pa 'am a Bəbay a mənuko Mbərom pə luvon a Bahay Yesu saa may ahay pə daliyugo tu do anahan ahay fok ata awan. Saa may ahay pə luvon ata ná, winen a pi zek tu do anahan aya azar a fok.

4

Anjahay sa zlan á nga aná Mbərom

¹ Mərak a manay ahay, way a mē mbəsak a sa jak ikwen ayak ata ná, həna: Mə tətakak ikwen anan anjahay sa zlan á nga aná Mbərom a coy. Aday ma san zle, azla a kwanay nə matanan. Əna manay apan mi gak ikwen ayak amboh asa ná, tə sləmay ana Bahay a mənuko Yesu, zəgihen anan apan asa.

² Kə sənən way a manay sə tətakak ikwen anan tə sləmay ana Bahay a mənuko Yesu ataya zle.

³ A nan a Mbərom cəna, kə tərən do cəncan aya awan, kawa sa ja bine siwaw ná, kə limen anan alay á uwar uho bay,

⁴ kuwaya á njahay nə tə uwar anahan awan, á səkəffe inde. Ata do ahay ti hərak ikwen nga.

⁵ Adəka bay, ubor á ga pikwen bahay bay. Wita nə azla su do sa san Mbərom itəbay ataya awan, do sə para ahay.

⁶ Dowan á gan sədək aná do hinen ta sə jənan pə uwar bay, anga Bahay a nuko Yesu i naa gan sariya aná do sa ga ines a matanan ataya awan. 'Ba ma jak ikwen anan 'am ata coy.

⁷ Anga Mbərom a ngamak uko nə saa ga ines tu do sə uho ahay matanan ata bay. A ngamak uko adəka ná, sə njahay á cəncan inde pa 'am anahan.

⁸ Anga nan, kak dowan a kə ngəmak 'am a anan itəbay cəna, a ngam bay ná, do zənzen a bay, əna zek a Mbərom a, dowan a sə varak uko Apasay Cəncan ata awan.

⁹ Mərak a manay ahay, awan inde maza sa jak ikwen ayak pa 'am sə pəlay zek á wulen a kwanay do a Yesu ahay sabay. Zek a Mbərom a kə dəkak ikwen anan cəved ata coy.

¹⁰ Tə dídek a ná, kə pəlen do a Yesu ahay pə daliyugo sə Makedoniya fok. Əna ma gak ikwen kem ná, zəgihen anan apan pa 'am pa 'am.

¹¹ Rəzlen anan á nga wa sə njahay səkəffe lele. Ká sa slihen á 'am sə do ahay inde bay. Gen mer su way tə alay a kwanay aya aday kə njiden way sa pa, kawa ana manay a sa jak ikwen ata awan.

¹² Ki gen anan matanan cəna, do sə uho ahay ti dəfak ikwen apan, aday ki saa rəken awan pu do wa bay.

Luvon ana Yesu saa may ahay ata awan

¹³ Mərak ahay, a nan umo ná, sənən anan way saa tərən aná do a ma mac ataya awan. Əna zlawan á sa gak ikwen kawa do sa ba Yesu itəbay ataya bay.

¹⁴ Də dəfak apan nga, Yesu kə məcak, aday kə slabakak ahay á məke wa. Anga nan, da san zle, do sa daf nga pə Yesu ahay aday tə məcak coy ata ná, Mbərom i i slabakay atan ahay á məke wa anga aday tē njahay á man a Yesu.

¹⁵ 'Am a manay sa jak ikwen ayak həna ata ná, 'am ana Bahay a mənuko Yesu a sə tətakan anan aná do ahay ata awan. Pə luvon ana Yesu saa may ahay ata ná, mənuko həna tə sifa ataya dí naa lahan apan aná do ma mac ataya sa zla á man ana Yesu a bay.

¹⁶ Pə luvon ata ná, Mbərom i varan cəved aná maslay anahan ahay. Bahay a tinen

i ngaman atan, aday ata ti fa mæzlæzlilen kutok. Cæna zek a Bahay a mænuko Yesu Almasihu a i dazay ahay, dō a anahan ma mac ataya ti lah sæ slabakay ahay à mæke wa pa 'am.

¹⁷ Ata aday mænuko mæ mbæsak a tæ sifa uho ataya di japay tu dō anahan a azar ataya à matapasl inde tatæ Bahay a mænuko Yesu à mburom. Natiya di njahay tatæ Bahay a mænuko Yesu pa sæ viyviya awan.

¹⁸ Kak matanan cukutok nà, men anan anan mivel ù doh anà zek ahay lele ta 'am a anan.

5

Tæruko dō mæ lavay zek aya awan

¹ Mærak a manay ahay, pa 'am sæ luvon kabay alay a sæ amay ana Bahay a mænuko Yesu nà, awan inde mi jak ikwen ayak apan ibay,

² anga kwanay aya kæ sænén zle coy, luvon ana Bahay a mænuko i saa may ata nà, i slay ahay puko næ kawa dō sæ akar sa nay à alay a dōwan a san apan bay ata awan.

³ I tara nà, à alay a dō ahay ti ja næ «Zay inde, awan inde sæ bænán mbiyed'ù dō ibay» ata awan. Ata gangaf alize i tan atan à nga kawa dæce sa tan à nga anà uwar, wan sæ dælày anan ata awan. Tinen a fok, dōwan saa tam wa kwa kærtek dükwen, ibay.

⁴ Aya æna, mærak ahay, kwanay nà, mæ njahay aya i ide zænzen inde bay. Luvon ata i sa dæzley pikwen gangaf kawa dō sæ akar sæ gaway ahay bahay su doh ata bay.

⁵ Kwanay næ dō sæ ide jiyjay ahay sa bar à man ipéc inde ataya awan. Mænuko dō sa bar sæ luvon ahay i ide zænzen inde ataya bay.

⁶ Anga nan kutok, dā njak ahan kawa dō azar aya itæbay. Adæka bay, dæfuko anan ide anà zek a mænuko ahay lele, guko anan nga i zek re.

⁷ Dō ahay ta taa njak ahan næ sæ luvon, aday ta taa vaway nga dükwen sæ luvon.

⁸ Aya, mænuko nà, dō sæ ide jiyjay ahay. Anga nan, guko anan nga i zek. Dæfuko nga pæ Yesu, aday sænuko zek. Da gak matanan ata nà, i tærak uko kawa palalam à mbac inde. Aday dæfuko anan ide anà luvon a Yesu saa nay ahay sa tam nuko ata awan. Way ata dükwen i tærak uko kawa dugwala à nga inde.

⁹ Mbærom a walay mænuko næ anga aday dā saa ga dæce pa 'am anahan bay, æna sa naa tam mænuko tæ alay ana Bahay a mænuko Yesu Almasihu.

¹⁰ A mac anga mænuko, anga aday kwa à ga næ dæ mæcak coy, kwa à ga næ mænuko tæ sifa aya mba, di njahay tæ winen awan.

¹¹ Anga nan, viren anan mægala i zek ahay, aday men anan zek i zek ahay sa har

lele kawa ana kwanay sa ga hæna coy ata awan.

Andav sa 'am ahay

¹² Mærak a manay ahay, manay apan mi gak ikwen ayak kem nà, dæfen anan apan anà dō a Yesu ahay sa gak ikwen nga, aday tinen apan ti ga mer su way à wulen a kwanay inde ataya awan. Bahay a mænuko a daf atan næ sæ tætakak ikwen anan cæved anahan.

¹³ Dæfen atan apan lele, ken atan anan asan zek bayak awan, anga mer su way a tinen sa ga à wulen a kwanay ata awan. Njihen tæ zay à wulen a kwanay aya inde re.

¹⁴ Mærak a manay ahay, ma gak ikwen kem nà, gifen anan 'am anà dō sæ isew ahay, viren anan mægala ana dō sæ zlawan ahay, men anan zek anà dō bæle aya awan, aday kâ si yen nga tæ dō ahay bay fok.

¹⁵ Gen anan ngatay anà zek a kwanay ahay, bina kâ si men anan anan sædæc anà dōwan bay. Æna kwa siwa siwa dükwen, ræzlen anan à nga wa anà way lele aya à wulen a kwanay inde, mænjenja sæ mbædæk anan dō azar aya à nga wa re.

¹⁶ Kwa siwa fok cæna, tislen mivel.

¹⁷ Gen amboh kwa siwa.

¹⁸ Kwa kækæma fok, ngæren anan anà Mbærom re, anga a nan næ guko matanan, mænuko dō a Yesu Almasihu ahay fok.

¹⁹ Kæ ticen anan alay pa 'am anà Apasay Cæncan a bay.

²⁰ Kæ kadiyen anan 'am ana dō maja'am a Mbærom ahay bay.

²¹ Gazlen anan alay pi zek wa anà way ahay fok lele. Winen lele ataya nà, tæmihen atan.

²² Zlæmen anan anà sædæc a wura wura fok jiga awan.

²³ Mbærom a dō sæ varak uko zay ata, à tara kwanay dō cæncan aya jiga awan. A ba anan apasay a kwanay, tæ mivel a kwanay, aday zek a kwanay fok, anga pæ luvon aday Yesu Almasihu Bahay a mænuko i sa may ata nà, à njad' pikwen wa way lelibay a bay.

²⁴ Mbærom a sæ ngamak ikwen ata i ga anan, anga winen nà, a ga anan way anahan sa ja ataya hwiya.

²⁵ Mærak ahay, gen amboh anga manay ite.

²⁶ Jen anan 'am anà mærak ahay fok ta sæ zlangay alay tæ alay.

²⁷ Na jak ikwen tæ slæmay ana Bahay a mænuko Yesu nà, jingen anan dærewel a anan pa 'am su dō a Yesu ahay fok.

²⁸ Bahay a mænuko Yesu Almasihu à gak ikwen sumor anahan.

**Derewel ana Pol sə vinden ayak
anā dō sə
Tesaloniki ahay
mə slala cew awan
Adakay way pə deftere a
anān**

Pol a jan 'am anā dō sə Tesaloniki ahay pa 'am sə amay ana Yesu, kawa anahan sa jan atan ayak à derewel anahan mama'am a inde ata awan. A alay ata nā, dō a tinen aya azar a tə pərahan azar anā atatak way sə miter mungwalay aya awan. Pə tinen nā, Yesu kā mak ahay coy, dō ahay tə sanak apan bay. Əna Pol a ja nā, wita mungwalay. A alay a Yesu i may ata nā, i tam anan dō anahan ahay, aday i gan sariya anā dō sa ngam 'am anahan itəbay ataya awan.

Nga sa 'am ahay

'Am didek a pə amay a Yesu Almasihu (1.1 - 2.17)

Aga amboh tə adakay way ahay (3.1-18)

Pol a jan 'am anā dō sə Tesaloniki ahay

¹ Sə vindek ayak derewel a anan nā, nen Pol, manay tə Silas tatə Timote. Ma jak ikwen ayak 'am à kwanay dō a Yesu ahay à wulen su doh sə Tesaloniki, kwanay dō a Bəbay a nuko Mbərom tə Bahay a nuko Yesu Almasihu ataya awan.

² Mbərom Bəbay a mənuko tə Yesu Almasihu Bahay a mənuko tā gak ikwen sumor aday tə varak ikwen zay a tinen.

Mbərom i gan sariya anā dō ahay mba

³ Mərak uno ahay, lele a nā, mənəgaran anā Mbərom anga kwanay kwa siwa siwa fok. Lele nə mənəgaran, anga kə zəgihin anan sa daf nga pə Yesu, aday kə zəgihin anan sə pəlay zek à wulen a kwanay ahay inde re.

⁴ Anga nan kutok, à alay a manay əga mərak azar aya nā, manay apan mi həran nga anā zek anga kwanay. Ma jan atan nā, kwa kwanay apan ki sen lirew ahay tə cəved ahay cara cara pu dō sə jugwar pikwen wa 'am ahay dəp nā, kwanay apan ki səmen anan, aday hwiya kə bənen anan adaf nga a kwanay pə Yesu tə alay cew cew awan.

⁵ Way ata a dəkay anan nə, Mbərom i gan sariya anahan anā dō ahay tə cəved lele a kutok. Kwanay ki sen lirew həna ata nā, anga bahay a Mbərom. Matanan, ki slen sa zla à bahay a Mbərom inde.

⁶ Ayaw, Mbərom nā, dō didek awan. Luvon a kə slak cəna, i man anan uda siked anā dō sa ga alay tə kwanay ataya awan.

⁷ Kwanay dō sa sa lirew həna ataya nā, i varak ikwen anjahay zay kutok. Manay dukwen, matanan re. Way ata i təra nā, à alay a ana Bahay a mənuko Yesu i dazay

ahay à mburom wa tə maslay anahan ahay məgala aya,

⁸ à mamasl sə miresl sə uko inde ata awan. I ga anan alay tu dō sa san Mbərom itəbay ataya fok, i ga anan alay tu dō sa ngam ləbara ana Bahay a mənuko Yesu itəbay ataya fok.

⁹ Ti sa lirew nə ndəlekeke, aday Mbərom i i lize atan sə coy awan. Ti zla pə cakay ana Bahay a nuko Yesu bay, ti canan anā məgala sə mazlaḅ sə bahay anahan itəbay.

¹⁰ Way ataya ti təra nā, à luvon a aday Bahay a mənuko i may ahay ata awan. Pa pac a i nay ata nā, dō anahan ahay ti həran nga. Dō sə dəfan apan ataya fok ti canan, ti həran nga re kutok. Ki gen inde à wulen su dō sə həran nga ataya awan, anga kwanay dukwen kə dəfen apan nga coy, bina ḅa mə dəkak ikwen anan ləbara a Yesu ata re asanaw?

¹¹ Anga nan kutok, ma taa gan amboh anā Mbərom anga kwanay. Ma gan amboh nā, anga aday kə njihin kawa dō anahan a sə walay ataya awan. Aday ma gan amboh anga aday à mak ikwen zek sa ga way lele aya kawa sa nak ikwen ata awan, aday mer su way a kwanay sa ga anga kə dəfen nga pə winen a ata awan. Kem anan, à ba kwanay tə məgala anahan ata ite.

¹² Natiya, dō ahay ti həran nga anā Bahay a mənuko Yesu anga kwanay kutok, aday dō ahay ti hərak ikwen nga anga winen re. Mbərom a mənuko tə Bahay a mənuko Yesu Almasihu ti ga matanan, anga sumor a tinen.

2

Do sə sədək

¹ Mərak a manay ahay, u no sa ja 'am həna nā, pə luvon a aday Bahay a mənuko Yesu Almasihu i sa may ahay ata awan, aday mənuko dī halan nga pa 'am. Ma gak ikwen amboh nā,

² kə viwen anan nga i zek ahay kwayan'a, anga 'am ana dō ahay sa jəka luvon ana Bahay a mənuko i saa may ata nā, kə nak coy ata bay. Kwa à ga nə sa ja 'am ata nā, dō maja'am a Mbərom, kwa à ga nə dō sə wazay sa ja, kwa dō ahay tū ja nən a sə vinde anan adəka, kə dəfen apan nga bay, kə jəjiren bay.

³ Down a sa njak kwanay bay jiga awan. Luvon ata i nay ahay ta 'am kəriya bay. Dō ahay bayak a ti vəze pə Mbərom, aday dō sə sədək a ti i lize anan tū uko inde ata i nay ahay aday. Ata, luvon ata i nay ahay kutok.

⁴ Dō sə sədək ata i gafan 'am anā dō ahay kwa sə həran nga anā ma fok, kwa sə həran nga anā zek a Mbərom awan. I ja nə winen a a zalay mbərom ahay fok. I zla tū doh sə mazlaḅ a Mbərom, i daf man sə njahay

anahan à man ata awan, i tɛra anan zek anahan kawa Mbɛrom awan.

⁵ Kɛ sɛnen apan sabay kɛlɛdɛw? A alay mɛnuko pɛ kɛrtɛk ata nà, na jak ikwen anan way ataya coy asanaw?

⁶ Hɛna tamak nà, kwan inde sɛ gafan 'am sa nay ahay, aday kɛ sɛnen awan ata zle. Alay ata kà slak cɛna, dɔ sɛ sɛdɛk ata i nay ahay kutok.

⁷ Tɛ dɛdɛk a cɛna, dɔ ahay inde, tinen apan ti ga sɛdɛk bayak a coy. Da san anan nà, anga Mbɛrom a kà mak uko zek sɛ dɛk uko anan way ata awan. Əna way a nen sa jɛka ti nay ataya nɛ ti nay ahay fan bay, si dɔwan a sɛ takan alay i idɛ ata kà zlak wa aday.

⁸ Ata aday, alay a i sla aday dɔ sɛ sɛdɛk ata i sa nay ahay kutok. Yesu Almasihu Bahay a mɛnuko kà nak ahay à mazlaɓ anahan inde nà, i lize a wa dɔ sɛ sɛdɛk ata awan, i vɛzle apan apasay sa 'am anahan aday à mac.

⁹ Dɔ sɛ sɛdɛk a sa nay ata nà, i nay ahay nɛ tɛ mɛgala ana Fakalaw, i ga way masuwayan aya cara cara sa njak anan dɔ ahay.

¹⁰ I may ahay nà, sa ga way lelibay aya cara cara sa njak anan dɔ aday saa lize ù uko inde ataya awan. Ti lize anga ta ngam sɛ pɛlay 'am sɛ dɛdɛk itɛbay. Abay tã ngam tiya nà, Mbɛrom kɛ tɛmak atan bidaw?

¹¹ Anga nan kutok, Mbɛrom kɛ cɛrwidek anan abayak nga a tinen aday tã daf nga nɛ pɛ way mungwalay aya awan.

¹² Natiya awan, sariya i ban anan dɔ sa ngam sa daf nga pɛ dɛdɛk a Mbɛrom itɛbay əna ta gan may anà way lelibay ataya ata awan.

Mbɛrom a walay kwanay

¹³ Kwanay mɛrak aya aday Bahay a mɛnuko sɛ pɛlay kwanay ataya awan, sumor a nà, mi ngɛran à Mbɛrom anga kwanay kwa siwa siwa fok. Bina à alay a daliyugo winen mɛ ndakay a fan bay ata dɛkwen, Mbɛrom kɛ walak kwanay anga saa tam kwanay tɛ mɛgala sɛ Apasay Cɛncan awan. Apasay ata a tɛra kwanay dɔ anahan ahay. A tam kwanay dɛkwen, anga kɛ dɛfen nga pɛ dɛdɛk a Mbɛrom ata awan.

¹⁴ Anga nan, à alay a manay sɛ dɛk ikwen anan lɛbara sa 'am a mugom ata nà, a ngamak ikwen pɛ cakay anahan, anga aday kɛ njiden anan mazlaɓ ana Bahay a mɛnuko Yesu Almasihu.

¹⁵ Anga nan, mɛrak a manay ahay, tiven nɛ njɛnjan lele, bɛnen anan way a manay sɛ tɛtakak ikwen anan ataya awan. Kwa à ga nɛ mɛ tɛtakak ikwen anan ta 'am, kwa à ga nɛ mɛ vindek ikwen anan ayak avinde pɛ dɛrewel, bɛnen anan lele.

¹⁶⁻¹⁷ Bahay a mɛnuko Yesu Almasihu a ta nga anahan a aday Mbɛrom Bɛbay a

mɛnuko, tɛ varak ikwen mɛgala aday gɛdan sa ga way lele aya aday sa ja 'am sɛ way lele aya hwiya ite. Bina Mbɛrom a pɛlay nuko, aday tɛ sumor anahan i varak uko mɛgala hwiya, aday i mak uko zek sɛ dɛfan idɛ anà way a lele saa nay ahay pa 'am ata re.

3

Gen anan amboh à Mbɛrom anga manay ite

¹ Mɛrak a manay ahay, 'am uno mɛ mbɛsak a sa ja nà, hɛna: Gen anan amboh à Mbɛrom anga manay ite, anga aday lɛbara ana Bahay a mɛnuko Yesu à zla bɛse pa 'am pa 'am, aday dɔ ahay tɛ dɛfan apan kawa ana kwanay a sa ga hɛna ata ite.

² Anga manay dɛkwen, gen anan amboh, anga aday à gan umo nga pu dɔ sɛ sɛdɛk ahay wa. Anga sɛ tɛma way a manay sa ja ataya nà, dɔ ahay fok bay.

³ Əna Bahay a mɛnuko nà, winen dɔ dɛdɛk awan, i mak ikwen zek sɛ tɛra dɔ mɛgala aya awan, aday i ba kwanay pɛ Fakalaw wa re.

⁴ Bahay a mɛnuko awan a man umo zek sa daf pikwen nga hwiya. Ma san zle re, ki gen anan way a manay sa jak ikwen gen ataya, aday ki ti gen anan hwiya azanan re ata awan.

⁵ Bahay a mɛnuko à mak ikwen zek à mivɛl a kwanay ahay inde, anga aday kɛ sɛnen anan nɛ Mbɛrom a pɛlay kwanay kɛkɛmaw ata awan, aday kɛ sɛmen anan anà dɛce ahay kawa Yesu Almasihu awan.

Kuwaya à ga mer su way

⁶ Mɛrak a manay ahay, manay apan mi jak ikwen tɛ slɛmay ana Bahay a mɛnuko Yesu Almasihu nà, dɔ sɛ isew ahay à wulen a kwanay inde ataya nɛ kɛ njihen pɛ kɛrtɛk a tɛ tinen bay. Bina tinen tɛ tɛmahak 'am a manay sa jak ikwen ataya itɛbay.

⁷ Kɛ sɛnen anjahay a manay à wulen a kwanay zle, aday lele dɛkwen njihen kawa ana manay ata re. A alay a manay àga kwanay nà, manay isew aya bay asanaw?

⁸ Ma pak daf a dɔwan kɛriya bay, ma lar zek adɛka nɛ pi mer su way aday mɛ pan way i zek a manay ahay, kwa à ga nɛ sɛ luvon, kwa à ga nɛ sɛ sipek, anga a nan umo sɛ vawak ikwen nga ta 'am sɛ way sa pa a manay ahay bay.

⁹ Ma ga matanan ata nà, a nan sa ja nà, mɛ cɛcihek pikwen wa daf nɛ, ma gɛk way lelibay a bay, əna a nan umo tɛ minje a manay adɛka nɛ sɛ tɛtakak ikwen anan way.

¹⁰ A alay a manay àga kwanay ata dɛkwen, ma jak ikwen nà, kak dɔwan a a nan sa ga mer su way bay cɛna, à pa way bay ite re.

¹¹ Mɛ vindek ikwen ayak hɛna matanan ata nà, anga mɛ slɛnek dɔ ahay inde à wulen a kwanay a nan atan sa ga mer su way

itəbay, tinen isew aya awan. Əna ta gan may cəna, sə dazay à 'am sə dō ahay inde so.

¹² Tə sləmay ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu nà, manay apan mi gafan 'am anà zahav su dō kətanən ataya, tə mbəsak way ataya aday tã ga mer su way sa njad' anan daf a tinen cite re.

¹³ Mərak a manay ahay, kwanay ite nà, kã si yen nga bay, pərihen anan azar sa ga way lele aya awan.

¹⁴ Kãk dōwan a kə bənak anan 'am a manay a sə vindek ayak à dərəwel a anan inde ata bay cəna, sənen anan dōwan ata lele. Kã sa jipen tə winen sabay aday waray à gan.

¹⁵ Əna kɪ cen apan kawa winen dō manidə bay. Jen anan apan adəka nə tə cəved' lele awan, anga winen mərak a kwanay hwiya.

Andav sa 'am ahay

¹⁶ Bahay a mənuko Yesu, dō sə varak uko zay ata, à varak ikwen zay kwa siwa siwa fok, kwa kəkəma fok, tə alay anahan awan. Yesu Bahay a mənuko à njahay tə kwanay a fok ite.

¹⁷ Nen Pol, na jak ikwen ayak 'am. Nə vindek ayak 'am a anan nà, tə alay uno awan. Na taa vinde sləmay uno pə dərəwel uno ahay fok matanan. Həna anan nà, alay uno awan.

¹⁸ Bahay a mənuko Yesu Almasihu à gak ikwen sumor à kwanay a fok.

**Derewel ana Pol sə vinden ayak
anà
Timote
mama'am ata awan
Adakay way pə deftere a
anan**

Timote a taa man zek anà Pol à man sa bar anahan ahay ti mer su way. Həna Pol a vinden ayak derewel a anan anà Timote nà, way sa man zek anà egliz wiya aya awan. A nan à Pol nà, ləbara a Yesu mugom a anan à ta 'am kwa aha. Anga nan, a dakan anan ayak anà Timote nə miter mungwalay aya inde, tinen apan ti gəzla do ahay pi zek wa à egliz ahay inde. Aday dukwen, Pol a dakan anan anjahay tədə do a Yesu ahay ti gan may à egliz ata awan.

Nga sa 'am ahay

Anjahay sə do ahay à egliz inde (1.1 - 3.13)
Adakay way pə miter mungwalay aya
awan (3.14 - 4.5)

Adakay way anga məced sə egliz ahay (4.6
- 6.21)

Pol a jan ayak 'am anà Timote

¹ Sə vindek ayak derewel a anan nà, nen Pol, do maslan ana Yesu Almasihu. Sa daf nen do maslan a nà, atə Mbərom, do sa tam mənuko, tə Yesu Almasihu, dowan a mənuko sə dəfan ide ata awan.

² Nə vindek ayak derewel a anan nà, akiken Timote. Iken kawa wan si zek uno awan, anga iken do sa daf nga pə Yesu.

Atə Mbərom Bəbay a nuko tə Yesu Almasihu Bahay a nuko tã gak sumor, tã varak zay a tinen, aday kã gan atan i zek wa ite re.

Atatak way su do mungwalay aya awan

³ 'Am uno sa jak à alay a nen apan ni zla way uno pə daliyugo sə Makedoniya ata nà, ni mənahan ayak həna nà, anà 'am ata re. Na jak nà, njahay à Efesus, bina do ahay inde à Efesus, tinen apan ti tətakan anan 'am sə mungwalay ahay anà do ahay. Anga nan, gafan atan 'am.

⁴ Jan atan nà, tē mbəsak sə ngwedəsl 'am kəriya aya awan, tē mbəsak 'am sə baslay zahav ahay. Way ataya nà, 'am kəriya ca, 'am sə zəbəy avad awiyaway à wulen su do ahay inde kəriya awan. 'Am ata dukwen i man zek anà do sa daf nga pə Yesu ahay bay. Aday i man atan zek sa ga mer su way sa zlan à nga anà Mbərom bay re.

⁵ Dakan atan anan, anga aday tē pəlay do ahay tē mivəl kərtek a lele, manjana sə bayak nga sa ga mbadire, aday ta sa daf nga pə Mbərom tē didek a acəkan.

⁶ Azar su do aya nà, tə zluwek à cəved wa, ta ma nga sə ngwedəsl nə 'am kəriya aya awan.

⁷ Abay ta gan may adəka nà, sə tətakan anan 'am a Mbərom anà do ahay. Əna cəkəbay, tinen a nà, ta ga nə, sə ndərəfraf si zek, bina tə gəzlan alay pi zek wa anà way a tinen sə tətakan anan anà do ahay ata bay.

⁸ Mənuko nà, daf san zle, Tawrita a Musa nə lele, kak dowan a kə pərahak anan azar tə didek a nà, na.

⁹ Asa, sənuko apan aday re, Tawrita ma var a, anga do sa ga way lele aya ata bay, əna ma var adəka nà, anga do lelibay aya awan, anga do sə vəze pə Mbərom ahay, anga do sə dəfan apan anà Mbərom bay ataya awan, anga do mə tahasl aya awan, anga do sə həran nga anà Mbərom bay ahay, anga do sə təra anan 'am a Mbərom à məndak ahay, anga do sə lize anan atə bəbay tə may a tinen ahay ataya awan, aday anga do sa vad nga su do ahay azar aya re,

¹⁰ anga do sa ján uho ahay, aday anga do sə nahay tə do ahay nə kawa su do zənzen a sabay ataya awan, anga do sə sukom a way tə do ahay bile aya coy ata awan, anga do sa gad mungwalay ahay, aday anga do sə mbadan pa nga wa anà mungwalay ahay ataya re. Ayaw, Tawrita a Mbərom ata ma var a nà, anga do sa ga way lelibay aya fok sa nes anan 'am a Mbərom a nuko sə tətək lele ata re.

¹¹ Sə dəkak uko anan way ataya nà, ləbara mugom a mbala a Mbərom, winen do sə mazlaḡ, aday do sə ngama ata awan. Sə mbuko anan 'am sə ləbara mugom ata à alay inde nà, winen awan.

Pol a ngeran à Yesu Almasihu anga sumor anahan

¹² Nen nà, nen apan ni ngeran anà Bahay a mənuko Yesu Almasihu, do sə vuro məgala sa ga mer su way anahan ata awan. Nə ngeran anga kə dəfak nga pi nen ta sə mbuko anan mer su way anahan à alay inde.

¹³ Kurre ata nà, nen nə jənak anan pa 'am anà Mbərom, nə jugurak 'am pu do anahan ahay wa, aday na gak anan alay tu do anahan ahay tə mindel re. Əna winen kə gak uno sumor anga a ca upo nà, na san awan bay, aday nen nə dəfak nga pə winen a bay re.

¹⁴ Natiya, Bahay a mənuko Yesu Almasihu kə gak uno sumor məduwen a sa daf nga pə winen a, aday kə varak uno məgala sə pəlay do ahay tə asan zek anahan awan.

¹⁵ Ihe, nga sa 'am didek a həna, aday u no nà, kuwaya à təma anan tə mivəl kərtek awan. 'Am ata nà, natiya: Yesu Almasihu a nay pə daliyugo nà, anga sa tam anan do sə atahasl ahay. Aday cəkəbay bahay nga su do sə atahasl aya nà, nen a adəka bugol.

¹⁶ Əna na gak anan i zek wa anə Yesu, nen bahay nga su do sə atahasl ahay. Ti nen kutok, Almasihu Yesu a kan anan ahay ngatay anahan a sa ndav bay ata anə do ahay, anga aday tā daf apan nga aday tā njad sifa sa ndav bay ata re.

¹⁷ Kuwaya á zambad a Mbərom Fetek, Ba Məduwen. Winen nà, a mac itəbay, dowan a canan itəbay re. Mbərom nà, winen kərtəktəkke. Kuwaya á həran nga, á varan mazla6 pa sə viyviya awan. Amen.*

¹⁸ Iken ite, wan uno Timote, həna nə mbəsakak anan atətak way anaya á alay anak inde, kawa ana do maja'am a Mbərom ahay sa ja anga iken kurre ataya aday. 'Am ataya ti varak məgala sa ga məgəzla6a sə tavan á nga wa anə 'am a Mbərom.

¹⁹ Ki mba apan sa daf nga pə Mbərom lele tə mivəl kərtək awan. Əna azar su do a aya nà, tə ngəmak sa ga matanan bay. Anga nan kutok, tə mbədahak anan ləen anə cəved a Mbərom, aday tə lizek.

²⁰ A wulen su do ataya nà, atə Himeniyas tə Aleksandire inde á wulen a tinen. Nə mbəsakak atan pə alay ana Fakalaw, aday tə mbəsak sə jənan pa 'am anə Mbərom.

2

Adakay way pa 'am sa ga amboh

¹ Mama'am sə way, aday u no sə dakan anan ayak ù do a Yesu ahay nà, həna: Gen anan amboh á Mbərom, dəbuken anan, ngəren anan anga do ahay fok.

² Gen anan amboh a Mbərom anga bahay ahay, tu do məduwen aya awan, anga aday dē njahay səkəffe zay ta sə dafan apan anə Mbərom, aday ta sa ga way lele aya sə cəban á Mbərom bay ata awan.

³ Ki gen matanan nà, wita lele, i zlan á nga anə Mbərom, do sa tam nuko.

⁴ A gan may do ahay fok tā tam, tā san didek sə way ahay.

⁵ Anga Mbərom a nà, winen kərtəktəkke, aday do sə japay anan Mbərom pi zek tə do ahay dukwen, winen kərtəktəkke re, winen nà, Yesu Almasihu.

⁶ Winen kà nak ahay, kə varak anan nga anahan sa mac anga sə bəmbad anan do ahay fok. Natiya kutok, á alay a Mbərom sə walay ata nà, Yesu a dakay anan nə Mbərom i tam anan do ahay.

⁷ Anga nan, Mbərom kə tərak nen do maslan anahan sa zla saa tətakan anan way anə do sə pəra ahay, anga aday tā daf nga pə Yesu tə didek awan. Way ma ja a anaya nà, didek aya awan, mungwalay uda ibay.

Anjahay su do a Yesu ahay á egliz

⁸ Natiya awan, na gan may mungol ahay tā ga amboh kwa aha fok, əna tā ga nə tə

mivəl mə banay awan, mənəna way ma cəb a, aday tə kuzom a bay re.

⁹ Uwar ahay dukwen, tā 6an zana aday tədə a zla pi zek sa 6an ata awan. Tā sa wahay nga sə zlapay anan, anga aday do ahay tə canan atan ata bay re. Tə laway way sə gura ahay pi zek kabay məmbətembətə ahay bay. Kabay tā pak zana sə dala bayak aya pi zek bay re.

¹⁰ Aya əna, way sə ndakay do adəka nà, aga mer su way lele awan, mer su way kawa sə uwar lele aya sa jəka tə dafan apan anə Mbərom ataya awan.

¹¹ U doh a Mbərom nà, uwar ahay tə pəkan sləmay anə atətak way səkəffe lele tə anahay nga awan.

¹² Nə varak anan cəved anə uwar ahay sə tavay pa 'am su do mungol aya sə wazan atan bay, tə lavan nga anə mungol ahay bay re, əna tə njahay way a tinen tete.

¹³ Anga Mbərom a ndakay pa 'am nà, Adama, aday a ndakay Hawa á də6a wa kutok.

¹⁴ Aday asa, Fakalaw a nay, a njak nà, Hawa, bina Adama bay. Natiya uwar ata kə dazak i nes inde.

¹⁵ Tə winen ata təkə dukwen, Mbərom i tam atan re, anga tinen nà, may a nuko ahay. Əna si ti jəra sa daf nga pə Yesu, sə pəlay do ahay, sa ga way lele aya awan, aday ta sə təra do sə waray ahay re.

3

Mer su way ana do sə njahan pa 'am wa anə do a Yesu ahay

¹ Ihe, 'am didek a həna: Kak dowan a kə gak anan may sə təra do sə lavan nga anə do a Yesu ahay nà, wita kə pəlak mer su way lele awan.

² Əna do sə lavan nga anə do a Yesu ahay nə anjahay anahan a á ga nà, natiya: Ines á ga inde apan aday sə gədan anan apan azar bay. Uwar á ga inde apan dukwen kərtək coy. A təra do sə jinje bay, á təra do ma san nga awan, á gə6a mazla6 pi zek wa bay, á təma mbəlok ahay lele. A mba apan sə tətakan anan way á do ahay lele.

³ A vaway nga tə mahay bay. A cakal 'am tə do ahay bay, á təra adəka nà, do tete awan. A jugwar 'am bay, aday á ga ubor pə dala bay re.

⁴ A lavan nga anə gulom su doh anahan tətə, á jan pə akəta anə gwaslay anahan ahay tə cəved awan, aday tə dafan apan lele.

⁵ Bina, kak dowan a kə mbak apan sə lavan nga anə gulom su doh anahan tətəbay nà, i mba apan sə lavan nga anə do a Yesu ahay tətəbay re asanaw?

⁶ Kak ki dəfen dowan a aday i lavan nga anə do a Yesu ahay nà, kə sa dəfen do sə

* 1:17 Amen, kawa sa ja nà, á təra matanan.

təma Yesu Almasihu həniniye mba ata bay, bina winen mbəlok a mba nā, hinahibay i i har nga i mer su way ata inde. Ata đukwen, Fakalaw i njad' apan alay sa 'am aday Mbərom đukwen i gan sariya re.

⁷ Dowan ata nā, anjahay anahan ā ga nē lele aday kwa đo sa san Mbərom bay ahay təkede tē đəfan apan. Bina, kak matana bay cəna, đo ataya ti njad' sē gəđan azar pə ines anahan ahay ata đukwen, i slahay ā alay a Fakalaw inde kutok.

Do si mer su way ahay ā egliz ahay inde

⁸ Həna asa, anjahay ana đo si mer su way ahay ā egliz ahay inde nā, natiya: Tē gəba mazlaḅ pi zek wa bay, miresl ā ga ā 'am a tinen ahay inde cuwcew bay, tē varan zek anā mahay bay, tā sa ga ubor aday sē pəlay dala tē cəved sē danakay bay.

⁹ Sumor a nā, tē đəfan apan anā 'am ana Mbərom sa kak uko anan ahay uho ata nē təhhe lele tē mivəl kərtek awan.

¹⁰ Ki sa đəfan anan đo ataya i mer su way inde nā, đo a Yesu ahay tā ca pə anjahay a tinen a lele aday. Ata kak ines inde patan sē gəđan atan anan apan azar ibay nā, ti đaf atan ā mer su way inde kutok.

¹¹ Uwar ahay đukwen tē gəba mazlaḅ pi zek wa bay, tē gəđan azar a đowan bay, tē vaway nga bay, aday đo ahay tā đaf patan nga kwa ā ma inde anaw fok.

¹² Đo si mer su way ataya nā, uwar ā ga inde patan đukwen kərtek kərtek coy, tē lavan nga anā gwaslay a tinen ahay aday anā gulom su doh a tinen ahay tətē.

¹³ Aday kak đo ataya ta gak anan mer su way a tinen tē cəved a nā, đo ahay ti đəfan atan apan, aday ti mba apan sē đakay anan 'am a Yesu nē ndəndan lele, anga tē təmahak Yesu Almasihu tē mivəl kərtek awan.

Nga sa 'am pə đidek a Mbərom

¹⁴ Abay nē jalak sa zlak ayak ā man anak bəse, əna həna suwan nē vindek ayak đerewel a anan tamak.

¹⁵ Həna kwa nē sak a zlak ayak bəse sabay đəp nā, đerewel a anan i đakak anan anjahay sē đo ahay ā gulom su doh a Mbərom inde. Gulom su doh a Mbərom nā, winen Egliz, kawa sa ja nā, đo a Yesu ahay. Egliz nā, winen kawa saray galak sa ban anan đidek a Mbərom bahay sē sifa.

¹⁶ Tē đidek a, way a mi đer a pə cəved' sa đaf nga pə Yesu ata nā, way məduwen awan: Yesu Almasihu nā, a nay ahay ā mburom wa.

A tēra đo zənen awan.

Apasay a Mbərom kē vəđak panan awiway

ta sē đakay anan, winen đo đidek awan.

Masley a Mbərom ahay tē canak anan.

Đo sē pəra ahay tē slənek ləbara anahan awan.

Đo sē daliyugo ahay tē đəfak apan nga.

Mbərom a cakafak anan ayak ā man sē mazlaḅ anahan inde ā mburom, pə cakay anahan awan.

4

Do sē tətakan anan way mungwalay aya anā đo ahay

¹ Apasay a Mbərom kē jak anan 'am a đidek ata kurre a coy, a wa: Azanaka pa 'am nā, azar su đo ahay ti mbəsak sa đaf nga pə Yesu, aday ti pərahan azar anā atətak way sē apasay sē mungwalay ahay tē atətak way sē setene ahay.

² Đo sē tətək way ataya nā, tinen đo sē mbadəmbadə ahay, aday tinen đo sē mungwalay ahay re. Mivəl su đo ataya nā, mi nes aya awan, kawa tē ndəzak atan anan zlac tē njamde ma ga uko ngələbaḅa ata awan.

³ Đo sē mungwalay ataya nā, tinen apan ti gafan 'am anā đo ahay sē gəba uwar, tinen apan ti gafan 'am anā đo ahay sa pa way sa pa azar aya awan. Aday cəkəbay Mbərom a var anan way sa pa ataya nā, anga aday đo ana Yesu Almasihu ahay sa san đidek sē way ataya tā pa ta sē ngran apan anā Mbərom.

⁴ Anga way a Mbərom mə ndakay aya cəna, fok lele. Way aday sa lar anan wa nā, ibay. Di mba apan sē ngran ā Mbərom aday di pa way sa pa anuko ahay kutok.

⁵ Bina way sa pa ataya nā, lele, anga 'am a Mbərom tē ambəh anuko ti tēra atan cəncan aya pa 'am a Mbərom.

Do sa gan mer su way anā Yesu Almasihu lele awan

⁶ Natiya kutok, ka sak a tətakan anan way a iken a sē sləne a anan anā đo a Yesu ahay nā, iken nē đo sa gan mer su way a Yesu Almasihu lele awan. Ata nā, iken kə tarak đo ma har awan, ā 'am a Mbərom inde, anga kə varak anan way sa pa sa 'am a Mbərom anā zek anak, aday kə njadak məgala ā atətak way a iken sē pərahan azar tē mətəndəron ata awan.

⁷ Əna əvəved' 'am kəriya aya nā, kē pəkan sləmay bay. Sumor a nā, anjahay anak ā zəga apan sa ga nē lele pa 'am a Mbərom sidew sidew adəka.

⁸ Kē kətəhak anan zek anak nā, lele anahan a inde nē mənəcək coy. Əna anjahay anak a kē gak lele pa 'am a Mbərom nā, wita i mak zek ā way ahay inde bayak awan, anga ki njad' sifa həna, aday azana pə uho sa nay ata đukwen, ki njad' re.

⁹ Əna ihe, nga sa 'am ata nā, đidek awan. Sumor a nā, kuwaya ā təma anan ā mivəl anahan inde fandar kwayan'a.

¹⁰ Anga nan mənuko apan di ga mer su way ndəlekeke, mənuko apan di ga danda a mba. Mənuko apan di đəfan idē anā Mbərom, bahay sē sifa, winen đo sa tam

anan do ahay fok, aday mə zakay a nà, mənuko do sa daf nga pə Yesu Almasihu ahay.

¹¹ Timote, iken tavay nà, njənan lele, aday dakan anan way a anaya anà do a Yesu ahay.

¹² Iken nà, gwaslay aya mba, əna təde nà, dōwan ā sa kədəy iken anga nan bay. Kan anan anà do a Yesu ahay adəka nà, minje lele awan, ta 'am anak sa ja, tə azla anak, tə asan zek anak, tə cəved anak sa daf nga pə Yesu tə mivəl kərtek ata awan, tə anjahay anak ā cancan sa 'am a Mbərom inde ata fok.

¹³ Var a nga anak sə dakan anan Deftere a Mbərom anà do a Yesu ahay, wazan atan, tətakan atan anan way ahay hus pə luvon uno saa dəzlek ayak ata awan.

¹⁴ Kā sa ca pə məgala a Mbərom sə varak ata nə kawa way sə gəsle anan bay. A varak anan kurre tə dūngo ana do māj'am anahan, aday məcəf sə egliz ahay dükwen tə dafak anak alay pa nga ā alay a iken sə təma magwagway ata awan.

¹⁵ Gan nga anà mer su way a anan ata nà, lele, kā sa gan məsəfaya bay. Aday do ahay fok, ti canan anà mazlaḅ si mer su way anak i zla pa 'am pa 'am.

¹⁶ Gan nga anà zek anak, dəfan idə anà atətək way anak re. Ka gak anan mer su way anak ahay lele nà, iken tu do sə sləne atətək way anak ahay fok, ki təmen.

5

Azla ana do a Yesu ahay pa 'am a Mbərom

¹ Iken Timote, kā sa ngəraz pu do məcəf a bay. Kak winen kā gak way lelibay a nà, jan apan zəhha kawa winen bəbay anak. Njavar ahay dükwen, jan atan apan kawa tinen mərak anak ahay.

² Uwar məduwer ahay nà, jan atan apan kawa tinen may anak ahay. Dalay sə uwar ahay ite nà, jan atan apan kawa tinen dənəbay anak ahay aday fok, tə mivəl kərtek awan.

³ Mədukway sə uwar ahay nà, gan atan nga lele, anga hinahibay dōwan a tinen ahay inde sa gan atan nga ibay.

⁴ Hinahibay mədukway sə uwar ata nà, wan anahan inde, kabay wan sə kutov anahan ahay dükwen inde. Kak matanan nà, wan ataya tətək mer su way sə dəfan apan anà may a tinen ahay ta sa gan atan nga lele, kawa ana bəbay a tinen ahay sa gan atan ahay nga ā alay ata awan. Ata, mer su way a tinen ata i zlan ā nga anà Mbərom a kutok.

⁵ Aday hinahibay mədukway sə uwar hinen inde, aday dōwan sa gan nga ibay ata nà, winen i dəfan idə ā Mbərom, i gan amboh luvon tə ipec, anga aday Mbərom ā man zek.

⁶ Əna mədukway sə uwar hinen inde, winen a ga nə way sa zlan ā nga dəkdek ata

nà, kwa ā ga nə winen inde tə sifa mba dəp nà, winen kawa do ma mac awan.

⁷ Matanan, dakan anan 'am a anan anà do a Yesu ahay lele, anga aday dōwan ā sa gədan atan azar bay.

⁸ Əna hinahibay do hinen inde nà, a gan nga anà do anahan ahay itəbay, kwa do sə gulom su doh anahan ahay təkədə, a gan atan nga bay re. Ata nà, winen kə zluwek ā cəved sa daf nga pə Yesu ata wa. A ga nə way aday kwa do sa san Mbərom bay ahay dükwen ti ga way ata bay re ata awan.

⁹ Kā sa vinde sləmay sə mədukway sə uwar ā dərəwel inde kəriy bay, si ava a uwar ata kə dəzlek kwa kuro mbərka, aday dükwen a zla ā mbaz nà, saray kərtektəkke coy re.

¹⁰ Sumor a dükwen, do ahay tē ndəran sləmay anga mer su way anahan ma ga lele ataya aday. Kawa sa ja nà, kə dədukok anan gwaslay anahan ahay lele, kə təmahak mbəlök sa taa zlak ayak āga winen ataya lele, kə gak anan mer su way lele awan anà do a Yesu ahay, kā mak anan zek anà do ahay ā dəcə a tinen ahay inde, aday kā gak mer su way lele aya cara cara fok aday ki sa vinde sləmay anahan ā dərəwel inde.

¹¹ Əna sləmay sə mədukway sə uwar aya aday tinen wan aya mba ata nà, kə vinde sləmay a tinen ā dərəwel inde fan bay. Bina hinahibay haway sa mbaz kā sak a gan atan nà, ti mbəsak sə pərahan azar anà Almasihu.

¹² Ata ta sak ā ga way matanan ata nà, tə nəsek, Mbərom i gan atan sariya, anga tə pasakak anan 'am a tinen ma bən a anga sa jəka ti gan mer su way anà Mbərom ata awan.

¹³ Bina ka sak a vinde anan sləmay a tinen ā dərəwel inde nà, ti ga isew, ti bar awan ā wulen su doh fok, doh tu doh. Aday sə cəbak jiya dükwen, ti bəbal awan ta 'am kəriya awan, ti sləhay ā 'am aday abay kā cak atan anan bay ata re, aday 'am təde sa ja bay ata nà, tinen ti ja anan.

¹⁴ Anga nan, mədukway sə uwar a wan ataya inde matanan nà, na gan may nə tətə zla ā mbaz asa, ti wahay wan, ti gan nga anà gulom su doh a tinen ahay. Ata do manide ahay ti njad sə gədak uko azar sabay.

¹⁵ Tə didek a acəkan nà, azar sə mədukway sə uwar aya nə, tə zluwek ā cəved a Mbərom wa, aday tə pərahan azar anà Fakalaw cuku-tok.

¹⁶ Kak uwar a inde aday a daf nga pə Yesu lele, aday mədukway sə uwar inde āga winen nà, ā gan nga lele. Bina ā sa mbakan anan 'am a pa nga ana egliz bay. Ata nà, egliz i mba apan sa gan nga anà mədukway sə uwar a aday dōwan inde sa gan nga ibay sə didem didem ata awan.

¹⁷ Natiya asa, kak məcəf sə egliz ahay ta gak anan mer su way a tinen ata lele nà, təde

ti njad magwagway a tinen nə məcapar cew. Aday mə zakan a jiga nà, anà dō sə wazay ahay aday tu dō sə tətakan anan way anà dō ahay ata awan.

¹⁸ Anga Deftere a Mbərom a ja nà: «À alay a sla winen apan i gak mer su way à guvo nà, kà sa banan mbulo pa 'am anga sə gafan 'am pə arac way bay.*» Matana re: «Dō si mer su way cəna, i pa nə way sə herrebə anahan.†»

¹⁹ Hinahibay, dōwan a i zlak ayak à man anak sa ra 'am pə maced sə egliz, i jak nà: «Maced sə egliz a tiya ata nà, kà gak way lelibay awan.» Natiya, kà sa təma 'am ata kwayan'a fan bay. Sumor a nà, sləne 'am ata pə dō ahay wa cew kabay pə dō ahay wa maakan aday ki sa jəka acəkan nà, na.

²⁰ Dōwan a kà gak ines nà, jan apan i ide sə dō ahay inde kəzlek, anga aday dō azar aya tə jəjar sa ga ines ite.

²¹ Timote, nen apan ni jak ayak 'am a anan pa 'am ana atə Mbərom tə Yesu Almasihu aday pa 'am ana maslay a Mbərom a mə walay ataya re. Kem, dəfan apan anà 'am uno sa jak ataya fok ite. Kem à nak asa, kà sa gazla anan dō ahay pi zek wa bay. Pəlay atan nà, hərrō à alay kərtək a wa.

²² Dōwan a aday a nak sə varan mer su way sə lavan nga anà dō a Yesu ahay nà, kà sa ga hologor sə dəfan alay pa nga fan bay. San anan dōwan ata lele aday. Aday asa, kà sa slahay i ines su dō inde bay, gan nga anà zek anak.

²³ Timote, kà sa a'am vərre bay, suwan sa apan mahay mənəcək anga dəvac sə kutov anak a sidew sidew sə varak bəle ata awan.

²⁴ Ines su dō a azar aya a nà, kà cak uho mənəcəna alay sə sariya a sə dəzley ahay, əna su dō a azar a ite nà, kà cak uho fan bay, si pə dəbə a wa.

²⁵ Matana re, mer su way lele aya nà, ti kay uho kutok. Kwa abay à ga nə hənə mi dər aya mba dəp nà, ti naa kay uho təktek.

6

¹ Bile ahay fok tə dəfan apan anà bahay a tinen ahay nà, lele. Ata dō ahay ti gədan azar anà Mbərom tə atətak way a nukō ahay sabay.

² Hinahibay, bile inde aday bahay anahan nə, winen dō a Yesu nà, bile ata à dəfan apan hwiya, bina à sa kədəy anan anga sa jəka tinen tə mərək à sləmay ana Almasihu inde ata bay. A gan mer su way nə lele, zal anà bahay hinen ata, anga bahay anahan ata nà, winen dō a Yesu, aday Mbərom a pəlay anan re.

Timote, way a anan ataya nà, dakan anan ù dō a Yesu ahay nə lele, aday tə ban anan.

Dō sə tətək way mungwalay aya awan

³ Kak dōwan a kə gəbak 'am sə tətək way anahan hinen cara nà, winen kə təmāhak dīdek sa 'am mbala ana Bahay a nukō Yesu Almasihu sə dəkək uko anan ata sabay. Aday dōwan ata kə təmāhak atətak way a mənuko pə anjahay su dō ahay pa 'am a Mbərom sabay re.

⁴ Kak matanan nà, winen dō sa har nga kəriya awan, a san awan bay. A gan may nə anà avəved 'am, ta sa vad awiyaway pa 'am ahay sə zəban atan ahay nə atəre coy. Matanan, dō sə pəkan sləmay anà way ataya nà, ti ga sərək ahay pi zek, ti cakal 'am, ti jan 'am ma cab aya i zek ahay, ti bayak way lelibay aya pu dō ahay,

⁵ ti vəved 'am nə hway apan. Anga abayak nga su dō ataya nà, kə nəsək, way dīdek a dukwen ta san sabay re. Tinen tə bayak i ga nà, à cəved sə pərahan azar à Yesu inde nà, ti njad wa zlile.

⁶ Ayaw, də pərahan azar anà Yesu nà, di njad wa magwagway məduwen awan. Əna way aya inde puko à alay inde ataya nà, də kədəy atan bay.

⁷ Tə wahay mənuko pə daliyugo nà, awan inde puko kwa mənəcək ibay. Matana di mac way a nukō nà, di gəbə awan à alay inde bay re.

⁸ Natiya kak hənə mənuko apan di njad way sa pa tə zana sa pak pi zek cəna coy, tasluko mivəl anga way ataya awan.

⁹ Dō sa gan may anà zlile tə mindel ataya nà, Fakalaw i njak atan, aday i njad patan alay sa 'am sa mbazl atan à balay anahan inde. Ubor kəriya aya cara cara ti njad sa nes atan, ti lize atan sə coy.

¹⁰ Anga ubor sə pəlay dala nà, a təban cəved anà sədək ahay cara cara fok. Azar su dō aya nə ta gak apan ubor tə mindel, hus pa sə zluwe atan à cəved a Mbərom wa. Anga nan kutok kə gəbak atan ahay 'am ahay bayak awan.

Andav sa 'am a Pol anà Timote

¹¹ Hənə kəmāya Timote, iken nə dō a Mbərom ata nà, hawan anà way a lelibay ataya awan. Jəra zek sə təra dō dīdek a pa 'am a Mbərom. Pərahan azar anà cəved a Mbərom nə lele, daf nga pə winen a hwiya. Pəlay anan dō ahay, sėman anà way ahay, njahay way anak səkəffe.

¹² Jəra zek anak anga aday sa ga vərām pə cəved a Mbərom lele. Njad a sifa sa ndav bay ata awan. Mbərom a ngamək nà, pə sifa ata awan, aday kə ga side sə adaf nga anak pə Yesu nà, pa 'am sə dō ahay bayak awan.

¹³ Nen apan ni jak 'am hənə pə ide a Mbərom, dō sə varan sifa anà way ahay fok, aday pə ide anà Yesu Almasihu, dōwan a sə dəkək anan way dīdek aya pa 'am ana

* 5:18 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 25.4. † 5:18 Ca pə Lukas 10.7.

gubernur Pontiyos Pilatu ata awan, na jak nà:

¹⁴ Dəfan apan anà 'am uno sa jak a anan. Kà sa ga anan mer su way anak tə məsəfaya bay, anga aday dō ahay tə gəđak apan azar bay re. Ga matanan hus pə luvon a Bahay a mənuko Yesu Almasihu sa may ahay ata awan.

¹⁵ I sa may ahay nə pə luvon a Mbərom a ma đaf a ata awan. Mbərom a nà, winen dō sə mazlaḅ, winen kərtek Ba Məgala, winen Bahay sə zalay bahay ahay, aday winen dō sə lavan nga anà dō sə lavan nga anà dō ahay ahay fok re.

¹⁶ Mbərom a kərtek nà, winen inde pa sə viyviya awan, winen à man sə ide jiyjay ma dav a tə mindel ata inde. Dowan saa mban nà, ibay. Dowan kula kə canak anan nà, ibay, aday dōwan saa canan asa đukwen ibay re. Do ahay fok tə həran nga, à ga bahay pa sə viyviya awan. Amen!

¹⁷ Timote, jan anà dō sə zlile ahay pə daliyugo a anan ataya nà, tə həran nga anà zek tə zlile a tinen ahay bay. Tə saa đaf apan nga a tinen ahay bay re, anga zlile ata i ga inde pa sə viyviya nà, ta san bay. Əna suwan tə đaf a nga a tinen nə pə Mbərom dō sə varan kwa ma anà dō ahay bayak a ta 'am kəriya aday đə taslay a mivəl ata awan.

¹⁸ Jan atan asa nà, tə ga sumor, tə ga anan mer su way lele aya bayak awan, tə varan way à dō ahay, tə man zek anà dō ahay tə zlile a tinen ataya awan.

¹⁹ Ta gak matanan acəkan nà, ata tə ndakak ayak man pə zlile a tinen à man lele a inde, anga aday ti njad sifa đidek ata awan.

²⁰ Iken Timote, gan nga anà way a Mbərom a sə varak ata awan. Kak dō ahay tinen apan ti ja 'am sə mindel kəriya aya nà, kà sa ja uda bay. Avad awiyaway sə mindel sə dō ahay sa jəka 'am sə asan way ata đukwen, kà sa ja uda bay re.

²¹ Tə varan zlangar anà way a tinen sa jəka ta san zle ataya awan, əna cəkəbay tə zluwek à cəved a Mbərom wa.

Natiya, Mbərom à gak ikwen sumor anahan.

**Derewel ana Pol sə vinden ayak
anā
Timote
mə slala cew awan
Adakay way pə deftere a
anan**

A alay a Pol sə vinden ayak derewel a anan anā Timote ata nā, zek anahan winen ā dangay, aday a ga apan i sa mac bəse. A jan anā Timote nā, ā gan nga anā ləbara a Yesu mugom ata nā lele. Dəce ahay ti ga inde, əna Timote ā səmen sə njahay hwiya ā didek inde, aday ā pərahan azar tə mægala si zek anahan a təkə sə dəkay anan ləbara a Yesu mugom awan.

Nga sa 'am ahay

Pol a varan mægala anā Timote (1.1 - 2.26)
Timote ā pərahan azar sə dəkay anan 'am
a Mbərom hus ā amac (3.1 - 4.8)
Adakay way mədakwidok aya awan (4.9-
22)

Pol a jan 'am anā Timote

¹ Sə vindek ayak derewel a anan nā, nen Pol, nen dō maslan ana Yesu Almasihu, anga kə zlak anan ā nga ā Mbərom a matana awan. A slan nen sə dəkay anan 'am sə sifa anahan sə zlapak uko anan kurre ata anga də japak tə Yesu Almasihu.

² Nə vindek ayak nā, anakiken Timote, iken nə wan uno, ləliwe uno awan. Atə Mbərom Bəbay a mənuko tə Bahay a mənuko Yesu Almasihu tā gak sumor, tə varak zay a tinen, aday kə gan atan i zek wa ite.

Pol a ngran a Mbərom anga Timote

³ Nen apan ni ngran ā Mbərom anga iken tə mivəl kərtək awan. Nen ni dəfan apan anā Mbərom kawa ana bije uno ahay sa taa dəfan apan ata tə mivəl mə banay a cərah lele. Kwa siwa siwa ni gan amboh anā Mbərom cəna, nen apan ni slaf uda sləmay anak, nə mbədək iken ā nga wa bay jiga awan.

⁴ Həna nen apan ni may anan ahay ā nga inde asa nā, ā alay anumo sə gəzla nga nā, iken ki yimak anga nen aday həna ku go haway. Na gan may, zlangumo sə canan i zek ahay aday ataslay mivəl uno ā rah wa ite.

⁵ Nen apan ni may anan ahay ā nga inde asa nā, adaf nga anak pə Mbərom. Iken ka daf nga pə Mbərom nā, cərah lele wanahan. Jəba sə adaf nga anak a pə Mbərom matana ata nā, miije anak Lowis tə may anak Ewnike tə lahak anak ahay apan sa daf nga pə Mbərom matanan. Na san zle hwiya

iken nā, ka daf nga pə Mbərom nə kawa ana tinen awan.

Pol a varan mægala anā Timote

⁶ Anga nan kutok, nen apan ni jak: Gan nga anā mægala a Mbərom a iken sa njad ā alay nen sə dəfak alay pa nga ata nā, lele.

⁷ Anga Apasay Cəncan a mbala ana Mbərom sə varak uko ata nā, i varak uko zlawan i zek inde adəka bay. Apasay ata i varak uko adəka bugol nā, mægala sa gan mer su way anā Mbərom. I varak uko mægala sə pəlay dō ahay tə mægala sa ba anan nga a mənuko aya awan asa.

⁸ Matanan Timote, iken nā, dakan anan ləbara sa 'am a Bahay a mənuko Yesu ata anā dō ahay nə lele, kə jəjar sə dəkay anan bay fok. Aday kwa abay ā ga həna nen ā dangay anga ləbara ata təkədə nā, ā sa gak waray bay jiga awan. Iken nā, tama sa ga dəcə kawa nen, anga ləbara mugom a ata awan. Mbərom i varak mægala sə səmen anā dəcə ataya awan.

⁹ Mbərom nā, kə təkək mənuko, kə ngamak uko anga aday də təra dō anahan ahay. Mbərom a gak uko sumor ata nā, anga sa jəka dā gak anan mer su way lele aya ata bay. A gak uko sumor a nā, anga a zlan ā nga anā winen a sa gak uko matana awan. A lavak uko anan zek sa gak uko sumor ata nā, tə alay a Yesu Almasihu a kurre, ā alay a daliyugo dükwen winen mə ndakay a fan bay.

¹⁰ Həna nā, sumor a Mbərom ata kə kak ahay zək uho, anga Yesu Almasihu, dō sa tam mənuko ata kə nak ahay pə daliyugo. Winen a nay ahay nā, a gəgar mægala pə amac wa. Winen kə dəkak uko anan kak də təmihak cəved sə ləbara mugom ata nā, dī njad sifa sa ndav bay ata pa sə viyviya awan.

¹¹ Nen nā, Yesu kə təkək nen dō maslan anahan, anga aday nē dakan anan ləbara mugom a anā dō ahay, aday nē tətakan atan anan way re.

¹² Anga nan, həna nen ā dəcə inde anga winen. Aya əna tə winen ata təkək dükwen, u go waray bay re, anga nen na daf nga nə pə wayaw nā, na san zle. Na san zle, dowan uno sa daf apan nga ata, winen tə mægala a sa ba anan way a sə mbuko anan ā alay inde ata hus pə luvon sə sariya anahan.

¹³ Iken Timote nā, tətakan anan way anā dō ahay nā, kawa iken a sə sləne pi nen wa ata awan. Iken apan ki tətakan anan way ataya anā dō ahay nā, daf nga pə Mbərom lele, tə asan zək mbala Yesu Almasihu sə varak uko ata awan.

¹⁴ Iken nā, ba anan way mbala a Mbərom sə varak ata nə lele. Apasay a Mbərom Cəncan a winen mə njahay a ā mənuko inde ata, i varak mægala awan.

¹⁵ Ka san apan zle re, do a Yesu ahay pə dāliyugo sə Aziya tə mbəsakak nen taayak, sərret ta tak puno 'am. Kwa atə Figelus tə Hermogenes dukwen, tə mbəsakak nen re.

¹⁶ Na gan kem anā Mbərom anga aday ā gan sumor anā do sə āga Unisiforus ahay ite, anga winen a nā, kwa nen ā dangay təkede nā, waray kā gak anan bay, a taa mo anan mivəl ũ doh.

¹⁷ Winen a dazley ā Ruma nā, a ma nga sə pəlay nen, hus zek kā dak anan, aday a saa njad nen kutok.

¹⁸ Bahay a mənuko Yesu Almasihu ā man zek aday ā gan i zek wa anā Mbərom pə luvon saa ga sariya ite. A alay nen ā Efesus nā, Unisiforus ata kā mak uno zek bayak awan. Iken dukwen ka san apan zle re.

2

Suje ana Yesu lele awan

¹ Iken wan uno Timote, jəra zek lele, anga Yesu Almasihu i gak sumor ta sə varak məgala.

² Iken nā, kə slənek atətak way uno pa 'am sə do ahay bayak ata awan. Anga nan iken dukwen, man anan ā sləmay inde anā do didek aya aday təde ti mba apan sə tətakan anan anā do azar aya tətə re ata awan.

³ Səman anā dəcə anak kawa suje ana Yesu Almasihu lele awan.

⁴ Bina suje inde sa ga way sa nga anahan nā, ibay. Si way sa zlan ā nga anā bahay anahan, anga aday bahay anahan ata ā pəlay anan.

⁵ Matanan asa, do sa haw ahay tinen apan ti ga waway sa haw nā, si i dəfan apan anā way ma 6an ataya aday bina kak kā sak a haw mənəna sə dəfan apan anā way ma 6an ataya nā, i njad magwagway sə ahaw anahan ata bay.

⁶ Matanan asa re, do si mer kā yak nga sa ga mer su way nā, azlapan dukwen winen awan ā lahan apan anā do ahay sə tukom way sə guvo anahan ata aday nə təde.

⁷ Ənga, jalay pə way a nen sa jak həna ataya aday. Bahay a mənuko i mak zek sə sləne anan way ataya fok.

⁸ Ənga, bayak pə Yesu Almasihu, winen do sə zahav ana Dawuda ata aday. Kə məcak aday kə slabakak ahay ā məke wa re. Way ata nā, ləbara mugom a nen sə dakay anan ata awan.

⁹ Nen ā dəcə inde həna ā dangay, ma 6an a tə calalaw kawa do ma ga ines a nā, anga ləbara mugom a ata awan. Əna 'am a Mbərom nā, ma 6an a itabay.

¹⁰ Natiya kutok, nə tərna sə səman anā dəcə a anan matanan nā, anga aday do a Mbərom mə walay ataya tā tam tə alay ana Yesu Almasihu ite. Aday tinen tā njad sə

dəzle ā man sə mazla6 a Yesu Almasihu inde sə njahay pa sə viyviya ata awan.

¹¹ Ihe, 'am didek a həna:

Kak mənuko də məcak pə kərtek tatə winen nā,

di njad sə njahay tə sifa a pə kərtek a tatə winen a re.

¹² Kak mənuko də təmahak sə səman anā dəcə anga winen nā,

di naa ga bahay tatə winen a kutok re.

Aday kak mənuko dā jak dā san anan bay nā, winen dukwen i ja a san mənuko bay re.

¹³ Kak mənuko də mbəsakak sə pərahan azar nā,

i mba apan sa ga way mədədəren a ite sabay,

bina winen kā jak anan 'am anahan coy.

Do sa ga mer su way sa zlan ā nga anā Mbərom

¹⁴ Man anan 'am a nen sa jak ata ā sləmay inde anā do a Yesu ahay, anga aday tə jalay apan hwiya. Jan atan tə sləmay a Mbərom nā, tinen tə mbəsak sa vad awiyaway sa 'am kəriya aya awan. Jəba sa 'am ataya nā, a nes anan do a Yesu sə sləne 'am ataya adəka, bina a man zek ā dowan bay.

¹⁵ Iken nā, ga mer su way anak lele, anga aday ki təra do sa zlan ā nga anā Mbərom. Iken do sa ga mer su way. Ga nā, mer su way aday waray i naa gak apan bay ata awan. Dakay anan didek sa 'am a Mbərom tə cəved awan.

¹⁶ Kā sa pəkan sləmay anā do sə ngwedel 'am kəriya aya ata bay, anga do ataya nā, tinen apan ti zluwe ā cəved a Mbərom wa dəren jiga awan.

¹⁷ Atətak way su do ataya nā, kawa gurlen. Atə Himeniyas tə Filitus inde ā wulen a tinen.

¹⁸ Do ataya nā, tə zluwek ā cəved sə didek wa. Tə tətakan anan anā do ahay nā, way mungwalay a ta sa ja nā, Mbərom kə slabakak anan ahay do ahay ā məke wa coy. Anga nan, do azar aya tə lizek ā cəved a Mbərom wa anga tinen.

¹⁹ Aya əna, didek a Mbərom nə kawa saray su doh aday i wulad itabay ata awan. Anga nan, 'am a mə vinde apan ata nā, natiya, a wa: «Mbərom Fetek a san do anahan ahay zle.*» Mə vinde apan asa, a wa: «Dowan a kā jak sa jəka “nen do a Yesu” cəna, ā mbəsak sa ga way lelibay awan.»

²⁰ A gulom su doh məduwen aya inde nā, way sa ga mer su way ahay kawa gəsa'am ahay inde cara cara. Way azar aya awan, sə guro ta sə rəslom aya awan. Aday way azar aya awan, tinen sə dədom kabay ta han sə dudō. Matanan a ga anan mer su way anahan a tə way ataya ā gulom su doh ahay

* 2:19 Ca pə Limle 16.5.

inde dukwen cara cara re. Winen lele ataya nà, ta ga anan mer su way nà, si mbalok inde. Aday azar aya nà, ta ga anan mer su way nà so pac pac.

²¹ Mənuke dukwen matanan re. Kak dōwan a kə mbasakak mer su way a lelibay aya nen sa jak ikwen ayak sə mbəsak ataya nà, Mbərom i varan mer su way sa nga anahan awan. I təra nà, kawa gəsə'am lele awan, aday ta ga anan mer su way ahay lele aya awan.

²² Matanan, iken Timote nà, kə pərahan azar anà ubor si zek sə njavar ahay bay. Adəka nà, daf nga pə Mbərom, pərahan azar anà didek anahan, anà asan zek anahan, tə zay anahan, pə kərtek a tu dō sa gan amboh anà Mbərom tə mivəl mə banay aya ata awan.

²³ Kak dō ahay tinen apan ti vad nà, awiy-away sa 'am kəriya aya sə mindel nà, kə slahay uda bay. Ka san apan zle, avad awiyaway kawa way ataya nà, a zəbay nà, acakal 'am ahay.

²⁴ Anga nan, sumor a nà, dō sa ga mer su way a Mbərom nà, à njad sə cakal 'am tə dōwan bay. A jan 'am anà dō ahay nə ləfedede. A mba apan sə dakan anan way anà dō a Yesu ahay nə tə cəved awan. A samən anà 'am sə dō ahay sa ja apan ataya awan.

²⁵ Hinahibay manide anahan ahay inde nà, à dakan atan anan way nə səhhe, ləfedede lele. Aday izəne Mbərom i man atan zek sa yam pə ines a tinen ahay, ti san didek anahan ite.

²⁶ Bina dō ataya nə Fakalaw kə bənak atan à balay anahan inde, ta ga nə way sa zlan atan à nga aya vərre. Əna izəne ti san nga a tinen, ti təmay ahay à balay ata wa mba.

3

Luvon mədakwidok aya awan

¹ San apan lele Timote, à luvon mədakwidok aya inde nà, dəcə ahay ti ga inde bayak awan, way i da 'am tə mindel.

² Anga kə dazlek à alay ataya inde nà, dō ahay ti pəlay nà, zek a tinen aya vərre. Ti gan may anà dala nə tə mindel. Ti təra nà, dō sə kwecele ahay, ti zlapay awan tə mindel. Ti ganahan anà Mbərom, ti dəfan apan anà bəbay a tinen ahay sabay. Ti ngəran ù dō pə awan sabay re, aday ti dəfan apan anà way cəncan aya bay fok.

³ Asan zek i ga inde patan ibay, dōwan i gan atan i zek bay re. Ti gədan azar anà dō ahay. Ti mba pi zek sa ba anan nga a tinen pə way lelibay ataya wa sabay. Ti ga anan alay tə dō ahay tə mindel, aday ti nan ide anà way lele aya fok.

⁴ Ti njəkan uda anà dō ahay, ti ga way nà, kawa medelengwez ahay. Ti həran nga i zek. Ti pərahan azar nà, anà way sə mivəl a tinen ahay, bina ti pərahan azar anà Mbərom sabay bugol.

⁵ Pə ide sə dō ahay nà, ta wa: «Manay dō a Mbərom ahay.» Aday cəkəbay taayak a tinen a nà, ti gan may aday məgala a Mbərom à təra atan dō didek aya bay. Jəba su dō ataya nà, kə jipen tə tinen a bay jiga awan.

⁶ Azar su dō a tinen aya tə nəsək anan gulom su doh sə dō ahay, tinen apan ti zla à gulom su doh sə dō ahay səneh, tə njakak anan uwar bəle aya tə atətak way a tinen ahay. Uwar ataya dukwen, dō sa ga ines ahay, aday kuzon tə bənak atan à 'am wa anà dō ataya re. Uwar ataya nà, tə pərahan azar anà mer su way lelibay aya cara cara kawa sa zlan atan à nga.

⁷ Tinen apan ti tatak way ahay kwa siwa fok, əna ta njad sa san anan didek sə way aya bay re.

⁸ Kwakwa nà, atə Yanes tə Yambres tə ngəmak 'am a Musa bay.* Matanan hənə dō ataya ta ga nə jəba sə way a tinen ataya re. Ajalay nga a tinen nà, kə nəsək coy. Aday tə zluwek à cəved a Mbərom wa, bina ta daf nga pə Mbərom tə didek a bay.

⁹ Aya əna, ti zla anan ti mer su way a tinen a jo bay, anga mindel a tinen ata i cay patan wa uho, kawa mindel ana atə Yanes tə Yambres sa kay patan wa uho ata re.

'Am sə dakay way

¹⁰ Aya əna, iken Timote nà, kə tətakak way ahay bayak a pi nen wa. Kə pəkak anan sləmay anà atətak way uno ahay, kə pərahak anan azar anà minje uno. Na gan may i mer su way uno inde fok anà maw nà, ka san zle. Aday nen na daf nga pə Mbərom kəkəməw nə, ka san zle re. Aday iken ka san munapanaw uno zle, ka san asan zek uno sa gan anà dō ahay ata zle re, aday ka san mətəndəron uno pa 'am a Mbərom zle re.

¹¹ Ka san apan zle, dō ahay ta gak alay ti nen bayak awan, aday na sak dəcə dukwen bayak a dō wulen su doh sə Antakiya, à Ikoniya aday à Listəra fok. Na gak dəcə nà, tə mindel jiga awan, əna awan sə zalay Mbərom nà, ibay. Winen kə təkək ahay nen à dəcə ataya wa.

¹² Tə didek awan, dō sa gan may sə pərahan azar anà cəved a Mbərom anga tinen dō ana Yesu Almasihu ahay cəna, dō ahay ti ga atan alay nə bayak awan.

¹³ Əna dō lelibay aya awan, tu dō sa njak dō ahay nà, ti ma nga sa ga way lelibay aya matanan hwiya. Ti njak anan dō ahay

* 3:8 Ca pə Gurtaaki 7.11, 22, 9.11. Sə varan sləmay anà dō ataya nà, Yahuda ahay.

bayak awan, aday cakəbay way ata i man atan nga anə tinen aya awan.

¹⁴ Aya ana, iken pərahan azar anə way anak sə tətək aday sa dəf apan nga kurre ata awan. Kə dagwar à way ata wa bay. Anga iken a nà, ka san apan zle, dōwan aya iken sə tətək way pə tinen wa ataya nà, tə dəkək anak anan way lele aya coy re.

¹⁵ Na jak kə dagwar bay nà, anga iken a aday nà, ka san Deftere a Mbərom nà, kwa à cədwə a wa. Natiya Deftere a Mbərom ata i varak kalire† aday ki tam, anga kə təmahah Yesu Almasihu à mivəl anak inde coy.

¹⁶ Way mə vinde aya à Deftere a Mbərom inde fok nà, sə dakan atan anan cəwəd sə vinde anan nà, Apasay a Mbərom awan. Deftere ata i mak uko zek sə tətək sa san didek, i dəkək uko anan ines a mənuko ahay, i dəkək uko anan cəwəd sə mbədahan ləən anə ines a mənuko ahay, aday i mak uko zek sa san sa ga way sa zlan à nga anə Mbərom awan.

¹⁷ Deftere a Mbərom a dəkək uko anan way ataya fok nà, anga aday dō sə pərahan azar anə Mbərom ahay tə təra dō mə lavay zek aya sa ga nə mer su way lele aya fok.

4

Pol a varan mägala anə Timote sə dəkay anan 'Am a Mbərom

¹ Timote, nen apan ni jak ayak 'am a anan pa man sə ide ana atə Mbərom tə Yesu Almasihu awan. Yesu nà, i i may ahay sa naa gan sariya anə dō tə sifa aya aday dō ma mac aya təkə fok, aday i naa sləray ahay nə kawa bahay.

² Natiya iken nà, dakan anan 'Am a Mbərom anə dō ahay, tavay apan nə lele. Kwa i zlan atan à nga, kwa i zlan atan à nga bay fok nà, dakan atan anan. Dakan atan anan ines a tinen ahay, jan atan apan, varan atan gədan. Dakan atan anan way ahay nà, tə munapanaw awan.

³ Anga alay a inde i slay ahay aday dōwan i gan may anə atətək way didek a sabay. Adəka nà, ti halay miter ahay bayak a saa tətəkən atan anan way təde pə way sə mivəl a tinen ahay, aday ti pəkan sləmay anə way sa zlan atan à nga ataya kutok.

⁴ Ti mbəsək sə sləne way didek aya awan, aday ti pəkan sləmay adəka nà, anə atətək way mungwalay aya awan.

⁵ Aya ana, iken Timote nà, pərahan azar sa ba anan nga anak lele pə way ahay wa fok. Səman anə dəcə anak ahay. Ga nà, mer su way sə dəkay anan ləbara mugom ata hwiya. Nəv anan mer su way a Mbərom sə ngamak apan ata re.

⁶ Bina nen nà, alay a kə slak aday mi zla à man a bije uno ahay bəse. Nen nà, kawa

gənaw aday ti gədan dongo bəse coy anga Mbərom ata awan.

⁷ Na gak mer su way a Yesu tə mivəl kərtək awan, kawa dō sa ga məgəzləga lele ata awan. Way kawa ana Mbərom su jo nà ga ata nà, nə ndəvak a coy. Nen ni dəf nga pə Mbərom ndəkərkəre hwiya.

⁸ Nen həna nà, magwagway uno, winen apan i ba nen pə cakay a Mbərom. Bahay a mənuko, dō sa ga sariya tə didek ata, i vuro magwagway uno pə luvon sə sariya anahan. I vuro nà, i nen taayak bay. I varan magwagway ata nə anə dō sə dəfan ide anə luvon anahan a saa may ahay ataya fok.

Dō ahay tə mbəsək anan Pol taayak anahan awan

⁹ Kem Timote, hayak ahay à man uno bəse, aday kə sa gak ayak munok bay.

¹⁰ Bina Demas kə mbəsəkək nen taayak, a gan may sə pərahan azar anə way sə dalyugo ahay. Kə zlak way anahan à Tesaloniki. Kereskes kə zlak à Galatiya, aday Titus dukwen kə zlak à Dalmatiya.

¹¹ Mə mbəsək a pə cakay uno nà, Lukas a taayak. A alay iken apan ki nay ahay nà, hayak ikwen ahay tə Markus maya awan, anga i naa mo zek i mer su way inde.

¹² Tikikus nà, nen a nə slənək anan à Efesus.

¹³ Iken apan ki nay ahay nà, hayak ahay tə wulen su doh sə Təruwas. Aday ki zəbo anan ahay zana saa mađ uno a inde à alay, nə mbəsəkək anan ayak əga Karpas. Kú ro anan ahay deftere uno ahay, mə zakay jiga nà, deftere a mə ndəkay a tə ambar ataya awan.

¹⁴ Aleksandire sə dōwan a inde dō təwad awan, kə gak uno way lelibay aya tə mindel. Bahay a mənuko tə alay anahan a saa haman.

¹⁵ Lavan i zek anak, anga à alay ata nà, kə tavak anan anə atətək way a manay re.

¹⁶ Pə luvon mama'am a aday sa zla nen pa 'am su dō sa ga sariya ahay ata nà, sə mbədə pa 'am ahay nə nen a taayak uno awan. Bina dōwan su mo zek nà, ibay. Tinen a fok tə hawak, tə mbəsəkək nen. Bahay a mənuko à sa gan atan sariya bay.

¹⁷ Əna su mo zek nà, Bahay a mənuko. Kə varak uno mägala anga aday nə dəkay anan ləbara anahan mugom a cərah fok. Natiya, dō sə pəra ahay fok tə slənək ləbara sa 'am a Mbərom a re. Matana re, Mbərom awan kə təkək ahay nen à 'am ana ziyel wa.

¹⁸ Bahay a mənuko i təmay ahay nen à way lelibay aya wa fok. I tam nen aday i zla nen à mburom à bahay anahan inde. Zambađuko anan Bahay a mənuko pa sə viyviya awan. Amen!

† 3:15 Kalire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom.

Aja 'am ahay

¹⁹ Jan anan 'am anà Pəriskila tə Akilas, aday jan anan 'am anà dō sə gulom su doh ana Unisiforus ahay re.

²⁰ Erastus, winen à Korintu hwiya, aday Torofimus nà, nə mbəsakak anan ayak à Miletus, anga winen dəvac awan.

²¹ Hayak ahay à man uno anga anga, bina alay sa mađ winen apan i sla coy. Atə Ewbulus tə Pedas tə Linus tatə Kalawdiya aday tə mərak a azar aya fok, ta jak anak ayak 'am.

²² Bahay a mənuko à ba iken, à gak ikwen sumor, kwanay a fok.

**Derewel ana Pol sə vinden ayak
anà
Titus
Adakay way pə deftere a
anan**

Atə Titus tə Pol ta taa zla sə dakay anan ləbara mugom a nà, maya awan. Tə njahak à Kereta sə dakay anan ləbara mugom awan, aday Pol a mbəsak anan Titus à man ata awan, sə walay maced sə egliz ahay. Pol a dakan anan ayak anà Titus nà, do təde i təra maced sə egliz nà, anjahay anahan a nə kəkəmwaw ata awan. A dakan anan ayak way pə anjahay su do azar à egliz ahay inde ata re.

Nga sa 'am ahay

Maced sə egliz ahay tə miter mungwalay aya awan (1.1-16)

Anjahay su do a Yesu ahay (2.1 - 3.15)

Pol a jan 'am anà Titus

¹ Titus, sə vindek ayak derewel a anan nà, nen Pol, do si mer su way ana Mbərom, aday nen do maslan ana Yesu Almasihu re. Mbərom a slan nen pə cakay ana do anahan a mə walay ataya awan, anga aday tã daf apan nga. A slan nen dukwen sə dakan atan anan aday tã san didək anahan. Ata, ti san sa gan nga anà anjahay a tinen kawa sa zlan à nga anà Mbərom a kutok.

² Natiya, do ataya ti san, tinen nà, tə njadak sifa sa ndav bay ata awan. Anga Mbərom a a zlanan atan anan 'am sə sifa ata nà, kwakwa, daliyugo dukwen mə ndakay a fan bay re. Aday winen nà, a gad mungwalay itəbay asanaw!

³ A dazle pə alay ata cəna, a dakay anan 'am anahan tə dungo ana do sə dakay ləbara anahan ahay. Mbərom, do sa tam nuko ata awan, sə mbəsuko anan mer su way anan à alay inde nà, winen awan. U jo nà: «Zla, kã sa təkaren anan 'am uno anà do ahay re.»

⁴ Kəmaya Titus, nə vindek ayak 'am a anan nà, akiken awan. Iken nà, kawa wan si zek uno awan, anga də japak à cəved kərtek a inde, cəved sə dəfan apan anà Yesu.

Bəbay a mənuko Mbərom, tə Yesu Almasihu do sa tam do, tã gak sumor aday tã varak zay a tinen.

Mer su way a Titus sa ga pə daliyugo sə Kereta

⁵ Titus, nə mbəsakak ayak iken à Kereta nà, aday kã ndav a wa mer su way a mə mbəsak ataya lele, aday kã daf maced sə egliz ahay à wulen su doh ahay fok, kawa anuno sa jak kurre ata awan.

⁶ Maced sə egliz ahay nà, anjahay a tinen aya nə natiya: Ines à ga inde patan sə

gədan atan azar bay. Uwar à ga inde patan dukwen kərtek kərtek coy. Gwaslay a tinen ahay kəma, tə təma Yesu Almasihu à mivél a tinen inde. Anjahay a tinen dukwen à ga nə lele. Tə səder awan aday sə gədan atan apan azar bay re. Tə dəfan apan anà do a tinen ahay fok lele.

⁷ Do sə ləvan nga anà egliz ahay cəna, ta ga nə mer su way a Mbərom. Natiya awan, lele bine siwaw nà, ines à ga inde patan sə gədan atan anan azar bay. Anga nan, tə həran nga anà zek bay, tã ga mivél bay, tə waway nga bay, Tə tere tə do ahay bay, aday ubor sə dala dukwen à ga inde patan ibay re.

⁸ Sumor adəka nà, tə təma mbəlok ahay əga tinen lele, à zlan atan à nga sa ga mer su way lele aya awan, tinen do ma san nga aya awan, do didək aya awan, do sə dəfan apan anà Mbərom ahay, tə ləvan nga anà zek tate.

⁹ Aday tã ban anan 'am didək a à mivél inde, kawa a nuko sə tətakan atan anan ata awan. Matanan kutok, ti mba apan sə varan məgala anà do ahay ta sə tətakan atan anan didək sa 'am a Mbərom. Aday dukwen ti mba apan sə dakan anan anà do sa ngam atətak way a nuko bay ataya nà, tinen tə zluwek à cəved sə didək wa.

¹⁰ Na ja matanan ata nà, anga do ahay bayak a tə dəfan apan anà dowan sabay. Ta ja nà, 'am kəriya aya awan, 'am sa man zek anà dowan bay. Tinen apan adəka nà, ti njəkan uda awan, anà do ahay. Alay avan u do sa ga way ataya nà, Yahuda ahay sa daf nga pə Yesu ata awan.

¹¹ Gifen anan 'am anà jəba su do ataya awan. Anga tinen apan ti nes anan gulom su doh sə do ahay bayak a tə atətak way a tinen ata awan. Tə tətakan anan anà do ahay nà, way aday abay tədəbay ata awan, aday anga sa njad anan dala pə do ahay wa.

¹² Aday kwakwa nà, dowan a inde à wulen a tinen Kereta aya awan, winen kəlire awan, a ja patan 'am, a wa: «Do sə Kereta ahay fok nà, tinen mungwalay aya awan. Tinen kawa kəla kiəbe ahay, tə bayak nə pə way sa pa dəkdek, aday dukwen tinen isew aya re.»

¹³ Aday 'am anahan ata dukwen, 'am didək a acəkan.

Kak matanan nà, jan atan pə akəta nə lele, anga aday tə pərahan azar anà Mbərom tə cəved a, sə didək awan.

¹⁴ Jan atan pə akəta, anga aday tə mbəsak sa pak sləmay pə ləbara sə Yahuda ahay mungwalay aya ata awan, aday dukwen tə pərahan azar anà 'am su do sə mbəsak cəved sə didək ahay ata sabay.

¹⁵ Pu do sə cəncan ahay cəna, way ahay fok cəncan aya ite. Əna pu do sa ga ines ahay, aday sa daf nga pə Mbərom bay ataya ite nà, awan inde cəncan a sabay. Abayak nga a tinen adəka bugol nà, kə nəsək. Aday tinen

apan ti ga way lelibay aya dukwen, a gan atan waray sabay re.

¹⁶ Ta jan i zek a tinen aya adaka na, ta san Mbərom zle. Cəkəbay, way a tinen sa ga lelibay ataya na, a dakay anan na, ta san Mbərom a bay bugol. Tinen nə gərlakay aya awan, tə dəfan apan anə dowan bay jiga awan. Aday ta mba apan sa ga mer su way lele aya sabay re.

2

Titus, i dakan anan didək a Mbərom anə do ahay

¹ Titus, iken a aday na, dakan anan ə do ahay didək sa 'am a Mbərom.

² Jan anə do maced aya na, tē vaway nga bay, tē gəba mazlaβ pi zek wa bay aday do ahay ti daf patan nga. Tē tēra do ma san nga aya awan, tē daf nga pə Mbərom lele, tē pəlay do ahay tə mivəl kərtek awan, aday tē səman ə way ahay lele.

³ Natiya ite, jan anə uwar maced aya na, anjahay a tinen dukwen ə zla pi zek ta 'am ana Mbərom, tē gədan azar anə dowan bay, tē tēra bile sə mahay bay, aday tē tətakan anan way lele aya anə do ahay adaka.

⁴ Ta gak matanan na, ti mba apan sə dakan anan way anə dalay sə uwar ahay sə pəlay mbaz a tinen tə gwaslay a tinen ahay,

⁵ aday tē tēra uwar ma san nga aya awan, tē jan uho bay re. Tə ga mer su way ə gulom su doh inde nə lele, aday tē dəfan apan anə mbaz a tinen ahay lele re. Kak ta gak matanan na, do ahay ti tēra anan 'am a Mbərom ə məndak bay.

⁶ Matanan re, jan anə njavar ahay ite na, tē san nga nə lele.

⁷ Iken a dukwen, pə way ahay fok na, ga nə way lele aya awan, aday ki tēran atan minje lele a re. A alay aday iken apan ki tətakan atan anan way na, dakan atan anan tə mivəl kərtek awan, aday mazlaβ i ga inde pə 'am anak ahay.

⁸ Tətakan atan anan na, way didək a aday dowan i tēra anan ə məndak bay ata awan, anga aday do sə pəlay sə gədak uko azar ahay tē njad awan lelibay a ə atətak way anak ahay inde bay, aday waray ə gan atan.

⁹ Aday asa, jan anə bile ahay na, tē dəfan apan anə bahay su doh a tinen ahay pə way ahay fok. Tē vədan atan awiway bay, əna way a tinen sa ga fok cəna, ə zlan ə nga anə bahay su doh a tinen aya re.

¹⁰ Tə saa kara patan wa way bay, tē ga adaka na, way lele aya bugol, aday bahay su doh a tinen ahay tē san ti mba apan sa daf patan nga. Kak ta gak matanan na, do ahay ti həran nga anə atətak way a mənuko ahay sə dakan atan anan 'am a Mbərom, do sa tam mənuko ata awan.

¹¹ Natiya, na wa, lele na, do a Yesu ahay tē ga anan way a nen sa jak ata na, angamaw? Mbərom a gan may sa tam anan do ahay fok. Anga nan, a kay anan ahay sumor anahan anə do ahay.

¹² Matanan, sumor a Mbərom ata a dakak uko anan na, di mba apan sa ga sədək sabay, aday sa ga ubor pə way sə daliyugo ahay sabay re. Adaka bay, pə daliyugo a anan na, zəgahuko anan apan sa san nga, sə tēra do didək aya awan, aday azla a mənuko ə zlan ə nga anə Mbərom.

¹³ Guko matanan, ta sə dəfan ide anə luvon anə do sa tam mənuko, Yesu Almasihu, saa may ahay tə mazlaβ anahan ata awan. Winen Ba Məduwen, Mbərom a mənuko.

¹⁴ Kə məcak anga mənuko. Matanan a mba apan sə təmay mənuko ə sədək a mənuko ahay wa. A tēra mənuko do anahan ahay, do cəncan aya pə 'am anahan, aday do sa gan may sa ga way lele aya awan.

¹⁵ 'Am a anaya na, dakan anan ə do ahay tə məgal si zek anak a tēke. Man atan anan mivəl u doh. Jan atan pə akəta lele, aday dukwen dowan ə sa kədēy iken a bay re.

3

Anjahay su do a Yesu ahay pə daliyugo

¹ Titus, man anan 'am a həna anan ə sləmay inde anə do ahay lele: Tē dəfan apan anə bahay ahay, anə do sə lavan atan nga ahay, aday tē bənan atan ə 'am wa lele. Tē lavay zek sa ga mer su way lele aya awan.

² Tē gədan azar anə dowan bay, tē cagak 'am tē do ahay bay re. Tē tēra do sə munapanaw ahay. Tē dəfan apan anə do ahay fok adaka bugol.

³ Abay ə alay ata na, mənuko aya dukwen də sənək ahay nga cara daw? 'Da taa dəfan ahay apan anə dowan inde cara daw? 'Də zluwek ahay ə cəved ahay wa re. 'Da taa gan may na, sa ga way lelibay aya awan, way kawa sa zlak uko ə ngə vərre. Anjahay a mənuko aya dukwen, lelibay, aday da ga sərək ahay pi zek re. 'Do ahay ta nak uko ide, aday mənuko aya dukwen, da nan ide i zek ahay re.

⁴ Əna tə winen ata tēke dukwen, Mbərom do sa tam mənuko kə kak uko anan ahay sumor anahan, tə asan zek anahan hwiya.

⁵ Mbərom a tam mənuko aday na, anga mer su way a nuko lele aya bay! Bina abay di njad sa ka anan na, mer sa ma a mənuko adaka ite anaw? 'Əna a tam mənuko na, anga da gan i zek wa. Kə banək puko wa ines a nuko ahay tē gədan sə Apasay anahan Cəncan awan. Natiya kutok, Apasay Cəncan ata a tēra mənuko do wiya aya awan.

⁶ Mbərom a varak uko ahay Apasay Cəncan ata na, sa rah anan mivəl a mənuko

ahay. A varay ahay nà, tə alay a Yesu Almasihu, dō sa tam mənuko ata awan.

⁷ A ga matanan nà, anga aday dā njad sifa sa ndav bay, way a mənuko sə dāfan ide ata awan. Di njad sifa ata nà, anga Mbərom kà gak uko sumor anahan, kə tərak mənuko dō didek aya pa 'am anahan.

⁸ 'Am a nen sa jak ata nà, 'am didek aya awan, aday kà sa gan məsəfaya bay, tavay apan nə lele. Matanan, dō sa daf nga pə Mbərom ahay, ti var a nga a tinen sa ga mer su way lele aya hwiya. Wita nà, lele. I man zek anà dō ahay.

⁹ Avad awiyaway kəriya aya nà, zlam wa. Matanan, 'am sə zahav dukwen, zləman lele re. Kə dazay à acakal 'am a tinen ahay inde bay. Tinen apan ti vad awiyaway pə Tawrita a Musa dukwen, kə slahay uda bay. Way ataya fok, way lelibay aya awan, i man zek anà dōwan bay.

¹⁰ Kak dō sa ja 'am sə wanbahay inde à wulen su dō a Yesu ahay nà, jan apan. Kak aday kə slənek anak anan bay nà, jan apan mə slala cew a re. Hwiya aday kə slənek anak a bay re nà, mbəsak anan səfek à alay anak wa, kə jipen sabay.

¹¹ Ka san apan zle, jəba su dō ata nà, kə zluwek à cəved a Mbərom wa, winen dō sa ga ines way anahan. Tə way anahan sa ga ataya nà, a dakay anan tə alay anahan awan, winen dō sə mungok coy.

'Am maza aya awan

¹² Azanan, ni slənak ayak dō, izəne Artemas, kabay Tikikus à man anak. Dəwan ata, kə dəzlek ayak cəna, hawak ayak bəse à man uno à Nikopolis aday. Anga na ja nà, ni i njahay à man ata à alay sa mad.

¹³ A alay a atə Zenas, dō sa ga sariya, tə Apolos ti hədek à man anak wa nà, man atan zek tə dala kawa ana tinen sa gan may anga cəved.

¹⁴ Sumor a nà, dō a mənuko ahay dukwen tə tatak sa ga mer su way lele aya awan, anga aday tə san sa man zek anà dō sa gan may anà maməzek a tinen ahay. Kak matanan nà, ata mer su way a tinen kə tərak kəriya bay.

¹⁵ Dō sa man uno anaya fok ta jak anak ayak 'am. Jan 'am anà dō sa daf nga pə Yesu ahay sə pəlay mənuko ataya fok. Natiya awan, Mbərom à gak ikwen sumor anahan.

**Derewel ana Pol sə vinden ayak
anə
Filemon
Adakay way pə deftere a
anən**

Pol a vinde derewel a anan nà, à alay a winen à dangay mba ata awan. A vinden ayak nà, anə Filemon, dō sə lavan nga anə dō ahay à egliz a inde. A nan à Pol nə atə Filemon tə bile anahan Onesimus tã zlah anan malmal a tinen.

Nga sa 'am ahay
Aja 'am (1-3)
Atə Filemon tə Onesimus (4-22)
Andav sa 'am (23-25)

Pol a jan 'am anə Filemon

¹ Nen Pol sə vindek ayak derewel a anan à dangay wa. Ta ban nen nà, anga sləmay ana Yesu Almasihu. Sə vindek ayak nə manay tə Timote, akiken car a manay Filemon. Iken, dō sa ga mer su way a Mbərom kawa manay a re.

² Mə vinden ayak dukwen, anə dō a Yesu ahay sa taa halay nga əga iken ataya awan, tatə Afiya mərak a nuko uwar ata awan, tə Arkipus dō sə rəzlen à nga wa anə mer su way kawa mənuko a re ata awan.

³ Mbərom Bəbay a mənuko tə Yesu Almasihu Bahay a mənuko tã gak ikwen sumor aday tə varak ikwen zay a tinen.

Pol a ngran anə Mbərom

⁴ Filemon, mərak uno, nen apan ni gan amboh à Mbərom anga iken cəna, nə mbədek anan à nga wa sə ngran anga iken bay re.

⁵ Anga nə slənek 'am sə asan zek anak sa gan anə dō a Yesu ahay fok ata awan. Aday adaf nga anak pə Yesu Almasihu dukwen inde lele re.

⁶ Nen apan ni gan amboh anə Mbərom, anga aday adaf nga a sə japay numo à sləmay a Yesu Almasihu inde ata, à mak umo zek sa san magwagway a mənumo sa njad à alay anahan wa ata awan.

⁷ Mərak uno, nə taslak mivəl tə mindel, aday kə bənak uno mbac re, anga asan zek anak kə varak anan ataslay mivəl anə dō a Yesu ahay.

Pol a dubok anan Filemon anga Onesimus

⁸ Natiya, way uno sə cəce panak nà, həna: Abay ni mba apan sa jak ayak nà, ga natiya, anga nen dō maslan ana Yesu Almasihu.

⁹ Əna swan nə dubok iken a dubok, anga mənumo tə asan zek awan. Ca apan, sə vindek ayak nà, nen Pol, dō məcəd awan, nen à dangay anga sləmay ana Yesu Almasihu.

¹⁰ Nə dubok iken nə, anga Onesimus, bile anak, winen kə tərak dō a Yesu anga nə dəkak anan anan 'am a Yesu à dangay à man ana awan. Wan ata nà, winen kawa wan uno awan.

¹¹ Abay a taa mak zek bay, əna həna adəka nà, i mak zek aday i mo zek i nen re.*

¹² Anga nan, nen apan ni mak anan ayak pə cakay anak. Winen a aday nà, kawa zek uno awan.

¹³ Bina, həna nen à dangay anga ləbara a Yesu mugom a ata nà, u no abay ni mbəsak anan pə cakay uno awan, anga aday i mo zek à yime anak inde.

¹⁴ Əna u no sa ga way ata mənəna iken sə vuro ahay apan cəved bay ata bay. U no sa gak bəlaray su go sumor bay. Lele a nà, iken a ki gan may way anahan.

¹⁵ Izəne, Mbərom a varan cəved anə Onesimus sə gəzla nga tə iken mənəjek nà, anga aday kə sa njad anan way anak pa sə viyviya awan.

¹⁶ Anga həna nà, winen bile adəka cəna coy bay. A zalay bile anga winen mərak a mənumo lele a kutok. Nen nà, nə pəlay anan tə mindel. Iken dukwen nà, pəlay anan nə, zal nen, anga winen dō zənzen awan, aday winen dō ana Yesu Almasihu kutok asa.

¹⁷ Anga nan kutok, kak mənumo ta car acəkan nà, təma anan Onesimus lele kawa kə təma dukwen nen awan.

¹⁸ Kwa abay à ga nə kə gak anak mer su way lelibay awan, kabay à ga nə gudire anak inde apan dəp nà, mbəsak anan 'am a pa nga uno awan.

¹⁹ Sə vindek ayak 'am a anan nə nen Pol awan: Ni hamak anan. Əna ka san apan zle asanaw? Nen dukwen na gak anak sumor ta sə dəkak anan 'am a Mbərom bidaw?

²⁰ Matanan mərak uno, kem, go sumor anga Bahay a nuko, tuslo mivəl anga Yesu Almasihu ite.

²¹ Nə vindek ayak derewel a anan aday nà, anga na san zle ki ga anan kawa anuno sə cəce panak ata awan. Na san zle ki ga adəka nà, zal mbala uno sa gan may ata awan.

²² Asa dukwen luvo zek tu doh sə nahay ite. Anga nə bayak nà, Mbərom i sləne amboh a kwanay, i vuro cəved sa zlak ayak əga kwanay awan.

Aja 'am ahay

²³ Manay tə Epafəras à dangay nə miya awan anga sləmay a Yesu Almasihu, winen kə jak anak ayak 'am.

* 1:11 Ta 'am a tinen nà, Onesimus a nan sa ja «i ma zek.»

²⁴ Matanan, do a anaya ata dukwen ta jak anak ayak 'am re, atə Markus, Aristarkus, Demas tə apan Lukas, tinen do si mer su way a Mbərom ahay pə cakay uno a re.

²⁵ Natiya, Yesu Almasihu Bahay a mənuko á gak ikwen sumor anahan.

**Derewel mæ vinden a anà
Ibèraninko ahay
ata awan
Adakay way pæ deftere a
anàn**

Da san sà vinde derewel a anan nà wayaw bay. Winen kawa wazo zubor awan sà slànan ayak anà egliz ahay cara cara bayak awan. Derewel a anan a ðakay nà, Yesu a zalay way ahay fok. A ðakay nà, cæved inde sà cæce apæse ines pæ Mbèrom wa, anga Yesu kè mæcak à yime sà ðo ahay inde. Wita nà, 'am a Mbèrom sa ðan wiya a tæ ðo ahay ata awan. A wulen sa 'am anahan ahay sà ðakay anan way ataya nà, winen apan i tatak way pæ anjahay su ðo a Mbèrom ahay.

Nga sa 'am ahay

Mbèrom a walay anan Yesu anga sà mbæða anan daliyugo wiya awan (1.1 - 2.4)

Cæved a Yesu sa tam ðo ahay a zalay cæved mbala Musa (2.5 - 4.13)

Yesu nà, bahay nga su ðo sà gæðan dungo anà way ahay anga Mbèrom (4.14 - 6.12)

'Am a Mbèrom sa ðan tæ ðo ahay wiya ata awan (6.13 - 10.39)

Adaf nga pæ Mbèrom (11.1 - 13.25)

Mbèrom a jan 'am anà ðo ahay tæ dungo ana wan anahan

¹ Kwakwa ata nà, Mbèrom a taa jan 'am anà bije a mænuko ahay tæ dungo ana ðo maja'am anahan ahay. A taa jan atan 'am tæ cæved ahay cara cara, aday saray bayak a re.

² A taa jan atan ahay 'am nà matanan hus ahay à alay ana mænuko biten. Òna hæna, alay a mæðakwidok a anaya nà, a jak uko 'am tæ dungo ana wan anahan. A alay ana Mbèrom sà ndakay daliyugo ata nà, a ndakay anan tæ alay ana wan ata awan. Aday a walay sà lavay anan way ahay fok ðukwen, wan ata kærtek a sà coy.

³ Mazlað a Mbèrom a wuteden pi jøer nà, anà wan ata awan. Ta ga minje ti zek a Mbèrom a nà uwek. Way sà daliyugo a anan ataya fok ta ga inde anga 'am anahan mægala awan. Anga winen, Mbèrom i pæsen anan ines anà ðo ahay aday tæ tæra ðo cæncaan aya re. Pæ ðæða ana way ata wa nà, Mbèrom Ba Mægala a gæða anan way anahan pæ cakay anahan à mburom, saa ga bahay pæ way ahay fok.

Yesu a zalay maslay a Mbèrom ahay

⁴ Anga nan kutok, Mbèrom a ðaf anan wan anahan pa nga sà maslay anahan ahay, anga slàmay anahan sà varan ata a zalay mbala ana tinen, bina a ngaman wan anahan.

⁵ Kula Mbèrom kà jak anan 'am a anan anà maslay anahan ahay bay:

«Iken nà wan uno.

Biten nà tærak bæbay anak.*»

Kabay

«Iken nà, ni tæra bæbay anak, iken ki tæra wan uno.†»

A jan 'am ataya nà, anà Yesu a kærtek.

⁶ Aday asa, à alay a Mbèrom i sa slàmay anan ahay wan anahan mæduwel a pæ daliyugo ata nà, a wa:

«Maslay a Mbèrom ahay fok tæ hærnan nga.‡»

⁷ Pæ maslay a Mbèrom ahay ite nà, a wa:

«Maslay a Mbèrom ahay tinen ðo si mer su way anahan ahay.

Tinen kawa mað, aday kawa miresl sà uko ahay re.§»

⁸ Òna pæ Wan a Mbèrom a kutok nà, Deftere a Mbèrom a wa:

«Iken nà Mbèrom, ki ga bahay pa sà viyviya awan,

aday ki lavan nga anà ðo anak ahay tæ cæved awan.

⁹ Kæ pælay ðukwen way ðiðek aya awan,

aday way sà sæðek cæna, a nak itæbay.

Anga nan, Bæbay anak Mbèrom a ngamak, a varak ataslay mivel,

aday a tæra iken ðo mæduwen a pa nga su ðo pæ cakay anak ataya fok.*»

¹⁰ Deftere a Mbèrom a ja asa, a wa:

«Bahay, à alay ana way ahay sà ðazlan ata nà, kæ ndakay daliyugo nà tæ alay anak awan,

aday kæ ndakay mburom re.

¹¹ Way anak sà ndakay ataya fok ti ndav,

æna iken a nà ki ga inde pa sà viyviya awan.

Way ataya fok ti i ga mæduwer kawa zana sa nes ata awan.

¹² Ki i lapay atan wa, kawa ðo sà lapay anan wa zana anahan mæduwer a ata awan.

Way ataya ti mbæða kawa zana a'am a sà pækay ahay wa ata awan.

Òna iken ki mbæða itæbay,

sifa anak i ndav itæbay re.†»

¹³ Kula Mbèrom kà jak anan 'am a anaya anà maslay anahan ahay bay:

«Njahay tæ day sà alay puway uno,

aday ðo manide anak ahay fok nà,

ni tæra atan bile anak aya awan.‡»

A jan 'am ataya matanan nà, anà wan anahan a ðækdek.

* 1:5 Ca pæ Jabuura 2.7. † 1:5 Ca pæ 2 Samuyila 7.14; 1 Habaruuji Nyalaad 17.13. ‡ 1:6 Ca pæ Tooktaaki Tawreeta 32.43. § 1:7 Ca pæ Jabuura 104.4. * 1:9 Ca pæ Jabuura 45.7-8. † 1:12 Ca pæ Jabuura 102.26-28. ‡ 1:13 Ca pæ Jabuura 110.1.

14 Maslay a Mbërom ahay nà, tinen apasay sa gan mer su way anà Mbërom ahay cëna coy. I slan atan saa man zek anà dō saa njad sifa aday sè njahay à man a Mbërom ataya awan.

2

Dà kədəy anan 'am a Mbërom sa jak uko ata bay

1 Kak Mbërom kà jak uko 'am tē dūngo ana wan anahan cukutok nà, lele sa pak apan sləmay, anga 'am anahan nē 'am sē sləne. Bay nà, di lize à cəved' wa.

2 Da san apan zle, maslay a Mbërom ahay ta nak ta jak uko 'am sē Tawrita, winen mēduwen awan. Dō sē dāfan apan bay ataya nà, tē njadək sariya tēde pē ines a tinen ata awan.

3 Əna, mənuko aday nà, Mbërom kà varak uko 'am anahan aday dā tam à sariya anahan wa. Anga nan, kak dē kədəyek anan 'am anahan a sa jak uko ata nà, i i gək uko sariya anahan sabay kutok dāw? Sa nay anan ləbara ata pa 'am nē zek a Bahay a mənuko Yesu Almasihu awan. Dō sē sləne 'am anahan ataya, sa jan umo ləbara ata nē dīdek a nē tinen awan.

4 Mbërom dūkwən kà dəkak uko anan 'am anahan ata nē dīdek awan, ta sa ka anan way masuwayan aya bayak a cara cara, aday ta sē varan mēgala sa ga way ahay cara cara anà dō ahay tē alay ana Apasay Cəncan awan, kawa sa zlan à nga.

Yesu kà dəkak uko anan cəved' sa tam

5 Mbërom a daf sē ləvan nga anà daliyugo a mənuko sa ja apan wiya ata nà, maslay anahan ahay bay.

6 Adəka bay, mē vinde a à Deftere a Mbërom inde nà:

«Mbërom, dō zənnen a nē ma aday hus iken sē bayak apan anaw?

Winen waya aday hus ki nay sa man zek ata anaw?

7 Kē ndakay anan, winen nà, ù vo sē maslay a Mbërom ahay mənjkək.

Pə dəbā anahan a wa, kə varan mazlaḅ, kawa mazlaḅ sē bahay.

8 Kē dəfak anan bahay a pa nga sē way ahay fok. * »

Mbërom kē dəfak anan bahay a pa nga sē way ahay fok ata nà, awan a inde winen sē lavay bay nà, inde sabay. Əna həna, dē canan nà, winen bahay a pa nga sē way ahay fok fan bay.

9 Əna dē canan, kwakwa ata nà, anà Yesu, Mbërom kē dəfak anan ù vo sē maslay anahan ahay alay a mənjkək, anga sa gan sumor anà dō ahay. Anga nan kutok, Yesu kà sak dēce aday kē məcak anga dō ahay fok.

Matanan Mbërom a varan man sē njahay sē bahay tē mazlaḅ awan.

10 Sē ndakay way ahay fok nē Mbërom, aday ta ga inde dūkwən anga winen. Natiya a zla pi zek nà, Mbërom à ndav anan mer su way ana Yesu sa ga, tē dēce anahan a sē canan, aday dō ahay bayak a tē tēra wan anahan ahay, tā zla à man sē mazlaḅ anahan kutok. Anga saa njahan atan pa 'am wa, aday saa tam atan dūkwən, zek a Yesu awan.

11 Sē tēra anan dō ahay dō cəncan aya pa 'am a Mbërom dūkwən, Yesu awan, aday dō anahan a sē tēra atan cəncan ataya dūkwən, Bəbay a tinen a nē kərtek, Mbërom awan. Anga nan kutok, a zlan à nga anà Yesu a sē ngaman atan «mərək uno ahay.»

12 A Deftere a Mbërom inde nà, Yesu a jan anà Mbërom, a wa:

«Ni i taran anan 'am anak anà mərək uno ahay,

ni i hərək nga tē ara pa 'am sē dō ahay.†»

13 A ja asa, a wa:

«Ni mbəsakan anan zek uno nà, anà Mbërom.‡»

Aday asa, a wa:

«Nen həna, manay tu dō a Mbërom sē vuro ataya awan.§»

14 Dō a Mbërom sē varan ataya nà, tinen dō zənnen aya tē mez aya i zek inde kawa mənuko. Anga nan, Yesu a ta nga anahan a dūkwən a tēra dō zənnen ti zek a kawa nuko, anga aday tē amac anahan à lize anan wa Fakalaw, dōwan a sē ləvan nga anà dō ahay tē mēgala sa mac atan ata awan.

15 Yesu a ga matanan nà, anga aday zlawan sē amac à gan anà dō ahay sabay. Kwakwa ata nà, dō ahay tē njahay nē kawa bīle ahay anga zlawan sē amac. Əna həna Yesu kē tēmək atan coy.

16 Yesu a nay ahay nà, sa naa man zek anà maslay a Mbërom ahay bay, əna sa naa man zek adəka nà, anà zahav ana Ibərahima ahay pē daliyugo a anan.

17 Aday natiya kutok, a zla pi zek nà, à tēra kawa mərək anahan ataya kwa à ma inde anaw fok. A ga matanan anga aday à tēra bahay nga su dō sē gədān dūngo anà way anga Mbërom, dō si mer su way anahan dīdek a aday sumor awan. Ti mer su way anahan nà, i pēsen anan ines anà dō ahay, i zlanan atan anan məlmal a tinen tē Mbërom kutok.

18 Həna nà, i mba apan sa man zek anà dō mē njəkən atan uda ataya tēte, anga winen a dūkwən à alay a tē njəkək anan uda awan, kà sak dēce.

* 2:8 Ca pə Jabuura 8.5-7. † 2:12 Ca pə Jabuura 22.23.

‡ 2:13 Ca pə Esaaya 8.17. § 2:13 Ca pə Esaaya 8.18.

3

Yesu a zalay bije a mənuko Musa tə ma-zla6

¹ Mərak uno ahay, Mbərom kə ngamak ikwen sə təra do anahan ahay. Anga nan, bayiken pə Yesu aday. Winen do maslan a Mbərom, aday winen bahay nga su do sə gədan dundo anə way, winen dowan a mənuko a sa dəf apan nga ata awan.

² Sa dəf anan pi mer su way ata nā, zek a Mbərom awan, aday Yesu nā, a bənan à 'am wa cəvedabay, kawa Musa sə bənan à 'am wa anə Mbərom pi mer su way anahan sa gay ahay anga do su doh a Mbərom ahay fok ataya re.*

³ Lele sə həran nga anə Yesu nā, zal Musa, kawa ana do ahay sə həran nga anə do sa han doh zal doh ata re.

⁴ Tə didek a nā, doh fok cəna, sa han anan nə do, əna do sə ndakay way ahay fok ite nā, Mbərom.

⁵ Matanan, Musa nā, winen do si mer su way lele sə dəfan apan anə Mbərom. Mer su way anahan a nā, sə dakan anan anə do a Mbərom ahay, way a Mbərom sa ja pa 'am ataya awan.

⁶ Əna Yesu Almasihu ite nā, winen nə wan sə lavan nga anə do a Mbərom ahay, a ga mer su way anahan nə ta sə dəfan apan lele. Mənuko dukwen, kak də pərahak anan azar sa dəf apan nga lele, aday sə dəfan ide anə way saa nay ata tə atlaslay mivəl a nā, à andav a inde dukwen, dī təra do anahan ahay re.

Mbərom i varan alay a sa man uda anə do anahan ahay mba

⁷ Anga nan, Apasay Cəncan awan a ja, a wa:

«Kak kə slənen dundo a Mbərom biten nā,

⁸ ká sa kuren anan nga a kwanay ahay kawa bije a kwanay ahay kwakwa sə kuray anan nga a tinen ahay ata bay. A alay ata nā, tinen à ki6e inde ava kwa kuro fudó, tinen apan ti vəze pə Mbərom ta sə kata6 anan.

⁹ Mbərom a wa: «Kwa á ga nə tə canak anan anə way uno ma ga masuwayan aya ava kwa kuro fudó dəp nā, tə kata6ak nen hwiya.

¹⁰ Anga nan, na mba apan sa ban mivəl tu do ataya tətə sabay, aday na wa: Tə jəjayak anan cəved lele à mivəl a tinen wa, tə pərahak anan azar anə cəved uno sabay.

¹¹ A aga mivəl uno inde, nə mbađak, na wa: Kula ti zla à man uno inde lele saa man uda sabay.†»

¹² Mərak uno ahay, gen anan nga i zek, anga aday do lelibay a sa ngam sa dəf nga pə Yesu sabay ata á ga inde à wulen a kwanay kwa kərtek bay. Do kə dəfak nga pə Yesu sabay cəna, kə larak a Mbərom, bahay sə sifa ata awan.

¹³ Adəka bay, viren anan məgala anə zek ahay pac pac, anga aday Fakalaw á njad pikwen alay sa 'am sa njak kwanay bay, bina ki sa təren mə kuray nga aya aday ki gen ines ahay. Əna alay a inde mba cukutok asəne, pac pac varuko anan məgala anə zek ahay.

¹⁴ Kak dā mbak apan sa ban anan way a mənuko sə dəfay ahay apan nga kurre ataya hus à andav inde nā, ata mənuko dī japay tə Yesu Almasihu tə didek a kutok.

¹⁵ Mə vinde à Deftere a Mbərom nā:

«Kak biten kə slənen dundo a Mbərom nā, ká saa kuren anan nga a kwanay kawa bije a kwanay ahay sə kuray anan nga a tinen ata bay.

A alay ata nā, tinen apan ti vəze pə Mbərom.‡»

¹⁶ Waya sə sləne dundo a Mbərom aday ta ma nga sə vəze apan ata anaw? Do ana Musa sə təmay atan ahay à Misra wa ataya fok ba?

¹⁷ Mbərom a ga mivəl ava kwa kuro fudó nə pə maya anaw? A ga mivəl nā, pu do sa ga ines ahay. Tinen nā, tə məcak à ki6e inde tolo.

¹⁸ Mbərom a mbađay sa jaka: «Kula ti zla à man uno inde lele saa man uda sabay» ata nā, a ja nā, pə maya anaw? A ja pu do a sə dəfan apan bay ataya fok.§

¹⁹ Natiya də canak anan, tə njadak sa zla à man sə njahay ata bay, anga tə dəfak nga pə Mbərom a bay.

4

¹ Mbərom kə zlapak i varak uko cəved sa zla à man sa man uda pə cakay anahan awan. 'Am ata dukwen, hwiya winen inde. Anga nan, guko anan ngatay anə zek lele. Bina dowan á sa zluwe pə cəved ata wa, aday sa njad man ata sabay bay.

² Anga mənuko dukwen də slənek ləbara mugom a kawa dowan a sə ki6e ataya re. Tinen nā, tə slənek, əna ká mak atan zek bay, anga tə dəfak apan nga bay. Matanan, tə njadak man sa man uda ata bay.

³ Man sa man uda ata nā, ana mənuko, anga do dəfak nga pə Yesu. Mbərom a jan anə do sa ngam sa dəf nga pə ləbara anahan mugom a itəbay ataya nā:

«Kula ti zla à man uno inde lele saa man uda ata sabay.*»

* 3:2 Ca pə Limle 12.7. † 3:11 Ca pə Jabuuru 95.7-11.

‡ 3:15 Ca pə Jabuuru 95.7-8. § 3:18 Ca pə Limle 14.1-35.

* 4:3 Ca pə Jabuuru 95.11.

Ata nà, a nan sa ja nò man sa man uda inde fan bay bay. Bina, 6a Mbërom a kà ndavak anan mer su way anahan sà ndakay daliyugo a kurre ata bay aday daw?

⁴ Deftere a Mbërom winen apan i ja pè luvon sa man uda nà, a wa:

«Pè luvon cuw6e anahan a nà, Mbërom a man uda pi mer su way anahan ahay wa fok.†»

Matanan, man sa man uda nà, inde coy.

⁵ Am ata mē vinde inde re, a wa:

«Kula ti zla à man uno inde lele saa man uda ata sabay.‡»

⁶ Do sa lah sè slàne lèbara mugom ataya ta zlak à man sa man uda ata bay, anga tē dafak anan apan anà Mbërom a bay, əna man sa man uda nà, inde aday dō ahay inde tinen ti zla uda awan.

⁷ Anga nan, Mbërom a daf luvon hinen miza awan, a ngaman «biten». A sa daf luvon ata dükwen, kà vak pè dəbà a Musa wa bayak awan, a ja anan tē dūngo ana Dawuda, a wa:

«Kak biten kə slənen dūngo a Mbërom nà, kà saa kuren anan nga a kwanay bay.»

⁸ Kak abay Yosuwà kà zlak anan dō ahay à man sa man uda mbala Mbërom ata acəkan nà, Mbërom i ja 'am sè luvon sa man uda hinen sabay. Əna tinen dükwen tē dəzlek bay.

⁹ Kak matanan nà, luvon sa man uda awan kawa ana Mbërom sa man uda pè luvon cuw6e ata i nay ahay anga dō a Mbërom ahay mba.

¹⁰ Mbërom a ndav anan mer su way anahan cəna, a man uda awan. Mənuco dükwen, matanan re. Dəwan a kə dəzlek à man sa man uda kawa ana Mbërom ata nà, i ga mer sə awan sabay, mer su way kə ndavak.

¹¹ Anga nan, guko məgala lele sə dəzle à man a Mbërom sə lavay anan zek sa man uda ata awan. Guko məgala anga aday dəwan à saa zluwe pə cəved wa anga kə dafak anan apan anà Mbërom bay kawa bije a mənuco ahay ata bay.

¹² Am a Mbërom nə, winen tə sifa awan, aday winen apan i ga mer su way kawa sa nan. A pa a zalay maslalam 'am a cew ata tə apa. A gad nə hus à mivél su dō inde, sə gəzla anan apasay tə sifa. A gad hus a sə gəzla anan man sə zlangay ana kəlakasł ahay tə uzoz a təkə. A mba apan sa kay anan abayak nga su dō uho tətə re.

¹³ Awan a inde winen mi dər zek a pa 'am a Mbërom nə inde itəbay. Way mə ndakay aya fok ta ca ike pa 'am anahan, a san atan zle kərtek kərtek. Way sə mivél a mənuco ahay fok, di saa vəne anan nə pa 'am anahan.

Yesu winen bahay nga su dō sə gədan dūngo anà way ahay anga Mbërom

¹⁴ Bahay nga su dō sə gədan dūngo anà way ahay anga Mbërom inde anga mənuco, winen Yesu, Wan a Mbërom. Kə jənək pə cakay a Mbërom awan à mburom. Anga nan, bənuco anan way a mənuco sa daf apan nga ataya lele, dəkuko anan anan anà dō ahay.

¹⁵ Bahay nga su dō sə gədan dūngo anà way ahay anga Mbërom ata nà, a san bəle a mənuco zle lele. Winen nà, kə canək anan anà dəcə ahay kawa mənuco. Ta ngək anan balay pa 'am, əna kə gək ines itəbay.

¹⁶ Anga nan, hayək ikwen ahay, hədəkuko pə cakay ana Mbërom, dō sa gan sumor anà dō ahay, mənjəna sə jəjar awan, anga aday dā gan ĩ zek wa aday dā njad sumor anahan à alay a tədə dā gan may ata awan.

5

¹ Bahay nga su dō sə gədan dūngo anà way fok nà, Mbërom a walay anan à wulən sə dō ahay wa, anga aday à gan atan mer su way pa 'am a Mbërom. I varan way ahay anà Mbërom anga ines a tinen a sa ga ataya awan.

² Do sa san awan bay ataya aday tinen apan ti zluwe à cəved wa ataya nà, bahay nga su dō sə gədan dūngo anà way ata nà, a san sa gan atan nga zle, anga winen a dükwen bəle a kawa tinen awan.

³ Anga nan, i varan way ma sla dūngo aya à Mbërom anga ines anahan aya aday anga ines sə dō ahay re.

⁴ Dəwan sə walay zek anahan pi mer su way ata nà, ibay. Sə ngaman pi mer su way ata cəna, zek a Mbërom awan, kawa anahan sə ngaman apan anà Haruna ata awan.

⁵ A tərà tə Almasihu dükwen, matanan. A walay zek anahan anga sa njad mazlāb sə tərà bahay nga su dō sə gədan dūngo anà way anga Mbërom bay. Sə ngaman apan nà, zek a Mbërom awan. A jan nà:

«Iken nə wan uno.

Biten nə tarək Bəbay anak.* »

⁶ A man hinen inde dükwen, a jan nà:

«Iken dō sə gədan dūngo anà way pa sə viyviya awan,

kawa Maliki Sadaka.†»

⁷ A alay Yesu winen pə daliyugo mba ata nà, a san zle, Mbërom nə məgala anahan inde sa tam dō à amac wa. Anga nan, a gan amboh tə məgalak a, tə ayam awan, aday Mbërom à tam anan à amac wa. Mbërom a slənan anan, a slabakay anan à məkə wa, anga a dəfan apan.

⁸ Kwa à ga nə winen Wan a Mbërom dəp nà, a tətək sə dəfan apan anà Mbërom tə cəved sə dəcə.

† 4:4 Ca pə Laataanooji 2.2. ‡ 4:5 Ca pə Jabuurà 95.11.

* 5:5 Ca pə Jabuurà 2.7. † 5:6 Ca pə Jabuurà 110.4.

⁹ A ndav anan mer su way anahan cèna, a tara dō sa tam anan dō sè dèfan apan ahay fok, aday tã ga inde pa sè viyviya awan.

¹⁰ Mbèrom a daf anan bahay nga su dō sè gèdan dungo anà way ahay anga Mbèrom nà kawa ana Maliki Sadaka ata awan.

Gen anan nga ì zek à cèved a Mbèrom inde

¹¹ Way ahay inde bayak a sa jak ikwen pè Maliki Sadaka. Èna ma da 'am a sa jak ikwen anan, anga ki slènen anan bèsè bay.

¹² Alay a kà slak hèna tède ki taren dō sè dakan anan way anà dō ahay ite, èna hwiya ki gen anan may dō ahay tē dákak ikwen anan way cacèdew aya à 'am a Mbèrom inde asa. Abay ki pen nà way sa pa su dō mēduwen aya coy, èna ki gen anan may hèna nà, anà pay kawa gwaslay ahay mba.

¹³ Dòwan a winen apan i sa pay cana, winen gindez a mba. Dò matanan ata nà, a san awan fan bay, a gèzlan alay anà way ahay pi zek wa tètibay.

¹⁴ Dò maced aya nà ta slak sa pa daf tètèd dō awan. Tè tètakak aday sa mba apan sè gèzlan alay pi zek wa anà way ahay, lele aya tē lèlibay aya re.

6

¹ Kak matanan kuktok nà, mbèsakuko anan way a mēnuko sè tètak pè Almasihu wa cèdew ataya mē dèdèbà aday, zluko pa 'am saa tètak way su dō mēduwen aya awan. Dè pèkak anan saray su doh a coy. Dè mbèdèk apan maza sabay. 'Am sa yam pè ines, 'am sè mbasak mer su way kəriya aya awan, 'am sa daf nga pè Mbèrom,

² 'am sa ga baptisma tē cèved awan, 'am sè dèfan alay pa nga anà dō ahay tē slèmay a Mbèrom nà kèkèmwaw, 'am sè aslabakay su dō ma mac aya à mæke wa, ta 'am sè sariya a Mbèrom, way ataya fok, mi tètakak ikwen anan maza sabay.

³ Di mbèdèk pè way ataya sabay. Kà zlak anan à nga à Mbèrom a nà, dí ga way maza aya pa 'am.

⁴ Kak dō ahay tē mbèdèhak anan lœn à Mbèrom nà, dōwan i mba apan sa may atan pè cèved sa yam pè ines a tinen maza sabay. Dò ataya nà, tē canak anan anà jiyjay a Mbèrom, tē tèmahak magwagway anahan sè gèzlan anà dō ahay ata re, tē tèmahak Apasay Cànca a re.

⁵ Tè canak anan, 'Am a Mbèrom nà lele, tē sènak mægala sè daliyugo saa nay ata re.

⁶ Aday, kak dō matanan ataya tē zluwek à cèved a Mbèrom wa nà, cèved inde sa may atan saa yam pè ines a tinen ahay sabay, anga kè tèrak kèlkal kawa tē daray anan Wan a Mbèrom pè dèdom mē zlèngad a maza awan, aday tē gènahak anan pa 'am sè dō ahay fok re.

⁷ Bayiken pè yugo aday. Iven a taa ga nà, yugo a sa anan aday a ga way sa pa lele, aday way sa pa ata a man zek anà dō sè guvo awan. Kawa sa ja nà, Mbèrom a daf ngama pè yugo ata awan.

⁸ Aya èna, kak guvo kà hak adak tē gujed nà, i man zek anà dōwan bay, Mbèrom i i tahasl anan wa coy aday i i lize anan wa sè coy.

⁹ Car uno ahay, kwa à ga nà dā ja matanan dukwen, dā san apan zle, kwanay nà, ka ta pèrihen anan azar nà anà cèved lele awan, aday Mbèrom i tam kwanay.

¹⁰ Mbèrom nà, a gan anà dō ahay nà way tē cèved aya vèrre. I mbèdèk anan mer su way a kwanay sa ga lele aya à nga wa bay. Kawa sa ja nà, sè dákay anan kè pèlen Mbèrom nà, mer su way a kwanay sa ga sa man zek anà dō a Yesu ahay, aday ana kwanay sa man atan zek hwiya ata awan.

¹¹ A nan umo nà, pèrihen anan azar sa ga mægala matanan hwiya, hus à ndav a inde, kà si yen nga bay. Matanan ki njiden anan way a kwanay sè dèfan idè ata awan.

¹² Kì gen isew bay. Taren adèka nà, kawa dō sa daf nga pè Yesu ahay sè samèn anà way ahay fok ataya awan. Sa njad anan way a Mbèrom sè zlapay anan ataya nà tinen a kutok.

Way a Mbèrom sè zlapay anan ataya fok, ti tara

¹³⁻¹⁴ Dā san apan zle, kwa hèna kabay, Mbèrom kè zlapak anan tē way anà Ibèrahima. A wa: «Tè dèdèk a ni daf apak alay sè wasay anan zahav anak bayak awan.*» A mbadáy nà tē slèmay anahan awan, anga dōwan inde sè zalay Mbèrom ibay.

¹⁵ Ibèrahima a slène matanan cèna, a ga ngatay, aday way a Mbèrom sè zlapay anan i varan ata, kè njadək anan acèkan re.

¹⁶ Dò ahay tinen apan ti mbadáy nà, tē mbadáy tē slèmay su dō sè zalay atan ata awan. Ata a mba apan sa ndav anan 'am à wulen sè dō ahay wa acèkan.

¹⁷ Anga nan, Mbèrom a mbadáy. A nan sè dakan anan anà dō winen sè zlapan atan anan tē way ataya nà, i mba apan sè mbèdèhan alay anà way anahan sè zlapay anan ata tètibay. Anga nan, a zlapay aday a saa mbadan pa nga wa.

¹⁸ Natiya, way ahay inde cew nà tē mbèda itèbay: atè azlapay tē ambadáy a Mbèrom. I mba apan sa gad uda mungwalay itèbay. Mēnuko dō sa tam à man ana Mbèrom ataya nà, way a anan i varak uko mægala sè dèfan idè anà way a Mbèrom sè zlapak uko anan i varak uko ata awan.

¹⁹ Way ata a bènak uko mbac nà hèrap lele pa 'am a Mbèrom, kawa njamde sè tavy

* 6:13-14 Ca pè Laataanojji 22.16-17.

anan kwalalan à a'am inde ata awan. Anga nan, dë takas anan zana sê gəzla anan man cəncan a pi zek wa tə dō ahay ù doh sê mazla6 a Mbərom ata, aday hənə dī zla pə cakay a Mbərom tətə kutok.

²⁰ Yesu kə lahak sa zla uda pa 'am a mənuko anga mənuko, bina kə tərak bahay nga su dō sê gədan dundo anə way anga Mbərom pa sê viyviya awan, kawa ana Maliki Sadaka ata awan.

7

Maliki Sadaka, dō sê gədan dundo anə way anga Mbərom

¹ Maliki Sadaka sê dōwan ata nā, winen bahay sê Salem, winen dō sê gədan dundo anə way anga Mbərom sê bagəbaga mburom. A alay a inde nā, Ibərahima a zla à vərəm, a mbasay pə bahay ahay. A alay a winen apan i may agay nā, Maliki Sadaka ata a zla pə cakay anahan, a daf apan alay sê mazla6 anahan.

² Ibərahima ata, a varan way anə Maliki Sadaka alay mbok* nā, a var wa kərtek pə way sə vərəm anahan ahay wa fok.† Maliki Sadaka ata nā, sləmay anahan a a nan sa ja nə Bahay sê Didek. Aday winen Bahay sê Zay re, anga winen bahay sə wulen su doh sə ngaman Salem ata awan, aday Salem a nan sa ja nə «zay».

³ Dōwan ata nā, dōwan a san bəbay anahan a bay, dōwan a san may anahan a bay. Kwa bije anahan ahay dukwen, dōwan a san atan bay re. Tə wahay anan siwaw, a mac siwaw dukwen, dōwan a san bay. Winen kawa Wan a Mbərom, anga i njahay dō sê gədan dundo anə way pa sê viyviya awan.

⁴ Cen apan aday. Maliki Sadaka ata nə winen məduwen awan. Ibərahima nā, bije sê Isəra'ila ahay, əna kə gəbak way ahay à vərəm wa, a varan wa alay mbok nā, kərtek anə winen.

⁵ Zahav ana Lewi ahay azar aya tə tərak dō sê gədan dundo anə way anga Mbərom. Tawrita a Musa a ja nā, Isəra'ila ahay tē varan atan à way a tinen ahay wa fok, alay mbok nā, kərtek.‡ A nan sa ja, ti tēma way ataya nə à alay ana mərak a tinen ahay wa, kwa à ga nə tinen dukwen wan ana Ibərahima ahay.

⁶ Əna Maliki Sadaka nā, winen zahav ana Lewi itəbay, əna Ibərahima kə varak anan way alay mbok nā, kərtek. Ibərahima nā, Mbərom a zlapən sē varan way nə anə winen. Əna Maliki Sadaka a daf alay sē mazla6 pə Ibərahima, bina Ibərahima a daf alay sē mazla6 pə Maliki Sadaka bugol bay.

⁷ Aday da san apan zle re, dō sa daf ngama pu dō nā, a zalay dōwan anahan a sa daf apan ngama ata awan.

⁸ Dō sə zahav ana Lewi ahay sə tēma alay mbok nā, kərtek ataya fok dukwen, ta taa mac re. Əna Maliki Sadaka, dō sə tēma alay mbok nā, kərtek kawa ana Deftere a Mbərom sa ja ata nā, winen a mac itəbay.

⁹ Di mba apan sa jəka Lewi nā, wan anahan ahay tə tamahak pu dō a tinen ahay wa alay mbok nā, kərtek ata, kə varak anan way ata anə Maliki Sadaka ata re, anga bije anahan Ibərahima kə lahak sē varan coy.

¹⁰ Kawa sa ja bine siwaw nā, à alay a Ibərahima sē varan way ata anə Maliki Sadaka aday tə wahak Lewi fan bay ata nā, Lewi kə varak anan tē alay ana bije anahan Ibərahima ata coy.

Bahay nga su dō sê gədan dundo anə way anga Mbərom maza inde, kawa Maliki Sadaka

¹¹ Mer su way su dō sê gədan dundo anə way anga Mbərom à zahav ana Lewi ata nā, kə mbak apan sa ndav anan wa way a Mbərom sa gan may ata bay. Abay à mba apan sa ndav anan wa tətə cəna, dī gan may anə dō sê gədan dundo anə way anga Mbərom maza, kawa ana Maliki Sadaka ata, sabay. Abay i slahay nā, pu dō sê gədan dundo anə way anga Mbərom pə slala ana Haruna cəna coy. Mbərom a varan Tawrita anə dō anahan Isəra'ila ahay nā, à alay ana dō sə zahav ana Lewi inde.

¹² Kak Mbərom kə mbədahak anan slala su dō sê gədan dundo anə way anga Mbərom cəna, ata Tawrita i mbəda ite re.

¹³ Da ja way a anaya nā, pə Bahay a mənuko Yesu, winen dō sə slala hinen cara. Dōwan inde pə zahav anahan kə kak mer su way ata ù doh sē mazla6 a Mbərom kulibay.

¹⁴ Da san apan zle, Bahay a mənuko Yesu nā, zahav ana Yahuda. A alay ana Musa sa ja 'am pu dō sê gədan dundo anə way anga Mbərom ahay nā, a ja nə pə zahav ana Lewi, bina pə zahav ana Yahuda bay.

¹⁵ 'Am a anan i zəga apan sē banay hənə adəka bugol: Dō sē gədan dundo anə way anga Mbərom hinen, kə nak, winen kawa Maliki Sadaka.

¹⁶ Dōwan ata a tərə dō sē gədan dundo anə way anga Mbərom nā, anga 'am sē Tawrita bay. Winen nā, a tərə dō sē gədan dundo anə way anga Mbərom nā, anga məgala anahan inde sē njahay tē sifa pa sē viyviya ata awan.

¹⁷ Mə vinde inde à Deftere a Mbərom, a wa:

«Iken dō sē gədan dundo anə way pa sē viyviya awan,

kawa Maliki Sadaka. Š»

* 7:2 Alay mbok nā, a nan sa ja nā, way kuro. † 7:2 Ca pə Laataanooji 14.17-20. ‡ 7:5 Ca pə Limle 18.21. § 7:17 Ca pə Jabuura 110.4.

¹⁸ Mbərom kə mbacak anan wa nga sa 'am mə baslay a kwakwa ata awan, anga winen bəle awan, a man zek anə dō ahay tətibay.

¹⁹ Tawrita a Musa nā, kə mbak apan sə tərā anan dō ahay, dō cəncan aya pa 'am a Mbərom bay. Həna nā, way sə zalay Tawrita inde, way a mənuko sə dafan ide ata awan. Sə varak uko cəved sə hədek nuko pa 'am a Mbərom nə winen awan.

²⁰ Way hinen nā: A alay a Mbərom i sa daf anan Yesu bahay nga su dō sə gədan dundo anə way anga Mbərom ata nā, a mbaday apan aday. A alay ana dō sə zahav ana Lewi ahay sə tərā dō sə gədan dundo anə way anga Mbərom ata nā, dowan kə mbadak apan itəbay.

²¹ Ənā Mbərom a mbadan anə Yesu ta sa jan nā:

«Nen Mbərom Fetek, nə mbəda itəbay.

Nə mbadak, ki tərā dō sə gədan dundo anə way pa sə viyviya awan.*»

²² Anga nan kutok, kuse Yesu a, 'am a Mbərom sa ɓan tə dō ahay ata, winen a zalay 'am mbala anahan sa ɓan tə dō ahay kwakwa ata awan.

²³ Way hinen inde re: Dō sə gədan dundo anə way anga Mbərom ahay nā, tinen mənɓək bay, anga ta mac wa kwerkwer, tə mbəsakan mer su way ata anə dō hinen ahay asa.

²⁴ Ənā Yesu nə a mac itəbay, a ga mer su way anahan pa sə viyviya awan.

²⁵ Anga nan, i mba apan sa tam dō ahay kawa ana tinen sa nay ahay pa 'am a Mbərom tə alay anahan ata awan. Anga winen dō tə sifa awan, i taa ga amboh anga tinen sə coy.

²⁶ Winen nā, bahay nga su dō sə gədan dundo anə way anga Mbərom a tede anga mənuko ata awan. Winen dō cəncan awan. Atahasl inde à winen inde itəbay, kə gak ines itəbay re. Winen cara pi zek wa tu dō sə ines ahay. Mbərom a daf anan winen nā, pə cakay anahan à mburom.

²⁷ Yesu nə winen kawa bahay nga su dō sə gədan dundo anə way anga Mbərom azar ataya bay. A gan may sə gədan dundo anə way anga Mbərom pac pac itəbay. Kwa à ga nə sa nga anahan awan, kwa à ga nə sə ines sə dō ahay, a gan may bay. A var anan nga anahan nə saray kərtek, à alay anahan a sa mac pə dədom mə zəlɓɓad ata awan.

²⁸ Tawrita ana Musa a daf kawa dō sə gədan dundo anə way ahay nā, dō zənzen aya awan, əna ta slak bay, anga tinen dō sa ga ines ahay re. Aya əna, à alay a Mbərom sə mbaday pə dəba ana Tawrita wa ata nā, 'am anahan ata a njahay à yime ana Tawrita inde kutok. Mbərom a daf Wan anahan bahay nga su dō sə gədan dundo anə way anga

Mbərom. A ndav anan wa way a Mbərom sa gan may ata sə coy kutok.

8

Dowan inde sa ga mer su way anga mənuko, winen bahay nga su dō sə gədan dundo anə way anga Mbərom

¹ Way a məduwen a à 'am a manay sa jak ikwen ayak ata inde nā, həna: Dowan inde sa ga mer su way anga mənuko adəka, winen bahay nga su dō sə gədan dundo anə way anga Mbərom. Winen mə njahay a à mburom à alay puway ana Mbərom Ba Məgala.

² Kwakwa ata nā, dō sə gədan dundo anə way ahay anga Mbərom ta ga mer su way a tinen nə à jawjawa sə mazlaɓ a Mbərom inde, dō ahay sə ndakay ata awan. Yesu ite nā, a ga mer su way anahan nā, à man cəncan awan, pə cakay a Mbərom à jawjawa sə mazlaɓ a Mbərom inde didek a, Mbərom sə ndakay ata awan.

³ Mbərom a daf bahay nga su dō sə gədan dundo anə way ahay nā, anga sə varan way aday sə gədan dundo anə gənaɓ ahay. Matanan re, lele dukwen dō mbala mənuko i njad'awan a sə varan anə Mbərom a re.

⁴ Abay à ga nə winen pə daliyugo aday nā, Yesu i tərā dō sə gədan dundo anə way a bay jiga awan, anga dō ahay inde coy, tinen apan ti taa varan way à Mbərom a kawa ana Tawrita awan.

⁵ Dō ataya nā, ta taa ga mer su way a tinen ū doh sə mazlaɓ a Mbərom, əna doh ata dukwen, winen minje su doh sə mazlaɓ a Mbərom a didek ata à mburom ata awan. A alay Musa i saa ndakay jawjawa sə mazlaɓ a Mbərom nā, Mbərom a jan nā: «Pak sləmay lele, ɓəɓot anan nə kawa anuno sa kak anan ahay à ɓəzɓom wa ata awan.*»

⁶ Yesu nā, mer su way anahan nə a zalay su dō sə gədan dundo anə way anga Mbərom ataya fok. Anga, tə winen, Mbərom a ɓan 'am zal way anahan sa ɓan tə dō ahay kwakwa ata awan, aday way anahan sə zlapay anan i varak uko ata dukwen, a zalay winen a kwakwa ata re.

⁷ Kak abay 'am a Mbərom sa ɓan tə dō ahay kwakwa ata kə tərak way lele coy nā, Mbərom i gan may abay sa ɓan 'am maza wiya sabay.

⁸ Ənā dā ca apan həna nā, kə slak bay acəkan, anga Mbərom winen apan i gafan atan 'am pə way ahay inde bayak awan, aday a jan atan nā:

«Luvon a inde i nay ahay, ni ɓan 'am wiya tu dō sə Isərə'illa ahay, aday tu dō sə Yahuda aya təkə.

⁹ 'Am ata i ga minje ta əfan 'am uno tə bije a tinen ahay kwakwa ata sabay.

* 7:21 Ca pə Jabuura 110.4. * 8:5 Ca pə Gurtaaki 25.40.

A alay a nen sè bənan atan ahay alay à Misra
wa ata nà, mə ɓanak 'am,
əna tə dəfak anan apan bay,
aday nen Mbərom Fetek, nen ɗukwen
nə mbəsakak atan.

¹⁰ Alay a kà slak nà, ni ɓan 'am tə tinen.

Ni ɗaf anan 'am uno à abayak nga a tinen
inde,
aday ni vinde anan 'am uno pə mivél a
tinen re.

Ti tɛra ɗo uno ahay,
nen ni tɛra Mbərom a tinen.

¹¹ Dowan inde i gan may sətətakan anan way
anà ɗowan sabay,
ɗowan i jan anà ɗo hinen: “San
Mbərom” sabay,
anga i bənay pə maced aya wa, hus pə
gwaslay ahay,
ɗo ahay fok ti san nen.

¹² Ni pəsen atan anan huwan a tinen ahay,
ni may anan ahay ines a tinen ahay à
nga inde sabay.[†]»

¹³ Ana Mbərom a sa ja 'am sa ɓan 'am
wiya ata nà, a tɛra anan winen mama'am
ata, way kwakwa awan. Way a kwakwa
ata aday mɛduwer ata nà, winen apan i lize
bɛse coy.

9

*Aɓan 'am mɛduwer a tɛ aɓan 'am wiya
awan*

¹ A alay ana Mbərom sa ɓan 'am a
mama'am ata nà, Tawrita inde sɛ ɗakan
anan anà ɗo ahay caved sɛ hɛran nga anà
Mbərom. Man sɛ hɛran nga anà Mbərom
inde mə lavay zek a re.

² Tə ndakay jawjawa, tɛ gəzla anan man
cew. Day mama'am awan, tɛ ngaman man
cəncan awan, ta ɗaf uda way sɛ lalam aday
tabal tɛ pen mə varan a à Mbərom aya apan.

³ Day a hinen ata ɗukwen, mə gəzla pi zek
wa tɛ winen mama'am ata nɛ tɛ zana, aday
tɛ ngaman anà day ata nà, man a Mbərom
cəncan awan.

⁴ A man ata kutok, tɛ ndakay uda ruwec
sɛ gura, sɛ vakən apan ləluway anà Mbərom.
Ta ɗaf uda zəndok sɛ aɓan 'am a Mbərom, mə
ndakay a nɛ tɛ gura. A zəndok ata inde asa,
tuwez sɛ gura uda re, ta ɗaf uda way sa pa sɛ
ngaman manu, Mbərom sɛ gucen atan ahay
à mburom wa ata awan.* Sukol ana Haruna
sa ɗa ata inde à man ata à zəndok inde,[†]
Aday kon ana Mbərom sɛ vinden ahay apan
'am ma ɓan a anà Musa ataya uda à man ata
re.[‡]

⁵ Pa nga sɛ zəndok ata ɗukwen, tɛ
ɗafak apan awan aya inde kawa maslay a
Mbərom ahay. Awan ataya tɛ ɗakay anan
Mbərom winen inde à wulen sɛ ɗo ahay tɛ

mazlaɓ awan. Awan ataya nà, tɛ bərgaslay
aya awan, ta ka anan bərgaslay a tinen sa
man nga à mburom, à man sa pak mez sɛ
gənwah ahay aday Mbərom à pəsen anan
ines à ɗo ahay ata awan. Həna nà, alay a
inde sɛ taker way pə awan ataya fok bay.

⁶ Natiya, tɛ ndakay anan way ataya à man
ata kutok nà, ɗo sɛ gəɗan ɗungo anà way
ahay ta taa zla nɛ ù doh a mama'am ata
awan, aday ta taa ga uda mer su way a tinen
ahay nɛ pac pac.

⁷ A day su doh a mə slala cew ata nə, sa
zla uda nà, bahay nga su ɗo sɛ gəɗan ɗungo
anà way ahay anga Mbərom ata ɗəkdek.
Ava ɗaz nà, a zla à man ata ɗukwen saray
kərtəktəkke. I i zla uda ɗukwen, i pak mez
sɛ gənwah à alay inde aday i varan anan mez
ata anà Mbərom. Ata Mbərom i pəsen anan
ines anahan pi zek tɛ ines sɛ ɗo ahay sa ga
mənɓəna sa san apan ataya təkə fok.

⁸ Apasay Cəncan a a nan sɛ ɗakak uko
anan nɛ 'am a həna ana awan: Kak jawjawa
a mama'am ata inde hwiya cəna, caved inde
mə tɛɓa sa zla à man a Mbərom cəncan a fan
bay.

⁹ Way ataya tɛ ɗakay anan nɛ way a sɛ
tɛra həna biten ataya awan. A nan sa ja nà,
way sɛ ɗo ahay sɛ waslay aday sɛ varan anà
Mbərom ataya nɛ ti mba apan sɛ banay anan
mivél su ɗo sa var way ata pa 'am a Mbərom
bay.

¹⁰ Way ataya tɛ ɗakak uko anan way pa
'am sɛ way sa pa, pa 'am sɛ way sa sa, pa
'am sɛ banay way kawa sa zlan à nga à
Mbərom. Way ataya ɗukwen, way pa 'am
sa zlay si zek, bina pə mivél su ɗo zənzen
a bay, aday tɛ njahay nɛ mənɓək cəna coy,
hus pə luvon a Mbərom i mbəɗahan alay anà
way ahay, aday i ma atan wa way mɛduwer
ataya awan.

¹¹ Həna nà, Almasihu kà nak ahay coy.
Winen nà, bahay nga su ɗo sɛ gəɗan ɗungo
anà way ahay. Way a mənuko sa njad lele
ataya fok ta nay nà, à alay anahan a wa. Doh
a aday Yesu a ga uda mer su way anahan ata
nà, a zalay doh mbala ana ɗo sɛ gəɗan ɗungo
anà way ahay kwakwa sa taa ga uda mer su
way a tinen ata awan. Sɛ ndakay anan doh
ata nà, ɗo zənzen a bay, Mbərom a tɛ alay
anahan awan. Aday doh ata ɗukwen, winen
pə daliyugo à man a anan bay.

¹² A alay a Almasihu i sa zla à man a
Mbərom a cəncan ata nà, kə gəɓak mez sɛ
vuwar sɛ awak ta sa wan sa sla ahay à
alay inde bay. A gəɓa adəka nà, mez si zek
anahan awan, a zla anan à man a Mbərom a
cəncan ata saray kərtəktəkke. Natiya kutok,
a tam manuko tɛ mez anahan ata pa sɛ
viyviya awan.

[†] 8:12 Ca pə Yeremiya 31.31-34.

* 9:4 Ca pə Gurtaaki 16.13-15, 31.

† 9:4 Ca pə Limle 17.23.

‡ 9:4 Ca pə Tooktaaki

¹³ Kwakwa ata nà, ta taa waslay nê vuwar sê awak tê guson sa sla aya sê kwecek mez a pê dō ahay aday ines a tinen ahay á ga inde pê idé a Mbërom sabay. Ta taa waslay takalak sa sla aday sê vakan á Mbërom, ata ti ra rêba anahan a sa pak pê dō ahay. Natiya kutok, dō sa nes anan anjahay a tinen tē Mbërom ataya ti tēra dō cāncan aya asa.

¹⁴ Aya, kak matanan cukutok nà, mez a Yesu nà, tē mēgala a zal mez sê gēnaw a tinen kwakwa ataya awan. Almasihu a gēba anan zek anahan, a var anan anga Mbërom tē alay anahan awan, aday tē mēgala sē Apasay Cāncan a winen inde pa sē viyviya ata awan. Way anahan a sē varan á Mbërom ata nà, cāncan a tē mindel, a mba apan sē banay anan mivél a mēnuko tēte, anga dá ga ines ahay sē varak uko amac sabay, éna dí ga adéka nà, mer su way a Mbërom bahay sē sifa kutok.

¹⁵ Tē way ana Yesu a sa ga ata kutok, winen dō sa zlah anan mēlmal a Mbërom tē dō ahay, anga Mbërom kē banak 'am wiya tē tinen. Anga nan, dō ana Mbërom sē ngamay ataya ti njad way a Mbërom a sē zlapay anan i varan atan kawa anahan a sa ja i varan atan anan sē coy ata awan. I tēra matanan anga Yesu kē mēcak anga dō sa nes anan 'am a Mbërom sa ban mēduwer ataya ata awan. Tē amac anahan ata nà, a bēmbaday atan ahay á atahasl a tinen ahay wa.

¹⁶ Kak dōwan kà jak 'am sē gēzla anan zlile anahan aday a saa mac cēna, dō ahay ti saa ga anan mer su way a nē si winen a i mac aday ata ti saa gēzla anan zlile anahan ata awan.

¹⁷ Kak dōwan sa ja 'am ata winen tē sifa mba cēna, 'am anahan a sa ja ata nē mēgala uda ibay. Anga ta saa ga anan way anahan sa ja ata cēna, a mac aday.

¹⁸ Matanan dūkwēn, á alay a Mbërom sa ban 'am tē dō ahay ata nà, a wa gēnaw á mac aday mez a á pēkay.

¹⁹ Musa a dākay anan Tawrita fok pa 'am sē dō ahay fok nà, a gēba mez sē wan sa sla ahay tē vuwar sē awak ahay tinen sē gēdan dūngo ataya, tē japay anan tē a'am. A ra daslam ahay pi zek tē sibcek sē tēman dēz dāz aya awan, a pak anan á mez ata inde, a kwecek anan mez pē Deftere sē Tawrita tē winen awan, aday a kwecek anan mez pē dō ahay tē winen a re.

²⁰ A jan atan, a wa: «Hēna anan nà, mez a Mbërom sa ban anan 'am tē kwanay ata awan. A jak ikwen nà, dēfen anan apan lele.Š»

²¹ Musa a kwecek mez ata pē jawjawa sē mazlaḅ a Mbërom tē way a tinen sa ga anan mer su way uda ataya tēke fok matana re.

²² A alay ana Tawrita sē lavan nga anà dō ahay ata nà, tē banay way ahay alay awan nē tē mez. Matanan, mēnjēna mez sē pēkay cēna, Mbërom a pēse ines sē dō ahay bay.

Mez a Yesu a banay ines sē dō ahay

²³ Matanan, na jak, na wa: Way sē kwakwa ataya fok tē banay atan tē mez matanan ata nà, sē dākay anan way sē tēra á mburom ataya awan. Tē banay way ahay kwakwa ata nà, kawa ana Tawrita sa jan atan ata awan. Éna pē way dídek aya á mburom ata nà, a nan á Mbërom nē mez sē zalay sē gēnaw ataya awan. Winen lele ata nà, zek a Yesu a sa var anan ata awan.

²⁴ Da san zle kutok, Almasihu nē kà zlak á man a Mbërom cāncan a mbala ana dō ahay sē ndakay ata itēbay. Wita nà, mezeze sa man cāncan a dídek a á mburom ata awan. Éna winen a zla nà, á mburom pē cakay a Mbërom. Hēna nà, winen pa 'am a Mbërom anga sa ga amboh anga mēnuko kutok.

²⁵ Bahay nga su dō sē gēdan dūngo anà way ahay á man a Mbërom cāncan a ata nà, ta zla uda nē pē ava pē ava. Ta zla uda dūkwēn tē mez sē gēnaw ahay á alay inde, mez si zek a tinen a bay. Éna Almasihu nà, a var nē nga anahan awan, aday a var anan dūkwēn, saray kērtēk coy, kē mēnahak anan itēbay.

²⁶ A ga matanan bay nà, abay i mēnahan anà dāce anahan ahay saray bayay a re. Bina kwa pē ana Mbërom sē ndakay anan daliyugo nà, i taa mac anga dō anahan ahay pē ava pē ava. Éna matanan bay, a nay ahay nē saray kērtēk, aday á alay a uho kwakwa ata winen apan i ndav coy ata awan. A var anan zek anahan kawa way ma sla dūngo a anà Mbërom, anga sē pēse anan ines sē dō ahay sē coy.

²⁷ Kuwaya i mac nē saray kērtēk. Pē dēba anahan a wa cēna, Mbërom i gan sariya.

²⁸ Almasihu dūkwēn a var anan nga anahan nà, saray kērtēktēkke coy sē pēsen anan ines anà dō ahay bayak a kutok. I i may ahay pac a inde dūkwēn mē slala cew awan. I may saa pēse ines ahay sabay, éna sa naa tam anan dō sa ba anan ataya fok.

10

¹ Tawrita ana Musa winen kawa mezeze sē way sē dākay anan way lele aya saa tēra pa 'am ataya awan. Aday mezeze sē way ataya dūkwēn, winen kawa zek ana way ataya bay re. Pē ava pē ava, dō ahay tē varan way anà Mbërom nē sē hēdāken pē cakay, éna way ataya ti njad sē tēra dō cāncan aya bay hwiya.

² Kak abay dō ahay tē tēra cāncan aya pa 'am a Mbërom tē way ma gad dūngo aya nà, ti var way ma gad dūngo aya sabay bídaw?

Bina ti tæra cæncan a næ saray kærtek cæna coy, ti gan may anà apase ines sabay.

³ Adæka bay, way a mæ varan a anà Mbærom ataya næ ta man atan anan ahay à nga inde pæ ava pæ ava nà, ines a tinen ahay,

⁴ anga mez sæ guson sa sla ta sæ vuwar sæ awak aya a mba apan sæ banay anan ines sæ do ahay bay.

⁵ Anga nan kutok, à alay ana Almasihu i sa nay ahay pæ daliyugo ata nà, a jan anà Mbærom, a wa:

«A nak tæ gædan dungo anà gænow ahay anga iken bay,

a nak tæ varak awan bay re.

Ðna kæ varak uno zek su do zænzen awan aday nà varak anan.

⁶ Gænow a ma tak ataya ta zlak anak à nga bay.

Way sæ do ahay sa var anga sæ pæse anan ines a tinen ahay ata dukwen, kà zlak anak à nga bay re.

⁷ Anga nan kutok na wa: Mbærom, nen hænà!

Ni zla pæ daliyugo saa ga way sa zlak à nga, kawa mæ vinde a à Deftere anak inde pi nen ata awan.* »

⁸ Almasihu a ja aday nà: «A nak tæ gædan dungo anà gænow ahay anga iken aday tæ varak awan bay re. A nak tæ tækak gænow ahay bay re. Aday a nak tæ pak mez sæ gænow ahay anga sæ pæse ines sæ do ahay bay re asa.» Kwa à ga næ ta var way ataya dukwen, tæ dæfan apan anà Tawrita dæp nà, a nan anà Mbærom a bay.

⁹ Am mæ slala cew a næ a wa: «Mbærom, nen hænà! Ni zla pæ daliyugo saa ga way sa zlak à nga.» Matanan nà, a nan sa ja næ Mbærom kæ mbacak anan wa agædan dungo anà way kawa sæ kwakwa ata awan, aday a daf uda way maza wiya awan: amac a Yesu.

¹⁰ Natiya kutok, dæ tærak do cæncan aya pa 'am ana Mbærom, anga Yesu Almasihu kà gak way sa zlan à nga anà Mbærom, aday kæ varak anan zek anahan kawa way ma sla dungo awan, a mac saray kærtektække coy.

¹¹ Do sæ gædan dungo anà way à wulen sæ Yahuda ahay nà, tinen mæ tavay aya sa ga mer su way a tinen næ pac pac, ti mænahan anà agædan dungo à gænow ahay maza awan. Ðna way a tinen a sa var ataya dukwen, ta mba apan sæ pæse anan ines sæ do ahay bay re.

¹² Ðna Yesu Almasihu nà, a var næ zek anahan awan, a var anan saray kærtek sæ pæse anan ines sæ do ahay pa sæ viyviya awan. Pæ dæfa anahan a wa, a njahay way anahan à alay puway a Mbærom.

¹³ Hænà nà, winen apan i ba alay a Mbærom saa tæra anan do manidè anahan ahay fok bile anahan aya ata awan.

¹⁴ Tæ way anahan a sæ varan anà Mbærom ata kærtektække, kæ tærak atan do mænana ines aya pæ idè a Mbærom, kæ tærak atan do cæncan aya pa 'am a Mbærom sæ coy re.

¹⁵ Apasay Cæncan a dukwen kà jak uko anan 'am ataya tinen didèk aya coy re. A wa:

¹⁶ «Nen Mbærom Fetek, alay a kà slak nà, ni ban 'am tæ tinen.

Ni daf anan 'am uno à abayak nga a tinen inde,

aday ni vinde anan 'am uno pæ mivel a tinen aya re.† »

¹⁷ Aday a ja asa:

«Ni may anan ahay huwan a tinen ahay tæ ines a tinen ahay à nga inde sabay.‡ »

¹⁸ Mbærom kæ pæsek anan anan ines anà do ahay cukutok nà, do ahay ti gan may sa var awan a maza re anga sæ pæse ines asa daw?

Hædækuko pæ cakay ana Mbærom

¹⁹ Mærak uno ahay, kak matanan cukutok nà, amac ana Yesu aday mez anahan sa pak ata nà, tæ varak uko cæved sa zla à man a Mbærom cæncan a kutok.

²⁰ Yesu kæ ngærwak anan zana sæ gæzla mænuko pi zek wa ta man a Mbærom cæncan ata awan, a tæbak uko anan cæved a sa zla ù doh ata awan. Cæved ata dukwen, winen wiya aday di njad sifa nà, tæ winen awan. Zana anahan sæ ngæraw anan ata nà, winen zek anahan a do ahay sæ daray anan pæ dædom mæ zlalngad ata awan.

²¹ Natiya kutok, do sæ gædan dungo anà way anga mænuko inde mæduwen a winen a gan nga anà do a Mbærom ahay fok.

²² Anga nan, hayak ikwen ahay kutok, hædækuko pæ cakay a Mbærom tæ mivel kærtek awan, aday dæfuko apan nga mænana hiyem hiyem, anga mez a Yesu kæ tærak anan mivel a mænuko ahay cæncan aya awan, kæ banak nuko tæ a'am lele kutok.

²³ Way a Mbærom sa jak uko ata nà, i ga anan, winen a gad mungwalay itæbay asanaw! Anga nan, pærahuko anan azar sæ dækay anan næ dæ dæfan idè nà, anà way a Mbærom sæ zlapay anan ata awan. Dæfuko apan nga, dæ gudec bay.

²⁴ Pæluko cæved a aday di man anan zek anà do azar aya ata awan, anga aday mænuko fok, dæ pælaj zek ahay zal sæ kwakwa awan, aday dæ zæga anan sa ga way lele aya kutok.

²⁵ Dæ mbæsak sæ halay nga pæ kærtek a kawa do azar aya ata bay. Adæka bay, varuko anan mægala anà zek ahay lele. Bina luvon ana Yesu Almasihu i saa may ahay ata, winen bæse coy.

²⁶ Downan a, kæ sanak cæved didèk a coy, aday winen pælasl ma tæ alay anahan a saa ga ines ahay re nà, awan a inde i varan anà

* 10:7 Ca pæ Jabuuru 40.7-9. † 10:16 Ca pæ Yeremiya 31.33. ‡ 10:17 Ca pæ Yeremiya 31.34.

Mbërom anga sê pösen anan ines anahan ataya nê inde sabay.

²⁷ Do sa ga way matanan ata nâ, â jëjar, anga sariya a Mbërom i ban anan dô sa ga ines ahay fok. Pê dâbâ anahan a wa, i ba uko sê mbacay itëbay saa vak anan dô manidë ana Mbërom ahay ata awan.

²⁸ Kê sänen zle coy, dōwan a kê nasek anan Tawrita a Musa nâ, kak dô ahay cew kabay maakan ta jak kê gak matanan acakan cëna, ta vad anan mænjenâ sa gan i zek wa anâ dōwan.[§]

²⁹ Kak way matanan ata a tëra tu dô sa nes anan Tawrita ana Musa cukutok nâ, dëce ana dô sê kädëy anan Yesu Wan a Mbërom i sa tëra nê kækëma ite anaw? Dô matanan ata nâ, mez ana Yesu, Mbërom sa ßan anan 'am tê winen ata, kê tërak anan cëncan pa 'am a Mbërom. Aday pê dâbâ anahan a wa dukwen, winen ta sê kädëy anan Yesu nâ, a gënanan dukwen anâ Apasay a Mbërom sa gak uko anan sumor anahan ata awan. Dô matanan ata nâ, dëce anahan inde mæ zalay awan.

³⁰ Mbërom a tê alay anahan a a wa:
«Ni ga mivël tu dô sa ngam 'am uno bay ataya awan,
ni man atan anan siked sê ines a tinen ahay.*»

Da san zle, i ga anan way anahan sa ja ata awan. Asa, Deftere a Mbërom a wa:

«Nen Mbërom Fetek, ni gan sariya anâ dô uno ahay.†»

³¹ Mbërom nê bahay sê sifa. Kak sariya kê bënak anan dōwan a nâ, dëce inde tê mindel anga dōwan ata kutok.

³² Sänen apan aday: A alay a kê cinen anan anâ jiyjay a Mbërom mama'am a ata nâ, kê njidën dëce ahay bayak a â alay sê dô ahay wa, aday kê dëmen anan hwiya.

³³ A alay a anan nâ, tê gënahak ikwen pa 'am sê dô ahay, ta gak alay tê kwanay re. Aday â alay azar aya bine siwaw nâ, a nak ikwen sê japay tu dô aya aday tinen â dëce ata inde ataya re.

³⁴ Dô ma ban aya â dangay anga Yesu ataya, ta gak ikwen i zek wa. Dô ahay ta rak ikwen anan way ahay dukwen, kê gak ikwen â nga wa bay, adëka kê tisen anan mivël, anga kê sänen zle way mæ mbësakak ikwen a inde sê zalay ana tinen sa ra anan ataya awan, aday way a mæ mbësakak ikwen ata nâ, i ndav bay, i ga inde nê pa sa viyviya awan.

³⁵ Anga nan kutok, përihen anan azar sa daf nga pë Yesu. Ki gen matanan hwiya cëna, ki njidën magwagway mëduwen a pa 'am a Mbërom.

³⁶ Lele cëna, sëmen anan anâ way ahay anga aday kî gen way sa zlan â nga anâ Mbërom, aday kê njidën anan way anahan sê zlapay anan ata awan.

³⁷ Bina Mbërom a wa:
«A mbësak nê mænjoek, dōwan a saa nay ata i nay ahay coy, i njahak ayak sabay.

³⁸ Dô didëk a pa 'am uno nâ, i njad sifa sa ndav bay ata awan, anga kê dëfak upo nga.

Ëna kak, dōwan a kê mak â dâbâ nâ, ni taslay mivël tê winen itëbay.‡»

³⁹ Mænuko aday nâ, a ga upo nê mænuko dô sa ma â dâbâ ataya aday sê lize ataya itëbay. Adëka bay, mænuko nê dô sa daf nga pë Yesu ahay. Natiya, di njad sifa sa ndav bay ata awan.

11

Dëfuko nga pë Mbërom kawa bije a mænuko ahay

¹ Adaf nga pë Mbërom, a nan sa ja nê maw? A nan sa ja nâ: Da san zle, way a mænuko sê dëfan ide ata nê i tara, kwa â ga nê dë canak anan tê ide fan bay, da san zle, tinen inde re.

² Dô a kwakwa ataya ta daf nga pë Mbërom nê matanan. Anga nan, tinen ta zlan â nga anâ Mbërom.

³ Dê dëfak nga pë Mbërom. Anga nan, da san zle lele, Mbërom a ndakay daliyugo nê ta 'am anahan sa ja. Natiya, way a mænuko sa ca apan hëna pë daliyugo ataya fok, ta nay ahay â way a aday ta ca bay ataya wa.

⁴ Abel kê dëfak nga pë Mbërom. Anga nan, a varan way lele awan anâ Mbërom, a zalay way mbala ana marak anahan Kaynu sê varan anâ Mbërom ata awan. Abel kê dëfak nga pë Mbërom. Anga nan, Mbërom a ca apan nê winen dô didëk awan. Zek ana Abel a dukwen, kê sënak anan, anga Mbërom kê tëmahak anan way anahan sê varan anâ Mbërom ata awan. Anga nan, kwa â ga nê Abel kê mëcak takede nâ, winen apan i jak uko 'am hwiya.*

⁵ Anuhu kê dëfak nga pë Mbërom. Anga nan, winen kê mëcak itëbay. Mbërom kê zëbak anan tê sifa aday ti zek a tøkë â mburom. Kula dōwan kê canak anan sabay, anga Mbërom kê zëbak anan. Deftere a Mbërom a ja nâ, winen a zlan â nga anâ Mbërom, aday Mbërom a gëbâ anan â mburom.†

⁶ Dōwan inde i zlan â nga â Mbërom mænjenâ sa daf apan nga nâ, ibay. Kak a nan â dōwan a sê hädëk pë cakay a Mbërom nâ, â daf apan nga nê winen inde aday. Aday â

§ 10:28 Ca pë Tooktaaki Tawreeta 19.15. * 10:30 Ca pë Tooktaaki Tawreeta 32.35. † 10:30 Ca pë Tooktaaki Tawreeta 32.36. ‡ 10:38 Ca pë Habakuk 2.3-4. * 11:4 Ca pë Laataanooji 4.3-10. † 11:5 Ca pë Laataanooji 5.18-24.

san dukwen, Mbërom a varan magwagway nà, anà dò sè bənan bitem ataya awan.

⁷ Nuhu kè dɛfak nga pə Mbërom. Anga nan, a pak sləmay nə pa 'am a Mbërom awan. A dakan anan way a saa təra pa 'am ataya awan. Nuhu kè canak anan anà way ataya njək tə idé anahan fan bay, əna kè bənak anan à 'am wa, a ndakay kwalalan məduwen a kawa ana Mbërom sa jan ata awan. A zla uda tu dō su doh anahan ahay, aday Mbërom a tam atan à 'am wa. Nuhu a ga matanan nà, anga a san zle, dō sə daliyugo ahay nə ti i lize acəkan, anga ta gak ines. Mbërom a ja nə winen kè tərak dō dīdek awan, anga adaf nga anahan.[‡]

⁸ Ibərahima kè dɛfak nga pə Mbërom. Anga nan, kè bənak anan à 'am wa re. A zla ù kon aday Mbërom a jan «zla» ata, mənjenja sa san man ata awan, anga Mbërom i sa varan kawa kon anahan a mba.[§]

⁹ Ibərahima kè dɛfak nga pə Mbërom. Anga na awan, kə njahak ù kon ana Mbërom sə zlapan anan i varan ata awan, kwa à ga nə winen kawa mədurlon. A taa njahay nə à jawjawa ahay inde karara. Atə Isiyaku tə Yakob dukwen tə njahak uda re, anga tinen dukwen, Mbërom kə zlapak atan anan tu kon ata kərtek a re.

¹⁰ Ibərahima a ga matanan, anga winen apan i ba wulen su doh a Mbërom ma han a aday kula i mbazl itəbay ata awan.

¹¹ Saratu dukwen, kè dɛfak nga pə Mbërom. Anga nan, kwa à ga nə winen məduwer a coy dəp nà, kè tərak dō. A san zle, dōwan a sə zlapan ta wan ata nà, a gad mungwalay itəbay.*

¹² Anga nan kutok, Ibərahima kə wahak wan à məduwer inde. Ibərahima nà, winen dō kərtek, əna ta wan anahan ata dukwen, kə wasak kawa mawuzlawazl sa nga mburom ahay, aday bayak a kawa wiyen sə zllinder, dōwan a mba apan sə baslay bay ata awan.

¹³ Dō ataya fok, ta taa daf nga pə Mbërom, hus pə luvon sə amac a tinen. Tinen aday dukwen, tə njadak anan way a Mbërom sə zlapay anan i varan atan ata bay, tə canan ayak nə dərən ta nga, tə taslak anan mivəl re. Ta ja, ta wa: «Man a manay inde à man a ibay. Manay nə mədurlon ahay pə daliyugo a anan.[†]»

¹⁴ Dō sa ja 'am matanan ataya nà, tə dəkay anan nə tinen apan ti pəlay kon nga a ana tinen a cara.

¹⁵ Tə bayak pa man mbala ana tinen sə mbəsak ataya sabay. Abay ta taa bayak

apan kəma, tiya nə ta mak way a tinen à dəba coy.

¹⁶ Adəka bay, tə pəlay nà, man sə zalay mbala ana tinen ataya awan, kawa sa ja nə, man à mburom. Anga nan, a zlan à nga anà Mbërom tə ngaman Mbërom a tinen, aday a ndakan atan kon lele sə coy ata kutok.

¹⁷⁻¹⁸ Mbërom kə zlapak anan anà Ibərahima, a jan nà: «Ki njad wan sə kutov ahay nə tə Isiyaku.[‡]» Matanan, a nan à Mbërom sə katab anan adaf nga ana Ibərahima kutok, a jan, à gədan dundo anà wan anahan Isiyaku, aday à varan anan. Ibərahima kə dɛfak nga pə Mbërom. Anga nan, a gəba anan wan anahan a mənduwəl ata saa gədan dundo anga Mbërom.

¹⁹ Ibərahima a san zle, məgala ana Mbërom inde sə slabakay anan ahay Isiyaku à amac wa. A təra nà, kawa abay Isiyaku ata kə məcak acəkan, aday a slabakay à məkə wa.

²⁰ Isiyaku kè dɛfak nga pə Mbërom re. Anga nan, a jan anà atə Yakob tə Isuwa, a wa: «Mbërom à daf pikwen alay sə mazlab anahan.» A ja matanan ata nà, anga a san zle, pac a inde nà, way i tərən atan matanan awan.[§]

²¹ Yakob dukwen kè dɛfak nga pə Mbërom. Anga nan, à alay a i saa mac bəse coy ata nà, kè dɛfak alay sə ngama pa wan ana Yusufu ahay cew, aday a tavay pə daker, a həran nga anà Mbërom.*

²² Yusufu dukwen kè dɛfak nga pə Mbërom. Anga nan, i saa mac coy nà, a jan anà wan sə kutov anahan Isəra'ila ahay, a wa, ti i tamay ahay à Misra wa azanan mba. Anga nan, a dakan atan anan way a tinen saa ga tə kəlakasl anahan pə dəba sə amac anahan wa.[†]

²³ Atə babay tə may ana Musa dukwen, tə dɛfak nga pə Mbërom ite re. Anga nan, tə wahay anan Musa cəna, ta dər anan kiya maakan agay. Ta ca pa wan ata nə a rəba ike. Tə jəjarak sa nes anan 'am ana bahay sə Misra bay.[‡]

²⁴ Musa kè dɛfak nga pə Mbërom. Anga nan, a har lele nà, a nan dōwan à ngaman wan ana dəna a bahay sə Misra sabay.

²⁵ A ca apan nə suwan tã ga dəcə pi zek tu dō a Mbërom ahay pə kərtek awan, bina a nan sə taslay mivəl ta sa ga ines bay, anga ataslay mivəl matanan ata a njahay bayak a bay.[§]

²⁶ A san zle, suwan dō ahay tã ga anan alay anga winen dō ana Almasihu, bina dəcə ata a zalay zllile sə Misra ahay fok. A bayak matanan, anga winen apan i dəfan idé nà,

[‡] 11:7 Ca pə Laataanooji 6.9 - 9.29. [§] 11:8 Ca pə Laataanooji 12.1. * 11:11 Ca pə Laataanooji 18.10. † 11:13

Ca pə Laataanooji 23.4. ‡ 11:17-18 Ca pə Laataanooji 21.12. § 11:20 Ca pə Laataanooji 27.1-40. * 11:21 Ca pə

Laataanooji 47.29-31. † 11:22 Ca pə Laataanooji 50.24. ‡ 11:23 Ca pə Gurtaaki 2.1-2. § 11:25 Ca pə Gurtaaki

4.19-23.

anà magwagway a Mbërom saa varan ata awan.

²⁷ Musa kà dëfak nga pë Mbërom. Anga nan, a slabak à Misra wa, mænjàna sè jëjaran anà mivèl ana bahay sè Misra ata awan. Kà tavak anan njanjan lele, anga a ca pi zek a Mbërom awan, kula dëwan kà canak anan bay re.

²⁸ Musa kà dëfak nga pë Mbërom. Anga nan, a ga azar uko a sè ngaman Pasëka ata awan. A jan anà Isërà'ila ahay nà, tã kwecek mez sè gënw ahay pë alay sè mäsudoh, anga aday maslay a Mbërom sè lavan nga anà amac ata kà zlak ayak nà, à njad sa vad anan murkwaya a tinen ahay bay.*

²⁹ Isërà'ila ahay tã dëfak nga pë Mbërom. Anga nan, bëlay a sè ngaman Bëlay Dëzdáz ata kà gëzlake i zek wa tãkiyen pa 'am a tinen wa. Matanan, tã takasak wa tã saray pë wiyen më kuray awan. Misra ahay ta zlak ayak ite cëna, a'am sè dëlov ata a mbëzlay ahay patan sa haw maza awan, a sëdak atan à alay a a nan atan sè takas wa ite ata awan.†

³⁰ Isërà'ila ahay tã dëfak nga pë Mbërom. Anga nan, ta van nga anà Yeriko, kawa ana Mbërom a sa jan atan ata awan. Ta van nga luvon cuwöe cëna, dëdon sè wulen su doh ata a wulad i zek wa fok, anga à azla a tinen a luvon cuwöe ata inde nà, ta daf nga në pë Mbërom.‡

³¹ Uwar a sè ngaman Rahab aday a taa dah uho ata kà dëfak nga pë Mbërom. Anga nan, a tãma anan dõ maslan sè Isërà'ila ahay sa zlak ayak äga tinen tã akar ataya awan. Anga nan kutok, à alay ana Isërà'ila ahay sa nja anan dõ sè Yeriko ahay anga tã dëfak anan apan anà Mbërom bay ata nà, Rahab nã tã vëdak anan itëbay.§

³² Alay a i slo bay, bina ni zëga anan apan 'am ana Gëdiyön*, Barak†, Samson‡, Yëfta§, Dawuda, Samiyel, aday 'am ana dõ maja'am a Mbërom azar aya fok.

³³ Dõ ataya dükwen, tã dëfak nga pë Mbërom. Anga nan, ta gak vëram tu kon azar aya, aday tã mbasak pu kon ataya re. Ta gak bahay tã cëved lele awan, tã njadak anan way a Mbërom sè zlapay i varan atan ataya awan. Tã tacan anan 'am anà ziyel ahay,

³⁴ tã mbacak anan uko sè uvon ahay, tã tãmak pu dõ sa gan atan may sè wacay atan tã maslalam ataya wa re. Abay tinen bële aya awan, ëna Mbërom kà varak atan mëgala. Tã tãrak dõ sè vëram gëdan aya awan, aday tã rëzlake anan dõ sè vëram a tinen mëdurlon ataya awan.

³⁵ Uwar ahay tã njadak anan dõ a tinen ma mac ataya tã slabakak ahay à mëke wa, tã canak atan maza awan.* Dõ azar aya ta sak lirew bayak awan. Abay tã mbasak sè përahan azar anà Mbërom nà, dõ ahay ti ga atan alay bay. Əna ta gan may sa mac à dëce matanan ataya inde, anga ta san zle, Mbërom i sa slabakay atan ahay pë luvon a inde aday ti i njad sifa lele sè zalay sè daliyugo a anan kutok.

³⁶ Dõ azar aya ite nà, tã pëkak atan waray i ide, tã ndëbak atan, tã jawak atan à sësile ahay inde, aday tã gucek atan ayak à dangay. Dõ ataya fok tã sëmak anan anà way ataya awan lele.

³⁷ Dõ azar aya ta mac nà, ta tar atan tu kon. Dõ azar aya asa, ta mac nà, ta gad atan i zek wa cuwcew dëgalan dëgalan. Dõ azar aya ite asa, tã wacay atan tã maslalam. Dõ azar aya ite asa re, tã jëjay në so, karara, doh a tinen ahay inde itëbay. Tinen nã mëtawak aya awan, ta pak pi zek nã ambar sè gënw ahay. Dõ ahay tã jugurak patan wa 'am, ta gak atan mëgad lele.

³⁸ Ta taa jëjay nã à bëzlom ahay, à man sa saf ahay këray. Man sa njak ahan a tinen aya nã lar, par, kac a tinen ahay nã à tohoho inde. Dõ ataya nà, dõ lele aya awan. Tãdë abay ti njahay pë daliyugo a lelibay a anan bay.

³⁹ Dõ ataya fok nà, ta zlak anan à nga à Mbërom, anga tã dëfak nga fok a tinen nã pë winen awan. Mbërom kà zlapak atan anan tã way lele awan, ëna tã njadak anan way ata fan bay, ide a tinen kà canak anan anà awan bay.

⁴⁰ Bina Mbërom kà lavak anan zek tã way lele awan anga mënuko, sè zalay way sè kwakwa ata awan, aday a wa i japay atan tã mënuko à alay kërtek a wa, anga aday tinen dükwen tã njad way a lele ata kutok.

12

Dëfuko anan ide anà Yesu

¹ Dõ ataya tã dëfak a nga a tinen pë Mbërom, aday tinen pë cakay a mënuko sè dakak uko anan cëved a tinen a sa daf nga pë Mbërom ata awan. Anga nan, laruko anan way a sa ba puko, aday da zla anan pa 'am tãtë sabay ataya awan. Mbasakuko ines a sè tapay puko ataya, aday hawuko à man a Mbërom sa jak uko ata awan. Dã ya nga bay.

² Dëfuko anan ide nã anà Yesu. Kuse, anga kà varak uko cëved sa daf nga pë winen, aday saa dëzle mënuko hus dükwen, winen awan. Winen nà, kà tãmahak tã vad anan pë dëdom më zlalngad a, waray kà gak anan sa mac pë dëdom ata bay. Anga a san zle,

* 11:28 Ca pë Gurtaaki 12.21. † 11:29 Ca pë Gurtaaki 14.21-31. ‡ 11:30 Ca pë Yosuwuwa 6.12-21. § 11:31 Ca pë

Yosuwuwa 2.1-7, 6.22-25. * 11:32 Ca pë Alkaali'en 6.11. † 11:32 Ca pë Alkaali'en 4.6. ‡ 11:32 Ca pë Alkaali'en 13.

§ 11:32 Ca pë Alkaali'en 11.1. * 11:35 Ca pë 1 Laamiife 17.17-24; 2 Laamiife 4.18-37.

Mbəróm kə jugurak anan ataslay mível inde i varan. Həna nə, winen mə njahay a ə alay puway ana man sə njahay a Mbəróm.

³ Bayiken pə Yesu aday. Do sə atahasl ahay ta nak anan ide, aday winen a kə samak anan anə dəce ataya awan. Bayiken pə winen, anga aday mbac ə slahak ikwen bay, aday kī yen nga bay.

⁴ Tə didek a nə, kə rəzlen anan ə nga wa sə mbəsak ines ahay, əna kə dəzlen anan hus pə amac fan bay. Matanan, kə məcen alay ə jugom wa həna nə, angamaw?

⁵ 'Am a Mbəróm sə varak ikwen məgala ata nə, kə mbədəken anan ə nga wa dəw? A jak ikwen 'am nə kawa bəbay sa jan 'am anə wan anahan ahay, a wa:

«Dəna uno, Mbəróm Fetek kə jak anak pə akəta tə dəce nə, bayak apan adəka!

Kak a katab iken dükwen, kə mac alay ə jugom wa bay,

⁶ anga a kəta nə do winen sə pəlay anan ata awan.

A ndəbay dükwen, do winen sa ca apan kawa wan anahan ata re. *»

⁷ Natiya, lele ki səmen anan anə dəce ahay aday sə tətək wa way ahay adəka. Bina, dəce ahay tə dəkay anan nə Mbəróm kə tərək kwanay gwaslay anahan ahay coy. Wan inde aday kula bəbay anahan i kəta anan itəbay nə, inde dəw? İbay!

⁸ Mbəróm a ga tə gwaslay anahan ahay nə fok kətanən. Kak kə kətahak kwanay itəbay nə, ata ki sənen anan kutok, kwanay wan sə gala anahan ahay itəbay, kwanay mədazlay ahay.

⁹ Way hinen inde kərtek, bəbay a mənuko ahay pə daliyugo tə kətahak mənuko, aday də varak atan ahay zlangar re. Kak matanan cukutok nə, təde abay di varan zlangar anə Bəbay a mənuko sə bəgəbaga mburom nə zal tinen a fok kutok bidəw? Kak də varak anan zlangar lele cəna, i varak uko sifa sa ndəv bay ata awan.

¹⁰ Bəbay a mənuko ahay pə daliyugo nə, tə kəta mənuko nə alay a mənjək cəna coy, aday kawa ana tinen sə bayak apan nə lele ata awan. Bəbay a mənuko sə bəgəbaga mburom nə, winen a kəta mənuko nə sa mak uko zek aday dē tərə kawa winen a, do cəncan aya sə coy.

¹¹ A alay a tinen apan ti kəta mənuko ata nə, a cəb ike, a tərə kawa way lele a bay. Dəce ata kə ndəvak coy nə, do sə təma way ata ə kəta atan ataya nə, ta ga way sa zlan ə nga anə Mbəróm, aday tinen ə zay inde.

Way lele aya sə bayak apan

¹² Mərək uno ahay, kak matanan cukutok nə, kə məcen alay ə jugom wa bay, kī gen

bəle ə gərmec wa bay, zəgihen anan apan sa zla.

¹³ Kak do ahay inde ə wulen a kwanay gərmec a han patan nə, tə zla nə tə cəved mə tavay nga awan. Ata ti gurob sabay, əna gərmec a tinen ahay ti pasay adəka.

¹⁴ Gen məgala anga aday zay ə ga inde ə wulen a kwanay ahay inde, aday tə do ahay fok re. Gen məgala re, anga aday kə tərən do cəncan aya pa 'am a Mbəróm, bina dowan saa canan ə Mbəróm mənjəna sə tərə do cəncan a nə, ibay.

¹⁵ Gen anan nga i zek, anga aday dowan ə saa mbəsak anan sumor a Mbəróm zləv ə məndək bay. Gen anan nga i zek re, anga aday dowan ə saa dəf 'am ma cəb ə sərekeke pə mível bay, bina i i nes anan mível su do azar aya re.

¹⁶ Gen anan nga i zek, anga aday dowan ə saa tərə do sa dah uho bay, do sə kədey anan cəved a Mbəróm kawa İsuwa bay re. Winen a kədey anan anjahay sə murkwaya anahan, aday a sukum anan way anga dəf sə luvon kərtek. A mbəsak anjahay sə murkwaya, a təma uda dəf pə mərək anahan cəfəw a wa.

¹⁷ Kə sənen zle, pə dəbə anahan a wa nə, a nan bəbay anahan ə dəf apan alay sə ngama anahan, aday i saa pa 'am su doh ana bəbay anahan, əna kə njadak anan sabay. Bəbay anahan ata a ngəman anan sabay. Kwa ə ga nə a yam apan tə ide sə ayam a cədəək cədəək dəp nə, kə mbak apan sə mbədə anan way anahan a sa nes anan ata sabay.[†]

¹⁸ Sənen anan aday nə, man a kwanay sə tavay apan həna pa 'am a Mbəróm ata aday nə winen kawa bəzlom ana do sə İsrə'ila ahay sə tavay apan kwakwa ata bay. Bəzlom a tinen nə, do ahay ta mba apan sə laman tə alay. Uko sa ban apan jan jan ata nə, tə canak anan. Aday təkədimbom luvon kə gak uda re, jiyjay uda sabay. Tə canak anan anə vəvara sə slabak apan ata re.

¹⁹ Tə slənek andar sə məzləzlilen, aday tə slənek andar sa 'am a Mbəróm uda re. Tə sləne andar sə dundo a Mbəróm ata nə, tə jəjarək, ta gan ambəh ə saa jan atan 'am kula sabay,

²⁰ anga way anahan a sa jan atan ata a zalan atan məgala ə nga wa. Bina a jan atan, a wa: «Dowan a kə lamak anan alay anə bəzlom a anan nə, kwa ə ga nə gənaw, tiren anan tu kon aday ə mac.[‡]»

²¹ Way a tinen a sə canan ata nə, kə gak atan zlawan bayak awan. Kwa Musa dükwen, kə jak: «Nen apan ni jəjar, anga zlawan u go.[§]»

²² Kwanay nə, kətanən itəbay. Kə tiven nə pə bəzlom a sə ngaman Siyona ata awan,

* 12:6 Ca pə Balndi 3.11-12. † 12:17 Ca pə Laataanooji 25.29-34. ‡ 12:20 Ca pə Gurtaaki 19.12-13. § 12:21 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 9.19.

winen nè wulen su doh ana Mbèrom, bahay sè sifa. Wulen su doh ata nà, Uràsàlima sè bagèbaga mburom ata awan. Maslay a Mbèrom ahay bayak a uda tã baslay zek bay.

²³ Kwanay à man sè halay nga su do a Yesu ahay tinen murkway a Mbèrom ahay, tinen apan ti ga azar uko. Mbèrom kè vindek anan slamay a tinen à dèrewel inde à mburom. Kè hédàken pè cakay ana Mbèrom, do saa gan sariya anà do ahay fok ata awan. Kè dèzlen pè cakay ana do didek aya pa 'am a Mbèrom, tinen do a Mbèrom sè tãra atan do cencan aya ata awan.

²⁴ Ki nen ahay pè cakay ana Yesu, do sè japay anan atè Mbèrom pi zek tã do ahay aday Mbèrom à ban 'am wiya tã do ahay ata awan. Ki nen ahay pi mez a Yesu sè pèrè pè do ahay ata awan. Mez anahan ata a dákak uko anan nè way lele sè zalay way ana mez ana Abel sè dákak uko anan ata awan.

²⁵ Kak matanan cukutok nà, gen ngatay mənǰæk aday, bina ki saa tamen anan 'am ana Yesu, do sa jak ikwen 'am hena ata awan. Kwakwa ata nà, do ahay tã ngemak sa pak slamay pa 'am ana Musa bay re, winen dowan a sa jan atan 'am a Mbèrom pè daliyugo ata awan. Anga nan, tè tèmak pè dace ahay wa bay. Mənuke do sa pak slamay pa 'am ana Yesu ahay nà, kak dè ngemak 'am anahan bay, winen tu do sa nay ahay à mburom wa ata nà, di tan à nga à dace à alay anahan wa, i zalay anan ana tinen kutok bidaw?

²⁶ Kwakwa ata nà, dundo a Mbèrom a bal anan daliyugo, əna hena kè zlapak, a wa: «Saray kərtek asa, ni bal anan daliyugo aday ni bal anan apan bagèbaga mburom re. *»

²⁷ 'Am anahan ata sa ja «Saray kərtek asa» ata a dákay anan nè way anahan sè ndakay ahay fok ti bal aday ti lize wa, anga aday way sa bal itəbay ata à njahay uda awan.

²⁸ Natiya, ngəruko anan anà Mbèrom, anga i varak uko kon sa bal itəbay ata awan. Həruko anan nga kawa sa zlan à nga, aday dəfuko anan apan tã ajəjar a lele.

²⁹ Tè didek a nà, Mbèrom a mənuko sa taa gan amboh ata nè winen kawa uko, aday i vak anan way a sa zlan à nga bay ataya fok.

13

Anjahay sa zlan à nga anà Mbèrom

¹ Kwanay do ana Yesu ahay, pərihen anan azar sè pəlay zek ahay.

² Kà sa mbədàken anan à nga wa sè tãma mbəlök ahay àga kwanay bay. Do ahay inde ta gak matanan, tã təmahak maslay a Mbèrom ahay àga tinen mənǰəna sa san atan nè tinen maslay a Mbèrom ahay.

³ Bayiken pu do sè dangay ahay, kawa à dangay ata nà, kwanay jiya pè kərtek awan. Bayiken pu do sa ga dace ahay, kawa sa ga dace ataya nè kwanay aya re.

⁴ Am sè gəba zek cəna, do ahay fok tã dəfan apan kawa ana Mbèrom sa ja ata awan. Atə mungol tə uwar anahan tã ga mədigidwəd pi zek ahay bay. Sənen anan lele, Mbèrom i gan sariya anà do sa ga mədigidwəd ahay fok. Kwa dowan aya nè mə gəba zek a coy, kwa dowan aya nè mə gəba zek aya fan bay, Mbèrom i gan atan sariya.

⁵ Kì gen ubor pè dala bay. Kè kədiyən anan way a kwanay ahay bay, anga Mbèrom a ja nà:

«Ni ca kwanay uho kula bay,

ni mbəsak kwanay kula bay re. *»

⁶ Anga nan, kuwaya i mba apan sa ja mənǰəna ajəjar:

«Mbèrom Fetek i mo zek hwiya,

ni jəjaran anà awan kula bay.

Do zənnen a i go tate nè maw?†»

⁷ Bayiken pu do sa gak ikwen ahay nga kurre ataya aday, tã dákak ikwen anan ahay 'am a Mbèrom. Bayiken pə anjahay a tinen aday, ta mac nè kəkəməw ata awan. Dəfen nga pə Yesu kawa ana tinen a sè dəfay ahay apan nga ata awan.

⁸ Yesu Almasihu a nè winen kəkəməw, kwakwa, biten aday pa 'am dükwen, winen a mbədà itəbay pa sè viyiyawa awan.

⁹ Do a azar aya tinen apan ti tətakan anan anà do ahay nè way wiya aya aday tã cəved ahay cara cara. Tã saa lizek ikwen anan cəved a lele a anan bay. Kà saa pəken atan slamay pə way a tinen a sa jak ikwen ataya bay, anga saa varak ikwen məgala à mivél inde nè sumor a Mbèrom, bina way ana do zənnen a sa pa ata bay. Lele nè matanan, bina do sè pərahan azar anà Tawrita pə way sa pa ahay ataya nà, kà mak atan zek pə awan a ibay jiya awan.

¹⁰ Do sè gədan dundo anà way ahay anga Mbèrom ù doh sè mazlaə a Mbèrom ataya nà, ti mba apan sè varan way à Mbèrom kawa mənuko itəbay.

¹¹ Bahay nga su do sè gədan dundo anà way anga Mbèrom nà, a gədan dundo anà way aya nè anga aday Mbèrom à pəsen anan ines anà do ahay. A zla anan tã mez sè way anahan a sè gədan dundo ataya, à man a Mbèrom a cəncan ata awan. Zek ana gənaw a ma sla dundo ata nè ta zla anan à wulen su doh wa saa vak anan tã uko.

¹² Anga nan, Yesu dükwen a mac nè, uho à wulen su doh wa. A pak anan mez anahan, anga aday i pəsen anan ines anà do ahay, ti tãra do cəncan aya pa 'am a Mbèrom.

* 12:26 Ca pə Haggay 2.6.

* 13:5 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 31.6, 8.

† 13:6 Ca pə Jabuura 118.6.

¹³ Kak matanan cukutok nà, d̄ə pərahan azar anà cəved sə Yahuda ahay sabay. Zluko uho pə cakay ana Yesu. T̄ə kədəy mənuko tata winen awan.

¹⁴ Bina wulen su doh a mənuko inde sə njahay uda pə daliyugo a anan pa sə viyviya ibay. D̄ə dəfan id̄e nà, anà wulen su doh a mbala a Mbərom a d̄i i njahay uda sə coy ata awan.

¹⁵ Iya! Həruko anan nga anà Mbərom pac pac, anga way ana Yesu sa ga ata awan. Ahəran nga a mənuko ata nà, i t̄əra kawa way a mənuko sə varan ma sla dundo ata ite. Matanan, zambaduko anan slamay anahan pa 'am sə d̄o ahay pa sə viyviya awan.

¹⁶ Gen anan sumor anà d̄o azar aya awan, gəzlen way a kwanay ahay t̄ə tinen, anga way aday Mbərom a gan may d̄i varan ataya nà, tinen awan. Kà sa mbədəken anan à nga wa bay.

¹⁷ Dəfen anan apan anà d̄o sə lavak ikwen nga ahay, gen way a tinen sa jak ikwen ataya awan. Anga tinen apan ti ba kwanay sa gak ikwen nga. Tinen ti naa jan anà Mbərom way a tinen sa gak ikwen anan nga ata awan. Kak kə dəfen atan apan nà, ti ga mer su way a tinen t̄ə ataslay miv̄el awan. Kak matana bay nà, ti ga mugo, aday mer su way a tinen sa ga ata i mak ikwen zek sabay.

¹⁸ Pərihen anan azar sa gan amboh anà Mbərom anga manay. Ma san zle, ma gak way lelibay a bay. Adəka bay, a nan umo sa ga n̄ə mer su way lele aya hwiya.

¹⁹ Nə cəce pikwen wa mə zakay a nà, gen anan amboh à Mbərom anga aday à vuro cəved sa mak ayak əga kwanay bəse.

Andav sa 'am ahay

²⁰ Mbərom a sə varan zay anà d̄o ahay à miv̄el inde ata nà, sə slabakay anan ahay Bahay a mənuko Yesu à məke wa n̄ə winen awan. A t̄əra anan Bahay a pa nga su d̄o sa gan nga anà t̄əman ahay fok. A mac nà, anga mənuko t̄əman anahan aya awan. Mbərom a b̄an 'am t̄ə d̄o ahay pa sə viyviya a n̄ə t̄ə mez anahan awan.

²¹ Matanan kutok, Mbərom à varak ikwen m̄əgala, anga aday k̄i gen way kawa sa nan. A ga mer su way anahan à mənuko inde t̄ə m̄əgala ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu, anga aday d̄ə t̄əra kawa sa zlan à nga. Do ahay t̄ə varan mazlaḅ anà Yesu Almasihu pa sə viyviya awan. Amen.

Aja 'am ahay

²² Mərak uno ahay, n̄ə vindek ikwen ayak d̄erewel a anan nà, sə varak ikwen ayak m̄əgala, aday n̄ə vindek ikwen ayak n̄ə m̄ənjək cəna coy. Matanan kutok, b̄ənen anan 'am a anaya à miv̄el a kwanay ahay inde lele.

²³ Sənen nà, mərak a mənuko Timote winen à dangay sabay, t̄ə mbəsakak anan

ahay. Kà sak a d̄əzley ahay à man uno bəse cəna, ata mi zlak ayak əga kwanay n̄ə maya awan.

²⁴ Jen anan 'am anà məced sə egliz ahay pi zek tu d̄o a Mbərom ahay fok. Do a Yesu ahay pə daliyugo sə Italiya fok ta jak ikwen ayak 'am re.

²⁵ Mbərom à gak ikwen sumor anahan, kwanay a fok.

**Derewel ana
Yakuba
sə vinde ata awan
Adakay way pə deftere a
anan**

Yakuba a vinden ayak derewel a anan nà, anà dō a Yesu ahay kwa aha ataya awan. A jan atan ayak nà, dō a Yesu ahay ti i njahay pə kərtek a nə kəkamaw. Adaf nga pə Yesu nà, a lagay dō nə pi mer su way lele aya awan. Kak matana bay nà, adaf nga a tinen pə Yesu kə tərak kawa way ma mac awan. A jan atan ayak dukwen, tē pəlay kəlire a Mbərom, aday tē dəfan apan anà 'am a Mbərom re.

Nga sa 'am ahay

Pəlen kəlire a Mbərom (1.1-18)

Dakay anan adaf nga anak nà, ma mac a bay ti mer su way (1.19 - 2.26)

Sənen pa 'am a kwanay saa ja (3.1 - 5.6)

Aga ngatay ta sa ga amboh (5.7-20)

¹ Sə vindek ayak 'am a anan nə nen Yakuba, nen dō si mer su way ana Mbərom aday dō si mer su way ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu re.

Na jak anan ayak 'am anà dō a Yesu ahay ma ta 'am a pə daliyugo fok ataya awan.

Mbərom a dakan anan kəlire anà dō sa daf apan nga ataya awan

² Mərak uno ahay, à alay a dəcə ahay bayak a cara cara tē njadak kwanay cəna, tisen adəka nə mivəl.

³ Angamaw? Anga dəcə ahay tē njadak kwanay nà, adaf nga a kwanay i har. Ata ki mben apan sə tavay njənan kutok.

⁴ Tiven njənan pə luvon pə luvon aday kə tərən dō ma san nga aya lele. Ata, anjahay a kwanay i ndav wa lele kutok.

⁵ Kəlire* nà, way lele awan. Anga nan, kak kəlire a kəcan à dōwan a nà, à cəce pi zek a Mbərom a wa. Mbərom winen azay a bay, a taa varan way anà dō sə cəce panan wa ataya fok, mənəna sə gafan atan pa 'am. I varan anan kəlire anà dō sə cəce ata acəkan.

⁶ Əna, kak dōwan a i cəce kəlire pə Mbərom wa ite nà, à daf nga pə Mbərom awan mənəna hiyem hiyem aday. Anga kak dōwan a cəce tē hiyem hiyem a cəna, winen kawa məsugurdolon sə a'am, mađ sa tan 'am so kəray ata awan.

⁷ Dō matanan ata cəna, à sa jəka i njad way pə Bahay a mənuko wa bay.

⁸ Anga abayak nga anahan aya pə Mbərom nə cūwcew, idē zuhwe pə Mbərom, aday alay faram faram ta man maza aya awan. A san nga anahan bay.

Dō sə zlile ahay tu dō mətawak aya awan.

⁹ Dō inde à wulen a kwanay, winen mətawak a nà, à taslay mivəl, anga Mbərom kə cakafak anan anan nga.

¹⁰ Aday dō inde zlile awan à wulen a kwanay ite nà, à taslay mivəl, anga Mbərom kə mak anan anan nga à məndak. Bina abay a san zle, i mac kawa avərez sə way ahay.

¹¹ Pac kə dəvak dō'a cəna, avərez sə way ahay ti butoy, ti guce tē arəba a tinen ataya təke. Matanan re, dō sə zlile ahay dukwen ti lize à alay a tinen apan ti ga mer su way a tinen ahay ata awan.

Dəcə tē way sə sapat dō ahay ataya awan

¹² Mbərom i daf alay sə mazlaḅ anahan pu dō sə tavan anà dəcə duwurra ata awan. Anga azanan dəcə ahay tē ndəvak cəna, i təma magwagway, kawa ana Mbərom a sə zlapay anga dō sə pəlay anan ataya awan. Magwagway anahan a nə sifa sa ndav bay ata awan.

¹³ Way ahay ta sak a njak anan dōwan a nà, à sa jəka Mbərom sə njəkan anan bay. Anga dōwan inde sa mba apan sə njəkan uda anà Mbərom ibay, aday winen a dukwen a njəkan uda anà dōwan bay re.

¹⁴ Sa njak dō aday sa ga way lelibay aya cəna, ubor sə way a lelibay ataya cite.

¹⁵ Ubor sə way tē dō inde nà, i wahay ines, ines kə hərak nà, ata dō i mac kutok.

¹⁶ Anga nan kutok, mərak uno ahay, dōwan à sa njak kwanay bay.

¹⁷ Anga way a lele aya fok ta nay ahay nà, pə cakay ana Mbərom a wa, winen dō sə ndakay atə pac tatə kiya tē mawuzlawazl aya təkə fok. Way ataya nà, tē slahay tē doh, ti mbəsak kwanay à luvon inde. Əna zek a Mbərom nà, a mbəda kawa awan ataya itəbay.

¹⁸ A zlan à nga sə varak uko sifa ta 'am anahan dīdek awan. Ata aday dē təra dō mama'am aya à wulen su way anahan mə ndakay aya wa kutok.

Sa pak sləmay pa 'am a Mbərom, aday sa ga anan mer su way awan

¹⁹ Mərak uno ahay, bayiken pa 'am a anan aday: Lele cəna, kuwaya à lah sa pak sləmay aday i saa mbəda pa 'am ahay nà, na. A saa mbəda pa 'am ahay bəse bəse bay, à saa ga mivəl bəse bəse bay re.

²⁰ Anga dō kə sak a ga mivəl cəna, a mba apan sa ga way lele aya sa zlan à nga anà Mbərom sabay.

²¹ Anga nan kutok, mbəsiken anan abayak nga a kwanay lelibay aya fok. Kī gen ines ahay sabay re. Men anan nga a kwanay anà vo a Mbərom, aday təmihen anan 'am anahan sə zavak ikwen à mivəl a kwanay inde ata awan. 'Am anahan ata nà,

* 1:5 Kəlire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom.

i mba apan sa tam kwanay pə way ahay wa re.

²² Anga nan kutok, ká saa tislen mivel sə sləne anan 'am a Mbərom dákdek cəna coy bay. Ki gen matanan ná, ata kə sapiten nga a kwanay bugol. Lele cəna, gen anan way ana 'am a Mbərom sa jak ikwen sa ga ata re.

²³ Do kə pəkak sləmay pa 'am a Mbərom, aday kə ngəmak sa ga kawa anahan sə sləne ata bay ná, ata wən a ga minje tu do sa ca ide à malam inde. A canan anà zek anahan a ca kəmay,

²⁴ a daf anan malam cəna, a mbədek anan à nga tə way anahan sa cay apan à malam inde ata awan.

²⁵ 'Am a Mbərom ná, winen 'am lele awan, a var məgala sə təmay do à atahasl wa. Anga nan, dowan a kə cak apan aday kə mbədek anan à nga wa bay, a ga anan mer su way a ná, Mbərom i daf apan alay sə bahay anahan pə way anahan sa ga ataya awan.

²⁶ Dowan a inde kə bayakak winen do sə pərahan azar anà 'am a Mbərom, aday kə mbəsakak sa ja 'am so bay cəna, a gədan mungwalay anà nga anahan. Kə zluwek adəka, a pərahan azar anà 'am ata tə dīdek a bay.

²⁷ Anga cəved lele sə pərahan azar anà 'am a bəbay a mənuko Mbərom cəna, həna: Sa gan nga anà wan mətawak ahay pi zek tə mədukway sə uwar aya awan, à dəce a tinen ahay inde fok, aday sa ba anan nga anahan anga aday way sə daliyugo ahay tá saa nəsən anan mivel bay.

2

Ká saa gəzlen anan do ahay pi zek wa bay

¹ Mərak uno ahay, kwanay kə dəfen nga pə Yesu Almasihu, winen nə Bahay a mənuko tə mazla6 awan. Anga nan kutok, ká saa gəzlen anan do ahay pi zek wa bay.

²⁻³ Anga minje a ná, do zlile a kə zlak ayak à man sə halay nga a kwanay, zana pi zek lele awan, wurdek sə gura à alay inde. Kwanay ki viren anan zlangar anà do sə zlile ata awan, ki jen anan: «Hayak, njahay pa man lele awan.» Aday do hinen inde ite, winen mətawak awan, zana anahan pi zek mə ngəraw a, kə zlak ayak re. Aday anà dowan mətawak a ata ki jen anan: «Zla, ká saa taway tiya!» kabay ki jen anan: «Njahay à məndak à man a anan.»

⁴ Ka sak i gen kətanən cəna, ki gen ines sə gəzla anan do ahay pi zek wa. Ki gen way ataya nə tə abayak nga lelibay aya bidaw?

⁵ Mərak uno nen sə pəlay ataya awan, pəken uno sləmay aday. Mbərom a walay do mətawak aya hana pə daliyugo aday tá njad zlile hinen ta sa daf nga pə Yesu, aday

tə lavan nga anà man sə njahay sə bahay kawa anahan sə zlapən anan anà do sə pəlay winen ataya awan.

⁶ Aka aday kwanay ki men nga adəka ná, sə kədəy anan do mətawak aya nə kəkəmay? Sə bənak ikwen mbiyed həna ná, maya anaw? Sə ngəza kwanay həna pa 'am sə bahay ahay ná, maya anaw? Sa ga way ataya nə do sə zlile aya awan.

⁷ Sə tara anan sləmay a Yesu Almasihu Mbərom sə varak ikwen lele ata à məndak dukwen, tinen aya re.

⁸ 'Am inde mə vinde à Deftere a Mbərom inde, a wa: «Pəlay anan do sə cakay su doh anak kawa iken sə pəlay anan nga anak ata awan. *» Kak kə dəfen anan apan anà 'am a Bahay Mbərom ma ja ata tə dīdek cəna, ki gen way lele awan.

⁹ Əna kak ka sak a gəzlen anan do ahay pi zek wa cəna, ata ki gen ines. Aday asa, 'am a ma ja ata i gak ikwen sariya kutok, anga kə kədəyən anan 'am ata awan.

¹⁰ Anga kak do kə bənak anan à 'am wa anà 'am a Mbərom mə baslay aya fok, aday kə tawadək pə kərtek a wa, ata kə nəsək anan 'am ataya fok re.

¹¹ Anga sa jəka: «Kə ga mədigwed bay†» ata ná, dowan a sa jəka: «Kə vad nga su do bay‡» ata re. Natiya, kwa á ga nə kə jənak uho bay, əna kə vədək nga su do cəna, kə nəsək anan 'am a Mbərom ata coy re.

¹² Anga nan, na jak ikwen, na wa: Jen 'am aday gen mer su way lele aya awan, anga Mbərom i i gak ikwen sariya nə pə ana kwanay sə dəfan apan anà 'am anahan bay ata awan. 'Am ata ná, sə təmay ahay do à atahasl wa nə winen awan.

¹³ Kak aday abay dowan kə gak ikwen i zek wa bay ná, ki gen anan i zek wa anà Mbərom a nə kəkəma kəla anaw? Həna, Mbərom i gak ikwen sariya. Bina saa mbasay pə sariya cəna, dowan a aday do a gan i zek wa ata awan.

Adaf nga pə Yesu ta sa ga mer su way lele aya awan

¹⁴ Mərak uno ahay, kak aday do a ja ta 'am, a wa: «Nen ná, nə dəfak nga pə Yesu», aday a njad sa ga anan way ana Mbərom a sa jan ata bay ná, i gan dədəf nə kəkəmay? Adaf nga pə Yesu a matanan ata ná, i tam anan bay re asanaw?

¹⁵ Izəne, mərak ahay inde à wulen su doh a kwanay, zana a tinen ibay, way sa pa inde patan ibay re.

¹⁶ Do à wulen a kwanay wa kutok, i jan anà mərak a matanan ataya: «Njihən lele, mad' á gak ikwen bay, may á han pikwen bay re», əna kə varak atan way a a tinen a

* 2:8 Ca pə Farillaaji Lewin'ko'en 19.18. † 2:11 Ca pə Gurtaaki 20.14, Tooktaaki Tawreeta 5.18. ‡ 2:11 Ca pə Gurtaaki 20.13, Tooktaaki Tawreeta 5.17.

sa gan may ata bay nà, saa gan atan dádáffa nà maw?

¹⁷ Adaf nga pə Yesu a dukwen matanan. Kak aday dōwan a kà jak a daf nga pə Yesu, aday a ga way sa zlan à nga anà Mbərom a bay cəna, adaf nga anahan ata nà, ma mac awan.

¹⁸ Izəne dōwan a i ja nà: «Do ahay inde ta daf nga pə Yesu lele. Do maza aya inde ta ga mer su way lele a re.» Matanan, nen ni mbədahan apan natiya: «Duko anan bidaw, ki daf nga pə Yesu, aday ki gan mer su way lele aya bay ata nà, kəkəmmaw? Nen na ja nà, ki sənən anan nə dafak nga pə Yesu, anga mer su way uno sa ga lele ataya awan.»

¹⁹ Kə dafak nga pə Mbərom nə winen kərtəktakke daw? Lele, əna setene ahay dukwen ta daf apan nga matanan re, aday tə jəjaran.

²⁰ Iken nə mə sader awan! Kak dō kə dafak nga pə Mbərom nà, i ga mer su way anahan awan. Matana bay cəna, adaf nga anahan ata, winen ma mac awan. A nak nə ni dəkak anan:

²¹ Bije a mənuko Ibərahima nà, Mbərom a tara anan dō didek a pa 'am anahan nà, tə cəved wuraw? Na wa, Ibərahima a daf anan wan anahan Isiyaku sə gədan dungo anga Mbərom aday ba?

²² Həna kə sənək kutok ba, Ibərahima a daf nga pə Mbərom, ta sa ga mer su way awan. Natiya, ti mer su way anahan sa ga ataya nà, a daf nga pə Mbərom tə mivəl kərtək a kutok.

²³ A tara nà, kawa ana Deftere a Mbərom sa ja ata awan, a wa: «Ibərahima kə dafak nga pə Mbərom. Anga nan, Mbərom a ca apan nə winen dō didek awan. S» Tə ngaman car a Mbərom re.

²⁴ Ka san zle kutok, Mbərom a ca pu dō kawa dō didek a nà, ti mer su way, bina ta sa daf apan nga dəkdek bay.

²⁵ Aday asa, Rahab, uwar sa dah uho ata dukwen, matanan re. Mbərom a ca apan kawa winen dō didek a nà, anga a təma anan dō maslan sə Yahuda ahay əga winen, aday a man atan zek sə gəday atan ahay à wulen su doh wa tə cəved hinen ata awan.*

²⁶ Natiya kutok, kak abay apasay su dō kə nak à winen wa nà, dōwan ata winen tə sifa re daw? A'ay, dōwan ata kə məcak asanaw! Adaf nga pə Mbərom a dukwen, matanan. Kak dō a njad sa ga mer su way lele aya bay cəna, adaf nga pə Mbərom ata nà, ma mac awan.

3

Agan nga anà miresl

¹ Mərak uno ahay, kwanay nà, dō ahay bayak a tə pəlay sə təra dō sə tətakan anan way anà dō ahay bay. Anga sariya mbala

Mbərom saa gan umo à manay dō sə tətakan way anà dō ahay ata nà, i zalay su dō a azar aya awan.

² Mənuko a fok, saray bayak a dā ga ines ahay. Kak dō inde a ga ines tə miresl anahan itəbay nà, ata winen dō lele tə mindel, aday ines inde apan ibay. A san sa gan nga anà zek anahan zle fok.

³ Gəbuko minje sə pəles aday. Tə dəfan rəsłom cədəw a à 'am inde, aday a sa bənan atan à 'am wa, aday zek anahan fok a saa zla ta man sa nan atan ata kutok. ⁴ Gəbuko minje hinen asa, kawa kwalalən məduwen ataya awan. Tinen məduwen aya ba? Əna tə ngəza atan dukwen tə way cədəw aya awan. Kwa mad a bal tə məgalak a dukwen, ti ngəza anan tə way a cədəw ata ta man a aday a nan atan sa zla ata re.

⁵ Matanan dukwen, miresl su dō, kwa à ga nə cədəw a mənəcək, a ga mer su way məduwen aya awan.

Kə sənən zle re, uko nà, winen mənəcək à adazlan a inde, əna kə sak a tam pa saf cəna, uwaw a ban anan saf nə fok.

⁶ Natiya re, miresl su dō nà, kawa uko ata awan. Ines sə daliyugo a anan fok mə halay nga nà, pə miresl su dō awan. A mba apan si nes anan zek fok. Miresl a han uko sə lize anan sifa su dō fok nə matanan. Uko ata kutok nà, a nay ahay à dəlov sə uko sə mbacay itəbay ata wa.

⁷ Do ahay ta mba apan sə kəta anan way sə kiđe ahay cara cara: gənow ahay, məvuhom ahay, way sa zla tə kutov ahay, aday way sə njahay à 'am inde ataya re.

⁸ Əna dōwan a mba apan sə kəta anan miresl itəbay. Miresl a aday dukwen, winen sədək awan, a njahay səkəffe itəbay, anga winen ma rah a tə umom sa vad dō ata awan.

⁹ Tə winen nà, də hərən anan nga anà Bəbay a mənuko Mbərom. Aday tə winen a re də təra anan dō azar aya à məndak, tinen dukwen mə ndakay aya ta ga minje tə Mbərom re.

¹⁰ 'Am sə ahər nga, 'am sə təra dō à məndak, a nay ahay à 'am kərtək a wa. Mərak uno ahay, lele abay dī ga matanan bay.

¹¹ Anga a'am mugom a halaf halaf a, tə a'am aday hərbəde ata nà, ti nay ahay à kurok kərtək a wa daw?

¹² Mərak uno ahay, təroz nà, i wahay duwaz bay asanaw? Viyes dukwen i wahay təroz bay re. Matana re, a'am mugom a i nay ahay à kurok sə a'am hərbəde wa bay re.

Kəlire sa nay ahay à mburom wa

¹³ Do inde à wulen a kwanay winen kəlire a daw? A zla tə cəved lele aya awan, à ga nə way lele aya ta sa ma nga anahan à məndak

adaka kutok. Ata do ahay ti san anan, winen do kalire awan.

¹⁴ Əna do ahay inde tinen apan ti ga sarak à wulen a tinen inde kə zalak, aday tə pəlay saa zla pa 'am nà, zek a tinen aya dəkdek asa. Kak kwanay matanan cukutok nà, kə həren anan nga anà zek bay, kə məminen anan didək a Mbərom bay re.

¹⁵ Anjahay sə wurwer matanan ata nà, sa var nə Mbərom bay. Wita wurwer sə daliyugo a anan. Apasay a Mbərom uda ibay, way sə alay ana Fakalaw.

¹⁶ Anga kak do ahay ti ga sarak pi zek ahay anga sə pəlay cəved sa zla pa 'am cəna, ata 'am i zlan atan pi zek ahay sabay, aday sadək i təra way sə alay a tinen ahay fok.

¹⁷ Aya əna, do tə kalire mbala Mbərom sa var ata nà, mivəl anahan nə lele, aday a gan may dukwen anà zay, a tere tə do ahay bay, əna a pəkan sləmay pa 'am anà do ahay adaka. Do ahay ta gan i zek wa lele, a ga nə way lele aya awan. A gəzla anan do ahay pi zek wa itəbay. Mbadəmbada inde à nga anahan itəbay re.

¹⁸ Do sə ndakay do ahay pi zek ataya nà, tə varan anà do ahay nə zay. Mer su way a tinen sa ga ataya dukwen, a ndav tə way lele aya awan, anga wita nə mer su way sa zlan à nga anà Mbərom awan.

4

Də pəlay way sə daliyugo ahay bay

¹ Kə tərighen aday kə vədən zek nà, angama kərtek anaw? Na wa, anga ubor si zek a kwanay sa lah sa vad zek à mivəl a kwanay ahay inde ba?

² A nak ikwen sa njad way lele aya, əna kə njiden atan bay. Anga nan kutok, a nak ikwen sa vad anan wa do azar aya anga sa njad anan way ataya awan. Ki gen idə pə way, əna kə njiden anan bay. Anga nan kutok, kə tərighen, kə vədən zek. Aya əna, kə njiden anan way a kwanay sa ga apan idə ataya bay, anga kə cəcihen anan pə Mbərom wa bay.

³ Kwa à ga nə ki gen amboh anà Mbərom dəp nà, ki njiden bay re, anga kə cəcihen tə mivəl kərtek a bay. Kə cəcihen nə way sa zlak ikwen à nga à kwanay a vərre.

⁴ Kwanay kə mbədihen anan ləen anà Mbərom. Dowan a kə pəlak way sə daliyugo ahay cəna, ata winen kə tərək do manidə ana Mbərom. Kwanay kə pəlen sə dəfan apan anà way sə daliyugo ahay ite nà, ata kwanay nə do manidə a Mbərom ahay re.

⁵ Kə saa bayiken sa jəka 'am a Mbərom a ma ja à Deftere inde ata nà, i təra kəriya bay. A wa: «Apasay mbala Mbərom a sə varak uko à mivəl inde ata nà, winen sarak a tə mindel.»

⁶ Aya əna, sumor a Mbərom dukwen a zalay sarak anahan a re. Anga nan, Deftere a ja nà: «Mbərom winen a ngəzlan uda saray anà do sə kwecele ahay, əna a gan sumor nà, anà do sa ma nga a tinen ahay nə hənək à məndak ataya awan.*»

⁷ Anga nan kutok, dəfen anan apan anà Mbərom. Ngizlen anan saray à cəved inde anà Fakalaw, aday i hawak ikwen dərən.

⁸ Hədəken ahay pə cakay anà Mbərom, aday winen a dukwen i hədəkey ahay pə cakay a kwanay ahay re. Kwanay do sə ines ahay, binen anan ines à mivəl a kwanay ahay wa. Kwanay do aday abayak nga mə gəzla cuwcew ataya awan, tiven anan abayak nga a kwanay pə Mbərom.

⁹ Ines a kwanay a ma ga ataya tə cəbak ikwen ite, zlihen pi zek aday yimen apan ite. Kə mbisen sabay, yimen adaka. Kə tislən mivəl sabay, əna mivəl à cəbak ikwen adaka.

¹⁰ Men anan nga a kwanay à məndak pa 'am a Mbərom. Ata winen i cakaf kwanay ite.

Mbəsiken sa man anan mungok anà zek ahay

¹¹ Mərak uno ahay, kə gədən anan azar i zek ahay rococo bay. Anga dōwan a kə gədak anan azar anà do a Yesu, kabay kə mak anan anan mungok anà do a Yesu cəna, winen a gədan azar aday a man anan mungok nà, anà 'Am a Mbərom. Aka aday ka sak a man anan mungok anà 'Am a Mbərom nà, ata kə dəfan apan sabay bidaw? Ka gan adaka nə sariya.

¹² Sə varan 'Am a Mbərom anà do ahay nə zek a Mbərom awan. Matanan, saa mba apan sa gan atan sariya a dukwen, winen a re. Winen a kərtek, i mba apan sa tam anan do ahay, aday i mba apan sə lize atan wa re. Aday iken? Kak iken ki man anan mungok aday ki gədan azar anà mərak anak nà, ka jan à nga anak a nə iken wayaw?

Kə həren anan nga anà zek bay

¹³ Ngatay aday, pəken uno sləmay həna, kwanay do sa jəka: «Izəne biten, izəne sidew nà, mi zla à man dərən awan. Mi i vak ayak, mi i gay masa tə way ahay sa njad anan dala.»

¹⁴ Kwanay a do sa ja 'am matanan ataya nà, kwa way a saa təra sidew ata nà, kə sənən zle daw? Sifa a kwanay a aday nə awan a maw? Kwanay kawa matapasl ahay həna vegege, aday azanan mənəcək asa cəna, dōwan i canan atan sabay ata awan.

¹⁵ Abay lele cəna, ki jen nà: «Kə zlak anan à nga à Mbərom ite nə mi ga inde aday mi ga natiya kabay natiya awan.»

* 4:6 Ca pə Balndi 3.34.

¹⁶ Aka aday kwanay gædek sɛ mbɛlen anan ta sɛ hɛran nga anɔ zek ta 'am vɛrre. Wita nɛ lelibay.

¹⁷ Natiya awan kutok, kak dɔwan a a san sa ga way lele aya zle, aday kɔ gak atan bay cana, dɔwan ata kɔ gak ines pa 'am a Mbɛrom.

5

Do sɛ zlile ahay tɔ yam

¹ Ngatay aday, pɛken uno slɛmay, kwanay dɔ sɛ zlile ahay. Zlihen pi zek, aday yimen, anga dɛce i nay ahay pikwen.

² Zlile a kwanay ahay tɛ rɛbasak, mumok ahay ta pak ikwen anan zana a kwanay ahay,

³ dala a kwanay ahay dukwen mangaz kɔ pak anan. Mangaz ata nɔ, a ra pikwen 'am, anga kwanay azay aya awan, aday azanan mangaz i pak ikwen anan zek cite re, kawa uko sa vak anan zana. Daliyugo winen apan i ndav, cɛkɛbay kwanay apan ki hilen zlile hwiya re.

⁴ Kagasl, kwanay gædek a pa anan dala ana dɔ sɛ halan nga anɔ way à guvo a kwanay wa ataya awan. Pɛken slɛmay aday, tinen apan ti zlah pikwen, aday Mbɛrom Ba Mɛgala kɔ slɛnek ayam a tinen.

⁵ Kwanay apan ki pen uho a kwanay hɛna pɛ daliyugo, kawa sa zlak ikwen à nga. Ki pen way lele, kwanay ma har aya lele, kawa sla sɛ viya maray ahay.

⁶ Kwanay gædek a ban anan dɔ mɛnjɔna ines ataya, aday kwanay mbɛram patan sa vad' atan re. Tinen ta mbak apan sa ga pikwen mɛgala itɛbay.

Gen anan ngatay aday

⁷ Anga nan kutok, mɛrak uno ahay, na jak ikwen, na wa: Gen anan ngatay aday nɔ, hus pɛ ana Bahay a mɛnuko sa may ahay. Ənga, cen pu dɔ sa ga mer à guvo aday. A njahay tete, a ba hus iven ndaw i ga, aday kɔ caslak way coy dukwen, i ba iven sɛ makɛsɛfay ataya re.

⁸ Kwanay hɛna dukwen, ben, njihen tete matanan re. Ngizlen saray lele, anga luvon ana Bahay a mɛnuko i sa may ata, winen bɛse, i dɛzley ahay coy.

⁹ Mɛrak uno ahay, kɔ zlihen pi zek ahay bay, anga aday Mbɛrom à sa gak ikwen sariya bay. Do sa ga sariya, winen apan i ba pɛ mɛsudoh, a nan sa nay ahay.

¹⁰ Mɛrak uno ahay, bayiken pu dɔ maja'am a Mbɛrom a kwakwa ataya aday, ta jak 'am tɛ slɛmay a Mbɛrom. Tɛtiken anjahay a tinen ahay re, anga ta gak dɛce ahay, aday ta gak ngatay hwiya.

¹¹ Da san zle, dɔ sɛ sɛmen anɔ dɛce ahay nɔ, dɔ ja bine siwaw nɛ Mbɛrom kɔ dɛfak

patan ngama. Kɛ slɛnen lɛbara sɛ ngatay ana Ayuba sa ga ata bidaw? * Aday Mbɛrom kɔ varak anan way sɛ mivɛl anahan ahay pɛ dɛba wa re.† Tɛ didɛk a cɛna, dɔ ahay ta gan i zek wa anɔ Mbɛrom, aday a pɛlay atan tɛ mindel re.

¹² Mɛrak uno ahay, mɛ zakay a jiya nɔ, kɔ saa mbiden pɛ awan bay. Kwa à ga ki mbiden nɛ tɛ mburom, kwa à ga ki mbiden nɛ tɛ daliyugo, kɔ mbiden tɛ awan bay fok. Adɛka nɔ, jen «Ayaw» kabay «A'ay» cɛna, kɔ slak coy. A saa zalay matanan bay, anga aday Mbɛrom à saa ban kwanay à sariya anahan inde bay.

¹³ Kamaya, dɔwan inde à wulen a kwanay, winen apan i sa dɛce dɛw? A cɛce Mbɛrom à man zek. Dɔwan inde winen apan i taslay mivɛl dɛw? A hɛran nga anɔ Mbɛrom tɛ ara ahay.

¹⁴ Dɔwan inde à wulen a kwanay winen dɛvac a dɛw? A ngaman anɔ mɛced sɛ egliz ahay àga winen awan, tɔ ga apan amar tɛ slɛmay a Bahay a mɛnuko Yesu, aday tɔ ga amboh anga dɔ sɛ dɛvac ata awan.

¹⁵ Kak dɔ ataya tɛ dɛfak nga pɛ Mbɛrom acɛkan nɔ, Mbɛrom i tɛma amboh a tinen, i man zek anɔ dɔ sɛ dɛvac ata awan, dɔwan ata i mbar acɛkan kutok. Kak ines anahan ahay ma ga inde dukwen, Mbɛrom i pɛsen anan.

¹⁶ Anga nan kutok, na wa: Diken anan ines a kwanay i zek ahay lele. Gen amboh anga mɛrak ahay à wulen a kwanay re. Gen matanan, anga aday kɔ mbɛren ite. Amboh su dɔ didɛk a pa 'am a Mbɛrom nɔ, mɛgala uda awan, a ma zek bayak a re.

¹⁷ Eliya nɔ, dɔ zɛnzen a kawa mɛnuko bidaw? Kɔ gak amboh tɛ mivɛl kɛrtek awan anga aday iven à ga bay.‡ Ava maakan tɛ kiya mbɛrka nɔ, iven ata kɔ gak bay acakan.

¹⁸ Pɛ dɛba anahan a wa dukwen, kɔ gak amboh asa. Mbɛrom kɔ mbakak ahay alay pɛ iven wa, iven kɔ gak lele, aday pɛ dɛba wa, way sa pa ahay fok tɛ nahak maza awan.§

¹⁹ Mɛrak uno ahay, kak dɔwan a kɔ slarak à cɛved sɛ didem wa nɔ, lele cɛna sa may anan pɛ cɛved lele awan.

²⁰ Sanen anan aday, kak dɔwan a kɔ mak anan dɔ sɛ atahasl pɛ cɛved lele a nɔ, kɔ tamak anan anan sifa anɔ dɔ sɛ atahasl ata awan. Kwa à ga nɔ, ines anahan ahay inde bayak a dɛp nɔ, Mbɛrom i pɛsen anan.

* 5:11 Ca pɛ Ayuba 1.1 - 2.10. † 5:11 Ca pɛ Ayuba 42.10-17. ‡ 5:17 Ca pɛ 1 Laamiife 17.1. § 5:18 Ca pɛ 1 Laamiife 18.1, 41-46.

Derewel ana Piyer

sə vinde mama'am awan Adakay way pə deftere a anan

Piyer a vinden ayak derewel a anan nà, anà do a Yesu ahay à egliz ahay inde aday do ahay tinen apan ti bənan atan mbiyed ataya awan. I varan atan mægala ta sə dakan atan sumor a Mbərom sa ga anga tinen. I dakan atan anan nə sə walay atan nə zek a Mbərom awan, aday Yesu kə tamak atan re. Həna nà, tinen do a Mbərom ahay, aday do si mer su way ana Almasihu ahay kutok. Kwa à ga nə tinen a dəce inde anga tinen do a Yesu ahay dəp nà, lele, anga dəce a tinen ata a dakay anan nà, Apasay a Mbərom winen à tinen inde.

Nga sa 'am ahay

Mbərom kə walak anan do anahan ahay
(1.1-12)

Njihen kawa sa zlan à nga anà Mbərom
(1.13 - 3.22)

Agan mer su way a Mbərom kwa à dəce
inde (4.1 - 5.14)

Piyer a jan 'am anà do ahay

¹ Nen Piyer, nen do maslan ana Yesu Almasihu, nə vindek ikwen ayak anà kwanay do a Mbərom mə walay aya anga sə parahan azar, kwanay ma ta 'am aya pə daliyugo sə Pontus, sə Galatiya, sə Kapadosiya, sə Aziya, aday sə Bitiniya ata awan, kwanay mə njahay aya ù kon ataya nə kawa mədurlon ahay.

² Ba kà zlak anan à nga anà Mbərom Bəbay a mənuko sə walay kwanay. A təra kwanay do anahan ahay tə Apasay anahan Cəncan awan, anga aday kə dəfen anan apan anà Yesu Almasihu, aday tə kwecek pikwen mez anahan, ata kwanay kə tərən do anahan cəncan aya pa 'am a Mbərom kutok.

Mbərom à zəgahak ikwen anan apan sumor anahan, aday à zəgahak ikwen anan apan zay anahan pac pac re.

*Mbərom a varak uko nə sifa sa ndav bay
ata awan*

³ Həruko anan nga anà Mbərom Bəbay ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu, anga da gak anan i zek wa, bina kə varak uko sifa sa ndav bay ata tə alay ana Yesu Almasihu, do sə slabakay ahay à məkə wa ata awan. Anga nan, di dəfan ide anà aslabakay a mənuko à məkə wa ite re.

⁴ Da san zle re, di njad way ana Mbərom saa varan anà do anahan ahay à mburom ata awan. Way ata nà, a rəbas bay, a nes bay, a butoy bay re.

⁵ Kə dəfen nga pə Yesu. Anga nan, Mbərom winen apan i ba kwanay tə mægala anahan, anga aday kə njiden anan sifa anahan saa kan anan anà do ahay pə luvon saa ndav anan daliyugo ata awan.

⁶ Anga nan kutok, ki tislən anan mivəl. Kwa à ga nə dəce ahay inde həna pə cəved cara cara dəp nà, ki tislən anan mivəl, anga way ataya ti njahay sə coy a bay.

⁷ Dəce ataya ti tak ikwen à nga, anga aday sə lavay anan kə dəfen nga pə Yesu tə didək a daw ata awan. Kwa gura dəp nà, a nes ike asanaw, əna tə təkər anan tə uko. Aday adaf nga a kwanay bugol nə a zalay gura ata bidaw? Anga nan, lele sə təkər anan aday à sa nes bay. Matanan kutok, pə luvon ana Yesu Almasihu saa kan zek anà do ahay ata nà, do ahay ti həran nga anà Mbərom, ti zambad anan, ti varan mazla6.

⁸ Kwa à ga nə kə cinen anan anà Yesu tə ide a kwanay həna fan bay, kə pələn anan. Kwa à ga nə kwanay apan ki cen apan həna fan bay, kə dəfen apan nga coy. Anga nan, kwanay tə ataslay mivəl a məduwen a lele, a zalay way sə do ahay sa ja apan tətə ataya awan,

⁹ anga kə dəfen nga pə Yesu, aday ki njiden anan way a kwanay sa daf apan nga ata awan. Way ata nà, sifa pə cakay a Mbərom.

¹⁰ Do maja'am a Mbərom ahay kwakwa tə dəfak anan ahay ide sə wudeh anan lele aday tə san Mbərom i tam anan do ahay nə kəkəməw ata awan. Tə lahak apan sə təkər 'am sə sumor ana Mbərom a sə lavay anan zek anga kwanay ata awan.

¹¹ Apasay ana Almasihu a à tinen inde ata kà jak atan panan, Almasihu i sa dəce aday i sa njad anan mazla6 anahan. Do maja'am a Mbərom ataya tə pəlak sa san anan way ataya ti i təra nə à alay wuraw ata awan, aday ti i təra kəkəməw ata re.

¹² Mbərom a jan atan nà, way ataya ti təra nə à alay a tinen tə sifa pə daliyugo ataya bay, əna a mbesakan atan anan à alay a kwanay inde həna pə daliyugo ataya kutok. A alay a anan ata nà, do sə dakay anan ləbara mugom ataya ta jak ikwen anan didək sə way ataya re. Tə wazak ikwen anan dukwen tə mægala sə Apasay Cəncan a Mbərom sə slənay ahay ata awan. Maslay a Mbərom ahay dukwen ta gak anan may sa san anan way ataya re.

Njihen kawa sa zlan à nga anà Mbərom

¹³ Anga nan kutok, lele cəna abayak nga a kwanay à lavan zek anà mer su way a Mbərom. Gen anan nga anà zek lele. Dəfen anan ide lele anà sumor a Mbərom a saa gak ikwen à alay a Yesu Almasihu i may ahay azanan ata awan.

¹⁴ Dəfen anan apan anà Mbərom à alay wura wura fok, kawa wan mə kəta pə cakay

a bəban anahan ata awan. A alay a kə sənən ləbara mugom a fan bay ata nà, sa zlak ikwen à nga cəna, way lelibay aya awan. Əna həna kɪ men pə way ataya sabay jiya awan.

¹⁵ Adəka bay, azla a kwanay à tərə cəncan a à way ahay inde fok. Bina, Mbərom dō sə ngamak ikwen ata, winen nà, dō cəncan awan.

¹⁶ Deftere a Mbərom a ja matana re, a wa Mbərom a ja nà: «Tərən dō cəncan aya, anga nen dō cəncan awan.*»

¹⁷ Kwanay apan ki gen amboh nà, kə ngimen anan à Mbərom nà, Bəbay. Əna winen apan i gan sariya anà dō ahay ite nà, a gəzlan atan alay pi zek wa bay, əna kuwaya nə pə ines anahan a way anahan. Anga nan kutok, ndəven anan luvon a kwanay mə mbəsakak ikwen a pə daliyugo a anan ataya ta sə dəfan apan lele.

¹⁸ Kə sənən apan zle, Yesu kə bəmbadək ahay kwanay anga aday kà sa njihen kəriya kawa bije a kwanay ahay kwakwa ataya sabay ite. A bəmbadək ahay kwanay nà, tə way sə njahay bay, kawa dala sə gəda a nes bay ataya bay.

¹⁹ Əna a bəmbadək ahay kwanay adəka nə tə mez a Yesu Almasihu a tə alay anahan awan, mez anahan nə məgala awan. Yesu, winen kawa wan sə təman lele mənəjəna ines, aday dō ahay tə waslan anà Mbərom ata awan.

²⁰ Mbərom a walay anan winen nà, kwa daliyugo dukwen mə ndakay a fan bay, aday hənə Mbərom a kay anan uho pə alay a mədakwidok a anan anga sa tam kwanay.

²¹ Anga winen kutok, kwanay kə dəfen nga pə Mbərom, winen dō sə slabakay anan ahay Yesu à məkə wa, sə varan mazlaḅ. Natiya, kə dəfen nga pə Mbərom, aday kə dəfen anan idə nə hwiya anà winen a re.

²² Kə ndiken anan mivəl a kwanay lele anga kə pərihen anan azar anà cəved sə didek. Ata ki mben apan sə pəlay mərak ahay tə didek awan. Anga nan, na wa pəlen atan nə pac pac tə mivəl kərtek awan.

²³ Bina kə tərən dō wiya aya anga 'am a Mbərom kə wahak kwanay miza awan, 'am ata dukwen a nes itəbay sə coy awan. Sə varak ikwen sifa wiya ata nà, zek a Bəbay Mbərom awan, winen a mac itəbay.

²⁴ Deftere a Mbərom a wa:

«Dō ahay fok tinen kawa gujed,
mazlaḅ a tinen aya dukwen kawa
avərez ana gujed ataya re.

Gujed i mac, avərez a dukwen i guce.

²⁵ Əna 'am a Mbərom nà, winen nə i ga inde pa sə viyviya awan.†»

'Am a Mbərom a mənuko sa slaf anan hənə ata nà, ləbara mugom a mbala a kwanay sə sləne ata awan.

2

Mbərom a walay kwanay aday kə tərən dō anahan aya awan

¹ Kak matanan cukutok nà, mbəsiken sa ga sədək, kə gəden mungwalay sabay, kə jipen miresl à 'am cuwcew bay, kɪ gen idə pə way su dō bay, kə gəden anan azar ù dō bay re.

² Tərən adəka nà, kawa wan gindez aya sa gan may anà pay a may a tinen ahay pac pac ataya awan. Natiya, gen anan may anà 'am a Mbərom a didek ata nà, kawa gwaslay ahay sa gan may anà pay ata awan. Matanan, ki sa hərən hus pə ana Mbərom sa tam wa kwanay sə coy ata kutok.

³ Anga Deftere a Mbərom a ja nà: «Kə tukumen anan coy, Mbərom nə dō lele awan.*»

⁴ Hədəken ahay pə cakay a Yesu. Winen nə kon sa var sifa, əna dō ahay ta lar anan kawa kon lelibay awan. Aya əna, Mbərom a gəḅa anan, anga pə idə anahan nə, sə zalay kon sa dēzl way ahay fok adəka nà, winen awan.

⁵ Kwanay dukwen, kə tərən kawa kon a tə sifa aya ata awan, aday Mbərom winen apan i ra kwanay sa dēzl anan doh a aday Apasay anahan i sa njahay uda ata awan. U doh ata dukwen, ki tərən uda dō sə gədan dūngo anà way ahay ma ga nga aya awan, saa gan mer su way sa zlan à nga à Mbərom, anga Yesu Almasihu.

⁶ Mə vinde à Deftere a Mbərom inde, Mbərom a wa:

«Cen apan, ni dəf kon sə mide uno à wulen
su doh sə Urəsəlima inde, ni han apan
doh.

Nə walak anan, winen kon lele awan.

Kuwaya dōwan a kə bənak alay à winen
inde cəna, waray i naa gan itəbay.†»

⁷ Pə kwanay dō sa dəf apan nga ataya nà, winen kon lele awan. Əna pu dō sa dəf apan nga itəbay ataya ite, winen matanan bay. Bina ta vinde à Deftere a Mbərom inde nà:

«Kon mbala ana dō sa dēzl way ahay sa lar
anan ata nà,

sə tərə kon sə mide lele adəka nà,
winen.‡»

⁸ Asa tə vindek à Deftere inde re, Mbərom a wa:

«Ni dəf kon sə hawan saray anà dō ahay,
aday ti slahay apan re.§»

I hawan atan saray, anga tə dəfak nga pa
'am a Mbərom a bay. A tərə kətanən anga

* 1:16 Ca pə Farillaaji Lewiŋko'en 19.2. † 1:25 Ca pə Esaaya 40.6-8. * 2:3 Ca pə Jabuurə 34.9. † 2:6 Ca pə Esaaya

28.16. ‡ 2:7 Ca pə Jabuurə 118.22. § 2:8 Ca pə Esaaya 8.14.

a nan anà zek a Mbərom a kwakwa way anahan.

⁹ Əna kwanay nà, zahav a mə walay ataya awan, do sə gədan dundo anà way ahay anga Bahay a mənuko, slala ma ga nga anga Mbərom ata awan, do mbala ana Mbərom a sə ngamay ataya awan. Mbərom a tamam kwanay i ide zənzen a wa, a dəf kwanay i ide jiyjay anahan inde sa dav cəvedəbay ata awan. A walay apan kwanay anga aday kə dikan anan anan mer su way anahan lele aya anà do ahay.

¹⁰ Kwakwa ata nà, abay kwanay do a Mbərom ahay bay. Əna həna kə tərən do anahan ahay kutok. Kwakwa ata nà, abay kə sənən way a Mbərom sa gak ikwen lele aya ata bay, əna həna kə sənən anan, kə njiden anan adəka coy kutok.

Tərən do si mer su way a Mbərom ahay

¹¹ Mərak uno ahay, sənən apan aday nà, kwanay nə mbəlok ahay, mədurlon aya həna pə daliyugo. Man sə njahay a kwanay inde à man a anan ibay. Anga nan na wa, mbəsiken sa ga way ana ubor si zek sa gan may. Ki gen apan ide bay. Way ataya ti nəsək ikwen anan mivəl a kwanay lele ata awan.

¹² Anjahay a kwanay à wulen su do sə pəra ahay à ga nə lele, anga aday kwa à ga nə ti gədak ikwen azar dəp nà, ti canan anà mer su way a kwanay sa taa ga pac pac ataya lele aya awan. Ata, pə luvon anà Bahay a mənuko saa may ahay ata nà, ti həran anan nga anà Mbərom kutok.

¹³ Dəfen anan apan anà do a məduwen aya həna pə daliyugo ataya awan, anga həna kwanay nə do ana Bahay a mənuko Yesu ahay. Dəfen anan apan anà bahay sə Ruma, anga a lavan nga anà do a azar aya awan.

¹⁴ Dəfen anan apan anà guverner ahay re, anga sa dəf atan aday tã gan sariya anà do ahay nə zek a bahay sə Ruma awan. A dəf atan aday tã kətah anan do sa ga way lelibay aya awan, aday sə ngaman anà do sa ga way lele ataya cite re.

¹⁵ A nan a Mbərom cəna, gen way lele aya awan. Ata do mindel a sa san awan bay ataya ti gədak ikwen azar sabay, əna ti tacay 'am adəka kutok.

¹⁶ Njihən anjahay sa nga a kwanay, əna kã sa bayiken nə ki mben apan sa ga way lelibay a anga anjahay a kwanay barbarar a ata bay. Adəka bay, njihən nə lele, tədə kawa anjahay su do si mer su way a Mbərom ahay ata kutok.

¹⁷ Dəfen anan apan anà do ahay nə fok. Pəlen anan mərak sa dəf nga pə Yesu ataya awan. Jajiren anan à Mbərom. Dəfen anan apan anà bahay su kon re.

Dəcə ana Almasihu sa sa

¹⁸ Kwanay do sa ga mer su way əga do ahay ataya awan, dəfen anan apan anà bahay su doh a kwanay ahay, həren atan nga lele. Kwa à ga nə tinen do lafedede aya awan, kwa à ga nə tinen do jinje aya awan, dəfen atan apan nə à alay kərtek a wa həro fok.

¹⁹ Do kə səmak anan sa sa lirew anga Mbərom nà, lele. Kwa à ga nə abay tədə à sa lirew ata matanan bay dəp nà, wita way sa zlan à nga anà Mbərom.

²⁰ Kak ti sak ikwen lirew anga ki gen nə way lelibay aya cukutok nà, wita dəcə sə munapanaw mba dəw? Adawar! Əna, kak ti sak ikwen lirew anga ki gen nə way lele awan, aday kə səmen anan nà, i zlan à nga a Mbərom a kutok bidaw?

²¹ Mbərom a a ngamak ikwen nə pə winen awan, anga Almasihu a ta nga anahan a kə sak lirew nə bayak a anga sa tam kwanay. Winen nə minje sə dəkak ikwen anan cəved aday ki gen kawa winen a re.

²² Kula winen kə gak ines itəbay fok. Mungwalay inde à winen inde itəbay re.

²³ Do ahay tə gənəhak anan, kə mak atan anan uda siked a bay. Kwa à ga nə kə sak lirew dəp nà, kə pəlak 'am pə dowan wa bay re. Adəka bay, a mbəsakan anan way ata à alay inde ana Mbərom, winen do sa san sa ga sariya lele ata awan.

²⁴ Yesu Almasihu a ta nga anahan a kə tavakak anan ines a mənuko ahay pa nga anahan awan, a mac anan pə dədom mə zləngad awan. A ga matanan, anga aday dē təra kawa do ma mac aya pə cakay sē ines ahay, aday dā njad sə njahay sə dīdek a lele. Də mbərak həna anga mbəlak anahan a sa njad ataya awan.

²⁵ Abay kə tərən kawa təman mə lize aya awan, əna həna ki men ahay, ki pərihen anan azar nà, anà dowan a sa ca pikwen aday sa gak ikwen nga ata awan.

3

Anjahay atə ana uwar ta mbaz

¹ Kwanay uwar ahay dükwen, kuwaya à dəfan apan anà mbaz anahan. Ka sak i gen matanan asanaw cəna, kwa mbaz a kwanay ahay tə dəfak nga pa 'am a Mbərom fan bay dükwen, ti canan anà azla a kwanay a lele ata nà, kwa abay ki jen awan tə təbəlem a kwanay bay dəp nà, ti mbədə anan mivəl a tinen, ti dəf nga pə Mbərom.

² Ti ca pə anjahay a kwanay nə lele, aday kə dəfen atan apan dükwen lele a re.

³ Kə dəfen anan abayak nga a kwanay pə way sə ndakay zek ahay ata bay, kawa sa ja nà, kə viren anan anan alay a kwanay fok anà atərad nga bay, anà andakay zek tə way sə gura ahay aday masa bayak ataya bay, aday anà apak zana lele aya ata bay re.

⁴ Əna, suwan arəba a kwanay á cay ahay adəka nà, á mível a kwanay ahay wa bugol. Təren dō sə tətə ahay aday səkəffe aya awan. Bina arəba kawa winen ata nà, a nes itəbay fok, a zlan á nga anà zek a Mbərom a bayak awan.

⁵ Bayiken pə uwar kwakwa aya sə dəfan idé anà Mbərom ataya aday. Tə ndakay zek nə kətanən, tə dəfen apan anà mbaz nə lele,

⁶ kawa ana Saratu sə dəfan apan anà İbrahimə. A ngaman dukwen bahay anahan. Kak kə mbəsiken anan cəved anà zlawan bay, aday ki gen way lele aya nà, ata kə tərən dənə ana Saratu ahay re.

⁷ Kwanay bahay su doh ahay dukwen, kuwaya á njahay tə uwar anahan lele matanan. Gen atan lele, anga kə sənən zle, uwar ahay nə bəle aya awan, tinen kawa kwanay bay. Dəfen atan apan, anga sifa ana Mbərom sa var kəriya ata nà, a var anan anga dō ahay fok hərrə, uwar tə mungol. Ata Mbərom i təmahək ikwen anan amboh a kwanay a sa gan ataya awan.

Liven anan zek anà asa lirew

⁸ Ni ndav anan 'am uno hənə nà, natiya: Kwanay a fok, 'am á zlak ikwen pi zek ahay lele. Agan i zek wa ù dō, á ga inde á wulen a kwanay ahay. Pəlen zek ahay lele, anga kwanay kə tərən tə mərək ahay pə cəved a Mbərom. Gen anan lele anà dō azar aya awan. Nihen anan nga á kwanay ahay.

⁹ Kí men anan anan uda siked anà dō sə sadək ahay bay. Dowan a kə gənəhak ikwen dukwen, kə gənihen anan uda bay. Adəka bay, pəsən anan 'am lele aya awan, anga Mbərom a ngamak ikwen nà, sa ga matanan. Kí gen matanan nà, Mbərom i gak ikwen sumor anahan.

¹⁰ Deffere a Mbərom a ja nà:

«Kuwaya a nan sa njad njahay mugom a tə ataslay mível a cənə,

á ja 'am lelibay a sabay, á gad mungwalay bay re.

¹¹ A sa ga way lelibay a sabay, á ga adəka cənə, way lele aya awan.

A pəlay cəved sa njad zay tə dō ahay bugol.

¹² Mbərom a dəfan idé lele nà, anà dō sa ga way lele aya ata awan.

Do ataya ta gak amboh cənə, a pəkan atan apan sləmay lele.

Əna dō sa ga way lelibay aya ite nà, a nan sə canan atan pə idé wa bay jiya awan. *»

¹³ Kak kə pəlen sa ga nə way lele aya tə mível kərtek a nà, waya saa gak ikwen huwan cara anaw?

¹⁴ Kwa á ga nə awan a i cak ikwen wurnjalan i zek wa anga mer su way a kwanay a sa ga lele ataya dəp nà, Mbərom i taslak ikwen anan mível. Natiya kutok, kə jəjiren

anan anà dō sə pəlay sa gak ikwen sadək ataya bay, kə jilen awan bay fok.

¹⁵ Əna adəka bay, həren anan nga anà Almasihu á mível a kwanay inde. Winen taayan bahay a kwanay. Liven anan zek lele sə mbədəhan apan anà dō sə cəce pikwen wa kə dəfen anan idé anà Yesu Almasihu nà, anga ma kərtek anaw ataya awan.

¹⁶ Mbədəihen atan apan nə ta 'am ziyzay awan, aday dəfen atan apan re. Gen nə way a aday kə sənən zle, winen lele ataya hwiya. Ata, dō ahay ta jak pikwen 'am lelibay a cənə, way i gan atan, anga tə gədak ikwen azar nə pə anjahay a kwanay pə cəved ana Almasihu lele aya ata awan.

¹⁷ Kak kə zlak anan á nga anà zek a Mbərom a nà, suwan sa sa lirew anga mer su way lele aya awan, ta sa sa lirew anga sadək a kwanay ahay nà, na.

¹⁸ Yesu Almasihu a mac anga ines a mənuko ahay nà, saray kərtek, aday kə ndəvak anan mer su way anahan coy. Winen dō mənəna ines ata, kə məcak anga dō sə ines ahay, anga aday á zla kwanay á man a Mbərom. Dō ahay tə vədək anan, əna Apasay Cəncən a kə mak anan anan sifa anahan.

¹⁹ Tə məgala ana Apasay ata, kə zlak saa dəkən anan ahay 'am a Mbərom anə apasay ahay tinen á dangay inde ataya awan.

²⁰ Apasay ataya nà, kwakwa tə vəze pə Mbərom, á alay anahan sa ga munapanaw anga Nuhu ta sa ba anan i ndakay kwalalan ata aday. Dō sa tam a kwalalan ahay inde nà, tinen mənəcək, dō ahay jəmaakan ca. Mbərom a tam atan nə tə a'am.

²¹ A'am a tinen sə takas wa ata nà, a ga minje tə baptisma sa tam kwanay i ines a kwanay ahay wa ata awan. Winen nə abanay mbala mənuko sə cəce pə Mbərom wa aday á banay puko wa ines ahay ata awan, bina abanay sə dō ahay sə banay zek ata bay. Ata baptisma i təmə kwanay kutok, anga Yesu Almasihu kə slabakak ahay á məke wa.

²² Yesu Almasihu nə kə mak way anahan á mburom, a njahay pa man sə njahay lele pə alay puway a Mbərom, winen Bahay sə maslay a Mbərom ahay, aday Bahay sə way məgala aya ata re.

4

Mbərom á ga pikwen bahay

¹ Da san zle, Almasihu kə sak lirew nə bayak awan. Anga nan, lele dukwen kwanay kə liven anan zek anə asa lirew ata re, anga dō kə sak a sa lirew bayak a nə a ga ines sabay.

² I ban pə həna anan wa hus pa 'am azanan, à alay a kwanay saa njad sə njahay pə daliyugo ata fok cəna, gen nə way sa zlan à nga anà Mbərom, bina way a sa zlan à nga anà ubor si zek a kwanay lelibay ataya sabay.

³ Kə lizen anan alay a bayak coy matanan, sa ga way kawa su dō sə pəra ahay sa gan may sa ga ata awan. Kī gen matanan həna sabay. Kwakwa ata nà, kə mbəlen anan ahay, ka ti gen ahay cəna, way sa zlan à nga anà ubor si zek a vərre, ka taa viwen ahay nga, ka tii gen agəsle lelibay aya awan, ka taa njihen sa sa mahay, ka tii gen pəra, way sa zlan à nga anà 'am a Mbərom a bay ataya awan.

⁴ Əna həna kutok, dō sə pəra ahay ti ga way ataya asa nà, kī zlen tē tinen jiga sabay. Aday dō ataya tē canak ikwen tē tinen sabay ata nà, a gan atan masuwayan, aday ti gənahak ikwen.

⁵ Əna pə luvon a inde ite nà, ti naa mbəfahan apan anà sariya a Mbərom saa gan anà dō ahay fok ata awan. Kwa dōwan aya nə tē sifa aya awan, kwa dōwan aya nə ma mac aya awan, Mbərom kə lavak zek sa gan atan sariya anahan.

⁶ Anà dō ma mac aya nà, 6a Mbərom kə gak atan ahay sariya kawa anahan sa taa gan ahay anà dō ahay pə daliyugo a anan ata awan. Aya əna Almasihu a zla à man su dō ma mac ataya saa dakan atan anan ahay ləbara mugom awan, anga aday tā njad sifa sa ndav bay ata pə kərtek a tē Mbərom.

Anjahay su dō a Yesu ahay à wulen a tinen aya inde

⁷ A mbəsak bayan a sabay, daliyugo i ndav. Anga nan, kwanay sənən nga lele, aday gen anan nga i zek, anga aday kī mben apan sa gan ambəh anà Mbərom.

⁸ Mə zakay a jiga nà, pərihen anan azar anà asan zek à wulen a kwanay ahay tē mivəl kərtek awan, anga kak kə pəlen zek ahay cəna, kwa ines a à ga inde nə bayak dəp nà, kī pəsen zek ahay re.

⁹ Təmihen mbəlok ahay, təben anan wa anà dō ahay, mənəna sə gungwazan atan apan.

¹⁰ Mbərom kə gak ikwen sumor nə bayak awan tē cəved ahay cara cara. Kə varak anan məgala sa ga way ahay cara cara anà kuwaya fok. Kuwaya à ga anan mer su way tē məgala a Mbərom a sa var anga sa man zek anà dō ahay ata awan.

¹¹ Kak dōwan a nə məgala anahan inde sa ja 'am nà, à ja nə 'am a Mbərom a sa ja ata awan. Kak dōwan a məgala anahan inde sa gan mer su way anà dō ahay, à man atan zek tē gədan a Mbərom a sə varan ata awan. Gen matanan anga aday dō ahay tē həran nga

anà Mbərom pə way ahay fok tē sləmāy ana Yesu Almasihu. Mazla6 tē məgala nà, à alay anahan inde pa sə viyviya awan. Amen!

Asa lirew anga sə pərahan azar anà Almasihu nə lele

¹² Car uno ahay, kwanay apan ki sen lirew bayak a nà, à gak ikwen masuwayan bay. Way ata nà, təktek i ga zek wanahan.

¹³ Kə tiren nga nà, à dəcə ana Almasihu sa sa ata inde. Anga nan, tislen anan mivəl adəka, anga aday pə luvon a mazla6 a Yesu i kay zek uho ata nà, ki i tislen mivəl nə bayak awan.

¹⁴ Kak dō ahay tinen apan ti gənahak ikwen anga Almasihu nà, Mbərom i daf pikwen alay sə mazla6 anahan, anga Apasay a Mbərom sə zalay way ahay fok tē mazla6 ata i njahay tē kwanay kutok.

¹⁵ Dōwan à wulen a kwanay à saa sa lirew anga sa ga way lelibay a bay, kawa avad nga su dō, aga anga, adazay à 'am sə dō ahay inde. Wita nà, à sa tərak ikwen bay, dəcə lele a anga kwanay bay.

¹⁶ Əna, kak dōwan a sa lirew nà, anga a pərahan azar anà Almasihu cəna, waray à sa gan anan bay. A həran anan nga anà Mbərom adəka, bina winen dō ana Almasihu.

¹⁷ Alay a kə slak, Mbərom i gan sariya anahan anà dō ahay kutok. I lah sa gan sariya a pa 'am nà, anà dō anahan ahay aday. Aka aday kak mənuko dō anahan ahay dukwen i lah sa gak uko sariya pa 'am nà, dō aday kə dəfak anan apan anà ləbara mugom a bay jiga fok ataya nà, i sa ga atan nə kəkəma kutok anaw?

¹⁸ Kawa ana Deftere a Mbərom sa ja, a wa: «Kak dō dīdek aya ta tam nə wurcihew wurcihew nà,

dō sə atahasl ahay sə dəfan apan anà Mbərom itəbay ataya ti sa ga nə kəkəmw?»*

¹⁹ Anga nan kutok, dō sa sa lirew ahay anga a zlan à nga anà Mbərom ataya nà, tē pərahan azar sa ga lele, tē mbəsak a zek a tinen pə alay a Mbərom awan. Winen nə dō sə ndakay atan aday a ga anan way anahan sa ja ataya fok hwiya ata awan.

5

Agan nga anà dō a Yesu ahay

¹ Ni jan ayak 'am həna anan nà, anà məcəf sə egliz ahay à wulen a kwanay inde ataya awan. Nen a dukwen, məcəf sə egliz a re. Nen nə canak anan anà lirew anà Almasihu sa sa à alay ata awan. Ni njad sa zla à man sə mazla6 ana Almasihu ata inde pə kərtek a tē kwanay. Anga nan, na jak ikwen, na wa:

* 4:18 Ca pə Balndi 11.31.

² Gen anan nga anà dō a Yesu ahay, winen sə varak ikwen à alay inde ata awan. Gen atan nga nə tə mivél kərtek awan, kawa dō sa gan nga anà tamanan anahan ahay ata awan. Gen atan nga kawa sa zlan à nga anà Mbərom awan, bina kawa dōwan a a gak ikwen apan bəlaray bay. Dəfen anan abayak nga a kwanay nə pi mer su way, mənəjəna a kwanay sə bayak pə dala a saa njad ata awan.

³ Ká si gen bahay pa nga su dō a Mbərom sə varak ikwen ataya tə məgala bay, əna tərən atan minje lele aya awan adəka.

⁴ Ki gen anan matanan acəkan cəna, pə luvon a Yesu Almasihu dō sa gak uko nga i nay ahay kutok ata nà, kwanay ki i njiden anan magwagway a məduwen a sə njahay pa sə viyviya ata awan. Anga magwagway ata nà, a zalay way azar aya fok.

⁵ Kwanay njavar ahay ite, na jak ikwen, na wa: Dəfen anan apan anà məcəd a kwanay ahay. Na jak ikwen à kwanay a fok kutok, men anan nga a kwanay à məndak, men anan zek i zek ahay lele, anga Deftere a Mbərom a ja, a wa:

«Mbərom winen a ngazlan uda saray anà dō sə kwecele ahay, əna a gan sumor nà, anà dō sa ma nga a tinen ahay nə hənək à məndak ataya awan.*»

⁶ Anga nan, na jak ikwen, na wa: Men anan nga a kwanay hənək à məndak pa 'am a Mbərom Ba Məgala, anga aday winen a à cakaf kwanay à alay a sa zlan à nga ata awan.

⁷ Way sə juwrak ikwen anan abayak nga fok, mbəsiken anan anan à alay anahan a inde, anga winen dō sa gak ikwen nga.

⁸ Gen anan nga i zek ahay, ben! Bina dō manidə a kwanay Fakalaw winen apan i bar, winen apan i pəlay dōwan a aday i ban anan, kawa ziyel sa zlah pi zek sə dazay zugwender sə pəlay way sa pa anahan ata awan.

⁹ Tiven anan pa 'am nənjan lele, pərihen anan azar sa daf nga pə Mbərom. Kə sənən apan zle, dō a Yesu ahay kwa aha fok tinen apan ti ga dəcə bayak a kawa kwanay aya re.

¹⁰ I njahay bayak a sabay, ka sak i sen lirew ata coy nà, Mbərom dō sa taa gak uko sumor ahay ata, i lavay anan zek tə kwanay, i varak ikwen məgala sə səmen anà way ahay fok. A ngamak ikwen anga aday kə dəzlen à man sə mazlaḅ anahan à alay ana Yesu Almasihu inde sə coy awan.

¹¹ Winen nà, məgala anahan inde pa sə viyviya awan. Amen!

Andav sa 'am ahay

¹² Su mo zek sə vīnde anan dərəwel a cədew a anan nà, Silas. Winen nə mərak

uno, dō dīdek awan. A pərahan azar anà Yesu tə dīdek a re. Nə vīndek ikwen ayak nà, anga aday kə njīden məgala lele. Aday nə dəkak ikwen anan ayak nà, sumor a Mbərom sa gak uko tə dīdek ata awan. Ká sa sliren wa à man a bay.

¹³ Dō a Yesu ahay à Babila à man a anan ta jak ikwen ayak 'am. Mbərom a walay atan dūkwən kawa anahan sə walay kwanay ata re. Wan uno Markus kà jak ikwen ayak 'am a re.

¹⁴ Jen anan 'am i zek ahay lele, tə mivél kərtek awan, anga kwanay tə mərak ahay.

Mbərom à varak ikwen zay anahan, kwanay mə japay a tə Almasihu ataya awan.

* 5:5 Ca pə Balndi 3.34.

**Derewel ana
Piyer
sə vinde mə slala cew awan
Adakay way pə deftere a
anan**

Piyer a vinde derewel a anan anga egliz azar aya, do maja'am a Mbərom mungwalay aya tə njəkak atan ataya awan. Do maja'am a Mbərom mungwalay ataya tinen apan ti cəce, Yesu a may bəse bay nə angamaw. Piyer a ja nà, lele sə pərahan azar anà atətak way a Yesu, kawa ana Apasay Cəncan a sə dakan atan anan ata awan. Yesu nə kà gak munok bay. A nan adəka nà, do ahay tà yam pə ines a tinen aday.

Nga sa 'am ahay

Angazlay saray à didek a Mbərom inde (1.1-21)

Do sə tətakan anan mungwalay anà do ahay (2.1-22)

Liven zek lele, Yesu winen apan i may (3.1-18)

Aja 'am

¹ Sə vindek ayak derewel a anan nə nen Simon Piyer. Nen bile ana Yesu Almasihu aday do maslan anahan re. Nə vindek ikwen ayak anà kwanay do sa njad sa daf apan nga kawa manay a re ataya awan. Wita nə way lele awan anga kwanay, lele anga manay a re. A təra matanan, anga Yesu Almasihu nə winen do didek awan. Winen nə Mbərom, aday winen do a sa tam mənuko a re.

² Sumor a Mbərom tə zay anahan à zəgahak ikwen, kawa ana kwanay sə zəga anan sa san Mbərom tə Yesu Almasihu Bahay a mənuko ata re.

Anjahay a kwanay à təra kawa ana Yesu Almasihu

³ Yesu Almasihu a varak uko cəved sa san anan Mbərom, do sə ngamak uko ata, anga aday dē njahay à mazlaḅ anahan inde, dā njad sa zla kawa anahan a kutok. Anga dā san anan zle ata awan, kə varak uko way a mənuko sa gan may ataya fok tə məgala anahan məduwen ata awan, anga aday dā njad sifa sa ndav bay, dē njahay kawa sa zlan à nga anà Mbərom.

⁴ Tə cəved ata kutok, kə varak uko magwagway sə zalay way ahay fok, kawa anahan a sə zlapak uko anan kurre i varak uko ata awan. Way ataya nə, way lele aya anga mənuko. A ga matanan nà, anga ka sak a njiden anan way ataya kutok nà, ata ki tamen pə way sə daliyugo ahay wa, way mbala ana do ahay sa ga apan ide ataya

awan, aday anjahay a kwanay i təra kartek tə ana Mbərom.

⁵ Anga nan kutok, gen məgala lele. Kə dāfen nga pə Yesu Almasihu coy nà, zlen azla lele kutok. Ki zlen azla lele coy nà, jipen anan apan asan way pə Mbərom re.

⁶ Kə sənən way pə Mbərom lele coy nà, jipen anan apan asan nga lele re. Kə sənən nga lele coy nà, səmen anan anà way ahay fok. Kə səmen anan anà way ahay fok coy nà, zlen kawa sa zlan à nga anà Mbərom a kutok.

⁷ Ki zlen kawa sa zlan à nga à Mbərom coy nà, tənən anan anà mərak ahay do lele aya awan. Kə tənən do lele aya anà mərak ahay coy nà, asan zek à ga inde à wulen a kwanay tə do ahay fok.

⁸ Ki gen anan way ataya matanan pac pac cəna, asan way a kwanay pə Bahay a mənuko Yesu Almasihu i təra way kəriya bay. Mer su way a Mbərom à alay a kwanay inde ataya ti zla nə pa 'am pa 'am lele.

⁹ Əna do sa gu way ataya itəbay ata nà, tinen kawa do hurof aya awan, tə canan anà way ahay lele kula itəbay. Mbərom kə pəsek atan anan ines a tinen ahay dukwen, tə mbədəkek anan à nga wa kwakwa coy.

¹⁰ Anga nan kutok, mərak uno ahay, gen məgala lele anga Mbərom a ngamak ikwen aday a walay kwanay nà, anga aday ki gen matanan. Ata ki zluwen pə cəved sə pərahan azar anà winen a wa itəbay.

¹¹ Mbərom i varak ikwen cəved sa zla à bahay ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu inde, i təma kwanay lele, winen do sa tam mənuko. Bahay anahan a nə i ga inde hwiya pa sə viyviya awan.

¹² Anga nan kutok, kwa à ga nə kə sənən way ataya zle coy aday kə njihen njənan à way a kwanay sə tatakay ahay ataya inde nà, ni pərahan ayak azar sa mak ikwen anan way ataya à sləmay inde.

¹³ A alay a nen tə sifa a mba cəna, na wa lele nə nà mak ikwen anan way ataya à sləmay inde, anga aday kə tənən do mə pədək aya hwiya.

¹⁴ Na san zle, ni mac way uno bəse coy, kawa ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu sə duko anan à alay ata, ata awan.

¹⁵ Nə rəzlen à nga wa matanan hənə nà, anga aday à alay a nen inde sabay ata dukwen, way ataya tà mak ikwen ahay à nga inde hwiya.

Piyer a canan anà mazlaḅ ana Yesu Almasihu

¹⁶ A alay ata nà, mə dəkak ikwen anan coy, Bahay a mənuko Yesu Almasihu a nay ahay pə daliyugo tə məgala anahan a nə kəkəməw. Ma ja matanan ata nà, mə taker 'am sə guvugo ahay bay, 'am su do zənzen a

bay re. Əna mə canan anə mazla6 anahan a nə tə ide a manay awan.

¹⁷ A alay ana Bəbay anahan Mbərom sə varan anan mazla6 məduwen ata nā, manay inde à man ata awan. Mbərom Bahay sə mazla6 məduwen ata, a wa: «Həna anan nā, wan uno, ləliwe uno awan. Nə taslay mivəl bayak a nə tə winen awan.»

¹⁸ A alay a manay à 6əzlom cəncan a tətə Yesu ata nā, mə sləne dundo a ndəray ahay à mburom wa tə slamay a manay awan.*

¹⁹ Anga nan kutok, ma san zle, way ana dō maja'am a Mbərom sa ja ataya nā, didek aya ahay. Lele a nā, gen anan nga anə 'am a tinen ahay, anga tə tarak kawa uko sə lalam sa dav à luvon inde ata awan, aday, ide i saa cəde nā, jiyjay sə bəmtay, kawa sa ja nā, Almasihu, i sa dav à mivəl a kwanay inde.

²⁰ Abay kə sənən way a həna anan aday nə lele: Dəwan inde saa mba apan sə dəkay anan 'am ana dō maja'am a Mbərom ahay ta nga anahan à Deftere a Mbərom wa nā, ibay.

²¹ Anga dəwan sa ma anan 'am a Mbərom anga a zlan à nga nā, ibay. Əna Apasay Cəncan a a varan atan məgala sa ma anan 'am a Mbərom aya kutok, kawa anahan a sa jan atan ata awan.

2

Do sə tətakan anan mungwalay anə dō ahay ataya awan

¹ Kwakwa ata dükwen nā, dō maja'am a Mbərom mungwalay aya à wulen su dō a Mbərom ahay inde. A wulen a kwanay azanan dükwen, miter mungwalay aya ti ga inde re. Ti ləlakay zek tə akar, ti tətakan anan way mungwalay aya sə lize anan dō ahay, aday ti məman anan sə pərahan azar anə Bahay a mənuko sa tam atan ata awan. Natiya ti gəban ahay anə nga a tinen nə sariya sə lize atan bəse ata awan.

² Dō ahay bayak a ti pərahan atan azar à cəved sə sədək a tinen inde. Anga azla a tinen ata awan, dō ahay ti təra anan cəved sə didek à məndak.

³ Miter sə mungwalay ataya ta gan may anə way sə dō ahay tə mindel. Anga nan, ti tətakak ikwen anan nā, way mungwalay aya aday sa njad anan magwagway. Əna sariya a tinen a nə mə lavay zek a kwakwa coy. Dəce i tan atan à nga, ti lize bəse kwanay'a.

⁴ Kwa maslay a Mbərom a sa ga ines a kwakwa ataya dükwen, Mbərom kə julək atan cara bay, əna kə larak atan à məke inde, i ide zənzen a inde. Tinen mə dərazl aya à man ata hus pə luvon saa gan atan sariya a tinen.

⁵ Mbərom kə mbəsakak anan daliyugo lelibay a kwakwa ata bay re, əna kə lizek anan wa dō sa ngam sə dəfan apan itəbay ataya tə a'am. Mbərom a tam wa nā, Nuhu dō sə dəkay anan didek a Mbərom, winen tu dō su doh anahan ahay dəkdek cuwbe.*

⁶ Mbərom ata kərtek a, kə gag anan sariya tə uko anə wulen su doh ana atə Sodoma tə Gomora.† Kə tərək atan rəba, anga aday dō sə sədək ahay fok tā ca apan, saa njad atan nə way ata re.

⁷ A alay ata ite, Mbərom a tam wa nā, Ludu, dō sə didek. Dō sə sədək ahay ta sak anan lirew nə bayak awan, tə anjahay a tinen a lelibay ata re.

⁸ Ludu, dō didek a, kə njahak à wulen a tinen, aday pac pac kə canak atan, kə sləkək way a tinen a sa ga lelibay ataya fok, kə bənək anan mbiyed à mivəl inde bayak awan.

⁹ Natiya kutok, Bahay a mənuko Mbərom nā, a san sa tam anan dō anahan lele ataya à dəce a tinen ahay wa, aday a san sa gan nga anə dō lelibay ataya anga aday i kəta atan pə luvon sə sariya anahan re.

¹⁰ Mə zakay a nā, Mbərom i san sə kəta anan dō sa ga ubor pə way si zek ahay lelibay ataya kutok re. Tinen dükwen ti kədəy anan mazla6 a Mbərom.

Miter sə mungwalay ataya nā, tə jəjar itəbay. Tinen apan ti həran nga anə zek, ti kədəy anan way sə mazla6 ahay à bagəbaga mburom, ti gənahan atan re.

¹¹ Kwa maslay a Mbərom ahay sə zalay miter a mungwalay ataya tə məgala ataya dükwen, tə gənahan anə way a tə mazla6 ataya pa 'am a Mbərom à mburom bay re.

¹² Əna dō ataya nā, tə pərahak anan azar anə zlay si zek a tinen kawa way sə kibe ahay aday tinen mə wahay aya dükwen anga sa ban, sa vad ataya awan. Tinen apan ti gənahan anə way aday tinen a ta san bay ata awan. Mbərom i lize atan dükwen kawa way sə kibe aya re.

¹³ I man atan anan nā, way a tinen sa san lirew anə dō ahay ata awan. Tinen nā, tinen apan ti taslay mivəl sa ga sədək pa 'am sə dō ahay. Tinen apan ti pa way pə kərtek a tə kwanay nā, ti taslay mivəl sa van nga anə dō ahay adəka. Wuna, anjahay a kwanay tə tinen ata a ga waray.

¹⁴ Ta gan may tə mindel cəna, sə zəzor uwar ahay, ta ya nga sa ga ines itəbay re. Tinen apan ti lələk anan dō bəle aya à 6alay a tinen inde. Mivəl a tinen kə sənək anan zek tə ubor sə way ahay. Mbərom kə tahaslak atan coy.

¹⁵ Tə mbəsakak cəved didek a, tə slarak way a tinen à kibe. A man ata kutok, tə

* 1:18 Ca pə Məta 17.1-5; Markus 9.2-7; Lukas 9.28-35. 19.24.

* 2:5 Ca pə Laataanooji 6.1 - 7.24. † 2:6 Ca pə Laataanooji

pərahan azar anà cəved ana Balama, wan ana Be'or. Dowan ata a nan sa ga sədək cəvedəbay, anga a gan may anà dala.

¹⁶ Əna Mbərom kə gafak anan 'am anə dō maja'am anahan ata awan. Bina, abay zungo nə a ja 'am bay, əna anə winen nə kə jak anan 'am kawa dō zənzen awan. A gafan 'am pə cəved sə bəlbəle anahan ata awan.[‡]

¹⁷ Dō sə tətakan anan mungwalay anə dō ahay ataya nə, tinen kawa kurok mə kuray aya ata awan, tinen kawa matapasl mad sa bal anan vegege, a ga iven itəbay ataya a re. Mbərom kə lavak atan anan zek ta man i ide zənzen a inde.

¹⁸ Tinen apan ti zlah awan kəray ta 'am kəriya awan, aday tinen ti ga anan mer su way tə ubor si zek sə sapat anan dō a sə gəzla nga həniniye tu dō sa san didek a Mbərom itəbay ataya awan.

¹⁹ Tə zlapən anə dō ataya nə ti təmay atan ə bəle wa adəka, əna tinen aya aday dükwen, bəle sə sədək aya awan, anga awan a kə gak apak bahay cəna, iken bəle ana awan ata awan.

²⁰ Kak dōwan a kə sənək Yesu Almasihu Bahay a mənuko aday dō sa tam mənuko re cəna, kə təmək ə balay sə way sə daliyugo ahay wa. Aday kə sak a ma pə way a lelibay ataya re, aday way ataya ta sak a ga apan bahay asa nə, ə andav a inde nə, suwan anjahay anahan kwakwa ata awan.

²¹ Kak sə matanan ata nə, suwan abay tə san cəved sə didek ata bay, ta sa san anan aday sə mbəsək anan 'am a Mbərom, ta sa ma pə anjahay məduwer ata nə, na.

²² Way a sə tərən anə dō ataya a dəkay anan 'am sə jike aya inde nə, tinen didek aya awan, ta wa: «Kəla a ma pə avəne anahan, a pa anan asa.Ş» Ta wa: «Gadura sə banay anan həniniye ata kə mak saa nahay ə dəndələb inde maza awan.»

3

Bahay a mənuko Yesu i may ahay

¹ Car uno ahay, həna anan nə, dərəwel uno mə slala cew a sə vindek ikwen ayak. A dərəwel uno ataya cew a inde nə, na man ayak nə, anə 'am aday kə sənən zle coy ataya awan, anga u no sə pədek anan abayək nga a kwanay pə cəved lele awan.

² U no nə, bayiken pa 'am ana dō maja'am a Mbərom cəncən aya kwakwa ataya aday. Bayiken pa 'am a Yesu, dō sa tam dō, Bahay a mənuko, ma jak ikwen ataya re. 'Am anahan ataya nə, sə tətəkək ikwen anan nə dō maslan anahan ahay.

³ Sənən anan way inde lele aday: Pə luvon a saa ndav anan daliyugo ata nə, alay a i nay

ahay, dō sa ga way sə ubor si zek ahay ti nay ahay sə mbasay pikwen.

⁴ Ti ja: «Yesu a wa i may ahay. Həna winen ahaw? Bəbay a mənuko ahay tə məcak, kə mak ahay bay. Way ahay pə daliyugo həna dükwen, kawa sə kwakwa ataya hwiya re. Sə mbədə həna nə maw?»

⁵ Ti ja matanan, anga ta gak anan may sə mbədək anan way inde kərtek a nga wa. Bina kwakwa Mbərom a ndakay daliyugo nə ta 'am anahan ma ja awan. A ndakay daliyugo pi zek tə a'am, aday a ray yugo dükwen ə a'am ata wa re.*

⁶ A alay a Nuhu dükwen, dō sə daliyugo ahay tə lizek tə a'am a kərtek ata re.†

⁷ Mbərom a wa, daliyugo a anan ta nga mburom a həna ata təke, ti ga inde nə hus pə anə luvon a aday uko i lize atan wa ata awan. I gan atan nga hus pə luvon anahan saa ga səriya sə lize atan wa dō sə dəfan apan bay ataya fok.

⁸ Car uno ahay, way inde kərtek nə kə mbədəkən anan ə nga wa bay: Pə Mbərom nə, atə luvon kərtek tə ava dəbu (1,000) dükwen, tinen mende, way kərtek awan.

⁹ Dō ahay inde sə bayək nə Mbərom kə gak munok sa ga kawa anahan sa ja ata awan. Əna adəka bay, matana bay jiga awan. A ga ngatay nə anga kwanay. A nan nə dō ahay tə yam pə ines a tinen ahay, a nan dōwan kwa kərtek ə saa lize bay.

¹⁰ Kə dəzlek pə alay a cəna, Bahay a mənuko Yesu nə, i may ahay acəkan. I may ahay nə kawa dō sə akar, aday dōwan i san luvon a bay. A alay ata kutok, dō ahay ti sləne abəbal awan bayək a ə mburom, aday kərngay i lize. Uko i vak anan way sə dala mburom ahay fok: mawuzlawazl ahay, kiya, pi zek ta pac a təke. Aday way sə dala dəlon ahay tə way a azar aya fok ti lize a wa re.

¹¹ Kak way ataya ti lize matanan cukutok nə, lele a ki njihən nə kəkəmaw? Gen nə way sa zlan ə nga anə Mbərom awan, dəfen anan apan ə Mbərom pə way ahay fok.

¹² Dəfen anan ide anə luvon anə Mbərom a saa ndav anan daliyugo ata awan. Aday dükwen, gen way a kwanay sa mba apan sa ga ataya awan, anga aday luvon a ə hədəkey ahay bəse. Pə luvon ata nə, uko i vak anan way sə dala mburom ahay, i ndav atan nə fok, aday way a sə mburom ataya dükwen ti vak wa zek nə fok. Awan a saa mbəsək kwa kərtek ibay.

¹³ Əna Mbərom a jak uko nə, bagəbaga mburom wiya pi zek tə daliyugo wiya ti sləray ahay, way didek aya ti i njahay uda sə coy.‡ Winen ata dükwen, way a mənuko sa ba ata awan.

‡ 2:16 Ca pə Limle 22.2-35, 31.16. § 2:22 Ca pə Balndi 26.11.

7.11. † 3:13 Ca pə Esaaya 65.17, 66.22.

* 3:5 Ca pə Laataanooji 1.6-9. † 3:6 Ca pə Laataanooji

¹⁴ Anga nan kutok, car uno ahay, kak kwanay apan ki ben way a saa tara pa 'am ata cəna, təkəren anan sa ga sə məgala way a tədə sa ga ataya tə mivəl kərtek awan aday. Ata, luvon ata kə sak a dəzley ahay nà, i njad kwanay mənəna ines ahay à zay inde pa 'am a Mbərom awan.

¹⁵ Sənen anan aday, Bahay a mənuko Yesu kə gak ayak munok nà, anga a mbəsakan alay a anà dō ahay sa tam. Pol, mərak a mənuko a sə pəlay ata, kə vindek ikwen anan ayak 'am ata re. A vinde anan dükwen tə kəlirə[§] a Mbərom a sə varan ata awan.

¹⁶ A dərəwel anahan ahay inde fok, kak winen apan i vinde sa ja 'am ata cəna, a ja nə matanan. Way ahay inde à dərəwel anahan ahay nə ta da 'am sə sləne wanahan. Dō ma san way a bay aday tə bayak nga pə Mbərom nə cūwcew ataya, tə mbəda anan nə cara, aday tə cəved lele aya ite sabay, kawa ana tinen sa taa ga anan 'am sə Deftere a Mbərom ma ja azar aya ata re. Kawa ana tinen sa ga matanan ata nà, tinen apan ti ngəzahan ahay sariya a Mbərom anà nga a tinen aya awan.

¹⁷ Car uno ahay, kwanay nà, kə sənən anan way ataya zle coy. Anga nan, na jak ikwen na wa: Gen anan nga i zek, bina dō a sə dəfan apan anà Mbərom itəbay ataya tà saa ra pikwen wa saray sə slahay kwanay i ines inde bay, aday ata ki mbəsiken anan cəved a kwanay lele ata, kwanay sə tavay uda njənjan ata awan.

¹⁸ Matanan bay, pərihen anan azar anà Bahay a mənuko Yesu Almasihu, dō sa tam mənuko ata awan adəka, anga aday á zəga anan sa gak ikwen sumor anahan, aday ata ki zəgihen sa san anan zek anahan a kutok.

Varuko anan mazlaḅ dükwen, həna, aday pa sə viyvija awan. Amen!

§ 3:15 Kəlirə a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom.

**Derewel ana
Yuhana
sə vinde mama'am awan
Adakay way pə deftere a
anan**

Derewel a anan nà, winen kawa wazo. A nan à Yuhana sə dakan atan anan ayak way anga do maja'am a Mbərom mungwalay aya awan. A jan atan nà, tinen nə wan a Mbərom ahay. Anga nan, tən jahay à jiyjay a Mbərom inde, aday tən pəlay zek ahay. Aday dukwen, tən pərahan azar anà cəved a tinen sə tətək sə pərahan azar à Mbərom ata lele kutok.

Nga sa 'am ahay

Anjahay à jiyjay a Mbərom inde (1.1 -2.17)
Wan a Fakalaw ahay ta wan a Mbərom
ahay (2.18 -3.10)

Asan zek a Mbərom (3.11 -4.21)
Adaf nga pə Yesu (5.1-21)

Yesu Almasihu do sə varan sifa anà do ahay

¹ Mi vindek ikwen ayak pə Yesu Almasihu, 'Am a Mbərom, do sə varan sifa anà do ahay. Winen inde nà, kwa həna kabay daliyugo dukwen mənndakay a fan bay. Mə slənek 'am anahan awan, mə canak anan njək tən ide a manay, mə zəzurok anan lele, mə lamak anan tən alay a manay awan.

² Do sa var sifa ata a kay zek uho nà, mə canak anan. Anga nan kutok, manay apan mi ga side sə dəkak ikwen anan 'am sə sifa sa ndav bay ata awan. Sifa ata nà, abay winen pə cakay a Mbərom, Bəbay a nuko, əna həna sifa ata kà kak umo ahay zek.

³ Way a manay sə canan tən ide a manay aday sə sləne tən sləmay a manay ataya nà, mi dəkak ikwen anan ayak à kwanay, anga aday kən jipen tən manay. Manay mə japay aya tən Bəbay Mbərom aday tən Yesu Almasihu, wan anahan.

⁴ Matanan, mə vindek ikwen ayak way anaya nà, anga aday ataslay mivəl a manay à rah wa lele kutok.

Njahuko i ide jiyjay a Mbərom inde

⁵ 'Am a a manay sə sləne pə Yesu Almasihu wa ata nà, manay apan mi dəkak ikwen anan ayak həna: Mbərom nà, winen do sə ide jiyjay, ide zənzen sə awan inde pə cakay anahan kwa mənjkək ibay.

⁶ Kak dā jak mənuko mə japay a tən Mbərom, aday hwiya mənuko i ide zənzen inde cəna, wita də gədak mungwalay, aday mənuko pə cəved sə dīdem sabay re.

⁷ Kak də njahak à jiyjay a Mbərom inde adəka, kawa winen a sə njahay i ide jiyjay inde ata nà, ata mənuko mə japay a pə kərtek

a tu do sə jiyjay azar aya awan. Aday ti mez a Yesu wan anahan, Mbərom i pəsek uko anan ines ahay fok, dī təra do cəncan aya awan.

⁸ Kak dā jak mənuko mənjkəna ines nà, ata də gədak anan mungwalay i zek a mənuko ahay, aday dīdek inde à mənuko ibay.

⁹ Əna, kak də sənək pə ines a mənuko ahay aday də yimak apan cəna, Mbərom i pəsek uko anan, i təra mənuko do cəncan aya awan, anga winen aday nà, do dīdek awan, hwiya a ga anan way anahan sa ja ataya fok.

¹⁰ Kak dā jak dā gak ines bay cəna, ata də tərək anan Mbərom do sə mungwalay awan. Aday dukwen 'am anahan inde à mivəl a mənuko ite sabay.

2

¹ Dəna uno ahay, nə vindek ikwen ayak way anaya nà, anga aday kī gen ines sabay. Əna, kak aday dōwan a kà gak ines dəp nà, do a mənuko inde pə cakay a Bəbay a nuko Mbərom, i mak uko zek. Dōwan ata nà, Yesu Almasihu, winen a ga ines itəbay.

² Winen kə varak anan sifa anahan anga mənuko, anga aday Mbərom à pəsek uko anan ines a nuko ahay. A var a sifa anahan aday nà, anga ines a mənuko ahay vərre bay, əna anga ines sə do ahay pə daliyugo fok.

Dəfen anan apan anà Mbərom

³ Kak də dəkak anan apan anà 'am a Mbərom tən dīdem a nà, adəfan apan a mənuko ata i dəkay anan dā san Mbərom zle acəkan.

⁴ Kak dōwan kà jak «Na san Mbərom zle» aday a dəfan apan anà 'am a Mbərom a bay cəna, ata winen do sə mungwalay, dīdek inde à winen ibay.

⁵ Aya əna, kak dōwan kə dəkak anan apan anà 'am a Mbərom nà, tən dīdem a nə asan zek anahan anga Mbərom ma rah a à mivəl inde. Dā san mənuko mə japay a tən Mbərom nà, natiya:

⁶ Kak dōwan kà jak winen mə japay a tən Mbərom nà, azla anahan à təra nə kawa ana Yesu Almasihu a kutok.

⁷ Car uno ahay, way a nen sə vindek ikwen ayak həna ata nà, way wiya pə kwanay bay. Adəka bay 'am məduwer a coy, kə slənen anan kwa həna kabay. Kə slənen anan 'am ata nà, kurre, à alay a kwanay sə tama 'am a Mbərom ata awan.

⁸ Əna 'am a məduwer a nen sə vindek ikwen anan ayak ata nà, winen kawa 'am wiya awan. Kə tərək 'am dīdek a à anjahay a Yesu inde aday à anjahay a kwanay inde, anga ide zənzen winen apan i ndav, aday ide jiyjay guzgwez a kə dazlak anan sa dav uda coy.

⁹ Dōwan a kà jak winen i ide jiyjay a inde, aday cəkəbay hwiya a nan ide anà mərək

ahay cəna, ata winen i ide zənzen a inde hwiya mba.

¹⁰ Əna do sə pəlay mərak ahay nà, winen i ide jiyjay inde kutok, aday way sə zluwe anan à cəved wa dukwen, inde à winen ibay re.

¹¹ Aday do sa nan ide à mərak ahay ite nà, winen i ide zənzen inde, winen apan i jəjay uda awan. A san i zla ahaw bay, anga ide zənzen kə hurfok anan.

Kə wihen ubor pə way sə daliyugo ahay bay

¹² Dəna uno ahay, ni vindek ikwen ayak həna, bina Mbərom kə pəsek ikwen anan ines ahay anga sləmay a Yesu Almasihu.

¹³ Məcəf ahay, ni vindek ikwen ayak həna nà, anga kwanay kə sənən dōwan a aday winen inde kwa pə dəlen a wa ata awan.

Njavar ahay, ni vindek ikwen ayak həna nà, anga kwanay nə kə mbisen pə Fakalaw.

¹⁴ Dəna uno ahay, nə vindek ikwen ayak nà, anga kə sənən ahay Mbərom, Bəbay a mənuko.

Məcəf ahay, nə vindek ikwen ayak nà, anga kwanay kə sənən dōwan aday winen inde kwa pə dəlen a wa ata awan.

Njavar ahay, nə vindek ikwen ayak nà, anga kwanay məgala aya awan, 'am a Mbərom inde à mivəl a kwanay, aday kwanay kə mbisen ahay pə Fakalaw coy.

¹⁵ Kə wihen ubor pə anjahay su do sə daliyugo ahay bay, aday pə way sə daliyugo aya bay re. Kak dōwan a kə wahak ubor pə way ataya nà, i pəlay Bəbay a nuko Mbərom sabay.

¹⁶ Anga anjahay sə daliyugo aday nà, natiya: Do ahay ta ga nə way sə ubor si zek a tinen ahay. Tə canak anan à way cəna, a nan atan sa njad anan. Tə njadak anan coy dukwen, ti gan anan ti zek anà do a azar aya kutok. Way matana ataya nà, ta nay ahay à Bəbay a nuko Mbərom wa bay. Wita, way sə daliyugo ahay adəka kutok.

¹⁷ Kə sənən apan zle, daliyugo nà, i ndav, pi zek tə way sə do ahay sa ga apan ubor ataya təke fok. Əna do sa ga way sa zlan à nga à Mbərom nà, i njahay tə sifa a pa sə viyviya awan.

Bənen nga a kwanay pu do manide a Yesu ahay wa

¹⁸ Dəna uno ahay, daliyugo nà, i ndav bəse coy! Kə slənen sa jəka do manide a Yesu inde i i nay ahay. Aday həna, do manide ahay bayak a tinen inde ta nak ahay coy. Anga nan, da san zle, daliyugo i ndav bəse kutok.

¹⁹ Do manide ataya nà, abay tinen inde à wulen a mənuko, əna tinen do a mənuko ahay tə didəm aya bay. Anga nan, tə mbəsakak mənuko. Abay à ga nə tinen do a mənuko ahay tə didəm aya nà, ti mbəsak mənuko bay. Ana tinen a sə mbəsak mənuko ata nà, a dakay anan abay tinen do a mənuko ahay bay wanahan.

²⁰ Kwanay adəka nà, Yesu Almasihu kə varak ikwen Apasay Cəncan awan. Aday həna, kwanay a fok kə sənən didəm sə way ahay zle coy.

²¹ Nə vindek ikwen ayak həna nà, anga sa jəka kə sənən didəm bay ata daw? A'ay, nə vindek ikwen ayak adəka nà, anga kə sənən didəm zle coy ata awan. Aday kə sənən zle re, mungwalay nà, a nay à didəm wa kula itəbay.

²² Do sə mungwalay aday nà, wayaw? Do sə mungwalay nà, dōwan a sa jəka, Yesu nə winen Almasihu bay ata awan. Winen nà, do manide ana Yesu Almasihu. A ngam Bəbay Mbərom bay, aday a ngam Yesu wan anahan bay re.

²³ Kak dōwan a kə ngəmak Yesu winen Wan a Mbərom bay nà, a san bay nà, zek a Bəbay Mbərom awan. Aday do sə təma Yesu winen Wan a Mbərom ite nà, a san nə zek a Bəbay Mbərom awan kutok.

²⁴ Kwanay nà, 'am a kwanay sə sləne kurre ataya nà, tə njahay à mivəl a kwanay inde. Kak 'am ataya inde à mivəl a kwanay inde cəna, kwanay dukwen mə japay aya tə Wan a Mbərom, aday tə Bəbay Mbərom a re.

²⁵ Aday dukwen, Yesu Almasihu a kə zlapak uko anan tə awan a inde. Way anahan a sə zlapak uko anan ata nà, anjad sifa sa ndav bay ata awan.

²⁶ Nə vindek ikwen ayak way anaya nà, anga aday kə bənen nga a kwanay pu do sa njak kwanay ahay wa.

²⁷ Kwanay nà, Apasay a Yesu sə varak ikwen ata, inde à kwanay inde. Anga nan, ki gen anan may anà do hinen sə dakak ikwen anan awan sabay. Apasay Cəncan ata i dakak ikwen anan way ahay fok. Aday dukwen way anahan sə dakak ikwen anan ataya nà, didəm aya awan, mungwalay uda ibay. Natiya awan, njihen kwanay mə japay aya tə Yesu Almasihu, kawa Apasay anahan sə dakak ikwen anan ata awan.

²⁸ Matanan, dəna uno ahay, njihen kwanay mə japay aya tə Yesu Almasihu hwiya, anga aday, pə luvon anahan saa may ata nà, di jəjar bay, waray i gak uko pa 'am anahan sabay re.

²⁹ Kə sənən apan zle, Yesu Almasihu nà, winen do didək awan. Matanan, kuwaya dōwan a a ga nà, way didək a cəna, winen wan a Mbərom.

3

Wan a Mbərom ahay

¹ Cen apan aday, Mbərom a pəlay mənuko tə mindel hus a sə ngamak uko wan anahan ahay. Anga nan, mənuko wan anahan ahay tə didek a acakan! Do sə daliyugo ahay ta san mənuko bay. Ta san Bəbay Mbərom bay, aday ta mba apan sa san mənuko wan anahan ahay bay re.

² Car uno ahay, həna nà, mənuko wan a Mbərom ahay. Aday dī i təra azanan pa 'am kəkəmw nà, dā san fan bay. Əna dā san zle, Yesu kà sak a may cəna, dī təra kawa winen awan, anga dī i canan azanan njoek tə ide a mənuko nà, winen a uwək wanahan.

³ Dowan a nà, winen apan i dəfan ide anà amay a Yesu Almasihu cəna, i gan nga anà zek à cədan'a inde, anga Yesu winen do cəncan awan.

⁴ Kuwaya dowan a kà gak ines cəna, a vəze nə pə Mbərom, anga aga ines nà, avəze pə Mbərom awan.

⁵ Əna kə sənən apan zle, Yesu kà naks a naa pəse anan ines pə do ahay wa. Aday winen a nà, ines inde apan kwa mənjoek itəbay.

⁶ Anga nan kutok, do mə japay a tə winen ataya nà, ti pərahan azar sa ga ines sabay. Aday do sə pərahan azar sa ga ines cəna, kula kə canak anan itəbay, kə sənək anan itəbay re.

⁷ Dəna uno ahay, bənen nga a kwanay pu do saa njak kwanay ahay wa. Do sa ta ga way didek aya nà, winen do didek awan, kawa Yesu winen do didek a ata awan.

⁸ Aday do sa ta ga ines ahay nà, winen do ana Fakalaw, anga kwa pa sə adazlan ana daliyugo wa nà, Fakalaw winen do sa ga ines way anahan. Anga nan kutok, Yesu a nay ahay nà, sa naa lize anan wa mer su way ana Fakalaw ataya awan.

⁹ Matanan, kuwaya dowan a winen wan a Mbərom cəna, i pərahan azar sa ga ines sabay, anga 'am a Mbərom sa var ata nà, winen mə njahay a à mivəl anahan inde kawa zahav. I mba apan sa ga ines sabay, anga winen nà, kə tərak wan a Mbərom.

¹⁰ Natiya awan, dī mba apan sə gəzlan alay pi zek wa anà wan a Mbərom ahay tə ana Fakalaw ahay nə kəkəmw? Do sa ga way didek a bay nà, winen wan a Mbərom bay. Aday do sə pəlay mərak ahay bay dukwen, winen wan a Mbərom bay re.

Asan zek su do a Yesu ahay

¹¹ Matanan, 'am a kwanay a sə sləne kurre ata nà, həna: Sənən zek ahay.

¹² Kə sənən apan zle, Kaynu kə vədək anan mərak anahan Abel bəskol.* A vad anan nà, anga mer su way ana Abel nə lele, aday mbala anahan a bugol nə lelibay ata awan.

Matanan, dē təra kawa Kaynu bay. Winen nə do ana Fakalaw.

¹³ Mərak uno ahay, do sə daliyugo ahay tinen apan ti nak ikwen ide nà, à gak ikwen masuwayan bay.

¹⁴ Ana mənuko sə pəlay mərak ahay ata nà, a dəkay anan, də takasak ahay à amac wa, dā zlak à sifa inde. Əna do sə pəlay mərak ahay itəbay ata nà, winen kə mbədəkək ayak à amac inde vədəkka hwiya.

¹⁵ Do sa nan ide anà mərak ahay nà, winen do sa vad nga su do re. Aday kə sənən apan zle, do sa vad nga su do nà, sifa sa ndav bay ata inde à winen ibay.

¹⁶ Asan zek nà, awan a maw? Way ata, dā san a zle, bina Yesu kə varak anan sifa anahan anga mənuko. Matanan, mənuko dukwen, varuko anan sifa a mənuko ahay anga mərak ahay ite re.

¹⁷ Izəne do inde à wulen a kwanay winen zlıle awan. Hinahibay kə canak anan anà mərak anahan à dəcə inde, aday kà mak anan zek bay nà, ata asan zek a Mbərom inde à mivəl anahan acəkan dāw?

¹⁸ Dəna uno ahay, dē pəlay do ahay ta 'am vərre bay. Əna kuko atan anan asan zek a mənuko anà do ahay ta sa man atan zek tə didek awan.

¹⁹ Kak dā gak matanan nà, dī san mənuko nə do sə didek ahay. Ata dī mba apan sə tavay pa 'am ana Mbərom, ajəjar inde sabay.

²⁰ Kwa abay à ga nà, mivəl a mənuko winen apan i mak uko anan mungok təkede nà, dā san zle, Mbərom nə winen məduwen awan, a zalay mivəl a mənuko ahay. Aday a san way a mənuko sa ga ahay zle fok.

²¹ Car uno ahay, kak mivəl a mənuko kə mak uko anan mungok pə awan ibay nà, ata dī mba apan sə tavan pa 'am à Mbərom, ajəjar inde sabay.

²² Aday way a mənuko saa cəce panan ataya fok, i varak uko anan, anga mənuko apan dī dəfan apan anà 'am anahan ahay ta sa ga nə way sa zlan à nga anà winen ahay kutok.

²³ Ihe, 'am a Mbərom sa jak uko ata nà, həna: Dəfuko nga pə sləmay a Yesu Almasihu wan anahan, aday sənuko zek à wulen a mənuko ahay inde lele, kawa anahan sa jak uko ata awan.

²⁴ Aday dowan a kə dəfak anan apan anà 'am a Mbərom ma ja ataya nà, winen kə japak tə Mbərom, aday Mbərom kə japak tə winen kutok re. Aday dī san Mbərom kə japak tə mənuko nà, anga Apasay anahan a sə varak uko ata awan.

4

Agəzla anan do a Yesu ahay pi zek wa tə

* 3:12 Ca pə Laataanojii 4.8.

ana Fakalaw ahay

¹ Car uno ahay, kâ sa dâfen nga pa 'am su do sa jêka: «Manay nâ, Apasay a Mbêrom inde à mível a manay ahay» ataya fok bay. Əna, bənen nga a kwanay pə tinen wa adəka bugol nə lele. Cen patan wa mazan aday. Kak Apasay a Mbêrom inde à mível a tinen ahay acəkan, kabay awan inde à mível a tinen ahay ibay cəna, sənən atan aday. Na ja matanan ata nâ, anga do maja'am mungwalay aya inde həna bayak a kwa aha fok.

² Natiya, həna ki sənən atan do sa jêka Apasay a Mbêrom inde à mível a tinen ataya nə kəkəməw? Ki sənən atan aday nâ, pa 'am a tinen aya wa. Dəwan a kâ jak, Yesu Almasihu a dazay ahay à mburom wa, kə tərak do tə sluwed si zek a nâ, ata winen Apasay a Mbêrom inde à mível anahan acəkan.

³ Əna do sa ngam sa ja matana itəbay ataya nâ, Apasay a Mbêrom inde à mível a tinen itəbay. Aday tinen nâ, apasay ana do manidə a Yesu inde à mível a tinen ahay. Kwanay nâ, kə sənən pa 'am ata zle coy. Do manidə a Yesu ata, i nay ahay mba, əna həna ata dükwen, winen inde pə daliyugo coy.

⁴ Dəna uno ahay, kwanay nâ, wan a Mbêrom ahay, aday kə pəken atan waray i ide anâ do maja'am mungwalay ataya awan. Kə pəken atan waray i ide inde nâ, anga Apasay a Mbêrom a à mível a kwanay inde ata, a zalan atan mägala à nga wa anâ apasay ana do manidə winen pə daliyugo həna ata awan.

⁵ Do maja'am mungwalay ataya nâ, tinen do sə daliyugo ahay. Ta ja nâ, 'am su do sə daliyugo ahay, aday do sə daliyugo ahay tinen apan ti slənən atan anan 'am a tinen ahay lele.

⁶ Mənuko bugol nâ, wan a Mbêrom ahay. Aday do sa san Mbêrom nâ, a pak sləmay pa 'am a mənuko. Əna do sa san Mbêrom bay ahay nâ, ti slənek uko anan 'am a mənuko ahay itəbay. Matana awan, di mba apan sə gəzlan alay pi zek wa anâ Apasay a Mbêrom, tə apasay ana Fakalaw a kutok.

Asan zek a Mbêrom

⁷ Car uno ahay, pəluko zek ahay lele, anga asan zek a aday nâ, way a Mbêrom. Dəwan a kə pəlak do nâ, winen wan a Mbêrom, aday a san Mbêrom zle re.

⁸ Dəwan a aday a pəlay do itəbay ata nâ, winen a san Mbêrom bay. Anga Mbêrom nâ, winen asan zek.

⁹ Winen a a kak uko anan ahay asan zek anahan a aday nâ, kəkəməw? A kak uko anan ahay nâ, natiya: A slənay anan ahay Wan anahan mänduwel a pə daliyugo, anga aday dâ njad anan sifa ta Wan ata awan.

¹⁰ Asan zek a nâ, awan a maw? Asan zek a nâ: Mənuko dâ lah sə pəlay Mbêrom pa 'am bay, əna Mbêrom a lah sə pəlay mənuko

bugol. A slənay anan ahay Wan anahan, aday Wan ata kə varak anan sifa anahan anga sə pəsek uko anan ines a mənuko ahay.

¹¹ Car uno ahay, Mbêrom kə pəlak nuko. Matana nâ, mənuko dükwen pəluko zek ahay lele ite.

¹² Mbêrom a nâ, kula dəwan kə canak anan bay. Əna kak də pəlak zek ahay nâ, wita a dəkay anan nə Mbêrom winen inde à mível a mənuko ahay inde. Ata, asan zek ana Mbêrom a à mível a mənuko inde ata, kâ gak mer su way kawa sa zlan à nga anâ Mbêrom awan.

¹³ Mbêrom kə varak uko ahay Apasay anahan. Anga nan həna dâ san zle, winen kə japak tə mənuko, aday mənuko dükwen də japak tə winen ite re.

¹⁴ Bəbay a nuko Mbêrom kə slənək anan ahay wan anahan pə daliyugo, sa naa tam anan do ahay. Manay nâ, mə canak anan, aday ma jak ikwen anan ayak həna tə didəm a nâ, 'am ata awan.

¹⁵ Dəwan a kâ jak Yesu nâ, Wan a Mbêrom acəkan nâ, ata Mbêrom kə japak tə winen aday winen dükwen kə japak tə Mbêrom a ite re.

¹⁶ Manay ma san zle, Mbêrom nâ, asan zek. Mə dəfak nga pə asan zek anahan ata awan.

Natiya, asan zek nâ, way a Mbêrom. Do sa san do nâ, winen kə japak tə Mbêrom, aday Mbêrom kə japak tə winen a ite re.

¹⁷ Kak asan zek a Mbêrom a à mənuko inde ata, kâ gak mer su way tə didəm a nâ, ata pə luvon anahan saa gak uko sariya ata nə di jəjar sabay. Di jəjar sabay ata nâ, angamaw? Anga anjahay a mənuko həna pə daliyugo ata nâ, winen kawa anjahay ana Yesu Almasihu awan.

¹⁸ Kak asan zek a Mbêrom winen à mível a mənuko inde nâ, ajəjar i njad uda man sabay. Anga kak asan zek a à mível a mənuko inde ata kâ gak mer su way tə didəm a nâ, i razlay anan ahay ajəjar à mível wa. Bina, way sə jəjar anan do nâ, sariya a Mbêrom. Natiya kutok, do kâ sak a jəjar nâ, ata anga asan zek a Mbêrom a à winen inde ata dükwen, kə ndəvak anan mer su way anahan fan bay.

¹⁹ Mənuko də pəlay do nâ, anga Mbêrom a kə lahak sə pəlay mənuko pa 'am aday.

²⁰ Dəwan a kâ jak: «Nə pəlay Mbêrom» aday cəkəbay winen apan i nan ide anâ mərak ahay nâ, ata a gad mungwalay. Anga, a canan anâ mərak anahan zle, Mbêrom nâ, kula kə canak anan itəbay. Kə pəlak a mərak anahan a aday a canan zle ata bay nâ, i jêka a pəlay Mbêrom nə kəkəməw?

²¹ Aday asa, Yesu a jak uko nâ: Dəwan a kə pəlak Mbêrom nâ, təktek i pəlay mərak ahay re.

5

Adaf nga pə Yesu Almasihu, Wan a Mbərom

¹ Kuwaya kə dəfak nga pə Yesu, winen Almasihu nà, dowan ata kə tərak wan ana Mbərom coy. Dowan a kə palak anan Bəbay Mbərom nà, i pəlay anan wan anahan ahay re.

² Di san sa jəka, də pəlay wan ana Mbərom ahay nə kəkəməw? Di san anan ta sə pəlay Mbərom, aday ta sə dəfan apan anà 'am anahan ahay.

³ Apəlay Mbərom a aday nà, adəfan apan anà 'am anahan aya awan. Adəfan apan anà 'am anahan aya dukwen, a da 'am bay,

⁴ anga dō kə tərak wan a Mbərom nà, məgala anahan inde sə mbasay pə way sə daliyugo ahay. Di mba apan sə mbasay pə way sə daliyugo aya nà, anga də dəfak nga pə Yesu Almasihu ata awan.

⁵ Saa mba apan sə mbasay pə way sə daliyugo a aday nə wayaw? Saa mba apan kərtek nà, si dō sa daf nga pə Yesu aday kə sanak anan winen nə Wan a Mbərom a re ata awan.

Way ahay sə dakay anan Yesu nə Wan a Mbərom ata awan

⁶ Yesu Almasihu a nay nà, tə a'am sə baptisma anahan, aday tə mez sə amac anahan. A nay tə a'am sə baptisma cəna coy bay, əna tə a'am sə baptisma anahan aday tə mez sə amac anahan re. Aday sə side didek sə way ataya nà, Apasay a Mbərom awan, anga Apasay ata nà, a dakay anan nə didek sə way ahay.

⁷ Way ahay inde həna maakan nà, tə dakay anan nà, Yesu, winen Wan a Mbərom.

⁸ Way a maakan ataya nə həna: Apasay a Mbərom, a'am, aday mez. Aday dukwen, maakan a tinen a fok, 'am a tinen a nə kərtek.

⁹ Dō ahay ta gak uko side dukwen nà, dā daf apan nga re. Aday side a Mbərom sa ga nà, a zalay sə dō ahay adəka bugol bidaw? Aday sa ga side pə Wan anahan nà, zek a Mbərom awan.

¹⁰ Dowan kə dəfak nga pa Wan a Mbərom nà, kə təmahak side a Mbərom à mivəl anahan inde. Dowan a kə təmahak side a Mbərom bay cəna, ata pə winen nà, Mbərom nə dō sə mungwalay, anga dowan ata kə təmahak side a Mbərom sa ga pə Wan anahan ata bay.

¹¹ Side ata nà, həna: Mbərom kə varak uko sifa sa ndav bay ata tə alay a wan anahan.

¹² Dowan kə təmahak Wan a Mbərom nà, kə njadək sifa ata awan. Aday dowan a kə təmahak anan bay ite nà, kə njadək sifa ata bay.

Sifa sa ndav bay ata awan

¹³ Nə vindek ikwen ayak 'am a anan nà, anà kwanay dō sa daf nga pa Wan a Mbərom ataya awan. Nə vindek ikwen ayak, anga aday kə sənən tə didek a nà, kwanay kə njiden sifa sa ndav bay ata coy.

¹⁴ Di ga amboh pa 'am a Mbərom nà, də jəjar bay, anga dā san zle, kak də cəcihen way pə Mbərom wa kawa sa zlan à nga à winen a nà, i slənek uko anan.

¹⁵ Aday kak dā san apan zle, way a mənuko sə cəce panan ataya, i slənek uko anan nà, dā san zle, i varak uko anan way a nuko sə cəce panan ataya fok acəkan.

¹⁶ Kak dowan a kə canak anan anà mərak anahan inde winen apan i ga ines, aday ines ata i zla anan à amac inde bay nà, à ga amboh anga winen. Ata Mbərom i varan sifa anà mərak anahan ata kutok. I ga amboh nà, anga ines a aday i zla anan dō ahay à amac inde bay ata dəkdek. Na ja matana ata nà, anga ines hinen inde nə a zla anan dō ahay à amac inde. Əna na jak gen amboh anga ines ata bay.

¹⁷ Asəder a wura wura fok cəna, ines. Əna ines ahay fok nà, ta zla anan dō à amac inde bay.

¹⁸ Da san apan zle, dō kə tərak wan ana Mbərom nà, i pərahan azar sa ga ines ahay sabay, anga Yesu, Wan a Mbərom, winen apan i ba anan. Natiya Fakalaw dukwen i mba apan sə fakan alay sabay re.

¹⁹ Da san apan zle hwiya, mənuko nà, wan a Mbərom ahay, aday dō sə daliyugo ahay fok nà, tinen à alay ana Fakalaw inde mba.

²⁰ Da san apan zle hwiya re, Wan a Mbərom kə nak ahay, kə varak uko məgala sa san anan Mbərom, winen dō didek awan. Natiya, Mbərom nà, dō didek awan, də tərak dō anahan ahay bina də japak tə Wan anahan Yesu Almasihu. Yesu nà, winen nə Mbərom a didek awan, winen dō sa var sifa sa ndav bay ata re.

²¹ Dəna uno ahay, bənnen nga a kwanay pə pəra ahay wa.

**Derewel ana
Yuhana
sə vinde mə slala cew awan
Adakay way pə deftere a
anan**

Yuhana a vinden ayak derewel a anan nà, anà dō a Yesu ahay à egliz a inde. A varan atan mægala sə pəlay zek ahay à wulen a tinen inde, aday a dakan atan anan dō sə mungwalay ahay tinen inde à wulen a tinen.

*Nga sa 'am ahay
Aja 'am (1-3)
Adəfan apan anà didek (4-13)*

Yuhana a jan 'am anà dō sə egaliz ahay

¹ Nen Yuhana dō məced awan, nə vindek ayak anakiken, uwar a Mbərom sə walay anan ata, aday anà gwaslay anak a nen sə pəlay atan tə didek a ataya re. Sə pəlay kwanay nə nen dəkdek bay, əna dō sa san didek a Mbərom ahay fok, tə pəlay kwanay re.

² Nə pəlay kwanay aday nà, anga didek ata winen à mivəl a nuko inde həna, aday i njahay uda sə coy.

³ Bəbay a nuko Mbərom tə Yesu Almasihu, wan anahan, tã gak uko sumor a tinen, dã gan atan i zek wa lele, tã varak uko anjahay zay. Way ataya ti tərak uko anà mənuko dō sə pərahan azar anà didek a Mbərom, tə asan zek anahan ata awan.

Sənen zek ahay lele

⁴ Nə taslak mivəl bayak a tə mindel, anga nə slənek sa jəka gwaslay anak ahay inde əngal nə tə pərahan azar anà didek a Mbərom, kawa ana Mbərom sa jak uko ata awan.

⁵ Matanan kutok mazar uno, way a nen sə vindek ayak həna ata nà, way wiya pə iken bay. Kə slənek anan kwa həna kabay. Na ja nà, 'am kərtek a hwiya: Sənuke zek ahay.

⁶ Da gak matanan cəna, a nan sa ja nə də dəfak anan apan anà 'am a Mbərom a mə baslay ataya kutok, anga Mbərom a ja nà: «Sənen zek ahay lele.» Wita nə 'am a kwanay sə sləne kurre ata awan.

*Dō sə tətak anan way mungwalay aya
awan*

⁷ Na ja matanan ata nà, anga dō sə mungwalay ahay inde həna pə daliyugo bayak awan. Tinen tə ngəmak 'am a sa jəka Yesu Almasihu nà, kə tərak dō zənzen a acəkan ata itəbay. Dō matanan ataya nà, tinen dō sə mungwalay ahay, aday dō manide ana Yesu ahay kutok.

⁸ Anga nan kutok, na wa, gen anan nga anà zek lele. Bina ki sa lizen anan magwagway si mer su way a manay à wulen a kwanay ata awan. Abay ki ben sə təma nə magwagway a kwanay ahay ite asanaw?

⁹ Sənen anan aday nà, kak dōwan a kə pərahak anan azar anà atətak way ana Almasihu sə tətakak uko anan ata bay, aday kə zluwek pə cəved anahan wa nà, winen kə japak tə Mbərom a bay. Əna dō aday winen nə pac pac a pərahan azar anà cəved sə atətak way ana Almasihu nà, winen kə japak tə Mbərom aday tə wan anahan Yesu Almasihu a re.

¹⁰ Dōwan a kə sak a zlak ayak əga kwanay aday a dəkak ikwen anan nə atətak way mbala Almasihu bay cəna, kə təmihen anan əga kwanay bay. Kà sa viren anan alay anga sa jan 'am a bay jiga awan.

¹¹ Anga dōwan a kə sak a jan 'am cəna, ata tə japak tə winen à huwan anahan a sa ga ata inde re.

Andav sa 'am ahay

¹² Way ahay inde bayak a uno sa jak ikwen ayak. Əna u no sə vinde anan avavinde à derewel inde bay. U no adəka həna nà, sa zlak ayak əga kwanay awan. Ata dī ja anan 'am ata i ide inde i ide inde, aday ata ataslay mivəl a mənuko ahay tã rah wa lele.

¹³ Dō sə egliz a Mbərom sə walay anan à man a anan anaya ta jak anak ayak 'am.

**Derewel ana
Yuhana
sə vinde mə slala maakan
awan
Adakay way pə deftere a
anan**

Yuhana a vinde derewel a anan nà, anà car anahan inde tə ngaman Gayus, winen dō sə lavan nga anà egliz. A vinden ayak nà, anga dowan a inde tə ngaman Diyotrefes, winen apan i gəzla dō ahay pi zek wa à egliz inde.

Nga sa 'am ahay

Aja 'am (1-2)

Atə Diyotrefes tə Demetriyus (3-15)

Yuhana a jan 'am anà Gayus

¹ Nen Yuhana dō məcəd awan, nə vindek ayak anakiken Gayus, iken car uno, nen sə pəlay tə didek ata awan.

² Car uno, na ga amboh nà, way ahay fok tà zlak lele aday kə njahay iken gədan a hwiya, kawa mivél anak pa 'am a Mbərom nə zay ata awan.

Yuhana a həran nga anà Gayus

³ Nə taslak mivél tə iken bayan a anga mərak ahay ta taa nay, tu jo nà, 'am anak awan. Tu jo nà, kə rəzlek anan ahay à nga wa lele sə tavay pə didek wanahan. Aday həna dukwen iken apan ki rəzlen à nga wa hwiya matana re.

⁴ Nə slənek gwaslay uno ahay tinen mə tavay aya à cəved sə didek inde cəna, a tuslo anan mivél, abay awan a saa tuslo anan mivél sə zalay way ata nà, inde sabay.

⁵ Car uno, iken kə rəzlen à nga wa anà 'am sa man zek anà mərak ahay lele tə mindel. Kwa à ga nà, ka san mərak ataya bay dukwen, ka man atan zek re.

⁶ Dō a iken sa man atan zek ataya ta nay ike à man a anan, tə təkərek 'am sə asan zek anak ata anà mərak ahay à man a ana awan. Həna ata dukwen, man atan zek tə dala sə cəved, kawa sa zlan à nga a Mbərom.

⁷ Tə slabak agay wa nà, anga mer su way ana Yesu Almasihu. Ta zla nə mənəjana sə təma way pu dō sə pəra ahay wa.

⁸ Anga nan kutok, mənuko dō ana Yesu Almasihu aya nà, təmahuko anan dō matana ataya nə lele. Ata kutok i təra dā ga mer su way pə kərtek a tə tinen anga didek a Mbərom.

Atə Diyotrefes tə Demetriyus

⁹ Nə vindek anan ayak derewel anà dō a Yesu ahay əga iken ata hinen inde, əna Diyotrefes, dō sə pəlay cəved sə təra dō məduwen ata, winen a nan sə sləne 'am uno itəbay.

¹⁰ Anga nan, na sak a zlak ayak nà, ni dəkay anan way anahan a sa ga lelibay ataya fok, kawa anahan a sa gad upo mungwalay ataya awan nà, na. Way ata adəka cəna coy bay, a ngam sə təma mərak ahay əga winen itəbay re. Aday winen apan i gafan 'am anà dō aday tinen ta ga lele sə təma mərak ahay əga tinen ataya asa. Aday a razl atan à wulen sə dō ahay wa.

¹¹ Car uno, kə pərahan azar anà azla su dō huwan aya ata bay, əna pərahan azar həna adəka nà, anà azla su dō lele aya awan, anga dō sa ga way lele aya nə tinen wan a Mbərom ahay. Aday dō sa taa ga nə way sə huwan ahay ite dukwen, tinen tə sənək Mbərom bay.

¹² Demetriyus ite nà, kuwaya a həran nga. Azla anahan didek ata dukwen a həran nga re. Manay dukwen, mə həran nga nə matana awan. Aday ka san zle, ma ja nà, 'am didek aya awan.

Andav sa 'am ahay

¹³ Way ahay inde bayak a u no sa jak ikwen ayak. Əna u no sə vinde anan avavinde à derewel inde bay.

¹⁴ U no adəka nà, nà canak həna bəse. Kak i ga zek nà, ata dī ja anan 'am ata i idé inde i idé inde kutok.

¹⁵ Zay a Mbərom à tərak. Car anak a sa man a anan ataya ta jak anak ayak 'am lele fok. Jan 'am anà car a mənuko ahay fok kərtek tə kərtek.

**Derewel ana
Yuda
sə vinde ata awan
Adakay way pə deftere a
anan**

Yuda a vinde derewel a anan nà, anga dō sə tatak way mungwalay aya tinen inde à wulen ana dō a Yesu ahay. Miter a mungwalay ataya ta ja nà, dō zənzen a i mba apan sa ga ines kawa sa nan, anga Mbərom i pəsen anan. Yuda a dakan atan anan ayak wurwer sə tavan anà dō sə mungwalay ataya awan.

*Nga sa 'am ahay
Aja 'am (1-2)*

Wurwer sə tavan anà dō sə mungwalay
ahay (3-25)

Aja 'am

¹ Sə vindek ikwen ayak derewel a anan nà, nen Yuda. Nen dō si mer su way ana Yesu Almasihu, aday nen mərak ana Yakuba re. Nə vindek ikwen ayak nà, anà kwanay dō a Mbərom sə ngamay ataya awan. Aday dukwen Mbərom, Bəbay a nuko, a pəlay kwanay, winen apan i ba kwanay anga Yesu Almasihu.

² Mbərom à zəga anan sa gak ikwen sumor, sə varak ikwen zay anahan aday à zəgahak ikwen anan asan zek anahan re.

*Sariya pu dō sə tətakan anan 'am sə
mungwalay anà dō ahay*

³ Mərak uno ahay, abay na gak anan may sə vindek ikwen ayak pa 'am sə sifa a mənuko sa njad'ata nà, kwa həna kabay. Əna bəlaray kə njahak upo həna sə vindek ikwen ayak tə guzlgozl a kutok. Anga u no sə varak ikwen ayak məgala sə rəzlen à nga wa anà way a mənuko sa daf apan nga ata awan. Way a mənuko sa daf apan nga ata nà, 6a Mbərom kə varak anan anan anà dō anahan ahay sə coy.

⁴ Nə vindek ikwen ayak tə guzlgozl ata nà, anga dō sa san Mbərom bay ahay tə ləlakak ayak zek à wulen a kwanay inde. Tinen apan ti nes anan 'am sə sumor a Mbərom sa ga anga dō ahay ata awan. Ta jan anà dō ahay nà, Mbərom kə varak uko cəved sa ga ines kawa ana mənuko sa gan may. Aday dō ataya dukwen, tə mbəsakak sə bənan à 'am wa anà Yesu Almasihu, winen kərtək Bahay a mənuko ata re. Deftere a Mbərom kə jak pə sariya a tinen a kwakwa coy.

⁵ Natiya kutok, u no bayiken pə way aya hənə nen apan ni mak ikwen anan ayak à sləmay inde ata aday. Kwakwa ata nà, 6a

Mbərom kə təkak anan ahay dō sə Isəra'ila ahay à Misra wa bidaw? Əna pə dəbə anahan a wa dukwen, Mbərom a kə lizek anan azar su dō a tinen aya awan, anga tə təmahah 'am anahan sabay.*

⁶ Ənga, bayiken pə maslay a Mbərom ahay aday re. Azar a tinen aya tə jənan pa 'am à Mbərom, tə dəfak anan apan anà Mbərom sabay. Aday maslay a Mbərom ataya, tə mbəsakak ayak man sə njahay a tinen lele ata awan. Natiya awan, Mbərom kə dərzlak atan mə jaway aya i idə zənzen a inde. Aday tinen apan ti ba luvon a Mbərom saa gan atan sariya pə luvon ana daliyugo saa ndav ata awan.

⁷ Asa, bayiken pə ləbara sə Sodoma tə Gomora aday tə wulen su doh a sa mban atan ataya awan aday.† Dō sə wulen su doh ataya ta ga nə way lelibay aya kawa maslay a Mbərom ataya re. Tinen aday nà, tə nahay nə tə dō ahay so, aday kawa dō zənzen aya sabay re. Anga nan, Mbərom kə lizek atan tə uko. Natiya, à alay a daliyugo i ndav nà, i təra matanan re. Mbərom i gan sariya anà dō ahay tə uko sə mbacay itabay ata awan.

⁸ Matana awan, dō sə ləlakak ayak zek à wulen a kwanay inde ataya, ta ga dukwen way lelibay aya kawa su dō ataya re. Cən sə zūbəy lelibay aya winen apan i zəbən atan. Anga nan, ta ga nà, way sə ubor si zek a tinen ahay. Tə kədey anan məgala a Mbərom, aday tinen apan ti gənahan anà maslay a Mbərom ahay re.

⁹ Minje nà, dō sə ləvan nga anà maslay a Mbərom ahay inde tə ngaman Mikayel, winen dukwen kə gak kawa ana tinen ata bay re asanaw? Kwakwa ata nà, tə tere tə Fakalaw pə māsində a Musa, saa gəbə anan nə wayaw ata awan.‡ Aya əna, Mikayel kə ngəmak sə gənahan anga sa gan sariya anà Fakalaw bay re. A jan adəka nà: «Mbərom à gak sariya anahan!» cəna coy.

¹⁰ Aka aday dō a ataya ta ma nga adəka nə sə gənahan anà way a aday tinen a ta san bay ataya awan. Tinen nà, kawa way sə kifé ahay ta san awan bay. Ta ga nà, way sa zlan à nga anà sluwed si zek a tinen ahay vərre. Way ataya ti man atan zek nà, sə lize atan sə coy awan.

¹¹ Wawayah! Alize wura a tinen ata anaw? Wuna wuna! Ta mba apan sa ba anan nga a tinen pə ines ahay wa bay, kawa Kaynu ata re.§ Tə njəkak anan dō ahay sa ga ines aday sa njad'anan dala, kawa Balama sa ga kwakwa ata asa.* Tə kədey anan məgala su dō, kawa ana Kore, winen sə kədey anan məgala ana Musa ata awan.† Anga nan, ti lize fok, kawa Kore ata re.

* 1:5 Ca pə Limle 14. † 1:7 Ca pə Laataanooji 19.1-26. ‡ 1:9 Yuda a ja nà, pə ləbara aday winen à Deftere inde bay.

§ 1:11 Ca pə Laataanooji 4.1-16. * 1:11 Ca pə Limle 31.16. † 1:11 Ca pə Limle 16.1-35.

¹² A alay a ki pen way pə tuwez nà, tinen à wulen a kwanay inde nà, kawa way mənjadək aya awan. Tinen a aday nà, dō sə kutov ahay, ana a gan atan waray bay. Tə bayak nà, si pə kutov a tinen a dəkdek. Tinen kawa matapasl sə iven, mburom a zəbay vegege, əna mad' a tan 'am sawayah, aday iven a ga sabay ata awan. Ta ga minje tə dədazl si sə wahay wan bay ata awan. Asa ta ga minje tə dədazl si sə, mad' sə ndaha anan pəreh, aday a kuray sokok sə coy ata awan.

¹³ Tinen kawa zəlaka sə dəlos anan a'am sə zlınder ata awan. Mer su way a tinen dūkwen kawa məsugurndolon sə a'am sə mbəsak mədarəsəsan pa 'am məgugujuje ata re. Asa, ta ga minje tə mawuzlawazl ma mac aya aday sə gucey ahay à məndak ataya awan. Natiya tə mbəsakak ayak man a Mbərom sə varan atan ata awan. Mbərom a dūkwen kə lavak atan anan zek anà dō ataya, i ide zənzen a inde sə njahay uda sə coy awan.

¹⁴ Kə njahak həna bayak a dūkwen, Anuhu, məgije ana Adama mə slala cuwbe awan, a dəkay anan sariya ana dō ataya awan, a wa: «Kagasl, Mbərom Fetek winen apan i nay ahay tə maslay anahan ahay dəfasasa, tə baslay zek bay.

¹⁵ Ti nay ahay saa gan sariya anà dō sə daliyugo ahay fok. Ata, Mbərom i ban anan dō sa nan ide ahay fok à sariya ata inde. I ban atan nà, anga mer su way a tinen sa ga aday sa nan anan ide anà Mbərom ata awan, aday anga 'am a tinen sa ja apan lelibay ataya re.»

¹⁶ Do ataya nà, tə njahay nə sə gungwaz awan hway apan. Tinen apan ti yam pi zek, aday tə pərahan azar anà ubor si zek a tinen ahay hwiya re. Tinen apan ti həran nga i zek re. Tinen apan ti ran mindel anà dō ahay ta sə varan atan zlangar aday sa njad patan wa way.

Yuda a varan məgala anà dō sə bayak nga ahay

¹⁷ Mərak uno ahay, kwanay a adəka nà, bayiken pa 'am ana dō maslan ana Yesu Almasihu, Bahay a mənuko ataya, tinen sa jak ikwen kurre, pə way sa naa təra ataya aday.

¹⁸ Ta taa ja nà: «Zukwa daliyugo i sa ndav nà, dō ahay inde ti nay ahay sə təra kwanay à məndak. Tinen aday nà, ta san Mbərom bay, aday tə pərahan azar nà, anà way sə ubor si zek a tinen ahay dəkdek.»

¹⁹ Matanan, sə gəzla anan dō ahay pi zek wa tə mawrasan dūkwen, tinen awan. Abayak nga a tinen aya nə pə way sə daliyugo ahay, anga Apasay a Mbərom dūkwen inde à mivél a tinen ibay re.

²⁰ Mərak uno ahay, kwanay nà, viren anan məgala i zek ahay sə jəra anan adaf nga a kwanay pə way sa nay ahay à Mbərom wa ataya awan. Gen amboh nə tə məgala sə Apasay Cəncan awan.

²¹ Mbərom a pəlay kwanay. Anga nan, ka si zlen dəren pə asan zek anahan wa ta sa ga way lelibay aya bay. Dəfen anan ide anà luvon a Yesu Almasihu, Bahay a mənuko, saa gak ikwen sumor ta sə varak ikwen sifa sa ndav bay ata awan.

²² Do sa zla zazan zazan à adaf nga a tinen ahay inde pə Mbərom ata nà, tà gak ikwen i zek wa ite.

²³ Bayiken patan sə təmay atan ahay à sariya saa zla atan u uko inde ata wa. Dō azar aya dūkwen tà gak ikwen i zek wa ite re. Əna gan anan nga i zek a kwanay ahay lele, anga aday ines a tinen aya à saa zəvak ikwen à kwanay a bay.

Həruko anan nga à Mbərom

²⁴ Həruko anan nga à Mbərom. Winen i mba apan sa ba kwanay aday kə slihen à cəved' anahan wa bay. Winen i mba apan sə banay anan ines a kwanay ahay lele cədan'a. Natiya nə ki tiven pa 'am sə mazla6 anahan tə ataslay mivél awan.

²⁵ Həruko anan nga, anga winen Mbərom kərtək coy. Sa tam mənuko tə alay ana Yesu Almasihu, Bahay a mənuko dūkwen, winen awan. Dō ahay fok tə həran nga lele. Tà san a nà, winen dō sə mazla6, winen Ba Məgala. Tà san gadan anahan re, aday tà san dūkwen winen Bahay Məduwen awan. A təra matanan, kwa pa sə dazlan ana daliyugo, kwa həna, aday kwa azanan pa 'am re. Amen!

Cœn sə zuḅay ana Yuhana Adakay way pə deftere a anan

Sə vinde anan deftere a anan nà, Yuhana dō maslan a Yesu ata awan. A vinde anan nà, à alay a dō a Yesu ahay tinen à dæce inde anga dō ahay tinen apan ti ga atan alay ata awan. Yuhana a vinde nà, way anahan sə canan Mbərom a kan anan à cœn sə zuḅay inde ataya awan. Deftere a anan a dakay anan nà, way saa təra à alay a daliyugo i saa ndav ataya awan. A andav inde nà, Yesu kə mbasak pə Fakalaw, aday kə ndakak daliyugo wiya awan, bagəbaga mburom wiya re, aday Mbərom i njahay uda tu dō anahan ahay pa sə viyviya awan.

Nga sa 'am ahay

Adazlan anahan awan (1.1-8)

Adakay way anga egliz ahay cuwḅe ataya awan (1.9 - 3.22)

Atə Mbərom ta wan sə təman (4.1 - 5.14)

Ti kwahak anan mətətək ahay cuwḅe (6.1 - 8.5)

Ti fa məzləzlilen ahay cuwḅe (8.6 - 11.19)

Do manidə a Mbərom ahay (12.1 - 13.18)

Sariya a Mbərom (14.1 - 16.21)

Mbərom a mbasay pu dō manidə anahan ahay (17.1 - 20.15)

Mbərom a ndakay way wiya aya miza awan (21.1 - 22.6)

Andav sa 'am ahay (22.7-21)

Adazlan anahan awan

¹ Way ana Yesu Almasihu sa ka anan ataya nà, tinen həna. Mbərom a jan anà Yesu à kan anan anà dō si mer su way anahan ahay, aday tà san anan way a sa naa təra bəse ataya awan. Anga nan kutok, Yesu Almasihu a slənay ahay maslay a Mbərom sa kan anan way a anaya awan, anà Yuhana, dō si mer su way anahan.

² Natiya awan, Yuhana a side anan pa 'am sə dō ahay, way anahan sə canan ataya fok tə didem awan. Kawa sa ja nà, a təkər anan 'am a Mbərom, tə way ana Yesu Almasihu sə dakay anan ataya fok.

³ Mbərom i daf alay sə mazlaḅ anahan pu dō sə jinge anan 'am a anan pa 'am sə dō ahay ata awan. I daf alay sə mazlaḅ anahan pu dō sa pak sləmay pa 'am a anan aday sa daf apan nga ata re. Anga alay ana way ataya i təra ata nà, i sla həna bəse coy.

Yuhana a jan ayak 'am anà egliz sə wulen su doh ahay cuwḅe

⁴⁻⁵ Sə vindek ayak 'am a anan nà, nen Yuhana. Na jan ayak 'am anà egliz ahay cuwḅe pə daliyugo sə Aziya.

Sumor a Mbərom tə zay anahan à ga inde tə kwanay a fok. Atə Yesu Almasihu tə apasay ahay cuwḅe tinen mə njahay a pa 'am a Mbərom ataya dūkwen, tə varak ikwen asan zek tə zay a tinen re.

Mbərom nà, winen inde kwa həna kabay, winen inde həna, aday azana pa 'am dūkwen, winen a re.

Yesu Almasihu nà, dō sə side didem awan. Winen dō sə lahan pa 'am anà dō ahay sə slabakay à məke wa, aday winen dūkwen Bahay a pa nga sə bahay sə daliyugo ahay fok. Winen dūkwen a pəlay mənuko. Anga nan, kə məcak anga mənuko re. Tə mez anahan, a tamay ahay mənuko i ines a mənuko ahay wa.

⁶ A təra mənuko, dō anahan ahay à bahay anahan inde. A təra mənuko dō sa gan mer su way anà Bəbay anahan Mbərom. Dō ahay fok tə həran nga anga mazlaḅ anahan tə mægala anahan pa sə viyviya awan. Amen!

⁷ Cen ide à mburom! Yesu nà, i nay ahay à matapasl inde. Dō ahay fok, ti canan tə ide a tinen, aday kwa dō sa ndaz anan ataya dūkwen ti i canan tə ide a tinen ahay re. Zahav sə dō ahay pə daliyugo ahay fok ti yiman. Acəkan. Amen!

⁸ Bahay Mbərom, Ba Mægala, a ja nà: «Sə dazlan anà way ahay fok nà, nen awan. Aday saa ndav anan wa way ahay fok dūkwen, nen a re.»

Mbərom nà, winen inde kwa həna kabay, winen inde həna, aday azana pa 'am dūkwen, winen a re.

Yuhana a canan anà Yesu kawa i cœn sə zuḅay inde

⁹ Nen nə Yuhana, mərak a kwanay. Nen dūkwen mə japay tə Yesu nà, kawa kwanay a fok. Mbərom a ga puko bahay nə pə kərtek awan. Natiya na ga dæce anga 'am a Mbərom dūkwen kawa kwanay awan, di səmen dūkwen pə kərtek a re.

Nen, nə wazay anan 'am a Mbərom. Nə tətakan anan ləbara ana Yesu anà dō ahay. Anga nan kutok asanaw nà, ta ban nen, tə dəfay ahay nen à Patmos, ù kon a à mamasl sə a 'am inde ata awan.

¹⁰ Apasay Cəncan a a nay ahay upo, pac sə Zlaba a inde. Aday dundo a ndaray ahay à dəḅa uno wa, kawa məzləzlilen.

¹¹ Am a a ndaray à dundo ata wa, a wa: «Way a iken saa canan ata nà, vinde anan pə derewel, aday slan anan anà egliz ahay cuwḅe: à Efesus, à Samirna, à Pərgam, à Tiyatira, à Sardis, à Filadelfiya, aday à Lawdikiya.»

¹² Nə slane anan cəna, nə mbəda 'am aday ni ca pə dōwan a su jo ahay 'am ata awan, nə canan nà, anà lalam ahay ma daf aya pə way ahay cuwḅe, mə ndakay aya dūkwen tə gura. ¹³ Nə canan anà awan a inde, winen

kawa dō, à wulen sê way sa daf lalam ataya inde re. Zana anahan pi zek kawa rəkot hus pə gudəba, aday winen ma ban dəginəgine a hərəp tə maslərapa sə gura.

¹⁴ Sibək sa nga anahan a ca kawa gugumay herre. Idé anahan ahay ta dav nê kawa miresl sê uko.

¹⁵ Saray anahan ahay dükwen ta dav kawa ndəfəre mə gəbəy a ù uko wa ata awan. A ja 'am dükwen, a ndar kawa zəlaka sə dazay à zlınder pə pəkərad ata awan.

¹⁶ Dowan ata nà, mawuzlawazl ahay cuwbe inde à alay puway anahan, maslalam ma pa awan, a zləray ahay à 'am anahan wa mbeet. Idé anahan a dav nê kawa pac sa dav man ipec ata awan.

¹⁷ Nə canan cəna, nê slahay duboz pa 'am anahan, kawa nen ma mac awan, əna a daf upo alay puway, u jo: «Kə jəjar bay! Sə dazlan anà way ahay fok nà, nen awan, aday saa ndav anan way ahay fok dükwen, nen a re.

¹⁸ Nen nà, Do sê Sifa. Nə məcak, aday hənə nen tə sifa pa sê viyviya awan. Nə lavan nga anà Amac tə Məke anahan a təkə.

¹⁹ Natiya kutok, vinde anan way anak sə canan, way sê tara hənə, aday way saa tara azana pa 'am ataya re.

²⁰ Ni dəkak anan 'am ana mawuzlawazl a iken sə canan à alay puway uno inde, tinen cuwbe ataya awan, tə way sê lalam a cuwbe mə ndakay aya tə gura ataya awan. San nà, mawuzlawazl a cuwbe ataya nà, tinen nê maslay a Mbərom sa ba pə egliz ahay cuwbe ataya awan. Way sa lalam a cuwbe ataya dükwen, tinen nê egliz a cuwbe ataya re.»

2

Derewel anga egliz à Efesus

¹ Dowan ata awan u jo asa, a wa: «Vinden ayak anà maslay a Mbərom a à egliz à Efesus ata nà, natiya: Nen Yesu nà, nen dōwan a mawuzlawazl ahay à alay puway anahan inde cuwbe ata awan, nen apan ni bar à wulen sê way sê lalam ahay inde cuwbe mə ndakay aya tə gura ata re.

² «Hənə a anan nà, 'am uno awan: Na san mer su way anak a sa ga anga nen ataya zle. Kə pəruho azar tə dəcə awan, əna kə səkək anan, bina kə mbəsəkək anan mer su way ataya bay. Aday na san zle, kə təmihak dō sə sədək ahay sə njahay à wulen a kwanay inde aday sa ga mer tə kwanay bay. Anga ta ja nà, tinen dō maslan a Yesu ahay, əna kə səkək atan, tinen dō sə mungwalay ahay bina, nen nê sləkək atan ayak bay.

³ Kə hawak atan bay, kə səmen anà dəcə ahay nà, anga nen awan.

* 2:6 Nikolay ahay nà, tə sləfan sləmay anà dō ataya nà, à Deftere ana Yuhana a anan inde. Dowan a san awan maza patan bay.

⁴ «Aya əna, way inde ni gafak apan 'am: Kə pəlay nen hənə kawa ananak sə dazlan kurre ata sabay.

⁵ Natiya, bayak pə asan zek anak a kurre ata aday, ca apan, ka mak à dəbə jiya awan, mbəsək ines anak ata awan, aday ga kawa ananak a kurre ataya awan. Bay nà, ni zlak ayak əga iken, ni gəbə anan way sê lalam anak ata awan.

⁶ «Ta day maza kəmaya, iken apan ki ga mer su way lele awan, ta sa nan idé anà mer su way mbala ana dō a Nikolay* ahay ata awan. Nen a dükwen na nan idé anà mer su way a tinen ata re.

⁷ «Natiya, dō aday sləmay inde apan nà, à sləne 'am ana Apasay Cəncan a sa jan anà egliz ahay ata awan. Anà dō sə mbasay pə dəcə ahay nà, ni varan cəved sa zla à jerne a Mbərom sa ban bumbok i sê sə varan sifa anà dō ahay ata wa, aday i pa.»

Derewel anga egliz à Samirna

⁸ Dowan ata u jo asa, a wa: «Vinden ayak anà maslay a Mbərom a à egliz à Samirna ata nà, natiya: Nen Yesu nà, nen dō sə dazlan anan way fok, aday sa ndav anan way ahay fok ata awan. Nə məcak, aday nê slabakək ahay à məkə wa re.

⁹ «Na san dəcə anak a zle, na san mətawək anak ata zle re, əna tə didəm a nà, iken zlıle awan. Lelibay sê dō ahay sa ja apak ata nà, na san anan zle. Do ataya ta ja nà, tinen Yahuda ahay, aday cəkəbay ta gad mungwalay. Tinen nà, dō ana Fakalaw ahay cukutok.

¹⁰ «Ka saa jəjaran anà dəcə saa nay ahay apak ataya bay. Sləne 'am a anan: Fakalaw i ban dō ahay à wulen a kwanay wa, i zla atan à dangay aday sə katab anan adaf nga a kwanay pi nen. Dəcə ataya i tara nà, luvon kuro. Ban mivel. Kwa à ga nê 'am sa njad wa amac dəp nà, kə mbəsək anan adaf nga anak pi nen bay, anga ni varan magwagway anà dō matana ataya awan, ti njad sifa sa ndav bay ata awan.

¹¹ «Natiya, dō aday sləmay inde apan nà, à sləne 'am ana Apasay Cəncan a sa jan anà egliz ahay ata awan. Do sə mbasay pə dəcə ataya nà, i mac à məkə sə mərda itəbay.»

Derewel anga egliz à Pərgam

¹² Dowan ata u jo asa, a wa: «Vinden ayak anà maslay a Mbərom a à egliz à Pərgam ata nà, natiya: Nen Yesu nà, nen dōwan a maslalam anahan inde ma pa ata awan.

«Hənə anan nà, 'am uno awan:

¹³ Na san man sə njahay anak ata zle, man sa ga bahay ana Fakalaw. Ta vad Antipas, dō sa taa dəkək anan 'am uno dükwen à man ata awan. Əna iken kə pərahak uno azar

à alay ata tē dīdem awan, aday iken apan ki pēruho azar hwiya. Kē mēmanak anan slēmay uno bay.

¹⁴ «Aya əna, way ahay inde dūkwen ni gafak apan 'am: Do ahay inde āga iken, tinen apan ti pārahan azar anā atatak way ana Balama.† Balama ata a dākan anan anā Balak caved sa njak anan Isrə'a'ila ahay aday tā ga ines. A njak atan sa rac sluwed sē pēra aday sa ga mēdigwed re.

¹⁵ Matana re, dō sē pērahan azar anā atatak way anā dō a Nikolay ahay dūkwen inde āga iken asa.

¹⁶ «Anga nan kutok, mbəsak ines anak ataya awan. Bay nā, ni zlak ayak bəse, nen tē maslalam a saa zlaray ahay à 'am uno wa ata awan. Aday ni ga vėram tē tinen kutok.

¹⁷ «Natiya, dō aday slēmay inde apan nā, ā slēne 'am ana Apasay Cəncan a sa jan anā egliz ahay ata awan: Anā dō sē mbəsay pē dāce ataya nā, ni varan magwagway. I njad way sa pa mi der a sē ngaman manu ata awan. Aday ni varan kon sē masitolok kwedekkwedek awan, slēmay wiya mē vinde apan. Dowan saa san slēmay ata nā, ibay, si dōwan a sē tēma kon ata vėrre.»

Derewel anga egliz à Tiyatira

¹⁸ Dowan ata u jo asa, a wa: «Vinden ayak anā maslay a Mbərom a à egliz à Tiyatira ata nā, natiya: Nen Yesu nā, nen dō aday ide anahan ahay ta dav nē kawa miresl sē uko ata awan, aday saray anahan ahay dūkwen mē ndərkesl aya kawa tē gə6ay ahay ndəfəre ū uko wa ata re. Həna anan nā, 'am uno awan.

¹⁹ «Way anak sa ga nā, na san zle. Na san asan zek anak tē adaf nga anak pi nen zle. Na san zle, ka gak anan mer su way anā dō ahay, aday kē rəzlek anan à nga wa sē pēruho azar re. Həna dūkwen, ka ga nē way sē zalay ananak sē dazlan ata asa.

²⁰ «Aya əna, way inde nā, ni gafak apan 'am. Kē mbəsak anan uwar a sē ngaman Yezebel ata, winen apan i njak a dō ahay ta sa ja nā, winen nē dō maja'am a Mbərom. Winen apan i tətakan anan mungwalay anā dō si mer su way uno ahay aday tā ga mēdigwed, tā rac sluwed sē pēra asa re.

²¹ Nē varak anan alay awan aday ā yam pē sədək anahan awan, əna a ngam sē mbəsak ines anahan ahay bay hwiya.

²² «Anga nan, ni zlamba anan pē lala sē mēdigwed anahan ata awan, aday tinen tu dō anahan a sa ga mēdigwed ataya ti sa mēndolor sē dāce à alay uno wa. Kak si tē mbəsakak, tē yimak pē ines a tinen ataya aday bay nā, ni mbəsak atan bay.

²³ Ni pəslay panan gwaslay ahay re, aday egliz ahay fōk sənən nā, nen na san way a kwanay sē bayak à mivēl a kwanay ataya

zle. Ni varak ikwen magwagway pi mer su way a kwanay ataya fōk.

²⁴ «Əna kwanay, dō azar aya à Tiyatira ite nā, ni jak ikwen: Ni tavakak ikwen awan maza pa nga ite bay, anga kwanay kē ngamen sa daf nga pē atatak way a tinen a lelibay ataya itəbay. Aday asa, way a tinen sē ngaman wurwer ana Fakalaw mi der ataya nā, kwanay kē tətiken itəbay re.

²⁵ Way inde kərtek: Bənen anan adaf nga a kwanay ata lele, hus pē luvon uno saa may ahay.

²⁶ «Anā dō sē mbəsay pē dāce ataya, aday winen apan i ga mer su way uno hwiya cəna, ni varan mēgala sē lavan nga anā kon azar aya awan,

²⁷ kawa ana Bəbay uno sē vuro mēgala ata awan. Ni varan anā dōwan ata dūkwen sukol sē rəslom sa ga anan bahay, aday ā kad anan kon ahay kawa sa kad səngələ sē dudō ngum ngum, sedede ata awan,‡

²⁸ aday ni varan bəmtay à alay inde re.

²⁹ «Natiya, dō aday slēmay inde apan nā, ā slēne 'am ana Apasay Cəncan a sa jan anā egliz ahay ata awan.»

3

Derewel anga egliz à Sardis

¹ Dowan ata u jo asa, a wa: «Vinden ayak anā maslay a Mbərom a à egliz à Sardis ata nā, natiya: Nen Yesu nā, nen dōwan a mawuzlawazl ahay inde à alay anahan cuw6e aday a lavan nga anā apasay ahay cuw6e sa ga mer su way ana Mbərom re ata awan. Na san mer su way anak a zle. Do ahay tinen apan ti ngərak, ta wa: “Kē njadək sifa coy.” Cəkəbay iken adəka nā, ma mac awan.

² «Na tan à nga anā mer su way anak pa 'am a Mbərom nā, ma ndav a wa bay. San pi zek, aday slabak. Gan nga anā mer su way anak mē mbəsak ata lele, bina winen apan i ndav zek coy.

³ Bayak pē way anak mē slēne kwakwa ata aday. Ka taa slēne 'am a Mbərom nā, kəkəma kəlanaw? Həna kəma, ká ga ines adəka sabay, yam pē ines anak, aday daf nga pa 'am a Mbərom à mivēl anak inde. Kak kē sənək pi zek aday sē pədək bay cəna, nen ni zlak ayak apak kawa dō sē akar. Ki san luvon a ata bay.

⁴ «Aya əna, dō ahay inde kərtek kərtek āga iken à Sardis nā, ta gak ruhom pē zana ana tinen ahay itəbay. Tinen adəka nā, ta slak sa pak zana kwedekkwedek aya pi zek, aday mi bar pē kərtek awan.

⁵ «Anā dō sē mbəsay pē dāce a anaya nā, ni varan cəved sa pak zana herre ata pi zek, aday dūkwen ni mbacay anan sləmay anahan à derewel su dō tē sifa aya wa bay. A

† 2:14 Ca pə Limle 31.16, 22.1 - 25.9. ‡ 2:27 Ca pə Jabuura 2.9.

alay a nen pa 'am ana Bəbay uno tə maslay anahan ahay nà, ni ja way anahan, winen nà, dō uno.

⁶ «Natiya, dō aday sləmay inde apan nà, à sləne 'am ana Apasay Cəncan a sa jan anà egliz ahay ata awan.»

Derewel anga egliz à Filadelfiya

⁷ Dowan ata u jo asa, a wa: «Vinden ayak anà maslay a Mbərom a à egliz à Filadelfiya ata nà, natiya: Nen Yesu nà, nen dō cəncan awan, aday na gad mungwalay itəbay. Way sê təbà məsudoh su doh ana bahay Dawuda nà, à alay uno inde. Nə tacak anan məsudoh nà, dō maza saa təbà dukwen ibay. Nə təbək anan dukwen, dōwan saa tacay anan isabay re.

⁸ «Na san way anak a sa ga ata zle, aday na san zle, məgala anak inde gem ibay. Əna, kə dəfak anan apan anà 'am uno lele, kə dakak anan iken dō uno re. Ca apan, nə təbək anan məsudoh həna, dōwan saa tacay anan dukwen ibay.

⁹ Sləne aday, dō sa jəka tinen Yahuda ahay, aday cəkəbay ta gad nə mungwalay ataya nà, tinen dō ana Fakalaw ahay. Ni bənan atan ahay nga ù vo anak, aday ti san, nə pəlay iken acəkan.

¹⁰ Kə rəzlek anan à nga wa kawa anuno sa jak ata awan. Anga nan kutok, ni gak nga ì iken a lele aday kə dazay à dəcə ahay inde bay. Bina, dəcə inde ì dazay pu dō ahay bayak awan, ì katab anan abayak nga su dō sə daliyugo ahay fok.

¹¹ Nen apan ni mak ayak bəse. Ban anan way anak sa njad ata nà, lele, anga aday tã sa ngəzar panak wa mərdok sə way uno nen saa varak ata bay.

¹² «Do sə mbasay pə dəcə ataya nà, ni təra atan kawa kon sə alay su məsudoh ahay ù doh sə mazlaḅ a Mbərom uno inde, aday kula dōwan a i rəzlay atan ahay wa bay. Ni vinde patan sləmay ana Mbərom uno tə sləmay sə wulen su doh ana Mbərom uno. Wulen su doh ata nà, winen Urəsəlima wiya awan. Wulen su doh ata ì dazay à mburom wa, pə cakay ana Mbərom uno wa. Do ataya dukwen ni vinde patan sləmay uno wiya re.

¹³ «Natiya, dō aday sləmay inde apan nà, à sləne 'am ana Apasay Cəncan a sa jan anà egliz ahay ata awan.»

Derewel anga egliz à Lawdikiya

¹⁴ Dowan ata awan u jo asa, a wa: «Vinden ayak anà maslay a Mbərom a à egliz à Lawdikiya ata nà, natiya: Nen Yesu nà, nen dōwan a tə ngaman Amen ata awan. Nen dō didek a sa taa dakak anan 'am a Mbərom. Mbərom a ndakay way aya fok nà, a nay pi nen a wa.

¹⁵ «Na san way anak sa ga ata zle fok. Kə pəruho azar nə tə mivəl kərtek a bay, aday dukwen nə slənek sa jəka, kə larak nen bay

re asa. Kə tavay à gaga inde ata dukwen, u zlo à nga bay re.

¹⁶ Anga nan, kak kə tavak à gaga inde katanan acəkan nà, ni vənihəy iken à 'am uno wa mbaak.

¹⁷ «İken, ka jan anà nga anak dukwen, iken zlile awan, awan a kəcak bay, aday ka gan may anà awan sabay. Cəkəbay, ka san bay, bina iken mə lənged a həməcekeslkəsle, iken ndapasasa ma ga mugo awan, iken matawak awan, iken ti zek kəriya sərdaluwwa, aday iken hurof a re.

¹⁸ Anga nan kutok, pak sləmay. Nen apan ni jak həna: Sukom gura mə banay a tə uko awan, à alay uno wa, aday ki njad zlile didek a acəkan. Sukom zana herre ata à alay uno a wa, aday ki pak pi zek. Ata waray ì gak sabay. Sukom way sə ide pi nen wa, aday ata ki tudē ì ide inde, aday ki ì canan ide lele kutok.

¹⁹ «Nen nə pəlak anan dōwan a nà, nə gafan 'am pə way ahay aday nə kəta anan re. Matanan, sumor a nà, kə gəsle anan ta 'am uno itəbay, yam pə ines anak ahay adəka!

²⁰ Pak sləmay lele, nen mə tavay a həna pa 'am su doh, ni ngamay uho. Dowan kə slənek 'am uno uho, aday kə təbək uno ayak wa nà, ni zla ù doh əga winen, mi ì pa daf maya awan.

²¹ «Do sə mbasay pə way sə daliyugo ahay nà, ni varan atan cəved sa nay ahay aday mi ì njahay tu dō ataya pa man sə njahay sə bahay uno. Kawa nen a dukwen, nə mbasak pə way ataya re, həna mə njahak tə Bəbay uno pa man sə njahay sə bahay anahan ata awan.

²² «Natiya, dō aday sləmay inde apan nà, à sləne 'am ana Apasay Cəncan a sa jan anà egliz ahay ata awan.»

4

Ahəran nga anà Mbərom à mburom

¹ Pə dəbà anahan a wa, na ca ide à mburom, nə canan anà 'am su doh mə təbà awan. Nə sləne dundo a dōwan a su jo 'am kurre ata, a ndar kawa məzləzlilen ata awan. U jo nà: «Hayak à mburom à man a anan aday ni dakak anan way a sa naa təra ataya awan.»

² A alay ata cəna, Apasay Cəncan a a nay ahay upo. Nə canan anà man sə njahay sə bahay à mburom, dōwan a inde winen mə njahay a apan.

³ Dowan ata nà, ide anahan a wuted kawa kon mə rəbà aya ata awan, a ca zeziye, aday dəzdəz a re. Awan a kawa kulay a van nga anà man sə njahay anahan ata awan, kulay ata dukwen a dav nə kawa kon ataya re.

⁴ Man sə njahay maza aya inde kwa kuro cew nga anahan a fudō à man ata re. Ta van nga anà man sə njahay sə bahay ata awan.

Mæced ahay inde, tinen kwa kuro cew nga fudô mæ njahay aya apan. Tinen tæ zana aya pi zek nê kwedekkwedek, aday jugo sê bahay ahay inde patan mæ ndakay aya sê gura.

⁵ Cœrœd, Mbærom a wuted, tanday a dac apan hohum hohum pa 'am sê man sê njahay sê bahay ata wa. Lalam ahay inde à man ata cuwbe, tinen apan ti dav à man ata lele. Lalam a cuwbe ataya dükwen, tinen nâ, apasay ahay cuwbe sa ga mer su way ana Mbærom.

⁶ Awan a inde kawa dælov sê malam, ide a slar wa nâ, ngal ngal kawa malam mæ banay awan. Awan ata dükwen pa 'am ana man sê njahay sê bahay ata awan.

Awan aya inde fudô, ta van nga anâ man sê njahay ata tew. Awan ataya nâ, tinen tæ sifa aya awan, aday zek a tinen a dükwen cærkæzlkazl ide a dækdæk, ta sa 'am aday ta sê dæba a tæke re.

⁷ Awan a mama'am a nâ, a ga minje tæ ziyel. Way mæ slala cew a nê a ga minje ta wan sa sla. Way mæ slala maakan a kœma, ide anahan nâ, kawa ide su dœ. Aday way mæ slala fudô kutok nâ, winen kawa zlæba winen apan i fatay.

⁸ Awan ataya fok aday nâ, bærgaslay ahay inde patan nê mbærka mbærka. Zek a tinen aya dükwen cærkæzlkazl ide a dækdæk, pœ day sê bærgaslay ahay fok re. Awan ataya tinen apan ti ga ara mænjàna sê mbæsak, luvon tæ ipec fok. Ta wa:

«Cæncan a nâ, Mbærom a taayak!

Cæncan a nâ, Mbærom a taayak!

Iken Mbærom, kæ zalay way ahay fok,

iken a pa nga awan.

Iken inde kwa hæna kabay,

iken inde hæna,

aday azana pa 'am dükwen, iken a re.»

⁹ Awan fudô ataya ta ga nâ, ara sê zambad anan Mbærom awan. Tæ hæran nga, tæ ngæran anâ Mbærom, dœwan a mæ njahay a pa man sê njahay sê bahay ata awan, anga winen inde tæ sifa pa sê viyviya awan.

¹⁰ A alay a tinen apan ti hæran nga ata nâ, mæced ahay kwa kuro cew nga fudô ataya, tinen apan ti dükwe gærmec pa 'am ana Mbærom mæ njahay a pa man sê njahay sê bahay ata awan, aday winen tæ sifa dükwen pa sê viyviya awan. Ata ti cælukwan jugo à nga wa ti daf anan pœ cakay sa man sê njahay sê bahay ata awan, ti hæran nga matanan, ta wa:

¹¹ «Bahay a manay Mbærom,

mazlæb tæ mægala inde apak.

Lele nâ, dœ ahay tæ dæfak apan, tæ hærak nga, anga sê ndakay way ahay fok nâ, iken.

Kæ ndakay atan dükwen,

anga a zlak à nga,

aday tæ ga inde.»

5

Saa tæba anan derewel mæ tapay a nâ, wan sê tæman

¹ Aday nê canan anâ derewel a inde à alay puway ana dœwan a mæ njahay a pa man sê njahay ata awan. Derewel ata dükwen mæ vinde a nâ, day cew maya awan. Derewel ata mæ faday a asa, aday ma ga mætætok a à man ahay cuwbe lele, aday à saa tæba bæse bay.

² Natiya awan, nê canan à maslay a Mbærom, aday nê slæne winen apan i ja tæ mægala a, a wa: «Dœwan a saa mba apan sê kwahak anan mætætok a anan aday i pæsak anan derewel a anan nê wayaw?»

³ Næ dœwan ibay, kwa à wulen su dœ ma mac aya awan, kwa à man wura, kwa à mburom dükwen, dœwan inde saa mba apan sê kwahak anan mætætok ata, aday saa ca ide à derewel ata inde nâ, ibay.

⁴ Na ma nga pœ ayam cædæk cædæk, anga dœwan inde tæde i kwahak anan mætætok aday i ca ide à derewel ata inde nâ, ibay.

⁵ Mæced ahay kwa kuro cew nga fudô ataya, kærtek a tinen a, u jo a wa: «Kâ yam bay. Ca ide, dœwan inde tæ ngaman “Ziyel”, winen zahav ana Yahuda, slala ana bahay Dawuda. Winen nâ, dœ sê mbasay pœ way ahay fok. I mba apan sê kwahak anan mætætok a cuwbe ataya aday sê tæba anan derewel ata awan.»

⁶ Cœna, nê canan anâ wan sê tæman a inde, winen mæ tavay a pœ cakay sa man sê njahay sê bahay ata awan. Mæced ahay tatæ awan a fudô ataya ta van nga tew. Wan sê tæman ata nâ, winen abay ma vad awan. Winen tæ lækam aya cuwbe pa nga. Ide ahay inde cuwbe pa nga anahan re. Ide ataya cuwbe nâ, tinen apasay a Mbærom ahay cuwbe sa taa slan atan kwa aha pœ daliyugo ataya awan.

⁷ Wan sê tæman ata a zla à man ana dœwan a mæ njahay a pa man sê njahay sê bahay ata awan, a tæma anan derewel ata à alay puway anahan wa.

⁸ A tæma anan derewel ata cœna, awan a fudô ataya tæ mæced a kwa kuro cew nga fudô ataya tæ dükwen gærmec ù vo anâ wan sê tæman ata awan. Tinen tæ gænjalv aya fok à alay inde, aday tæ tasa sê gura aya re. Tasa ataya nâ, ma rah aya ta læluway. Læluway ataya nâ, amboh su dœ ana Yesu ahay sa taa ga ataya awan.

⁹ Dœ ataya ta ga ara wiya awan, ta wa:

«Iken ka slak sê tæma anan derewel,

ka slak sê kwahak anan mætætok aya re.

Anga iken a aday nâ, tæ vadæk iken, kæ mæcak.

Kæ tæmak anan dœ ahay bayak a tæ mez anak ata awan.

Kæ bæmbadæk dœ ahay anâ Mbærom,

à wulen sê zahav ahay wa fok,

à wulen sa 'am ahay wa fok,
pə slala, pə slala fok,
aday pu kon, pu kon fok re.

¹⁰ Tə tərak dō anahan ahay à bahay anahan inde,
aday tinen dō sa gan mer su way anà
Mbərom ù doh sê mazlaŕ anahan,
aday ti ga bahay pə daliyugo fok.»

¹¹ Pə dəŕa anahan a wa cəna, nə canan anà
maslay ana Mbərom ahay, tinen bayak a ti
baslay zek bay. Tinen ma van nga awan,
anà man sê njahay sê bahay ata awan, anà
awan a fuđo ataya pə kərtek a tə maced a kwa
kuro cew nga fuđo ataya awan. Nə sləne
tinen apan ti ga ara.

¹² Ta ga ara ata nà, tə məgalak awan, ta
wa:

«Wan sê təman a ma vad ata nà,
kà slak, aday dī həran nga, dī dəfan
apan,
anga məgala anahan inde, zlile anahan
inde,
asan way anahan inde re, gədan ana-
han a dukwen a ndav bay,
winen tə mazlaŕ awan.»

¹³ Natiya nə sləne asa, way ahay fok, à
mburom, pə daliyugo, à bəlay ahay inde,
aday à man su dō ma mac aya, tinen apan
ti ga ara, ta wa:

«Həruko anan nga anà dōwan a mə njahay a
pa man sê njahay sê bahay ata awan,
aday anà wan sê təman re, dəfuko atan
apan.

Məgala tə mazlaŕ ahay fok ta nay ahay à
tinen a wa.

Zambaduko atan pa sê viyviya awan.»

¹⁴ Awan a fuđo ataya tə mbəda apan, ta wa:
«Amen!» Maced ataya ta ma nga sê dukwen
garmec ù vo anà wan sê təman tu dō a mə
njahay a pa man sê njahay sê bahay ata
awan, tə həran atan nga.

6

A kwahak anan mətətək ahay

¹ Cəna, nə canan anà wan sê təman, a təma
anan derewel a mə tapay a tə mətətək man
cuwŕe ata, a kwahak anan mətətək a kərtek
awan. Ata, nə sləne awan a à wulen sə awan
a fuđo ataya, a ja 'am, a ndar kawa Mbərom
a dac ike, a wa: «Hayak!»

² Kagasl, pəles kwedekkwedek a a zləray
ahay bok. Dowan a inde pə pəles ata awan,
linge inde à alay anahan, aday winen a
dukwen tə tuwdek anan jugo sə bahay à nga
inde. Kə mbasak pə dō manide ahay, aday kà
zlak saa ga vərəm aday i mbasay patan asa
re.

³ Aday wan sê təman a kwahak anan
mətətək mə slala cew awan. Cəna, nə sləne
awan a mə slala cew ata, a wa: «Hayak!»

⁴ Pəles maza awan, a ca dəzdəz, a zləray
ahay bok. Tə varan anà dōwan a mə njahay
a pə pəles ata nà, maslalam məduwen awan.
Tə varak anan cəved sa njak anan dō sə
daliyugo ahay pi zek, aday tã ga vərəm, tã
jaf zek ahay, məsinde səngaf səngaf.

⁵ Aday wan sê təman a kwahak anan
mətətək mə slala maakan awan. Cəna, nə
sləne awan a mə slala maakan ata, a wa:
«Hayak!» Kagasl, pəles zənzen a tərew tərew
a zləray ahay bok. Agwada sə lavay way
inde à alay anà dōwan pə pəles ata awan.

⁶ Nə sləne dūngo a kawa su dō, a ndəray
ahay à wulen sə awan a fuđo ataya wa,
a wa: «May pə daliyugo! Dala si mer su
way hway cəna, i sukom nà, ndaw agwada
kərtektəkke. Kak ndaw gadam nà, agwada
maakan. Əna mbəsak anan atə mahay tə
amar tã ga inde tuwwa.»

⁷ Aday wan sê təman a kwahak anan
mətətək mə slala fuđo ata cəna, nə sləne
awan a mə slala fuđo ata a wa: «Hayak!»

⁸ Pəles a inde kəfatata. Dowan a pə pəles
ata, tə ngaman Amac, aday Məke a pərahan
azar. Tə njadək cəved pa man sə daliyugo
ahay fuđo fok, sə gəŕa wa day kərtek a, aday
dō ahay tã mac ta may, tə məgara, tə vərəm
à man ata awan, aday way sə kibe ahay
dukwen tã rac atan re.

⁹ Aday wan sê təman a kwahak anan
mətətək mə slala dəra awan. Nə canan anà
sifa su dō ma vad aya anga tə wazay 'am a
Mbərom, tinen mə njahay aya ù vo sa man
sə varan way anà Mbərom ata awan. Ta vad
atan anga tə təmahak 'am a Mbərom, aday
tə dəkak anan kawa ana Yesu sa jan atan ata
awan.

¹⁰ Dō a ataya ta ja tə məgalak a, ta wa:
«Bahay a manay Mbərom, iken nə məduwen
awan, iken dō cəncan awan, aday dō didek
awan. Dō sə daliyugo ahay tə vadək manay.
Ki i gan atan sariya nə siwa kəla anaw?»

¹¹ Kagasl, ta pak patan zana
kwedekkwedek aya fok, ta jan atan: «Ben
apan mənjoek asa, tã vad apan mərak a
kwanay sa gan mer su way à Mbərom ataya
kawa tinen sa vad kwanay ataya re asa
aday. Ta sak a vad apan dō ahay aday kə
dəzlek kawa ana Mbərom sa gan may ata
nà, i i gan atan sariya kutok.»

¹² Aday nə canan anà wan sê təman ata,
a kwahak anan mətətək a mə slala mbərka
ata awan. Daliyugo fok a ɓal kəzlek kəzlek.
Pac dukwen a dav sabay, a ca zənzen kawa
kupon. Ata kiya nà, a ca ngəlazaza kawa
mez.

¹³ Pərtətəzltəzla mawuzlawazl ahay mə
guce aya à məndak, kawa wan sə rəve ma
nah a bay a, mad sə gucey anan ahay i sé wa
ata awan.

¹⁴ Mburom fok inde sabay, a fađay zek
kawa sə fađay biket ata awan. Bəzlom pi zek

tə culok ahay à a'am inde ataya, tinen inde à man a tinen ahay inde sabay re.

¹⁵ Do ahay pə daliyugo fok ta 6er zek. Ta 6er zek à slalak sà 6əzlom ahay inde, à lar ahay inde. Sa 6er zek a nà, bahay ahay, wan bahay ahay, bahay sà suje ahay, dō sà zlile ahay, dō məduwen aya sà daliyugo a anaya awan, 6ile ahay aday dō azar aya fok re.

¹⁶ Tə ngaman anà 6əzlom ahay, aday ta wa: «Mbəzlen ahay pumo, 6əren manay pa man sà ide a dōwan a mə njahay a pa man sà njahay sà bahay ata wa. Dəren manay pa wan sə təman wa re, anga winen tə mivəl a tə manay.

¹⁷ Anga mivəl a tinen ata kə dəzlek ahay. Waya saa mba apan sə səmen à luvon ata anaw?»

7

Do sà Isəra'ila ahay 144,000

¹ Pə də6a anahan a wa, nə canan anà maslay a Mbərom ahay fuđo, tinen mə tavay aya pə bərgaslay a Mbərom ahay fuđo fok ite. Ta gan nga anà mađ sa day ahay fuđo fok lele, anga aday mađ á saa laman anà a'am bay, anà daliyugo bay, aday á saa laman anà dədazl si sé ahay bay re.

² Nə canan anà maslay a Mbərom a hinen inde a may ahay à dələn wa. Way sa ga vivay a Mbərom bahay sə sifa pə dō ahay, inde à alay anahan. A ngaman tə məgalak a anà maslay ataya fuđo awan, anga Mbərom a varan atan məgala sa nes anan dədala tə a'am nà, anà tinen awan.

³ A jan atan, a wa: «Kə nəsən anan dədala, a'am tə dədazl si sé ahay fan bay. Guko vivay ana Mbərom pi jœr ana dō si mer su way anahan ahay aday.»

⁴⁻⁸ Tu jo abaslay su dō ataya ma ga vivay aya awan, tinen mbulo səkət tə kwa kuro fuđo nga fuđo (144,000), tinen à wulen sə zahav sə Isəra'ila ahay wa kuro nga cew fok. Kawa sa ja nà, pə zahav fok mbulo kuro nga cew. Zahav ataya nà, zahav ana Yahuda, ana Ruben, ana Gada, ana Aser, ana Nef-talim, ana Manasa, ana Simiyon, ana Lewi, ana Isakar, ana Jabulon, ana Yusufu aday ana Benyamin.

Man su dō su kon azar aya awan

⁹ Pə də6a anahan a wa nà, nə canan anà man su dō, a baslay zek bay. Ta nay ahay kwa à wulen sə zahav ahay wa fok, aday pə slala pə slala, pu kon pu kon, aday 'am ahay fok inde. Tinen a fok mə tavay aya pa 'am ana man sə njahay ana bahay aday pa 'am ana wan sə təman. Tinen a fok ma pak zana aya pi zek kwedekkwedek aya awan, aday daslam sə tə6a ahay à alay inde sə həran anan nga anà Mbərom.

¹⁰ Ta ja 'am tə məgalak awan, ta wa:

«Da tam nà, tə alay ana Mbərom a mənuko winen mə njahay a pa man sə njahay anahan, aday tə alay ana wan sə təman re.»

¹¹ Maslay a Mbərom ahay fok, tinen mə tavay aya awan, aday ta van nga anà man sə njahay sə bahay, pi zek tə məcəd ahay pə kərtək a tə awan a tə sifa aya fuđo ata awan. Tə dukwen gərmec ù vo anà man sə njahay sə bahay, aday tə həran nga anà Mbərom

¹² ta sa ja asa:

«Amen!

Mbərom a mənuko nà,
mazla6 inde apan,
məgala anahan inde,
winen kəlire* awan,
gədan inde apan,
inde apan pa sə viyviya awan.

Həruko anan nga,
guko anan suse,
dəfuko anan apan,
sə coy awan.

Amen!»

¹³ Dōwan a à wulen su dō məcəd ataya kərtək a, a cəce puno wa, a wa: «Həna anan, ma pak zana aya kwedekkwedek a anaya nà, maya ite anaw? Ta nay ahay awanaw?»

¹⁴ Nə mbədahan apan, na wa: «Sa san nə iken awan! Bina nen na san atan bay.»

U jo asa, a wa: «Do anaya nà, ta gak anan ngatay anà way ahay fok, tə samak anan anà dəcə məduwen ata awan. Tə banak anan zana a tinen ahay i mez ana wan sə təman inde, anga aday á dav herre.

¹⁵ Anga nan kutok:

Ta njad sə tavay pac pac pa 'am ana man sə njahay a Mbərom.

Ta gan mer su way à Mbərom ù doh sə mazla6 anahan awan.

Mbərom, dōwan a mə njahay a pə man sə njahay ata i i gan atan nga tə mazla6 anahan.

¹⁶ May tə jom i gan atan kula sabay.

Pac i kwadah atan sabay,
way saa han patan uko nà, inde sabay.

¹⁷ Anga wan sə təman a pə cakay ana man sə njahay sə bahay ata, i gan atan nga, i lagay atan pə kurok sə a'am sa var sifa ata awan.

Mbərom i təkadan atan anan ide sə ayam a tinen ahay pə ide wa.»

8

Akwahak mətətək a mədakwidok a ata awan

¹ Wan sə təman a ma pə dərəwel ata awan. A kwahak anan mətətək a mədakwidok a mə slala cuw6e ata cəna, dōwan kà jak 'am

* 7:12 Kəlire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom.

à mburom sabay tætemtemme, i ga way sê minit kwa kuro maakan.

² Pê dæŕa a wa nâ, nê canan anâ maslay a Mbærom ahay cuwbe sa taa tavay pa 'am ana Mbærom ataya awan, aday tæ varak atan mæzlæzlilen à alay inde fok a tinen a re.

³ Maslay a Mbærom hinen inde kærtek a nay, a tavay pa man sê varan way anâ Mbærom ata awan, aday tasa sa vak lælulway ahay à alay inde, tasa ata nâ, sê gura. Tæ varak anan lælulway ahay bayak a aday i vak anan pæ ruwec sê gura ata anga Mbærom, aday ruwec ata dukwen winen pa 'am ana man sê njahay sê bahay. Winen apan i vak anan lælulway ataya cæna, ata a zæga anan amboh su dō a Yesu ahay sa ga pæ daliyugo ata awan.

⁴ Natiya kutok, jinjek sê lælulway ata, pi zek tæ amboh su dō a Yesu ataya, a slabak pa 'am a Mbærom, à alay ana maslay a Mbærom ata wa.

⁵ Maslay a Mbærom ata a gæŕa tasa sê gura ata, a rah anan ta slan sê uko sê ruwec ata awan, a pækak anan ayak pæ daliyugo. Mbærom a wuted, a dac nguzlec, aday a gungwal. Daliyugo a fok a 6al kæzlek kæzlek.

Mæzlæzlilen ma fa aya fudō

⁶ Natiya maslay a Mbærom a cuwbe ataya tæ lavay zek sa fa anan mæzlæzlilen a tinen ahay.

⁷ Aday maslay a Mbærom mama'am ata a fa anan mbala anahan. Lanja, uko, mez, tæ japay fok kærtek, aday a pækay ahay pæ daliyugo. Daliyugo ite a gæzla zek maakan, aday day kærtek a, a vak tæ dædazl su way aya tæke. Gujed ahay fok tæ vakak re.

⁸ Natiya, maslay a Mbærom mæ slala cew ata a fa anan mæzlæzlilen anahan ite. Awan a inde mæduwen a kawa bæz lom winen apan i ban, ta lar anan à a'am inde tæzlev. A'am ata a gæzla zek maakan, aday day kærtek a tæra fok kawa mez.

⁹ Way sê a'am ahay fok, kærtek pæ maakan a nê kè mæcak, aday kwalalan ahay dukwen, tæ næsek matanan re.

¹⁰ Natiya asa, maslay a Mbærom mæ slala maakan a ata a fa anan mæzlæzlilen anahan ite. Mawuzlawazl a inde mæduwen a, a slahay à mburom wa. Winen apan i ban kawa miresl sê uko. A slahay cæna, a nes anan zliinder ahay kærtek pæ maakan aday tæ kurok aya tæke.

¹¹ Tæ ngaman anâ mawuzlawazl ata nâ, Mæduwek. A'am sê zliinder ahay fok tæ gæzla maakan, aday Mæduwek ata a tæra anan a'am sa day mæ slala maakan ata særekeke. Dō ahay bayak a tæ mæcak anga sa a'am a særekeke ata awan.

¹² Maslay a Mbærom mæ slala fudō ata a fa anan mæzlæzlilen anahan ite. A fa anan cæna, tæ dæcan anâ way ahay fok à mburom.

Pac a gæzla maakan, kiya matana awan, aday mawuzlawazl ahay kærtek pæ maakan fok kè mbacak à alay kærtek a wa mbætæk, ta dav sabay. Luvon tæ ipec a tæke a gæzla zek maakan re. Day sê ipec kærtek a pæ maakan, day sê luvon kærtek a pæ maakan nâ, awan kè dævak uda sabay.

¹³ Kagasl, nê canan anâ zlæba mæduwen a winen apan i fatay à mburom. Nê slæne winen apan i ja tæ mægalak awan, a wa: «Wawayah! Wawayah! Dæce pu dō sê daliyugo ahay! Anga maslay a Mbærom ahay inde maakan ti fa mæzlæzlilen a tinen ahay mba. Ta sak a fa atan cæna, dæce ahay ti nay ahay bayak awan.»

9

Mæzlæzlilen ma fa mæ slala dæra awan

¹ Cæna, maslay a Mbærom mæ slala dæra ata a fa anan mæzlæzlilen anahan. Nê canan anâ mawuzlawazl a inde mæ slahay à mburom wa, à mændak. Tæ varan anan lakile sê tæŕa anan bælælen sê mæke sê mærdæ ata awan.

² A tæŕa anan dō a cæna, jinjek a zlæray wa dul dul kawa jinjek sê uko sa tak way. Jinjek ata a kærtan pæ ide anâ pac kustehtehhe, aday ide zænzen a ga takædimbom.

³ Jaray a zlæray à jinjek ata wa pæ daliyugo fok. Mbærom kè varak atan mægala sa nda dō ahay kawa ræje.

⁴ Kè varak atan cæved sa gan awan anâ daslam ahay bay, tæ saa laman anâ gujed bay, aday kwa dædom tækedæ tæ laman bay re. Tæ nda nâ, dō ma ga vivay ana Mbærom a pi jœr itæbay ataya awan.

⁵ Tæ njadæk cæved sa mac anan dō ataya bay re, æna ti ga dæce kiya dæra cæna coy. Dæce ata dukwen, a han kawa ahan sê ræje sa nda dō aday a gan atan ata awan.

⁶ A kiya dæra ata inde ite nâ, dō ahay ti gan may anâ amac, æna ti njadæk bay. Ti pælay amac pi zek, æna cæved sa mac inde sabay.

⁷ Jaray ataya nâ, ta ga minje tæ pæles sê væram ahay. Jugo sê bahay ahay inde patan à nga inde, ma han aya nê tæ gura. Nga a tinen aya dukwen kawa nga sê dō ahay.

⁸ Sibœk a tinen aya nê kawa sibœk sê uwar ahay, aday slan a tinen aya kutok nâ, kawa slan sê ziyel ahay ite.

⁹ Dæginæine a tinen ahay ma 6an aya kawa tæ palalam sê ræslom. Bærgaslay a tinen awan, a ndar nê kawa muta sê pæles ahay bayak a, tinen apan ti haw à man sê væram ata awan.

¹⁰ Guter patan kawa ana ræje nduwrenren, aday ta nda dō nâ, tæ winen a re. Sê varan atan mægala sa gan way anâ dō ahay kiya dæra ata dukwen, guter ataya awan.

¹¹ Bahay a tinen a nâ, maslay a sa ba pæ mæke sê mærdæ ata awan. Tæ ngaman ta 'am sê Yahuda ahay nâ, Abadon, aday ta 'am sê

Gêrek ite, Apoliyon. Slêmay ataya a nan sa ja nâ: «Dô sê lize way.»

¹² Natiya, dâce mama'am a kâ ndêvak. Əna dâce maza aya inde cew asa re.

Məzləzlilən ma fa mə slala mbərka awan

¹³ Kutok, maslay a Mbərom mə slala mbərka ata a fa anan məzləzlilən anahan ite. Nə sləne 'am a ndəray ahay kwa à ləkam ahay fudô pə ruwec sê gura ata wa, winen pa 'am a Mbərom ata awan.

¹⁴ 'Am a sê ndəray ahay ata a jan anâ maslay a Mbərom a sa fa məzləzlilən a mə slala mbərka ata, a wa: «Pəsak anan maslay a Mbərom aya fudô, ma ban aya pa 'am zliinder sê ngaman Efəratıs ata awan.»

¹⁵ Tə pəsak atan cəna, ta vad dō ahay, kərtek pə maakan fok kə məcak. Anga Mbərom a lavay anan zek tə tinen sa ga mer su way ata à alay a anan, pə luvon a anan, pə kiya a anan, aday pə ava a anan re.

¹⁶ Cəna, nə canan anâ suje ma ján a pə pəles ataya, tinen bayak awan. Tu jo abaslay a tinen awan, tinen miliyon səkət cew (200,000,000).

¹⁷ I cœn sê zûbây uno ata, nə canan nâ, natiya. Pəles ahay tu dō a ma ján aya apan, tinen tə zana sê vərəm aya pi zek dəzdəz kawa slan sê uko, aday mbamburum kawa a'am sê dəlov ahay, aday kawa azay sa wan re. Nga sê pəles ataya kawa nga sê ziyel ahay. Jinjek a pi zek tə uko, tatə mətətək sê uko ta nay à 'am a tinen ahay wa.

¹⁸ Dəcə a maakan a sê zləray à 'am sê pəles ataya wa nâ, ta vad dō kərtek pə maakan fok.

¹⁹ Natiya awan, mægala anâ pəles ataya sa gan way lelibay a anâ dō ahay, a nay nâ, à 'am a tinen aya wa. Guter a tinen aya dukwen ta gan way anâ dō ahay re, anga guter aya kawa dədəw ahay, nga ahay inde patan.

²⁰ Dô aday tə məcak anan tə dəcə ataya itəbay ata nâ, ta ngam sê mbəsak sê həran nga anâ setene ahay bay, ta ngam sê mbəsak pəra a tinen a sê ndakay ataya bay re. Tə ndakay pəra a tinen aya nə, tə gura, tə dala, tə ndəfare, tu kon aday tə dədom re. Way a mə ndakay ataya nâ, tə canan idə bay, tə sləne sləmay bay, aday ta zla bay re. Əna a nan atan sê pərahan azar sê həran nga hwiya.

²¹ Dô ataya nâ, tə mbəsakak sa ga ines ahay bay, tinen apan ti vad dō hwiya, tinen apan ti ga madan a tinen ahay, tinen apan ti dah uho, tinen apan ti kəra way ahay hwiya re.

10

Maslay a Mbərom tə dərəwel cədəw awan, à alay inde

¹ Pə dəba anahan wa, nə canan anâ maslay a Mbərom hinen mægala a re, winen apan i

dazay ahay à mburom wa. Zana anahan pi zek nâ, matapasl, aday winen mə tuwed nga nə tə kulay. Idə anahan a dav kawa pac sê ipec. Saray anahan ahay ta ca kawa miresl sê uko.

² Dərəwel cədəw a inde à alay anahan, mə təba awan. A ngazlay saray sê alay puway pa nga sê a'am, saray sê alay gula nâ, pə yugo uho.

³ A zlah tə mægalak a kawa ziyel sa yam. Cəna, nə sləne Mbərom a dac tanday tanday saray cuwêe sê mbədahan apan.

⁴ Adac a Mbərom a cuwêe ataya a ndav nâ, abay u no sê vinde anan way a nen sê sləne ata awan, əna nə sləne dundo a ndəray ahay à mburom wa asa, u jo: «Kâ vinde anan 'am ana Mbərom sa dac cuwêe ataya bay, anga aday dōwan à san 'am ataya bay.»

⁵ Maslay a Mbərom a mə ngazlay saray a kərtek pa nga sê a'am, kərtek pə yugo ata, a ka alay à mburom,

⁶ a mbədāy dərzalāh tə sləmay a Mbərom, a wa: «Mbərom winen inde tə sifa pa sê viyviya awan, winen dō sê ndakay atə mburom tə daliyugo tə bəlay. A ndakay mburom tə awan anahan aya təkə, daliyugo dukwen tə awan a anahan aya təkə, aday bəlay tə awan anahan aya təkə ite re. Way a saa təra ata nâ, winen apan i təra həna bəse kutok.

⁷ Azanan, maslay a Mbərom mə slala cuwêe ata kâ fak anan məzləzlilən anahan nâ, Mbərom i ndav anan wa way anahan mi dər ata awan, kawa ananahan sa jan panan wa anâ dō maja'am anahan ahay kwakwa ata awan.»

⁸ Dundo ana dōwan nen sê sləne 'am anahan ata u jo ahay à mburom wa, a wa: «Zla, kâ saa təma anan dərəwel a mə təba ata à alay ana maslay a Mbərom a mə ngazlay saray a pa nga sê a'am aday pə yugo ata wa.»

⁹ Natiya na zla à man ana maslay a Mbərom ata awan, na jan: «Vuro anan dərəwel a cədəw a anan.»

U jo nâ: «Təma anan, rac anan. I gumak à 'am inde nâ, kawa umam, əna ka sak a sədək anan cəna, i gak sərəkeke.»

¹⁰ Nə təma anan dərəwel ata à alay anahan wa, na rac anan. A 'am inde nâ, u gom kawa umam acəkan wanahan. Nə sədək anan gədek cəna, u go sərəkeke.

¹¹ Asa tu jo nâ: «Zla, kâ sa ma anan 'am a Mbərom sa ja pə zahav ahay, pu kon ahay, pə slala sa 'am ahay, pə bahay su kon ataya asa.»

11

Də sə dakay anan 'am a Mbərom ahay cew

¹ Natiya, tə vuro gusuko à alay inde kawa sukul sê lavay way. Tu jo nâ: «Slabak, zla, kâ saa lavay anan doh sê mazlaḅ a Mbərom, lavay anan man sê varan way anâ Mbərom,

baslay anan dō ahay aday tinen apan ti hêran nga anâ Mbêrom ataya awan.

² Òna kâ saa lavay anan gala sê uho ata itâbay, anga Mbêrom a kâ varak anan anan man ata anâ dō a azar aya mbala anahan ahay bay ataya awan. Do ataya ti i ngêrasl anan wulen su doh à kiya kwa kuro fudō nga anahan a cew inde, kawa sa ja nâ, luvon mbulo tē sakat cew tē kwa kuro mbêrka (1 260).

³ A alay ata nâ, ni i slênak ayak dō sê ðakay anan 'am uno ahay cew. Ti man anan 'am uno anâ dō ahay à luvon a mbulo tē sakat cew tē kwa kuro mbêrka (1 260) ataya inde, ti pak pi zek ðukwen zana sa zla à mêsinde.»

⁴ Do ataya cew a nâ, mē tavay aya pa 'am ana Mbêrom, winen Bahay a pē daliyugo ata awan. Do ataya nâ, tinen dēdazl si sē ahay cew sê ngaman *ulivet* ataya awan.* Aday tinen lalam ahay cew re.

⁵ Dowan kē pēlak sa gan atan awan a cēna, uko a nay ahay à 'am a tinen wa, a vad anan dōwan ata awan. Natiya, dō sa gan may sa nan atan idē ahay, ti mac nâ, matana awan.

⁶ A alay a tinen apan ti ma 'am a Mbêrom ata nâ, mēgala a tinen inde sē gafan 'am anâ iven, aday à ga bay. Mēgala a tinen inde sē tēra anan a'am mez a re. Aday mēgala a tinen inde sa pak mēgara pu dō sē daliyugo ahay cara cara, kawa sa zlan atan à nga ata awan.

⁷ Ta sak a ndav anan ama 'am a tinen ata nâ, zizœk a inde, i nay ahay à mēke sē mērda wa re. Zizœk ata i vad zek tu dō a cew ataya awan. I mbasay patan, i nja atan, ti mac.

⁸ Mêsinde a tinen aya ti njahay hwiya pē cēved sē wulen su doh a mēduwen ata awan. Tē ngaman à wulen su doh ata nâ, Sodoma, kabay Misra, kawa sa ja bine maw nâ, ta ga ines ataya kœrtek awan. Tē daray anan bahay a tinen pē dēdom mē zlêngad a nâ, à man ata re.

⁹ Do ahay ti nay sa ca pē mēsinde ataya nâ, à wulen sē zahav ahay wa fok, à wulen sē slala ahay wa fok, à wulen sa 'am ahay wa fok, aday pu kon ahay wa fok re. Anga nan, tē varak anan cēved anâ dōwan sa la atan bay luvon maakan tē njamde ahay apan kuro nga anahan cew.

¹⁰ Do sē daliyugo ahay fok ti taslay mível anga amac su dō a cew ataya awan. Ti ga azar uko sa vad dō ataya awan, ti varan magwagway i zek ahay, anga dō a Mbêrom ataya cew a nâ, tē pœkak mēgara pu dō sē daliyugo ahay, à alay a tinen apan ti ma anan 'am ana Mbêrom ata awan.

¹¹ Natiya awan, luvon a maakan ataya tē ler aya kuro nga anahan cew ataya ta ndav cēna, Mbêrom a vœzle patan apasay sē sifa anahan, tē slabak way a tinen, tinen tē sifa

aya awan. Man su dō a sa zlak ayak sa cay ahay patan ataya, ta ma nga pē ajêjar anga zlawan.

¹² Do a cew ataya tē slâne dunto a jan atan ahay 'am tē mēgalak a kwa à mburom wa, a wa: «Jänen ahay à man a anan!» Ta jân way a tinen deceē à mburom à matapasl inde pē idē su dō a sa nan atan idē ataya fok.

¹³ A alay ata cēna, daliyugo a 6al kœzlek kœzlek. A wulen su doh ata fok, pu doh ahay kuro nâ, kœrtek a kē mbœzlek. Anga nan re, dō ahay mbulo cuw6e (7,000) fok tē mœcak. Dō a mē mbœsak a tē mœcak itâbay ataya ðukwen, tē jêjarak bayak way. Aday tē hêran nga anâ Mbêrom sē bagēbaga mburom.

¹⁴ Natiya kutok, dœce mē slala cew ata kē ndœvak coy, hinen mē slala maakan a, winen apan i nay bœse coy re.

Masley a Mbêrom a fa anan mœzlœzlilen mē slala cuw6e awan

¹⁵ Pē dœ6a anahan a wa cēna, maslay a Mbêrom mē slala cuw6e awan, a fa anan mœzlœzlilen anahan ite. Nē slâne dunto ahay mēduwen aya tē gungwal à mburom, aday ta wa:

«Hēna Bahay a mēnuko Mbêrom tē Al-masihū anahan,

ti ga bahay pē daliyugo kutok.

Mbêrom i ga bahay kœtanān hwiya pa sē viyviya awan.»

¹⁶ Am ataya ta ndav cēna, mœced ahay kwa kuro cew nga anahan a fudō, mē njahay aya pa 'am ana Mbêrom ataya, tē dukwen gœrmec ū vo, tē hêran nga.

¹⁷ Ta wa:

«Bahay a manay Mbêrom, Ba Mēgala,

iken inde nē kwakwa,

hēna ðukwen iken a re.

Mē ngœrak, anga iken apan ki ga bahay pē daliyugo

aday ki lavan nga tē mēgala anak awan.

¹⁸ Ba dō su kon ahay ta gak mível,

œna alay a ma var a hēna, iken ki ga patan mível ite,

ki gan sariya anâ dō ma mac aya fok.

Alay a ki varan magwagway anâ dō mājā'am anak ahay, anga tinen bile anak ahay ata nâ, kē dœzlek.

Ki varan magwagway anâ dō anak ahay,

anâ dō sē ðœfak apan ataya fok,

kwa gwaslay ahay,

kwa dō mœced aya awan.

Òna dō sa nes anan daliyugo ahay ite nâ,

ki lize atan wa kutok.»

¹⁹ Pē dœ6a sa 'am a tinen ata wa cēna, mœsudoh su doh sē mazlœ6 a Mbêrom à mburom ata a tœ6a pangaya. Zœndok sē œ6an 'am a Mbêrom ata uda a cay ike. Cœrœœd, Mbêrom a wuted, tanday a dac apan hohum

* 11:4 Ca pē deftere Jekariya 4.1-14.

hohum, daliyugo a bal, aday lanja a pækay ahay sêngef sêngef bayak awan.

12

Atê uwar tê zizœk a inde

¹ Cœna, nê canan anê awan a à mburom, a ga masuwayan. Nê canan anê dō uwar awan, zana anahan pi zek nâ, pac. A daf saray anahan ite nâ, pê kiya. Mazangalan anahan dukwen, sê mawuzlawazl ahay kuro nga anahan a cew, winen kawa jugo sê bahay.

² Uwar ata nâ, wan à kutov. Winen apan i wahay bœse coy, kê dèlak anan tê mindel, a han apan. Anga nan, a zlah pi zek tê mœgalak awan.

³ Nê canan anê awan a inde à mburom asa. Zizœk a inde, winen kawa gëdam mœduwen awan, a ca dœzdaz. Nga ahay inde apan nê cuwbe, aday jugo sê bahay ahay pa nga cuwbe ataya re, lœkam ahay kuro inde anan pa nga.

⁴ A mœne anan mawuzlawazl ahay à mburom wa à mœndak tê guter anahan. Kœrtek pœ maakan fok kê gucek ahay à mburom wa. Winen a aday nâ, a tavay pa 'am ana uwar a winen apan i wahay ata, aday kâ sak a wahay a cœna, i gœba anan wan a mœ wahay ata awan, aday i rac anan.

⁵ Natiya, uwar ata a wahay anan wan anahan a nâ, mungol awan, aday i i tœra bahay tœ mœgala awan pa nga su kon ahay fok. A wahay anan cœna, tœ gœba anan, ta haw anan pa 'am ana Mbœrom winen mœ njahay a pa man sœ njahay sœ bahay anahan ata awan.

⁶ Zek ana uwar a kutok nâ, a haw, a man à nga à man sa saf inde, à man ana Mbœrom a sœ lavan anan zek aday tã gan uda nga ata awan. I i njahay à man ata nâ, luvon mbulo tœ sœkat cew tœ kwa kuro mbœrka (1 260).

⁷ Kagasl, vœram a slabak à mburom. Maslay a Mbœrom inde tœ ngaman Mikayel, a ra maslay anahan ahay fok, ta vad zek tœ zizœk ata aday tœ maslay anahan ahay cite re.

⁸ œna Mikayel tu dō anahan ahay tœ mbasay patan, tœ rœzlak atan. Anga nan, man sœ njahay a zizœk ata tœ maslay anahan ahay nœ inde à mburom sabay.

⁹ Natiya, ta lar anan zizœk a mœduwen ata uho. Zizœk ata nâ, winen nœ, dœdew kwakwa awan sa taa njœkan uda anê dō ahay kwakwa pœ daliyugo fok ata awan. Tœ ngaman bahay sœ apasay lelibay aya awan. Slœmay anahan dukwen Fakalaw. Tœ larak anan à mœndak, winen tœ maslay anahan ahay fok.

¹⁰ Cœna, nê slœne 'am a ndœray ahay kwa à mburom wa, a wa:

«Hœna nâ, Mbœrom kê tœmak nuko kutok. Kâ kak anan mœgala anahan.

Winen bahay awan.

Hœna dukwen, Almasihu anahan kâ kak anan mazlaœ anahan.

Anga hœna,

dœwan a sa taa ra 'am pœ mœrak a mœnuko ahay

pœ cakay ana Mbœrom luvon tœ ipec ata nâ,

tœ larak anan ayak à mœndak.

¹¹ œna mœrak a mœnuko ahay tœ mbasay apan nœ,

anga mez ana wan sœ tœman.

Tœ mbasay apan dukwen,

anga 'am a tinen sœ dœkay anan dœdek ata awan.

Tœ tœmahak sa mac,

ta mak anan wa bay.

¹² Kwanay a hœna à mburom ata awan,

tislen mivel kutok.

Atê dœdala tœ a'am kœma,

dœce anga kwanay kutok wuna!

Anga Fakalaw kê dazak ayak œga kwanay,

aday dukwen winen tœ mivel awan,

anga a san zle, a mbœsakan alay a bayak a sabay.»

¹³ Zizœk ata a ca apan tœ larak anan pœ daliyugo kœma, a ma nga sœ kukwaran azar anê uwar a sœ wahay wan mungol ata awan.

¹⁴ œna, uwar ata nâ, tœ varan bœrgaslay sœ zlœba mœduwen awan, aday à fatay way anahan à man sa saf à man a Mbœrom sœ lavan anan zek aday tã gan uda nga ata awan. I i njahay à man ata nâ, ava maakan tœ rita. * Zizœk a kawa dœdew ata i mba apan sœ dœzle apan alay à man ata sabay.

¹⁵ Anga nan, dœdew ata a vœnihey a'am à 'am wa kawa zalaka, aday a'am à hawan azar anê uwar ata, à ra anan.

¹⁶ Aka aday maw? Dœdala kâ mak anan zek anê uwar ata awan. Dœdala a ta cœdak, a sa anan a'am a sa nay ahay à 'am anê zizœk wa ata fok.

¹⁷ Zizœk ata a canan à dœdala sa san anan a'am ata nâ, a zœga anan mivel anahan sa ga pœ uwar ata asa. Anga nan, a ma pœ dœba saa ga vœram tœ gwaslay sa slala anahan a mœ mbœsak ataya awan. Tinen kœma, dō sœ dœfan apan anê 'am a Mbœrom ahay, aday sœ tœma sœ dœkay anan lœbara sa 'am a Yesu ataya awan.

¹⁸ Natiya, zizœk ata a zla way anahan saa tavay pa 'am mœgujeguje sœ bœlay.

13

Zizœk a inde a zlœray ahay à bœlay wa

¹ Cœna, nê canan anê zizœk a inde, a zlœray ahay à bœlay wa ladada. Nga ahay inde apan nœ cuwbe, aday lœkam ahay kuro. Jugô sœ

* 12:14 Ava maakan tœ rita: kawa sa ja nœ luvon 1 260 ata re.

bahay dukwen pə ləkam pə ləkam. Sləmay lelibay a inde mə vinde pa nga pa nga, sê gənahan anə Mbərom.

² Zizœk ata nă, kawa lungo. Saray anahan aya dukwen kawa saray sê dərlinge. 'Am a dukwen kawa 'am sê ziyel. Zizœk a kawa gədam ata a mbəsakan anan nê gədan anahan, bahay anahan awan, aday mægala anahan məduwen awan.

³ Nga anahan a kərtek a nă, a ga nê kawa vivay sê mbələk məduwen a inde apan, abay i mac anan, əna mbələk ata kə pasak. Anga nan, vivay anahan ata a gan masuwayan anə dō sê daliyugo ahay, tē dazlan sê pərahan azar.

⁴ Fok a tinen aya tē hərən nga anə zizœk a kawa gədam ata awan, anga kə varak anan mægala anahan anə zizœk sa nay ā bəlay wa ata awan. Tinen apan ti hərən nga anə zizœk ata kurkwer re, ta wa: «Waya məduwen a kawa zizœk a anan anaw? Waya saa mba apan sa ga vərəm tē winen anaw?»

⁵ Zizœk ata kə njadak cəved mənjoek sê hərən nga anə zek, aday sê gənahan anə Mbərom. Kə njadak cəved sa ga bahay kiya kwa kuro fudō nga anahan a cew (42) re.*

⁶ A dazlan sê gənahan anə Mbərom: a gənahan anə sləmay anahan, anə man sê njahay anahan a re, aday anə dō mē njahay aya ā mburom ata fok.

⁷ Kə njadak cəved sa ga vərəm tu dō a Yesu ahay, aday ā mbasay patan. Matanan, kə njadak mægala sê lavan nga anə slala ahay fok, anə zahav ahay fok, anə 'am ahay fok, aday anə kon ahay fok re.

⁸ Dō sê daliyugo ahay fok ti dukwen gərmeç ü vo. Əna dō aday sləmay anahan inde mə vinde ā dərewel su dō tē sifa aya inde nă, i dukwen gərmeç ü vo itəbay. Mbərom a vinde dərewel ata nă, a ban pə ananahan sê ndakay daliyugo wa, aday a varan anan ā alay inde anə wan sê təman a ma vad ata awan.

⁹ Natiya, dō aday sləmay inde apan cəna, ā sləne 'am a anan:

¹⁰ Dowan a nă, Mbərom a ja nă, sa ban anan, ti ban anan. Dowan a nă, Mbərom a ja nă, sê wacay anan tē maslalam dukwen, ti wacay anan tē maslalam acəkan. Anga nan kutok, lele nê dō a Yesu ahay tē zəga anan sa daf nga pə Mbərom, aday tē səmen anə way ahay.

Zizœk a inde, a zləray ahay ā yugo wa

¹¹ Pə dəba wa, nê canan anə zizœk a inde maza asa, winen apan i zləray ahay ā yugo wa. Ləkam ahay inde anan pa nga cew, kawa ləkam sa wan sê təman, aday a ja 'am kawa ana gədam re.

¹² A ga bahay anahan a dukwen tē mægala ana zizœk a sa nay ā bəlay wa ata awan, a ga nê pa 'am anahan awan. A daf bəlaray pu dō sê daliyugo ahay fok sê hərən nga anə zizœk ata awan, winen tē vivay sê mbələk məduwen a aday mē pasay a coy ata awan.

¹³ Kə gak way ahay bayak a, ma ga masuwayan aya awan: a dazay anan ahay uko ā mburom wa pə ide sê dō ahay fok ā mändak.

¹⁴ Kə njadak cəved sa ga masuwayan ahay bayak a pa 'am ana zizœk a sê zləray ā bəlay wa ata awan. Natiya, masuwayan ataya dukwen tē njəkak anan dō ahay bayak a re. Zizœk sê zləray ā yugo wa ata a jan atan nă: «Ndiken pəra sa ga minje tē zizœk a mē wacay a tē maslalam, aday kə məcak anan tē mbələk anahan a bay ata awan.»

¹⁵ Zizœk a sa ja 'am ata nă, kə njadak cəved sê vəzle apasay ā pəra ata inde, aday ā ja 'am, ā mba apan sa var cəved sa vad anan dō sê hərən nga bay ataya awan.

¹⁶ Zizœk ata a gan bəlaray anə dō ahay fok, gwaslay ahay tē məcəd sê dō ahay, dō sê zlıle aya pi zek tu dō mətawak aya awan, bile ahay pi zek tu dō azar aya awan, tē təma vivay pə alay puway a tinen ahay, kabay pi jœr a tinen ahay re.

¹⁷ Dowan a aday vivay anahan inde apan ibay nă, i njad sê sukum way ā lumo wa bay, i njad sê sukum anan way tē way anahan ahay itəbay re. Vivay ata dukwen nă, sləmay ana zizœk ata awan, kawa sa ja nă, lamba sê sləmay anahan.

¹⁸ Natiya, lele nă, dō sê kəlire ahay tā san way. Dō sê kəlire ahay tā san nă, lamba ata a dəkay anan nē maw re. Anga lamba ata nă, lamba sê sləmay su dō zənzen awan. Lamba anahan nă, səkət mbərka tē kwa kuro mbərka nga anahan a mbərka (666).

14

Do ana Yesu ahay tinen apan ti ga ara wiya awan

¹ Na ca ide asa cəna, nê canan anə wan sê təman mē tavay a ā bəzłom sê ngaman Siyona ata awan, tinen tu dō a aday sləmay a wan sê təman tē sləmay ana Bəbay anahan mē vinde aya pi jœr a tinen ataya awan. Tinen a fok nă, tinen mbulo səkət tē kwa kuro fudō nga fudō (144,000).

² Nê sləne asa bine maw nă, agungol inde a ndəray ā mburom wa kawa zalaka sê dazay pə pəkərəd ā zlınder ata awan, a ndar kawa adac a Mbərom, aday a ndar kawa dō ahay tinen apan ti fa gənjalval re.

³ Man su dō ataya dukwen tinen mē tavay a pa 'am sa man sê njahay sê bahay, aday pa 'am ana awan a fudō ataya awan, aday pa 'am ana məcəd ahay re. Tinen apan ti ga

* 13:5 Kiya kwa kuro fudō nga anahan a cew: kawa luvon 1 260 re.

ara wiya awan. Dowan a mba apan sê tatak ara a tinen ata bay, si kak dō a mbulo sakat tē kwa kuro fuđo nga fuđo (144,000) a mē bēmbadāy aya pē daliyugo wa ataya aday.

⁴ Dō a anaya nā, tē gak anan nga i zek lele. Tē dabolok zek tē uwar ahay itēbay. Tē pērahan azar anā wan sē tēman nē kwa aha. Mbērom a tamay atan ahay ā wulen su dō sē daliyugo ahay wa anga winen, aday anga wan sē tēman re.

⁵ Mungwalay inde ā 'am a tinen itēbay, ines a tinen đukwen ibay.

Maslay a Mbērom ahay maakan

⁶ Natiya awan asa, nē canan anā maslay a Mbērom maza awan, winen apan i fatay pa nga mburom. A đakay anan lēbara mugom a a mbēda itēbay pa sē viyviya ata awan. I đakan anan anā dō sē daliyugo ahay fok, anā dō sē zahav ahay a fok, anā dō sa ja 'am wura wura fok, aday pē slala pē slala, pu kon pu kon re.

⁷ Maslay ata a ja 'am tē mēgalak awan, a wa: «Jājiren anan anā Mbērom, hēren anan nga, anga alay a kē slak hēna i gan sariya anā dō ahay. Hēren anan nga. Sē ndakay bagēbaga mburom, tē daliyugo, tē bēlay, tē kurok ahay nā, winen a re.»

⁸ Maslay a Mbērom hinen a slēray ahay asa, a wa: «Coy! Babila, wulen su doh a mēduwen ata kē slahak. Babila kē slahak dezdezez! Winen a aday nā, kē hak anan mahay sē atahasl anahan anā dō ahay. Atahasl anahan ata nā, kē wadadak anan pē dō sē daliyugo ahay fok, aday tē ga kawa winen awan.»

⁹ Maslay a Mbērom mē slala maakan awan, a slēray ahay asa. Winen ite a ja tē mēgalak awan, a wa: «Kuwaya, dōwan a kē dukwek anan gērmec ù vo anā zizcēk ata awan, kabay anā pēra sa ga minje tē winen ata awan, aday kē tēmahak vivay anahan pi jōer kabay pē alay re ata kēma,

¹⁰ i ga đāce. I gurac mahay ā gēvet sa ga mivēl a Mbērom wa, aday mahay ata nā, mē japay a tē 'am itēbay. Natiya dōwan ata i sa đāce ù uko ā đēlov sē uko inde mē japay a pi zek tē mētatok sē uko ata awan. Đāce ata i tēra đukwen nā, pa 'am ana maslay a Mbērom cāncan aya awan, aday pa 'am ana wan sē tēman re.

¹¹ Jinjek sē uko sa man sē đāce a tinen ata i slabak pa nga mburom nē dadēkwdukwe pa sē viyviya awan. Kuwaya dōwan a kē dukwek anan gērmec ù vo anā zizcēk aday anā pēra sa ga minje tē winen ata cēna, kē tēmahak vivay sē slēmāy anahan, i man uda kula itēbay, luvon tē ipec fok.»

¹² Anga nan kutok, kwanay dō ana Yesu ahay, dō sē đāfan apan anā 'am a Mbērom ahay, dō sa đāf nga pē Yesu ahay, tiven nē lele.

¹³ Asa, nē slēne dūngo a jay ahay 'am kwa ahay ā mburom wa, a wa: «Vinde! I han pē hēna anan wa nā, Mbērom i đāf alay sē bahay anahan pu dō sa mac aday, winen apan i ga mer su way anahan hwiya ata awan.»

Apasay Cāncan a a mbēda apan, a wa: «Matanan acākan. Ti man uda tē ataslay mivēl awan, anga Mbērom a san pi mer su way a tinen ma ga lele ataya zle.»

Sariya a dazlan

¹⁴ Na ca ide asa, nē canan anā matapasl kwedekkwedek awan. Awan a inde mē njahay a apan, a ga minje tē wan su dō. Jugo sē bahay inde ā nga anahan, ma han a tē gura. Winen ti dem ma pa a hepepe ā alay inde.

¹⁵ Maslay a Mbērom maza awan, a nay ahay ù doh sē mazlađ a Mbērom wa, a jan anā dōwan mē njahay a ā matapasl inde ata tē mēgalak awan, a wa: «Gēba dem anak, car, anga alay sē halan nga anā way ahay kē slak. Daliyugo fok ma nah a tēde sa car.»

¹⁶ Natiya, dōwan a mē njahay a ā matapasl inde ata a gēba dem anahan, a car anan way sē daliyugo ahay fok rapar.

¹⁷ Nē canan anā maslay a Mbērom hinen a nay ahay ù doh sē mazlađ a Mbērom ā bagēbaga mburom wa, winen đukwen ti dem anahan a ma pa a ā alay inde re.

¹⁸ Maslay a Mbērom hinen inde maza awan, a nay ahay ā man sē varan way a Mbērom ata wa. Winen nā, maslay a Mbērom sē lavan nga anā uko ata awan. A tēba 'am, a jan ahay anā maslay a Mbērom a ti dem a ma pa a ā alay inde ata, a wa: «Gēba dem anak, aday zlav anan cune mē wahay aya pē daliyugo ata fok. Anga wan si sé ataya tē nahak coy.»

¹⁹ Maslay a Mbērom ti dem a ā alay inde ata, a zlav anan cune mē wahay aya pē daliyugo wa, a pak anan ā kuđom sē caslay anan wan sē cune ahay. Kuđom ata đukwen, man sa ga mivēl a Mbērom.

²⁰ Wan sē cune ahay fok, mē caslay aya ā kuđom inde uho, ā wulen su doh wa đāđ. Zēlaka sē mez a pēkay ahay ā kuđom ata wa, a haw. Zēbor sē zliner sē mez ata i ga kilomiter sēkat maakan (300). Sēdek anahan a đukwen i ga miter cew, pēles ā tavay uda nā, saa cay ahay wa nē nga đākđēk.

15

Maslay a Mbērom ahay tē pēkay ahay mēgara ahay cuwbe

¹ Pē đāba anahan a wa nā, nē canan anā awan a inde mēduwen awan, aday ma ga masuwayan aya ā mburom asa. Maslay a Mbērom ahay inde cuwbe, tē mēgara aya ā alay inde cuwbe ite re. Awan ataya đukwen, mēgara mēdakwidok aya awan,

anga tã mægara ana Mbêrom ata ðukwen, mivêl anahan i ndáv sê coy.

² Aday nê canan anã awan a inde kawa ðalov sê malam mê japay a tã uko awan. Asa, nê canan anã ðo sê mbasay pê zizœk tã përa anahan ataya awan, aday tã lamba sê slêmay anahan. Tinen nã, Mbêrom kã varak atan gônjaval ahay à alay inde, aday tinen mê tavay aya pa 'am sê ðalov sê malam ata awan.

³ Tinen apan ti ga ara ana Musa, ðo si mer su way ana Mbêrom, tã ara ana wan sê tœman. Ara ata nã, natiya:

«Mbêrom Ba Mægala,

mer su way anak ahay fok nê mœduwen aya awan,
ta ga masuwayan.

Bahay su kon ahay fok nã, iken awan.

Way anak ahay sa ga ðukwen,

lele aday ðidêk aya re.

⁴ Bahay a manay,

ðowan a saa jêjarak bay nã, wayaw?

Down a saa ngam sê hêrak nga bay nã,
winen wayaw?

Anga iken a kœrtek cœncan awan.

Do su kon ahay fok ti nay adãka nê sê hêrak nga,

anga ðo ahay fok tã canak anan anã mer su way anak ahay fok nê lele.»

⁵ Pê ðêba anahan a wa asa, nê canan anã doh sê mazlaê a Mbêrom à bagêbaga mburom inde, kawa sa ja nã, jawjawa cœncan awan, winen mê tãba awan.

⁶ Maslay a Mbêrom cuwêe ataya tã mægara aya cuwêe à alay inde, tã zlêray à man a cœncan ata wa. Tinen ma pak zana kwedekkwedek aya pi zek re, aday tinen ma ðan mbac aya tã maslêrapa sê gura.

⁷ Kœrtek à wulen sê awan aya fudô tã sifa ataya inde, a varan tasa sê gura ahay cuwêe anã maslay a Mbêrom a cuwêe ataya cite. Tasa ataya ma rah aya tã mivêl a Mbêrom sa ga pê ðo ahay, aday Mbêrom nê inde tã sifa pa sê viyviya awan.

⁸ Natiya, doh sê mazlaê a Mbêrom a rah tã jinjek sê mazlaê a anahan tã gœdan anahan a tãke ðadekwdukwe. Down sa mba apan sa zla ù doh ata ibay, hus azanan maslay a Mbêrom a cuwêe ataya tã ndêvak anan mægara a tinen a cuwêe ataya aday.

16

Tasa sê mægara ahay cuwêe

¹ Nê slœne dungo a mœduwen a a ndêray ahay kwa ù doh sê mazlaê a Mbêrom wa. Winen apan i jan anã maslay a Mbêrom a cuwêe ataya, a wa: «Zlen, kã sa pœken anan way sê tasa sê mivêl a Mbêrom a cuwêe ataya pê daliyugo kutok.»

² Natiya maslay a Mbêrom a mama'am awan, a zla, a pak anan way sê tasa anahan

pê daliyugo. Mbêlak lelibay aya aday ma han aya a gan anã ðo ahay. Sa njad mbêlak ata nã, ðo sa njad vivay ana zizœk ataya awan, aday ta taa ðukwen gœrmec ù vo anã përa ana zizœk ata re.

³ Asa maslay a Mbêrom mê slala cew awan, a pak anan way sê tasa anahan pa nga sê bœlay. A'am sê bœlay ata a tœra kawa mœngêdazay su ðo ma mac awan, aday way sê a'am ahay fok tã mœcak.

⁴ Maslay a Mbêrom mê slala maakan awan, a pak anan way sê tasa anahan pa nga sê a'am sê ðalov ahay aday pa nga sê a'am sê kurok ahay fok. Natiya kutok a'am ahay fok tã tœra mez asa re.

⁵ Aday nê slœne maslay a Mbêrom a, sa gan nga anã a'am ata a hœran nga anã Mbêrom, a wa: «Iken nã, ðo cœncan awan. Iken inde nã, kwa hœna kabay, hœna ðukwen iken a re. Ka gak anan sariya anã ðo ahay hœna tã cœved awan.»

⁶ Do anaya tã vœdak anan ðo anak ahay, aday tã vœdak anan ðo maja'am anak ahay re. Anga nan, ka han atan mez, tã njadak magwagway pê lelibay a tinen kutok.»

⁷ Cœna nê slœne dungo a ndêray ahay à man sê varan way anã Mbêrom ata wa. A wa: «Ayaw, Bahay Mbêrom, Ba Magala, ka ga sariya anak nê tã cœved awan, tã ðidêk a re.»

⁸ Natiya kutok, maslay a Mbêrom mê slala fudô awan, a pak anan way sê tasa anahan pã ide sa pac. Cœna pac a njad cœved sa dav ndayaya aday sa han sê zalay sê kukwa ata awan, a vak anan ðo ahay tã uko anahan awan.

⁹ Anga pac a sa vak atan ata awan, ðo ahay ta ma nga adãka nê sê gœnahan anã slêmay a Mbêrom, winen ðo sê lavan nga anã mægara ataya awan. Bina, tã ngœmak sê mbœsak anan cœved a tinen a lelibay ataya bay, aday tã ngœmak sê hœran nga anã Mbêrom anga mazlaê anahan bay re.

¹⁰ Maslay a Mbêrom mê slala ðara awan, a pak anan way sê tasa anahan pa man sê njahay ana zizœk ata awan, aday luvon a ga takêdîmbom pê bahay anahan ata fok. Do ahay ta ma nga sa rac slan, anga ðœce inde ndœlekeke bayak awan.

¹¹ Tã gœnahan anã Mbêrom sê bagêbaga mburom, anga ðœce tã mbêlak a tinen ataya awan. Aya œna, tã mbœsakak sa ga huwan bay hwiya.

¹² Natiya asa re, maslay a Mbêrom mê slala mbêrka awan, a pak anan way sê tasa anahan ite. Winen nã, a pak anan mbala anahan nê à zlinder a inde mœduwen a tã ngaman Efêratis. Coy a'am a sa wa, aday bahay sê ðalon ahay ta njad cœved sê takas anan zlinder ata awan.

¹³ Cœna nê canan anã apasay lelibay aya maakan. Tinen kawa njœlaadaw ahay, tã zlêray à 'am ana zizœk a kawa gœdam ata

wa, à 'am ana zizœk a sa nay à bəlay wa ata wa, aday à 'am ana dō maja'am a Fakalaw ata wa re.

¹⁴ Tinen nà, apasay sə setene ahay sa ga masuwayan ahay cara cara. Apasay ataya ti halan nga anà bahay sə daliyugo ahay fok, anga aday ti ga vərəm pə luvon a məduwen a ana Mbərom Ba Məgala ata awan.

¹⁵ Bahay a wa: «Ihe, nen apan ni zlak ayak nə kawa dō sə akar, dōwan i san apan bay. Ni daf alay sə mazlaʔ uno pə dō sə dəfan ide anà luvon ata mənʒəna sa njak ahan ata awan, aday dūkwen zana anahan inde mə lavay zek a lele, anga aday na sak a zlak ayak cəna, waray i gan sa bar pa 'am sə dō ahay bay, bina zana i ga inde pi zek.»

¹⁶ Natiya kutok, apasay a lelibay ataya, tə halan nga anà bahay ahay fok à man kərtek awan. Tə ngaman anà man ata ta 'am sə Yahuda ahay nà, Harmagedon.

¹⁷ Kagasl, maslay a Mbərom a mə slala cuwʔe a kutok, a ndav anan sa pak way sə tasa anahan pa nga mburom. Dungo a ndrəy tə məgalak a kwa ahay pa man sə njahay ana Mbərom a wa, ù doh sə mazlaʔ anahan a wa, a wa: «Həna nà, kə ndəvak coy kutok!»

¹⁸ Cəna, cœrcœd, Mbərom a wuted, tanday a dac apan hohum hohum, aday daliyugo a ʔal tə məgalak awan. Kwa pə ana Mbərom sə ndakay dō ahay pə daliyugo nà, hus ahay həna, kula daliyugo kə ʔalak matanan bay.

¹⁹ Cədaf, daliyugo a ta i zek wa maakan re. Wulen su doh sə daliyugo ahay fok tə mbəzlak, tə nəsək. Natiya kutok, Mbərom a may anan ahay à nga inde ləbara ana Babila, wulen su doh a məduwen ata awan, a varan tasa sa ga apan mivəl anahan ata ma rah a ledlə tə mahay awan, aday à sa anan wa nə fok.

²⁰ Kon aya aday a'am sə bəlay a van atan nga ataya fok, tə ndrəmadak à a'am inde. Bəzlom ahay dūkwen tə dafasak fok cite re.

²¹ Lanja dugulom aya kawa məndaʔ a pəkay ahay mbortoto bayak a pə dō ahay. Anga nan, dō ahay tə gənahən anà Mbərom, anga iven sə lanja ata kə gəʔak dəce nə ndəlekeke bayak awan.

17

Atə uwar tə zizœk

¹ Pə dəʔa anahan a wa nà, dō kərtek à wulen sə maslay a Mbərom a cuwʔe sa ban tasa ahay cuwʔe à alay inde ataya, a nay, u jo: «Hayak, ni dəkak anan sariya ana Mbərom sa gan anà uwar a sa jən uho tə dō ahay so ata awan. Winen nà, wulen su doh a ma han a pə cakay sə zlinder ahay ata awan.

² Bahay sə daliyugo ahay ta gak mədigwed tə winen, aday dō sə daliyugo ahay bayan a tə vawak nga ta sə nahay tə winen a re.»

³ Apasay Cəncan awan, a nay ahay upo, a ban nen, aday maslay a Mbərom ata a zla nen à saf inde. A man ata awan, nə canan anà uwar a inde, winen ma jən a pə zizœk a inde, a ca dəzdzaz. Nga anahan ahay cuwʔe, aday ləkam ahay apan kuro re. Zek anahan a fok dūkwen mə vinde apan nà, sləmay lelibay aya dəkdek, sə gənahən anan anà Mbərom.

⁴ Uwar ata ite nà, zana anahan pi zek dəzdzaz kawa zana vavize awan, way sə sləmay anahan inde sə gura, aday kon lele aya pi zek tə mədine ahay inde apan re. Tasa sə gura dūkwen inde à alay anahan, aday way lelibay aya uda teppe, mə rəbas aya vərekeke, kawa sa ja nà, mer su way anahan sa ga lelibay ataya awan.

⁵ Sləmay inde mə vinde pi jœr anahan, aday sləmay ata nà, a dəkay a way mi dər a inde hana: «Nen Babila, wulen su doh məduwen awan. Nen may sə uwar sə nahay tə dō ahay so ataya fok, aday nen may su dō huwan aya fok re.»

⁶ Aday nə canan bine siwaw nà, uwar ata kà sak mez su dō a Yesu ahay ma vad aya anga tə dəkay anan sləmay a Yesu cərkəke ataya awan. Aday uwar ata kə vawak nga tə mez a tinen ata awan.

Nə canan matanan cəna, u go masuwayan.

⁷ Maslay a Mbərom ata u jo, a wa: «Sa gak masuwayan nə maw? Ni dəkak anan way a mi dər a pə uwar ata tə zizœk a sa gəʔa anan, winen tə ləkam aya kuro pa nga ahay cuwʔe ata awan.

⁸ Zizœk a iken sə canan ata nà, abay winen tə sifa awan, əna həna nà, kə məcak. Azanan nə i jənay ahay à məke sə mərda wa. Kà sak a jənay ahay wa cəna, Mbərom i lize wa sə coy a kutok. Dō aday sləmay a tinen inde mə vinde à dərəwel su dō tə sifa aya inde itəbay, kwa sə ndakay anan daliyugo ata fok, ti canan anà zizœk ata nà, i gan atan masuwayan. Anga abay winen tə sifa awan, aday həna winen ma mac awan, aday pa 'am mənʒœk dūkwen i i may ahay tə sifa asa re.»

⁹ U jo asa, a wa: «Lele nà, dō ahay tə njad kəlire sa san way a anan. Nga ataya cuwʔe nà, ta ga minje tə bəzlom ana uwar ata sə njahay apan ataya awan. Aday dūkwen, a ga minje tə bahay ahay cuwʔe re.

¹⁰ A wulen sə bahay ataya dūkwen, dərə aya nà, tə məcak coy. Bahay mə slala mbərka nə winen inde həna bahay awan. Əna bahay mə slala cuwʔe a ite nà, alay a anahan kà slak fan bay. Alay anahan a à slə dūkwen, i njahay bayak a bay.

¹¹ Zizœk ata ite nâ, abay winen tê sifa awan, aday hêna winen tê sifa sabay asa, ata winen a dukwen bahay a mê slala jêmaakan awan. Bahay ata dukwen tinen pê kœrtæk a tê bahay a cuwêe ataya awan. Kâ sak a slêray ahay asa nâ, Mbêrom i lize wa sê coy a kutok.

¹² «Lakam a kuro iken sê canan ataya nâ, ta ga minje tê bahay ahay kuro ti nay ahay mba, bina ta gak bahay fan bay. Ti i njad cœved sa ga bahay a mba, aday ti ga bahay a nê jija tatê zizœk ata awan, êna ti njahay bayan a bay.

¹³ Bahay ataya kuro dukwen, tinen kœrtæk a i mer su way a tinen inde. Aday ti varan mægala a tinen tê mazlaê a tinen anâ zizœk ata aday â ga anan bahay anahan.

¹⁴ Ti ga vœram tê wan sê tœman, aday wan sê tœman ata i mbasay patan, anga winen Bahay sê zalay bahay ahay fok. I mbasay patan, winen tu dô anahan a mê ngamay ataya awan. A walay atan, aday ti pœrahan azar tê mivel kœrtæk awan.»

¹⁵ Maslay a Mbêrom ata u jœ asa, a wa: «Uwar a sa jân uho tê dô ahay so ata nâ, winen mê njahay a pê cakay sê zlinder aya iken sê canan ataya awan. Zlinder ataya nâ, ta ga minje tu dô sê zaav ahay fok, ta 'am ahay fok, tê slala ahay fok, aday tu kon ahay fok re.

¹⁶ Lœkam a kuro iken sê canan ataya, aday tê zizœk a iken sê canan ata nâ, ti ma nga sa nan ide anâ uwar a sa jân uho tê dô ahay so ata awan. Ti ngœzar panan way anahan ahay fok â alay wa, aday i njahay zek kœriya slokwitor a, ti rac sluwed si zek anahan, ti lize anan tê uko.

¹⁷ Bahay a kuro ataya ta ga matanan nâ, anga Mbêrom a daf abayak nga ata â mivel a tinen inde. Natiya, 'am a zlan atan pi zek anâ bahay ataya sê varan mægala sê bahay a tinen anâ zizœk, hus pê luvon a aday 'am a Mbêrom ma ja aya ti ndav wa coy ata awan.

¹⁸ Uwar a iken sê canan ata ite nâ, a ga minje tê wulen su doh mœduwen a sê lavan nga anâ bahay sê daliyugo ahay fok ata awan.»

18

Mbêrom a gan sariya anâ wulen su doh sê Babila

¹ Pê dœba anahan a wa kutok, nê canan anâ maslay a Mbêrom hinen inde, winen apan i dazay ahay â mburom wa. Mægala anahan inde bayan awan, jiyjay sê mazlaê anahan dukwen a dœvan anâ daliyugo fok.

² A zlah tê mægala awan, a wa: «Coy! Wulen su doh a sê ngaman Babila ata kê slahak, Babila kê slahak dezdezez! Wulen su doh ata kê rahak tê apasay lelibay aya

awan, apasay huwan aya, aday tê mœvuhom ma ga mœnjadak aya* cara cara tinen ma rah a â wulen su doh ata inde re.

³ Anga winen kê varak anan mahay anâ dô su kon ahay fok aday tâ sa. Asa mahay anahan nâ, ubor sa ga mœdigwed tê winen awan. Bahay sê daliyugo ahay fok ta gak mœdigwed ata awan. Dô sa ga masa tê way ahay fok, tê tarak dô sê zlile ahay anga zlile sê mœdigwed anahan sa ga ata awan.»

⁴ Nê slâne asa bine maw nâ, dungo a ndêray ahay kwa â mburom wa, a wa:

«Kwanay dô uno ahay, hayak ikwen ahay â wulen su doh ata wa,

anga aday kê limen anan alay anâ ines a tinen ataya bay,

kî gen dœce kawa tinen bay re.

⁵ Hayak ikwen ahay â wulen su doh ata wa, anga ines anahan ataya dukwen tê dœzlek zek jœgenegene hus pa man sê ide a Mbêrom,

aday Mbêrom awan, a may anan ines ana Babila ataya â nga inde re.

⁶ Gen anan nê kawa anahan a sa gak ikwen ata cite.

Gen anan adœka nâ, si sê zalay mbala anahan ata mœcapar cew awan.

Kak winen kê varak ikwen mahay gœzlaway zet nâ, viren anan uda kawa anahan ata awan,

œna mægala mbala a kwanay â zalay anahan mœcapar cew awan.

⁷ Kê palæk anjahay sê mazlaê tê zlile a nê cœvedabay.

Matanan bœnen anan mbiyed nê bayak a kutok,

â ga dœce dukwen matanan re, kawa winen ù doh sê mœsinde.

Aday nâ, a wa: "Nen bahay, nen mê njahay a pa man sê njahay sê bahay uno lele.

Nen mœdukway sê uwar bay, ni yam ma ite anaw, anga mbaz uno inde kê mœcak ibay."

⁸ Anga nan kutok, mœgara ahay ti tan â nga nê luvon kœrtæk: amac, ayam, aday may re.

Ti vak anan tê uko, anga Bahay Mbêrom a sa gan sariya ata nâ, winen mægala awan.

⁹ «Bahay sê daliyugo ahay sa taa japay tê winen pê ubor, aday pa sa jân uho tê winen ataya fok, ti yam tongof tongof, anga ti canan anâ jinjek sê uko ata awan.

¹⁰ Ti tavay dœren, anga zlawan sê dœce mœduwen ataya i gan atan. Aday ti ja â wulen a tinen:

"Wuna, wuna!

Babila, iken wulen su doh mœduwen awan, Babila iken wulen su doh mægala ata, iken inde sabay!

* 18:2 Minje kawa zanzen, mugudok, ngahak, kœzkez. Ca pœ Tooktaaki Tawreeta 14.3-21.

Kê lizek à ler kêrtek inde ca!

Matanan, Mbêrom kê gak anak sariya coy.”

¹¹ «Do sa ga masa tê way ahay dukwen ti yam, ti ja mawa, anga dowan saa sukom way a tinen ahay nà, inde sabay:

¹² way kawa gura, dala, kon lele aya awan, mādine ahay; zana kataw aya awan, zana dæzdaz aya awan, zana kwedekkwedek aya awan, zana vavize aya re; dædom sê ræbas lele aya awan, aday way mæ ndakay aya ta slan sê mbæle ataya awan, aday way mæ ndakay aya tæ dædom masa a da ‘am ataya re; azar aya dukwen mæ ndakay aya tæ dangwa, tæ ræslom, aday tu kon mæ ræḡa aya awan;

¹³ kemsire lele aya awan, amar sa ga pi zek ahay, wurde sê ngaman *mira* ata awan, wurde sa vak avavak ahay; mahay, amar sê ile; ndaw, nuko sa ndaw; sla ahay, tæman ahay, pæles ahay, muta sê pæles ahay; ãile ahay, aday sifa sê do ahay fok, dowan saa sukom way ataya nà, inde sabay.

¹⁴ «Natiya, do sa ga masa ahay ti jan anà wulen su doh ata, natiya: “Way anak a sa ga anan ti zek ataya fok tæ lizek. Zlile anak, way sê ndakay zek anak, fok tæ lizek. Kula ki njad atan sabay.”

¹⁵ Do sa njad zlile ta sa ga masa sê way ataya ti tavay dæren pæ wulen su doh wa, anga dæce anahan ataya a gan atan zlawan. Ti ma nga sa yam, sa ja mawa nê bayak awan.

¹⁶ Ti ja: “Waay, waay! Babila, wulen su doh mæduwen awan, abay a taa pak pi zek nê zana aday kwedekkwedek aya, zana dæzdaz aya, aday zana vavize aya bidaw? Winen mæ ndærkesl a nê tæ way sê gura ahay, tu kon sê masa lele aya awan, aday tæ mādine ahay re.

¹⁷ Way ataya fok tæ lizek à ler kêrtek a inde ca!”

«Do sê kwalalan ahay pi zek tæ bahay nga a tinen aya tæke, tatæ do sa bar tæ kwalalan ahay, ti tavay dæren cite re.

¹⁸ Ti canan anà jinjek sê uko sa vak anan wulen su doh ata nà, ti zlah, ti ja: “Kula wulen su doh inde mæduwen a kawa hønà anan nà, ibay!”

¹⁹ Ti ra yugo, ti pak pi zek tæ ayam awan†, ti ja mawa tæ ayam awan: “Waay, waay, Babila, wulen su doh mæduwen awan! Do sê kwalalan ahay pa nga sê bælay fok ta ga zlile nà, tæ winen a bidaw? Way anahan ahay fok tæ lizek à ler kêrtek inde ca!”

²⁰ Natiya kutok, kwanay do sê mburom ahay, tislen mivel, anga wulen su doh ata kê lizek. Kwanay do a Yesu ahay, do maslan a Yesu ahay, do maja’am a Mbêrom ahay, tislen mivel, anga Mbêrom kê mak anan

anan gæsiked’ anahan, kawa Babila sa gak ikwen ata awan.»

²¹ Kagasl kutok, maslay a Mbêrom mæduwen a hinen inde, a zla, a gæḡa van mæduwen awan, a lar anan à bælay inde dæzlez, a wa: «Ti lar anan Babila wulen su doh a mæduwen ata dukwen, kætanan. Dowan i canan kula sabay.

²² Ara su do sa fa gænjalval ahay, sa fa mæzlæzlilen ahay, sa fa cicek ahay, aday tæ ara su do sa fa slælem ahay i ga inde à Babila sabay. Dowan i canan anà do sa han way ahay, do sê ndakay way ahay fok sabay. Dowan i slæne aḡal ana wan sa van pa van à Babila sabay.

²³ Dowan i canan anà jiyjay sê uko sê lalam à Babila sabay. Dowan i slæne ara su do sê gæḡa dalay ahay à Babila sabay fok. Ayaw, do sa ga masa ahay à Babila nà, tæ zalay do sê daliyugo ahay fok tæ mazlaḡ. Əna, kê njækak anan do su kon azar ataya ta sa ga masuwayan anahan ahay cara cara pæ daliyugo fok.

²⁴ Mez su do a maja’am anahan ahay, pi zek tæ mez anà do a Yesu ahay ma pak awan, à wulen su doh ata awan. Aday asa, mez sê do ahay ma pak a pæ daliyugo fok ata nà, pa nga ana Babila awan. Mbêrom a gan sariya anà Babila nà, matanan.»

19

¹ Pæ dæḡa anahan a wa kutok, nê slæne awan a inde kawa dungo sê do ahay bayan a à mburom, winen apan i ja, a wa:

«Hæren anan nga à Mbêrom!

Anga Mbêrom a mænuko nê do sa tam do,

mazlaḡ nê pæ winen,

mæḡala anahan inde.

² Mbêrom a ga sariya dukwen tæ cæved’awan, aday tæ dædem a re.

Kê gak anan sariya anà uwar sa jån uho tæ do ahay so ata awan.

Sa nes anan daliyugo fok tæ mædigwed’ nà, winen a re.

Mbêrom kê gak anan sariya anga kê væḡak anan anan do si mer su way anahan ahay.»

³ Ta ja asa:

«Hæren anan nga anà Mbêrom!

Anga jinjek sê uko sê dæroz à wulen su doh ata wa nà, i ndav kulibay,

i dæroz wa nê pa sê viyviya awan!»

⁴ Natiya kutok, mæced’ahay kwa kuro cew nga fudó pi zek tæ awan a fudó tæ sifa ataya, tæ dukwen gærmec ú vo anà Mbêrom a mæ njahay a pa man sê njahay sê bahay anahan ata awan. Do ataya ta wa: «Amen, matanan! Hæren anan nga anà Mbêrom!»

Azar uko sê gæḡa dalay ana wan sê tæman

† 18:19 Aga tinen ta yam mæsinde nà, ta ra yugo pi zek.

⁵ Cœna, nə slœne 'am a ndəray ahay kwa à man sə njahay sə bahay a Mbərom wa, a wa: «Həren anan nga anà Mbərom a nuko, kwanay dō si mer su way anahan ahay, dō sə jəjaran ahay, mæcəd ahay pi zek tə gwaslay aya təkə fok.»

⁶ Nə slœne asa abəbal awan sə man su dō mæduwen awan, kawa zəlaka sə dazay pə pəkərad à zlinder ata awan, kawa Mbərom sa dac tə mægalaq ata awan. Nə slœne nà, a wa:

«Həren anan nga anà Mbərom!
Anga Mbərom Ba Məgala, dō sə lavak uko nga nə winen Bahay awan!

⁷ Tasluko mivəl, mbasuko pə kərtək awan. Həruko anan nga, anga mæduwen anahan! Alay a kà slak, wan sə təman i gəbā uwar anahan.

Dəna ata dūkwen kà lavak zek, winen apan i ba.

⁸ Tə varak anan zana sə gəbā zek kəlfedədə aday ma dav a herre, à pak pi zek.»

Zana anahan a kəlfedədə ata nà, mer su way ana dō a Yesu ahay sa ga lele aya ata awan.

⁹ Natiya kutok, maslay a Mbərom ata u jo, a wa: «Vinde: Mbərom i daf alay sə mazlāf anahan pə dō mə ngamay aya à man sə azar uko sə gəbā dalay ana wan sə təman ata awan.» Asa, u jo, a wa: «'Am a anaya nà, 'am didek aya awan, 'am a Mbərom.»

¹⁰ Nə slœne 'am ata cœna, nə dūkwen gərmec pə saray anà maslay a Mbərom ata awan, əna u jo, a wa: «Kā ga matana sə dukwo gərmec ù vo bay. Nen dūkwen dō si mer su way kawa iken, aday kawa mərak anak azar aya sa ga side pə Yesu ataya re. Dūkwen gərmec ù vo nà, anà Mbərom!» Anga sə varan məgala anà dō maja'am a Mbərom ahay dūkwen, side sə dakay anan 'am ana Yesu ata awan.

Do sa ján pə pələs kwedekkwedek awan

¹¹ Kagasl, nə canan anà mburom mə təbā awan, aday pələs a inde à man ata kwedekkwedek awan. Dəwan a ma ján a apan ata nà, tə ngaman nə dō ma daf nga awan, aday dō didek a re. A ga sariya, aday a ga vərəm nà, tə cəved awan.

¹² Ide anahan ahay ta dav nə kawa miresl sə uko. Jugo sə bahay ahay inde anan à nga nə bayak awan. Aday dūkwen, sləmay anahan inde mə vinde apan, əna dəwan a san anan bay, si zek anahan awan.

¹³ Zana anahan pi zek nà, dəzdaz tə mez awan. Tə ngaman nə 'Am a Mbərom.

¹⁴ Do sa ga vərəm anahan ahay fok tə pərahan azar à mburom wa, tinen a fok ma ján aya pə pələs kwedekkwedek aya re. Zana

a tinen pi zek dūkwen kəlfedədə aya dəkdek, aday ma dav aya herre re.

¹⁵ Mbeet, maslalam ma pa awan, a zləray ahay à 'am anahan wa. I mbasay pə dō manide anahan ahay pu kon pu kon nà, tə winen awan. I təra bahay tə məgala awan, pa nga su kon ahay. I zləb atan kawa dō sa zləb wan si sé à kudom inde ata awan. Way ata dūkwen, aga mivəl ana Mbərom Ba Məgala.

¹⁶ Sləmay inde mə vinde pə zana anahan, aday pə gos anahan natiya: «Bahay sə zalay bahay ahay fok.»

¹⁷ Aday nə canan ayak anà maslay a Mbərom hinen, winen mə tavay a pa pac. A ngaman ayak anà məvuhom sa nga mburom ahay fok tə məgalak awan, a wa: «Hayak ikwen ahay, anga dī halay nga sa pa daf sə azar uko ana Mbərom.

¹⁸ Hayak ikwen ahay, rəcen sluwed si zek sə bahay ahay, sə bahay nga sə suje ahay, ta sə suje aya awan, aday sluwed sə pələs pi zek tə sluwed su dō sa ján pə pələs ataya təkə, aday tə sluwed sə dō ahay fok: sluwed su dō su kon ahay ta sə bile ahay, sluwed su dō mæcəd aya ta sə gwaslay aya təkə.»

¹⁹ Aday na canan anà zizək ata kutok, anà bahay sə daliyugo ahay pi zek tə suje a tinen aya təkə, tə halay nga sa ga vərəm tə dəwan a ma ján a pə pələs a kwedekkwedek ata, pi zek tə suje anahan ahay ite re.

²⁰ Ta ban anan zizək ata, aday tə jaway anan, winen tu dō maja'am ana Fakalaw sa ta ga masuwayan pa 'am anahan ata awan. Tə masuwayan ataya dūkwen kə njəkak anan dō ahay aday tə təma vivay ana zizək ata pi zek a tinen, tə hərən nga anà pəra sa ga minje tə winen ata re. Natiya, ta ban anan zizək ata tu dō maja'am ana Fakalaw ata nà, ta lar atan à dəlov sə uko inde tə ide aya awan. Dəlov sə uko ata nà, ma han a nə tə mətətək sə uko.

²¹ Suje ana zizək ataya nà, dəwan a pə pələs kwedekkwedek ata a vad atan nə tə maslalam sə zləray à 'am anahan wa ata awan. Məvuhom sa nga mburom ahay fok tə rahak tə sluwed su dō ataya təhəhə.

20

Fakalaw i ga ava mbulo à dangay

¹ Aday nə canan anà maslay a Mbərom inde, winen apan i dazay ahay à mburom wa. Lakile sə təbā məsudah sə məkə sə mərda ata, inde à alay anahan, aday calalaw ma ba awan, inde à alay anahan re.

² Maslay a Mbərom ata a ban anan zizək a kawa gədam a mæduwen ata awan. Zizək ata nà, winen dədew sə njəkan uda anà dō ahay kwakwa way anahan, winen nə Fakalaw. Maslay a Mbərom ata a jaway anan sə ava mbulo,

³ aday a lar anan à mæke sê mërda ata inde kutok. A tacan a 'am tê lakile, aday a tapay anan tê mêtêtok, anga aday â saa ma apan sa njak anan dō su kon ahay sabay, hus pæ ava mbulo ata sa ndav. Ava ata kè ndêvak nà, ti i mbêsakay anan mænjoek asa re.

⁴ Pê dêba anahan a wa nà, nê canan anà man sê njahay sê bahay ahay. Mê njahay aya apan ataya nà, dō aday Mbêrom a varan atan cœved sa gan sariya anà dō ahay ataya awan. Nê canan anà sifa su dō ma mac aya awan. Tinen, ma car aya tê tirez, anga tê ðakay anan lèbara ana Yesu, aday anga tê wazay anan 'am a Mbêrom re. Dō ataya nà, tê dukwek anan gærmec ù vo anà zizœk tê pæra anahan ata itabay. Tê tæmahak lamba sê slamay anahan pi jœr a tinen ahay itabay re. Kwa pæ alay a tinen ðukwen, vivay sê lamba anahan inde patan ibay. Tinen tê slabakak ahay à mæke wa, ta ga bahay tatê Yesu Almasihu ava mbulo.

⁵ Wita nà, aslabak à mæke wa mama'am awan. Dō azar aya nê tê slabakak ahay ite fan bay, hus ava mbulo ata i ndav aday.

⁶ Atlaslay mivêl i tæran anà dō a saa slabakay ahay à mæke wa à aslabak a mama'am ataya awan, anga tinen dō ma gan nga aya anga Mbêrom. Amac mæ slala cew awan, i mba patan sabay. Ti tæra adêka nà, dō sa ga mer su way ù doh sê mazlaê a Mbêrom, anga Mbêrom aday anga Yesu Almasihu re. Ti ga bahay tê Yesu Almasihu ava mbulo.

Mbêrom kè mbasak pæ Fakalaw

⁷ Fakalaw kâ sak a va mbulo à mæke sê mërda ata inde nà, ti mbêsakay anan uho asa.

⁸ Kê jônak ahay à mæke wa cœna, i zla saa njak anan dō su kon ahay pæ daliyugo fok asa, kawa sa ja nà, atê Gog tê Magog.* Fakalaw i halan nga anà dō ahay pæ kærtek awan, sa ga vœram tê Mbêrom. Tinen nà, mæ wasay aya kawa wiyen sê zliinder.

⁹ Nê canan atan nà, tinen mæn dire zek aya awan, ta zla kwa ta sê wuru fok pæ daliyugo, aday ta van nga anà man ana dō a Yesu ahay mæ njahay aya uda ata awan, kawa sa ja nà, Urêsalima, wulen su doh ana Mbêrom a sê pelay anan ata re. Ta van nga lele cœna, uko a dazay ahay à mburom wa, a vak atan fok.

¹⁰ Zek ana Fakalaw a sa taa njak atan ata nà, ta ban anan, aday tê larak anan ayak à dælov sê uko ata inde. A man ata ðukwen nà, mêtêtok sê uko winen apan i ban. 'Ba tê larak anan ayak zizœk tu dō maja'am ana Fakalaw ata à man ata kurre. Dœce à man ata a ndav itabay, luvon tê ipec fok, aday pa sê viyviya awan.

Sariya mædakwidok awan

¹¹ Natiya, nê canan anà man sê njahay sê bahay mæduwen a aday a ca kwedekkwedek. Dowan a inde, winen mæ njahay a apan. Daliyugo pi zek tæ bagæbaga mburom a, ta haw pa 'am anahan wa sê coy awan. Dowan i canan atan kula sabay.

¹² Aday nê canan anà dō ma mac aya awan, mæced ahay tæ gwaslay aya tæke fok, mæ tavay aya pa 'am ana man sê njahay sê bahay ata awan. Deftere ahay inde, hœna mæ tæba aya awan. Deftere hinen inde, mæ tæba a re. Winen nà, mæ vinde uda nê slamay su dō tæ sifa aya awan. Mbêrom a gan sariya anà dō ma mac ataya awan, kuwaya pi mer su way anahan ma ga aya aday mæ vinde a à deftere ataya inde ata awan.

¹³ A'am a vœnihey anan dō sa mac à a'am inde ataya awan. Amac pi zek tæ Mæke, tæ vœnihey anan dō a tinen ma mac aya fok. Mbêrom a gan sariya anà dō a ataya fok, kuwaya pi mer su way anahan ma ga aya fok re.

¹⁴ Ta lar anan Amac pi zek tæ Mæke à dælov sê uko ata inde. Dælov sê uko ata nà, amac mæ slala cew ata awan.

¹⁵ Kak dœwan a nê slamay anahan inde à dœrewel su dō tæ sifa aya ata bay cœna, ta lar anan nê gem à dælov sê uko ata inde re.

21

Bagæbaga mburom wiya awan, tæ daliyugo wiya awan

¹ Cœna nê canan anà bagæbaga mburom wiya awan, tæ daliyugo wiya inde re. Bagæbaga mburom mæduwer ata tæ daliyugo mæduwer ata tæ lizek, bælai ðukwen kè lizek re.

² Nê canan ayak anà wulen su doh cœcan awan, winen Urêsalima wiya awan, winen apan i dazay ahay à mburom wa, pæ cakay ana Mbêrom wa. Winen mæ ndakay zek a ðukwen kawa dœna dalay a i zla à mbaz ata awan.

³ Nê slœne dongo a ndæray ahay kwa à man sê njahay sê bahay wa, a ja tæ mægalak awan, a wa: «Hœna nà, man sê njahay a Mbêrom, winen à wulen sê dō ahay inde. I njahay tæ tinen, aday ti tara dō anahan ahay. Zek a Mbêrom a ðukwen i ga inde à wulen a tinen, winen Mbêrom a tinen.

⁴ I takad patan wa idê sê ayam a tinen ahay fok. Amac inde sabay, ayam inde sabay, dœce inde sabay re. Way mæduwer aya fok nà, tæ ndêvak sê coy.»

⁵ Kagasl, dœwan a mæ njahay a pa man sê njahay ata, a wa: «Hœna nà, ni mbæda anan way ahay fok, aday way ahay ti tæra nê wiya aya awan.» U jo i nen a kutok, a wa: «Vinde anan, anga 'am a anaya nà, ðidêk aya awan, aday 'am sa daf apan nga ahay re.»

* 20:8 Ca pæ Ejekiyel 38 - 39.

⁶ A pərahan azar ta su jo asa, a wa: «Mer su way a anan dukwen kə ndavak. Sə dazlan anà way ahay fok nà, nen awan. Aday saa ndav anan wa way ahay fok dukwen, nen a re. Jom kà gak anan anà dowan a cəna, ni varan a'am kəriya awan, à kurok sa var sifa wa.

⁷ Do saa mbasay pə dəcə ata nà, ni varan anan way ataya fok. Ni təra Mbərom anahan, aday i təra wan uno.

⁸ Əna, do aday a nan sə pəruho azar bay anga zlawan a gan atan ataya awan, do sa daf upo nga sabay ataya awan, do sa ga way mənjadak aya awan, aday do sa vad nga su do ahay, do sa dah uho ahay, do sa ga maram ahay, do sə tawal para ahay, aday do sa gad mungwalay ahay dukwen, man sə njahay ana do ataya fok nà, à dəlov sə uko a pi zek tə mətətok sə uko ata inde. Way ata nà, amac tə slala cew a kutok.»

Urəsəlima wiya awan

⁹ Maslay a Mbərom a inde, a nay ahay pə cakay uno kutok. Winen do kərtek à wulen sə maslay a Mbərom a cuwbe sa ban tasa ahay cuwbe à alay inde ataya awan. Tasa a tinen ahay nà, ma rah aya tə dəcə mədakwidok aya cuwbe ite re. Dowan ata u jo: «Zlumo, ni i dakak pə dəna aday wan sə təman i i gəba ata awan.»

¹⁰ Apasay a Mbərom a nay ahay upo, a ban nen, aday maslay a Mbərom ata a gəba nen pa nga sə bəzlom zəbor a aday sololo ata awan. U ko anan Urəsəlima, wulen su doh a cəncan ata awan, winen apan i dazay ahay pə cakay ana Mbərom à mburom wa.

¹¹ A dav nə pəzlad pəzlad lele tə jiyjay sə mazlaḅ a Mbərom awan. A wuted kawa kon lele aya aday mə rəba aya ata awan, zeziye aday ide cərwə kawa malam.

¹² Zled məduwen a a van nga tew fok. Məsudoh ahay inde apan nə kuro nga anahan a cew. Aday maslay a Mbərom ahay kuro nga anahan a cew dukwen, tinen apan ti ba pə məsudoh a kuro nga cew ataya re. Sləmay sə zahav sə Isəra'ila ahay kuro nga anahan a cew dukwen mə vinde aya apan.

¹³ Məsudoh ahay maakan tə day sə dəlon, maakan tə day sə mburom, maakan tə day sə wəlay, aday maakan dukwen tə day sə wundala.

¹⁴ Zled sə wulen su doh ata nà, saray a ma pak a dukwen tu kon ahay kuro nga anahan a cew, aday sləmay su do maslan ana wan sə təman ahay kuro nga anahan a cew mə vinde aya apan re.

¹⁵ Maslay a Mbərom a su jo ahay 'am ata nà, way sə lavay way inde à alay anahan, anga sə lavay anan wulen su doh, tə

məsudoh anahan aya təkə, aday ti zled anahan a təkə re. Way sə lavay way ata dukwen, mə ndakay a sə gura.

¹⁶ Wulen su doh ata nà, day anahan aya fudo fok, tə lavay ike hedək hedək. Maslay a Mbərom ata a lavay anan wulen su doh tə way sə lavay way anahan ata kutok. Day anahan a kərtek a nà, kilomiter mbulo cew tə səkat cew (2 200).* Day anahan aya dukwen, tə lavay ike tə zəbor sə mburom ata awan.

¹⁷ A lavay anan zled sə wulen su doh ata awan. Zəbor sə mburom anahan nà, miter kwa kuro cuwbe nga anahan a cew (72)†, kawa alavay way a mənuko.

¹⁸ Zled sə wulen su doh a nà, mi dēzl a tu kon sə ngaman yaspa ata awan. Əna zek a wulen su doh a ite nà, mi dēzl a tə gura, aday ide cərwə kawa malam.

¹⁹ Kon sə saray su doh ataya kuro nga cew nà, tinen mə ndakay aya tu kon mə rəba aya cara cara. Kon kərtek a nə mə ndakay a tə yaspa, hinen tə safira, hinen tə agate, hinen tə miradi,

²⁰ hinen tə onikis, hinen tə sardis, hinen tə kirisolit, hinen tu kon zeziye awan, hinen tə topas, hinen tə kirisoparasu, hinen tə lipilar, aday hinen tə ametistu.‡

²¹ Way sə tacay 'am su doh aya kuro nga anahan a cew ataya dukwen, tinen nə mədine ahay kuro nga anahan a cew ite re. Aday dukwen, way sə tacay məsudoh kərtek fok, mədine kərtek coy. Cəved sə wulen su doh məduwen ata dukwen, winen mə ndakay a tə gura aday ide cərwə kawa malam ata awan.

²² A wulen su doh ata nà, nen nə canak anan anà doh sə mazlaḅ a Mbərom sabay, anga Bahay Mbərom, Ba Məgala, ta wan sə təman, sə təra doh sə mazlaḅ a Mbərom nà, tinen awan.

²³ Wulen su doh ata dukwen a gan may anà pac kabay kiya saa dav uda sabay, anga jiyjay sə mazlaḅ a Mbərom winen apan i dav uda coy. Lalam sa man ata dukwen, wan sə təman awan.

²⁴ Do su kon ahay fok, ti zla nà, à jiyjay anahan ata inde. Bahay sə daliyugo ahay dukwen ti zlak ayak tə zlıle a tinen ahay uda awan.

²⁵ Məsudoh sə wulen su doh ataya nà, tə tacay atan itəbay, anga luvon a ga à man ata bay.

²⁶ Məgala a pi zek tə zlıle su kon ahay fok ti halak anan ayak à man ata awan.

²⁷ Way mənjadak aya fok nà, ti dəzle uda itəbay. Do sə mungwalay ahay tu do sa ga ines ahay, ti njad sa zla uda itəbay re. Saa zla uda cəna, do aday sləmay anahan mə vinde

* **21:16** Kawa sa ja nà, «stadi» 12 000. † **21:17** Kawa sa ja nà, «cukulek» ahay 144. ‡ **21:20** Kon ataya nà, inde əga mənuko ibay.

a à dèrewel su dō tē sifa aya, mbala ana wan sê tēman sê lavay ata awan.

22

¹ Cœna, maslay a Mbêrom ata u ko anan zlinder sê a'am sa var sifa a inde, ide cêrwa kawa malam, aday a zlêray ahay à man sê njahay ana atê Mbêrom ta wan sê tēman ata wa.

² A'am sê zlinder ata a haw à wulen su doh inde à mamasl sê cêved mēduwen ata awan. Pa 'am zlinder ata ta day cew maya fok, sé sê varan sifa anà dō ahay ma zav a inde patan. Sé ata a wahay saray kuro nga cew à ava daz inde, pē kiya pē kiya fok saray kârték. Daslam anahan a dūkwên, disise sa mbar anan dō su kon ahay fok à dāvac a tinen ahay wa.

³ Atahasl dō i ga inde à wulen su doh ata sabay. Man sê njahay sê bahay ana atê Mbêrom tē wan sê tēman i tavay uda sê coy.

Natiya, dō si mer su way ana Mbêrom ahay ti hêran nga à man ata awan.

⁴ Ti canan anà ide a Mbêrom awan, aday slēmây anahan i ga inde mē vinde pi jêr a tinen ahay.

⁵ Luvon a ga à man ata sabay, ta gan may anà lalam bay, ta gan may anà pac sabay re, anga mazlāb a Mbêrom Ba Mēduwen i dēwan atan. Tinen nā, ti ga bahay tē winen pa sê viyviya awan.

⁶ Cœna, maslay a Mbêrom ata u jo, a wa: «'Am a anaya nā, dīdek aya awan, aday 'am sa daf apan nā way a mē vinde à dèrewel a anan inde ata awan. Mbêrom Ba Mēduwen, dō sê varan ahay Apasay anahan Cœncan a anà dō mājā'am anahan ahay ata, a slēnay ahay maslay anahan anga aday à dakan anan anà dō si mer su way anahan ahay way a sa naa tēra bēse ataya awan.»

Yesu i may ahay

⁷ Yesu a ja, a wa: «Pêken slēmây, ni mak ayak bēse! Ataslay mivél inde anga dō sê dēfan apan anā way a mē vinde à dèrewel a anan inde ata awan, anga sê dākay anan nē zek a Mbêrom awan.»

⁸ Nen Yuhana, nen nā, dō sê slēne aday sê canan anā way a anaya awan. Nē slēne anan aday nē canan lele nā, na ma nga sê dūkwên gêrmec ù vo anà maslay a Mbêrom a sê dūko anan way ataya fok, aday ni hêran nga.

⁹ Cêkēbay, winen a dūkwên u jo, a wa: «Kâ ga matanan bay! Kâ hêro nga bay. Anga nen dūkwên dō si mer su way a Mbêrom kawa iken a re, aday kawa mērak anak dō mājā'am a Mbêrom ahay azar aya sê dēfan apan anā 'am a mē vinde à deftere a anan inde ataya awan. Hêran nga nā, anā Mbêrom a dēkdék.»

¹⁰ U jo asa, a wa: «Kâ saa dēr anan way a iken sê vinde à dèrewel inde anaya pē dō

ahay wa bay, anga alay sê way anaya i tēra bēse coy.

¹¹ Dō sê huwan, à zēga anan apan huwan anahan. Dō mēnjadək awan, à zēga anan apan sa ga mēnjadək anahan re. Dō sa ga sumor, à zēga anan apan sumor anahan ata ite re. Aday dō sê cœncan ite dūkwên, à zēgahan alay anā cœncan anahan ite hwiya.»

¹² Yesu a ja, a wa: «Pêken slēmây, ni mak ayak bēse! Ni zlak anan ayak magwagway à alay inde. Kuwaya i njad nā, tēde pi mer su way anahan a sa ga ataya awan.

¹³ Sê dazlan anā way ahay fok nā, nen awan. Aday saa ndav anan wa way ahay fok dūkwên, nen a re. Nen dō mama'am awan, aday nen dō mēdakwidok a re.

¹⁴ «Ataslay mivél inde anga dō sê banay anan rēkot a tinen ahay ataya awan, anga tinen ti njad sa zla tē mēsudoh sê wulen su doh, aday ti pa bumbok i sé sa var sifa anā dō ahay ataya wa re.

¹⁵ Əna, dō sa ga way sa zlan atan à nga ahay, maram ahay, dō sa ga mēdigwed ahay, dō sa vad nga su dō ahay, dō sê pēra ahay, dō sa taa gan may sa gad mungwalay ahay nā, ti ka nga à wulen su doh ata inde itēbay jiya awan.

¹⁶ «Nen Yesu, nē slēnak ayak maslay uno saa dākak ikwên anan way a anaya awan, kwanay dō sê egliz ahay cuwbe ataya fok. Nen a aday nā, dō sa nay à zahav ana Dawuda wa. Nen bēmtay sa dav ata awan.»

¹⁷ Apasay Cœncan awan, tē dēle ana wan sê tēman a saa gēba ata, ta wa: «Hayak!» Kwanay a sê slēne 'am a anan ataya dūkwên, jen nā: «Hayak!»

Kuwaya, jom a gan anā dōwan a nā, à nay. Kâ nak anā dōwan cœna, i tēma a'am sa var sifa hēna kēriya awan.

Mēdakwidok sa 'am ahay

¹⁸ Nen Yuhana nā, nen apan ni gafan 'am anā dō sê slēne 'am a mē vinde à dèrewel a anan inde ataya fok: Kak dōwan a kē zēgahak anan apan 'am pē dèrewel a anan nā, Mbêrom i zēgahan anan apan dāce ahay kawa ana dèrewel a anan sa ja apan ataya re.

¹⁹ Aday kak dōwan a kē zēbak panan ite, Mbêrom i zēban pē magwagway anahan ahay wa, kawa ana deftere sa ja apan ataya re. I njad sê njahay à wulen su doh a cœncan ata bay, i njad sa pa wan si sé sa var sifa anā dō ahay ata bay re.

²⁰ Dōwan a sa san dīdek sa 'am anaya, a ja nā: «Tē dīdēm a, nen ni zlak ayak bēse coy!» Amen! Yesu Ba Mēduwen, hayak ahay coy.

²¹ Bahay a mēnuko Yesu à gan sumor anā dō sa daf apan nga ahay fok.